منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

بۆدابەزاندنی جۆرەها کتێب:سەردانی: (مُنتَدى إقرَأ الثَقافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنتَدى إقرَأ الثَقافِي)

براي دانلود كتابهاى مختلف مراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www. iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربي ، فارسي)

ئینجیلی پیرۆز

مزگینی

بەپیانی نوێی حەزرەتی عیسا

بە شێوەی کوردی سۆرانی

هەموو مافەکانی بڵاوکردنەوە پارێزراوە

چاپی دووەم

Reprint by
Voice of Preaching the Gospel
PO Box 15013
Colorado Springs, CO 80935, USA
(With permission from International Bible Society)

Kurdish New Testament (Sorani)
NKV by International Bible Society
Copyright © International Bible Society 1998
1820, Jet Stream Drv.
Colorado Springs, CO 80921, USA

All Rights Reserved

ISBN 1-56320-073-2
Second print 1999
(10,000 copies)

پێشەکی

تەنها یەك ئینجیل هەیە ئەویش ئینجیلی حەزرەتی عیسایە، ئەوەش ئەو مزگێنییەیە کە عیسا هێنایو ڕایگەیاند، قوتابیەکانیشی دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان بەردەوامبوون لەڕاگەیاندنی. عیسا خۆی ئینجیلی نەنووسیوە، بەڵام فێرکردنەکانی بەشێوەیەك بەقوتابیەکانداکە ئاسان بێ بۆ بیرهاتنەوەو فێرکردنی خەڵکیتر، قوتابیەکانیش هەموو ڕووداوەکانیان بەچاوی خۆیان بینی بەتایبەتی هەستانەوەی لەدوای مردن. لەشەوی پێش مردنی بەڵێنی پێدان کەدوای مردنی ڕۆحی پیرۆز دێتو هەموو ئەو شتانەی پێیووتن وەبیریان دەهێنێتەوەو هەموو شتێکیان فێر دەکات (یوحەننا ١٤:٢٦، ٢پەترۆس ١:١٩-٢١). پەنجا ڕۆژ دوای لەخاچدانی ئەم بەڵێنە هاتەدی، بۆیە لەو کاتەوە قوتابیەکانی دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی مزگینی پادشاهێتی خوداو فێرکردنی خەڵکی بەو شتانەی عیسا فێری کردن. هەندێ لە دوانزە قوتابیەکە لەگەڵ نێرراوانیتر بەڕابەرایەتی ڕۆحی پیرۆز هەستان بەنووسینەوەی ئەم مزگێنییە، مێژووی زۆربەی نووسراوەکانی مەزەندە دەکرێ بە ٢٥-٤٠ ساڵ دوای مردنی عیسا، تیایدا ژیانو فێرکردنەکانو مردنی عیسایان تۆمارکردووە، بەهەستانەوەشی لەنێو مردووان کۆتاییان پێهێناوە. ئەم نووسراوانە بۆ خوێنەری جوراوجۆر نووسراون، بۆ نموونە: یوحەننا ٢٠:٣١)، لۆقا، بۆ چەسپاندنی خوێنەری باوەڕدار لەوەی فێری بووە (لۆقا ١:١-٤).

ووشەی ئینجیل لەووشەی (ئیوانجلیۆن)ی یۆنانی هاتووە، بە واتای مزگینی، ئەم ووشەیە لەسەردەمی عیسا تەنها بۆ مزگینیدان بە هاتنی پادشا بۆ شارێك بەکاردەهات، بۆیە ئەو مزگێنییەی عیسا

ڕایگەیاند بە ئینجیل ناوبرا، چونکە مزگێنی هاتنی پادشاهێتی خودایە بەهۆی عیساوە، مزگێنی بوونی عیسایە بە پادشا بەسەرکەوتنی بەسەر شەیتاندا، ئەمەش بەمردنی لەسەر خاچ هاتەدی، بەمە مرۆڤایەتی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی گوناە، ئەم سەرکەوتنەش بەهەستانەوەی لەنێو مردووان ئاشکرا کرا، بەم شێوەیە لێخۆشبوونی گوناهی بەخۆڕایی پێدراین، هەروەها بەهۆی ڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی پێبەخشین، ناوەڕۆکی ژیانی هەتاهەتاییش ئەمەیە: (ناسینی خودای هەتاهەتایی وەك باوکێکی ئاسمانی). باوەڕهێنانو تۆبەکردنو ستایشکردن بەووتەو بەکردار، وەلامی ئەو کەسانەیە کە گوێ لەمزگێنی خودا دەگرن.

ئیجیلی پیرۆز لە ٢٧ نووسراو پێك هاتووەو بەکۆی هەموویان دەووتریێ (پەیمانی نوێ)، ئەمەش بەشی دووەمە لە کتێبی پیرۆز. بەشی یەکەم لەتەوراتی حەزرەتی موساو زەبووری حەزرەتی داودو نووسراوی پێغەمبەران پێكهاتووە، بەکۆی ئەمانیش دەووتریێ (پەیمانی کۆن)، هەروەها پەیمانی کۆن بەو پەیمانەش دەووتریێ کە خودا لەگەڵ گەلی ئیسرائیلی بەست لەڕێگای موساوە (٢کۆرنسۆس ٣:١٤، عیبرانیەکان ٨:١٣)، بەهەمان شێوە بەو پەیمانەی کە خودا لەگەڵ هەموو مرۆڤایەتی بەستی بە خوێنی عیسا، دەووتریێ پەیمانینوێ (لۆقا ٢٢:٢٠)، ئەمەش هێنانەدی ئەو بەڵێنانەی خودایە کە بەهۆی پێغەمبەرەکانی ڕایگەیاندبوو (عیبرانیەکان ٨:٦-١٢).

دانانی ئەم ٢٧ نووسراوە بەم شێوەیەی ئێستا، دانانێکی زەمەنی نییە بەڵکو بابەتییە، لەسەرەتا چوار پەرتووکی مزگێنییە، لەدوای ئەوان پەرتووکی کرداری ئێرراوانە، ئەم پەرتووکە بە دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکانی دەست پێدەکات دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان، دوایی بۆماوەی چۆن لە ماوەی (٣٠) ساڵی

دوای ئەمە مزگێنی مەسیح لەقودسەوە تا ڕۆما بڵاوەبێتەوە، ئەم پەرتووکە تەواوکەری پەرتووکی مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا. ئەم پێنج پەرتووکە بەشی مێژوویی ئینجیلیان پێکهێناوە.

لەدوای ئەمان ٢١ نووسراو دێت لەشێوەی نامە، یەکەمیان نزیکەی ٢٠ ساڵ دوای هەستانەوەی عیسا نووسراوە. پۆڵس ١٣ نامەی یەکەمی نووسیوە، هەروەها یاقوبو پەترۆسو یۆحەننا و یەهوداش هەندێ نامەیان نووسیوە، دوا نووسراویش بینینەکەی یوحەنناینە، ئەمەش بەحەوت نامە دەست پێدەکات بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی هەرێمی ئاسیای ڕۆمانی، تیایدا لەشێوەی بینینی ڕەمزی خواستو کرداری خودا لەسەر زەوی ڕادەگەیێنێ. نامەکانی ئینجیل پڕن لەقێرکردن، بە دەسەلاتی مەسیح نێرراوەکان پێشکەشی خوێنەرە یەکەمینەکانیان کرد، ئینجا مزگێنی بەکار هێنراو بوو بەژیانی ڕۆژانەی خوێنەرانو بەخواستی خودا بۆ ئێمەش بە پارێزراوی مایەوە.

هەر ٢٧ نووسراوەکە بە زمانی یۆنانی نووسراون، چونکە زمانی سەرەکی بووە لەئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی لەو سەردەمەدا. ئێستا لەمۆزەخانەکانی جیهاندا بەدەیان هەزار دەسنووسی کۆنی ئینجیل هەیە، جا یان بە پارچە پارچەین یان وەرگێڕانە کۆنەکانو یان لە نامەکانی قوتابیە یەکەمینەکانن مێژووی هەندێ لەم دەسنووسانە دەگەڕێتەوە بۆ سەدەی یەکەم. زیاتر لەپێنج هەزار دەسنووس هەیە مێژوویان دەگەڕێتەوە بۆ پێش ساڵی ٣٠٠ز. ئەمە بەڵگەیەکی بەهێزە کە ئەو دەقەی ئەمڕۆ لەبەر دەستمانە هەمان ئەو دەقەیە کە باوەڕداران لەسەرەتاوە بەکاریان هێناوە. ئەم نووسراوە کوردییەش لەوەرگێڕانە عەرەبیو ئینگلیزیەکانەوە وەرگیراوە، هەروەها لەسەر دەقی نەژادی یۆنانی چاوی پێخشێنراوەتەوە، تاکو خوێنەری کورد دڵنیابێ کە ئەم نووسراوە وەرگێڕانی تەواوی ئەو دەقەیە کە قوتابیانی عیسا

نووسیویانه. بێهەڵەیی و ڕوونو ئاشکرایی دوو ئامانجی سەرەکی بوونە لەوەڕ گیراندا.

ڕوونکردنەوە

لەوانەیە هەندێ ووشە زانراو نەبێ وەك (کاهین، کەنیشت، لەئاوهەڵکێشان،..هتد)، بۆ ئەمانەش لیستەیەك کراوە لەکۆتایی کتێبەکە بۆ ڕوونکردنەوەی زاراوەکانو ووشەکان، هەر ووشەیەکیش پێویستی بە ڕوونکردنەوە بووە بەم نیشانەیە(*) دیاری کراوە. هەروەها ئەمانەی خوارەوە بۆ زیاتر یارمەتی دانی خوێنەر کراوە:

- هەر کتێبێك پێشەکی *بە جۆرە نووسینێکی تایبەتی (بەلاری) بۆ نووسراوە.*
- بۆ هەر بڕگەیەکیش ناونیشان بەخەتێکی جیاواز نووسراوە بۆ ڕوونکردنەوەی بڕگەکە وەکو: **بنەچەی عیسا**
- هەندێ جار تێبینی لەخوارەوەی لاپەڕەکان بەرچاودەکەوێ.
- وەرگێراوەکانی پەیمانی کۆن لەنێوان دوو کەوانەی بەم شێوەیە: { } دانراوە.

لێژنەی وەرگێڕانی ئەم دەقە باش دەزانن کە مرۆڤ بێ کەموکوڕی نییە، بەڵام ئەم دەقە کوردییە دەخەنە بەر دەستی خوێنەران لەگەڵ سوپاسیان بۆ خودای گەورە لەسەر یارمەتیدانی، هەروەها لەخودا دەپاڕێنەوە تاکو ئەم کتێبە ببێتە مایەی پیرۆزکردنی خوێنەرو شکۆدارکردنی خودا. ئامین.

ناوەڕۆك

	لاپەرە	ژمارەی بەشەكان
مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا	١	٢٨
مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس	٧٥	١٦
مزگێنی بەپێی نووسینی لۆقا	١٢٣	٢٤
مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا	٢٠٣	٢١
كرداری نێراوان	٢١٠	٢٨
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی رۆما	٣٤٢	١٦
یەكەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی كۆرنسۆس	٣٧٥	١٦
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی كۆرنسۆس	٤٠٧	١٣
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی غەلاتیە	٤٢٨	٦
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی ئەفەسۆس	٤٤٠	٦
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی فیلیپی	٤٥١	٤
نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی كۆلۆسی	٤٥٩	٤
یەكەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی تەسالۆنیكی	٤٦٧	٥
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەردارانی تەسالۆنیكی	٤٧٤	٣
یەكەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	٤٧٩	٦
دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	٤٨٨	٤
نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس	٤٩٥	٣
نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن	٤٩٩	١
نامە بۆ عیبرانیەكان	٥٠١	١٣
نامەی یاقوب	٥٢٧	٥
یەكەم نامەی پەترۆس	٥٣٦	٥
دووەم نامەی پەترۆس	٥٤٥	٣
یەكەم نامەی یۆحەننا	٥٥١	٥
دووەم نامەی یۆحەننا	٥٦٠	١
سێیەم نامەی یۆحەننا	٥٦٢	١
نامەی یەهوزا	٥٦٤	١
بینینی یۆحەننا	٥٦٧	٢٢
پاشكۆ	٦٠٤	

مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا

مەتتا یەکێک بوو لەدوانزە قوتابیەکەی مەسیح. زۆربەی کەو ڕووداوانەی باسی دەکات بە چاوی خۆی بینیویەتی. جوولەکەیەکی باجگر بوو بەڵام دوای باوەڕهێنانی وازی لەکارەکەی هێناو دوای عیسا کەوت. بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسییەوە. مێژووی نووسینەوەی دیار نییە، بەڵام مەزەندە دەکرێ بە (٦٠-٦٥)ز. لەسەدەی دووەمی زاینیەوە، نووسراوەکەی مەتتا لەپێشەوەی هەموو نووسراوەکانی پەیمانی نوێ دانراوە. ئەمەش لەبەر دوو هۆ:

١-بەپرد دادەنرێ لەتیوان پەیمانی کۆنو پەیمانی نوێ، هەر لەسەرەتاوە ڕەچەڵەکی عیسا دەگەڕێنێتەوە بۆ ئیبراهیمو داود.

٢-سەرەتا باوەڕداران زۆربەیان جوولەکە بوون، ئەم نووسراوەش ئاراستەی ئەوان کراوە. ئەمەش بەشێوەیەکی ئاشکرا دەردەکەوێ لەبەکارهێنانی هەندێ زاراوە کە لەلای جوولەکەکان نامۆ نەبوون، وەک: پادشاهێتی ئاسمان، شاری پادشای مەزن (قودس)، هەروەها هەوڵی داوە تیشک بخاتە سەر ئەو لایەنەی زیانی عیسا کە هەموو پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن دەربارەی مەسیح لەم هاتوتە دێ. سەلماندوویەتی عیسا مەسیحە، ئەو پادشایەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد تا لەژێردەستی ڕزگاریان بکات. بەڵام کە هات زۆربەی جوولەکەکان باوەڕیان پێی نەکردو دەستیان لەکوشتنیدا هەبوو.

بنەچەی عیسا

١ ئەمەش ناوی ئەوکەسانەن
که دەبنە پشت بۆ عیسای*
مەسیحی* ڕۆڵەی داود* ڕۆڵەی
ئیبراهیم*: [٢]ئیبراهیم باوکی ئیسحاق
بوو، ئیسحاق باوکی یاقوب بوو،
یاقوب باوکی یەهوزاو براکانی بوو،
[٣]یەهوزا باوکی فارسو زارح بوو کە
سامار دایکیانە، فارس باوکی حەسرون
بوو، حەسرون باوکی ئارام بوو. [٤]ئارام
باوکی عەمیناداب بوو، عەمیناداب
باوکی نەحشون بوو، نەحشون باوکی
سەلمون بوو، [٥]سەلمون باوکی بوعەز
بوو کە ڕاحاب* دایکێتی، بوعەز
باوکی عوبەید بوو کە ڕاعوس
دایکێتی، عوبێد باوکی یەسا بوو،

[٦]یەسا باوکی داودی پادشا بوو.

داود باوکی سلێمان بوو لەو ژنەی کە ژنی ئوریا بوو، [٧]سلێمان باوکی ڕەحەبەعام بوو، ڕەحەبەعام باوکی ئەبیا بوو، ئەبیا باوکی ئاسا بوو، [٨]ئاسا باوکی یەهوشافات بوو، یەهوشافات باوکی یورام بوو، یورام باوکی عەزەیا بوو، [٩]عەزەیا باوکی یوسام بوو، یوسام باوکی ئاحاز بوو، ئاحاز باوکی حەزقیا بوو، [١٠]حەزقیا باوکی مەنەسا بوو، مەنەسا باوکی ئامۆن بوو، ئامۆن باوکی یوشیا بوو، [١١]یوشیا باوکی یەکنیاو خوشکێو براکانی بوو، لەکاتی ڕاپێچکردنیان بەرەو بابل.

[١٢]دوای ڕاپێچکردنیان بۆ بابل، یەکنیا باوکی شالتیئل بوو، شالتیئل باوکی زەربابل بوو، [١٣]زەربابل باوکی ئەبیهود بوو، ئەبیهود باوکی ئەلیاقیم بوو، ئەلیاقیم باوکی عازور بوو، [١٤]عازور باوکی سادوق بوو، سادوق باوکی ئەخیم بوو، ئەخیم باوکی ئەلیود بوو، [١٥]ئەلیود باوکی ئەلیعازر بوو، ئەلیعازر باوکی مەتتان بوو، مەتتان باوکی یاقوب بوو، [١٦]یاقوب باوکی یوسفی دەزگیرانی مریەم بوو، ئەو مریەمەی عیسای لێ بووە، کە بەمەسیح ناودەبرێ.

[١٧]ژمارەی نەوەکان لەئیبراهیمەوە بۆ داود چوارده نەوەن، لەداودەوە بۆ ڕاپێچکردنیان بەرەو بابل دیسان چواردە نەوەن، هەروەها لەڕاپێچکردنیان بۆ بابل تا عیسا چواردە نەوەن.

لەدایك بوونی عیسا

[١٨]لەدایك بوونی عیسا بەم شێوەیە بوو: لەکاتێکدا مریەم دەزگیرانی یوسف بوو، پێش ئەوەی بگوێزرێتەوە، بەهۆی ڕۆحی پیرۆز سکی پڕبوو. [١٩]یوسفی دەزگیرانی کوڕێکی چاك‌بوو نەیویست ئابڕووی بەبات، بڕیاریدا بەنهێنی وازی لێبهێنێت. [٢٠]کاتێ بیری لەمە دەکردەوە، فریشتەیەکی خوداوەند لەخەودا بۆی دەرکەوتو پێی ووت: (ئەی یوسفی کوڕی داود، مەترسە لەوەی مریەم بهێنیت، چونکە ئەوەی ئەو سکی پێی هەیە لەڕۆحی پیرۆزە. [٢١]کوڕێکی دەبێت ناوی دەنێیت عیسا، چونکە گەلەکەی ڕزگار دەکات لەگوناهەکانیان) [٢٢]ئەمانە هەمووی ڕوویدا، تاکو ئەوەی خوداوەند لەسەر زمانی پێغەمبەری

خۆی ڕایگەیاند پێتەدی: [٢٣] {ئا ئەوەتا کچێك سکی پڕ دەبێت، کوڕێکی دەبێت ناوی دەنرێ (عەمانوێل) واتە خودا لەگەڵمانە.} [٢٤] کاتێ یوسف خەبەری بووەوە، ئەوەی فریشتەکەی خوداوەند فەرمانی پێدا کردی، هەستاو دەزگیرانەکەی هێنایە لای خۆی [٢٥] بێئەوەی لەگەڵی جووت بێت تا لەدایك بوونی منداڵەکە، کاتێ لەدایك بوو ناوی‌نا عیسا.

دیدەنی ئەستێرەناسەکان

٢ دوای لەدایك بوونی عیسا لەبەیتلەحمی یەهودیا* لەسەردەمی هێرۆدسی پادشا، هەندێ ئەستێرەناس لەڕۆژهەڵاتەوە هاتنە قودس، [٢] پرسیان: {پادشای لەدایك بووی جوولەکە لەکوێیە؟ ئێمە لەڕۆژهەڵاتەوە ئەستێرەی ئەومان بینی، هاتووین کڕنوشی بۆ ببەین.} [٣] کاتێ هێرۆدسی* پادشا ئەمەی بیست، پەشۆکاو هەموو قودس لەگەڵی پەشۆکا. [٤] هەرچی سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت هەبوو هەمووی کۆکردنەوە، لێی پرسین: {ئایا مەسیح لەکوێ لەدایك دەبێت؟} [٥] وەڵامیان دایەوە: {لەبەیتلەحم* لەیەهودیا، چونکە پێغەمبەر ئاوای نووسیوە: [٦] {تۆش ئەی بەیتلەحمی خاکی یەهودیا کەمتر نیت لەشارەکانی دیکەی یەهودیا، چونکە تیاتدا دادوەرێك دەردەکەوێت، گەلی ئیسرائیلم بۆ بەڕێوە دەبات.}}

[٧] دوای ئەمە هێرۆدس بەنهێنی ئەستێرەناسەکانی بانگکردو لەبارەی کاتی دەرکەوتنی ئەو ئەستێرەیە لێکۆڵینەوەی لەگەڵ کردن، [٨] ئینجا ناردنی بۆ بەیتلەحم، پێی ووتن: {بڕۆن، باش بگەڕێن کاتێ منداڵەکەتان دۆزیەوە، هەواڵم بدەنێ تاکو منیش بێمو کڕنوشی بۆ ببەم.} [٩] دوای ئەوەی قسەی پادشایان بیست ئەوانیان بەجێهێشت، هەمان ئەستێرەی لەڕۆژهەڵات بینی بوویان، دیسان دەرکەوت، پێشیان کەوتو هات لەسەر ئەو شوێنەی منداڵەکەی لێبوو ڕاوەستا. [١٠] کاتێ ئەستێرەکەیان بینی، زۆر شادومان بوون، [١١] چوونە ژوورەوە، منداڵەکەو مریەمی دایکیان بینی، دانەوین‌و کڕنوشیان بۆ بردو گەنجینەکانیان کردەوەو زێڕو بخوردو موڕیان* پێشکەش کرد.

[١٢]ئینجـــا خـــودا لەخـــەودا ئەستێرەناسەکانی ئاگـادارکردەوە نەگەڕێنەوە لای هـێرۆدس، ئەوسـا ئەوانیش بەڕێگایەکی دیکە گەڕانەوە بۆ وولاتی خۆیان.

هەلاتن بەرەو میسر

[١٣]دوای ئەوەی ئـەوان ڕۆیشـتن، فریشـتەیەکی خوداوەنـد لەخـەوا بەیوسفی ووت: (هەسـتە منداڵەکـەو دایکی بـەو ڕابکـە بـۆ میسـر، لەوێبـە هـەتا فـەرمانی گەڕانـەوەت پـێدەدەم، چونکـە هـێرۆدس دەگـەڕێ بەشـوێن منداڵەکـە تـا بیکـوژێ.) [١٤]یوسـفیش هەستاو لەهـەمان شـەودا منداڵەکـەو دایکـی بردو بـەرەو میسـر ڕۆیشـت. [١٥]لـەوێ مایـەوە تـا هـێرۆدس مـرد، تاوەکو ئەوەی خوداوەند لەسەر زمـانی پێغەمبـەر ووتویـەتی پێتـەدی: {ڕۆڵـەی خۆم لەمیسرەوە بانگکردووە.}

[١٦]کاتێ هێرۆدس هەستی بـەوەکرد ئەستێرەناسـەکان گاڵتـەیان پێکـردووە تووڕە بـوو، هەسـتا بەکوشـتنی هـەموو منداڵانـی شـاری بەیتـلـەحەم دەوروبـەری لـەدوو سـاڵ بـەرەو خوارتـر، بـەپێی ئـەو کاتـەی لەئەستێرەناسـەکانەوە پێـی ووترابـوو. [١٧]بەمەش ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبـەر ئیرمیا* ووتراوە هاتـەدی: [١٨] {لەشـاری ڕامـەوە هـاوار دئەبیسـترێ، گریـانو شیوەتێکی زۆر، ڕاحیل* بۆ منداڵەکانی دەگـری. ڕازی نیـە سەرەخۆشـی لـێبکرێ چونکە منداڵەکانی نەماون}.

گەڕانەوە بۆ شاری ناسیرە

[١٩]کاتێ هێرۆدس مـرد، فریشـتەیەك لەلایـەن خوداوەنـدەوە چـووە خـەوی یوسف لەمیسر، [٢٠]پێی ووت: (هەستە، منداڵەکـەو دایکـی بگەڕێنـەوە بـۆ ئیسرائیل، ئەوانـەی هـەوڵی کوشـتنیان دەدا مـردن.) [٢١]ئـەویش هەسـتا، منداڵەکـەو دایکـی گـەڕاندەوە بـۆ ئیسرائیل. [٢٢]بەڵام کاتێ یوسف بیستی ئەرخێلاوس لەشوێنی هێرۆدسی باوکی حوکمڕانـە لەناوچـەی یـەهودیا، ترسـا بـڕوا بـۆ ئـەوێ. ئینجـا لەخـەودا پێـی نیشان درا بـڕوا بـۆ ناوچـەی جـەلیل*. [٢٣]لـەوێ گەیشـتە شـارێك بـەناوی

---

*ڕاحیل : یەکێکە لەژنەکانی حەزرەتی یاقوب، دایکـی یوسـفو بنیامینـە، لێرەدا هێمایـە بـۆ دایکە بنیامینیەکان.

ناسیرە، تیایدا نیشتەجێبوو. بەمەش ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەران ووتراوە هاتەدی: {بە ناسیرەیی ناودەبرێ.}

هەزرەتی یەحیا

٣ هەر لەو ماوەیەدا، یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێش، لەدەشتی یەهودیا دەرکەوتو مزگینی ووشەی خودای دەدا، [٢] دەیووت: (تۆبە* بکەن، چونکە پادشاهێتی ئاسمان نزیك بۆتەوە.) [٣] ئەم یەحیایەش ئەوەیە کە لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا* دەربارەی ووتراوە: {دەنگێك لەدەشتودەر بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} [٤] بەرگی یەحیا لەتووکی ووشتر چنرا بوو، ناوقەدی بەپشتێنێکی چەرم دەبەست، خواردنیشی بریتی بوو لەکوللەو هەنگوینی کێوی. [٥] خەڵکی قودسو ناوچەی یەهودیاو دێیەکانی نزیك ئوردن دەهاتن بۆ لای و [٦] لەسەر دەستی دانیان بەگوناهەکانیان دەنا و لەڕووباری ئوردن لەئاو هەڵدەکێشران.

[٧] یەحیا کە بینی زۆر لە فەریسیەکان* و سەدوقیەکان دێن بۆ لەئاوهەڵکێشان، پێی ووتن: (ئەی پێچوە ماران، کێ ئاگاداری کردن لەدەست تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟ [٨] با بەرووبوومتان هەبێ شایانی تۆبەکردن بێ. [٩] بەخۆتان مەڵێن: ئیبراهیم باوکمانە، پێتان بڵێم خودا توانای هەیە لەم بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروست بکات. [١٠] ئەوەتا تەور خراوەتە سەر قەدی دارو هەر دارێك بەرووبوومی چاك نەدات، دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر. [١١] من بۆ تۆبەکردن لەئاوهەڵتانەدەکێشم*، بەڵام ئەوەی دوای من دێت، لەمن بەتواناترە، من شایانی ئەوە نیم تەنانەت پێڵاوەکانیشی بۆ هەڵگرم. ئەو لەڕۆحی پیرۆزو لەئاگر هەڵتانەدەکێشێت. [١٢] شەنی خۆی بەدەستەوە دەگرێتو کاو دانەوێڵە لەیەك جیا دەکاتەوە، دانەوێڵە لەعەمباردا کۆدەکاتەوەو کایەکەش بە ئاگرێ دەسوتێنێ کوژانەوەی بۆ نییە.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

[١٣] ئینجا عیسا لەناوچەی جەلیلەوە بۆ سەر ڕووباری ئوردن هات، تالەسەر دەستی یەحیا لەئاوهەڵبکێشرێت. [١٤] بەڵام یەحیا بەرامبەر ئەم کارە ڕاوەستاو ووتی: (من

پێویستیم بەوەیە لەسەر دەستی تۆدا لەئاوەڵبکێشرێم، کەچی تۆ دێیت بۆ لای من؟) ١٥عیسا وەڵامی دایەوە: (با ئێستا ئەمە ببێت، تاهەموو ڕاستودروستێك بێتەدی.) ئینجا یەحیا قبوڵی کرد. ١٦کاتێ عیسا لەئاوەڵکێشراو لەئاوەکە بەرزبووەوە، ئاسمان کرایەوەو ڕۆحی خودا لەشێوەی کۆترێك هاتەخوارەوە بۆی و لەسەری نیشتەوە، ١٧ئینجا دەنگێك لەئاسمانەوە هات، ووتی: (ئەمە ڕۆڵەی خۆشەویستەمە ئەوەی زۆر پێی دڵشادم.)

تاقیکردنەوەی عیسا

٤ عیسا بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە برایە دەشتەوەر، تاکو شەیتان* تاقی بکاتەوە. ٢دوای ئەوەی چل ڕۆژو چل شەو بەڕۆژوو بوو، برسی بوو. ٣تاقیکەرەوە هاتە پێشەوە، پێی ووت: (ئەگەر تۆ ڕۆڵەی خودای* بەو بەردانە بڵێ بین بە نان.) ٤عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {مرۆڤ تەنها بە نان ناژی، بەڵکو بەهەموو ووشەیەك کە لەدەمی خوداوە دێتەدەر.}) ٥ئینجا لەلایەن شەیتانەوە بەرەو شاری پیرۆز بڕا، لەقەراغی سەربانی پەرستگا* ڕایگرتو ٦پێی ووت: (ئەگەر تۆ ڕۆڵەی خودای لێرەوە خۆت هەڵدە خوارەوە. چونکە نووسراوە: {فەرمان دەدات بەفریشتەکانی ئاگادارت بن و لەسەر دەستیان هەڵتگرن نەوەك پێت بەر بەردێ بکەوێ.}) ٧عیسا پێی ووت: (هەروەها نووسراوە: {خوداوەند خودات تاقی مەکەرەوە.}) ٨دیسان لەلایەن شەیتانەوە برایە سەر لووتکەی شاخێکی زۆر بەرزو هەموو مەزنێتیو پادشاهێتی جیهانی پیشانداو ٩پێی ووت (هەموو ئەمانەت پێدەدەم گەر سەردانوێنیو کڕنۆشم بۆ بەری.) ١٠لێرەدا عیسا پێی ووت: (ئەی شەیتان لێم دوورکەوە، چونکە نووسراوە: {بۆ خوداوەند خودات کڕنوش بەرەو تەنها ئەو بپەرستە}) ١١دوای ئەمە شەیتان وازی لێهێنا، ئینجا چەند فریشتەیەك هاتن بۆ لای و دەستیان کرد بەخزمەتکردنی.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

١٢کاتێ عیسا بیستی یەحیا گیراوە، گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. ١٣لەوێ

شاری ناسیرەی بەجێهێشتو لەشاری کەفەرناحوم کە کەوتۆتە سەر دەریاچە لەسنووری زەبولونو نەفتالیم* نیشتەجێ بوو، [١٤]تا ووتەی پێغەمبەر ئەشعیا بێتەدی کە دەڵێ: [١٥] {ئەی ناوچەی زەبولونو نەفتالیم، ئەی ناوچەی سەر کەناری دەریاچەو پشتی ڕووباری ئوردن، ئەی ناوچەی جەلیلی ناجوولەکە، [١٦]ئەو گەلەی لەتاریکی دانیشتوون، ڕووناکییەکی مەزنیان بینی، هەموو ئەوانەی لەژێر سێبەری مردنا دانیشتوون ڕووناکییان لێهەڵهات.}

[١٧]لەو کاتەدا عیسا دەستی کرد بە مزگینیدانو دەیووت: (تۆبە بکەن، چونکە پادشاهێتی ئاسمان نزیك بۆتەوە.)

عیسا قوتابیەکانی هەڵدەبژێرێ

[١٨]کاتێ عیسا بەکەناری دەریاچەی جەلیلدا* دەڕۆیشت، دوو برای بینی، شەمعون کە پێی دەووترا پەترۆس لەگەڵ ئەندراوس، تۆڕیان فڕێ دەدایە ناو دەریا، ئیشیان ڕاوە ماسی بوو. [١٩]پێی ووتن: (وەرن دوام کەون، دەتانکەم بەڕاوکەری مرۆڤ.) [٢٠]دەست بەجێ تۆڕەکانیان بەجێهێشتو دوای کەوتن. [٢١]کە لەوێ تێپەڕی، دوو برای تری بینی، یاقوبی کوڕی زەبدیو یۆحەننای برای، لەبەلەمێکدا لەگەڵ زەبدی باوکیان تۆڕەکانیان چاك دەکردوە، ئەوانیشی بانگکرد. [٢٢]دەست بەجێ بەلەمەکەو باوکیان بەجێهێشتو دوای کەوتن.

عیسا خەڵکی فێر دەکات

[٢٣]عیسا بەهەموو ناوچەی جەلیلدا دەگەڕا، لەکەنیشتەکانیان فێری دەکردنو مزگینی پادشاهێتی دەدانێو هەموو نەخۆشیو دەردێکی لەناو خەڵکدا چارەسەر دەکرد. [٢٤]بەمە دەنگوباسی عیسا گەیشتە هەموو سوریا. چی نەخۆشو دەردی گران هەبوو، بەجۆرەها ئازارەوە، ئەوانەی ڕۆحی پیسیان تێدا بوو، هەروەها فێدارەکانو شەلو گۆجەکان هەمەوویان بۆ لای هێناو

*زەبولونو نەفتالیم: دوو ناوچەی بچووکن دەکەونە باکووری فەلەستینو ڕۆژئاوای دەریاچەی جەلیل، بە ناوی دووان لە کوڕەکانی حەزرەتی یاقوب ناو نراون

چاکی کردنەوە. [25]هەروەها خەڵکێکی زۆر کە لەناوچەی جەلیلو دە شارەکە* و قودسو ناوچەی یەهودیەو پشت ئوردنەوە هاتبوون هەموو دوای کەوتن.

ووتاری سەر چیا

٥ عیسا کە خەڵکەکەی بینی، چووە سەر چیا، کە دانیشت قوتابیەکانی لێی نزیک بوونەوە. [2]دەستی کرد بەفێرکردنیانو ووتی: ([3]خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی هەژارن لەڕۆح، چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئەوانە. [4]خۆزگەدەخوازرێ بە لێبوبەبارەکان، چونکە دڵنەوایی دەکرێن. [5]خۆزگەدەخوازرێ بە دڵنەرمەکان، چونکە زەوی بۆ ئەوان بەمیرات دەمێنێتەوە. [6]خۆزگەدەخوازرێ بەبرسیو تینوەکان بۆ ڕاستودروستی، چونکە تێر دەبن. [7]خۆزگەدەخوازرێ بە دڵ پڕ لەبەزەییەکان، چونکە بەر بەزەیی دەکەون. [8]خۆزگەدەخوازرێ بە دڵپاکەکان، چونکە خودا دەبینن. [9]خۆزگەدەخوازرێ بەئاشتی خوازان، چونکە بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێن. [10]خۆزگەدەخوازرێ بەچەوسێنراوان لەپێناوی ڕاستودروستی* چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئەوانە. [11]خۆزگەدەخوازرێ پێتان، کاتێ خەڵکی جنێوتان پێدەدەنو دەتانجەوسێننەوە، لەپێناوی من قسەی خراپتان دەخەنە پاڵ. [12]دڵخۆشو شادومان بن، چونکە پاداشتتان مەزنە لەئاسمان. ئاواش پێغەمبەرانیان پێش تێوە چەوساندۆتەوە!

خوێی زەوی و ڕووناکی جیهان

([13]تێوە خوێی زەوین، بەڵام گەر خوێ سوێریەکەی لەدەستدا، چۆن تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێتەوە؟ بەکەڵکی هیچ نایەت، ئەوە نەبێ فڕێ بدرێتە دەرەوەو خەڵکی پێشێلی بکەن. [14]تێوەن ڕووناکی جیهان، شارێك لەسەر شاخ دروستکرا ناتوانرێ بشاردرێتەوە. [15]هەروەها خەڵکی چرا هەڵناکەن تا بیخەنە ژێر جامو تەشتەوە، بەڵکو لەشوێنێکی بڵند دای‌دەنێن، تاکو ڕووناکی بدات بەهەموو ئەوانەی لە ماڵەکەدان. [16]بەهەمان شێوە با ڕووناکیتان بۆ خەڵکی بدرەوشێتەوە، هەتا ئیشە

باشەکانتان ببینـن‌و ستایشـی باوکتـان بکەن کە لەئاسمانە.

تەواوکردنی شەریعەت

(١٧وایرنەکەنـەوە مـن هـاتووم شـەریعەت* یـان ووتـەی پێغەمبـەران* لابەرم، من نەهاتووم لای‌بـەرم، بـەڵکو تەواوکەرم بۆی. ١٨ڕاستیتان پێدەڵێم: هـەتا زەوی‌و ئاسـمان لـەئارادایێ، ووشـەیەك یـان خـاڵێکی شـەریعەت لـەناو نـاچێ، تاهـەموو دێتـەدی. ١٩ئەوەی سەرپێچی خاڵێکی بچووکـی ئەم ڕاسپاردانەی کردو خەڵکی فێرکرد وابکـەن. لەپادشـاهێتی ئاسـمان بەبچووکترین ناودەبرێ. بـەڵام ئـەوەی ئیشی پێدەکات‌و خەڵکی فێر دەکات، لەپادشاهێتی ئاسمان بەمەزن ناودەبرێ. ٢٠مـن پێتـان دەڵێـم: گـەر ڕاستی‌ودروسـتیتان لەمامۆسـتایانی شەریعەت‌و فەریسیەکان زیـاتر نـەبێت، بە هیچ جۆرێك ناچنـە نـاو پادشـاهێتی ئاسمان.

تووڕەبوون

(٢١بیسـتوتانە لـەکۆندا بەخـەڵکی ووتـراوە: {خـەڵکی مـەکوژن، ئـەوەی بکوژێت شایانی حوکـم بەسـەردانە.} ٢٢بەڵام من پێتـان دەڵێـم: هـەر کەسـێ بەناڕەوا لەبراکەی تووڕە بێت، شـایانی حوکـم بەسـەردانە. ئـەوەی بەبراکـەی دەڵـێ هیچ‌وپـوچ شـایانی ڕاوەسـتانە لەبەردەم ئەنجومەنی بااڵی جوولەکـە*، ئـەوەش بەبراکـەی دەڵـێ بێمێشـك شـایانی دۆزەخـە. ٢٣ئەگـەر قوربانیەکەت هێنا بۆ قوربانگـە، لـەوێ بیرت کەوتـەوە کـە براکـەت شـتێکی بەسەرتەوەیە، ٢٤قوربانیەکەت لەبـەردەم قوربانگەدا بەجێبهێڵەو بڕۆ یەکـەمجار براکەت ئاشـت بکـەرەوە، ئینجـا وەرە قوربانیەکـەت پێشـکەش بکـە. ٢٥هەروەها لەگەڵ ئەو کەسەی ناکۆکە لەگەڵت، خێرا ئاشت بەرەوە، هەر لـەو کاتـەی بـەڕێگاوەن بـۆ دادگـا، نـەوەك بتداتـە دەسـت دادپـرس‌و دادپرسـیش بتداتـە دەسـت پۆلیـس، پۆلیسـیش ڕەوانـەی بەندیخانـەت بکـات. ٢٦ڕاستیت پێدەڵێم: لەوێ دەرناچی تـا دوا پوول نەدەیتەوە.

داوێن پیسی

(٢٧بیسـتوتانە ووتـراوە: {داوێـن پیسی مەکە}، ٢٨بەڵام من پێتان دەڵێـم:

ئەوەی بە هەوەسبازی سەیری ئافرەتێکی کرد، ئەوا لەدڵی خۆی داوێنپیسی لەگەڵ کردووە. [٢٩]ئەگەر چاوی ڕاستت توشی گوناهی کردی دەری بهێنەو فڕێبدە، چاکتر وایە ئەندامێکی لەشت نەمێنێ، لەوەی هەموو لەشت بخرێتە دۆزەخەوە. [٣٠]ئەگەر دەستی ڕاستت تووشی گوناهی کردی، بیبڕەوەو فڕێبدە، چاکتر وایە ئەندامێکی لەشت نەمێنێ، لەوەی هەموو لەشت بخرێتە دۆزەخەوە.

تەڵاق

([٣١]دیسان ووتراوە: {ئەوەی ژنەکەی تەڵاق دەدات، با تەڵاقنامەی بداتە دەست.} [٣٢]بەڵام من پێتان دەڵێم: ئەوەی ژنەکەی تەڵاق دەدات بێهۆی داوێن پیسی وای لێدەکات داوێن پیسی بکات. ئەوەش تەڵاق دراوێك بهێنێت، ئەوا داوێن پیسی دەکات.

سوێند خواردن

([٣٣]بیستوتانە لەکۆندا ووتراوە: {پێچەوانەی سوێندەکانت مەجوڵێرەوە، بەڵکو پەیمانت لەگەڵ خوداوەند بەرەسەر}، [٣٤]بەڵام من پێتان دەڵێم: هەرگیز سوێند مەخۆن، نە بەئاسمان، چونکە تەختی شاهانەی خودایە، [٣٥]نە بەزەوی، چونکە جێی پێدانانێتی، نە بەقودس چونکە شاری پادشای مەزنە، [٣٦]نە بەسەری خۆت، چونکە توانای ئەوەت نییە تاڵێکی ڕەش یا سپی بکەیت. [٣٧]با قسەتان: بە بەڵێ بێت گەر وابوو، بە نەخێر بێت گەر وانەبوو، لەمە زیاتر لەشەیتانەوەیە.

تۆڵەسەندن

([٣٨]بیستوتانە ووتراوە: {چاو بە چاو، ددان بە ددان}. [٣٩]بەڵام من پێتان دەڵێم: بەربەرەکانی خراپە مەکەن بەخراپە، ئەوەی کێشای بە ڕوومەتی ڕاستت، ئەوی کەشی بۆ ڕاگرە. [٤٠]ئەوەی ویستی کراسەکەت ببات، چاکەتەکەشی بدەری. [٤١]ئەوەی ناچاری کردی یەك میل لەگەڵی بڕۆیت، دوو میل لەگەڵی بڕۆ. [٤٢]ئەوەی داوای شتێکی لێکردیت، بیدەری. ئەوەی داوای قەرزت لێدەکات مەی گەڕێنەوە.

خۆشەویستی دوژمنان

(٤٣یستوتانە ووتراوە: {ئەوەی لێت نزیکە خۆشت بوێ، ئەوەی دوژمنتە ڕقت لێیە بێت}، ٤٤بەڵام من پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆشبوێ و نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە ٤٥بەمە دەبنە ڕۆڵەی ئەو باوکەتان کە لەئاسمانە، ئەو خۆری خۆی بەسەر چاکو خراپدا هەڵدێنێ و بارانی خۆی بەسەر دادپەروەرو زۆرداریش دەبارێنێ. ٤٦ئەگەر هەر ئەوانەتان خۆشویست کە ئێوەیان خۆش دەوێ، چ پاداشتێ وەردەگرن؟ ئایا باجگرانیش* ئەمە ناکەن؟ ٤٧ئەگەر تەنها پێشوازیتان لەبراکانتان کرد، چ شتێکی مەزنتان کردووە ئایا بت پەرستەکانیش ئەمە ناکەن؟ ٤٨بۆیە ڕاستو تەواو بن، هەروەك باوکی ئاسمانیتان ڕاستو تەواوە.

خێرکردن

٦ (نەکەن لەبەر چاوی خەڵکی کاری چاکە بکەن، بەنیازی ئەوەی بتانبینن. ئەگینا پاداشتتان نییە لای باوکی ئاسمانیتان.

٢گەر خێرەکت کرد، زوڕنا لێ مەدە، وەك دووڕووەکان لەکەنیشتو سەر شەقامەکان دەیکەن، تاخەڵکی بیانبینن و بەشانو باهویان هەڵبدەن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان وەرگرت. ٣بەڵام تۆ کە خێرێکت لەگەڵ یەکێ کرد، نەیەڵێت دەستی ڕاستت بەچەپت بزانێ. ٤با خێرەکەت نەبینراو بێت ئەو باوکەت کەمەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

نوێژ کردن

(٥کاتێ نوێژ* دەکەن وەك دووڕووەکان مەبن کە حەزدەکەن بە پێوە لەکەنیشتەکانو سووچی شەقامەکان نوێژ بکەن تاخەڵکی بیان بینن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان وەرگرت. ٦بەڵام تۆ کە نوێژ دەکەی، دەرگا لەسەر خۆت داخە، نوێژ بکە بۆ باوکی نەبینراوت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

٧کاتێ نوێژ دەکەن، ووشەکان ئەوەندە دووبارە مەکەنەوە، وەك بت پەرستەکان دەیکەن، ئەوان وابیر دەکەنەوە بەدووبارەکردنەوە، وەلاّم

بەدەست دەهێنن. [٨]وەك ئەوان مەبن، چونکە باوکتان دەزانێ پێویستیتان بەچیيە، پێش ئەوەی داوای لێبکەن. [٩]دەتوانن ئاوەها نوێژ بکەن: (ئەی باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز* بێت، [١٠]با پادشاهی تۆ بێت، باخواستت لەسەر زەوی پەیڕەو بکرێ وەك لە ئاسمان. [١١]نانی ڕۆژانەمان ئەمڕۆش بدەرێ. [١٢]لە گوناهمان خۆش بە، وەك چۆن ئێمە لەگوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە خراپەمان بەرامبەر دەکەن. [١٣]مەمان خەرە تاقی کردنەوە بەڵکو ڕزگارمان کە لەشەیتان.) [١٤]گەر لەمەڵەی خەڵکی خۆش بوون، ئەوا باوکی ئاسمانیتان لەمەڵەکانتان خۆش دەبێت. [١٥]ئەگەر لەمەڵەی خەڵکی خۆش نەبوون، ئەوا باوکیشتان لەمەڵەکانتان خۆش نابێت.

ڕۆژووگرتن

([١٦]کاتێ بەڕۆژوو* دەبن، ڕووگرژ مەبن وەك دووڕووەکان کە ڕووگرژ دەکەن، بۆ ئەوەی بۆ خەڵکی دەرخەن کە بەڕۆژوون. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. [١٧]بەڵام تۆ کە ڕۆژوو دەگری، دەمو چاوت بشۆ، بۆنی خۆش لەسەرت بدە، [١٨]هەتا بۆ خەڵکی دەرنەکەوێ کە بەڕۆژوویت، بۆ باوکی نەبیناوت نەبێت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشت دەداتەوە.

گەنجینەی ڕاستەقینە

([١٩]لەسەر زەوی سامان کۆمەکەنەوە، کە مۆریانە و ژەنگ خراپی دەکەنو دز بەشوێنی دەگەڕێو دەیدزێ. [٢٠]سامانتان لە ئاسمان کۆبکەنەوە، کە مۆریانەو ژەنگ خراپی ناکاو دزیش بەشوێنی ناگەڕێو نایدزێ. [٢١]چونکە سامانت لەکوێ بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت.

([٢٢]چاو چرای لەشە، گەر چاوت ساغ بێت، ئەوا لەشت هەمووی ڕووناکە، [٢٣]ئەگەر چاوت خراپ بێت، ئەوا لەشت هەمووی لەتاریکیدایە، بەڵام گەر ئەو ڕووناکییەی تیاتدایە تاریك بێ، ئاخۆ دەبێ چ تاریکییەك بێت. [٢٤]کەس ناتوانێ کۆیلەی دوو گەورە بێت، یان ڕقی لەیەکێکیان دەبێتو ئەوەی دیکەی خۆش دەوێت یان دڵسۆزی یەکێکیان دەبێتو ئەوەی دیکە

پشتگوێ دەخات. ئێومش ناتوانن کۆیلەی پارەو خودا بن بەیەکەوە.

خودا خەمان دەخوات

(٢٥بۆیە پێتان دەڵێم: خەمی ژیانی خۆتان نەبێت، ئەوەندە خەمی خواردن و خواردنەوەو لەبەرکردن مەخۆن. ئایا ژیان لە خواردن زیاتر نییە؟ ئایا لەشتان لە جل‌وبەرگ گرنگتر نییە؟ ٢٦سەیری باڵندەی ئاسمان بکەن. نارونێ، دروێنە ناکات، شت لەعەمبار کۆناکاتەوە. لەگەڵ ئەومش باوکی ئاسمانیتان بەخێوی دەکات. ئایا ئێوە لەو باڵندانە زیاترنین؟ ٢٧کێ لەئێوە گەر خەمی ئەمانەی خوارد، دەتوانێ یەك کاژێر لەژیانی زیاتر بکات. ٢٨بۆچی خەمی بەرگتانە؟ سەیری گوڵی کێڵگە بکەن چۆن گەورە دەبێت، بێئەوەی هیلاك بێتو بڕێسێت، ٢٩با پێتان بڵێم: تەنانەت سلێمانی داناش لەوپەڕی مەزنیدا وەك ئەو گوڵانەی لەبەرنەکردووە. ٣٠گەر بێتو خودا گیای دەشت ئاوها بپۆشێت، هەرچەندە ئەمڕۆ هەنو بەیانی تەنوریان پێ دادەخرێت، ئایا ئێوە ئەی کەم باوەڕینە، لەوان زیاتر نین تا پۆشتەتان بکات؟ ٣١خەم مەخۆن بڵێن: چی بخۆین؟ یان چی بخۆینەوە؟ یان چی لەبەر بکەین؟ ٣٢ئەم شتانە هەمووی بت پەرستان هەوڵی بۆ دەدەن. باوکی ئاسمانیتان دەزانێ پێویستیتان بەمانە هەمووی هەیە. ٣٣ئێوە یەکەمجار داوای پادشاهێتیو ڕاستودروستی خودا بکەن، ئەوانی دیکەتان هەمووی بۆ جێبەجێ دەبێ.

٣٤ئەوەندە خەمی بەیانی مەخۆن، چونکە بەیانی خەمی خۆی دەخواتو هەر ڕۆژێك بەشی خۆی گیروگرفتی هەیە.

خەڵکی تاوانبار مەکەن

٧ (خەڵکی تاوانبار مەکەن تا تاوانبار نەکرێن، ٢چونکە بەو شێوەیەی خەڵکی تاوانبار دەکەن ئێومش تاوانبار دەکرێن، بەو پێوانەی بۆ خەڵکی دەپێون، بۆتان دەپێونەوە. ٣بۆچی سەرنج لەپووشی ناوچاوی براکەت دەدەیت، بەڵام ئاگات لەتەختە دارەکەی ناو چاوی خۆت نییە؟ ٤یان چۆن بەبراکەت دەڵێیت: ڕێم بدە با لەو پووشە لەچاوت دەربهێنم، لەکاتێکدا تەختە دارێك لەچاوی

خۆتدایە؟ [٥]ئەی دووڕوو یەکەم جار تەختە دارەکەی ناو چاوت دەربهێنە، تا باش ببینیت، ئەوسا پووشی ناوچاوی براکەت دەربهێنە. [٦]ئێستی پیرۆز مەدەن بەسەگ، زێڕیشتان فڕێ مەدەنە بەردەم بەراز، نەوەك بەقاچی پێشێلی بکاتو بەسەرتان هەڵگەڕێتەوەو پارچە پارچەتان بکات.

داوا بکەن، پێتان دەدرێ

([٧]داوا بکەن، پێتان دەدرێ. بگەڕێن، دەدۆزنەوە. لەدەرگا بدەن، لێتان دەکرێتەوە. [٨]هەر کەسێ داوا بکات، وەردەگرێ. ئەوەی دەگەڕێت دەدۆزێتەوە. ئەومش کە لەدەرگا دەدات، لێی دەکرێتەوە. [٩]چ مرۆڤێك لەتێوە گەر منداڵەکەی داوای نانی لێ کرد، بەردی دەداتێ. [١٠]یان داوای ماسی لێ بکات، ماری دەداتێ؟ [١١]گەر تێوەی خراپ بزانن شتی باش بەمنداڵەکانتان بدەن، ئایا دەبێ باوکی ئاسمانیتان چەند شتی باشتر بدات بەوانەی داوای لێ دەکەن. [١٢]چۆن دەتانەوێ خەڵکی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن، بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن ئا ئەمەیە پوختەی شەریعەتو فێرکردنی پێغەمبەران.

دەرگای تەنگ

([١٣]لە دەرگای تەنگەوە بڕۆنە ژوورەوە، چونکە ئەو دەرگایەی بەرەو لەناوچوون دەڕوات، پانەو ڕێگاکەی بەرینەو زۆریش لێیەوە دەچنە ژوورەوە. [١٤]بەڵام تەنگترین دەرگاو ناڕەحەتترینیان، دەرگاو ڕێگای گەیشتنە بەژیان، ئەوانەی ڕڕی پێ دەبەن زۆر کەمن.

ناسین بە بەروبوومیان

([١٥]ئاگاداری پێغەمبەرە درۆزنەکان بن، ئەوان دێن بۆ لاتان، گورگن لەپێستی مەڕ، [١٦]بەڵام بەبەروبوومیان یان ناسن، ئایا دڕك تری دەگرێ یان حوشترئالووك هەنجیر دەگرێ؟ [١٧]هەموو دارێکی باش بەروبوومی باش دەدات. داری خراپیش بەروبوومی خراپ. [١٨]داری باش بەروبوومی خراپ نادات، هەروەها داری خراپ بەروبوومی باش نادات. [١٩]هەر دارێك بەروبوومی باش نەدات، دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو

ئـاگر. [٢٠]کـەواتە دەتوانـن بـە بـەرووبوومیان بیانناسـن. [٢١]هـەموو ئەوانـەی کـە دەڵێـن: خوداوەنـد، خوداوەنـد! ناچنـە نـاو پادشـاهێتی ئاسمان، ئەوانـە نەبن کـە بەخواسـتی بـاوکم دەکـەن کـە لەئاسـمانە. [٢٢]لەڕۆژی لێ پرسینەوەدا، زۆر کـەس پێم دەڵێن: خوداوەند، خوداوەنـد، ئایا بەناوی تۆ نەدواین، بەناوی تـۆ ڕۆحـی پیسمان دەرنـەکرد، بـەناوی تـۆ زۆر کـاری سەرسـوڕهێنەرمان نـەکرد؟ [٢٣]بـەڵام لـەو کاتـەدا پێـان دەڵێـم: مـن هـەرگیز نێـوەم نەناسـیوە، لێـم دوورکەونەوە ئەی بەدکاران!

داناو گێل

(٢٤]ئـەوەی گوێـی لـەم ووتانـەم دەبێـتو هەڵسـوکەوتی پێدەکـات، وەك پیاوێکی دانـا وایـە کـە بناغـەی خانووەکـەی لەسـەر بـەرد دروسـت کردێت. [٢٥]کاتێ باران بـاری، لافـاو هەسـتاو ڕەشـەبا هـاتو لـە خانووەکـەیدا، خانووەکـەی ناڕووخێت، چونکە لەسەر زەوێـەکی بەردین دروستی کـردووە. [٢٦]ئـەوەش کـە گوێـی لـەم ووتانـەم دەبێـتو هەڵسـوکەوتی پێناکـات، لـە کابرایەکی گێل دەکات خانووەکـەی لەسەر لم دروست کردێت، [٢٧]کـاتێ بـاران بـاری‌و لافـاو هەسـتاو ڕەشـەبا هاتو لە خانووەکەیدا، خانووەکەی دەڕووخێنـێ، بـەڵام ڕووخـانێکی چاك.)

[٢٨]کاتێ عیسا لەم ووتانە تەواو بوو، خەڵکەکـە لەشـێوەی فـێرکردنی زۆر سەرسـام بـوون، [٢٩]چونکـە وەك دەسـەڵاتدارێك فێری دەکـردن، نـەك وەك مامۆستایانی شەریعەت.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گوڵی

٨ کاتێ عیسا لەسـەر چیایەکـە هاتـە خـوارەوە، خـەڵکێکی زۆر دوای کەوتن. [٢]پیـاوێك نەخۆشـی گوڵی هەبوو، هات کڕنۆشی بۆ بـردو ووتی: (گەورەم، گەر بتەوێ، دەتوانـی پاکم بکەیتەوە.) [٣]عیسا دەستی بۆ بردو دەستی لـێداو ووتـی: (مـن دەمـەوێ، پاك بەرەوە.) کابرا دەست بەجێ بریـنی پێـوە نـەما. [٤]عیسـا پێـی ووت: (ئاگادارە، بەکەس مـەڵێ، بـەڵکو بـڕۆ خـۆت نیشـانی کـاهین بـدەو لـەو قوربانیـەی موسـا فـەرمانی داوە

پێشکەشی‌بکە، با ئەمە بێتە شایەتییەك بۆ خەڵکی.)

باوەڕی سەرپەلێك

٥کاتێ عیسا چووە شاری کەفەرناحوم، سەرپەلێك هات بۆ لای و لێی پارایەوە ووتی: ٦(گەورەم ئیشکەرێکم هەیە، ئیفلیج بووە لەناو جێدا کەوتووەو ئازارێکی زۆری هەیە؟) ٧ عیسا پێی ووت: (وا لەگەڵت دێم چاکی دەکەمەوە.) ٨سەرپەلەکە وەڵامی دایەوە ووتی: (گەورەم من شایانی ئەوە نیم خۆت بێتە ماڵەکەم، بەڵکو تەنها ووشەیەك بڵێ ئیشکەرەکەم چاك دەبێتەوە. ٩چونکە منیش مرۆڤێکم لەژێر دەسەڵاتی لەخۆم گەورەتر، هەروەها سەربازیشم هەیە لەژێر دەسەڵاتی منن، بەیەکێ بڵێم: (بڕۆ)، دەڕوات، بەوی کە بڵێم: (وەرە)، دێت، بەکۆیلەکەشم بڵێم: (ئەوە بکە)، دەیکات.) ١٠کاتێ عیسا گوێی لەمە بوو، بەسەرسوڕمانەوە بەوانەی دوای کەوتبوون، ووتی: (ڕاستیتان پێ دەڵێم، لەئیسرائیلدا کەسم نەدی باوەڕێکی مەزنی ئاوای هەبێت. ١١پێتان دەڵێم: خەڵکێکی زۆر لەڕۆژهەڵاتەو ڕۆژئاواوە دێنەو لەگەڵ ئیبراهیمەو ئیسحاقەو یاقوب لەناو پادشاهێتی ئاسمان دادەنیشن. ١٢بەڵام ڕۆڵەکانی پادشاهێتی* خۆیان، فڕێ دەدرێنە تاریکی دەرەوە جا لەوێیە گریانەو چڕکە چڕکی ددان.) ١٣ئینجا عیسا بە سەرپەلەکەی ووت: (بڕۆ بەپێی باوەڕت، با بۆت بێ.) هەر لەو کاتەدا لەوێ ئیشکەرەکەی چاکبوەوە.

چاککردنەوەی خەڵکێکی زۆر

١٤کاتێ عیسا بۆ ماڵی پەترۆس چوو، خەسوی پەترۆسی بینی لەناو جێدا کەوتووەو تای لێهاتووە. ١٥عیسا دەستی گرت، تایەکەی نەما. ئیتر ئەویش هەستاو دەستی کرد بەخزمەتکردنیان. ١٦کاتێ ئێوارە داهات، خەڵکی ژمارەیەکی زۆر شێتیان بۆ هێنا، چی ڕۆحی پیس هەبوو تیایان بە ووشەیەك دەری کرد. هەروەها هەموو نەخۆشەکانی دیکەشی چاك کردەوە. ١٧تاکو ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا هاتووە بێتەدی کە دەڵێ: {ئەو دەردەکانی لابردینو نەخۆشیەکانی هەڵگرتین.}

نزخی دوای عیسا کەوتن

[١٨]کاتێ عیسا بینی خەڵکێکی زۆر لەدەوری کۆبوونەتەوە فەرمانیدا بەقوتابیەکانی تا بپەڕنەوە بۆ بەری ئەوبەری دەریاچەکە. [١٩]یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت هاتە پێشەوەو ووتی: (مامۆستا بۆ کوێ بڕۆیت دوات دەکەوم.) [٢٠]عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕێوی کونی هەیەو باڵندەکانی ئاسمانیش هێلانەیان هەیە، بەڵام ڕۆڵەی مرۆڤ، جێی نیە سەری بخاتە سەر.) [٢١]هەروەها یەکێ لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم، ڕێگەم بدە جارێ بچم باوکم بنێژم.) [٢٢]عیسا وەڵامی دایەوە: (دوام کەوە، واز لە مردووان بهێنە مردووەکانیان بنێژن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[٢٣]ئینجا عیسا سەرکەوتە سەر بەلەمێکو قوتابیەکانی دوای کەوتن. [٢٤]لەناکاو ڕەشەبایەکی بەهێز هەڵی کردە سەر دەریاچەکە، ئەوەندەی نەمابوو شەپۆلی ئاو بەلەمەکە نقووم بکات، بەڵام عیسا نووستبوو. [٢٥]قوتابیەکانی خێرا چوونە لای، هەڵیانساندو ووتیان: (گەورەم ڕزگارمان کە وا لەناو دەچین.) [٢٦]ئەویش پێی ووتن: (ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی دەترسن؟) ئینجا هەستا فەرمانیدا بەڕەشەباو دەریاچەکە، هێمنی باڵی کێشا بەو ناوەدا. [٢٧]هەموو سەریان سوڕماو ووتیان: (ئەمە چ مرۆڤێکە، وا ڕەشەباو دەریا گوێڕایەڵی دەکەن؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[٢٨]کاتێ عیسا گەیشتە ئەوبەری دەریاچەکە، لەشاری جەدەرین دوو پیاوی بینی ڕۆحی پیسیان تێدا بوو، تازە لە تێوان گۆڕەکانی گۆڕستان هاتبوونە دەرەوە، ئەمانە زۆر دڕندە بوون، تەنانەت کەس نەیدەتوانی لەو ڕێگەیەوە بڕوات. [٢٩]لەناکاو هاواریان کردو ووتیان: (چیت لێمان دەوێ، ئەی عیسای ڕۆڵەی خودا؟ هاتووی بۆ ئێرە پێش کاتی خۆی، تا ئازارمان بدەی؟) [٣٠]لەو نزیکانە ڕانە بەرازێك دەلەوەڕان، [٣١]ڕۆحە پیسەکانی ناو دوو مرۆڤەکە لێی پاڕانەوەو پێیان ووت: (ئەگەر دەرمان دەکەیت، بمانێرە ناو ئەو بەرازانەوە.) [٣٢]ئەویش پێی ووتن: (بڕۆن.) ئەوانیش لە مرۆڤەکان چوونە

دەرەوەو چـــوونە نـــاو بەرازەکانـــەوە، ڕانـە بەرازەکە لەقـــەدپاڵی گردەکـــەوە بـەرەو دەریاچەکـــە هـــەڵدێرانو لـــەناو ئاوەکە خنکـان. [٣٣] شـوانەکان کـــاتێ ئەمەیان بینی، خێرا ڕایـان کـرد بـۆ نـاو شـــار، ئـــەوەی بینییـــان لـــە دوو پیاوەکـــەی ڕۆحی پیســـیان تیا بوو و لـــەڕانە بەرازەکە، هەمووی بۆ خەڵکی شـار گێڕایـەوە. [٣٤] ئـــەوەبوو شـــارەکە هەمووی هـــاتە دەرەوە بۆ بینینی عیسا، دوای ئەوەی بینییـــان، داوایـان لـێ کرد ئاوایبەکـــەیان بەجـێ بهێڵێ.

چا کردنەوەی ئیفلیجێك

٩ ئینجـا عیسـا سـواری بەلـــەم بـوو، دەریاچەکـەی بـــڕی و گەڕایـــەوە بـــۆ شـــارەکەی خـــۆی [کەفەرناحوم]. [٢] کابرایەکی ئیفلیجیـان هێنایە لای بەجێگەکەیەوە، کاتێ عیسـا سـەیری باوەڕیـانی کـرد، بـەکابرای ووت: (ووڕەت بـــەرزبێ کـــوڕم، گوناهـەکانت بەخشـراون.) [٣] هـــەندێ لەمامۆستایانی شەریعەت لەدڵی خۆیـان ووتیان: (ئەمـە کفـر دەکـات.) [٤] عیسـا زانی بیر لەچی دەکەنەوەو لێی پرسـین: (بۆچی لـەدڵتان بەخراپـە بیردەکەنـەوە؟ [٥] کامیـــان ئاســـانترە بووتـــرێ: (گوناهـەکانت بەخشـران.) یـاخود بووتـرێ: (هەستەو بـڕۆ؟) [٦] بـەڵام بـۆ ئـەوەی بزانـن ڕۆڵـەی مـرۆڤ لەسـەر زەوی دەسـەڵاتی گونـــاە بەخشـینی هەیـە.) ئینجـا بەئیفلیجەکـەی ووت: (هەستە، جێگاکەت هەڵگرەو بـڕۆڕەوە بـۆ مـــاڵ.) [٧] ئـەویش دەسـت بـەجێ هەستایە سـەرپێو بـەپێی خـۆی بـەرەو مـاڵ گەڕایـەوە. [٨] کـاتێ خەڵکەکـە ئەمـەیان بینـی، ترسـانو دەسـتیانکرد بەستایشـی ئـــەو خودایـــەی ئـــەم دەسـەڵاتەی داوە بەمرۆڤ.

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[٩] کـاتێ عیسـا لـەوێ تێدەپـەڕی، باجگرێکی دی ناوی مەتتا بوو، لەسەر شوێنی باج وەرگرتن دانیشـتبوو. پێی ووت: (دوام کـەوە.) ئـەویش هەسـتاو دوای کـەوت. [١٠] لـــەکاتێکدا عیسـا چـووە مـاڵی مـەتتاو لەسـەر خـوان دانیشـــت، زۆر لـــەباجگرەکانو گوناهباران هاتنو لەسەر خوان لەگـەڵ عیسـاو قوتایـەکانی دانیشـتن. [١١] کـە فەریســـیەکان ئەمـــەیان بینـــی، بەقوتایـــەکانیان ووت: (بۆچـــی

مامۆستاتان لەگەڵ باجگرو گوناهباران دادەنیشێت و نان دەخوات؟) [١٢]کاتێ عیسا گوێی لە ووتەکانیان بوو، ووتی: (مرۆڤی لەش ساغ پێویستی بە پزیشک نییە، بەڵکو نەخۆش. [١٣]بڕۆن و مانای ئەمە فێربن: {من داوای بەزەیی دەکەم نەک قوربانی}، نەهاتووم بۆ بانگ کردنی ئەوانەی خۆیان بەچاک دەزانن، بەڵکو گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژووەوە

[١٤]ئینجا قوتابیەکانی یەحیا لەعیسا هاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێکرد: (بۆچی تێمەو فەریسیەکان بەڕۆژوو دەبین، بەڵام قوتابیەکانت بەڕۆژوو نابن؟) [١٥]عیسا پێی ووتن: (ئایا خەڵکی لەشایدا شیوەن دەکەن کاتێ زاوا لەتیوانیان بێت؟ بەڵام ڕۆژانێ دێت زاوا بەرز دەکرێتەوەو لەتیوانیان نامێنێ، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. [١٦]هیچ کەسێ کراسی کۆن بەقوماشێکی تازە پینە ناکات، چونکە پارچە تازەکە دەچێتەوەیەکو کراسە کۆنەکە ڕادەکێشێت و درپاویەکە خراپتر دەکات. [١٧]خەڵکی مەی تازە ناکەنە مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشکەکە دەدڕێ، مەیەکە دەڕژێو مەشکەکەش لەناو دەچێ. بەڵکو مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە، تا مەیەکەو مەشکەکەش بەیەکەوە پارێزراو بن.)

زیندووکردنەوەی کچێک

[١٨]لەکاتێکدا عیسا ئەمانەی دەووت، یەکێ لەپێشەوایانی جوولەکە هاتە پێشەوە، کڕنووشی بۆ بردو ووتی: (کچەکەم ئێستا مرد، بەڵام وەرە دەستی لێ بدە، زیندوو دەبێتەوە)، [١٩]عیسا هەستاو لەگەڵ قوتابیەکانی دوای پیاوەکە کەوت. [٢٠]هەر لەوکاتەدا ژنێک کە دوانزە ساڵ بوو نەخۆشی خوێن لێچوونی هەبوو، لەعیسا نزیک بووەوەو لەدواوە دەستی بۆ چمکی کراسەکەی بردو لەدڵی خۆیدا ووتی: [٢١](ئەگەر تەنها دەست لەجلەکانیشی بدەم، چاک دەبمەوە.) [٢٢]عیسا ئاوڕی دایەوە بینیو ووتی: (کچەکە، دڵنیابە، باوەڕت چاکی کردیتەوە.) ژنەکە دەست بەجێ چاک بووەوە. [٢٣]کاتێ عیسا چووە ماڵی پێشەواکە، شیوەنکەرانو کۆمەڵێ خەڵکی بینی

بەیەکا دێنو دەچن. [٢٤]ووتی: (لاچن، کچەکە نەمردووە، بەڵکو خەوتووە.) ئەوانیش پێی پێکەنین. [٢٥]کاتێ خەڵکەکەی کردە دەرەوە، هاتە ژوورەوەو دەستی کچەکەی گرت، کچە هەستایە سەرپێ. [٢٦]ئەم هەواڵە لەهەموو وواڵتدا بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی دوو کوێر

[٢٧]کە عیسا لەوێ ڕۆیشت، دوو کوێر دوای کەوتن، هاواریان دەکردو دەیان ووت: (ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێماندێتەوە) [٢٨]کاتێ هاتە ماڵەوە، هەردووکیان هاتنە لای. عیسا لێی پرسین: (ئێوە باوەڕتان بەوە هەیە من دەتوانم ئەمە بکەم؟) ئەوانیش وەاڵمیان دایەوە: (بەڵێ گەورەم.) [٢٩]ئەویش دەستی هێنا بە چاویاندا ووتی: (بابۆتان بێ، بەپێی باوەڕتان.) [٣٠]دەست بەجێ چاویان ڕووناکی تێکەوت، عیسا پێی ڕاگەیاندنو ووتی: (ئاگاداربن بەکەس مەڵێن) [٣١]بەاڵم ئەوان ڕۆیشتنو هەواڵیان لەهەموو ناوچەکەدا بڵاوکردەوە.

لاڵێك دەکەوێنە قسەکردن

[٣٢]کە دوو کابراکە چوونە دەرەوە، چەند کەسێك لاڵێکیان هێنایانە لای، ڕۆحی پیسی تیا بوو. [٣٣]کاتێ عیسا ڕۆحە پیسەکەی لێ دەرکرد، لاڵەکە دەستی کرد بەقسەکردن. خەڵکەکە سەریان سوڕماو ووتیان: (شتی وا بەهیچ جۆرێك لەئیسرائیلدا نەبینراوە.) [٣٤]بەاڵم فەریسیەکان ووتیان: (ڕۆحی پیس بەهێزی سەرۆکی ڕۆحە پیسەکان دەردەکات.)

دروێنەی زۆرو کرێکاریکەم

[٣٥]عیسا بەشارو لادێکان دەگەڕا، لە کەنیشتەکان خەڵکی فێردەکردو مزگێنی پادشاهێتی ئاسمانی ڕادەگەیاند. هەموو دەردو نەخۆشیەکی چاك دەکردەوە. [٣٦]کاتێ خەڵکەکەی دەبینی بەزەیی پێیاندا دەهاتەوە، چونکە پەرێشانو دەربەدەر بوون، وەك مەڕی بێ شوان بوون. [٣٧]جا بە قوتابیەکانی ووت: (دروێنە زۆرە، کرێکار کەمە. [٣٨]کەواتە نوێژ بکەن تا خوداوەندی دروێنە کرێکار بۆ دروێنەکەی بنێرێت.)

بانگکردنی دوانزە نێردراوەکە

١٠ ئینجا دوانزە قووتاییەکەی* بانگ کرد، دەسەلاتی دانێ تا ڕۆحە پیسەکان دەر بکەنو هەموو نەخۆشیو دەردێك چاك بکەنەوە. [٢]ناوی دوانزە نێردراوەکەش* ئەمەیە: شەمعون کە بە پەترۆس ناودەبرا لەگەڵ ئەندراوسی برای، یاقوبی کوڕی زەبەدیو یۆحەننای برای. [٣]فیلیپۆس و برتۆلماوس، تۆماو مەتتای باجگر، یاقوبی کوڕی حەلفاو تەداوس، [٤]شەمعونی قانەویو یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای بەدەستەوەدا.

عیسا نێردراوەکانی دەنێرێت

[٥]عیسا ئەمانەی ناردو ووتی: (ئەو ڕێگەیە مەگرن کە بەناو ناجوولەکاندا دەڕوات، مەچنە شاری سامریەکان*، [٦]بەڵکو بەتایبەتی بڕۆنە لای مەڕە وون بووەکانی ماڵی ئیسرائیل. [٧]کاتێ دەچن ئەم پەیامە ڕابگەێنن: (پادشاهێتی ئاسمان نزیك بۆتەوە.) [٨]نەخۆش چاك بکەنەوە، مردوو زیندووبکەنەوە، گەڕوگولی پاك بکەنەوە، ڕۆحە پیسەکان دەربکەن. بەخۆڕایی وەرتان گرتووە بەخۆڕایی بیدەن. [٩]زێڕو زیو و مس لەگەڵ خۆتان هەڵ مەگرن، [١٠]تورەکە لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، دوو کراسو دوو پێلاڤو گۆچان مەبەن، چونکە ئیشکەر شایانی ئەوەیە خۆراکی خۆی بدرێتێ. [١١]دەچنە هەر شارو لادێیەك، بگەڕێن بەشوێن ئەوانەی شایانی تێوەبن، لەوێ بمێننەوە هەتا کاتی ڕۆیشتنتان دێت. [١٢]کە چوونە ماڵێك سلاڤیان لێبکەن. [١٣]ئەگەر هاتوو ئەو ماڵە بەڕاستی شایانی ئەوە بوون، با ئاشتیتان بچێتە ناویانەوە ئەگەر شایانی ئەوە نەبوون، با ئاشتیتان بگەڕێتەوە بۆ خۆتان. [١٤]گەر بەکێك پێشوازی لێنەکردن، یان گوێی لێنەگرتن، تێومش کە لەو ماڵو شارە دەچنەدەرەوە، تۆزی پێتان بتەکێنن. [١٥]ڕاستیتان پێدەڵێم: لەڕۆژی لێپرسینەوەدا، دۆخی شاری سەدومو عەمورە* باشتر دەبێ لەو شارە.

چەوسانەوەی داهاتوو

([١٦]من تێوە وەك بەرخ بەناو گورگدا دەنێرم، جا دانابن وەك مار، نەرمونیان بن وەك کۆتر.

[١٧]ئاگادار بن، خەڵکی دەتان دەنە دەست دادگا، لە کەنیشتەکانیاندا بەقامچی لێتان دەدەن، [١٨]لەپێناوی من دەبرێنە بەردەم دادوەرو پادشاکان، ئەمەش دەبێتە شایەتیەك بۆ من، لای جوولەکەو میللەتانیش. [١٩]کاتێ دەتاندەن بەدەستەوە، گوێ مەدەنە ئەوەی چۆن قسە بکەن یان چی بڵێن، چونکە لەوکاتەدا پێتان دەووترێ چی بڵێن. [٢٠]ئیوە خۆتان قسە ناکەن، بەڵکو ڕۆحی باوکتانە بەهۆی ئیوەوە قسە دەکات. [٢١]برا، برای خۆی دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك منداڵی خۆی. منداڵان لەباوك دایك هەڵدەگەڕێنەوە دەیانکوژن. [٢٢]خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێ لەبەر ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی ڕاگرێ، ئەوە ڕزگاری دەبێت. [٢٣]کە لەشارێ دەتان چەوسێننەوە، ڕاکەن بۆ شارێکی دیکە. ڕاستیتان پێدەڵێم: شارەکانی ئیسرائیل تەواو ناکەن پێش هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ.

مەترسن

([٢٤]قوتابی لەمامۆستاکەی بەرزتر نییەو کۆیلەش لەگەورەکەی بەرزتر نییە. [٢٥]بەسە قوتابی وەك مامۆستاکەی بێت وکۆیلەش وەك گەورەکەی بێت. گەر خاوەن ماڵیان بە بەعلەزبول* ناوبردبێت، ئاخۆ دەبێ چی بەئەندامانی ماڵەکەی بووترێ؟ [٢٦]لەوان مەترسن، چونکە هیچ شتێکی شاراوە نییە دەرنەکەوێتو هیچ نهێنیەك نییە ئاشکرا نەبێت. [٢٧]ئەوەی لە تاریکیدا پێتانی دەڵێم، لەڕووناکیدا بڵێنەوە، ئەوەی بەچرپە گوێتان لێدەبێ، بەدەنگی بەرز لەسەربانان ڕابگەێنن. [٢٨]مەترسن لەوانەی دەتان کوژن بە لەش و ناتوانن دەروونتان بکوژن، بەڵکو ترستان لەوەبێ کە دەتوانێ لەشو دەروون بەیەکەوە لەدۆزەخدا لەناوبەرێ. [٢٩]ئایا دوو چۆلەکە نافرۆشن بە یەك فلس؟ کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، یەکێ لەوانە بەبێ خواستی باوکتان ناکەوێتە سەر زەوی. [٣٠]ئیوە تەنانەت قژی سەریشتان ژمێراوە. [٣١]کەواتە مەترسن، ئیوە زۆر لەچۆلەکە بەنرخترن. [٣٢]ئەوەی دانم پیادەنێ بەرامبەر بەخەڵکی، منیش دانی پیا دەنێم بەرامبەر بەباوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە. [٣٣]بەڵام ئەوەی نکۆڵیم

لێدەکات بەرامبەر بەخەڵکی، منیش نکۆڵی لێدەکەم بەرامبەر باوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە.

ئاشتی‌نا بەڵکو شمشێر

(٣٤لەوباوەڕەدا نەبن من هاتووم بۆ ئەوەی ئاشتی بێنمە سەر زەوی، نەهاتووم بۆ هێنانی ئاشتی، بەڵکو شمشێر٣٥ من هاتووم بۆ ئەوەی ناکۆکی بخەمە نێوان، باوکو کوڕ، کچو دایك، بووکو خەسوو. ٣٦ئا بەم جۆرە مرۆڤ دوژمنی خانەوادەکەی خۆی دەبێت.

٣٧ئەوەی دایکو باوکی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. ئەوەی کوڕی یان کچی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. ٣٨ئەوەی خاچەکەی هەڵنەگرێو دوام نەکەوێت، شایانی من نییە. ٣٩ئەوەی خۆی بەژیانەوە بەستبێتەوە، دەیدۆڕێنێ، ئەوەی ژیانی خۆی لەپێناوی من بدۆڕێنێ، دەیاتەوە. (٤٠ئەوەی پێشوازی لەتێوە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن بکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە منی ناردووە. ٤١ئەوەی پێشوازی لەپێغەمبەرێك بکات، لەبەرئەوەی پێغەمبەرە، ئەوا پاداشتی پێغەمبەرێك وەردەگرێت. ئەوەش پێشوازی لەمرۆڤێکی چاك بکات، ئەوا پاداشتی مرۆڤێکی چاك وەردەگرێت. ٤٢هەرکەسێکیش جامێ ئاوی سارد بدات بەیەکێ لەم منداڵانە، لەبەرئەوەی قوتابی منن، ڕاستیتان پێ دەڵێم: پاداشتی ئەو هەرگیز وون نابێت.)

عیساو هەزرەتی یەحیا

١١ کە عیسا لەئامۆژگاری کردنی دوانزە قوتابیەکەی تەواو بوو، لەوێ ڕۆیشت، چوو بۆ فێرکردنو ڕاگەیاندنی ووشەی خودا لەشارەکانیان.

٢کاتێ یەحیا لەبەندیخانەدا ئەو کارانەی عیسای بیست، هەندێ لەقوتابیەکانی نارد لای، ٣لێیان پرسی: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێ، یان چاوەڕێی یەکێکی دیکە بکەین؟)

٤عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (بڕۆن، ئەوەی بیستوتانەو بینیوتانە بەیەحیای بڵێن: ٥کوێرەکان دەبینن، گۆجەکان بەڕێکی دەڕۆن، گەڕوگولان پاك

دەبنەوە، کەڕان دەبیستن، مردووان زیندوو دەبنەومو هەژاران مزگینیان پێ دەدرێ. [٦]خۆزگە دەخوازرێ بەوانەی گومانم لێ ناکەن.) [٧]دوا بەدوای ڕۆیشتنی قوتایەکانی یەحیا، عیسا دەستی کرد بەقسەکردن لەبارەی یەحیاوە بۆ خەڵکەکە، ووتی: (بۆ بینینی چی چوونە بیابان؟ بۆ بینینی قامیشێك کە با دەیجوڵێنێتەوە؟ [٨]ئەی بۆ بینینی چی چوون؟ بۆ بینینی مرۆڤێك کە بەرگی نایابی لەبەربێ؟ ئەوەتان ئەوانەی بەرگی نایاب لەبەردەکەن، وان لەکۆشکی پادشاکان. [٩]ئەی بۆچی چوونە دەرەوە؟ بۆ بینینی پێغەمبەرێك؟ بەڵێ من پێتان دەڵێم، بەڵکو مەزنتر لەپێغەمبەر.) [١٠]ئەمە ئەوەیە کە دەربارەی نووسراوە: (ئەوەتا من تێرراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەکات.) [١١]ڕاستیتان پێدەڵێم: لەنێو ئەوانەی لەژن لەدایك بوون، نییە مەزنتر لەیەحیای خەڵك لەئاوەهەڵکێشەوە تا ئێستا پادشاهێتی ئاسمان پێشکەوتنێکی بەهێز پێش دەکەوێ، هەرچەندە بەهێزەکان هەوڵی ڕاگرتنی دەدەن. [١٣]شەریعەتو هەموو پێغەمبەران، تاهاتنی یەحیا پێشبینییان کردووە. [١٤]ئەگەر بڕوا دەکەن، ئەم یەحیایە ئەو ئەلیاسەیە* کە چاوەڕێی گەڕانەوەی دەکرێت. [١٥]ئەوەی گوێ هەیە بۆ گوێ گرتن باگوێ بگرێ!

([١٦]ئەم نەوەیە لەچی دەکەن؟ لەو منداڵانە دەکەن کە لەگۆڕەپانی بازاڕە دانیشتوونو بانگی هاوڕێکانیان دەکەنو دەڵێن: [١٧]زورنامان بۆ لێدان کەچی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ کردن کەچی سنگتان نەکوتیو لەخۆتان نەدا. [١٨]یەحیا هات چونکە ناخواو ناخواتەوە، ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیایە.) [١٩]ئینجا ڕۆڵەی مرۆڤ هات، دەخواو دەخواتەوە ووتیان: (ئەمە پیاوێکی زۆرخۆرو مەستە، هاوڕێی باجگرانو گوناهبارانە.) بەڵام ڕاستی دانایی بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

شارە گوناهبارەکان

[٢٠]ئینجا عیسا دەستی کرد بەسەرزەنشتکردنی ئەو شارانەی کە

زۆربەی نیشانە سەرسوڕهێنەرەکانی تیا نواندبوون، چونکە هێشتا تۆبەیان نەکردبوو، [٢١]ووتی: (خاك بەسەرت ئەی کورزین، خاك بەسەرت ئەی بەیتسەیدا، ئەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی لای تێوە کرا گەر لەسورو سەیدا بکرایە دانیشتوانی هەر لەزووەوە تۆبەیان دەکردو خۆیان لەخۆڵەمێش دەگەوزاند. [٢٢]بەڵام پێتان دەڵێم: دۆخی سورو سەیدا لەڕۆژی لێپرسینەوەدا باشتر دەبێ لەدۆخی تێوە. [٢٣]تۆش ئەی کەفەرناحومی بەرزبووەوە تا ئاسمان؟ دەخرێتە خوارەوە تا بنی دۆزەخ، گەر لەشاری سەدومدا ئەوە بکرایە کە لای تۆ کراوە، شارەکە هەتا ئەمڕۆ دەمایەوە. [٢٤]بەڵام پێت دەڵێم: دۆخی سەدوم لەڕۆژی لێپرسینەوە باشترە لە تۆ.)

وەرن بۆ لام، من دەتانحەسێنمەوە

[٢٥]عیسا بەردەوام بوو لەسەر قسەکانیو ووتی: (سوپاست دەکەم ئەی باوك، خوداوەندی ئاسمانو زەوی، چونکە ئەم کارانەت لەداناکان شاردۆتەوەو ئاشکرات کردووە بۆ منداڵان. [٢٦]بەڵێ، ئەی باوك، ئەمە خواستی تۆیە. [٢٧]باوکم هەموو شتێکی پێ سپاردوم، کەس ڕۆڵە ناناسێ باوك نەبێ، کەسیش باوك ناناسێ تەنها ڕۆڵەو ئەو کەسانە نەبێ کە ڕۆڵە دەیەوێ بۆیانی دەربخات. [٢٨]وەرن بۆ لام ئەی هەموو ماندووانو بارگرانەکان، من دەتان حەسێنمەوە. [٢٩]نیری من هەڵگرنو لەمنەوە فێربن، چونکە من هێمنو دڵنەرمم. ئەوسا حەسانەوە دەدۆزنەوە بۆ دەروونتان. [٣٠]چونکە نیرەکەم سووکەو بارم ئاسانە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

١٢ لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا بەتێوان دەغڵەکاندا تێدەپەڕی، قوتایەکانی برسییان بوو، دەستیان کرد بەگوڵەگەنم پراندنو خواردنی. [٢]کەفەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان ووت: (ئەوەتا قوتایەکانت کارێك دەکەن لەشەممەدا* دروست نییە.) [٣]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان خوێندۆتەوە کە داودو ئەوانەی لەگەڵی بوون چیان کرد، کاتێ برسییان بوو؟ [٤]چۆن چوونە ماڵی خوداو نانی قوربانیان* خوارد، ئەو

نانەی دروست نەبوو بخوریّ، نەلەلایەن ئەوەوە، نەلەلایەن ئەوانەی کە لەگەڵیدا بوون، تەنها بۆ کاهینەکان* نەبیّ. [٥]ئایا نەتان خوێندۆتەوە لەتەوراتدا کە کاهینەکان لەپڕۆژی شەممەوان لەپەرستگا یاسای شەممە دەشکێنن کەچی بەتاوانباریش دانانرێن؟ [٦]بەڵام من پێتان دەڵێم، یەکێك لێرەیە مەزنترە لەپەرستگا. [٧]ئەگەر مانای ووتەکان تێبگەیشتنایە: {من داوای بەزەیی دەکەم نەك قوربانی}، ئەوا حوکمتان نەدەدا بەسەر ئەوانەی بێتاوانن. [٨]چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ گەورەی ڕۆژی شەممەیە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

[٩]ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشتو چووە کەنیشتەکەیان، [١٠]لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستێکی ووشك ببوو، فەریسیەکان دەیانوویست عیسا تاوانبار بکەن، بۆیە لێیان پرسی: (ئایا چاکردنەوەی نەخۆش لەڕۆژانی شەممە دروستە؟) [١١]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (کێ لەتێوە گەر مەڕێکی هەبێتو مەڕەکەی لەڕۆژی شەممەدا بکەوێتە ناو چاڵێکەوە، ناچێ دەری بهێنێت؟ [١٢]باشە! مرۆڤ زۆر لەمەڕ بەنرختر نییە؟ کەواتە لەڕۆژانی شەممەدا کاری باش دروستە.) [١٣]ئینجا بەپیاوەکەی ووت: (دەستت درێژکە.) ئەویش دەستی درێژ کردو دەستی چاك بووەوەو وەك دەستەکەی دیکەی لێهات.

خزمەتکاری هەڵبژێردراو

[١٤]بەڵام فەریسیەکان چوونە دەرەوەو تەگبیریان کرد چۆن لەناوییەن. [١٥]عیساش بەمەی زانیو لەوێ ڕۆیشت، خەڵکێکی زۆر دوای کەوتن، هەموو ئەوانەی نەخۆش بوون چاکی کردنەوە. [١٦]بەڵام ئاگاداری کردن لای کەس باسی نەکەن، [١٧]تا ئەوەی لەسەر زمانی ئەشعیا پێغەمبەر ووتراوە بێتەدی کە دەڵێ: [١٨]{ئا ئەوەتا ئەو خزمەتکارەی هەڵمبژاردووە، ئەو خۆشەویستەی پێی دڵشادم، ڕۆحی خۆمی تیا دادەتێم، تا بەهەموو میللەتان دادپەروەریم ڕابگەیەنێ. [١٩]شەڕ ناکاتو هاوار ناکات، کەس دەنگی نابیستێ لەشەقامەکان. [٢٠]قامیشێکی کوتراوەو ناشکێ، پلیتەیەکی گڕدارەو

ناکوژێتەوە، هەتا دادپەروەری بەسەرکەوتن دەگەڕێ. [٢١] هیوای میللەتان لەسەر ناوی ئەو دەبێ.)

عیساو سەرۆکی ڕۆحە پیسەکان

[٢٢] ئینجا پیاوێکی لاڵو کوێڕیان بۆ هێنا ڕۆحی پیسی تێابوو، ئەویش چاکی کردەوە بەجۆرێ دەیتوانی ببینێتو گفتوگۆ بکات. [٢٣] خەڵکەکە هەموو سەرسام بوونو ووتیان: (ئایا ئەمە ڕۆڵەی داود نییە؟) [٢٤] بەڵام فەریسیەکان کە ئەمەیان بیست ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس دەرناکات مەگەر بە بەعلەزبولی سەرۆکی ڕۆحە پیسەکان نەبێت.) [٢٥] عیسا بەیرکردنەوەی ئەوانی زانی، ووتی: (هەر پادشایەتیەک دووبەرەکی تێابێت، وێران دەبێت، هەر شارو ماڵێك دووبەرەکی تێابێت، خۆی ڕاناگرێ. [٢٦] ئەگەر شەیتان، شەیتان دەربکات، ئەوا دوو بەشنو دووبەرەکیان تێایە، کەواتە چۆن پادشایەتیەکەی خۆی ڕادەگرێ؟ [٢٧] ئەگەر من بەبەعلەزبول ڕۆحی پیس دەردەکەم، ئەی ڕۆڵەکانتان بەکێ دەریاندەکەن؟ بۆیە ئەوان حوکم دەدەن بەسەرتان. [٢٨] بەڵام ئەگەر من بەڕۆحی خودا ڕۆحی پیس دەربکەم، ئەوا پادشاهێتی خودا دەچەسپێ بەسەرتان. [٢٩] ئەگینا چۆن یەکێ دەتوانێ بچێتە ماڵی کابرایەکی بەهێزو شتەکانی تاڵان بکات، گەر یەکەم جار نەیەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان بکات؟ [٣٠] ئەوەی لەگەڵم نییە دژمە، ئەوەش لەگەڵما کۆناکاتەوە، بڵاوی دەکاتەوە.

[٣١] لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: هەموو گوناهو کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێ تەنها کفرکردن بەرامبەر بەڕۆحی پیرۆز نەبێ نابەخشرێ، [٣٢] ئەوەی ووشەیەك دژی ڕۆڵەی مرۆڤ بڵێت دەبەخشرێ. بەڵام ئەوەی ووشەیەك دژی ڕۆحی پیرۆز بڵێت نابەخشرێ، نەلەم زەمانەداو نە لە زەمانی ئایندە.

دار بەبەرووبوومی دەناسرێ

[٣٣] (وابکەن دار باش بێت، بەرووبوومی باش دەدات. یاخود وابکەن دار خراپ بێت، بەرووبوومی خراپ دەدات، چونکە دار بەبەرووبومی دەناسرێ. [٣٤] ئەی ێچوە ماران، چۆن دەتوانن بەچاکی بدوێن،

که خۆتان خراپ بن؟ دەم ئەوە دەڵێ که لەدڵ هەڵدەقوڵێ. [٣٥]مرۆڤی چاك، لەگەنجینەی چاکی ناو دڵی شتی چاك دەردەهێنێ، مرۆڤی بەدیش، لەگەنجینەی بەد، شتی بەد دەردەهێنێ. [٣٦]بەڵام من پێتان دەڵێم: هەر وشەیەکی پووچ کە خەڵکی پێی دەدوێ لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا، لێپرسینەوەی خۆی هەیە. [٣٧]چونکە بەووشەکانی خۆت بێتاوان دەبی، هەروەها بەووشەکانی خۆت تاوانبار دەکرێی.)

نیشانەی یونس پێغەمبەر

[٣٨]ئینجا هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان ووتیان: (ئەی مامۆستا، دەمانەوێ نیشانەیەکت لێ ببینین.) [٣٩]عیسا وەڵامی دانەوە: (نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای نیشانە دەکەن، نیشانە نادرێ، تەنها نیشانەی یونس* پێغەمبەر نەبێ. [٤٠]چۆن یونس سێ ڕۆژو سێ شەو لەناو سکی نەهەنگدا بوو، ئاواش ڕۆڵەی مرۆڤ سێ ڕۆژو سێ شەو لەناو دڵی زەویدا دەمێنێتەوە. [٤١]دانیشتوانی نینەوا لەڕۆژی لێپرسینەوە، ڕادەوەستن بەرامبەر ئەم نەوەیەو تاوانباریان دەکەن، چونکە تۆبەیان کرد کاتێ یونس ووشەی خودای پێڕاگەیاندن. ئەوەتا لەیونس مەزنتر لێرەیە. [٤٢]شاژنی باشوور* لەڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە ڕادەوەستێو تاوانباری دەکات، لەبەرئەوەی لەوپەڕی زەمینەوە هات بۆ گوێگرتن لەدانایەکانی سلێمان. ئەوەتا لەسلێمان مەزنتر لێرەیە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

[٤٣](کە ڕۆحی پیس لەمرۆڤێك چووە دەرەوە، سەرگەردانی پەیداکردنی جێی حەوانەوە دەبێت لەبیابانی ووشکی بێئاو، بەڵام نایدۆزێتەوە. [٤٤]ئینجا دەڵێ: با بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی بەجێم هێشت، کە دەگەڕێتەوە دەبینێ چۆڵە، گسك دراوەو جوان کراوە. [٤٥]ئەوسا دەڕوات، لەگەڵ خۆی حەوت ڕۆحی خراپتر دەهێنێو هەموویان دەچنە ناو ئەو مرۆڤەوە.

---

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

ئیتر داهاتووی ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر دەبێت. ئەم نەوە بەدکارەش، ئاوهای بەسەر دێت.) [٤٦]لەوکاتەدا کە عیسا قسەی بۆ خەڵکەکە دەکرد، دایکو خوشکو براکانی لەدەرەوە ڕاوەستا بوون، داوایان دەکرد لەگەڵی بدوێن. [٤٧]یەکێك لەئامادەبووان پێی ووت: (ئەوە دایکتوخوشکو براکانتە لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ لەگەڵت بدوێن.) [٤٨]وەڵامی دایەوە ووتی: (دایکم کێیەو خوشکو براکانم کێن؟) [٤٩]ئینجا دەستی بۆ قوتابیەکانی ڕاکێشاو ووتی: (ئەمانەن دایکو براکانم، [٥٠]ئەوەی کاربکات بەخواستی ئەو باوکەم کە لەئاسمانە، ئەوا ئەو براو خوشکو دایکمە.)

نموونەی جوتیارێك

١٣ هەر لەهەمان ڕۆژدا عیسا لەماڵ چووە دەرەوە، لەسەر کەناری دەریا دانیشت. [٢]خەڵکێکی زۆر لێی کۆبوونەوە، لەبەر ئەوە چووە ناو بەلەمێك دانیشت، خەڵکەکەش هەمووی لەسەر کەناری دەریاکە بەپێوە ڕاوەستا بوون. [٣]بەنموونە لەزۆر بابەت دواو قسەی بۆ کردنو ووتی: (جوتیارێك چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. [٤]لەوکاتەدا تۆوی دەچاند، بەشێ لەتۆوەکە کەوتە سەر ڕێگا، باڵندە هاتنو خواردیانن، [٥]بەشێکی دیکەشی کەوتە سەر زەویەکی بەردین کە خۆڵەکەی تەنك بوو، خێرا سەریان دەرکرد، چونکە زەویەکە قوڵ نەبوو، [٦]بەڵام کە ڕۆژ هەڵهات، ووشك بوونو پڕوکان چونکە ڕەگی تەواویان نەبوو. [٧]بەشێکی دیکەشی، کەوتنە نێوان درکەوە، کاتێ درکەکان سەریان دەرکرد خنکاندیانن. [٨]هەندێکیش لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش، بەرووبوومیدا. بەشێکی یەك بەسەد بەشێکی دیکەشی یەك بەشەستو یەك بەسی. [٩]کێ گوێی هەیە، با گوێ بگرێ!)

بۆچی عیسا بەنموونە دەدوێ؟

[١٠]قوتابیەکان هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (بۆچی بەنموونە قسەیان بۆ دەکەیت؟)

[١١]عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (لەبەرئەوەی بەتۆیە دراوە نهێنی

پادشاهێتی ئاسمان بزانن، بەڵام بەوان نەدراوە. [١٢] چونکە ئەوەی هەیەتی، زیاتری پێ دەدرێ تاڵێی دەڕژێ، بەڵام ئەوەی نییەتی، ئەوەندەی کە هەیشێتی لێی دەسەنرێتەوە. [١٣] بەنموونە قسەیان بۆ دەکەم چونکە سەیردەکەن بەڵام نابینن، گوێ دەگرن بەڵام نابیستن‌و تێناگەن. [١٤] بەمەش پێشبینی ئەشعیا دەربارەی ئەوان دێتەدی، ئەوەی دەڵێ: {بیستن دەبیستن، بەڵام تێناگەن، سەیرکردن سەیردەکەن،بەڵام نابینن، [١٥] چونکە دڵی ئەم گەلە بەتەواوی ڕەق بووە، گوێیان قورس بووە بۆ گوێگرتن، چاویان نووقاندوە نەوەك بەچاویان ببینن، بەگوێیان ببیستن، نەوەك بەدڵیان تێ بگەن‌و بگەڕێنەوە لای من، ئەوسا منیش چاکیان بکەمەوە.} [١٦] بەڵام تۆیە، خۆزگە دەخوازرێ بەچاوتان چونکە دەبینن، خۆزگە دەخوازرێ بەگوێتان چونکە دەبیستن. [١٧] ڕاستیتان پێ دەڵێم: زۆر لەپێغەمبەران‌و پیاوچاکان بەئاواتەوە بوون، ببینن ئەوەی تۆیە دەیبینن، ببیستن ئەوەی تۆیە دەیبیستن بەڵام نەیانبیست‌و نەیانبینی.

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

[١٨] (کەواتە گوێگرن لەواتای نموونەی جوتیارەکە. [١٩] هەرکەسێ پەیامی پادشاهێتی ببیستێ‌و تێی نەگات، شەیتان دێت‌و ئەوەی لەدڵی چاندراوە دەبڕێنێ. ئەمەش ئەوەیە کەکەوتە سەر ڕێگاکە [٢٠] بەڵام ئەوەی لەسەر زەویە بەردینەکە ڕوا، ئەوە ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستێ‌و دەست بەجێ بەخۆشیەوە وەری دەگرێ، [٢١] بەڵام لەناوەڕۆکیدا بێ ڕەگەو بێ بنچینەیە، دەمێنێتەوە تا ماوەیەك، کە تەنگانەو چەوسانەوەی بەسەر هات، لەپێناوی ووشەی خودا، ئەوکاتە دەگۆڕێت. [٢٢] ئەومش کە لەنێوان درکەکاندا ڕوا، ئەوەیە کە گوێ لەووشەکە دەگرێ، بەڵام کاروباری ڕۆژانەو بیری دەوڵەمەندی، ووشەکە دەخنکێنن. ئیتر بەر نادات. [٢٣] ئەوەشیان کە لەسەر زەویە باشەکە ڕوا، ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستێ‌و تێدەگات. ئەوەیان بەرووبووم دەدات، یەك بەسەد، یەك بەشەست‌و یەك بەسی.)

نموونەی گەنمو زیزانە

[٢٤] ئینجا نموونەیەکی دیکەی بۆ

هێنانەوە، ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان* وەك ئەمە وایە، مرۆڤێك تۆوێكی چاك لە کێڵگەکەیدا بچێنێ. [٢٥]کاتی خەوتن، دوژمنەکەی دێتو زیزانە لەتێوان گەنمەکەیدا دەڕوێنێو دەڕوا. [٢٦]کاتێ گەنمەکە بەرز بووەوەو گوڵی گرت، زیزانەکە لەگەڵی دەرکەوت. [٢٧]کۆیلەکانی خاوەن ماڵ هاتنو پێیان ووت: (گەورەم، ئایا لە کێڵگەکەت تۆوی چاکت نەڕواند؟ ئیتر ئەم زیزانەیە لەکوێوە هات؟) [٢٨]وەلآمی دانەوە: (دوژمن ئەمەی کردووە) لێیان پرسی: (گەورەم، دەتەوێ بچین زیزانەکان کۆکەینەوە؟) [٢٩]وەلآمی دانەوە: (نەخێر، نەوەك لەکاتی کۆکردنەوەی زیزانەکەدا، گەنمەکەشی پێوە هەڵکێشن. [٣٠]وازیان لێ بهێنن با هەردووکیان بەیەکەوە پێبگەن، تا کاتی دروێنە، بەدروێنەکەرەکان دەڵێم، یەکەم جار زیزانەکە کۆکەنەوە، پێبەستن بەکۆمەڵ بۆئەوەی بسوتێنرێ بەلآم گەنمەکە بەرن بۆ عەمبارەکەمو لەوێ کۆی بکەنەوە.)

نموونەی دەنکە خەردەلە

[٣١]هەروەها نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوەمو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان وەك دەنکە خەردەلەیەك* وایە، کە یەکێ بیهێنێو لەباخەکەیدا بچێنێ. [٣٢]لەگەڵ ئەوەی بچوکترین تۆوە، کاتێ بەرز دەبێتەوە دەبێتە ڕووەکێکی گەورە، تەنانەت باڵندەش دەتوانن لەسەر لقو لاسکەکانی هێلانە بکەن.)

نموونەی هەویرترش

[٣٣]دیسان نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوەمو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان لەهەویرترشێك دەکات، ئافرەتێك بیهێنێو تێکەڵاوی سێ ڕبە ئاردی بکات، تا هەویرەکە هەمووی هەڵ بێت.) [٣٤]عیسا بەردەوام ئەم نموونانەی بۆ خەڵکەکە دەهێنایەوە کاتێ قسەی بۆ دەکردن، هەوڵی دەدا ووتەکانی بەنموونەوە بن. [٣٥]بەمەش ئەوەی یەکێ لەپێغەمبەران ووتویەتی هاتەدی: {بە نموونە دەدوێم تا ئەوەی لەدروستکردنی جیهانەوە شاراوەیە دەریخەم.}

ڕوونکردنەوەی نموونەی زیزان

[٣٦]ئینجا عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو گەڕایەوە بۆ ماڵ.

قوتابیەکانی هاتنە لای، ووتیان: (واتای نموونەی زیزانەی ناو کێڵگەکەمان بۆ ڕوون بکەرەوە.) [٣٧] وەڵامی دانەوە: (چێنەری تۆوە چاکەکە، ڕۆڵەی مرۆڤە. [٣٨] کێڵگەکەش جیهانە. تۆوە چاکەکەش ڕۆڵەکانی پادشاهێتین. زیزانەکانیش ڕۆڵەکانی شەیتانن. [٣٩] دوژمنەکەش کە زیزانەکەی چاند شەیتانە. دروێنەکەش کۆتایی جیهانە. دروێنەکەرەکانیش فریشتەکانن. [٤٠] هەروەك چۆن زیزانەکە کۆکرایەوەو سوتێنرا، لە کۆتایی جیهان هەمان شت ڕووەدات. [٤١] ڕۆڵەی مرۆڤ فریشتەکانی دەتێرێت، تا هەموو بەدکارو ئەوانەی خراپەکارن لەپادشاهێتیەکەی دەربکەن. [٤٢] ئینجا دەیانخەنە ناو تەنووری گڕدار، جا لەوێ دەبێ بەگریانو چڕکە چڕکی ددان. [٤٣] ئەوسا ڕاستودروستان لەناو پادشاهێتی باوکیان وەك ڕۆژ دەدرەوشێنەوە. ئەوەی گوێی هەیە، با گوێ بگرێ!

نموونەی گەنجینەو مرواري

([٤٤] پادشاهێتی ئاسمان لەگەنجینەیەك دەکات لەناو کێڵگەیەکدا شاردرایێتەوە یەکێ دەیدۆزێتەوەو دیسان دەیشارێتەوە لەوێ، ئینجا لەخۆشیان دەڕوات چی هەیە هەموو دەفرۆشێ‌و ئەو کێڵگەیەی پێ دەکڕێ. [٤٥] هەروەها پادشاهێتی ئاسمان لەبازرگانێك دەکات دەگەڕێ بەشوێن مرواری چاك‌و جوان. [٤٦] کاتێ مرواریەکی زۆر بەنرخ دەبینێ، ئەڕوا هەرچیەکی هەیە دەیفرۆشێ‌و مرواریەکەی پێ دەکڕێ.

نموونەی تۆڕ

([٤٧] هەروەها پادشاهێتی ئاسمان لەتۆڕێك دەکات فڕێدرایێتە دەریاوە، لەهەموو جۆرێ کۆدەکاتەوە. [٤٨] کاتێ پڕدەبێ‌و ڕادەکێشرێتە کەناری دەریا، ئەوەی باشە کۆی دەکەنەوە لەسەبەتەداو خراپەکانیش فڕێ دەدەن. [٤٩] هەمان شت ڕووەدا، کاتێ کۆتایی ئەم جیهانە دێت فریشتەکان دێن، بەدکاران دەردەهێنن لەناو ڕاستودروستاندا [٥٠] فڕێیان دەدەنە ناو تەنووری گڕدارەوە. جا لەوێ دەبێ بەگریان‌و چڕکەچڕکی ددان.) [٥١] عیسا لێی پرسین ئایا ئەمانە هەموو تێگەیشتن؟ وەڵامیان دایەوە: (بەڵێ.)

[٥٢] جا پێی ووتن: (لەبەرئەمە، هەر یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت* بێ بەقوتابی لەپادشاهێتی ئاسمان، لەخاوەن ماڵێك دەچێ لەگەنجینەکەی تازەو کۆن بەیەکەوە دەربهێنێت.) [٥٣] کاتێ عیسا ئەم نموونانەی تەواو کرد لەوێ ڕۆیشت.

ڕەتکردنەوەی عیسا

[٥٤] کە گەڕایەوە بۆ شارەکەی خۆی چووە کەنیشتو دەستی کرد بەفێرکردنیان، سەرسام بوون و پرسیان: (ئەم هەموو دانایی و کارە سەرسوڕهێنەرانەی لەکوێ بوو؟ [٥٥] ئایا ئەمە کوڕی دارتاشەکە نییە؟ دایکی مریەمی ناو نییە؟ یاقوب و یوسف و شەمعون و یەهوزا برای نین؟ [٥٦] ئەوە نییە خوشکەکانی هەمووی لێرە لامانن؟ ئەمانەی هەموو لەکوێ بوو؟ [٥٧] خەڵکەکە کە لێی بەگومان بوون، بەڵام عیسا پێی ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك کەم نرخ نییە، تەنها لەشارو ماڵی خۆی نەبێ.) [٥٨] لەوێ کاری سەرسوڕهێنەری زۆری نەکرد، لەبەر بێ باوەڕیان پێی.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

١٤ کاتێ هێرۆدسی پادشا، ناوبانگی عیسای بیست، [٢] بەپیاوەکانی ووت: (ئەوە یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێشە لەناو مردووانداو زیندووبووەتەوە، بۆیە کاری وا سەرسوڕهێنەر دەکرێ لەسەر دەستی.) [٣] کاتی خۆی، هێرۆدس یەحیای گرت، زنجیر بەستی کردو فڕێی دایە ناو بەندیخانەوە. ئەمەش لەبەر هێرۆدیای ژنی فیلۆپسی برای. [٤] چونکە یەحیا پێی دەووت: (دروست نییە تۆ براژنەکەت بخوازی.) [٥] ئەوەبوو هێرۆدس دەیویست یەحیا بکوژێ، بەڵام دەترسا لەو خەڵکەی ئەوێ. چونکە خەڵکەکە وەك پێغەمبەرێك سەیری یەحیایان دەکرد. [٦] بەڵام لەکاتی ئاهەنگ گێڕان، بەبۆنەی جەژنی لەدایك بوونی هێرۆدسەوە، کچی هێرۆدیا لەناوەڕاستی خەڵکەکە دەستی کرد بەسەماکردن، هێرۆدس ئەمەی زۆر پێ خۆش بوو، [٧] ئەوەبوو سوێندی بۆ خواردو بەڵێنی دایە، ئەوەی داوای بکات بۆی جێبەجێ بکاتو بیداتێ. [٨] کچە دوای ئەوەی ڕاوێژی بەدایکی کرد، ووتی: (لێرە لەسەر سینییەك

سەری یەحیام بدەرێ.) [9]هێرۆدس ئەمەی پێ ناخۆش بوو، بەڵام لەگەڵ ئەوەش فرمانی‌دا ئەوەی دەیەوێت پێدەنرێ، چونکە لەبەردەمی ئەو خەڵکەی لەوێدا بوون سوێندی خواردبوو. [10]بەفەرمانی ئەو چوونە بەندیخانە، سەری یەحیایان بڕی‌و [11]لەسەر سینییەك پێشکەشی کچەکەیان کرد، ئەویش وەری گرت‌و بۆ لای دایکی برد. [12]لەدواییدا قوتاییەکانی یەحیا هاتن لاشەکەیان هەڵگرت‌و ناشتیان. ئینجا بۆ لای عیسا چوون‌و هەواڵیان دایە.

تێزبوونی پێنج هەزار کەس

[13]کە عیسا ئەمەی بیست بە تەنها سواری بەڵەمێك بوو، چوو بۆ جێگایەکی چۆڵەوانی. بەڵام کاتێ خەڵکەکە ئەمەیان بیست، هەموو لەشارەکانەوە بەپێ بۆ لای چوون. [14]کاتێ عیسا گەیشتە کەناری دەریا، خەڵکێکی زۆری بینی. بەزەیی پیاهاتنەوە نەخۆشەکانی چاك کردنەوە. [15]کاتێ تێوارە داهات، قوتاییەکانی هاتنو ووتیان: (ئەم شوێنە چۆڵەوانیەو کاتیش درەنگە، خەڵکەکە بەڕێ‌کە با بڕۆن بۆ لادێکان‌و خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) [16]بەڵام عیسا پێی ووتن: (پێویست ناکات بڕۆن، تێوە نانیان بدەنێ بایبخۆن.) [17]ئەوانیش ووتیان: (لەپێنج نان‌و دوو ماسی زیاترمان نییە.) [18]عیسا ووتی: (بیهێنن بۆم بۆ ئێرە.) [19]دوایی عیسا فەرمانی بەخەڵکەکەدا هەموو لەسەرگیا دانیشن. ئینجا پێنج نانەکەو دوو ماسیەکەی هەڵگرت‌و سەری هەڵبڕی بۆ ئاسمان‌و سوپاسی کردو لەتی‌کرد، ئەوسا دای بەقوتاییەکان، ئەوانیش دابەشیان کرد بەسەر خەڵکەکەدا. [20]هەموو نانیان خواردو تێر بوون، هەر لەو پارچە نانانەی لێیان مایەوە، دوانزە سەبەتەیان پڕکرد. [21]ژمارەی ئەوانەی کەنانیان خوارد، پێنج هەزار پیاو بوون، بێجگە لەژن‌و منداڵ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

[22]دوای ئەمە فەرمانی‌دا بەقوتاییەکانی سواری بەڵەمەکە بزو بڕۆن بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، تا ئەو خەڵکەکە بەڕێ بکات. [23]دوای ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێ کرد، سەرکەوتە سەر شاخێك بۆ ئەوەی

بەتەنها نوێژ بکات، کاتێ ئێوارە داهات، لەوێ بەتەنهابوو، [٢٤]بەلەمی قوتابیەکانیش گەیشتبووە ناوەڕاستی دەریاچەکە، شەپۆلی ئاوەکە پایدا دەکێشا، چونکە ڕەشەبا بەپێچەوانەی بەلەمەکە بوو. [٢٥]لەبەرەبەیاندا عیسا بۆ لایان هات، بەسەر دەریاچەکەدا بەپێ دەڕۆیشت. [٢٦]کاتێ قوتابیەکان ئەمەیان دی، ترسانو ووتیان: (ئەمە خێوە.) ئینجا لەترسا دەستیان کرد بەهاوارکردن. [٢٧]دەستبەجێ عیسا پێی ووتن: (ووڕەتان بەرز بێ، ئەوە منم، مەترسن.) [٢٨]پەترۆس ووتی: (گەورەم، گەر تۆی، فەرمانم پێ بدە بەسەر ئاوەکەدا بەپێ بێم بۆ لات.) [٢٩]عیسا پێی ووت: (وەرە)، پەترۆس لە بەلەمەکە دابەزیو بەسەر ئاوەکە بەپێ بەرەو لای عیسا ڕۆیشت. [٣٠]بەڵام کاتێ تۆندی بایەکەی بینی، ترساو ڕۆچوو، هاواری کرد: (گەورەم ڕزگارم کە.) [٣١]عیسا دەست بەجێ دەستی درێژکردو گرتیو پێی ووت: (ئەی کەم باوەڕ، بۆچی گومانت کرد؟) [٣٢]کەسەرکەوتنە سەر بەلەمەکە، ڕەشەباکە هێمن بوو. [٣٣]ئەوانەی لەسەر بەلەمەکە بوون، هاتنە پێشەوە کڕنوشیان بۆ عیسا بردو ووتیان: (بەڕاستی تۆ ڕۆڵەی خودای.)

[٣٤]کاتێ پەڕینەوە بۆ ئەوبەر، لەشاری جەنیسارەت هاتنە خوارەوە. [٣٥]خەڵکی ئەو دەوروپشتە ناسیانەوە، هەواڵیان نارد بۆ ناوچەکانی دیکە، چی نەخۆشیان هەبوو هێنایان بۆ لای. [٣٦]داوایان لێکرد ڕێیان بدات، هیچ نەبێ دەست لەچمکی جلەکانی بدەن. جا هەموو ئەوانەی دەستیان لێدا، چاك بوونەوە.

سەرپێچیکردنی ڕاسپاردەی خودا

١٥ ئینجا چەند کەسێك لەماموستایانی شەریعەتو فەریسیەکان لەقودسەوە هاتنە لای عیسا و لێیان پرسی: [٢](بۆچی قوتابیەکانت سەرپێچی خووڕەوشتی پیران دەکەن، پێش نانخواردن دەستیان ناشۆن؟) [٣]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (باشە ئەی بۆچی تێوە سەرپێچی ڕاسپاردەی خودا دەکەن، لەپێناوی پارێزگاری کردنی دابو نەریتتان؟ [٤]خودا ڕای سپاردوومو دەڵێ: ڕێزی باوکو دایکت بگرە. ئەوەی قسەی خراپ بەباوکو دایکی بڵێ،

باچارەنووسی مردن پێت) [٥] بەڵام ئێوە دەڵێن: گەر یەکێ ناوی قوربانی بهێنێت، لەو شتانەی کە دەیەخشێ بە دایکو باوکی، ئیتر ئازادە لەڕێزگرتنیان. [٦] ئێوە بەمە لەپێناوی خووڕەوشتتان، ووشەی خودا دەشکێنن. [٧] ئەی دووڕووەکان، ئەشعیای پێغەمبەر ڕاستی پێشبینی کردووە سەبارەت بەئێوە کاتێ ووتویەتی: [٨] (ڕێزی ئەم گەلە بۆ من هەر بەدەمە، بەڵام دڵیان زۆر لێمەوە دوورە. [٩] بێ سوودە پەرستنیان بۆ من لەکاتێکدا ئەوان شتێ فێری خەڵکی دەکەن لە مرۆڤەوەیە.))

ئەوەی مرۆڤ گلاۆ دەکات

[١٠] ئینجا خەڵکەکەی هەموو بانگکردو پێی ووتن: (گوێ بگرنو تێبگەن. [١١] ئەوەی دەچێتە ناو دەمەوە، مرۆڤ گلاۆ ناکات، بەڵکو ئەوەی لەدەم دێتە دەرەوە، ئەوە مرۆڤ گلاۆ دەکات.) [١٢] دوایی قوتاییەکانی هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (دەزانی فەریسیەکان کاتێ گوێیان لەم قسەیە بوو زۆر بێزار بوون.) [١٣] وەڵامی دانەوە: (هەر ڕووەکێك باوکی ئاسمانیم نەیچاندێت، هەڵدەکەنرێ. [١٤] وازیان لێبهێنن، ئەوانە کوێرن دەیانەوێ ڕێگا پیشانی کوێر بدەن، گەر یێتو کوێر ڕێگا پیشانی کوێر بدات، هەردووکیان بەیەکەوە دەکەونە چاڵەوە.) [١٥] پەترۆس پێی ووت: (ئەم نموونەیەمان بۆ ڕوونبکەوە.) [١٦] عیسا لێی پرسین: (ئایا ئێوەش هێشتا تێ ناگەن؟ [١٧] نازانن ئەو خواردنەی دەچێتە ناو دەمەوە، دەڕواتە ناو سكو دوایی فڕێ دەدرێتە دەرەوە؟ [١٨] بەڵام ئەوەی لەدەم دێتە دەرەوە، لەدڵەوەیەو ئەوەیە مرۆڤ گلاۆ دەکات. [١٩] چونکە بیری خراپ لەدڵەوە هەڵدەقوڵێ بۆ دەرەوە، وەك: کوشتن، داوێن پیسی، بەدڕەوشتی، دزی، شایەتی درۆ، کفرکردن. [٢٠] ئائەمانە مرۆڤ گلاۆ دەکەن. بەڵام خواردن بەبێ دەست شوشتن، مرۆڤ گلاۆ ناکات.)

باوەڕی ژنێکی کەنعانی

[٢١] دوای ئەمە عیسا ئەو ناوچەیەی بەجێ هێشتو چوو بۆ دەوروپشتی سوور سەیدا. [٢٢] ژنێکی کەنعانی خەڵکی ئەو دەوروپشتە بوو، لەعیسا هاتە پێشەوەو هاواری کرد: (گەورەم،

ئەی ڕۆڵەی داود، بەزەیت پێمدا
بێتەوە، کچەکەم بەشێوەیەکی زۆر
خراپ ڕۆحی پیسی تیایە.) [٢٣]بەڵام
عیسا وەڵامی نەدایەوە. قوتاییەکانی
هاتن لێی پاڕانەوەو پێیان ووت:
(شتێکی بۆ بکە، ئەو بەدوامان هاوار
دەکا.) [٢٤]وەڵامی دایەوە: (من تەنها بۆ
مەڕەوونی بووەکانی ئیسرائیل نێردراوم.)
[٢٥]بەڵام ژنەکە لێی نزیک بووەوە،
کڕنۆشی بۆ بردو ووتی: (گەورەم
یارمەتیم بدە.) [٢٦]عیسا وەڵامی دایەوە:
(ناشێ نانی منداڵان بردرێ و فڕێ بدرێ
بۆ سەگ.) [٢٧]ژنەکە ووتی: (ڕاستە
گەورەم، بەڵام سەگیش ئەوە دەخوات
کە لەسەر مێزی گەورەکانی دەکەوێتە
خوارەوە.) [٢٨]ئینجا عیسا ووتی:
(خوشکە، باوەڕی تۆ مەزنە، ئەوەی
داوای دەکەیت با بۆت بێت.)
ئەوەبوو کچەکەی دەستبەجێ چاک
بووەوە.

نانەدانی چوار هەزار کەس

[٢٩]ئینجا عیسا لەو ناوچەیە ڕۆیشت
بەرەو دەریای جەلیل، سەرکەوتە سەر
شاخێکو دانیشت. [٣٠]ئەوەبوو
خەڵکێکی زۆر هاتنە لای، ئیفلیجو
گۆجو کوێرو لاڵو زۆر
نەخۆشی کەیان لەگەڵ بوو، لەبەرێیدا
دایاننان، ئەویش چاکی کردنەوە.
[٣١]کاتێ خەڵکی بینیان لاڵ قسە دەکا،
ئیفلیج چاک دەبێتەوە، گۆج بەڕێکی
دەڕوا، کوێر دەبینێ، سەریان سوڕماو
ستایشی خودای ئیسرائیلیان کرد.
[٣٢]عیسا قوتاییەکانی بانگکردە لای
خۆی و ووتی: (من بەزەییم بەو
خەڵکەدا دێتەوە، ئەوە ماوەی سێ ڕۆژە
لەگەڵمدانو هیچیان نییە بیخۆن،
ناشمەوێ بەبرسێتی بیانێرمەوە، نەوەک
لەڕێگا بڕنەکەن.) [٣٣]قوتاییەکان
ووتیان: (لەکوێمان بوو لەم
چۆڵەوانیەدا، ئەو نانە زۆرەی بەشی
ئەم هەموو خەڵکە بکات؟) [٣٤]عیسا
لێی پرسین: (چەند نانتان لایە؟)
وەڵامیان دایەوە: (حەوت، لەگەڵ
چەند ماسیەکی بچکۆلە.) [٣٥]ئەوەبوو
عیسا فەرمانیدا بەهەموان تا لەسەر
زەوی دانیشن. [٣٦]ئینجا ماسیەکانو
حەوت نانەکەی بەرزکردەوەو
سوپاسی خودای کرد، لەتی کردنو
دای بەقوتابیەکان، تا بەسەر هەموان
دابەشی کەن. [٣٧]بەمە هەموو نانیان
خوارد تا تێربوون، دوایی حەوت

سەبەتەی پڕ لەتە نانیان کۆکردەوە. [38]ژمارەی نان خۆران چوار هەزار پیاو بوون، بێجگە لەژنو منداڵ. [39]ئینجا عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو سواری بەلەم بوو چوو بۆ ناوچەی مەجەدان.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

١٦ هەندێ لەفەریسیەکانو سەدوقیەکان هاتن بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی تاقی‌بکەنەوە، داوایان لێکرد نیشانەیەکی ئاسمانیان پیشان بدات. [2]لەوەڵامدا پێی ووتن: (ئەگەر لەکاتی تێواران ئاسمان سوورێ، دەڵێن بەیانی هەتاو دەبێت. [3]ئەگەر لەبەیانیش ئاسمان سوورو ڕووگرژ بوو، دەڵێن، ئەمڕۆ باران دەبێت، ئەی دووڕووەکان، تێوە لەڕووی ئاسمانەوە دەزانن لاو و هەوا بخوێننەوە، بەڵام نیشانەکانی زەمانە نازانن بخوێننەوە. [4]نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای نیشانە دەکات، هیچ نیشانەیەکی پێ نادرێ، تەنها نیشانەی یونس پێغەمبەر نەبێت)، ئینجا لەوێ ڕۆیشتو ئەولێ بەجێهێشت.

[5]کاتێ گەیشتنە ئەوبەری دەریاچەکە، قوتابیەکان بیریان چووبوو نان لەگەڵ خۆیان بهێنن. [6]عیسا پێی ووتن: (ووریابن ئاگاداری هەویرترشی فەریسیەکانو سەدوقیەکان بن.) [7]قوتابیەکان لەدڵی خۆیان بیریان کردەوەو ووتیان: (ئەوە بۆیە وادەڵێ، چونکە ئێمە نانمان لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.) [8]عیسا بەمەی زانیو پێیانی ووت: (ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی لەنێوان خۆتان بیر لەوە دەکەنەوە نانتان نەهێناوە؟ [9]ئایا هێشتا تێنەگەیشتون؟ بیرتان چووەوە پێنج نانەکەی پێنج هەزار کەسی پێ تێر بوو چەند سەبەتەیەکیشی لێ مایەوە؟ [10]حەوت نانەکەتان بیر چووەوە چوار هەزار کەسی تێرکردو چەند سەبەتەکیشی لێمایەوە؟ [11]تێناگەن من مەبەستم نان نەبوو کاتێ ووتم: ئاگاداری هەویرترشی فەریسیەکانو سەدوقیەکان بن!) [12]ئینجا قوتابیەکان تێگەیشتن کەئەو ئاگادارییان ناکاتەوە لەهەویرترشی نان، بەڵکو ئاگاداریان دەکاتەوە لەفێرکردنی فەریسیەکانو سەدوقیەکان.

دانپیانانی پەترۆس بەمەسیح

[13]کاتێ عیسا گەیشتە ناوچەی

قەیسەری فیلیپۆس، لەقوتابیەکانی پرسی: (بەیرو ڕای خەڵکی ڕۆڵەی مرۆڤ* کێیە؟) [١٤] وەڵامیان دایەوە: (بەشێ لەخەڵکی دەڵێن، یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێش، بەشێکی دیکەش دەڵێن، ئەلیاس پێغەمبەر بەشێکی تریش بەئیرمیا یان بەیەکێ لەپێغەمبەرانی دادەنێن.) [١٥] ئینجا لێی پرسین: (ئەی تێوە، دەڵێن من کێم؟) [١٦] پەترۆس کەشمعونیشی پێ دەووترا، وەڵامی دایەوە، ووتی: (تۆ مەسیحی، ڕۆڵەی خودای زیندووی.) [١٧] جا عیسا پێی ووت: (خۆزگەت بێدەخوازرێ، ئەی شەمعونی کوڕی یۆنا، ئەم زانینە لەگۆشتو خوێنەوە نییە. بەڵکو لەو باوکەمەوەیە کە لەئاسمانە. [١٨] منیش پێت دەڵێم، تۆ پەترۆسیو لەسەر ئەم بەردە کۆمەڵەی خۆم دروست دەکەمو هێزەکانی مردنیش پێی ناوێرێت. [١٩] کلیلی پادشاهێتی ئاسمانت دەدەمێ، ئەوەی دایدەخەیت لەسەر زەوی، داخراو دەبێت لەئاسمان، ئەوەی دەیکەیتەوە لەسەر زەوی، کراوە دەبێت لەئاسمان.) [٢٠] ئینجا قوتابیەکانی ئاگادارکردەوە جارێ بەکەس نەڵێن کە ئەو مەسیحە.

یەکەم باسی مردنی عیسا

[٢١] ئیتر عیسا لەو کاتەوە دەستی کرد بەڕوونکردنەوە بۆ قوتابیەکانی سەبارەت بەوەی کە دەبێت بڕوات بۆ قودس، لەوێ ئازار بدرێ بەدەستی پیران* و سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، ئینجا بکوژرێو لەڕۆژی سێیەمدا زیندوو ببێتەوە. [٢٢] پەترۆس عیسای هێنایە ئەم لاوەو سەرزەنشتی کردو پێی ووت: (خوا نەکات گەورەم، هەرگیز ئەمەت بەسەر نەیەت.) [٢٣] عیسا ئاوڕیدایەوەو بە پەترۆسی ووت: (وون بە لەبەرچاوم ئەی شەیتان، تێستا تۆ کۆسپی لەبەردەمم، چونکە تۆ هێشتا بیرت لای کاروباری خودانییە، بەڵکو لای کاروباری مرۆڤە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

[٢٤] ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (ئەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات، با واز لەخۆی بهێنێت و خاچی خۆی هەڵگرێو دوام کەوێت. [٢٥] چونکە ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگار بکات، ژیان دەدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی ژیانی خۆی بدۆڕێنێت لەپێناوی من، ژیانی

ڕزگار دەکات. [٢٦]چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت گەر هەموو جیهان بەدەستەوەو خۆی بدۆڕێنێت؟ یاخود مرۆڤ بۆ کڕینەوەی ژیانی خۆی چی پێش کەش دەکات. [٢٧]ڕۆڵەی مرۆڤ بەشکۆی باوکیەوە لەگەڵ فریشتەکان دەگەڕێتەوە، ئینجا هەر کەس بەپێی کرداری خۆی، پاداشت وەردەگرێ. [٢٨]ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەندێك لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون، مردن نابینن تا هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نەبینن بە پادشاهێتیەکەیەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

١٧ دوای ئەمە بەشمش ڕۆژ عیسا پەترۆس و یاقوب و یۆحەننای برای یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر چیایەکی بەرز. [٢]کاتێ لەبەرچاویان بەتەواوی شێوەی گۆڕا، دەموچاوی دەدرەوشایەوە وەك ڕۆژو جلەکانی سپی هەڵگەڕا وەك ڕوونا کی. [٣]لەپڕ موسا ئەلیاس دەرکەوتن بۆیانو لەگەڵ عیسادا کەوتنە گفتوگۆ. [٤]ئینجا پەترۆس بەعیسای ووت: (گەورەم، شتێکی خۆشە لێرە بمێنینەوە، گەر دەتەوێت سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ بۆ تۆو یەکێ بۆ موسا و یەکێکیش بۆ ئەلیاس.) [٥]لەوکاتەدا پەترۆس ئەمەی دەووت، هەورێکی ڕۆشن باڵی کێشا بەسەریان، دەنگێك لەهەورەکەوە بانگی کرد: (ئا ئەوەتا ڕۆڵەی خۆشمویستم، ئەوەی پێی دڵشادم. گوێی بۆ ڕاگرن.) [٦]کاتێ قوتابیەکان گوێیان لەدەنگەکە بوو، لەترسا کەوتن بەدەمدا. [٧]بەڵام عیسا لێیان نزیك بووەوەو دەستی لێدانو ووتی: (هەستن، مەترسن.) [٨]ئینجا چاویان هەڵبڕی، لەعیسا زیاتر کەسیان نەدی.

[٩]کاتێ لەچیاکە دەهاتنە خوارەوە، عیسا فەرمانی پێدان: (ئەمە بەکەس ڕامەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو مردووان هەڵدەستێتەوە.) [١٠]ئینجا قوتابیەکانی لێیان پرسی: (ئەی باشە بۆچی مامۆستایانی شەریعەت دەڵێن، دەبێ ئەلیاس یەکەمجار بێت؟) [١١]عیسا وەڵامی دانەوە ووتی: (ئەمە ڕاستە، ئەلیاس دێتو هەموو شتێ دەخاتەوە شوێنی خۆی. [١٢]بەڵام پێتان دەڵێم: ئەلیاس هاتو نەیان ناسی، چیان ویست پێیانکرد، هەروەها ڕۆڵەی

مرۆڤیش بەدەستیانەوە دەکەوێتە بەر ئازار.) [١٣]ئەوسا قوتابیەکان تێگەیشتن، عیسا سەبارەت بەیەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێش دەدوێ.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[١٤]کاتێ گەیشتنە لای کۆمەڵە خەڵکەکە، کابرایەك هاتە بەردەمیو لەبەرێی کەوت، [١٥]ووتی: (گەورەم، بەزەیت بەم کوڕەم بێتەوە، هەندێ جار فێ دەیگرێتو تووشی ئازارێکی زۆر دەبێت، زۆر جاریش دەکەوێتە ناو ئاگرو ئاوەوە. [١٦]بردمە لای قوتابیەکانت بەڵام نەیانتوانی چاکیبکەنەوە.) [١٧]ئیرەدا عیسا ووتی: (ئەی نەوەی بێباوەڕو خوار، تاکەی لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان هەڵگرم؟ ئەو کوڕە بهێنن بۆ لام.) [١٨]عیسا هەڕەشەی لەو ڕۆحە کرد کە لەکوڕەکەدا بوو، ئەویش لەڕشی هاتە دەرەوە، کوڕە دەستبەجێ چاك بووەوە. [١٩]دوای ئەمە، قوتابیەکان بەتەنها لەعیسایان پرسی: (بۆچی ئێمە نەمانتوانی ئەو ڕۆحە پیسە لەو کوڕە دەربکەین؟) [٢٠]وەڵامی دانەوە، ووتی: (لەبەرکەمی باوەڕتان. ڕاستیتان پێ دەڵێم: گەر هێندەی دەنکە خەردەلەیەك باوەڕتان هەبێت، بەو کێوە دەڵێن لێرە بڕۆ بۆ ئەوێ، دەڕواتو هیچ شتێك نیە لەدەستتان یاخی بێت. [[٢١]بەڵام ئەم جۆرە ڕۆحانە دەرناکرێ، بەنوێژو ڕۆژوو نەبێت.])

دووەم باسی مردنی عیسا

[٢٢]کاتێ عیساو قوتابیەکانی بە ناوچەی جەلیلدا دەگەڕان، عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (ڕۆڵەی مرۆڤ ئەوەندەی نەماوە بدرێ بەدەستی خەڵکەوە، [٢٣]دەیکوژنو لەڕۆژی سێیەمدا زیندوودەبێتەوە.) جا قوتابیەکانی بەمە زۆر دڵگران بوون.

باجی پەرستگا

[٢٤]کاتێ گەیشتنە کەفەرناحوم*، باجگرانی پەرستگا هاتنە لای پەترۆسو لێیان پرسی: (ئەرێ مامۆستاکەتان باجی پەرستگا نادات؟) [٢٥]ووتی: (بەڵێ، دەیدات.) کە پەترۆس چووە ماڵەوە بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی لەم بارەیەوە لەگەڵی بدوێ، یەکسەر عیسا لێی پرسی: (ڕات چییە شەمعون؟ پاشایانی سەر زەوی سەرانەو باج

لـــەکێ وەردەگـــرن لەڕۆڵـــەی
وواڵاتەکەی خۆیان یاخود لە بێگانـە؟)
[٢٦]پەترۆس وەڵامی دایەوە: (لـەبێگانە.)
ئینجـا عیســا پێــی ووت: (کەواتــە
هاوڵاتیـان سەربەسـتن. [٢٧]بـەڵام بـۆ
ئەوەی تەگەرە نەخەینە ڕێگایانەوە، بڕۆ
بـۆ دەریاچەکـەو تۆڕەکـەت هـەڵدە،
یەکـەم ماسـی کـەدەیگریت، دەمـی
بکەرەوە، دەبینی چوار درهـەمی تیایە،
ییەهێنـەرە دەرەوەو بـاجی خـۆمو خۆتی
لـێبدە.)

کێ مەزنترینە ؟

١٨ لـەو کاتـەدا قوتایـەکان هاتنە لای عیسـاو لێیـان پرسـی: (کـێ مەزنترینـە لەپادشـاهێتی ئاسمان؟) [٢]عیسا منداڵێکی بانگکردو لەناوەڕاسـتیاندا ڕای گـرتو [٣]ووتـی: (ڕاستیتان پێبڵێـم: گـەر نـەگۆڕێنو وەکو ئەو منداڵەتان لێنەیەت، هـەرگیز ناچنـە پادشـاهێتی ئاسـمانەوە. [٤]ئـەوەی توانی وەك ئەم منداڵە خۆی بەسـاکاری ڕاگـــرێ، لەپادشـــاهێتی ئاســـماندا بەمەزنترین دادەنـرێ. [٥]ئـەوەی بـەناوی منەوە پێشـوازی لـەمندالێکی وەك ئەمـە بکات، ئەوا پێشـوازی لـەمن کـردووە. [٦]بەڵام هەر کەسێك یەکێ لەوباوەڕدارە بچووکـانەی کـەباوەڕیان بـەمن هەیـە تووشی گوناه بکات، باشتر وایە بـۆی بـەردی دەسـتار بەملیـەوە هەڵواسـرێو نوقمی دەریا بکرێ. [٧]قـوڕ بەسـەر ئـەم جیهانـە کـەوا خـەڵکی تووشـی گونـاه دەکات! تووش بوونی گوناهیش دەبێ ڕووبـدات، بـەڵام قـوڕ بەسـەر ئـەوەی دەیێتە هۆی ڕووداندی! [٨]گـەر دەسـتت یاخود قاچت تووشی گوناهی کردی، بیبڕەو* فرێیدە، باشترواید بێ دەسـت یـا بێقـاچ بچیتـە ژیانـەوە، لـــەوەی بەدەســتو قـاچی سـاغەوە بخرێیتـە ئاگری هـەتاهـەتاییەوە، [٩]گـەر چـاوت تووشـی گونـاهی کردی، دەری بهێنـەو فرێیدە: باشترواید بەیـەك چـاو بچیتـە ژیانەوە لەوەی بەدوو چـاوەوە بخرێیتـە ناو ئاگری دۆزەخەوە.

نموونەی مەڕی وونبوو

(١٠)ئاگادارین ڕقتـان لـەم بـاوەڕدارە منداڵانە نەبێت، چونکـە فریشتەکانیان

---

*بیبڕە : لێرە مەبەست بڕینی ئەندامی لەش نییە، بەڵکو وازهێنان لە گوناه.

لەئاسمان گشت کات ڕووی ئەو باوکەم دەبینن کە لەئاسماندایە. [١١][چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ، هاتووە بۆ ڕزگارکردنی وون بووان.] [١٢]ڕاتان چیە؟ گەر یەکێك سەد سەر مەڕی هەبێتو دانەیەکی لێوون بێت، ئایا نەوەدو نۆکەی تر لەچیا بەجێناهێڵێتو ناگەڕێ بەدوای مەڕە وون بووەکەدا تا دەیدۆزێتەوە؟ [١٣]ڕاستیتان پێدەڵێم: گەر دۆزییەوە، زیاتر لەنەوەدو نۆکەی تر کە وون نەبوون، پێی دڵخوش دەبێ! [١٤]بەهەمان شێوە باوکی ئاسمانیم نایەوێت یەکێ لەو باوەڕدارە منداڵانە لەناوبچن.

گلەیی برایانە

[١٥](گەر براکەت خراپەی بەرامبەر کردی، بڕۆ لایو بەتەنها لەتیوان خۆتان گلەیی لێ بکە. گەر گوێی لێ گرتی، ئەوا براکەت دەستگیر دەیتەوە. [١٦]خۆ ئەگەر گوێی لێ ڕانەگرتی، برایەك یاخود دوو برای کە لەگەڵ خۆت بەرە، هەتا لەهەموو شتێ بدوێن، بەشایەتی دوو یاسێ کەس. [١٧]ئەگەر بەمەش ڕازی نەبوو، مەسەلەکە بخەرە بەردەمی کۆمەڵی باوەڕداران، ئەگەر لەوانیش گوێی ڕانەگرت، ئەوا وەك یەکێکی خوانەناس و باجگر هەڵسوکەوتی لەگەڵ بکە. [١٨]ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی تێوە لەسەر زەوی ببەستن، ئەوا لەئاسمانیش بەستراو دەبێت، ئەوەش کە لەسەر زەوی تێوە بیکەنەوە، ئەوا لەئاسمانیش کراوە دەبێت. [١٩]هەروەها باپێتان بڵێم: گەر دووان لەتێوە ڕێکەوتن لەسەر داواکردنی شتێك، هەرچیەك بێت، باوکی ئاسمانیم بۆتان دەهێنێتە دی. [٢٠]چونکە لەهەر شوێنێکدا دووان یاخود سیان بەناوی منەوە کۆببنەوە ئەوا من لەتیوانیاندا دەبم.)

لێبوردنی برایان

[٢١]ئینجا پەترۆس هاتە لایو لێی پرسی: (گەورەم، دەبێ چەند جار لەبراکەم خۆشبم کاتێ هەڵەم بەرامبەر دەکات؟ تا حەوت جار؟) [٢٢]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ناڵێم حەوت جار، بەڵکو حەفتا کەرەت حەوت جار!) [٢٣]لەبەرئەمە پادشاهێتی ئاسمان لە پادشایەك دەکات ویستی لێپرسینەوە لەگەڵ کۆیلەکانی بکات. [٢٤]کاتێ

دەستی کرد بەڵێرسینەوەی قەرزەکانی یەکێکیان بۆ هێنا دە هەزار بەشە زیو قەرزاری بوو. [٢٥] جا لەبەرئەوەی هیچی نەبوو قەرزەکەی پێبداتەوە، پادشاکە فەرمانیدا خۆی‌و ژن‌و منداڵی بفرۆشرێ تا قەرزەکەی پێبدرێتەوە. [٢٦] بەڵام کۆیلەکە لەبەردەمی چۆکی‌داداو لێی پارایەوەو ووتی: گەورەم لەسەرم ڕاوەستە، چی قەرزم لەسەرە دەیدەمەوە. [٢٧] پادشاکە بەزەیی بەکۆیلەکەی هاتەوە، ئازادی‌کردو لەقەرزەکەی خۆش بوو. [٢٨] کاتێ ئەم کۆیلەیە لەوێ ڕۆیشت، کۆیلەیەکی تری بینی کە هاوڕێی بوو، سەد بەشە زیو قەرزی لابوو، ملی گرت‌و پێی ووت: ئەوەی بەسەرتەوەیە بمدەرەوە! [٢٩] هاوڕێیەکەی لەبەردێی کەوت‌و لێی‌پارایەوە ووتی: لەسەرم ڕاوەستە، قەرزەکەت دەدەمەوە. [٣٠] بەڵام کابرا بەمە ڕازی نەبوو، بردی‌و بەگرتنیدا، تا ئەوەی بەسەریەوەیە بیداتەوە. [٣١] کاتێ کۆیلەکانی تر ئەمەیان بینی، زۆریان پێناخۆش بوو، هەموو شتێکیان بەپادشاکەیان ڕاگەیاند. [٣٢] پادشا بانگی‌کردو پێی ووت: ئەی کۆیلەی بەدکار، ئەو هەموو قەرزەت لابوو، لێت خۆش بووم، چونکە لێم پارایتەوە. [٣٣] ئایا نەدەبوایە تۆش کەمێك بەزەییت بەهاوڕێکەت بهاتایەوە، وەك من چۆن بەزەیم پیاتا هاتەوە؟ [٣٤] پادشاکە لەمە زۆر ڕقی هەستاو ناردی بۆ ئەوەی دارکاری بکرێ، تا دوا پوولی قەرزەکەی دەداتەوە. [٣٥] هەروەها باوکی ئاسمانیشم، بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتتان لەگەڵ دەکات، گەر لە دڵەوە لە هەڵەی براکانتان خۆش نەبن.)

ژن هێنانو تەڵاق دان

١٩ دوای ئەوەی عیسا ئەم ووتەیەی تەواوکرد، لەناوچەی جەلیلەوە ڕۆیشت بۆ ناوچەی یەهودیا کە دەکەوێتە پشت ڕووباری ئوردونەوە. [٢] خەڵکێکی زۆر دوای‌کەوتن، لەوێ نەخۆشەکانیانی چاککردەوە. [٣] هەندێ لەفەریسیەکان هاتنە لای عیسا بۆ ئەوەی تاقی‌بکەنەوە، لێیان پرسی: (دروستە پیاو ژنەکەی لەسەر هەر هۆیەك بێت تەڵاق بداتەوە؟) [٤] عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان خوێندۆتەوە، کە دروستکەر لەسەرەتاوە مرۆڤی بەنێرو

مێ دروستکردووە؟} ٥ئەوسا پێی‌ووتن: {لەبەرئەوە پیاو دایک‌و باوکی خۆی بەجێ دەهێڵێت، لەگەڵ ژنەکەی جووت دەبێت‌و هەردووکیان دەبنە یەك لەش. ٦ئیتر دوو نین بەڵکو یەك لەش. ئەوەی خودا بەیەکی گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە}) ٧دیسان لێیان پرسی: (ئەی بۆچی موسا ڕای‌سپاردووە کە تەڵاقنامە بەژن بدرێت‌و تەڵاقی بکەوێت؟) ٨لەوەڵامدا ووتی: (لەبەر دڵڕەقیتان، موسا ڕێی‌دان ژنەکانتان تەڵاق بدەن، ئەگینا لەسەرەتاوە وانەبوو. ٩بەڵام من پێتان دەڵێم: ئەوەی ژنەکەی بێ‌هۆی داوێن پیسی تەڵاق دەدات‌و یەکێکی‌دیکە دەهێنێت، ئەوا داوێن پیسی دەکات. ١٠ئینجا قوتابیەکانی پێیان ووت: (ئەگەر حاڵی پیاو لەگەڵ ژنەکەی وایە‌ت، کەواتە ژن نەهێنان باشترە!) ١١وەڵامی دانەوە: (ئەم ووتەیە هەموو خەڵکی پێی ڕازی‌نین، تەنها ئەوانە نەیێت کەپێیان دراوە. ١٢جا بەشێك خەساو هەن کە بەخەساوێتی لەدایك دەبن، بەشێکی دیکەشیان خەڵکی خەساندوویانن، هەروەها خەساویش هەن خۆیان خەساندووە لەپێناوی پادشاهێتی ئاسمان. کێ دەتوانێت بەمە ڕازی بێت، باڕازی بێت.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منالانە

١٣ئینجا هەندێ منداڵی بچووکیان هێنایە پێشەوە تاکو دەست بخاتە سەر سەریان‌و نوێژیان بۆ بکات، قوتابیەکان لێیان گرژ بوون. ١٤بەڵام عیسا ووتی: (واز لەمندالان بهێنن، هاتنە لای منیان لێ قەدەغە مەکەن، چونکە پادشاهێتی ئاسمان هی ئەم جۆرە کەسانەیە.) ١٥ئینجا دەستی لەسەریان داناو لەوێ ڕۆیشت.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

١٦کوڕێکی گەنج هاتە لای‌و پرسی: (ئەی مامۆستا چ چاکەیەك بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) ١٧وەڵامی دایەوە: (بۆچی لەبارەی چاکەوە پرسیارم لێ‌دەکەیت؟ تەنها یەکێك هەیە چاکە. بەڵام ئەگەر دەتەوێت ژیان بەدەست بهێنی، کار بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکە.) ١٨ئەویش لێی پرسی: (چ ڕاسپاردەیەك؟) عیسا وەڵامی دایەوە: (مەکوژە، داوێن پیسی مەکە، مەدزە،

شایەتی درۆ مەدە، [١٩]ڕێزی دایکو باوکت بگرە، ئەوەی لێت نزیکە وەک خۆت خۆشت بوێت.) [٢٠]ئینجا کوڕە گەنجەکە پێی ووت: (ئەمانەم هەموو لەمندالییەوە کردووە، ئیتر کەم وکوڕیم چیە؟) [٢١]عیسا وەڵامی دایەوە: (ئەگەر دەتەوێت تەواویت، بڕۆ چیت هەیە بیفرۆشەو بەسەر هەژاران دابەشی کە، بەم شێوەیە گەنجینەیەکت لەئاسماندا دەبێت، ئینجا وەرە دوامکەوە.) [٢٢]کاتێ کوڕە گەنجەکە ئەمەی بیست، بە دڵتەنگیەوە ڕۆیشت، چونکە ساماتێکی زۆری هەبوو. [٢٣]ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم: شتێکی گرانە بۆ دەوڵەمەند بچێتە پادشاهێتی ئاسمانەوە. [٢٤]دیسان دەڵێم: چوونە ژوورەوەی ووشترێك لەکونی دەرزیەوە ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێك بۆ ناو پادشاهێتی ئاسمان.) [٢٥]کاتێ قوتابیەکانی گوێیان لەمەبوو زۆر سەرسام بوون، پرسیان: (کەواتە کێ دەتوانێ ڕزگاری بێت؟) [٢٦]بەڵام عیسا سەیریکردنو پێی ووتن: (لەمە لای مرۆڤ مەحاڵەو نایێت، بەڵام لای خودا، هەموو شتێك دەبێت.) [٢٧]ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە وازمان لەهەموو شتێك هێناوەو دوات کەوتووین، بەشمان چی دەبێت؟) [٢٨]عیسا وەڵامی دانەوە: (ڕاستیتان پێدەڵێم، کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی دادەنیشێتو ئێوە کەدوام کەوتوون لەکاتی نوێبوونەوەدا لەسەر دوانزە تەخت دادەنیشن، تاکو دوانزە هۆزەکەی ئیسرائیل تاوانبار بکەن. [٢٩]هەر کەسێکیش ماڵ، برا، خوشك، باوك، دایك، منداڵو زەوی لەبەر ناوی من بەجێیهێشتووە، سەد ئەوەندە وەردەگرێتەوەو ژیانی هەتاهەتایش بەمیرات بۆی دەمێنێتەوە. [٣٠]بەڵام زۆر لەیەکەمینەکان دەبنە دواهەمین، زۆر لەدواهەمینەکان دەبنە یەکەمین.)

نموونەی کرێکارانی ناو ڕەز

٢٠ (پادشاهێتی ئاسمان لەگەورەی ماڵێك دەکات، بەیانی زوو دەڕواتە دەرەوە تاکرێکار بۆ ڕەزەکەی بگرێت. [٢]ڕۆژی بەدینارێك لەگەڵ کرێکارەکان ڕێکەوت، ئینجا ناردنی بۆ ڕەزەکەی. [٣]دوای ئەوە نزیکی کاتژمێری نۆ چووە

دەرەوە، لەمەیدانی شار کرێکاری بێ ئیشی دیکەی دی، [٤]پێی ووتن: بڕۆن تێوەش لەڕەزەکەمدا کار بکەن، کرێتان چەندە دەتان دەمێ. ئەوانیش ڕۆیشتن. [٥]ئینجا کاتژمێری دوانزەی نیوەڕۆ ڕۆیشتەوە بۆ مەیدان، دوای ئەوە کاتژمێری سێی پاش نیوەڕۆ هەمان کاری کردەوە. [٦]دیسان نزیکی کاتژمێری پێنجی تێوارە چووە دەرەوە، کرێکاری دیکەی بێ ئیشی بینی، پرسی: بۆچی بەدرێژایی ڕۆژ بێئیش وەستاون؟ [٧]وەڵامیان دایەوە: چونکە کەس بەکرێی نەگرتووین. ئەویش ووتی: تێوەش بڕۆن بۆ ڕەزەکەم! [٨]کاتێ تێوارە داهات خاوەن ڕەزەکە بەسەرکارەکەی ووت: کرێکارەکان بانگ بکەو کرێکەیان بدەرێ، دەست پێبکە بەوانەی کە دواجار هاتوونو کۆتایی پێ بهێنە بەوانەی یەکەمجار هاتن. [٩]جا ئەوانەی کە کاتژمێر پێنج هاتبوون هاتنە پێشەوە، هەر یەکی دینارێکیان وەرگرت. [١٠]کاتێ نۆرەی ئەوانەی یەکەمجار هات وایانزانی زیاتر وەردەگرن، بەڵام هەر یەك لەوانیش دینارێکیان وەرگرت. [١١]لەوکاتەدا دەستیان کرد بە بۆڵەبۆڵکردن بەسەر خاوەن ڕەزەکەداو [١٢]ووتیان: ئەوانەی دواجار هاتن تەنها کاژێرێك ئیشیان کردووە. کەچی تۆ ئەوانت وەك تێمە دانا کە بەدرێژایی ڕۆژەکە لەژێر تیشکی ڕۆژ ئیشمان کردووە. [١٣]وەڵامی یەکێکیانی دایەوەو ووتی: هاوڕێم، من غەدرم لێ نەکردویت، ئایا لەگەڵ من بەیەك دینار ڕێك نەکەوتوویت؟ [١٤]بەشی خۆت وەرگرەو بەڕێگەی خۆتدا بڕۆ. من دەمەوێ بەوەی دواجاریش هات وەك تۆی بدەمێ. [١٥]ئایا سەربەستی ئەوەم نییە هەڵسوکەوت بەماڵی خۆمەوە بکەم بەو شێوەیەی خۆم دەمەوێت؟ یان چاوت پیسە چونکە من چاوتێرم؟ [١٦]بەم شێوەیە دواهەمین دەبنە یەکەمینو یەکەمینیش دەبنە دواهەمین. چونکە زۆرن ئەوانەی بانگ دەکرێنو کەمن ئەوانەی هەڵدەبژێرێن.)

سێیەم باسی مردنی عیسا

[١٧]کاتێ عیسا بەرەو قودس دەڕۆیی، هەر دوانزە قوتابیەکەی لەڕێگا جیاکردەوە، پێی ووتن: [١٨](ئەوا تێمە دەڕۆین بۆ قودس، لەوێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست

سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، بڕیاری مردن بەسەریدا دەدەن.[١٩] دەیدەنە دەست ناجوولەکەکان، گاڵتەی پێدەکەنو بە قامچی لێی دەدەنو لە خاچی دەدەن. بەڵام لەڕۆژی سێیەمدا زیندوودەبێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

[٢٠]ئینجا دایکی دوو کوڕەکەی زەبدی لێی هاتە پێشەوەو هەردوو کوڕەکەشی لەگەڵ بوو، کڕنووشی بۆ بردو داوایەکی لێکرد.[٢١] ئەویش بەژنەکەی ووت: (چیت دەوێ؟) وەڵامی دایەوە: (بڵێ باهەردوو کوڕەکەم لەپادشاهیەکەتدا دابنیشن، یەکێکیان لای ڕاستتەوە، ئەوی دیکەیان لای چەپتەوە.)[٢٢] عیسا وەڵامی دایەوە، بەیاقوبو یۆحەننای ووت: (لێوە نازانن داوای چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە* بخۆنەوە کە من دەیخۆمەوە؟ وەڵامیان دایەوە: (بەڵێ، دەتوانین.)[٢٣] ئەویش ووتی: (جامی من دەتوانن بخۆنەوە، بەڵام دانیشتن لەلای ڕاستو چەپمەوە، ناتوانم بیدەم تەنها بۆ ئەوانە نەبێت کە باوکم بۆی ئامادەکردوون.)[٢٤] کاتێ دە قوتاییەکەی ترگوێیان لەو دوو برایە بوو، لێیان دڵگران بوون.[٢٥] عیسا هەموویانی بانگکردو ووتی: (لێوە دەزانن سەرۆك نەتەوەکان فەرمانڕەوایی دەکەن، گەورەکانیان دەسەڵاتیان بەسەریاندا هەیە.[٢٦] بەڵام لێوە با ئەوە لەتێوانتاندا نەبێت، ئەوەی دەیەوێ لەناوتاندا مەزن بێت، با وەك خزمەتکار بێت بۆتان.[٢٧] ئەوەش کەدەیەوێ لەناوتاندا یەکەم بێت، با وەك کۆیلەتان بێت.[٢٨] هەر وەك چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ نەهاتووە تا خزمەت بکرێ، بەڵکو هاتووە تا خزمەت بکاتو خۆی بەخت‌بکات بۆ کڕینەوەی زۆر کەس.)

چاکردنەوەی دوو کوێر

[٢٩]لەوکاتەدا عیساو قوتاییەکانی ئەریحایان بەجێدەهێشت. خەڵکێکی زۆر دوایان کەوتن.[٣٠] دوو کوێر

---

*جام : مەبەستی لەو ئازارەیە کە کاتێ لەسەر خاچەکەی بوو بینی، لەمەش بەپێی پلانی خودا.

لەتەنیشتی ڕێگاکەدا دانیشتبوون، کاتێ گوێیان لێبوو عیسا بەوێدا دەڕوا، هاواریان کرد: (بەزەییت پیاماندا پێتەوە گەورەم، ئەی ڕۆڵەی داود.) [٣١] جا خەڵکەکە سەرزەنشتیان کردن تاوەکو بێدەنگ بن، بەڵام ئەوان زیاتر هاواریان کرد: (ئەی گەورە، بەزەییت پیاماندایێتەوە، ڕۆڵەی داود!) [٣٢] عیسا ڕاوەستا، بانگی کردنو لێی پرسین: (چیتان دەوێ بۆتانی بکەم؟) [٣٣] وەڵامیان دایەوە: (چاومان چاکبکەیتەوە، گەورەم.) [٣٤] ئیتر بەزەیی پێیانداهاتەوە، دەستی هێنا بەچاوی هەردووکیان، دەستبەجێ چاویان ڕۆشنایی تێکەوت، جا ئەوانیش دوای کەوتن.

عیسا بۆ قودس دەڕوات

٢١ کاتێ لەقودس نزیک بوونەوە، گەیشتنە دێی بەیتفاجی لای شاخی زەیتون، عیسا دووان لەقوتابیەکانی ناردو [٢] پێی ووتن: (دەچنە ئەو دێیەی بەرامبەرتان، یەکسەر ماکەرێك دەبینن، لەگەڵ جاشکەکەی بەستراونەتەوە، دەیان کەنەمو دەیانهێنن بۆم. [٣] گەر یەکێ شتێکی پێووتن، بڵێن: گەورەمان پێویستی پێیانە، دەست بەجێ دەیان تێرێت.) [٤] ئەمەش تاکو ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەرێك ووتراوە پێتەدی: [٥] {بڵێن بەکچەکەی شاری داود، ئەوا پادشاکەت بەساکاریو بەسواری ماکەرو جاشکێك دێتە لات.} [٦] دوو قوتابیەکە ڕۆیشتن، ئەوەی عیسا پێی ڕاسپاردبوون، کردیان. [٧] ماکەرو جاشکەکەیان هێنا، کراسەکانی خۆیان لەسەر پشتی ڕاخست، جا عیسا سواری بوو. [٨] خەڵکێکی زۆر، دەستیانکرد بەڕاخستنی ڕێگاکە بەجلەکانیان. ئەوانی دیکەش لقە داریان دەبڕیو ڕێگاکەیان پێ ڕادەخست. [٩] ئەو خەڵکەی پێش عیسا کەوتبوون، هەروەها ئەو خەڵکەش کە لەدوایەوە دەڕۆیشتن هاواریان دەکرد دەیان ووت: (هۆسانا* بۆ ڕۆڵەی داود*، پیرۆزە ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت، هۆسانا لەبەرزایی!) [١٠] کاتێ عیسا چووە ناو قودس، هەموو شارەکە خرۆشا، دانیشتوانی پرسیان: (ئەمە کێیە؟) [١١] خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە: (ئەمە عیسای پێغەمبەرە، خەڵکی شاری ناسیرەی ناوچەی جەلیلە.)

پاکردنەوەی پەرستگا

[١٢]ئینجا عیسا چووە گۆڕەپانی پەرستگاو هەموو ئەوانەی خەریکی کڕین‌و فرۆشتن بوون، دەری‌کردن، دەزگای جێگای دانیشتنی پارەگۆڕەوەکانو کۆترفرۆشانی سەروژێرکرد. [١٣]پێی ووتن: (خودا لەکتێبی پیرۆز فەرموویەتی: {ماڵەکەم بە ماڵی نوێژ ناودەبرێ}، بەڵام ئێوە کردوتانە {بەهەشکەوتی دزان!})

[١٤]کاتێ لەپەرستگا بوو، کوێرو شەل لێی‌هاتنە پێشەوە ئەویش چاکی‌کردنەوە. [١٥]کاتێ سەرۆک کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت ئەم کارە سەرسوڕهێنەرەیان بینی ڕقیان هەستا، گوێیان لەمندالانی ناو پەرستگا بوو هاواریان دەکرد: (هۆسانا بۆ ڕۆڵەی داود!) [١٦]جا لێیان پرسی: (گوێت لێیە ئەوانە چی دەڵێن؟) عیسا وەڵامی‌دانەوە: (بەڵێ، نەتان خوێندۆتەوە: {لەسەر زاری منداڵانو شیرەخۆران ستایشت ڕێکخستووە؟})

[١٧]ئەوسا بەجێی هێشتنو چووە دەرەوەی شار بەرەو دێی بەیتعەنیا، بەنیازی ئەوەی لەوێ بمێنێتەوە.

[١٨]بەیانی ڕۆژی داهاتوو، کاتێ دەگەڕایەوە بەرەو شار برسی بوو. [١٩]دار هەنجیرێکی لەتەنیشت ڕێگاکە بینی‌و چوو بۆی، بەڵام لەگەڵ زیاتر هیچی تری پێوە نەدی، ئینجا بەدارەکەی ووت: (با تاهەتایە بەرنەگریت!) دارەکە دەستبەجێ ووشکبوو. [٢٠]کاتێ قوتاییەکان ئەمەیان دی، سەریان سوڕماو ووتیان: (چ زوو دارەکە ووشک بووا!)

[٢١]وەڵامی‌دانەوە: (ڕاستیتان پێدەڵێم: گەر باوەڕتان هەبێتو گومان نەکەن، نەک هەروەك ئەوەی بەم دارەم کرد دەتوانن بیکەن، بەڵکو ئەگەر بەو شاخە بڵێن هەڵکەنرێو بکەوە ناو دەریاوە، بەم شێوەیە دەبێت. [٢٢]جا هەموو ئەو شتانەی لەنوێژدا بەباوەڕەوە داوای دەکەن، وەری‌دەگرن.)

دەسەڵاتی عیسا

[٢٣]کاتێ گەیشتە پەرستگاو دەستی بەفێرکردن کرد، سەرۆك کاهینەکانو پیرانی گەل لێی هاتنە پێشەوەو پرسیان: (بە چ دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەیت؟ کێ ئەم دەسەڵاتەی داوە پێت؟)

[٢٤]عیسا وەڵامی‌دانەوەو ووتی: (منیش پرسیارێکتان لێدەکەم، گەر وەڵامتان

دامـەوە، ئەوسـا پێتـان دەڵێـم بـە چ دەسەلاتێك ئەمانە دەكەم. [٢٥] پێـم بڵێـن: لەئاوەهڵكێشـانی یـەحیا لـەكوێوە بـوو؟ لەئاسـمانەوە بـوو یـان لەخـەڵكی؟) ئـەوانیش لـەتێوان خۆیـان كەوتنـە ڕاوێژكردنو ووتیـان: (ئەگـەر بڵێـین لەئاسمانەوە بوو، پێمان دەڵێ، باشە بـۆ باوەڕتان پێنـەكرد؟ [٢٦] وە ئەگـەر بڵێـین لەخەڵكـەوە بـوو، ترسـی ئـەوە هەیـە خەڵكەكـە هەڵگەڕێنـەوە بەسـەرماندا، چونكـە هـەموویان یـەحیا بەپێغەمبـەر دادەنێـن.) [٢٧] ئینجـا وەڵامیـان دایـەوە، ووتیـان: (نـازانین.) لـەویش ووتـی: (كەواتـە منیـش پێتـان نـاڵێم بـە چ دەسەلاتێك ئەمە دەكەم.)

نموونەی دوو كوڕەكە

([٢٨] ڕاتان چیە؟ پیاوێك دوو كوڕی هـەبوو. چـووە لای یەكـەمیانو پێـیووت: كـوڕم ئـەمڕۆ بـڕۆ لەڕەزەكـەمدا كـار بكـە. [٢٩] لـەوەڵامدا ووتی: نامەوێ بچم. بەڵام دوای ئـەوە پەشیمان بووەوەو ڕۆیشـت. [٣٠] ئینجـا پیاوەكە چووە لای كوڕی دووهـەمیو هـەمان داواكـاری لـێكرد. كـوڕە وەڵامی دایەوەو ووتی: بـەڵێ گـەورەم! بـەڵام لـەدواییدا نەڕۆیشـت. [٣١] ئایـا كامیان لەو دووانە بەخواستی باوكیـان كرد؟) وەڵامیـان دایـەوە: (یەكـەمیان.) ئینجـا عیسـا پێـی ووتـن: (ڕاسـتیتان پێدەڵێـم: بـاجگرانو داوێـن پیسـان پێشتان دەكەون لەچوونە ناو پادشاهێتی خـوداوە. [٣٢] یـەحیا ڕێگـای ڕاستودروستی گـرتو بـۆ لاتـان هات، كەچی باوەڕتان پێنەكرد، بەڵام بـاجگرانو داوێنپیسـان باوەڕیـان پێهێنـا. تەنانـەت دوای بینینـی ئەمـە باوەڕتان پێنەكردو تۆبەتان نەكرد.)

نموونەی باخەوانەكانی ڕەز

[٣٣] گوێ بگرن بـۆ نموونەیـەكی دیكە: (گەورە پیاوێك ڕەزێكی چـاند، دەوروبەرەكـەی پـەرژین كرد، بابـەتی تـرێ گوشـینی تیادانـا، شـوێنی تێشككگرتنی تیا دروستكرد ئینجـا دایـە دەسـت باخـەوانانو بـۆ گەشـت ڕۆیشت. [٣٤] كاتێ ڕەزەكە بەری گرت، كۆیلەكانی نارد بـۆ لای باخەوانـەكان تاكو بەرووبوومی ڕەزەكەی بۆ بهێنـن. [٣٥] باخەوانـەكان كۆیلـەكانیان گـرت، لەیەكێكیان داو ئەوی دیكەیان كوشتو سێیەمیشیان بـەرد بـاران كرد. [٣٦] ئینجـا

گەورە پیاوەکە لەجاری پێشوو کۆیلەی زیاتری نارد، باخەوانەکان چیان لەوانەی یەکەمجار کرد واشیان لەمان کردەوە. [٣٧]لەدوایدا کوڕەکەی نارد بۆ لایان، ووتی: ڕێز لەکوڕەکەم دەگرن! [٣٨]باخەوانەکان کەکوڕەکەیان بینی بە یەکتریان ووت: ئەمەیە میراتگر! وەرن باییکوژین تادەست بگرین بەسەر میراتەکەیدا. [٣٩]ئینجا کوڕەکەیان گرتو بردیانە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان! [٤٠]باشە کاتێ خاوەن ڕەزەکە دەگەڕێتەوە دەبێ چی لەباخەوانەکان بکات؟ [٤١]وەلآمیان دایەوە: (ئەو بەدکارانە لەناودەبا. دوایی ڕەزەکە دەداتە دەست باخەوانانی دیکە تا لەکاتی خۆیدا بەرووبوومی بدەنێ.) [٤٢]عیسا پێی ووتن: (ئایا لەکتێبی* پیرۆزدا نەتان خوێندۆتەوە: {ئەو بەردەی وەستاکان پەسەندیان نەکرد، هەر ئەو بەردەبوو بووە بەردی بناغە؟ ئەمە لەلایەن خوداوەندەوە بوو، چەند سەرسوڕهێنەرە لەبەرچاومان!} [٤٣]لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: پادشاهێتی خوداتان لێدەسەندرێتەوەو دەدرێتە دەست گەلێك کە بەرووبوومی دەدات. [٤٤]ئەوەی بکەوێ بەسەر ئەم بەردەدا تێکدەشکێ، ئەوەش کە بەردەکە بەسەریدا بکەوێت پانوپلیشی دەکاتەوە.) [٤٥]کاتێ سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان ئەو دوو نموونەیان بیست زانیان مەبەستی ئەوانە. [٤٦]بۆیە هەوڵی گرتنیان دەدا، بەڵآم لەخەڵکەکە دەترسان چونکە عیسایان بەپێغەمبەر دادەنا.

نموونەی داوەتی پادشا

٢٢ دیسان عیسا گەڕایەوە سەر نموونەکانیو ووتی: [٢](پادشاهێتی ئاسمان لەپادشایەك دەکات، شایی بۆ کوڕەکەی بگێڕێ. [٣]کۆیلەکانی دەنێرێ تاکو بانگکراوان بۆ شاییەکە بانگ بکەن، بەڵآم ئەوان نایەن. [٤]پادشاکە جارێکی دیکە کۆیلەکانی دەنێرێتو پێیان دەڵێ: بەبانگکراوان بڵێن، ئەوەتا من خوانم ئامادەکردووە، گاو داببستەکانم سەر بڕیومو هەموو شتێ ئامادەیە، کەواتە وەرن بۆ شاییەکە! [٥]بەڵآم بانگکراوان گوێیان نەدایە، یەکێ دەڕوا بۆ کێڵگەکەی، ئەوی دیکە بۆ بازرگانیەکەی. [٦]ئەوانەی کە لەوڵیا

دەمێننەوە، کۆیلەکانی پاشا دەگەرن، قسەیان پێدەڵێن، ئینجا دەیانکوژن.
[٧]جا پادشا بەمە زۆر تووڕە دەبێ و لەشکر دەنێرێ، هەموو ئەوانەی تاوانبارن لەناویان دەبات و شارەکەیان دەسوتێنێ. [٨]دوای ئەمە بەکۆیلەکانی دەڵێ: وا نانی شایی ئامادەیە، ئەو بانگکراوانە شایستەی ئەوە نەبوون، [٩]کەواتە بڕۆنە سەری ڕێگاکانو هەرکەسێ دەبینن بانگی کەن بۆ شاییەکە. [١٠]ئینجا کۆیلەکانی چوون بۆ سەر ڕێگاکان، ئەوەی بینیان لەخەڵکی خراپ و باش کۆیان کردەوە، هەتا هۆڵی شاییەکە بەتەواوی پڕ بوو لەمیوان. [١١]ئینجا پادشا خۆی دەکات بەهۆڵەکەدا تامیوانەکان ببینێت، یەکێ دەبینێت کەجلی شایی لەبەرنەکردووە. [١٢]پێی دەڵێت: ئەی دۆست، چۆن هاتیتە ژوورەوەو جلی شایت لەبەرنەکردووە؟ کابرا هیچ وەڵامی نەدایەوە. [١٣]ئینجا پادشا فەرمان دەدا بەکۆیلەکانی و دەڵێ: دەست و قاچی بەستنەوەو فڕێی دەنە تاریکی دەرەوە، جا لەوێ دەبێت بەگریان و چڕکە چڕکی ددان! [١٤]چونکە بانگکراوان زۆرن، بەڵام هەڵبژێراوان کەمن.)

باج دان بە قەیسەر

[١٥]ئینجا فەریسیەکان ڕۆیشتن و تەگبیریان کرد، چۆن عیسا بەقسەی خۆی تووش بکەن. [١٦]چەند قوتابیەکی خۆیان لەگەڵ پیاوانی هێرودس نارده لای، پێیان ووت: (مامۆستا، دەزانین تۆ ڕاستگۆیت و بەڕاستی خەڵکی فێری ڕێگەی خودا دەکەیت، لەکەس سڵ ناکەیتەوە، چونکە پلەو پایە نرخی نییە لات. [١٧]کەواتە پێمان بڵێ: دروستە سەرانە بدرێ بەقەیسەر یان نا؟)
[١٨]عیسا بەفێڵەکەیانی زانی و ووتی: (ئەی دووڕووەکان، بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ [١٩]تا پارەیەکی ئەو سەرانەیەم بدەنێ.) ئەوانیش دینارێکیان* دایە. [٢٠]لێی پرسین: (ئەم وێنەو نووسراوە هی کێیە؟) [٢١]ووتیان: (هی قەیسەرە.) ئینجا پێی ووتن: (کەواتە ئەوەی هی قەیسەرە، بیدەن بە قەیسەر، ئەوەش کەهی خودایە بیدەن بە خودا.) [٢٢]کە گوێیان لەم وەڵامە بوو سەرسام بوون و بەجێیان هێشت و ڕۆیشتن.

زیندووبوونەوەی مردووان

[٢٣]لەمەمان ڕۆژدا، چەند

سـەدوقیەك* کـەباوەڕیان بەزیندووبوونەوە نیە، هاتنە لای عیسا پرسیاریان لێکرد، [٢٤]ووتیان: (ئەی مامۆستا، موسا دەڵێ، گەر پیاوێکی وەجاخ کوێر مرد، پێویستە لەسەر براکەی، براژنەکەی بخوازێتو بۆ براکەی نەوە دروست بکات. [٢٥]جا لای ئێمە حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی هێناو بێوەچە مرد، ژنەکەی بۆ براکەی بەجێهێشت، [٢٦]دووەمیش هەروەها ئینجا سێیەم تاگەیشتە حەوتەم. [٢٧]لەدوای هەموویان ژنەکەش مرد. [٢٨]ئایا لەکاتی زیندووبوونەوەدا ئەو ژنە دەدرێ بەکامیان، چونکە ژنی هەموویان بووە؟) [٢٩]عیسا وەڵامی دانەوە ووتی: (ئێوە بەهەڵەدا چوونە، چونکە نەکتێب تێدەگەن، نەهێزی خودا. [٣٠]لەبەرئەوەی خەڵکی لەکاتی زیندووبوونەوەدا نەژن دەهێنن نەشوو دەکەن، بەڵکو لەئاسمان وەك فریشتە دەبن. [٣١]ئایا نەتان خوێندۆتەوە ئەوەی لەبارەی زیندووبوونەوە پێتان ووتراوە لەلایەن خوداوە؟ [٣٢] {منم خودای ئیبراهیمو خودای ئیسحاقو خودای یاقوب. خودا، خودای مردووان نییە، بەڵکو خودای زیندووانە.} [٣٣]کەخەڵکەکە گوێیان لەمەبوو، سەرسام بوون لەشێوەی فێرکردنی.)

گەورەترین پاسپاردە

[٣٤]کاتێ فەریسیەکان بیستیان عیسا سەدوقیەکانی بێدەنگ کردووە، یەکیانگرت بۆ ئەوەی پرسیاری دیکەی لێبکەن، [٣٥]یەکێ لەوانەی زانابوو لەشەریعەت ویستی تاقیبکاتەوەو پێی ووت: [٣٦](مامۆستا، چ پاسپاردەیەك مەزنترین پاسپاردەیە لەشەریعەت؟) [٣٧] عیسا وەڵامی دایەوە: (خوداوەند خودات خۆش بوێ بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو بیرتەوە. [٣٨]ئەمە مەزنترینو یەکەم پاسپاردەیە. [٣٩]دووەمیشیان وەك ئەو وایە: ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ. [٤٠]جا شەریعەتو پێغەمبەران هەموو بەم دوو پاسپاردەیە بەندن.)

مەسیح و داود

[٤١]کاتێ فەریسیەکان بەیەکەوە کۆبوونەوە، عیسا لێیپرسین: [٤٢](پاتان چیە دەربارەی مەسیح* ئەو ڕۆڵەی

کێیە؟) ووتیان (ڕۆڵەی داودە.)
[٤٣]ئیسا پرسی: (کەواتە، چۆن داود بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەخۆداوەند
بانگی دەکا و دەڵێ: [٤٤]{خۆداوەند
بەخۆداوەندمی فەرموو: لەلای دەستی
ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت بخەمە
ژێر پێتەوە.} [٤٥]ئەگەر داود پێی بڵێ
خۆداوەند، ئیتر چۆن دەبێ بەڕۆڵەی؟)
[٤٦]جا کەسیان نەیانتوانی تەنانەت
بەووشەیەکیش وەڵامی بدەنەوە. ئیتر
لەو ڕۆژەوە کەس نەیدەتوانی هیچ
پرسیارێکی لێبکات.

هەمووتان برای یەکترین

٢٣ ئینجا عیسا لەگەڵ
خەڵکەکەو قوتابیەکانی
دواو ووتی: [٢](ئەوەتا مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان لەسەر
کورسیەکەی موسا دانیشتوون.
[٣]ئەوەی پێتانی دەڵێن کاری پێبکەن!
بەڵام بەکرداری ئەوان مەکەن، چونکە
ئەوان باسی شتێك دەکەن، خۆیان
کاری پێناکەن. [٤]باری قورس و ئەوەی
لەتوانادا نییە دەپێچنەوەو دەیخەنە سەر
شانی خەڵکی، بەڵام خۆیان نایانەوێ
پەنجەیان بەری بکەوێت.

[٥]هەموو ئەوەش کە دەیکەن، بۆ
ئەوەیە سەرنجی خەڵکی بۆ خۆیان
ڕاکێشن. بەبەستنی ئایەتەکانیان
بەناوچەوانو قۆڵیانەوەو بەجلی پانو
پۆڕیانەوە، [٦]حەز لەجێی سەروو
لەمیواندارێو ڕیزی پێشەوە
لەکەنیشتەکان دەکەن، [٧]هەروەها حەز
دەکەن، لەگۆڕەپانی شاردا سڵاوێیان
لێبکرێو خەڵکی بەگەورەم،
گەورەم، بانگیان بکەن.

[٨]بەڵام ئێوە ڕازی مەبن بەمامۆستا
بانگتان بکەن! چونکە مامۆستاتان هەر
یەکێکەو هەمووشتان برای یەکن.
[٩]هەروەها کەس بەباوك بانگ مەکەن
لەسەر زەوی! چونکە باوکتان هەر
یەکێکە، ئەویش ئەو باوکەیە کە
لەئاسمانە. [١٠]ڕازیش مەبن بەگەورە
بانگتان بکەن! چونکە گەورەتان هەر
یەکێکە، ئەویش مەسیحە.
[١١]باگەورەتان، نۆکەرتان بێت.
[١٢]ئەوەی خۆی بەرزکاتەوە، نزم
دەکرێتەوەو ئەوەش خۆی نزم بکاتەوە،
بەرز دەکرێتەوە.

دووڕوویی فەریسیەکان

[١٣]بەڵام خاك بەسەرتان ئەی

مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو! چونکە دەرگای پادشاهێتی ئاسمان بەڕووی خەڵکی دادەخەن، نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە دەهێڵن خەڵکی دیکە بچێت. [١٤] خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو، تێوە مااڵی بێوەژن دەخۆنو بەخۆڕایی درێژە دەدەن بەنوێژەکانتانو دەپارێنەوە، لەبەرئەوە سزای زیاتر وەردەگرن. [١٥] خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو، تێوە لەدەریاو بیابانەدا دەگەڕێن تا یەکێ بکەن بەجوولەکە، کاتێ کردتان بە جوولەکە، ئەوسا دوو ئەوەندەی خۆتان بەلای دۆزەخدا دەبەن.

[١٦] خاك بەسەرتان ئەی ڕابەرە کوێرەکان! تێوە دەڵێن: ئەوەی سوێند بەپەرستگا بخوا، ئەوا هیچی لەسەر نییە، بەاڵم ئەوەی بەزێڕی پەرستگا سوێند بخوا ئەوا دەبێ سوێندەکەی بباتەسەر. [١٧] ئەی کوێرینە کامیان لەم دووانە مەزنترن، زێڕەکە یا ئەو پەرستگایەی زێڕەکە پیرۆز دەکات؟ [١٨] هەروەها تێوە دەڵێن: ئەوەی سوێند بە قوربانگا بخوا، ئەوا هیچی لەسەر نییە، بەاڵم ئەوەی سوێند بەقوربانی سەر قوربانگە بخوا، ئەوا دەبێ سوێندەکەی بباتەسەر. [١٩] ئەی کوێرینە کامیان لەم دووانە مەزنترن، قوربانی یان ئەو قوربانگەیەی قوربانیەکە پیرۆز دەکات؟ [٢٠] چونکە ئەوەی سوێند بەقوربانگە دەخوا، ئەوا سوێند دەخوا بەقوربانگەو ئەوەش کە لەسەریەتی. [٢١] ئەوەی بەپەرستگا سوێند دەخوا، ئەوا سوێند دەخوا بەپەرستگاو بەوەش کە تیایدا نیشتەجێیە. [٢٢] ئەوەی بەئاسمان سوێند دەخوا، ئەوا سوێند دەخوا بەتەختی خوداو بەوەش کە لەسەری دانیشتووە!

[٢٣] خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو! چونکە تێوە دەیەکی نەعناعو شوێتو زیرە دەدەنو گرنگترین بابەتی شەریعەت وەك ڕاستیو بەزەییو باوەڕ پشتگوێ دەخەن، پێویست بوو لەسەرتان ئەمە بکەنو ئەویش لەیاد نەکەن. [٢٤] ئەی ڕابەرە کوێرەکان! تێوە شت پاك دەکەنەوە لەمێشوولە، بەاڵم وشتر قوت دەدەن!

[٢٥] خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو! تێوە

دەرەوەی پیاڵـــەو قاپـــەکانتان پـــاك دەکەنەوە، بەڵام ناوەکـەی پـرە لـەوەی بەدزیو بەڕەڵلایی دەسـتان کـەوتووە! [٢٦]ئەی فەریسی کوێر، یەکـەمجار نـاو پیاڵەکـەت پـاك کـەرەوە، تادەرەوەشـی پاك بێتەوە.

[٢٧]خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شـــەریعەتو فەریســـیانی دووڕوو! چونکە تێـوە وەك گۆڕێکـی بەگـەچ سـواخ دراو وان، کـە دەرەوەی جـوان دیـارە، بـەڵام نـاوەوەی پـڕە لەتیسـقانی مـردووانو هـەموو پیسـییەك! [٢٨]تێـوەش هـەروەها، لای خـەڵك خۆتـان چـاك دەردەخـەن، بـەڵام ناوەوەتـان پـڕە لەدووڕوویی و خراپە.

[٢٩]خاك بەسەرتان ئەی مامۆستایانی شـەریعەتو فەریسیانی دووڕوو! تێـوە گـۆڕی پێغەمبـەران هەڵدەبەسـتنو ئارامگـای پیاوچاکـان دەڕازێننـەوە، [٣٠]ئینجـا دەڵێـن: گـەر لەسـەردەمی باپیرانماندا بژیابنایە، بەشـداری خوێـن ڕشـتنی پێغەمبـەرانمان لەگـەڵیاندا نـەدەکرد. [٣١]ئـا بەمـە شـایەتی لەسـەر خۆتـان دەدەن، کـە باپیرانتـان خوێـن ڕژێری پێغەمبەران بـوون! [٣٢]جـا ئـەوەی باپیرانتـان دەسـتیان پێکـرد تێـوە تەواوی کەن، باجام پڕبێت.

[٣٣]ئەی مارەکان، نـەوەی ئـەژدیها، چـۆن لەسـزای دۆزەخ هـەڵدێن؟ [٣٤]ئـا لەبەرئەمەیە من پێغەمبـەرو پیـاوی دانـاو مامۆسـتاتان بـۆ دەنـێرم. هـەندێکیان دەکوژنو لەخاچیان دەدەن، هـەندێکی تریشیان لەکەنیشـتەکانتان بـەر قـامچی دەدەنو لەشارێکەوە بۆ شارێکی دیکـە دەربەدەریان دەکەن. [٣٥]بەم جۆرە چـی خوێنـی پیاوچاکـان لـەم سـەر زەمینـەدا ڕژاوە دەکەوێتە ملتان لـەخوێنی هـابیلی پێتاوانەوە تا خوێنی زەکـەریا* کـوڕی بـەرخیا کـە تێـوە لـەتێوان پەرسـتگاو قوربانگـەدا کوشـتتان. [٣٦]ڕاسـتیتان پێدەڵێم: ئۆبالی ئەمانە هەموو دەکەوێتە ملی ئەم نەوەیە.)

غەمباری عیسا سەبارەت بە قودس

[٣٧](ئـەی قـودس، ئـەی قـودس، بکـوژی پێغەمبـەرانو بەردبارانکـەری ئەوانـەی نێـردران بـۆ لات! چـەند جـار ویسـتم منداڵـەکانت کۆبکەمـەوە، هەروەك چـۆن مریشـك جوجەڵەکانی لـەژێر بـاڵی کۆدەکاتـەوە، بـەڵام نەتانویست. [٣٨]ئـا ئـەوەتا ماڵەکـەتان بـە کـەلاوەیی بۆتـان بـەجێدەهێڵرێ!

[٣٩] چونکە پێتان دەڵێم، ئیتر تیوە من
نابینەوە، هەتا نەڵێن: {پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت.})

پێشبینی وێرانبوونی پەرستگا

٢٤ دوای ئەوەی عیسا لەپەرستگا هاتەدەرەوە،
قوتابیەکانی لێی نزیك بوونەوە هەتا
سەرنجی بۆ خانووەکانی پەرستگا
ڕاکێشن. [٢] جا عیسا پێی ووتن: (ئا ئەم
هەموو خانووە دەبینن؟ ڕاستیتان
پێدەڵێم: بەردی بەسەر بەردەوە نامێنێ،
بەڵکو هەمووی دەڕوخێنرێ.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

[٣] کاتێ لەسەر کێوی زەیتون
دانیشتبوو، قوتابیەکانی بەتەنها لێی
نزیك بوونەوەو پێیان ووت: (پێمان
بڵێ کەی ئەمە ڕوودەدات؟ هەروەها
نیشانەی گەڕانەوەتو کۆتایی زەمانە
چیيە؟) [٤] عیسا وەڵامی دایەوە:
(ئاگاداربن، کەس هەڵتان نەخەڵەتێنێ.
[٥] چونکە زۆر کەس بەناوی منەوە دێنو
دەڵێن، من مەسیحەو زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. [٦] هەروەها جەنگو
دەنگوباسی جەنگ دەبیستن،
ئاگاداربن، نەترسن، پێویستە ئەمانە
هەمووی ڕووبدات، بەڵام هێشتا
کۆتایی نییە. [٧] چونکە میللەتان دەچن
بەگژ یەکتریداو پادشاهێتی بەگژ
پادشاهێتی دیکەدا، برسێتیو بومەلەرزە
لەزۆر شوێن ڕوودەدات. [٨] بەڵام ئەمانە
هەمووی ژانی یەکەمە. [٩] ئینجا خەڵکی
دەتان دەن بەدەستەوە بۆ ئازاردانو
دەتانکوژن، هەموو گەلان لەپێناو ناوی
من ڕقیان لێتان دەبێتەوە. [١٠] هەروەها
زۆر کەس لەباوەڕیان وەردەگەڕێنو
یەکتری دەدەن بەدەستەوەو ڕقیان
لەیەکتری دەبێت. [١١] زۆر پێغەمبەری
درۆزن دەردەکەون، زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. [١٢] ئینجا کەگوناه
بلاوبووەوە، خۆشەویستی لەدڵی زۆر
کەس نامێنێ. [١٣] بەڵام ئەوەی تا کۆتایی
خۆی ڕادەگرێ، ڕزگاری دەبێت.
[١٤] مزگینی ئەم پادشاهێتییە لە هەموو
جیهان ڕادەگەیندرێ، وەك شایەتییەك*
بۆ من لای هەموو میللەتان، ئینجا
کۆتایی دێ.

گەورەترین تەنگانە

([١٥] کاتێ پیسی کاولبوون
لەشوێنی پیرۆزدا دەبینن، (ئەوسا

باخوێنەر تێبگات،) ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەر دانیال ووتراوە، [١٦]ئینجا ئەوانەی لەناوچەی یەهودیان با ڕابکەن بۆ چیا، [١٧]ئەوەش کە لەسەربانە، با نەیەتە خوارەوە، بۆ ئەوەی شتێك لەماڵەکەی بێنات. [١٨]هەروەها ئەوەی لەکێڵگەیە با نەگەڕێتەوە. هەتا جلەکەی لەگەڵ خۆی بێنات. [١٩]خاك بەسەر سك‌پڕو شیردەر لەوڕۆژانەدا! [٢٠]نوێژ بکەن با ڕاکردنتان لەزستاندا یان لەشەممەدا نەبێت. [٢١]چونکە تەنگانەیەکی واگەورە ڕوودەدات، کە لەدروست‌کردنی جیهانەوە تاێستا شتی وا نەبووبێت‌و هەرگیز ناشبێت. [٢٢]گەر بێت‌و ئەو ڕۆژانە کەم نەکرێتەوە، کەس ڕزگاری نابێت. بەڵام لەپێناوی ئەوانەی هەڵبژێراون، ئەو ڕۆژانە کەم دەکرێتەوە. [٢٣]جا ئەو کاتە گەر یەکێك پێی‌ووتن: ئەوەتا مەسیح لێرەیە یان لەوێیە، باوەڕ مەکەن، [٢٤]چونکە چەند مەسیحێکی قێڵباز و پێغەمبەری درۆزن دەردەکەون، نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر دەکەن، بەشێوەیەك گەر بتوانن تەنانەت هەندێ لەهەڵبژێراوەکانیش هەڵدەخەڵەتێنن. [٢٥]ئەوەتا من پێشتر ئاگادارتان دەکەمەوە، [٢٦]گەر خەڵکی پێیان ووتن: ئەوەتا مەسیح لەدەشتە! مەڕۆن بۆ دەشت، یان ئەوەتا لەژوورەوەیە! باوەڕ مەکەن. [٢٧]چونکە چۆن هەورە تریشقە لەڕۆژهەڵاتەوە بریسکە دەدات، لەڕۆژئاواوە ڕووناکی دەردەکەوێ، گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش ئاوها دەبێت. [٢٨]جا هەرشوێنێك کەلاکی لێبێت، داڵ لێی کۆدەبێتەوە.

هاتنەوەی عیسا

([٢٩]دوای ڕۆژانی ئەو تەنگانەیە، ڕۆژ تاریك دەبێت، تیشکی مانگ دەگیرێ، ئەستێرەکان لەشوێنی خۆیان دەکەونە خوارەوەو هێزی ئاسمان تێك دەچێت. [٣٠]ئینجا نیشانەی ڕۆڵەی مرۆڤ لەئاسماندا دەردەکەوێ، هەموو خێڵەکانی سەر زەمین دەست دەکەن بەگریان، جا ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن، لەسەر هەوری ئاسمان بەهێزو شکۆیەکی مەزنەوە دێت. [٣١]فریشتەکانی بەکەڕەنایەکی گەورەوە دەنێرێ، تاکو هەڵبژێراوانی خودا

لەهەر چوار گۆشەی جیهانو لەم سەرو ئەوسەری ئاسمانەوە کۆبکەنەوە.

لە دار هەنجیر فێربن

([٣٢]ئەم نموونەیە لەدار هەنجیر فێربن، کاتێ لقەکانی نەرم بوونو گەلاێان دەرکرد، ئەوا دەزانرێ هاوین نزیك بووتەوە. [٣٣]هەروەها کە ئەم هەموو شتانەتان بینی ڕووەدات، بزانن ئەو نزیکە بەڵکو لەبەر دەرگایە. [٣٤]ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەم نەوەیە بەسەر ناچێ، هەتا ئەم شتانە هەمووی ڕوونەدات. [٣٥]ئاسمانو زەوی بەسەر دەچن، بەڵام ووتەکانم هەرگیز بەسەر ناچن.

ئەو کاتەی کەس نایزانێ

([٣٦]ئەو ڕۆژو ئەو کاتە، کەس نایزانێ، نەفریشتەکانی ئاسمان، نەڕۆڵە، تەنها باوك نەبێ. [٣٧]سەردەمی نوح چۆن بوو، گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش هەروا دەبێت. [٣٨]خەڵکی پێش ڕۆژانی لافاوەکە دەیانخواردو دەیانخواردەوە، ژنیان دەهێناو شوویان دەکرد، تا ئەو ڕۆژە هات کە نوح چووە ناو کەشتیەکەوە، [٣٩]بە خۆیان نەزانی هەتا لافاوەکە هاتو هەموویانی بردو. هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش هەروا دەبێت. [٤٠]لەو کاتەدا دوو پیاو لەکێڵگە دەبن، یەکێکیان دەبرێو ئەوی کە بەجێدەهێڵرێ. [٤١]دوو ژن دەستار دەکەن، یەکێکیان دەبرێو ئەوی کە بەجێ دەهێڵرێ. [٤٢]لەبەرئەوە تێشك بگرن، چونکە نازانن لەچ کاتێکدا خوداوەندتان دەگەڕێتەوە. [٤٣]ئەوەش بزانن، گەر گەورەی ماڵ بزانێ شەو لەچ کاتێك دز دێتە سەری، تێشك دەگرێو نایەڵێ ماڵەکەی ببڕێت. [٤٤]کەواتە تێوەش ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.

نموونەی کۆیلەی سەرڕاست

([٤٥]کەواتە کێیە ئەو کۆیلە سەر ڕاستو دانایەی گەورەی ماڵ دایدەنێ بەسەر ئەوانەی لەماڵەکەیدان تاکو لەکاتی خۆیدا خواردنیان بۆ ئامادە بکات؟ [٤٦]خۆزگە دەخوازرێ بەو کۆیلەیە کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە دەیبینێت وا بەکاری خۆی هەڵدەستێت. [٤٧]ڕاستیتان پێدەڵێم:

ئینجا گەورەی مالێ هەموو مالّەکەی خۆی دەخاتە بەردەست ئەو کۆیلەیە. [48]بەلاّم گەر بێتو کۆیلەکە لەدڵی خۆی بڵێت: گەورەم لەهاتنەوەدا دوادەکەوێ، [49]ئینجا دەست بکات بەلێدانی کۆیلەکانی دیکە، بخواو بخواتەوە لەگەڵ سەرخۆشان. [50]ڕۆژێ دەیێت گەورەی مالێ تیایدا بگەڕێتەوە کە ئەو نایزانێت، کاتێك ئەو درکی پێناکات، [51]ئەوسا کۆیلەکەی سزا دەدات، بەشی لەگەڵ دووڕووەکاندا دەیێت، جا لەوێ دەیێت بەگریانو چڕکە چڕکی ددان.)

نموونەی کچە داناکانو کچە نەفامەکان

٢٥ (پادشاهێتی ئاسمان وەك دە کچ وایە، چرایان هەڵگرتبێتو بەرمو پیری زاوا هاتبن. [2]پێنج لەوان دانا بوون، پێنجیش نەفام. [3]نەفامەکان چراکانیان لەگەڵ خۆیان برد، بێئەوەی نەووتی زیادە بەرن. [4]بەلاّم داناکان لەگەڵ چراکانیان نەووتی زیادەیان خستە قووتوویەکەوەو لەگەڵ خۆیان بردیان. [5]کاتێ زاوا دواکەوت هەموو خەو بردنیەوەو نووستن. [6]لەنیوە شەودا دەنگ بەرزبووەوە: ئەوەتا زاوا هات، هەموو چوون بەرمو پیری! [7]کەچانیش هەستان تا چراکانیان ئاماده بکەن. [8]نەفامەکان بەداناکانیان ووت: تۆزێ نەوتمان بدەنێ لەوەی خۆتان، چونکە چراکانمان دەکوژێتەوە! [9]داناکان وەلاّمیان دایەوە: لەوانەیە بەشی ئێمەو ئێوەش نەکات. وا چاکترە بچنە لای نەوت فرۆش، نەوت بۆ خۆتان بکڕن! [10]لەکاتێکدا نەفامەکان ڕۆیشتن بۆ نەوت کڕین، زاوا گەیشت، ئەوانەی ئامادەبوون لەگەڵی چوونە ناو هۆڵی شایيەکە، ئینجا دەرگا داخرا. [11]دوای ماوەیەك ئەوانی دیکە گەڕانەوەو ووتیان: گەورەم، گەورەم، دەرگامان لێبکەرەوە. [12]زاوا وەلاّمی دایەوە: ڕاستیتان پێ دەڵێم، من ناتان ناسم. [13]کەواتە ئێشك بگرن، چونکە ڕۆژو کاتی گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نازانن.

نموونەی دواکەوتنی گەورەی مالێ

([14]هەروەها پادشاهێتی ئاسمان لەپیاوێك دەکات کە دەیەوێ گەشت بکات، کۆیلەکانی بانگ دەکاو مالّەکەیان دەداتە دەست. [15]بەیەکێکیان

پێنج بەش و بەوی کە دوو بەش و بەسێهەم یەك بەش زیویان پێدەدات. هەریەکە بەپێی توانای خۆی، ئینجا دەڕوات. [١٦] ئەوەی پێنج بەشە زیوەکە وەردەگرێ، یەکسەر دەڕوات و دەست دەکات بەبازرگانی پێوەی، ئەوسا پێنج بەشی دیکەش بەدەست دەهێنێ. [١٧] هەروەها ئەوەی دوو بەشەکە وەردەگرێ هەمان شت دەکات، ئەویش دوو بەشی دیکە بەدەست دەهێنێ. [١٨] بەڵام ئەوەی یەك بەشەکە وەردەگرێ، دەڕوات لەزەویدا چاڵێك هەڵدەکەنێ و زیوی گەورەکەی تیا دەشارێتەوە. [١٩] دوای ماوەیەکی زۆر کاتێ گەورەی ئەو کۆیلانە دەگەڕێتەوە، بانگیان دەکات بۆ لێپرسینەوە. [٢٠] ئەوەی پێنج بەشەکەی وەرگرتوو، دێتە پێشەوە پێنج بەشی کەش لەبەردەمی دادەنێو دەڵێ: گەورەم تۆ پێنج بەشت دامێ، ئەمەش پێنج بەشی کەیە کە بەدەستم هێناوە. [٢١] گەورەکەی پێی دەڵێت: باشت کرد ئەی کۆیلەی چاك و دەست پاك. دەست پاك بوویت لەکەمدا، زۆرت پێدەسپێرم. وەرە ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت. [٢٢] هەروەها ئەوەی کە دوو بەشەکەی وەرگرتوو دێتو دەڵێ: گەورەم، تۆ دوو بەشت دامێ، ئەمەش دوو بەشی دیکەیە کە بەدەستم هێناوە.

[٢٣] گەورەکەی پێی دەڵێت: باشت کرد ئەی کۆیلەی چاك و دەست پاك! دەست پاك بوویت لەکەمدا، زۆرت پێدەسپێرم. وەرە ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت. [٢٤] ئینجا ئەوەی یەك بەشەکەی وەرگرتوو دێتو دەڵێت: گەورەم، زانیم تۆ پیاوێکی دڵڕەقی دروێنە دەکەی لەشوێنێك کە نەت ڕووانەوە، کۆدەکەیتەوە لەشوێنێك کە نەت چاندووە، [٢٥] ترسام، ڕۆیشتم بەشە زیوەکەم لەناو زەویدا شاردەوە. ها ئەوە ماڵەکەتە. [٢٦] گەورەکەی پێدەڵێت: ئەی کۆیلەی خراپو تەوەزەل! زانیت من دروێنە دەکەم بێ ڕواندنو کۆدەکەمەوە بێچاندن، [٢٧] جا باشتر وابوو ماڵەکەمت لای پارەگۆڕەوەکان دابنایە، تا دوای گەڕانەوەم لەگەڵ سوودەکەی وەرم بگرتایەوە. [٢٨] ئا ئەو بەشەی لێبسەننەوە بیدەن بەوەی دە بەشەکەی پێبوو. [٢٩] هەر کەسێ هەیێ،

زۆرتری پێدەدرێ، تا لێی دەڕژی، بەلاڤ ئەوەی کە نیەتی ئەوەندەی کەهەشیەتی لێی دەسەندرێتەوە. [٣٠]ئا ئەم کۆیلە یێسوودە، فڕێ بدەنە تاریکی دەرەوە، جا لەوێ دەبێ بەگریانو چڕکەچڕکی ددان.

عیسا حوکم بەسەر جیهان دەدات

([٣١]کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ لەگەڵ فریشتەکانی بەشکۆمەندی دەگەڕێتەوە، دادەنیشێ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی. [٣٢]هەموو نەتەوەکان کۆدەبنەوە لەبەردەمیدا، ئەویش هەندێکیان لەوی دیکەیان جیا دەکاتەوە وەك چۆن شوان مەڕ لەبزن جیادەکاتەوە. [٣٣]جامەڕەکان لەلای ڕاستی خۆی ڕادەگرێو بزنەکانیش لەلای چەپیەوە. [٣٤]ئینجا پادشا بەوانەی لای ڕاستیەوەن دەڵێ: وەرن ئەی ئەوانەی باوکم پیرۆزی کردوون، ئەو پادشاهیەتیە وەرگرن کە لەدروستکردنی جیهانەوە بۆتان ئامادەکراوە. [٣٥]چونکە برسی بووم تێرتان کردم، تینوو بووم ئاوتان دایێم، نامۆ بووم جێگەتان کردمەوە. [٣٦]ڕووت بووم جلتان لەبەرکردم، نەخۆش بووم سەرتان لێنەدام، دیل بووم نەهاتنە لام. [٣٧]ئەوسا ڕاستودروستان وەلاڤ دەدەنەوەو دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان بەبرسێتی دیوە نانمان داویتێ؟ یان بەتینوێتی ئاومان داویتێ؟ [٣٨]کەی تۆمان بەنامۆیی دیومو جێگەمان کردویتەوە یان بەڕوتی جلمان لەبەرکردویت؟ [٣٩]کەی تۆمان دیوە بەنەخۆشی یان دیلی سەرمان لێداوی؟ [٤٠]ئینجا پادشا وەلاڤیان دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم: هەرشتێك ئێوە بۆ یەکێ لەم برا بچوکانەم کردووتانە، بۆ منتان کردووە. [٤١]دوای ئەوە بەوانەی لەلای چەپیەوە ڕاوەستاون دەڵێت: دوورکەونەوە لێم ئەی نەفرەت لێکراوینە بۆ دۆزەخی هەتاهەتایی، ئەوەی بۆ شەیتانو دەستو پێوەندەکەی ئامادەکراوە. [٤٢]چونکە برسی بووم تێرتان نەکردم، تینوو بووم ئاوتان نەدامێ، [٤٣]نامۆ بووم شوێنتان نەکردمەوە، ڕوت بووم جلتان لەبەرنەکردم، نەخۆش بووم سەرتان لێنەدام، دیل بووم نەهاتنە لام. [٤٤]ئینجا ئەوانیش وەلاڤ دەدەنەوە، دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان دیوە بەبرسێتی، بەتینوێتی، بەنامۆیی، بەڕوتی،

بەنەخۆشی، بەدیلیو یارمەتیمان نەداوی؟ [٤٥]وەلآمیان دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم: هەر شتێکتان بۆ یەکێ لەم برا بچووکانەم نەکردووە، بۆ منتان نەکردووە. [٤٦]ئینجا ئەوانە بۆ سزای هەتاهەتایی دەچنو ڕاستودروستەکانیش بۆ ژیانی هەتاهەتایی.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

٢٦ [١]کاتێ عیسا ئەم ووتانەی هەموو تەواوکرد، بەقوتابیەکانی ووت: [٢](ئێوە دەزانن کەدوو ڕۆژی کە جەژنی تێپەڕبوون دێت. ئەوسا ڕۆڵەی مرۆڤ، دەدرێ بەدەستەوە تاکو لەخاچ بدرێ.) [٣]ئینجا سەرۆك کاهینەکانو پیرانی گەل لەماڵی یەکێ لەسەرۆك کاهینەکان* کەناوی قەیافا بوو کۆبوونەوە، [٤]تەگبیریان لەعیسا دەکرد بەفێڵێ بیگرنو بیکوژن. [٥]بەڵآم ووتیان: (ئەمە لەجەژندا ناکەین، نەوەك گەل بشڵەژێت.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتنی

[٦]لەوکاتەی عیسا لەبەیتعەنیا لەماڵی شەمعونە گول بوو، [٧]ژنێك هات بۆ لای بەشوشەیەك بۆنی گرانبەهاوە، بۆنەکەی ڕژاند بەسەریدا کاتێ لەسەرخوان بوو. [٨]قوتابیەکان کە ئەمەیان بینی، زوێر بوونو ووتیان: (ئەم دەست بلآویەی بۆچییە؟ [٩]دەتوانرا ئەو بۆنە گرانبەهایە بفرۆشرایەو پارەکەی بەهەژاران بدرایەە؟) [١٠]عیسا بەمەی زانی، پێی ووتن: (بۆچی ئەم ژنە زوێر دەکەن؟ ئەو شتێکی چاکی بۆ من کرد. [١١]هەژاران گشت کاتێ لای تێوەن، بەڵآم من گشت کاتێ ئاوا لاتان نابم. [١٢]ئەو بۆنەکەی بەسەرمدا ڕژاند، ئەمەی کرد بۆ ئامادەکردنم بۆ ناشتن. [١٣]ڕاستیتان پێدەڵێم: کاتێ بانگەوازی ئەم مزگێنییە* لەهەموو جیهاندا دەکرێ، یادی ئەوەش دەکرێ، کە ئەم ژنە بۆ منی کردووە.)

ناپاکی یەهوزا

[١٤]ئینجا یەکێك لەدوانزە قوتابیەکەی کە ناوی یەهوزای ئەسخەریوتی بوو ڕۆیشت بۆ لای سەرۆکی کاهینەکان، [١٥]ووتی: (چەندم پێدەدەن تا بیدەمە دەستتان؟) ئەوانیش سی دراوی زیویان بۆ دانا.

[١٦]ئیتر لەوکاتەوە یەهوزا دەگەڕا بۆ هەلێك کەوا عیسا بدا بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

[١٧]لەیەکەم ڕۆژی جەژنی فەتیرەدا*، قوتابیەکان هاتنە لای عیسا پرسیان: (لەکوێ دەتەوێت نانی جەژنی تێپەڕبوونت بۆ ئامادەبکەین؟) [١٨]وەڵامی دانەوە: (بڕۆنە ناو شار، بۆ لای فلاّن کەس، پێی بڵێن: مامۆستا دەڵێ کاتم نزیك بووتەوە، لەگەڵ قوتابیەکانم لای تۆ جەژنی تێپەڕبوون دەکەم.) [١٩]قوتابیەکان فەرمانی عیسایان جێبەجێ کرد، لەوێ نانی جەژنی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

[٢٠]عیسا ئێوارە لەگەڵ دوانزە قوتابیەکەی لەسەر خوان دانیشت. [٢١]لەکاتێکدا کە نانیان دەخوارد، عیسا ووتی: (ڕاستیتان پێبڵێم: یەکێ لەئێوە دەمدات بەدەستەوە.) [٢٢]قوتابیەکان بەمە خەمێکی قورس دایگرتن، هەریەك لەوان پرسیاریان لێکرد: (گەورەم، ئەوە منم؟) [٢٣]وەڵامی دایەوە: (ئەوەی لەگەڵم دەست دڕێژ دەکات بۆ قاپەکە، ئەو دەمدات بەدەستەوە. [٢٤]ڕۆڵەی مرۆڤ پێویستە بەو شێوەیە بڕوات، وەك لەکتێبی پیرۆز لەسەری نووسراوە. بەڵام خاك‌بەسەر ئەو کەسەی ڕۆڵەی مرۆڤ بەدەستەوە دەدات. باشتر بوو بۆ ئەو کەسە هەر لەدایك نەبووایە.) [٢٥]ئینجا یەهوزا ئەوەی کە دەیدات بەدەستەوە، پرسیاری لێکرد: (مامۆستا، ئایا ئەو کەسە منم؟) وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.)

دوا نان خواردن

[٢٦]لەکاتی نان خواردن عیسا نانێکی هەڵگرت، دوای سوپاس کردن، پارچە پارچەی‌کردو دای بەقوتابیەکانو ووتی: (بگرن، بخۆن، ئا ئەمە لەشی منە.) [٢٧]ئینجا جامێکی هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد، دای پێیانو ووتی: (هەموو لێی بخۆنەوە! [٢٨]چونکە ئەمە خوێنی منە بۆ پەیمانی نوێ* ئەو خوێنەی لەپێناوی زۆر کەس دەڕژێ، بۆ گوناە بەخشین. [٢٩]پێتان دەڵێم: من لەمڕۆ بەدواوە لەبەرووبوومی مێو ناخۆمەوە، تا ئەو ڕۆژە دێت کە سەر لەنوێ لەپادشاهێتی باوکم لەگەڵتان دەیخۆمەوە.) [٣٠]دوای ئەوەی گۆرانی ڕۆحیان ووتەوە، چوونەدەرەوە بۆ کێوی زەیتون.

نکۆڵیکردنی پەترۆس

[٣١]ئینجا عیسا پێی ووتن: (ئەمشەو هەمووتان لەمن دەکەونە گومانەوە، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: (لەشوانەکە دەدەم، مەڕی مێگەلەکە پەرشوبڵاودەبنەوە.) [٣٢]بەڵام ئەوە بزانن کە دوای زیندووبوونەوەم پێشتان دەکەوم بۆ جەلیل.) [٣٣]پەترۆس وەڵامی دایەوە: (گەر هەموو لێت بکەونە گومانەوە، من گومانت لێناکەم.) [٣٤]عیسا پێی ووت: (ڕاستیت پێدەڵێم: هەر ئەمشەو پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ تۆ سێ جار نکۆڵیم لێدەکەیت.) [٣٥]پەترۆس ووتی: (گەر لەگەڵت بمرم، نکۆڵیت لێناکەم.) هەروەها قوتایەکانیش هەموو وایان ووت.

نوێژی عیسا لە باخی جەسیمانی

[٣٦]دوای ئەوە عیسا و قوتایەکان چوون بۆ باخێك پێیدەووترێ باخی جەسیمانی، پێیووتن: (لێرە دانیشن، دەچم نوێژ دەکەم.) [٣٧]لەگەڵ خۆی پەترۆس و دوو کوڕەکەی زەبدی برد، پەژارەو دڵتەنگی دایگرتبوو. [٣٨]پێیووتن: (ئەوەندە دڵم تەنگە تا مردن، لێرە بمێننەوەو لەگەڵم شەوارە بگرن.) [٣٩]کەمێك لێیان دوورکەوتەوە، بەسەر ڕووداکەوتو دەستی کرد بەنوێژکردن، ووتی: (ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم جامەم لێدووربخەرەوە. بەڵام نەك وەك ئەوەی خۆم دەمەوێت، بەڵکو وەك ئەوەی تۆ دەتەوێ.) [٤٠]ئینجا گەڕایەوە بۆ لای قوتایەکان، کە بینی نووستوون، بەپەترۆسی ووت: (ئا ئاوها نەتانتوانی کاژێرێك لەگەڵم تێشك بگرن؟ [٤١]تێشك بگرنو نوێژ بکەن نەوەك بکەونە تاقیکردنەوەوە. ڕۆح چالاکە، بەڵام لەش لاوازە.) [٤٢]بۆ جاری دووەم ڕۆیشتەوە نوێژ بکات، ووتی: (ئەی باوکی خۆم، گەر خواردنەوەی ئەم جامەم لێدوورناخەیتەوەو هەردەبێت ببێت. با وایێتو بەخواستی تۆبێ.) [٤٣]ئینجا گەڕایەوە بۆ لای قوتایەکانو بینی دیسان نووستون، چونکە خەو چاوی قورس کردبوون. [٤٤]لێتر وازی لێهێنان، بۆ جاری سێهەم گەڕایەوە تا نوێژ بکات، هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. [٤٥]دوایی گەڕایەوە بۆ لای قوتایەکانو ووتی: (ئەوە هێشتا نووستوونو پشوو دەدەن؟ ئەوەتا کاتی

ئەوە نزیك بووتەوە كە ڕۆڵەی مرۆڤ بدرێتە دەست گوناهباران. [٤٦] هەستن بابڕۆین! ئەوا ئەوەی دەمدات بەدەستەوە نزیك بووەوە.)

گرتنی عیسا

[٤٧] لەو كاتەی دەدوا، یەهوزا كە یەكێ بوو لەدوانزە قوتابیەكە، لەگەڵ كۆمەڵێكی زۆر بەشمشێرو كوتەكەوە گەیشتنە ئەوێ، كە لەلایەن سەرۆك كاهینو پیرانی گەلەوە نێررابوون. [٤٨] ئەوەی عیسا دەدات بەدەستەوە نیشانەیەكی دابوونێو پێیانی ووتبوو: (ئەوەی ماچی دەكەم، ئەوە خۆیەتی، بیگرن.) [٤٩] لەعیسا نزیك بووەوەو ووتی: (سلاۆ ئەی مامۆستا.) ئینجا ماچی كرد. [٥٠] ئەوسا عیسا ووتی: (ئەی دۆستی من، ئەوەی بۆی هاتووی بیكە.) ئینجا ئەوانەی لەگەڵی هاتبوون لەعیسا هاتنە پێشەوەو گرتیان. [٥١] یەكێ لەوانەی لەگەڵ عیسادا بوو دەستی بۆ شمشێرەكەی درێژ كرد، دەری هێناو لەیەكێ لەكۆیلەكانی سەرۆك كاهینەكانیداو گوێی بڕی. [٥٢] عیسا پێی ووت: (شمشێرەكەت بگەڕێنەوە ناو كێلانەكەی خۆی، چونكە ئەوانەی شمشێر هەڵدەگرن، بە شمشێر لەناو دەچن. [٥٣] ئایا وا دەزانیت ناتوانم داوا لەباوكم بكەم زیاتر لەدوانزە لەشكر فریشتەم بۆ بنێرێت؟ [٥٤] بەڵام ئیتر چۆن ئەوەی لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە یێتەدی، كە دەڵێ دەبێ بەوشێوەیە ڕوو بدات؟) [٥٥] ئینجا عیسا ووتەكانی ئاراستەی خەڵكەكە كردو ووتی: (هەروەك چۆن بە شمشێرو كوتەكەوە دەچن بۆ دزێك، ئاوها دەتانەوێ بمگرن؟ هەموو ڕۆژ لەتیوانتان بووم لەپەرستگا خەریكی فێركردن بووم، كەچی نەتان گرتم. [٥٦] بەڵام، ئەمانە هەمووی ڕوویدا، هەتا پەرتووكی پێغەمبەران یێتەدی)، لەو كاتەدا قوتابیەكانی هەموو بەجێیان هێشتو ڕایان كرد.

دانگایی‌كردنی عیسا

[٥٧] ئەوانەی عیسایان گرت، بردیان بۆ لای قەیافا كە سەرۆك كاهین بوو. لەو كاتەدا مامۆستایانی شەریعەتو پیران لای كۆبووبوونەوە. [٥٨] پەترۆس دوور بەدوور دوایان كەوت بۆ ماڵی سەرۆكی كاهینەكان، ئینجا چووە ژوورەوەو لەناو پاسەوانەكان دانیشت

تاکۆتایی مەسەلەکە ببینێت. [٥٩]سەرۆك کاهینەکانو ئەنجومەنی بالأی جوولەکەو پیران هەموویان دەگەڕان بەدوای شایەتییەکی درۆدا دژی عیسا، تاوەکو بیکوژن، [٦٠]بەلأم هیچی وایان نەدۆزیەوە، زۆر لەوانەی کە بەدرۆ تاوانیان دەخستە پاڵ عیسا ئامادەبوون لەوێ. لەدواییدا دووان هاتنە پێشەوە، [٦١]ووتیان: (ئا ئەمە ووتی: من دەتوانم پەرستگای خودا بڕوخێنەو لەماوەی سێ ڕۆژ دروستی بکەمەوە.) [٦٢]لەوێ سەرۆکی کاهینەکان هەستاو لێی پرسی: (ئایا وەلأمت چییە دەربارەی ئەوەی ئەم دووانە پێت دەڵێن؟) [٦٣]بەلأم عیسا بەبێدەنگی مایەوە، دیسان سەرۆك کاهین پرسیاری لێکردو ووتی: (سوێندت دەدەم بە خودای زیندوو، پێمانبڵێ، ئایا تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای؟) [٦٤]عیسا وەلأمی دایەوە: (خۆت ووتت. هەروەها پێشتان دەڵێم، لەئێستەوە ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن لەلای دەستە ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێت، ئینجا لەدواییدا لەسەر هەوری ئاسمانەوە دەیەنرێ دێتەوە.) [٦٥]سەرۆکی کاهینەکان کراسی خۆی دادڕیو هاواری کرد: (ئەوەتا کفر دەکات! ئیتر پێویستمان بەشایەت نییە. ئا ئەوەتا ئێوە گوێتان لەکفرەکەی بوو. [٦٦]ڕاتانچیە؟) وەلأمیان دایەوە: (شایانی مردنە!) [٦٧]ئینجا تفیان لەڕووی کردو لێیاندا. هەندێکیشیان بەزلله لێیان دەداو دەیان ووت: [٦٨](ها ئەی مەسیح پێمان بڵێ، کێ بوو لێی دایت؟)

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

[٦٩]لەو کاتەدا پەترۆس لەحەوشەی خانووەکەدا دانیشتبوو. یەکێ لەکارەکەرەکانی ئەوێ هاتە لای و پێی ووت: (تۆش لەگەڵ عیسای جەلیلی بوویت.) [٧٠]پەترۆس ڕەتی کردەوەو ووتی: (من نازانم تۆ چی دەڵێیت!) [٧١]ئینجا پەترۆس چووە لای دەروازەی خانووەکە، کارەکەرێکی کەش ناسیەوەو بەوانەی لەوێ بوون ووتی: (ئا ئەمەش لەگەڵ عیسای ناسری بوو!) [٧٢]بۆ جاری دووەم پەترۆس نکۆڵی لێکردو سوێندی خوارد: (من ئەو پیاوە ناناسم!) [٧٣]دوای ماوەیەك ئەوانەی لەوێ ڕاوەستابوون لەپەترۆس هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (لەڕاستیدا تۆ

یەکێکیت لەوان، شێوەی قسەکردنت ئەوە دەردەخات.) [٧٤]پەترۆس دەستی کرد بەنارەزایی دەربڕینو سوێند خواردنو ووتی: (من ئەو پیاوە ناناسم!) دوای ئەمە دەستبەجێ کەڵەشێری بەیانی خوێندی. [٧٥]ئەوسا پەترۆس قسەکانی عیسای بیرکەوتەوە کاتێ ووتی: (پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ سێجار نکۆڵیم لێدەکەیت.) ئینجا چووە دەرەوەو گریاتێکی بەکوڵ گریا.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

٢٧ [١]کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆک کاهینەکانو پیرانی گەل، تەگبیریان لەعیسا کرد تایکوژن. [٢]جا بەدەست بەستراوی بۆ لای پیلاتۆسی* فەرمانڕەوایان برد.

یەهوزا خۆی دەکوژێ

[٣]کاتێ یەهوزا، ئەوەی کە دابووی بەدەستەوە، بینی حوکم بەسەر عیسادا درا، پەشیمان بووەوە، سی پارچە زیوەکەی بۆ سەرۆک کاهینو پیران گەڕاندەوەو [٤]ووتی: (هەڵەم کرد کاتێ بێتاوانێکم دابەدەستانەوە.) وەڵامیان دایەوە: (ووتیان، ئەمە پەیوەندی بە تۆمەوە نییە، بەڵکو پەیوەندی بەخۆتەوەیە.) [٥]ئینجا یەهوزا پارچە زیوەکانی لەپەرستگادا فڕێداو ڕۆیی، دوای ئەوە چوو خۆی هەڵواسیو خۆی خنکاند. [٦]سەرۆک کاهینەکان پارچە زیوەکانیان هەڵگرتەوەو ووتیان: (ئەمە نرخی خوێنە، ناشێ بۆمان بیخەینە گەنجینەی پەرستگاوە.) [٧]دوای تەگبیرکردن، بەو پارەیە زەوی کابرایەکی گۆزە دروستکەریان کڕی، تاکو بیکەن بەگۆڕستان بۆ بێگانەکان. [٨]لەبەر ئەمە هەتا ئێستاش پێی دەووترێ زەوی خوێن. [٩]ئەوسا هاتەدی ئەوەی لەسەر زمانی ئیرمیای پێغەمبەرەوە ووتراوە: {سی پارچە دراوە زیوەکەیان وەرگرت، کەنرخی ئەوە، ئەو نرخەی لەلایەن ڕۆڵەکانی ئیسرائیل دانرا. [١٠]ئینجا دایان بەو زەویەی هی گۆزە دروستکەر بوو، هەروەک خوداوەند فەرمانی پێدابووم.}

پیلاتۆس پرسیار لەعیسا دەکات

[١١]عیسا بەرامبەر پیلاتۆسی فەرمانڕەوا ڕاوەستا، فەرمانڕەوا لێی

پرسی: (ئایا تۆ پادشای جوولەکەی؟) وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.) [١٢] بەڵام کاتێ سەرۆك کاهینەکانو پیران تاوانیان ئاراستەی کرد هیچ وەڵامی نەدانەوە. [١٣] پیلاتۆس ووتی: (ئایا گوێت لێنییە شایەتی لەدژت دەدەن؟) [١٤] بەڵام عیسا تەنانەت بەووشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە، فەرمانڕەوا لەمە زۆر سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

[١٥] فەرمانڕەوا کردبوویە پیشە، هەموو جەژنێ گیراوێك ئازاد بکات لەوانەی کە گەل خۆی هەڵیدەبژێرێ. [١٦] لەو کاتەدا گیراوێکی بەناوبانگ لایان بوو، ناوی باراباس بوو. [١٧] کاتێ خەڵکەکە کۆبووبوونەوە، پیلاتۆس لێی پرسین: (کێتان دەوێ بۆتان ئازادکەم، باراباس، یان عیسا ئەوەی کە پێی دەووترێ مەسیح؟) [١٨] چونکە دەیزانی لەچاوپیسی عیسایان داوە بەدەستەوە. [١٩] کاتێ فەرمانڕەوا لەسەر تەختی حوکمڕانی دانیشتبوو، ژنەکەی هەواڵی بۆ ناردو ووتی: (هیچ شتی خراپ بەرامبەر ئەو کابرایە مەکە، ئەو بێتاوانە بەهۆی ئەوەوە دوێنێ شەو خەوێکی زۆر خراپم بینی.) [٢٠] بەڵام سەرۆك کاهینەکانو پیران هانی خەڵکەکەیان دەدا بۆ ئەوەی داوای ئازادکردن بۆ باراباس بکەنو کوشتنیش بۆ عیسا. [٢١] دیسان پیلاتۆس پرسیەوە: (دەتانەوێ لەم دووانە کامیان ئازاد بکەم؟) وەڵامیان دایەوە: (باراباس.) [٢٢] ئینجا پرسی: (ئەی چی لەعیسا بکەم کە بە مەسیح ناودەبرێ؟) هەموو وەڵامیاندایەوە: (با لە خاچ بدرێ!) [٢٣] فەرمانڕەوا پرسیاری کرد: (باشە چ خراپەیەکی کردووە؟) زیاتر هاواریان کرد: (با لەخاچ بدرێ!) [٢٤] کاتێ پیلاتۆس بینی سوودی نییەو خەریکە ئاژاوە دروست دەبێت، ئاوی هێناو لەبەردەمیان دەستی شوشتو ووتی: (من بێتاوانم لەخوێنی ئەم مرۆڤە، خۆتان ئەم کارە جێبەجێ بکەن!) [٢٥] گەل هەموو وەڵامیان دایەوە: (باخوێنی بەملی تێمەو منداڵمان بێ!) [٢٦] ئینجا ئەویش باراباسی بۆ ئازادکردن، بەڵام عیسا قامچی لێدراو درایە دەست سەربازەکان بۆ لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

[٢٧]سەربازەکان عیسایان بۆ خانووی فەرماندارى برد، لەشکریان هەموو لێ کۆکردەوە. [٢٨]جلەکانیان لەبەرداکەندو جلێکی سووریان لەبەرکرد. [٢٩]هەروەها تاجێکی درکیان چنیو لەسەر سەریان دانا، قامیشێکیان دایە دەستی ڕاستی، لەبەردەمی چۆکیان دادادو گاڵتەیان پێدەکردو دەیان ووت: (سلاڤ لەتۆ ئەی پادشای جوولەکە!) [٣٠]ئینجا تفیان لێکرد، قامیشەکەیان لێوەرگرتو بەسەریان کێشا. [٣١]دوای ئەوەی بەتەواوی گاڵتەیان پێکرد، کراسەکەیان لەبەر داکەندو کراسەکەی خۆیان لەبەرکردەوەو بردیان بۆ لەخاچدان.

لەخاچدانو مردنی عیسا

[٣٢]لەوکاتەدا سەربازەکان عیسایان بۆ لەخاچدان دەبرد، پیاوێکی قەیرەوانییان بینی ناوی شەمعون بوو، ناچاریان کرد خاچەکەی* عیسا هەڵگرێ. [٣٣]کاتێ گەیشتنە ئەو شوێنەی پێیدەووترێ گولگۆسە واتە شوێنی کاسەسەر، [٣٤]شەرابی تێکەڵاڤ بە تاڵاڤیان دا بە عیسا تا بیخواتەوە، کە تامی کرد نەیویست بیخواتەوە. [٣٥]ئینجا کاتێ لەخاچیان دەدا، کراسەکەیان لەتێوان خۆیاندا دابەش کرد، دوای شێروخەت کردن لەسەری. [٣٦]دوایی هەر لەوێ لەبەر خاچەکە دانیشتنو تێشکیان گرت. [٣٧]ئینجا لەژوورسەریەوە، ئەو تاوانەی پێیان تاوانبار کردبوو هەڵیانواسی کە نووسرابوو: (ئەمە عیسایە پادشای جوولەکە.) [٣٨]لەگەڵیدا دوو دزیش لەخاچدران یەکێ لەدەستی ڕاستیەوەو یەکێکیش لەدەستی چەپیەوە. [٣٩]هاتوچۆکەران جنێویان پێدەدوا سەریان ڕادەوەشاندو [٤٠]دەیان ووت: (ئەی ڕووخێنەری پەرستگاو دروستکەرەوەی لەسێ ڕۆژدا، خۆت ڕزگار بکە، ئەگەر ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای لەخاچەکە وەرە خوارەوە!) [٤١]هەروەها سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو پیرانی گەل گاڵتەیان پێدەکردو دەیانووت: [٤٢](خەڵکی دیکەی ڕزگارکرد، بەڵاڤ ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات! ئایا ئەمەیە پادشای ئیسرائیل؟ دەبا ئێستا بێتەخوارەوە لەخاچەکە! هەموو باوەڕی پێدەهێنین. [٤٣]پشتی بەخودا*

بەست، گەر بەڕاستی خودا ئەمی بوێت ڕزگاری دەکات، چونکە دەیوت: من ڕۆڵەی خودام.) [٤٤]دوو دزەکەش هەمان شت گاڵتەیان پێکرد.

مردنی عیسا

[٤٥]لەکاژێری دوانزەی نیوەڕۆوە تا کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ، تاریکایی بەسەر هەمموو زەویدا هات. [٤٦]لەدەوری کاژێری سێدا عیسا بەدەنگێکی بەرز هاواری کرد: (ئیلۆی، ئیلۆی، لەما شەبەقتەنی؟) مانای: (خودایەمن، خودایەمن، بۆ وازت لێهێنام؟) [٤٧]کاتێ هەندێ لەوانەی کە ڕاوەستابوون گوێیان لەمەبوو، ووتیان: (ئەوە ئەلیاس بانگ دەکات!) [٤٨]یەکێ لەوان ڕای کرد ئەسفەنجێکی هەڵگرت، خستیە ناو سرکەوە کردی بەسەر قامیشێکەوە پێیدا تا بیخواتەوە، [٤٩]بەڵام ئەوانی دیکە ووتیان: (وازی لێبهێنە، با بزانین ئەلیاس دێت ڕزگاری بکات.) [٥٠]ئینجا عیسا جارێکی دیکە بەدەنگێکی بەرز هاواری کردو ڕۆحی سپارد. [٥١]ئەوسا دەستبەجێ پەردەی پەرستگا* لەسەرەوە تاخوارەوە دڕاو بوو بە دوو بەشەوە، هەموو زەوی لەرزیو بەردیش درزیان برد، [٥٢]گۆڕ کرایەوە، زۆر لەخوشک‌و برا پیرۆزەکان کە مردبوون هەستانەوە، [٥٣]لەگۆڕ هاتنەدەرەوە چوونە شاری پیرۆز دوای زیندووبونەوەی عیسا، زۆر کەسیش ئەوانی بینی. [٥٤]بەڵام سەرپەلەکەو ئەو سەربازانەی لێشکگری عیسابوون، ترسێکی زۆریان لێنیشت، کاتێ زەوی لەرزیو ئەمانەیان دی، ووتیان: (بەڕاستی ڕۆڵەی خودا بووا!) [٥٥]لەدوورەوە چەند ژنێک سەیریان دەکرد چی ڕوودەدات، ئەمانیش ئەوانە بوون کە لەجەلیلەوە دوای عیسا کەوتبوون هەتا خزمەتی بکەن، [٥٦]لەنێواندا مریەمی مەجدەلی‌و مریەمی دایکی یاقوب‌و یوسف، هەروەها دایکی هەردوو کوڕەکەی زەبدی تیابوو.

ناشتنی عیسا

[٥٧]کاتێ ئێوارە داهات پیاوێکی دەوڵەمەند ناوی یوسف بوو، دانیشتووی شاری ڕامە بوو، یەکێک بوو لەقوتابیەکانی عیسا. [٥٨]چووە لای پیلاتۆس داوای تەرمەکەی عیسای

لێکرد، ئیتر پیلاتۆس فرمانیدا بیدرێتێ. [59] یوسف تەرمەکەی هێناو بەکەتانی پاك پێچایەو [60] لەگۆڕێکی تازەدا کە لەبەرد هەڵکەنرا بوو ناشتی، ئینجا بەردێکی گەورەی گلۆر کردەوە بۆ سەر دەرگای گۆڕەکەو ئەوێی بەجێ هێشت. [61] هەر لەوناوە مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەی دیکەیشی لێبوو، بەرامبەر گۆڕەکە دانیشتبوون.

ئیشکگرتنی گۆڕی عیسا

[62] بۆ بەیانی، دوای ڕۆژی خۆئامادەکردنی شەموان، سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان بەیەکەوە چوونە لای پیلاتۆس، [63] ووتیان: (گەورەم، بیرمان کەوتەوە ئەو گێرە شێوێنە لەکاتێکدا زیندوو بوو ووتی: من دوای سێ ڕۆژ زیندوو دەبمەوە. [64] جا فەرمان دەربکە بۆ پاسکردنی گۆڕەکەی بەچاکی نەوەك ڕۆژی سێهەم قوتابیەکانی بێنو بیدزن، ئەوسا بەگەل بڵێن ئەو لەتیوان مردووان زیندووبوونەوە. چونکە گیرە شێوێنی دوایی لەیەکەم خراپتر دەبێت.) [65] پیلاتۆس وەڵامی دایەوە: (پاسەوانتان هەیەو بڕۆن چۆن بەچاکی دەزانن وا پاسی بکەن.) [66] ئەوانیش ڕۆیشتنو دەرگای گۆڕەکەیان باش داخست، مۆریان لێداو پاسەوانییان کرد.

زیندووبوونەوەی عیسا

٢٨ لەڕۆژی یەکەمی هەفتەدا دوای شەممە، مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەی دیکە چوون تەماشای گۆڕەکە بکەن. [2] بومەلەرزەیەکی بەهێز ڕوویدا، فریشتەیەك لەلایەن خوداوەندەوە* لەئاسمان هاتە خوارەوە، هاتو تلی بەبەردەکە داو لەسەری دانیشت. [3] شێوەی فریشتەکە وەك بروسکە وابوو. جلەکانی وەك بەفر سپیبوو. [4] ئەوەبوو پاسەوانەکان ترسیان لێنیشتو وەك مردوویان لێهات. [5] فریشتەکە بەدوو ژنەکەی ووت: (مەترسن، من دەزانم ئێوە بەشوێن عیسای لەخاچدراودا دەگەڕێن. [6] ئەو لێرە نییەو هەستاوەتەوە، هەروەك خۆی ووتی، وەرن سەیری ئەو شوێنە بکەن کە ئەو تیایدا تێڕابوو. [7] بەخێرایی بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانی بدەن، کە ئەو لەتیوان مردووان هەستاوەتەوە، ئەوەتا ئەو پێشتان دەکەوێ بۆ جەلیل،

لەوێ دەبینن. ئەوا پێم ووتن.) [٨]دوو ژنەکە بەخێرایی ڕۆیشتن، ترسێکی زۆرو خۆشییەکی گەورە لەدڵیانبوو، ڕایانکرد بۆ لای قوتابیەکان بۆ ئەوەی پێیان ڕابگەێنن. [٩]لەو کاتەی بەڕێوە بوون بۆ بردنی ئەم هەواڵە، عیسا خۆی پێیان گەیشتو ووتی: (سڵاو.) ئەمانیش چوونە پێشەوەو قاچیان گرتو کڕنوشیان بۆ برد. [١٠]عیسا پێی ووتن: (مەترسن، بڕۆن بەبراکانم بڵێن بێن بۆ جەلیل، لەوێ دەمبینن.) [١١]لەو کاتەدا دوو ژنەکە دەڕۆیشتن، هەندێ لەپاسەوانەکان چوون بۆ ناو شارو ئەوەی ڕووی دابوو بۆ سەرۆک کاهینەکانیان گێڕایەوە. [١٢]لێنجا سەرۆک کاهینەکانو پیران کۆبوونەوە تا لەم ڕوویداوە بدوێن. پارەیەکی زۆریان دا بەسەربازەکانو [١٣]پێیان ووتن: (ئێوە بەخەڵکی بڵێن لەکاتێکدا خەوتبووین، قوتابیەکانی هاتوونو تەرمەکەی عیسایان دزیوە. [١٤]گەر هەواڵەکەش بەفەرمانڕەوا گەیشت، ئێمە لەسەرتان دەکەینەوە، بەم شێوەیە گیروگرفتتان بۆ نایێت.) [١٥]سەربازەکان پارەکەیان وەرگرت، چیان پێ‌ووترا کردیان، جا بەم شێوەیە هەواڵەکە لەئێوان جووله‌کەدا بڵاوبووتەوە تا ئەمڕۆ.

دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکان

[١٦]ئیتر یانزە قوتابیەکە چوون بۆ ناوچەی جەلیل، بۆ ئەو کێوەی عیسا بۆی دەست نیشان کردبوون. [١٧]کاتێ بینیان کڕنوشیان بۆ برد، بەڵام هەندێکیان گومانیان‌کرد. [١٨]عیسا لێیان نزیك بووەوە ووتی: (هەموو دەسەڵاتێکی زەوی‌و ئاسمانم پێ‌بەخشراوە. [١٩]کەواتە بڕۆن، هەموو گەلان بکەن بە قوتابی. بەناوی باوك‌و ڕۆڵەو ڕۆحی پیرۆز لەئاویان هەڵکێشن. [٢٠]فێریان بکەن با کار بکەن بەهەموو ئەو شتانەی ڕامسپاردون، ئەوەتا هەموو ڕۆژێك لەگەڵتانم هەتا کۆتایی زەمانە.)

مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس

کاتێ مەرقۆس یاوەرو یارمەتیدەری پەترۆس بوو لەڕۆمای پایتەختی ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی، بەڕێنمایی ڕوحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسی مەرقۆس سەربردەی ژیانی عیسا بەشێوەیەکی کورت باس دەکات. زیاتر تیشکی خستۆتە سەر کردارەکانی نەك ووتەو قێرکردنەکانی. ئەمەش لەبەر ئەوەی ئەم نووسراوە زیاتر ئاراستەی ئەو باوەڕدارانە کراوە کە بەڕەگەز ڕۆم بوون. بۆیە بەکورتی باسی پەیمانی کۆن دەکات، هەروەها هەوڵی داوە ئەو شتانە ڕوون بکاتەوە کە تایبەت بوون بە ژیانی جوولەکەوە. عیسا لەم نووسراوە وەك ڕزگارکەرێك دەردەکەوێت کە هاتووە خزمەت بکات نەك خزمەت بکرێ هەروەها ژیانی خۆی بەخت بکات تاوەکو مرۆڤ ڕزگاربکات لە گوناهەکانی (مەرقۆس١٠:٤٥)، بەخوێنی خۆی پەیمانی نوێو پەیوەندی دروستکردووە لەتیوان خوداو مرۆڤ (مەرقۆس١٤:٢٤).

دەرکەوتنی هەزرەتی یەحیا

١ ئەمە سەرەتای مزگێنی عیسای مەسیحی ڕۆڵەی خودایە: بەپێی ئەوەی لەپەرتووکی ئەشعیای پێغەمبەردا نووسراوە: [٢] {ئا ئەوەتا من نێرراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەکات. [٣] دەنگێك لەدەشتودەر بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} [٤] ئەوەبوو یەحیای خەڵك لەئاوەڵکێشانی لەدەشت دەرکەوت، لەئاوەڵکێشانی تۆبەکردنی ڕاگەیاند بۆ گوناە بەخشین. [٥] دانیشتوانی وولاتی یەهودیاو قودس، هەموو هاتنە لای یەحیا، تا لەڕووباری ئوردون لەسەر دەستی ئەو لەئاوەڵکێشراو دان بەگوناهەکانیان بنێن. [٦] جلو بەرگی یەحیا بریتیبوو لەمووی ووشتر، ناوقەدی بەپارچە چەرمێك بەسترا بوو، خواردنیشی بریتی بوو لەهەنگوینی کێوی و کوللە. [٧] ئەمەش ڕاگەیاندنەکەی ئەو بوو: (لەدوای من یەکێك دێت زۆر لەمن بەتواناتر، یەکێکە تەنانەت شایانی ئەوەنیم قەیتانی پێلاوەکانیشی بکەمەوە. [٨] من لەئاو هەڵتان دەکێشم،

بـەلأم ئـەو لـەرۆحی پـیرۆز هـەڵتان دەکێشێت.)

لەئاوەهەڵکێشانی عیسا

[٩]لەو رۆژانەدا، لەشـاری ناسـیرەی ناوچەی جـەلیل عیسـا هـات، لەسـەر دەسـتی یـەحیا لـەرووباری ئـوردن لەئاوەهەڵکێشـرا. [١٠]کـاتێ لەئاوەکـە بـەرزبووەوە، بینی ئاسـمان کرایـەوە، رۆحـی پـیرۆز لەشـێوەی کۆتریـلـك لەسـەری نیشـتەوەو [١١]دەنگێـلـك لەئاسـمانەوە ووتـی: (تـۆی رۆڵـەی خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.)

[١٢] دوای ئەمە عیسا لەلایەن رۆحی پیرۆزەوە برایە دەشتـودەر. [١٣]چل رۆژ لـەوێدا لـەناو مـارو مـێرووداو مایـەوە، شەیتان هەر لەگەڵی خەریك بوو تـاکو تاقی بکاتەوە، فریشتەی ئاسمانیش لـەو کاتەدا خزمەتیان دەکرد.

عیسا قوتابیەکانی هەڵدەبژێرێ

[١٤]دوای ئەوەی یەحیا گیرا، عیسـا گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل، مزگێنـی خـودای ڕادەگـەیاندو دەیـووت: [١٥](کاتەکە هاتووەو پادشـاهێتی خـودا نزیـلبـووەتەوە، تـۆبـەبکـەنو باوەڕبهێنن بەم مزگێنییە.)

[١٦]لەکاتێکدا عیسا لەسـەر کـەناری دەریـای جـەلیل دەڕۆیشـت شـەمعونو ئەندراوسـی بـرای بینـی، خـەریکی ئـەوەبوون تـۆڕی ماسـی فـڕێ بدەنـە دەریاچەکـەوە، هـەردووکیان ماسـیگر بوون. [١٧]عیسا پێی ووتـن: (وەرن دوام بکەون، دەتانکەم بەڕاوکەری مرۆڤ.) [١٨]ئـەوانیش دەسـتبەجێ تۆڕەکانیـان بەجێهێشـتـو دوایکـەوتن. [١٩]ئینجـا هەندێك لەوێ دوورکەوتـەوە، یـاقوبی کوڕی زەبدیو یۆحـەننای برای بینی، لـەبەلەمێکدا خـەریکی چـاککردنی تۆڕەکانیـان بـوون. [٢٠]یەکسـەر بـانگی کردن تا دوای کەون، ئەوانیش زەبدی باوکیـان لەگـەڵ ئیشـکەرەکانیتر لەبەلەمەکـەدا بەجێهێشـتـو دوایکەوتن.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[٢١]ئینجا هەموو ڕۆیشتن بـۆ شـاری کەفەرناحوم. لەڕۆژی شـەممەدا عیسـا چـووە کەنیشـتـو دەسـتی کرد بەفێرکردن. [٢٢]ئەوانـەی لـەوێ بـوون هـەموو سەرسـام بـوون، چونکـە وەك دەسـەلاتـدارێك فـێری دەکـردن،

نـــەك وەكـــو مامۆســـتایانی شـەریعەت.[٢٣] لەکەنیشـتەکە پیـاوێکی لێبوو ڕۆحـی پیسـی تیـابوو، هـاواری کردو[٢٤] ووتی: (ئەی عیسـای ناسیری چیـــت دەوێ لێمـــان؟ هـــاتووی بمانکوژیت؟ من دەزانم تۆ کێیـت. تـۆ پیرۆزی خـودای!) [٢٥] عیسـا هەڕەشـەی لێکـردو ووتـی: (بێدەنگبـەو لـەو کابرایـە وەرە دەرەوە!) [٢٦] ئینجـا ڕۆحـە پیسـەکە کابراکـەی کوتـا بـەزەویداو هـــاوارێکی بـــەرزی کردو لێـــی هاتـــەدەرەوە. [٢٧] خەڵکەکـــە هـــەموو سـەریان سـوڕماو کەوتنـــە پرسـیار لەیـەکتری: ئەمـە چیـیە؟ ئـەم قێرکردنـە تازەیە بەدەسـەلاتەوەیە، تەنانـەت ڕۆحـە پیسـەکانیش ملکـەچن بـۆی کـاتێ فەرمانیان بەسـەر دەدات). [٢٨] دەستبەجێ ناوبـانگی عیسـا، لەهـەموو ناوچـەی جەلیلو دەوروپشتی بلاوبووەوە.

چاکردنەوەی خەڵکێکی زۆر

[٢٩] کـــاتێ کەنیشـــتەکەیان بەجێهێشت، چوون بۆ ماڵی شەمعون، ئـەندراوسو یـاقوبو یۆحەنناشـیان لەگـەڵدا بـوو. [٣٠] خەسـووی شـەمعون لەناو جێ کـەوتبوو لـەرزوتای هـەبوو، خێرا ئەمەیان بەعیسا ووت. [٣١] عیسـاش لێی نزیـک بـووەوە، دەسـتی گـرتو هەڵیسـاندەوە سـەرپێ. دەسـتبەجێ لەرزوتاکـەی نـەماو هەسـتا بـۆ خزمەتکردنیان. [٣٢] کاتێ ئێوارە داهـاتو ڕۆژئاوا بوو، خەڵکەکە چی نەخۆشیان هەبوو لەگەڵ ئەوانـەی ڕۆحـی پیسـیان تێدابـوو، هـــەموویان هێنایـــە لای. [٣٣] خەڵکی شارەکە هەموو بـەردەرگای ماڵەکـەیان لێگرتبـوو، [٣٤] خـەڵکێکی زۆری چـــاککردەوە لـــەجۆرەها نەخۆشـی، هـەروەها ڕۆحـی پیسـی لـەزۆریان دەرکرد، بێئـەوەی بهێڵـێ قسە بکەن، چونکە دەیانزانی کێیە.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

[٣٥] بۆ ڕۆژی دوایی، بەرەبەیان پێـش دەرکـەوتنی ئاسـۆ هەســتاو چـــووە شـوێنێکی چۆڵـــەوانیو دەســتی کرد بـــەنوێژکردن. [٣٦] شـەمعـــونو هـاوڕێکانی بەشوێن عیسـادا گـەڕان، [٣٧] کـــە دۆزیـانـــەوە پێـــان ووت: (هەمـوو خەڵکـەکە داوات دەکـەن.) [٣٨] ئەویش پێی ووتـن: (وەرن بـابـڕۆین بـۆ ئـەم دێیانـەی دەوروپشـت، تـا لـەوێش ووشـەی خـــودا ڕابگـەێنم،

چونکە لەبەر ئەمە هاتووم.)
[٣٩]ئینجا ڕۆیشت تاوەکو
لەکەنیشتەکانی ناوچەی جەلیل
ووشەی خودا ڕابگەیەنێ و ڕۆحی پیس
لەخەڵکی دەربکات.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

[٤٠]یەکێك نەخۆشی گولی هەبوو،
هات و لێی پاڕایەوە، کەوتە سەرچۆك
لەبەردەمیو ووتی: (گەر بتەوێ پاکم
دەکەیتەوە) [٤١]عیسا بەزەیی پیاهاتەوە،
دەستی لێی داو ووتی: (دەمەوێ،
پاك بەرەوە.) [٤٢]هەر کە ئەمەی ووت،
کابرا برینەکانی نەماو پاك بووەوە.
[٤٣]عیسا دەستبەجێ ڕەوانەی کردو
بەتوندی ئاگاداری کردەوەو [٤٤]ووتی:
(ئاگادار بە، ئەمە بەکەس مەڵێ، بەڵکو
بڕۆ خۆت نیشانی کاهین بدە، ئەو
قوربانییە پێشکەش بکە کە موسا
فەرمانی پێداوە، بۆ پاکبوونەوەکەت،
وەك شایەتییەك بۆیان.) [٤٥]بەڵام کابرا،
ڕۆیشتو ئەم هەواڵەی لەهەموو لایەك
بڵاوکردەوە، ئیتر عیسا لەوناوە نەیتوانی
بەئاشکرا بچێتە شارەکان، لەشوێنی
چۆڵەوانی دەمایەوەو خەڵکی لەهەموو
لایەکەوە دەهاتنە لای.

چاکردنەوەی ئیفلیجێك

٢ پاش چەند ڕۆژێك عیسا
گەڕایەوە بۆ کەفەرناحوم،
خێرا هەواڵ بڵاوبووەوە کە عیسا
لەماڵەوەیە. [٢]خەڵکێکی زۆر
لێی کۆبوونەوە، بەشێوەیەك شوێنی
کەس نەمابوو، تەنانەت لەبەر
دەرگاکەش. ئینجا عیسا دەستی کرد
بەباسکردنی ووشەی خودا بۆیان.
[٣]هەر لەوکاتە کابرایەکی ئیفلیجیان
هێنایە لای بەچوار کەس هەڵیان
گرتبوو. [٤]بەڵام بەهۆی زۆری
خەڵکەکەوە نەیانتوانی لێی نزیك بنەوە،
ئینجا چوون سەربانی ئەو شوێنەی کە
عیسای تیابوو کونیان کردو کابرایان
بەنوێنەکەیەوە شۆڕکردە خوارەوە بۆ
بەردەمی. [٥]کاتێ عیسا بەم شێوەیە
باوەڕیانی بینی بەکابرای ووت:
(کوڕم، گوناهەکانت بەخشران.)
[٦]لەتێوان دانیشتووەکان هەندێ
مامۆستای شەریعەت هەبوون، لە دڵی
خۆیاندا ووتیان: [٧](بۆچی ئەم پیاوە بەم
شێوەیە دەدوێ؟ بەمە کفر دەکات!
کێ دەتوانێ لەگوناه خۆشبێت تەنها
خودا نەبێ؟) [٨]دەستبەجێ عیسا بە
ڕۆحی خۆی زانی لەدڵیاندا چۆن بیری

لێدەکەنەوە، پێیووتن: (بۆچی ئاوها بیردەکەنەوە لەدڵتاندا؟ [٩] کامیان ئاسانترە، بەئیفلیج بووتریێ: گوناهەکانت بەخشرا، یاخود پێی بووترێ: هەستە، نوێنەکەت هەڵگرەو بڕۆ؟ [١٠] بەڵام لەمەم ووت بۆ ئەوەی بزانن، ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر زەوی توانای گوناە بەخشینیشی هەیە.) [١١] ئینجا بەکابرا ئیفلیجەکەی ووت: (پێت دەڵێم: هەستە جێگاکەت هەڵگرەو بڕۆ بۆ ماڵەوە.) [١٢] دەستبەجێ کابرا هەستاو جێگاکەی هەڵگرتو لەبەردەم خەڵکەکەدا بەپێی خۆی ڕۆیشت. بەمە هەموو سەرسام بوون، ستایشی خودایان کردو ووتیان: (هەرگیز شتی وامان نەدیوە!)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[١٣] عیسا دووبارە ڕۆیشتە سەر کەناری دەریاچەکە، خەڵکەکە هەموو لێی کۆبوونەوەو ئەویش دەستی کرد بە فێرکردنیان. [١٤] هەروەها لەکاتی ڕۆیشتندا، لاوی کوڕی حەلفی بینی دانیشتبوو لەشوێنی باجوەرگرتن، پێی ووت: (دوامکەوە.) ئەویش هەستاو دوای کەوت.

[١٥] کاتێ عیسا لەماڵی ئەو لەسەر خوانبوو زۆر لەباجگرانو گوناهباران لەوانەی دوای کەوتبوون لەگەڵ قوتاییەکانی لەگەڵیبوون، [١٦] کە مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان بینیان عیسا لەگەڵ باجگرانو گوناهباران نان دەخوات، بەقوتاییەکانیان ووت: (بۆچی لەگەڵ باجگرانو گوناهباران نان دەخوات؟) [١٧] کاتێ عیسا گوێی لەمە بوو وەڵامی دانەوە: (لەشساغ پێویستی بەپزیشک نییە، بەڵکو نەخۆش. نەهاتووم بۆ بانگکردنی ئەوانەی خۆیان بەچاک دەزانن، بەڵکو گوناهباران.)

دەربارەی ڕۆژوو

[١٨] کاتێ قوتاییەکانی یەحیاو فەریسیەکان بەڕۆژوو بوون، چەند کەسێ هاتنە لای عیساو لێیان پرسی: (بۆچی قوتاییانی یەحیاو قوتاییانی فەریسیەکان بەڕۆژوو دەبن، بەڵام قوتاییەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟) [١٩] لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئەوانەی شایی دەگێڕنو لەگەڵ زاوادان، بەڕۆژوو دەبن؟ نەخێر ئەوەندەی

زاوایان لەگەڵدایە ناتوانن بەڕۆژوو بن.
[٢٠]بەڵام ڕۆژانێ دێت زاوا بەرزدەکرێتەوەو لەتیوانیان نامێنێ، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. [٢١]هیچ کەسێ کراسی کۆن بەقوماشی تازە پینە ناکات، چونکە پارچە تازەکە دەچێتەوە یەکو کراسە کۆنەکە ڕادەکێشێتەو دڕاویەکە خراپتر دەکات. [٢٢]خەڵکی مەی تازە ناکەنە مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشکەکە دەدڕێ، مەیەکە دەڕژێو مەشکەکەش بەکەڵک نامێنێ. بەڵکو مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

[٢٣]لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا بەتیوان دەغڵەکاندا تێدەپەڕی، قوتایبەکانی هرسییان بوو، دەستیانکرد بەگوڵەگەنم پروواندنو خواردنی. [٢٤]کە فەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان ووت: (بۆچی قوتایبەکانت شتێك دەکەن کە لەڕۆژانی شەممەدا دروست نییە؟) [٢٥]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان خوێندۆتەوە داودو ئەوانەی لەگەڵی بوون چیانکرد، کاتێ هرسییان بوو؟ [٢٦]چۆن چوونە ماڵی خودا، لەسەردەمی ئەبیاسری سەرۆك کاهین، نانی قوربانیان خوارد، ئەو نانەی دروست نەبوو بخورێ، تەنها بۆ کاهینەکان نەبێ، بەڵام ئەو نانەکەیدا بەوانەی کە لەگەڵیشی بوون.)
[٢٧]ئینجا عیسا پێیووتن: (شەممە بۆ مرۆڤ دروستکراوە، نەوەك مرۆڤ بۆ شەممە. [٢٨]کەواتە ڕۆڵەی مرۆڤ گەورەی ڕۆژی شەممەشە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

٣ دیسان عیسا گەڕایەوە بۆ کەنیشت. لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستی ووشك بوو، [٢]هەندێ لەوان سەیریانکرد بۆ ئەوەی بزانن ئایا عیسا لەڕۆژی شەممە ئەو پیاوە چاکدەکاتەوە، تاکو بەمە تاوانباری بکەن. [٣]جا عیسا بەپیاوەکەی ووت ئەوەی کەدەستی ووشك بوو بوو: (وەرە ناوەڕاست.)
[٤]ئینجا لێی پرسین: (ئایا لەڕۆژانی شەممەدا، کامەیان دروستە، کاری چاك یاخود کاری خراپ؟ ڕزگارکردن یاخود کوشتن؟) هەموو بەبێدەنگی مانەوە.
[٥]عیسا بەتووڕەییەوە سەیری کردنو

غـــەمباربوو لەبـــەر دڵ ڕەقییـــان، بەپیاوەکەی ووت: (دەستت درێژکە.) ئەویش دەستی درێژکردو دەستبەجێ دەســتی چـــاك بـــووەوە. [٦]ئینجـــا فەریسیەکان لەگەڵ پیاوانی هیرۆدس لەخەڵکەکە دوورکەوتنەوە تـەگبیریان لێکرد بیکوژن.

[٧]دوای ئەمـە عیساو قوتابیـەکانی بەرەو دەریاچەکە کشـان، خـەڵکێکی زۆر لەناوچـەی جـەلیلو یەهودیـــەو [٨]قـودسو ئادومیـەو پشـتی ئوردونـەوە دوای کـەوتن. هـەروەها ژمارەیـەکی زۆر لەناوچەی سـورو سـەیدا، کـاتێ هەواڵی ئەو کارانەیان بیست کە عیسا کردوویـەتی، هـاتن بـۆ لای. [٩]عیسـا فـەرمانیدا بەقوتابیـەکانی، بەلـــەمێکی بچووکی بۆ ئامادەبکـەن، بـۆ ئـەوەی خەڵکەکە پاڵەپەستۆی لەسەر نەکـەن. [١٠]چونکـــــە خـــــەڵکێکی زۆری چـاك کـردبـــووەوە، وای لێهـــاتبوو هـــەر کـــەسێ نەخۆشـــیەکی هـــەبووایە، خـێرا دەچـوو بـــۆ لای تادەستی لێبـدات [١١]لەوانـەی ڕۆحـی پیســیان تیـابوو کـاتێ دەیـانبینی کڕنووشـیان بـۆ دەبـردو هاواریـان دەکـرد : (تـۆ ڕۆڵـــەی خـــودای.) [١٢]ئەویش بەتوندی فـەرمانی پێدەدان کە ئاشکرای نەکەن.

دوانزە نێردراوەکە

[١٣]دوایـی عیسـا چـووە سـەر شـاخێك، لەوانـــەی دەیویسـت بـانگی کردن، ئـەوانیش چوونـە لای. [١٤]دوانزە قوتـابی لـێ دیـاری کردن، بـۆ ئـەوەی لەگـەڵی بـن و بیـانێرێ بـۆ بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا.

[١٥]هـەروەها دەسـەڵاتی پێدان بـۆ دەرکردنی ڕۆحـە پیسـەکان. [١٦]ئـەو دوانزە قوتابیـەی دیاریکرد ئەمانـەن: شـەمعون کـە بەپـەترۆس نـاوی دەبـرد، [١٧]یـاقوبی کـوڕی زەبـدیو یۆحـەننای برای، کە ناوی لێنابوون (بوانرجـس) واتـــە کوڕانـــی هەورەگرمـــە، [١٨]ئەندەراوس و فیلیپۆس و بـەرتۆلماوس و مەتتاو تۆماو یـاقوبی کـوڕی حەلـفی و تەداوس و شەمعونی قانەوی، [١٩]هەروەها یەهوزای ئەسخەریوتی ئـەوەی عیسـای دا بەدەستەوە. ئینجا عیسا گەڕایەوە بـۆ ماڵەوە.

عیساو سەرۆکی شەیتان

[٢٠]دیسان لەوێش خەڵکێکی زۆریان

لێ‌کۆبوومەوە، بەشێوەیەك نەیانتوانی نان بخۆن. [٢١] کاتێ کەسوکاری ئەمەیان بیست، هاتن لەگەڵ خۆیان بیەن، چونکە وا بڵاوبوو بوومەوە کە مێشکی تێکچووە. [٢٢] هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەت لەقودسەوە هاتبوون، ووتیان: (بەعلەزبولی تێدایە، بەسەرۆکی ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحە پیسەکان دەردەکا.) [٢٣] ئینجا عیسا بانگی کردنو بەنموونە قسەی بۆکردنو ووتی: (شەیتان چۆن دەتوانێ شەیتان دەربکا؟ [٢٤] هەر وواڵێك دووبەرەکی تیایێت، ناتواتێت خۆی ڕابگرێ، [٢٥] هەر ماڵێکیش دووبەرەکی تیایێت، خۆی ڕاناگرێ. [٢٦] گەر شەیتان بەسەر خۆی هەڵگەڕایەوەو بوو بەدوو بەشەوە، خۆی ڕاناگرێت، بەڵکو بەرەو کۆتایی دەچێ. [٢٧] کەس ناتوانێ بچێتە ماڵی کابرایەکی ئازاو شتەکانی تاڵان بکا، گەر لەپێشا کابرای ئازای نەبەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان بکات.

[٢٨] ڕاستیتان پێدەڵێم: هەموو گوناهێك‌و کفرکردێکی نەوەی مرۆڤ دەبەخشرێ، [٢٩] بەڵام ئەوەی کفر بکات بەرامبەر بەڕۆحی پیرۆز، هەرگیز نابەخشرێ، بەڵکو دەکەوێتە ژێر حوکمی هەتاهەتاییەوە.) [٣٠] ئەمەی ووت، چونکە بەعیسایان ووت: ڕۆحی پیسی تیایە.

خێزانی ڕاستەقینەی عیسا

[٣١] دوای ئەوە دایك‌و براکانی عیسا هاتن، لەدەرەوە وەستانو ناردیان بەشوێنی. [٣٢] لەوکاتەدا خەڵکێکی زۆر لەدەوروبەری دانیشتبوون، یەکێ هات پێی‌ووت: (ئەوەتا دایکتو براکانت لەدەرەوە ڕاوەستاون بانگت دەکەن.) [٣٣] عیسا‌ش ووتی: (دایکم کێیەو براکانم کێن؟) [٣٤] ئینجا سەیرێکی ئەوانەی‌کرد کە لەدەوروپشتی دانیشتبوون‌و ووتی: (ئا ئەمانەن دایك‌و برای من، [٣٥] هەر کەسێ بەخواستی خودا هەڵسوکەوت بکات، ئەو براو خوشك‌و دایکمە.)

نموونەی جوتیار

٤ دیسان عیسا لەسەر کەناری دەریاچەکە دەستی‌کرد بەکۆ‌کردنی خەڵکەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك لێی‌کۆبوونەوە، بەشێوەیەکی وا عیسا دەبووایە بچووایە

ناو بەلەمێك كە لەناو ئاوەكەدا بوو، خەڵكەكەش لەسەر ووشكایی بوون. [٢]بەنموونە زۆر شتی فێركردن، لەگێركردنەكەیدا پێی ووتن: [٣](گوێبگرن، جوتیارێك چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. [٤]لەوكاتەدا كە تۆوی دەچاند، بەشێ لەتۆوەكە كەوتە سەر ڕێگا، باڵندە هاتنو خواردنی، [٥]بەشێكی كەشی كەوتە سەر زەویەكی بەردین كەگڵەكەی تەنكبوو، خێرا سەریان دەركرد، چونكە زەویەكە قوڵنەبوو. [٦]بەڵام كەڕۆژ هەڵهات، ووشك بوونو پڕوكان، چونكە ڕەگی تەواویان نەبوو. [٧]بەشێكی كەشی، كەوتنە ناو دڕكەوە، كاتێ دڕكەكان سەریان دەركرد خنكاندنیو بەرووبوومیاننەدا. [٨]هەندێكیش لەتۆوەكە كەوتە سەر زەوی باش، بەرووبوومیاندا. بەشێكی یەك بەسەد بەشێكی كەشی یەك بەشەستو یەك بەسی.) [٩]هەروەها ووتی: (كێ گوێی هەیە بۆ گوێگرتن، با گوێ بگرێ.)

[١٠]كاتێ عیسا بەتەنها بوو، ئەوانەی دەوروپشتی لەگەڵ قوتاییەكانی لێیان پرسی، ئاخۆ واتای ئەم نموونەیە چییە؟ [١١]پێیووتن: (بەتۆیە دراوە نهێنی پادشاهێتی ئاسمان بزانن، بەڵام بۆ ئەوانەی لەدەرەوەن هەموو شتێ بەنموونە پێیان دەدرێ. [١٢]چونكە ئەوان سەیر دەكەن بەڵام نابینن، گوێدەگرن بەڵام تێناگەن، تانەگەڕێنەوەو گوناهەكانیان بەخشرێ!)

ڕوونكردنەوەی نموونەكە

[١٣]ئینجا پێیووتن: (ئایا ئەم نموونەیە تێنەگەیشتن؟ باشە ئەی چۆن نموونەكانیتر تێدەگەن؟ [١٤]جوتیارەكە ووشەكە دەچێنێ. [١٥]هەندێ كەس وەك ئەو تۆیەن كە دەكەوێتە سەر ڕێگا، ئەوانە گوێ لەووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان دێتو ووشەكە لەدڵیان دەردەهێنێت. [١٦]تۆوەكەی كەوتە سەر زەویە بەردەڵانەكە، ئەوانەن كە ووشەی خودا بەخۆشیەوە وەردەگرن، [١٧]بەڵام لەناویاندا هیچ ڕەگی نییە، خۆیان ڕادەگرن تاماوەیەك، كاتێ دەكەونە چەوسانەوەو گیروگرفتەوە بەهۆی ووشەی خودا، دەستبەجێ دەكەون. [١٨]تۆوەكەی كەوتە جێگا دڕكاویەكە، ئەوانەن كەگوێیان لەووشەی خودا دەبێت، [١٩]بەڵام نیگەرانی دەربارەی

ژیانو تەفرەدانی دەوڵەمەندیو ئارەزووی شتی دونیایی دەچێتە ناویانەوەو دەبێتە هۆی خنکاندنی ووشەی خودا، ئیتر ووشەکە هیچ بەرناگرێ. [٢٠]بەڵام ئەوەی کەوتە سەر زەوی باش، مەبەست لەو مرۆڤانەیە کە گوێیان لەووشەی خودا دەبێتو وەریدەگرنو بەرووبوم دەدەن، یەکێکیان سی ئەوەندە، یەکێکی کەمتر شەست ئەوەندەو یەکێکیتریشیان سەد ئەوەندە.)

نموونەی چرا

[٢١]عیسا پێیووتن: (ئایا خەڵکی چرا هەڵدەکەنو دەیخەنە ژێر تەشتو نوێنەوە؟ ئایا لەسەر شوێنێکی بەرز دای نانێ؟ [٢٢]چونکە هیچ شاراوەیەك نییە ئاشکرا نەبێ، هیچ نهێنییەك نییە دەرنەکەوێ. [٢٣]ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ بیستن، باگوێ بگرێ.)

نموونەی پێوانە

[٢٤]هەروەها پێیووتن: (ووردبینەوە لەوەی گوێتان لێدەبێ، بەچ پێوانەیەك بۆ خەڵکی دەپێون بەهەمان پێوانە بۆتان دەپێورێتەوەو زیاتریشتان پێدەدرێ. [٢٥]چونکە ئەوەی کە هەیەتی زیاتری پێدەدرێ، ئەوەش کە نییەتی، تەنانەت ئەوەش کە هەیەتی لێی دەسەنرێتەوە.)

نموونەی ڕووەك

[٢٦]عیسا بەردەوام بوو و ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان لەمرۆڤێك دەکات لەزەویەکەی تۆو بچێنێ. [٢٧]شەو دەخەوێ، بەیانی هەڵدەستێ، دەبینێ تۆوەکە ڕوواوەو نەشونمای کردووە، ئەو نازانێ ئەمە چۆن دەبێت. [٢٨]زەوی لەخۆیەوە بەرووبووم دەدات، گەنم یەکەمجار لەشێوەی گیا دەڕوێ، ئینجا لاسك و گوڵەگەنم دەردەکات، پاشان گوڵەگەنمەکە پڕ دەبێ لەگەنم. [٢٩]بەڵام کاتێ بەرەکە دێتە بەرهەم، داسی لێ گیر دەکرێ. ئەمەش ئەوە دەگەیەنێ کاتی درووێنەی هاتووە.)

نموونەی دەنکە خەردەلە

[٣٠]دیسان پێیووتن: (پادشاهێتی ئاسمان لەچی دەکات، بەچ نموونەیەك ڕوونی کەینەوە؟ [٣١]وەك دەنکە خەردەلەیەکە، کاتی چاندنی بچووکترین تۆوی سەر زەویە، [٣٢]بەڵام

کاتێ ڕووداو نەشونمای کرد، دەیێتە گەورەترین ڕووەکو لقی گەورە دەردەکات، بەشێوەیەک بااڵندەی ئاسمان دەتوانێ لەژێر سێبەریدا بحەسێتەوە.) [٣٣] عیسا بەزۆر نموونەی ئاوا دەدوا بۆ خەڵکەکە، تا ئەو ئاستەی دەیانتوانی گوێی لێبگرن. [٣٤] هەمیشە نموونەی بەکاردەهێنا لەقسەکانی، بەاڵم کاتێ بەتەنها دەبوو لەگەڵ قوتابیەکانی، واتای هەموو شتێکی بۆ ڕوون دەکردنەوە.

هێمن کردنی ڕەشەبا

[٣٥] کاتێ ئێوارە داهات، بەقوتابیەکانی ووت: (بابڕۆینەوە بۆ ئەوبەری ئاوەکە.) [٣٦] دوای لێوەی خەڵکەکەیان بەڕێ کرد، قوتابیەکان چوونە ناو ئەو بەلەمەی عیسای تێدابوو، هەر لەو کاتەدا چەند بەلەمێکی تر شوێنیان کەوتن. [٣٧] لەدواییدا ڕەشەبایەکی زۆر بەهێز هەڵی کرد، شەپۆلی ئاو بەتوندی دەیدا بەملاو ئەولای بەلەمەکەدا، بەشێوەیەک خەریک بوو پڕ بێ لەئاو. [٣٨] عیساش لەپشتی بەلەمەکەوە سەری خستبووە سەر سەرینێک و خەوتبوو. هەڵیانساندو پێیان ووت: (مامۆستا، چیبە دەڵێی هیچ گوێی نادەیتێ، ئەوا ئێمە لەناو دەچین؟) [٣٩] ئەویش یەکسەر هەستاو هەڕەشەی لەڕەشەباکەکردو بەدەریاچەکەی ووت: (بێدەنگبە! هێمن بەا) دەستبەجێ ڕەشەباکە بێدەنگبوو و ئارامییەکی تەواو باڵی بەسەر دەریاچەکەدا کێشا. [٤٠] ئینجا پێیووتن: (بۆچی بەم شێوەیە ترسان؟ باوەڕتان نییە؟) [٤١] قوتابیەکان ترس چوو بووە دڵیانەوە، بەیەکتریان دەووت: (ئەمە کێیە، تەنانەت ڕەشەباو دەریاش ملکەچن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

٥ ئینجا گەیشتنە شاری جەراسین کە کەوتۆتە ئەوبەری دەریاچەکەوە. [٢] هەرکە عیسا لەبەلەمەکە هاتەخوارەوە، لەناو گۆڕستانی ئەو ناوچەیەدا، کابرایەک کە ڕۆحی پیسی تیابوو لێی هاتە پێشەوە، [٣] ئەو کابرایە لەگۆڕستاندا دەژیاو کەسیش نەیدەتوانی بیبەستێتەوە. تەنانەت بەزنجیریش. [٤] زۆرجار بەکۆتو زنجیر دەیانبەستەوە، بەاڵم زنجیری

دەپچڕاندو کۆتی دەشکاند، کەسیش نەیدەتوانی بیگرێ. [٥]شەو و ڕۆژ یا لەگۆڕستان بوو یا لەشاخ، هاواری دەکردو لەشی خۆی بەبەرد بریندار دەکرد. [٦]بەڵام کاتێ لەدوورەوە عیسای بینی، ڕای کرد لای و کڕنۆشی بۆ برد، [٧]بەدەنگی بەرز هاواری کرد: (چیت لەمن دەوێ، ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای گەورە؟ سوێندت دەدەم بەخودا ئازارم مەدە!) [٨]چونکە عیسا پێی ووتبوو: (ئەی ڕۆحی پیس لەم پیاوە وەرە دەرەوە!) [٩]ئینجا عیسا لێی پرسی: (ناوت چییە؟) وەڵامی دایەوە: (ناوم لیجیۆنە، چونکە ێمە لەشکرێکی گەورەین.) [١٠]زۆر لەعیسا پاڕایەوە دەریان نەکات بۆ دەرەوەی ناوچەکە. [١١]لەو ناوەدا ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان لەقەراغی شاخێکدا، [١٢]ڕۆحە پیسەکان لێی پاڕانەوە ڕێیان بدات بچنە ناو بەرازەکانەوە. [١٣]ئەویش ڕێی دان. ڕۆحە پیسەکان لەپیاوەکە هاتنەدەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کە ژمارەیان نزیکەی دوو هەزار دەبوو، کەوتنە ڕاکردنو لەقەراغی ئەو شاخەی بەقەدیەوە بوون، هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو هەموو خنکان.

[١٤]شوانی بەرازەکان خێرا چوون بۆ ناو شارو کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە بڵاوبکەنەوە، جاخەڵکەکە هاتنەدەرەوە بۆ بینینی ئەوەی ڕوویداوە. [١٥]کاتێ هاتنە لای عیسا، ئەو پیاوەیان بینی کە لەشکرێ ڕۆحی پیسی تێدابوو لای عیسادا دانیشتووە بەپۆشتەیی و ئەقڵ تەواوییەوە. بەمە خەڵکەکە ترسیان لێنیشت. [١٦]هەروەها ئەوانەی ڕوویداوەکەیان بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە چی ڕوویدا سەبارەت بەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکانی تێدا بوو هەروەها بەرازەکان. [١٧]ئیتر هەموو داوایان لەعیسا کرد لەناوچەکەیان بڕوات.

[١٨]ئینجا عیسا سواری بەڵەم بوو، پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی لێدەرکرا بوو، لەعیسا پاڕایەوە ڕێی بدات لەگەڵی بێت. [١٩]بەڵام عیسا ڕێگەی نەداو پێی ووت: (بگەڕێوە بۆ ناوماڵتو کەسوکارت، بۆیان بگێڕەوە خوداوەند چی بۆت کردوەو چۆن بەزەیی پیاتداهاتەوە.) [٢٠]جا کابرا بەهەموو دە شارەکەدا گەڕاو ئەوەی عیسا

بۆی کردبوو بۆخەڵکی گێرایەوە. خەڵکەکەش بەمە زۆر سەرسام بوون.

زیندووکردنەوەی کچێك

[٢١]کاتێ عیسا گەڕایەوە ئەوبەری دەریاچەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك لەکەناری دەریاچەکەدا لێی کۆبوونەوە، [٢٢]پیاوێك ناوی یایرۆس بوو، پێشەوایەکی کەنیشت بوو، کاتێ عیسای بینی، هاتو لەبەردێی کەوتو [٢٣]لێی پاڕایەوەو پێی ووت: (کچە بچووکەکەم لەسەرەمەرگدایە، وەرە دەستی لێبدە تا چاك بێتەوەو زیندووبێتەوە.) [٢٤]عیسا لەگەڵی ڕۆیشت، ژمارەیەکی زۆر لەخەڵکیش بەدوایدا ڕۆیشتنو پاڵەپەستۆیان دەکرد.

چاکردنەوەی ژنێك

[٢٥]هەر لەوێدا ژنێك هەبوو، ماوەی دوانزە ساڵبوو خوێن لێچوونی هەبوو، [٢٦]لەسەر دەستی چەند پزیشکێك ئازاری زۆری چەشتبوو، ئەوەی هەیبوو دابووی بە پزیشك، بەڵام هیچ سوودێکی نەبوو، بەڵکو هەتا دەهات خراپتر دەبوو. [٢٧]ژنە باسی عیسای بیستبوو، بۆیە هاتە ناو خەڵکەکەوەو لەدواوە دەستی لەچمکی کراسەکەیدا، [٢٨]لەبەرئەوەی ژنەکە ووتی تەنها بەدەست لێدانی چمکی کراسەکەی چاکدەبێتەوە. [٢٩]ژنەکە دەستبەجێ خوێن لێچوونەکەی ڕاوەستاو هەستی بەچاکبوونەوە کرد لەنەخۆشیەکەی. [٣٠]کاتێ عیسا هەستی کرد هێزێك لێی هاتەدەرەوە، سەیری خەڵکەکەی کردو پرسی: (کێ دەستی لەجلەکانمدا؟) [٣١]قوتابیەکانی پێیان ووت: (هەموو دەوروپشتیان گرتوویتو پاڵەپەستۆت دەکەن، کەچی تۆ دەپرسی کێ دەستی لێدام؟) [٣٢]بەڵام ئەو سەیری دەوروپشتی کرد، بۆ ئەوەی بزانێ لەو کەسە کێبوو. [٣٣]ژنەکەش بەڕوودواوە کەی خۆی زانی، بەترسو لەرزەوە هاتە پێشەوە، چۆکی داداو هەموو شتێکی بەڕاستی پێووت. [٣٤]ئینجا عیسا بەژنەکەی ووت: (کچم، باوەڕتبوو چاکی کردیتەوە، بڕۆ دڵنیابە، چاك بوویتەوە لەنەخۆشیەکەت.)

[٣٥]لەو کاتەی عیسا قسەی دەکرد، هەندێکەس لەماڵی پێشەوای

کەنیشتەکەوە هاتن، ووتیان: (کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك مەخەرە بەر مامۆستا بۆ هاتن.) [٣٦]کاتێ عیسا ئەمەی بیست، قسەی لەگەڵ باوکەکە کردو ووتی: (مەترسە، تەنها باوەڕت هەبێ.) [٣٧]کە ڕۆیی بۆ ماڵەکە نەیهێشت کەس لەگەڵی بڕوات تەنها پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەننای برای یاقوب نەبێت. [٣٨]کاتێ گەیشتنە ماڵی پێشەوای کەنیشتەکە، سەیری کرد خەڵکەکە دەگرین‌و شیوەن دەکەن، [٣٩]ئەویش پێی‌ووتن: (بۆچی شڵەژاون‌و دەگرین؟ ئەم کچە نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) [٤٠]بەمە خەڵکەکە پێی پێکەنین، بەڵام عیسا خەڵکەکەی هەموو کردە دەرەوەی ژوورەکەو دایکو باوکی کچەکەو ئەوانیتر کە لەگەڵی بوون بردنی بۆ سەر جێگای کچەکە. [٤١]دەستی کچەکەی گرت، بانگی کردو ووتی: (ئەی کیژۆڵە، پێت دەڵێم هەستە!) [٤٢]کچەکە تەمەنی دوانزە ساڵبوو، یەکسەر هەستایە سەرپێ‌و دەستی کرد بە ڕۆیشتن، خەڵکەکەش هەموو لەمە زۆر سەریان سوڕما. [٤٣]جا ڕای‌سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ بەکەسی نەڵێن، ئینجا پێی‌ووتن شتێك بهێنن بۆ کچەکە تابیخوات.

ڕێز نەگرتن لە عیسا

٦ عیسا ئەوێی بەجێهێشت‌و گەڕایەوە بۆ ووڵاتی خۆی، قوتایەکانیش دوای‌کەوتن. [٢]کە ڕۆژی شەممە هات، لەکەنیشت دەستی‌کرد بەفێرکردنی خەڵکەکە، کاتێ خەڵکەکە گوێیان لێ‌گرت، سەریان سوڕما، ووتیان: (ئەمانەی هەموو لەکوێ بوو؟ ئەم دانایە چیە پێی دراوە؟ ئەم کارە سەرسوڕهێنەرانە چیە لەسەر دەستی دەکرێ؟ [٣]ئایا ئەوە دارتاشەکەی کوڕی مریەم نییە؟ برای یاقوب‌و یوسی‌و یەهوزاو شەمعون نییە؟ خوشکەکانیشی لەگەڵمان نین لێرە؟) بەم شێوەیە لێی کەوتنە گومان. [٤]بەڵام عیسا پێی‌ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك بێڕێز نییە، تەنها لەووڵاتی خۆی‌و لەنێوان خزم‌و کەسوکارو ماڵی خۆی نەبێ.) [٥]بەم شێوەیە نەیتوانی هیچ کارێکی سەرسوڕهێنەر بکات، تەنها ژمارەیەکی کەمی لەخەڵکی چاککردەوە. ئەویش بەدەست دانان لەسەریان. [٦]سەری سوڕما لە

یێباوەڕیان. ئینجا گەڕا بەلادێیەکانی دەوروپشتو دەستی کرد بەقێر کردنیان.

عیسا نێررواوەکانی دەنێریت

[٧]دوای ئەوە عیسا هەر دوانزە قوتابیەکەی بانگکردو دوو دوو ناردنی بەملاو ئەولاداو دەسەلاتی پێدان بەسەر ڕۆحە پیسەکان، [٨]ئینجا ڕای‌سپاردنو ووتی: (بۆ ڕێگا هیچ لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، تەنها دارێك، نەنان، نەتورەکە، نەپارە لەگیرفانتان، [٩]پێلاوێك لەپێ بکەنو جلی زیادە لەگەڵ خۆتان مەبەن. [١٠]هەروەها ووتی: (چوونە هەر ماڵێك، لەوێ بمێننەوە تا ئەو شوێنە بەجێ دەهێڵن. [١١]بەڵام گەر لەشوێنێك، کەسێك نەبوو تێوەی بوێو گوێ لەقسەکانتان بگرێ، لەوێ بڕۆنو تۆزی پێتان بتەکێنن تابێ بەشایەتی بەسەریانەوە. [١٢]ئیتر قوتابیەکان دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی ووشەی خودا تاخەڵك تۆبە بکەن. [١٣]هەروەها ڕۆحی پیسیان دەردەکردو ژمارەیەکی زۆر نەخۆشیان بەڕۆن چەور دەکردو چاکیان دەکردنەوە.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

[١٤]ناوی عیسا دەنگیدایەوە تاکو گەیشتە لای هیرۆدسی پادشا، هەندێکیان ووتیان: (ئەوە یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێشە لەناو مردووان زیندووبووەتەوە، بۆیە کاری سەرسوڕهێنەر لەسەر دەستی دەکرێ.) [١٥]هەروەها هەندێکیان ووتیان: (ئەوە ئیلیاسە.) هەندێکیشیان ووتیان: (ئەوە پێغەمبەرێکە، وەك پێغەمبەرانی کۆن.) [١٦]بەڵام هیرۆدس کاتێ ئەمەی بیست، ووتی: (ئەوە کەسی‌کە نییە، جگە لەو یەحیایەی سەرم بڕیو تێستاش زیندووبووەتەوە!) [١٧]ئەم هیرۆدسە کاتی خۆی ناردیو یەحیای گرتوو فڕێیدایە بەندیخانە لەسەر ئەو هیرۆدیایەی کە خواستی، هیرۆدیاش ژنی فیلیپۆسی برای خۆی بوو. [١٨]چونکە یەحیا بەهیرۆدسی دەووت: (دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.) [١٩]هیرۆدیاش بەمە ڕقی هەڵسا لەیەحیاو حەزی دەکرد بیکوژێ، بەڵام نەیدەتوانی. [٢٠]هیرۆدسیش لەیەحیا دەترساو دەپاراست، چونکە دەیزانی یەحیا کابرایەکی چاکو پیرۆز بوو. کاتێ گوێی لەقسەکانی دەبوو زۆر

دڵگـران دەبـوو، لەهـەمان کاتیشـدا حەزی دەکرد گوڵی لێبگرێ.[٢١] جـا هەل ڕێکەوت، کاتێ هیرۆدس بەبۆنەی جـەژنی لـەدایك بوونیـەوە ئاهـەنگێکی گـەورەی گـێڕابوو، تیایـا سـەرپەل‌و ناوداره‌کـانی ناوچـەی جـەلیلی بـانگکردبوو،[٢٢] کچەکـەی هیرۆدیـا هـات‌و دەسـتی‌کرد بەسـەماکردن، هـیرۆدس‌و میوانـەکان بەمـە زۆر پێخۆشـحاڵبوون. ئینجـا هیرۆدسـی پادشا بەکچە دەڵـێ: (هـەرچیت دەوێ داوای بکـە، دەتدەمـێ.)[٢٣] هـەروەها سوێندی بۆ دەخـواو دەڵێـت: (ئـەوەی داوای دەکەیت پێتی دەدەم گەر نیوەی پادشاهیەتەکەشـم بێـت.)[٢٤] کچـەش چووە دەرەوەو لەدایکی پرسـی: (چـی داوا بکـەم؟) ئـەویش وەڵامـی دایـەوە: (داوای سـەری یـەحیای خـەڵك لەئاوهـەڵکێش بکـە.)[٢٥] کچـە دەسـتبەجێ هاتـە ژووڕەوەو داوای لەپادشـا کـردو پێـیووت: (دەمـەوێ ئێسـتا، سـەری یـەحیای خـەڵك لەئاوهەڵکێشم لەسەر سینیەك بدەیتـێ.)[٢٦] پادشا بەمە زۆر دڵتـەنگ بـوو. بـەڵام لەبـەر ئـەو سـوێندەی خواردبـووی، هـەروەها لەبـەر ئـەو بانگکراوانـەی لەگـەڵیدا بـوون، نەیویسـت سـەرپێچی ئەو سوێندە بکـات کـە بـۆ کچەکـەی خواردبوو.[٢٧] پادشـا یەکسـەر شمشـێر بەدەسـتی نـاردو فـەرمانی‌دا سـەری یەحیای بۆ بهێنرێ. شمشـێر بەدەسـت ڕۆیشـتو لـە بەندیخانـەدا سـەری یـەحیای بـڕی،[٢٨] ئینجـا خستیە سـەر سینیەك‌و هێنـای بۆکچەکـە، ئـەویش دای بـەدایکی.[٢٩] کـاتێ قوتابیـەکانی یەحیا ئەمەیان بیست، هاتن تەرمەکەیان هەڵگرت‌و ناشتیان.

تێربوونی پێنج هەزار کەس

[٣٠] تێرراوەکـان گەڕانـەوە بـۆ لای عیسا، هـەواڵی هـەموو شتێکیان دایـە، لـەوەی کردبوویـان‌و فێریـان‌کردبوو.[٣١] ئینجا عیسا پێی‌ووتـن: (هـەر خۆتـان وەرن بۆ ئەم شوێنە چۆڵە، کەمێ پشوو بـدەن.) چەڵکەکـە ئەوانـەی دەهـاتن‌و دەچوون ئەوەندە زۆر بوون نەیانهێشت تەنانـەت نانەکەشـیان بخـۆن.[٣٢] جـا عیساو قوتابیـەکانی بەبەلـەم چـوون بـۆ شـوێنێکی چـۆڵ.[٣٣] لەوکاتـەدا زۆر خـەڵك ئـەوانیان بینـی‌و ناسـیانن، لەشارەکانەوە هاتن بەپێ، ڕایان دەکـرد بەرەو ئـەو شـوێنەو پێش ئـەوان لـەوێ

ئاماده بوون. [٣٤]کاتێ عیسا لەبەلەمەکە هاتەخوارەوە، خەڵکێکی زۆری بینی، بەزەیی پێیان هاتەوە، چونکە وەک مەڕی بێ شوان وابوون. یەکسەر دەستی کرد بەفێرکردنیان سەبارەت بەزۆر شت. [٣٥]پاش ماوەیەکی زۆر، قوتایەکانی هاتنو پێیان ووت: (ئەم شوێنە چۆڵەو ڕۆژیش ئەوەندەی نەماوە. [٣٦]خەڵکەکە بەڕێ بکە، با بڕۆن بۆ ئەم کێڵگەو لادێ نزیکانەو شتێك خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) [٣٧]ئەویش پێی ووتن: (ئێوە خواردنیان بدەنێ.) جا پێیان ووت: (ئایا بڕۆین بایی دوو سەد دینار نانیان بۆ بکڕینو بیاندەینێ تا بیخۆن؟) [٣٨]عیسا لێی پرسین: (سەیرکەن بزانن چەند نانتان هەیە؟) ئەوانیش پێیان ووت: (پێنج نانو دوو ماسی.) [٣٩]ئەوسا ئەویش فەرمانیدا بەقوتایەکانی، خەڵکەکە کۆمەڵ کۆمەڵ لەسەر سەوزە گیا دانیشێنن، [٤٠]ئینجا خەڵکەکە بەکۆمەڵی بازنەیی دانیشتن، هەر کۆمەڵەی سەد تا پەنجا کەسێك دەبوون. [٤١]عیسا پێنج نانو دوو ماسیەکەی هەڵگرت، ڕووی کردە ئاسمانو سوپاسی کرد، لیتر نانەکانی لەتکردو دای بەقوتایەکانی تا دابەشی کەن بەسەر خەڵکەکەدا. هەروەها دوو ماسیەکەشی دابەش کرد. [٤٢]خەڵکەکە هەموو نانیان خوارد تا تێربوون. [٤٣]پاشان دوانزە سەبەتە لەتە نانو هەندێ پاشماوەی ماسییان کۆکردەوە. [٤٤]ژمارەی ئەوانەی نانیان خوارد پێنج هەزار پیاو دەبوون.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

[٤٥]دوای ئەمە عیسا فەرمانیدا بەقوتایەکانی، دەستبەجێ سواری بەلەمەکە بنو بچنە ئەوبەری دەریاچەکەوە، بۆ شاری بەیتسەیدا، بەلأم خۆی لەوێ مایەوە بۆ ئەوەی خەڵکەکە بەڕێبکا. [٤٦]دوای ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێکرد چووە سەرشاخ بۆ نوێژکردن.

[٤٧]کاتێ ئێوارە داهات، بەلەمەکە لەناوەڕاستی دەریاچەکە بوو، عیساش بەتەنها لەووشکانیدا بوو. [٤٨]بینی قوتایەکانی ماندوون بەهۆی سەوڵ لێدان، چونکە ڕەشەباکە ڕوو بەڕووبان بوو، لەبەرەبەیاندا بەپێ بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا چوو بۆ لایانو خەریك بوو لێیان تێپەڕێ. [٤٩]کاتێ قوتایەکان

بینییان بەسەر ئاوەکەدا دەڕوات، وایانزانی خێوە، هەموو هاواریان کرد، [٥٠]چونکە پەشۆکان کاتێ بینیان، بەڵام ئەو دەستبەجێ قسەی لەگەڵ کردن و پێی ووتن: (ووڕەتان بەرز بێت، ئەوە منم مەترسن!) [٥١]ئینجا عیسا چووە ناو بەڵەمەکەیان، ڕەشەباکەش ڕاوەستا. قوتابیەکانیش زۆر سەرسام بوون و سەریان سوڕما. [٥٢]چونکە ئەوان لەکارە سەرسوڕهێنەرەکەی پێنج نانەکە تێنەگەیشتن دڵیان هێشتا هەر ڕەق بوو.

عیسا نەخۆشیتر چاك دەکاتەوە

[٥٣]کاتێ عیسا و قوتابیەکانی پەڕینەوە ئەوبەری ئاوەکە، بەڵەمەکەیان لەنگەرداو چوونە ناوچەی جەنیسارەت. [٥٤]هەر لەبەڵەمەکە دابەزین خەڵکەکە عیسایان ناسیەوە. [٥٥]دوای ئەوە گەڕان بەو ناوچەو دەوروپشتەدا. عیسا لەهەر کوێ بوایە، خەڵکەکە نەخۆشەکانیان بەجێگەوە دەبرد بۆ لای. [٥٦]بۆ هەر کوێ بڕۆیشتایە، لادێ، شار، کێڵگە، خەڵکەکە نەخۆشەکانیان دەهێناو لەشەقامەکان دایاندەنان، ئەوانیش دەپاڕانەوەو داوای ئەوەیان دەکرد دەستی لێ بدەن، تەنانەت گەر لەچمکی کراسەکەشی بێت، ئەوەی دەستی لێدەدا چاك دەبووەوە.

سەرپێچیکردنی پاسپاردەی خودا

٧ هەندێ فەریسی و مامۆستایانی شەریعەت کە لەقودسەوە هاتبوون چوونە لای عیسا. [٢]بینییان هەندێ لەقوتابیەکانی بێدەست شوشتن نان دەخۆن واتە بەدەستی پیس. [٣]چونکە فەریسیەکانو جوولەکە هەموو نانیان نەدەخوارد بێئەوەی بەباشی دەستیان نەشۆن، ئەمەش وەك خۆبەستنەوەیەك بوو بەخووڕەوشتی پیرانیان. [٤]هەروەها گەر لەبازاڕ بهاتنایەوە نانیان نەدەخوارد تاخۆیان نەشۆردایە، خووڕەوشتی کەشیان هەبوو وەریان گرتبوو، لەسەری دەڕۆیشتن، وەك شوشتنی کاسەو مەسینەو قاپو قاچاغی مس. [٥]لێرە فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت لێیان پرسی: (باشە بۆچی قوتابیەکانت لەسەر خووڕەوشتی پیران ناڕۆنو بەدەستی نەشۆراوەوە نان دەخۆن؟)

[٦]ئەویش وەلآمی‌دانەوە ووتی: (ئەی دووڕووەکان ئەشعیا باشی پێشبینی‌کردووە دەربارەتان کاتێ ووتویەتی: {ڕۆژی ئەم گەلە بۆ من هەر بەدەمەوە، بەلآم دڵیان لەمنەوە دوورە. [٧]بە خۆڕایی دەمپەرستن، ئەوان شتێ فێری خەڵکی دەکەن کە ڕاسپاردەی خەڵکیە.} [٨]ئێوە ڕاسپاردەکانی خوداتان پشت‌گوێ خستووەو خۆتان بەستۆتەوە بەخووڕەوشتی مرۆڤەوە.) [٩]دیسان پێی‌ووتن: (لەڕاستیدا ئێوە باش دەزانن چۆن ڕاسپاردەکانی خودا ڕەت‌بکەنەوە تا پارێزگاری لەخووڕەوشتی مرۆڤ بکەن. [١٠]چونکە موسا ووتویەتی: {ڕێزی دایکو باوکت بگرە، ئەوەی دایکو باوکی ڕیسوا بکات، بامردن سزای بێت.} [١١]بەلآم ئێوە دەڵێن: (گەر یەکێ بەدایکو باوکی بڵێت ئەوەی لەمنەوە دەستتان دەکەوێ دەیکەمە قوربانی. [١٢]ئیتر ئێوە داوای لێناکەن خزمەتی دایکو باوکی بکات. [١٣]ئابەم شێوەیە، بەو داب‌و نەریتانەی وەرتان گرتووە، ووشەی خودا لەکار دەخەن. هەروەها زۆر شتی کەش لەم بابەتە کە دەیکەن.)

ئەوەی مرۆڤ گلاو دەکات

[١٤]ئینجا جارێکی‌کە هەموویانی بانگ‌کردو پێی‌ووتن: (هەموو گوێم بۆ ڕاگرنو تێبگەن. [١٥]شت نییە لەدەرەوەی مرۆڤەوە بێتە ناوی‌و گلاوی بکات. بەلآم ئەوەی لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە گلاوی دەکات. [١٦][ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ بیستن با گوێ بگرێ.] [١٧]کاتێ خەڵکەکە هەموو ڕۆیشتن عیسا هاتە ماڵەوە، قوتابیەکان دەربارەی ئەو نموونەیە پرسیاریان لێکرد. [١٨]پێی‌ووتن: (ئایا ئێوەش تێناگەن؟ نازانن ئەوەی لەدەرەوەی مرۆڤەوە دێتە ناویەوە ناتوانێ گلاوی بکات؟ [١٩]چونکە ناچێتە دڵیەوە، بەڵکو دێتە ناو سکیەوە ئەوسا لەلەشی دێتە دەرەوە.) بەمەش ڕایگەیاند هەموو خواردنێک پاکە. [٢٠]ئینجا ووتی: (ئەوەی لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە مرۆڤ گلاو دەکات. [٢١]چونکە لەناوەوەو دڵی مرۆڤەوە، بیری خراپ دێتەدەرەوە وەک: بەڕەڵایی، دزی، کوشتن، داوێن پیسی، [٢٢]چاوچنۆکی، خراپەکاری، هەڵخەڵەتاندن، بەدڕەوشتی، چاوپیسی، کفر، لووت‌بەرزی‌و گێلی، [٢٣]ئەم شتانە

هەموو لەناوەوەی مرۆڤەوە هەڵدەقوڵێ‌و مرۆڤ گلاۆ دەکات.)

باوەڕی ژنێکی کەنعانی

[٢٤]دوای ئەمە عیسا ئەو ناوچەیەی بەجێ‌هێشت‌و چوو بۆ هەرێمی سوورو سەیدا. چووە ماڵێك نەیویست ئاشکرابێت، بەڵام نەیتوانی بەشارەوەیی بمێنێتەوە. [٢٥]ئینجا ژنێك کچەکەی ڕۆحی پیسی تیابوو، کاتێ‌ زانی ئەو لەوێیە هات‌و کەوتە بەرپێی. [٢٦]ژنەکەش یۆنانی بوو، خەڵکی فینیقیەی سوریا بوو، لێی‌پارایەوە تاکو ئەو ڕۆحە پیسە لەکچەکەی دەربکات.

[٢٧]بەڵام عیسا پێی‌ووت: (جارێ بامنداڵەکان تێربن، چونکە دروست نییە نان لەمان بسەنرێت‌و فرێ‌بدرێ بۆ سەگ.) [٢٨]ژنەکەش لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستە گەورەم! بەڵام سەگیش لەژێر مێزدا لەبەرماوەی منداڵەکان دەخوات.)

[٢٩]ئینجا عیسا پێی‌ووت: (لەبەر ئەم قسەیە، بڕۆ وا ڕۆحە پیسەکە لەکچەکەت دەرچوو.)

[٣٠]کاتێ‌ ژنە گەڕایەوە بۆ ماڵەوە، کچەکەی بینی لەسەر جێگاکەی‌و ڕۆحە پیسەکەی لێ‌ دەرچوو بوو.

چاکبوونەوەی‌کەڕو لاڵێك

[٣١]دوای ئەمە عیسا ناوچەی سووری بەجێ‌هێشت‌و گەڕایەوە بۆ دەریاچەی جەلیل، بەشاری سەیداو سنووری دە شارەکە تێ‌پەڕی. [٣٢]یەکێکی کەڕو لاڵیان بۆ هێنا، لێی‌پارانەوە دەستی لەسەر دانێ. [٣٣]عیسا هێنایە ئەم لاوە تۆزێ‌ دوور لەخەڵکەکە، سەری پەنجەی خستە ناو گوێی کابراوە، تفی‌کردو زمانی‌گرت. [٣٤]ڕووی خۆی کردە ئاسمان‌و هەناسەیەکی هەڵکێشاو بەکابراکەی ووت: (ئیفەسا!) واتە بکرێوە. [٣٥]دەستبەجێ‌ گوێ‌و گرێی زمانی کرانەوە، بەڕێك‌و ڕەوانی دەستی‌کرد بەقسە کردن، [٣٦]ئینجا ڕای‌سپاردن بەکەس نەڵێن بەڵام چەند ڕای‌دەسپاردن ئەوان زیاتر هەواڵیان بڵاۆدەکردەوە. [٣٧]خەڵکەکە زۆر سەرسام بوون بەشێوەیەك دەیان ووت: (هەموو کردەوەکانی بەباشی ئەنجامدا! تەنانەت وا دەکات کەڕ ببیستێت‌و لاڵ قسە بکات.)

تێربوونی چوار هەزار کەس

٨ لەو ڕۆژانەدا خەڵکێکی زۆر لای عیسا کۆبووبوونەوە، شتێکی واشیان نەبوو بیخۆن، عیسا قوتابیەکانی بانگ کردو پێی ووتن: [٢](من بەزەییم بەو خەڵکەدا دێتەوە، وا بۆ سێ ڕۆژ دەچێ لەگەڵمدان، شتێکی وایان نییە بیخۆن. [٣]ناشمەوێ بەبرسێتی بیانتێرمەوە بۆ ماڵەوە، نەوەك لەڕێگا بڕ نەکەن، چونکە هەندێکیان لەشوێنی دوورەوە هاتوون.)

[٤]ئینجا قوتابیەکانی پێیان ووت: (کێ دەتوانێ لەم چۆڵەوانیە ئەم هەموو خەڵکە نان بدات؟)

[٥]عیسا لێی پرسین: (چەند نانتان لایە؟) وەڵامیان دایەوە: (حەوت.) [٦]ئەوسا فەرمانی دا بەخەڵکەکە لەسەر زەوی دانیشن. حەوت نانەکەی بەرزکردەوە بۆ ئاسمان، سوپاسی خودای کرد، لەتی کردنو دای بەقوتابیەکان تا دابەشی بکەن بەسەر هەمووان، ئەوانیش دابەشیان کرد. [٧]هەروەها چەند ماسییەکی بچکۆلەشیان پێبوو ئەویشی پیرۆزکردو فەرمانی دا بەقوتابیەکانی ئەوانەش دابەش بکەن بەسەر خەڵکەکەدا. [٨]ئیتر هەموو نانیان خوارد، هەتا تێربوون. پاشان لەو پارچە نانانەی لەخەڵکەکە مابوومەوە، حەوت سەبەتەیان پڕکرد. [٩]ژمارەی ئەوانەی نانیان خوارد، نزیکەی چوار هەزار کەس دەبوون. [١٠]دوای ئەوە عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو دەستبەجێ لەگەڵ قوتابیەکانی سواری بەلەمێك بوو، بۆ ناوچەی دەلمانووسە چوو.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

[١١]هەندێ لەفەریسیەکان هاتن بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی تاقی بکەنەوە، داوایان لێکرد نیشانەیەکی ئاسمانیان نیشان بدات. [١٢]ئەویش هەناسەیەکی هەڵکێشاو ووتی: (بۆچی ئەم نەوەیە داوای نیشانە دەکەن؟ ڕاستیتان پێدەڵێم: بەم نەوەیە نیشانە نادرێ.) [١٣]ئینجا بەجێیهێشتن. دووبارە سواری بەلەم بوو، بەڕییەوە ئەوبەری دەریاچەکە.

فێرکردنی فەریسیەکان

[١٤]لەو کاتەدا قوتابیەکانی بیریان چووبوو لەگەڵ خۆیان نان بهێنن، تەنها یەك نانیان پێبوو. [١٥]عیسا ڕای

سپاردنو پێیووتن: (ئاگاتان لەخۆتان بێ. ئاگاداری هەویرترشی فەریسیەکانو هیرۆدس بن.) [١٦]قوتایەکان لەدڵی خۆیان بیریان کردەوەو بەیەکتریان ووت: (بۆیە وا دەڵێت چونکە نانمان لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.) [١٧]عیسا بەمەی زانیو پێیووتن: (بۆ لەدڵی خۆتان وا بیردەکەنەوە، لەبەرئەوەی نانتان پێنییە؟ ئایا هێشتا قیرنەبوون، تێنەگەیشتون؟ ئایا هێشتا دڵتان هەر ڕەقە؟ [١٨]خۆ چاوتان هەیە، ئەمانە نابینن؟ گوێتان هەیە، ئەمانە نایستن؟ هەروەها بیریشتان نایەتەوە؟ [١٩]کاتی پێنج نانەکەی لەتمکرد بۆ پێنج هەزار کەس، چەند سەبەتە پارچە نانی لێمایەوە؟) ووتیان: (دوانزە سەبەتە.) [٢٠]هەروەها حەوت نانەکەی لەتمکرد بۆ چوار هەزار کەس، چەند سەبەتەی پڕ پارچەی لێمایەوە؟) ووتیان: (حەوت.) [٢١]ئینجا پێیووتن: (ئەی چۆن تاتێستا تێناگەن؟)

چاکبوونەوەی کوێرێک

[٢٢]عیسا لەگەڵ قوتایەکان بۆ شاری بەیتسەیدا چوو، خەڵکەکە کابرایەکی کوێریان هێنایە لایو لێیپاڕانەوە دەستی لەسەر داتێت. [٢٣]ئەویش دەستی کوێرەکەی گرتو بردیە دەرەوەی دێیەکە پاش ئەوەی تفی لەسەر چاوی کابرادا، دەستی لەسەر داناو لێیپرسی: (هیچ دەبینی؟) [٢٤]کابرا سەیری کردو ووتی: (خەڵک دەبینم، وەکو درەخت دەڕۆن.) [٢٥]عیسا جارێکی کەش دەستی خستەوە سەر چاوی، بەمە کابرا چاکبووەوەو هەموو شتێکی بەباشو بەڕوونی دەبینی. [٢٦]ئینجا عیسا کابرای بەرەو ماڵەوە ڕەوانەکردو پێی ووت: (جارێ مەڕۆ بۆ ناو دێ.)

دانپیانانی پەترۆس بەمەسیح

[٢٧]دوای ئەمە عیساو قوتایەکانی ڕوویان کردە دێیەکانی قەیسەری فیلیپۆس، لەڕێگا لەقوتایەکانی پرسی: (خەڵکی من بەکێ دادەتێن؟) [٢٨]وەڵامیان دایەوە: (بەشێ لەخەڵکی دەڵێن، تۆ یەحیای خەڵک لەئاوهەڵکێشی، بەشێکی کەش دەڵێن، تۆ ئەلیاسی، هەندێکی کەش دەڵێن یەکێ لەپێغەمبەرانی.) [٢٩]دیسان لێیپرسین: (ئەی ئێوە، من بەکێ

دادەنێن؟) پەترۆس وەلآمی‌دایەوە: (تۆ مەسیحی*.) [٣٠]عیسا ئاگاداری کردنەوە ئەمە لای کەس باس نەکەن.

یەکەم باسی مردنی عیسا

[٣١]ئینجا عیسا دەستی کرد بەفێرکردنیان، کە پۆڵەی مرۆڤ دەبێت ئازار بچێژی‌و پیرانو سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت ڕەتی‌بکەنەوە، هەروەها بکوژرێ‌و دوای سێ ڕۆژ زیندوو‌ببێتەوە. [٣٢]عیسا ئەم باسەی زۆر بەئاشکرا بۆ باسکردن، پەترۆسیش بردیە لاوەو سەرزەنشتی کرد. [٣٣]ئینجا عیسا ئاوڕی لەقوتابیەکانی دایەوە، سەیری‌کردن‌و سەرزەنشتی پەترۆسی کرد، ووتی: (لاچۆ لەبەردەمم ئەی شەیتان، تۆ بیرت لای شتی خودایی نیەو بیر لەشتی مرۆڤانە دەکەیتەوە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

[٣٤]ئینجا عیسا قوتابیەکانی‌و خەڵکەکەی بانگ‌کردو پێی‌ووتن: (لەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات، با واز لەخۆی بهێنێتو خاچی خۆی هەڵگرێ‌و دوام‌کەوێت. [٣٥]چونکە ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگاربکات، دەیدۆڕێنێت، بەڵآم ئەوەی ژیانی خۆی دەدۆڕێنێت لەپێناوی منو مزگینی، ئەوە ژیانی ڕزگار دەکات. [٣٦]چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت، گەر هەموو جیهان بەدەستەوە، بەڵآم خۆی بدۆڕێنێت؟ [٣٧]یان مرۆڤ چی پێشکەش بکات بۆ کڕینەوەی خۆی؟ [٣٨]چونکە ئەوەی شەرمی بەمنو ووشەکانم بێ، لای ئەم نەوە بەدڕەوشتو گوناهبارە. ڕۆڵەی مرۆڤیش، شەرمی پێوە دەکات، کاتێ لەشکۆمەندی باوکی لەگەڵ فریشتە پیرۆزەکان دەگەڕێتەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

٩ ئینجا عیسا پێی ووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم: هەندێ لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون، تامی مردن ناچێژن تا پادشاهێتی خودا* نەبینن کاتێ بەتواناوە دێت.

[٢]دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ، عیسا پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەننای لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر چیایەکی بەرز. کاتێ لەبەرچاویان شێوەی خۆی بەتەواوی گۆڕی،

[۳]حلـــەکانی بەشـــێوەیەك ســـپی‌بوو بریسکەی دەدایـــەوە زیـــاتر لەهـــەموو ڕووناکی ئەم سەر زەویە. [٤]لـەو کاتـەدا موساو ئەلیاس دەرکەوتن بۆیان، لەگەڵ عیســـادا دەدوان. [٥]ئینجـــا پـــەترۆس بەعیسـای ووت: (گـــەورەم، شـتێکی خۆشـە لێرە بمێنینـەوە گـەر دەتـەوێت سێ چـادر هـەڵدەدەین یـەکێ بـۆ تـۆ، یەکێ بۆ موسا، یەکێکیش بۆ ئـەلیاس.) [٦]پـەترۆس نـەیدەزانی چـی دەڵێ، لـەو کاتەدا هەر سێ قوتابیەکـە ترسیان لێ نیشتبوو، [۷]ئینجـا هـەورێك بـاڵی کێشـا بەسـەریانو دەنگێـك لەهەورەکـــەوە بـانگی کـرد: (ئـا ئـــەوەتا ڕۆڵـــەی خۆشەویستم، ئـەوەی پێـی دڵشـام، گوێـی بـــۆ ڕاگـــرن.) [۸]دوای ئەمـــە قوتابیەکان خێرا سـەیری دەوروپشتیان کرد، بـەڵام لەعیســـا زیـاتر کەسـیان نەبینی.

[۹]کاتێ لەشاخەکە هاتنە خوارەوە، عیســا ئاگاداری کردنـەوە: (ئەمـــەی بینیان جارێ بەکەسی ڕانەگەیەنن، تـا ڕۆڵـەی مـــرۆڤ لـــەناو مـــردووان هەڵدەســـتێتەوە.) [۱۰]ئـــــەوانیش ڕاسپاردەکەیان جێبەجێ کرد، بـەڵام لـەناوخۆیان پرسـیاریان کرد: (باشـە مەبەست لەهەستانەوە لەنێو مردووانـدا چیـە؟) [۱۱]ڕووی پرسـیاریان کـــردە عیســاو ووتیـــان : (باشـــە بۆچـــی مامۆستایانی شـەریعەت دەڵێـن، دەبـێ یەکـەمجار ئـەلیاس بێتـەوە؟) [۱۲]عیسـا وەڵامی‌دانەوەو ووتـی: (ئەمـە ڕاسـتە، ئەلیاس دێتو هەموو شـتێ دەخاتـەوە شوێنی خۆی. سەرەڕای ئەمـە بۆچی لـەکتێبی پیرۆزدا نووسـراوە، ڕۆڵـەی مـرۆڤ دەبێـت ئـازار بکێشـێتو بـەچاوی نـزم سـەیر بکـرێ؟ [۱۳]بـەڵام پێتان دەڵێم ئەلیاس هات، چیانویست پێیـان‌کرد، بـــەو شـێوەیەی لـەکتێبی پیرۆز دەربارەی نووسراوە.)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[۱٤]کـــاتێ عیســـاو قوتابیـــەکانی هاتنـەوە لای قوتابیەکانی کـە، بینیـــان خـەڵکێکی زۆریـــان لێ کۆبووەتـــەوە، لەوانـــە هـــەندێ لەمامۆســـتایانی شەریعەت خەریکی گفتوگـۆ کردنـن لەگـەڵیان. [۱٥]کـە خەڵکەکـە عیسـایان بینی هەموو سەرسام بـوون، خێرا بـۆ لای چـــوون تاســـلاوی لێبکـــەن. [۱٦]ئەوسا عیسا لێی‌پرسین: (دەربـارەی چـی دەدوێـن؟) [۱۷]یـــەکێ لـــەنێوان

خەڵکەکەوە هاواری کرد، ووتی: (مامۆستا کوڕەکەم هێناوەتە لات ڕۆحی پیسی تێدایە، لاڵی کردووە. [١٨]کاتێ دەیگرێ، دەیدا بەزەویداو کەف لەدەمی دێت‌و ددانە چرکێی پێدەکەوێت. داوام لەقوتابیەکانت کرد ڕۆحەکە دەرکەن، بەڵام نەیانتوانی. [١٩]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەی نەوەی بێباوەڕ! تاکەی لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان هەڵگرم؟ ئا بیهێنن بۆ لام.) [٢٠]ئەوانیش کوڕەکەیان هێنایە لای عیسا. هەر کە ڕۆحە پیسەکە عیسای بینی، منداڵەکە قێی لێهات‌و کەوتە سەر زەوی، کەف لەدەمی هات‌و دەستی کرد بەگەوزین‌و خۆ خولانەوە. [٢١]عیسا لەباوکی کوڕەکەی پرسی: (لەکەیەوە وای لێدێت؟) ئەویش لە وەڵامدا ووتی: (لەمندالییەوە. [٢٢]زۆر جار ڕۆحە پیسەکە خستوویەتیە ناو ئاو و ئاگرەوە تابیکوژێ. گەر بتوانی شتێکمان بۆ بکەیت، بەزەییت پێمان بێتەوەو یارمەتیمانبدە.) [٢٣]عیسا پێی ووت: ((گەر بتوانی)؟ ئەوەی باوەڕبهێنێ هەموو شتێکی بۆ دەبێت.) [٢٤]دەستبەجێ باوکی منداڵەکە هاواری کرد: (باوەڕم هەیە، یارمەتی بێباوەڕیم بدە.) [٢٥]عیسا کە بینی خەڵکەکە لێیان کۆدەبنەوە، بەڕۆحە پیسەکەی ووت: (ئەی ڕۆحی کەڕو لاڵ، فەرمانت پێدەدەم بڕۆ دەرەوە لەو کوڕەو جارێکی کە نەگەڕێتەوە بۆ لای!) [٢٦]دوایی ڕۆحەکە هاواری کردو کوڕەکەی بەتوندی خستو هاتە دەرەوە. کوڕە وەك مردووی لێهات، کەساتێکی زۆر ووتیان: (مرد.) [٢٧]بەڵام کاتێ عیسا دەستیدایە دەستی‌و هەڵیساند، ئەویش هەستایە سەرپێ. [٢٨]کاتێ عیسا گەڕایەوە بۆماڵ، قوتابیەکان بەتەنها لێیان پرسی: (بۆچی ئێمە نەمانتوانی ئەو ڕۆحە دەرکەین؟) [٢٩]وەڵامی دایەوە: (ئەم جۆرە ڕۆحە دەرناکرێ بەنوێژ نەبێت.)

دووەم باسی مردنی عیسا

[٣٠]دوای ئەمە لەوێ ڕۆیشتن‌و بەناوچەی جەلیل تێپەڕین، عیساش نەیدەویست کەس پێی بزانێ، [٣١]چونکە خەریکی فێرکردنی قوتابیەکانی بوو، پێی‌ووتن: (ڕۆڵەی مرۆڤ، دەدرێ بەدەستی خەڵکیەوە،

دەکۆژرێ، دوای کوشتنی بەسێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە). [٣٢] بەڵام ئەوان ئەم قسەیە تێ‌ناگەیشتن‌و ترسان لێی‌بپرسن.

کێ مەزنترینە ؟

[٣٣] ئینجا عیسا چوو بۆ شاری کەفەرناحوم. کاتێ گەیشتەماڵەوە، لەقوتابیەکانی پرسی: (ئەوە لەڕێگا باسی چیتان دەکرد؟) [٣٤] قوتابیەکان هیچ وەڵامیان نەدایەوە، چونکە لەڕێگە مشت‌ومڕی ئەوەیان بوو، کامیان مەزنترە. [٣٥] ئینجا عیسا دانیشت، هەر دوانزە قوتابیەکەی بانگ‌کردە لای خۆی‌و پێی‌ووتن: (گەر یەکێ ویستی یەکەمین بێت. باخۆی بخاتە دوای هەمووانەوە‌و ببێتە خزمەتکار بۆ هەمووتان.) [٣٦] هەر لەوێدا منداڵێکی بانگ‌کرد، گرتیە باوەشیەوە‌و لەناوەڕاستیان ڕای‌گرت‌و پێی‌ووتن: [٣٧] (ئەوەی بەناوی منەوە پێشوازی لەیەکێ لەم منالأنە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن دەکات، هەروەها ئەوەی پێشوازی لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەمن ناکات، بەڵکو لەوەی ناردوومی.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

[٣٨] ئینجا یۆحەنا ووتی: (مامۆستا، یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی پیسی لەخەڵکی دەردەکرد، ڕێمان لێ‌گرت، چونکە دوامان ناکەوێت.) [٣٩] عیسا ووتی: (ڕێی لێ‌مەگرن. کەسێ نییە بەناوی منەوە کاری سەرسوڕهێنەر بکات‌و بتوانێ بەخراپە باسم بکات. [٤٠] جا ئەوەی دژمان نییە لەگەڵماندایە. [٤١] چونکە ئەوەی بەناوی منەوە جامێ ئاوی پێدان، لەبەرئەوەی سەر بە مەسیحن، ڕاستیتان پێ‌دەڵێم ئەو کەسە پاداشتی وون نابێت.

کۆسپ دروستکردن

([٤٢] ئەوەی ببێتە کۆسپ بۆ یەکێك لەم بچووکانەی باوەڕیان بەمن هەیە، ئەوا باشترە بۆ ئەو بەردی دەستار بەملیەوە هەڵواسرێ‌و فڕێ بدرێتە ناو قوڵایی دەریاوە. [٤٣] هەروەها گەر دەستت تووشی گوناهی کردی، بیبڕەوە، باشترە بڕۆیتە ناو ژیانی هەتاهەتایی بەیەك دەستەوە لەوەی بەهەردوو دەستەوە بڕۆیت بۆ دۆزەخ، بۆ ناو ئاگرێ کوژانەوەی بۆ نییە. [٤٤][چونکە لەوێ کرمەکانیان مردنیان

بـۆ نییـەو ئاگریـان ناکوژێتـەوە.] [۴۵]هـەروەها گـەر قـاچت تووشـی گـوناهـی کـردی، بیبڕەوە، باشـترە بەیـەك قاچـەوە بڕۆیتـە نـاو ژیـانی هەتاهەتاییەوە لەوەی بەهەردوو قاچـەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخـەوە. بـۆ نـاو ئـاگرێ کوژانـەوەی بـۆ نییـە. [۴۶][لـەوێ کرمەکانیان مردنیان بـۆ نییـەو ئاگریـان ناکوژێتەوە.] [۴۷]هەروەها گـەر چـاوت تووشـی گونـاهی کـردی دەریهێنـە، باشترە بڕۆیتـە نـاو پادشـاهێتی خـوداوە بەبێ چاو لەوەی بەدوو چاوەوە بڕۆیتـە نـاو دۆزەخـەوە. [۴۸]لـەوێ کرمـەکانیان مردنیان بۆ نییەو ئاگریـان ناکوژێتـەوە. [۴۹]چـونکـە هـەموو بەئاگـر سـوێر دەکرێن. [۵۰]خـوێ باشـە، بـەڵام گـەر خـوێ سـوێریەکەی نـەما، چـی سـوێریەکەی بـۆ دەگەڕێنێتـەوە؟ بـا لەدەرونتان گشتکات خوێ هـەبێت، هـەروەها ئاشـتی خوازبـن بەرامبـەر بەیەکتری.)

تەڵاق دان

۱۰ ئینجا عیسا ئەو ناوچەیەی بەجێهێشـتـو چـوو بـۆ هـەرێمی یـەهودیاو پشـتی ئـوردون. دیسـانەوە خەڵکەکـە لێـی کۆبوونـەوە، ئـەویش هـەروەك لێیڕاهـاتبوو دەستی کرد بەفێرکردنیان.

[۲]هـەندێ لەفەریسـیەکان لێیهاتنـە پێشەوە تـا تاقیبکەنـەوە، لێیـان پرسـی: (ئایـا دروسـتە پیـاو ژنەکـەی تـەڵاق بدات؟) [۳]لێرەدا عیسا لێیپرسین: (موسـا چ پاسپاردەیەکی پـێداون؟) [۴]ووتیـان: (موسـا ڕێیداوە تەڵاقنامـە بنووسـرێ، بەمـەش ژن تـەڵاق دەدرێ.) [۵]عیسـا وەڵامیدانەوە: (موسا ئەم پاسپاردەیەی بۆ نووسـیون، لەبـەر دڵڕەقیتـان. [۶]بـەڵام لەسـەرەتای دروسـت بوونـەوە خـودا مرۆڤـی بـەنێرو مـێ دروسـت کـرد. [۷]لەبـەر ئـەو هۆیـە پیـاو باوکو دایکـی بەجێ دەهێڵێتو لەگەڵ هاوسـەرەکەی یەکدەگرێ، [۸]ئەوسا هەردووکیان دەبن بەیەك لـەش. ئیتر دوو نیـن بـەڵکو یـەك لەشـن. [۹]ئـەوەی خـودا بەیـەکی گەیاندووە، مـرۆڤ جیای ناکاتـەوە.) [۱۰]کە گەڕانـەوە بـۆ مـاڵ، قوتاییـەکانی لـەم بارەیـەوە لێیـان پرسـی. [۱۱]ئـەویش پێیووتن: (ئەو پیاوەی ژنەکەی تـەڵاق دەداو یەکێکی کە دەهێنێ، ئـەوا داوێـن پیسی لەگەڵ دەکات. [۱۲]هـەروەها ئـەو ژنەی واز لەمێردەکەی دەهێنێتـو شوو

بەیەکێکی کە دەکات، ئەوا داوێن پیسی دەکات.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منداڵانە

[١٣]هەندێ کەس منداڵیان هێنا بۆ لای عیسا، بۆ ئەوەی دەستیان لێبدات، بەڵام قوتایەکان نەیانهێشت. [١٤]کاتێ عیسا ئەمەی بینی، تووڕەبوو، پێیووتن: (واز لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام، ڕێگەیان لێمەگرن، چونکە پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە. [١٥]بەڕاستی پێتان دەڵێم: ئەوەی وەک منداڵێک پادشاهێتی خودا وەرنەگرێ، ناچێتە ناویەوە.) [١٦]ئینجا منداڵەکانی لەباوەش کردو دەستی خستە سەر سەریانو پیرۆزی کردن.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

[١٧]کاتێ عیسا خەریک بوو دەڕۆیشت، پیاوێک خێرا هات، کرنووشی بۆ بردو لێی پرسی: (ئەی مامۆستای باش، چی بکەم بۆ ئەوەی ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [١٨]عیسا پێیووت: (بۆچی بەباش ناوم دەبەیت؟ ئەوە بزانە کەس باش نییە یەکێک نەبێت، ئەویش خودایە. [١٩]تۆ ڕاسپاردەکان دەزانیت: مەکوژە، داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، زۆرداری لەکەس مەکە، ڕێزی باوکو دایکت بگرە.) [٢٠]کابراش ووتی: (مامۆستا لەمنداڵیەوە هەموو ئەمانەم کردووە.) [٢١]عیسا سەیری کردو خۆشیویست، پێیووت: (شتێکت ماوە بیکەیت بڕۆ ئەوەی هەتە بیفرۆشەو دابەشی کە بەسەر هەژاران، بەمە گەنجینەیەکت دەبێت لەئاسمان، دوای ئەمە وەرە دوام بکەوە.) [٢٢]کابرا بەمە زۆر دڵگران بوو، ئەوڵی بەجێهێشت، چونکە ساماتێکی زۆری هەبوو.

[٢٣]ئینجا عیسا سەیری دەوروپشتی خۆی کردو بەقوتایەکانیووت: (چەند گرانە بۆ ئەوانەی دەوڵەمەندن بچنە ناو پادشاهێتی خوداوە!) [٢٤]قوتایەکان سەریان سوڕما لەقسەکانی، بەڵام عیسا جارێکی کە وەڵامیدانەوەو پێیووتن: (ڕۆڵەکان چەند سەختە چوونە ناوەوەی پادشاهێتی خودا! [٢٥]ڕۆیشتنی حوشترێک بەکونی دەرزیەکدا ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێک بۆ پادشاهێتی خودا.) [٢٦]قوتایەکان زیاتر سەریان

سوپرماو بەیەکتریان ووت: (کەواتە کێ ڕزگاری دەبێت؟) [٢٧]عیسا سەیری کردنو ووتی: (بەلای مرۆڤەوە ئەمە نایێت، بەڵام بەلای خوداوە نا، چونکە هەموو شتێك لەلایەن خوداوە دەبێت.) [٢٨]ئینجا پەترۆس پێی ووت: (ئەوەتا ئێمە هەموو شتێکمان بەجێهێشتوەو دوات کەوتوین.) [٢٩]عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ڕاستیتان پێدەڵێم: کەس نییە براو خوشکو دایکو باوکو منداڵو مااڵو کێڵگەی بەجێهێشتبێ لەپێناوی منو لەپێناوی مزگینی، [٣٠]لەم زەمانەدا سەد ئەوەندە وەرنەگرێتەوە لەماڵو براو خوشکو دایکو منداڵو کێڵگە لەگەڵ چەوساندنەوە، لەداهاتووش ژیانی هەتاهەتایی. [٣١]بەڵام زۆر لەیەکەمینەکان دەبنە دواهەمینو دواهەمینەکانیش دەبنە یەکەمین.)

سێیەم باسی مردنی عیسا

[٣٢]کاتێ هەموو بەڕێگاوەبوون بەرەو شاری قودس، عیسا لەپێشیانەوە دەڕۆیشتو قوتابیەکانیش بەسەرسوڕماویەوە بەدوایەوە، خەڵکەش بەترسەوە. عیسا دوانزە قوتابیەکەی جارێکی کە بردە لاوە، پێیووتن چی بەسەردێ: [٣٣](ئەوا بۆ شاری قودس دەڕۆین، لەوێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، بڕیاری مردنی بەسەردا دەدەن، دەیدەنە دەست ناجوولەکەکان، [٣٤]گاڵتەی پێدەکەن، تفی لێدەکەن، بەقامچی لێیدەدەن، ئینجا دەیکوژن. ئەویش دوای سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

[٣٥]لێرە یاقوبو یۆحەننا دوو کوڕەکەی زەبدی لێیهاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (مامۆستا، دەمانەوێ ئەوەی داوات لێدەکەین بۆمانی جێبەجێ بکەی.) [٣٦]ئەویش لێیپرسین: (چیتان دەوێت بۆتانی بکەم؟) [٣٧]پێیان ووت: (بەڵێ لەشکۆمەندیەکەتدا یەکێکمان لەلای ڕاستو ئەوی ترمان لەلای چەپت دانشین.) [٣٨]عیسا پێیووتن: (ئێوە نازانن داوای چی دەکەن، دەتوانن ئەو جامە بخۆنەوە کەمن دەیخۆمەوە، یا بەو شێوەیە لەئازار هەڵکێشرێن کە

مـــن هەڵدەکێشـــرێم؟) [٣٩]ووتیـــان: (دەتوانین.) ئینجا عیســا پێیووتــن: (ئــەو جامــەی مــن دەیخۆمــەوە، لــەدواییدا تێــوەش دەیخۆنــەوە، بــەو شێوەیەی مــن لــەئازار هەڵدەکێشــرێم، تێــوەش هەڵدەکێشــرێن. [٤٠]بــــەڵام دانیشتن لەلای ڕاستو چەپمــەوە مــن ناتوانم بیدەم، تــەنها بەوانــە نــەبێ کــە بۆیان دانراوە.) [٤١]کــاتێ دە قوتابیەکــە ئەمەیان لەیاقوبو یۆحەننا بیست لێیان تووڕەبــوون. [٤٢]ئەوسا عیســا بــانگی کــردنو پێیووتــن: (دەزانــن ســەرۆك نەتــەوەکان کــە فــەرمانڕەوایی دەکــەن گــــەورەیان هەیــــە لەســــەرووبانەوە، هــەروەها گــــەورەکانیان دەســــەڵاتیان هەیە بەســەریان. [٤٣]بــەڵام تێــوە بائەمــە لەناوتان نەبێت، ئەوەی دەیەوێ مــەزن بێــــت لــــەناوتان، بــــا ببێــــت بەخزمــــەتکارتان. [٤٤]ئــــەوەش کــــە دەیــەوێت لــەناوتان ببێتــە یەکــەمین، باببێتە کۆیلە بۆ هــەموان. [٤٥]تەنانــەت ڕۆڵەی مرۆڤیش نەهــاتووە بۆ ئــەوەی خــزمــەت بکــرێ، بەڵکــو بــۆ ئــەوەی خزمــەت بکــاتو خــۆی پێشــکەش بکــاتو بــەخت بکــات لــــەپێناوی خەڵکێکی زۆر.

عیسا کۆیرێك چاکدەکاتەوە

[٤٦]ئینجا گەیشتە ئــەریحا، کــاتێ ئەریحایان بەجێهێشت قوتایــەکانو خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بــوو، کــوڕی تیماوس کە بارتیماوسی پێدەوترا کوێر بوو، لەسەرە ڕێگادا دانیشتبوو ســوالی دەکــرد. [٤٧]کــاتێ بیســتی عیســای ناســیریە لــەوێوە دەڕوا، دەســتی کرد بــەهاوارکردنو ووتــی: (ئــەی عیســای ڕۆڵــەی داود، بــەزەییت پێمدابێتــەوە!) [٤٨]لەوێدا زۆر کــەس سەرزەنشتیانکرد تــا بێدەنــگ بێــت. بــەڵام ئــەو زیــاتر هــاواریکرد: (ڕۆڵــەی داود، بــەزەیت پیامدابێتەوە!) [٤٩]عیسا ڕاوەستاو ووتــی: (بــانگی بکــەن.) ئــەوانیش کــابرای کوێریــان بــانگکردو ووتیــان: (بــە ووڕەبــە! هەستە! بــانگت دەکــات.) [٥٠]ئــەویش کەواکــەی بــەری فــڕێداو ڕۆیشت بــەرەو لای عیســا. [٥١]عیســا لێیپرسی: (دەتەوێ چیــت بــۆ بکــەم؟) کــابرای کوێــر وەڵامــی دایــــەوە: (گەورەم، دەمەوێ چاوم چاکەیتــەوە.) [٥٢]ئینجا عیسا پێیووت: (بڕۆ! باوەڕت چاکیکردیتــەوە.) دەســتبەجێ کــابرا چــاوی ڕوونــاکی تێکــەوتو لــەدوای عیسا ڕۆیی بەڕێدا.

عیسا دەڕوات بۆ قودس

١١ کاتێ لەقودس نزیک بوونەوە، گەیشتنە دێی بەیتفاجی‌و بەیتعەنیا کەنزیك کێوی زەیتونن. عیسا دووان لەقوتابیەکانی نارد، [٢] پێیووتن: (بڕۆنە ئەو دێیەی بەرامبەرتان، کە دەگەنە ئەوێ، دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە، تا ئێستا کەس سواری نەبووە، بیکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. [٣] گەر یەکێك پێیووتن: بۆ ئەمە دەکەن؟ بڵێن: گەورەمان پێویستی پێیەتی، ئینجا دەستبەجێ دەینێرێ بۆ ئێرە.) [٤] قوتابیەکان ڕۆیشتن‌و لەکۆلانێك بینیان جاشکەکە بەدەرگای دەرەوە بەستراوەتەوە، ئەوانیش کردیانەوە، [٥] هەندێ کەس لێویدا ڕاوەستابوون ووتیان: (چی‌دەکەن؟ بۆ ئەو جاشکە دەکەنەوە؟) [٦] بەو شێوەیەی عیسا پێی ووتبوون وەلامیان دایەوە، ئیتر وازیان لێهێنان. [٧] ئینجا کراسەکانیان خستە سەر پشتی جاشکەکەو هێنایان بۆ عیسا، ئەویش سواری بوو. [٨] زۆر لەخەڵکەکە ڕێگەکەیان ڕاخستبوو بەجلەکانیان‌و هەندێکی کەش بەلقی دار کە لەباخەکانیان کردبووەوە. [٩] ئەوانەی لەدوایەوە دەڕۆیشتن‌و ئەوانەش لەپێشیەوە بوون، هاواریان دەکرد: (هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت! [١٠] پیرۆزە ئەو پادشاهێتییەی دێت، پادشاهێتی داودی باوکمان! هۆسانا لەبەرزاییا!) [١١] دوای ئەمە عیسا گەیشتە شاری قودس، چووە ناو پەرستگاکەوە تەمشای هەموو شتێکی کرد، بەڵام لەبەر ئەوەی کات دەمەو ئێوارە بوو، لەگەڵ دوانزە قوتابیەکەی ڕۆیشتەوە بۆ دێی بەیتعەنیا.

دار هەنجیری بێ بەر

[١٢] بەیانی کاتێ عیسا دێی بەیتعەنیای بەجێهێشت، برسی بوو. [١٣] لەدوورەوە دار هەنجیرێکی بینی باش گەڵای کردبوو، ڕووی تێکرد بەڵکو بەری پێوە بێت. کاتێ گەیشتە لای لەگەڵ زیاتر هیچی پێوە نەدی، چونکە کاتەکە وەرزی هەنجیر نەبوو. [١٤] عیسا پێی ووت: (ئیتر کەس لەبەرت ناخوات تاهەتایە.) قوتابیەکانیش گوێیان لەمەبوو.

پاککردنەوەی پەرستگا

[١٥] هاتنەوە بۆ قودس و عیسا چووە ناو پەرستگاکەوە، دەستی کرد بەدەرکردنی ئەوانەی خەریکی کڕین و فرۆشتن بوون. مێزی پارە گۆڕەوەکانی وەرگێڕا لەگەڵ شوێنی دانیشتنی کۆتر فرۆشان. [١٦] ئیتر نەیهێشت کەس بەناو پەرستگاکەدا بڕوات لەوانەی شتو مەکیان بەسەر کۆڵەوە بوو. [١٧] دەستی کرد بەفێرکردنی خەڵکەکەو ووتی: (ئایا خودا لەکتێبی پیرۆز نەیفەرمووە: {ماڵم بەشوێنی نوێژ ناودەبرێ لەلای هەموو گەلان؟} کەچی ئەوەتا تێوە کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان!}) [١٨] هەر کە سەرۆك کاهینەکان و مامۆستایانی شەریعەت گوێیان لەمە بوو، بیریان کردەوە لەوەی چۆن بیکوژن. چونکە لێی دەترسان لەبەرئەوەی خەڵکەکە هەمووسەرسام بووون لەفێرکردنەکانی. [١٩] کاتێ تێوارە داهات، عیسا و قوتابیەکانی چوونە دەرەوەی شار.

دەربارەی هێزی باوەڕ

[٢٠] ڕۆژی دوایی بەیانی زوو کاتێ بەلای دار هەنجیرەکەدا ڕۆیشتن، سەیریان کرد هەمووی ووشك بووە لەڕەگەوە. [٢١] پەترۆس بیری کەوتەوەو ووتی: (مامۆستا، سەیری ئەو دار هەنجیرە بکە کە نەفرەتت لێکرد، ووشك بووە!) [٢٢] ئینجا عیسا بەهەموویانی ووت: (باوەڕتان بەخودا بێت.) [٢٣] بەڕاستی پێتان دەڵێم: ئەوەی بەو شاخە بڵێ هەڵکەنرێ و بڕۆ خۆت بخەرە ناو دەریاوە، بەمەرجێ گومان نەکات لەدڵی، بەڵکو باوەڕ بکات ئەوەی دەیڵێ دەبێت، ئەوا بۆی دەبێت. [٢٤] جا لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: ئەوەی داوای دەکەن و نوێژی بۆ دەکەن، باوەڕتان هەبێ کە وەرتان گرتووە، ئەوا بۆتان دەبێ. [٢٥] کاتێکیش کە نوێژ دەکەن گەر شتێکتان هەبوو بەسەر یەکێکەوە لێی خۆش بن، هەتا باوکی ئاسمانیتان لەهەڵەکانتان خۆش بێت. [٢٦] [بەڵام تێوە گەر لێ بوردنتان بۆ خەڵکی نەبێت، باوکی ئاسمانیشتان لێ بوردنی نایێت بۆهەڵەکانتان.])

دەسەڵاتی عیسا

[٢٧] عیسا و قوتابیەکانی دیسان

هاتنەوە بۆ قودس، کاتێ بەپەرستگادا دەڕۆیشت، سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو پیران لێی‌هاتنە پێشەوە، [٢٨]لێیان پرسی: (ئەوەی کردووتە بەچ دەسەلاتێ دەیکەیت؟ کێ دەسەلاتی پێت داوە ئەم شتانە بکەی؟) [٢٩]عیسا وەلامی دانەوە ووتی: (منیش شتێکتان لێدەپرسم، گەر وەلامم بدەنەوە، ئەوسا پێتان دەڵێم بەچ دەسەلاتێك ئەم شتانە دەکەم: [٣٠]ئایا یەحیا لەئاسمانەوە دەسەلاتی پێدرابوو خەڵك لەئاوهەڵکێشێت یان لەخەڵکیەوە؟ وەلامم بدەنەوە!) [٣١]ئەوانیش کەوتنە تەگبیرو ڕاوێژ لەتیو خۆیان، ووتیان: (گەر بڵێن لەئاسمانەوە بوو، دەڵێت باشە بۆچی باوەڕتان پێنەکرد؟ [٣٢]یان ئەگەر بڵێن لەخەڵکیەوە بوو، ...) ئەوان لە گەل دەترسان، چونکە گەل یەحیایان بەپێغەمبەر دادەنا. [٣٣]ئەوسا بەعیسایان ووت: (نازانین.) عیساش پێیووتن: (منیش پێتان ناڵێم بەچ دەسەلاتێك ئەمانە دەکەم.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

١٢ عیسا بەنموونە قسەی‌کرد بۆ خەڵکەکە، ووتی: (کابرایەك باخێکی مێوی چاندو دەوروپشتەکەی پەرژین کرد، لەناویدا بابەتی ترێ گوشینی تێدا دانا و شوێنی پاسەوانی تێدا دروست‌کرد. ئینجا ڕەزەکەی دایەدەست باخەوانانو خۆی بۆ وولاتێکی‌کە ڕۆیشت. [٢]کاتێ وەرزی بەروبووم هات، ئیشکەرێکی نارد بۆ لای باخەوانەکان تاکو لەبەری ڕەزەکە بەشی خۆی بۆ بنێرن. [٣]بەڵام باخەوانەکان کابرایان گرتو لێیاندا و بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. [٤]کابرا دیسانەوە ئیشکەرێکی کەی نارد بۆ لایان، باخەوانەکان ئەمیشیان بەلێدانو سووکایەتی پێکردنو سەرشکاویەوە بۆ ناردەوە. [٥]ئینجا کابرا ئیشکەرێکی‌کەی نارد، باخەوانەکان ئەمجارەشیان بەکوشتنی ئەوانی کەیان. [٦]کابرا کۆرپکی تاقانەی خۆشەویستی هەبوو، لەدواییدا هەستاو کۆرپەکەی نارد بۆ لایان، ووتی: هەر

چۆتیـــك بێـــت لەكوڕەكـــــەم سڵدەكـەنەوە. [٧]بـەڵام باخەوانـەكان بەیـەكتریان ووت: ئـــەوەتا ئـــەوە مـیراتگرە، وەرن بـابیكوژین ئەوسـا میراتـەكـە بـۆ خـۆمان دەمێنێتـــەوە. [٨]ئینجا كوڕەكەیان گرت، كوشتیانو فڕێیاندایە دەرەوەی ڕەزەكـە. [٩]باشە دەبـێ خـاوەنی ڕەزەكـە چیبكـات؟ ئـەو دێـــتو باخـــەوانەكان لـــەناو دەبات‌و ڕەزەكە دەدا بەباخەوانانی تر. [١٠]ئـــایا لـــەكتێبی پـــیرۆزدا ئـــەم ئایـــەتەتان نەخوێندۆتـــەوە: {ئـــەو بـەردەی وەسـتاكان ڕەتیـان‌كردەوە، بـوو بـە بـەردی بناغـە. [١١]ئەمـەش لەخوداوەندەوەیـــــەو شـــــتێكی سەرسـوڕهێنەرە لەبـەر چاومـــان.}؟ [١٢]دوای ئەمـە وێستیان عیسـا بگـرن، چونكـە دەیـانزانی نموونەكـە ئـەوان دەگرێتەوە، بەڵام لەخەڵكەكە ترسـان، ئیتر وازیان لێهێناو ڕۆیشتن.

باج دان بە قەیسەر

[١٣]ئینجـا هـەندێ لەفەریسـیەكانو پیـاوانی هیرۆدسیان نـاردە لای عیسـا، تـــاكو بەووشـــەیەكی خـــۆی تووشـی‌بكەن. [١٤]هـاتنو پێـیـان ووت: (مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ ڕاستگۆیت، گوێش نادەیت بەكـەس، چونكە پلـەو پایـەت بەخـەیاڵدا نایـەت، تـــەنها فێركـــردنی ڕێگـەی خـــودا نـــەیێت بەشێوەیەكی ڕاست. باشە ئایـا سـەرانە دان بەقەیسەر دروستە یـان نـا؟ سـەرانە بدەیـن یـان نـەی‌دەین؟) [١٥]بـەڵام عیسـا بەدووڕوویی ئـەوانی زانـیو پێی‌ووتـن: (بۆچی تـاقیم دەكەنـەوە؟ ئـا دینـارێكم بدەنێ باتەماشـای بكـەم.) [١٦]ئەوانیـش دینارێكیـان پێـی‌دا، ئینجـا عیسـا لێـی پرسین: (باشە ئەم وێنەو نووسراوە هـی كێیـە؟) ووتیـان: (هـی قـــەیسەرە.) [١٧]پێی‌ووتـن: (كەواتـە ئـەوەی هـــی قەیسـەرە بیدەن بە قەیسـەر، ئەوەش هـی خـودایە بیـدەن بـەخودا.) ئـەوان بـەم وەڵامە زۆر سەریان سوڕما.

زیندووبوونەوەی مردووان

[١٨]ئینجـا هـەندێ لەســـەدوقیەكان كـەباوەڕ بەزیندووبوونـــەوە ناكـــەن، لێیهاتنە پێشـەوەو پرسیاریان لێكردو ووتیـان: [١٩](مامۆسـتا، موسـا بـــۆی نووسیوین، گەر یـەكێ براكـەی مردو ژنەكەی بـێ منـداڵ بـەجێما، پێویستە لەسـەری براژنەكـەی بهێنێـتـو وەچـە

بەناوی براکەیەوە دروست بکات.
[٢٠]حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی هێناو مرد بێ ئەوەی منداڵی هەبێ.
[٢١]دووەم براژنەکەی خواست، ئەویش مرد بێئەوەی منداڵی لەپاش بەجێ بمێنێ، سێیەمیش هەمان شت. [٢٢]تا بەم شێوەیە هەر حەوت براکە مردن، بێئەوەی هیچ منداڵیان لەپاش بەجێ بمێنێ. لەپاشان ژنەکەش مرد. [٢٣]باشە لەڕۆژی زیندووبونەوەدا، ژنەکە بۆ کامیان دەبێت؟ چونکە ژنی هەموویان بووە.)
[٢٤]عیسا وەڵامی دانەوە ووتی: (ئایا تێوە گومڕا نین، چونکە نە لەکتێب دەزانن نە لەهێزی خودا؟ [٢٥]کاتێ خەڵکی زیندووەبنەوە، نەژن دەهێنن و نەشوو دەکەن، بەڵکو وەک فریشتەی ئاسمان دەبن. [٢٦]بەڵام دەربارەی مردووان کە زیندووەبنەوە، ئایا لەتەوراتدا نەتانخوێندۆتەوە چۆن خودا لەناو دەوەنەکەدا لەگەڵ موسا دواو پێیووت: (من خودای ئیبراهیمو خودای ئیسحاقو خودای یاقوبم؟) [٢٧]ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو خودای زیندووانە، کەواتە تێوە خراپ گومڕابوون!)

گەورەترین پاسپاردە

[٢٨]یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت کە گوێی لەقسەکانیان بوو هەروەها بینی عیسا باش وەڵامی دانەوە، لێیپرسی: (چ پاسپاردەیەک یەکەمی هەموو پاسپاردەکانە؟) [٢٩]عیسا وەڵامیدایەوە: (یەکەمی هەموو پاسپاردەکان ئەمەیە: {گوێ بگرە ئیسرائیل، خوداوەند خودای تێمە یەک خوداوەندە، [٣٠]جا دەبێ خوداوەند خودات خۆش بوێ بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو بیرو هەموو تواناتەوە.} ئەمە پاسپاردەی یەکەمە. [٣١]دووەمیشیان وەک ئەم وایە، (ئەوەی لێت نزیکە وەک خۆت خۆشت بوێ، ئیتر هیچ پاسپاردەیەک نییە مەزنتر لەم دوو پاسپاردەیە.) [٣٢]ئینجا مامۆستاکەی شەریعەت پێیووت: (مامۆستا ئەمە پاستەو تۆ پاستت فەرموو. خودا هەریەکەو هیچ خودایەکی کە نییە تەنها ئەو نەبێ، [٣٣]هەروەها خۆشەویستی ئەو بەهەموو دڵو بەهەموو تێگەیشتنو بەهەموو تواناوەیە، هەروەها خۆشەویستی ئەوەی لێت نزیکە وەک خۆت باشترە لەهەموو قوربانیەکو قوربانی سوتاندنێک.) [٣٤]کاتێ عیسا

بینی کابرا بەژیرانە دوا، پێیووت: (تۆ ئەوەندە دوور نیت لەپادشاهێتی خوداوە.) دوای ئەمە ئیتر کەس نەیوێرا هیچ پرسیارێکی کەی لێبکات.

مەسیح و داود

[٣٥]لەکاتێکدا عیسا لەناو پەرستگاکە خەڵکی فێردەکرد، ووتی: (مامۆستایانی شەریعەت چۆن دەڵێن مەسیح* کوڕی داودە؟ [٣٦]کاتێ داود خۆی بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە دواو ووتی: {خوداوەند بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای دەستی ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} [٣٧]کە داود خۆی مەسیح بەخوداوەند بانگ بکات، ئیتر چۆن مەسیح دەبێت بەکوڕی؟) خەڵکەکە زۆر بەشادومانیەوە گوێیان بۆ قسەکانی ڕاگرتبوو. [٣٨]عیسا لەفێرکردنەکەیدا پێی ووتن: (ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەت بن، ئەوانەی بەجلی پانو پۆڕو درێژەوە دەگەڕێن و حەز دەکەن لەگۆڕەپانە گشتیەکاندا سڵاوێیان لێبکرێ، [٣٩]لەکەنیشتەکان ڕیزی پێشەوە دەگرن، ڕیزی یەکەمیش لەکاتی داوەتەکاندا. [٤٠]هەروەها مااڵی بێوەژن دەخۆن، وەك خۆدەرخستن درێژە بەنوێژەکانیان دەدەن. ئەوانە سەختترین سزا وەردەگرن.)

بەخشینی بێوەژن

[٤١]عیسا بەرامبەر سندوقی پەرستگاکە دانیشتو سەیری ئەوەی دەکرد چۆن خەڵکی پارەیان تێدەکرد، زۆر لەدەوڵەمەندەکان پارەی زۆریان خستە ناو سندوقەکە. [٤٢]ئینجا بێوەژنێکی هەژار هاتو دوو پولی خستە ناو سندوقەکە، کە چارەك چارەکی دینارێکی نەدەکرد. [٤٣]عیسا قوتایەکانی بانگکردو پێیووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم، ئەو بێوەژنە هەژارە، لەهەموو خەڵکەکە زیاتر پارەی خستە ناو سندوقەکە. [٤٤]چونکە هەموو ئەوانیتر پارەیاندا لەوەی لەپێویستی خۆیان زیاتربوو، بەاڵم ئەوەی ژنەکە دای، لەپێویستی خۆیبوو، تەنها هەر ئەوەش گوزەرانی ئەو بوو.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

١٣ [١]لەکاتێکدا عیسا پەرستگاکەی بەجێ دەهێشت، یەکێ لەقوتایەکانی

پێووت: (مامۆستا، سەیری ئەم بەردو خانووە سەر سوڕهێنەرانە بکەا!) [٢]عیساش پێووت: (ئەم خانووە مەزنانە دەبینیت؟ بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێو هەمووی دەڕوخێت.) [٣]کاتێ عیسا لەسەر چیای زەیتون بوو بەرامبەر پەرستگاکە، پەترۆس و یاقوب و یۆحەننا و ئەندەراوس بەتەنها لێیان پرسی: [٤](پێمان بڵێ کەی ئەم شتانە ڕووەدات، پێش ئەوەی ئەمانە بێت چ نیشانەیەك دیاری دەدات؟) [٥]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئاگاداربن، کەس هەڵتان نەخڵەتێنێ. [٦]زۆر هەن بەناوی منەوە دێن و دەڵێن، تێمە ئەوین. بەمەش زۆر کەس هەڵ دەخەڵەتێنن. [٧]کاتێ باس و هەواڵی جەنگ دەبیستن مەترسن، ئەمە دەبێ ڕووبدات، بەڵام ئەمە جارێ کۆتایی نییە. [٨]میللەتان دەچن بەگژ یەکتردا و وڵات بەگژ وڵاتی کەدا، بوومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕووەدات، هەروەها برسێتی و نەبوونی، بەڵام ئەمە جارێ پێچو ژانی یەکەمە. [٩]ئاگاداری خۆتان بن، چونکە دەتانبەنە بەر دادگاو کەنیشتەکان، لێتان دەدەن و لەپێناوی من لەبەردەم حوکمڕان و پادشاکان ڕادەوەستێنرێن، تا شایەتی بۆ من بدەن لەبەردەمیان. [١٠]هەروەها یەکەمجار دەبێ مزگینی بەهەموو میللەتان ڕابگەیەنرێ. [١١]کاتێکیش دەتانبەن بۆئەوەی بتانداەن بەدەستەوە، ناڕەحەت مەبن بەوەی چی بڵێن، بەڵکو لەوێدا چیتان بۆ دەوترێ پێی بدوێن، چونکە ئێوەنین دەدوێن، بەڵکو ڕۆحی پیرۆزە دەدوێت. [١٢]برا، برا دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك کوڕ، منداڵان لەباوك و دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانکوژن. [١٣]هەموو خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێتەوە لەپێناوی ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی ڕادەگرێ ئەوە ڕزگاری دەبێت.

گەورەترین تەنگانە

[١٤]کاتێ پیسیو کاول‌بوون دەبینن لەو جێگایەی کە نابێ لێی بێ، ئەوەی پێغەمبەر دانیال باسی کردووە، (باخوێنەر تێبگات)، دوایی با ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان ڕاکەن بۆ شاخەکان، [١٥]ئەوەش لەسەربانە، بابۆ بردنی هیچ شتێك نەیەتە خوارەوەو نەچێتە ژوورەوە، [١٦]هەروەها ئەوەی لەکێڵگە بوو، با نەگەڕێتەوە تاکو

جلەکانی لەگەڵ خۆی بـات. [١٧]خـاك بەسـەر سـك‌پڕو شـیردەر لەوڕۆژانـەدا! [١٨]نۆڕ بکەن با ئەمە لەزستاندا نـەبێت. [١٩]چونکـە تەنگانەیـەك ڕووەدات کـە هێشـتا لەدروسـت‌کردنی جیهانـەوە، ئەوەی خودا دروستی‌کردووە، تا ئـەمڕۆ شتی‌وا نەبووەو نـابێت. [٢٠]گـەر بێـتو خوداوەند ئـەو ڕۆژانـە کـەم نەکاتـەوە، هیچ مرۆڤێك ڕزگاری نابێت. بەڵام لـە پێنـاوی ئەوانـەی هـەڵبژێراون، ئـەو ڕۆژانە کـەم دەکرێنەوە. [٢١]گەر هـاتوو ئـەو کاتـە یـەکێك پێی‌ووتـن: ئـەوەتا مەسیح لێرەیە! یا ئـەوەتا لەوێـە! بـاوەڕ مەکەن. [٢٢]چونکـە چـەند مەسیحێکی قێڵبازو پێغەمبەری درۆزن دەردەکـەون، نیشانەی گەورەو شـتی سەرسـوڕهێنەر دەکـەن، تـاکو تەنانـەت گـەر بتوانـن هـەڵبژێراوانیش هەڵبخەڵەتێنن. [٢٣]بـەڵام ئاگـاردابن، ئـەوا مـن ئاگـاداری ئـەم هـەموو شـتانەم‌کردن، پێـش ئـەوەی ڕووبدات.

هاتنەوەی عیسا

[٢٤]بـەڵام لـەو ڕۆژانـەدا، دوای ئـەو تەنگانەیە، ڕۆژ تاریك دەبێتـو تیشـکی مـانگ دەگـیرێ، [٢٥]ئەسـتێرەکان لەئاسمانەوە دەکـەونو هـێزی ئاسـمان تێکدەچێت. [٢٦]ئەوسـا دەبینـن ڕۆڵـەی مـرۆڤ لـەناو هـەورەوە بـەتواناو شـکۆیەکی مەزنـەوە دێـت. [٢٧]ئینجـا فریشـتەکانی دەنـێرێتـو هـەڵبژاردەی خـۆی لەهـەر چـوار لاوە لـەم‌سەرو ئەوسـەری زەوی‌و ئاسـمانەوە کۆدەکاتەوە.

[٢٨]ئەم شتە لەدار هەنجیرەوە فێربن: (کاتێ لقەکـانی نـەرم دەبێـتو گـەڵا دەکـات، دەزانـرێ هـاوین نزیـك بووەتـەوە. [٢٩]هـەروەها تێـوەش، کـاتێ دەبینـن ئەمانـە ڕووەدات، بزانـن ئـەو نزیکـەو لەبـەر دەرگایـە. [٣٠]ڕاسـتیتان پێدەڵێم، ئەم نەوەیە بەسەر ناچێت هەتا ئەمانە هـەموو ڕوونـەدات. [٣١]ئاسـمانو زەوی لـەناودەچن، بـەڵام ووتـەکانم هەرگیز لەناوناچێت.

کەس ئەو کاتە نازانێ

[٣٢]ئـەو ڕۆژەو ئـەو کاتـە کـەس نایزانێت، نەفریشـتەی ئاسـمان نەڕۆڵـە، تـەنها بـاوك نـەبێت. [٣٣]کەواتـە ئاگاداربن‌و تێشك بگرن چونکە نازانن کـەی ئـەو کاتـە دێـت. [٣٤]ئەمـە لـەوە دەکـات کـابرایەك بـچێ بۆ گـەشت،

مالّەکەی بەجێبهێڵێ، بیداتە دەست چەند ئیشکەرێکو هەر یەکە ئیشێکیان بداتێ، دەرگاوانیش ڕاسپێرێ تێشک بگرێ. [٣٥]ئیتر تێشک بگرن، چونکە نازانن گەورەی ماڵ کەی دەگەڕێتەوە، تێوارە یاخود نیوەی شەو، یا لەگەڵ خوێندنی کەڵەشێر، یا بەیانی. [٣٦]نەوەک لەناکاو بگەڕێتەوەو بتانبینێت لەخەودان. [٣٧]جا ئەوەی بەتێوەی دەڵێم، دەیڵێم بە هەمووان: تێشک بگرن!)

پلانێک بۆ کوشتنی عیسا

١٤ جەژنی تێپەڕبوونو فەتیرە دوو ڕۆژی مابوو، سەرۆک کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت بەدوای فێڵێک دەگەڕان تا عیسای پێ بگرنو بیکوژن. [٢]بەڵام ووتیان: (بائەمە لەجەژنا نەبێت، نەوەک لەناو خەڵکەکەدا ئاژاوە ڕووبدات.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتن

[٣]کاتێ عیسا لەشاری بەیتعەنیا بوو، لەماڵی شەمعونە گول لەسەر خوان دانیشتبوو، ژنێک هات شوشەیەک بۆنی ناردینی سافی گرانبەهای بەدەستەوەبوو، شوشەکەی شکاندو بۆنەکەی کرد بەسەر عیسا. [٤]بەڵام هەندێك لەوانەی لەوێبوون زویربوونو لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەم بۆنە بۆ بەو شێوەیە خەسارکرا؟ [٥]دەتوانرا بۆنەکە بەزیاتر لەسێسەد دینار بفرۆشرایەو پارەکەی بدرایە بەهەژاران.) جا دەستیانکرد بەسەرزەنشت کردنی ژنەکە. [٦]بەڵام عیسا ووتی: (وازی لێبهێنن. بۆ بێزاری دەکەن؟ ئەو کارێکی چاکی بەرامبەر کردم. [٧]چونکە هەژاران هەموو کاتێ لاتان هەن، هەر کاتێکیش ویستتان دەتوانن چاکەیان بەرامبەر بکەن، بەڵام من هەموو کاتێك لاتان نیم. [٨]ئەو ئەوەی لەدەستی هات کردی، دەستپێشخەری خۆی کرد لەبۆن لێدانی لەشمو ئامادە کردنی بۆ ناشتن. [٩]ڕاستیتان پێ دەڵێم: لەهەر شوێنێك لەم جیهانەدا بانگەوازی ئەم مزگینییە بڵاوبکرێتەوە، یادی ئەمە دەکرێ کە ئەم ژنە کردی.)

ناپاکی یەهوزا

[١٠]ئینجا یەهوازی ئەسخەریوتی

کەیەکێبوو لەدوانزە قوتابیەکە، ڕۆیشت بۆ لای سەرۆك کاهینەکان تاکو عیسا بدات بەدەستەوە. [11]کاتێ گوێیان لەمە بوو، زۆر پێخۆشحاڵ بوونو بەڵێنی ئەوەیان پێدا پارەی بدەنێ، بەم شێوە ئەو دەگەڕا بۆ هەڵێك تا عیسا بدات بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

[12]لەیەکەم ڕۆژی جەژنی فەتیرە، ئەوەی قوربانی تێپەڕبوونی تێدادەکرێ، قوتابیەکان لەعیسایان پرسی: (دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆین نانی جەژنت بۆ ئامادەکەین تا بیخۆیت؟) [13]ئەویش دووان لەقوتابیەکانی نارد، پێیووتن: (بڕۆن بۆ ناو شار، لەوێ پیاوێکتان پێدەگات گۆزەیەك ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون. [14]کاتێ چووە ژوورەوە، تێوە بەخاوەن ماڵ بڵێن: مامۆستا دەڵێت: کوا دیوەخانەکەم کە لەگەڵ قوتابیەکانم نانی جەژنی تێپەڕبوونی تیا دەخۆم؟) [15]ئینجا ئەویش ژوورێکی گەورەتان پیشاندەدات لەنهۆمی دووەمی ماڵەکە، ڕاخراوەو ئامادەکراوە، ئالەوێدا بۆمانی ئامادە بکەن.) [16]ئیتر دوو قوتابیەکە ڕۆیشتنو ژوورەکەیان بەم شێوەیە بینی کە عیسا پێی ووتبوون، جا لەوێدا نانی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد. [17]کە تێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوانزە قوتابیەکەی هات. [18]کاتێ لەسەر خوان دانیشتبوون نانیان دەخوارد، عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم، یەکێ لەتێوە کەتیستا لەگەڵم نان دەخوات، دەمدات بەدەستەوە. [19]قوتابیەکان غەم دایگرتن، یەك لەدوای یەك دەستیانکرد بەپرسیار لێی: (ئایا منم؟) [20]ئەو وەڵامیدانەوەو ووتی: (لەو یەکێکە لەم دوانزەیە، ئەوەی لەگەڵم دەستی بەنانەوە لەقاپەکەدایە. [21]چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ، دەبێت بەو شێوەیە بڕوات کە لەکتێبی پیرۆزدا لەسەری نووسراوە، بەڵام خاك‌بەسەر ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ دەدات بەدەستەوە، باشتر بوو ئەو کەسە هەر لەدایك نەبووایە.) [22]هەر لەوکاتەی نانیان دەخوارد، عیسا نانێکی هەڵگرت، پیرۆزیکرد، لەتیکردو دای پێیان، ووتی: (وەگرن، ئەمە لەشمە.) [23]ئینجا جامێکی هەڵگرتو سوپاسی خودای کردو پێیانیدا،

هەموو لێیان‌خواردەوە. [٢٤]پێی‌ووتن: (ئەمە خوێنی منە، خوێنی پەیمانی نوێیە، ئەوەی دەڕژێ لەپێناوی زۆر کەس. [٢٥]ڕاستیتان پێدەڵێم: ئیتر لەبەری مێو ناخۆمەوە تا ئەو ڕۆژەی لەپادشاهێتی خودا جارێکی‌کە بە نوێی لەوبەرە دەخۆمەوە.) [٢٦]ئینجا بەگۆرانی ستایشی خودایان‌کردو بۆ شاخی زەیتون ڕۆیشتن.

نکۆڵی‌کردنی پەترۆس

[٢٧]عیسا پێی‌ووتن: (هەموو‌تان دەکەونە گومانەوە، چونکە نووسراوە: {لەشوان دەدەم، ئیتر مەڕەکان بلاوەدەبنەوە}. [٢٨]بەڵام دوای هەستانەوەم، پێشتان دەکەوم بۆ جەلیل.) [٢٩]پەترۆس پێی‌ووت: (گەر هەموو گومان بکەن، من گومان ناکەم.) [٣٠]عیساش پێی‌ووت: (ڕاستت پێدەڵێم: تۆ ئەمڕۆ هەر ئەمشەو، پێش ئەوەی کەڵەشێر دووجار بخوێنێ، سێجار نکۆڵیم لێدەکەی.) [٣١]بەڵام پەترۆس بەپشت ئەستوریەوە ووتیەوە: (گەر بشمرم لەگەڵت نکۆڵیت لێناکەم.) هەروەها قوتابیەکانی کەش هەموو وایان ووت.

نوێژی عیسا لەباخی جەسیمانی

[٣٢]ئینجا چوون بۆ شوێنێك پێی‌دەوترا جەسیمانی، بەقوتابیەکانی ووت: (لێرەبن تا نوێژ دەکەم.) [٣٣]ئەوسا پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەنای لەگەڵ خۆی‌بردو لەوێدا هەستی بەدڵگرانی‌و دڵتەنگی‌کرد. [٣٤]پێی‌ووتن: (زۆر دڵگرانم تامردن، بمێننەوە لێرەو تێشك بگرن.) [٣٥]ئینجا کەمێك لێیان دوورکەوتەوە، چۆکی‌داداو دەستی‌کرد بەنوێژکردنو داوای ئەوەی کرد کاتەکەی بەسەر تێپەڕێت، گەر دەبێت. [٣٦]ووتی: (ئەی باوك، تۆ دەتوانی هەموو شتێك بکەی، ئەم جامەم لەسەر لابەرە، بەڵام با وانەبێت وەك ئەوەی من دەمەوێت، بەڵکو بەو شێوەیە بێت کەخۆت دەتەوێت.) [٣٧]دوای ئەمە گەڕایەوە بینی قوتابیەکانی نووستون، بەپەترۆسی ووت: (ئەی شەمعون نووستویت؟ نەتتوانی کاژێرێك تێشك بگری؟ [٣٨]نوێژ بکەنو تێشك بگرن، نەوەك تاقی بکرێنەوە. ڕۆح چالاکە بەڵام لەش لاوازە.) [٣٩]دیسان ڕۆیشتەوە جارێکی‌تر نوێژی‌کردو هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. [٤٠]کاتێ گەڕایەوە،

سەیری‌کرد دیسان نووستوون، چونکە خەو چاوی قورس‌کردبوون، نەیانزانی بەچی وەڵامی بدەنەوە. [٤١]کاتێ بۆ سێهەم جار گەڕایەوە بۆلایان پێی‌ووتن: (تاێستا نووستون‌و پشوودەدەن؟ ئیتر بەسە! کاتەکە هاتووە، ئەوا ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست گوناهباران. [٤٢]هەستن با بڕۆین، ئەوا نزیك بووەوە ئەوەی دەمدات بەدەستەوە.)

گرتنی عیسا

[٤٣]هەر لەو کاتەدا عیسا قسەی دەکرد، یەهوزا کە یەکێك بوو لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ کەساێکی زۆر کە شمشێرو داریان هەڵگرتبوو گەیشتنە ئەوێ، ئەمانەش لەلایەن سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت‌و پیرانەوە نێررابوون. [٤٤]ئەوەی عیسای دابەدەستەوە، نیشانەیەکی دانێ، ووتی: (ئەوەی ماچی دەکەم، خۆیەتی، بیگرنو بیبەن.) [٤٥]هەر کە یەهوزا گەیشتە ئەوێ، لەعیسا هاتەپێشەوەو ووتی: (مامۆستا!) ئینجا بەگەرمی‌یەوە ماچی‌کرد. [٤٦]ئیتر دەستبەجێ دەستیان لەسەرداناو گرتیان. [٤٧]بەڵام یەکێ لەوانەی لەوێدا لەگەڵ عیسا ڕاوەستابوون، شمشێرەکەی دەرهێناو کێشای بەیەکێ لەکۆیلەکانی سەرۆك کاهینو گوێی بڕی. [٤٨]عیسا پێی‌ووتن: (وەك ئەوەی بۆ دەستگیرکردنی یاخی‌بوویەك بەدارو شمشێرەوە هاتوون؟ [٤٩]هەموو ڕۆژێ لەپەرستگا لەناوتان بووم خەڵکم فێر دەکرد نەتانگرتم، بەڵام باکتێب بێتەدی.) [٥٠]دوای ئەمە هەموو ڕایان کردو بەجێیان هێشت. [٥١]کوڕێکی گەنج نەبێ کەهیچی لەبەر نەبوو جگە لەپارچەیەك خامی تەنك کە خۆی پێداپۆشی بوو، کوڕە دوای عیسا کەوت، ئەویشیان گرت. [٥٢]بەڵام ئەو جلەکەی بەجێ هێشتو بەڕووتی لەدەستیان ڕای‌کرد.

دادگایی‌کردنی عیسا

[٥٣]ئینجا عیسایان بردە لای سەرۆك کاهین، پیرانو مامۆستایانی شەریعەت‌و سەرۆك کاهینەکانی تریش هەموو کۆبوونەوە. [٥٤]پەترۆس دوور بەدوور دوای عیسا کەوت هەتا مالّی سەرۆك کاهین، لەگەڵ ێشك‌گرەکان دانیشت لەبەردەم ئاگر خۆی گەرم دەکردەوە. [٥٥]سەرۆك کاهینەکانو هەموو

ئەنجومـــەن دەســـتیان‌کرد بەگـــەڕان بـەدوای شـایەتیەك تـا سـزای کوشـتن بـەسەر عیسـادا بـدەن، بـەڵام هیچـی وایـان نەدۆزیـەوە. [٥٦] کەسـاتێکی زۆر بـەدرۆ شـایەتیان دژی ئـەودا، بـەڵام قسـەکانیان بەپێچەوانەی یەکترەوە بـوو. [٥٧] ئینجـا هـەندێکیان بـەدرۆ شـایەتیان لەسەردا ووتیـان: [٥٨] (گوێمـان لێبـوو دەیووت: ئـەم پەرستگایەی دەســت دروستی کردووە من دەیڕوخێنم، دوایی لـــەماوەی ســـێ ڕۆژدا پەرســـتگایەك دروستدەکەم کە بەدەسـت دروسـت نـەکرابێت.) [٥٩] بـەڵام لەمـەش دیسـان قسـەکانیان بەپێچەوانەی یەکترەوە بـوو. [٦٠] ئینجـا سـەرۆك کـاهین لەناوەڕاسـتی ئەنجوومەنەکـەدا ڕاوەسـتاو لەعیسـای پرسـی: (هیـچ نـاڵێیت دەربـارەی ئـەو شـایەتیانەی دژت دەدرێ؟) [٦١] بـــەڵام عیسا بەبێدەنگی مایەوەو هیچ وەڵامـی نەدایـەوە. دیسـانەوە سـەرۆك کـاهین لێیپرسی، ووتـی: (ئایـا تـۆ مەسیحی، ڕۆڵەی خودای پیرۆز؟) [٦٢] عیسا ووتی: (مـن ئـەوم. لەدوایشـدا دەبینـن چـۆن ڕۆڵـەی مـرۆڤ دادەنیشـێت لـــەلای ڕاستی خودای بە تواناوە، ئینجا لەسـەر هەورەکانی ئاسمان دێتەوە.) [٦٣] سەرۆك کاهین جلەکانی خۆی دادڕیو ووتی: (ئیتر پێویستمان بەشـایەتی نیـە. [٦٤] خـۆ گوێتان لەکفرەکەی بوو، بڕیاری تیـوە چییـە؟) هـەموو بڕیاریـاندا کـە عیسـا شـــایانی کوشـــتنە. [٦٥] هـــەندێکیان دەســـتیان‌کرد بـــەتف لێکردنـــیو هەندێکی کەشـــیان دەمو چاویـــان داپۆشـیو پیایـــان دەکێشـاو پێـــان دەووت: (هەڵیبهێنە کێیە؟) دوای ئەمە پاسەوانەکانیش بە زللە پێیان‌کێشا.

نکۆڵی پەترۆس لە عیسا

[٦٦] لـەکاتێکدا پـەترۆس لـەخوارەوە لەحەوشـەی ماڵەکـە دانیشـتبوو، یـەکێ لەو ئافرەتانەی لـەلای سـەرۆك کـاهین کـاری دەکـرد هاتـە ئـەوێ. [٦٧] کـاتێ پەترۆسی بینی خۆی گـەرم دەکاتـەوە، سەیری کردو پێیووت: (تۆش لەگـەڵ عیسـای ناسـیری بوویـت.) [٦٨] بـەڵام پـەترۆس نکۆڵـی لێکـردو ووتـی: (نـازانم، تێناگـەم دەڵێی چی.) ئینجـا چـــووە دەرەوە بـــۆ لای دەرگاکـــە. [لەوکاتـــەدا کەڵەشـــێری بـــەیانی خوێندی.] [٦٩] لێرە ئافرەتێکی کە لەوانـەی لـەوێ کاریـان دەکـرد بینـی، ووتـی بەوانەی لـەوێدا ڕاوەسـتابوون (ئەمـەش

یەکێکە لەوان.) [٧٠]پەترۆس دیسان نکۆڵی لێکرد. پاش ماوەیەك ئەوانەی لەوێدا پاوەستابوون، دیسانەوە پێیان ووت: (ڕاستە تۆ یەکێکی لەوان، چونکە تۆش جەلیلیت.) [٧١]بەڵام پەترۆس دەستی کرد بەقسە بەخۆ ووتنو سوێند خواردنو ووتی: (ئەم کابرایەی باسی‌دەکەن، من ناناسم.) [٧٢]لەو کاتەدا کەڵەشێری بەیانی جارێکی کەش خوێندی، ئەوسا پەترۆس بیری‌کەوتەوە ئەوەی عیسا پێی‌ووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری بەیانی دوو جار بخوێنێ، سێجار نکۆڵیم لێدەکەی.) ئینجا خۆی پێنەگیراو دەستی‌کرد بەگریان.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

١٥ کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك کاهینەکانو پیرانو مامۆستایانی شەریعەتو هەموو ئەنجوومەن بەیەکەوە کۆبوونەوە. ئینجا عیسایان بەدەستی بەستراوەوە بردو دایانە دەستی پیلاتۆس. [٢]پیلاتۆس لێی‌پرسی: (تۆی پادشای جوولەکە؟) عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) [٣]لێرە سەرۆك کاهینەکان تاوانی زۆریان خستەپاڵی. [٤]پیلاتۆس دووبارە لێی‌پرسی: (چیە، هیچ وەڵام نادەیتەوە؟ بزانە چیت پێدەڵێن!) [٥]بەڵام عیسا هیچ وەڵامی نەدایەوە، پیلاتۆس بەمە سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

[٦]پیلاتۆس لەهەموو جەژنێك یەکێك لەو بەندانەی ئازاد دەکرد کەگەل داوای دەکرد. [٧]یەکێك کە ناوی باراباس بوو، لەو کاتەدا لەبەندیخانەی پیلاتۆس بەندبوو لەگەڵ هاوڕێکانی کە گێرەشێوێنو پیاوکوژ بوون. [٨]ئینجا خەڵکەکە هەموو داوایان لەپیلاتۆس کرد ئەوەی هەموو کاتێك بۆیانی دەکات، جێبەجێ بکات. [٩]پیلاتۆسیش قسەی لەگەڵ کردنو لێی‌پرسین: (دەتانەوێ پادشای جوولەکەتان بۆ ئازادکەم؟) [١٠]چونکە دەیزانی سەرۆك کاهینەکان لەڕقا ئەمیان داوە بەدەستەوە. [١١]بەڵام سەرۆك کاهینەکان خەڵکەکەیان هاندا تاکو داوای ئازادکردنی باراباس بکەن. [١٢]پیلاتۆس دیسان لێی‌پرسین: (لەی باشە چی‌بکەم لەوەی کە بەپادشای جوولەکە ناوی دەبەن؟) [١٣]یەك لەدوای

یەك هاواریان كرد: (لەخاچی بدە!) [١٤] پیلاتۆس لێی پرسین: (باشە چ خراپەیەكی كردووە؟) كەچی ئەوان زیاتر هاواریان كرد: (لەخاچی بدە!) [١٥] جا چونكە پیلاتۆس دەیویست خەڵكەكە ڕازی بكات، هەستا باراباسی بۆ ئازادكردن، دوای ئەمە عیسا درایە بەر قامچیو نێررا بۆ لەخاچدان.

سەربازەكان گاڵتە بەعیسا دەكەن

[١٦] سەربازەكان بردیانە ناو خانوویەك كە هی ئیمپراتۆریەت بوو، لەوێ هەموو لەشكرەكەیان بانگ كردو لێی كۆبوونەوە. [١٧] كراسێكی ئەرخەوانی گرانبەهایان لەبەر كرد، لەسەر سەری تۆقێكیان دانا لەدڕك دروستكرابوو. [١٨] دەستیان كرد بەسلاّو لێ كردنیو دەیانووت: (سلاّوت لێبێت ئەی پادشای جوولەكە!) [١٩] ئینجا بەقامیش كێشایان بەسەریو خۆیان بۆ چەماندەوەو چۆكیان بۆداداو تفیان لێ كرد. [٢٠] دوای ئەوەی بەباشی گاڵتەیان پێ كرد، كراسە ئەرخەوانییەكەیان لەبەرداكەندو جلەكانی خۆیان لەبەر كردەوەو بردیانە دەرەوە بۆ لەخاچدان.

مردنی عیساو لەخاچدانی

[٢١] كابرایەك كە لەوێوە دەڕۆیشت، بانگیان كردو ناچاریان كرد تاكو خاچەكەیان بۆ هەڵگرێت. ئەو كابرایەش ناوی شەمعونی قەیرەوانی بوو، باوكی ئەسكەندەرو ڕوفوس، تازە لەكێڵگە دەهاتەوە. [٢٢] ئینجا عیسایان برد بۆ شوێنێك پێی دەوترا گولگۆسە واتە (كاسەسەر). [٢٣] ئینجا مەیان داپێی تێكەڵكرابوو لەگەڵ تاڵاّو، بەڵاّم نەیخواردەوە. [٢٤] دوای ئەوەی لەخاچیاندا كراسەكەیان دابەش كرد، شێروخەتیان لەسەر كرد بۆئەوەی بزانن هەریەكەیان چی بەردەكەوێت. [٢٥] ئەو كاتەی لەخاچیاندا كاژێری نۆی بەیانی بوو، [٢٦] تاوانەكەشی بەسەر سەریەوە نووسرابوو: پادشای جوولەكە. [٢٧] لەگەڵ دوو دز لەخاچیاندا، یەكێ لەدەستی ڕاستیەوە، ئەوی كەش لەدەستی چەپیەوە. [٢٨] [بەمە نووسراوی كێب هاتەدی كەدەڵێت: لەریزی تاوانباران دانرا.] [٢٩] ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین، قسەیان پێدەووتو

گاڵتەیان پێدەکرد، سەریان بادەداو دەیانووت: (هـا! ئەی ڕوخێنەری پەرستگاو دروستکەرەوەی بەسێ ڕۆژ، [٣٠]لەسەر خاچەکە وەرە خوارەوەو خۆت ڕزگار بکە.) [٣١]بەهەمان شێوە سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت گاڵتەیان پێدەکردو بەیەکتریان دەووت: (بزانە خەڵکی کەی ڕزگارکرد، بەڵام ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات. [٣٢]با ئێستا مەسیحی پادشای ئیسرائیل لەسەر ئەو خاچە دابەزێت، تا هەموو ببینین و باوەڕبهێنین.) تەنانەت دزەکانیش کە لەگەڵی لەخاچەدران گاڵتەیان پێدەکرد.

[٣٣]کاتێ بوو بەدوانزەی نیوەڕۆ، تاریکی باڵی کێشا بەسەر زەویداو زەوی هەموو تاریك‌بوو، تا کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ. [٣٤]لەکاژێری سێی پاش نیوەڕۆدا عیسا بەدەنگێکی بەرز هاواری‌کرد: (ئیلۆی، ئیلۆی، لەما شەبەقتەنی؟) بەواتای (خودای من، خودای من، بۆ وازت لێهێنام؟) [٣٥]هەندێ کەس کە لەوێ ڕاوەستابوون، کاتێ گوێیان لەمە بوو ووتیان: (ئەوە بانگی ئەلیاس پێغەمبەر دەکات.) [٣٦]یەکێ خێرا ڕای‌کردو ئەسفنجێکی لەسرکە هەڵکێشاو کردی بەسەر قامیشێکەوەو دای‌پێی، تاکو لێی‌بخواتەوەو ووتی: (بابزانین ئەلیاس دێت دای‌بگرێت!)

[٣٧]ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز هاواری‌کردو ڕۆحی دابەدەستەوە. [٣٨]پەردەی پەرستگاش لەسەرەوە تاخوارەوە دڕاو بوو بەدوو بەشەوە. [٣٩]کاتێ ئەو سەرپەلەی بەرامبەری ڕاوەستابوو، بینی عیسا چۆن ڕۆحی سپارد، ووتی: (بەڕاستی ئەم مرۆڤە ڕۆڵەی خودا بووا!) [٤٠]ژنێکی زۆر لەدوورەوە تەماشای ڕووداوەکەیان دەکرد، لەنێوانیاندا مریەمی مەجدەلی‌و مریەمی دایکی یاقوبی بچووك‌و یوسفو سالومەیان لەگەڵ بوو، [٤١]ئەمانیش ئەوانە بوون کەبەدوای عیسادا دەڕۆیشتن‌و خزمەتیان دەکرد کاتێ لەجەلیل بوو، هەروەها زۆر ژنی تریش لەگەڵی هاتبوون بۆ قودس.

ناشتنی عیسا

[٤٢]کاتێ ئێوارە داهات، ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو، مانای ڕۆژێك پێش ڕۆژی شەممە، [٤٣]یوسف

کەخەڵکی شاری ڕامە بوو، ئەندامێکی بەرزی ئەنجوومەنی بالاڵای جوولەکەبوو، ئەویش لەوانەبوو کە چاوەڕێی پادشاهێتی خودایان دەکرد، هاتو بێترس چووە لای پیلاتۆسو داوای تەرمەکەی عیسای کرد. [٤٤] پیلاتۆس سەری سوڕما لەوەی کە عیسا مردووە، سەرپەلەکەی بانگکردو لێیپرسی: (ئایا دەمێکە مردووە؟) [٤٥] کاتێ سەرپەلەکە باسەکەی بۆ گێڕایەوە، فەرمانیدا تەرمەکەی عیسا بدەن بەیوسف. [٤٦] ئینجا یوسف کەتانی کڕی، لاشەکەی داگرتو بەکەتان کفنیکردو لەگۆڕێکدا ناشتی کە لەبەرد هەڵکەنرا بوو. دوایی بەردێکی گلۆر کردەوە بەر دەرگای گۆڕەکە. [٤٧] مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەیتر کە دایکی یوسف بوو، سەیریان دەکرد بۆ ئەوەی بزانن لەکوێ دەتێژرێ.

زیندووبوونەوەی عیسا

١٦ کە ڕۆژی شەممە بەسەرچوو، مریەمی مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبو سالومە، بۆنو ڕۆنیان کڕی بۆ چەورکردنی تەرمەکەی عیسا. [٢] ڕۆژی یەکەمی هەفتە بوو، ئەوان بەیانی لەگەڵ ڕۆژهەڵاتبۆ سەر گۆڕەکە هاتن. [٣] بەیەکتریان دەووت: (باشە کێ بەردی دەرگای گۆڕەکەمان بۆ لادەدات؟) [٤] بەڵام کە سەیریان کرد، بینیان بەردی سەر دەرگای گۆڕەکە لاچووە، لەگەڵ ئەوی زۆر گەورەش بوو. [٥] کاتێ چوونە ناو گۆڕەکە، کوڕێکی گەنجیان بینی بەکراسێکی سپیەوە لەلای ڕاستەوە دانیشتووە، ئەوانیش تاسان. [٦] پێیووتن: (مەترسن، ئێوە بەشوێن عیسای ناسریدا دەگەڕێن، ئەوەی لەخاچدرا. ئەو زیندووبووەوە! لێرە نییە. ئا ئەوەتا ئەو شوێنەی تیایدا دانرابوو. [٧] بەڵام ئێوە بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانیو بەپەترۆس بدەن، ئەو پێشتان دەکەوێت بۆ جەلیل، ئینجا وەك پێیووتن لەوێ دەیبینن.) [٨] ئەوانیش بەڕاکردن لەگۆڕەکە هاتنە دەرەوە. ترس و سەرسامیەکی زۆر دایگرتبوون، هیچیان بەکەس نەووت لەبەرئەوەی دەترسان.

[٩] عیسا دوای هەستانەوەی لەیەکەم ڕۆژی هەفتەدا، یەکەمجار بۆ مریەمی مەجدەلی دەرکەوت ئەوەی عیسا جەوت ڕوحی پیسی لێ

دەرکردبوو. [١٠]ئەویش ڕۆیشتو مژدەیدا بەوانەی لەگەڵ عیسادا بوون، ئەوانەی خەریکی شیوەنو گریان بوون. [١١]کاتێ ییستیان عیسا زیندووەو مریەم خۆی بینیویەتی، باوەڕیان نەکرد. [١٢]دوای ئەمە عیسا بەشێوەیەکی تر بۆ دووان لەمان دەرکەوت، لەکاتێکدا بەڕێوەبوون بەرەو یەکێ لە لادێکان. [١٣]ئینجا ڕۆیشتنو مژدەیاندا بەوانی کە، بەلآم دیسان باوەڕیان بەمانیش نەکرد. [١٤]ئینجا لەدوایدا، عیسا بۆ هەر یانزە قوتابیەکەی دەرکەوت، لەکاتێك لەسەر خوان بوون، ئاگاداری کردنەوە لەبەر کەم باوەڕیو دڵڕەقیان. چونکە باوەڕیان نەکرد بەوانەی لەویان بینیبوو دوای هەستانەوەکەی. [١٥]ئەوسا پێیووتن: (بڕۆن بۆ هەموو لایەکی جیهان، ئەم مزگینییە بەهەموو خەڵکی ڕابگەیەنن: [١٦]ئەوەی باوەڕی هێناو لەئاوهەڵکێشرا ئەوا ڕزگاری بووە، ئەوەش کە باوەڕ ناهێنێ ئەوا تاوانبار دەکرێت. [١٧]ئەوانەی باوەڕ دەهێنن ئەم نیشانانە لەگەڵیان دەبێ، بەناوی من ڕوحی پیس دەردەکەن، هەروەها بەزمانی ڕۆحی تازە دەدوێن، [١٨]دەتوانن مار بگرن، گەر خواردنەوەیەکی کوشندەش بخۆن هیچ تووشی ئازار نابن، دەست دادەنێن لەسەر نەخۆش و چاکی دەکەنەوە.)

[١٩]دوای ئەوەی عیسای خوداوەند ئەمانەی پێووتن، بەرزکرایەوە بۆ ئاسمانو لەلای دەستە ڕاستی خوداوە دانیشت. [٢٠]ئەوانیش ڕۆیشتن، مزگینیان لەهەموو لایەك بلاوکردەوە، خوداوەندیش لەگەڵیان کاری دەکردو پشتگیری ووشەکانی خۆی دەکرد بەنیشانەکانی. ئامین.]

مزگێنی بەپێی نووسینی لۆقا

لۆقا پزیشکو مێژوونووسێکی یۆنانی بوو، یاوەرو یارمەتیدەری پۆڵسی نێرراو بوو، هەروەها لۆقا نووسەری پەرتووکی کرداری نێرراوانە، کە تەواوکەری ئەم پەرتووکەیە.

لەم پەرتووکەدا لۆقا لێکۆڵینەوەیەکی کردووەو بەدوای سەرچاوەی ڕاستدا گەڕاوە بۆ زانیاریەکانی سەبارەت بەژیانی عیسا لەسەر زەوی، بۆ ئەوەی خوێنەر ڕاستی زانیاریەکانی لەبەر دەست بێ (١:١-٤). ئەم پەرتووکەش بەشی یەکەمی لێکۆڵینەوەکەیەتی، مەسیح لەم پەرتووکەدا مرۆڤێکە ڕزگارکەری هەموو جیهانە. لۆقا باسی هەندێ ڕووداو و نموونە دەکات تیایدا دەری دەخات کەمەسیح مرۆڤێکی تەواو و بێگەموکوڕییە، هەروەها پزیشکی نەخۆشیەکانە بەدوای لەناوچووەکاندا دەگەڕێ تا ڕزگاریان بکات.

ئەم پەرتووکە لەسەرەتادا بەلەدایکبوونو کاتی منداڵی مەسیح دەستپێ دەکات، لێنجا هەموو خزمەتەکانی. پاشان لە(٩:٥١)ەوە باسی ئەوە دەکات چۆن مەسیح چاوی دەخاتە سەر قودسو مردنی لەوێ، دواتر بەباسی ئازارو مردنو هەستانەوەی تیو مردووانو بەرزبوونەوەی بۆ ئاسمان کۆتایی دێت. ئەوەی جێی سەرنجیشە ئەوەیە کە لۆقا زۆر گرنگی بەقێرکردنەکانی مەسیح دەدات کە بەنموونەوە بوون.

چۆن ئەم مزگێنییە نووسرا

١ ئەی پایەبەرز ساوفیلۆس*، کاتێ زۆر کەس هەستان بەنووسینی ئەو ڕووداوانەی لای ئێمە ڕوویدابوو، [٢] بەپێی ئەوەی بەدەستمان گەیشتبوو، لەوانەی لەسەرەتاوە بینەری ڕووداوەکانو خزمەتکاری ووشەکە بوون. [٣] دوای ئەوەی هەموو شتێکم بە وردی لەسەرەتای باسەکەوە پشکنی، وام بەباش زانی بەڕێکوپێکی و یەک لەدوای یەک بۆتی بنووسم، [٤] تاکو ڕاستی ئەو شتانە بزانی کە ڕاگەیندراوە.

مزگێنی لەدایکبوونی یەحیا

[٥] لەسەردەمی هێرۆدسی پادشای ناوچەی یەهودیا، کاهینێک* هەبوو

ناوی زەکەریا* بوو لەکۆمەڵەی ئەبیا،
ژنەکەشی ناوی ئەلیسابات بوو
لەنەوەی هارون*، [٦] هەردووکیان
مرۆڤی چاك بوون لەبەرچاوی خودا،
پەیڕەوی ڕاسپاردەکانو فێرکردنەکانی
خوداوەندیان دەکرد بەبێ کەموکوڕی.
[٧] منداڵیان نەبوو، چونکە ئەلیسابات
نەزۆك بوو، هەردووکیشیان زۆر
بەسااڵدا چووبوون.

[٨] لەکاتێکدا زەکەریا لەنۆرەی
کۆمەڵەکەی خۆیدا کاروباری
کاهینایەتی جێبەجێ دەکرد. [٩] بەپێی
نەریتی ئەوسای کاهینایەتی نۆرەی
هات بچێتە ناو پەرستگای
خوداوەند* و بخورد بسووتێنێ.
[١٠] لەکاتی سووتانی بخوردەکەدا،
خەڵکی هەموو لەدەرەوە نوێژیان
دەکرد. [١١] لەلای ڕاستی قوربانگەی*
بخوردەکەوە فریشتەیەکی خوداوەند
دەرکەوت. [١٢] کاتێ زەکەریا ئەمەی
بینی، تێك چوو، ترسی لێنیشت.
[١٣] بەاڵم فریشتەکە پێی ووت: (ئەی
زەکەریا مەترسە، چونکە نوێژەکەت
بیسترا، هەروەها ژنەکەت ئەلیسابات لە
تۆ کوڕێکی دەبێتو ناوی دەتێیت
یەحیا. [١٤] پێی شادومان دەبیتو زۆر
کەس بە لەدایك بوونی دڵخۆش دەبن.
[١٥] چونکە لای خوداوەند مەزن دەبێت.
شەرابو مەی ناخواتەوە، هەر لەسکی
دایکیەوە پڕ دەبێت لەڕۆحی پیرۆز.
[١٦] هەروەها زۆر لەڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بۆ لای خوداوەندی خۆیان
دەگەڕێنێتەوە. [١٧] بەڕۆحو توانای
ئەلیاسەوە پێش خوداوەند دەکەوێت، تا
باوکان لەگەڵ منااڵندا ئاشتبکاتەوەو
یاخیبووان بگەڕێنێتەوە بۆ دانایی
ڕاستودروستان، ئینجا گەل بۆ
خوداوەند ئامادەبکات.) [١٨] زەکەریاش
بەفریشتەکەی ووت: (بەچی ئەمە
بزانم، چونکە من پیاوێکی بەتەمەنمو
ژنەکەشم بەسااڵدا چووە؟) [١٩] فریشتەکە
وەاڵمیدایەوە: (من ئەو جبرائیلم
لەبارەگای خودا ڕادەوەستم، نێررراوم
بۆ ئەوەی لەگەڵت بدوێمو ئەم
مژدەیەت بدەمێ. [٢٠] جا ئەوەتا تۆ لاڵ
دەبیتو توانای قسەکردنت نامێنێ تا
ئەو ڕۆژەی ئەمەی تیا دەبێت، چونکە
باوەڕت بەووتەکانم نەکرد، ئەوەی
لەکاتی خۆی دێتەدی.) [٢١] خەڵکەکە
چاوەڕوانی زەکەریا یان دەکردو
سەرسام بووبوون لەدواکەوتنی لەناو
پەرستگادا. [٢٢] بەاڵم کاتێ هاتەدەرەوە

نەیتوانی لەگەڵیان بڵوێ، ئینجا زانیان کە لەپەرستگادا بینینی خودایی دیوە. بەئیشارەت لەگەڵیان دەدواو هەر بەلاڵی مایەوە. [٢٣]کاتێ ڕۆژانی خزمەتکردنی لەناو پەرستگادا تەواوبوو، گەڕایەوە بۆ ماڵەوە.

[٢٤]دوای ئەوە، ئەلیساباتی ژنی سکی پڕبوو، ماوەی پێنج مانگ ئەم شتەی شاردەوەو دەیووت: (٢٥خوداوەند وایلێکردم، لەم ڕۆژانەدا ئاوڕی لێدامەوە بۆ ئەوەی شورەیی‌و سەر شۆڕیم لەناو خەڵکی لەسەر لابەرێ.)

مزگێنی لەدایکبوونی عیسا

[٢٦]کاتێ ئەلیساباتی سکی شەش مانگبوو، جبرائیلی فریشتە لەلایەن خوداوە نێررا بۆ شارێك لەناوچەی جەلیل ناوی ناسیرە بوو، [٢٧]بۆ لای کچێکی نیشان‌کراو لەپیاوێك ناوی یوسف بوو، لەبنەماڵەی داود، ناوی ئەم کچەش مریەم بوو. [٢٨]فریشتەکە هاتە لای‌و پێی ووت: (ئەی ئەو کەسەی بەرەکەتی خودات بەسەردا ڕژاوە، سلاۆت لێبێ، خوداوەندت لەگەڵە.) [٢٩]مریەم بەووتەی فریشتەکە شێواو بیری کردەوە دەبێ ئەم جۆرە سلاۆکردنە چی‌بێت. [٣٠]فریشتەکە پێی ووت: (مەترسە ئەی مریەم، خودا بەرەکەتی پێت داوە، [٣١]ئا ئەوەتا سکت پڕ دەبێ‌و کوڕێکت دەبێ ناوی دەنێیت عیسا. [٣٢]ئەو مەزن دەبێت، بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێت، خوداوەند خوداش تەختی داودی باوکی پێدەبەخشێ. [٣٣]هەروەها تاهەتایە بەسەر ماڵی یاقوبدا فەرمانڕەوایەتی دەکات، پادشاهێتیەکەشی کۆتایی بۆ نییە.) [٣٤]مریەم بەفریشتەکەی ووت: (چۆن شتی‌وا ڕوو دەدا کە من شووم نەکردبێ؟) [٣٥]فریشتەکە وەلاڵمی دایەوە: (ڕۆحی پیرۆز دێ بەسەرتاو هێزی خودا سایەی سەرت دەبێت. چونکە ئەو پیرۆزەی لێت دەبێت بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێت. [٣٦]ئەوەتا ئەلیساباتی خزمیشت بەو تەمەنە بەسااڵدا چووەوە سکی پڕە بە کوڕێك. ئا ئەوەی پێیان دەووت نەزۆك سکی شەش مانگە. [٣٧]چونکە هیچ شتێك نییە لای خودا نەبێت.) [٣٨]مریەم ووتی: (من خزمەتکاری خوداوەندم. ئەوەی دەیڵێیت ڕازیم بەبوونی.) جا فریشتەکە بەجێی‌هێشت.

دیدەنی مریەمو ئەلیسابات

[٣٩]هەر لەو ڕۆژانەدا، مریەم بەخێرایی بەرەو شاخ ڕۆیشت، بەمەبەستی شارێك لە شارەکانی ناوچەی یەهوزا. [٤٠]چووە ماڵی زەکەریاو سلاوی لەئەلیسابات کرد. [٤١]کاتێ ئەلیسابات گوێی لەسلاوی مریەم بوو، منداڵەکە لەسکیدا جولاێ، ئینجا ئەلیسابات پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز.

[٤٢] بەدەنگێکی بەرز هاواری کردو ووتی: (تۆ لەناو ژناندا پیرۆزیت، پیرۆزە ئەوەی لەسکتدایە. [٤٣]من کێم هەتا دایکی گەورەکەم بێت بۆ لام؟ [٤٤]کە سلاوی تۆ گەیشتە گوێم، لەخۆشیدا منداڵەکە لەسکمدا جولاێەوە. [٤٥]خۆزگە دەخوازرێ بەوەی باوەڕی هێناوە بەوەی چی لەخوداوەندەوە پێی ووتراوە دێتەدی.)

ستایشی مریەم

[٤٦]مریەم ووتی: (گیانم ستایشی خوداوەند دەکات، [٤٧]ڕۆحم دڵشادە بەخودای ڕزگارکەرم. [٤٨]چونکە سەیری ساکاری کارەکەرەکەی کرد، ئەوەتا لەئێستا بەدواوە هەموو نەوەکان خۆزگەم پێدەخوازن. [٤٩]چونکە تواناداری کاری مەزنی بەمن ئەنجامدا، پاکوپیرۆزە ناوی ئەو، [٥٠]بەزەیی بۆ ئەوانەیە کە نەوە دوای نەوە لێدەترسن. [٥١]هێزی دەستی دەرخست، خواستی لووت بەرزەکانی تەفروتونا کرد لەبۆچوونەکانی دڵیان، [٥٢]تواناداراەکانی لەتەختەکانیان هێنایە خوارەوەو ساکارەکانی بڵند کردەوە. [٥٣]برسییەکانی لەخێرو بەرەکەتی خۆی تێرکرد، دەوڵەمەندەکانی بەدەستی بەتاڵ ڕەوانەکرد. [٥٤]یارمەتی ئیسرائیلی خزمەتکاری خۆی داو بەزەیی خۆی یادکەوتەوە، [٥٥]هەر وەکو چۆن قسەی لەگەڵ باپیرانمان کردبوو، لەگەڵ ئیبراهیمو نەوەکانی بۆ هەتاهەتایە.)

[٥٦]دوای ئەوەی مریەم لای ئەلیسابات نزیکەی سێ مانگ مایەوە، گەڕایەوە بۆ ماڵەکەی.

لە دایکبوونی حەزرەتی یەحیا

[٥٧]ئەلیسابات کاتی منداڵ بوونی هاتو کوڕێکی بوو. [٥٨]دراوسێکانیو خزمانی بیستیان کە خوداوەند بەزەیی مەزنی خۆی بەسەردا ڕژاندووە، لەگەڵی شادومان بوون. [٥٩]لەڕۆژی

هەشتەمدا ئامادەبوون، بۆ ئەوەی کوڕەکە خەتەنە بکەن، خەریك بوو ناوی بنێن زەکەریا، لەسەر ناوی باوکی. [٦٠]بەڵام دایکی ووتی: (نەخێر، بەڵکو ناوی دەنرێ یەحیا.) [٦١]پێیان ووت: (کەس نییە لەخێڵەکەتدا بەم ناوە ناونرایێت.) [٦٢]بەئیشارەت بەباوکیان ووت: (چ ناوێکی ئەوێ ناوبنرێ؟) [٦٣]تەختەیەکی داواکردو لەسەری نووسی: (ناوی یەحیایە.) هەموویان لەمە سەرسام بوون. [٦٤]دەستبەجێ زەکەریا زمانی کرایەوەو دەستی کرد بەستایش کردنی خودا. [٦٥]هەموو دراوسێکانی ترسیان لێنیشت، ئەم کارانەش لەناوچەی چیای یەهودیا، بوو بەقسەو باسی ناو خەڵکی. [٦٦]هەموو ئەوانەی ئەمەیان بیست، ئەم باسەیان خستە دڵیانەوە، ووتیان: (ئایا ئەم منداڵە دەبێ بەچی؟) چونکە دەستی خوداوەندی لەگەڵ بوو.

ستایشی زەکەریا

[٦٧]زەکەریای باوکی پربوو لەڕۆحی پیرۆز، بەووشەی خودا دواو ووتی: ([٦٨]ستایش بۆ خوداوەند خودای ئیسرائیل، چونکە گەلەکەی بەسەرکردەوەو بەخوێن کڕیەوە. [٦٩]هێزیکی بۆ ڕزگاریمان هەڵساندەوە لەماڵی داودی بەندەی خۆی. [٧٠]هەروەك لەکۆنەوە دواوە بەزمانی پێغەمبەرە پیرۆزەکانیەوە. [٧١]بۆ ڕزگاریمان لەدوژمنانو لەدەستی ناحەزانمان. [٧٢]بۆ دەرخستنی بەزەیی خۆی بەرامبەر باپیرانمان. بۆ یادکردنەوەی پەیمانی پیرۆزی. [٧٣]ئەو سوێندەی بۆ ئیبراهیمی باوکمانی خوارد. [٧٤]بۆ فریاکەوتنمان لەدەستی دوژمنان، تا بێترس بپەرستین، [٧٥]بەپیرۆزیو ڕاستودروستی بەرامبەر ئەو هەموو ڕۆژانی ژیانمان. [٧٦]تۆش ئەی منداڵ، پێغەمبەری خودات پێدەووترێ، چونکە پێش خوداوەند دەکەوی تا ڕێگای بۆ ئامادە بکەیت. [٧٧]تاکو گەلەکەی فێر بکەیت کەوا ڕزگاری بەلێخۆشبوونی گوناهیان دەبێت. [٧٨]چونکە بەهۆی بەزەییو میهرەبانی خودامان، خۆری بەرەبەیان لەئاسمانەوە بۆمان دەردەکەوێ. [٧٩]تا ڕووناکی بدات بەوانەی لەناو تاریکیو لەسێبەری مەرگدا دانیشتوون، تا قاچەکانمان بەرەو ڕێگای ئاشتی ببات.) [٨٠]منداڵەکە گەشەی دەکردو

لەڕۆح بەهێز دەبوو، لەدەشتودەر مایەوە تا ئەو ڕۆژەی خۆی بۆ ئیسرائیل دەرخست.

لەدایك بوونی عیسا

٢ لەو سەردەمەدا لە ئوغستۆسی قەیسەرەوە فەرمان دەرچوو تا هەموو دانیشتوانی وولاتەکەی ناونووس بکرێت. [٢] ئەم ناونووس کردنەش یەکەمجاری بوو، لەکاتێکدا کیرینیۆس فەرمانڕەوای سوریا بوو. [٣] خەڵکی ڕۆیشتن، هەر یەکە بۆ شاری خۆی هەتا ناونووس بکرێن. [٤] جا یوسف لەشاری ناسیرەوە کە لەناوچەی جەلیل بوو، بەرەو شارەکەی داود ڕۆیشت کە ناوی بەیت لەحم بوو لەناوچەی یەهودیا. چونکە ئەو لەبنەماڵەو هۆزی داود بوو. [٥] تاکو لەگەڵ مریەمی دەزگیرانی کە لەو کاتەدا سکی هەبوو، لەوێ ناونووس بکرێن. [٦] هەر لەو کاتەدا ئەمان لەوێ بوون، کاتی منداڵ بوونی هات. [٧] لەبەرئەوەی لەمیوانخانە شوێنیان دەست نەکەوت چوونە تەوێلەیەك لەوناوە، ئینجا لەوێدا کوڕە نۆبەرەکەی بوو، پێچایەوەو لەئاخوڕی تەویلەکەدا خەواندی.

فریشتەیەك مزگێنیی دەدا

[٨] لەو ناوچەیە شوان هەبوون لەدەشت دەمانەوەو بەنۆبە تێشکی مێگەلیان دەگرت. [٩] فریشتەیەك لەلایەن خوداوەندەوە هاتە لایان، شکۆمەندی خودا درەوشایەوە لەدەورو پشتیان، بەمە ترسێکی زۆریان لێنیشت. [١٠] فریشتەکە پێی ووتن: (مەترسن، ئەوا من مژدەیەکی خۆش و مەزنتان پێدەدەم کە بۆ هەموو گەلە. [١١] ئەمڕۆ لەشاری داود ڕزگارکەرێك بۆ تێوە لەدایك بوو، ئەویش مەسیحی خوداوەندە. [١٢] ئەمەش نیشانە بێ بۆتان، لەوێ منداڵێکی پێچراوەی نووستو لەئاخوڕێکدا دەبینن.) [١٣] لەپڕێکدا لەگەڵ فریشتەکە کۆمەڵێ هێزی ئاسمانی دەرکەوتن، ستایشی خودایان دەکردو دەیان ووت: [١٤] (شکۆمەندی بۆ خودا لەبەرزایی، بۆ سەر زەویش ئاشتی، بۆ ئەوانەی جێی ڕەزامەندی ئەون.)

[١٥] کاتێ فریشتەکە لای شوانەکان بەرەو ئاسمان ڕۆیشت، بەیەکتریان ووت: (کەواتە بابڕۆین بۆ بەیتلەحم

تا ئەو ڕووداوە ببینین کەوا خوداوەند پێی‌ڕاگەیاندین.) [١٦] بەخێرایی هاتن شوێنەکەیان دۆزیەوە، منداڵەکەیان بەنووستوویی لەئاخورەکەدا بینی لەگەڵ مریەمو یوسف. [١٧] کاتێ ئەمەیان بینی، دەستیانکرد بەبڵاوکردنەوەی ئەو هەواڵەی لەبارەی ئەو منداڵەوە پێیان ووترابوو. [١٨] هەموو ئەوانەی گوێیان لەمەبوو، سەریان سوڕما لەوەی شوانەکان دەیان ووت. [١٩] بەڵام مریەم ئەم شتانەی هەموو لەبیری خۆی دادەنا لەدڵی خۆی لێکی‌دەدایەوە. [٢٠] دوای ئەوە شوانەکان گەڕانەوە شوێنی خۆیان، دەم بەستایشی خوداوە بۆ هەموو ئەوەی بیستیانو بینییان، بەو شێوەیەی پێیان ووترا بوو.

خەتەنەکردنی عیسا

[٢١] کاتی خەتەنەکردنی منداڵەکە، دوای بەسەرچوونی هەشت ڕۆژ بەسەر لەدایك بوونی، ناوی‌نرا عیسا هەروەك چۆن لەسەر زمانی فریشتەکە پێشتر ناونرا، پێش ئەوەی دایکی سکی پێی هەبێ.

[٢٢] دوای ئەوەی ڕۆژانی پاك‌بوونەوەی تەواوبوو، بەپێی شەریعەتی موسا، یوسفو مریەم بردیان بۆ قودس، تاکو پێشکەشی خوداوەندی بکەن. [٢٣] هەروەك چۆن لەشەریعەتی خوداوەند نووسراوە: {هەموو کوڕێکی نۆبەرە کە سکی دایك دەکاتەوە پێی دەووترێ پیرۆزی خوداوەند.} [٢٤] هەروەها بۆ پێشکەش کردنی قوربانی، وەك لەشەریعەتی خوداوەند ووتراوە: {جووتێ کوکوختی یان جووتێ بێچووە کۆتر.}

[٢٥] لەقودس پیاوێك هەبوو ناوی شەمعون بوو، پیاوێکی چاکو لەخواترس بوو، چاوەڕێی دڵدانەوە بوو بۆ ئیسرائیل، ڕۆحی پیرۆزیشی تێدابوو. [٢٦] ڕۆحی پیرۆز ئاگاداری کردبوو، کە نامرێ تا مەسیحی خوداوەند نەبینێ. [٢٧] بەهۆی ڕۆحەوە هاتبوو بۆ پەرستگا. کاتێ دایك‌و باوکی عیسا منداڵەکەیان هێنا تا بەپێی شەریعەت ئەوەی پێویستە بیکەن بۆی. [٢٨] شەمعون منداڵەکەی خستە سەر هەردوو دەستی‌و ستایشی خودای‌کردو ووتی:

[٢٩] (ئەی خوداوەند ئێستا بەندەی
خۆت با بەئاشتی چاوڵێك بنێ
بەپێی بەڵێنی خۆت.
[٣٠] ئەوا چاوم ڕزگاری تۆی بینی،

[٣١]ئەوەی ئامادەت کردووە بۆ هەموو گەلان،
[٣٢]ڕووناکی بێت بۆ نەتەوەکانو شکۆمەندی بێت بۆ ئیسرائیل.)
[٣٣]دایکو باوکی سەرسام بوون لەوەی دەربارەی منداڵەکە ووترا.
[٣٤]شەمعون داوای پیرۆزی بۆ کردنو بە مریەمی دایکی منداڵەکەی ووت: (بەهۆی ئەم منداڵەوە کەساتێکی زۆر لەئیسرائیل دەکەونو زۆریش هەڵدەستنەوە، دەبێ بەنیشانەیەك بەربەرەکانی دەکرێ، [٣٥]تا نیازی دڵی زۆرکەس ئاشکرابێ. شمشێرێکیش جەرگی تۆ دەبڕێ.)
[٣٦]ژنێك بەووشەی خودا دەدوا ناوی حەننە بوو کچی فەنوئیلی پێ دەوترا، سەر بەتیرەی ئەشیر بوو، زۆر بەساڵدا چوو بوو، تەنها حەوت ساڵ لەگەڵ مێردەکەی ژیابوو. [٣٧]پاشان بەبێوەژنی مابووەوە تا تەمەنی گەیشتبووە هەشتاو چوار ساڵی. پەرستگاکەی بەجێ نەدەهێشت، شەو و ڕۆژ خودای دەپەرست، بەنوێژو ڕۆژوگرتن. [٣٨]لەوکاتەدا ئامادەبوو، دەستی کرد بەسوپاسکردنی خوداو باسی عیسای لەگەڵ هەموو ئەوانەدا کرد کە لەقودس چاوەڕوانی ڕزگارکەربوون. [٣٩]دوای تەواوبووی هەموو ئەوانەی شەریعەتی خوداوەند داوای دەکات، دایك و باوکی عیسا گەڕانەوە بۆ شارەکەیان کە ناوی ناسیرە بوو لەجەلیل. [٤٠]منداڵەکە نەشونمای دەکردو بەهێز دەبوو، پڕدەبوو لەدانایی‌و بەرەکەتی خودای لەسەر بوو.

عیسا لە پەرستگادا

[٤١]دایکو باوکی هەموو ساڵێك لەجەژنی تێپەڕبوون دەچوون بۆ قودس. [٤٢]کاتێ عیسا تەمەنی گەیشتە دوانزە ساڵ، وەك هەموو ساڵانی تر لەجەژندا بەرەو قودس ڕۆیشتن. [٤٣]دوای تەواوبوونی ڕۆژانی جەژن گەڕانەوە، عیسای منداڵ لەقودس مایەوە بێئەوەی ئەوان بزانن. [٤٤]وایان دەزانی کە لەگەڵ هاوڕێکانیاندایە بەڕێگاوە، ڕۆژە ڕێگایەك ڕۆیشتن، دوای ئەوە دەستیانکرد بەگەڕان بەدوایدا لەتێوان خزم‌و ناسیاوەکانیان. [٤٥]کاتێ نەیان دۆزیەوە گەڕانەوە بۆ قودس تا بەدوایدا بگەڕێن. [٤٦]دوای سێ ڕۆژ گەڕان لەپەرستگادا

دۆزیانەوە، سەیریان کرد دانیشتووە لەتیوان مامۆستایانی شەریعەت، گوێی بۆ ڕاگرتوونو پرسیاریان لێدەکات. [47] هەموو ئەوانەی گوێیان لێبوو، سەرسام بوون لە تێگەیشتنو وەڵامدانەوەی. [48] کاتێ بینیان سەریان سوڕما، ئینجا دایکی پێی ووت: (کوڕم بۆ وات لێکردین؟ منو باوکت بە بێ ئارامی بەدواتدا دەگەڕاین.) [49] وەڵامی دانەوە، ووتی: (بۆچی بەدوامدا دەگەڕان؟ ئایا نەتانزانی پێویستە لەسەرم، لەماڵی باوکم بم؟) [50] بەڵام ئەوەی ئەو ووتی، ئەوان تێینەگەیشتن. [51] ئینجا لەگەڵیان گەڕایەوە بەرەو شاری ناسیرەو گوێڕایەڵیان بوو، مریەمی دایکیشی ئەمانەی هەموو دەخستە دڵیەوە. [52] عیساش لەدانایی‌و بەژنو باڵ گەورە دەبوو، جێی ڕەزامەندی خوداو خەڵکی بوو.

یەحیای لەئاوهەڵکێش

۳ لەساڵی پانزەمینی فەرمانڕەوایی تیباریۆسی قەیسەر، کاتێ بونتیۆس پیلاتۆس لێپرسراوی یەهودیا بوو، هیرۆدس لێپرسراوی جەلیل و براکەشی فیلیپۆس لێپرسراوی ئیتۆریەو تەراخونیتس بوو، لیسانیوسیش لێپرسراوی ئیبیلیە بوو، [2] لەسەردەمی حەنان و قەیافای سەرۆك کاهینەکان، کاتێ یەحیا لەدەشتەودەر بوو ووشەی خودای بۆ هاتە خوارەوە. [3] ئینجا هات بۆ هەموو ناوچەکانی سەر ڕووباری ئوردن تا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردن بۆ گوناه بەخشین ڕابگەێنێ. [4] هەروەك لە پەرتووکی ئەشعیا پێغەمبەر نووسراوە: {دەنگێك لەدەشتەودەر بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} [5] هەموو دۆڵێك پڕ دەکرێتەوەو هەموو چیاو گردۆڵکەیەکیش نزم دەبێتەوە، هەموو شوێنە پێچاوپێچەکان ڕاست دەبنەوەو شوێنە چاڵەکان دەبنە ڕێگای ڕێك‌وڕەوان، [6] هەموو کەسێ ڕزگاری خودا دەبینێ!)

[7] یەحیا بەهەموو ئەوانەی هاتبوون بۆ لەئاوهەڵکێشان لەسەردەستی، دەیووت: (ئەی پێچووە ماران، کێ فێری هەڵاتنی کردوون لەدەست تووڕەیی داهاتوو؟ [8] بەرووبوومێ بەدەن شایانی تۆبەکردن بێت، بەخۆتان

مەڵێن: (تۆمە ئیبراهیمی باوکمان هەیە.) من پێتان دەڵێم، خودا توانای ئەوەی هەیە ئا لەم بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروست بکات. [٩]ئەوا تەور خراوەتە سەر قەدی دار، هەر دارێك بەرووبوومی باش نەدات دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر.) [١٠]خەڵکەکە پرسیاریان لێکرد: (کەواتە چی بکەین؟) [١١]وەڵامی دانەوە: (ئەوەی دوو کراسی هەیە، با یەکێکیان بدا بەوەی کە نییەتی، ئەوەش کە نانی هەیە، با هەمان شت بکات.) [١٢]هەندێ لەباجگرانیش هاتبوون بۆ لەئاوهەڵکێشان، پرسیاریان لێکرد: (مامۆستا، ئەی تۆمە چی بکەین؟) [١٣]پێی ووتن: (لەوەی بۆتان دانراوە زیاتر وەرمەگرن.) [١٤]هەروەها هەندێ سەرباز پرسیاریان لێکرد: (ئەی تۆمە چی بکەین؟) وەڵامی دانەوە: (زۆرداری لەکەس مەکەن، بەدرۆ کەس تاوانبار مەکەن، بەموچەکانتان ڕازیبن.)

[١٥]لەبەرئەوەی گەل چاوەڕێی مەسیحیان دەکرد، هەموو لەخۆیان دەپرسی: (تۆ بڵێی یەحیا، مەسیحی چاوەڕێ کراو بێ؟) [١٦]یەحیا وەڵامی خەڵکەکەی دایەوە: (من لەئاو هەڵتانەدەکێشم، بەڵام ئەوەی دێت لەمن بەتواناترە، ئەوەی من تەنانەت شایستەی کردنەوەی قەیتانی پێڵاوەکانی نیم، ئەو لەڕۆحی پیرۆزو لەئاگر هەڵتانەدەکێشێ. [١٧]ئەو شەنی بەدەستەوەیە بۆ پاککردنەوەی خەرمانەکەی بەتەواوی، گەنمەکە لەعەمباردا کۆدەکاتەوەو کایەکەش دەسوتێنێ بەئاگرێك کە ناکوژێتەوە.) [١٨]دیسان بەزۆر شتی تر، ئامۆژگاری گەلەکەی دەکردو مژدەی دەدانێ. [١٩]بەڵام هێرۆدس کە فەرمانڕەوای ناوچەکە بوو، لەلایەن یەحیاوە سەرزەنشت کرا بەهۆی هێرۆدیای براژنیەوە، هەروەها لەبەر هەموو لەو خراپانەی کە دەیکرد، [٢٠]خراپەیەکی تریشی خستە پاڵ خراپەکانی پێشووی ئەویش بەزیندان کردنی یەحیا.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

[٢١]کاتێ گەل هەمموو لەئاوهەڵکێشران، عیساش لەئاوهەڵکێشرا، لەکاتێکدا نوێژی دەکرد، ئاسمان کرایەوە، [٢٢]ڕۆحی پیرۆز لەشێوەی لەشی کۆترێك

لەسەری نیشتەوە، دەنگێک لەئاسمانەوە هاتو ووتی: (تۆی ڕۆڵەی خۆشەویستم، من پێت دڵشاد بووم.)

بنەچەی عیسا

[٢٣]کاتێ عیسا دەستی بەخزمەتەکەی کرد، تەمەنی نزیکەی سی ساڵ بوو، خەڵکی وایاندەزانی کوڕی یوسفی کوڕی هالی، [٢٤]کوڕی مەتسات کوڕی لاوی، کوڕی مولکی کوڕی یەننا، کوڕی یوسف. [٢٥]کوڕی مەتتاسیا، کوڕی عاموس کوڕی ناحوم، کوڕی حەسلی کوڕی نەجای، [٢٦]کوڕی ماس کوڕی مەتاسیا، کوڕی شەمعی کوڕی یوسف، کوڕی یەهوزا، [٢٧]کوڕی یۆحەننا، کوڕی ڕیسا کوڕی زەربابل، کوڕی شالتیئیل کوڕی نیری، [٢٨]کوڕی مولکی کوڕی ئادی، کوڕی قوسەم کوڕی ئەلمودام کوڕی عیری، [٢٩]کوڕی یوسی، کوڕی ئەلیعازەر کوڕی یوریم، کوڕی مەتسات کوڕی لاوی، [٣٠]کوڕی شەمعون کوڕی یەهوزا، کوڕی یوسف کوڕی یۆنان، کوڕی ئەلیاقیم، [٣١]کوڕی مەلیا کوڕی مەینان، کوڕی مەتاسا کوڕی ناسان، کوڕی داود، [٣٢]کوڕی یەسا، کوڕی عوبێد کوڕی بوعەز، کوڕی سەلمون کوڕی نەحشون، [٣٣]کوڕی عەمیناداب کوڕی ئارام، کوڕی حەسرون، کوڕی فارس کوڕی یەهوزا، [٣٤]کوڕی یاقوب کوڕی ئیسحاق، کوڕی ئیبراهیم کوڕی تارح، کوڕی ناحور، [٣٥]کوڕی سەروج، کوڕی ڕەعو کوڕی فالج، کوڕی عابر کوڕی شالح، [٣٦]کوڕی قینان کوڕی ئەرفەکشاد، کوڕی سام کوڕی نوح، کوڕی لامەک، [٣٧]کوڕی مەتوشالح، کوڕی ئەخنوخ کوڕی یارد، کوڕی مەهللئیل کوڕی قینان، [٣٨]کوڕی ئەنوش کوڕی شیت، کوڕی ئادەم کە لە خودایە.

شەیتان عیسا تاقیدەکاتەوە

٤ کاتێ عیسا لەئوردون گەڕایەوە، لەشی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز، ڕۆح لەبیابان دەیبردبەڕێوە. [٢]ماوەی چل ڕۆژ شەیتان تاقیدەکردەوە. بەدرێژایی ئەو ڕۆژانە هیچی نەخوارد، کاتێ ماوەکە تەواوبوو برسی بوو. [٣]شەیتان پێی

ووت: (گەر ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای
هەو بەردە بڵێ بابێت بەنان.) [٤]عیسا
وەڵامی دایەوە ووتی: (لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {مرۆڤ هەر بەنان ناژی.})
[٥]ئینجا شەیتان بردیە سەر شاخێکی
بەرزو هەموو پادشاهێتیەکانی جیهانی
بەچاوترۆکاتێك پیشاندا و [٦]ووتی:
(دەسەلاتی فەرمانڕەوایی ئەم هەموو
پادشاهیانەت دەدەمێ بەهەموو
شکۆیەکەوە، چونکە دراوە بەمن و
منیش دەیدەم بەهەر کەسێ بمەوێ.
[٧]گەر کڕنۆشت بۆ بردم ئەوا هەمووی
دەبێ بەهی تۆ.) [٨]عیسا وەڵامی دایەوەو
ووتی: (نووسراوە: {تەنها بۆ خوداوەند
خودات کڕنووش بەرەو هەر ئەو
بپەرستە.}) [٩]ئینجا شەیتان بردی بۆ
قودس، لەسەر قەراغی سەربانی
پەرستگاکە ڕای گرت و پێی ووت:
(گەر ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای لێرەوە
خۆت فڕێدە خوارەوە، [١٠]چونکە
نووسراوە: {بەفریشتەکانی دەڵێ
پارێزگاریت کەنو [١١]لەسەر دەستیان
هەڵت دەگرن نەوەك قاچت بەبەرد
بکەوێت.}) [١٢]عیسا وەڵامی دایەوەو
ووتی: (ووتراوە: {خوداوەند خودات
تاقی مەکەرەوە.}) [١٣]کاتێ شەیتان
هەموو تاقی کردنەوەکانی تەواوبوو،
بەجێی هێشت تاکاتێکی تر.

عیسا لەناسیرە دەردەکرێ

[١٤]عیسا بەهێزی ڕۆح گەڕایەوە
بۆ جەلیل، ناوبانگی لەهەموو
دێیەکانی دەوروپشت بلاوبووەوە.
[١٥]لەکەنیشتەکان خەڵکی فێردەکرد،
هەموو ستایشیان دەکرد.

[١٦]ئینجا هات بۆ ناسیرە، ئەو
شوێنەی لێی پەروەردە بوو، هەروەك
جاران ڕۆژی شەممە چووە کەنیشت،
ڕاوەستا بۆ خوێندنەوە. [١٧]پەرتووکی
ئەشعیا پێغەمبەریان دایە دەستی کاتێ
کردیەوە ئەو شوێنەی بەرچاو کەوت
کە تیایدا نووسراوە: [١٨]{ڕۆحی
خوداوەندم لەسەرە، چونکە
دەستنیشانی کردووم تا مژدە بدەم
بەهەژاران، ناردوومی هەتا بۆ
دیلکراوان داوای ئازادی بکەم، بۆ
کوێران داوای ڕووناکی بکەم، تاکو
پێشێلکراوان ڕزگاربکەم، [١٩]ساڵی
ڕەزامەندی خوداوەند ڕابگەیەنم.}
[٢٠]ئینجا پەرتووکەکەی داخست و دایە
دەست ئیشکەری ئەو شوێنەو
دانیشت. هەموو ئەوانەی ئامادەبوون

لەکەنیشتەکە چاویان تێبڕیوو.
[٢١]قسەی بۆ کردنو ووتی: (وا ئەمڕۆ
ئەوەی گوێتان لێبوو هاتەدی.)
[٢٢]هەموو بەباشی باسیان دەکردو
سەریان سوڕما لەو ووشە
بەرەکەتدارانەی لەدەمی دەهاتە دەرەوە،
دەیان ووت: (ئایا ئەمە کوڕەکەی
یوسف نییە؟) [٢٣]عیسا پێی ووتن:
(بێگومان ئێوە پێم دەڵێن، ئەی پزیشك
جارێ چارەسەری خۆت بکە، ئەوەی
بیستمان لەکەفەرناحوم کردت لێرەش
لەشارەکەت بیکە.) [٢٤]دیسان بەردەوام
بوو ووتی: (ڕاستیتان پێ دەڵێم، هیچ
پێغەمبەرێك لەشارەکەی خۆی پەسەند
ناکرێ. [٢٥]لەڕاستیدا پێتان دەڵێم،
لەسەردەمی ئەلیاس لەئیسرائیل ێوەژنی
زۆر هەبوون، کاتێ باران بڕا سێ
ساڵو شەش مانگ، هەتا برسێتییەکی
گەورە لەهەموو سەر زەویدا ڕووی‌دا،
[٢٦]بەڵام ئەلیاس نەتێررا بۆ کەس لەوانە،
بەڵکو بۆ ئافرەتێکی ێوەژن لەسەرفە
لەناوچەی سیدا. [٢٧]لەئیسرائیل
لەسەردەمی ئەلیشەع پێغەمبەر زۆر
کەس تووشی نەخۆشی گوڵی
هاتبوون، هیچیانی چاك نەکردەوە،
تەنها نوعمانی سوری نەبێ.) [٢٨]هەموو
ئەوانەی لەکەنیشتەکە بوون، کە
ئەمەیان بیست ڕقیان هەڵسا. [٢٩]دەریان
کردە دەرەوەی شارەکە، بردیانە قەراخ
ئەو چیایەی شارەکەیانی لەسەر
دروستکرابوو، تاکو لەوێوە فڕێی بدەنە
خوارەوە. [٣٠]بەڵام ئەو دەرباز بوو
لەناویانو لەوێ ڕۆیشت.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[٣١]جا عیسا بەرەو کەفەرناحوم
ڕۆیشت، شارێك بوو لەناوچەی
جەلیل، لەوێ لەشەممانداڕ خەڵکی فێر
دەکرد. [٣٢]زۆر سەریان سوڕما
لەفێرکردنەکانی، لەبەرئەوەی
ووشەکانی بەدەسەڵاتەوە بوو.
[٣٣]لەکەنیشتەکەدا پیاوێك هەبوو ڕۆحی
پیسی تێدا بوو. بەدەنگێکی بەرز
هاواری‌کرد : [٣٤](ئەی عیسای ناسیری
چیت لێمان دەوێ؟ هاتوویت لەناومان
بیەی؟ من دەزانم تۆکێیت، تۆ پیرۆزی
خودای.) [٣٥]عیسا هەڕەشەی لێکردو
ووتی: (بێدەنگبە! لەلەشی وەرە
دەرەوە.) ئینجا ڕۆحە پیسەکە کابرای
کوتا بەزەویداو لەلەشی هاتە دەرەوە،
بێئەوەی زیانی کەی پێبگەیەنێ.
[٣٦]هەموو سەرسام بوون، لەتێوان

خۆیان پرسیاریان دەکرد: (ئەمە چ ووشەیەکە؟ ئاوها بەدەسەلاتە، فەرمانەدا بەڕۆحە پیسەکان تا لەخەڵکی بێنە دەرەوە.) [٣٧]ناوبانگی عیسا لەهەموو شوێنێك لەو ناوچەیە بلاوبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵكێكی زۆر

[٣٨]دوای ئەمانە کەنیشتەکەی بەجێهێشتو چووە ماڵی شەمعون. خەسووی شەمعون تایەکی تووندی لێهاتبوو، داوایان لێکرد یارمەتیبدات. [٣٩]ئەویش لای جێگاکەی ڕاوەستاو تایەکەی لێ دوور خستەوە. ژنە یەکسەر هەستایە سەرپێو دەستی کرد بەخزمەتکردنیان. [٤٠]کاتێ ڕۆژ ئاوابوو، هەموو ئەوانەی نەخۆشییان هەبوو، لەهەموو جۆرێك، هێنایانە لای عیسا یەکە یەکە دەستی لەسەر دانانو چاکی کردنەوە. [٤١]ڕۆحی پیسی لەزۆریان دەرکرد، لەکاتێکدا ڕۆحەکان هاواریان دەکرد (تۆ ڕۆڵەی خودای!) ئەویش دەریدەکردنو نەیدەهێشت زۆر بڵێن، چونکە زانییان ئەو مەسیحە. [٤٢]کاتێ ڕۆژهەڵات، هەستاو ڕۆیشت بۆ جێگایەکی چۆڵەوانی، خەڵکەکە بەدوایدا گەڕان تادۆزیانەوە، گەرتیان تاکو لایان نەڕوات. [٤٣]بەڵام ئەو پێی ووتن: (پێویستە لەسەرم، مژدەی پادشاهێتی خودا بەشارەکانی تریش بدەم، چونکە من بۆ ئەمە نێررراوم.) [٤٤]ئیتر لەوێ ڕۆیشتو دەستی کرد بەمزگینیدان لەکەنیشتەکان.

عیسا قوتابیەکانی بانگدەکات

٥ لەکاتێکدا عیسا ڕاوەستابوو لەسەر کەناری دەریاچەی جەنیسارت، خەڵکەکە هەموو کۆمەڵ بووبوون لەدەوری تاکو گوێ لەووشەی خودا بگرن. [٢]دوو بەلەمی بینی لای دەریاچەکەوە ڕاوەستابوون، ماسیگرەکان بەجێیان هێشتبوو، تۆڕەکانیان دەشوشت. [٣]چووە ناو یەکێکیان، کە هی شەمعونبوو، داوای لێکرد هەندێ لەکەناری دەریاچەکە دووری بخاتەوە ئینجا دانیشتو لەناو بەلەمەکەوە دەستی کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە.

[٤]کاتێ ووتەکانی تەواوکرد بەشەمعونی ووت: (دووری کەرەوە بۆ قوواڵایی، جا تۆڕەکانتان فڕێ بدەن بۆ

ڕاوکردن.) [٥]شمعون وەڵامی دایەوە: (گەورەم هەرچەندە بەدرێژایی شەو هەوڵماندا کەچی هیچمان ڕاونەکرد. بەڵام لەبەر قسەی تۆ ئەوا تۆڕێك فڕێ دەدەم) [٦]کاتێ ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان گرت، بەشێوەیەك تۆڕەکەیان خەریكبوو بدڕێ. [٧]جا بانگی هاوڕێکانیان کرد کە لەبەلەمەکەی تردا بوون، تاکو بێن و یارمەتییان بدەن، ئەوانیش هاتن و هەردوو بەلەمەکەیان پڕکرد تا وای لێ هات خەریك بوو نوقوم ببن. [٨]کاتێ شمعون کە بەپەترۆس ناودەبرێ ئەمەی بینی چۆکیدادا لەبەر پێی عیساداو ووتی: (گەورەم لێم دوورکەوە، چونکە من مرۆڤێکی گوناهبارم.) [٩]پەترۆس و ئەوانەی لەگەڵی بوون سەریان سوڕمابوو لەزۆری ئەو ماسییانەی گرتبوویان، [١٠]هەروەها یاقوب و یۆحەننای کوڕی زەبدی کە شەریکی پەترۆس بوون.

عیسا بەپەترۆسی ووت: (مەترسە ئیتر تۆ لەتێستاوە ڕاوی مرۆڤ دەکەیت.) [١١]دوای ئەوەی گەڕانەوە کەناری دەریاچەکە وازیان لەهەموو شتێك هێناو دوای عیسا کەوتن.

نەخۆشی گوللی پاکدەبێتەوە

[١٢]کاتێ عیسا لەیەکێك لەشارەکان بوو، لەوێ مرۆڤێکی لێبوو هەموو لەشی برینی گوللی داپۆشیبوو، هەر کە عیسای بینی، لەبەردەمی خۆی بەدەمداداو لێی پاڕایەوەو ووتی: (گەورەم، گەر بتەوێت توانای ئەوەت هەیە پاکم بکەیتەوە.) [١٣]عیسا دەستی درێژکردو دەستی لێدا، ووتی: (دەمەوێ، پاك بەرەوە.) ئیتر دەستبەجێ کابرا پاك بووەوە. [١٤]عیسا ڕایسپاردو پێی ووت: (ئەمە بەکەس نەڵێی، بەڵکو بڕۆ خۆت نیشانی کاهینەکان بدە لەباتی پاکبوونەوەکەشت، ئەو قوربانییەی موسا فەرمانیداوە پێشکەشی بکە، ئەمە دەبێتە شایەتییەك لایان.) [١٥]جا بەمە دەنگوباسی عیسا زیاتر بڵاوبووەوە، لەبەرئەمە خەڵکێکی زۆر هاتنە لای بۆ گوێگرتن و چاك بوونەوە لەنەخۆشییەکانیان. [١٦]بەڵام ئەو دووردەکەوتەوە بۆ شوێنە چۆڵەکان هەتا نوێژ بکات.

دەسەڵاتی گوناە بەخشین

[١٧]ڕۆژێ لەڕۆژان عیسا خەریکی

فێرکردن بوو، لەتیوان دانیشتوان هەندێ لەفەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت هەبوون. خەڵکی لەهەموو دێیەکانی جەلیلو یەهودیاو قودسەوە هاتبوون. توانای خوداوەند دەرکەوت بۆ چاک کردنەوەیان. [١٨] هەندێکیان مرۆڤێکی ئیفلیجیان هێنا بەجێگەکەیەوەو ویستیان بیەنە ژوورەوە بۆ بەردەمی. [١٩] کاتێ ڕێیان نەبوو بەهۆی زۆری خەڵکەوە، سەرکەوتنە سەربانو شۆڕیان کردەوە بەجێگەکەیەوە بۆ ناوەڕاستی خەڵکەکە، بۆ بەردەمی عیسا. [٢٠] عیسا کە باوەڕی ئەوانی بینی، ووتی: (کابرا، گوناهەکانت بەخشرا.) [٢١] مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەمە کێیە بەم شێوەیە کفر دەکات؟ کێ دەتوانێ گوناە ببەخشێ تەنها خودا نەبێ؟)

[٢٢] بەلاّم عیسا زانی بیر لەچی دەکەنەوە، وەلاّمی دانەوە، ووتی: (بۆ وا بیر دەکەنەوە لەدڵتان؟ [٢٣] کامیان ئاسانترە، بڵێم: (گوناهەکانت بەخشرا، یان بڵێم هەستە بڕۆ؟ [٢٤] بەلاّم ئەمەم ووت، تاکو بزانن ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەلاّتی گوناە بەخشینی هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی ووت: (هەستە، جێگەکەت هەڵگرەو بڕۆوە بۆ ماڵ.) [٢٥] ئەویش دەستبەجێ هەڵساو جێگەکەی هەڵگرتو کەوتەڕێ بەرەو ماڵەوەو ستایشی خودای دەکرد. [٢٦] خەڵکەکەش هەموو سەرسامبوونو ستایشی خودایان کرد، ترس دایگرتنو ووتیان: (ئەمڕۆ کاری سەرسوڕهێنەرمان بینی.)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[٢٧] دوای ئەمە عیسا لەوێ هاتە دەرەوە، باجگرێکی دی ناوی لاوی بوو، لەشوێنی باجگران دانیشتبوو، پێی ووت: (دوام کەوە.) [٢٨] لاویش هەستاو هەموو شتێکی بەجێهێشتو دوای کەوت.

[٢٩] لاوی میواندارییەکی گەورەی بۆ کرد لەماڵی خۆی، زۆر لەباجگرانو خەڵکی تر لەگەڵیان دانیشتبوون لەسەر خوان. [٣٠] مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان ناڕەزایی خۆیان دەربڕی لای قوتابیەکانی عیساو ووتیان: (بۆچی لەگەڵ باجگرانو گوناهباران دەخۆنو دەخۆنەوە؟) [٣١] عیسا وەلاّمی دانەوەو ووتی: (مرۆڤی لەش ساغ

پێویستی بەپزیشك نییە، بەڵکو نەخۆش.
[٣٢]نەهاتووم بۆ بانگکردنی ئەوانەی
خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژوو

[٣٣]ئینجا پێیان ووت: (قوتابیەکانی
یەحیا زۆر ڕۆژوو دەگرنو نوێژ
دەکەن، هەروەها قوتابی فەریسیەکان،
بەڵام قوتابیەکانی تۆ دەخۆنو
دەخۆنەوە.) [٣٤]عیساش پێی ووتن: (ئایا
دەتوانن لەشایيدا وا لەکەسوکاری زاوا
بکەن بەڕۆژوو بن، لەکاتێکدا زاوا
لەناویان نیەت؟ [٣٥]بەڵام ڕۆژانێك دێ
کە زاوا لەتیانیان بەرزکرایێتەوە، ئەوسا
لەو ڕۆژانەدا بەڕۆژوو دەبن.)
[٣٦]نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(کەس پارچە لەجلی تازە ناکاتەوە
تاوەکو جلێکی کۆنی پێ پینەکات،
چونکە جلە تازەکە دەدڕێ و
پارچەکەش کە وەرگیراوە لەجلە
تازەکە ناگونجێ لەگەڵ کۆنەکەدا.
[٣٧]هەروەها کەس مەی تازە ناخاتە ناو
مەشکەی کۆنەوە، چونکە مەیە تازەکە
مەشکەکە دەدڕێنێ، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش لەناو دەچێ. [٣٨]کەواتە
پێویستە مەی تازە بکرێتە مەشکەی
تازەوە. [٣٩]کەسیش نییە مەی کۆن
بخواتەوەو ئارەزووی تازە بکات،
چونکە دەڵێ: (کۆنەکە خۆشترە.))

دەربارەی ڕۆژی شەممە

٦ لە ڕۆژێکی شەممەدا، عیسا
بەناو دەغڵێك تێدەپەڕی،
قوتابیەکانی گوڵەگەنمیان لێ
دەکردەوەو لەبەری دەستیان دەیان
پروانلو دەیان خوارد. [٢]هەندێ
لەفەریسیەکان پێیان ووتن: (بۆچی
کارێك دەکەن لەشەممەدا دروست
نیە؟) [٣]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی:
(ئەی نەتان خوێندۆتەوە داود چی کرد
کاتێ برسیبوو، لەگەڵ ئەوانەی
لەگەڵی بوون؟ [٤]چۆن چووە ماڵی
خوداو نانی قوربانی خواردو دای
بەوانەش کە لەگەڵی بوون، لەگەڵ
ئەوەش خواردنی ئەو نانە دروست نییە
تەنها بۆ کاهینەکان نەیێت؟) [٥]ئینجا
پێی ووتن: (ڕۆڵەی مرۆڤ خۆی
گەورەی ڕۆژانی شەممەیە).

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

[٦]لەشەممەیەکی تردا، عیسا چووە

کەنیشتو دەستی کرد بە فێرکردن. پیاوێکی لێبوو دەستی ڕاستی ووشک بووبوو. [٧]مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان سەیری عیسایان دەکرد، تاکو بزانن ئایا لەڕۆژانی شەممەدا خەڵکی چاک دەکاتەوە، هەتا شتێك بدۆزنەوە، بۆ ئەوەی تاوانباری بکەن، [٨]بەڵام ئەو بەمەبەستی زانین، بەپیاوەکەی ووت: (هەستە، ڕاوەستە لەبەردەم خەڵکەکەدا، ئەویش هەستاو لەوێ ڕاوەستا. [٩]عیسا پێی ووتن: (من پرسیارێکتان ئاراستە دەکەم، ئایا لەڕۆژانی شەممەدا چی دروستە، کردنی کاری باش یان کاری خراپ؟ ڕزگارکردن یاخود لەناوبردن کامیان باشترە؟) [١٠]دوای ئەوەی چاوی بەهەموویان گێڕا، بەپیاوەکەی ووت: (دەست درێژکە.) ئەویش ئەمەی کردو دەستی وەك جاری جاران چاك بووەوە. [١١]بەڵام ئەوان زۆر تووڕە بوونو کەوتنە ڕاوێژو تەگبیر لەگەڵ یەکتری بۆ ئەوەی شتێك لەعیسا بکەن.

دوانزە نێردراوەکە

[١٢]لەوڕۆژانەدا عیسا بەرەو شاخ ڕۆیشت تاکو لەوێ نوێژ بکات، ئەو شەوەی بەنوێژکردن بۆ خودا بەسەربرد. [١٣]کاتێ ڕۆژ بووەوە، قوتایەکانی بانگکرد، دوانزەی لێ هەڵبژاردنو ناوی لێنان نێرراوان ئەوانەش ئەمانە بوون. [١٤]شەمعون کەناوی نا پەترۆس، ئەندەراوسی برای، یاقوب، یۆحەننا، فیلیپۆس، بەرتولماوس، [١٥]مەتتا، تۆما، یاقوبی کوڕی حەلفی، شەمعون کە ناسراوبوو بەدڵگەرم، [١٦]هەروەها یەهوزای کوڕی یاقوب لەگەڵ یەهوزای ئەسخەریوتی کە لە دواییدا بەناپاك دەرچوو. [١٧]ئینجا عیسا لەگەڵیان هاتەخوارەوە، لەشوێنێکی تەختایی ڕاوەستا. لەوێ ژمارەیەکی زۆر لەقوتایەکانی لێبوو لەگەڵ زۆر لەخەڵکی، کە لەناوچەی یەهودیاو قودسو سوورو سەیدا هاتبوون. تاکو گوێیان لێی بێتو لەنەخۆشییەکانیان چاکبنەوە. [١٨]ئەوانەش کە ڕۆحی پیس ئازاری دەدان چاکبوونەوە. [١٩]ئیتر هەموو خەڵکەکە هەوڵیان دەدا دەستیان پێی بکەوێت، چونکە هێزو توانایەکی مەزنی لێدەهاتە دەرەوەو هەمووانی چاك دەکردەوە.

[٢٠]ڕوانیە قوتابیەکانیو ووتی: (خۆزگەتان پێدەخوازرێ ئەی هەژارەکان چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ تێوەیە. [٢١]خۆزگەتان پێ دەخوازرێ ئەی ئەوانەی تێستا برسین چونکە تێردەبن. خۆزگەتان پێدەخوازرێ ئەی ئەوانەی تێستا دەگرین، چونکە پێدەکەنن. [٢٢]خۆزگەتان پێدەخوازرێ کاتێ خەڵك ڕقیان لێتان دەبێتەوە، جیاتان دەکەنەوە، جنێوتان پێدەدەن، بەبەدکار ناوتان دەبەن، لەپێناوی ڕۆڵەی مرۆڤ. [٢٣]شادومانو دڵخۆشبن چونکە پاداشتتان مەزنە لەئاسمان، باو باپیرانیان بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان کردووە لەگەڵ پێغەمبەران. [٢٤]بەڵام خاك بەسەرتان ئەی دەوڵەمەندەکان، چونکە دڵنەوایی کران. [٢٥]خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی تێستا تێرن، چونکە دوایی برسی دەبن. خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی تێستا پێدەکەنن، چونکە دوایی دەگرینو غەمبار دەبن. [٢٦]خاك بەسەرتان کاتێ هەموو خەڵك ستایشتان دەکات، چونکە باوباپیرانیان هەمان شتیانکرد لەگەڵ پێغەمبەرە درۆزنەکان.

دوژمنەکانتان خۆش بوێ

([٢٧]بەڵام ئەی گوێگران، پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆش بوێ، چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی ڕقیان لێتان دەبێتەوە. [٢٨]داوای پیرۆزی بکەن* بۆ ئەوانەی نەفرەتتان لێدەکەن، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی خراپەتان بەرامبەر دەکەن [٢٩]ئەوەی کێشای بە لایەکی ڕوومەتت، لایەکەی تریشی بۆ ڕاگرە. گەر یەکێ چاکەتەکەی لەبەرداکەنیت، ڕێی لێمەگرە باکراسەکەشت ببات. [٣٠]ئەوەی داوای شتێکت لێ دەکات، بیدەرێ، ئەوەش کە شتێکت لێ داگیر دەکات لێی داوامەکەوە. [٣١]چۆن دەتانەوێ خەڵکی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن، لەپێشا تێوە بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن.

[٣٢](گەر هاتوو بەتەنها هەر ئەوانەتان خۆشویست کە خۆشیان دەوێن، چ چاکەیەك دەکەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش ئەوانەیان خۆشدەوێ کەخۆشیان دەوێن. [٣٣]ئەگەر کرداری

باشتان هەر لەگەڵ ئەوانەداکرد کە کرداری باش بەرامبەرتان دەکەن، ئایا چ چاکەیەك دەکەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش ئەمە دەکەن. [٣٤]ئەگەر تەنها قەرز بدەن بەوانەی دەزانن قەرزەکە دەگەڕێننەوە، چ چاکەیەك دەکەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش قەرز دەدەن بەوانەی دەزانن قەرزەکانیان دەدەنەوە. [٣٥]بەڵام تێوە دوژمنەکانتان خۆشبوێ، چاکەیان لەگەڵ بکەن، قەرزیان بدەنێ بێئەوەی هیوای وەرگرتنەوەتان هەبێ، بەمە پاداشتتان گەورە دەبێو دەبنە ڕۆڵەی خودای مەزن، چونکە ئەو میهرەبانە لەگەڵ بەدنمەکو بەدکاران. [٣٦]بەبەزەیی بن، هەروەك چۆن باوکتان بەبەزەییە.

خەڵکی تاوانبار مەکەن

[٣٧](خەڵکی تاوانبارمەکەن، تا تاوانبارنەکرێن. کەس سەرزەنشت مەکەن، سەرزەنشت ناکرێن. لەخەڵکی خۆش بن، لێتان خۆش دەبن. [٣٨]بەخەڵکی بدەن، پێتان دەدرێت، پێوانەیەکی چاکی پەستێنراوی هەژێندراوی پڕی لێ ڕژاوتان پێدەدرێ لەباوەشتان، چونکە بەو پێوانەیەی بۆ خەڵکی دەپێون بۆتان دەپێونەوە.)

[٣٩]نموونەیەکی بۆ هێنانەوە ووتی: (ئایا کوێرێك دەتوانێ کوێرێکی کە بەڕێدا بات؟ ئایا هەردووکیان ناکەونە چاڵەوە؟ [٤٠]قوتابی لەمامۆستاکەی مەزنتر نییە، بەڵام هەر کەسێ تەواو و ڕێك بێت، وەك مامۆستاکەی لێ دێت. [٤١]بۆچی سەرنج لەپووشی ناو چاوی براکەت دەدەیتو گوێنادەیتە تەختەدارەکەی ناو چاوی خۆت؟ [٤٢]یان چۆن دەتوانی بەبراکەت بڵێیت: (ئا برا، بهێڵە با ئەو پووشە لەچاوت دەربهێنم.) لەکاتێکدا تۆ خۆت تەختەدارەکەی ناو چاوی خۆت نابینیت؟ ئەی دووڕوو، جارێ تۆ یەکەمجار تەختەدارەکەی ناو چاوی خۆت دەربهێنە، ئینجا باش دەبینیت بۆ ئەوەی پووشەکەی ناوچاوی براکەت دەربهێنیت.)

ناسین بە بەرووبووم

[٤٣](داری چاك نییە بەری خراپ بدات، داری خراپیش بەری چاك نادات [٤٤]لەبەر ئەوە هەموو دارێك بە بەرەکەی دەناسرێ. لەدرك هەنجیر ناکرێتەوە لەتووترکیشترێ ناکرێتەوە.

[٤٥]مرۆڤی باش، لەگەنجینەی باشی دڵی، چی باش یێت دەری‌دەهێنێ، مرۆڤی خراپیش، لەگەنجینەی خراپەکەی، چی خراپ یێت دەری‌دەهێنێ، چونکە ئەوەی لەدڵ هەڵدەقوڵێ دەم پێی دەدوێ.

ئەو خانووەی بناغەکەی لە بەردە

[٤٦](چۆن بانگم دەکەن گەورەم، گەورەم، کەچی کار ناکەن بەوەی من دەیڵێم؟ [٤٧]ئەوەی دێ بۆلام، گوێ لەووتەکانم دەگرێتو کاری پێدەکات، پێتان دەڵێم لەکێ دەکات. [٤٨]لەمرۆڤێك دەکات خانوویەك دروست دەکات، زەویەکەی هەڵدەکەنێ بەقوواڵی، تابناغەکەی لەسەر زەوییەکی بەردین دابنێ، ئینجا بارانێکی زۆر دەباری‌و لافاو لەخانووەکەی دەدا، بەڵام لەشوێنی خۆی نای‌جوڵێنێ. لەبەرئەوەی لەسەر زەوییەکی بەردین داڕێژراوە. [٤٩]بەڵام، ئەوەی گوێی لێ بوو و کاری پێنەکرد، لەمرۆڤێك دەکات خانووەکەی لەسەر زەوییەکی بێبناغە دروست بکات. کاتێ لافاو لەخانووەکەی دەدا، دەستبەجێ دەڕوخێ، ڕوخانێکی تەواو.)

چاکردنەوەی خزمەتکاری سەربەڵێك

٧ دوای ئەوەی عیسا هەموو ووتەکانی دا بەگوێی خەڵکەکەداو تەواوی کرد، چووە شاری کەفەرناحوم. [٢]کابرایەکی سەربەل خزمەتکارێکی نەخۆشی هەبوو لەسەرە مەرگدا بوو، لای خۆشەویست بوو. [٣]کاتێ بەهەواڵی عیسای زانی، چەند پیرێکی جوولەکەی نارد لای بپارێنەوە لێی تایێتو خزمەتکارەکەی چاك بکاتەوە. [٤]کاتێ گەیشتنە لای عیسا بەگەرمی داوایان لێکردو ووتیان: (ئەو پیاوە شایانی ئەوەیە داواکاریەکەی جێبەجێ بکەیت، [٥]ئەو گەلی ئێمەی خۆش دەوێتو کەنیشتیشی بۆ دروست کردووین.) [٦]عیسا لەگەڵیان چوو. هێشتا نەگەیشتبووە نزیك ماڵەکە، سەربەلەکە هەندێ هاوڕێی خۆی نارد کە پێی بڵێن: (گەورەم ئەرك مەکێشە، من شایانی ئەوەنیم، تۆ خۆت یێتە ماڵەکەم، [٧]هەروەها شایانی ئەوە نیم ڕووبەڕووت بمەوە. هەر

لـەوێوە ووشـەیەك بڵـێ، ئیشـكەرەكەم چاك‌دەبێتـەوە. [٨]منیـش مرۆڤێكـم لـەژێر فـەرمانی لـەخۆم گـەورەتر، هـەروەها سەربازیشـم هەیـە لـەژێر فـەرمانمدان، بەیەكێ دەڵێـم، بـڕۆ، دەڕوا، بـەوی تـر دەڵێـم، وەرە، دێـت، بەئیشـكەرەكەم دەڵێـم، ئـەوە بكـە، دەیكـات.) [٩]كـاتێ عیسـا گوێـی لەمـەبوو، سەرسـام بـوو، ئینجـا ڕووی‌كـردە هـەموو ئەوانـەی دوای كەوتبوون، ووتی: (پێتان دەڵێـم، لەهـەموو ئیسـرائیلدا بـاوەڕێكی مـەزنی وەك ئەمـەم نـەدیوە) [١٠]كـاتێ ئەوانـەی نیررابوون گەڕانەوە، بینیان نەخۆشـەكە چاك بووەتەوە.

زیندووكردنەوەی مردوو

[١١]بۆ ڕۆژی پاشتر، عیسـا ڕۆیشـت بۆ شـارێك نـاوی نـایین بـوو زۆربـەی قوتابیەكانیو خەڵكێكی زۆری لەگـەڵ بوو. [١٢]كاتێ لـەدەروازەی شـار نزیـك بوومەوە، تەرمێكی بینی بەسەر شـانەوە، ئەویش كوڕی تاقانەی یۆەژنێك بـوو، خەڵكێكی زۆری لەگەڵ بوو. [١٣]كـاتێ خوداوەنـد ژنەكـەی بینـی، بـەزەیی پیاهاتـەوە، پێـی ووت: (مـەگری.) [١٤]ئینجـا هاتـە پێشـەوەو دەسـتی لەدارمەیتەكـەدا ، هـەڵگرانی تەرمەكـە ڕاوەستان. ووتی: (لەی كوڕی گەنج، بـەتۆ دەڵێـم، هەسـتە.) [١٥]مردووەكـە ڕاسـت بـووەوەو دەسـتی كـرد بەقسەكردن، ئیتر عیسا دایـەوە دەسـت دایكی. [١٦]خەڵكەكـە هـەموو ترسـیان لـێنیشـت، ئینجـا ستایشـی خودایـان‌كردو ووتیـان: (لـەناوماندا پێغەمبەرێكی مەزن دەركەوتووە، خـودا گەلەكـەی بەسـەركردەوە!) [١٧]ئـەم هەواڵە لەهـەموو ناوچـەی یـەهودیاو دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

عیساو هەزرەتی یەحیا

[١٨]قوتابیەكانی یـەحیا هـەموو ئـەم هەواڵانەیان بـۆ یـەحیا بـرد. [١٩]یـەحیاش دووان لـە قوتابیـەكانی بـانگ‌كردو ناردنی بـۆ لای خوداوەنـد، تـا لێـی بپرسن: (ئایـا تـۆی ئـەوەی كـە دێـت، یـاخود چـاوەڕێی یـەكێكی‌تر بكـەین؟) [٢٠]كـاتێ دوو قوتابیەكـە هاتنـە لای عیسا، ووتیان: (یەحیای لەئاوهـەڵكێش تێمـەی نارد‌وتـە لات، دەپرسـێ، تـۆی ئەوەی كـە چـاوەڕێی هـاتنی دەكـرێ، یاخود چاوەڕێی یەكێكی‌تر بكەین؟)

[٢١]لەو كاتـەدا عیسـا زۆر نەخۆشـی

چاك كردبووەوە، ڕۆحی پیسی دەركردبوو، ڕوونـاكی خستبووە چاوی زۆر لەكوێرەكان. [٢٢] ئینجا عیسا وەڵامی دوو تێرراوەكەی دایەوەو ووتی: (بڕۆن هەواڵ بدەن بەیەحیا، ئەوەی گوێتان لێبووەو بینیوتانە، كوێر دەبینن، شەڵو گۆج دەڕۆنو گوڵەكان پاكدەبنەوە، كەڕەكان دەبیستن، مردووان زیندوودەبنەوەو هەژاران مژدەیان پێدەدرێ. [٢٣] خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی گومانم لێناكەن.)

[٢٤] كە نێرراوانی یەحیا ڕۆیشتن، عیسا دەستی كرد بەقسەكردن دەبارەی یەحیا بۆ خەڵكەكە، ووتی: (چوونە دەشتەودەر بۆ بینینی چی؟ قامیشێك با دەیحوڵێنێتەوە؟ [٢٥] ئەی چوون چی ببینن؟ مرۆڤێك بەبەرگی نایابەوە؟ ئەوەتا ئەوانەی بەرگی نایاب دەپۆشنو دەوڵەمەندن وان لەكۆشكی پادشاكانن [٢٦] كەواتە چوون بۆ بینینی چی پێغەمبەرێك؟ بەڵێ پێتان دەڵێم مەزنتر لەپێغەمبەرێك. [٢٧] یەحیا ئەوەیە كە لەكتێبی پیرۆزدا دەبارەی نووسراوە: {من تێرراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەكات.})

[٢٨] من پێتان دەڵێم لەنێوان ئەوانەی لەئافرەت لەدایك بوون لەیەحیا مەزنتری تیا نییە، بەڵام بچووكترین كەسی پادشاهێتی ئاسمان مەزنترە لەو.) [٢٩] هەموو ئەوانەی گوێیان لێبوو، تەنانەت باجگرانیش دانیاننا بەدادپەروەری خودا، چونكە لەسەر دەستی یەحیا لەئاوهەڵكێشرا بوون. [٣٠] بەڵام فەریسیەكانو مامۆستایانی شەریعەت، بەلووتبەرزیەوە ڕازینەبوون بەخواستی خودا بۆیان، چونكە لەسەر دەستی یەحیادا لەئاوهەڵنەكێشرابوون.

[٣١] (ئایا ئەم نەوەیە بەچی بەراورد بكەم؟ ئایا لەچی دەكەن؟ [٣٢] ئەوان لەو منداڵانە دەكەن كە لەمەیدانی گشتی دانیشتوون، یەكتری بانگ دەكەنو دەڵێن: (زوڕنامان بۆ لێدان كەچی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆكردن كەچی نەگریان.) [٣٣] یەحیا هات نەنان دەخواو نەمەی دەخواتەوە، ووتتان: (ئەمە ڕۆحی پیسی تیایە.) [٣٤] ئینجا ڕۆڵەی مرۆڤ هات دەخواو دەخواتەوە وەك هەموو مرۆڤێك، ووتتان: (ئەمە كابرایەكی زۆرخۆرو سەرخۆشە هاوڕێی باجگرانو گوناهبارانە.)

[٣٥]بەلأم ڕاستی دانایی بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

لێخۆشبوونو خۆشەویستی

[٣٦]یەکێ لەفەریسیەکان داوای لەعیسا کرد لەماڵەکەی نان بخوات. ئەویش چووە ماڵی فەریسیەکەو لەسەر خوان دانیشت. [٣٧]لەشارەکەدا ژافرەتێکی گوناهبار هەبوو، هەرکەوەندە زانی عیسا لەماڵی فەریسیەکە دانیشتووە، هات بەقاپێ ڕۆنی بۆن خۆشەوە، [٣٨]لەبەرپێیدا بەگریانەوە ڕاوەستاو پێیەکانی بەفرمێسك تەڕکردو بەقژی بۆی سڕیەوە، پێی ماچکردو بەڕۆنەکە چەوریکرد.

[٣٩]کاتێ فەریسیەکە ئەمەی بینی، بەخۆی ووت: (گەر ئەم کابرایە بەڕاستی پێغەمبەر بێت، ئەوا دەزانێ ئەم ژافرەتەی دەستی لێدەدات کێیەو چیە، چونکە گوناهبارە.)

[٤٠]عیسا وەلأمی دایەوەو پێی ووت: (شەمعون، دەمەوێ شتێکت پێبڵێم.) شەمعون ووتی: (بڵێ مامۆستا.)

[٤١]ئەویش ووتی: (یەکێ لەوانەی پارە دەدەن بەخەڵکی، پارەی لای دوو کەس هەبوو، لای یەکێکیان پێنج سەد دینار، لای ئەوی کەشیان پەنجا.

[٤٢]بەلأم هیچیان نەبوو لەباتی بیدەنەوە، کابرا لەهەردووکیان خۆش بوو. کامیان زیاتر کابرایان خۆش دەوێت؟)

[٤٣]شەمعون وەلأمی دایەوە: (لەو باوەڕەدام ئەوەی پارە زۆرەکەی لابوو.) پێی ووت: (بۆ چوونەکەت ڕاستە.)

[٤٤]ئینجا ڕووی کردە ژافرەتەکەو بەشەمعونی ووت: (ئەم ژافرەتە دەبینیت، من هاتمە ماڵەکەت، کەچی ئاوت نەدامێ پێمی پێبشۆم، بەلأم ئەم بەفرمێسك پێی بۆ شوشتەو بەقژی سەری بۆی سڕیم. [٤٥]تۆ ماچت نەکردم، بەلأم ئەم لەوەتەی هاتووم لەماچکردنی پێم ڕانەوەستاوە. [٤٦]تۆ سەرت بەڕۆن چەور نەکردم، بەلأم ئەم بەو ڕۆنە گرانبەها بۆن خۆشە پێی چەورکردم. [٤٧]بۆیە پێت دەڵێم: (گوناهی زۆری بەخشرا، چونکە زۆر خۆشەویستی دەربڕی، بەلأم ئەوەی خۆشەویستی کەمە، کەم دەبەخشرێ.)

[٤٨]ئینجا بەژافرەتەکەی ووت: (گوناهەکانت هەمووی بەخشران.)

[٤٩]بەلأم ئەوانەی لەوێ دانیشتبوون لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەمە کێیە تەنانەت گوناهیش دەبەخشێ؟) [٥٠]لەو

کاتەدا عیسا بە ئافرەتەکەی ووت: (باوەڕت ڕزگاری کردی، بڕۆ بەدڵنیایی.)

نموونەی جوتیار

٨ دوای ئەمە دەستی کرد بە گەڕان بەهەموو شارو دێهاتەکان، بۆ ئامۆژگاری کردنو مزگێنیدان لەبارەی پادشاهێتی خوداوە. دوانزە قوتابیەکەشی لەگەڵدابوو. [٢] هەروەها چەند ئافرەتێکی لەگەڵ بوو کە لەنەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان ڕزگاریان بووبوو، ئەوانەش ئەمانە بوون، مریەم کەناودەبرا بەمەجدەلی، حەوت ڕۆحی شەیتانی لێ دەرکردبوو، [٣] یۆنا ژنی خوزی جێگری هێرۆدس، لەگەڵ سۆسەنو زۆری تریش کە بەماڵو سامانیان یارمەتیاندەدا.

[٤] کاتێ خەڵکێکی زۆر لەدەوروپشتی عیسا کۆبوونەوە، لەوانەی لەناوچەکانەوە هاتبوون بۆ لای بەنموونە قسەی بۆ کردنو ووتی: [٥] (جوتیار هاتە دەرەوە بۆ تۆوکردن، لەکاتی چاندندا هەندێ لەتۆوەکە کەوتنە سەر ڕێگا باریکەکان، ئەوانەن کە گوێ لە ووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان دێتو ووشەکە لەدڵیان دەردەهێنێت، ناوکێڵگەکە، پێشێل بوونو باڵندەی ئاسمان خواردنی. [٦] هەندێکیشیان کەوتنە سەر زەوی بەردەڵان، کاتێ سەریان دەرکرد، ووشك بوون چونکە ئاویان نەبوو. [٧] هەندێکی کەشیان کەوتنە ناو دڕکەوە دڕکەکان لەگەڵیان نەشونمایان کردو خنکاندیانن. [٨] هەندێ لەتۆوەکەش کەوتە سەر زەوی چاك، کاتێ ڕووا، سەد ئەوەندەی خۆیان بەرووبوومیان دا.) ئەمانەی ووتو هاواری کرد: (ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ گوێگرتن، باگوێ بگرێت.)

ڕوونکردنەوەی نموونەی جوتیارەکە

[٩] قوتابیەکانی لێیان پرسی: (مامۆستا مەبەست لەم نموونەیە چییە؟) [١٠] ئەویش ووتی: (ئێوە پێتان دراوە نهێنی پادشاهێتی خودا بزانن، بەڵام ئەوانی تر، بەنموونە بۆیان دەدوێم، چونکە ئەوان سەیردەکەن بەڵام نابینن، گوێ دەگرن بەڵام تێناگەن. [١١] ئەمەش مەبەستی نموونەکەیە: تۆوەکە ووشەی خودایە. [١٢] ئەوەی کەوتە سەر ڕێگا باریکەکان، ئەوانەن کە گوێ لە ووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان دێتو ووشەکە لەدڵیان دەردەهێنێت،

نەوەك باوەڕبهێنن و ڕزگاریان بێت.
[١٣]ئەوەش کە کەوتە سەر زەوییە بەردەلاّنەکە، ئەوانەن کە ووشەی خودا بەخۆشییەوە وەردەگرن، ئەمانە ڕەگیان نییە، باوەڕدەهێنن تا ماوەیەك، کاتێ دەکەونە تاقیکردنەوە، هەڵدەگەڕێنەوە. [١٤]ئەوانەی کەوتنە جێ دڕکاویەکە، ئەوانەن کە گوێیان لەووشەی خودا دەبێت و دەڕۆن، ئینجا دەردەسەری ژیان و هەوڵی بەرزبوونەوەو خۆشی ژیان دەیان خنکێنێ و هیچ بەرووبوومێکی چاك دەرناکەن. [١٥]بەڵاّم ئەوانەی کەوتە سەر زەویە چاکەکە، ئەوانەن کە ووشەکە دەخەنە دڵی چاك و باشیانەوە و لەسەری دەڕۆن، کۆشش دەکەن تابەرووبووم دەدەن.)

چرا وەك نموونەیەك

[١٦](خەڵکی چرا هەڵناکاو بەتەشت داپۆشێ، یان بیخاتە ژێر نوێنەوە، بەڵکو لەسەر بەرزاییەك دای‌دەنێ، تاکو ئەوانەی دێنە ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن. [١٧]چونکە هیچ شاراوەیەك نییە ئاشکرا نەبێ، هەروەها هیچ نهێنییەك نییە نەزانرێ و نەووترێ. [١٨]کەواتە بزانن چۆن گوێ دەگرن. ئەوەی هەیەتی زیاتری پێ دەدرێ، ئەوەش کە نیەتی، تەنانەت ئەوەش کە بەهی خۆی دەزانێ لێی‌دەسەنرێتەوە.)

[١٩]ئینجا دایك و براکانی عیسا هاتن بۆ لای، بەڵاّم لەبەر زۆری خەڵکەکە نەیانتوانی بگەنە لای. [٢٠]پێیان ووت: (دایکت و براکانت لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ بتبینن.) [٢١]وەڵاّمی دانەوە، ووتی: (دایك و برام ئەوانەن کە گوێ لەووشەی خودا دەگرن و کاری پێ‌دەکەن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[٢٢]ڕۆژێ لەڕۆژان عیساو قوتایەکانی سواری بەلەمێك بوون، پێی ووتن: (با بپەڕینەوە بۆ ئەوبەری دەریاچەکە.) ئەوانیش دەستیان کرد بەجولاّن بۆ ئەوبەر. [٢٣]لەکاتێکدا بەناو ئاوەکەدا دەڕۆیشتن، عیسا نووست. لەپڕ ڕەشەبایەك هەڵی‌کردە سەر دەریاچەکە، بەلەمەکە پڕبوو لەئاو، کەوتنە بارێکی ترسناکەوە. [٢٤]چوونە لای عیساو خەبەریان کردەوەو ووتیان: (گەورەم، گەورەم، وا لێمە تیا دەچین!) ئەویش هەستاو سەرزەنشتی

شەپۆلەکانی کرد، دەستبەجێ هەموو شتێ ئارام بووەوە بێدەنگ بوو. [٢٥]ئینجا پێی ووتن: (کوا باوەڕتان؟) ئەوانیش زۆر سەرسام بوون‌و ترسان، یەك بەیەکیان ووت: (ئەمە کێیە تەنانەت بەڕەشەباو شەپۆلەکان فەرمان دەداو گوێڕایەڵن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[٢٦]ئینجا گەیشتنە هەرێمی جەراسین، کە کەوتۆتە بەرامبەر جەلیل. [٢٧]کاتێ عیسا دابەزیە سەر ووشکانی، پیاوێکی ئەو شارەی بینی، ماوەیەکی زۆر بوو ڕۆحی پیسی تێدا بوو، جلی لەبەر نەدەکردو لەخانوو نەدەژیا، ژیانی لەناو گۆڕستان بەسەردەبرد. [٢٨]کاتێ عیسای بینی، هاواری کردو لەبەردەمی کەوت، بەدەنگی بەرز ووتی: (چیت لەمن دەوێ ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای گەورە؟ لێت دەپاڕێمەوە ئازارم مەدە.) [٢٩]چونکە عیسا فەرمانی بە ڕۆحە پیسەکە دابوو، تاکو لەپیاوەکە بێتە دەرەوە. لەبەرئەوەی ماوەیەکی زۆربوو دەستی بەسەرداگرتبوو، هەرچەندە بەزنجیر دەبەسترایەوەو ڕادەگیرا، بەڵام زنجیری دەپچڕێو لەلایەن ڕۆحە پیسەکەوە دەبرایە چۆڵەوانی. [٣٠]عیسا لێی پرسی: (ناوت چییە؟) ووتی (لیجیۆن.) چونکە لەشکرێکی شەیتانی تێچوو بوو، [٣١]ئینجا ڕۆحە پیسەکان لە عیسا پاڕانەوە کە دەریان نەکاو نەیان تێرێت بۆ بیری بێبن. [٣٢]لەوناوەدا ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان لەقەراغی شاخێکدا، ڕۆحە پیسەکان لێیپاڕانەوە کەڕێیان بدات بچنە ناو بەرازەکانەوە، ئەویش ڕێی‌دان. [٣٣]ڕۆحە پیسەکان لە پیاوەکە هاتنە دەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کەوتنە ڕاکە ڕاکەو لە قەراغی شاخەکەوە هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو خنکان. [٣٤]کاتێ شوانەکان ئەم ڕووداوەیان بینی، ڕایان کرد بۆ شارو بۆ کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە بڵاوبکەنەوە. [٣٥]خەڵکەکە هاتنە دەرەوە تا ئەوەی ڕووی داوە ببینن، هاتن بۆ لای عیسا، ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکانی تیابوو بینییان لەبەر پێی عیسادا دانیشتووە بە پۆشتەیی‌و بەهێمنییەوە گوێی‌گرتووە، دوای ئەمە خەڵکەکە ترسیان لێنیشت.

[٣٦]ئەوانەی ڕووداوەکەیان بینی‌بوو،

بـۆ خەڵکەکـــەیان گێڕایـــەوە، چـــی ڕوویـداوەو چۆن ئـەو کابرایـــە چـاک بووەتەوە. [٣٧]ئینجا دانیشتوانی هـەرێمی جەراسین بەگشتی، داوایـان لـە عیسـا کـرد، وازیـــان لـــێبهێنێتو بـــڕوات، چـونکە ترسێکی زۆریان لـــێنیشتبوو، ئـەویش سـواری بەلـەمێك بـــوو تـــاکو بگەڕێتەوە بـەری ئەوبـەر. [٣٨]پیاوەکـەی ڕۆحـــە پیســـەکانی لـــێدەرکرا بـــوو، لەعیســـا پاڕایـــەوە ڕێی‌بـدات لەگـــەڵی بڕوات، بەڵام ئەو ڕەوانەی‌کردو ووتی: [٣٩](بگەڕێوە بـۆ ماڵـەوەو ئـەوەی خـودا بـۆی کـردی، بیگێڕەوەو باســی‌بکە.) ئـەویش بەهـــەموو شـــارەکەدا گـــەڕاو ئـــەوەی عیســـــا بۆی‌کردبـــــوو، دەیگێڕایەوە.

دوو کاری سەرسوڕهێنەر

[٤٠]کـاتێ عیســـا گەڕایـــەوە بـــەری ئەوبـەر، هـەموو پێشـــوازییان لێکـــرد، لەبەرئـــەوەی هـــەموویان چاوەڕێـــان دەکرد. [٤١]پیاوێك ناوی یـــایرۆس بـوو، ســـەرۆکی کەنیشـــتبوو، هـــاتو لەبەردێی عیسادا کەوتـو لێـی پاڕایـەوە تـــا لەگـــەڵی بـــڕوات بـــۆ ماڵەکـــەی، [٤٢]چونکە تاقە کچەکـەی کەتەمـــەنی دوانـزە ســاڵ بـوو لەســـەرەمەرگدابوو. کاتێ عیسا دەڕۆیشت بۆ ئەوێ هەموو کۆمـەڵیان لـێدابوو. [٤٣]لـــەوێدا ژنێـك هەبوو، ماوەی دوانزە ساڵ بـوو خوێـن لێچوونـی هـەبوو، ئـەوەی هـــەیوو دابووی بەپزیشك، بەڵام لەسەر دەستی کـەس چـاك نـەبووبووەوە. [٤٤]چـووە پێشـەوە لەعیســاو لـەدواوە دەســتی دا لـەچمکی کراسەکەی، دەســتبەجێ خوێن لێچوونەکەی ڕاوەستا. [٤٥]عیسـا ووتی: (کێ بوو دەستی لـێدام؟) کـاتێ هەموو نکۆڵیان کرد، پەترۆس ووتـی: (گـــەورەم هـــەموو لەدەوروپشـــتتو پاڵەپەستۆ دەکەن، کەچی تـۆ دەپرسـی کێ دەســتی لـــێدام؟) [٤٦]عیسـا ووتـی: (یەکێ هەمەبەستەوە دەســتی لـــێدام، چونکـە هەستم بـە هـێزێك کـرد لێـم چـووە دەرەوە.) [٤٧]کـاتێ ژنەکـە زانـی کارەکـەی ناشـــاردرێتەوە، بەلـەرزەوە هاتە پێشەوە، چۆکی داداو لەبـەرچاوی هەمووان پێی ووت، بۆچیو لەبـەرچی دەستی لێـوە داوەو چـۆن دەسـتبەجێ چـــاك بووەتـــەوە، [٤٨]ئینجـــا عیســـا بەژنەکـەی ووت: (خوشـکە بـــاوەڕت بوو چاکی‌کردیتـەوە، بـڕۆ بـەدڵنیایی.) [٤٩]کـاتێ عیسـا قسـەی دەکـرد یـەکێ

لەماڵی سەرۆکی کەنیشتەوە هات، بە سەرۆکی کەنیشتەکەی ووت: (کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك مەخەرە بەر مامۆستا.) ٥٠عیسا کە ئەمەی بیست، قسەی لەگەڵ کردو ووتی: (مەترسە تەنها باوەڕت هەبێ، کچەکەت چاك دەبێتەوە.) ٥١کاتێ عیسا گەیشتە ماڵەکە نەیهێشت کەس لەگەڵی بێتە ژوورەوە تەنها پەترۆس و یۆحەننا یاقوب و باوکو دایکی کچەکە نەبێت. ٥٢خەڵکەکە دەگریانو شین و شەپۆریان بۆ دەکرد، ئەویش ووتی: (مەگرین ئەو نەمردووە، بەڵکو نووستووە.) ٥٣خەڵکەکە پێی پێکەنین، چونکە دەیانزانی مردووە. ٥٤بەڵام دوای ئەوەی هەموویانی دەرکردە دەرەوە دەستی کچەکەی گرت، بانگی کردو ووتی (ئەی کیژۆڵە، هەستە!) ٥٥ئیتر ڕۆحی هاتەوە بەرو دەستبەجێ هەستا، ئەوسا فەرمانی دا نانی بۆ بێنن. ٥٦باوکو دایکەکە زۆر سەریانسوڕما، بەڵام عیسا ڕای سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ بەکەسی نەڵێن.

عیسا دوانزە نێردراوەکە دەنێرێ

٩ دوای ئەوە عیسا هەردوانزە قوتابیەکەی کۆکردەوە، هێزو دەسەڵاتی چاکبوونەوەی دانێ بەسەر هەموو نەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان، ٢ئینجا ناردنی تا مزگێنی پادشاهێتی خودا بدەنو نەخۆش چاك بکەنەوە. ٣پێی ووتن: (بۆ ڕێگا هیچ لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، نەتووەکە، نەداردەست، نەخواردن، نەنانو نەپارە، کەسیش دوو دەست جل نەبات لەگەڵ خۆی. ٤چوونە هەر ماڵێك لەوێ بمێننەومو هەر لەوێشەوە بکەونە ڕێگا. ٥لەهەر شوێنێك پێشوازیان لێنەکردن، لەوێ بڕۆنو تۆزی پێتان بتەکێنن تا شایەت بێ بەسەریانەوە.) ٦ئەوانیش بە لادێکاندا گەڕان، مزگێنیانەدەداو نەخۆشیان لەهەموو لایەك چاك دەکردەوە.

سەرسامی هێرۆدس

٧هێرۆدس کە فەرمانڕەوای ناوچەکە بوو، ئەمانەی هەمووبیستەومو سەری سوڕما، چونکە هەندێ کەس دەیان ووت، یەحیا لەناو مردووان زیندووبۆتەوە، ٨هەندێ

کەسی تریش دەیان ووت، ئەلیاسەو گەڕاوەتەوە، کەسانی تریش دەیان ووت، یەکێ لەپێغەمبەرانی کۆنەو زیندووبۆتەوە. [٩] ئینجا هێرۆدس ووتی: (من خۆم سەری یەحیام لێ کردەوە، بەڵام ئەمە کێیە ئەم شتانەی لێ دەبیستم؟) لەبەرئەوە زۆر حەزی دەکرد بە چاوی خۆی ببینێت.

عیسا پێنج هەزار کەس نانی دەدا

[١٠] کاتێ نێرراوان گەڕانەوە، هەموو ئەوکارانەی کردبوویان بۆ عیسایان گێڕایەوە، ئەویش بەتەنها ئەوانی لەگەڵ خۆی برد بۆ شارێك ناوی بەیتسەیدا بوو. [١١] بەڵام خەڵکەکە پێیانزانیو دوای کەوتن، ئەویش پێشوازی کردنو باسی پادشاهێتی خودای بۆ کردن، ئەوانەش کە نەخۆشیان هەبوو، پێویستیان بەچاك کردنەوەبوو، چاکی کردنەوە. [١٢] کاتێ ڕۆژ بەرەو ئاوابوون دەچوو، هەر دوانزەکە هاتنو پێیان ووت: (خەڵکەکە بەڕێکە باپڕۆن بۆ ئەم کێڵگەو لادێ نزیکانە، تاکو لەوێ بمێننەوەو خواردنیش بۆ خۆیان پەیدا بکەن، چونکە لێرەدا لەچۆڵەوانین.) [١٣] ئەویش پێی ووتن: (ئێوە نانیان بدەنێ.) وەڵامیان دایەوە: (لەپێنج نانو دوو ماسی زیاترمان نییە، مەگەر بڕۆین بۆ ئەم هەموو خەڵکە نان بکڕین.) [١٤] لەوێدا خەڵکەکە نزیکەی پێنج هەزار کەس دەبوون، ئینجا بەقوتابیەکانی ووت: (کۆمەڵ کۆمەڵ دایان نیشێنن، با هەر کۆمەڵەی پەنجا کەس بێت.) [١٥] ئەوانیش ئەمەیان کرد، هەموو دانیشتن. [١٦] عیسا پێنج نانو دوو ماسیەکەی هەڵگرتو چاوی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوە، سوپاسی خودای کردو نانەکانی لەت کرد، دای بەقوتابیەکانی تایبەتن بەخەڵکەکە. [١٧] ئیتر هەموو نانیان خواردو تێربوون. لەدواییدا دوانزە سەبەتە لەتەنانیان لێ مایەوە.

پەترۆس ڕاستی عیسا دەردەخات

[١٨] لەکاتێکدا عیسا بەتەنها نوێژی دەکرد لەگەڵ قوتابیەکان، لێی پرسین: (خەڵکەکە دەڵێن من کێم؟) [١٩] وەڵامیان دایەوە: (هەندێکیان دەڵێن یەحیای خەڵك لەناوهەڵکێشیت، هەندێکی تریش دەڵێن ئەلیاسیت، کەسانی تریش دەڵێن، یەکێکی لەپێغەمبەرانی کۆنو

زیندووبوینەوە.) [۲۰]ئێپرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من کێم؟) پەترۆس وەڵامی دایەوە: (تۆ مەسیحی خودای.) [۲۱]بەڵام عیسا ئاگاداری کردنەوەو پای‌سپاردن جارێ ئەمە بەکەس نەڵێن.

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

[۲۲]هەروەها ووتی: (پێویستە ڕۆڵەی مرۆڤ زۆر ئازار بکێشێ، پیرانو سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت ڕەتی‌بکەنەوە، بکوژرێو لەڕۆژی سێیەمدا هەستێتەوە.)

[۲۳]ئینجا بەهەمووانی ووت: (گەر یەکێك ویستی بەدوامەوە بڕوات، باواز لەخۆی بهێنێو هەموو ڕۆژێ خاچەکەی بەکۆڵەوە بێتو بەدوامەوە بڕوات. [۲۴]ئەوەی دەست بەژیانیەوە بگرێ، دەیدۆڕێنێ، ئەوەش ژیانی لەپێناوی من دەدۆڕێنێ، ئەو دەیباتەوە. [۲۵]چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت، گەر هەموو جیهان بەدەستەوەو خۆی بدۆڕێنێ؟ [۲۶]هەر کەسێك شەرمی بەمنو بەووتەکانم بێت، ئەوا ڕۆڵەی مرۆڤیش شەرمی پێدەبێت، کاتێ دەگەڕێتەوە بەشکۆمەندی خۆیو باوکو فریشتە پیرۆزەکانەوە. [۲۷]بەڵام وایتان دەڵێم بەڕاستی، ئا لێرەدا لەتێوان ئەوانەی ڕاوەستاون هەندێکی تێدایە مردن ناچێژن هەتا پادشاهێتی خودا دەبینن.)

شێوە گۆڕانی عیسا

[۲۸]نزیکەی هەشت ڕۆژ دوای ئەم ووتانە، عیسا پەترۆسو یۆحەنناو یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو سەرکەوتنە سەرکێوێك بۆ نوێژکردن. [۲۹]لەکاتێکدا عیسا نوێژی دەکرد، ڕەنگی دەموچاوی گۆڕاو جلەکانی سپیو بریسکەدار بوو. [۳۰]دووان لەگەڵی دەدوان، یەکێکیان موسا ئەوی کەشیان ئەلیاس بوو. [۳۱]بەشکۆوە دەرکەوتنو لەبارەی دەرچوونی لەجیهان دوان کە ئەوەندەی نەمابوو ڕووبدات لەقودس. [۳۲]پەترۆسو هاوڕێکانی خەویان لێکەوتبوو، بەڵام کاتێ خەبەریان بووەوە شکۆی عیسا ئەودوو پیاوەیان بینی کە لەگەڵی وەستابوون. [۳۳]لەکاتێکدا خەریك بوو موسا ئەلیاس لەعیسا جیابنەوە، پەترۆس بە عیسای ووت: (ئەی مامۆستا، باشتر وایە لێرە بمێنینەوە. با سێ چادرتان بۆ هەڵبدەین، یەکێ بۆ

تۆ، یەکێکیش بۆ موسا، ئەوەی کەش بۆ ئەلیاس.) ئەمەی ووت یێئەوەی بزانێ چی دەڵێ. [٣٤]کاتێ پەترۆس لەم قسانەدابوو، هەورێك هاتوکشا بەسەریان، ئەمانیش کاتێ هەورەکە دەوروپشتی لێگرتن، ترسان. [٣٥]دەنگێ لەناو هەورەکەوە هاتو ووتی: (ئەوەتا ڕۆڵەی من ئەوەی هەڵبژاردەی خۆمە، گوێی بۆ ڕابگرن.) [٣٦]دوای ئەوەی دەنگەکە ئەمەی ووت، قوتایەکان بەتەنها هەر عیسایان بینی. ئەم هەواڵەیان بەنهێنی هێشتەوەو چیان بینیبوو لەو ڕۆژانەدا بەکەسیان نەووت.

دەرکردنی شەیتان

[٣٧]بۆ بەیانی، کە لەکێوەکە هاتنە خوارەوە، خەڵکێکی زۆر بەرەو پیریان هات. [٣٨]لە تیوان خەڵکەکەدا پیاوێك دەنگی بەرزکردەوەو ووتی: (مامۆستا، لێت دەپاڕێمەوە سەیری کوڕەکەم بکە، ئەمە تاقە کوڕمە. [٣٩]ئەوەتا ڕۆحێکی پیسی تیایەو دەستی بەسەرداگرتووە، لەپڕ هاوار دەکات، ئینجا ڕۆحەکە ڕایدەتەکێنێو کەف لەدەمی دەردەکا تا نەیکوتێ بەزەویدا وازی لێناهێنێ. [٤٠]لەقوتاییەکانت پاڕامەوە تادەریکەن، بەڵام نەیانتوانی.) [٤١]عیسا وەڵامیدایەوەو ووتی: (ئەی نەوەی بێ بڕواو لارو چەوت، تاکەی لەگەڵتان بمێنمەوەو بارتان هەڵگرم؟) بەپیاوەکەی ووت: (کوڕەکەت بهێنە تێرە.) [٤٢]لەکاتێکدا کوڕەکە دەهات، ڕۆحە پیسەکە کوتای بەزەویدا بەتوندی ڕایتەکاند، دوای ئەمە عیسا ڕۆحە پیسەکەی دەرکرد، کوڕەکە چاك بووەوەو دایەوە دەست باوکی. [٤٣]خەڵکەکە هەمووی لەتوانای مەزنی خودا سەرسام بوون.

کاتێ خەڵکەکە سەرسام مابوون، لە هەموو ئەو شتانەی عیسا کردی، عیسا بەقوتابیەکانی ووت: [٤٤](با ئەم ووشانە بچێتە گوێتانەوە، ڕۆڵەی مرۆڤ خەریکە بدرێتە دەستی خەڵکی.) [٤٥]بەڵام ئەوان ئەمە تێنەگەیشتن، شاراوەبوو لێیان، هەروەها ترسان پرسیاری لێبکەن.

گەران بەدوای پلەو پایەدا

[٤٦]گفتوگۆیەك لەتیوانیان پەیدا بوو سەبارەت بەوەی کامیان مەزنترە. [٤٧]عیسا بەنیازی دڵیانی زانی، منداڵێکی

بچکۆڵەی لای خۆیەوە ڕاگرتو [۴۸]پێی ووتن: (ئەوەی بەناوی منەوە پێشوازی لەم منداڵە بکات، ئەوا پێشوازی لە من دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە ناردوومی. چونکە بچووکترینی هەمووتان مەزنترینتانە.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

[۴۹]یۆحەننا دەستی کرد بەقسەکردنو ووتی: (گەورەم، یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی پیسی دەردەکرد، لێمەش نەمانهێشت لەبەرئەوەی لەگەڵمان دوات ناکەوێ.) [۵۰]عیسا پێی ووت: (ڕێی لێمەگرن، گەر یەکێك بەربەرەکانی نەکردن ئەوا لەگەڵتانە.)

[۵۱]کاتێ خەریك بوو ڕۆژانی لەخاچدانی نزیك بێتەوە، بڕیاری دا بەرەو قودس بڕوات. [۵۲]لەپێشییەوە چەند نێررواوێکی نارد، ڕۆیشتنو چوونە لادێیەکی سامریەکانەوە تاکو شوێنێکی بۆ ئامادە بکەن. [۵۳]بەڵام ئەوان بەپێشوازیکردنی ڕازی نەبوون، چونکە بەرەو قودس دەچوو. [۵۴]کاتێ یاقوبو یۆحەننای قوتابیانی ئەمەیان بینی، ووتیان: (گەورەم، دەتەوێ داوا بکەین تا ئاگر لەئاسمانەوە بێتە خوارەوە لەناویان بەرێ؟) [۵۵]ئەویش ئاوڕی لێ دانەوەو سەرزەنشتی کردن. [۵۶] ئینجا ڕۆیشتن بۆ دێیەکی تر.

نرخی دواکەوتنی عیسا

[۵۷]کاتێ بەڕێدا دەڕۆیشتن، یەکێ پێی ووت: (گەورەم بۆ هەرکوێ بڕۆیت دوات دەکەوم.) [۵۸]عیساش پێی ووت: (ڕێوی کونی هەیەو باڵندەی ئاسمان هێلانە، بەڵام ڕۆڵەی مرۆڤ تەنانەت جێگایەکی نییە سەری بخاتە سەر.) [۵۹]بەیەکێکی کەی ووت: (دوام کەوە.) ئەمەیان ووتی: (گەورەم ڕێگەم بدە بابڕۆم باوکم بنێژم.) [۶۰]عیساش پێی ووت: (واز لەمردووان بهێنە با مردووەکانیان بنێژن، بەڵام تۆ بڕۆ مزگینی پادشاهێتی خودا بدە.) [۶۱]یەکێکیتر پێی ووت: (گەورەم، من لەگەڵت دێمو دوات دەکەوم، بەڵام ڕێگەم بدە یەکەمجار مااڵواییی لەخێزانەکەم بکەم.) [۶۲]عیساش پێی ووت: (هەر کەسێك دەست لەسەر گاسن دابنێو ئاوڕبداتەوە بۆ دواوە، بەکەڵکی پادشاهێتی خودا نایەت.)

عیسا حەفتا کەسیتر دەنێرێ

١٠ پاش ئەمە خوداوەند حەفتا کەسی کەی دەستنیشان کرد، دوو دوو ناردنی، تاکو پێش ئەو بڕۆن بۆ هەموو شارو جێگایەك کە خەریك بوو بۆی دەڕۆیشت. [٢]جا پێی ووتن: (دروێنە زۆرە بەڵام کرێکار کەمە، داوا لەگەورەی دروێنە بکەن تا کرێکار بۆ دروێنەکەی بنێرێ. [٣]بڕۆن ئەوا من دەتانێرم وەك بەرخ بۆ ناو گورگ. [٤]نەکیسەی پارە لەگەڵ خۆتان بەرن نەتوورەکە نەپێلاو، لەڕێگا سڵاو لەکەس مەکەن. [٥]چوونە هەر ماڵێکیش، یەکەمجار سڵاو بکەنو بڵێن: با ئاشتی لەم ماڵە بێت، [٦]گەر لەماڵەکەدا ئاشتیخوازی تیابێت، ئەوا شایانی ئەو ئاشتیەن. گەر نەشبێت ئەوا سڵاوەکە بۆ خۆتان دەگەڕێتەوە. [٧]لەو ماڵە بمێننەوەو لەوەی هەیانە بخۆنو بخۆنەوە، چونکە کرێکار شایانی ئەوەیە کرێی خۆی وەرگرێ. ئەوەندە ماڵەو ماڵیش مەکەن. [٨]چوونە هەر شارێك، کە دانیشتوانی پێشوازی لێکردن، ئەوەی دەتاندەنێ بیخۆن. [٩]ئەو نەخۆشانەی تیایەتی چاکی بکەنەوەو پێیان بڵێن پادشاهێتی خودا نزیك بووەتەوە، [١٠]لەهەر شارێکیش خەڵکەکەی نەیانویستن بڕۆنە سەر شەقامەکانیو بڵێن: ([١١]وا ئێمە تەنانەت تۆزی شارەکەتان کە بەپێمانەوەیە دەیتەکێنینەوە بەسەرتان، بەڵام ئەوە بزانن: پادشاهێتی خودا نزیك بووەتەوە.)، [١٢]من پێتان دەڵێم: (شاری سەدوم* لەڕۆژی دوایدا ناخۆشیو ئازاری کەمترە لەو شارانەی کە ئێوەی لێ دەردەکرێن.

([١٣]خاك بەسەرت ئەی کورەزین! خاك بەسەرت ئەی بەیتسەیدا! گەر لە سوورو سەیدا ئەو کارە سەرسوڕهێنەرانە بکرایە کە لەلای ئێوە کرا، خەڵکەکەی هەر لەزووەوە تۆبەیان دەکردو خۆیان لەخۆڵەمێش وەردەداو جلی ماتەمداریان لەبەردەکرد. [١٤]بەڵام لەڕۆژی لێپرسینەوەدا چارەنووسی سوورو سەیدا لەئێوە باشتر دەبێ. [١٥]تۆش ئەی کەفەرناحوم، دەتەوێ بڵند بیتەوە تا ئاسمان؟ نەخێر، تۆ دەکەویتە قوواڵیی دۆزەخەوە.

([١٦]ئەوەی گوێتان بۆ ڕادەگرێ، گوێ بۆ من ڕادەگرێ،

ئـەوەی ڕەتـتـانـدەکـــاتەوە ئـەوا مـــن ڕەتدەکـــاتەوە، ئـــەوەش مـــن ڕەتدەکـاتەوە، ئـەوە ڕەتدەکـاتەوە کە مـنی نـاردووە.)

گەڕانەوەی نێردراوان

[١٧]دوای ئەمـــە هـــەر حـــەفتا کەســـەکەی نـــاردبوونی بەشـــادیەوە گەڕانەوەو ووتیان: (گەورەم، تەنانـەت ڕۆحـە پیسـەکانیش بـــەناوی تـــۆوە ملکەچمانن.) [١٨]ئـەویش پێی ووتـــن: (شەیتانم دی وەک بروسکە لەئاسمانەوە هـەڵدێرا بـۆ خـوارەوە. [١٩]ئـەوەتا مـن دەســەلاتم داونـەتێ پێبنێـن بـــەمارو دووپشـکو هـێزی دوژمـــن، هیـــچ شتێکیش ئازارتـــان نـەدات. [٢٠]بـەلام دڵخـۆش مـەبن بـــەوەی ڕۆحـــەکان ملکەچتانن، بەڵکو دڵخۆش بـن بـەوەی ناوتان لە ئاسماندا نووسراوە.)

دەرخستنی نهێنی بۆ هەژاران

[٢١]لەوکاتەدا عیسـا بـەڕۆحی پیرۆز زۆر شـــــادومانبوو، ووتـــــی: (سوپاســـتدەکەم ئـــەی بـــاوک، خوداوەندی ئاسـمانو زەوی، چونکـە ئەم کارانەت لەداناو زانایان شاردۆتەوە بۆ منداڵانت ئاشکراکردووە. بەڵێ ئەی باوک لەبەرئەوەی بەڵاتەوە واباشترە!

[٢٢](هەموو شتێك لەلایەن باوکمەوە دراوە پێم، کەس نازانێ ڕۆڵە کێیە باوک نەبێ، کەسیش نییـە بزانـێ بـاوک کێیـە تـەنها ڕۆڵـەو ئـەوە نـەبێ، کـە ڕۆڵـە دەیەوێ بۆی ئاشکرا بکات.) [٢٣]ئینجـا ئـاوڕی لەقوتابیـەکانی دایـەوەو بەتـەنها بـەوانی ووت: (خۆزگـەدەخوازرێ بـە چاوتان، بـەوەی تێستا دەیبینـن. [٢٤]مـن پێتـــان دەڵێـــم، زۆر لەپێغەمبـــەرانو پادشـایان، ئاواتـەخوازی بینینـــی ئـەوە بـوون کـە تێـوە تێستا دەبینـن، بـــەڵام نـەیان بینـی، هـەروەها ببیستن ئـەوەی تێـــوە تێســـتا دەبیســـتن، بـــەڵام نەیانبیست.)

سامریە دڵ پڕ لەبەزەییەکە

[٢٥]یەکێ لـەزانایانی شـەریعەت لێی هاتەپێشـەوە، بـۆ ئـەوەی تاقیبکاتـەوە، ووتی: (مامۆستا چی بکـەم بـۆ ئـەوەی ژیـانی هەتاهـەتایی بەدەســت بهێنـم؟) [٢٦]ئەویش پێـی ووت: (چـی نووسـراوە لەتەورات، چۆن دەیخوێنیتەوە؟)

[٢٧]وەڵامـی دایـەوە: (خوداوەنـد خـودات خۆشبـوێ بەمـــەموو دڵو

هەموو گیانو هەموو تواناو هەموو
بیرتەوە، هەروەها ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ.)» [٢٨]عیسا
پێی ووت: (وەڵامەکەت ڕاستە. گەر
هاتوو کارت پێکرد ژیانی هەتاهەتایی
بەدەست دەهێنی.)

[٢٩]بەڵام پیاوەکە ویستی خۆی
بە کابرایەکی ڕاستودروست
دەرخات، دیسان لەعیسای پرسی:
(باشە کێیە ئەوەی لێم نزیکە؟)
[٣٠]عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(مرۆڤێك لەقودسەوە بۆ ئەریحا
دەچوو، کەوتە دەست چەند
دزێکەوە، پارەو جلەکانیان لێسەندو
ئازاریان داو برینداریان کرد، ئینجا بە
نیوە مردوویی بەجێیانهێشتو
ڕۆیشتن. [٣١]وا ڕێکەوت کاهینێك
لەهەمان ڕێگەوە بڕوات، کاتێ ئەوی
بینی، چووە ئەوبەری ڕێگاکە دوور
لەبرینداره‌کەو بەجێیهێشت.
[٣٢]هەروەها کابرایەکی لاویش، لەوێوە
تێپەڕی، کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە،
سەیری کرد، ئەویش چووە ئەوبەری
ڕێگاکەو بەجێیهێشت. [٣٣]بەڵام
کابرایەکی سامری کە لەوێوە
دەڕۆیی، هاتەسەری، کاتێ بینی
بەزەیی پیاهاتەوە، [٣٤]چووە پێشەوە
لێی، دوای ئەوەی ڕۆنو شەرابی
بەسەر برینەکانی‌کردو تیماری‌کرد،
سواری وولاخەکەی خۆی‌کردو
گەیاندیە میوانخانەیەکو لەوێ
چاودێری‌کرد. [٣٥]ڕۆژی دووەم کاتێ
میوانخانەکەی بەجێ دەهێشت، دوو
دیناری دەرکردو دای بەخاوەن
میوانخانەکەو پێی ووت: (چاودێری
بکە چەندی تریشی پێویست بوو، کە
گەڕامەوە دەیدەم.) [٣٦]کامیان لەم
سیانە بەنزیك دەزانی بۆ ئەوەی کەوتە
دەست دزەکان؟» [٣٧]وەڵامی دایەوە:
(ئەوەی بەبەزەییەوە هەڵسوکەوتی
لەگەڵ کردو یارمەتیدا.) ئینجا عیسا
پێی ووت: (تۆش بڕۆ هەمان شت
بکە.)

[٣٨]کاتێ بەڕێگاوە بوون چوونە
دێیەك، ژنێك ناوی مەرسا بوو،
پێشوازی لێکردو بردیە ماڵەکەی
خۆی. [٣٩]خوشکی ئەم ژنە ناوی مریەم
بوو، لەبەرپێی دانیشت بۆ ئەوەی گوێ
لەووتەکانی بگرێت، [٤٠]بەڵام مەرسا
سەرقاڵی‌شت ئامادەکردن بوو، هاتو
ووتی: (گەورەم سەیر ناکەیت
خوشکم بەجێیهێشتووم کارەکان

بەتەنها بکەم؟ پێی بڵێ با بێت یارمەتیم بدات.) [41] بەڵام عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (مەرسا، مەرسا، تۆ سەرقاڵو شێواوی دەربارەی زۆر شت. [42] بەڵام تەنها یەك شت پێویستە، مریەم شتە باشەکەی هەڵبژاردووە، ئەوەی لێی ناسەنرێتەوە.)

فێرکردن دەربارەی نوێژ

١١ عیسا لەشوێنێکی دیاریکراو نوێژی دەکرد، کاتێ تەواوبوو یەکێ لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم نوێژکردنمان فێربکە هەروەك یەحیا قوتابیەکانی فێرکرد.) [2] ئەویش پێی ووتن: کاتێ نوێژ دەکەن بڵێن: (ئەی باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز بێت، با پادشاهێتیەکەت بێت، [3] نانی ڕۆژانەمان هەموو ڕۆژێك بدەرێ. [4] لەگوناهمان خۆش بە، چونکە ئێمەش لە گوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە هەڵەمان بەرامبەر دەکەن. مەمانخەرە تاقیکردنەوە.)

[5] ئینجا پێی ووتن: (گەر یەکێ لەئێوە هاوڕێیەکی هەبێت لەنیوە شەودا بڕوا بۆ لای و پێی بڵێ هاوڕێم، سێ نانم بەقەرز بدەرێ، [6] هاوڕێیەکم لەدوورەوە هاتووە بۆ لام، هیچم نییە بیدەمێ، [7] بەڵام هاوڕێیەکەی لەدیوی ژوورەوە وەڵامی بداتەوە: (هەراسانم مەکە دەرگام داخستووە، ئەوەتا خۆمو منداڵم لەناو جێگادایین ناتوانم هەستمو بتدەمێ.) [8] من پێتان دەڵێم: (گەر بێتو ئەو کەسە هەڵنەستێ بیداتێ لەبەر هاوڕێیەتی، لەپاشان هەر هەڵدەستێو بەپێی پێویست دەیداتێ، لەبەر سوورىوونی کابرا لەسەر داواکارییەکەی.

[9] (لەبەرئەوە پێتان دەڵێم، داواکەن، پێتان دەدرێ، بگەڕێن دەدۆزنەوە، لەدەرگا بدەن، لێتان دەکرێتەوە. [10] هەرکەسێك داواکات دەیدرێتێ، ئەوەی بگەڕێ دەدۆزێتەوە، ئەوەش لەدەرگا دەدات لێی دەکرێتەوە. [11] چ باوکێك لەئێوە گەر کوڕەکەی داوای ماسی لێ بکات لەباتی ماسی ماری دەداتێ؟ [12] یان داوای هێلکەی لێ بکات دووپشکی دەداتێ؟ [13] گەر بێتو ئێوەی بەدکار، بزانن ئاوها بە منداڵەکانتان شتی باش بدەن، کەواتە دەبێ باوکی ئاسمانی چەند باشترتان پێ بدات؟ کە ڕۆحی پیرۆزە دەیدات بەوانەی داوای لێدەکەن.)

عیساو سەرۆکی شەیتان

[١٤]عیسا ڕۆحی پیسی دەردەکرد لەکابرایەك کە لاڵ بوو بوو پێی، کاتێ ڕۆحە پیسەکەی دەرکرد پیاوەکە دەستی کرد بە قسەکردن، هەموو سەرسام بوون، [١٥]هەندێکیان نەیێ ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس دەردەکات بە بەعلەزبولی سەرۆکی ڕۆحە پیسەکان.) [١٦]ئینجا داوای نیشانەیەکی ئاسمانیان لێکرد بۆ ئەوەی تاقی بکەنەوە. [١٧]بەڵام عیسا زانی بیر لەچی دەکەنەوە، پێی ووتن: (هەر ووڵاتێك دوو بەرەکی تێبکەوێ وێران دەبێت، هەر ماڵێکیش بێ بە دوو بەشەوە خۆی ڕاناگرێ و تێکدەچێ. [١٨]گەر ێتەو شەیتان ئاوها بووبێ بەدوو بەشەوە، ئیتر پادشاهێتیەکەی چۆن خۆی ڕادەگرێ؟ ێیوە ووتتان من بە بەعلەزبول ڕۆحی پیس دەردەکەم، [١٩]گەر من بەو ڕۆحی پیس دەربکەم، ئایا دەبێ نەوەکانتان بەکێ دەریان بکەن؟ بۆیە ئەوان حوکمتان بەسەر دەدەن. [٢٠]بەڵام گەر من بەپەنجەی خودا ڕۆحی پیس دەرکەم، ئەوا پادشاهێتی خوداتان بەسەر دەچەسپێ. [٢١]کاتێ مرۆڤی بەهێزو بەتوانا بە هەموو چەکێکەوە پارێزگاری لەماڵەکەی دەکات، ناو ماڵەکەی پارێزراوە. [٢٢]بەڵام گەر یەکێکی لەخۆی بەهێزتر بێتە سەری ئەوا سەردەکەوێ بەسەریداو ئەو چەکانەی پشتی پێ بەستووە لێی دەسێنێ، دەسکەوتەکانیش دابەش دەکات. [٢٣]ئەوەی لەگەڵم نییە دژی منە، ئەوەش لەگەڵم کۆناکاتەوە، بڵاوی دەکاتەوە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

[٢٤]کاتێ ڕۆحێکی پیس لەیەکێك دێتە دەرەوە، بەشوێنە بێئاوەکان دەگەڕێ بەدوای حەسانەوەو دەستی ناکەوێ، ئینجا دەڵێ با بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی بەجێمهێشت. [٢٥]کاتێ دێتەوە، دەیبێت گسکدراوەو ڕازاوەیە. [٢٦]لەوسا دەڕوا لەگەڵ خۆی حەوت ڕۆحی پیسی تر دەهێنێ کە خراپترن لەخۆی، دەچنە ئەو مرۆڤەوەو تیایدا جێگیردەبن، ئینجا باری ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر دەبێ.)

[٢٧]کاتێ عیسا ئەمانەی دەووت، ژنێك لەناو خەڵکەکەوە دەنگی بەرزکردەوەو ووتی: (خۆزگەدەخوازرێ بەو دایکەی لێی

بووی‌و بەو مەمکەی شیری پێداوی.)
[٢٨]بەڵام ئەو ووتی: (بـا خۆزگـە بەوانـە
بخوازرێ، کە گوێ لەووشـەی خـودا
دەگرنو کاری پێ دەکەن.)

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

[٢٩]کـــاتێ خـــەڵکێکی زۆر
لێی کۆبوونـەوە، ووتـی: (ئـەم نەوەیـە
نەوەیـەکی بـەدکارە، داوای نیشـانە
دەکـەن، بـەڵام هیـچ نیشـانەیەکیان
پێنـادرێت تـەنها نیشـانەی یونـس
پێغەمبەر نەبێت. [٣٠]چۆن یونس نیشـانە
بـوو بـۆ دانیشتوانی نەینـەوا، ڕۆڵـەی
مرۆڤیش نیشانەیە بـۆ ئـەم نەوەیـە.
[٣١]شـــاژنی باشـــوور* لـــەڕۆژی
لێپرسـینەوەدا بەرامبـەر ئـەم نەوەیـە
ڕادەوەسـتێت‌و تاوانبـاری دەکـات،
چونکە لەوپـەڕی جیهانـەوە هـات بـۆ
ئەوەی گوێ لەدانایی سلێمان بگـرێ.
ئـەوەتا مـەزنتر لەســلێمان لێرەیـە.
[٣٢]هەروەها دانیشتوانی نەینەوا لەڕۆژی
لێپرسـینەوەدا لەگـەڵ ئـەم نەوەیـە
ڕادەوەســتن‌و تاوانبـاری دەکـەن،
چونکـــە تۆبـــەیان‌کرد کـــاتێ
ئاگادارکردنـەوەی یونسیان بیسـت،
جا ئەوەتا مەزنتر لەیونس لێرەیە.

چاو چرای لەشە

[٣٣](کەس چرا هـەڵناکاو لەجێیـەکی
شاراوەدا دایناێ، یاخود لەژێر تەشتێك،
بـەڵکو دەیخاتـە سـەر شـوێنێکی بـەرز،
تـــاکو ئەوانـــەی دێنـــە ژوورەوە
ڕووناکیەکە ببینن. [٣٤]چاو چرای لەشە،
گەر چاوت باش بێت لەشت هەمووی
ڕووناکیـــە، بـــەڵام گـــەر چـــاوت
تروسکایی تیا نـەبێت، ئـەوا لەشـت
هەمووی تاریکیە. [٣٥]کەواتـە ئاگادار بە
ئـەو ڕووناکیـــەی تیاتدایـــە نـــەبێت
بـەتاریکی. [٣٦]گـەر بێـتو لەشـت
هەمووی ڕووناکی بێتو هیچ تاریکی
تێدا نەبێ، ئەوا هـەمووی وەك چرایـەك
کە ڕووناکی دەدات، دەدرەوشێتەوەو
ڕووناکە.)

سەرزەنشتکردنی فەریسیەکان

[٣٧]کـاتێ عیسـا قسـەی دەکـرد،
فەریسیەك داوای لێکرد نـانی نیـوەڕۆ
لای ئـەو بخـوا. ئـەویش چـــووە

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسـەردەمی حـەزرەتی سلێمان.

ماڵەکەی‌و لەگەڵی لەسەر خوان دانیشت. [٣٨]بەڵام فەریسیەکە سەری سوڕما لەوەی عیسا پێش نان دەست ناشوات. [٣٩]خوداوەند پێی ووت: (ئێوەی فەریسی دەرەوەی پیاڵەو قاپتان پاک دەکەنەوە، بەڵام ناوەوەتان پڕە لەچەتەیی‌و پیسی. [٤٠]ئەی بێمێشکینە، ئایا ئەوەی دەرەوەی دروست کردووە ناوەوەشی دروست نەکردووە؟ [٤١]جا ئەوەی لەناو قاپ‌و قاچاختاندایە بەهەژارانی ببەخشن، تاکو هەموو شتێکتان پاک بێتەوە.

[٤٢]جا قوڕ بەسەرتان ئەی فەریسیەکان ئێوە دەیەکی نەعناع‌و ڕازیانەو سەوزەواتی تر دەدەن، بەڵام دادپەروەری‌و خۆشەویستی خودا پشت گوێ دەخەن، پێویستە ئەمانە بەجێبهێنن‌و ئەوانەی تریش لەیادنەکەن. [٤٣]قوڕ بەسەرتان ئەی فەریسیەکان، چونکە ئێوە حەز لەڕیزی پێشەوەی کۆبوونەوەو کۆڕەکان دەکەن‌و دەتانەوێ لەشوێنە گشتیەکان سلاوتان بەگەرمی لێبکرێ. [٤٤]قوڕ بەسەرتان، ئێوە لەو گۆڕە وون‌بووانە دەکەن کە خەڵکی بێ ئەوەی بزانن بەسەریاندا دەڕۆن.)

[٤٥]لێرە یەکێك لەمامۆستایانی شەریعەت پێی ووت: (ئەی مامۆستا، ئەم قسانەت ئێمەش دەگرێتەوە.) [٤٦]ئینجا عیسا ووتی: (قوڕ بەسەر ئێوەش زانایانی شەریعەت، ئێوە باری قورس‌و گران دەخەنە سەر شانی خەڵکی، بەڵام خۆتان سەری پەنجەیەکی لێنادەن بۆ یارمەتیدانیان. [٤٧]قوڕ بەسەرتان، چونکە ئێوە گۆڕ بۆ ئەو پێغەمبەرانە هەڵدەبەستن، کە باوباپیرتان کوشتوویانن. [٤٨]کەواتە ئێوە شایەتی دەدەن لەسەر باوباپیرانتان‌و ڕازین بە کردەوەکانیان، ئەوان پێغەمبەرانیان کوشت‌و ئێوەش گۆڕەکانیان بۆ هەڵدەبەستن. [٤٩]هەر لەبەر ئەمەشە خودا دەفەرمووێ‌و دەڵێ: {من پێغەمبەرو ئێرراویان بۆ دەنێرم، بەڵام ئەوان دەیانکوژن‌و دەیان چەوسێننەوە.} [٥٠]تاکو خوێنی ڕژاوی هەموو پێغەمبەران لەسەرەتای دروست بوونی جیهانەوە بچێتە ملی ئەم نەوەیە، [٥١]هەر لەخوێنی هابیلەوە تا خوێنی زەکەریا کە لەنێوان قوربانگاو پەرستگادا کوژرا. بەڵێ پێتان دەڵێم: (ئەوانە هەمووی لەم نەوەیە داوادەکرێ.) [٥٢]قوڕ بەسەرتان ئەی

زانایانی شەریعەت، چونکە تێوە کلیلی
زانیاریتان هەڵگرتووە، بەڵام نەخۆتان
دەچنە ژوورەوە نە ڕێدەدەن خەڵکی
تر بچێتە ژوورەوە.)
٥٣کاتێ عیسا بەم شێوەیە قسەی
لەگەڵ دەکردن، مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان بەتەواوی
ڕقیان لێهەڵگرت، زۆر بابەتی تریان
هێنایە پێشەوە، بۆ ئەوەی لێی بدوێ،
٥٤تا بە ووشەیەك بیگرنو تووشی
بکەن.

ڕاستگۆیی و بێ دووڕوویی

١٢ لەو کاتەدا کە خەڵکی
بەهەزاران کۆبووبوونەوە،
بەجۆرێ یەك یەکی پێشێل دەکرد،
عیسا دەستی کرد بەقسەکردنو
یەکەمجار بەقوتابیەکانی ووت:
(ئاگاداری هەویرترشی فەریسیەکان
بن، کە دووڕوویە. ٢هیچی شاراوە
نیە، ئاشکرا نەبێتو هیچ نهێنیەك نیە
نەزانرێ. ٣هەموو ئەوانەی لەتاریکی
ووتوتانە، لەڕووناکی دەبیسترێ،
ئەوەش کە لەماڵ بەچرپە ووتوتانە،
لەسەربانەکان بانگەوازی پێدەکرێ.)
٤لەبەرئەوە ئەی خۆشەویستەکانم،
مەترسن لەوانەی بەلەش دەتانکوژن،
چونکە لەوە زیاتر ناتوانن هیچ بکەن.
٥بەڵام من پێتان دەڵێم لەچی بترسن،
لەوە بترسن کە توانای هەیە لەدوای
مردن بتانخاتە دۆزەخەوە، بەڵێ پێتان
دەڵێم لەوە بترسن. ٦ئەوە نییە پێنج
چۆلەکە بە دوو فلس دەفرۆشن؟
لەگەڵ ئەوەشدا خودا یەکێك لەوانی
یرناچێ. ٧تەنانەت قژی سەریشتان
ژمێررراوە. کەواتە مەترسن، تێوە
باشترن لەچۆلەکە. ٨بەڵام پێتان دەڵێم:
ئەوەی لەبەردەم خەڵکی دانم پیابنێ،
ڕۆڵەی مرۆڤیش لەبەردەم فریشتەکانی
خودا دانی پیادەنێ. ٩ئەوەش کە
لەبەردەم خەڵکی دانم پیانانێ،
بەهەمان شێوە لەبەردەم فریشتەکانی
خودا دانی پیانانرێ. ١٠ئەوەی قسەیەك
بەڕۆڵەی مرۆڤ بڵێ، دەبەخشرێ،
بەڵام ئەوەی کفربکات بەرامبەر
ڕۆحی پیرۆز، نابەخشرێ. ١١کاتێ
دەتانهێننە بەردەم کەنیشتەکانو
لێپرسراوانو دەسەڵاتداران، گوێ
مەدەن بەوەی چی یاخود چۆن وەڵام
دەدەنەوە. ١٢چونکە ڕۆحی پیرۆز
ئەوەی کە پێویستە بیڵێن دەیدا
بەگوێتان.) ١٣ئینجا لەناو کۆمەڵەکەدا

یەکێك پێی ووت: (مامۆستا، بە براکەم بڵێ ئەوەی بۆمان بەجێماوە بەشی بکات لەگەڵم.) [١٤] بەڵام ئەو پێی ووت: (ئەی مرۆڤ، کێ منی کردووە بە دادوەر یاخود بەشکەر بە سەرتان؟) [١٥] بە خەڵکەکەی ووت: (ئاگادارین و خۆتان بپارێزن لەچاوبرسێتی، چونکە ژیانی مرۆڤ بەزۆری سامانەکەی نییە.)

نموونەی دەوڵەمەندی بێ‌مێشك

[١٦] ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوە ووتی: (مرۆڤێکی دەوڵەمەند زەویەکەی بەرووبوومێکی زۆری‌دا. [١٧] بیری کردەوە ووتی: چی بکەم کە من شوێنی تەواوم نەبێ بۆ کۆکردنەوەی بەرووبوومەکەم؟ [١٨] جا ووتی: وا دەکەم، عەمبارەکانم تێك‌دەدەم و لەوان گەورەتر دروست‌دەکەم، ئیتر لەوێدا هەموو بەرووبوومەکەم دادەتێم و کۆی دەکەمەوە. [١٩] ئەوسا بەخۆم دەڵێم، ئەی دڵ ئەوەتا بەشی چەندین ساڵت هەیە، کەواتە بحەسێوەو بخۆو بخۆوەو دڵشادبە. [٢٠] بەڵام خودا پێی ووت: ئەی بێ مێشك، هەر ئەم شەو ڕۆحت دەردەچێ، ئەوەی کۆت‌کردەوە بۆ کێ دەبێ؟ [٢١] بەمەمان شێوە دەبێ ئەو کەسەی گەنجینە بۆ خۆی کۆدەکاتەوەو لای خودا دەوڵەمەند نییە.)

خودا خەمەمان دەخوات

[٢٢] بەقوتابیەکانی ووت: (جا لەبەرئەمە پێتان دەڵێم، گوێ‌مەدەن بەژیان چی بخۆن، بەڵەش چی لەبەر بکەن، [٢٣] ژیان گرنگترە لەخواردن و لەشیش گرنگترە لەجل. [٢٤] سەیری قەلەڕەش بکەن، نەدەچێنێ و نەدروێنە دەکات. عەمباریشی‌نییەو هیچ کۆناکاتەوە، بەڵام خودا دەیژێنێ. ئایا تێوە لەباڵندە باشترنین؟ [٢٥] بەڵام کێ لەتێوە گەر زۆر بایەخ بەم شتانە بدات، دەتوانێ تەنانەت ڕۆژێك لەژیانی درێژتر بکات؟ [٢٦] جا کە تێوە تواناتان بەسەر بچووکترین شت نییە، بۆچی بایەخ دەدەن بەشتی تر؟ [٢٧] سەیری گوڵاڵە سوورە بکەن، چۆن نەشونما دەکات، نە هیلاك دەبێت و نە دەڕیسێ. بەڵام پێتانی دەڵێم: تەنانەت سلێمانیش لەو پەڕی مەزنیدا بەرگی وەك یەکێك لەوانی

لەبەرنەکردووە. [٢٨]گەر بێتو خودا ئاوا بەرگ بکاتە بەری گژوگیا هەرچەندە ئەمڕۆ لەکێلگەدایەو بەیانی فڕێ دەدرێتە تەنوورەوە. ئایا دەبێ چەند زیاتر جلی باشتان لەبەر بکات ئەی کەم باوەڕینە؟ [٢٩]داوای ئەوە مەکەن چی بخۆنو چی بخۆنەوە، مەپەشۆکێن. [٣٠]ئەمانە هەمووی بێ باوەڕەکانی ئەم جیهانە هەوڵی بۆ دەدەن، بەڵام ئێوە باوکتان دەزانێ کە پێویستان بەمانە هەیە. [٣١]بەڵکو داوای پادشاهێتی خودا بکەن، ئەوانەی دیکەتان هەموو بۆ دەبێت. [٣٢]مەترسە ئەی مێگەلی بچووک، چونکە باوکتان دڵشادە پادشاهێتیتان بداتێ. [٣٣]ئەوەی هەتانە بیفرۆشنو بیبەخشن بەهەژاران، بۆ خۆتان لەئاسمان ساماتێك دروستبکەن کە نافەوتێو گەنجینەیەك کە لەبن نایەت، نەدز لێی نزیك دەبێتەوە نەمۆریانە لێی دەدات. [٣٤]چونکە مرۆڤ گەنجینەی لەهەر کوێ بێت دڵی لەوێ دەبێت.

نموونەی کۆیلە دەست پاکەکان

[٣٥]ئامادەبن با پشتێنتان بەستراو بێتو چراتان ڕۆشن بێت، [٣٦]وەك ئەوانەبن کە چاوەڕوانی گەورەکەیان دەکەن تا لەسەر شایی بگەڕێتەوە، بۆ ئەوەی کە هاتەوەو لە دەرگای دا، دەستبەجێ دەرگای لێبکەنەوە. [٣٧]خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرانەی کە گەورەکەیان لەکاتی گەڕانەوەیدا دەیانبینێ بەخەبەرن. ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئینجا گەورەکەی لەسەر خوان دایاندەنێتو قۆڵ هەڵدەکا تاکو خزمەتیان بکات. [٣٨]هەروەها خۆزگەدەخوازرێ پێیان، گەر هاتوو گەڕانەوەی گەورەکەیان لەکاتێکدا بێت، کە دوو بەش یاخود سێ بەشی شەو ڕۆیشتبێو ئەوان هێشتا هەر بەخەبەربن. [٣٩]بەڵام ئەوە بزانن، گەر بێتو خاوەنماڵ بزانێت لەچ کاتێکدا دز دێتە سەری، ئەوا بەخەبەر دەمێنێتەوەو ماڵەکەی بەجێناهێڵێ تابدزرێ. [٤٠]کەواتە ئێوەش ئاوا ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.)

[٤١]پەترۆس لێیپرسی: (گەورەم، ئەم نموونانە بەئێمە دەڵێی یان بەهەموو خەڵکی؟) [٤٢]عیسای خوداوەند ووتی: (کێیە ئەو جێگرە دەستپاکو ژیرەی کە گەورەی ماڵ بەسەر خاووخێزانی

دایدەنێ هەتا خواردنیان لەکاتی خۆیدا
بۆ ئامادە بکات؟ ٤٣خۆزگەدەخوازرێ
بەو ئیشکەرە، کاتێ گەورەکەی
دەگەڕێتەوە دەیبینێ هەڵدەستێ بەو
کارە. ٤٤ڕاستیتان پێدەڵێم: ئینجا
گەورەی ماڵەکە ئیشکەرەکەی دادەنێ
لەسەر هەموو ماڵۆ ساماتێکی کە
هەیەتی. ٤٥بەڵام گەر ئەم ئیشکەرە
لەدڵی خۆیدا ووتی: گەورەکەم
دوادەکەوێ لەگەڕانەوەی، دەست
بکات بەلێدانی ئیشکەرەکانی تر بەژن و
بەپیاوەوە، هەروەها بخواو بخواتەوەو
خۆی سەرخۆش بکات، ٤٦ئەوسا
گەورەکەی لەڕۆژێك دەگەڕێتەوە کە
چاوەڕێی ناکات و لەکاژێرێك کە
نایزانێ، ئینجا گەورەکەی
سزای دەدات و دەیخاتە ڕیزی
ناپاکانەوە. ٤٧ئەو ئیشکەرەی
داواکاریەکانی گەورەی ماڵ
دەزانێت، بەڵام بەدەستی ئەنقەست
کاری پێناکات، سزا دەدرێ.
٤٨ئەوەش کە داواکاریەکان نازانێت و
هەڵە دەکات، سزاکەی کەمترە.
ئەوەی زۆری پێدراوە، داوای زۆری
لێدەکرێ، ئەوەش زۆری لادانراوە،
داوای زیاتری لێدەکرێ.

عیساو جیهان

٤٩(من هاتووم تاکو لەسەر زەوی
ئاگرێك بکەمەوە، چەند دڵخۆشم
بەوەی دەستبکات بەسوتاندن!
٥٠بەڵام جارێ دەبێ لەئازار
هەڵبکێشرێم، چەند ناڕەحەتم تا
دێتەدی. ٥١وادەزانن من هاتووم تەنها
ئاشتی بهێنمە سەر زەوی؟ پێتان
دەڵێم: نەخێر، بەڵکو دووبەرەکی و
جیابوونەوەم هێناوە. ٥٢هەر لەئێستاوە،
گەر لەماڵێکدا پێنج کەسی تێدا بێت،
سیانیان لەدووانیان، یان دووانیان
لەسیانیان جیادەبنەوە. ٥٣باوك لەکوڕ،
کوڕ لەباوك، دایك لەکچ، کچ
لەدایك، خەسوو لەبووك، بووك
لەخەسوو جیادەبنەوە.) ٥٤دیسان
بەخەڵکەکەی ووت: (کاتێ تێوە
لەڕۆژئاواوە هەور دەبینن، خێرا دەڵێن:
ئەم هەورە بارانی بەدەمەوەیە، هەر بەو
شێوەیەش دەبێت. ٥٥کاتێکیش بای
باشوور دێت، دەڵێن گەرما دەست
پێدەکات، هەر بەو شێوەیەش
دەبێت. ٥٦ئەی دووڕووەکان، تێوە
دەزانن ڕووی زەوی و ئاسمان
بخوێننەوە، چۆن نازانن ئەم سەردەمە
بخوێننەوە؟ ٥٧هەروەها بۆچی

بەخۆتان دادپەروەرانە حوکم‌نادەن؟
٥٨ کاتێ یەکێك شتێکی بەسەرتەوەیەو
دەیەوێ بۆ دادگات بیات، هەوڵبدە
هەر لەڕێگا لەگەڵی ئاشتبیتەوە،
ئەگینا ڕاتدەکێشێت بۆ لای دادوەرو
دادوەریش دەتداتە دەست پۆلیس،
پۆلیسیش ڕەوانەی بەندیخانەت
دەکات. ٥٩ پێت دەڵێم: لەوێ نایەیتە
دەرەوە هەتا دوا پول نەدەیتەوە.)

پێویستی تۆبەکردن

١٣ لەم کاتەدا، هەواڵی ئەوەیان
بەعیسادا، کە پیلاتۆس*
هەندێ لەپیاوانی شاری جەلیلی لەکاتی
پێشکەشکردنی قوربانیەکانیان
کوشتووەو خوێنی لەگەڵ خوێنی
قوربانیەکان تێکەڵاو کردوون. ٢ عیسا
پێی ووتن: (ئایا بەڕای تێوە، ئەو
جەلیلیانەی کوژران گوناهیان زیاتربوو
لەو خەڵکەی تری جەلیل، بۆیە وایان
بەسەرهات؟ ٣ من پێتان دەڵێم: نەخێر،
گەر پێتو تێوەش تۆبەنەکەن هەمووتان
ئاوها تیادەچن. ٤ یاخود ئەو هەژدە
کەسەی تاوەری سیلوام بەسەریاندا
کەوتو کوشتنی، گوناهبارتر بوون
لەدانیشتوانی قودس؟ ٥ من پێتان دەڵێم:
نەخێر، بەڵام گەر تێوەش تۆبەنەکەن
هەمووتان ئاوها تیادەچن.)

نموونەی هەنجیری بێبەر

٦ ئینجا ئەم نموونەیەی باس کرد:
(کابرایەك لەباخەکەیدا دار هەنجیرێکی
هەبوو، هات تاکو بزانێ بەری‌گرتووە،
سەیری‌کرد هیچی پێوە نییە. ٧ بانگی
باخەوانەکەی کردو ووتی: من ماوەی
سێ ساڵە دێم، تاکو لەبەرەکەی بیەم،
کەچی هیچی پێوە نابینم، ببڕەوە،
بۆچی زەویشمان لێبگرێ؟ ٨ بەڵام
باخەوانەکەی ووتی: گەورەم، ئەم
ساڵیش وازی لێبهێنە، زەویەکەی
دەوروبەری هەڵدەگیڕمەوە کەمێ
بابەتی بەهێزبوونی تێدەکەم. ٩ بەڵکو
بەر بگرێ، گەر نەبوو ئەوسا ببڕەوە.)

چاککردنەوەی ژنێك لەشەممە

١٠ عیسا ڕۆژێکی شەممە
لەکەنیشت خەریکی فێرکردنبوو،
١١ ئافرەتێکی لێبوو ماوەی هەژدە ساڵ
بوو ڕۆحی لاواز دەستی بەسەریدا
گرتبوو، پشتی قەمبوور بوو بوو،
نەیدەتوانی بەڕێکی ڕاوەستێ. ١٢ کاتێ
عیسا ژنەکەی بینی، بانگی‌کردو پێی

ووت: (خوشکە، بـا ڕزگـارت بـێ لەلاوازییەکەت.) [١٣]ئینجا دەستی خستە سەر ئافرەتەکە، دەستبەجێ ئافرەتەکە پشتی ڕاسـت بـووەوەو دەسـتی کرد بەستایشـی خـودا. [١٤]بـەلآم سـەرۆکی کەنیشـت تـووڕە بـوو، چونکە عیسـا لـەڕۆژی شـەممەدا خـەڵکی چـاک کردەوە، بەخەڵکەکـەی ووت: (تەنها شـەش ڕۆژ لەهەفتەیـەکدا ڕۆژی کارکردنـە لـەو ڕۆژانـەدا وەرن بـۆ چاکبوونەوە، نەک لەڕۆژی شـەممەدا.) [١٥]عیسـای خوداوەنـد وەلآمیدایـەوە: (ئەی دووڕوەکان! ئایا هەر یەک لـەتێوە، لـەڕۆژی شـەممەندا نـاڕوات گاکـەی یاخود گوێدرێژەکەی بکاتەوەو ببات ئـاوی بـدات. [١٦]ئـەوەتا ئـەم ژنـە کـە یەکێکـە لەنـەوەی ئیـبراهیم، مـاوەی هەژدە ساڵە بەستراوی دەسـتی شـەیتانە نایێ ئازادبێ لەڕۆژی شەممەدا؟)

[١٧]کـاتێ عیسـا ئەمـەی ووت، بەرهەڵستەکەرانی شەرمەزاربوون. ئینجا هەموو خەڵکەکە دڵشاد بوون بەگشت ئەو کارە مەزنانەی کردی.

نموونەی دەنکە خەردەلە

[١٨]عیسـا پرسیاری کـردو ووتـی: (پادشاهێتی خودا لەچی دەکـات، وەک چـی وایـە؟ [١٩]لەدەنکـە خەردەلەیـەک دەکـات، کابرایـەک هێنـای و لەکێڵگەکـەی ڕواندی، ڕواو بـوو بـەدارێکی گـەورە، بەشـێوەیەک کـە باڵندەی ئاسمان لەسەر لـقو چڵەکانی حەسانەوە.)

نموونەی هەویرترش

[٢٠]دیسان ووتی: (پادشاهێتی خـودا لـەچی دەکـات؟ [٢١]لەهـەویرترشێک دەکات، کـە ئـافرەتێک پـارچـەیـەکی لـێدەهێنێ، دەیخاتـە نـاو چـەند ڕبـە ئاردێکـەوە تـا هـەموو هەویرەکـە هەڵدێت.)

دەرگای تەنگ

[٢٢]کاتێ عیسا بۆ قـودس دەچـوو، بەشارو لادێکان تێدەپەڕیو خـەڵکی فـێردەکرد. [٢٣]یـەکێک لێیپرسـی: (گـەورەم ئایـا ژمـارەی ئەوانـەی ڕزگاریان دەبێـت کەمـە؟) ئـەویش پێیـانی ووت: [٢٤](هـەوڵ بـدەن لـەدەرگای تەنگـەوە بچنـە ژوورەوە، مـن پێتـان دەڵێـم: زۆر کـەس هـەوڵدەدەن بچنـە ژوورەوە، بـەلآم

ناتوانن. [٢٥]دوای ئەوەی گەورەی ماڵ هەڵدەستێت و دەرگا دادەخات، تۆ وەش لە دەرەوە دەمێنیتەوە، لە دەرگادەدەن و دەڵێن: گەورەم، ئیمان بکەوە! ئەویش پێتان دەڵێ: من ناتانناسم، تۆ وە لە کوێوە هاتوون؟ [٢٦]ئەوسا تۆ وەش دەڵێن: لەگەڵتدا خواردمان و خواردمانەوە، لەشەقامەکانمان فێرت دەکردین. [٢٧]ئینجا ئەویش دەڵێ: پێتان دەڵێم من نازانم تۆ وە کێن و لە کوێوە هاتوون، وون بن لەبەرچاوم ئەی بەدکاران! [٢٨]جا لەوێدا دەبێت بەگریان و چرکەچرکی ددان، کاتێ دەبینن ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب و هەموو پێغەمبەران لەپادشاهێتی خودان، بەڵام تۆ وە دەرکراونەتە دەرەوە. [٢٩]ئینجا خەڵکی لەڕۆژهەڵات و لەڕۆژئاواوە، لەباکوورو لەباشوورەوە دێن، لەسەر خوان دادەنیشن لەپادشاهێتی خودا. [٣٠]زۆر لەوانەی دواهەمینن دەبنە یەکەمین و یەکەمینەکانیش دەبنە دواهەمین.)

عیساو هێرۆدس

[٣١]لەو کاتەدا هەندێ لەفەریسیەکان هاتنە لای عیساو پێیان ووت: (تێرە بەجێبهێڵەو بڕۆ، چونکە هێرۆدس دەیەوێ بتکوژێ.) [٣٢]ئەویش پێی ووتن: (بڕۆن بەو ڕێویە بڵێن، من ئەمڕۆ و بەیانی ڕۆحە پیسەکان دەردەکەم و نەخۆشەکان چاک دەکەمەوە، ئینجا لەڕۆژی سێیەمم هەموو شتێك تەواو دەکەم. [٣٣]بەڵام ئەمڕۆ و بەیانیو ڕۆژانی داهاتوو، دەبێت بەردەوام بم لەڕۆیشتن، بەڕێگای خۆم، چونکە پێغەمبەر لەناونابرێت لەقودس نەبێت.)

عیسا دڵتەنگە بۆ قودس

[٣٤](ئەی قودس، ئەی قودس، ئەی بکوژی پێغەمبەران و بەردبارانکەری ئەوانەی بۆت نێردران، چەند جار ویستم منداڵەکانت بەیەکەوە کۆ بکەمەوە، هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەکانی لەژێر باڵی کۆدەکاتەوە، بەڵام نەتانویست. [٣٥]ئەوەتا ماڵەکەتان بەوێران کراوی دەمێنێتەوە. با پێتان بڵێم، ئیتر نامبینمەوە، تا ئەو کاتەی هاواردەکەن، پیرۆزە ئەوەی بەناوی خوداوەند دێت.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

١٤ عیسا لەڕۆژی شەممەدا، چووە ماڵی یەکێك
لەسەرکردە فەریسیەکان بۆ نانخواردن،
ئەوانەی لەوێ بوون چاویان لەعیسا
نەدەترو کانەو بەباشی سەرنجیان دەدا.
[٢]چونکە بەرامبەری کابرایەك کە
نەخۆشی ئاوبەنی هەبوو دانیشت بوو.
[٣]عیسا ڕووی کردە مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکانو ئەوانەی
لەوێدا بوون، لێیپرسین: (ئایا نەخۆش
چاکردنەوە، لەڕۆژی شەممەدا دەبێ
یان نا؟) [٤]کاتێ ئەوان هیچ وەڵامێکیان
نەدایەوە. ئەویش کابرای بانگکردو
چاکی کردەوەو بەڕێی کرد. [٥]گەڕایەوە
پرسیاری لێکردن: (کێ لەتێوە
کورەکەی یان گاکەی لەڕۆژی
شەممەدا بکەوێتە بیرەوە ناچێ یەکسەر
دەری بهێنێ؟) [٦]لێرەش نەیانتوانی هیچ
وەڵامێکی بدەنەوە.

خۆت بەبەرز مەگرە

[٧]دوای ئەوەی سەیری کرد، چۆن
هەندێ لەدانیشتوان ڕێزی پێشەوەیان
گرتووە، نموونەیەکی بۆ هێنانەوە،
ووتی: [٨](کاتێ یەکێك بانگتان
دەکات بۆ سەر شایی، باشتر وایە
نەچیتە ڕیزی پێشەوە، چونکە لەوانەیە
ئەو شوێنە بۆ یەکێکی گرنگتر لەتۆ
دانرابێ. [٩]ئینجا ئەوەی بانگی
کردووون، دێتو پێت دەڵێ: ئەو
شوێنە چۆڵکە بۆ ئەم پیاوە، تۆش
تەریق دەبیتەوە، ئینجا لەڕیزی دواوە
دەگەڕێیت بۆ شوێنێك لێی دانیشی.
[١٠]کاتێ بانگ دەکرێیت، هەوڵبدە
لەدواوە دانیشە، تا ئەوەی
بانگی کردوویت، دێتو پێت بڵێ:
هاوڕێم، هەستە وەرە پێشەوە، لەم
کاتە ڕێزت لای دانیشتووان زیاتر
دەبێ. [١١]ئەوەی خۆی بەگەورە دانێ
نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی
بەبچووك دادەنێ بەرزدەکرێتەوە.)
[١٢]ئینجا بەوەی بانگی کردووە، ووتی:
(کاتێ نانی نیوەڕۆ یان تێوارە
دەکەیت، هاوڕێو براو خزمو
دراوسێ پارەدارەکانت بانگ مەکە،
نەوەك ئەوانیش دوایی بانگت
بکەنەوەو چاکەت بدەنەوە. [١٣]بەڵکو
ئەگەر نانخواردنێکت سازکرد،
هەژارو پەککەوتەو شەڵو کوێر بانگ
بکە، [١٤]خۆزگەت پێدەخوازرێ گەر
ئەمەت کرد، چونکە ئەوان ناتوانن

پاداشتت بدەنەوە، چونکە لەڕۆژی زیندووبوونەوەی ڕاستودروستاندا پاداشتت دەدرێتەوە.)

نموونەی میواندارییەك

[١٥]یەکێك لەدانیشتووان، کاتێ ئەمەی بیست، ووتی: (خۆزگەم بەوەی لەپادشاهێتی خودا نان دەخوات.) [١٦]ئینجا عیسا ووتی: (کابرایەك داوەتێکی گەورەی کردو خەڵکێکی زۆری بۆ بانگ کرد. [١٧]کاتی نانخواردن ئیشکەرێکی نارد، بۆ ئەوەی بەمیوانەکان بڵێ: فەرموون هەموو شتێك ئامادەیە. [١٨]بەڵام هەموو یەك لەدوای یەك داوای لێبوردنیان کرد، یەکەمیان ووتی ئەمڕۆ کێڵگەیەکم کڕیووەو ێیستا دەبێ بڕۆم بۆ ئەوێ، تکایە لێم ببورە. [١٩]ئەوی کەیان ووتی: پێنج جووت گام کڕیوە دەمەوێ بچم بزانم چۆنن، تکایە لێم ببوورە. [٢٠]یەکێکی کەشیان ووتی: ژنم هێناوە لەبەرئەوە ناتوانم بێم. [٢١]ئینجا ئیشکەرەکە گەڕایەوەو هەمووی بەگەورەکەی ڕاگەیاند. ئینجا گەورەی ماڵەکە زۆر تووڕەبوو، بەئیشکەرەکەی ووت: بڕۆ دەرەوە، بۆ شەقامی ناو شارو کۆڵانەکان، چی هەژارو پەککەوتەو شەڵو کوێر هەیە بانگیان بکە بۆ ێرە. [٢٢]پاش ماوەیەك ئیشکەرەکە گەڕایەوەو ووتی: گەورەم ئەوەی فەرمانتدا کرا، هێشتا هەر شوێن ماوە. [٢٣]گەورەی ماڵ ووتی: دیسان بڕۆ بۆ ڕێگاو مەیدانەکان بەزۆر خەڵك بهێنە ماڵەوە، تاکوماڵەکەم پربێ. [٢٤]پێتان دەڵێم: لەوانەی بانگکرابوون هیچیان تامی نانی ماڵم ناکەن.)

ئەوەی لەقوتابیان داوادەکرێ

[٢٥]خەڵکێکی زۆر لەگەڵی دەڕۆیشتن بەڕێدا، ئاوڕی لێ دانەوەو پێی ووتن: [٢٦](گەر یەکێك بێەوێ لەگەڵم بێت، پێویستە منی زیاتر خۆش بوێ، تەنانەت لەدایك‌و باوکی، ژن‌و منداڵی، خوشك‌و براشی، بگرە لەخۆشی زیاتر، تەنها بەم شێوەیە دەتوانێ ببێتە قوتابی من. [٢٧]هەروەها ئەوەی ناتوانێ خاچەکەی هەڵگرێت‌و دوام بکەوێت، ناتوانێ ببێتە قوتابیم. [٢٨]کێ هەیە گەر بیەوێ تاوەرێك دروست بکات، دانانیشێ پارەکەی بژمێرێ‌و بزانێ پارەی ئەوەی هەیە

کارەکەی پێ تەواو بکات؟ [٢٩]نەوەك دەستبکات بەدانانی بناغەو لەدواییدا نەتوانێ تەواوی بکات، ئەوسا خەڵکی گاڵتەی پێدەکەن، [٣٠]دەڵێن ئەوە چی بوو! دەستی بە دروستکردن کردو نەیتوانی تەواوی بکات؟ [٣١]یان چ پادشایەك، بیەوێ شەڕ بکات لەگەڵ پادشایەکی کەدا، یەکەمجار دانانیشێت هەتا ڕاوێژی ئەوە بکات، چۆن بە دە هەزار کەسە سەربکەوێ بەسەر بیست هەزار کەس، کە خەریکن بەرەو ڕووی دەکشێن، [٣٢]ئەگینا خۆ هەتا لەشکرەکە دوورە، خێرا خەڵك دەنێرێ بۆ ڕێککەوتن. [٣٣]کەواتە هەر بەم شێوەیە، گەر یەکێك لەتێوە واز لەهەموو شتێك نەهێنێ کەهەیەتی، ناتوانێ ببێتە قوتابی من.)

نموونەی خوێ

[٣٤](خوێ شتێکی زۆر باشە، بەڵام کە سوێری نەما، چی سوێریەکەی بۆ دەگەڕێنێتەوە؟ [٣٥]ئەوسا بەکەڵکی هیچ نایەت، نە بۆ زەوی نە بۆ بەهێزکردنی زەوی، ئینجا ناچار فڕێ دەدرێت. کێ گوێی هەیە با گوێ بگرێ.)

گەڕان بەدوای وونبووان

١٥ هەموو باجگرانو گوناهباران دەهاتن بۆ گوێگرتن لەووتەکانی عیسا. [٢]فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت بەمە تووڕە دەبوونو دەیان ووت: (ئەم کابرایە پێشوازی لەگوناهباران دەکاتو لەگەڵیان نان دەخوات.) [٣]عیساش نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو ووتی: (٤کێ لەتێوە گەر سەد سەر مەڕی هەبێتو دانەیەکی لێ وون بێت، نەوەدو نۆیەکەی تر لەدەشت بەجێ ناهێڵێتو ناگەڕێ بەشوێن مەڕە وون بووەکەدا، تا دەیدۆزێتەوە؟ [٥]ئینجا کە دۆزیەوە، بەخۆشیەوە دەیخاتە سەرشانیو [٦]دەیهێنێتەوە بۆ ماڵەوە، هاوڕێکانیو دراوسێکانی بانگ دەکاتو پێیان دەڵێت: دڵشاد بن لەگەڵم چونکە ئەو مەڕەی وون بووبوو، دۆزیمەوە. [٧]من پێتان دەڵێم هەر بەم شێوەیەش، لەئاسمان دەبێ بەشادی گەر یەکێك لەگوناهباران تۆبە بکات، زیاتر لەنەوەدو نۆ کەسی ڕاستودروست کە پێویستیان بە تۆبەکردن نیە.

کاتێ پارەت وون دەبێ

[٨](یان ج ئافرەتێ گەر دە پەنجایی هەبێ، یەکێکیانی لێ بکەوێت، هەڵناسێ، چرا هەڵبکاو دەست بکات بەگەسك دانی ماڵەکە بە ووردی، تا دەیدۆزێتەوە؟ [٩]کاتێ کە دۆزیەوە، بۆ هاوڕێو دراوسێکانی دەگیڕێتەوەو پێیان دەڵێ: دڵشادبن لەگەڵم چونکە پارە وون بووەکەم دۆزیەوە. [١٠]من پێتان دەڵێم: هەر بەم شێوەیە، بەتۆبەکردنی گوناهبارێك، دەبێتە شادی لەتیوان فریشتەکانی خودا.)

نموونەی کوڕی وونبوو

[١١]ئینجا ووتی: (کابرایەك دوو کوڕی هەبوو. [١٢]بچووکەکەیان بە باوکی ووت باوکە چیم بەردەکەوێ لەبەشی خۆم بمدەرێ، کابراش چی سامانی هەبوو کردی بەدوو بەشەوەو بەشێکی دانا بۆ کوڕە بچووکەکەی. [١٣]دوای چەند ڕۆژێك، کوڕی بچووك چی هەبوو هەمووی کۆکردەوە، ئینجا کەوتە ڕێ بۆ وولاتێکی دوور، لەوێ چی هەبوو هەمووی لەڕابواردن خەرج کرد. [١٤]کاتێ کوڕە هیچی بەدەستەوە نەما، گرانی کەوتە ئەو ناوچەیە، ئینجا هەستی بەوەکرد کە پێویستی بەشتێك هەیە پێی بڕێ. [١٥]دوای ئەوەی چووە لای کابرایەك لەدانیشتوانی ئەو ناوچەیە، کابرا ناردی بۆ کێڵگەکەی تاکو بەرازەکانی بۆ بلەوەڕێنێ. [١٦]برسێتی وای لەکوڕەکرد حەزبکات لەخڕنووکی بەرازەکان بخوات، بەڵام ئەوەشی بەتەواوی دەست نەدەکەوت. [١٧]ئینجا بیریکردەوەو ووتی: ئاخۆ چەند نان بمێنێتەوە لەبەر ئەو کەسانەی لای باوکم ئیش دەکەن، ئەوەتا منیش لێرەدا خەریکە دەمرم لەبرسا. [١٨]با بگەڕێمەوە بۆ لای باوکم، پێی دەڵێم: بابە من بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر بەتۆ هەڵەم کرد. [١٩]ئیتر شایانی ئەوە نیم بەکوڕی تۆ بانگ بکرێم، بمکە بەیەکێك لەئیشکەرەکانت. [٢٠]ئەوسا کوڕە هەڵساو گەڕایەوە بۆ لای باوکی کاتێ باوکی لەدوورەوە بینی، دڵی پێسووتا، ڕایکرد بۆ لایو دەستیکردە ملی، بەگەرمیەوە ماچیکرد. [٢١]ئینجا کوڕە پێی ووت: بابە من بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر بەتۆ هەڵەم کرد، ئیتر من شایانی ئەوە نیم بەکوڕی تۆ بانگ بکرێم. [٢٢]بەڵام باوکەکە، بانگی

ئیشکەرەکانی کردو ووتی: بڕۆن خێرا باشترین جلو بەرگ بهێنن‌و لەبەری کەن، ئەنگوستیلەی بکەنە پەنجەو پیلاۆ بکەنە پێی. [٢٣]ئینجا بڕۆن گوێرەکە دابەستەکەش سەربڕن، تا بیخۆین‌و دڵخۆش بین. [٢٤]ئەم کوڕەم مردبوو، زیندووبووەتەوە، وون بووبوو، دۆزراوەتەوە، بادڵخۆش بین.

[٢٥]کوڕی گەورەی کابرا، دوای ئەوەی لەکێڵگە گەڕایەوەو نزیک ماڵ بووەوە، گوێی لە دەنگی مۆسیقاو هەڵپەرکێ بوو. [٢٦]یەکێك لەئیشکەرەکانی بانگ کردو لێی پرسی، ئەوە چیە، چی ڕووی‌داوە؟ [٢٧]ئەویش وەڵامی دایەوەو ووتی: براکەت گەڕاوەتەوە، باوکیشت گوێرەکە دابەستووەکەی سەربڕیوە بۆی، چونکە بەزیندوویەتی گەڕاوەتەوە. [٢٨]برای گەورە تووڕەبوو، نەیویست بچێتە ژوورەوە. باوکی هاتە دەرەوەو لێی پاڕایەوە. [٢٩]بەڵام ئەو وەڵامی باوکی دایەوەو ووتی: ئەوەتا من ئەو هەموو ساڵە ئیشت بۆ دەکەم، بەرهەڵستی هیچ فەرمانێکم نەکردووبێت، تەنانەت بزنێکیشت نەدامێ تاکو لەگەڵ هاوڕێکانم دڵم پێی خۆش بێت. [٣٠]بەڵام بۆ گەڕانەوەی کوڕەکەت، ئەوەی بە ڕابواردن لەگەڵ داوێنپیسان گوزەرانی تۆی خوارد، گوێرەکەی دابەستراوی بۆ سەردەبڕی. [٣١]ئینجا باوکەکە پێی ووت: کوڕم، تۆ گشت کات لەگەڵم دای، ئەوەی هەمە هی تۆیە، [٣٢]بەڵام پێویستە دڵشاد بین‌و کەیف‌خۆش بین، چونکە براکەت مردبوو زیندووبووەوە، وون‌بوو بوو دۆزراوەتەوە.)

نموونەی جێگری ناپاك

١٦ دیسانەوە عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (سەرکاری کابرایەکی دەوڵەمەند کە دارایەکەی بۆ بەڕێوە دەبرد، تاوانبار کرا بەدەست بلاوی. [٢]کابرای دەوڵەمەند بانگی کردو لێی پرسی: ئەمە چیە دەیبیستمەوە لێت؟ بڕۆ حیسابەکانت بکەو بیخە بەردەستم، ئیتر نامەوێ سەرکارم بیت. [٣]کابرا لەدڵی خۆی ووتی: باشە ئیتر من چی بکەم، دوای ئەوەی گەورەکەم ئەم ئیشەم لێدەسێنێتەوە؟ نە دەتوانم زەوی بکێڵم نەسوالێشم پێدەکرێ. [٤]بەڵام

دەزانم چی دەکەم، ئەگەر دەرکرام لەکارەکەم هەتا هاوڕێیان پێشوازیم لێبکەن لەماڵەکانیان. ٥چوو قەرزارەکانی کابرای دەوڵەمەندی یەکە یەکە بانگکرد. لەیەکەمیانی پرسی: چەند قەرزاری؟ ٦وەڵامی دایەوە: سەد پێوانە ڕۆن. ئینجا پێی ووت: قەیناکە تەنها پەنجا پێوانە دەنووسم. ٧لەوی تری پرسی: ئەی تۆ چەندت لەسەرە؟ ووتی سەد فەردە گەنم. پێی ووت: ئەوا هەشتا فەردەت بۆ دەنووسم. ٨لەدواییدا کاتێ کابرای دەوڵەمەند بەمەی زانی، ئافەرینی لەئیشکەرەکەی کرد، چونکە بۆ داهاتووی خۆی بەژیرانە بیری کردبووەوە. لەڕاستیدا ئەو مرۆڤانەی ئەم جیهانەیان هەڵبژاردووە، لێزانترن بۆ ژیانی سەر زەویان لەڕۆڵەکانی ڕووناکی. ٩هەروەها پێتان دەڵێم: سامانی لەناوچوو بۆ بەدەستهێنانی هاوڕێ بەکاربهێنن، تا ئەگەر پارەت نەما پێشوازیت لێبکرێ لەماڵی هەتاهەتایی.

١٠(ئەوەی لەکەم دەستپاك بێت لەزۆریش دەستپاکە، ئەوەش لەکەم ناپاکە، لەزۆریش ناپاکە. ١١گەر تێوە دەستپاك نەبن لەسامانی لەناوچوو، ئێتر کێ سامانی ڕاستی دەداتە دەستتان؟ ١٢گەر تێوە دەستپاك نەبن لەشتی خەڵکی کە، ئێتر کێ شتی خۆتان دەداتێ؟ ١٣هیچ ئیشکەرێك ناتوانێ ملکەچی دوو گەورە بێت: یێ گومان یەکێکیانی لەوی تر زیاتر دەوێت، یان دەچێتە لای یەکێکیانو ئەوی تر بەجێدەهێڵێ. بەم شێوە تێوەش ناتوانن، لەیەك کاتدا ملکەچی خوداو پارە بن.) ١٤فەریسیەکان کە زۆر پارەیان خۆشدەویست، دوای ئەوەی گوێیان لەهەموو ئەمانە بوو، پێی پێکەنین. ١٥ئینجا عیسا پێی ووتن: (تێوە خۆتان لای خەڵکی بەچاك دەردەخەن، بەڵام خودا دڵتان باش دەناسێ. ئەوەی خەڵك پایەداری دادەنێ، لای خودا بێ پایەیە. ١٦شەریعەتو فێرکردنی پێغەمبەران کاری پێکرا هەتا هاتنی یەحیا، لەو کاتەوە مزگێنی پادشاهێتی خودا دەدرێو هەموو کەسێك هەوڵ دەدات بۆی. ١٧بەڵام ئەمە لەیادمەکەن، نەمانی زەویو ئاسمان زۆر ئاسانتر، لەلابردنی خاڵێ لەخاڵەکانی شەریعەت.

تەڵاق دان

[١٨](ئەوەی ژنەکەی تەڵاق دەداتو یەکێکی کە دەهێنێ، ئەوا داوێنپیسی دەکات. ئەوەش کە تەڵاقدراوێك دەهێنێ بەهەمان شێوە داوێنپیسی دەکات.

نموونەی هەژارێكو دەوڵەمەندێك

[١٩]پیاوێکی زۆر دەوڵەمەند هەبوو، هەموو ڕۆژێك خەریکی ئاهەنگگێڕان بوو، گرانبەهاترینو جوانترین جلی لەبەردەکرد. [٢٠]کابرایەکیش ناوی لەعازر بوو، لەبەر دەرگاکەی کەوتبوو، برین لێی دابوو. [٢١]لەو بەر ماوەیەی دەخوارد کە فڕێ دەدرایە بەر دەرگا. زۆر جاریش سەگ دەهاتنو زمانیان بەبرینەکانی لەشی‌دا دەهێنا.

[٢٢]کابرای هەژار مردو فریشتەکان بردیانە لای ئیبراهیم، پاشان کابرای دەوڵەمەندیش مردو تێژرا. [٢٣]کاتێ سەری هەڵبڕی، سەیری کرد لەدۆزەخدایەو ئازار دەچێژێ. لەدوورەوە ئیبراهیمی بینیو لەعازر لەباوەشیدا بوو. [٢٤]ئینجا هاواری کرد: ئەی ئیبراهیمی باوك، بەزەیت پێمدایێتەوە، لەعازر بنێرە تا پەنجەکانی بەئاو تەڕ بکاتو سەری زمانمی پێ ساردکاتەوە، ئەوەتا لەم ئاگرەدا ئازارم زۆرە. [٢٥]ئیبراهیم پێی ووت: کوڕم، لەبیرتە تۆ چی خۆشی هەیە هەمووێت کردو بینیت، لەعازریش چی دەردەسەری هەبوو بین، بەڵام ئێستا ئەو دڵنەوایی دەکرێتو تۆش ئازار دەچێژیت. [٢٦]سەرەڕای هەموو ئەمانە لەنێوان ئێمەو ئێوە بۆشاییەکی گەورە هەیمو دانراوە، ئەوەی بیەوێ لێرەوە بێتە لاتان ناتوانێت، هەمان شت ئەوەش کە دەیەوێ لای ئێوەوە بێتە لامان ناتوانێ. [٢٧]ئینجا کابرا ووتی: کەواتە لێت دەپاڕێمەوە لەعازر بنێرە بۆ ماڵی باوکم، [٢٨]لەوێ پێنج برام هەیە، تاکو ئاگاداریان بکاتەوە، نەوەك ئەوانیش بێنە ئەم دۆزەخەوە. [٢٩]بەڵام ئیبراهیم پێی ووت: ئەوان [نووسینەکانی] موساو پێغەمبەرانیان هەیە، دەبا گوێیان بۆ ڕاگرن. [٣٠]ئەمیش پێی ووت: نەخێر، ئەگەر یەکێك لەناو مردووانەوە چوو بۆ لایان، ئیتر تۆبە دەکەن. [٣١]ئیبراهیم ووتی: کە ئەوان گوێیان لەموساو پێغەمبەران نەگرت، ئەوا باوەڕ بە مردووی زیندووبوونەوەش ناکەن.)

لێخۆشبوون سنووری نییە

١٧ ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (کۆسپو گرفت
هەر دێتە ڕێتان، بەڵام قوڕ بەسەر ئەو
کەسەی لەسەر دەستی دروست دەبێ.
[٢]باشترە بۆ ئەو کەسە، بەردی دەستار
بکرێتە ملیو فڕێ بدرێتە دەریاوە،
لەوەی ئەم بچووکانە تووشی گوناە
بکات. [٣]ئاگاداری خۆتان بن، گەر
براکەت هەڵەی کرد، گلەیی لێبکە،
گەر تۆبەی کرد لێی ببورە. [٤]ئەگەر
لەڕۆژێکدا حەوت جار هەڵەی
بەرامبەرکردیتو هەر حەوت
جارەکەش گەڕایەوە لاتو ووتی: من
تۆبە دەکەم، تۆ لەسەرتە لێی ببووری.)
[٥]ئینجا نێرراوەکان بەخوداوەندیان
ووت: (باوەڕمان زیادکەا!)
[٦]خوداوەندیش پێی ووتن: (ئەگەر تەنها
ئەوەندەی دەنکە خەردەلەێك باوەڕتان
هەبووایە، بە دارتووتان دەووت
هەڵکەنرێ لەو زەویە، بڕۆ ناو دەریاوە
ئەوسا ئەویش بەقسەی دەکردن.

[٧]کێ لەتۆیە، گەر ئیشکەرێکی
هەیێو خەریکی کاری کێڵگەو
لەوەڕاندن بێت، دوای ئەوەی کە
دەگەڕێتەوە، پێی دەڵێ: یەکسەر وەرە
سەرخوان؟ [٨]ئایا پێی ناڵێ شتێکم بۆ
بهێنە با نانی ئێوارە بخۆم، دان بەخۆت
بگرەو بەردەستیم بکە تا لەنانەکەم
دەبمەوە. ئینجا نۆرەی تۆ دێت بۆ
خواردنو خواردنەوە. [٩]ئایا ئیشکەر
شایانی سوپاسە گەرکارێکی سەرشانی
خۆی جێبەجێ بکات؟ [١٠]ئێوەش بەم
شێوەیە، کاتێ ئەو فەرمانەی پێتان
دراوە دەیکەن، بڵێن ئێمە ئیشکەری
بێسوودین کاری سەرشانی خۆمان
جێبەجێ کردووە.)

چاکردنەوەی دە نەخۆش

[١١]کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەچوو، بەسامیرەو جەلیلدا ڕۆیشت.
[١٢]کاتێ چووە یەکێك لەدێیەکان
تووشی دە پیاوی گول بوو، کە
لەدوورەوە وەستابوون، [١٣]هاواریان
کردو ووتیان: (ئەی عیسا، ئەی
مامۆستا، بەزەییت پیاماندا بێتەوە.)
[١٤]ئەویش سەیری کردنو پێی ووتن:
(بڕۆن خۆتان پیشانی کاهینەکان
بدەن.) کاتێ ڕۆیشتن لەڕێگا
چاکبوونەوە. [١٥]یەکێك لەوانە کە
سەیری خۆی کرد وا پاك بووتەوەو
برینی پێوە نەماوە، گەڕایەوە بەدەنگی

بەرز ستایشی خودای کرد، [١٦]لەبەردێی عیسا خۆی بەدەمدا خست و سوپاسی کرد، ئەم کابرایەش سامری بوو.

[١٧]ئینجا عیسا ووتی: (ئایا ئەوانەی پاکبوونەوە دە کەس نەبوون، کوا نۆیەکەی تر؟ [١٨]کەسی کە نەبوو لەوانە بگەڕێتەوەو ستایشی خودا بکات، تەنها ئەم بێگانەیە نەبێ؟) [١٩]ئینجا پێی ووت: (هەستە بڕۆ، باوەڕت ڕزگاری کردی.)

هاتنی پادشاهێتی خودا

[٢٠]کاتێ فەریسیەکان لێیان پرسی: (پادشاهێتی خودا کەی دێت؟) وەڵامی دانەوەو ووتی: (پادشاهێتی خودا شتێ نییە بەچاو ببینرێ، [٢١]کەس ناتوانێ بەپەنجە نیشانیداو بڵێ ئەمەتا یان ئەوەتا، چونکە پادشاهێتی خودا لەناوەڕۆکتاندایە.)

[٢٢]ئینجا بەقوتابیەکانی ووت: (ڕۆژانێك لەڕۆژانی ڕۆڵەی مرۆڤ ببینن، بەڵام نایبینن. [٢٣]ئینجا هەندێ هەن پێتان دەڵێن، ئەوەتا لەوێیە یاخود وەرن ئەمەتا لێرەیە، مەڕۆن و دوایان مەکەون. [٢٤]وەك بروسکە چۆن لەئاسمان گەر لەلایەکەوە بێت، لایەکەی تریش ڕووناك دەکاتەوەو دەبینرێ، هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش بەو شێوەیە دەبێت. [٢٥]بەڵام پێویستە جارێ پێش ئەوە، زۆر ئازار بکێشێ و ئەم نەوەیەش ڕەتیبکەنەوە. [٢٦]چی لەسەردەمی نوح ڕوویدا، هەمان شت لەسەردەمی ڕۆڵەی مرۆڤدا ڕوودەدات. [٢٧]خەڵکی خەریکی خواردن و خواردنەوەو شووکردن و ژنهێنانی خۆیان بوون، تا ئەو ڕۆژەی نوح چووە ناو کەشتیەکەو باوباران دەستی پێکردو هەموویانی لەناوبرد. [٢٨]دیسان وەك سەردەمی لوت کەخەڵکی هەموو خەریکی خواردن و خواردنەوەو کڕین و فرۆشتن و چاندن و دروستکردن بوون، [٢٩]بەڵام لەو ڕۆژەی کە لوت لەشاری سەدوم چووە دەرەوە، خودا ئاگرو گۆگردی لەئاسمانەوە بەسەر شارەکەیان بارانلو هەمووی لەناوبردن، [٣٠]لەگەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیشدا هەمان شت ڕوودەدات. [٣١]ئەوەی لەو ڕۆژەدا لەسەربانە پێویست ناکات ڕاکاتە خوارەوە بۆ بردنی شتەکانی. ئەوەش کە لەکێڵگەدا کاردەکات ئیتر پێویست

ناکـــات بگەڕێتـــەوە. [٣٢] بیهێنـــنـــەوە بـــەرچاوی خۆتـــان ئـــەوەی بەســـەر ژنەکەی لۆت* هات. [٣٣] ئەوەی بیەوێ ژیـانی بباتـــەوە دەیدۆڕێنـــێ، ئـــەوەش ژیـانی دەدۆڕێنـێ دەیباتـەوە. [٣٤] پێتـــان دەڵێـم: لـەو شـەوەدا دوو کـەس لـەناو جێگایەکدان، یـــەکێکیان دەبـــەردرێو ئەوی کـەیان بـەجێدەمێنێ. [٣٥] یـان دوو ژن بەیەکەوە دەستاڕ دەکەن، یەکێکیان دەبـردرێو ئەوی کـەیان بـەجێدەمێنێ. [٣٦] هەروەها دوو کـەس لەکێڵگەیەکدا بەیەکـەوە کـار دەکـەن، یـــەکێکیان دەبردرێو ئەوی کەیان بـەجێدەمێنێ.] [٣٧] قوتابیەکان لەعیسـایان پرسـی: (ئەمـە لەکوێ دەبێ گەورەم؟) ئەویش وەڵامی دانـەوە: (لـەکوێ کـەلاک هـەبێت دالّ لێی کۆدەبێتەوە.)

نموونەی بێوەژنێکو دادوەرێک

١٨ عیسـا نموونەیـەکی بـۆ باســکردن، بـۆ ئـــەوەی بەبـەردەوامی نوێژبکـەن بـەبێ بـێزاری، [٢] ووتی: (لە شارێکدا دادوەرێک هـەبوو نە لەخواەدەترسا نە لەمرۆڤ. [٣] هەر لـەو شـــارەش بێوەژنێـــک هـــەبوو زۆر دەچـووە لای بـۆ داواکردنـی مـافێکی خـــۆی لەناحـــەزەکانی. [٤] ئـــەویش داواکاریـیەکـەی بـەردەوام پشـــتگوێ دەخسـت. بـــەڵام دادوەرەکـــە دوای ماوەیەک لەدڵی خۆی ووتی: باشـــە مـن وەک لەخوداو لەکەس ناترسم، [٥] با هیـچ نەبێ لەبەرئەوەی ئـەو بێوەژنـە ئـەوەندە بێزاری کردووم، با مافی بـۆ وەرگـرم، ئـەگینا وازنـاهێنێو هـــەردێتـو ســـەرم دەهێنێتە لێش.)

[٦] خوداوەند ووتی: (گوێبگرن ئەم دادوەرە زۆرداڕە چـی دەڵـــێ، [٧] چـــۆن خودا ماف وەرناگرێ بۆ هـــەڵبژێراوانی ئەوانەی شەوو ڕۆژ لێی دەپاڕێنەوە؟ ئایـا درەنـــگ وەڵامیـــان دەداتـــەوە؟ [٨] پێتـــان دەڵێم: ئەو خێرا مافیان بۆ وەردەگـرێ. بەڵام کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەگەڕێتەوە، ئایا باوەڕ دەبینێ لەسەر زەوی؟)

نموونەی فەریسیو باجگر

[٩] ئـەم نموونەیـەی هێنایـــەوە بـــۆ ئەوانـەی خۆیـان بـەپیاوچاک دادەنێـــنو ڕقیان لەخەڵکی دیکەیە. [١٠] ووتی: (دوو

---

* ژنەکەی لۆت: کاتێ ژنەکەی لۆت لەگەڵ مێردەکەی سـەدومی جێهێشـت دڵی هـەر لای ئەو شتانەبوو کە جێیهیشتبوو لەڕێ سەیری دواوەی کرد بۆیە دەسـتبەجێ بـوو بەپەیکـەرێکی خوێو لەشوێنی خۆی ڕەق بوو.

کەس چوونە پەرستگا بۆ نوێژکردن یەکێکیان فەریسی بوو، ئەوی کەشیان باجگر بوو. [١١] فەریسیەکە لەدڵی خۆی ووتی: سوپاس بۆ تۆ ئەی خودا من وەک خەڵکیتر نیم، ئەوانەی چاوبرسیو گوناهبارو داوێن پیسن، هەروەها وەک ئەم باجگرەش نیم. [١٢] لەهەفتەیەکدا دووجار بەڕۆژوو دەبم، دەیەکی ئەوەی دەستم دەکەوێ دەیبەخشم.

[١٣] بەڵام باجگرەکە لەدوورەوە ڕاوەستاو نەیتوانی ڕوو بەرزکاتەوە بۆ ئاسمان، بەڵکو لەسنگی خۆیداو ووتی: ئەی خودا تووڕەیی خۆت لەسەر منی گوناهبار لادە. [١٤] با من پێتان بڵێم، ئەم باجگرە گەڕایەوە بۆ ماڵەوە بە بێتاوانی، بەپێچەوانەی کابرای فەریسی. ئەوەی خۆی بەرز بگرێ نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی نزم دەکاتەوە بەرزدەکرێتەوە.)

منداڵ شتنیکی پیرۆزە

[١٥] ئینجا هەندێ کەس منداڵانیان هێنا بۆ لای عیسا، تاکو دەستیان لێبدات، بەڵام قوتاییەکان ڕێیان لێگرتن. [١٦] جا عیسا منداڵەکانی بانگکرد بۆ لای خۆیو ووتی: (واز لەمندالان بهێنن با بێن بۆ لام، ڕێیان لێمەگرن، چونکە پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە کە وەکو ئەمانن. [١٧] ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی وەک منداڵێک پادشاهێتی خودا وەرنەگرێ ناچێتە ناوی.)

دەوڵەمەندیو ژیانی هەتاهەتایی

[١٨] دوای ئەمە، کابرایەکی دەسەلاتدار، پرسیاری لێکردو ووتی: (ئەی مامۆستای باش، چیبکەم هەتا ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [١٩] عیسا وەڵامیدایەوە: (بۆچی بانگم دەکەیت باش؟ کەس باش نیە تەنها خودا نەبێ. [٢٠] تۆ ڕاسپاردەکان دەزانیت: داوێن پیسی مەکە، خەڵکی مەکوژە، دزی مەکە، شایەتی درۆ مەدە، ڕێزی دایکو باوکت بگرە.) [٢١] ئینجا کابرا ووتی: (ئەمانە هەمووی لەمندالیەوە زانیومەو لەسەری ڕۆیشتووم.) [٢٢] کاتێ عیسا گوێی لەمە بوو، بەکابرای ووت: (کەواتە تەنها شتێکت ماوە، چیت هەیە بیفرۆشەو بەشی کە بەسەر هەژاران، تاکو

لەئاسمان گەنجینەی خۆت دانێیت، ئینجا وەرە دوام‌کەوە.) [٢٣] بەلآم کاتێ کابرا ئەمەی بیست، خەفەتێکی زۆری خوارد لەبەرئەوەی زۆر دەوڵەمەند بوو. [٢٤] کاتێ عیسا ئەمەی لەکابرا بینی، ووتی: (ئای چەند گرانە، چوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندەکان بۆ ناو پادشاهێتی خودا. [٢٥] چوونە ژوورەوەی حوشترێ لەکونی دەرزیەوە، ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێ بۆ پادشاهێتی خودا.) [٢٦] ئەوانەی لەوێ بوون‌و گوێیان لەمە بوو، ووتیان: (کەواتە کێ ڕزگاری دەبێت؟ [٢٧] عیسا‌ش ووتی: (ئەوەی لای خەڵکی نابێت، لای خودا دەبێت.) [٢٨] ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە هەموو شتێکمان بەجێهێشتووەو دوات کەوتووین.) [٢٩] ئەویش پێی ووتن: (ڕاستیتان پێ دەڵێم: کەس نیە مالێ، یاخود ژن، یاخود براو باوکو دایکی یان منداڵی لەپێناوی پادشاهێتی خودا بەجێهێشتبێ‌و [٣٠] دوو ئەوەندەی ئەوەی بەجێهێشتووە هەر لەم جیهانەدا وەرنەگرێتەوەو لە جیهانی داهاتووش ژیانی هەتاهەتایی.)

باسی مردن‌و هەستانەوەی عیسا

[٣١] عیسا دوای ئەمە، هەر دوانزە قوتابیەکەی بانگ‌کردو پێی ووتن: (ئەوا ئێمە بەرەو قودس دەڕۆین، هەرچی پێغەمبەران لەبارەی ڕۆڵەی مرۆڤەوە نووسیویانە، هەمووی دێتەدی. [٣٢] ئەو دەدرێتە دەستی ناجوولەکەکان‌و گاڵتەی پێدەکرێ‌و جوێنی پێدەدرێ‌و تفیشی لێدەکەن. [٣٣] دوای ئەوەی بەقامچی لێی دەدەن، دەیکوژن. ئینجا لەڕۆژی سێیەمدا زیندوودەبێتەوە.) [٣٤] بەلآم ئەوان هیچ لەمە نەگەیشتن، چونکە ئەم باسە جارێ لایان شاراوە بوو.

عیسا کوێرێک چاک دەکاتەوە

[٣٥] کاتێ عیسا گەیشتە دەوروپشتی ئەریحا، کابرایەکی کوێری بینی لەسەر ڕێگا دانیشتبوو، سوالی دەکرد. [٣٦] کابراکە کە گوێی لەڕۆیشتنی خەڵکەکە بوو، پرسیاری کرد، ئەمە چیە؟ [٣٧] پێیان ووت: (عیسای ناسیری لێرەوە تێدەپەڕێ.) [٣٨] ئینجا کابرا خێرا هاواری‌کردو ووتی: (ئەی عیسای ڕۆڵەی داود، بەزەیت پێمدایێتەوە.) [٣٩] ئەوانەی لەپێشەوەبوون

سەرزەنشتیان کردو داوایان لێ کرد
بێدەنگ بێت، بەڵام ئەو زیاتر هاواری
دەکردو دەیقیراند: (ئەی ڕۆڵەی
داود، بەزەیت پێمدایێتەوە.) [٣٩] عیسا
ڕاوەستاو فەرمانی دا بیهێنن بۆ لای.
کاتێ نزیك بووەوە، لێی پرسی:
[٤٠] (چیت لەمن دەوێ بۆتی بکەم؟)
کابرا ووتی: (گەورەم ڕووناکی
بگەڕێنەوە بۆ چاوم.) [٤١] ئینجا عیسا پێی
ووت: (چاوت بکەوە، باوەڕت چاکی
کردیتەوە.) [٤٢] دەستبەجێ کابرا
چاوی کردەوەو ڕووناکی تێکەوت،
دوای ئەمە کابرا بەستایش کردنی
خوداوە دوای کەوت. خەڵکەکەش کە
ئەمەیان بینی، دەستیان کرد
بەستایش کردنی خودا.

عیسا دەبێتە میوانی زەکا

١٩ [١] ئینجا عیسا چوو بۆ
ئەریحاو بەناو شارەکە
تێدەپەڕی. [٢] لەوێ کابرایەك هەبوو
ناوی زەکا بوو. گەورەی باجگرەکان
بوو، کابرایەکی پارەداریش بوو.
[٣] دەیویست عیسا ببینێتو بزانێ چۆنە،
بەڵام نەیتوانی چونکە بالای کورت
بوو. [٤] بەڕاکردن ڕۆیشتو بەدارێکی
ئەو ناوەدا هەڵگەڕا بەهیوای ئەوەی
لەناو خەڵکەکەدا عیسا ببینێت، کاتێ
بەوێدا دەڕوات.
[٥] کە عیسا گەیشتە ئەو شوێنە،
چاوی هەڵبڕیو زەکای بینی، پێی
ووت: (زەکا، خێرا وەرە خوارەوە،
چونکە من ئەمڕۆ میوانی تۆم.)
[٦] زەکاش بەخێرایی هاتە خوارەوەو
بەخۆشیەوە پێشوازی لێ کرد. [٧] کاتێ
خەڵکەکە ئەمەیان بینی، دەستیان کرد بە
بۆڵەبۆڵ کردنو ووتیان: (ئەوەتا دەچێتە
ماڵی کەسێکی گوناهبار.) [٨] زەکا
لەبەردەمی عیسادا ڕاوەستاو پێی
ووت: (گەورەم من دەمەوێ نیوەی
سامانم دابەشکەم بەسەر هەژارانو
ئەوەی زۆرم لێ سەندووە بەچوار قات بۆی
دەگەڕێنەوە.) [٩] ئینجا عیسا پێی ووت:
(ئەوا ئەمڕۆ ئەم ماڵو خێزانە ڕزگاریان
بوو، لەبەرئەوەی ئەم پیاوەش لەنەوەی
ئیبراهیمە. [١٠] چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ،
هاتووە بۆ دۆزینەوەی وونبووەکانو
ڕزگارکردنیان.)

نموونەی بەشە زیو

[١١] کاتێ خەڵکەکە گوێیان گرتبوو،

باسی نموونەیەکی بۆ کردن چونکە خەریك بوو لەشاری قودس نزیك دەبووەوە، زۆریش باوەڕیان بەوەبوو کە پادشاهێتی خودا خەریکە وا دەردەکەوێ. [١٢]عیسا ووتی: (گەورە پیاوێك ڕۆیشت بۆ شارێکی دوور، بۆ وەرگرتنی حوکمڕانی ئینجا بگەڕێتەوە. [١٣]پێش ئەوەی بڕوات دە ئیشکەری خۆی بانگکردو بەهەر یەکێکیان دە بەشە زیوەکەت بەپێچراوەیی لەم دەستەسرەدا پارێزگاریم کردووە، [٢١]لەڕاستیدا لێت دەترسم چونکە تۆ مرۆڤێکی تونڵوتیژی، دەیەیت لەوەی دات‌نەناوەو دروێنە دەکەیت لەوەی نەت‌چاندووە. [٢٢]ئەویش پێی ووت: ئەی ئیشکەری بەدکار هەر بەقسەکانت تاوانبارت دەکەم، تۆ کە زانیت من کابرایەکی تونڵوتیژم، ئەوەی دام نەناوە دەیەمو ئەوەی نەمچاندووە دروێنەی دەکەم. [٢٣]بۆچی نەچوویت پارەکەم ببەیتە لای پارە گۆڕەوەکان، تاکو لەکاتی گەڕانەوەم خۆیو قازانجەکەشیم وەربگرتایە. [٢٤]ئینجا بەوانەی ووت کە لەوێدا ڕاوەستاون. هەر دە بەشە زیوەکەی لێبسەنن‌ەوەو بیدەن بەوەی دە بەشەکەی قازانج‌کردووە. [٢٥]ئەوانیش بوویت، بڕۆ فەرمانڕەوایە بەسەر دە شاری ناوچەکەم. [١٨]دووەمیان هاتە پێشەوەو ووتی: گەورەم دە بەشە زیوەکەت پێنج بەشی‌تری قازانج کردووە. [١٩]بەمەشیانی ووت: بڕۆ بە بە فەرمانڕەوا بەسەر پێنج شاردا. [٢٠]ئینجا یەکێکی‌تریان هاتە پێشەوەو ووتی: گەورەم ئا ئەوەتا دە بەشە زیوەکەت بەپێچراوەیی لەم دەستەسرەدا پارێزگاریم کردووە، [٢١]لەڕاستیدا لێت دەترسم چونکە تۆ مرۆڤێکی تونڵوتیژی، دەیەیت لەوەی دات‌نەناوەو دروێنە دەکەیت لەوەی نەت‌چاندووە. [٢٢]ئەویش پێی ووت: ئەی ئیشکەری بەدکار هەر بەقسەکانت تاوانبارت دەکەم، تۆ کە زانیت من کابرایەکی تونڵوتیژم، ئەوەی دام نەناوە دەیەمو ئەوەی نەمچاندووە دروێنەی دەکەم. [٢٣]بۆچی نەچوویت پارەکەم ببەیتە لای پارە گۆڕەوەکان، تاکو لەکاتی گەڕانەوەم خۆیو قازانجەکەشیم وەربگرتایە. [٢٤]ئینجا بەوانەی ووت کە لەوێدا ڕاوەستاون. هەر دە بەشە زیوەکەی لێبسەنن‌ەوەو بیدەن بەوەی دە بەشەکەی قازانج‌کردووە. [٢٥]ئەوانیش

پێیان ووت: گەورەم ئەو دە بەشە زیوی تریشی پێیە، [٢٦]ئەویش ووتی: من پێتان دەڵێم ئەوەی هەیەتی زیاتری پێدەدرێ، ئەوەش کە نیەتی، ئەوەی لایەتی لێی دەسەنرێتەوە. [٢٧]دوژمنەکانیشم، ئەوانەی نەیان دەویست بەسەریان فەرمانڕەوایی بکەم، بیانهێنن بۆ ێرەو لەبەردەمم بیانکوژن.)

عیسا بۆ قودس دەڕوات

[٢٨]دوای ئەوەی عیسا ئەم قسانەی تەواو کرد، کەوتە ڕێ بەرەو قودس. [٢٩]کاتێ لەدێی بەیتفاجی و لەدێی بەیتعەنیا نزیک بووەوە، لای ئەو شاخە بەناوبانگەی شاخی زەیتونی پێدەوترێ، دووان لەقوتابیەکانی ناردو [٣٠]پێی ووتن: (بڕۆن بۆ ئەو دێیەی بەرامبەر، کاتێ دەچنە ناو دێکە دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە، ئەو جاشکە تا ێستا هیچ کەسێك سواری نەبووە، گوریسەکەی بکەنەوەو بیهێنن بۆ ێرە. [٣١]گەر یەکێ پرسیاری لێ کردن، بۆچی گوریسەکەی دەکەنەوە؟ پێی بڵێن، گەورەمان پێویستی پێی هەیە.) [٣٢]دوو قوتابیەکە ڕۆیشتن، عیسا چی پێ ووتبوون بینیان. [٣٣]کاتێ گوریسی جاشکەکەیان دەکردەوە، خاوەنەکەی لێیانی پرسی: (بۆچی گوریسی ئەو جاشکە دەکەنەوە؟) [٣٤]ووتیان: (گەورەمان پێویستی پێیەتی.) [٣٥]ئینجا هێنایان بۆ عیساو کراسەکانیان خستە سەر پشتی و عیسایان سوارکرد. [٣٦]لەو کاتەدا کە عیسا بەڕێوەبوو، خەڵکەکە کراسیان دادەکەند، لەسەر ئەو ڕێگایەی کە پایدا دەڕۆیشت ڕایان دەخست. [٣٧]کاتێ لەلێژایی شاخی زەیتون نزیك بووەوە، قوتابیەکانی هەموو زۆر بەشادیەوە بەدەنگی بەرز ستایشی خودایان دەکرد بۆ ئەو هەموو کارە سەرسوڕهێنەرانەی کە لەعیسایان بینی بوو، [٣٨]دەیان ووت: (پیرۆزە ئەو پادشایەی بەناوی خوداوەندەوە دێت، ئاشتی لەئاسمانو شکۆ لەبەرزایی.) [٣٩]بەڵام فەریسیەکانو هەندێ لەخەڵکەکە، بەعیسایان ووت: (مامۆستا قوتابیەکانت بێدەنگ بکە.) [٤٠]ئەویش ووتی: (با پێتان بڵێم: ئەگەر ئەوانیش بێدەنگ بن، بەردەکان دێنە هاوارکردن.)

عیسا بەزەیی بە قودس دێتەوە

[٤١]کاتێ عیسا لەشاری قودس نزیك

بوومو‌و بینی، بۆی گریاو [٤٢]ووتی:
(خۆزگە بتزانییایە تەنانەت ئەمڕۆش،
چییە ئاشتیت بۆ دەهێنێت. بەڵام
نەخێر، ئەمە شاراوەیە لەبەرچاوت.
[٤٣]ڕۆژێ دێت، دوژمنەکانت بەچەکو
تفاقەوە، لەمەوو لایەکەوە ئابڵۆقەت
دەدەن‌و چاوتێدەبڕن. [٤٤]دەتڕوخێنن
بەسەر دانیشتوانت‌و بەردت بەسەر
بەردتەوە ناهێڵن، چونکە نەتزانی خودا
کەی بەسەرت دەکاتەوە.)

عیسا پەرستگا پاک دەکاتەوە

[٤٥]کاتێ عیسا چووە پەرستگا،
دەستی کرد بەدەرکردنی ئەو کەسانەی
تیایدا خەریکی کڕین‌و فرۆشتن بوون.
[٤٦]پێی ووتن: (خودا لەکتێبی پیرۆزدا
فەرموویەتی: {ماڵم، ماڵی نوێژکردنە}
کەچی تۆیە کردووتانە بە {ئەشکەوتی
دزان.})

[٤٧]دوای ئەمە عیسا هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگادا، خەریکی فێرکردن بوو،
هەرچەندە سەرۆک کاهینەکان‌و
مامۆستایانی شەریعەت‌و گەل دەیانویست بیکوژن. [٤٨]بەڵام
نەیانتوانی، چونکە خەڵکێکی زۆر
لەدەوروپشتی بوون بۆ گوێگرتن.

پرسیاری بێ وەڵام

٢٠ ڕۆژێکیان عیسا
لەپەرستگادا خەڵکی
فێردەکردو مزگێنی دەدانێ، سەرۆک
کاهینەکان‌و مامۆستایانی شەریعەت‌و
پیرانی گەل هاتنە لای، [٢]ووتیان:
(پێمان بڵێ، بەچ دەسەڵاتێك ئەم کارانە
دەکەیت؟ یان کێیە ئەم دەسەڵاتەی
داوەتێ؟)

[٣]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی:
(منیش پرسیارێکم هەیە لێتان، وەڵامی
بدەنەوە، [٤]خەڵك لەئاوەڵکێشانی
یەحیا، لەئاسمانەوە بوو یان
لەخەڵکەوە؟) [٥]ئینجا ئەوان لەتێوان
خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژو ووتیان: (ئەگەر
بڵێین لەئاسمانەوە بوو، دەڵێت باشە بۆ
باوەڕتان پێنەکرد؟ [٦]ئەگەر بڵێین
لەخەڵکەوە بوو، ئەوسا خەڵکەکە
دەکەونە بەردبارانمان، چونکە یەحیا
بەپێغەمبەر دادەنێن.) [٧]وەڵامیاندایەوە:
(نازانین لەکوێوەیە.) [٨]عیساش پێی
ووتن: (کەواتە منیش پێتان ناڵێم بەچ
دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەم.)

نموونەی ڕەزەوانەکان

[٩]دیسان کەوتەوە قسەکردن بۆ

خەڵکەکەو ئەم نموونەیەی بۆ گێڕانەوە، ووتی: (کابرایەك ڕەزێکی تڕێی چاندو دایە دەست چەند ڕەزەوانێك، بۆ ماوەیەکی دوورو درێژ ئەولێ بەجێ هێشت. [١٠] لەوەرزی بەرووبووم کۆکردنەوەدا، ئیشکەرێکی خۆی نارد بۆ لای ڕەزەوانەکان، تاکو بەرووبوومی ڕەزەکەی بۆ بهێنێ. بەڵام ڕەزەوانەکان لێیاندا و بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. [١١] کابرا ئیشکەرێکی کەی نارد. بەڵام لەویشیاندا و بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. [١٢] دیسان کابرا ئیشکەرێکی تری نارد، کەچی لەمیشیان بریندارییان کردو فڕێیاندایە دەرەوەی ڕەزەکە.

[١٣] (کابرای خاوەن ڕەز ووتی: باشە من چی بکەم؟ لەدوایدا ووتی: کوڕەکەم دەنێرم، لەوانەیە سڵی لێبکەنەوەو لێی بترسن. [١٤] هەرکە ڕەزەوانەکان کوڕەکەیان بینی، خێرا لەتێوان خۆیان کەوتنە ڕاوێژکردنو ووتیان: ئەوەتا ئەوەی ڕەزەکەی بۆ دەمێنێتەوە بەمیرات، باهەستین بیکوژین، تاکو بکەوێتە دەستی خۆمان. [١٥] ئینجا هەستانو کوڕەیان بردە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان. ئایا کابرای خاوەن ڕەز دەبێ چیان لێبکات؟ [١٦] دێتو هەمووبان دەکوژێتو ڕەزەکە دەدا بەڕەزەوانانی تر.)

کاتێ گوێیان لەمەبوو هەندێکیان ووتیان: (خودا نەکات!)

[١٧] ئەویش سەیری کردنو ووتی: (کەواتە ئەوەی لەکێبی پیرۆزدا نووسراون مانای چییە؟ {ئەو بەردەی وەستاکان ڕەتیانکردەوە، بوو بەبەردی بناغە.} [١٨] ئەوەی بکەوێتە سەر ئەو بەردە شکست دەێت، ئەوەش کەبەردەکەی بەسەردا دەکەوێت بەتەواوی پانی دەکاتەوە.)

[١٩] سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، دەیانویست لەو کاتەدا عیسا بگرن، چونکە زانییان مەبەستی ئەوانە لەو نموونەیە، بەڵام لە گەل دەترسان.

سەرانەدان بەقەیسەر

[٢٠] ئینجا عیسایان خستە ژێر چاودێرییەوە، سیخوڕیان بڵاو کردەوە لەدەوروبەری، خۆیان بە پیاوچاك دەردەخست، تا بەووشەیەك بیگرنو بیدەنە دەستی فەرمانڕەوایانەوە. [٢١] دەستیانکرد بەپرسیارکردن لێی بەم

شێوەیە: (مامۆستا تێمە دەزانین تۆ لەسەر ڕاستی دەڕۆیتو ڕاستیش فێری خەڵکی دەکەیت، گوێ نادەیتە هیچ کەسێ، هەوڵدانت تەنها بۆ فێرکردنی ڕاستی ڕێگای خودایە. [٢٢]جا لێت دەپرسین، ئایا دروستە تێمە سەرانە بەقەیسەر بدەین یان نا؟) [٢٣]عیسا بەتێڵەکەیانی زانیو ووتی: [٢٤](دینارێکم بدەنێ، ئا ئەم نووسینەو ئەم وێنەیەی لەسەری کراوە، هی کێیە؟) ووتیان: (وێنەی قەیسەر.) [٢٥]ئەویش پێی ووتن: (دەکەواتە ئەوەی هی قەیسەرە بیدەن بەقەیسەر، ئەوەش هی خودایە بیدەن بەخودا.) [٢٦]لێرەدا نەیانتوانی بەهیچ شێوەیەك، تاوانباری کەن لەبەردەم گەل، ئیتر سەرسام بوون لەوەڵامدانەوەکەیو بێدەنگ بوون.

زیندووبوونەوە

[٢٧]هەندێ لەسەدوقیەکان، ئەوانەی باوەڕ بەزیندووبوونەوە ناکەن، لەعیسا هاتنە پێشەوەو پرسیان: [٢٨](ئەی مامۆستا، موسا بۆی نووسیوین، ئەگەر یەکێ برایەکی خێزانداری مردو منداڵی نەبوو، لەسەری پێویستە براژنەکەی بهێنێتو بەناوی براکەیەوە وەچە بخاتەوە. [٢٩]جا حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی هێناو مرد بێئەوەی منداڵ بەجێبهێڵێت. [٣٠]دوایی برای دووەم ژنەکەی هێناو ئەویش مرد. [٣١]ئینجا برای سێهەم هەتا گەیشت بەبرای حەوتەم ئیتر هەموو مردن بێئەوەی نەوە بخەنەوە. [٣٢]لەدوایدا ژنەکەش مرد. [٣٣]ئایا لەڕۆژی زیندووبوونەوەدا، ئافرەتەکە دەبێ بەژنی کامیان؟ چونکە ژنی هەر حەوتیان بووە.) [٣٤]عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (مرۆڤی ئەم سەردەمەی تێستا، ژن دەهێنن و شووەدەکەن. [٣٥]بەڵام ئەوانەی لەڕیزی بەشدارانی سەردەمی داهاتوودان دوای زیندووبوونەوە، ژن ناهێنن و شووناکەن. [٣٦]ئیتر ئەوان نامرن، چونکە وەك فریشتەن، ئەوان ڕۆڵەی خودان، ڕۆڵەی زیندووبوونەوەن. [٣٧]بەڵام دەربارەی زیندووبوونەوەی مردووان، تەنانەت موساش پێشانی داوە لەدەوەنەکە، کاتێ خوداوەندی بانگ کرد بە {خودای ئیبراهیمو خودای ئیسحاقو خودای یاقوب.} [٣٨]ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو خودای زیندووانە، لای

ئـــەو هـــەمـــوو زیندووەبنـــەوە.)
[٣٩]هـەندێ لەمـامۆستایانی شـــەریعەت
ووتیان: (مـامۆستا، بەڕاستی باشـــت
ووت.) [٤٠]ئیـتر دوای ئەمـــە کەســیان
نەیانوێرا هیچی تری لـێبپرسن.

عیساو داود

[٤١]ئینجـا عیســا پرســیو ووتــی:
(باشـە چـۆن ئـیـــوە دەڵـێـن: مەســیح
ڕۆڵـەی داودە، [٤٢]کـاتێ داود خـۆی
لـــەزەبوورا دەڵـــێ: {خوداوەنـــد
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای دەستی
ڕاستمەوە دانیشـــە [٤٣]تـا دوژمنـانت
بخەمـە ژێـر پێتـــەوە.} [٤٤]ئـــەوەتا داود
بەخوداوەندی خۆی دای‌دەنێت، ئیتر
چۆن دەبێتە کوڕی؟)

ئاگادارکردنەوە

[٤٥]لەو کاتەدا کە خەڵکەکـە هـەموو
گوێیان گرتبـوو، بەقوتابیـەکانی ووت:
[٤٦](ئاگـاداری مامۆستایانی شـــەریعەت
بـــن، ئەوانـــەی بـــەجلی جوانـــی
بڕیسکەدارەوە دەگـەڕێنو حەزدەکـەن
لەگۆڕەپانـــەکانی شـــار ســـلاوێان
لـــێبکرێتو لەکەنیشـتەکاندا ڕیـــزی
پێشـــەوە دەگـــرن، هـــەروەها ڕیـــزی
یەکـــەمیش لـــەکاتی بـــانگکردن بـــۆ
نانخواردن. [٤٧]مالی بێوەژن دەخۆنو بۆ
خۆدەرخســتن درێـــژە بـــەنوێژەکانیان
دەدەن. جـا ئەوانـە تونـدتریـــن ســـزا
دەدرێن.)

بەخشین لەپێویستی خۆت

٢١ لەکاتێکدا عیسا دەڕوانیە
ئـەو پارەدارانـەی پارەیـان
دەبەخشـی بـۆ سـەندوقی پەرستگا.
[٢]بێوەژنیکی هـەژاری بینی دوو پـوول
دادەنێت. [٣]ئینجا ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، ئەم بێوەژنە، لەهەموو ئەوانەی تر
زیاتر پارەی دانا. [٤]چونکە ئەوانـەی تر
لەوەی لەخۆیان زیادە بەخشیان، بـەڵام
ئەم بێوەژنە، ئەو پارەیـەی بەخشی کـە
پێویستی پێیەتی بۆ ژیانی خۆی.)

باسی وێرانبوونی پەرستگا

[٥]عیســا دوای ئەمـــە گوێـــی
لەهەندێکیان بوو باسی پەرستگاکەیان
دەکرد کە چۆن بەبەردی جـوانو ئـەو
دیاریانـــەی پێشکەشـــی کـــراون
ڕازێندراوەتەوە، ووتی: [٦](ئەمەی لێستا
دەیبینـن، ڕۆژێ دێـت بـەردی بەسـەر
بەردێکدا نامێنێتـو دەڕوخێت.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

[٧]ئینجا لێیان پرسی: (مامۆستا کەی ئەمە دەبێت؟ ئەو نیشانانە چیە کە دەردەکەوێت، کاتێ ئەم ڕووداوە نزیك دەبێتەوە؟) [٨]عیسا ووتی: (ئاگادارین هەڵنەخەڵەتێن زۆر هەن بەناوی منەوە دێن و دەڵێن: (من ئەوم)و (کاتەکە نزیك بووەتەوە)، نەکەن دوایان بکەون. [٩]کاتێ باسی شەڕو شۆڕو تێکچوون دەبیستن، مەترسن، چونکە ئەو شتانە پێویستە یەکەمجار ڕووبدات، بەڵام کۆتایی ڕاستەوخۆ دوای ئەمە نایەت.) [١٠]هەروەها پێی ووتن: (وڵات بەسەر وڵات ڕاست دەبێتەوە، پادشاهێتی بەسەر پادشاهێتیدا ڕاست دەبێتەوە. [١١]لەزۆر شوێن بوومەلەرزە دەبێت، برسێتی و نەخۆشی بڵاودەبنەوە، لەئاسمانەوە نیشانەی ترسناك و مەزن ڕووەدات. [١٢]بەڵام پێش ئەمانە هەموو خەڵکی دەستتان بۆ درێژدەکەنو دەتانچەوسێننەوە، دەتانبەن بۆ کەنیشتەکانو بۆ بەندیخانە، دەتانبەنە بەردەم پادشایانو فەرمانڕەوایان، لەپێناوی ناوی من. [١٣]بەڵام ئەمە هەڵێك دەبێت بۆتان بۆ شایەتیدان. [١٤]پێویست ناکات پێش ئەوە خۆتان ئامادەکەن بۆ شێوەی بەرگری لەخۆتان، [١٥]چونکە من ووتەو دانایەکتان دەدەمێ کە هەموو ئەوانەی بەربەرەکانیتان دەکەن، نەتوانن وەڵامتانبدەنەوەو بەرهەڵستیتان بکەن. [١٦]تەنانەت باوك و دایکیشتان یان براو خزمەو هاوڕێتان، دەتاندەن بەدەستەوە، هەندێکیشتان لێدەکوژن. [١٧]لەپێناوی ناوی من خەڵکی ڕقتان لێهەڵدەگرن، [١٨]بەڵام موویەك لەسەرتان نافەوتێ. [١٩]بەدان بەخۆداگرتن خۆتان دەبەنەوە.

هاتنەوەی عیسای مەسیح

[٢٠]کاتێ دەبینن سوپا دەوری قودسی داوە، بزانن کە ڕووخاندنی نزیك بووەتەوە. [٢١]ئەوسا ڕاکەن ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان بەرەو چیاکان، ناو شار بەجێبهێڵن، ئەوانەی لەلادێکانیشەوە ڕادەکەن نەچنە ناو شار، [٢٢]چونکە ئەو ڕۆژانە ڕۆژی تۆڵەسەندنەوەیە، ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دەبێت هەمووی بێتەدی، [٢٣]قوڕ بەسەر سك پڕانو شیردەران لەورۆژەدا، چونکە ناخۆشیەکی گەورە بەسەر زەویدا دێو تورەبوونێکی بەهێز

دادەبەزێ بەسەر خەڵکیدا. [٢٤]بەزەبری شمشێر دەست بەسەر دەکرێنو بەدیلی دەبرێن بۆ هەموو میللەتان، پێگانەکان قودس پێشێل دەکەن، تا سەردەمیان تەواو دەبێ.

[٢٥]لەم کاتەدا لەخۆرو مانگو ئەستێرەکان نیشانە دەردەکەون. گەلە سەرلێشێواوەکان دەکەونە تەنگانەیەکی زۆرەوە، چونکە شەپۆلو کەفو کوڵی دەریاکان جۆش دەخۆنو هەڵدەستن. [٢٦]خەڵکی لەترسان بێهۆش دەبن لەبەرئەوەی نازانن چی بەسەر جیهان دێت. چونکە هێزەکانی ئاسمان دەکەونە جووڵە. [٢٧]لەوکاتەدا دەبینرێ چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ، بەشکۆو هێزەوە لەناو هەوردا دەردەکەوێتو دێت. [٢٨]کاتێ ڕوودانی ئەم شتانە دەستی پێکرد، هەستنو سەربەرزبکەنەوە، چونکە ڕزگاریتان نزیک دەبێتەوە.)

[٢٩]ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی: (سەیری دار هەنجیرو دارەکانی تر بکەن، [٣٠]کاتێ دەبینن ئەوا گەلاێ دەکات، دەزانن هاوین نزیک بووەتەوە. [٣١]ئیوەش هەر بەم شێوەیە، کە بینیتان ئەم شتانە ڕوودەدات بزانن پادشاهێتی خودا نزیک بووەتەوە. [٣٢]ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم نەوەیە لەناوناچێ، هەتا ئەمانە هەمووی ڕوونەدات. [٣٣]ئاسمانو زەوی لەناودەچن، بەڵام ووشەکانم لەناوناچن.)

بەخەبەربن و ووریابن

[٣٤](ئاگاداری خۆتان بن، دڵتانو مێشکتان خەریک مەکەن بەڕابواردنو سەرخۆشیو خەمو خەفەتی ژیانەوە، ئەو ڕۆژە لەناکاو وەک تەڵە خۆی دەدا بەسەرتان. [٣٥]چونکە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی دەگرێتەوە. [٣٦]ئێشکبگرنو نوێژبکەن لەهەموو کاتێکدا، تا بتوانن ڕزگارتان بێت لەهەموو ئەو شتانەی ڕوودەدات‌و لەبەردەم ڕۆڵەی مرۆڤ ڕاوەستن.)

[٣٧]عیسا بەڕۆژ لەپەرستگا خەریکی فێرکردن بوو، بەشەویش دەڕۆیشتە دەرەوە بۆ چیای زەیتونو لەوێ دەمایەوە. [٣٨]خەڵکی بەیانی زوو دەهاتن بۆ پەرستگا، بۆ لەوەی گوێی بۆ ڕاگرن.

ناپاکی یەهوزا

٢٢ [١]جەژنی فەتیرە کە پێی دەوترا جەژنی

تێپەڕبوون* نزیك‌بووەوە. [٢] سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت بەدوای ڕێگەیەکدا دەگەڕان بۆ کوشتنی عیسا، چونکە لە [ئاژاوەی] گەل دەترسان.

[٣] شەیتان چووە یەهوزاوە، کە بە ئەسخەریوتی بەناوبانگ بوو، یەکێك بوو لەدوانزە قوتابیەکە. [٤] ڕۆیشتو قسەی لەگەڵ سەرۆك کاهینەکانو پاسەوانانی پەرستگا کرد، چۆن عیسا بدا بەدەستیانەوە. [٥] ئەوانیش ئەمەیان زۆر بەدڵ بوو، بڕیاریشیاندا هەندێ پارەی بدەنێ. [٦] ئەویش بەمە ڕازی بوو، چاوەڕێی هەلێکی دەکرد تا عیسا بداتە دەستیان، بێ ئەوەی خەڵك پێی بزانن.

جەژنی تێپەڕبوون

[٧] ڕۆژی فەتیرە هات ئەوەی پێویستە قوربانی تێدا سەربڕێ بۆ نانی تێواڕەی جەژنی تێپەڕبوون. [٨] عیسا پەترۆسو یۆحەننای ناردو پێی ووتن: (بڕۆن نانی جەژنی تێپەڕبوونمان بۆ ئامادەکەن، تا بەیەکەوە بیخۆین.) [٩] لێیان پرسی: (دەتەوێ لەکوێ ئامادەی کەین؟) [١٠] پێی ووتن: (کاتێ چوونە ناو شار، یەکێك دەبینن بەگۆزەیەك ئاوەوە، دوای کەون بۆ ئەو ماڵەی بۆی دەڕوات. [١١] ئینجا بەخاوەن ماڵەکە بڵێن: مامۆستامان پێت دەڵێت: کوا ئەو ژوورەی لەگەڵ قوتابیەکانم نانی جەژنی تێپەڕبوونی تێدا دەخۆم؟ [١٢] ئەوسا ئەویش ژوورێکتان لەنهۆمی دووەمی خانووەکە پیشان دەدات، گەورەو ڕاخراو، ئاڵەوێدا ئامادەی کەن.) [١٣] ئەوانیش ڕۆیشتنو شوێنەکەیان دۆزیەوە، هەروەك عیسا پێی ووتبوون، ئیتر هەر لەوێ نانی جەژنی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

نانخواردنی خواوەند

[١٤] کەکاتی نانخواردن هات، عیسا لەسەر خوان لەگەڵ نێرراوان دانیشت. [١٥] ئینجا عیسا پێی ووتن: (زۆر ئارەزووی ئەوەم دەکرد نانی جەژنتان لەگەڵ بخۆم، پێش ئەوەی بکەومە ئازارەوە. [١٦] پێتان دەڵێم: ئیتر نانی جەژن ناخۆم تاکو لەپادشاهێتی خودا بەتەواویی دێتەدی.) [١٧] جامێ شەرابی هەڵگرت، سوپاسی خودای کردو ووتی: (بگرن، بەشی کەن لەنێوانتان. [١٨] پێتان دەڵێم: ئیتر لەبەری تێ ناخۆمەوە تا پادشاهێتی خودا دێت.)

[١٩]دوای ئەمە نانێکی هەڵگرت‌و سوپاسی خودای کرد، نانەکەی لەت‌کردو دای پێیان‌و ووتی: (ئەمە لەشمە، ئەوەی لەپێناوتان بەخت دەکرێ، ئەمە بکەن بۆ یادکردنەوەم.) [٢٠]ئینجا دوای نانخواردنەکە، جامی هەڵبڕی‌و ووتی: (ئەم جامە بریتیە لەپەیمانی نوێ کە بەخوێنی من دروست دەبێت، ئەو خوێنەی لەپێناوتان دەڕژێ. [٢١]بەڵام ئەوەی دەمدات بەدەستەوە لەسەر ئەم خوانە لەگەڵمدایە. [٢٢]ڕۆڵەی مرۆڤ پێویستە بەو شێوەیە بڕوات کە بۆی دانراوە، بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی دەیدا بەدەستەوە.) [٢٣]قوتابیەکانی لەناوخۆیان کەوتنە پرسیارکردن، کێ بێ ئەمە بکات.

گەران بەدوای پایەو پلە

[٢٤]ئینجا دوای ئەمە بوو بەشەڕە قسەیان لەسەرئەوەی کامیان مەزنترە لەناویان. [٢٥]عیسا پێی ووتن: (پادشاکان فەرمانڕەوایی میللەتان دەکەن، دەسەڵاتدارەکانیشی دەیانەوێ خەڵکی بەباشی ناویانببەن. [٢٦]بەڵام ئێوە ئاوا مەبن، باگەورەتان وەک بچووک بێت، پێشڕەوتان وەک خزمەتکارتان بێت. [٢٧]کێ گەورەیە، ئەوەی لەسەر خوان دانیشتووە یان ئەوەی خزمەت دەکات؟ ئایا ئەوە نییە کە لەسەر خوان دانیشتووە؟ بەڵام من لەنێوانتان وەک خزمەتکارێکم.

[٢٨]ئێوە لەڕۆژانی تاقی‌کردنەوەو ناخۆشیمدا، دانتان بەخۆتان‌گرت لەگەڵم. [٢٩]منیش پادشایەتیتان دەدەمێ، هەروەک باوکم داویەتی‌پێم. [٣٠]تاکو لەپادشایەتیەکەم، لەسەر خوانم بخۆن‌و بخۆنەوەو لەسەر کورسی حوکمڕانی دانیشن‌و حوکم بدەن بەسەر هەر دوانزە هۆزەکەی ئیسرائیل.

لاوازی باوەڕی پەترۆس

([٣١]شەمعون، شەمعون، ئەوەتا شەیتان دەیەوێ ڕاتانکێشێ بۆ لای خۆی، تاکو لەبێزنگتان بدات وەک گەنم. [٣٢]بەڵام من نوێژم بۆ کردیت، هەتا باوەڕت بەبا نەڕوات، کاتێ دەگەڕێتەوە، باوەڕی برایانت بەهێزکە.) [٣٣]پەترۆس ووتی: (گەورەم من ئامادەم بۆ بەندیخانەو بۆ مردنیش لەگەڵت بێم.) [٣٤]عیسا ووتی: (پەترۆس من پێت دەڵێم، پێش ئەوەی کەڵەشێری

بەیانی بخوێنێ، تۆ سێجار نکۆڵی دەکەیت کە من دەناسی.)

[٣٥]ئینجا پێی ووتن: (کاتێ من تێوەم نارد بەبێ توورەکەی پارە، بەبێ توێشوو، بەبێ پێلاڤ، ئایا پێویستتان بەهیچ بووە؟) ئەوانیش پێیان ووت: (نەخێر.) [٣٦]پێی ووتن: (بەڵام تێستا، ئەوەی جزدانی پارەی هەیە، با ببات لەگەڵ خۆی، هەروەها ئەوەی تووەکەی هەیە، با بیات لەگەڵ خۆی. ئەوەش شمشێری نیە، با جلەکانی بفرۆشێتو بەپارەکەی شمشێرێکی پێبکرێ. [٣٧]من پێتان دەڵێم: ئەوەی لەبارەی منەوە نووسراوە کە دەڵێ: [لەڕیزی تاوانباران دایان نا] پێویستە بێتەدی، چونکە ئەوەی لەبارەی منەوە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دێتەدی. [٣٨]ئەوسا پێیان ووت: (گەورەم ئەوەتا دوو شمشێر لێرە هەیە.) ئەویش پێی ووتن (ئەمە بەسە.)

نوێژی عیسا لەکێوی زەیتون

[٣٩]عیسا هەروەك جاران ڕۆیشت بۆ کێوی زەیتون، قوتابیەکانیش دوای کەوتن. [٤٠]کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە، بەقوتابیەکانی ووت: (نوێژ بکەن بۆ ئەوەی نەکەونە تاقی کردنەوە.) [٤١]ئینجا چەند هەنگاوێك لێیان دوورکەوتەوە ماوەی بەرد هاوێشتێك، چۆکی داداو دەستی کرد بەنوێژکردن. [٤٢]ووتی: (ئەی باوك، گەر دەیێت ئەم جامەم لێدووربخەوە، بەڵام با بەخواستی خۆت بێت نەك بەخواستی من.) [٤٣]لەم کاتەدا، فریشتەیەك لە ئاسمانەوە دەرکەوت تا بەهێزی بکات. [٤٤]کاتێ عیسا لەملاتێیەکی ڕۆحی توند بوو، بەگەرمی دەستی کرد بەنوێژکردنو ئارەقە لە لەشی وەك دڵۆپەی خوێن دەڕژایە سەر زەوی. [٤٥]دوای ئەمە هەستاو گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانی، سەیری کرد هەموو خەویان لێکەوتووە لەخەفەتا. [٤٦]ئینجا پێی ووتن: (ئەوە چیە هەستن نوێژ بکەن، تا نەکەونە تاقی کردنەوە.)

گرتنی عیسا

[٤٧]لەو کاتەدا کە عیسا دەدوا، چەند پیاوێك بەرەو ڕووی هاتن، یەهوزا کە یەکێك بوو لەقوتابیەکانی، پێشیان کەوتبوو، لەعیسا هاتە پێشەوە تاکو

ماچی‌بکات. [٤٨]عیسا پێی‌ووت: (ئەی یەهوزا، بەماچ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدەیت بەدەستەوە؟)

[٤٩]کاتێ ئەوانەی دەوروپشتی عیسا، زانیان بەوەی خەریکە شتێك ڕووەدات، ووتیان: (گەورەم دەست بکەینە شمشێر وەشاندن؟) [٥٠]هەر لەوێدا یەکێکیان شمشێری وەشاندو گوێی ڕاستی ئیشکەری سەرۆك کاهینی بڕی.

[٥١]عیسا فەرمانی‌داو ووتی: (دەست هەڵگرن، ڕاوەستن) ئینجا دەستی هێنا بەگوێی کابراداو چاکی کردەوە. [٥٢]ئەو کۆمەڵەی هاتبوونە سەر عیسا، بریتی بوون لەسەرۆك کاهینەکانو پاسەوانانی پەرستگاو پیران، عیسا پێی ووتن: (خۆ من یاخی‌بوو نیم، ئاوها بە شمشێرو دارەوە هاتوونەتە سەرم؟ [٥٣]هەموو ڕۆژێك لەگەڵتان بووم لەپەرستگادا کەچی کەستان دەستتان بۆ نەبردم. بەڵام ئەمە ڕۆژی ئێوەیە، کاتێ تاریکی دەسەڵاتی هەیە.)

نکۆڵی پەترۆس لەعیسا

[٥٤]ئینجا سەربازە پاسەوانەکان، عیسایان گرتو بردیان بۆ کۆشکی سەرۆك کاهین. پەترۆسیش دوور بەدوور دوایان کەوت. [٥٥]کاتێ لەگۆڕەپانی کۆشکەکەدا، ئاگریان کردەوەو لەدەوروپشتی ئاگرەکە دانیشتن، پەترۆسیش چوو لەگەڵیان دانیشت. [٥٦]یەکێك لەژنە ئیشکەرەکانی ئەوێ کە لەڕووناکیەکەدا دانیشتبوو پەترۆسی بینی، جوان تێی‌ڕوانیو ووتی: (ئەمەش لەگەڵی بوو.) [٥٧]بەڵام پەترۆس نکۆڵی لێ‌کردو ووتی: (خوشکە، من ئەو کابرایە ناناسم.) [٥٨]دوای ماوەیەکی کەم، یەکێکی تریش بینی، ووتی: (تۆش لەوانیت.) بەڵام پەترۆس ووتی: (نەخێر کاکە، لەوان نیم.) [٥٩]ئینجا نزیکەی یەك کاژێری تر، یەکێکی کە ووتی (بەڕاستی ئەمیش لەگەڵی بوو، چونکە ئەمیش خەڵکی شاری جەلیلە.) [٦٠]پەترۆس ووتی: (کاکە، من نازانم تۆ چی‌دەڵێیت.) هێشتا قسەکەی تەواونەکردبوو، کەڵەشێری بەیانی خوێندی. [٦١]خوداوەند ئاوڕی‌دایەوەو سەیرێکی پەترۆسی کرد، ئینجا پەترۆس بیری کەوتەوە کاتێ عیسا پێی ووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری

بەیانی بخوڵێنێ تۆ سێجار نکۆڵیم لێدەکەیت.) [٦٢] ئەوسا پەترۆس چووە دەرەوەو گریاتێکی بەکوڵ گریا.

عیسا لەبەردەم ئەنجوومەنی باڵادا

[٦٣] ئەوانەی پاسەوانی عیسایان دەکرد، دەستیان کرد بەلێدانی و گاڵتە پێکردنی. [٦٤] چاویان دەگرتو لێیان دەپرسی: (پێمان بڵێ، کێبوو ئەوەی تێستا لێیدایت؟) [٦٥] سەرەڕای ئەمەش قسەی خراپی زۆریان پێ ووت. [٦٦] کاتێ ڕۆژ بووەوە، ئەنجوومەنی پیرانی گەل، ئەوەی لەسەرۆک کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت پێک هاتبوو، کۆبوونەوەو عیسایان بانگکردە بەردەمیان، پێیان ووت: [٦٧] (ئەگەر تۆ مەسیحی پێمان بڵێ.) ئەویش پێی ووتن: (گەر ئەمەتان پێ بڵێم، باوەڕ ناکەن، [٦٨] گەر لێشتان بپرسم وەڵام نادەنەوە. [٦٩] پاش ماوەیەکی کەم، ڕۆڵەی مرۆڤ لەلای ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێ.) [٧٠] هەموو ووتیان: (دەتەوێ بڵێیت کە تۆ ڕۆڵەی خودای؟)

عیسا پێی ووتن: (ئێوە دەڵێن، من ئەوم.) [٧١] ئینجا ووتیان: (ئیتر پێویستی چیمان بەشایەت هەیە؟ ئەوەتا لەدەمی خۆیەوە گوێمان لێبوو.)

عیسا دەبەنە لای پیلاتۆس

٢٣ دوای ئەمە هەموو هەستانو عیسایان بردە لای پیلاتۆس، [٢] دەستیانکرد بە تاوانبارکردنی و ووتیان: (بۆ مان دەرکەوتووە ئەم پیاوە ڕێ تێکدەدات لەگەلەکەمان، هەروەها هانی خەڵکی دەدات سەرانە نەدەن بەقەیسەرو خۆشی بەمەسیحی پادشا دادەنێ.) [٣] پیلاتۆس لێیپرسی: (تۆ پادشای جوولەکەیی؟) عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) [٤] ئینجا پیلاتۆس بەسەرۆک کاهینەکانو خەڵکەکەی ووت: (من هیچ گوناهێك لەم پیاوەدا نابینم.) [٥] بەڵام ئەوان پێیان داگرتو ووتیان: (ئەم کابرایە گەل دەورووژێنێ لەهەموو ناوچەی یەهودیادا، هەر لەجەلیلەوە تا ئێرە خەریکی فێرکردنو هاندانی خەڵکە.)

[٦] کاتێ پیلاتۆس ئەمەی بیست، ووتی: (ئایا ئەم کابرایە خەڵکی جەلیلە؟) [٧] کە زانی ئەو سەر بەو

ناوچەیە کە هیرۆدس حوکمرانی تیادەکات، عیسای نارد بۆ لای هیرۆدس، کە لەو کاتەدا لەقودس بوو. [٨]کاتێ هیرۆدس عیسای بینی، زۆری پێ خۆش بوو، چونکە دەمێك بوو باسی عیسای بیستبوو، دەیویست خۆی‌و کارێك لەکارە سەرسوورهێنەرەکانی ببینێت. [٩]جۆرەها پرسیاری لێکرد، بەڵام ئەو هیچ وەڵامێکی نەدایەوە. [١٠]سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، بەگەرمی تاوانباریان دەکرد. [١١]هەروەها هیرۆدس‌و سەربازەکانیش بەڕەوە سەیریان‌کردو تێر گاڵتەیان پێکرد، ئینجا پاڵتۆیەکی بریسکەداری پادشاهانەیان لەبەرکردو نارديانەوە بۆ لای پیلاتۆس. [١٢]هەرچەندە هیرۆدس‌و پیلاتۆس دوژمنایەتی کۆنیان لەتێوان بوو، بەڵام لەو ڕۆژەدا بوو بوون بەهاوڕێی یەکتری.

بڕیاری لەخاچدانی عیسا

[١٣]پیلاتۆس سەرۆك کاهینەکانو پێشەوایان‌و گەلی بانگ‌کرد، [١٤]پێی ووتن: (تێوە ئەم کابرایەتان وەك ڕێ لەگەل تێکدەر هێنا بۆ لام، ئەوەتا منیش دوای ئەوەی لە باسەکەم کۆڵیەوە، هیچ گوناهێك ناینم لەم کابرایەدا، بەوەی تێوە تاوانباری دەکەن. [١٥]دیارە هیرۆدسیش هیچ هەڵەیەکی تیا شك نەبردووە، بۆیە ناردویەتیەوە بۆمان. ئەم کابرایە شتێکی وای نەکردووە شایانی مردن بێت. [١٦]فەرمانی لەقامچی‌دانی دەدەمو ئازادی دەکەم.) [[١٧]پیلاتۆس دەبووایە هەموو ساڵێك لەجەژندا لەسەر داواکردنی خەڵکەکە یەکێك لەبەندکراوانی ئازادبکردایە.]

[١٨]بەڵام خەڵکەکە هاواریان‌کرد، ئەمە بکوژەو باراباسمان بۆ ئازادبکە. [١٩]ئەم کابرایەش بەندکرابوو بەهۆی ئاژاوەنانەوەو کوشتنەوە. [٢٠]پیلاتۆس دیسان بۆ دووەم جار، ئارەزووی خۆی دەربڕی، بۆ ئازادکردنی عیسا. [٢١]هەموو هاواریان کرد: (لەخاچی‌بدە، لەخاچی‌بدە.) [٢٢]ئینجا بۆ جاری سێیەم، لێی‌پرسین: (چ خراپەیەکی کردووە، من هیچ گوناهێکی تیادا ناینم کە شایانی مردن بێت، تێستا فەرمانی لەقامچی‌دانی بۆ دەردەکەمو ئازادی دەکەم.) [٢٣]ئەوانیش پێیان داگرت، بەدەنگی بەرز هاواریان‌کردو

داوای لەخاچدانیان کرد، بەمە قسەیان سەرکەوت. [٢٤] ئینجا پیلاتۆس فەرمانی‌دا داواکاریەکەیان جێبەجێ بکرێ. [٢٥] ئەوەی لەبەر ئاژاوەو کوشتن زیندان کرابوو، لەسەر داواکاری ئەوان ئازادی‌کرد. عیساشی خستە ژێر بڕیاری ئەوانەوە.

لەڕێگا بۆ لەخاچدان

[٢٦] لەو کاتەی عیسایان دەبرد بۆ لەخاچدان، کابرایەکیان گرت لەشاری قەڕەوانەوە هاتبوو، بەناوی شەمعون تازە لەکێڵگەکەی گەڕابووەوە، خاچەکەیان دابەسەر شانی تاکو دوابەدوای عیسا هەڵیگرێ. [٢٧] خەڵکێکی زۆر دوای کەوتبوون، هەروەها چەند ژنێك دەگریانو لەخۆیان دەدا. [٢٨] عیسا ئاوڕی لێدانەوەو ووتی: (ئەی کچانی قودس بۆ من مەگرین، بۆ خۆتانو بۆ منداڵەکانتان بگرین. [٢٩] ڕۆژانێك دێت، تیایدا دەڵێن، خۆزگەمان بەو ژنانەی نەزۆك بوون، بەو سکانەی منداڵیان نەبووە، بەو مەمکانەی شیریان نەداوە. [٣٠] ئینجا بەشاخەکان دەڵێن، بڕوخێ بەسەرمان، بەگردەکانیش دەڵێن دامانپۆشە. [٣١] گەر ئاوا بکەن بەلقی سەوز، ئاخۆ دەبێ حاڵی لقی ووشك چۆن بێ؟)

لەخاچدان

[٣٢] هەر لەو کاتەدا لەگەڵ عیسا، دوو تاوانباریش دەبران بۆ لەخاچدان. [٣٣] کاتێ گەیشتنە ئەو شوێنەی بەکاسەی سەر ناودەبرا، لەگەڵ دوو تاوانبارەکە لەخاچیاندا، یەکێك لەلای ڕاستیەوە ئەوی تر لەلای چەپیەوە. [٣٤] عیسا ووتی: (ئەی باوك، لێیان خۆش‌بە، چونکە نازانن چی دەکەن.) ئینجا جلەکانی عیسایان دانا و شێروخەتیان لەسەرکرد. [٣٥] خەڵکەکە ڕاوەستا بوون سەیریان دەکرد، سەرۆکەکانیش، گاڵتەیان پێدەکردو دەیانووت: (خەڵکی تری ڕزگارکرد، گەر ئەمە مەسیحی هەڵبژێراوی خودایە، باخۆی ڕزگارکات.) [٣٦] هەروەها سەربازەکانیش، گاڵتەیان پێدەکرد، لێی نزیك دەبوونەوەو سرکەیان پێدەدا، [٣٧] دەیانووت: (گەر تۆ پادشای جوولەکەی، خۆت ڕزگارکە.) [٣٨] تەختەیەکیان بەسەر سەری هەڵواسیبوو، لەسەری

نووسرابوو، ئەمەتا پادشای جوولەکە.
[٣٩]یەکێك لەتاوانبارەکان، دەستی کرد بەقسە پێ ووتنی و ووتی: (تۆ مەسیحی؟ دەباشە خۆت رزگارکەو ئێنجا تێمەش.) [٤٠]بەڵام ئەوەی‌تریان، چوو بەگژیداو ووتی: (لەخودا ناترسی، هەرچەندە هەمان سزات بەسەر دراوە؟ [٤١]سزای تێمە دادپەروەرانەیە، لەجیاتی کردارەکانمان وەرمان‌گرتووە، بەڵام ئەو هیچ خراپەیەکی نەکردووە.) [٤٢]ئینجا ووتی: (عیسا لەیادم مەکە کاتێ دەچیتە ناو پادشایەتیەکەت.) [٤٣]عیسا پێی ووت: (ڕاستیت پێ دەڵێم: هەر ئەمڕۆ لەگەڵم دەبیت لەبەهەشت.)

مردنی عیسا

[٤٤]نزیکی کاتژمێری دوانزەی نیوەڕۆ، تاریکی باڵی کێشا بەسەر هەموو زەویدا، هەتا کاتژمێری سێی نیوەڕۆ. [٤٥]ڕۆژ تاریك بوو، پەردەی پەرستگا لەناوەڕاستەوە درا. [٤٦]عیسا بەدەنگی بەرز هاواری‌کردو ووتی: (ئەی باوك، ڕۆحی خۆم بە دەستی تۆ دەسپێرم.) ئەمەی ووتو ڕۆحی سپارد. [٤٧]کاتێ ئەو سەربەڵەی لەوێدا بوو، ئەمەی بینی، ستایشی خودای‌کردو ووتی: (بەڕاستی ئەو کابرایە بێتاوانبوو.) [٤٨]ئەو خەڵکەی لەوێدا کۆبووبوونەوە، بۆ سەیرکردنی لەخاچدانەکە، کاتێ ئەمەیان بینی بەسنگ کوتان گەڕانەوە. [٤٩]بەڵام هەموو ناسیاوەکانی عیسا، لەگەڵ ئەو ئافرەتانەی لەجەلیلەوە لەگەڵی هاتبوون، لەدوورەوە ڕاوەستابوون‌و دەیان‌ڕوانیە ئەم ڕووداوانە.

ناشتنی عیسا

[٥٠]لەناو ئەندامانی ئەنجوومەنی باڵا، کابرایەك هەبوو ناوی یوسف بوو، کابرایەکی چاك‌و سەرڕاست‌بوو، [٥١]ڕازی نەبوو بەبڕیارو هەڵسوکەوتی ئەندامانی ئەنجوومەن‌و کرداریان. خەڵکی شاری ڕامەی ناوچەی یەهودیا بوو، لەوانەبوو کە چاوەڕوانی پادشاهێتی خودای دەکرد. [٥٢]هاتە لای پیلاتۆس‌و داوای تەرمەکەی عیسای لێکرد. [٥٣]ئینجا لەسەر خاچەکە هێنایەخوارەوەو لەقوماشێکی کەتانی پێچا. بردی‌و خستیە گۆڕێکی لەبەرد هەڵکەنراو هێشتا کەسی تیادا نەتێڕرابوو. [٥٤]ئەو ڕۆژەش کاتی

خۆئاماده‌کردن بوو بۆ شەممە، چونکە لەوەندەی نەمابوو بۆ شەممە. [٥٥]ئەو ئافرەتانەی لەجەلیلەوە بەدوای عیساوە بوون، دوای یوسف کەوتن، گۆڕەکەیان بینی‌و بینیان چۆن تەرمەکەی تیادا دانرا. [٥٦]ئینجا گەڕانەوەو بابەتی مانەوەو بۆنو ئەو شتانەیان ئامادەکرد بۆ چەورکردنی تەرمەکە، ڕۆژی شەممەش بەپێی ڕاسپاردە، پشوویاندا.

زیندووبوونەوەی عیسای مەسیح

٢٤ [١]ئافرەتەکان، ڕۆژی یەك شەممە بەیانی زوو، بەخۆیانو ئەو بۆنو بابەتی مانەوەی ئامادەیان کردبوو، هاتنە سەر گۆڕەکە. [٢]سەیریان کرد بەردی سەر گۆڕەکە لاچووە، [٣]بەڵام کە چوونەژوورەوە، سەیریانکرد تەرمەکەی عیسای خوداوەند نەماوە. [٤]کاتێ لەم کارە سەریان سووڕمابوو، لەپڕ دوو پیاویان بەجلی بریسکەدارەوە بەتەنیشتی خۆیانەوە بینی. [٥]ترس دایگرتنو سەریان شۆڕ کردە سەر زەوی، دوو کابراکە ووتیان: (بۆچی دەگەڕێن بەدوای یەکێکی زیندوو لەناو مردووان‌دا؟ [٦]ئەو لێرە نییە، زیندووبووەتەوە، بیرکەنەوە لەوەی لەجەلیل پێی ووتن، [٧]کاتێ ووتی: ڕۆڵەی مرۆڤ، پێویستە بدرێ بەدەست گوناهبارانەوە، ئینجا لەخاچبدرێو لەڕۆژی سێیەمم هەستێتەوە.) [٨]ئینجا قسەکانی عیسایان هاتەوە یاد. [٩]گۆڕەکەیان بەجێهێشتو گەڕانەوە، هەموالّی هەموو ئەم شتانەیان بەیانزە قوتابیەکەو ئەوانیتر دا. [١٠]ئەو ژنانەش کە هەموالّی ئەم شتانەیان بەتێرراوان ڕاگەیاند، بریتی بوون لەمریەمی مەجدەلی‌و یۆناو مریەمی دایکی یاقوبو هەندێ ئافرەتیتر کە لەگەڵیان هاتبوون. [١١]گێڕانەوەی قسەکانیان هەر لەوڕێنەی دەکرد، بۆیە باوەڕیان پێنەکردن. [١٢]ئینجا پەترۆس هەستاو ڕایکرد بۆ سەر گۆڕەکە، کاتێ دانەویەوە تەنها ئەو کفنەی بینی کە تێیەوە پێچرابوو، ئینجا زۆر بەسەرسوڕمانەوە لەوەی کە ڕوویدا بوو، ئەوڵی بەجێهێشت.

دووان لەقوتابیەکان عیسا دەبینن

[١٣]دووان لەقوتابیەکانی، لەو ڕۆژەدا چوون بۆ دێێ عیمواس، کە تەنها

حەوت میل لە قودسەوە دوور بوو.
[١٤]لەڕێ باسی ئەو هەموو شتانەیان
دەکرد کە ڕووی‌دابوو. [١٥]لەوکاتەدا
قسەیان دەکرد، عیسا خۆی نزیك
بووەوە لێیانو لەگەڵیان ڕۆیی بەڕێدا.
[١٦]بەڵام چاویان بەسترا لەناسینی.
[١٧]عیسا لێی‌پرسین: (ئەوە باسی چی
دەکەن بەڕێوە؟) ئەوانیش بەدڵتەنگیەوە
ڕاوەستان، [١٨]یەکێکیان کە ناوی
کلیۆپاس بوو ووتی: (چیە، دەڵێی تۆ
نامۆیت لەقودس لات داوە، ئاگات
لەوەنییە کە لەم ڕۆژانەدا ڕووی‌داوە؟)
[١٩]ئەویش پێی ووتن: (چی ڕووی
داوە؟) ئەوانیش ووتیان: (ئەوەی
سەبارەت بەعیسای ناسیری ڕوویداوە،
پێغەمبەرێکی توانادار‌بوو لەقسەو
کرداری لەلای خوداو هەموو گەل.
[٢٠]بەڵام سەرۆك کاهینەکانمانو
فەرمانڕەواکان دایان‌بەدەستەوە بۆ
لەخاچدانو مردن. [٢١]ئێمە هیوامان بەو
هەبوو، کە بە خۆیی خۆی ئیسرائیل
دەکڕیتەوە، لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا
ئەمڕۆ سێیەم ڕۆژە ئەمە ڕووی‌داوە.
[٢٢]هەندێ لەو ئافرەتانەی لەگەڵمانن
بەهەواڵێك زۆر سەرسامیان کردین،
چونکە بەیانی زوو چووبوونە سەر
گۆڕەکە، [٢٣]تەرمەکەیان نەبینی بوو،
ئینجا گەڕانەوەو ئەمەیان باسکردو
ووتیان: ئێمە دوو فریشتەمان بینی
دەیان ووت: ئەو زیندووە. [٢٤]هەندێ
لەئێمە چوونە سەر گۆڕەکەو
سەیریان‌کرد ئەوەی ئافرەتەکان
گێڕایانەوە ڕاستەو لەگۆڕەکەدا کەسیان
نەبینی.) [٢٥]ئینجا عیسا پێی ووتن: (ئەی
تێنەگەیشتووان، ئەی کەم باوەڕان بە
هەموو ئەوانەی کە پێغەمبەران باسیان
کردووە، [٢٦]ئەی باشە نەدەبووایە
مەسیح ئەم ئازارانە بچێژێو ئینجا
بچێتە شوێنی شکۆمەندی خۆی.)
[٢٧]ئەوسا دەستی‌کرد بەڕوونکردنەوەی
ئەو شتانەی لەسەری نووسراوە، هەر
لەتەوراتی موساوە تا گشت
پەرتووکەکانی پێغەمبەران.
[٢٨]ووردە ووردە نزیك دەبوونەوە
لەو دێیەی قوتاییەکان بۆی هاتبوون.
عیسا وا خۆی نیشاندا ئەو دەڕوات بۆ
شوێنێکی دوورتر. [٢٩]قوتاییەکان
زۆریان لێکردو ووتیان: (ئەوا ڕۆژئاوا
دەیێتو تاریك دادێت، بمێنەوە
لامان.) ئەویش بەمە ڕازی بوو،
لەگەڵیان هاتە ماڵەوە. [٣٠]کاتێ لەسەر
خوان دانیشتن، دەستی برد نانێکی

هەڵگرت، پیرۆزی کردو لەتی کرد، ئینجا دای پێیان. [٣١] دەستبەجێ چاویان کرایەوەو ناسیانەوە، ئیتر لەبەرچاویان نەما. [٣٢] بەیەکتریان ووت: (ئەمە بۆیە کاتێ قسەی بۆ دەکردین، دڵمان لەناو سنگماندا وەك ئاگر گڕی گرتبوو.) [٣٣] دوای ئەمە یەکسەر هەستانو گەڕانەوە بۆ قودس، سەیریان کرد یانزە قوتابیەکەو ئەوانەی لەگەڵیانن، هەموو کۆبوونەتەوە، [٣٤] دەیان ووت: (ڕاستە! گەورەمان هەستاوەتەوە، دەریش کەوتووە بۆ شەمعون.) [٣٥] ئینجا هەر دووکیان دەستیان کرد بەگێڕانەوەی ئەوەی لەڕێگا ڕوویدابوو، هەروەها چۆن لەکاتی نان لەت کردنەکەدا ناسییانەوە.

عیسا بۆ نێرراوان دەردەکەوێ

[٣٦] کاتێ باسی ئەمەیان دەکرد، عیسا خۆی هاتە ناوەڕاستیانو لەتیوانیان ڕاوەستا، پێی ووتن: (سلاۆتان لێبێت.) [٣٧] بەڵام لەبەر ترس و لەرزی خۆیان وایانزانی ئەمە ڕۆحە. [٣٨] عیسا پێی ووتن: (ئەوە بۆچی واسەرتان لێشێواوە؟ بۆچی بیری وادێ بەدڵتان؟ [٣٩] سەیری دەستو قاچم بکەن، دەستم لێدەنو دڵنیابن کە من ئەوم، چونکە ڕۆح گۆشتو ئێسقانی نییە وەك من ئێستا هەمە.) [٤٠] کاتێ ئەمەی ووت دەستو قاچی نیشاندان. [٤١] لەخۆشیو سەرسوڕماندا بەتەواوی باوەڕیان نەدەکرد، ئینجا پێی ووتن: (هیچتان لێرە هەیە بخورێت؟) [٤٢] ئیتر ئەوانیش پارچەیەك ماسی برژاویان دایە، [٤٣] ئەویش لێی وەرگرتنو لەبەرچاویان خواردی.

[٤٤] ئەوسا پێی ووتن: (ئا ئەمەیە ئەو قسانەی بۆم دەکردن، کاتێ لەگەڵتان بووم: پێویستە هەموو ئەوانەی لەتەوراتی موساو پەرتووکی پێغەمبەرانو زەبوور دەربارەی من نووسراون بێتەدی.) [٤٥] ئینجا بیرو هۆشی کردنەوە، تا کێیی پیرۆز تێبگەن. [٤٦] پێی ووتن: (ئاوها نووسراوە، پێویست بوو مەسیح ئازاربکێشێو بمرێو دوایی لەڕۆژی سێیەم زیندوو ببێتەوە. [٤٧] هەروەها بەناوی ئەوەوە تۆبەکردنو لێخۆشبوونی گوناە ڕابگەیندرێ بۆ هەموو گەلان، بەدەست پێکردن لەقودسەوە. [٤٨] ئێوە شایەتی ئەم شتانەن. [٤٩] ئەوەی باوکم بەڵێنی پێدابوو من

خۆم بۆتانی دەتێرم، بەڵام جـارێ لـەناو شار بمێننەوە، تا ئەو کاتەی لەئاسمانەوە جلی بەهێزیتان لەبەردەکرێت.)

گەڕانەوەی عیسا بۆ ئاسمان

٥٠ دوای ئەمـە پێشـیان کـەوتـو بردنـی بـۆ دێی بەیتـعـەنیا، دەسـتی بەرزکـردەوەو پـیرۆزیکردن. ٥١ لەو کـاتەدا کـە پـیرۆزی دەکـردن، لێـیـان جـیابووەوەو بـەرزبووەوە بـۆ ئاسمان. ٥٢ چۆکیان بـۆ داداو ئیـتر زۆر بەشـادیەوە گەڕانـەوە بـۆ قـودس. ٥٣ بـە بەردەوامیش دەڕۆیشـتن بـۆ پەرستگاو ستایشی خودایان دەکرد

مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا

یۆحەننا یەکێک بوو لەقوتابیەکانی عیسا، پەیوەندییەکی تایبەتی بەهێزی لەگەڵ هەبوو، باسی خۆی دەکات کە خۆشەویستی عیسا بووە، یۆحەننا لەم پەرتووکەدا حەوت نیشانەی سەرسووڕهێنەری هەڵبژارد کەهەمووی دەریدەخات عیسا مەسیحەو ج شێوەیەکی ژیانمان پێدەبەخشێ.

مەبەستی یۆحەننا لەم پەرتووکەدا ئەوەیە: (تا باوەڕ بکەن کە عیسا مەسیحە)، چونکە ئەوەی باوەڕی پێبهێنێ (هەتا ئێوە بەهۆی باوەڕەوە ژیان بەدەست بهێنن بەناوی ئەوەوە.) (۲۰:۳۱).

هەروەها باسی دەکات چۆن هەندێ کەس باوەڕیان هێناو بوون بەقوتابی ئەو، بەڵام هەندێکیان ڕەتیان کردەوەو بەربەرەکانیان کرد. لێنجا هەندێ بەشی کەی ئەم پەرتووکە باسی لەو پەیوەندییە بەهێزە دەکات کە لەتێوان عیسا قوتابیەکانی هەبووە.

ئەوەی شایانی باسە لەنیوەی پەرتووکەوە تاکۆتایی باسی دوا هەفتەی ژیانی عیسا دەکات، تیایدا باسی ووتەکانی عیسا دەکات لەئامادەکردنی قوتابیەکانیو ماندانیان پێش لەخاچدانی. هەروەها باسی مەسیح دەکات وەک پادشایەک، بەڵام حوکمڕانیەکەی لەم جیهانە نییەو ئەمەش تامردنی لەسەر خاچ دەرنەکەوت (۱۷:۱)، هەروەها باسی گرتنی عیسا و دادگایی کردنیو لەخاچدانیو هەستانەوەی دەکات، لێنجا دەرکەوتنی بۆ قوتابیەکانی دوای هەستانەوەی.

ووشەی خودا

١ لەسەرەتاوە ووشەکە* بوو، ووشەکە لای خودا بوو، ووشەکەش خۆی خودا بوو. [٢]ئەو هەر لەسەرەتاوە لای خودا بوو. [٣]بەو هەموو شتێ دروستبووە، بێئەو هیچ شتێک دروست نەبووە لەمانەی کە دروست بوون. [٤]ژیان لەئەوا بوو، ئەو ژیانەش ڕووناکی مرۆڤ بوو، [٥]ڕووناکیش تاریکی ڕووناک دەکاتەوەو تاریکی ناتوانێ ڕووناکی بەزێنێ.

[٦]مرۆڤێک هات کە خودا ناردبووی، ناوی یەحیا بوو، [٧]ئەو هات شایەتی بۆ ڕووناکی بدات، تاوەکو هەمووان بەهۆی ئەوەوە باوەڕبهێنن.

[٨]یەحیا خۆی ڕووناکییەکە نەبوو، بەڵکو شایەتی ڕووناکییەکە بوو. [٩]ئەو ڕووناکیە ڕاستەی هەموو خەڵکی ڕووناك دەکاتەوە هاتە جیهان، [١٠]ئەو لەجیهاندا بوو، بەویش جیهان دروست بوو، کەچی جیهان نەیناسی. [١١]ئەو بۆ لای گەلەکەی هات، کەچی ئەوان پێشوازیان لێنەکرد. [١٢]بەڵام هەموو ئەوانەی پێشوازیان لێکرد، ئەوانەی باوەڕیان بەناوی هێنا، دەسەڵاتی پێدان ببن بەڕۆڵەی خودا*، [١٣]ئەوانەی نەبەخوێن، نەبەویستی لەش، نەبەویستی پیاو، بەڵکو لەخوداوە بوون.

[١٤]ئینجا ووشەکە بوو بەلەش و لەناواندا نیشتەجێبوو، تێمە شکۆی ئەومان بینی، شکۆی تاقانەی باوك، ئەوەی پڕبوو لەبەرەکەتو ڕاستی. [١٥]یەحیا شایەتی بۆدەداو هاواری دەکرد: (ئەمە ئەوەیە کە باسم کردو ووتم: ئەوەی لەدوای من دێت لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو بووە پێش ئەوەی من بم.) [١٦]هەموومان لەپڕی ئەو بەرەکەت* لەدوای بەرەکەتمان وەرگرت، [١٧]چونکە شەریعەت بەهۆی موساوە درا، بەڵام بەرەکەتو ڕاستی بەهۆی عیسای مەسیحەوە هاتن. [١٨]هەرگیز کەس خودای نەبینیوە، بەڵام تاقانەی خودا، ئەوەی لەباوەشی باوکدایە، ئەو خودای بۆ تێمە دەرخست.

شایەتیدانی حەزرەتی یەحیا

[١٩]ئەمەش شایەتییەکەی یەحیایە، کاتێ جوولەکەکانی قودس هەندێ کاهینو لاویان نارد پرسیاری لێبکەن: (تۆ کێیت؟) [٢٠]ئەو بە بێ دوودڵی دانی پیاناو ووتی: (من مەسیح نیم.) [٢١]ئینجا لێیان پرسی: (ئەی تۆ کێیت؟ ئەلیاسی؟) ووتی: (نەخێر! ئەو نیم.) ووتیان: (ئایا پێغەمبەرەکەی*؟) ووتی: (نەخێر.) [٢٢]لەکۆتاییدا ووتیان: (باشە تۆ کێیت، تا وەڵامەکە بدەینەوە بەو کەسانەی تێمەیان ناردووە؟ چی دەڵێیت دەربارەی خۆت؟) [٢٣]ئەویش ووتی: (من {دەنگێکم لەدەشتودەر هاوار دەکەم: ڕێگای خوداوەند ڕێکبخەن ئامادەکەن}، هەروەك چۆن ئەشعیای پێغەمبەر ووتویەتی.) [٢٤]ئەوانەی لەلایەن

*پێغەمبەرەکەی: مەبەستی لەو پێغەمبەرەیە کە موسا باسی دەکات. بڕوانە یۆحەننا ١:٤٥

فەریسیەکانەوە نێررابوون، [۲۵]دیسان پرسیان: (باشە گەر تۆ مەسیح نیتو ئەلیاس نیتو پێغەمبەرەکە نیت، ئیتر بۆچی خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشیت؟) [۲۶]وەڵامی دایەوە: (من خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشم، بەڵام لەتێوانتاندا یەکێك هەیە کە نایناسن، [۲۷]ئەو دوای من دێت، من شایانی ئەوە نیم قەیتانی پێڵاوەکانی بۆ بکەمەوە.)

[۲۸]ئەمەش لەدێی بەیتعەنیا رووێدا، لەوبەری ڕووباری ئوردونەوە، لەو شوێنەی یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشا.

بەرخی قوربانی خودا

[۲۹]ڕۆژێ دوای ئەوە یەحیا عیسای بینی وا بەرەو ڕووی دێت، ووتی: (لا ئەوەتا بەرخی خودا*، ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت. [۳۰]ئەمە ئەو کەسەیە کە دەربارەی ووتم، ئەوەی لەدوای من دێت لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو هەبووە پێش بوونی من. [۳۱]منیش نەمدەناسی، بەڵام هاتووم بۆ لەئاوهەڵکێشان تا ئەو بۆ ئیسرائیل دەرکەوێ.) [۳۲]ئینجا یەحیا شایەتیداو ووتی: (ڕۆحی پیرۆزم* لەشێوەی کۆترێك بینی لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو لەسەر عیسا نیشتەوە. [۳۳]من نەمدەناسی، بەڵام ئەوەی منی ناردووە خەڵك لەئاوهەڵکێشم، ئەو پێیووتم: ئەوەی دەیبینیت ڕۆح دێتەخوارەوەو لەسەری جێگیر دەبێ، ئەو خەڵکی بەڕۆحی پیرۆز هەڵدەکێشێ. [۳۴]لەبەرئەوەی ئەمەم دیووە، شایەتی دەدەم ئەو ڕۆڵەی خودایە.)

قوتابیە یەکەمینەکان

[۳۵]بۆ بەیانی یەحیا لەگەڵ دوو قوتابی خۆی دیسان هەر لەوێ ڕاوەستا بوو، [۳۶]کە عیسا بەوێدا ڕۆیشت سەیریکردو ووتی: (لا ئەوەتا بەرخی خودا.) [۳۷]کاتێ دوو قوتابیەکە گوێیان لەمە بوو، دوای عیسا کەوتن. [۳۸]عیسا ئاوڕیدایەوەو سەیریکرد ئەوان بەدوایەوەن، لێیپرسین: (چیتان دەوێت؟) ووتیان: (ڕابی، (واتە مامۆستا) لەکوێ دەژیت؟) [۳۹]وەڵامی

*بەرخی خودا: بڕوانە ووشەی کەفارەت لە ڕوونکردنەوەی زاراوەکان.

دانەوەو ووتی: (وەرن، ببینن.) ئینجا لەگەڵی ڕۆیشتنو ئەو شوێنەیان بینی کە تیایدا دەژیا، کات نزیکەی چواری پاش نیوەڕۆ بوو، ئەو ڕۆژە لەگەڵی مانەوە. [٤٠]ئەندەراوس کە برای شەمعون پەترۆس بوو، یەکێ بوو لەو دووانەی دوای عیسا کەوتن، دوای ئەوەی گوێیان لەقسەی یەحیا بوو. [٤١]هەر کە ئەندەراوس شەمعونی برای دۆزیەوە، پێی ووت: (مەسیحمان دۆزیەوە) واتە دەستنیشانکراو. [٤٢]ئینجا بردی بۆ لای عیسا، عیسا بەوردی تێیڕوانی و ووتی: (تۆ شەمعونی کوڕی یۆنای، بەڵام من بانگت دەکەم کێفا*، واتە پەترۆس.)

[٤٣]بۆ بەیانی عیسا بڕیاریدا بڕوات بۆ ناوچەی جەلیل، کاتێ فیلیپۆسی دۆزیەوە، پێی ووت: (دوام کەوە!) [٤٤]فیلیپۆس وەك ئەندەراوسو پەترۆس خەڵکی شاری بەیت سەیدا بوو. [٤٥]ئینجا فیلیپۆس نەسەنائیلی دۆزیەوە پێی ووت: (ئەوەی موسا لەتەوراتدا لەسەری نووسیوەو پێغەمبەرانیش لەپەرتووکەکانیان، دۆزیمانەوە. ئەو کەسە عیسای کوڕی یوسفی خەڵکی ناسیرەیە.) [٤٦]نەسەنائیل ووتی: (ئایا لەشاری ناسیرە شتی چاك هەڵدەکەوێ؟) فیلیپۆس پێی ووت: (وەرە سەیرکە!)

[٤٧]کە عیسا نەسەنائیلی بینی وا بەرەو ڕووی دێت، ووتی: (بێگومان ئەمە ئیسرائیلییەکی بێغەلوغەشە!) [٤٨]نەسەنائیل لەعیسای پرسی: (لەکوێ دەمناسیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (کاتێ لەژێر دارهەنجیرەکە بوویت تۆم بینی، پێش ئەوەی فیلیپۆس بانگت بکات.) [٤٩]ئینجا نەسەنائیل هاواری کردو ووتی: (ئەی مامۆستا، تۆ ڕۆڵەی خودایت! تۆ پادشای ئیسرائیلیت!) [٥٠]عیسا پێی ووت: (ئایا باوەڕت هێنا چونکە پێم ووتیت تۆم لەژێر دارهەنجیرەکە بینی؟ بزانە کاری لەمەش مەزنتر دەبینیت!) [٥١]دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، ئێوە ئاسمان بەکراوەیی دەبینن و فریشتەی خودا دەبینن لەبەرزبوونەوەو هاتنەخوارەوەیان لەسەر ڕۆڵەی مرۆڤ.)

---

*کێفا : ووشەیەکی ئارامیە بەواتای تاشەبەرد، بە یۆنانیش پێی دەووترێ پەترۆس.

شایی لەقانا

۲ لەڕۆژی سێیەمدا لەدێی قانا لەناوچەی جەلیل شایەك هەبوو، دایکی عیساش ئامادەی ئەو شایە بوو، [۲]هەروەها عیساو قوتایەکانیشی بانگکرابوون بۆ ئەم شایە. [۳]کاتێ شەراب تەواو بوو، دایکی چووە لای عیساو پێی ووت: (هیچ شەرابیان نەماوە!) [٤]ئەویش پێی ووت: (ئەمە پەیوەندی بەمنەوە هەیە یان بەتۆ؟ هێشتا کاتی من نەهاتووە!) [٥]دوایی دایکی عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (ئەوەی ئەو فەرمانتان پێدەدات بیکەن.) [٦]لەوێدا شەش کوپەی بەردین هەبوو، جوولەکەکان ئاوەکەیان بەکاردەهێنا بۆ پاككردنەوە بەپێی خوورەوشتی خۆیان، کوپەکان هەریەکەی هەشتا تا سەدو بیست لیتریان دەگرت. [۷]جا عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (کوپەکان پڕکەن لەئاو.) ئەوانیش کوپەکانیان تا سەر پڕکرد. [۸]ئەوسا پێی ووتن: (ئێستا لێی دەرکەنو بیبەن بۆ سەرپەرشتیکەری شایەکە!) ئەوانیش وایان کرد. [۹]کاتێ سەرپەرشتیکەر تامی ئەو ئاوەی کرد کە گۆڕابوو بۆ شەراب، بەلاّم سەرچاوەکەی نەدەزانی، ئەوەی ئیشکەرەکان دەیانزانی چۆنە و چیە، ئەوسا زاوای بانگکردو [۱۰]پێی ووت: (خەڵکی لەپێشەوە شەرابە چاکەکە دادەنێن و دوای کەمێك خواردنەوە، شەرابی تر دەهێنن کە لەوەندە باش نەبێ وەکو ئەوەی یەکەم. بەلاّم تۆ شەرابە باشەکەت هێشتۆتەوە بۆ ئێستا!)

[۱۱]ئەمە یەکەمین نیشانەی سەرسوڕهێنەر بوو کە عیسا لەدێی قانای ناوچەی جەلیل کردی، ئەوەی تیایدا شکۆمەندی خۆی دەرخستو قوتایەکانی باوەڕیان پێهێنا. [۱۲]دوای ئەمە عیساو دایکیو براکانیو قوتایەکانی چوون بۆ شاری کەفەرناحوم، چەند ڕۆژێك لەوێ مانەوە.

پاکسازی پەرستگا

[۱۳]کاتێ جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووەوە، عیسا چوو بۆ قودس، [۱٤]لەپەرستگادا* ئەوانەی بینی کە مانگاو مەڕو کۆتریان دەفرۆشت، هەروەها پارەگۆڕەوەکان لەبەردەم مێزەکانیان دانیشتبوون، [۱٥]عیسا

لەگوریس قامچیەکی دروستکردو ئەوانەی لەپەرستگادا بوون بەخۆیانو مەڕو مانگاوە هەموویانی دەرکرد. پارەی پارەگۆڕەوەکانی پەرشوبلاوکردەوەو مێزەکانیانی سەرەوژێر کرد، [١٦] ئینجا بەکۆتر فرۆشەکانی ووت: (ئەم شتانە لێرە ببەنە دەرەوە! چۆن دەوێرن ماڵی باوکم بکەنە بازاڕ؟) [١٧] لێرەدا قوتاییەکان ئەو ئایەتەیان بیرکەوتەوە کە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {دڵگەرمی بۆ ماڵەکەت دەمسوتێنێ}.

[١٨] دەسەلاتدارانی جوولەکە بەرهەڵستی عیسایان کردو ووتیان: (نیشانەیەکمان بۆ بهێنەوە دەستنیشانی دەسەلاتت بکات بۆ ئەو کارەی کردت!) [١٩] جا عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم پەرستگایە بڕوخێنن، لەسێ ڕۆژدا دروستی دەکەمەوە.) [٢٠] ئەوسا جوولەکەکان پێیان ووت: (ئەم پەرستگایە بەچل و شەش ساڵ دروستکراوە، تۆ بەسێ ڕۆژ دروستی دەکەیتەوە؟) [٢١] بەڵام ئەو پەرستگایەی ئەو دەربارەی قسەی دەکرد، لەشی خۆی بوو. [٢٢] کاتێ عیسا لەناو مردووان هەستایەوە، ئەوسا قوتاییەکانی ئەم قسەیەی عیسایان بیرکەوتەوە، ئینجا باوەڕیان هێنا بەکتێب* و بەو ووتانەی عیسا ووتبووی.

[٢٣] کاتێ عیسا لەجەژنی تێپەڕبووندا لەقودس بوو، خەڵکێکی زۆر ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەیان بینی کە کردیو باوەڕیان بەناوی ئەو هێنا. [٢٤] بەڵام عیسا متمانەی پێ نەکردن، چونکە هەموو خەڵکی دەناسی. [٢٥] ئەو پێویستی بەکەس نەبوو شایەتی بۆ بدا دەربارەی مرۆڤ، چونکە ناوەڕۆکی مرۆڤی دەناسی.

لەهایك بوون لەڕوح

٣ پیاوێك هەبوو لەفەریسیەکان ناوی نیقۆدیمۆس بوو، ئەندام بوو لەئەنجوومەنی جوولەکەکان. [٢] بەشەو بۆ لای عیسا هاتو پێی ووت: (مامۆستا، ئێمە دەزانین تۆ مامۆستایەکی لەلای خوداوە هاتوویت، چونکە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەی تۆ دەیکەیت، کەس ناتوانێ بیکات گەر خودای لەگەڵدا نەبێت.) [٣] ئینجا عیسا پێی ووت: (ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم،

کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت.)
[٤]نیقۆدیمۆس لێی پرسی: (مرۆڤ چۆن دەتوانێت بەپیری لەدایك ببێتەوە؟ خۆ جارێکی کە ناچێتەوە سکی دایکی و سەرلەنوێ لەدایك بێتەوە!) [٥]عیسا وەلآمی دایەوە ووتی: (راستی راستیت پێ دەلێم، کەس ناتوانێ بچێتە ناو پادشاهێتی خودا گەر لەئاو و لەڕۆح لەدایك نەبێتەوە. [٦]چونکە ئەوەی لە لەشەوە لەدایك دەبێ لەشە، ئەوەش کە لە ڕۆحەوە لەدایك دەبێت ڕۆحە، [٧]کەواتە سەرت سوڕنەمێنێ کە دەلێم: پێویستە لەئاسمانەوە لەدایك ببنەوە. [٨]شنەبا بۆ هەر شوێنێ کە ئارەزووی لێبێت هەڵدەکاتو گوێمان لە دەنگەکەی دەبێت، بەلآم نازانرێ لەکوێوە دێتو بۆکوێ دەڕوات. هەر بەم شێوەیەشە هەموو ئەوانەی لە ڕۆحەوە لەدایك دەبن.)
[٩]دیسان نیقۆدیموس پرسیاری کردەوە: (چۆن ئەمە ڕوودەدات؟) [١٠]عیسا وەلآمی دایەوە: (تۆ مامۆستایەکی ئیسرائیلیو ئەمە نازانی! [١١]ڕاستی ڕاستیت پێدەلێم: ئێمە ئەوە دەلێین کە دەیزانینو شایەتی بۆ ئەوە دەدەین کە دەیبینین، لەگەڵ ئەوەشدا ئێوە شایەتیەکەمان قبوڵ ناکەن. [١٢]باسی شتە زەمینیەکانتان بۆ دەکەم، باوەڕناکەن، ئیتر چۆن باوەڕ دەکەن ئەگەر باسی شتی ئاسمانیتان بۆ بکەم؟ [١٣]هیچ کەسێ نەچۆتە ئاسمان جگە لەوەی لەئاسمان هاتۆتە خوارەوە، ئەویش ڕۆڵەی مرۆڤە. [١٤]جا چۆن موسا مارەکەی لەبیاباندا* بەدارەوە هەڵواسی، بەهەمان شێوە ڕۆڵەی مرۆڤیش دەبێ هەڵواسرێ، [١٥]تاوەکو هەرکەسێك باوەڕی پێبێنێ ژیانی هەتاهەتایی دەسکەوێ.)

خۆشەویستی خودا بۆ جیهان

[١٦](چونکە خودا بەم جۆرە جیهانی خۆشەویست تەنانەت تاقە ڕۆڵەی خۆی پێشکەش کرد، هەتا هەموو ئەوانەی باوەڕی پێدەکەن لەناو نەچن، بەڵکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنن. [١٧]چونکە خودا ڕۆڵەی نەنارد بۆ تاوانبارکردنی جیهان، بەڵکو ناردی تا جیهان ڕزگار بێت بەهۆی ئەوەوە. [١٨]ئەوەی باوەڕی پێدەهێنێ تاوانبار ناکرێ، بەلآم ئەوەی باوەڕی پێناهێنێ تاوانبارکراوە، چونکە باوەڕی بەناوی

تاقە ڕۆڵەی خودا نەهێناوە. [١٩]ئەمەش حوکمەکەیە: ڕووناکی هات بۆ جیهان، بەڵام خەڵکەکە حەزیان لەتاریکی کرد لەجیاتی ڕووناکی، چونکە کردەوەیان خراپ بوو. [٢٠]هەر کەسێك خراپە بکات ڕقی لەڕووناکیە، نایەتە لای ڕووناکی نەوەك کردەوەکانی ئاشکرا بێ. [٢١]بەڵام ئەوەی بەڕێگای ڕاستیدا دەڕوات، بۆ لای ڕووناکی دێت تاکو کردەوەکانی دەرکەوێت کە بەهۆی خوداوە کراوە.)

عیساو شایەتی یەحیا

[٢٢]دوای ئەوە عیساو قوتابیەکانی ڕۆیشتن بۆ شارەکانی یەهودیە، لەوێ لەگەڵیان مایەوە، دەستی کرد بەخەڵك لە ئاوهەڵکێشان. [٢٣]هەروەها یەحیا لەکانی نون لەنزیك شاری سالیم خەڵکی لە ئاوهەڵدەکێشا، چونکە ئاوی ئەوێ زۆر بوو خەڵکەکە دەهاتنو لەوێ لەئاوهەڵدەکێشران. [٢٤]هێشتا یەحیا نەخرابووە بەندیخانەوە. [٢٥]لەوێدا گفتوگۆیەکی گەرم کەوتە نێوان قوتابیەکانی یەحیا لەگەڵ جوولەکەیەك دەربارەی پاككردنەوە. [٢٦]جا چوون بۆ لای یەحیاو پێیان ووت: (مامۆستا، ئەو پیاوەی بینیمان لەگەڵت لەپشتی ڕووباری ئوردونەوە، ئەوەی شایەتیت بۆدا، ئێستا ئەویش خەڵك لەئاوهەڵدەکێشێ و هەموو خەڵکەکە دەڕۆن بۆ لای ئەو!)

[٢٧]یەحیاش وەڵامی دایەوە: (پیاو دەتوانێ تەنها ئەوە وەرگرێ کە لەئاسمانەوە پێی دراوە! [٢٨]ئێوە خۆتان شایەتن کاتێ ووتم: من مەسیح نیم، من پێش ئەو نێررام. [٢٩]بووك بۆ زاوایە! بەڵام هاورێی زاوا ئەوەی لەچاوەڕوانیدایە کاتێ گوێی لەدەنگی زاوا دەبێ، دڵشاد دەبێ. جا ئەوەتا ئەم خۆشیەم هاتەدی. [٣٠]دەبێت ئەو زیادبکات و منیش کەم.)

[٣١]ئەوەی لەسەرەوە هاتووە لەسەرووی هەمووانە. بەڵام ئەوەی لە زەویە ئەو زەمینیەو هەر لەبارەی کاروباری زەمینی دەدوێ. جا ئەوەی لەئاسمانەوە هاتووە لەسەرووی هەمووانە، [٣٢]ئەو شایەتی ئەوە دەدات کە بینیویەتیو بیستوویەتی، بەڵام کەس شایەتیەکەی وەرناگرێ! [٣٣]ئەوەی شایەتیەکەی وەردەگرێ، دەیسەلمێنێ

کەوا خـودا ڕاستە، [٣٤]چونکە ئـەوەی خودا ناردووبـەتی بەووشـەی خـودا دەدوێ، لەبەرئـەوەی خـودا بەپێوانـە ڕۆح نـادات. [٣٥]باوك ڕۆڵـەی خـۆی خۆش‌دەوێ، هـەموو شتێکی خستوتە ژێر دەستی. [٣٦]ئەوەی بـاوەڕ بەڕۆڵەکـە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئـەوەش کـە گوێڕایـەڵی ڕۆڵەکـە نـابێ ژیـان نـابینێت، بـەڵکو تووڕەیـی خـودای بەسەردا دەچەسپێ.

ژنێکی سامری

٤ فەریسـیەکان بیستیان کـە عیسا قوتـابی زۆری هەیـەو لەیەحیا زیاتر خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشێ، [٢]هەرچـەندە خـۆی خـەڵکی لەئاوهەڵنەدەکێشا بـەڵکو قوتایـەکانی. [٣]کـاتێ عیسا بەمـەی زانـی ناوچـەی یەهودیەی بەجێهێشتـو گەڕایـەوە بـۆ ناوچەی جـەلیل. [٤]دەبوایـە بەناوچـەی سـامیرەدا* بڕۆشتایە، [٥]لـەوێ گەیشـتە شارێکی سامری پێی‌دەوترا سـوخار، نزیك بوو لەو پارچـە زەویـەی یـاقوب بەیوسفی کوڕی دابوو، [٦]بیری یاقوبیش لەوێبوو. جا چونکە عیسـا مانـدووی گەشـتەکە بـوو، کـاتیش نزیکـەی دوانزەی نیـوەڕۆ بـوو، لەسـەر قـەراغی بیرەکە دانیشت. [٧]ژنێکی سامری هاتـە سەر بیرەکە بۆ ئەوەی ئاو بەرێ، عیسا پێی ووت: (هـەندێ ئـاوم بـدەرێ!) [٨]قوتایەکانی چـوو بوونـە نـاو شـار تـا خواردن بکڕن. [٩]ئینجا ژنـە سامریەکە پێی ووت: (تـۆ جوولەکـەیتـو منیـش سـامری، چـۆن داوای ئـاوم لـێدەکەیت؟) چونکە جوولەکـەکان تێکـەڵی سـامریەکان نـەدەبوون. [١٠]عیساش بەژنەکەی ووت: (ئەگەر تۆ بەخشینی خودا بزانیـتـو ئـەوەی پێـت دەڵێ ئاوم بدەرێ بزانی کێیە، ئەوسا تۆ داوات لـێدەکردو ئەویش ئاوی ژیـانی پێت‌دەدا!) [١١]ژنەکە پێـی ووت: (بـەڵام گـەورەم، تـۆ هیچـت پـێ نیـە بـۆ دەرهێنانی ئاو و بیرەکەش قوڵـە. ئیتر ئاوی ژیـانت لـەکوێ بـووە؟ [١٢]ئایا تـۆ لەیاقوبی باوکمان گـەورەتری کـە ئـەم بیرەی بـۆ بەجێهێشـتووین، ئـەوەی خـۆیو منـدااڵنو ئـاژەڵی لێیـان خواردۆتـەوە؟) [١٣]عیسـاش پێـی ووت: (هەر کەسێ لەم ئاوە بخواتەوە دیسـان تینووی دەبێتـەوە. [١٤]بـەڵام ئـەوەی لـەو ئـاوە بخواتـەوە کـە مـن دەیدەمـێ، هەرگیز تینووی نابێ، بەڵکو ئەو ئاوەی

من دەیدەمێ دەبێ بەکانییەك، لەناخیدا هەڵدەقوڵێو ژیانی هەتاهەتایی پێدەبەخشێ.)

[١٥]ئەوسا ژنەکە پێی ووت: (گەورەم، ئەو ئاوەم بدەرێ تاتینووم نەبێو جارێکی کە نەگەڕێمەوە بۆ ئێرە ئاو بەرم!) [١٦]عیساش پێی ووت: (بڕۆ، مێردەکەت بانگبکەو بگەڕێوە بۆ ئێرە.) [١٧]ئەویش وەڵامی دایەوە: (مێردم نییە!) عیساش ووتی: (ڕاست دەکەی کە دەڵێیت مێردم نییە. [١٨]لەڕاستیدا تۆ پێنج مێردت هەبوو، ئەوەی ئێستاش لەگەڵی دەژی مێردت نییە. ئەمەشت بەڕاستی ووت!) [١٩]ئینجا ژنەکە پێی ووت: (گەورەم، من وای دەبینم تۆ پێغەمبەری. [٢٠]باوباپیرانمان خودایان لەم شاخەدا پەرستووە، بەڵام ئێوەی جوولەکە دەڵێن دەبێ تەنها قودس مەڵبەندی خوداپەرستی بێ.) [٢١]عیسا وەڵامی دایەوە: (باوەڕم پێبکە ئەی ئافرەت، کاتێ دێ کەوا ئێوە باوك نەلەسەر ئەم شاخەو نەلەقودس دەپەرستن. [٢٢]ئێوەی سامری نازانن کێ دەپەرستن، بەڵام ئێمە دەزانین کێ دەپەرستین چونکە ڕزگاری لە جوولەکەوەیە. [٢٣]جا ئەو کاتە دێت کەوا ئێستایە، کاتێ خواپەرستە ڕاستەکان باوك بەڕۆحو بەڕاستی دەپەرستن، چونکە خودا ئەو جۆرە خواپەرستانەی دەوێ. [٢٤]خودا ڕۆحە، ئیتر لەبەرئەوە دەبێ ئەوانەی دەیپەرستن بەڕۆحو بەڕاستی بیپەرستن.) [٢٥]ژنەکە پێی ووت: (من دەزانم مەسیح (واتە دەستنیشانکراو) دێت، هەر کاتێ ئەو هات هەموو شتێکمان بۆ ڕوونەدەکاتەوە.) [٢٦]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ئەوم، ئەوەی قسەت لەگەڵ دەکات!).

[٢٧]لەوکاتەدا قوتابیەکان گەیشتن، سەریانسوڕما کاتێ بینیان قسە لەگەڵ ئەو ژنە دەکات. لەگەڵ ئەوەش کەسیان پێیان نەووت: (چیت لێی دەوێ؟ یاخود بۆچی گفتوگۆی لەگەڵ دەکەیت؟) [٢٨]ئینجا ژنەکە گۆزەکەی بەجێهێشتو گەڕایەوە ناو شار، بەخەڵکەکەی ووت: [٢٩](وەرن، ئەو پیاوە ببینن هەر چیەکم کردووە پێیووتم! ڕەنگە ئەو مەسیح بێ؟) [٣٠]ئیتر دانیشتوانی سوخار هاتنەدەرەوەو بەرەو لای چوون.

[٣١]لەوکاتەدا قوتابیەکانی زۆریان لێدەکردو پێیان دەووت: (مامۆستا،

شتێ بخۆ.) [٣٢]بەڵام ئەو وەڵامی دانەوە: (من خواردنێکم هەیە دەیخۆم کە تێوە نایزانن.) [٣٣]قوتاییەکانی لەتێوان خۆیاندا دەستیان کرد بەپرسیارکردن: (ئایا کەس خواردنی بۆ هێناوە؟) [٣٤]عیساش پێی ووتن: (خواردنی من ئەوەیە خواستی ئەوە بەئەنجام بگەێنم کە ناردوومیو کاروبارەکانی جێ بەجێ بکەم. [٣٥]ئەی خۆتان نالێن: (پاش چوار مانگ کاتی درووێنە دێ!) بەڵام من پێتان دەڵێم: چاوتان بکەنەوەو سەیری کێڵگەکان بکەن، ئەوەتا پێگەیشتوونو کاتی درووێنەیان هاتووە. [٣٦]درووێنەکەریش کرێی خۆی وەردەگرێ، بەرووبووم کۆدەکاتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، تاوسا چێنەرو درووێنەکەر بەیەکەوە دڵشاد دەبن، [٣٧]لێنحا ئەو ووتەیە ڕاستە کە دەڵێ: (یەکێ دەچێنێو ئەویکەش درووێنە دەکات.) [٣٨]من تێوەم ناردووە بۆ درووێنەیەك کە پێوەی ماندوو نەبوون، کەسانیتر پێوەی ماندووبوونو تێوە بەری ماندووبوونەکەیان دەخۆن.)

[٣٩]ژمارەیەکی زۆر لە سامریەکانی دانیشتووی ئەو شارە باوەڕیان بەعیسا هێنا بەهۆی قسەی ئەو ژنەوە کە ووتی: (هەرچیەکم کردبوو هەمووی پێووتم.) [٤٠]کاتێ سامریەکان هاتن بۆ لای، داوایان لێکرد لایان بمێنێتەوە، ئەویش لەوێ دوو ڕۆژ مایەوە، [٤١]بەهۆی ووشەکانیەوە ژمارەی ئەوانەی باوەڕیان پێهێنا زۆر زیادی کرد، [٤٢]ئەوسا خەڵکەکە بەژنەکەیان ووت: (لەتێستا بەدواوە ئیتر تێمە بەهۆی قسەی تۆوە باوەڕ ناکەین، بەڵکو باوەڕ دەکەین چونکە خۆمان گوێمان لێبوو، زانیمانو بۆمان دەرکەوت، ئەو پیاوە بەڕاستی ڕزگارکەری جیهانە!)

چاکردنەوە بەووشە

[٤٣]پاش دوو ڕۆژ ئەوێی بەجێهێشتو ڕۆیشتە جەلیل، [٤٤]چونکە عیسا خۆی ووتبوی: (پێغەمبەر لەوواڵتی خۆیدا ڕێزی لێناگیرێ!) [٤٥]کاتێ عیسا گەیشتە ناوچەی جەلیل دانیشتوانی پێشوازیان لێکرد، هەرچیەکی کردبوو لەقودس لەجەژنی تێپەڕبوون بینیبوویان، چونکە ئەوانیش لەوێ بوون.

[٤٦]جارێکی کە سەردانی شاری قانای ناوچەی جەلیلی کرد، ئەو

شوێنەی تیایدا ئاوی کرد بەشەراب، لەشاری کەفەرناحوم پیاوێك لەدەستوپێوەندی پادشا، کوڕێکی نەخۆشی هەبوو. [٤٧]کاتێ پیاوەکە بیستی عیسا ناوچەی یەهودیەی بەجێهێشتووەو هاتووە بۆ ناوچەی جەلیل، هاتە لای‌و لێی پاڕایەوە لەگەڵی بچێت بۆ ئەوەی کوڕەکەی کە لەسەرەمەرگدا بوو چاك بکاتەوە. [٤٨]ئینجا عیسا ووتی: (باوەڕ ناکەن هەتا ئایەت‌و نیشانەی سەرسوڕهێنەر نەبینن!) [٤٩]لێرەدا پیاوەکە ووتی: (گەورەم، وەرە لەگەڵم پێش ئەوەی کوڕەکەم بمرێ!) [٥٠]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (بڕۆ! کوڕەکەت زیندووە!) پیاوەکە باوەڕی بەووشەکانی کردو ئەوێی بەجێهێشت. [٥١]کاتێ پیاوەکە بەڕێگاوە بوو هەندێ لەکۆیلەکانی تووش بوو، مژدەیان دایە کە کوڕەکەی زیندووە، [٥٢]ئەویش لێی‌پرسین لەچ کاتێکدا چاك بووەوە، لەوەڵامدا ووتیان: (دوێنێ لە کاژێری یەکی دوای نیوەڕۆ تایەکە بەریدا.) [٥٣]بەمە باوکەکە زانی ئەو کاژێرە ئەوکاتە بوو کە عیسا پێی ووت کوڕەکەت زیندووە. ئەوسا خۆی‌و خاوخێزانی هەموو باوەڕیان هێنا. [٥٤]ئەم نیشانە سەرسوڕهێنەرە نیشانەی دووەم بوو عیسا کردی دوای ئەوەی ناوچەی یەهودیەی بەجێهێشتو بەرەو ناوچەی جەلیل ڕۆیشت.

چاکردنەوە لەڕۆژی شەممە

٥ دوای ئەوە لەکاتی جەژنێکی جوولەکە عیسا چوو بۆ قودس، [٢]لەنزیك دەروازەی مەڕ حەوزێك هەبوو بەعیبری پێیان دەووت بەیتی حەسدا، لەدەورو پشتی پێنج هۆڵی لێبوو. [٣]لەوێدا ژمارەیەکی زۆر نەخۆش کەوتبوون لەکوێرو شەڵو گۆج، [چاوەڕێیان دەکرد ئاوی حەوزەکە بشڵەقێ، [٤]چونکە فریشتەیەك جار جارە دەهات بۆ حەوزەکەو ئاوەکەی دەشڵەقاند، جا ئەوەی یەکەم کەس بچووبایە ناو حەوزەکە، چاك دەبووەوە جۆری نەخۆشیەکەی هەرچیەك بووایە.] [٥]کابرایەك لەوێ بوو ماوەی سی‌وهەشت ساڵ بوو نەخۆش بوو. [٦]کاتێ عیسا کابرای بینی لەوێدا پاڵکەوتووە، زانی ماوەیەکی دوورو درێژی بەم جۆرە بەسەربردووە، لێی‌پرسی: (دەتەوێ چاكببیتەوە؟)

[۷]کابرای نەخۆش وەڵامی دایەوە: (گەورەم، کەسم نییە یارمەتیمبدات‌و بمخاتە ناو حەوزەکە کاتێ ئاوەکە دەشڵەقێ. کاتێ هەوڵدەدەم بچمە ناوبەوە یەکێکی‌تر پێشم دەکەوێ‌و دەچێتە ناو ئاوەکە.) [۸]ئەوسا عیسا پێی ووت: (هەستە! نوینەکەت هەڵگرەو بڕۆ!) [۹]دەستبەجێ کابرا چاك بووەوەو نوێنەکەی هەڵگرت‌و ڕۆیشت. ئەو ڕۆژەش شەممەبوو.

[۱۰]بۆیە دەسەلاتدارانی جوولەکە بەکابرای چاكبوویان ووت: (ئەمڕۆ شەممەیە. ناشێ نوینەکەت هەڵگری!) [۱۱]کابراش وەڵامی دانەوە: (ئەوەی چاکی کردمەوە پێیووتم: (نوێنەکەت هەڵگرەو بڕۆ!)) [۱۲]ئەوانیش لێیان پرسی: (کێ پێی ووتی: نوینەکەت هەڵگرەو بڕۆ؟) [۱۳]بەڵام کابرای کە چاكبووەوە نەیدەزانی ئەو کێیە، چونکە عیسا بێئەوەی هەستی پێبکرێ خۆی کێشایەوە لەو شوێنەی خەڵکەکەی لێبوو. [۱۴]دوای‌ئەوە عیسا کابرای لەپەرستگادا بینی پێی ووت: (ئا ئەوەتا چاكبوویتەوە. جارێکی‌کە مەگەرێرەوە بۆ گوناە تاوەکو شتی خراپترت بەسەر نەیەت!) [۱۵]ئینجا کابرا ڕۆیشت‌و بەجوولەکەکانی ووت کە عیسا چاکی کردۆتەوە. [۱۶]ئیتر جوولەکەکان دەستیانکرد بەچەوساندنەوەی عیسا، چونکە ئەو کارانەی لەڕۆژی شەممەدا دەکرد.

باوك‌و ڕۆڵە

[۱۷]بەڵام عیسا پێی ووتن: (تاوەکو لێستاش باوکم هەر کاردەکات، منیش هەروەها کاردەکەم!) [۱۸]جا لەبەرئەوە هەوڵدانی جوولەکەکان پەرەیسەند بۆ کوشتنی، تەنها لەبەرئەوە نا کە بەرێچی ڕۆژی شەممەی کرد بوو، بەڵکو لەبەرئەوەی ووتی خودا باوکیەتی، بەمەش خۆی یەکسان دەکرد لەگەڵ خودا. [۱۹]عیسا پێی ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ڕۆڵە ناتوانێ بەتەنها لەخۆیەوە هیچ بکات، بەڵکو دەبینێ باوکی چی دەکات ئەویش ئەوە دەکات. هەموو شتێ کە باوك دەیکات، ڕۆڵەش هەمان شت دەکات. [۲۰]چونکە باوك ڕۆڵەی خۆی خۆش‌دەوێ، هەرچیەك دەکات نیشانیدەدات، هەروەها لەم کارەش گەورەتری نیشاندەدات، ئەوسا سەرسام دەبن. [۲۱]هەروەك چۆن باوك

مردووان هەڵدەستێنێتەوەو زیندوویان دەکاتەوە، هەروەها ڕۆڵەش هەرکەسێکی بوێ زیندووی دەکاتەوە. [٢٢]باوك حوکم بەسەر کەس نادات، بەڵکو هەموو دەسەلاتی حوکمدانی داوە بە ڕۆڵە، [٢٣]جا با هەموو ڕێزی ڕۆڵە بگرن هەروەك چۆن ڕێزی باوك دەگرن. هەر کەسێکیش ڕێزی ڕۆڵە نەگرێ ڕێزی ئەو باوکە ناگرێ کە ناردوویەتی.

لەمردنەوە بەرەو ژیان

[٢٤]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی گوێ لەووشەکەم بگرێو باوەڕبهێنێ بەوەی ناردوومی ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، لەڕۆژی دوایدا حوکم نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە بۆ ژیان. [٢٥]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەو کاتە دێو ئەوەتا ئێستا هاتووە، کەوا مردووان گوێیان لە دەنگی ڕۆڵەی خودا دەبێ، ئینجا ئەوانەی گوێیان لێدەبێ زیندوودەبنەوە. [٢٦]چونکە هەروەك باوك سەرچاوەی ژیانە، بەم جۆرەش بەڕۆڵەی داوە سەرچاوەی ژیان بێ، [٢٧]دەسەلاتی حوکم بەسەردانی داوەتێ چونکە ئەو ڕۆڵەی مرۆڤە. [٢٨]سەرتان لەمە سوڕنەمێنێ: کاتێك دێ هەموو ئەوانەی لەناو گۆڕدان گوێیان لەدەنگی دەبێو [٢٩]دێنە دەرەوە، جا ئەوانەی کرداری چاکیان کردووە بەرەو هەستانەوەی ژیان دەڕۆن، بەڵام ئەوانەی کرداری خراپیان کردووە بەرەو هەستانەوەی حوکم بەسەردان.

[٣٠]من ناتوانم لەخۆمەوە هیچ بکەم، بەڵکو حوکمدەدەم بەپێی ئەوەی گوێم لێدەبێ، حوکمم بەسەردانەکەشم دادپەروەرانەیە، لەبەر ئەوەی هەوڵ نادەم خواستی خۆم بهێنمەدی، بەڵکو خواستی ئەوەی کە ناردوومی.

شایەتی باوك بۆ ڕۆڵەی خۆی

[٣١]ئەگەر خۆم شایەتی بۆخۆم بدەم شایەتیەکەم ڕاست نییە، [٣٢]بەڵام یەکێکی کە شایەتیم بۆ دەدات، منیش دەزانم ئەو شایەتیەی بۆ منی دەدات ڕاستە. [٣٣]ئێوە تێڕاوتان نارەد لای یەحیا ئەویش شایەتی بۆ ڕاستیدا. [٣٤]من ئەمە دەڵێم لەبەرئەوە نییە من پشت بەشایەتی مرۆڤ دەبەستم، بەڵکو لەبۆناو ڕزگاربوونتانە. [٣٥]یەحیا

چرایەکی ڕووناکی هەڵگراو بوو، حەزتان دەکرد ماوەیەك چێژ لەڕووناکیەکەی وەرگرن. [٣٦]بەڵام من شایەتیەکی مەزنترم هەیە لەوەی یەحیا، ئەویش شایەتی ئەو کارانەیە کە باوکم داوای لێکردووم تەواوی بکەم. جا ئەوەی دەیکەم بەڵاشکرا شایەتی بۆ من دەدا کە باوك منی ناردووە، [٣٧]ئەو باوکەی منی ناردووە خۆشی شایەتی بۆ من دەدا.

ئەوەی تێوە هەرگیز دەنگیتان نەبیستووە، هەروەها ڕواڵەتیتان نەبینیووە. [٣٨]ئەوەی ووشەکەی لەدڵتاندا نیشتەجێ نەبوو، چونکە ئەوەتا تێوە باوەڕناکەن بەوەی ناردوویەتی. [٣٩]تێوە کتێب دەپشکنن چونکە لەو باوەڕەدان بەرەو ژیانی هەتاهەتاییتان دەبات. ئەو پەرتووکانەش شایەتیم بۆ دەدەن. [٤٠]بەڵام تێوە ناتانەوێ بێن بۆ لای من تاکو ژیانتان هەبێ. [٤١]من شکۆمەندی لەخەڵك وەرناگرم. [٤٢]بەڵام من دەتانناسم، هەروەها دەزانم خۆشەویستی خودا لە ناوەڕۆکتاندا نییە. [٤٣]جا ئەوەتا من بەناوی باوکمەوە هاتووم پێم ڕازی نین، بەڵام پێشوازی لەوە دەکەن کە بەناوی خۆیەوە دێت. [٤٤]ئەگەر تێوە شکۆمەندی لەیەکتری وەربگرنو ئەو شکۆمەندیەی لەتاکە خوداوەیە داوانەکەن، ئیتر چۆن دەتوانن باوەڕبهێنن؟ [٤٥]لەو باوەڕەدا مەبن من شکاتتان لێبکەم لای باوك، لەوێ یەکێکی کە هەیە شکاتتان لێبکات، ئەویش موسایە کە هیواتان پێیەتی. [٤٦]ئەگەر باوەڕتان بەموسا بکردایە، ئەوسا باوەڕتان بەمنیش دەکرد، چونکە ئەو لەبارەی منەوە نووسیویەتی. [٤٧]کەواتە گەر تێوە باوەڕنەکەن بەوەی موسا نووسیویەتی، ئیتر چۆن باوەڕ بە قسەکانی من دەکەن؟)

تێرکردنی پێنج هەزار کەس

٦ دوای ئەمە عیسا پەڕیەوە ئەوبەری دەریاچەی جەلیل کە دەریاچەی تەبەریە، [٢]ئینجا ژمارەیەکی زۆر خەڵکی دوای کەوتن، چونکە نیشانەی سەرسوڕهێنەری چاکبوونەوەی نەخۆشیان لێبینی. [٣]عیساو قوتایەکانیشی چوونە سەر شاخێكو لەوێ دانیشتن. [٤]هەروەها جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکەکانیش نزیك بوو. [٥]کاتێ عیسا سەیری کردو

بینی ژمارەیەکی زۆر بەرەو ڕووی دێن، بە فیلیپۆسی ووت: (لەکوێ نان بکڕین تا نانی ئەم هەمووە بدەین؟) [٦]ئەمەی ووت بۆئەوەی تاقی کاتەوە، چونکە عیسا خۆی دەیزانی چی دەکات. [٧]فیلیپۆس وەڵامی دایەوە: (گەر تەنانەت بایی دووسەد دیناریش* نان بکڕین، بەشی ئەوە ناکات هەریەکەیان پارچەیەکی بچووکی بەرکەوێ!) [٨]ئینجا ئەندەراوس، برای شەمعون پەترۆس، کە یەکێك بوو لە قوتابیەکانی پێی ووت: [٩](لێرە کوڕێك هەیە پێنج نانی جۆو دوو ماسی پێیە. بەڵام ئەمە چیە بۆ ئەم کۆمەڵە گەورەیە؟) [١٠]عیسا ووتی: (دایانبنیشێنن!) پیاوەکان کە ژمارەیان پێنج هەزار کەسێك دەبوو لەوێدا سەوزە گیایەکی زۆری لێبوو لەسەری دانیشتن. [١١]عیسا نانەکانی هەڵگرتو سوپاسی خودای کرد، ئینجا ئەوەندەی پێویستیان پێبوو دابەشی کرد بەسەر دانیشتوان، هەمان شتیشی لە دوو ماسیەکە کرد. [١٢]کاتێ تێربوون، بە قوتابیەکانی ووت: (ئەو لەتە نانانەی ماوەتەوە کۆی کەنەوە تاکو هیچ شتێك بەفیڕۆ نەڕوات!) [١٣]ئەوانیش کۆیان کردەوە، ئینجا لەپێنج نانە جۆیەکە دوانزە سەبەتە لەتە نانی پاشماوەیان کۆکردەوە لە نانخۆران. [١٤]کاتێ خەڵکەکە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەیان بینی کە عیسا کردی ووتیان: (بەڕاستی، ئەمە ئەو پێغەمبەرەیە بۆ جیهان هاتووە.) [١٥]عیسا کە زانی ئەوان خەریکن بیڕفێنێو بیکەن بە پادشا، بەتەنها گەڕایەوە بۆسەر شاخ.

عیسا بەسەر ئاوەدا دەڕوات

[١٦]کاتێ تێوارە داهات قوتابیەکانی هاتنەخوارەوە بۆ دەریاچەکە، [١٧]سواری بەلەمێك بوونو بەرەو شاری کەفەرناحوم کە کەوتبووە بەری ئەوبەری دەریاچەکەوە کەوتنە ڕێ. تاریکی داهات بەڵام عیسا هێشتا نەگەیشتبووە لایان. [١٨]ئینجا ڕەشەبایەکی بەهێز هەڵی کرد، ئاوی دەریاچەکەی شڵەقاند. [١٩]دوای ئەوەی قوتابیەکان نزیکەی پێنج تا شەش کیلۆمەتر سەولیان لێدا، عیسایان بینی نزیك دەبێتەوە لەبەلەمەکەیانو بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا دەڕوا. ترسیان لێنیشت. [٢٠]پێی ووتن: (منم،

مەترسن!) [٢١]هەر ئەوەندەی داوایان لێکرد سواری بەلەمەکەیێ، یەکسەر بەلەمەکە گەیشتە شوێنی مەبەست.

[٢٢]بۆ بەیانی، ئەو خەڵکەی لەسەر کەناری ئەوبەری دەریاچەکە مابوونەوە تەنها یەك بەلەمیان بینی، بەیریشیان هاتەوە عیسا لەگەڵ قوتابیەکانی سواری بەلەمەکە نەببوو، بەڵکو قوتابیەکانی بەتەنها سواربببوون. [٢٣]ئیتر چەند بەلەمێکی کە لەشاری تەبەریەوە هاتن، لەنزیك ئەو شوێنە لەنگەریان گرت کە ئەو نانەیان تیادا خواردبوو پاش ئەوەی خوداوەند سوپاسی خودای لەسەرکردبوو. [٢٤]کاتێ خەڵکەکە عیساو قوتابیەکانیان لەوێ نەبینی، سواری ئەو بەلەمانە بوونو چوون بۆ کەفەرناحوم تا بەشوێن عیسا بگەڕێن.

من نانی ژیانم

[٢٥]جا کاتێ لەبەری ئەوبەری دەریاچەکەوە دۆزییانەوە، پێیان ووت: (مامۆستا، کەی گەیشتیتە ئێرە؟) [٢٦]عیسایش لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: تێوە بەدوامدا دەگەڕێن لەبەرئەوەنا کە نیشانەی سەرسوڕهێنەرتان بینی، بەڵکو لەبەرئەوەی لەنانەکەتان خواردو تێربوون. [٢٧]لەپێناوی خۆراکی لەناوچوو ئیش مەکەن، بەڵکو لەپێناو ئەو خۆراکەی دەمێنێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ دەتاندات، چونکە ڕۆڵە مۆری خودای باوکی پێوەیە.) [٢٨]لێرە پێیان ووت: (دەبێ ئێمە چی بکەین، تاکو کارەکانی خودا بکەین؟) [٢٩]ئەویش وەڵامی دانەوە: (ئەمەیە کاری خودا: باوەڕبهێنن بەوەی ناردوویەتی.) [٣٠]ئەوسا پێیان ووت: (چ نیشانەیەکی سەرسوڕهێنەر دەکەیت تا ببینین و باوەڕت پێبکەین؟ دەتوانی چیبکەیت؟ [٣١]باوباپیرانمان مەنیان* خواردووە لەبیاباندا هەروەك نووسراوە: {ئەو لە ئاسمانەوە نانی دانێ تا بیخۆن!})

[٣٢]عیسا پێیووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: موسا نەبوو لەئاسمانەوە نانی دانێ، بەڵکو باوکمە نانی ڕاستیتان دەداتێ لەئاسمانەوە. [٣٣]چونکە نانی خودا ئەوەیە کە لەئاسمانەوە دابەزیوەو ژیان بەجیهان دەبەخشێ.) [٣٤]پێیان ووت: (گەورە، هەموو کاتێ ئەو

نانـەمان بـدەرێ.) [٣٥]عیسـا وەلآمـی دانەوە: (من نانی ژیانم، ئەوەی بێتە لام برسی نابێت، ئـەوەش باوەڕم پێبهێنـێ هـەرگیز تینـووی نـابێ. [٣٦]بـەلآم هـەروەکو پێمووتن تێوە منتـان بینـی کەچی باوەڕناکەن، [٣٧]جا هەرکەسێك باوکم پێمدەبەخشێ بۆ لای من دێـت، هەرکەسێکیش بێتە لای مـن، هـەرگیز دەری ناکەمـە دەرەوە. [٣٨]چونکـە مـن لەئاسـمانەوە دابـەزیوم، بـۆ ئـەوە نـا خواسـتی خـۆم بهێنمـەدی، بـەڵکو بۆئەوەی خواستی ئـەوە بهێنمـەدی کـە ناردوومی. [٣٩]ئەمـەش خواستی ئەوەیە کە منی نـاردووە: کـەس نیـە لەوانـەی داویەتیە من لەناوبچێ، بـەڵکو لـەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. [٤٠]چونکـە خواستی بـاوکم ئەمەیـە: هـەر کەسـێ ڕۆڵە بینـێو بـاوەڕی پێبهێنـێ، ژیـانی هەتاهـەتایی دەبـێ، لـەڕۆژی دواییشـدا زیندووی دەکەمەوە.)

[٤١]جوولەکـەکان دەسـتیانکرد بـە نـارەزایی دەربڕیـن بەرامبـەر بەعیسـا چونکـە دەیووت: (مـن ئـەو نانـەم لەئاسـمانەوە هاتۆتـە خـوارەوە.) [٤٢]ووتیان: (ئەمە عیسای کوڕی یوسف نییە کە ئێمە دایکـو بـاوکی دەناسین؟ ئێستا چـۆن دەڵـێ مـن لـە ئاسـمانەوە هاتووەتە خوارەوە؟)

[٤٣]عیسـاش وەلآمـی دانـەوە: (لـەناو خۆتـاندا بۆڵـەبۆڵ مەکـەن! [٤٤]هیـچ کەسـێ ناتوانـێ بێتە لای من گەر بـاوك ئەوەی منی ناردووە ڕانەکێشێ، منیـش لەڕۆژی دواییدا زینـدووی دەکەمـەوە. [٤٥]لەپەرتووکی پێغەمبـەراندا نووسـراوە: {هـەموو لـەخوداوە فـێردەبن}، ئیـتر هەرکەسـێ گوێ لەباوك بگرێو لێوەی فێربێ بـۆ لای مـن دێـت. [٤٦]ئەمـەش مانای ئەوە نیـە یـەکێك هـەبێ بـاوکی بینیبێ تەنها ئەوەی کە لەخوداوەیە ئەو باوکی بینیوە.

[٤٧](ڕاسـتی ڕاسـتیتان پێدەڵێـم: ئەوەی باوەڕ بهێنـێ ژیـانی هەتاهـەتایی هەیە. [٤٨]من نانی ژیـانم. [٤٩]باوباپیرانتـان لەبیاباندا مەنیان خوارد لەگـەڵ ئـەوەش مـردن، [٥٠]بـەڵآم ئـەوەتا ئـەو نانـەی لەئاسمان هاتۆتە خوارەوە، ئەوەی هـەر مرۆڤێ لێی بخوات نامرێ. [٥١]مـن ئـەو نانـە زینـدووەم لەئاسـمانەوە هاتۆتـە خوارەوە. ئەوەی لەم نانە بخوا تاهەتایـە دەژی. ئەو نانەش کە من دەیدەم ئەوە لەشـمە، دەیبەخشـم لـەپێناوی ژیـانی جیهاندا.)

[٥٢]ئـەم قسـانە بـووە هـۆی دەمەقاڵەیـەکی تونـدو ڕەق لـەنێوان جوولەکەکاندا، ئینجا پرسیاریان کرد: (چۆن ئەمـە دەتوانێ لەشی خۆیمان بداتێ تـا بیخۆیـن؟) [٥٣]عیسا وەاڵمی دانـەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێـم: ئەگـەر لـە لەشـی ڕۆڵـەی مـرۆڤ نەخۆنو لەخوێنی نەخۆنەوە، ژیـان لـە نێـوەدا نییـە. [٥٤]بـەاڵم ئـەوەی لەشـم بخـواتو خوێنـم بخواتـەوە، ژیـانی هەتاهەتایی دەبێ، هـەروەها لـە ڕۆژی دوایـیـدا زیـنـدووی دەکەمـەوە، [٥٥]چونکە لەشم خۆراکی ڕاستەقینەیەو خوێنیشـم خواردنـەوەی ڕاسـتەقینەیە. [٥٦]دیسان هەر کەسێ لە لەشم بخوات و لـەخوێنم بخواتـەوە لـە منـدا جێگیردەبێو منیـش لەئـەودا. [٥٧]چـۆن بـاوکی زینـدووم منـی نـاردووەو مـن زینـدووم بـەو باوکـە، هەمانشـت بـەهۆی منـەوە ئـەوەی لـە لەشـم دەخوات زیندووەدبێ. [٥٨]جا ئەمە ئـەو نانەیە لەئاسمان هاتەخوارەوە، ئەمـەش وەکو ئەو مەنـە نییـە کـە باوباپیرانتـان خواردیـانو مـردن. ئـەوەی لـەم نانـە بخوات تاهەتایە دەژی.)

[٥٩]عیسا ئەمانەی هەموو لەکەنیشتدا ووت، کـاتێ لەشـاری کەفـەرناحوم خەڵکەکەی فێردەکرد.

قوتابیەکان گومان دەکەن

[٦٠]زۆر لەقوتابیـەکانی کـە گوێیـان لەمـە بـوو ووتیـان: (ئـەم قسـانە چـەند گرانە! کێ دەتوانێ گوێی لـێبگرێ؟) [٦١]عیسا هەستی کرد قوتابیەکانی بەهۆی ئەمـەوە بۆڵـەبۆڵ دەکـەن، ئەوسـا لێیپرسـین: (ئایـا ئەمـە دەتانخاتـە گومانەوە؟ [٦٢]ئەی ئەگەر ببینـن ڕۆڵـەی مرۆڤ بەرزبکرێتەوە بـۆ ئـەو شـوێنەی لەپێشـا لێیبـوو؟ [٦٣]ڕۆح ژیـان دەدات، بەاڵم لەش بەکەڵکی هیـچ نایـەت. ئـەو ووشـانەی کـە پێمووتـن ئەوانـە ڕۆحو ژیـانن. [٦٤]بـەاڵم هـەندێکتان باوەڕناکـەن!) عیسـا لەسـەرەتاوە دەیزانی کێن ئەوانەی باوەڕی پێناکەن، هەروەها کێیە ئەوەی دەیدا بەدەستەوە. [٦٥]ئینجا ووتی: (لەبەرئـەوە پێـم ووتـن کـەس نـاتوانێ بـێ بـۆ لای مـن، گـەر باوك ئەمەی پێنەبەخشێ.)

[٦٦]لەوکاتـەدا زۆر لـە قوتابیـەکانی بەجێیان هێشتو ئیـتر دوای نەکـەوتن. [٦٧]ئەوسـا عیسـا بـەدوانزە قوتابیەکـەی ووت: (تێـوەش دەتانـەوێ وەك ئـەوان

بڕۆن؟) [68] شەمعون پەترۆس وەڵامی دایەوە: (گەورەم، بۆ لای کێ بڕۆین؟ ووشەکانی ژیانی هەتاهەتایی لای تۆیە. [69] ئێمە باوەڕمان هێناوەو زانیومانە تۆ پاکوپیرۆزی خودای!) [70] ئینجا عیسا ووتی: (ئایا من ئێوەی دوانزەم هەڵنەبژاردووە؟ لەگەڵ ئەوەشدا یەکێ لەناوتاندا شەیتانە!) [71] لێرەدا مەبەستی لەیەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدواییدا ناپاکی لەگەڵ کرد، هەرچەندە یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکەی.

ڕقی جیهان بۆ عیسا

٧ دوای ئەوەی عیسا دەستی کرد بەگەڕان بەناوچەی جەلیلدا، نەیویست بەناوچەی یەهودیەدا بگەڕێ، چونکە دەسەڵاتدارانی جوولەکە هەوڵی کوشتنیان دەدا. [2] کاتێ جەژنی کەپرەشینەی* جوولەکەکان نزیک بووەوە، [3] براکانی پێیانووت: (ئەم ناوچەیە بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ناوچەی یەهودیە تاکو قوتابیەکانت کردارەکانت ببینن، [4] هیچ کەسێ بەنهێنی ئیش ناکات گەر بیەوێ ناوبانگ دەرکات. تۆ کە ئەم شتانە دەکەیت خۆت دەرخە بۆ خەڵکی.) [5] هەرچەندە براکانیشی خۆیان باوەڕیان پێنەدەکرد. [6] عیسا لەوەڵامدا ووتی: (جارێ کاتم نەهاتووە، بەڵام کاتی تۆیە هەردەم گونجاوە. [7] جیهان ناتوانێ ڕقی لێتان بێت، بەڵام ڕقی لەمن دەبێتەوە، چونکە من شایەتم بەسەریەوە کە کردەوەکانی خراپە. [8] ئێوە خۆتان بۆ جەژن بڕۆن بۆ ئەوێ، من نایەم بۆ ئەم جەژنە. چونکە هێشتا کاتی من نەهاتووە.) [9] عیسا ئەمەی پێووتنو لە ناوچەی جەلیل مایەوە.

[10] دوای ئەوەی براکانی ڕۆیشتن بۆ جەژنەکە، ئەویش ڕۆیشت بۆ ئەوێ، بەڵام بەنهێنی نەک بەئاشکرا. [11] دەسەڵاتدارانی جوولەکە لەجەژنەکەدا بەدوایدا دەگەڕانو دەیانپرسی: (ئەو لەکوێیە؟) [12] دەربارەی ئەو لە نێوان خەڵکەکەدا چرپەچرپێکی زۆر هەبوو، هەندێکیان دەیانووت: (پیاوێکی چاکە.) بەڵام هەندێکی کەیان دەیانووت: (نەخێر بەڵکو گەل گومڕا دەکات.) [13] جا لەترسی دەسەڵاتدارانی جوولەکە کەس بەئاشکرا باسی نەدەکرد.

بیروڕای جیاواز دەربارەی عیسا

[۱۴]کاتێ نیوەی جەژن تێپەڕی، عیسا چوو بۆ پەرستگاو دەستی کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە. [۱۵]جوولەکەکان سەرسام بوونو پرسیان: (چۆن لەکتێب دەزانێت بەبێ ئەوەی خوێندبێتی؟) [۱۶]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (فێرکردنەکانم هی خۆم نییە، بەڵکو هی ئەوەیە کە ناردوومی. [۱۷]جا هەر کەسێ بیەوێ بەخواستی خودا کار بکات دەزانێ ئاخۆ فێرکردنەکانم لەلایەن خوداوەیە یاخود لەخۆمەوە قسە دەکەم. [۱۸]ئەوەی لەخۆیەوە قسە بکات، داوای شکۆمەندی بۆ خۆی دەکات، بەڵام ئەوەی داوای شکۆمەندی بۆ ئەوە بکات کە ناردوویەتی، ئەوکەسە ڕاستەو درۆی تیادانییە. [۱۹]ئایا موسا شەریعەتی نەداونەتێ؟ بەڵام کەستان لەسەری ناڕۆن! بۆچی هەوڵی کوشتنم دەدەن؟) [۲۰]خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە: (ڕۆحی پیست تیادایە! کێ دەیەوێ بتکوژێ؟) [۲۱]عیسا پێی ووتن: (تەنها کارێکم کرد هەمووتان سەرتانسوڕما. [۲۲]جا چونکە موسا ڕای‌سپاردوون خەتەنە بکەن، هەرچەندە ئەمەش ناگەڕێتەوە بۆ موسا بەڵکو بۆ باووباپیران، تەنانەت لەڕۆژی شەممەشدا پێت مرۆڤ خەتەنە دەکەن. [۲۳]گەر هاتوو تێوە مرۆڤێکتان خەتەنەکرد لەڕۆژی شەممەدا هەتا بەڕێچی شەریعەتی موسا نەکەن، ئایا دەبێ لەمن تووڕەبن چونکە مرۆڤێکم بە تەواوی لەڕۆژی شەممەدا چاککردۆتەوە؟ [۲۴]بەسەرزاری حوکم مەدەن، بەڵکو حوکمێکی دادپەروەرانە بدەن.) [۲۵]لەوکاتەدا هەندێ لەدانیشتوانی شاری قودس ووتیان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە کە دەیانەوێ بیکوژن؟ [۲۶]ئا ئەوەتا بەئاشکرا قسە دەکاتو کەسیش هیچی پێناڵێ. ئایا سەرۆکەکانمان دڵنیا بوونە کە ئەو بەڕاستی مەسیحە؟ [۲۷]کاتێ مەسیح دێ کەس نازانێ لەکوێوە هاتووە، بەڵام تێمە ڕەگەزو بنەچەی ئەمە دەناسین!)

[۲۸]بۆیە کاتێ عیسا لەپەرستگادا خەڵکی فێردەکرد، دەنگی بەرزکردەوەو ووتی: (ئایا بەڕاستی تێوە من دەناسنو دەزانن لەکوێوە هاتووم؟ من لەخۆمەوە نەهاتووم، جا ئەوەی منی ناردووە ئەو ڕاستەو تێوە ناینناسن. [۲۹]بەڵام من ئەو دەناسم چونکە من لەوەو ئەویش منی

ناردووە.) [۳۰]ئەوسا جوولەکەکان هەوڵی گرتنیاندا، بەڵام کەس دەستی بۆ درێژ نەکرد، چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو. [۳۱]لێرە ژمارەیەکی زۆر لەخەڵکی باوەڕیان پێهێناو ووتیان: (کاتێ مەسیح بێت، ئایا نیشانەی سەرسوڕهێنەری زیاتر دەکات لەوەی ئەم پیاوە کردوویەتی؟)

[۳۲]فەریسیەکان گوێیان لێبوو خەڵکەکە دەربارەی عیسا چرپەچرپ دەکەن لەگەڵ یەکتری، ئەوسا ئەوانو سەرۆك کاهینەکان چەند پاسەوانێکیان نارد تاییگرن. [۳۳]عیسا ووتی: (من تەنها بۆ ماوەیەکی کەم لەگەڵتاندام، ئینجا دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی ناردوومی. [۳٤]ئەوکاتە بەدوامدا دەگەڕێن و نامدۆزنەوە، هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم.) [۳۵]ئیتر جوولەکەکان لەنێوان خۆیاندا پرسیاریان کرد: (نیازی کوێی هەیە بۆی بڕواتو ئێمە نایدۆزینەوە؟ ئایا بۆ لای هاوە یۆنانیانە دەڕوات کە جوولەکەکان تیایدا پەرشوبلاو بوونەتەوە، تاوەکو یۆنانیەکان فێربکات؟ [۳۶]مەبەستی چیە لەوەی کە دەڵێ: (دەگەڕێن بەدوام بەڵام نامدۆزنەوە، هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟))

ڕووباری زیندوو

[۳۷]لەدوا ڕۆژی جەژندا، کە گرنگترین ڕۆژی بوو، عیسا ڕاوەستاو بەدەنگی بەرز ووتی: (گەر یەکێ تینووی بوو بایێتە لای من و بخواتەوە. [۳۸]ئەوەی باوەڕم پێبهێنێ، لەناوەڕۆکیدا ڕووباری ئاوی ژیان هەڵدەقوڵێ.) [۳۹]لێرە عیسا مەبەستی لەڕۆحی پیرۆزبوو، کە دەدرێ بەوانەی باوەڕی پێدەهێنن، چا لەو ڕۆحە جارێ نەدرابوو چونکە هێشتا عیسا شکۆدار نەببوو.

[٤۰]کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم ووشانە بوو، هەندێکیان ووتیان: (ئەمە بەراستی پێغەمبەرەکەیە!) [٤۱]هەروەها هەندێکی کەیان ووتیان: (ئەمە مەسیحە.) بەڵام چەند کەسێکی کە ووتیان: (ئایا مەسیح لەناوچەی جەلیلەوە دەردەکەوێ؟ [٤۲]ئایا لەکتێبدا باس نەکراوە مەسیح لەنەوەی داود پەیدا دەبێ، لەدێی بەیتلەحم کە داودی لێبووە؟) [٤۳]جا بەهۆی ئەوەوە دووبەرەکی لەبیروڕا لەنێوان

خەڵکەکەدا دروست بوو.
٤٤هەندێکیان ویستیان بیگرن، بەڵام
کەسیان دەستیان بۆ نەبرد.
٤٥ئەوسا پاسەوانەکان گەڕانەوە
لای فەریسیەکانو سەرۆك
کاهینەکان، ئەوانیش لێیان پرسین:
(بۆچی نەتان هێنا؟) ٤٦لەوەڵامدا
ووتیان: (هەرگیز کەس وەك ئەو
قسەی نەکردووە!) ٤٧ئەوانیش پێیان
ووتن: (ئایا تێوەش گومڕا بوون؟
٤٨ئایا بینیوتانە یەکێ لەسەرۆکەکان
یاخود فەریسیەکان باوەڕی پێبهێنن؟
٤٩نەخێر! تەنها ئەو خەڵکە نەفرەت
لێکراوەی لەشریعەت نازانن.)
٥٠بەڵام یەکێ لەوان کە ناوی
نیقۆدیموس بوو، ئەوەی بەشەو بۆ
لای عیسا هاتبوو، پێی ووتن: ٥١(ئایا
شەریعەتی تێمە ڕێگا دەدات حوکم
بدرێ بەسەر یەکێکدا بێئەوەی
یەکەمجار گوێ لەو کەسە بگیرێ تا
بزانرێ چی کردووە؟) ٥٢ئەوانیش
وەڵامیان دایەوە: (ئایا تۆش
لەدانیشتوانی جەلیلی؟ کتێب بخوێنەوە
ئەوسا دەزانی هەرگیز لەجەلیل
پێغەمبەر دەرناکەوێ!) [٥٣ئیتر هەر
یەکە ڕۆیشتەوە بۆ ماڵی خۆی.

ئافرەتێکی داوێنپیس

٨ بەڵام عیسا بۆ شاخی زەیتون
ڕۆیشت. ٢لەبەرەبەیان
گەڕایەوە بۆ پەرستگا، خەڵکێکی زۆر
لێی کۆبوونەوە، ئەویش دانیشتو
دەستی کرد بەفێرکردنیان. ٣مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان ژنێکی داوێن
پیسیان هێنایە لایو لەناوەراست
ڕایانگرت، ٤پێیان ووت: (مامۆستا ئەم
ژنە لەکاتی داوێنپیسیدا گیراوە. ٥موسا
لەشەریعەتدا ڕایسپاردوین ئەوانەی
وەك ئەم ژنە وان دەبێ بەردباران
بکرێن، تۆ چی دەڵێی؟) ٦ئەمەیان
لێیپرسی تا تاقی بکەنەوەو هۆیەك
بدۆزنەوە بۆ تاوانبارکردنو
دادگایی کردنی. بەڵام عیسا سەری
داگرتو بەپەنجە دەستی کرد بەنووسین
لەسەر زەوی. ٧کاتێ ئەوان هەر سوور
بوون لەسەر پرسیارەکەیان، عیسا
سەریهەڵبڕیو پێی ووتن: (کامتان
بێگوناهە با یەکەم بەردی لێبدات!)
٨دیسان سەری داگرتەوەو دەستی کرد
بەنووسین لەسەر زەوی. ٩کە گوێیان
لەم قسەیە بوو، لە پیرەکانیانەوە هەموو
یەك لەدوای یەك خۆیان کێشایەوە.
ئەوسا عیسا بەتەنها مایەوە، ژنەکەش

لەشوێنی خۆی وەستابوو. [١٠]ئینجا عیسا سەری بەرزکردەوە، لەژنەکە زیاتر کەسی‌تری نەبینی، پێی ووت: (ئەی ئافرەت ئەوان لە کوێن؟ کەسیان تاوانباری نەکردی؟) [١١]ئەویش وەڵامی دایەوە: (نەخێر گەورەم.) عیساش پێی ووت: (منیش تاوانبارت ناکەم، بڕۆ جارێکی کە گوناە مەکە!)]

من ڕووناکی جیهانم

[١٢]جارێکی کە عیسا گفتوگۆی لەگەڵدا کردنو ووتی: (من ڕووناکی جیهانم. ئەوەی دوامبکەوێ بەتاریکیدا ناڕوات، بەڵکو ڕووناکی ژیانی دەبێ.) [١٣]فەریسیەکان بەرەکانیان کردو ووتیان: (تۆ لێستا شایەتی بۆ خۆت دەدەیت، بەڵام شایەتیەکەت ڕاست نیە.) [١٤]ئەویش وەڵامی‌دایەوە: (لەگەڵ ئەوەی من شایەتی بۆ خۆم دەدەم، شایەتیەکەم ڕاستە، چونکە دەزانم لەکوێوە هاتووەو بۆ کوێ دەڕۆم، بەڵام لێوە نازانن لەکوێوە هاتووەو بۆ کوێ دەڕۆم. [١٥]جا لێوە بەپێی لەش حوکمدەدەن بەسەرم، بەڵام من حوکم بەسەر کەس نادەم، [١٦]لەگەڵ ئەوەشدا گەر حوکمم بدەم حوکمەکانم دادپەروەرانەیە، چونکە من بەتەنها حوکم نادەم، بەڵکو منو ئەو باوکەی نێردووەمی. [١٧]لەشەریعەتەکەتان نووسراوە شایەتی دوو پیاو ڕاستە. [١٨]من ئەوەم شایەتی بۆخۆم دەدەم، هەروەها ئەو باوکەی نێردووەمی شایەتیم بۆ دەدات.) [١٩]ئەوسا لێیانپرسی: (باوکت لەکوێیە؟) لەوەڵامدا ووتی: (لێوە من ناناسن، باوکیشم ناناسن. گەر منتان بناسیایە باوکمیشتان دەناسی.) [٢٠]عیسا ئەم قسانەی لەلای سندوقی بەخشینی پەرستگادا کرد کاتێ خەڵکی فێر دەکرد، بەڵام هیچ کەسێ نەیگرت، چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو.

[٢١]ئینجا عیسا پێی ووتن: (من دەڕۆمو لێوە بەدوامدا دەگەڕێن، بەڵام ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم، بەڵکو بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [٢٢]دەستەڵاتدارانی جوولەکە دەستیانکرد بەپرسیارکردن: (ئایا مەبەستی لەم قسەیە چیە ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟ ئایا خۆی دەکوژێ؟) [٢٣]وەڵامی عیسا ئەوەبوو: (لێوە لەخوارەوەن، بەڵام من لەسەرەوەم، لێوە سەر بەم جیهانەن،

بەڵام من سەر بەم جیهانە نیم. [۲۴]جا لەبەرئەوە بوو پێموونت: بەگوناهەکانتانەوە دەمرن، چونکە ئەگەر باوەڕ نەهێنن من ئەوم، بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [۲۵]لێیانپرسی: (تۆ کێیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من هەر ئەو کەسەم لەسەرەتاوە پێموووتون! [۲۶]زۆر شتم هەیە بیڵێم و حوکمی پێبدەم بەسەرتان. بەڵام ئەوەی منی ناردووە، ئەو خۆی ڕاستییە، ئەوەی بەجیهانیشی دەڵێم ئەوەیە کە لەوم بیستووە.) [۲۷]جا ئەوان تێنەگەیشتن عیسا لەم قسەیە مەبەستی لەباوکی بوو. [۲۸]لەبەرئەوە عیسا پێی ووتن: (کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ هەڵدەواسن دەزانن من ئەوم، هەروەها من لەخۆمەوە هیچ ناکەم، بەڵکو ئەو قسانە دەڵێم کە باوکم فێری کردووم. [۲۹]ئەوەی ناردوومی لەگەڵمدایە، بەتەنها بەجێی نەهێشتووم، چونکە هەمیشە بەپێی ڕەزامەندی ئەو کاردەکەم.)

ڕاستی ئازادتان دەکات

[۳۰]کاتێ عیسا ئەم قسانەی دەکرد، ژمارەیەکی زۆر خەڵك باوەڕیان پێهێنا. [۳۱]ئەوسا عیسا بەو جوولەکانەی باوەڕیان پێیهێنابوو ووتی: (گەر لەسەر ووشەکانم جێگیربن، بەڕاستی دەبنە قوتابی منو [۳۲]ڕاستی دەناسنو ڕاستیش ئازادتان دەکات.) [۳۳]جوولەکەکان لەوەڵامدا ووتیان: (ئێمە نەوەی ئیبراهیمین، هەرگیز کۆیلەی کەس نەبووین! ئیتر چۆن پێمان دەڵێی: ئێوە ئازاد دەبن؟) [۳۴]عیساش وەڵامی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: هەرکەسێ گوناە بکات دەبێت بەکۆیلەی گوناە. [۳۵]کۆیلە لەماڵی گەورەکەیدا تاسەر نامێنێتەوە، بەڵام ڕۆڵە تاسەر تیایدا دەژی. [۳۶]جا گەر ڕۆڵە ئازادی کردن، ئەوا بەڕاستی ئازاد دەبن. [۳۷]من دەزانم ئێوە لەنەوەی ئیبراهیمن. بەڵام ئێوە هەوڵی کوشتنم دەدەن، چونکە ووتەکانم لەدڵتان جێگەی نابێتەوە. [۳۸]من چیم لەلای باوك بینیوە دەیڵێم، بەڵام ئێوە چیتان لەباوکتانەوە بیستووە کاری پێدەکەن.)

[۳۹]ئەوان بەرەرەکانیان کردو ووتیان: (ئیبراهیم باوکمانە!) عیساش ووتی: (گەر ڕۆڵەی ئیبراهیم بوونایە، کردارەکانی ئیبراهیمتان دەکرد. [۴۰]بەڵام چونکە من ئەو کەسەم ئەو

ڕاستییەی لەخوداوە بیستبووم پێم ووتن، ئیوە هەوڵی کوشتنم دەدەن، ئەمەش ئیبراهیم نەیکردووە. ٤١ئێوە کرداری باوکتان دەکەن!) ئەوانیش پێیان ووت: (ئێمە بەزۆڵی لەدایك نەبووین! یەك باوکمان هەیە ئەویش خودایە.) ٤٢عیساش ووتی: (گەر خودا باوکتان بووایە، منتان خۆش دەویست، چونکە من لە خوداوە دەرچووم و هاتووم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵکو ئەو ناردوومی. ٤٣بۆچی لەووتەکانم تێناگەن؟ چونکە توانای گوێگرتنی ووشەکانی منتان نییە! ٤٤ئێوە ڕۆڵەی شەیتانی باوکتانن، دەتانەوێ ئارەزووەکانی باوکتان جێبەجێ بکەن. ئەو هەر لەسەرەتاوە خەڵك کوژ بووە، نەیتوانی لەناو ڕاستیدا بچەسپێ، چونکە ڕاستی لەودا نییە! کاتێکیش درۆ دەکات، ئەوە دەردەخات کەتیایەتی، چونکە خۆی درۆزنەو باوکی درۆیە! ٤٥بەڵام چونکە من ڕاستیتان پێدەڵێم باوەڕم پێناکەن. ٤٦کامتان دەتوانن گوناهێکم لێبدۆزنەوە؟ جا مادام ڕاستی دەڵێم، بۆچی باوەرم پێناکەن؟ ٤٧ئەوەی لەخوداوە بێت، گوێ لەووشەی خودا دەگرێ. بەڵام ئێوە ووشەی خوداتان ناوێ چونکە لەخودا نین!)

٤٨ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئایا ئێمە قسەکانمان ڕاست نییە کە دەڵێین تۆ سامری، هەروەها ڕۆحی پیست تیایە؟)

٤٩ئەویش وەڵامی دانەوە: (ڕۆحی پیسم تیادانییە، بەڵام ڕێزی باوکم دەگرمو ئێوەش بەسووکی سەیرم دەکەن. ٥٠من داوای شکۆمەندی بۆ خۆم ناکەم، بەڵام یەکێ هەیە بۆم داوا دەکاتو حوکم دەدا. ٥١ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی گوێڕایەڵی ووتەکانم بێ هەرگیز مردن نابینێ.)

٥٢ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئێستا بۆمان دەرکەوت کە ڕۆحی پیست تیایە. ئیبراهیمو پێغەمبەران مردن، کەچی تۆ دەڵێیت ئەوەی گوێڕایەڵی ووتەکانم بێت هەرگیز تامی مردن ناکات. ٥٣ئایا تۆ گەورەتری لەئیبراهیمی باوکمان کە مرد؟ تەنانەت پێغەمبەرانی خودایش مردن، کەواتە خۆت بەچی دادەنێی؟)

٥٤عیساش لەوەڵامدا ووتی: (گەر من خۆم شکۆدار بکەم، ئەوا شکۆمەندیەکەم هیچ نییە. بەڵام باوکمە

کەوا شکۆدارم دەکات ئەوەی لێوە دەڵێن خودامانە، ٥٥لەگەڵ ئەوەشدا ناناسن. بەڵام من دەیناسم. جا گەر پێتان بڵێم من ئەو ناناسم، منیش ئەوکاتە وەك لێوە درۆزنم. بەڵام من ئەو دەناسمو بەووتەکانی ڕەفتار دەکەم. ٥٦ئیبراهیمی باوکتان دڵشادبوو بەوەی ڕۆژی من ببینێ، جا ئەو ڕۆژەی بینیو پێی دڵخۆش بوو.) ٥٧جوولەکەکان پێیان ووت: (تۆ جارێ تەمەنت هێشتا نەبووە بەپەنجا ساڵ ئیتر چۆن ئیبراهیمت بینیوە؟) ٥٨عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، پێش ئەوەی ئیبراهیم لەدایك بێ من هەم.) ٥٩ئەوسا بەردیان هەڵگرت تابەردبارانی بکەن، بەڵام عیسا خۆی شاردەوەو لەپەرستگاکە چووە دەرەوە.

چاکردنەوەی کوێرێکی زگماك

٩ کاتێ عیسا بەرێگادا دەڕۆیشت، پیاوێکی بەزگماك کوێری بینی، ٢قوتابیەکانی لێیانپرسی: (مامۆستا، کێ گوناهی کردووە؟ ئەم پیاوە، یاخود دایکو باوکی، تا بەکوێری لەدایك بێ؟) ٣عیسا لەوەڵامدا ووتی: (نەگوناهی ئەم پیاوەیەو نەدایکو باوکی، بەڵام بۆیە وای لێهاتووە تا بەهۆی ئەوەوە کارەکانی خودا دەرکەوێ. ٤هەتا کاتەکە ڕۆژە لەسەرمە کاری ئەو بکەم کە ناردوومی. دوایی شەو دێتو کەس ناتوانێ کاری تیا بکات. ٥جا ئەوەندەی لەجیهاندام، من ڕووناکی جیهانم.)

٦ئەمەی ووتو تفی کردە سەر زەوی، بەتفەکە قوڕی دروستکرد، ئینجا خستیە سەر هەردوو چاوی کوێرەکە، ٧پێی ووت: (بڕۆ خۆت بشۆ لەگۆمی سیلوام (واتای نێرراوە).) ئەویش ڕۆیشتو خۆی شوشتو بەچاوکراوەیی هاتەوە.

٨ئینجا دراوسێکانیو ئەوانەی لەپێشا بینیوویان سواڵ دەکات پرسیان: (ئەمە ئەوە نییە دادەنیشت سواڵی دەکرد؟) ٩هەندێکیان ووتیان: (خۆیەتی.) هەندێکی کەیان: (نەخێر، بەڵام لەو دەکات.) ئەوسا خۆی وەڵامی دایەوەو ووتی: (بەڵێ من ئەوم.) ١٠ئینجا پێیانووت: (ئەی چۆن چاوت چاك بووەوە؟) ١١لەوەڵامدا ووتی: (ئەو پیاوەی ناوی عیسایە قوڕی

دروست‌کردو چاوەی پێ‌سواخدا، پێی‌ووتم: بڕۆ بۆ گۆمی سیلوام خۆتی تیادا بشۆ. منیش ڕۆیشتەو خۆم تیا شوشت‌و چاوم چاك‌بووەوە!) ۱۲هەروەها لێیان پرسی: (ئێستا ئەو لەکوێیە؟) ئەویش ووتی: (نازانم.)

۱۳پیاوە کوێرەکەیان بردە لای فەریسیەکان. ۱۴ئەو ڕۆژەش کە عیسا قوڕەکەی دروست‌کردو چاوی کوێرەکەی تیا چاك‌کردەوە ڕۆژی شەممە بوو. ۱۵دیسان فەریسیەکانیش لێیان پرسی چۆن چاوی چاك‌بووەوە. ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (قوڕی خستە سەر چاوم، خۆم شوشت‌و ئەوەتا ئێستا دەبینم!) ۱۶بەڵام هەندێ لەفەریسیەکان ووتیان: (ناشێ ئەم پیاوە لەخوداوە بێت، چونکە بەڕێچی یاسای شەممە دەکات.) بەڵام هەندێکیان پرسیان: (چۆن پیاوێکی گوناهبار دەتوانێ نیشانەی سەرسوڕهێنەر بنوێنێ؟) ئیتر دووبەرەکی کەوتە نێوانیانەوە. ۱۷دیسان لەکوێرەکەیان پرسی: (تۆ ڕات چییە بەرامبەر ئەو چونکە چاوی تۆی چاك‌کردەوە؟) ئەویش وەڵامی دانەوە: (ئەو پێغەمبەرە!)

۱۸دەسەڵاتدارانی جوولەکە باوەڕیان نەکرد کە ئەو پیاوە کوێر بووەو ئێستا دەبینێ، ئیتر دایکو باوکیان بانگ‌کرد. ۱۹لێیان پرسین: (ئایا ئەم کوڕەتان بەکوێری لەدایك بووە وەك دەڵێن؟ جا چۆن ئێستا دەبینێ؟) ۲۰دایکو باوکەکە وەڵامیان دایەوە: (ئێمە دەزانین ئەمە کوڕمانە و بەکوێری لەدایك بووە. ۲۱بەڵام نازانین ئێستا چۆن دەبینێ، هەروەها کێ چاوی چاك‌کردۆتەوە؟ ئەو خۆی گەورەیەو دەتوانێ وەڵامتان بداتەوە لێی‌بپرسن!) ۲۲دایکو باوکی کوڕە لەترسی دەسەڵاتدارانی جوولەکە ئەمەیان ووت، چونکە بڕیاری ئەوەیان دابوو هەرکەسێ دانبنێ بەوەی عیسا مەسیحە لەکەنیشت دەری‌بکەن. ۲۳ئیتر لەبەرئەوە بوو ووتیان: (ئەو گەورەیە پرسیار لەخۆی بکەن.)

۲۴دیسان فەریسیەکان ئەو پیاوەی کوێر بوو بانگیان کردو پێیانووت: (ستایشی خودا بکە! ئێمە دەزانین ئەو پیاوە گوناهبارە.) ۲۵کابراش وەڵامی دانەوە: (گەر ئەو گوناهبارە، نازانم! بەڵام یەك شت دەزانم: من کوێر بووم و ئێستا دەبینم!) ۲۶دیسان لێیان پرسیەوە: (چی لێ‌کردیت؟ چۆن

چاوی چاك‌كردیتەوە؟) [۲۷]ئەویش وەڵامی دانەوە: (من پێم ووتن تێوە گوێیتان لێ‌نەگرتم، ئیتر بۆچی جارێكی كە دەتانەوێ بیبیستن؟ ئایا تێوەش دەتانەوێ ببن بەقوتابی ئەو؟) [۲۸]ئەوسا فەریسیەكان جنێویان بەكابرا داو پێیان ووت: (تۆ قوتابی ئەویت! بەڵام تێمە قوتابی موسایین. [۲۹]تێمە دەزانین خودا قسەی لەگەڵ موسا كردووە، بەڵام ئەمە نازانین لە كوێوە هاتووە!) [۳۰]كابراش وەڵامی دانەوە: (ئەمە شتێكی سەیرە! ئەو چاوی چاك‌كردومەتەوە، كەچی تێوە دەڵێن تێمە نازانین ئەو وەچەو بنەچەی كێیە! [۳۱]تێمە دەزانین خودا وەڵامی گوناهباران ناداتەوە، بەڵام گوێ لەوانە دەگرێ كە لێی‌دەترسن‌و بەخواستی ئەو دەكەن. [۳۲]تا تێستا پشتاوپشت نەبیستراوە یەكێك چاوی مرۆڤێكی بەزگماك كوێری چاك‌كردبێتەوە! [۳۳]گەر ئەو لەخودا نەبووایە، نەی‌دەتوانی هیچ بكات.) [۳۴]ئەوسا هاواریان كرد بەسەری: (تۆ خۆت هەموو گیانت بەگوناه لەدایك بووەو تێمە فێرە دەكەیت؟) ئینجا دەریان‌كردە دەرەوەی كەنیشتەكە.

[۳۵]كاتێ عیسا زانی كابرا دەركراوەتە دەرەوە، چوو بۆ لای و لێی‌پرسی: (ئایا باوەڕ بەڕۆڵەی مرۆڤ دەكەیت؟) [۳۶]كابرا لەوەڵامدا ووتی: (گەورەم، ئەو كێیە تا باوەڕی پێ‌بهێنم؟) [۳۷]لێرە عیسا پێی ووت: (ئەوەی كە بینیت، هەروەها ئەوەی لەگەڵت دەدوێ، ئەوە خۆیەتی!) [۳۸]كابرا ووتی: (گەورەم من باوەڕ دەكەم!) ئەوسا كڕنووشی بۆ برد.

[۳۹]عیسا ووتی: (هاتووم بۆ ئەم جیهانە بۆ حوكمدان، تا كوێر ببینێ‌و چاوساغ كوێربێ!) [۴۰]هەندێ لەفەریسیەكان كە لەگەڵیدا بوون گوێیان لەمەبوو لێیان‌پرسی: (ئایا تێمەش كوێرین؟) [۴۱]عیساش وەڵامی دانەوە: (گەر تێوە بەڕاستی كوێر بوونایە، گوناهتان لەسەر نەدەبوو. بەڵام تێوە تێستا دەڵێن: دەبینین، جا لەبەرئەوە گوناهەكەتان دەمێنێتەوە .

من شوانێكی دڵسۆزم

۱۰ (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی لەدەرگای پشتیری مێگەلێكەوە ناچێتە ژوورەوە، بەڵكو بەڕێگایەكی كەدا بۆی

سەربکەوێ، ئەوە دزو جەردەیە. [٢]بەڵام ئەوەی لەدەرگاوە بچێتە ژوورەوە، ئەوە شوانی مێگەلەکەیە، [٣]دەرگاوانیش دەرگاکەی بۆ دەکاتەوە، مێگەلەکەش گوێ لەدەنگی دەگرن، بانگی مێگەلە تایبەتیەکەی خۆی دەکات هەر یەکە بەناوی خۆیەوە، ئەوسا دەیانباتە دەرەوە. [٤]کاتێ هەمووپانی هێنایە دەرەوە، لەپێشیانەوە دەڕواتو ئەوانیش دوای دەکەون، چونکە دەنگی دەناسن. [٥]ئەوان شوێنی یەکێکی نامۆ ناکەون، بەڵکو لێی ڕادەکەن، چونکە دەنگی نامۆ ناناسن. [٦]عیسا ئەم نموونەیەی بۆ هێنانەوە، بەڵام ئەوان لەمەبەستی قسەکەی تێنەگەیشتن.

[٧]جا لەبەرئەوە دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: من دەرگای مێگەلەکەم. [٨]هەموو ئەوانەی پێش من هاتوون دزو جەردە بوون، بەڵام مێگەڵەکە گوێیان لێنەگرتن. [٩]من ئەو دەرگایەم، ئەوەی لێم بێتە ژوورەوە ڕزگاری دەبێت، ئەوسا دێتەژوورەوەو دەچێتەدەرەوەو لەوەڕگا دەدۆزێتەوە. [١٠]دز نایەت، تەنها بۆ دزینو سەربڕینو لەناوبردن نەبێت. بەڵام من هاتووم هەتا ئەوان ژیانیان هەبێ، ژیاتێکی تێروتەسەل. [١١]من شوانێکی دڵسۆزم، شوانی دڵسۆزیش ژیانی خۆی دەکاتە قوربانی لەپێناوی مێگەلەکەی. [١٢]بەکرێگیراو وەك شوان نییە، چونکە مێگەلەکە هی خۆی نییە. کاتێ دەبینێ گورگ دێ، مێگەلەکە بەجێدەهێڵێ هەتا خۆی ڕزگارکات، ئەوسا گورگەکە مێگەلەکە دەڕفێنێو پەرشو بلاوێان دەکاتەوە. [١٣]کابرا هەڵدێ، چونکە بەکرێ گیراوە گوێنادات بەمێگەلەکە! [١٤]بەڵام من شوانێکی دڵسۆزم، مێگەلەکەم دەناسم، ئەوانیش من دەناسن، [١٥]هەروەك چۆن باوك من دەناسێ، منیش ئەو دەناسم. جا من ژیانم دەکەم بەقوربانی لەپێناوی مێگەلەکەمدا. [١٦]هەروەها مەڕێترم هەیە سەر بەم پشتیرە نین، دەبێ ئەوانیش کۆبکەمەوە لای خۆم، ئەوانیش گوێ لەدەنگم دەگرن، ئەوسا یەك مێگەڵو یەك شوان دەبێ.

[١٧]باوك منی خۆشدەوێ، چونکە ژیانم دەکەم بەقوربانی تا جارێکی کە وەری گرمەوە. [١٨]کەس لەمنی ناسێنێ، بەڵکو من بەئارەزووی خۆم پێشکەشی دەکەم. من دەسەڵاتی پێشکەشکردنو دەسەڵاتی بردنەوەیم هەیە. ئەمە

ڕاســـــپاردەیەکە لەباوکمـــــــەوە وەرمگرتووە.) [١٩]بەهۆی ئـەم قسـانە دووبـەرەکی لـەنێو جوولەکـەکان پەیدابوو. [٢٠]زۆربەیان ووتیان: (ڕۆحـی پیسی تیادایـەو وڕێنـە دەکـات. ئیـتر بۆچی گوێی لـێبگرین؟) [٢١]هـەندێکی کـەیان ووتیـان: (ئەمـە قسـەی یـەکێک نییـە کـە ڕۆحـی پیسـی تیـادایێ. ئایـا ڕۆحـی پیـس دەتوانـێ چـاوی کوێـران چاکبکاتەوە؟)

منو باوک یەکین

[٢٢]لەکاتی ئاهەنگ گێڕان بەبۆنـەی تازەکردنـەوەی پەرسـتگا لەزسـتاندا، [٢٣]عیسا لەپەرستگا بەناو هۆڵی سلێماندا دەڕۆیشـــت. [٢٤]جوولەکـــەکان لێی کۆبوونەوەو پێیان ووت: (تـا کـەی بەسەرســـوڕماوی دەمانهێڵێتـــەوە دەربـارەی خۆت؟ گـەر تـۆ بەڕاسـتی مەسـیحیت، بەئاشـکرا پێمـانبڵێ.) [٢٥]عیسا وەڵامی دانەوە: (من پێمووتـن، بەڵام ئێوە باوەڕم پێناکەن. جا هـەموو ئـەو کارانـەی بـەناوی باوکمـەوە دەیکەم، شایەتی بۆمن دەدەن. [٢٦]بـەڵام ئێوە باوەڕناکەن چونکە مەڕی من نین. [٢٧]مـەڕەکانم گـوێ لـەدەنگم دەگـرن، منیـش دەیانناسـمو ئـەوانیش دوام دەکـەون، [٢٨]ژیـانی هەتاهـەتایان دەدەمـێو هـەرگیز لـەناوناچن، هیـچ کەسیش لەدەستم نایـانڕفێنێ. [٢٩]ئـەو باوکـەی بـەمنی داوە لەهـەموو کـەس گـەورەترە، کـەس نـاتوانێ هیـچ شـتێ لەدەستی باوک بسـەنێ. [٣٠]مـنو باوک یەکین!)

[٣١]جارێکی کـە جوولەکـەکان بەردیان هەڵگرت، تا بەردبارانی بکەن. [٣٢]عیسا پێی ووتن: (زۆر کاری چـاکم لەلایـەن باوکمـەوە نیشـاندان، ئیـتر بەهۆی کامیانەوە بـەردبارانم دەکـەن؟) [٣٣]ئـــەوانیش وەڵامیـــان دایـــەوە: (بەردبارانت ناکـەین بـەهۆی کـرداری چـاک، بـەڵکو بـەهۆی کفرەکانتـەوە: چونکـە خـۆت دەکـەیت بـە خـودا، هەرچـەندە تـۆ مرۆڤـی!) [٣٤]عیسـا پێـی ووتـــن: (ئایـــا لەشـــەریعەتەکەتان نەنووسراوە: {من پێـم ووتـون ئێـوە خـوداوەندەکانن؟} [٣٥]ئەگەر شەریعەتی موسـا ئەوانەی ووشـەی خودایـان بـۆ هـــاتۆتەخوارەوە، ناویـــان بنێـــت خوداوەنـدان (هەرچـەندە نـاتوانرێ کتێبیش بەدرۆ بخرێتەوە) [٣٦]ئیـتر چـۆن دەڵێـن بـەوەی کـە بـاوک پـیرۆزی

کردووەو ناردوویەتی بۆ هەموو جیهان: تۆ کفر دەکەیت، چونکە ووتومە: من ڕۆڵەی خودام؟ [٣٧]گەر یێتو من کردارەکانی باوکم نەکەم، باوەڕم پێمەکەن. [٣٨]بەڵام گەر ئەوەم کرد، ئەگەرچی باوەڕیش بەمن ناکەن، باوەڕ بەو کردارانە بکەن، تابزانن و تێبگەن باوك لەمندایەو منیش لەئەودام.)

[٣٩]جارێکی کە ویستیان بیگرن، بەڵام خۆی دەربازکرد لەدەستیان، [٤٠]ئینجا عیسا چووەوە ئەوبەری ڕووباری ئوردون و لەوێ مایەوە، ئەو شوێنەی کە یەحیا جاران خەڵکی تیایدا لەئاوهەڵدەکێشا. [٤١]ژمارەیەکی زۆر خەڵك هاتنە لای و ووتیان: (یەحیا نیشانەی سەرسوڕهێنەری نەکرد، بەڵام هەموو ئەوەی دەربارەی ئەم پیاوە ووتبووی ڕاستبوو!) [٤٢]هەر لەوێ ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان پێهێنا.

مردنی لەعازر

١١ مرۆڤێك ناوی لەعازر بوو نەخۆش بوو، خەڵکی بەیتعەنیا بوو، ئەو لادێیەی لەگەڵ مریەمو مەرسای خوشکی تیایدا دەژیان. [٢]ئەم مریەمە ئەوە بوو کە خوداوەندی بەبۆن چەورکردو بەقژی پێیەکانی سڕیەوە، لەعازری نەخۆشیش برای ئەم بوو. [٣]هەردوو خوشکەکە ناردیان بەدوای عیسادا تا پێی بڵێن: (گەورەم، ئەوەی خۆشتدەوێ نەخۆشە.) [٤]کاتێ عیسا ئەمەی بیست ووتی: (ئەم نەخۆشیە بەمردن کۆتایی نایەت، بەڵکو دەبێتە هۆی شکۆداری خودا، ئەوسا بەهۆی ئەمەوە ڕۆڵەی خودا شکۆدار دەبێ.)

[٥]لەگەڵ ئەوەی عیسا مەرساو خوشکەکەی و لەعازری خۆش دەویست، [٦]لەو شوێنەی کەلێی بوو دوو ڕۆژ مایەوە هەرچەندە بەنەخۆشیەکەی لەعازریشی زانیبوو. [٧]دوای ئەوە عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (با بگەڕێینەوە بۆ ناوچەی یەهودیە!) [٨]قوتابیەکان پێیانووت: (مامۆستا، ئایا دەگەڕێتەوە بۆ ناوچەی یەهودیە، باشە ماوەیەك لەمەوبەر جوولەکەکان نەیانویست بەردبارانت بکەن؟) [٩]عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ئایا ڕۆژ دوانزە سەعات نییە؟ ئەوەی بەڕۆژ بڕوات ساتمە ناکات، چونکە ڕووناکی ئەم جیهانە دەبینێ. [١٠]بەڵام

ئەوەی بەشەو بڕوات ساتمە دەکات، چونکە ڕووناکی تیادانییە.) [۱۱]ئینجا عیسا ووتی: (لەعازری خۆشەویستمان خەوتووە، بەڵام من دەڕۆم خەبەری دەکەمەوە.) [۱۲]قوتاییەکان ووتیان: (گەورەم، گەر ئەو نووستوە، ئەوسا بەساغی خەبەری دەبێتەوە.) [۱۳]قوتاییەکانی وایانزانی مەبەستی لەنووستنی ئاساییە، بەڵام عیسا مەبەستی لەمردنی لەعازر بوو. [۱۴]ئەو کاتە عیسا بەئاشکرا پێووتن: (لەعازر مردووە. [۱۵]بەڵام لەبەر تۆیە من دڵشادم کە لەوێ نەبووم، تا باوەڕ بهێنن. بابڕۆین بۆ لای!) [۱۶]ئینجا تۆما کە بە دووانە ناسرابوو لای قوتاییەکانی کە ووتی: (با ئێمەش بڕۆین لەگەڵی تا لەگەڵ ئەودا بمرین!)

من زیندووبوونەوەو ژیانم

[۱۷]کاتێ عیسا گەیشت، لەعازر چوار ڕۆژ بوو تێڕرابوو. [۱۸]بەیتەعەنیاش تەنها نزیکەی دوو میل لە قودسەوە دووربوو. [۱۹]ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکە هاتبوونە لای مەرسا و مریەم تا سەرەخۆشی براکەیان لێبکەن. [۲۰]کاتێ مەرسا زانی عیسا هاتووە، هاتەدەرەوە بۆ چاوپێکەوتنی، مریەمیش لەماڵەوە دانیشتبوو. [۲۱]ئینجا مەرسا بەعیسای ووت: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد. [۲۲]بەڵام دەزانم تەنانەت ئێستاش هەرچی لەخودا داوا بکەیت دەتداتێ.) [۲۳]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (براکەت زیندووەدەبێتەوە.) [۲۴]مەرسا ووتی: (دەزانم هەڵدەستێتەوە لەهەستانەوەی مردووان لەڕۆژی دواییدا!) [۲۵]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من زیندووبوونەوەو ژیانم. هەر کەسێ باوەڕم پێبهێنێ، ئەگەر مردیش زیندووەدەبێتەوە. [۲۶]هەروەها هەر کەسێ زیندوو بێ و باوەڕم پێبهێنێ هەرگیز نامرێ. ئایا باوەڕ بەمە دەکەیت؟) [۲۷]ئەویش وەڵامی دایەوە: (بەڵێ گەورەم. من باوەڕ دەکەم تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای هاتووی بۆ جیهان!)

گریانی عیسا

[۲۸]دوای ئەوەی ئەمەی ووت، چوو مریەمی خوشکی بانگیکات، بەدزیەوە پێی ووت: (مامۆستا لێرەیە، بانگتدەکا!) [۲۹]مریەم کە ئەمەی بیست خێرا هەستاو هاتە لای. [۳۰]عیسا جارێ

نەگەیشتبووە دێیەکە، بەڵکو هێشتا لەوشوێنە بوو کە تیایا چاوی بەمەرسا کەوتبوو. [٣١]جوولەکەکانیش، ئەوانەی لەماڵەوە لەگەڵیدا بوونو بۆ دڵنەوایی هاتبوون، کە بینیان ئاوا هەستایە سەرپێ و خێرا چووە دەرەوە، شوێنی کەوتن، چونکە وایانزانی دەڕوات تا لەسەر گۆڕەکە بگری. [٣٢]کاتێ مریەم عیسای بینی و گەیشتە لەو شوێنەی ئەوی لێبوو، کەوت بەسەر پێیدا و ووتی: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمردا!) [٣٣]عیسا کە مریەمو ئەو جوولەکانەی بینی لەگەڵی هاتبوون دەگریین، دڵی پڕ بوو لەپەژارەیەکی زۆر، [٣٤]ئینجا پرسی: (لەکوێ ناشتوتانە؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (گەورەم، وەرە سەیرکە!) [٣٥]عیسا گریا. [٣٦]لەمکاتەدا جوولەکەکان بەیەکتریان ووت: (سەیرکە چەندی خۆشدەویست!) [٣٧]هەندێکیان پرسیاریان کرد: (ئایا نەیدەتوانی ئەمەی کە چاوی کوێرانی چاک کردەوە، نەیهێشتایە لەعازر بمرێ؟)

زیندووبوونەوەی لەعازر

[٣٨]جارێکی کە عیسا دڵی پڕبوو لە پەژارە. ئینجا لەگۆڕەکە نزیک کەوتەوە کە ئەشکەوتێک بوو دەرگاکەی بەردێکی گەورەی لەسەر بوو. [٣٩]عیسا ووتی: (بەردەکە لابەن!) مەرسا ووتی: (گەورەم ئەمە ڕۆژی چوارەمینێتی، بۆنی کردووە.) [٤٠]جا عیسا پێی ووت: (پێم نەووتی گەر باوەڕت هەبێ شکۆمەندی خودا دەبینی؟) [٤١]ئەوسا بەردەکەیان لابردو عیسا سەیری ئاسمانی کردو ووتی: (ئەی باوک، سوپاست دەکەم چونکە گوێت لێگرتم، [٤٢]من زانیومە کە تۆ هەمیشە گوێم لێدەگری. بەڵام من ئەمەم ووت لەبەر ئەو خەڵکەی لە دەوروپشتم ڕاوەستاون تا باوەڕ بهێنن تۆ منت ناردووە.) [٤٣]کاتێ ئەمەی ووت بەدەنگێکی بەرز بانگی کرد: (لەعازر وەرە دەرەوە!) [٤٤]ئەوسا مردووەکە هاتەدەرەوە، بەکفن دەستو قاچی بەستراببوو، سەریشی بەقوماشێک پێچرابوو. لێرە عیسا بەوانەی دەوروپشتی ووت: (بیکەنەوە با بڕوات.)

پلانێک بۆ کوشتنی عیسا

[٤٥]ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەکان

لەوانەی کە هاتبوون بۆ دڵنەوایی مریەم، کاتێ ئەمەیان بینی باوەڕیان هێنا بەعیسا. ۴۶بەڵام هەندێ لەوان چوونە لای فەریسیەکان تا هەواڵی ئەوە بدەن کە عیسا کردوویەتی. ۴۷ئینجا سەرۆک کاهینەکانو فەریسیەکان ئەنجومەنی بالأیان کۆکردەوەو ووتیان: (چی بکەین؟ ئەم کابرایە نیشانەی سەرسوڕهێنەری زۆر دەکات. ۴۸گەر بەم شێوەیە وازی لێبهێنین هەموو خەڵکەکە باوەڕی پێدەهێنن، ئیتر ڕۆمانیەکان دێن و پەرستگاکەمان لەناو دەبەن و میللەتەکەمان ڕاپێچ دەکەن!) ۴۹یەکێ لەوان کەناوی قەیافا بوو ئەو ساڵە سەرۆک کاهین بوو ووتی: (تێوە هیچ نازانن! ۵۰تێوە تێناگەن باشترە بۆ ئێمە یەک مرۆڤ بمرێ و بێ بەقوربانی گەل، لەجیاتی ئەوەی میللەتەکە هەمووی لەناوبچێ.) ۵۱قەیافا لەخۆیەوە ئەم قسەیەی نەکرد، بەڵام چونکە لەو ساڵەدا کاهینی بەرز بوو، پێشبینی کردبوو* کە عیسا لەپێناوی گەلدا دەمرێ، ۵۲ئەمەش تەنها لەپێناوی گەل نا، بەڵکو هەروەها لەپێناوی کۆکردنەوەی ڕۆڵەکانی خودا کە پەرشوبڵاوبوونەتەوە تا یانکات بەیەک.

۵۳لەو ڕۆژەوە ئیتر حوولەکەکان بڕیاریاندا عیسا بکوژن. ۵۴ئیتر ئەویش بەئاشکرا بەناویاندا نەدەڕۆیشت، بەڵکو چوو بۆ شارێك ناوی ئەفرایم بوو، کەوتۆتە شوێنێکی نزیك بیابان، لەوێ لەگەڵ قوتابیەکانی مایەوە. ۵۵لەو کاتەدا جەژنی تێپەڕبوونی حوولەکە نزیك بووبوەوە، خەڵکێکی زۆر لەلادێکانەوە هاتبوون بۆ قودس تاکو هەستن بەمەراسیمی خۆپاككردنەوەی پێش جەژن. ۵۶ئەوان بەدوای عیسادا دەگەڕان، کاتێ لەپەرستگادا کۆبوونەوە پرسیان: (ڕاتان چیە؟ ئایا نایەت بۆ جەژن؟) ۵۷سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان فەرمانیان دەرکردبوو کەوا هەرکەسێك عیسا ببینێ دەبێ خەبەری لێبدات تا بیگرن.

چەورکردنی عیسا بۆ مردن

۱۲ شەش ڕۆژ پێش جەژنی تێپەڕبوون عیسا هات بۆ دێی بەیتعەنیا، ئەوەی عیسا لەعازری تیا زیندوو کردەوە لەتێو مردووان‌دا. ۲لەعازر داوەتی نانخواردنی تێوارەی سازکرد بۆ عیسا، مەرسای خوشکی

دەستی کرد بەخزمەتکردن، لەعازر خۆی یەکێ بوو لەوانەی لەسەر خوان لەگەڵ عیسادا دانیشتبوو. [3]مریەمیش سێیەکی لیترێك بۆنی ناردینی گرانبەهای بێغەشی هێناو هەردوو قاچی عیسای پێ چەورکرد، ئینجا بەقژی هەردوو قاچی سڕیەوە، ئیتر ماڵەکە هەمووی پڕبوو لەبۆنی خۆش. [4]یەکێ لەقوتابیەکانی کە یەهوزای ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدواییدا ناپاکی لەگەڵدا دەکات ووتی: [5]«بۆچی ئەم بۆنە بەسێ سەد دینار* نەفرۆشراو دابەش نەکرا بەسەر هەژاراندا؟» [6]ئەویش ئەمەی نەووت چونکە بەزەیی بەهەژاراندا دەهاتەوە، بەڵکو لەبەرئەوەی دز بوو، ئەو دانرا بوو بەسەر پارەی سندوق بەڵام هەرچیەکی تیا دابنرایە دەیدزی. [7]عیساش وەڵامی دایەوە: «وازی لێبهێنە! ئەو ئەم بۆنەی هەڵگرتبوو بۆ ڕۆژی ناشتنم، [8]چونکە هەژاران هەموو کاتێ لاتانن، بەڵام من هەموو کاتێ لاتان نیم.» [9]کاتێ ژمارەیەکی زۆر لەجووەکەکان زانیان عیسا لەوێیە، هاتن تەنها بۆ ئەوەنا کە عیسا ببینن، بەڵکو بۆ ئەوەش لەعازر ببینن کە لەتیو مردووواندا زیندووی کردبووەوە. [10]ئەوسا سەرۆك کاهینەکان بڕیاریاندا لەعازریش بکوژن، [11]چونکە ژمارەیەکی زۆر لە جووەکەکان بەهۆی ئەوەوە دەهاتنو باوەڕیان بەعیسا دەهێنا.

چوونە ناو قودس وەك پاشا

[12]ڕۆژێ دوایی، ژمارەیەکی زۆر لە خەڵکی کە هاتبوون بۆ جەژن، بیستیان عیسا هاتووە بۆ قودس. [13]لقە دار خورمایان بردلەگەڵ خۆیانو هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازی کردنیو هاواریان کرد: «هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت! ئەو پادشای ئیسرائیلە!» [14]عیسا جاشکێکی بینی، سواری بوو، وەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: [15]{مەترسە ئەی کچی شاری داود، پادشاکەت دێتە لات بە سواری جاش ماکەرێك.} [16]قوتابیەکانی عیسا یەکەمجار ئەمانە تێنەگەیشتن. بەڵام پاش ئەوەی عیسا شکۆدار کرا، بیریان کەوتەوە کە لەکتێبی پیرۆزدا ئەمە دەربارەی نووسراوە، ئەوانیش ئەمەیان کرد بوو بۆ ئەو.

[۱۷]ئەو خەڵکەی کە لەگەڵیدا بووون کاتێ لەعازری بانگکرد لەگۆڕداو زیندووی کردەوە لەتێو مردووان، شایەتی ئەمەیان بۆ دەدا. [۱۸]جا لەبەرئەوە خەڵکەکە هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازی، چونکە بیستبوویان کە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەی کردووە. [۱۹]فەریسیەکان بەیەکتریان ووت: (دەبینن یێسوودە؟ ئا ئەوەتا هەموو جیهان شوێنی کەوتووە!)

مردن دەرگایە بۆ ژیان

[۲۰]هەندێ یۆنانی لەگەڵ ئەو خەڵکەبوون کە لەجەژندا هاتبوون بۆ خواپەرستی، [۲۱]ئەوسا چوونە لای فیلیپۆس کە خەڵکی شاری سەیدای ناوچەی جەلیل بوو، پێیان ووت: (گەورەم، دەمانەوێ عیسا ببینین.) [۲۲]فیلیپۆس ڕۆیشتو ئەمەی بە ئەندەراوس ووت، ئینجا بەیەکەوە ڕۆیشتن هەواڵیاندا بە عیسا.

[۲۳]جا عیسا پێی ووتن: (ئەوەتا کاتی شکۆدارکردنی ڕۆڵەی مرۆڤ نزیك بووەتەوە. [۲۴]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: دەنکە گەنم هەروەك خۆی دەمێنێتەوە، گەر نەکەوێتە ناو زەوی و نەمرێ، بەڵام کە مرد ئەوکاتە دەنکی زۆری لێبەبەردێ. [۲۵]ئەوەی ژیانی خۆی خۆش بوێ، دەیدۆڕێنێ. ئەوەش کە ڕقی لەژیانی خۆی دەبێتەوە لەم جیهانەدا، دەیهێڵێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی. [۲۶]ئەوەی دەیەوێ خزمەتم بکات با شوێنم بکەوێ. جا من لەهەر شوێنێکدابم، خزمەتکاریشم لەوێیە. هەروەها هەرکەسێ خزمەتم بکات باوکم ڕێزی لێدەگرێ.

عیسا باسی مردنی خۆی دەکات

[۲۷](ئێستا دڵم تەنگە، چی بڵێم؟ ئەی باوك، ڕزگارم بکە لەوکاتە سەختەی چاوەڕێم دەکات؟ نەخێر! لەپێناوی ڕووداتی ئەم کاتە هاتووم. [۲۸]جا ئەی باوك، ناوی خۆت شکۆدارکە!) لەوکاتەدا دەنگێ لەئاسمانەوە وەڵامی دایەوە: (شکۆدارم کردووەو شکۆداریشی دەکەمەوە.) [۲۹]هەندێ لەوانەی لەوێ ئامادەبوون کاتێ گوێیان لەدەنگەکە بوو ووتیان: (ئەمە دەنگی هەورە!) بەڵام هەندێکی کەیان ووتیان: (فریشتە بوو قسەی لەگەڵ کرد.) [۳۰]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم دەنگە لەپێناوی من نەبوو، بەڵکو

لەپێناوی ئێوە بوو. [31]ئێستا کاتی حوکمدانە بەسەر ئەم جیهانە! ئێستا سەرۆکی ئەم جیهانە دەکرێتە دەرەوە! [32]کاتێ من لەسەر زەوی بەرزدەکرێمەوە، هەموان بانگدەکەم بۆ لای خۆم.) [33]عیسا ئەمەی ووت تا دەستنیشانی کات بەچ شێوەیەك دەمرێ. [34]خەڵکەکە پێیانووت: (ئێمە لەشەریعەتدا بیستوومانە مەسیح تاهەتایە بەزیندوویەتی دەمێنێتەوە، ئیتر چۆن تۆ دەڵێی ڕۆڵەی مرۆڤ دەبێ بەرزبکرێتەوە؟ ئەم ڕۆڵەی مرۆڤە کێیە؟) [35]عیسا پێی ووتن: (ڕووناکی کاتێکی کورت لەگەڵتان دەمێنێتەوە. جا بەردەوامبن لەڕۆیشتن تا دونیا ڕووناکەو تاریکیتان بەسەردا نەهاتووە، چونکە ئەوەی بەتاریکیدا دەڕوات نازانێ بۆ کوێ دەڕوات. [36]باوەڕبهێنن بەڕووناکی هەتا ڕووناکیتان لەگەڵدایە، ئەوکاتە دەبنە ڕۆڵەی ڕووناکی.) دوای ئەوەی عیسا ئەمەی ووت، ڕۆیشتو خۆی لێیان شاردەوە. [37]لەگەڵ ئەوەی کە زۆر نیشانەی سەرسوڕهێنەری لەبەردەمیان کرد، باوەڕیان پێنەهێنا، [38]تا ووتەی ئەشعیای پێغەمبەر بێتەدی:

{ئەی خوداوەند کێ باوەڕی هێنا بە ووتەکانمان؟ دەستی خوداوەند بۆ کێ دەرکەوت؟} [39]ئەوان نەیانتوانی باوەڕبهێنن، چونکە ئەشعیا دیسان ووتبووی: [40]{چاویانی کوێرو دڵیانی ڕەق کردووە، تاکو بەچاویان نەبینن و بەدڵیان هەست نەکەن، ئەوسا بگەڕێنەوەو چاکیان بکەمەوە.} [41]ئەشعیا ئەمەی ووت بوو، چونکە شکۆی ئەوی بینی بوو و باسی کرد بوو. [42]لەگەڵ ئەوەشدا ژمارەیەکی زۆر لەسەرۆکەکان باوەڕیان بە عیسا کرد، بێئەوەی باوەڕەکەیان دەربخەن، لەترسی ئەوەی فەرمانی دەرکردنیان لەکەنیشتدا بەسەر بدرێ، [43]چونکە ئەوان زیاتر حەزیان لەشکۆی خەڵکی بوو نەك شکۆی خودا.

ڕووناکی باوەڕ

[44]ئینجا عیسا بەدەنگیکی بەرز ووتی: (ئەوەی باوەڕم پێبهێنێ، باوەڕ بەمن ناهێنێ بەڵکو بەوەی کە ناردوومی، [45]ئەوەش منی بینیوە، ئەوەی بینیوە کە ناردوومی. [46]من وەك ڕووناکی هاتومەتە جیهان، تائەوەی

باوەڕم پێبهێنێ له تاریکیدا نەمێنێتەوە.
[٤٧]گەر یەکێ گوێی لەووتەکانم بوو و
کاری پێنەکرد، من حوکم نادەم
بەسەری، چونکە من نەهاتووم تا
حوکم بەسەر جیهاندا بدەم، بەڵکو
هاتووم بۆ ڕزگاری جیهان. [٤٨]ئەوەی
دانەپیانەنێ و بەووتەکانم ڕازی نەبێ،
هەیە کەوا حوکمبدا بەسەری، ئەو
ووشەیەی کە ووتم ئەو حوکم دەدات
بەسەری لەڕۆژی دواییدا، [٤٩]چونکە
من هیچ شتێکم لەخۆمەوە نەتووە،
بەڵکو ئەو باوکەی ناردوومی چی
ڕاسپاردووم ئەوە دەڵێم. [٥٠]هەروەها من
دەزانم ڕاسپاردەی ئەو ژیانی
هەتاهەتاییە، جا هەر ووتەیەك من
دەیڵێم، بەو شێوەیە دەیڵێم کە باوکم
پێی ووتووم.)

عیسا قاچی قوتابیەکانی دەشوات

١٣ پێش جەژنی تێپەڕبوون،
عیسا دەیزانی کاتی
هاتووە ئەم جیهانە بەجێبهێڵێ و بڕواتە
لای باوك، ئەو چۆن ئەوانەی سەر
بەئەو بوون لە جیهاندا
خۆشیدەویستن، تیستاش بەوپەڕی
خۆشەویستییەوە خۆشیدەوێن. [٢]کاتی
نانخواردنی ئێوارە، شەیتان خستیە دڵی
یەهوزای کوڕی شەمعونی
ئەسخەریوتی کەوا ناپاکی لەگەڵ
عیسادا بکات، [٣]بەڵام عیسا دەیزانی
باوك هەموو شتێکی خستۆتە
ژێردەستی، هەروەها ئەو لەخوداوە
هاتووەو بۆ خوداش دەگەڕێتەوە، [٤]بۆیە
لەسەر خوان هەستا، کەواکەی
داکەندو خاولییەکی هەڵگرتو بەستی
بەناو قەدیەوە، [٥]ئینجا ئاوی کردە
لەگەتێکەوە بۆ شوشتن، دەستی کرد
بەشوشتنی قاچی قوتاییەکانی و بەو
خاولییەی بەناو قەدیەوە بەستبووی
بۆی سڕینەوە. [٦]کاتێ گەیشتە سەر
شەمعون پەترۆس، شەمعون پێی ووت:
(گەورەم، تۆ قاچی من دەشۆیت؟)
[٧]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (تۆ تیستا
ئەمەی دەیکەم تێناگەی، بەڵام
دوایی تێدەگەیت.) [٨]پەترۆس پێی
ووت: (نەخێر، هەرگیز قاچم
ناشۆیت!) عیساش وەڵامی دایەوە:
(ئەگەر نەتشۆم، لەگەڵ من بەشت
نایێ!) [٩]جا شەمعون پەترۆس پێی
ووت: (گەورەم، تەنها قاچم نا، بەڵکو
دەستو سەریشم!) [١٠]عیسا ووتی:
(ئەوەی خۆی شوشتبێ، بەتەواوی

یێگەردە هیچی‌تری پێویست نییە، تەنها قاچی بشۆرێ، تیوە یێگەردن، بەڵام هەموو‌تان نا.) [11] چونکە عیسا دەیزانی کێ لەدواییدا ناپاکی لەگەڵدا دەکات، بۆیە ووتی: (هەموو‌تان یێگەرد نین.)

[12] دوای ئەوەی عیسا تەواو بوو لەشوشتنی قاچیان، کەواکەی هەڵگرت، سەرلەنوێ لەسەر خوان دانیشتەو لێی‌پرسین: (ئایا تێگەیشتن لەوەی بۆم کردن؟ [13] تیوە پێم‌دەڵێن مامۆستاو گەورە، جا ڕاستدەکەن من وام. [14] گەر من گەورەو مامۆستاتان بم، قاچم شوشتن، ئیتر تیوەش لەسەرتانە قاچی یەکتری بشۆن. [15] من نموونەیەکم پێدان هەتا ئەوەی من بۆتانم کرد تیوەش بیکەن. [16] ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: کۆیلە گەورەتر نییە لە گەورەکەی، نێرراو گەورەتر نییە لەوەی ناردوویەتی. [17] گەر هاتوو تیوە ئەمەتان زانی، خۆزگەتان پێدەخوازری گەر کارتان پێ‌کرد. [18] ئەمە بەهەموو‌تان ناڵێم، چونکە ئەوانەی هەڵمبژاردون دەیانناسم، بەڵام ئەوەی لەکتێب‌دایە دەبێ بێتەدی کە دەڵێ: {ئەوەی نانم لەگەڵ دەخوات، ناپاکیم لەگەڵ دەکات!} [19] ئەوەی ڕوودەدات من پێش ڕووداندا پێتان دەڵێم، تاکو کاتێ ڕوویدا باوەڕبهێنن من ئەوم. [20] ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: هەر کەسێ ئەو کەسەی بوێت کە من بۆی دەنێرم، ئەوە منی دەوێت، ئەوەش منی بوێت، ئەوەی دەوێت کە ناردوومی.)

ناپاکی یەهوزا

[21] کاتێ عیسا ئەمانەی ووت، لەڕۆحدا دڵتەنگ بوو و بەئاشکرا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: یەکێ لەتیوە دەمدات بەدەستەوە!) [22] قوتابیەکانی بەسەرسامیەوە سەیری یەکتریان کردو نەیاندەزانی مەبەستی لەکێیە. [23] یەکێ لەقوتابیەکان کە عیسا خۆشی‌دەویست لەتەنیشتی پاڵی دابووەوە، [24] شەمعون پەترۆس ئیشارەتی بۆی کرد تا پرسیار لەعیسا بکات مەبەستی لەکێیە. [25] ئەویش شانی‌دایە سەر سینگی عیساو لێی‌پرسی: (گەورەم ئەو کەسە کێیە؟) [26] عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەو کەسەیە پارووە نانەکە دەخەمە ناو قاپەکەو دەیدەمێ.) ئینجا پارووەکەی کردە ناو قاپەکەو دای بە یەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی. [27] پاش

پارووەکە، شەیتان چووە ناویەوە. ئینجا عیسا پێی ووت: (خێرا بیکە ئەوەی دەتەوێ بیکەیت!) [۲۸]هیچ کەسێ لەوانەی لەسەر خوانەکە لەگەڵیدا بوون، تێنەگەیشتن بۆچی ئەمەی پێووت، [۲۹]بەڵکو هەندێکیان لەو باوەڕەدا بوون کەوا فەرمانی پێدەدا چیان پێویستە لەجەژنا بۆیان بکڕێ، یاخود هەندێ پارە بدات بەهەژاران، چونکە سەرپەرشتیاری سندوق بوو. [۳۰]دوای ئەوەی یەهوزا پارووەکەی خوارد، چووە دەرەوە، کات شەوبوو.

ڕاسپاردەی تازە

[۳۱]کاتێ یەهوزا چووە دەرەوە، عیسا ووتی: (ئێستا ڕۆڵەی مرۆڤ شکۆدارەو خودا تیایدا شکۆدار کرا. [۳۲]جا ئەگەر خودا لەودا شکۆدارە، بەهەمان شێوە خودا دەیەوێ ئەویش شکۆدار بکات لەخۆیداو هەر ئێستا شکۆداری دەکات. [۳۳]منداڵەکانم، ماوەیەکی کورت لەگەڵتان دەمێنمەوە، ئەوسا داوام دەکەن، بەڵام ئەوەی پێشتر بەجوولەکەکانم ووت ئێستا بە ئێوەشی دەڵێم: ئێوە ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی من بۆی دەڕۆم. [۳٤]من ڕاسپاردەیەکی تازەتان پێڕادەسپێرم: یەکتریتان خۆش بوێ. هەروەك چۆن من خۆشمویستن، ئاوا یەکتریتان خۆشبوێ. [۳۵]بەمە هەموو خەڵکی دەزانن کە قوتابی منن، گەر ئێوە یەکتریتان خۆشویست.)

پێشبینیکردنی لاوازی پەترۆس

[۳۶]ئینجا شەمعون پەترۆس لێیپرسی: (گەورەم، بۆ کوێ دەڕۆیت؟) عیساش وەڵامی دایەوە: (ئەو جێیەی بۆی دەڕۆم، ئێستا ناتوانی دوام بکەوی، بەڵام دوایی دوام دەکەوی.) [۳۷]دیسان پەترۆس پرسیاری لێکردەوە: (گەورەم، بۆچی ئێستا ناتوانم دوات کەوم؟ من ژیانم لەپێناوی تۆ دادەتێم!) [۳۸]عیسا وەڵامی دایەوە: (ئایا ژیانت لەپێناوی من بەخت دەکەیت؟ ڕاستی ڕاستیت پێدەڵێم: پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ، تۆ سێجار نکۆڵیم لێدەکەی!)

دڵتەنگ مەبن

١٤ (دڵتەنگ مەبن. ئێوە باوەڕتان بەخودا هەیە، کەواتە باوەڕیش بەمن بکەن. [۲]ماڵی

باوکم ژووری زۆری لێیە، گەر وانەبووایە ئەوسا پێم دەووتن، من دەڕۆم بۆ ئەوێ تا شوێنتان بۆ ئامادەبکەم. [٣]دوای ئەوەی ڕۆیشتەو شوێنم بۆ ئامادەکردن، دەگەڕێمەوە لاتانو لەگەڵ خۆم دەتانبەم، تاکو لێومش لەو شوێنە بن کە منی لێدەبم. [٤]لێوە ڕێگای ئەو شوێنە پێدەزانن کە من بۆی دەچم.)

من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم

[٥]ئینجا تۆما ووتی: (گەورەم، نازانین تۆ بۆکوێ دەڕۆی، ئیتر چۆن ڕێگەکە بزانین؟) [٦]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم. کەس نایەت بۆ لای باوک بەمۆی منەوە نەبێ. [٧] گەر لێوە من بناسن، ئەوا باوکیشم دەناسن، لەئێستا بەدواوە دەیناسنو بینیوتانە.) [٨]لێرە فیلیپۆس پێی ووت: (گەورەم، باوکمان نیشان بدە ئیتر بەسمانە!)

[٩]عیسا وەڵامی دایەوە: (ماوەیەکی دوورو درێژە من لەگەڵتانم هێشتا هەر نەتناسیوم ئەی فیلیپۆس؟ ئەوەی منی بینیوە باوکی بینیوە، ئیتر چۆن دەڵێی باوکمان نیشانبدە؟ [١٠]ئایا باوەڕ ناهێنی من لەباوکدام، باوکیش لەمندایە؟ ئەو قسانەی کە دەیڵێم لەخۆمەوە نایڵێم، بەڵکو ئەو باوکەی لەمندا نیشتەجێ بووە، ئەو کارەکانی خۆی دەکات. [١١]باوەڕم پێبکەن من لەباوکدامو باوکیش لەمندایە، ئەگەر نا باوەڕم پێبکەن بەمۆی کارەکان خۆیانەوە. [١٢]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی باوەڕ بەمن بکات ئەو کارانە دەکات کە من دەیکەم، بەڵکو لەوانەش مەزنتر دەکات، چونکە من بۆ لای باوک دەڕۆم. [١٣]هەرچیەک بەناوی منەوە داوابکەن بۆتانی دەکەم، هەتا باوک لەڕۆڵەدا شکۆداربێ. [١٤]گەر شتێکتان بەناوی من داواکرد، من بۆتانی دەکەم.)

بەڵێنی هاتنی ڕۆحی پیرۆز

[١٥](گەر لێوە منتان خۆش بوێ بەڕاسپاردەکانم کاردەکەن. [١٦]ئەوسا لەباوکم داوادەکەم یارمەتیدەرێکی* دیکەتان بداتێو تاهەتایە لەگەڵتان بمێنێتەوە، [١٧]ئەوەش ڕۆحی ڕاستییە، کەوا جیهان ناتوانێ وەری گرێ چونکە نای‌بینێتو ناناسێت، بەڵام لێوە دەیناسن چونکە لەگەڵتان

دەیێنێتـــەوەو لـــەناوتان دەیـــت.
[١٨] بەهـەتیوی بـەجێتان ناهێڵێم، بـەڵکو
دەگەڕێمەوە لاتـان. [١٩] پـاش ماوەیـەکی
کـەم جیهـان نـابینێت، بـەڵام تێـوە
دەمبینـن. جاچونکـە مـن زینـدووم،
تێوەش هەروەها زیندوودەبنـەوە. [٢٠] لـەو
ڕۆژەدا دەزانـن بـاوک لەمندایـە، تێـوەش
لـەمندان، منیـش لـە تێـوەدام. [٢١] ئـەوەی
ڕاسپاردەکانی منـی لایـەو کـاریپێ
دەکـات، ئـەوە منـی خۆشدەوێـت.
ئـەوەی منـی خۆشبـوێ، بـاوکم
خۆشـیدەوێ، منیـش خۆشـمدەوێو
خۆمی پێنیشان دەدەم.)

[٢٢] ئینجا یەهوزایەکیتر کە یەهوزای
ئەسخەریوتی نەبوو، پرسیاری لێکرد:
(گـەورەم، بۆچـی دەتـەوێ خـۆت بـۆ
ئێمە دەرخەیت بـەڵام بـۆ جیهـان نـا؟)
[٢٣] عیسا وەڵامـی دایـەوە: (ئـەوەی منـی
خـۆش بوولیـت کـار بەووتـەکانم
دەکـات، باوکیشـم خۆشـی دەوێـت،
ئێمـە بـۆ لای ئـەو دێـنو لای ئـەو
نیشتەجێ دەبین. [٢٤] ئەوەش منـی خـۆش
نـاوێ کارناکـات بـە ووتـەکانم. ئـەم
ووشانەی گوێتان لـێدەبێ هی من نییە،
بەڵکو هی ئەو باوکەیە کە نـاردوومی.
[٢٥] مـن ئـەم شـتانەم پێووتـن لـەکاتێکدا
هێشتا لاتـانم. [٢٦] بـەڵام ڕۆحـی پیرۆز،
ئـەو یارمـەتیدەرەی بـاوک بـەناوی مـن
دەینێرێ، هەموو شتێکتان فێر دەکـات،
هـەروەها هـەموو ئـەو شـتانەی پێـم
ووتوون بیرتان دەخاتەوە.

ئاشتی عیسا

[٢٧] (ئاشـتیتان بـۆ بـەجێدەهێڵم.
ئاشتی خۆمتـان دەدەمـێ. بـەڵام بـەو
شێوەیە نـا کـە جیهـان دەتـانداتێ.
دڵتـەنگ مـەبن، هـەروەها مەترسـن.
[٢٨] گوێتان لـێبوو مـن پێمووتـن: مـن
لاتـان دەڕۆمو دواتـر دەگەڕێمـەوە
لاتان. گەر تێـوە منتـان خـۆش بـوێ،
دڵشاد دەبن چونکە من دەڕۆم بـۆلای
باوک، لەبەرئەوەی باوک لەمن مەزنترە.
[٢٩] ئەوەتا ئێستا هـەواڵی ئـەوەم پێدان
پێش ڕوودانـی، بـۆ ئـەوەی هـەرکاتێ
ڕوویـدا باوەڕبهێنن. [٣٠] ئیتر لەمـەولا
زۆر قسـەتان لەگـەڵ ناکـەم، چونکـە
گەورەی ئـەم جیهانـە وا دێـتو هیـچ
دەسەڵاتێکی بەسەر من نییـە. [٣١] بـەڵام
دەبێ جیهان بزانێ مـن بـاوکم خـۆش
دەوێ، هـەروەها بـاوک چـۆن
ڕایسپاردم وا ڕەفتار دەکەم. هەستن!
با لێرە بڕۆین!)

من مێوی ڕاستەقینەم

١٥ (من مێـوی ڕاسـتەقینەم، باوکیشم ڕەزەوانە. [٢]هەر لقێ لە منـدا بەرنەگرێ ئەو دەیبڕێتەوە. هـەر لقـێ کـە بـەردەدات ئـەو پاکی‌دەکاتـەوە تـا بەرهـەمی زیـاتر بدات. [٣]ئێوە ئێستا بێگـەردن بـەهۆی ئەو ووتانەی لەگەڵتان پێی‌دوام. [٤]جـا لەمندا بچەسپێن‌و منیش لەئێوەدا. چۆن لق لەخۆیـەوە نـاتوانێ بەرهـەم بێنـێ، گـەر بەمێوەکـەوە نەچەسـپێ، ئێـوەش ناتوانن گـەر لـەمندا نەچەسـپێن. [٥]من مێـوەو ئێـوەش لقـەکان. کـێ لـەمندا بچەسپێت‌و منیش لەو، ئـەو بەرهـەمی زۆر دەهێنێـت. چونکـە بـێ مـن ئێـوە ناتوانن هیچ شتێ بکەن. [٦]هەر کەسێ لەمندا نەچەسپێ فڕێ دەدرێتـە دەرەوە وەک لقێکـو ووشک دەبێ، ئینجـا لقـە ووشـکەکان کۆدەکرێنـەوەو فـڕێ دەدرێنە ناو ئاگرو دەسووتێن. [٧]بەڵام، گـەر لـەمندا بچەسـپێن، هـەروەها ووتـەکانم لـەناوتاندا چەسپا، ئـەوەی دەتانـەوێ داوای‌بکـەن بۆتـان دەبـێ. [٨]بەمـە باوکم شـکۆدار دەبـێ گـەر بـەرهـەمی زۆر بهێنـن، بـەم شـێوەیە ئێوە قوتابی منن. [٩]هەروەک چۆن باوک منـی خۆشویسـت، منیـش ئێـوەم خۆشویسـت، کەواتـە لـەناو خوشەویستیەکەمدا بچەسپێن! [١٠]گـەر بـە ڕاسـپاردەکانی منتـان‌کرد، لەخۆشەویستیمدا دەچەسپێن، هەروەک چـۆن مـن بەراسـپاردەکانی بـاوکم کـردو لـەناو خۆشەویسـتیەکەیدا چەسپاوم! [١١]ئـەم شـتانەم پێ‌ووتـن تـا خۆشی من تیاتان بچەسپێ‌و خۆشیتان بە تەواوی بێت. [١٢]ڕاسپاردەی من بـۆ ئێوە ئەمەیـە: یـەکتریتان خـۆش بـوێ هـەروەک چـۆن مـن خۆشمویسـتن. [١٣]کەس خۆشەویستی لەمـە مـەزنتری نیـە: کە ژیانی خۆی بکات بەقوربانی لەجیاتی دۆستەکانی. [١٤]ئێـوە دۆسـتی منـن گـەر ڕەفتـار بکـەن بـەوەی ڕامسپاردوون. [١٥]ئیتر بەکۆیلـە ناوتـان نابـەم، چونکـە کۆیلـە نـازانێ گەورەکەی چی دەکـات. بـەڵام مـن نـاوی خۆشەویستم لـێنان چونکـە هـەرچیەکـم لـە باوکـم بیستبوو پێـم ڕاگـەیاندن. [١٦]ئێـوە منتـان هەڵنـەبژاردووە، بـەڵکو مـن ئێـوەم هەڵبژاردووە، دیـاریم‌کردون تـا بـڕۆن بەرهەم بهێنن‌و بەرهەمەکەتان بەردەوام بێت، ئەوسـا هەرچیـەک بـەناوی مـن

لەباوك داوابكەن دەتانداتێ. [١٧]كەواتە ئەم ڕاسپاردەیەتان پێدەدەم: یەكتریتان خۆش‌بوێ.

ڕقبوونەوە لەمیساو قوتابیەكانی

[١٨](گەر جیهان ڕقی لێتان بووەوە، ئەوە بزانن پێش تۆیە ڕقی لەمن بووە. [١٩]گەر تۆیە سەر بەجیهان بن، جیهان ئەوانەی سەربەخۆیەتی خۆشی‌دەوێن، بەڵام چونكە تۆیە سەر بەجیهان نین، بەڵكو من لەناوەڕاستی جیهان هەڵمبژاردوون، لەبەرئەوە جیهان ڕقی لێتانە. [٢٠]ئەو قسەیەتان بیرێتەوە كە پێمووتن: كۆیلە مەزنتر نییە لە گەورەكەی. گەر ئەوانەی سەر بە جیهانن منیان چەوساندێتەوە، ئەوا تۆمش دەچەوسێننەوە، گەرهاتوو كاریان بەووشەكانم كرد، ئەوا كار بەووشەكانی تۆمش دەكەن. [٢١]بەڵام ئەمەتان هەموو پێدەكەن لەپێناوی ناوی من، چونكە ئەوەی منی ناردووە ئەوان ناناسن. [٢٢]من گەر نەهاتبوومایەو قسەم لەگەڵ نەكردبونایە، ئەوا گوناهیان نە دەبوو، بەڵام تێستا هیچ بیانویەكیان نییە بۆ گوناهەكانیان. [٢٣]ئەوەی ڕقی لەمن

پێت، ڕقی لەباوكیشمە. [٢٤]گەر لەتێوانیان ئەو كارانەم نەكردایە كە كەسی‌تر نەی‌كردووە، ئەوسا گوناهیان نە دەبوو. بەڵام ئەوان ڕقیان لەمنو لە باوكم بووەوە، هەرچەندە ئەو كارانەیان بینی. [٢٥]ئەمەش ڕوویدا تا ئەو ووتەیە بێتەدی كە لە شەریعەتەكەیاندا نووسراوە: {بەبێ هۆ ڕقیان لێم بووەوە!} [٢٦]جا كاتێ یارمەتی‌دەر دێ، ئەوەی من لەلایەن باوكەوە بۆتانی دەنێرم، ئەو ڕۆحە ڕاستییەی كە لەباوكەوە هەڵدەقوڵێ، ئەو شایەتیم بۆ دەدات. [٢٧]تۆمش هەروەها شایەتیم بۆ دەدەن، چونكە لە سەرەتاوە تێوە لەگەڵ من بوون.

كاری ڕۆحی پیرۆز

١٦ (من ئەمەم پێی ووتن، تا نەكەونە هەڵەوە. [٢]لەكەنیشتەكان دەردەكرێن، بەڵكو كاتێ دێت ئەوەی دەتانكوژێ وایبردەكاتەوە خزمەتی خودای كردووە. [٣]ئەوان ئەمەتان پێدەكەن چونكە نەباوك دەناسن نەمن. [٤]جا ئەمەم پێووتن تا كاتی ڕوودانی هات، بیرتان بكەوێتەوە كە ئەمم لەپێشا پێ

ووتوون. لەسەرەتادا ئەمم پێ نەووتن، چونکە لەگەڵتان بووم.

٥(ئێستا من دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی ناردوومی، لەگەڵ ئەوەشدا کەستان نەی پرسی: بۆ کوێ دەچی؟ ٦چونکە ئەمم پێووتن، دڵگرانی دایگرتن. ٧بەڵام من ڕاستیتان پێدەڵێم: باشتر وایە بۆتان کە بڕۆم، چونکە ئەگەر من نەڕۆم، یارمەتیدەرتان بۆ نایەت. بەڵام گەر بڕۆم بۆتانی دەنێرم. ٨کاتێ ئەو دێ، جیهان سەرزەنشت دەکات لەسەر گوناەو ڕاستودروستیو حوکمدان، ٩لەسەر گوناە لەبەرئەوەی باوەڕم پێناهێنن. ١٠لەسەر ڕاستودروستی لەبەرئەوەی من دەچمە لای باوکو ئیتر نامبینن. ١١لەسەر حوکمدانیش لەبەرئەوەی سەرۆکی ئەم جیهانە حوکمی بەسەر دراوە.

١٢(هێشتا شتی زۆرم هەیە پێتانی بڵێم، ئێستا ناتوانن بەرگەی بگرن. ١٣بەڵام کاتێ ڕۆحی ڕاستی بۆ لاتان دێ، بەرەو هەموو ڕاستیەکتان دەبات، چونکە لەخۆیەوە هیچ ناڵێ، بەڵکو ئەوەی گوێی لێدەبێ پێتانی ڕادەگەیەنێ، ئەوەی لە دواییدا ڕوودەدات پێتانی دەڵێ. ١٤ئەو شکۆدارم دەکات چونکە هەموو ئەوەی بۆتانی باس‌دەکات لەمنەوە دەرچووە. ١٥هەموو ئەوەی کە هی باوکە، هەروەها هی منە. لەبەرئەوە بوو پێمووتن ئەوەی بۆتانی باس دەکات لەمنەوە دەرچووە. ١٦پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، بەڵام دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، چونکە دەگەڕێمەوە لای باوک.)

خۆشی دوای ناخۆشی

١٧هەندێ لەقوتایەکان پرسیاریان کرد: (مەبەستی چیە لەم قسەیە: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، هەروەها: چونکە دەگەڕێمەوە لای باوک؟) ١٨دیسان ووتیان: (ئەم کەمە چیە باسی دەکات؟ تێناگەین لەوەی دەیڵێ!) ١٩عیسا زانی کەوا حەزدەکەن پرسیاری لێبکەن، ئینجا پێی ووتن: (پرسیار لە واتای قسەکەم دەکەن: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن.

٢٠(ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: تێوە دەگرینو شیوەن دەکەن، بەڵام جیهان

دڵشاد دەبێ، تێوە دڵتەنگ دەبن، بەڵام دڵتەنگیەکەتان دەبێ بە خۆشی. [٢١]ژن دڵتەنگ دەبێ کاتێ کە منداڵبوونی نزیك بووەوە. بەڵام کاتێ منداڵەکەی بوو، ئیتر یەر لەماندووبوونی ناکاتەوە، لەخۆشی ئەوەی مرۆڤێك لەدایكبوو بۆ ئەم جیهانە. [٢٢]ئێوەش ئاوها، ئێستا دڵتەنگ دەبن، بەڵام کاتێ دێمەوە بۆلاتان، دڵتان خۆش دەبێ، ئیتر کەس ئەو خۆشیەتان لێناستێنێتەوە. [٢٣]لەو ڕۆژەدا پرسیاری هیچم لێناکەن. ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەر شتێك بەناوی منەوە لەباوك داوا بکەن دەتانداتێ. [٢٤]هەتا ئێستا بەناوی منەوە هیچتان داوا نەکردووە. داوابکەن وەریدەگرن، تا خۆشیەکەتان بە تەواوی بێت.

من بەسەر جیهاندا زاڵبووم

[٢٥](دەربارەی ئەم شتانە لەقسەکانمدا نموونەم بۆ هێنانەوە، بەڵام کاتێ دێ، باسی باوکتان بۆ بکەم بەئاشکرا و بێ نموونە. [٢٦]لەو ڕۆژەدا بەناوی منەوە داوا لەباوك دەکەن. ئیتر پێتان ناڵێم من داواتان بۆ دەکەم لای باوك. [٢٧]چونکە باوك خۆی خۆشی دەوێن، لەبەرئەوەی ئێوە منتان خۆشویست، هەروەها باوەڕتان بەوە هێنا کە من لە خوداوە دەرچووم. [٢٨]لەباوکەوە دەرچووم‌و هاتووم بۆ جیهان، ئێستا جیهان بەجێدەهێڵم‌و دەگەڕێمەوە لای باوك.)

[٢٩]لێرە قوتابیەکانی پێیانووت: (ئێستا بەئاشکرا گفتوگۆمان لەگەڵ دەکەیت یێ نموونە. [٣٠]ئێستا دەزانین تۆ هەموو شتێك دەزانی، پێویست بەوە ناکات کەس پرسیارت لێبکات. لەبەرئەوە باوەڕدەهێنین تۆ لە خوداوە دەرچووی.) [٣١]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئێستا باوەڕدەهێنن؟ [٣٢]کاتێ دێ، ئەوەتا هاتووە، تایدا لەیەکتری جیادەبنەوە هەر یەکە بۆ ماڵی خۆی، ئینجا بەتەنها بەجێمدەهێڵن. بەڵام من بەتەنها نیم، چونکە باوك لەگەڵمدایە. [٣٣]ئەمانەم هەموو پێووتن تاکو لەمندا ئاشتیتان هەبێ. ئێوە لەجیهاندا تەنگانە دەچێژن. بەڵام ووڕەتان بەرزبێ، من بەسەر جیهاندا زاڵبووم!)

نوێژی عیسا بۆ باوەڕداران

١٧ کاتێ ئەم قسانەی‌کرد، ڕوانیە ئاسمانو ووتی:

(ئەی باوك، کاتی ئەوە هاتووە!
ڕۆڵەکەت شکۆدار بکەی، تاکو
ڕۆڵەکەشت تۆ شکۆدار بکات،
[2]ئەوەی تۆ دەسەڵاتت داوەتێ بەسەر
هەموو مرۆڤدا، هەتا ئەو ژیانی
هەتاهەتایی بدات بە هەموو ئەوانەی تۆ
بەوت داوە. [3]ژیانی هەتاهەتایش ئەوەیە
کە تۆ بناسن، تەنها خودای ڕاستەقینە،
هەروەها عیسای مەسیح کە ناردووتە.
[4]من لەسەر زەوی شکۆدارم کردی
بەتەواوکردنی ئەو کارەی دابووت پێم.
[5]ئەی باوك ئێستا شکۆدارم کە لەلای
خۆت، بەو شکۆمەندییەی لای تۆ
هەمبوو پێش دروستکردنی جیهان.
[6](ناوی تۆم دەرخست بۆ ئەوانەی
لەجیهاندا بەمنت‌دان، ئەوانە هی تۆ
بوون، تۆ بەمنت‌دان. ئەوانیش
گوێڕایەڵی ووتەکانت بوون، [7]ئێستا
دەزانن هەرچیەکت بەمن داوە
لەتۆوەیە، [8]چونکە من ئەو ووشانەم
دانێ کە تۆ پێت دابووم، ئەوانیش
وەریان‌گرت، هەروەها بەڕاستی زانییان
من لەتۆوە هاتووم‌و باوەڕیان هێنا کە تۆ
منت ناردووە. [9]لەپێناوی ئەوانەدا
نوێژت بۆ دەکەم. ئێستا لەپێناوی
جیهاندا نوێژ ناکەم، بەڵکو لە پێناوی
ئەوانەی بەمنت‌داون، چونکە ئەوانە هی
تۆن. [10]هەرچیەك هی منە، هی تۆیە،
هەرچیەکیش هی تۆیە، هی منە، من
لەئەواندا شکۆدار بووم. [11]ئەمان
لەجیهان دەمێننەوە، بەڵام من تایدا
نامێنمەوە، چونکە من دەگەڕێمەوە
لای تۆ. ئەی باوکی پاك‌وپیرۆز
ئەوانەی داوتە بەمن بەهێزی ناوی
خۆت بپارێزە، هەتا ببن بە یەك وەك
ئێمە یەکین. [12]کاتێ لەگەڵیاندا بووم
دەمپاراستن بەناوی تۆوە. ئەوانەی
بەمنت‌دابوون ئاگادارم کردن،
کەسیان لەناونەچوون جگە لە ڕۆڵەی
لەناوچوو نەبێ، تاکو ئەوەی لەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە ێتەدی. [13]بەڵام
ئێستا من دەگەڕێمەوە لای تۆ، من
باسی ئەمە دەکەم، جارێ هێشتا لە
جیهاندام، تا دڵشادی من تیایاندا
بەتەواوی بێت. [14]من ووشەی تۆم
بەواندا، بەڵام جیهان ڕقی لێیان
بووەوە، چونکە ئەوان سەر بە جیهان
نەبوون، هەروەك چۆن من سەر بە
جیهان نیم. [15]من داوای ئەوە ناکەم تۆ
ئەوان لەجیهان بسێنیتەوە، بەڵکو
لەشەیتان بپارێزە. [16]ئەوان سەر بە
جیهان نین هەروەك چۆن من سەر بە

جیهان نیم. [۱۷]لەڕاستیدا پیرۆزیانبکە، چونکە ووشەی تۆ ڕاستییە. [۱۸]هەروەك چۆن منت نارد بۆ جیهان، منیش دەیانێرم بۆ جیهان. [۱۹]جا لەپێناوی ئەواندا من خۆم پیرۆز دەکەم، هەتا ئەوانیش لەڕاستی پیرۆزبن.

[۲۰]تەنها لەپێناوی ئەمان نوێژ ناکەم، بەڵکو لەپێناوی ئەوانەش کە باوەڕم پێدەکەن بەهۆی قسەی ئەمانەوە، [۲۱]تا هەموو یەك بن، هەروەك تۆ چۆن لەمندای ئەی باوك منیش لەتۆدام، تا ئەوانیش لەئێمەدا بن، تاکو جیهان باوەڕبهێنێ کە تۆ منت ناردووە. [۲۲]من ئەو شکۆمەندیەم داونەتێ تۆ داوتە بەمن، تا بین بەیەك هەروەك چۆن ئێمە یەکین. [۲۳]من لەئەواندام و تۆ لەمندای، تا تەواوبن و بین بە یەك، هەتا جیهان بزانێ تۆ منت ناردووە، هەروەها ئەوانت خۆشویستووە وەك چۆن منت خۆشویست.

[۲۴](ئەی باوك، دەمەوێ ئەوانەی کە داوتە بە من لەهەر شوێنێکدابم لەگەڵمبن، تا ئەو شکۆمەندیەم ببینن کە داوتە بەمن، چونکە تۆ منت خۆشویستووە پێش دروستبوونی جیهان. [۲۵]ئەی باوکی ڕاستودروست، جیهان ناتناسێ، بەڵام من تۆ دەناسم، ئەوانیش دەزانن کە تۆ منت ناردووە، [۲۶]من ناوی تۆم بەوان ناساند، هەروەها پێیان دەناسێنم، تاکو ئەو خۆشەویستیەیان تیادایێ کە تۆ منت پێ خۆشویست، هەتا من خۆم لەواندا بم.)

گرتنی عیسا

۱۸ دوای ئەوەی عیسا لەم ووتانەی بووەوە، لەگەڵ قوتابیەکانی کەوتنە ڕێو دۆڵی قەدرونیان بڕی. لەوێدا باخچەیەك هەبوو خۆی و قوتابیەکانی چوون بۆ ئەوێ. [۲]بەڵام ئەو یەهوزایەی ناپاکی لەگەڵ کرد، ئەو شوێنەی دەزانی، چونکە عیسا زۆر جار لەگەڵ قوتابیەکانی تیادا کۆدەبووەوە. [۳]ئینجا یەهوزا بەڕەو ئەوێ چوو، تیپێك سەربازو پاسەوانانی پەرستگای لەگەڵ خۆی برد، ئەوانەی سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان ناردبوویانن، چراو مەشخەڵو چەکیان هەڵگرتبوو. [۴]عیسا دەیزانی چی بەسەر دێ، بەڕەو ڕوویان چوو، ووتی: (کێتان دەوێ؟) [۵]وەڵامیان دایەوە: (عیسای ناسری).

ئەویش پێی ووتن: (من ئەوم). ئەو یەهوزایەی کە ناپاکی لەگەڵ کرد لەگەڵیان وەستا بوو. [6]کاتێ پێی ووتن: (من ئەوم) گەڕانەوە دواوەو کەوتن بە زەوییدا! [7]عیسا جارێکی کە لێی پرسینەوە: (کێتان دەوێ؟) ئەوانیش لەوەڵامدا ووتیان: (عیسای ناسری.) [8]ئەویش ووتی: (پێم ووتن: من ئەوم، گەر تێوە بەدوای منـدا دەگەڕێن، با ئەوانەی کە بڕۆن.) [9]ئەمەش بۆ هاتنەدی ئەو قسەیە بوو کە ووتی: (ئەوانەی بەمنت‌دابوون کەسیان لەناونەچوو!) [10]شەمعون پەترۆس شمشێرێکی پێ‌بوو دەری هێناو لەکۆیلەی سەرۆك کاهینەکانی‌داو گوێچکەی ڕاستی پێ‌بڕی. ئەو کۆیلەیەش ناوی مەلخەس بوو. [11]عیسا بە پەترۆسی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە کێلانەکەی! ئایا ئەو جامەی باوکم داویەتی پێم نەی‌خۆمەوە؟)

لەبەردەم سەرۆکی کاهینەکان

[12]ئیتر تیپە سەربازەکەو سەرتیپەکەیان‌و پاسەوانەکانی جوولەکە عیسایان گرت‌و بەستیانەوە. [13]یەکەمجار بردیان بۆ لای حەنانی خەزوری قەیافا کە سەرۆك کاهین بوو لەو ساڵەدا. [14]قەیافاش ئەو پیاوە بوو کە ڕاوێژی بۆ جوولەکەکان کردبوو، باشتر وایە پیاوێك بمرێ لەجیاتی هەموو گەل.

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

[15]شەمعون پەترۆس لەگەڵ قوتابیەکەی تر کە سەرۆکی کاهینەکان دەیناسی شوێنی عیسا کەوت. ئەو قوتابیە لەگەڵ عیسا چووە کۆشکی سەرۆك کاهین. [16]بەڵام پەترۆس لەدەرەوە لەلای دەرگاکە ڕاوەستا. ئینجا قوتابیەکەی تر کە سەرۆك کاهینەکان دەیناسی هاتەدەرەوەو قسەی لەگەڵ کچە دەرگاوانەکەدا کردو پەترۆسی هێنایە ژوورەوە. [17]کچە دەرگاوانەکە لە پەترۆسی پرسی: (ئایا تۆ یەکێك لەقوتابیەکانی ئەم کابرایە نیت؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (نەخێر، لەوان نیم.) [18]ئاووهەوا سارد بوو، خزمەتکارانو پاسەوانان ئاگریان کردبووەوەو لەدەوری وەستابوون خۆیان گەرم دەکردەوە، پەترۆسیش لەگەڵیان وەستابوو خۆی گەرم دەکردەوە.

[۱۹]سەرۆکی کاهینەکان پرسیاری لەعیسا کرد دەربارەی قوتابیەکانی و فێرکردنەکەی. [۲۰]عیسایش وەڵامی دایەوە: (بە ئاشکرا قسەم بۆ جیهان کرد، لەکەنیشتو پەرستگادا لەو شوێنەی هەموو جوولەکەکان لێی کۆدەبوونەوە، هەموو کاتێ خەڵکم فێردەکرد، هیچ شتێکم بەنهێنی نەوتووە. [۲۱]بۆچی پرسیار لە من دەکەیت؟ پرسیار لەوانە بکە کە گوێیان لەقسەکانم بووە، ئەوان دەزانن چیم ووتوە!) [۲۲]کاتێ عیسا ئەمەی ووت یەکێك لەخزمەتکارەکان زللەیەکی لێداو پێیووت: (ئاوها وەڵامی سەرۆکی کاهینان دەدەیتەوە؟) [۲۳]عیسا وەڵامی دایەوە: (گەر قسەی خراپم کردووە بڵێ چیم ووتووە، گەر ڕاستیشم ووتووە، ئیتر بۆچی لێم دەدەیت؟) [۲۴]ئەوسا حەنان بەدەستی بەستراوەوە ناردی بۆ لای قەیافای سەرۆك کاهین. [۲۵]هێشتا شەمعون پەترۆس لەوێ ڕاوەستابوو خۆی گەرم دەکردەوە، لێیان پرسی: (ئایا تۆش لە قوتابیەکانی ئەو نیت؟) ئەویش نکۆڵی لێکردو ووتی: (نەخێر، لەوان نیم.) [۲۶]یەکێك لەخزمەتکارانی سەرۆکی کاهینان زاوای ئەو خزمەتکارە بوو کە پەترۆس گوێی لێکردەوە، ووتی: (ئەی لەباغچەکەدا تۆم لەگەڵ ئەو نەبینی؟) [۲۷]دیسان پەترۆس نکۆڵی لێکرد، ئینجا یەکسەر کەڵەشێر خوێندی!

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

[۲۸]ئیتر بەیانی زوو عیسایان لەماڵی قەیافاوە برد بۆ کۆشکی فەرمانڕەوایی ڕۆمەکانو ئەوان نەچوونە ئەو کوشکە نەوەك پیس ببن و بەهۆی ئەوەوە نەتوانن بەشداری بکەن لەخواردنی جەژنی تێپەڕبوون. [۲۹]ئەوسا پیلاتۆس هاتە دەرەوە بۆ لایانو لێیپرسین: (بەچی ئەم پیاوە تاوانبار دەکەن؟) [۳۰]وەڵامیان دایەوە: (گەر تاوانبار نەبووایە، نەماندەدا بەدەستەوە.) [۳۱]پیلاتۆس ووتی: (ئێوە ببەن، بەپێی شەریعەتی خۆتان حوکمی بەسەردا بدەن.) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (مافی ئەومان نییە کەس بکوژین.) [۳۲]ئەمەش ڕوویدا تاکو ئەوەی عیسا ووتبووی لەبارەی شێوەی مردنەکەی بێتەدی. [۳۳]ئینجا پیلاتۆس چووە ناو کۆشکەکەیو بانگی عیسای کردو

لێیپرسی: (تۆ پادشای جوولەکەی؟) [٣٤]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئایا تۆ لەخۆتەوە ئەمەم پێدەڵێی، یاخود خەڵکی کە دەربارەی من ئەمەیان پێ ووتوی؟) [٣٥]ئەوسا پیلاتۆس لێیپرسی: (ئایا من جوولەکەم؟ گەلەکەتو سەرۆك کاهینەکان تۆیان داوەتە دەستی من. چیت کردووە؟) [٣٦]عیساش لەوەڵامدا ووتی: (پادشاهێتی من سەر بەم جیهانە نییە. گەر پادشاهێتی من سەر بەم جیهانە بووایە، ئەوسا خزمەتکارەکانم دەجەنگان تا نەدرێمە دەست دەسەڵاتدارانی جوولەکە. بەڵام پادشاهێتی من هی لێرە نییە.) [٣٧]جا پیلاتۆس لێیپرسی: (کەواتە تۆ پادشای؟) لەویش وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت من پادشام. لەبەر ئەمەش لەدایك بووم و هاتووم بۆ جیهان، تاشایەتی بۆ ڕاستی بدەم، هەر کەسێ لەڕاستی بێ گوێ لە دەنگم دەگرێ.) [٣٨]پیلاتۆس پێی ووت: (ڕاستی چییە؟) دوای ئەوەی ئەمەی ووت دیسان چووە دەرەوە بۆ لای جوولەکەکانو ووتی: (من هیچ خراپەیەکی تیادا نادۆزمەوە! [٣٩]ئێوە لەسەر ئەوە ڕاهاتوون لەجەژنی تێپەڕبوونداگیراوێکتان بۆ ئازاد بکەم. ئایا دەتانەوێ پادشای جوولەکەتان بۆ ئازاد بکەم؟) [٤٠]هەموو هاواریان کردو ووتیان: (ئەمە ئازاد مەکەە! بەڵکو باراباس!) هەرچەندە باراباس دزیش بوو.

فەرمانی کوشتنی عیسا

١٩ ئیتر پیلاتۆس فەرمانیدا عیسا ببرێت و بەقامچی لێیبدرێت. [٢]سەربازەکان تاجێکیان لەدڕك چنیو خستیانە سەری، جلێکی ئەرخەوانییان لەبەرکرد. [٣]لێی دەچوونە پێشەوەو پێیان دەووت: (سلاو! ئەی پادشای جوولەکەە!)، زللەیان لێدەدا. [٤]جارێکی کە پیلاتۆس هاتەدەرەوە بۆ لای خەڵکەکەو پێی ووتن: (من دەی هێنمە دەرەوە بۆلاتان تا بزانن من هیچ گوناهێکی تیادا نابینم!) [٥]عیسا بەتاجی دڕکاویو جلی ئەرخەوانییەوە هاتەدەرەوە، ئینجا پیلاتۆس بەوانی ووت: (ئەوەتا پیاوەکەە!) [٦]کاتێ سەرۆك کاهینەکانو پاسەوانەکان بینیان، هاواریان کرد: (لەخاچی بدەە! لەخاچی بدەە!) ئەوسا پیلاتۆس پێیووتن: (ئێوە بیەنو

لەخاچی بدەن، من هیچ گوناهێکی تیادا نابینم!) [۷]جوولەکەکان وەڵامیاندایەوە: (شەریعەتمان هەیە. بەپێی شەریعەتی ئێمە دەبێ بمرێ، چونکە خۆی کردووە بە ڕۆڵەی خودا.)

[۸]کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسەیە بوو زیاتر ترسا، [۹]چووە ناو کۆشکەکەیو لەعیسای پرسی: (تۆ خەڵکی کوێیی؟) بەڵام عیسا هیچ وەڵامێکی نەدایەوە. [۱۰]پیلاتۆس پێیووت: (بۆ قسەم لەگەڵ ناکەیت؟ ئایا نازانی من دەسەڵاتی ئەوەم هەیە ئازادت بکەم یان لەخاچت بدەم؟) [۱۱]عیسا وەڵامیدایەوە: (تۆ هیچ دەسەڵاتێکت بەسەر منەوە نییە، گەر لە سەرەوە بەتۆیان نەدابێ. جا لەبەرئەوە، ئەوەی منی داوەتە دەست تۆ گوناهێکی گەورەتری هەیە.)

[۱۲]ئیتر لەبەرئەمە پیلاتۆس هەوڵی ئازادکردنی عیسای دا، بەڵام جوولەکەکان هاواریان کرد: (گەر ئەمەت ئازادکرد، ئیتر هاوڕێی قەیسەر نیت. هەر کەسێك خۆی بکات بەپادشا، دوژمنایەتی لەگەڵ قەیسەر دەکات.) [۱۳]کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسانە بوو، عیسای بردە دەرەوە، ئەوسا لەسەر کورسی فەرمانڕەوایی دانیشت، لەشوێنێك پێی دەووترێ بەردڕێژکراو بەزمانی عیبریش گەباسا. [۱۴]کاتەکەش نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەو ڕۆژەدا [ڕۆژی هەینی] خۆ ئامادەدەکرا بۆ جەژنی تێپەڕبوون. ئینجا پیلاتۆس بەجوولەکەکانی ووت: (ئا ئەوەتا پادشاکەتان!) [۱۵]ئەوانیش هاواریان کرد: (بیبە! بیبە! لەخاچی بدە!) پیلاتۆس لێیپرسین: (ئایا پادشاکەتان لەخاچ بدەم؟) ئەوسا سەرۆك کاهینەکان وەڵامیان دایەوە: (هیچ پادشایەکمان نییە جگە لە قەیسەر.) [۱۶]ئیتر پیلاتۆس دایە دەستیان تا لەخاچ بدرێ.

لە خاچدان

ئەوانیش عیسایان بردو ڕۆیشتن. [۱۷]عیسایش هاتەدەرەوەو خاچەکەی هەڵگرت بەرەو ئەو شوێنە ڕۆیشت کە ناسرابوو بەشوێنی کاسەی سەر بەزمانی عیبری پێی دەوترێ (گولگۆسە)، [۱۸]لەوێ لەگەڵ دوو پیاو لەخاچیاندا، هەر یەکە لە لایەکیەوە، عیساش لە ناوەڕاست.

[۱۹]پیلاتۆس لەسەر خاچەکە

دروشمێکی هەڵواسی بوو لەسەری نووسرا بوو: (عیسای ناسیری پادشای جوولەکە.) [۲۰]جوولەکەیەکی زۆر دروشمەکەیان خوێندەوە، چونکە ئەو شوێنەی عیسای تیادا لەخاچدرابوو لەشار نزیک بوو. دروشمەکەش بەزمانی عیبریو لاتینیو یۆنانی نووسرا بوو. [۲۱]سەرۆک کاهینەکانی جوولەکە بەپیلاتۆسیان ووت: (مەنووسە: (پادشای جوولەکە)، بەڵکو بنووسە: (ئەم پیاوە خۆی دەیووت: من پادشای جوولەکەم.))

[۲۲]پیلاتۆس وەڵامیدایەوە: (ئەوەی نووسیومە، نووسیومە!)

[۲۳]کاتێ سەربازەکان عیسایان لەخاچدا، جلەکانیان بردو کردیان بەچوار بەشەوە، هەر سەربازو بەشێکی برد. هەروەها کراسەکەشیان برد، کە سەرتاپا بەبێ دروون لەیەك پارچە چنرابوو. [۲٤]ئینجا سەربازەکان بەیەکتریان ووت: (پێویست ناکات بیدرێنین، بەڵکو شێروخەتی لەسەر دەکەین بزانین بەرکێ دەکەوێ.)

ئەمەش ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە پێتەدی:

{جلەکانمیان لەتێوان خۆیان بەش کردو شێروخەتیان لەسەر کراسەکەم کرد.} ئەمەش ئەوە بوو کە سەربازەکان کردیان.

[۲۵]لەوێ لەلای خاچەکەی عیسا، دایکی لەگەڵ مریەمی ژنی کلۆپا کە پووری بوو، هەروەها مریەمی مەجدەلی وەستابوون. [۲٦]کاتێ عیسا دایکی بینی، بە تەنیشت ئەو قوتاییەوە وەستاوە کە خۆشیدەویست، بەدایکیووت: (ئەی ئافرەت، ئەمە کوڕتە!) [۲۷]ئینجا بەقوتاییەکەی ووت: (ئەمە دایکتە.) لەوکاتەوە قوتاییەکە بردیە ماڵی خۆی.

مردنی عیسا

[۲۸]دوای ئەوەی عیسا بینی هەموو شتێ تەواو بوو، ووتی: (تینوومە.) تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز باسکراوە پێتەدی. [۲۹]لەوێ قاپێکی پڕ لەسرکە هەبوو، ئیسفەنجێکیان کرد بەسرکەکەو بەقامیشێك بەرزیانکردەوە بۆ دەمی. [۳۰]کاتێ عیسا دەمی لەسرکەکەدا، ووتی: (تەواوبوو!) ئینجا سەری دانەواندو گیانی سپارد.

[۳۱]جا چونکە ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو بۆ جەژنی تێپەڕبوون، ڕۆژی پاشتریش شەممەیەکی مەزن بوو، هەروەها تا لاشەکان بە هەڵواسراوەیی لەسەر خاچەکان نەمێننەوە، جوولەکەکان داوایان لەپیلاتۆس کرد قاچی لەخاچدراوەکان بشکێنرێ و لاشەکانیان هەڵگیرێ. [۳۲]ئینجا سەربازەکان هاتن و هەردوو قاچی ئەو دوو پیاوەیان شکاند کە لەگەڵ عیسا لەخاچدرابوون. [۳۳]بەڵام کاتێ گەیشتنە سەر عیسا، سەیریان کرد مردووە، ئیتر قاچیان نەشکاند. [۳۴]ئینجا یەکێك لەسەربازەکان ڕمێکی کرد بەلاتەنیشتی، یەکسەر خوێن و ئاوی لێ هاتەدەرەوە. [۳۵]جا ئەوەی ئەمەی بینی خۆی شایەتی دەدا، شایەتیەکەشی ڕاستە، خۆی بەتەواوی دەزانێ کە ڕاستی دەڵێ، هەتا تێوەش باوەڕبهێنن. [۳۶]ئەمەش ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێب باسکراوە بێتەدی: {تێسقاتێکی لێناشکێ!} [۳۷]هەروەها لەشوێنێکیتر لەکتێب باسکراوە: {سەیری ئەوە دەکەن کە ڕمیان لێداوە.}

ناشتنی عیسا

[۳۸]پاش ئەوە یوسف ناوێك کە خەڵکی ڕامە بوو داوای لەپیلاتۆس کرد تا ڕێی بدات لاشەکەی عیسا بەرێ، ئەم یوسفەش قوتابی عیسا بوو، بەڵام بە نهێنی چونکە لە دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەترسا، ئیتر پیلاتۆس ڕێی دا. ئینجا یوسف هاتو لاشەکەی عیسای هەڵگرت. [۳۹]هەروەها نیقۆدیمۆسیش هات ئەوەی کە لە پێشا بەشەو هاتبوو بۆ لای عیسا. لەگەڵ خۆی نزیکەی سی لیتر بۆنی مۆڕی تێکەڵاو بە عودی هێنا. [۴۰]لاشەکەی عیسایان هێناو لەگەڵ بۆن بەکفن پێچایانەوە، بەو شێوەیەی نەریتی جوولەکە بوو لە ناشتن. [۴۱]لەو شوێنەی عیسای تیادا لە خاچدرا باخچەیەکی لێبوو، لە باخچەکەشدا گۆڕێکی تازەی لێبوو، لەوەو پێش کەسی تیادا نەێژرا بوو. [۴۲]هەردووکیان عیسایان لەو گۆڕەدا ناشت چونکە نزیك بوو، هەروەها لەبەر ئەوەی ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو لەلای جوولەکەکان.

زیندووبوونەوە

٢٠ بەرەبەیانی ڕۆژی یەکشەممە، مریەمی مەجدەلی چووە سەر گۆڕەکەی عیسا، هێشتا تاریك بوو، سەیری کرد بەردەکە لەسەر دەرگای گۆڕەکە لابراوە. [٢]ئەویش بەڕاکردن هات بۆ لای شەمعون پەترۆس و قوتابیەکەی تر کە عیسا خۆشی دەویست پێی ووتن: (گەورەیان لەگۆڕەکە بردووە، نازانین لەکوێ دایان ناوە!) [٣]ئینجا پەترۆس و قوتابیەکەی کە ڕۆیشتن بەرەو گۆڕەکە. [٤]هەردووکیان بەیەکەوە ڕایانکرد، بەڵام قوتابیەکەی تر پێش پەترۆس کەوت و پێش ئەو گەیشتە سەر گۆڕەکە، [٥]دانەویەوە سەیری کرد کفنەکە لەوێ کەوتووە، بەڵام نەچووە ژوورەوە. [٦]ئینجا دوای ئەو شەمعون پەترۆس گەیشتە سەر گۆڕەکەو چووە ژوورەوە، ئەویش بینی کفنەکە لەوێ کەوتووە. [٧]ئەو دەستەسڕەی بەسەری عیساوە بوو بینی بەتەنها پێچراوەتەوە بەجیا لەشوێنی کفنەکە. [٨]لەوکاتەدا قوتابیەکەی کەش هاتە ژوورەوە، ئەوەی یەکەمجار گەیشتە سەر گۆڕەکە، ئەمەی بینی و باوەڕی هێنا. [٩]چونکە قوتابیەکان تا ئەوکاتەش تێنەگەیشتبوون ئەوەی کتێبی پیرۆز باسی دەکات، ئەو دەبێ لەتێوان مردووانەدا هەستێتەوە. [١٠]ئیتر دوو قوتابیەکە گەڕانەوە بۆ شوێنی خۆیان.

عیسا بۆ مریەم دەردەکەوێ

[١١]بەڵام مریەم هەر لە دەرەوە وەستاو لەسەرگۆڕەکە دەگریا. کاتێ کە دەگریا دانەویەوە بۆ گۆڕەکە، [١٢]سەیری کرد دوو فریشتە بەجلی سپیەوە، دانیشتوون لەو شوێنەی تەرمەکەی عیسای لێدانرابوو، یەکێك لەلای سەریەوە ئەوی کە لەلای قاچیەوە. [١٣]لێیانپرسی: (خوشکە، بۆ دەگری؟) لەوەڵامدا ووتی: (گەورەمیان بردووە، نازانم لەکوێ دایانناوە.) [١٤]ئەمەی ووتو ئاوڕیدایەوەو سەیری کرد عیسا وەستاوە، بەڵام مریەم نەیزانی ئەو عیسایە. [١٥]عیسا لێیپرسی: (خوشکە، بۆچی دەگری؟ بەدوای کێدا دەگەڕێی؟) مریەمیش وایزانی باخەوانەکەیە، پێیووت: (گەورەم گەر تۆ بردووتە پێم بڵێ لەکوێ داتناوە تا بیبەمەوە.)

[16] ئینجا عیسا بانگی کرد: (مریەم!) ئەویش ئاوڕی‌دایەوەو بە زوبانی عیبری هاواری کرد: (ڕەبونی)، بەواتای مامۆستا. [17] عیساش پێی‌ووت: (مەم‌گرە! هێشتا نەڕۆیشتووم بۆ لای باوك، بەڵام بڕۆ بۆ لای براکانم و پێیان بڵێ: من دەچم بۆ لای باوکم و باوکتان، خودام و خوداتان!) [18] ئینجا مریەمی مەجدەلی گەڕایەوەو هەواڵی‌دا بەقوتابیەکانو پێی‌ووتن: (من گەورەم بینی!) هەروەها ئەوەی پێ ووتن کە پێی ووتبوو.

دەرکەوتنی مەسیح بۆ قوتابیەکان

[19] لەتیوارەی ئەو یەکشەممەیە، کاتێ قوتابیەکان لەترسی دەسەڵاتدارانی جوولەکە بەیەکەوە بوون و دەرگاکانیان لەسەر خۆیان داخستبوو، عیسا هات لەناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ تێوە!) [20] کاتێ ئەمەی ووت، دەستی و لاتەنیشتی نیشاندان، قوتابیەکان کاتێ خوداوەندیان بینی دڵشاد بوون. [21] ئینجا عیسا پێی‌ووتن: (ئاشتی بۆ تێوە! چۆن باوك منی ناردووە، منیش ئاوا تێوە دەنێرم.) [22] ئەمەی ووتو فووی لێ کردنو پێی ووتن: (ڕۆحی پیرۆز وەرگرن. [23] ئەوەی گوناهی بیەخشن، بەخشراوە، ئەوەی گوناهی نەبەخشن، ئەوا نەبەخشراوە!)

دەرکەوتنی مەسیح بۆ تۆما

[24] بەڵام تۆما، یەکێك لەدوانزەکە، کە ناسراوبوو بەدووانە، لەگەڵ قوتابیەکان نەبوو کاتێ عیسا بۆ لایان هات. [25] قوتابیەکانی‌تر پێیان ووت: (ئێمە گەورەمان بینی!) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (گەر نیشانەی بزمارەکان بەدەستیەوە نەبینم، پەنجە نەخەمە شوێنی بزمارەکانەوە، دەست نەدەم لەلاتەنیشتی باوەڕناکەم!)

[26] دوای هەشت ڕۆژ، کاتێ قوتابیەکانی دووبارە لەماڵەوە بوون تۆماشیان لەگەڵ بوو، عیسا هات بۆ لایانو دەرگاکانیش داخرابوون، لە ناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ تێوە!) [27] ئینجا بە تۆمای ووت: (پەنجەت بێنە بۆ ئێرە، سەیری دەستم بکە، دەستت بێنەو بیدە لەلاتەنیشتم. بێباوەڕ مەبە بەڵکو باوەڕداربە!) [28] ئەوسا تۆما هاواری کرد: (ئەی خوداوەندو خودام!)

[٢٩]عیسا پێیووت: (ئایا لەبەرئەوەی منت بینی باوەڕت کرد؟ خۆزگە بەخوازرێ بەوانەی باوەڕدەکەن بێئەوەی ببینن!)

[٣٠]عیسا لەبەردەم قوتایەکانی زۆر نیشانەی سەرسوڕهێنەری تری کرد کە لەم پەرتووکەدا نەنووسراوە. [٣١]بەڵام ئەم نیشانانە نووسراون تا باوەڕبکەن کە عیسا مەسیحە، ڕۆڵەی خودایە، هەتا لێوە بەهۆی باوەڕهێنانەوە ژیان بەدەستبهێنن بەناوی ئەوەوە.

دەرکەوتنی عیسا لەسەر دەریاچە

٢١ دوای ئەمە عیسا جارێکی کە بەم شێوەیە خۆی دەرخست بۆ قوتایەکان لەسەر کەناری دەریاچەی تەبەریە: [٢]شەمعون پەترۆس و تۆما کە بە دووانە ناسراوە، لەگەڵ نەسانائیل کە خەڵکی قانای ناوچەی جەلیل بوو، هەروەها دوو کوڕەکەی زەبەدی و دوو قوتابی کە کێبوونەوە. [٣]شەمعون پەترۆس پێیووتن: (من دەڕۆم بۆ ڕاوا!) ئەوانیش ووتیان: (ئێمەش لەگەڵت دێین.) ئینجا ڕۆیشتن و سواری بەلەم بوون، بەڵام لەو شەوەدا هیچیان نەگرت.

[٤]کاتی بەرەبەیان، عیسا لەسەر دەریاچەکە وەستا، بەڵام قوتایەکان نەیانزانی ئەو عیسایە. [٥]عیسا لێیپرسین: (ها کوڕینە ماسیتان پێنییە؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (نەخێر!) [٦]ئەویش پێیووتن: (تۆڕەکانتان هەڵدەن بۆ لای ڕاستی بەلەمەکە، ئەوسا ماسی دەگرن!) ئەوانیش هەڵیاندا ئیتر نەیانتوانی ڕای کێشن لەبەر زۆری ئەو ماسییانەی تیایدا بوو!

[٧]ئەو قوتایەی عیسا خۆشیدەویست بە پەترۆسی ووت: (ئەوە خوداوەندە!) کاتێ پەترۆس ئەمەی بیست، خۆی داپۆشی بە جلەکانی چونکە ڕووت بوو و خۆی هەڵدایە ناو ئاوەکە. [٨]قوتایەکانیتر بەبەلەمەکە هاتنو تۆڕەپڕ لەماسیەکەیان ڕادەکێشا، چونکە ئەوەندە دوور نەبوون لەکەناری دەریاچەکە تەنها دووسەد باڵ نەبێ. [٩]کاتێ قوتایەکان گەیشتنە کەناری دەریاچەکە، بینییان وا نان دانراوە، خەڵوز ئامادەکراوەو ماسی خراوەتە سەر. [١٠]عیسا پێیووتن: (هەندێ لەو ماسییانە بهێنن کە ئێستا ڕاوتانکرد!) [١١]جا شەمعون پەترۆس چووە ناو

بەڵمەکەو تۆڕەکەی ڕاکێشایە سەر ووشکانی، سەدو پەنجاو سێ ماسی گەورەی تیادا بوو، لەگەڵ ئەم ژمارە زۆرەشدا تۆڕەکە نەدڕا بوو. [١٢]عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (وەرن بخۆن.) ئیتر کەس لە قوتابیەکان نەیوێرا پرسیاری لێبکات: (تۆ کێیت؟) چونکە دەیانزانی ئەو خوداوەندە. [١٣]عیسا هاتە پێشەوە نانەکەی هەڵگرتو دایپێیان، ماسیەکەش بەهەمان شێوە. [١٤]ئەمە جاری سێیەم بوو عیسا خۆی دەرخات بۆ قوتابیەکانی پاش ئەوەی لەتێو مردووواندا هەستایەوە.

عیسا لەگەڵ پەترۆس دەدوێ

[١٥]دوای ئەوەی نانیان خوارد عیسا پرسیاری لەشمعون پەترۆس کردو ووتی: (شەمعونی کوڕی یۆنا، ئایا تۆ منت زیاتر خۆش دەوێ یان ئەوانی کە منیان زیاتر خۆش دەوێ؟) ئەویش وەڵامیدایەوە: (بەڵێ خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) جا عیسا پێیووت: (بەرخەکانم بلەوەڕێنە.) [١٦]جارێکی کە لێیپرسیەوە: (شەمعونی کوڕی یۆنا، منت خۆش دەوێ؟) وەڵامیدایەوە: (بەڵێ خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) ئەویش پێیووت: (شوانی مەڕەکانم بکە.) [١٧]بۆ جاری سێیەم لێیپرسیەوە: (ئەی شەمعونی کوڕی یۆنا، ئایا منت خۆش دەوێ؟) ئیتر پەترۆس دڵگران بوو چونکە عیسا بۆ جاری سێیەم لێیپرسی: (ئایا منت خۆش دەوێ) پەترۆس پێیووت: (ئەی خوداوەند، تۆ هەموو شتێ دەزانی. تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) دیسان عیسا پێیووت: (مەڕەکانم بلەوەڕێنە. [١٨]ڕاستی ڕاستیت پێدەڵێم کاتێ کە گەنج بووی پشتووێنەکەت بەناو قەدتەوە دەبەستو بۆ هەرشوێنێك دەتویست دەڕۆیشتی. بەڵام کاتێ پیر دەبیت دەستت درێژدەکەیت، یەکێکی کە پشتووێنەکەت بۆ دەبەستێتو دەتبات بۆ شوێنێك کە ناتەوێ!) [١٩]عیسا ئەمەی ووت وەك ئاماژەکردنێك بۆ ئەو مردنەی پەترۆس کە خودا شکۆدار دەکات. دوای ئەمە، پێیووت: (دوام کەوە.)

[٢٠]پەترۆس ئاوڕیدایەوە بۆ دواوە، ئەو قوتابیەی بینی کە عیسا خۆشیدەویست شوێنیان کەوتووە،

ئەویش ئەو قوتاییە بوو کە شانی بەسینگی عیسا دابوو لەکاتی نانخواردنەکەو پێیووت: (گەورەم، کێیە ئەوەی ناپاکیت لەگەڵ دەکات؟)
[٢١]کاتێ پەترۆس قوتاییەکەی بینی لەعیسای پرسی: (ئەی خوداوەند ئەی ئەمە چی لێدێ؟)
[٢٢]عیسا لە وەڵامدا ووتی: (گەر بمەوێ دەمێنێتەوە هەتا دەگەڕێمەوە، بە تۆ چی؟ تۆ دوام کەوە!) [٢٣]ئیتر هەواڵ لەتێوان برا باوەڕدارەکان بڵاوبووەوە کە ئەو قوتاییە نامرێ. بەڵام عیسا ئەمەی بە پەترۆس نەووت: (کە ئەو نامرێ!) بەڵکو ووتی: (گەر بمەوێ دەمێنێتەوە هەتا دەگەڕێمەوە، بە تۆ چی؟)
[٢٤]ئەو قوتابیبە ئەمەیە کە ئەم شتانەی لێرەدا نووسیوە، خۆیشی شایەتی بۆ ئەم شتانە دەدات. ئێمەش دەزانین شایەتیەکەی ڕاستە. [٢٥]زۆر شتی تر هەیە عیسا کردوویەتی، لەو باوەڕەدام گەر یەك لەدوای یەك بنووسرایە، هەموو جیهان جێگای ئەو پەرتووکانەی تیانەدەبووەوە!

کردەوانی نێردراوان

پەرتووکی کردەوانی نێردراوان تەواوکەری مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا، باسی قوتابیەکان دەکات چۆن بە رۆحی پیرۆز مزگێنی عیسای مەسیحیان لەقودس و هەموو یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی زەوی بڵاوکردەوە (١:٨). لەم کتێبەدا نووسەر دووپاتی دەکاتەوە کە باوەڕ بە مەسیح هیچ مەترسییەکی سیاسی نییە بۆ ئیمپراتۆوریەتی ڕۆمانی.

دەتوانرێ ئەم کتێبە بکرێ بە سێ بەش:

١- سەرەتای دەستپێ کردنی باوەڕداران لەقودس دوای بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان.

٢- بڵاوبونەوەی باوەڕ بە مەسیح لەهەموو فەلەستین.

٣- پەڕەسەندنی ئەم باوەڕە لەناوچەکانی دەوروبەری دەریای سپی ناوەڕاست تاشاری ڕۆما.

کتێبی کردەوانی نێرراوان باسی چەند ڕووداوێکی گرنگ دەکات لەوانە: چۆنیەتی کارکردنی ڕۆحی پیرۆز لەناو باوەڕداران، دوای ئەوەی لەڕۆژی پەنجاهەمین هاتە ناویان، دواتریش مایەوە بۆ ئەوەی ڕێنمایان بکاتو ڕابەرەکانی بە هێز بکات. هەروەها چۆنیەتی باوەڕهێنانی پۆڵسو گەشتەکانی بۆ بڵاوکردنەوەی مزگێنی عیسای مەسیح. بەکورتیش ئەم نووسراوە فێرکردنو دەنگوباسی باوەڕدارانە لەسەرەتای بڵاوبونەوەی باوەڕ دوای بەرزبوونەوەی عیسا.

پێشەکی

١ بەڕێز ساوفیلۆس، لەپەرتووکی یەکەمدا هەموو کردارەکانو فێرکردنەکانی عیسام بۆ گێڕایتەوە، لەسەرەتای پەیامەکەیەوە،[٢] تا ئەو ڕۆژەی بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، دوای ئەوەی ڕاسپاردەکانی پێشکەش کرد بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەو نێراوانەی هەڵیژاردن.[٣] هەروەها دوای ئازارکێشانی، لەماوەی چل ڕۆژ خۆی بۆ دەرخستن بەزیندوویی بەچەندەها بەڵگەی چەسپاو و سەبارەت پادشاهێتی خودا بۆیان دوا.[٤] کاتێ

لەگەڵیان کۆبوومەوە، ووتی: (قودس بەجێمەهێڵن، بەڵکو تیایدا چاوەڕێی بەڵێنی باوکم بکەن، وەك لەپێشا لەمنتان گوێ لێبوو. [٥]یەحیا خەڵکی لەئاو هەڵدەکێشا، بەڵام تێوە پاش چەند ڕۆژێکی کەم لەڕۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن.)

بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان

[٦]ئەوانەی لەوێدا کۆبوونەوە لێیان پرسی: (ئەی خوداوەند، لەم کاتەدا حوکمرانی دەگەڕێنیتەوە بۆ ئیسرائیل؟) [٧]ئەویش وەڵامی‌دانەوە: (لێوە مافی ئەوەتان نییە ئەو ڕۆژو کاتە بزانن کە خودا بەدەسەڵاتی خۆی دەستنیشانی کردووە. [٨]بەڵام کاتێ ڕۆحی پیرۆزتان بەسەردا دەڕژێ هێز بەدەست‌دەهێنن، دەبن بەشایەت بۆ من لەقودس‌و هەموو ناوچەی یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی جیهان.

[٩]ئەمەی ووت‌و لەبەرچاویان بەرزبوومو بۆ ئاسمان، ئینجا هەورێك شاردیەوە لەبەرچاویان. [١٠]جارێ ئەوان بە سەرسامیەوە سەیری ئاسمانیان دەکرد، دوو پیاو خۆیان نیشان‌دان بەجلی سپیەوە، [١١]پێیان ووتن: (ئەی جەلیلیەکان، بۆچی وەستاون سەیری ئاسمان دەکەن؟ ئەو عیسایەی لەتێوانتان بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، ڕۆژێ دێ بەهەمان شێوە بگەڕێتەوە بۆ لاتان.)

هەڵبژاردنی یەکێك لەجێی یەهوزا

[١٢]ئینجا نێرراوان لەو شاخەی بە شاخی زەیتون بەناوبانگە دەگەڕێنەوە بۆ قودس، کە بەقەد مەسافەی ڕۆژی شەممە* دوور بوو لەقودسەوە. [١٣]کاتێ گەیشتن چوونە ژوورێك لەنهۆمی سەرەوە مانەوە، ئەوانیش ئەمانە بوون: پەترۆس‌و یۆحەننا و یاقوب‌و ئەندەراوس‌و فیلیپۆس‌و تۆماو بەرتۆلماوس‌و مەتتاو یاقوبی کوڕی حەلفی‌و شەمعونی بەجەرگو یەهوزای برای یاقوب. [١٤]هەموویان بەیەك دڵ بەردەوام بوون لەسەر نوێژکردن، هەندێ ژنیشیان لەگەڵ بوو، هەروەها مریەمی دایکی عیساو براکانیشی.

[١٥]ڕۆژێکیان نزیکەی سەدوبیست

---

*مەسافەی ڕۆژی شەممە: ئەو مەسافەیە کە یەکێکی جوولەکە بۆی هەیە بیبڕێ لەڕۆژی شەممەدا. ئەویش تەنها (١١٠٠مەتر). چونکە ڕۆژی شەممە ڕۆژی پشوودانە، ئەمش تەنها نەریتێکی ئایینی‌بوو.

لەبرایانی باوەڕدار کۆبوونەوە پەترۆس لەتێوانیان وەستا، بۆیان دواو ووتی: [١٦](لەی برایان، دەبووایە نووسراوی کتێب ئەوەی ڕۆحی پیرۆز بە زمانی داود پێغەمبەرەوە ووتوویەتی دەربارەی یەهوزا پێتەدی، ئەوەی بوو بە ڕێنیشاندەر بۆ ئەوانەی عیسایان گرت. [١٧]یەهوزا یەکێ بوو لە تێمە، لەگەڵ تێمە ئیشی دەکرد. [١٨]ئینجا ئەو کێڵگەیەکی کڕی بە پارەیەك کە نرخی ناپاکی بوو، بەڵام تیایدا کەوت بەدەمدا، لەناوەڕاستدا بوو بە دووکەرتەوەو هەموو ڕیخۆڵەکانی هاتەدەرەوە. [١٩]هەموو دانیشتوانی قودس بەم کارەساتەیان زانی، کێڵگەکەیان ناونا بە کێڵگەی دەمخ، بەزمانی خۆیان بەواتای کێڵگەی خوێن. [٢٠]لێتر ئەوەی لەزەبوور باسکراوە هاتەدی: {ماڵەکەی دەبێ بە وێرانەو هیچ کەس تیایدا نازی.} دیسان دەڵێ: {با یەکێکی تر جێی بگرێ لە ڕابەرایەتی کردن.} [٢١]کەواتە لەسەرمانە یەکێ لەو پیاوانە هەڵبژێرین کە لەسەردەمی خوداوەند عیسا بەدرێژایی کاتەکە لەگەڵمان بووە، [٢٢]لەو کاتەی یەحیا لەئاوی هەڵکێشا تا ئەو ڕۆژەی لێمان بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، لەگەڵمان شایەتی هەستانەوەی عیسا بووە.)

[٢٣]ئامادەبووان دوو پیاویان هەڵبژارد یەکێکیان یوسف کە ناودەبرا بە بارساباو نازناوی یوستوس بوو، ئەوی کەشیان ناوی مەتیاس بوو. [٢٤]ئینجا نوێژیان کردو ووتیان: (لەی ئەو خوداوەندەی بەدڵی هەموان دەزانی، بۆمان دەرخە لەم دوو پیاوە کامیان هەڵبژێرین، [٢٥]تا بەشداریمان بکات لەخزمەتو تێرراوبەتی لەجیاتی یەهوزا، ئەوەی هەڵگەڕاوەو بۆ شوێنی خۆی ڕۆیشت.) [٢٦]ئینجا شێروخەتیان بۆ کرد، مەتیاس شێروخەتی بردەوە، ئەوسا خستیانە سەر یانزە تێرراوەکە.

هاتنی ڕۆحی پیرۆز

٢ کە ڕۆژی پەنجاهەمین* هات، هەموو باوەڕداران لەیەك شوێن کۆبوونەوە، [٢]لەپڕێکدا دەنگێك لەئاسمانەوە پەیدا بوو وەك ڕەشەبا، ئەو ماڵەی پڕکرد کە تیایدا دانیشتبوون. [٣]ئینجا چەند زمانێك هەروەك لەئاگر بێت دەرکەوت بۆیان، دابەش بوو بەسەریانو هەر یەکە

زمانێکی لەسەر نیشتەوە. [٤]ئەوسا هەموویان پڕبوون لەڕۆحی پیرۆز، دەستیان کرد بەقسەکردن بەزمانی جۆراوجۆر، بەووشێوەیەی ڕۆح پێی بەخشیبوون.

[٥]لەو کاتەدا ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکە لەخودا ترسەکانی هەموو نەتەوەکانی جیهان لە قودس نیشتەجێبوون. [٦]کاتێ ئەو دەنگە ڕوویدا، خەڵکەکە هاتنە لایان، هەموو سەریان سوڕما لەبەرئەوەی هەر یەکەیان گوێیان لێبوو بە زمانی خۆیان دەدوێن. [٧]سەرسامی دایگرتن و دەستیان کرد بە پرسیارکردن: (ئایا هەموو ئەوانەی قسە دەکەن دانیشتوانی جەلیل نین؟ [٨]ئیتر چۆن هەر یەك لەئێمە گوێی لەزمانی ئەو وولاتە دەبێ کە تیایدا لەدایك بووە؟ [٩]ئێمە خەڵکی پەرتیاو میدیاو ئیلامین، هەندێکیشمان لەدانیشتوانی تێوان دجلەو فوراتین یاخود لەناوچەی یەهودیەو کەپدوکیەو پونتس و ئاسیا، [١٠]یان لەفریجیەو پەمفیلیەو میسرو ناوچەی لیبیای دراوسێی قەیروان، هەروەها لەگەڵمان خەڵکی ڕۆماش هەیە بەسەردان هاتوون، لەگەڵ جوولەکەو ئەوانەی بوو بوون بەجوولەکە، [١١]هەروەها هەندێ لەکیریتیەکانو عەرەب. جا ئەوەتا گوێمان لێیانە بەزمانی خۆمان قسە دەکەن دەربارەی کرداری مەزنەکانی خودا.) [١٢]خەڵکەکە بەسەرسامیەوە دەستیان کرد بە پرسیارکردن لەیەکتری: (ئەمانە هەمووی چی دەگەێنێ؟) [١٣]بەڵام هەندێکیان بەگاڵتە پێکردنەوە ووتیان: (ئەوانە سەرخۆشن.)

یەکەم ووتاری پەترۆس

[١٤]جا پەترۆس لەگەڵ دوانزە تیراوەکە ڕاوەستا، بەدەنگێکی بەرز قسەی بۆ ئامادەبووان کردو ووتی:

(ئەی پیاوانی جوولەکەو هەموو دانیشتوانی قودس، گوێبگرن بۆ قسەکانم تاڕادەی پێتان دەڵێم زانراوبێ لاتان، [١٥]چونکە ئەوانە سەرخۆش نین وەك بیردەکەنەوە، هێشتا کاژێر نۆی بەیانییە. [١٦]بەڵام ئەوەی ووتراوە بەزمانی پێغەمبەر یۆئیلەوە: [١٧]{خودا دەڵێ: لەڕۆژانی کۆتاییدا ڕۆحم دەڕژێم بەسەر هەموو مرۆڤداو کوڕانو کچانتان بەووشەی خودا دەدوێن. هەروەها گەنجەکانتان بینین دەبینو

پیرەکانتان خەون دەبینن. [١٨] ئەمو ڕۆژانەدا ڕۆحی خۆم دەڕێژم بەسەر هەموو دەستو پێوەندەکانم، لەژنو لەپیاو، جا هەموویان بەووشەی خودا دەدوێن. [١٩] لەئاسمانو زەوی کارو نیشانەی سەرسوڕهێنەر دەکەم، تیایدا ئاگرو خوێنو دووکەڵ دەبینن. [٢٠] ئینجا پێش ئەوەی ڕۆژی خوداوەند بێ، ئەو ڕۆژە مەزنە بەناوبانگە، ڕۆژ تاریك دەبێ، مانگیش وەك خوێنی لێدێت. [٢١] هەر کەسێکیش بەناوی خوداوەند بانگبکات ڕزگاری دەبێ.}

[٢٢] (ئەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل، گوێ لەم قسانە بگرن: عیسای ناسیری پیاوێکە خودا لایەنگیری کردووە بەو نیشانەو کارە سەیرو سەرسوڕهێنەرانەی لەسەر دەستی لەتێوانتان کراوە، هەروەك دەزانن. [٢٣] لەگەڵ ئەوەشدا خودا ڕێگەیدا، بەپێی خواستو ڕەزامەندی بڕیار لەسەردراوی خۆی کە لەپێشا دەیزانی، کەوا ئێوە بیگرنو لەخاچیبدەنو بیکوژن بەدەستی گوناهباران. [٢٤] بەڵام خودا زیندووی کردەوە لەتێوان مردووانداو لە ئازاری مردن ئازادیکرد، لەبەرئەوەی مردن نەیتوانی لەداوی خۆی بیهێڵێتەوە. [٢٥] چونکە داود دەربارەی ئەو دەڵێ: {هەمیشە خوداوەندم لەبەرچاوە، ئەو لەلای دەستە ڕاستمەوەیە نەوەك باوەڕم لاواز بێ. [٢٦] بۆیە دڵشادەو زارم لەهەلهەلەدایە، تەنانەت لەشیشم لەهیوادا نیشتەجێیە. [٢٧] چونکە تۆ گیانم لەدونیای مردووان بەجێناهێڵی، هەروەها نایەڵی تاقە پیرۆزی خۆت گەندەڵی ببینێت. [٢٨] ڕێگای ژیانت پێناساندم، دڵت پڕکردووم لەشادی بە بینینی ڕووخسارت.} [٢٩] ئەی برایان، ڕێگام بدەن بەئاشکرا پێتان بڵێم داودی باوکمان مردو تێژرا، هێشتا گۆڕەکەی تا ئەمڕۆ لامانە. [٣٠] بەڵام داود پێغەمبەر بوو، دەیزانی خودا سوێندی بۆ خواردووە کەوا مەسیح لەنەوەی ئەو پەیدادەبێو لەسەر تەختی ئەو دادەنیشێ، [٣١] دیسان باسی هەستانەوەی مەسیحی کردووە هەروەك لەپێشەوە بینیویەتی، دەربارەی ئەو دەڵێ: {گیانی لەناو دونیای مردووان نامێنێتەوە، هەروەها لەشی گەندەڵی نابینێت.} [٣٢] ئەو عیسایەی خودا لەتێو مردووان زیندووی کردەوە، ئێمە هەموو بۆ ئەوە شایەتین. [٣٣] ئەو بەرزکرایەوە بۆ لای

دەستە ڕاستی خودا، ئەو ڕۆحە پیرۆزەی بەڵێنی پێدرا بوو لەباوکەوە وەرگیراو ڕژا بەسەرمان. ئەوەی تێستا دەیبینن و گوێتان لێیدەبێت ئەنجامی ئەوەیە. [٣٤] داود بەرزنەکرایەوە بۆ ئاسمان، بەڵام ئەو خۆی دەڵێ: {خودا بە خوداوەندمی ووت: لەلای دەستە ڕاستم دانیشە، [٣٥] هەتا دوژمنەکانت بخەمە ژێر پێتەوە.} [٣٦] کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی تێوە لەخاچتانداو خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

باوەڕدارە یەکەمەکان

[٣٧] کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم قسانە بوو، کاری کردە سەر دڵیان، پرسیاریان لەپەترۆس و تێرراوەکانی تر کرد: (ئەی برایان تێستا تێمە چیبکەین؟) [٣٨] پەترۆس وەڵامیدانەوە: (تۆبەبکەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆشبوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ، [٣٩] چونکە ئەم بەڵێنە بۆ خۆتانو منداڵەکانتانە، هەروەها بۆ هەموو ئەوانەی خوداوەند خودامان بانگیان دەکات.) [٤٠] پەترۆس بەزۆر ووشەیتر شایەتی بۆ دانو ووڕەی بەرزکردنەوە، دەیووت: (خۆتان ڕزگار بکەن لەم نەوە لارو چەوتە.) [٤١] ئەوانەی باوەڕیان بە قسەکەی کردو لەئاوهەڵکێشران، نزیکەی سێ هەزار کەس بوون لەو ڕۆژەدا.

[٤٢] ئیتر ئەوانە بەردەوامبوون لەسەر فێرکردنی نێرراوانو ژیانی خوشکو برایەتی و لەتکردنی نانو نوێژکردن. [٤٣] هەروەها کاتێ کارو نیشانەی سەرسوڕهێنەری زۆر لەسەر دەستی نێرراوان کرا، هەموو ترسیان لێنیشت. [٤٤] باوەڕدارەکان هەموو بەیەکەوە یەکیان گرتبوو، لەهەموو شتێك کە هەیانبوو بەشداری یەکتریان دەکرد، [٤٥] هەروەها ئەوەی هەیانبوو دەیانفرۆشتو نرخەکەیان دابەش دەکرد بەسەر ئەوانەی پێویستیان پێبوو، [٤٦] هەموو ڕۆژێك بەیەك دڵ بەردەوام لەپەرستگا ئامادە دەبوون، لەماڵەکان نانیان لەت دەکرد، هەروەها بەیەکەوە نانیان بە دڵخۆشیو دڵپاکییەوە دەخوارد، [٤٧] ستایشی خودایان دەکرد، خەڵکەکە هەموو بەچاوی ڕێزەوە سەیریان دەکردن.

هەموو ڕۆژێکیش خوداوەند ژمارەی ڕزگاربووانی زیاتر دەکرد.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

٣ ڕۆژێکیان کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ پەترۆس و یۆحەننا لەکاتی نوێژکردن چوونە پەرستگا. [٢]لەبەردەم دەرگای پەرستگادا کە پێی‌دەوترا دەرگای جوان، پیاوێکی بەزگماك ئیفلیج دانیشتبوو، هەموو ڕۆژێك هەڵیاندەگرت‌و لەوێ دایاندەنا تا سوالّ بکات لەوانەی دەهاتنە پەرستگاکەوە. [٣]کاتێ کابرا پەترۆس و یۆحەننای بینی هاتنە ناو پەرستگا، داوای خێری لێکردن، [٤]ئەوانیش بە ووردی تێیانڕوانی، ئینجا پەترۆس پێی‌ووت: (سەیرمان بکە!) [٥]ئەویش چاوی تێبڕین‌و چاوەڕێی دەکرد شتێکی بدەنێ. [٦]پەترۆس ووتی: (نە زێڕم پێیەو نە زیو، بەڵام ئەوەی هەمە دەتدەمێ، بەناوی عیسای مەسیحی ناسیری هەستەو بڕۆ!) [٧]پەترۆس دەستی ڕاستی گرت‌و هەڵیساند، یەکسەر هێز کەوتە قاچ‌و تێسقانەکانی. [٨]ئیتر کابرا هەڵبەزییەومو دەستی‌کرد بە ڕۆیشتن، لەگەڵ پەترۆس‌و یۆحەننا چووە پەرستگا، لەخۆشیان بە ڕۆیشتنەوە قەڵەمبازی دەداو ستایشی خودای دەکرد. [٩]هەموو ئەوانەی لەوێبوون بینییان کابرا بەپێی خۆی دەڕواو ستایشی خودا دەکات. [١٠]ئیتر خەڵکەکە زانییان کابرا ئەو سوالّکەرە ئیفلیجەیە کەوا کردبووی بە خوو لەبەردەم دەرگای پەرستگا دادەنیشت ئەوەی پێی دەوترا جوان، جاهەموو سەریان سوڕما لەوەی بەسەر کابرا هاتووە.

ووتاری پەترۆس لەپەرستگا

[١١]لەهۆڵی پەرستگا کە بە هۆڵی سلێمان ناسرا بوو کابرای ئیفلیج دەستی‌گرتبوو بە پەترۆس‌و یۆحەننا‌وە، ژمارەیەکی زۆر لەخەڵکەکە بەسەرسامیەوە لێیان کۆبوونەوە، [١٢]کاتێ پەترۆس ئەمەی بینی پێی‌ووتن: (ئەی نەوەی ئیسرائیل، بۆچی سەرتان سوڕماوە لەوەی ڕوویداوە؟ بۆچی چاوتان تێبڕیوین وادەزانن ئێمە بەتوانای خۆمان یاخود بەلەخواترسیمان وامان لەو پیاوە کردووە بڕوا؟ [١٣]خودای ئیبراهیم‌و

ئیسحاقو یاقوب، خودای باوباپیرانمان، عیسای ڕۆڵەی خۆی شکۆدارکرد، ئەوەی تێوە داتان بەدەستەوە بۆ مردنو ڕەتتانکردەوە لەبەردەم پیلاتۆس، لەکاتێکدا بڕیاری دابوو ئازادی بکات. [14] تێوە ئەو پاکوبێڕۆزە بێتاوانەتان ڕەتکردەوەو داوای لێبووردنتان بۆ بکوژێك کرد، [15] جا تێوە سەرۆکی ژیانتان کوشت. بەڵام خودا لەتێو مردووان زیندووی کردەوە، ئێمەش شایەتین بۆ ئەمە. [16] ئەم کابرایەی تێوە دەیبینن‌و دەیناسن، باوەڕی بەناوی ئەو هەبوو، بۆیە هێزو توانای بۆ گەڕایەوە. بە ناوی عیساو ئەو باوەڕەی بەهۆیەوە دێت، ئەم تەندروستیە تەواوەی بەکابرا بەخشی لەبەرچاوی هەمووتان.

[17] (من دەزانم ئەی برایان تێوەو سەرۆکەکانتان بەنەشارەزایی هەڵسوکەوتتانکرد، [18] بەڵام خودا بەمە هێنایەدی ئەوەی لەسەر زمانی هەموو پێغەمبەران ووتبووی کەوا مەسیحەکەی دەبێ ئازار بچێژێ. [19] کەواتە تۆبە بکەنو بگەڕێنەوە تاگوناهەکانتان بسڕێتەوە، ئینجا خوداوەند دەرگای خۆشیتان لێبکاتەوە، [20] ئەویش بەوەی جارێکی تر عیسای مەسیحتان بۆ بنێرێتەوە، ئەوەی لەپێشا بۆی دیاریکردوون. [21] جا دەبێ مەسیح لەئاسمان بمێنێتەوە تا ئەو کاتەی هەموو شتێك چاك دەبێتەوە هەروەك چۆن خودا لەکۆنەوە لەسەر زاری پێغەمبەرە پیرۆزەکانی دواوە. [22] موسا بەباپیرانی ووتوە: {خوداوەند، خودا لەتێو براکانتان پێغەمبەرێکتان بۆ دەنێرێ وەك من، هەرچیەکتان پێدەڵێ گوێلێبگرن. [23] بەڵام ئەوەی گوێی لێناگرێ لەناو گەل ڕیشەکێش دەکرێ.} [24] ئەو کاتو سەردەمە هەموو پێغەمبەران باسیان کردووە، لەسامۆئیلەوە تا ئەوانەی دوای ئەو هاتوون. [25] تێوەن ڕۆڵەی پێغەمبەرانو ئەو پەیمانەی خودا لەگەڵ باوباپیرانمان بەستی، کاتێ بە ئیبراهیمی ووت: {بە نەوەی تۆ هەموو گەلانی سەر زەوی پیرۆز دەبن.} [26] لەپێناوی تێوە خودا ڕۆڵەی خۆی هەستاندەوەو یەکەمجار بۆ تێوەی نارد، تا پیرۆزتان بکات بەگەڕانەوەی هەر یەکێکتان لەخراپە.)

پەترۆس و یۆحەننا لەئەنجوومەن

٤ کاتێ پەترۆس و یۆحەننا قسەیان لەگەڵ خەڵکەکە دەکرد، کاهینەکان و سەدوقیەکان هاتن بۆ لایان لەگەڵ سەرۆکی پاسەوانی پەرستگا. [٢] ئەوان بێزار بوون چونکە پەترۆس و یۆحەننا خەڵکەکەیان فێر دەکردو بۆیان دەردەخستن زیندووبوونەوەی مردووان شتێکی ڕاستییەو بەڵگەش بۆ ئەمە هەستانەوەی عیسایە. [٣] جا ئەوان یۆحەننا و پەترۆسیان گرت و لەبەندیخانەیان کردن تا بەیانی چونکە کاتەکە دەمەو ئێوارە بوو. [٤] بەڵام زۆر لەوانەی گوێیان لەقسەکان بوو باوەڕیان هێنا، ژمارەی ئەو پیاوانەش گەیشتە پێنج هەزار کەس.

[٥] بۆ بەیانی پێشەوایان و پیران و مامۆستایانی شەریعەت لەقودس کۆبوونەوە. [٦] حەنانی سەرۆک کاهین و قەیافا و یۆحەننا و ئەسکەندەرو هەموو ئەوانەی سەر بەتیرەی سەرۆک کاهین بوون لەگەڵیان بوون. [٧] ئینجا پەترۆس و یۆحەنناین لەناوەڕاستیان ڕاگرت و لێیان پرسین: (بەچ هێزێك و بەناوی کێ ئەمانە دەکەن؟) [٨] پەترۆس پڕبوو لەڕۆحی پیرۆزو وەڵامی دانەوە: (ئەی پێشەوایان و پیرانی گەل، [٩] گەر ئێوە ئەمڕۆ پرسیارمان لێدەکەن دەربارەی ئەو چاکەیەی لەگەڵ نەخۆشێك کردوومانە، بە چ هۆیەك چاکبووەتەوە، [١٠] باهەموو تان و هەموو گەلی ئیسرائیل بزانێ، ئەو بەناوی عیسای مەسیحی ناسیری، ئەوەی ئێوە لەخاچتاندا و خوداش لەناو مردووان زیندووی کردەوە، ئەم ئیفلیحە بە تەندروستیەکی تەواوەوە وا لەبەردەمتان ڕاوەستاوە. [١١] ئەم عیسایە ئەو بەردەیە ئەی وەستاکان کە ڕەتتان کردەوە، بەڵام هەر ئەم بوو بە بەردی بناغە. [١٢] ێحگە لەعیسا بە کەسی کە ڕزگاربوون نییە، چونکە جگە لەو لەژێر ئاسمان ناوێکی کە نییە خودا پێشکەشی کردبێ بە مرۆڤ بەهۆیەوە ڕزگارمان بێ.) [١٣] خەڵکەکە سەریان سوڕما لەچاونەترسی پەترۆس و یۆحەننا، کاتێ زانیان ئەوان نەخوێندەوارن و لەچینی ساکاری گەلن، بۆیە زانیان ئەوان لەپێشا لەگەڵ عیسا بوون. [١٤] بەڵام کاتێ ئەو ئیفلیحەیان بینی چاکبووەتەوەو بەپێوە لەگەڵیان وەستاوە، ئیتر هیچیان

نەدۆزییەوە بەربەرەکانی پێ بکەن.
[١٥]لێرە فەرمانیان پێدان لەناو کۆڕەکە بچنە دەرەوە، تا لەناو خۆیان تەگبیرێك بکەن. [١٦]جا ووتیان: (چی لەم دوو پیاوە بکەین؟ شتێکی ئاشکرایە لەبەردەم دانیشتوانی هەموو قودس ئەو کارە سەرسوڕهێنەرەی لەسەر دەستی ئەم دوو پیاوە کراوە ناتوانین نکۆڵی لێبکەین، [١٧]بەڵام تا ئەم کارە زیاتر لەناو گەل بڵاونەبێتەوە، هەڕەشەیان لێدەکەین هەتا لەمەودوا باسی ئەم ناوە نەکەن لای کەس.)
[١٨]ئینجا ئەوانیان هێناو فەرمانیان پێدان ئیتر لای کەس ناوی عیسا نەهێنن و باسی نەکەن. [١٩]پەترۆس و یۆحەنناش ووتیان: (ئێوە حوکمبدەن، ئایا ڕاستە لەبەردەم خودا ملکەچی فەرمانەکانتان بین یان فەرمانی خودا؟ [٢٠]چونکە ناتوانین ئەوەی بینیومانەو بیستومانە باسی نەکەین.)
[٢١]جارێکی کە ئەنجوومەنەکە هەڕەشەیان لێکردنەوە، بەڵام نەیاندەزانی بەچ ڕێگایەك سزایان بدەن، ئیتر ئازادیان کردن، لەبەرئەوەی خەڵکەکە هەموو ستایشی خودایان دەکرد لەبەر ئەوەی ڕوویدا بوو، [٢٢]چونکە ئەو پیاوەی بەم نیشانەیە چاککرایەوە تەمەنی لەچل ساڵ زیاتر بوو.

نوێژی باوەڕداران

[٢٣]کاتێ پەترۆس و یۆحەننا ئازادکران گەڕانەوە بۆ لای هاوڕێکانیان، سەرۆك کاهینەکانو پیران چیان پێووتبوون بۆیان گێڕانەوە، [٢٤]ئەوانیش کاتێ گوێیان لەوان بوو، هەموو بەیەك دڵ دەنگیان بەرزکردەوە بۆ خوداو ووتیان: (خوداوەندی بالادەست، ئەی دروستکەری ئاسمانو زەوی و دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایاندایە، [٢٥]ئەی ئەوەی بەهۆی ڕۆحی پیرۆز لەسەر زمانی داودی باوکمانو خزمەتکاری خۆت ووتت: {بۆچی میللەتان ووڕوژاونو گەلان بیر لەشتی پووچ دەکەنەوە؟ [٢٦]پادشایانی سەر زەوی خۆیان ڕێکخستووە، سەرۆکەکانیان کۆبوونەوەو یەکیانگرت تا بەرهەڵستی خوداوەندو مەسیحەکەی بکەن.}
[٢٧](ئەم ووشانەش بەتەواوی ڕوویدا، کاتێ هێرۆدس و پیلاتۆسی

پونتـــیو ناحوولەکـــەکانو گـــەلی ئیسرائیل یەکیانگرت تا بەربەرەکانی عیسای رۆڵەی پیرۆزت بکەن، ئەوەی کردت بەمەسیح، [٢٨] هەتا هەموو ئەوەی لەپێشا دەستتو خواستت نەخشەی بۆ کێشابوو ڕووبدات. [٢٩] ئەی خوداوەند، ئێستاش سەیری ئەو هەڕەشانە بکـــە کەدەیکـــەن، چاونەترســـی بیەخشـــە بەخزمەتکارەکانت تـــا بەووشـــەکانت بدوێن. [٣٠] دەستی خۆت بگەیەنە ئێمـــە، تاکو چاکبوونەوەی نەخۆشو نیشـــانەو کاری سەرسـوڕهێنەر بەناوی عیسـای ڕۆڵەی پیرۆزتەوە بکرێ.)

[٣١] کـــاتێ ئوێژیـــان دەکـــرد ئـــەو شوێنەی تیایدا کۆبووبوونـــەوە لەرزیو هەموو پڕ بوون لەڕۆحی پـیرۆز، ئینجـا بێترس بەووشەی خودا دوان.

ژیانی هاوبەش

[٣٢] کۆمـەڵی بـاوەڕداران یـەك دڵو یـەك گیـان بـــوون، هیـــچ کەســـێ نەیدەووت ئـەو شتەی هەیەتی هـــی خۆیەتی بەتەنها، بەڵکو لەهەموو شتێك هاوبـەشبوون. [٣٣] بـــەهێزیکی مەزنـــەوە نـێرراوان شـایەتی زیندووبوونـــەوەی عیســـــای خوداوەندیـــــان دەدا، بەرەکەتێکی گەورە بەسەر هەموویانەوە بـوو. [٣٤] کەسـی هـــەژاریان تیـا نـــەبوو چونکە هەموو ئەوانەی خاوەن کێڵگەو مـاڵ بـوون دەیانفرۆشـتو پارەکـەیان [٣٥] دەخستە بەردەم نێرراوانەوە، ئەوانیش دابەشیان دەکـرد بەسـەر هـەر یـەکێك بەپێی پێویستی خۆی. [٣٦] یەکێك لەوانـە یوسف ناوێك بوو کە نێرراوان بانگیان دەکـرد بـە بـەرنابا بـەواتای ڕۆڵـەی هـانـەر، ئـەو لـەتیرەی لاوی* بـوو، خـەڵکی قوبروس بـوو. [٣٧] ئـەم کابرایە کێڵگەیـــەکی هـــەبوو، فرۆشـــتیو نرخەکەی خستە بەردەم نێرراوان.

هەنانیاو سەفیرە

٥ بەڵام پیـاوێك نـاوی حـەنانیا بوو، لەگەڵ سـەفیرەی ژنـی ڕێکـەوت ئـەو کێڵگەیـەی هـەیوو فرۆشتی، [٢] بە ئاگاداری ژنەکەی بەشـێ لەنرخەکـەی بـۆ خـۆی هـــەڵگرت، ئەوەی مایـەوە هێنـایو خستیە بـەردەم نێرراوان. [٣] بـەڵام پـەترۆس پێـیووت: (ئـەی حـەنانیا، بۆچـی ڕێگـــەتدا بـە شـەیتان بچێتـە دڵتـەوە، دڕۆت لەگـەڵ ڕۆحـی پیرۆز کـردو بەشـێ لـەنرخی کێڵگەکـەت بـۆ خـۆت دانـا؟ [٤] ئایـا

نەتدەتوانی کێلگەکە بۆ خۆت دانێی‌و نەیفرۆشی کاتێ کە هی خۆت بوو؟ پاش فرۆشتنی ئایا مافی ئەوەت نەبوو نرخەکەی هەڵگریت؟ ئیتر بۆچی لەدڵی خۆتدا ویستت ناپاکی بکەیت؟ تۆ درۆت لەگەڵ خەڵك نەکرد، بەڵکو لەگەڵ خودا.) [5]کاتێ حەنانیا گوێی لەم قسەیە بوو کەوت بە زەویداو مرد. هەموو ئەوانەی بەمەیان زانی ترسێکی زۆریان لێنیشت.[6] ئەوسا هەندێ گەنج هەستان حەنانیەیان کفن‌کرد، هەڵیان‌گرت‌و ناشتیان.

[7]پاشان نزیکەی دوای سێ کاژێر ژنەکەی حەنانیا هات‌و ئەوەی ڕووی دابوو نەیدەزانی، [8]پەترۆس لێی‌پرسی: (پێم بڵێ: ئایا بەم نرخە کێلگەکەتان فرۆشت؟) ژنەش لە وەڵامدا ووتی: (بەڵێ، بەو نرخە.) [9]جا پەترۆس پێی‌ووت: (بۆچی لەگەڵ مێردەکەت ڕێککەوتی تا ڕۆحی خوداوەند تاقی‌بکەنەوە؟ ئا ئەوەتا ئەو گەنجانەی مێردەکەیان ناشتی گەیشتنە بەردەرگا، تۆش هەڵدەگرن.) [10]ژنە دەستبەجێ لەبەرێی پەترۆس کەوت‌و مرد. کاتێ گەنجەکان هاتنەژوورەوەو بینییان مردووە، لاشەکەیان هەڵگرت‌و لەتەنیشت مێردەکەی ناشتیان. [11]ئیتر ترسێکی زۆر گەورە باڵی کێشا بەسەر هەموو کۆمەڵی باوەڕداران، هەروەها هەر کەسێ ئەو هەواڵەی دەبیست.

زۆربوونی باوەڕداران

[12]لەسەر دەستی نێرراوان زۆر نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەر لەتێو گەل ئەنجامدرا. هەموویان لەهۆڵی سلێمان لەپەرستگا کۆدەبوونەوە. [13]کەس نەیدەوێرا بەشداریان بێت، بەڵام گەل زۆر ڕێزی دەگرتن. [14]ژمارەی باوەڕداران بەخوداوەند زیاتربوو، بە باوەڕهێنانی چەند کۆمەڵێ لەژن‌و لەپیاو. [15]خەڵکەکە نەخۆشەکانیان بە جێگاکانیانەوە دەبردە سەر شەقامەکان، تەنانەت گەر سێبەری پەترۆس لەکاتی ڕۆیشتنی بکەوتایەتە سەر هەر یەکێکیان چاك دەبووەوە. [16]خەڵکێکی زۆر لەشارو دێهاتەکانی دەوروپشتەوە دەهاتن بۆ قودس نەخۆشەکانیان هەڵدەگرت لەگەڵ ئەوانەی بەدەست ڕۆحی پیس دەتلانەوە، ئیتر هەموویان چاك‌بوونەوە.

[17]بەڵام سەرۆك کاهین‌و هەموو ئەوانەی لەگەڵیبوون لەو کۆمەڵەی

سەربە سەدوقیەکان بوون حەسوودیان پێ بردن.[١٨] تیراوەکانیان گرتو خستیانە بەندیخانەی گشتی.[١٩] بەڵام فریشتەیەکی خوداوەند لەشەودا دەرگای بەندیخانەکەی کردەوەو ئازادی کردنو پێی‌ووتن:[٢٠] (بڕۆن لەپەرستگا ڕاوەستن، تەواوی پەیامی ئەم ژیانە تازەیە بەخەڵکی بڵێن.)[٢١] ئەوانیش کە گوێیان لەم قسانەبوو، بەیانی زوو چوون بۆ پەرستگاو دەستیان‌کرد بە فێرکردن. ئینجا ئەنجوومەنی بااڵ کۆبوونەوە، بە ئامادەبوونی سەرۆك کاهینو هەموو ئەوانەی لەگەڵی‌بوون، هەروەها پیرانی ئیسرائیل، بەشوێن تیراوانیان نارد لەبەندیخانە تا بیانهێنن،[٢٢] بەڵام ئەفسەرەکان چوونە بەندیخانەو نەیان‌دۆزینەوە. ئەوانیش گەڕانەوەو هەواڵیان دانێو[٢٣] ووتیان: (دەرگای بەندیخانەکەمان بینی بە باشی داخرابوو، پاسەوانەکان لەبەردەمی وەستابوون، بەڵام کاتێ کردمانەوە کەسمان تیادا نەدی.)

[٢٤]کاتێ سەرۆکی پاسەوانی پەرستگاو سەرۆك کاهین ئەمەیان بیست سەریان سوڕما، پرسیان: (چۆن شتی وادەبێ؟)[٢٥] ئینجا پیاوێك هاتە ناو کۆڕەکەو ووتی: (ئەو پیاوانەی خستبووتانە ناو بەندیخانە ئێستا لەپەرستگا وەستاونو خەڵکی فێر دەکەن.)[٢٦] ئەوسا سەرۆك پاسەوانەکانو ئەفسەرەکان ڕۆیشتن تیراوانیان بێتوندو تیژی هێنا، چونکە لەگەل دەترسان بەردبارانیان بکەن.

[٢٧]کاتێ ڕایانگرتن لەبەردەم کۆڕەکەدا، کاهینی بەرز لێیانی پرسیو[٢٨] ووتی: (بە تونـدی فەرمانمان پێدان بەم ناوە خەڵکی فێر مەکەن، بەڵام ئێوە هەموو قودستان پڕکرد لە فێرکردنەکانتان، دەتانەوێ خوێنی ئەو پیاوە بخەنە ئەستۆمان.)

[٢٩]پەترۆسو نێراوان وەاڵمیان‌دایەوە: (ئێمە پێویستە زیاتر ملکەچی خودا بین نەك خەڵك!)[٣٠] ئەو عیسایەی ئێوە لەسەر دار هەڵتانواسی، خودای باوکو باپیرانمان لەئێو مردووانـدا زیندووی‌کردەوە.[٣١] هەروەها خودا بەرزی‌کردەوە بۆلای دەستە ڕاستی خۆی، کردی بە سەرۆکو ڕزگارکەر هەتا تۆبەکردنو لێخۆش بوونی گوناە بە ئیسرائیل ببەخشێ.[٣٢] جا ئێمە شایەتی ئەمە

دەدەین، هەروەها ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی ئەمە دەدا، ئەوەی خودا بەخشیویەتی بەوانەی ملکەچن بۆی.)
[٣٣]کاتێ ئەوانەی کۆببوونەوە لەوێ گوێیان لەم قسانە بوو زۆر تووڕەبوون، ویستیان نێرراوان بکوژن. [٣٤]بەڵام یەکێ لەئەندامانی ئەنجوومەنەکە ناوی غەمالائیل بوو، مامۆستای شەریعەتو فەریسیبوو، هەموو گەل ڕێزی لێدەگرت، هەستاو فەرمانیدا نێرراوان بۆ ماوەیەك ببرێنە دەرەوە. [٣٥]ئینجا بەئەنجوومەنەکەی ووت: (ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئاگادارین لەوەی دەتانەوێ بیکەن بەم پیاوانە. [٣٦]ماوەیەکی کورت لەمەوبەر سوداس ناوێك هەستاو خۆی بەشتێك دادەنا، نزیکەی چوارسەد پیاو دوای کەوتن، بەڵام کوژراو ئەوانەی دوای کەوتبوون بلاوبوونەوە، ئیتر ناوی نەما. [٣٧]ئینجا لە کاتی ناونووسینەکەدا یەهوزای جەلیلی هەستاو ژمارەیەکی زۆر لەخەڵك ڕوویان تێکردو شوێنی کەوتن، بەڵام ئەویش لەناوچوو هەروەها ئەوانەی شوێنی کەوتبوون بلاوبوونەوە. [٣٨]جا ئێستا من ئامۆژگاریتان دەکەم، دووربکەونەوە لەو پیاوانەو وازیان لێبهێنن، گەر ئەم ییروباوەڕو کارە لەلایەن خەڵکەوە بێت، مسۆگەر لەناودەچێ، [٣٩]بەڵام گەر لەلایەن خوداوە بێ هەرگیز ناتوانرێ بەرامبەری ڕابوەسترێ، یاخود دەتانەوێ ببنە دوژمنی خوداش؟)
[٤٠]ئیتر ئەندامانی ئەنجوومەنەکە بەم ئامۆژگاریە کاریانکردو نێرراوانیان بانگکرد، قامچیان لێدانو فەرمانیان پێدان لەمەولا بەناوی عیسا کار نەکەن، دوایی ئازادیانکردن.
[٤١]بەڵام نێرراوان بەدڵشادیەوە لەهۆڵی دادگاکە هاتنەدەرەوە، چونکە ئەوان واحیسابکرا بوون شایانی ئەوە بن بێنرخ سەیر بکرێن لەپێناوی ناوی عیسا. [٤٢]جا ئەوانیش بێووچان هەموو ڕۆژێك لەپەرستگاو لە ماڵان، خەڵکیان فێردەکردو ڕایاندەگەیاند کە عیسا مەسیحە.

هەڵبژاردنی حەوت خزمەتکار

٦ کاتێ لەو ڕۆژانەدا ژمارەی قوتابیەکان زیادی دەکرد، گیروگرفت کەوتە نێوان عیبرانیەکانو جوولەکە یۆنانیەکان، چونکە جێبەجێکردنی پێویستی ڕۆژانەی

بێوەژنەکانیان پشتگوێ خرابوو. [٢] بۆیە دوانزە تێراوەکە هەموو قوتابیانیان بانگکردو پێیانووتن: (نابێ تێمە واز لەووشەی خودا بهێنین‌و بەئازووقە دابەشکردن خەریك بین. [٣] ئەی برایان لەتێو خۆتان حەوت پیاو هەڵبژێرن کە ناوبانگیان باش بێت‌و پڕبن لەڕۆحی پیرۆزو لەدانایی، هەتا هەستن بەجێبەجێکردنی ئەم ئەرکە. [٤] بەڵام تێمە، بەردەوام دەبین لەسەر نوێژکردن‌و خزمەتکردنی ووشەی خودا.) [٥] خەڵکەکە هەموو ئەم پێشنیارەیان بەدڵ بوو، یەکەمجار ئیستفانۆسیان هەڵبژارد، ئەویش پیاوێکی پڕ لەباوەڕو ڕۆحی پیرۆز بوو، ئینجا فیلیپۆس‌و پوروخۆرس‌و نیکانۆرو تیمۆن‌و پەرمیناس‌و نیقولاوسی ئەنتاکی کە ناجوولەکەبوو ببوو بەجوولەکە. [٦] ئەوانە لەپێش نێرراوان دانران‌و ئەوانیش دەستیان خستە سەر سەریان‌و نوێژیان بۆ کردن. [٧] ئیتر ووشەی خودا زیاتر بڵاوبووەوە، هەروەها ژمارەی قوتابیان لە قودس زیاد بوو، کۆمەڵێکی گەورەش لە کاهینەکان گوێڕایەڵی باوەڕ بوون.

گرتنی ئیستفانۆس

[٨] ئیستفانۆسیش پڕ لە بەرەکەت‌و هێزی خودا، کاری سەرسوڕهێنەرو نیشانەی گەورەی لەتێو گەل دەکرد. [٩] جا هەندێ لەوانەی سەر بەکەنیشتی کۆیلە ئازاد کراوەکان بوون، لەگەڵ جوولەکە قەیرەوانییەکان‌و ئەسکەندەریەکان شەڕە قسەیان لەگەڵ ئیستفانۆس‌کرد، هەروەها چەند کەسێکی ناوچەی کیلیکیاو ئاسیاشیان لەگەڵدابوو. [١٠] بەڵام نەیانتوانی بەربەرەکانی ئەو دانایەو ئەو ڕۆحە بکەن کە تیایدا دەدوا. [١١] هیچیان بۆ نەکرا چەند کەسێکیان هاندا تا بڵێن: (گوێمان لەئیستفانۆس بوو کفری سەبارەت بە موساو خودا دەکرد.) [١٢] ئینجا گەل‌و پیران‌و مامۆستایانی شەریعەتیان جۆشدا، ئەوسا گرتیان‌و هێنایانە لای ئەنجوومەن، [١٣] شایەتی درۆیان بەسەرەوە دروست‌کردو دەیان ووت: (ئەم کابرایە دژی ئەم شوێنە پیرۆزەو شەریعەت هەمیشە قسە دەکات‌و وازناهێنێ. [١٤] چونکە گوێمان لێبوو دەیووت عیسای ناسیری ئەم پەرستگایە دەروخێنێ‌و ئەو خووڕەوشتانەی لەموسا وەرمانگرتووە

دەیگـۆڕێ.) [١٥]کـاتێ سـەیریانکرد هەموو ئەوانەی لەکۆڕەکـە ئامادەبوون سـەرنجیاندا، بینییـان دەموچـاوی وەك دەموچاوی فریشتە وایە.

ووتاری ئیستفانۆس

٧ جـا سـەرۆك کـاهین لەئیستفانۆسی پرسـی: (ئایـا ئەم تاوانانە ڕاستە؟) [٢]ئەویش لـەوەڵامدا ووتـی: (ئـەی برایـانو باوکـان گـوێ بگرن، خودای شکۆدار بـۆ ئیبراهیمی باوکمـان دەرکـەوت کـاتێ لـەخاکی نێوان دجلەو فـورات بـوو، پێش ئـەوەی بڕوا لەحاران نیشتەجێبێ، [٣]پێـی ووت: {خاکو کەسوکارت بەجێبهێڵـەو بـڕۆ بـۆ ئـەو خاکـەی پێشـانت دەدەم.} [٤]ئەوسا ئـەویش خـاکی کلدانیـەکانی بەجێهێشتو لەحاران نیشتەجێ بـوو، کاتێ باوکی مرد، خودا هێنای بـۆ ئـەم خاکـەی ئێـوە ئێستا تیـایدا نشـتەجێن، [٥]لەگەڵ ئـەوەش خـودا هیـچ میراتێکی نەدایە، تەنانەت شـوێن پێـەك زەویشی نەدایە. هەرچەندە ئەو کاتـە بـێ منـداڵ بوو، بەڵام خودا بەڵێنی پێدا ئـەم خاکـە بدا بەخۆیو بە نەوەکانی دوای خۆی. [٦]جا ئەو کاتە خودا ووتی: {نـەوەکانی ئیبراهیم بۆ ماوەی چوارسەد ساڵ نـامۆ دەبن لەخاکێك کـە هـی خۆیـان نیـە، لـەو ماوەیـەدا دەبـن بـە کۆیلـەو هەڵسوکەوتی خراپیان لەگەڵ دەکـرێ، [٧]بـەڵام ئـەو گەلـە تاوانبـار دەکـەم کـە دەیانکـەن بـە کۆیلـە. دوای ئەمـە دێنـەدەرەوەو لـەم شـوێنە دەمپەرسـتن.} [٨]ئینجـا خـودا پـەیمانی خەتەنـەکردنی* لەگـەڵ ئیـبراهیم بەسـت. ئـەوەبوو ئیبراهیم ئیسـحاقی کـوڕی خەتەنـەکرد کـە تەمـەنی بـوو بـە هەشـت ڕۆژ. ئیسـحاقیش یـاقوبی کـوڕی، یـاقوبیش هـەردوانزە باوکـانی یەکـەممان. [٩]باوکـانیش لەبەرئـەوەی چاویـان بەیوسف هەڵنـەدەهات، فرۆشتیان بـە میسر، بەڵام خـودای هـەر لەگـەڵبوو، [١٠]ڕزگـاری کرد لـە هـەموو ئـەو ناخۆشییانەی بەسەری هات، هـەروەها دانایی‌و بەرەکەتی خۆی پێـدا لەبـەردەم فیرعـەونی پادشـای میسـر، ئـەویش کـردی بەفـەرمانڕەوای میسـرو سەرپەرشـتی‌کەری کاروبـاری مـاڵی خـۆی. [١١]دوای ئەمـە برسـێتی‌و تەنگانەیەکی گـەورە لەمیسـرو کـەنعان ڕوویـدا، باوکانمـان هیـچ خواردنیـان نـەبوو. [١٢]بـەڵام کـاتێ یـاقوب بیسـتی

لەمیسر گەنم هەیە باوکانمانی یەکەمجار بۆ ئەوێ نارد. [۱۳]کە بۆ جاری دووەم ڕۆیشتنەوە یوسف خۆی پێناساندن، ئەوسا بنەماڵەی یوسف بۆ فیرعەون دەرکەوت.

[۱۴](ئیتر یوسف، یاقوبی باوکی لەگەڵ براکانی و خێزانەکانیان بانگکرد بۆ میسر کە هەموویان حەفتاو پێنج کەس بوون. [۱۵]بەو شێوەیە یاقوب و باوکانمان هاتن بۆ میسر، لەوێ مانەوە تا مردن. [۱۶]پاشان بردیانن بۆ ناوچەی شەکیم، لەوێ لەو گۆڕستانە تێڕان ئەوەی ئیبراهیم بە هەندێ زیو لەهۆزی حەموری کڕی. [۱۷]بەڵام کە کاتی هاتنەدی ئەو بەڵێنەی خودا بەئیبراهیمی دابوو نزیك بووەوە، گەل لە میسر پەرەیاندەسەندو ژمارەیان زیادی دەکرد. [۱۸]ئینجا پادشایەکی تازە بۆ میسر دانرا یوسفی نەدەناسی. [۱۹]بەفڕوفێڵ دەجوڵایەوە لەگەڵ ڕەگەزەکەمان، لەگەڵ باوکانمان بەخراپە هەڵسوکەوتی دەکرد، بەزۆر وای لێکردن واز لەمندااڵەکانیان بهێنن هەتا بمرن. [۲۰]لەو کاتەدا موسا لەدایكبوو. لەبەرچاوی خودا پەسەند بوو، سێ مانگ لەماڵی دایكو باوکی بەخێوکرا، [۲۱]بەڵام لەدواییدا خێزانەکەی لەدەرەوە دایاننا، ئەوەبوو کچەکەی فیرعەون هەڵی گرتەوەو کردی بەکوڕی خۆیو بەخێوی کرد. [۲۲]ئینجا موسا هەموو زانیاریەکانی میسری خوێند، تا بەتوانا بوو لە قسەو لەکردار. [۲۳]کاتێ تەمەنی بوو بە چل ساڵ، بەخەیاڵیدا هات سەردانی برا ئیسرائیلیەکانی بکات، [۲۴]یەکێکیانی بینی لەلایەن میسرییەکەوە دەست درێژی لێدەکرێ، ئەوسا ئەویش بەرگری لەزۆرلێکراو کردو کابرای میسری کوشت. [۲۵]بەهیوای ئەوەی براکانی هەست بکەن کەوا خودا لەسەر دەستی ئەو ڕزگاریان دەکات. بەڵام ئەوان هەستیان پێنەکرد. [۲۶]بۆ بەیانی دووان لەبراکانی بینی شەڕ دەکەن، ئەویش هەوڵیدا ئاشتیان بکاتەوەو ووتی: تێوە بران، بۆچی دەست بۆ یەکتری درێژ دەکەن؟ [۲۷]بەڵام ئەوەی یەکەمجار دەستی کردبوو بە شەڕەکە، پاڵێکی پێوەناو ووتی: کێ تۆی کردووە بەگەورەو دادوەر بەسەرمان؟ [۲۸]ئایا دەتەوێ بمکوژی وەك چۆن دوێنێ کابرای میسریت کوشت؟ [۲۹]ئەوسا

موسا لەمیسرەوە ڕایکرد بۆ وولاتی مەدیان، بە نامۆیی تیایدا ژیاو هەر لەوێ دوو کوڕی بوو. [۳۰]پاش چل ساڵ، لەیابانی شاخی سینا* فریشتەیەك دەرکەوت بۆ موسا لەتێو دەوەتێکی داگیرساو. [۳۱]ئەم دیمەنە بووە هۆی سەرسامی موسا، کاتێ لێی نزیك بووەوە بۆ سەیرکردنی، گوێی لەدەنگی خوداوەند بوو بانگی کرد: [۳۲]من خودای باوکانتم، خودای ئیبراهیمو ئیسحاقو یاقوب! موسا ترساو ئیتر نەیوێرا جارێکی دیکە سەیری بکاتەوە. [۳۳]جا خوداوەند پێی ووت: پێلاوەکانت داکەنە، چونکە ئەو شوێنەی لەسەری وەستاوی زەویەکی پیرۆزە. [۳۴]ئەو سووکایەتییەی لەمیسر بەگەلەکەم دەکرا بینیم، هەروەها گوێم لەناڵەیان بوو، هاتمەخوارەوە تا ڕزگاریان بکەم. ئێستا وەرە دەتنێرم بۆ میسر.

[۳۵](ئەو موسایەی کەوا گەلەکەی نەیانویست و پێیان ووت: کێ تۆی کردووە بەگەورەو بەدادوەر بەسەرمانەوە؟ هەر ئەو بوو خودا ناردی وەك سەرۆك و ڕزگارکەر بەهۆی ئەو فریشتەیەی لەدەوەنەکەدا بۆی دەرکەوت. [۳۶]جا موسا گەلەکەی لەمیسر هێنایەدەرەوە، ماوەی چل ساڵ نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەری کرد لەمیسرو دەریای سوورو بیابان.

[۳۷](موسا خۆی بوو بە نەوەی ئیسرائیلی ووت: {خودا لەتێو برایانتان پێغەمبەرێکی وەکو منتان بۆ دەنێرێ.} [۳۸]هەر ئەویش بوو لە بیابان لەگەڵ گەلی ئیسرائیل، هەستا بەدەوری پەیامگەیەنەر لەتێوان باوکانمانو ئەو فریشتەیەی گفتوگۆی لەگەڵ کرد لەسەر چیای سینا، هەر ئەویش بوو ووشەی ژیانی وەرگرت تا بیدا بە ئێمە. [۳۹]بەڵام باوکانمان نەیانویست ملکەچی موسابن و ئەویان بەلاوەنا، دڵیان هەر بۆ میسر دەگەڕایەوە، [۴۰]بە هارونیان ووت: (بتێکمان بۆ دروستبکە تا ڕێگا نیشاندەرمان بێت، چونکە ئەو موسایەی ئێمەی لەوولاتی میسر هێنایەدەرەوە نازانین چی بەسەرهاتووە.) [۴۱]جا لەو ڕۆژانەدا بتێکیان لە شێوەی گوڵك دروست کردو قوربانیان پێشکەش کرد، دڵشاد بوون بەدەستکردی دەستیان. [۴۲]بەڵام خودا ڕووی لێ وەرگیرانو وازی لێ هێنان ئەستێرەکانی ئاسمان بپەرستن، هەروەك لەپەرتووکی

پێغەمبەران باسکراوە: {ئەی نەوەی ئیسرائیل، ئایا لە بیابان بەدرێژایی چل ساڵ هیچ قوربانیەکتان بۆ کردم؟ [۴۳]نەخێر بەڵکو چادری بتی (ملوك)تان هەڵگرت لەگەڵ ئەستێرەی بتی (ڕێفان)، ئەو دوو پەیکەرەی دروستتان کرد تا کڕنووشی بۆ بەرن. جا لەبەرئەوە بۆ دوورتریش لەبابل دەتانێرم.}

[۴۴](باوکانمان لەبیابان چادری شایەتیان پێبوو، ئەوەی موسا دروستی کردبوو، جا خودا موسای ڕاسپارد چادرەکە هەڵبدات بەو شێوەیەی نیشانی دابوو. [۴۵]ئەوسا بردیانە ئەو وولاتەی دەستیان بەسەریدا گرت بەسەرکردایەتی یەشوع*، کاتێ خودا ئەو گەلەی تیایدا دانیشتبوو لەبەردەمیان دەریکرد. ئیتر بەو شێوەیە مایەوە تا ڕۆژانی داود، [۴۶]ئەوەی مایەی ڕەزامەندی خودا بوو، هەوڵیدا مااڵێك بدۆزێتەوە بۆ خودای یاقوب. [۴۷]ئەمەش هاتەدی کاتێ سلێمان خانوویەکی بۆ دروست کرد.

[۴۸](بەاڵم خودای هەرەبەرز لەو کۆشکانە نیشتەجێ نابێ کە دەستی مرۆڤ دروستی کردووە، وەك پێغەمبەر ووتویەتی: [۴۹]{ئاسمان تەختی منە، زەویش شوێنی پێم. چ ماڵێکم بۆ دروست دەکەن؟ خوداوەند دەڵێ. چ شوێنێکم بۆ حەوانەوە بۆ ئامادە دەکەن؟ [۵۰]ئایا دەستی خۆم هەموو ئەم شتانەی دروست نەکردووە؟})

[۵۱]هەروەها ئیستفانۆس ووتی: (ئەی مل ڕەقەکان، ئەی ئەوانەی دڵو گوێتان خەتەنە نەکراوە! ئێوە هەمیشە بەربەرەکانی ڕۆحی پیرۆز دەکەن. باوباپیرانتان چیان کرد ئێوەش ئەوە دەکەن! [۵۲]چ پێغەمبەرێك لەچەوسانەوەی باوباپیرانتان ڕزگاری بوو، هەروەها ئەوانەیان کوشت کە باسی هاتنی ئەو ڕاستودروستەیان کرد ئەوەی داتانبەدەستەوەو کوشتتان، [۵۳]ئێوە شەریعەتتان لەدەستی فریشتەکان وەرگرت، بەاڵم کارتان پێنەکرد.)

کوشتنی ئیستفانۆس

[۵۴]کاتێ ئەوانەی کۆبوونەوە گوێیان لەقسەکانی ئیستفانۆس بوو، دڵیان پڕبوو لەکینە لێی و ددانیان لێجێردەکردەوە. [۵۵]بەاڵم ئیستفانۆس گیانی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز، سەیری

ئاسمانی کرد، ئەوسا شکۆی خودای ینیو عیساش لەلای دەستە ڕاستی خوداوە وەستابوو، [٥٦]ووتی: (دەبینم ئاسمان کراوەتەوەو ڕۆڵەی مرۆڤیش لەلای دەستە ڕاستی خوداوە ڕاوەستاوە.) [٥٧]بەڵام ئەوان بەدەنگێکی بەرز هاواریان کردو گوێیان ئاخنیو هەموو بە یەکجار پەلاماریاندا، [٥٨]بەپاڵ ئیستفانۆسیان دەرکردە دەرەوەی شارو دەستیان کرد بە بەردباران کردنی. شایەتەکان جلەکانیان داکەند لەبەرپێی گەنجێك دایاننا ناوی شاول بوو. [٥٩]لەکاتێکدا بەردبارانیان دەکرد، ئیستفانۆس بانگی کرد: (ئەی عیسای خوداوەند، ڕۆحم وەرگرە.) [٦٠]ئیتر چۆکی داداو بەدەنگێکی بەرز هاواری کرد: (ئەی خوداوەند، ئەم گوناهەیان لەسەر مەنووسە.) ئیتر ئەمەی ووتو مرد.

چەوسانەوەی باوەڕداران

٨ شاول ڕازی بوو بە کوشتنی ئیستفانۆس.

هەر لەو ڕۆژەدا کۆمەڵی باوەڕداران تووشی چەوسانەوەیەکی زۆر هات لەقودس. هەموو باوەڕداران لەناوچەکانی یەهودیەو سامیرە بلاوبوونەوە، بەڵام نێرراوان هەر لەقودس مانەوە. [٢]ئیتر هەندێ پیاوی لەخوداترس ئیستفانۆسیان ناشتو زۆر لەسەری گریان. [٣]بەڵام شاول هەوڵی لەناوبردنی باوەڕدارانی دەدا، لەم ماڵەوە دەچوو بۆ ئەو ماڵ ژنو پیاوی ڕادەکێشاو دەیخستنە بەندیخانە.

مژگێنیدان لەسامیرە

[٤]ئەو باوەڕدارانەی بلاوبوونەوە لەشوێنێکەوە دەچوون بۆ شوێنێکی کەو مژگێنی ووشەی خودایان بەخەڵکی دەدا. [٥]جا فیلیپۆس بۆ شارێك ڕۆیشت لەناوچەی سامیرە، سەبارەت بەمەسیح بۆ دانیشتوانی قسەی کرد. [٦]کاتێ خەڵکەکە گوێیان لێی گرتو نیشانەی سەرسوڕهێنەریان لێی بینی، هەموو زۆر بایەخیان دا بەوەی ووتی، [٧]چونکە ڕۆحی پیس لەزۆر کەس کەتیایان نیشتەجێبوون، دەهاتە دەرەوەو بەدەنگی بەرز هاواریان دەکرد، هەروەها شەڵو گۆچی زۆری چاك کردەوە، [٨]ئەوسا خۆشی هەموو شارەکەی گرتەوە.

[٩]پێش ئەمە لەو شارەدا

جادوگەرێك هەبوو ناوی شەمعون بوو، جادوی دەکردو دانیشتووی سامیرە سەریان سوڕمابوو لێی، دەیووت من پیاوێکی مەزنم. [١٠]گەورەو بچووك گوێیان لێدەگرتو دەیانووت: (ئەم پیاوە گەورەیی‌و توانای خودای تیادایە.) [١١]ئەوان گوێیان بۆ دەگرت، چونکە ماوەیەکی درێژ بوو جادوگەرێتی لەناویاندا دەکرد.

[١٢]کاتێ باوەڕیان هێنا بەووشەکانی فیلیپۆس ئەوەی مزگێنی پادشاهێتی ئاسمانو ناوی عیسای مەسیحی پێدان، ئیتر ژنو پیاو لەئاوهەڵکێشران. [١٣]ئەوسا شەمعونیش باوەڕی هێناو لەئاوهەڵکێشرا، خوی بە فیلیپۆس گرتبوو، سەری‌سوڕما بوو کاتێ نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەری دەینی لەسەردەستی دەکرا. [١٤]کاتێ نێرراوان لەقودس بیستیان کەوا دانیشتوانی سامیرە باوەڕیان بە ووشەی خودا هێناوە، ئەوسا پەترۆس‌و یۆحەننایان بۆ لایان نارد. [١٥]هەر دووکیان نوێژیان بۆ کردن تاکو ڕۆحی پیرۆز وەرگرن، [١٦]چونکە هێشتا ڕۆحی پیرۆز نەڕژابوو بەسەر کەسیان، بەڵکو تەنها بەناوی عیسای خوداوەند لەئاو هەڵکێشرابوون. [١٧]جا پەترۆس‌و یۆحەننا دەستیان خستە سەر سەریان، ئەوسا ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرت. [١٨]کاتێ شەمعون بینی ڕۆحی پیرۆز چووە ناو ئەو باوەڕدارانەی کە دوو تێرراوەکە دەستیان خستە سەر سەریان، هەندێ پارەی خستە بەردەم پەترۆس و یۆحەننا و پێی‌ووتن: [١٩](ئەو توانایە بەمنیش بدەن، هەتا دەست بخەمە سەر هەر کەسێك ڕۆحی پیرۆز وەرگرێ.) [٢٠]پەترۆس پێی‌ووت: (با زیوەکەت لەگەڵ خۆت لەناوبچێ! چونکە لەو باوەڕەدا بووی تۆ دەتوانی بەهرەی خودا بە پارە بکڕی! [٢١]تۆ لەم شتەدا مافو بەشت‌نییە، چونکە دڵت ڕاست نییە بەرامبەر خودا. [٢٢]تۆبە بکە لەبەر ئەم خراپەیە، نوێژ بکە بۆ خوداوەند تا لەمەبەستی دڵت خۆش‌بێ، [٢٣]چونکە دەتبینم تێکەڵ بەتاڵاو بوویت‌و کەوتوویتە داوی گوناه.) [٢٤]جا شەمعون ووتی: (هەر دووکتان لەپێناوی من نوێژ بکەن بۆ خوداوەند، هەتا هیچ شتێك لەوەی باسی دەکەن بەسەرمدا نەیەت. [٢٥]دوای ئەوەی پەترۆس‌و یۆحەننا شایەتی ووشەی

خوداوەندیان‌داو لەوێ ئاشکرایان‌کرد، گەڕانەوە بۆ قودس‌و ووشەی خودایان بۆ زۆر لادێکانی ناوچەی سامیرە ڕاگەیاند.

فیلیپۆس وەزیری حەبەشە

[٢٦]فریشتەیەکی خوداوەند لەگەڵ فیلیپۆس دواو پێی‌ووت: (هەستە بڕۆ بەرەو خواروو، بەڕێگای تیوان قودس‌و غەززەدا. [٢٧]ئەویش هەستاو ڕۆیشت، لەوکاتەدا تووشی پیاوێکی گرنگی خەساوی حەبەشی‌بوو کە وەزیری کاروباری دارایی بوو لای کەنداکەی شاژنی حەبەشە، هاتبووە قودس بۆ پەرستن، [٢٨]کاتێ بەسواری گالیسکەکەی دەگەڕایەوە بۆ حەبەشە، خەریکی خوێندنەوە بوو لەپەرتووکی ئەشعیای پێغەمبەر، [٢٩]ڕۆحی پیرۆز بە فیلیپۆسی ووت: (بڕۆ دوای ئەو گالیسکەیە کەوە.) [٣٠]ئیتر فیلیپۆس بە پەلە دوای‌کەوت، گوێی لەکابرا بوو پەرتووکی ئەشعیای دەخوێندەوەو لێی‌پرسی: (ئایا ئەوەی دەی‌خوێنیتەوە تێی‌دەگەی؟) [٣١]ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (چۆن ئەمە بتوانم گەر یەکێك بۆم ڕوونەنەکاتەوە؟) ئینجا فیلیپۆسی بانگ‌کرد بچێتە سەر گالیسکەکەی‌و لەگەڵی دابنیشێ. [٣٢]کابرا لەو پەرتووکەی دەیخوێندەوە گەیشتبووە ئەو بەشەی کە دەڵێ: {وەك بەرخێك کەوا دەبرێ بۆ سەربڕین، هەروەها وەك بەرخێکی بێ‌دەنگ لەبەردەست ئەوەی خوری لێ‌دەبڕیتەوە، بەم شێوەیە دەمی نەکردەوە. [٣٣]لەکاتێ کە ملکەچبوو بەناڕەوایی هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کرد. جا کاتێ ژیانی لەسەر زەوی نەما، ئیتر کێ باسی نەوەکانی دەکات؟}

[٣٤]لێرە کابرا بە فیلیپۆسی ووت: (پێم‌بڵێ: ئەشعیای پێغەمبەر مەبەستی لە کێیە لەم ووتەیەدا؟ لەخۆی یاخود لە یەکێکی کە؟) [٣٥]ئیتر فیلیپۆس کەوتە قسەکردن‌و دەستی‌کرد بە مزگێنی‌دانی عیسا بە دەست پێ‌کردن لەو پەرتووکەوە. [٣٦]کاتێ بەڕێگاوە بوون، گەیشتنە شوێنێك ئاوی لێ‌بوو، کابرا بە فیلیپۆسی ووت: (لەوە ئاوە، چی ڕێم لێ‌دەگرێ لەئاوهەڵبکیشرێم؟) [٣٧]فیلیپۆس لەوەڵامدا ووتی: (ئەگەر دەبێ گەر بە هەموو دڵتەوە باوەڕ بهێنی.) جا کابرا ووتی: (باوەڕ دەکەم عیسای مەسیح ڕۆڵەی خودایە.)]

[۳۸]فەرمانی‌دا گالیسکەکە ڕاوەستێ، ئەوسا هەردووکیان بەیەکەوە چوونە سەر ئاوەکەو فیلیپۆس کابرای خەساوی لەئاوەهەڵکێشا. [۳۹]کاتێ لە ئاوەکە هاتنەدەرەوە ڕۆحی خوداوەند فیلیپۆسی ڕفاند، ئیتر کابرا فیلیپۆسی نەبینییەوە. ئەویش بەخۆشییەوە بەڕێگای خۆی ڕۆیشت. [۴۰]دوای ئەوە فیلیپۆس لە ئەشدود بینرا، ئینجا ڕۆیشت بۆ مزگێنی‌دان لە هەموو ئەو شارانەی ئەوێ تا گەیشتە شاری قەیسەریە.

خوداوەند شاول دەگۆڕێنێت

۹ هێشتا شاول دڵی پڕبوو لە هەڕەشەو کوشتن بەرامبەر قوتابیەکانی خوداوەند. لەبەرئەوە چووە لای سەرۆک کاهین، [۲]داوای نامەی لێکرد بۆ کەنیشتەکان لە دیمەشق تا ئەوانەی شوێنی ئەم ڕێگایە کەوتوون لەژنو لەپیاو گرتنیان ئاسانبێ، هەروەها لە هەر شوێنێ بیانبینێ بەزنجیرکراوی بیانبات بۆ قودس. [۳]کاتێ بەرەو دیمەشق دەڕۆیشتو لێی‌نزیک‌بووەوە، لەپڕ لە دەورووپشتی ڕووناکییەك لەئاسمان بریسکەی دایەوە، [۴]ئیتر کەوت بە زەویداو گوێی لەدەنگێك بوو پێی‌ووت: (شاول! شاول! بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟) [۵]ئەویش پرسیاری‌کرد: (تۆ کێیت ئەی گەورە؟) جا دەنگەکە وەڵامی دایەوە: (من عیسام ئەوەی تۆ دەی‌چەوسێنیتەوە؟ [۶]بەڵام هەستە، بڕۆ ناو شار لەوێ پێتدەوترێ چی دەبێ بکەیت.) [۷]ئەوانەی لەگەڵ شاول بوون بەسەرسامی وەستانو قسەیان نەکرد، ئەوان دەنگەکەیان بیست بەڵام کەسیان نەبینی. [۸]کاتێ شاول هەستایەوە، چاوی کردەوەو سەیری‌کرد هیچ نابینێ، ئەوانی تر دەستیان گرت و بردیان بۆ دیمەشق، [۹]لەوێ سێ ڕۆژ مایەوە هیچی نەبینی، هەروەها هیچی نەخواردو هیچی نەخواردەوە.

[۱۰]لەدیمەشق قوتابیەکی خوداوەند هەبوو ناوی حەنانیا بوو، لەخەودا خوداوەند بانگی‌کرد: (حەنانیا!) ئەویش ووتی: (ئەوە منم ئەی خوداوەندا!) [۱۱]ئیتر خوداوەند پێی‌ووت: (بڕۆ بۆ ئەو شەقامەی بە ڕاست ناسراوە لەماڵی یەهوزا پرسیار لەپیاوێکی تەرتوسی بکە ناوی شاولە وا لەوێ نوێژ دەکات. [۱۲]لەخەودا

بینیویەتی پیاوێك ناوی حەنانیایە دەچێتە لای و دەستی دەخاتە سەر ئەوسا دەبینێ.)

[۱۳]حەنانیا بە خوداوەندی ووت: (بەڵام ئەی خوداوەند، لەزۆر کەس ئەو خراپانەم بیستۆتەوە کە ئەم پیاوە لەقودس کردوویەتی بەرامبەر بەخوشکێو بڕا پیرۆزەکانت، [۱٤]هەروەها سەرۆك کاهینەکان دەسەڵاتی ئەوەیان داوەتێ، هەر کەسێك ناوت بهێنێ بیگرێ.) [۱٥]خوداوەند فەرمانی پێدا: (بڕۆ! من ئەم پیاوەم هەڵبژاردووە وەك ئامێرێك بۆ هەڵگرتنی ناوی من بۆ میللەتانو بۆ پادشایانو بۆ نەوەی ئیسرائیلیش. [۱٦]نیشانی دەدەم چەند دەبێ ئازاربکێشێ لەپێناوی ناوی من.) [۱۷]ئیتر حەنانیا ڕۆیشتو چووە ماڵی یەهوزا، دەستیخستە سەر سەری شاولو ووتی: (ئەی شاولی برا، عیسای خوداوەند ئەوەی لەو ڕێگایەی پایدا هاتی خۆی نیشاندایت، منی ناردووە بۆ لات تا چاوت چاکبێتەوەو ببینیتو گیانت پڕبێت لەڕۆحی پیرۆز. [۱۸]دەستبەجێ لەهەردوو چاوی شاول شتێك کەوتە خوارەوە وەك تۆپکل وابوو، ئەوسا چاوی چاکبووەوەو بینی، ئیتر هەستاو لەئاوهەڵکێشرا. [۱۹]دەستی کرد بەنان خواردنو هێز هاتەوە گیانیو چەند ڕۆژێك لەگەڵ قوتایەکان لەدیمەشق مایەوە.

مزگێنیدانی شاول لەدیمەشق

[۲۰]یەکسەر شاول لەکەنیشتدا دەستی کرد بەڕاگەیاندنی ئەوەی کە عیسا ڕۆڵەی خودایە. [۲۱]گوێگرەکان لەووتەکانی سەرسام بوونو پرسیان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە، هەموو ئەوانەی لەناودەبرد کە باسی ئەو ناوەیان دەکرد لەقودس؟ نەهاتبوو بۆ ئێرە تا بیانگرێو بەکۆتو زنجیرەوە بیانێرێ بۆ لای سەرۆك کاهینەکان؟) [۲۲]بەڵام شاول زیاتر گەرم بوو بوو لەووتارەکەیدا، هەروەها ئەو جوولەکانەی دانیشتووی دیمەشق بوون دەمکوتی کردن بەو بەڵگانەی دەریدەخات عیسا مەسیحە.

[۲۳]لەپاش ماوەیەکی زۆر، جوولەکەکان لە دیمەشق پلانێکیان دانا بۆ کوشتنی شاول، [۲٤]بەڵام ئەو بە پلانەکەیانی زانی، ئیتر جوولەکەکان شەو و ڕۆژ ئاگاداری دەرگای شار بوون تا کاتێ هاتەدەرەوە بیکوژن.

[۲۵]لەبەرئەوە هەندێ لەقوتابیەکان بەشەو بردیانو خستیانە ناو سەبەتەیەك، بە گوریس لەشووڕەی شارەکە هێنایانەخوارەوە.

شاول لەقودس

[۲۶]کاتێ شاول گەیشتە قودس، هەوڵیدا پەیوەندی بە قوتابیەکانەوە بکات لەوێ، بەڵام ئەوان لێی ترسان، چونکە باوەڕیان نەدەکرد کە ئەو بووە بە قوتابی خوداوەند. [۲۷]باش بوو بەرنابا کارەکەی گرتە ئەستۆ و هێنایە لای نێڕراوان، بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەند لەڕێگا خۆی نیشانداوەو گفتوگۆی لەگەڵ کردووە، هەروەها چۆن بەچاونەترسی ناوی عیسای ڕاگەیاندووە لەدیمەشق.

[۲۸]ئیتر شاول لەگەڵیان دەستی کرد بەهاتووچۆ لەقودس، بەچاونەترسیەوە ناوی خوداوەندی ڕادەگەیاند. [۲۹]هەروەها بەبێ ترس گفتوگۆی لەگەڵ ئەو جوولەکانە دەکرد کە بەیۆنانیدا دەدوان، جا ئەوانیش هەوڵیاندا بیکوژن. [۳۰]کاتێ برایان بەمەیان زانی بردیانە قەیسەریە لەوێشەوە ناردیانە شاری تەرتوس.

[۳۱]لەو کاتەدا کۆمەڵی باوەڕدارانی ناوچەی یەهودیەو جەلیلو سامیرە ئاشتیو ئاسوودەیی تیادابوو. هەروەها گەشەی دەکردو لەسەر ڕێگای خوداوەند پەرستی دەڕۆیشت، بەپشتیوانی ڕۆحی پیرۆزیش لەپەرەسەندنبوو.

پەترۆس لەشاری لودەو یافا

[۳۲]کاتێ پەترۆس لەهەموو لایەك بەڕێگاوە بوو، چوو بۆ دیدەنی ئەو خوشکەو برا پیرۆزانەی دانیشتووی شاری لودە بوون، [۳۳]لەوێ ئیفلیجێکی بینی ناوی ئینیاس بوو، هەشت ساڵ بوو لەناو جێگا کەوتبوو. [۳۴]پەترۆس پێیووت: (ئەی ئینیاس، عیسای مەسیح چاکتدەکاتەوە. هەستە خۆت جێگاکەت چاکبکە!) ئەویش یەکسەر هەستا. [۳۵]کاتێ هەموو دانیشتوانی لودەو شارون کابرایان بینی، ئیتر هەمووبان بۆ خوداوەند گەڕانەوە.

[۳۶]لەشاری یافا قوتابیەکی کچ هەبوو ناوی تابیسا بوو ناوەکەی بەواتای ئاسك، هەمیشە بە کاری چاکەو یارمەتیدانی هەژاران خەریك بوو. [۳۷]لەوکاتەدا وا ڕێکەوت کچە

نەخۆش کەوتو مرد، شوشتیانو خستیانە ژوورێکەوە لە نهۆمی سەرەوە.

[۳۸]کاتێ قوتایەکان لەیافا بیستیان پەترۆس لەشاری لودەیە. جا یافا نزیك بوو لەشاری لودەوە، دوو پیاویان نارده لای، داوایان لێکردو ووتیان: (تکایە وەرە بۆ لامان خۆت دوامەخە!) [۳۹]ئەویش هەستاو ڕۆیشت، کاتێ گەیشت بردیانە نهۆمی سەرەوە، هەموو بێوەژنەکان بەگریانەوە هاتنە لای، هەندێ جلیان بۆ هێنا لەوانەی ئەو کچە دروبووی کاتێ بە زیندوویی لەگەڵیان بوو.

[۴۰]پەترۆس داوای لە هەموو ئەوانەکرد کە لەوێدا بوون لە ژوورەکە بچنە دەرەوە، چووە سەر چۆکو نوێژی کرد، ئینجا ڕووی کردە لاشەکەو ووتی: (تابیسا، هەستە!) ئەوسا کچە چاوی کردەوە. کاتێ پەترۆسی بینی دانیشت، [۴۱]یەکسەر پەترۆس دەستی بۆ ڕاکێشاو یارمەتیدا تا هەستێ، ئیتر خوشکو برا پیرۆزەکانو بێوەژنەکانی بانگکردو کچەکەی بەزیندوویەتی دایەوە دەستیان. [۴۲]هەواڵی ئەم کارە سەرسوڕهێنەرە لەهەموو یافادا بلاوبووەوە، ئەوسا ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند کرد. [۴۳]پەترۆس لە یافا بۆ ماوەیەکی زۆر لای کابرایەکی پێستە خۆشکەر مایەوە ناوی شەمعون بوو.

پەترۆسو کرنیلیوس

۱۰ لە شاری قەیسەریە سەرپەلێك هەبوو ناوی کرنیلیوس بوو، لەلیوای ئیتالیبوو. [۲]ئەم پیاوە خۆیو ماڵو منداڵی خواپەرست بوونو ترسی خودایان لەدڵ بوو، زۆر چاکەی لەگەڵ خەڵکی دەکرد، هەموو کاتێك نوێژی بۆ خودا دەکرد. [۳]ڕۆژێکیان نزیکەی سەعات سێی دوای نیوەڕۆ، کرنیلیوس لە خەودا بە ڕوونی بینی لەلایەن خوداوە فریشتەیەك بۆ لای هاتو ووتی: (کرنیلیوس!) [۴]ئەویش بەترسەوە سەیری فریشتەکەی کردو پرسی: (چی گەورەم؟) فریشتەکە لەوەڵامدا ووتی: (نوێژەکانتو چاکەکانت گەیشتنە بارەگای خوداو لای لێکردیتەوە. [۵]ئێستا چەند پیاوێك بنێرە بۆ یافا بەدوای شەمعون

ناوێك نازناوی پەترۆسە. [٦] لەماڵی شەمعونی پێستەخوشکەرە ماڵەکەی لەسەر قەراغی دەریایە.) [٧] کاتێ ئەو فریشتەیەی قسەی لەگەڵ کرنیلیوس کرد ڕۆیشت، دووان لەخزمەتکارەکانی بانگ کرد لەگەڵ سەربازێکی خوداپەرست لەوانەی هەمیشە لەگەڵی بوون، [٨] هەموو مەسەلەکەی بۆ گێڕانەوەو ناردنی بۆ شاری یافا.

[٩] بۆ بەیانی، کاتێ سێ پیاوەکە لە شاری یافا نزیك بوونەوە، پەترۆس دەمەو نیوەڕۆ چووە سەربان تا نوێژبکات. [١٠] هەستی بە برسێتییەکی زۆر کرد، ئارەزووی نانخواردنی دەکرد. جا کاتێ کە خواردنیان بۆ ئامادە دەکرد، لە هۆشی خۆی چوو، [١١] ئاسمانی بەکراوەیی بینی، شتێکی بۆ هاتەخوارەوە لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە، هەر چوار لای بەسترا بوو، بۆی شۆڕکرایەوە سەر زەوی، [١٢] هەموو جۆرە ئاژەڵی چوار پێو خشۆکی سەرزەویو باڵندەی ئاسمانی تێدا بوو. [١٣] ئینجا دەنگێ بانگی کرد: (پەترۆس، هەستە سەربڕەو بخۆ!) [١٤] بەڵام پەترۆس وەڵامی دایەوە: (نەخێر ئەی خوداوەند، لەژیانم هەرگیز شتی پیس یاخود حەرامم نەخواردووە.) [١٥] دووبارە دەنگەکە پێی ووت: (ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بەپیس دایمەنێ.) [١٦] ئەمەش سێ جار دووبارە بووەوە، ئینجا پارچە قوماشەکە بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان.

[١٧] لەو کاتەی پەترۆس سەری سوڕمابوو، پرسیاری لەخۆی دەکرد لەبارەی ئەو شتەی بینییووی، ئەو پیاوانەی کرنیلیوس ناردبوونی لەبەردەگا وەستانو بەدوای ماڵی شەمعونی پێستەخوشکەر دەگەڕان، [١٨] پرسیان ئایا ئەو شەمعونەی نازناوی پەترۆسە لێرەیە. [١٩] لەو کاتەی پەترۆس جارێ هەر بیری لەواتای خەوەکەی دەکردەوە، ڕۆحی پیرۆز پێی ووت: (لەبەر دەرگا سێ پیاو لێت دەپرسن. [٢٠] هەستە بڕۆ لایانو لەگەڵیان بڕۆ بێ دوودڵی، من ئەوانم ناردووە.) [٢١] ئەویش ڕۆیشت بۆ لایانو ووتی: (منم ئەوەی دەتانەوێ. بۆچی هاتوون؟) [٢٢] ئەوانیش لەوەڵامدا ووتیان: (کرنیلیوسی سەرپەل پیاوێکی چاکی لەخواترسە، هەموو جوولەکەش شایەتی

ئەمەن، خودا پێی‌ڕاگەیاندووە بەهۆی فریشتە پیرۆزەکانیەوە کەوا بانگت‌بکات بۆ ماڵی خۆی تا گوێ لە قسەکانت بگرێ.) [۲۳]پەترۆس داوای لێکردن شەو بە میوانی لەوێ بمێنێتەوە. بۆ بەیانی هەستا لەگەڵیان ڕۆیشت، هەروەها هەندێ برایانی باوەڕداریش لەیافاوە لەگەڵیان ڕۆیشتن.

[۲۴]بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتنە شاری قەیسەریە. کرنیلیوس چاوەڕێی هاتنی دەکردن، خزمەکەسوکارو هاوڕێیانی نزیکی بانگ کردبوو. [۲۵]کاتێ پەترۆس هاتە ژوورەوە، کرنیلیوس پێشوازی لێکردو لەبەردێی کەوتەو کڕنووشی بۆ بردە، [۲۶]پەترۆس هەڵیساندو پێی‌ووت: (هەستە! من چیم مرۆڤێکم وەک تۆ!) [۲۷]کاتێ پەترۆس لەگەڵی دواو چووە ژوورەوە، خەڵکێکی زۆری بینی، [۲۸]پێی‌ووتن: (ئێوە دەزانن دروست نییە بۆ جوولەکە سەودا لەگەڵ نێگانە بکات یاخود سەردانی‌بکات لەماڵ، بەڵام خودا نیشانی دام بەکەس نەڵێم گلاو یاخود پیس. [۲۹]جا من هاتم بێ یانوو هێنانەوە، لەسەر بانگکردنەکەی خۆتان. هۆی بانگکردنەکەتان چییە؟)

[۳۰]کرنیلیوس لەوەڵامدا ووتی: (چوار ڕۆژ لەمەوبەر، لەوکاتەی لەماڵی خۆم نوێژی کاژێری سێی پاش نیوەڕۆم دەکرد، لەپڕ پیاوێك پەیدا بوو جلی بریسکەداری لەبەر بوو، [۳۱]پێی ووتم: (کرنیلیوس خودا گوێی لە نوێژە کانت بوو، ئاگای لە کردەوە چاکەکانتە. [۳۲]ئێستا چەند پیاوێك بنێرە بۆ یافا، بنێرە بەشوێن شەمعون ناوێك نازناوی پەترۆسە. لەماڵی شەمعونی پێستەخۆشکەرە ماڵەکەیان لەسەر قەراغی دەریایە، [کە هات گفتوگۆت لەگەڵ دەکات.] [۳۳]من یەکسەر ناردم بەشوێنت، تۆش شتێکی چاکت‌کرد کە هاتی. ئێستا ئێمە هەموو ئامادەین لەبەردەم خودا، تا گوێ بگرین لەهەموو لەوەی خوداوەند فرمانی پێداوی.)

ووتاری پەترۆس

[۳۴]پەترۆس دەستی‌کرد بە قسەکردنو ووتی: (بە تەواوی بۆم دەرکەوتووە خودا لایەنگیری خۆی بۆ کەس دەرناخات، [۳۵]لەهەر نەتەوەیەك کێ ترسی خودای لەدڵدا بێتو چاکە بکات پەسەندە لای لەو.

[۳۶]ئیوه دەزانن خودا ووشەی خۆی نارد بۆ نەوەی ئیسرائیل، مزگینی ئاشتی دانێ بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندی هەمووانەوە. [۳۷]هەروەها ئیوە دەزانن چی لەوولاتی یەهودیەدا روویدا، دوای ئەوەی یەحیا لەئاوهەڵکێشانەکەی لەناوچەی جەلیل ڕاگەیاند. [۳۸]چۆن خودا عیسای ناسیری بە ڕۆحی پیرۆزو بەهێز دەستنیشانکرد، لەشوێنێکەوە دەچوو بۆ شوێنێکی کەو کاری چاکەی دەکرد، هەموو ئەوانەی شەیتان دەستی گرتبوو بە سەریان چاکی کردنەوە، چونکە خودای لەگەڵ بوو. [۳۹]ئێمە شایەتی هەموو ئەو شتانەین کە لەناوچەی یەهودیەو قودسدا کردی، ئەوان بەڕاستی کوشتیانو لەسەر دار هەڵیانواسی. [۴۰]بەڵام خودا لەئیو مردووواندا لەڕۆژی سێیەهم زیندووی کردەوە، وای لێکرد دەرکەوێ، [۴۱]نەك بۆ هەموو گەل، بەڵکو بۆ ئێمە کە لەپێشا هەڵیژاردووین وەك شایەت، ئێمە کە لەگەڵی خواردمانو خواردمانەوە پاش زیندووبوونەوەی لەئیو مردووانەدا. [۴۲]ئینجا فەرمانی پێداین ئەوە بە گەل ڕابگەێنین، هەروەها شایەتی ئەوە بدەین کە خودا ئەوی داناوە بەدادوەر بەسەر زیندووانو مردووانەدا. [۴۳]هەموو پێغمبەران شایەتی بۆ دەدەن، هەر کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، بەناوی ئەو گوناهەکانی دەبەخشرێ.)

وەرگرتنی ڕۆحی پیرۆز

[۴۴]کاتێ پەترۆس لەم قسانەدا بوو، ڕۆحی پیرۆز ڕژا بەسەر هەموو ئەوانەی گوێیان گرتبوو. [۴۵]ئەو جوولەکە خاوەن باوەڕانەی لەگەڵ پەترۆس هاتبوون سەریان سوڕما، چونکە بەهرەی ڕۆحی پیرۆز بەسەر ناجوولەکەکانیش ڕژا، [۴۶]گوێیان لێبوو بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوانو ستایشی خودایان دەکرد. پاشان پەترۆس ووتی: [۴۷](ئەو خەڵکەش وەك ئێمە ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرتووە، جا کێ دەتوانی ڕێگایان لێبگرێ تا لە ئاو هەڵنەکێشرێن؟) [۴۸]فەرمانی دا هەموو ئەوانە بەناوی عیسای مەسیح لەئاوهەڵکێشرێن. ئەوسا ئەوان داوایان لەپەترۆس کرد چەند ڕۆژێك لایان بمێنێتەوە.

۱۱

تیرراوانو برایانی باوەڕدار لـە ناوچـەی یەهودیـە بیستیان کە ناجوولەکەش باوەڕیان بـە ووشەی خودا هێناوە، [۲]کـاتێ پـەترۆس گەڕایـەوە بـۆ قـودس جوولەکـە خەتەنەکراوەکان* بەربەرەکانیان کردو پێـان ووت: [۳](چـۆن چوویتـە لای ئەوانەی خەتەنە نەکراونو نانت لەگەڵ خـواردن؟) [٤]جـا پـەترۆس ئـەوەی ڕوویدابوو یـەک لـە دوای یـەک بـۆی گێڕانەوەو ووتی: [٥](لە شاری یافا نوێژم دەکـردو لەهۆشـی خـۆم چـووم، لەخەومدا بینیم، شتێکم لەئاسمانەوە بـۆ هاتـە خـوارەوە لەشـێوەی پارچـە قوماشێکی گـەورە هـەر چـوار لای بەسترابووەوە، بۆم شۆڕکرایەوە. [٦]کاتێ بـەوردی سـەیرمکرد جۆرەهـا ئـاژەڵی سەر زەویم تیادا بینی لە ئاژەڵی کێویو لە خشـۆکو هـەموو بـاڵندەی ئاسمان، [۷]ئینجا گوێم لەدەنگێک بـوو پێیووتـم: پەترۆس، هەستە سەربڕەو بخۆ! [۸]منیش لەوەڵامدا ووتم: نەخێر ئەی خوداوەند، هەرگیز شتی حەرام یاخود پیس ناچێتە دەمـم. [۹]بـەڵام دەنگەکـە دووبـارە لەئاسمانەوە پێیووتـم: ئـەوەی خـودا پاکی کردۆتەوە تـۆ بـە پیسی دامـەنێ. [۱۰]ئەمە سـێجار دووبـارە بـووەوە، جـا شـتەکان بەرزکرایـەوە بـۆ ئاسـمان. [۱۱]ئیتر ئەو سـێ پیـاوەی بـۆ لای منیـان نـاردبوون گەیشتنە ئـەو ماڵـەی تیـایدا بووم، [۱۲]ڕۆحی پـیرۆز فـەرمانی پـێدام بـێ دوو دڵـی لەگـەڵیان بـڕۆم، ئەوسـا مـنو ئـەو شـەش برایـەی لەگـەڵم هـاتبوون، لەگـەڵیان ڕۆیشـتین، کـاتێ چووینـە مـاڵی پیاوەکـە، [۱۳]پێیووتیـن چۆن فریشتەی دیوە هاتۆتە ماڵەکـەیو پێیووتوە: پیاو بنـێرە بـۆ یافـا، بـەدوای شـەمعون نـاوێك نازنـاوی پەترۆسـە، [۱٤]ئـەو مزگێنییـەکت دەداتـێ بەهۆیـەوە خۆتـو هەموو خاوخێزانت ڕزگارتـان دەبـێ. [۱٥]کـاتێ دەسـتمکرد بـە قسـەکردن، ڕۆحی پیرۆزیـان بەسـەردا ڕژا، چۆن لەسەرەتا بەسەر ئێمـەدا ڕژا. [۱٦]ئێرە ئەوەم بیرکەوتەوە کە خوداوەنـد پێیووتیـن: یـەحیا خـەڵکی لەئاوهەڵدەکێشـا، بـەڵام ئێـوە لـەڕۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن. [۱۷]گـەر خـودا هەمان بەهرەی بەوان دایێ کـە داوێتی بە ئێمە کـاتێ باوەڕمـان بـە خوداوەنـد عیسای مەسیح هێنا، جا من چیم هـەتا ڕێگا لەخودا بگرم؟) [۱۸]کـاتێ ئەوانـەی بەربەرەکانییان دەکرد گوێیان لەمەبوو،

بێدەنگ بوونو ستایشی خودایان کردو ووتیان: (کەواتە خودا بەهەمان شێوە، تۆبەکردنی ژیانی بەخشیوە بەوانەی جوولەکە نین.

کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا

[١٩]ئیتر ئەو باوەڕدارانەی بلاوبوونەوە، بەهۆی ئەو چەوسانەوەی بەسەریان هات پاش کوشتنی ئیستفانوس، کاتێ بەشاری فنیقیەو قوبرسو ئەنتاکیا تێپەرین، ووشەی خودایان نەدا، تەنها بەجوولەکەکان نەبێ. [٢٠]بەڵام هەندێکیان لەبنەچەدا خەڵکی قوبرسو قەیرەوان بوون، کاتێ گەیشتنە شاری ئەنتاکیا، دەستیانکرد بە ڕاگەیاندنی عیسای خوداوەند بۆ یۆنانیەکانیش. [٢١]ئەوان دەستی خوداوەندیان لەگەڵ بوو، ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان هێناو بۆ خوداوەند گەڕانەوە.

[٢٢]ئەم هەواڵە گەیشت بە کۆمەڵی باوەڕدارانی قودس، ئیتر ئەوان بەرنابایان نارد بۆ ئەنتاکیا. [٢٣]کاتێ گەیشتە ئەوێو بەرەکەتی خودای بینی، زۆر دڵشاد بوو، هەمووانی هاندا بەدڵ لەگەڵ خوداوەند بمێننەوە بەخواستێکی چەسپاو. [٢٤]لەبەرئەوەی بەرنابا کابرایەکی چاك بوو، گیانی پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆزو باوەڕ، خەڵکێکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند هێنا.

[٢٥]ئەوسا بەرنابا چوو بۆ شاری تەرسوس گەڕا بەدوای شاول. [٢٦]کاتێ دۆزیەوە هێنای بۆ ئەنتاکیا، لەوێ هەردووکیان ساڵێکی تەواو لەگەڵ ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداراندا کۆبوونەوەو خەڵکێکی زۆریان فێرکرد. جا لە ئەنتاکیا قوتابیەکانی خوداوەند بۆ یەکەم جار ناوی مەسیحییان لێنرا. [٢٧]لەو ڕۆژانەدا هەندێ لەوانەی بەووشەی خودا دەدوان لەقودسەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، [٢٨]لەتێوانیاندا یەکێك هەبوو ناوی ئاغابوس بوو، بەهۆی ڕۆحی خوداوە پێشبینیکرد برسێتییەکی گەورە لەهەموو جیهان ڕووەدات. جا ئەم برسێتیە بەڕاستی ڕوویدا لەسەردەمی کولودیوسی قەیسەر. [٢٩]ئیتر قوتابیەکان لە ئەنتاکیا بڕیاریاندا هەر یەکە بەپێی توانای خۆی پێتاك بنێرێت بۆ ئەو برا باوەڕدارانەی لەناوچەی یەهودیەدا دەژین. [٣٠]جا بەمە هەستانو

یارمەتییەکەیان بە دەستی بەرنابا و شاول بۆ پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەوێ نارد.

کوشتنی یاقوب

۱۲ لەو کاتەدا هێرۆدسی پادشا دەستی کرد بە چەوساندنەوەی چەند کەسێ لە کۆمەڵی باوەڕداران، [۲] یاقوبی برای یۆحەننای بەشمشێر کوشت. [۳] هەر کە بینی ئەمە جێگەی ڕەزامەندی جوولەکەکانە، ئەوسا بڕیاریدا پەترۆسیش بگرێ، ئەمەش لە ڕۆژانی جەژنی فەتیرەدا بوو. [٤] کاتێ هێرۆدس ئەوی گرت، خستیە بەندیخانەوە لەژێر چاودێری چوار کۆمەڵ پاسەوان داینا، هەر کۆمەڵەش لەچوار سەرباز پێکهاتبوو، چونکە دەیویست بیداتە دەستی جوولەکەکان دوای جەژنی تێپەڕبوون، [٥] لەبەرئەوە لەبەندیخانەدا هێشتیەوە، بەڵام ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران بە بەردەوامی بۆ ئەو لەخودا دەپاڕانەوەو نوێژیان بۆ دەکرد.

ڕزگاربوونی پەترۆس

[٦] لەو شەوەدا هێرۆدس نیازی وابوو پەترۆس بداتە دەستی جوولەکەکان، پەترۆس لەتێوان دوو سەرباز خەوتبوو، بە دوو کۆت و زنجیر بەسترابووەوە، هەروەها سەربازیش پاسەوانی بەردەمی دەرگای بەندیخانەکەی دەکرد. [۷] لەپڕ فریشتەیەکی خوداوەند پەیدابوو، ژووری بەندیخانەکە بەتەواوی ڕووناك بووەوە، فریشتەکە بەتوندی پەترۆسی جولاندو خەبەری کردەوەو پێی ووت: (خێرا هەستە!) ئیتر هەردوو کۆت و زنجیرەکە لە دەستی کەوتە خوارەوە. [۸] فریشتەکە پێی ووت: (پشتوێنەکەت ببەستە، پێلاوەکانت لەپێ بکە!) ئەویش کردی. ئینجا فریشتەکە پێی ووت: (قاپووتەکەت لەبەرکەو دوام کەوە.) [۹] پەترۆس چووە دەرەوەو شوێنی فریشتەکە کەوت وایدەزانی خەو دەبینێ، چونکە نەیدەزانی ئەوەی لەسەر دەستی فریشتەکە ڕووەدا شتێکی ڕاستیە. [۱۰] یەکەم بنکەی پاسەوانیان بڕی و ئینجا دووەم. کاتێ گەیشتنە دەرگای ئاسنینی بەندیخانەکە کە ڕووەو شار بوو لەخۆیەوە بۆیان کرایەوە، هەردووکیان چوونەدەرەوە. دوای ئەوە شەقامێکیان بڕی، ئیتر یەکسەر فریشتەکە

بەجێی‌هێشت. [11]جا ئەو کاتە پەترۆس هۆشی بەخۆی هاتەوەو ووتی: (بەڕاستی ئێستا بۆم دەرکەوت کەوا خوداوەند فریشتەکەی نارد، ڕزگاری کردم لەدەستی هێرۆدس‌و هەموو ئەوەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد.)

[12]تۆزێ بیری‌کردەوە، ئینجا ڕۆیشت بەرەو ماڵی مریەمی دایکی یۆحەننا کە نازناوی مەرقۆس بوو، لەوێ ژمارەیەکی زۆر کۆبووبوونەوە نوێژیان دەکرد. [13]کاتێ گەیشت لەدەرگای دەرەوەی ماڵەکەیدا، کارەکەرێك کە ناوی ڕودا بوو هاتەلای دەرگاکە تا بزانێ کێیە. [14]هەر کە دەنگی پەترۆسی ناسیەوە لە خۆشیا دەرگاکەی نەکردەوە، بەڵکو خێرا چووە ژوورەوەو مزگێنیدا بەوانەی لەوێ بوون کەوا پەترۆس لەبەر دەرگایە. [15]ئەوانیش پێیانووت: (تۆ وڕێنە دەکەیت.) بەڵام ئەو سووربوو لەسەر قسەکەی، ئەوسا پێیانووت: (ئەوە فریشتەکەیەتی!) [16]بەڵام پەترۆس بەردەوام بوو لە دەرگا لێدانەکە هەتا لێیان کردەوە. کاتێ بینییان زۆر سەرسامبوون. [17]بەدەست ئیشارەتی بۆ کردن تا بێدەنگ بن، ئینجا بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەند لەبەندیخانە دەری‌هێنا، پێی‌ووتن: (ئەم هەواڵە بەیاقوب‌و برایانی دیکە بدەن.) ئیتر چووە دەرەوەو ڕۆیشت بۆ شوێنێکی دیکە.

[18]کاتێ ڕۆژبووەوە ئاژاوەیەکی گەورە دروست بوو لەنێو سەربازەکان، دەستیانکرد بە پرسیارکردن، پەترۆس چی بەسەرهاتووە. [19]کاتێ هێرۆدس داوای‌کردو نەیدۆزیەوە، دەستی‌کرد بەلێکۆڵینەوە لەگەڵ سەربازەکانو فەرمانی‌دا لەسێدارە بدرێن. ئینجا هێرۆدس لەناوچەی یەهودیەوە بۆ ناوچەی قەیسەریە ڕۆیشت‌و لەوێ مایەوە.

مردنی هێرۆدس

[20]چونکە هێرۆدس ڕقی لە دانیشتوانی سوورو سەیدا هەڵگرتبوو، لەبەرئەوە ئەوانیش لەنێو خۆیان ڕێکەوتن‌و چەند نوێنەرێکیان نارده لای بلاستوسی ڕاوێژکەری پادشا تا بەزەیی پیایان بێتەوەو داوای ئاشتبوونەوەیان بۆ بکات، چونکە

ناوچەکەیان لەو بەشەی سەر بە هێرۆدس بوو خواردنی بۆ دەهات.[۲۱] هێرۆدس لەڕۆژی دیاری کراو، جلی پاشایەتی لەبەرکرد، لەسەر تەختی شاهانە دانیشتو قسەی بۆ کردن.[۲۲] جا خەڵکەکە هاواریان کرد: (ئەمە دەنگی خودایە نەك دەنگی مرۆڤ!)[۲۳] یەکسەر فریشتەیەکی خوداوەند لە پادشایدا، چونکە شکۆ و مەزنی نەدا بە خودا، ئیتر کرم خواردیو مرد.[۲۴] بەڵام ووشەی خودا گەشەی دەکردو زیاتر بڵاودەبووەوە.

[۲۵] دوای ئەوەی بەرناباو شاول ئەو کارەی پێیان درابوو لەقودس جێبەجێیان کرد، گەڕانەوە بۆ ئەنتاکیا یۆحەنناش کە نازناوی مەرقۆس بوو لەگەڵیان بوو.

هەڵبژاردنی بەرناباو شاول

۱۳ لەکۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا هەندێ کەس بەووشەی خودا دەدوانو هەندێکیش قێرکەربوون، لەوانە: بەرناباو، شەمعونی ناسراو بەڕەش، لوکیوسی قەیرەوانی، مەناین کە لە منداڵیەوە لەگەڵ هێرۆدس بەخێوکرابوو فەرمانڕەوای چواریەکی ناوچەکە بوو، هەروەها شاولیان لەگەڵ بوو.[۲] ڕۆژێکیان، کاتێ بە ڕۆژوو بوونو خوداوەندیان دەپەرست، ڕۆحی پیرۆز پێیووتن: (بەرناباو شاولم بۆ تەرخانکەن بۆ ئەو ئیشەی کە بانگم کردون بۆی.)[۳] دوای ئەوەی بەرۆژوو بوونو نوێژیانکرد دەستیان خستە سەریانو ڕەوانەیان کردن.

شاولو بەرناباو لەقوبرس

[۴] کاتێ ڕۆحی پیرۆز بەرناباو شاولی نارد، بەرەو دورگەی سولوکیە ڕۆیشتن، لەوێشەوە بەڕێگای دەریا بەرەو قوبرس کەوتنەڕێ.[۵] کاتێ گەیشتنە شاری سەلامیس دابەزین، دەستیانکرد بەبڵاوکردنەوەی ووشەی خودا لەکەنیشتی جوولەکەکان، یۆحەنناشیان لەگەڵ بوو بۆ یارمەتی.[۶] بەهەموو دورگەکە گەڕان هەتا گەیشتنە شاری پافوس. لەوێ تووشی جادوگەرێکی جوولەکە بوون بەدرۆ خۆی کرد بوو بە پێغەمبەر، ناوی باریشوع بوو،[۷] لەگەڵ سەرجیوس پۆڵسی فەرمانڕەوای قوبرس بوو. فەرمانڕەوایەکە زیرەك بوو، بەرناباو شاولی بانگ کرد، داوای

لێکردن باسی ووشەی خودای بۆ بکەن. [8]بەڵام ئیلیمی جادوگەر، ئەمە ناوە یۆنانییەکەی بوو، بەربەرەکانی کردنو هەوڵیدا بەهەر شێوەیەك پێگای باوەڕ لە فەرمانڕەوا بگرێ.

[9]ئینجا شاول، کە ناوی پۆڵسیش بوو، لەشی پربوو لە ڕۆحی پیرۆز، سەیری جادوگەرەکەی کردو ووتی: [10](ئەی ڕۆڵەی شەیتان، ئەی ئەوەی پڕی لەچەوتیو خراپە، ئەی دوژمنی هەموو چاکەیەك! بۆ وازناهێنی لەچەوتکردنی ڕێگای ڕاستەقینەی خوداوەند؟ [11]ئێستا دەستی خوداوەندت دێتە سەر، کوێر دەبیتو بۆ ماوەیەك ڕۆژ نابینی.) دەستبەجێ تەمێکی تاریك کەوتە سەرچاوی، دەستی کرد بەگەڕان بەدوای یەکێك تا دەستیبگرێ. [12]کاتێ فەرمانڕەوا ئەوەی بینی ڕوویدا باوەڕی هێنا، چونکە سەرسام بوو لەفێرکردنی خوداوەند.

لەئەنتاکیای پیسیدیە

[13]پۆڵسو هاوڕێکانی بەناو دەریادا لە پافوسەوە چوون بۆ پرجە لە پەمفیلیە. لەوێ یۆحەننا لەپۆڵسو بەرنابا جیابووەوە گەڕایەوە بۆ قودس. [14]بەڵام ئەوان لەپرجەوە بۆ ئەنتاکیای سەر بە ناوچەی پیسیدیە ڕۆیشتن. ڕۆژی شەممە چوونە کەنیشتو دانیشتن. [15]پاش خوێندنەوە لەشەریعەتو پەرتووکی پێغەمبەران، پێشەوایانی کەنیشتەکە بەشوێنیان ناردنو پێیان ووتن: (ئەی برایان، گەر شتێکتان هەیە دانیشتوانی پێهانبدەن بیڵێن.) [16]پۆڵس هەستاو بەدەست ئیشارەتی کردو ووتی: (ئەی نەوەی ئیسرائیل، ئەی ئەوانەی لەخودا دەترسن، گوێ بگرن: [17]خودای ئەم گەلە، گەلی ئیسرائیل، باوباپیرانمانی هەڵبژارد، کردنی بەگەلێکی مەزن لەمیسر، ئینجا لەوێ دەریهێنان بەهێزو توانای بازووی. [18]هەروەها نزیکەی چل ساڵ لەبیابان بەخێوی کردن، [19]ئەوسا حەوت گەلی لەوولاتی کەنعان لەناوبرد، ئەوانی کرد بە میراتگری زەویەکەیان. [20]ئەمە هەمووی نزیکەی چوارسەدو پەنجا ساڵی خایاند، پاش ئەمە خودا دادوەری بۆ دانان هەتا سەردەمی سامۆئیل پێغەمبەر. [21]ئینجا نەوەی ئیسرائیل داوای پادشایان کرد، خوداش شاولی

کـوڕی قەیسـی بـۆ دانـان، لـە تـیرەی بنیامین، بۆ ماوەی چل سـاڵ. [۲۲]ئینجـا خـودا لایبرد، داودی بۆیـان دانـا وەك پادشا، ئەوەی شایەتی بـۆ دەداو دەڵـێ: {مـن داودی کـوڕی یەسـام دۆزیـەوە، ئـەو پیـاوەی لەگـەڵ دڵـم دەگونجـێ، بەخواستی مـن دەکـات.} [۲۳]خـودا بـۆ نـــەوەی ئیســـرائیل لەنـــەوەی داود ڕزگارکـەرێکی نـارد کـە عیسـایە بـــۆ هێنانـەدی بەڵێنەکـەی. [۲۴]پێـش هـاتنی عیسا، یەحیا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەی بـۆ هـــەموو گەلـــی ئیســـرائیل ڕاگـــەیاند. [۲۵]یەحیا بەکاری خۆی هەستابوو کاتێ ووتی: بیردەکەنەوە من کێـم؟ مـن ئـەو نیم، بەڵکو ئەوەی دوای من دێت، مـن شـایانی ئـــەوەنیم قـــەیتانی پێلاوەکـــانی بکەمەوە.

[۲۶](ئـەی برایـان، ئـــەی نـــەوەی ئیبراهیم، هەروەها ئەی هەموو ئەوانـەی لێرە ئامادەنو ترسی خوداتان لەدڵدایـە، بۆ ئێمە مزگینی ئـەم ڕزگاریـە نێـرراوە. [۲۷]چونکـــە دانیشـــتوانی قـــودس و ســەرۆکەکانیان مەسـیحیان نەناسـی، هـــەروەها تێنەگەیشـــتن لەووتـــەی پێغەمبـەران ئـــەوەی هـــەموو ڕۆژێکـــی شـەممە بۆیـان دەخوێنرایـــەوە، لەگـــەڵ ئەوەشـدا بـە حوکمدانیـان بەسـەری ئـەوەیان هێنایـەدی کـە لـــەم ووتانـــەی پێغەمبـەران دایـە. [۲۸]هەرچـەندە ئـــەوان هیـــچ تاوانێکیـــان بەســـەری نـــەگرت تاشـایانی مـردن بـێ، لەگـەڵ ئەوەشـدا داوایـان لـــەپیلاتۆس کـــرد بیکـــوژێ. [۲۹]دوای ئەوەی هەموو ئەوەی لەسـەری نووسـرا بـــوو هێنایانـــەدی، لەســـەر خاچەکـە هێنایانـە خـــوارەوەو لـــەگۆڕ ناشتیان. [۳۰]بەڵام خـودا لـەتێو مـردووان هەڵیسـاندەوە، [۳۱]ئینجـا بـۆ ڕۆژانێکـــی زۆر خـــۆی نیشـــانی ئەوانـــەدا کـــە لەناوچەی جەلیلەوە تـا قـودس لەگـەڵی بوون. ئێستا ئەوان شایەتی ئەمـە دەدەن لەبەردەم گەل.

[۳۲](ئـەوەتا ئێمـەش وا مزگینیتـــان دەدەینێ بەوەی خودا بـەڵێنی دابـوو بـە باوباپیرانمان، [۳۳]ئێستا بۆ ئێمەی ڕۆڵەی ئەوان هێنایـەدی، بەهەسـتانەوەی عیسـا لـەتێو مـردووان هـــەروەك لـــەزەبووری دووەم نووسـراوە: {تـۆ کوڕمـی، مـــن ئەمڕۆ باوکتم.} [۳۴]ڕاستی ئەوەی خـودا عیسـای لـەتێو مـردووان هەسـتاندەوە، هـــەرگیز گـــەندەڵی نـــاینێ، ئەمـــەش لەلایەن خـوداوە ووتـراوە: {ئـەو بەڵێنـە پیرۆزو ڕاستەقینەیەتان دەدەمـێ کـە بـە

داودم دابـــوو.} [۳۵]هـــــەروەها داود لەبەشـێکی‌تری زەبـوور دەڵـێ: {تـۆ نایـەڵی تاقـە پیرۆزەکـەت گـــەندەڵی ببینێت.} [۳۶]چونکـە داود دوای ئـەوەی خزمەتی نەوەکەی خۆی‌کرد بەڕێنمایی خـودا مـرد، ئینجـا لەگـەڵ باوبـاپیرانی تێڕراو گەندەڵیشی بینی. [۳۷]بەڵام ئەوەی خـودا هەڵی‌سـاندەوە گـەندەڵی نـەبینی. [۳۸]ئـەی برایـان ئـەوەش بزانـن، بـەهۆی عیســـاوەیە گونـــاە بەخشـــینتان پێڕاگەیندرا، [۳۹]هەر کەسـێك باوەڕی پێبهێنـــی بێتـــاوان دەبـــێ لـــەوەی شـەریعەتی موســا نـــەیتوانێ بێتـاوانی بکات. [۴۰]جا ئاگاتـان لـەخۆتان بـێ بـا ئـەوەی لەســـەر زمـــانی پێغەمبـــەران نووسراوە بەسەرتان نەیـەت: [۴۱]{سـەیر بکـەن ئـەی گاڵتـەجارەکان، سەرســام بن و بمرن. چونکە من لەڕۆژانی تێـوەدا کـارێك دەکـەم گـەر یـەکێك بۆتـانی بگێڕایەوە باوەڕتان پێی نەدەکرد.}) [۴۲]کاتێ ئەوان ڕۆیشتن، خەڵکەکـە داوایـان لـە پۆڵـس و بـەرنابا‌کرد ڕۆژی شەممەی داهاتوو بێنەوەو لـەو بارەیـەوە قســـەیان بـــۆ بکـــەن. [۴۳]دوای کۆبوونەوەکـە، زۆر لەجوولەکـەکانو ئەوانەی بوو بوون بەجوولەکەو ترسـی خودایـان لـەدڵ بـوو دوایان‌کـەوتن، ئـەوانیش قسـەیان لەگـەڵ کـردنو هانیاندان تا لەبەرەکەتی خودا بـەردەوام بـن. [۴۴]لەشـەممەی داهـاتوو نزیکـەی هەموو دانیشتوانی شارەکە کۆبوونـەوە تا گوێیان لەووشەی خودا بێ. [۴۵]کاتێ جوولەکەکان خەڵکەکەیان بینی بەغیلی دایگرتن، دەستیان‌کرد بە بەربـەرەکانی قسەکانی پۆڵـس بـە جنێـو و کفـرەوە. [۴۶]پۆڵـس‌و بـەرنابا بەچاونەترسـیەوە قسـەیان لەگـەڵ کـردنو ووتیـان: (پێویست بوو لەپێشا بـۆ تێـوە ووشـەی خودامـان ڕابگەیاندایـە، بـەڵام تێـوە نەتانویست، واتـان دەرخسـت تێـوە شـایانی ژیـانی هەتاهـەتایی نیـن. جـا ئەوەتا تێمە بەرەو لای ئەوانـە لادەدەیـن کە جوولەکەنین! [۴۷]چونکە بەم شێوەیە خوداوەنـد ڕای‌سپاردین‌و ووتـی: (مـن تۆم کردۆتـە ڕووناکی میللەتان، هـەتا ڕزگاری بگەیەنی بەوپەڕی زەوی.)

[۴۸]کاتێ ئەوانەی جوولەکە نەبوون گوێیـان لەمـەبوو، زۆر دڵشـادبوون، ستایشـی ووشـەی خوداوەندیـان‌کرد. لـەو کاتـەدا هـەموو ئەوانـەی خـودا ئامـادەی کردبـوون بـۆ ژیـانی هەتاهەتایی باوەڕیان هێنـا. [۴۹]جـا بـەم

شێوەیە ووشەی خوداوەند لەهەموو ناوچەکەدا بلاوبووەوە. [٥٠]بەڵام جوولەکەکان ژنە بەڕێزە خواناسەکانو گەورە پیاوانی شاریان هاندا، بۆ چەوساندنەوەی پۆڵس و بەرنابا، تاکو دەریانکردن لەشارەکەیان، [٥١]جا ئەوانیش تۆزی پێیان تەکاندو بەرەو شاری ئیقونیە ڕۆیشتن. [٥٢]بەڵام قوتابیەکان، لەشیان پڕبوو لەڕۆحی پیرۆزو لەخۆشی.

گەشتێك بۆ ئیقونیە

١٤ لەئیقونیە پۆڵس و بەرنابا چوونە کەنیشتی جوولەکەکان. بە شێوەیەك دەستیانکرد بە قسەکردن بۆ خەڵکەکە تا وای لێهات ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەو یۆنانی باوەڕیان هێنا. [٢]بەڵام ئەو جوولەکانەی باوەڕیان نەهێنابوو، ناجوولەکەکانیان هاندا و میشکیان تێکدان دژی برایان، [٣]لەگەڵ ئەوەش پۆڵس و بەرنابا ماوەیەکی دوورو درێژ لەوێ مانەوە، بەهەموو چاونەترسیەك سەبارەت بەخوداوەند دەدوان، خوداوەندیش شایەتی بۆ ووشەی بەرەکەتدارەکەی دەداو لایەنگیری دەکردن بەهۆی ئەو نیشانەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی لەسەر دەستیان ڕوویدا. [٤]ئیتر دانیشتوانی ئیقۆنیە بوون بە دوو بەشەوە، هەندێکیان لەگەڵ جوولەکەکان بوون، هەندێکی دیکەشیان لەگەڵ نێررواوان. [٥]کاتێ خەریكبوو جوولەکەکانو ناجوولەکەکان لەگەڵ سەرۆکەکانیان بەخراپە لەگەڵ نێررواوان بجوڵێنەوەو بەردبارانیان بکەن، [٦]ئیتر ئەوانیش بەوەیان زانیو هەردووکیان هەڵاتن بۆ شاری لەستەرەو دەربەو ناوچەکانی دەوروپشتی کە کەوتونەتە ناوچەی لیکاونیە، [٧]ئەوسا هەردووکیان لەوێ دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی مزگینی.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

[٨]لەشاری لەستەرە کابرایەك هەبوو، بەزگماکی ئیفلیجبوو، هەرگیز بەپێی خۆی نەڕۆیشتبوو. [٩]کاتێ کابرا گوێی لە قسەکانی پۆڵس دەگرت، پۆڵس چاوی تێبڕیو سەیریکرد ئەو جۆرە باوەڕێکی تیایە دەیێتە هۆی چاکبوونەوە. [١٠]ئینجا بەدەنگێکی بەرز پێیووت: (هەستە بەپێوە ڕاوەستە!) ئیتر کابرا یەکسەر هەستایە سەرپێو

دەستی کرد بە پڕۆیشتن. [١١]کاتێ ئەوانەی لەوێبوون ئەوەی پڕۆڵس کردی ینییان، بەزمانی لیکاونیە هاواریان کرد: (خوداوەندەکان* شێوەی مرۆڤیان وەرگرتووەو هاتونەتە خوارەوە بۆ ناومان!) [١٢]جا بەرنابایان ناونا زیۆس، پڕۆلسیش هرمس، چونکە ووتاری دەدا. [١٣]لەدەروازەی شارەکەدا پەرستگای بتی زیۆسی لێبوو، کاهینی پەرستگاکە لەگەڵ کۆمەڵێ لەدانیشتوانی شارەکە هاتو گایان لەگەڵ خۆیان هێنابوو تا بیکەن بەقوربانی. [١٤]بەڵام کاتێ دوو تیرراوەکە ئەمەیان بیست جلەکانیان درێ، خێرا چوونە لای خەڵکەکە، [١٥]هاواریان کردو ووتیان: (ئەی خەڵکینە بۆچی ئەمە دەکەن؟ ئێمەش مرۆڤین، لەبارەی سروشتیەوە وەکو ئێوەین، مزگێنیتان دەدەینێ واز لەم شتە هیچو پووچانە بهێنن، بگەڕێنەوە بۆ لای خودای زیندوو، دروستکەری ئاسمانو زەوێو دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایەتی، [١٦]خودا لەسەردەمی ڕابووردوودا وازی لەهەموو میللەتان هێنا بە ڕێگای خۆیان بڕۆن، [١٧]بەڵام وازی لەخۆی نەهێناو شایەتی بۆ خۆیدا بەو کردارە چاکانەی دەیکات، ئەویش بەوەی لەئاسمان بارانتان دەداتێو لەگەڵ وەرزی بەروبووم تێرتان دەکات لەخواردنو دڵتان خۆش دەکات. [١٨]دوای هەوڵداتێکی زۆر بەم قسانە توانییان خەڵکەکە ڕازی بکەن کەوا قوربانیان پێشکەش نەکەن. [١٩]بەڵام هەندێ جوولەکە لەئەنتاکیاو ئیقونیەوە هاتن، خەڵکەکەیان هاندا، ئەوانیش پڕۆلسیان بەردباران کرد تەنانەت وایانزانی مردووە، ئەوسا ڕایانکێشایە دەرەوەی شار. [٢٠]جا کاتێ قوتاییەکان دەوریاندا، هەستاو گەڕایەوە ناو شار. بۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ بەرنابا ڕۆیشت بۆ دەربە، [٢١]مزگێنیاندا بە دانیشتوانی، ژمارەیەکی زۆریان بوون بە قوتابی. ئینجا گەڕانەوە بۆ لەستەرە، لەوێوە بۆ ئیقونیە، لەدواییشدا بۆ ئەنتاکیە. [٢٢]لە هەموو ئەم شوێنانەدا ووردەی قوتاییەکانیان بەرزدەکردەوە، هانیاندەدان بەردەوامبن لەباوەڕیان،

*خوداوەندەکان: یۆنانیە کۆنەکان بتپەرست بوونو بڕوایان وابوو چەند خوداوەندێك هەیە.

پێیان ڕاگەیاندن چوونە ناو پادشاهێتی ئاسمان پێویستی بە چەشتنی گیروگرفتی زۆرە.[٢٣] لە هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانیش پیرانیان هەڵبژاردو دایاننان. ئینجا بەزمانی بەڕۆژوەوە نوێژیان کردو خەڵکەکەیان دایەدەست خوداوەند ئەوەی کە باوەڕیان پێهێناوە.

لەسوریا بۆ ئەنتاکیا گەڕانەوە

[٢٤]ئینجا بەناوچەی پیسیدیە ڕۆیشتنو گەیشتنە ناوچەی پەمفیلیە. [٢٥]سەبارەت بەووشەی خودا قسەیانکرد لەپەرجەوە ڕۆیشتن بۆ ئیتالیە. [٢٦]جا لەوێوە بەرێگای دەریا گەڕانەوە بۆ شاری ئەنتاکیا، لەوێ درانە دەست بەرەکەتی خودا تا ئەو کارە تەواو بکەن کە کردوویانە.

[٢٧]کاتێ گەیشتن، باوەڕدارەکانیان بانگکرد بۆ کۆبوونەوە، هەواڵی ئەو شتانەیان هەموو پێڕاگەیاندن کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردوویەتی، هەروەها چۆن دەرگای باوەڕ کراوەتەوە بۆ ئەوانەی جوولەکە نین. [٢٨]جا لەوێ ماوەیەکی زۆر لەگەڵ قوتاییەکان مانەوە.

کۆبوونەوەی نێررراوان لەقودس

١٥ هەندێ جوولەکە لەوانەی باوەڕیان بە عیسا هێنابوو لەناوچەی یەهودیەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، دەستیانکرد بە فێرکردنی برایانو ووتیان: (ڕزگارتان نابێ گەر بەپێی شەریعەتی موسا خۆتان خەتەنە نەکەن.) [٢]ئەوسا پۆڵسو بەرنابا لەم بارەیەوە دەمەقاڵێیەکی تونديان لەگەڵ کردن. دوای ئەمو دەمەقاڵەیە باوەڕدارانی ئەنتاکیا بڕیاریاندا پۆڵسو بەرنابا لەگەڵ هەندێ لەباوەڕداران ڕووبەرووی تیرراوانو پیران بنەوە لە قودس، لەو بابەتە لەگەڵیان بکۆڵنەوە. [٣]پاش ئەوەی ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران ماڵئاواییان لێکردن، ڕۆیشتن بۆ قودس بەناو شاری فنیقیەو سامیرە، لەوێ هەواڵیاندا بە برایان کەوا ئەوانەی جوولەکەش نین باوەڕیان هێناوە بە عیسا، بەمە خۆشییەکی زۆر لەتیو هەموو برایان بلاوبووەوە. [٤]کاتێ گەیشتنە قودس، هەموو نێررراوانو پیرانی کۆمەڵی باوەڕداران پێشوازیان لێکردن، هەواڵی هەموو ئەو شتانەیان دانێ کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردبووی. [٥]بەڵام هەندێ لەو

باوەڕدارانەی لەپێشا لەسەر ڕێگای فەریسیەکان بوون هەستانو ووتیان: (پێویستە ئەو باوەڕدارانەی جوولەکە نین خەتەنە بکرێنو بە شەریعەتی موسا هەڵسوکەوت بکەن.

پەترۆس‌و پیرانی قودس

[6] جا نێرراوانو پیران کۆبوونەوەیەکیان کرد بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم بابەتە. [7] پاش گفتوگۆیەکی زۆر، پەترۆس هەستاو ووتی: (ئەی برایان، تێوە دەزانن ماوەیەکی زۆرە خودا دەیموێ ئەوانەی جوولەکە نین لەسەر زمانی من کە لەتێوان تێوەدا هەڵبژاردم گوێ لەووشەی مزگێنی بگرنو باوەڕ بهێنن. [8] ئەو خودایەی دەزانێ چی لەدڵدایە، شایەتیان بۆ دەداو ڕۆحی پیرۆزی پێبەخشیون وەك بە تێمەی بەخشیوە. [9] ئەو بە هیچ شتێك جیاوازی لەتێوان تێمەو ئەوان نەکردووە، بەباوەڕ دڵی پاك کردونەتەوە. [10] ئیتر بۆچی تێوە خودا تاقیدەکەنەوە، نیرێك دەخەنە سەر شانی قوتابیان ئەوەی خۆمانو باوباپیرانمان نەمانتوانی هەڵی گرین؟ [11] بەڵام لەو باوەڕەداین تێمەو ئەوانیش بەهۆی بەرەکەتی عیسای خوداوەند ڕزگار دەبین.)

[12] ئیتر دەمەقاڵە لەتێوان دانیشتوان نەما، دەستیانکرد بە گوێگرتن لە بەرناباو پۆڵس، کاتێ هەواڵی ئەو نیشانەو کارە سەرسوڕهێنەرانەیان پێڕاگەیاند کە خودا لەسەر دەستی ئەوان کردی لەتێو ئەوانەی جوولەکە نین. [13] دوای ئەوەی هەردووکیان لەقسە بوونەوە، یاقوب ووتی: (ئەی برایان گوێم لێبگرن: [14] شەمعون پێی ڕاگەیاندن چۆن خودا لەسەرەتاوە بایەخیداوە بەوانەی جوولەکە نین تا لە تێوانیان میللەتێك هەڵبژێرێ ناوی ئەو هەڵگرێ، [15] ئەمەش لەگەڵ ووتەی پێغەمبەران ڕێکدەکەوێ، هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {[16] دوای ئەمە دەگەڕێمەوە خانووە ڕووخاوەکەی داود دروست دەکەمەوە، ئینجا پارچەی خانووەکە هەڵدەگرمو سەر لەنوێ دروستی دەکەمەوە، [17] تا گەلانی ترو هەموو ئەو میللەتانەی ناوی منیان هەڵگرتووە بەدوای خوداوەند بگەڕێن، ئەمە ئەوەیە کە خوداوەند دەیڵێ ئەوەی هەموو ئەم شتانەی دروستکردووەو [18] هەر لە

سەرەتاوەش زانراون.} [١٩] لەبەرئەوە وای بە باش دەزانم قورسایی نەخەینە سەر شانی ئەوانەی جوولەکە نیـنو ڕێگای خودایان گرتووە، [٢٠] بـەڵکو نامەیـەکیان بۆ بنووسینو تیایدا ڕایانسپێرین خۆیان دووربخەنـەوە لـە گلاوی بـتو داوێنپیسی، هـەروەها لـەخواردنی گۆشـتی ئـاژەڵی خنکیـنراو و خواردنـەوەی خوێن. [٢١] چونکـە هـەر لەکۆنەوە موسا لەهەموو شارێك پیاوی هـەبووە نـاوی ئـەو ڕابگـەێنن، هـەموو ڕۆژێکـی شـەممەش شـەریعەتەکەیان خوێندۆتەوە لەکەنیشتەکان.)

بڕیاری کۆبوونەوەی نێرراوان

[٢٢] ئینجـا نـێرراوانو پیرانو هـەموو ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران بـەباشیان زانی دوو پیاو هـەڵبژێرن لـەناو برایـانو بیانێرن بـۆ ئـەنتاکیا لەگـەڵ پۆڵـسو بەرنابا. ئیتر سیلاو یەهوزا کە نازنـاوی بەرسـابا بـوو هـەڵیانبژاردن، ئـەم دووانـەش شـوێنێکی بـەرزیان هـەبوو لـەتێو برایـان. [٢٣] ئـەم نامەیـەیان دایەدەسـتیان: (لـە نـێرراوانو پـیرانی بـراوە، بـۆ ئـەو بـرا باوەڕدارانـەی جـوولـەکە نیـن لەناوچـەکانی ئەنتاکیاو سوریاو کیلیکیە:

سـلاۆتان لـێبێ. [٢٤] بیسـتمان هەندێ کەس هاتوون بۆ لاتان لەلایـەن ێیمـەوە بێئـەوەی ێیمـە ڕایانسـپێرین، بەهۆی قسەی ئەوانەوە ناخۆشی کەوتە ناوتانـەوە، مێشـکتان ناڕەحـەتبوو. [٢٥] بۆیە بەباشمان زانـی بەیـەك بیرووڕاوە دوو پیـاو هـەڵبژێرینو بۆتـان بنـێرین لەگەڵ برایانی خۆشەویستمان بـەرناباو پۆڵـس، [٢٦] ئـەو دوو پیـاوەی ژیانیـان تـەرخانکردووە بـۆ خزمـەتکردنی عیسای مەسیحی خوداوەند. [٢٧] جا ێیمە یەهوزاو سیلامان بـۆ نـاردن تـا هـەمان شـتتان بـەدەم پێڕاگـەێنن. [٢٨] چونکـە ڕۆحی پیرۆزو ێیمە وامان بـەباش زانـی قورسـایی نەخەینـە سـەر شـانتان جگـە لەوەی پێویستە. کە ئەمانەن: [٢٩] خۆتـان دووربخەنـەوە لـەو شـتانەی دەکـرێ بـەقوربانی بـۆ بـت، هـەروەها لـەخوێن خواردنەوەو خواردنی ئاژەڵێ خنکێنراو و داوێنپیسی. گـەر خۆتـان پاراسـت لەمانـە، شـتی چـاك دەکـەنو خـودا لەگەڵتانە.)

[٣٠] ئەوسـا هەسـتانو نامەکـەیان هەڵگرتـو ڕۆیشتن بۆ ئەنتاکیا، هـەموو باوەڕدارانیان بانگکرد بۆ کۆبوونـەوەو

نامەکەیان پێشکەش کردن. [٣١]کاتێ خۆیندیانەوە زۆر دڵشاد بوون بەو هاندانەی تایدا بوو. [٣٢]هەروەها یەهوزاو سیلا بە ووشەی خودا دەدوان، زۆر قسەیان بۆ برایان کردو ووڕەیان بەرزکردنەوەو هانیاندان. [٣٣]پاش ماوەیەك برایان بە ئاشتی ڕەوانەیان کردنەوە بۆ لای ئەوانەی ناردوبوویانن. [[٣٤]بەڵام سیلا بەلایەوە باشتر بوو لەوێ بمێنێتەوە.] [٣٥]پۆڵسو بەرناباش هەر لەئەنتاکیا مانەوو لەگەڵ خەڵکێکی زۆر ووشەی خوداوەندیان ڕادەگەیاندو فێر دەکرد.

لێکەجیابونەوەی پۆڵسو بەرنابا

[٣٦]پاش چەند ڕۆژێك پۆڵس بە بەرنابای ووت: (وەرە بابگەڕینەوە سەرێك لەبرایان بدەینو هەواڵیان بزانین لەهەموو شارێك کەوا ووشەی خوداوەندمان تایدا ڕاگەیاندووە.) [٣٧]ئینجا بەرنابا پێشنیاری کرد کەوا یۆحەننا کە نازناوی مەرقۆسە لەگەڵ خۆیان ببەن، [٣٨]بەڵام پۆڵس نەیویست لەگەڵ خۆیان بیبات، چونکە لەپەمفیلیە بەجێیهێشتبوونو لەگەڵیان نەڕۆیشت بۆ خزمەت کردن. [٣٩]لەبەر ئەوە دەمەقاڵە کەوتە نێوانیان، تا وای لێهات لەیەکتری جیابوونەوە. ئەوسا بەرنابا مەرقۆسی لەگەڵ خۆی بردو بەڕێگای دەریا بۆ قوبرس ڕۆیشتن، [٤٠]بەڵام پۆڵس سیلای هەڵبژارد لەگەڵی بڕوات، ئیتر ئەوانیان بەجێهێشتەو برایان ئەوانیان بە بەرەکەتی خوداوەند سپارد. [٤١]ئینجا ڕۆیشتن بۆ ناوچەکانی سوریاو کیلیکیە تاباوەڕی کۆمەڵەکانی باوەڕداران بەهێز بکەن.

تیمۆساوس لەگەڵ پۆڵسو سیلا

١٦ ئینجا پۆڵس گەیشتە شاری دەربە، پاشان ڕۆیشت بۆ شاری لەستەرە، لەوێ قوتابیەکی لێبوو ناوی تیمۆساوس بوو، دایکی جوولەکە بوو باوەڕی بە مەسیح هێنابوو، باوکیشی یۆنانی بوو. [٢]تیمۆساوس لە لەستەرەو ئیقونیە ناوبانگی بەچاکە دەرکردبوو لەتێو برایان. [٣]پۆڵس حەزی دەکرد تیمۆساوس لەگەڵی بێت لەمزگینیدانی ووشەی خودا، بەڵام جوولەکەی ئەو ناوچەیە دەیانزانی باوکی یۆنانیە، لەبەر ئەوە پۆڵس بردیو خەتەنەی کرد. [٤]پۆڵسو هاوڕێکانی لەشارێکەوە

دەچوون بۆ شارێکی کە، بڕیارەکانی نێررراوانو پیرانی قودسیان سەبارەت بەچەند مەسەلەیەك بەباوەڕداران ڕادەگەیاند. [٥]جا کۆمەڵەکانی باوەڕداران لەباوەڕدا بەهێز دەبوون، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ژمارەیان زیادی دەکرد.

بینینی پۆڵس لەترواس

[٦]لەبەرئەوەی ڕۆحی پیرۆز ڕێی لێگرتن ووشەی خودا لەناوچەی ئاسیا بڵاوبکەنەوە، ئەوسا ڕۆیشتن بۆ ناوچەی فریحیەو غەلاتیە. [٧]بەڵام کاتێ گەیشتنە سنووری ناوچەی میسیا بەرەو ناوچەی بیسینیە ڕۆیشتن، لێرە ڕۆحی عیسا ڕێگای نەدان، [٨]ئەوسا بەرەو شاری تروای بە ناوچەی میسیادا ڕۆیشتن. [٩]پۆڵس شەو لەخەودا پیاوێکی بینی لەدانیشتوانی مەکدۆنیا لێی دەپارایەوەو دەیووت: (وەرە بۆ مەکدۆنیاو یارمەتیمانبدە.)

پۆڵسو سیلا لەفیلیپی

[١٠]ئەو کاتەی خەوەکەی بینی، دڵنیابووین کەوا خودا بانگی کردووین بۆ مزگێنیدان لەمەکدۆنیا، ئەوسا یەکسەر ڕۆیشتین بۆی. [١١]جا بەڕێگای ئاو لەمینای تروای بۆ دورگەی ساموسراکی ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو مینای نیاپۆلیس، [١٢]لەوێشەوە بۆ شاری فیلیپی کە ناودارترین شاری ناوچەی مەکدۆنیا بوو، لەژێر دەسەلاتی ڕۆمانیەکان بوو. لەوێ چەند ڕۆژێك ماینەوە. [١٣]لەڕۆژی شەممەدا چووینە دەرەوەی شار بۆ سەر ڕووبارێك، لەوێ شوێنێك هەبوو نوێژی لێدەکرا. دانیشتین قسەمان لەگەڵ ئەو ژنانە کرد کە لەوێ کۆبووبوونەوە، [١٤]لەتیویان ژنێکی خواناسی لێبوو ناوی لیدیا بوو بازرگانی قوماشی گرانبەها بوو لەشاری سیاتیرا، خوداوەند دڵی کردەوە تاگوێ لە قسەکانی پۆڵس بگرێ. [١٥]کاتێ خۆیو ئەندامانی خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران، بەگەرمی داوای لێکردن بە میوانی بچنە لای و پێیووتین: (گەر تۆیە بڕیارتان داوە من باوەڕم بەخوداوەند هەیە، وەرنە ماڵەکەمو لەوێ بمێننەوە.) ئیتر تێمە ناچار بووین ڕازی بین بە بانگکردنەکەی.

دەرکردنی ڕۆحی جادوگەرێتی

[16] ڕۆژێکیان کاتێ دەڕۆیشتین بۆ نوێژکردن، کچەکارەکەمان تووش هات ڕۆحی جادوگەرێتی تیادابوو، بەهۆی جادوگەرێتییەوە پارەیەکی زۆری بەدەست دەهێنا بۆ خاوەنەکەی، [17] بەدوای پۆڵسو تیمە کەوتو هاواری دەکرد: (ئەم مرۆڤانە نۆکەری خودای مەزنن، ڕێگای ڕزگاریتان بۆ ئاشکرا دەکەن.) [18] چەند ڕۆژێک ئەمەی کرد، تاکو پۆڵس زۆر بێزار بوو، لێرە ئاوڕی دایەوەو بەڕۆحە پیسەکەی ووت کە تێایدا بوو: (بەناوی عیسای مەسیح فرمانت پێدەدەم لێی وەرە دەرەوە!) ئەوسا یەکسەر ڕۆحە پیسەکە لێی هاتە دەرەوە.

پۆڵسو سیلا لەبەندیخانە

[19] کاتێ خاوەنەکانی کچەکارەکەرە کە بینییان سەرچاوەی داهاتیان بڕاوە، ئەوسا پۆڵسو سیلایان گرت، ڕایانکێشان بۆ گۆڕەپانی شارەکە بۆ بەردەم فەرمانڕەوایان، [20] دایانەنەدەست فەرمانڕەوایانو ووتیان: (ئەم دوو پیاوە جوولەکەیە لە شارەکەدا ئاژاوە دەتێنەوە، [21] شتێ بڵاودەکەنەوە کە ڕێمەی ڕۆمانی نەدەتوانین وەری گرینو نەدەتوانین کاری پێبکەین.) [22] ئیتر خەڵکەکە زۆر لێیان پڕبوون، فەرمانڕەواکان جلەکانیان دڕاندنو فرمانیاندا دارکاریبکرێن، [23] جا زۆر دارکاریان کردنو خستیانە بەندیخانەوە، فەرمانیاندا بەسەرپەرشتیکەری بەندیخانەکە کەوا بیانخاتە ژێر چاودێریەکی زۆرەوە. [24] ئەوسا سەرپەرشتی کەری بەندیخانەکە ئەم فەرمانە تونەدی جێبەجێکردو هەر دووکیانی خستە ناو قوواڵایی زیندان، هەردوو قاچی خستنە ناو قاڵبێکی تەختە.

باوەڕهێنانی سەرپەرشتیکەری بەندیخانە

[25] لەنیوەی شەو پۆڵسو سیلا نوێژیان دەکردو گۆرانی ڕۆحیان بۆ خودا دەووت، بەندکراوەکانیش گوێیان لێبوو، [26] لەپڕ بومەلەرزەیەکی تونڕوویدا گۆشەکانی بەندیخانەکەی هەژاند، ئەوسا دەستبەجێ هەموو دەرگاکانی کرایەوە، کۆتو زنجیری هەموو بەندکراوەکان کرایەوە.

[٢٧]بومەلەرزەکـە سەرپەرشـتیکەری بەندیخانەکەی خەبـەرکردەوە، کـاتێ بینـی دەرگاکـان کراوەتـەوە وایزانـی بـەندکراوەکان ڕایـان کردووە، شمشـێرەکەی هەڵگێشـا تـاخۆی بکوژێ، [٢٨]بەڵام پۆڵـس بـە دەنگێکـی بـەرز هـاواری کرد: (هیـچ لـەخۆت مەکـە، ئێمـە هـەموومان لـێرەین!) [٢٩]ئینجا کابرا داوای ڕووناکی کـردو چووە ژوورەوە لەترسا هـەموو لەشی دەلـەرزی، چۆکـی دادا لەبـەردەم پۆڵسو سیلا، [٣٠]ئەوسا بردنیە دەرەوەو لێی پرسین: (گـەورەم، پێویستە چـی بکـەم تـا ڕزگـارم بـێ؟) [٣١]ئـەوانیش وەڵامیاندایەوە: (باوەڕبهێنە بەعیسـای خودا وەنـد، خـۆتو خێزانەکـەت ڕزگارتان دەبێ.) [٣٢]جا سـەبارەت بـە ووشـەی خـودا بـۆ خـۆیو هـەموو خێزانەکـەی دوان. [٣٣]ئیتر کـابرا بـەو شەوە هـەردووکیانی بردو برینـەکانی تیمـارکردنو دەسـتبەجێ خـۆیو هەموو خێزانەکـەی لەئاوهەڵگێشـران. [٣٤]کابرا بردنیە ماڵی خۆیو خواردنـی بۆ دانان، خۆیو هـەموو خێزانەکـەی زۆر دڵشـادبوون چونکـە باوەڕیـان بـەخودا هێنـا. [٣٥]سـەر لەبـەیانی فـەرمانڕەواکان چـەند سـەربازێکیان نـارد، تـاکو فـەرمانی ئـازادبوونی پۆڵسو سیلا بـە سەرپەرشـتیکەری بەندیخانەکە ڕابگەێنن. [٣٦]دەرگـاوانی بەندیخانەکـە ئـەم هەواڵـەی بـەپۆڵس داو ووتـی: (فـەرمانڕەوایان فـەرمانی ئازادبوونتانیـان دەرکـردووە، ئێستا وەرنـە دەرەوەو بـە ئاشـتی بـڕۆن.) [٣٧]بەڵام پۆڵـس بـە نارەزاییـەوە ووتـی: (بەئاشـکرا لەبـەردەمی خـەڵك دارکاریـان کردیـن بـەبێ فـەرمانی دادگـا، هەرچـەندە ڕەگەزنامـەی ڕۆمانیشـمان هەیـە ئێمـەیان خسـتە بەندیخانە. ئیتر ئێستا چـۆن بـە نهێنـی دەرمان دەهێنن؟ نەخێر! با خۆیان بێـن دەرمـان بهێنـن.) [٣٨]پۆلیسـەکان ئـەم قسانەیان بە فەرمانڕەواکان ڕاگـەیاند، ئـەوانیش ترسـان کـاتێ زانیـان ئـەو دووانە ڕۆمانین، [٣٩]بـەم شـێوەیە هـاتن داوای لـێبوردنیان لـێکردن، ئازادیـان کردنو داوایـان لـێکردن شارەکە بەجێبهێڵن.

[٤٠]ئەوسا پۆڵسو سـیلا لەبەندیخانـە هاتنە دەرەوە بەرەو ماڵی لیدیـا چـوون، لـەوێ برایانیـان بینـیو ووڕەیـان بەرزکردنەوە ئینجا ڕۆیشتن.

پۆڵس‌و سیلا لەتەسالۆنیکی

۱۷ پۆڵس‌و سیلا گەیشتنە تەسالۆنیکی دوای ئەوەی بەشاری ئەمفیپولیس‌و ئەپولونیادا ڕۆیشتن. لەتەسالۆنیکی کەنیشتی جوولەکەی لێبوو. [۲] پۆڵس وەك جاری جاران ڕۆیشت بۆ ئەوێ، سێ ڕۆژی شەممە لەسەر یەك سەبارەت بەکتێبی پیرۆز گفتوگۆی لەگەڵ کردن، [۳] جا بۆی ڕوون‌کردنەوەو ئاشکرای‌کرد کەوا مەسیح دەبێ ئازار بکێشێ‌و لەتێو مردووەاندا زیندووبێتەوە. پێی‌ووتن: (ئەو مەسیحەی چاوەڕێی دەکەن ئەو عیسایەیە کەوا تێستا بۆتانی ڕادەگەینم.) [۴] هەندێ لە ئامادەبووان باوەڕیان هێناو لایەنگیری پۆڵس‌و سیلایان کرد. لەوانە ژمارەیەکی زۆر یۆنانی خوداپەرست‌و ژمارەیەکی زۆر ژنی خانەدان. [۵] جا ئەمە بووە هۆی بەغیلی ئەو جوولەکانەی باوەڕیان نەبوو، ئەوسا هەندێ کوڕی خراپی سەرجادەیان هێنا، خەڵکیان کۆکردەوەو دەستیان‌کرد بە هاندانی خەڵکی هەتا ئاژاوە کەوتە ناو شار، ئینجا هێرشیان بردە سەر ماڵی یاسۆن‌و داوایان لێ‌کرد پۆڵس‌و سیلا بدەنە دەست خەڵکەکە. [۶] ئیتر کاتێ ئەوانیان لەوێ نەدۆزیەوە، یاسۆن‌و هەندێ برایانیان ڕاکێشاو بردیانن بۆ لای فەرمانڕەوایانی شار، شکاتیان لێکردن‌و هاواریان‌کرد: (ئەم دوو پیاوەی دنیایان هەڵگیڕاوەتەوە، بۆ شارەکەی تێمەش هاتوون، [۷] یاسۆن میواندارى کردوون. ئەوان سەرپێچی فەرمانەکانی قەیسەر دەکەن، دەڵێن پادشایەکی تر هەیە ناوی عیسایە.) [۸] جا بەم قسانە فەرمانڕەواکان‌و خەڵکەکەیان ووروژاند. [۹] ئیتر فەرمانڕەواکان لە یاسۆن و ئەوانەی لەگەڵی بوون بارمتەیان وەرگرت‌و ئازادیان کردن.

لەشاری بیریە

[۱۰] برایان یەکسەر پۆڵس‌و سیلایان لەشەودا نارد بۆ شاری بیریە، ئەوانیش لەوێ بۆ کەنیشتی جوولەکەکان چوون. [۱۱] بەڵام جوولەکەی بیریە باشتر بوون لەجوولەکەی تەسالۆنیکی، ووشەی خودایان زۆر بەپەرۆشەوە وەرگرت، هەموو ڕۆژێك دەستیان دەکرد بە لێکۆڵینەوەی کتێبی پیرۆز تاکو دڵنیابن لەراستی مەسەلەکان.

[۱۲]لەوانە ژمارەیەکی زۆریان باوەڕیان هێنا، هەروەها لە یۆنانیەکانیش زۆر ژنی خانەدانو ژمارەیەکی زۆر لەپیاوان باوەڕیان هێنا.

[۱۳]بەڵام کاتێ جوولەکەی تەسالۆنیکی زانیان پۆڵس لەبیریە ووشەی خودا ڕادەگەیەنێ، دوای کەوتنو دەستیانکرد بە هاندانی خەڵکەکە دژی پۆڵسو سیلا.

[۱۴]دەستبەجێ هەندێ برایان پۆڵسیان بەرەو دەریا برد تا گەشت بکات، بەڵام سیلاو تیمۆساوس لەوێ مانەوە.

[۱۵]ئەوانەی لەگەڵ پۆڵس بوون لەگەڵی ڕۆیشتن تا گەیاندیانە شاری ئەسینا، ئینجا گەڕانەوە پاش ئەوەی پۆڵس ڕایسپاردن بە زووترین کات سیلاو تیمۆساوس بێن بۆ لای.

پۆڵس لەئەسینا

[۱۶]کاتێ پۆڵس لە ئەسینا چاوەڕێی دەکردن، شارەکەی بینی پڕە لە بت، بەمە دڵی تەنگبوو. [۱۷]لەکەنیشتەکان گفتوگۆی دەکرد لەگەڵ جوولەکەکانو خەڵکە خواناسەکان، هەروەها لەوانەی هەموو ڕۆژێ لە گۆڕەپانی شارەکەدا تووشی دەهاتن.

[۱۸]ئەوسا دەمەقاڵە لە نێوان ئەمو هەندێ لە فەیلەسوفە ئەپیقوریەکانو ڕەواقیەکان پەیدابوو. کاتێ بینییان ئەو عیساو زیندووبوونەوەکەی لەتێو مردووواندا ڕادەگەیەنێ، هەندێکیان ووتیان: (ئەم چەنەبازە مەبەستی چییە لە قسەکانی؟) هەندێکی تریشیان ووتیان: (ئەمە لەوە دەکات ئایینێکی نامۆ بڵاوبکاتەوە.) [۱۹]ئینجا بردیان بۆ گردی ئەریوباغوسو لێیان پرسی: (ئایا بۆمان هەیە بزانین ئەم فێرکردنە تازەیەی بانگەوازی پێدەکەیت چییە؟ [۲۰]چونکە ئێمە قسەی سەیرت لێدەبیستین دەمانەوێ واتاکەی بزانین.) [۲۱]لەو سەردەمە دانیشتوانی ئەسیناو ئەو یێگانانەی تیایدا دانیشتبوون، کاتی یێکاریان بەهیچ شتێك بەسەر نەدەبرد جگە لەیێکۆڵینەوەی بیروڕای تازە نەبێ.

ووتارێك لە ئەریوباغوس

[۲۲]پۆڵس لە ناوەڕاستی ئەریوباغوسدا وەستاو ووتی: (ئەی دانیشتوانانی ئەسینا، دەتانبینم لەهەموو لایەکەوە زۆر دیندارن. [۲۳]لەکاتێکدا لەناو شارەکەتان دەگەڕام سەیری پەرستگاکانتانم دەکرد،

قوربانگەیەکم ینی لەسەری نووسرا بوو: (بۆ خودای نەناسراو.) جا من ئەو خودایەتان بۆ ڕادەگەێنم کە دەیپەرستن و ناناسن.[۲۴] ئەو خودایەی دروستکەری جیهان و هەموو ئەو شتانەی تیایەتی، ئەو لەخانوویەك دانانیشێ دەستی مرۆڤ دروستی کردبێ، چونکە خوداوەندی ئاسمان و زەویە،[۲۵] پێویستی بەوە نیە بەدەستی مرۆڤ خزمەت بکرێ، وەك بڵێی پێویستی بەشتێك بێ. ئەو بەهەموو مرۆڤێ ژیان و هەناسەو هەموو شتێك دەبەخشێ.[۲۶] هەموو میللەتانی لەیەکێك دروست کردووە، تا لەسەر هەموو زەوی نیشتەجێبن، پێشتر کاتی دروستبوون و سنووری وولاتەکەیانی دەستنیشان کردووە،[۲۷] تا بگەڕێن بەدوای خودا بەهیوای ئەوەی بیدۆزنەوەو ڕێگای ئەو بگرنە بەر، هەرچەندە ئەو دوور نیە لە هەر یەکێکمان،[۲۸] چونکە تێمە لەو دەژین و دەجوڵێینەوەو هەین، هەروەك چۆن هەندێ لە شاعیرەکانتان دەڵێن: (تێمەش نەوەی ئەوین.)[۲۹] جا چونکە تێمە نەوەی خوداین، پێویستە سەیری خودایەتی نەکەین وەك بتێك لە زێڕ یا زیو یاخود بەرد کەوا مرۆڤ بتوانێ بیتاشێ یاخود دایڕێژێ بەو شێوەیەی بیری بۆ دەڕوات.[۳۰] تێستا خودا لەبەرئەوەی چاوی پۆشیوە لەسەردەمی نەزانی، هەموو کەسێك لەهەموو شوێنێك بانگ دەکات بۆ تۆبەکردن،[۳۱] چونکە ڕۆژێکی دیاری کردووە تیایدا حوکم بدرێ بەسەر جیهان بە دادپەروەری لەسەر دەستی پیاوێك بۆ ئەم مەبەستەی هەڵبژاردوە. خودا بۆ هەموو کەسێکی سەلماند ئەم پیاوە هەڵبژێراوە، بەوەی لەتێو مردووانی هەستاندەوە.)

[۳۲] کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەهەستانەوەی تێو مردووان بوو هەندێکیان دەستیان کرد بە گاڵتەپێکردنی، بەڵام هەندێکی کەیان بە پۆڵسیان ووت: (دەمانەوێ جارێکی کە لەم بارەیەوە قسەمان بۆ بکەیت.)[۳۳] ئیتر بەم شێوەیە پۆڵس لەناویان چووە دەرەوە.[۳۴] بەڵام هەندێکیان لایەنگیری پۆڵسیان کردو باوەڕیان پێهێنا. لەوانە دیونیسیوس کە ئەندامی ئەنجوومەنی ئەریوباغوس بوو، هەروەها ژنێك ناوی داماریس بوو لەگەڵ چەند کەسێکی کە.

پۆڵس لەکۆرنسوس

۱۸ دوای ئەوەی پۆڵس ئەسینای بەجێهێشت، بۆ شاری کۆرنسوس ڕۆیشت. [۲]لەوێ تووشی جووله‌که‌یه‌کی خه‌ڵکی پونتس بوو، ناوی ئه‌کیلا بوو، تازه له‌گه‌ڵ پریسکلای ژنی له ئیتالیاوه هاتبوون، چونکه کلودیوس فەرمانی دەرکردنی جووله‌که‌ی دابوو له‌ڕۆما، ئیتر پۆڵس چوو بۆ لایان. [۳]لەلایان مایەوە ئیشی له‌گه‌ڵیان کرد، چونکه شاره‌زایی له‌ئیشه‌که‌یان هەبوو، ئەویش دروست‌کردنی چادر بوو.

[۴]پۆڵس هەموو ڕۆژێکی شەممه قسەی له‌گه‌ڵ ئەوانەدا ده‌کرد که له‌که‌نیشت‌دا ئاماده‌دەبوون، هەوڵی دەدا باوەڕ بهێنێ به‌جووله‌که‌و یۆنانیه‌کان. [۵]کاتێ سیلاو تیمۆساوس له ناوچه‌ی مه‌کدۆنیاوه گەیشتنه‌جێ، پۆڵس به‌ته‌واوی خۆی سەرقاڵ کردبوو به‌بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا، هەتا بۆ جووله‌که‌کانی دەرخات که عیسا مەسیحه، [۶]به‌ڵام ئەوان دژی وەستانو دەستیان‌کرد به‌گاڵتە پێکردنی، ئەویش کراسه‌که‌ی ته‌کاندو پێیووتن: (خوێنی خۆتان لەسەر خۆتان. من بێتاوانم! له ئێستا بەدواوه دەڕۆم بۆ لای ئەوانەی جوولەکە نین.) [۷]ئیتر پۆڵس ئەو شوێنەی لێیبوو به‌جێهێشتو بەمیوانی چووە ماڵی پیاوێك ناوی تیتۆس بوستس بوو، ئەم پیاوە خودا پەرست بوو ماڵه‌که‌ی به‌ته‌نیشت که‌نیشته‌وه بوو. [۸]لیرە کریسپۆسی سەرۆك که‌نیشت خۆی‌و خاوخێزانی باوەڕیان به‌خوداوەند هێنا. هەروەها ژمارەیەکی زۆر لە دانیشتوانی کۆرنسوس گوێیان لەپۆڵس بوو، بەمە باوەڕیان هێناو لەئاوهەڵکێشران.

قسەبکەو بێدەنگ مەبە

[۹]شەوێکیان خوداوەند له‌خه‌ودا به‌پۆڵسی ووت: (مەترسە، بەڵکو قسە بکەو بێدەنگ مەبە، [۱۰]من له‌گه‌ڵتم، کەس ناتوانێ ئازارت‌بدات، چونکه خه‌ڵکێکی زۆرم هەیه لەم شاره.) [۱۱]ئیتر پۆڵس ساڵێك‌و شەش مانگ له کۆرنسوس مایەوە خه‌ڵکی فێری ووشەی خودا دەکرد. [۱۲]کاتێ غالیونی فەرمانڕەوای ڕۆمانی فەرمانڕەوایی وولاتی ئەخائیەی کەوتەدەست، جووله‌که‌کان به‌یه‌ك بیروڕا دژی پۆڵس

کۆبوونەوە، بردیان بۆ دادگا، [۱۳] شکاتیان لێکردو ووتیان: (ئەم پیاوە هەوڵدەدات خەڵکەکە ڕازی بکات خودا بە شێوەیەك بپەرستن کە لەگەڵ شەریعەتمان ناگونجێ.) [۱۴] پۆڵس خەریك بوو بەرگری لە خۆی بکات گەر غالیون بە جوولەکەکانی نەووتایە: (ئەی جوولەکەکان، گەر مەسەلەکە تاواتێك یاخود گوناهێك بووایە، گوێم لە شکاتەکەتان دەگرت بەپێی حەقو دادپەروەری. [۱۵] بەڵام گەر مەسەلەکە شەرەقسەیە لەسەر ووشەیەك یا یەکێك یاخود شەریعەت، ئەوا پێویستە خۆتان چارەسەری بکەن. من نامەوێ لەم مەسەلانەدا حوکم بدەم.) [۱۶] ئیتر دەری کردن لە دادگا، [۱۷] ئەوسا خەڵکەکە سۆستانیسی سەرۆکی کەنیشتەکەیان گرتو لەبەردەمی دادگا لێیاندا، بەڵام غالیون گوێی بەمە نەدا.

گەڕانەوەی پۆڵس بۆ ئەنتاکیا

[۱۸] پۆڵس ماوەیەکی درێژ لەکۆرنسوس مایەوە، دوای ئەوەی سەری تاشی لەشاری کەنخەریا چونکە نەزری لەسەربوو، مالئاوایی لەبرایان کردو لەگەڵ پریسکلاو ئەکیلا بەڕێگای دەریا بەرەو سوریا ڕۆیشت. [۱۹] کاتێ گەیشتنە ئەفەسۆس پۆڵس لەوێ بەجێیهێشتن، چووە ناو کەنیشتی جوولەکەکانو گفتوگۆی لەگەڵ کردن. [۲۰] لەوانیش داوایان لێکرد ماوەیەکی زیاتر لایان بمێنێتەوە، بەڵام ئەو داوای لێبووردنی لێکردن، [۲۱] مالئاوایی لێکردن و ووتی: (گەر خودا حەزبکات دەگەڕێمەوە لاتان.) ئینجا بەڕێگای دەریا ئەفەسۆسی بەجێهێشت، [۲۲] لەمینای قەیسەریە دابەزی، لەوێوە سەرکەوتو سلاوی لەکۆمەڵەی باوەڕداران کرد، ئینجا بەرەو شاری ئەنتاکیا دابەزی، [۲۳] لەوێ ماوەیەك مایەوە. پاشان ڕۆیشت بۆ ناوچەکانی غەلاتیەو فریجیە، لەشارێکەوە دەچوو بۆ شارێکی کە هەتا ووڕەی هەموو قوتایەکان بەرز کاتەوە.

ئەپۆلۆس لەئەفسۆسو ئەخائیە

[۲۴] جوولەکەیەکی خەڵکی ئەسکەندەریە ناوی ئەپۆلۆس بوو، هات بۆ شاری ئەفەسۆس، زمان پاراو و شارەزابوو لەکتێبی پیرۆز، [۲۵] شارەزایەکی باشی لەڕێگای

خوداوەند هەبوو، هەروەها لەڕۆح چالاکبوو، زۆر بەووردی سەبارەت بەخوداوەند عیسا خەڵکی فێردەکردو دەدوا، هەرچەندە تەنها بە لەئاوهەڵکێشانی یەحیای دەزانی.[٢٦] کاتێ بەچاونەترسی لەناو کەنیشتدا دەستی کرد بە قسەکردن، ئەکیلاو پریسکلا گوێیان لێ گرت، دوایی بردیانە لای خۆیانو بەووردتر ڕێگای خودایان بۆ ڕوونکردەوە.[٢٧] جا ئەپۆلۆس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی ئەخائیە، برایان هانیانداو بۆ قوتاییەکانی ئەوێیان نووسی کەوا پێشوازی لێبکەن. کاتێ گەیشتە ئەوێ یارمەتیەکی زۆری ئەوانەیدا کەبەهۆی بەرەکەتی خوداوە باوەڕیان هێنا بوو.[٢٨] چونکە بەهێزی قسەکانی بەئاشکرا جوولەکەکانی بێدەنگ دەکرد، بەکتێبی پیرۆز بۆی دەردەخستن عیسا مەسیحە.

پۆڵس لەئەفەسۆس

١٩ کە ئەپۆلۆس لەکۆرنسوس بوو، پۆڵس گەیشتە ئەفەسۆس، کاتێ بەناو وولاتەکەدا دەڕۆیشت لەوێ هەندێ قوتابی بینی.

[٢]لێی پرسین: (ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت کاتێ باوەڕتان هێنا؟) وەڵامیاندایەوە: (نەخێر! تەنانەت ئێمە بوونی ڕۆحی پیرۆزمان نەبیستووە!)
[٣]جا لێی پرسین: (کەواتە لەسەر چ بناغەیەک لەئاوهەڵکێشران؟) ئەوانیش وەڵامیاندایەوە: (لەسەر بناغەی لەئاوهەڵکێشانی یەحیا.)[٤] ئینجا پۆڵس ووتی: (لەئاوهەڵکێشانی یەحیا بۆ تۆبەکردن بوو، خەڵکی بانگ دەکرد تاکو باوەڕبهێنن بەوەی لەدوای دێت، واتە عیسا.)[٥] کاتێ ئەمەیان بیست بەناوی عیسای خوداوەندەوە لەئاوهەڵکێشران.[٦] هەروەها کاتێ پۆڵس دەستی خستە سەریان، ڕۆحی پیرۆز دابەزییە سەریانو بەزمانی ڕۆحی قسەیانکردو بەووشەی خودا دوان،[٧] ژمارەیان نزیکەی دوانزە پیاو دەبوو.

[٨]ماوەی سێ مانگ پۆڵس بەردەوام بۆ کەنیشت دەچوو، بەچاونەترسی قسەی دەکرد، لەگەڵ ئامادەبووان دەدواو هەوڵیدەدا ڕازیان بکات بەو ڕاستیانەی تایبەتە بە پادشاهێتی ئاسمان.
[٩]بەڵام هەندێکیان کەللەڕەقییان کردو نەیانویست باوەڕبهێنن، دەستیانکرد بەجنێودان بەو قێرکردنە لەبەردەم

ئەوانەی کۆبووبوونەوە. جا پۆڵس لێیان جیابووەوە بەتەنها قوتابیەکانی لەگەڵ خۆی برد، هەموو ڕۆژێک گفتوگۆی دەکرد لەقوتابخانەی پیاوێک ناوی تیرانۆس بوو، [١٠]بۆ ماوەی دوو ساڵ لەسەر ئەمە بەردەوام بوو. بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند بەهەموو دانیشتوانی ئاسیا گەیشت لەجوولەکەو یۆنانی.

[١١]خوداش کاری سەرسوڕهێنەری مەزنی لەسەر دەستی پۆڵس دەکرد، [١٢]تا وای لێهات خەڵکی دەستەسڕەکەی یاخود پارچەیەک لەجلەکانی کەلەبەری کردبێ دەیانبردو دەیانخستە سەر نەخۆشەکانیان، بەمە نەخۆشیەکانیان نەدەماو ڕوحە پیسەکانیان لێدەهاتە دەرەوە.

کوڕەکانی سکاوا

[١٣]هەندێ لەو جوولەکە گەڕۆکانەی ئیشیان دەرکردنی ڕۆحی پیس بوو هەوڵیاندا ناوی عیسای خوداوەند بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکار بهێنن و دەیانووت: (دەرتدەکەین بەناوی عیسا، ئەوەی پۆڵس ڕایدەگەێنێ.) [١٤]لەناو ئەوانەی ئەمەیان دەکرد حەوت کوڕی یەکێک لەسەرۆک کاهینەکان کە ناوی سکاوا بوو، [١٥]جا ڕۆحە پیسەکە وەڵامیدانەوە: (من عیسا دەناسم و پۆلسیش دەناسم، بەڵام تۆیە کێن؟)

[١٦]ئینجا ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکەی تێدابوو پەلامارى دانو زاڵبوو بەسەریان، بەشێوەیەک لەو ماڵەی تیایدا بوون بەڕووتی و بریندارى ڕایان کرد. [١٧]ئیتر ئەم هەواڵە بلاوبووەوە لەناو ئەو جوولەکەو یۆنانیانەی لەئەفەسۆس دەژیان، ئەوسا هەموو ترس دایگرتن. بەمەش ناوی عیسای خوداوەند بەرزبووەوە. [١٨]هەروەها زۆر لەوانەی باوەڕیان هێنابوو هاتن، بەئاشکرا دانیاننا بەکردەوە خراپەکانیان. [١٩]زۆر لەوانەی خەریکی جادوگەرێتی بوون دەستیان کرد بە کۆکردنەوەی پەرتووکەکانیانو لەبەردەم هەمووان سووتاندیانن، سەرجەمی نرخەکانیان پەنجا هەزار پارچە زیو بوو. [٢٠]بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند گەشەی دەکردو بەهێز دەبوو.

شڵەژانێکی ترسناک لەئەفەسۆس

[٢١]دوای ئەوەی ئەم شتانە ڕوویدا،

پۆڵس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە، کاتێ بەڕێگاوە بوو بۆ قودس، ووتی: (پاش ئەوەی لەوێ مامەوە پێویستە بچم سەردێك لە ڕۆماش بدەم.) [٢٢] جا پۆڵس دووان لە یاریدەدەرەکانی نارد بۆ مەکدۆنیا کە تیمۆساوس و ئەرستوس بوون، خۆشی ماوەیەك لەناوچەی ئاسیا مایەوە. [٢٣] لەو کاتەدا شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس پەیدا بوو بەهۆی ڕێگای خوداوە. [٢٤] لەوێ زێڕنگەرێك هەبوو ناوی دیمتریوس بوو، پەیکەری زیوی دروست دەکرد بۆ بتی ئەرتامیس، بەهۆی ئەمەوە خۆی و کرێکارەکانی پارەیەکی چاکیان دەستدەکەوت، [٢٥] کابرا کرێکارەکانی و زێڕنگەرەکانی تری بانگ کردو پێی ووتن: (دەزانن داهاتمان بەستراوە بەم پیشەیەمانەوە، [٢٦] ئێوە دیوتانەو بیستوتانە ئەم پۆڵسە ڕێگای لەخەڵکێکێ زۆر تێك داوە، تەنها لەئەفەسۆس نا بەڵکو نزیکەی لەهەموو ناوچەی ئاسیا، ڕازی کردوون بەوەی ئەو بتانەی دەست دروستی کردووە خودانین. [٢٧] ئەمەش تەنها زیانی بۆ ئیشەکەمان نییە، بەڵکو دەیێتە هۆی ئەوەی پەرستگای ئەرتامیسی بتی گەورەمان گەورەیەتی نەمێنێ. جا دەترسین نرخو مەزنی نەمێنێ، ئەوەی هەموو دانیشتوانی ئاسیا، بەڵکو هەموو جیهان دەیپەرستێ.) [٢٨] کاتێ گوێیان لەم قسانە بوو تووڕە بوونو دەستیانکرد بەهاوار کردن: (گەورەیی بۆ ئەرتامیس بتی دانیشتوانی ئەفەسۆس!) [٢٩] ئەم شڵەژانە هەموو شارەکەی گرتەوە خەڵکێکێ زۆر پەلاماری غایوسو ئەرستەرخۆسی مەکدۆنییاندا کە هەردووکیان هاوڕێی پۆڵس بوون لەگەشتدا، ڕایانکێشان بۆ ناو گۆڕەپانی شانۆی شارەکە.

[٣٠] پۆڵس ویستی خۆی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکات، بەڵام قوتابیەکان ڕێگای ئەمەیان لێگرت، [٣١] هەروەها هەندێ لەگەورە پیاوانی ئاسیا کەهاوڕێی بوون ناردیانە لای تا داوای لێبکەن خۆی نزیك نەکاتەوە لەگۆڕەپانەکە. [٣٢] ئیتر شتەکە لە خەڵکەکە تێکچوو بوو، هەندێکیان هاواری شتێکیان دەکرد، هەندێکی کەشیان هاواری شتێکی تر، تەنانەت زۆربەیان هۆی کۆبوونەوەکەیان نەدەزانی. [٣٣] لەناو خەڵکەکەدا جوولەکەیەك هەبوو ناوی ئەسکەندەر

بوو، جوولەکەکان پاڵیان پێوەنا بۆ پێشەوە، هەندێکیان بانگیان کرد بۆ قسەکردن. بەدەست ئیشارەتی بۆ کردن کە دەیەوێ قسە بۆ خەڵکەکە بکات. [٣٤] بەڵام ئەوانەی لەوێدا کۆبووبوونەوە زانیان ئەو جوولەکەیە، هەموویان بەیەکەوە هاواریان دەکردو دەیانووتەوە بۆ ماوەی دوو کاژێر: (گەورەو مەزنە ئەرتامیس بتی ئەفەسۆسیەکان!)

[٣٥] لە دواییدا فەرمانڕەوای شارەکە توانی خەڵکەکە هێمن بکاتەوە، ووتی: (ئەی دانیشتوانی ئەفەسۆس، کێ هەیە دان نەنێ بەوەی ئەفەسۆس شاری پاسەوانی پەرستگای ئەرتامیسی بتی گەورە نییە لەگەڵ ئەو بتانەی لە ئاسمان هاتۆتە خوارەوە؟ [٣٦] لەبەرئەوەی بیروڕای جیاواز نییە لەم شتەدا، پێویستە هێمن بنەوەو بەخێرایی هیچ شتێك نەکەن. [٣٧] ئێستر تێوە بۆچی ئەم دوو پیاوەتان هێناوە لەگەڵ ئەوەی پەرستگایان ڕووتنەکردۆتەوەو کفریان سەبارەت بە بتەکانمان نەکردووە. [٣٨] بەڵام ئەگەر دیمتریوس و هاوڕێیانی نارەزایەکیان هەیە، ئەوا دادگاو دادپرسمان هەیە با نارەزایینامە پێشکەش بەدادپرس بکەن. [٣٩] گەر هاتوو نارەزایەکی کەتان هەبوو، لەدانیشتنێکی یاسایدا سەیر دەکرێ. [٤٠] چونکە هەموومان لەمەترسی داین، لەسەر دروستکردنی ئەم شەڵەژانەو ئەوەی ئەمڕۆ ڕوویدا، تێمە هیچ بەهانەیەکمان نییە بۆ ڕوونکردنەوەی ئەم کۆبوونەوەیە.) [٤١] ئیتر بەم قسانە خەڵکەکەی ڕەوانەکرد.

پۆڵس لەمەکدۆنیاو یۆنان

٢٠ دوای ئەوەی ئەو شەڵەژانە لەئەفەسۆس تەواوبوو، پۆڵس قوتابیەکانی بانگ کرد، ماڵئاوایی لێکردنو ووڕەی بەرزکردنەوە، ئەوسا بەرەو ناوچەی مەکدۆنیا ڕۆیشت، [٢] کاتێ بەو ناوچانەدا تێدەپەڕی ووڕەی باوەڕدارانی لەهەموو لایەکدا بەرز دەکردەوە. پاشان گەیشتە یۆنان، [٣] لەوێ سێ مانگی بەسەربرد، بەڵام کاتێ خۆی ئامادەکرد بەڕێگای دەریا بچێ بۆ سوریا، زانی جوولەکەکان پلانێکیان داناوە بۆ کوشتنی ئەوسا بڕیاریدا بەڕێگای مەکدۆنیا بگەڕێتەوە. [٤] لەگەشتەکە ئەمانەی لەگەڵ بوو: سوپاتورسی کوڕی بورسی خەڵکی

بیریه، ئەرستەرخوس‌و سەکەندۆسی تەسالۆنیکی، غایوس‌و تیمۆساوسی دەربە، تیخیکس‌و توروفیمسی ناوچەی ئاسیا. [۵] ئەمانە پێشمان کەوتن‌و چاوەڕێیان کردین لەترواس. [۶] بەڵام تیمە دوای جەژنی فەتیرەی جوولەکە، بەڕێگای دەریا چووین بۆ فیلیپی، پاش پێنج ڕۆژ گەیشتینە ترواس، چووینە لایان‌و حەوت ڕۆژ لەوێ ماینەوە.

پۆڵس لەتراوس

[۷] ڕۆژی یەکشەممە کۆبوونەوە بۆنان لەتکردن، پۆڵس قسەی بۆ ئامادەبووان کرد، تا نیوەی شەو درێژەی بە ووتارەکەی‌دا، بەیانیش دەیویست بڕوات. [۸] کۆبوونەوەکەمان لەژوورێك بوو لەنهۆمی سەرەوە، چرای زۆری لێ داگیرسابوو. [۹] لەوێدا گەنجێك هەبوو ناوی ئەفتیخوس بوو لەناو پەنجەرەکەدا دانیشتبوو، خەوێکی قورس دایگرتبوو، پۆڵسیش بەردەوام بوو لەسەر ووتارە درێژەکەی، جا کوڕە لەنهۆمی سێهەم کەوتەخوارەوەو بە مردوویەتی هەڵیان گرتەوە. [۱۰] لێرە پۆڵس هاتەخوارەوە خۆی‌دا بەسەری، گرتیە باوەشی‌و ووتی: (مەپەشۆکێن، هێشتا ژیانی تیاداماوە!) [۱۱] دوایی پۆڵس چووە سەرەوەو نانی لەتکردو خواردی، ئیتر هەتا بەرەبەیان بەردەوام بوو لەووتارەکەی، پاشان لەوێ ڕۆیشت. [۱۲] ئەوسا کوڕەکەیان بەزیندوویەتی هێنا، ئەمەش دڵنەواییەکی گەورەبوو بۆیان.

لە تروواسەوە بۆ میلیتوس

[۱۳] بەڵام تیمە بەکەشتی بەرەو شاری ئەسۆس ڕۆیشتین‌و پێش پۆڵس کەوتین، لەوێ چاوەڕێی گەیشتنمان کرد بەپێی ئەو پلانەی بۆی دانابووین بەپێ بەدوامان یێت. [۱۴] کاتێ پێمان گەیشت، لەگەڵ خۆمان بردمان، بەناو ئاو بەرەو دەربەندی میتیلینی ڕۆیشتین. [۱۵] لەوێش ڕۆیشتین، بۆ بەیانی گەیشتینە بەرامبەر خیۆس، بۆ ڕۆژی دووەمیش گەیشتینە سامۆس [دوای ئەوەی لەترۆگیلیۆن ماینەوە]. هەروەها لەڕۆژی سێهەم گەیشتینە میلیتۆس. [۱۶] چا پۆڵس بڕیاری دابوو بەئەفەسۆسدا تێنەپەڕێت، نەوەك داوای لێبکەن ماوەیەك بمێنێتەوە، لەبەر لەوەی پەلەی بوو بەڵکو بتوانێ لەڕۆژی پەنجاهەمین بگاتە قودس.

ووتەی پۆلس بۆ پیرانی ئەفەسۆس

[17]لەمیلیتوسەوە پۆلس ناردی بە شوێن پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس. [18]کاتێ گەیشتنە لای پێی‌ووتن: (دەزانن هەڵسوکەوتم چۆن بوو لەگەڵتان بەدرێژایی ئەو کاتەی لەگەڵتان بەسەرمبرد، لەیەکەم رۆژەوە کە هاتمە ناوچەی ئاسیا، [19]خزمەتی خوداوەندم دەکرد بەفرمێسکی زۆرو بەملکەچییەوە، هەروەها دەزانن چەند ناخۆشیم تووش هات بەهۆی پیلانی جوولەکەکانەوە. [20]لەهەر شتێك سوودی هەبێ کەمو کوڕیم نەکردووە لەگەڵتان، بەڵکو مال بەماڵو بەئاشکرا بۆم باسکردوون‌و فێرم‌کردوون. [21]هەروەها شایەتیم بۆ جوولەکەو یۆنانیەکان داوە تا تۆبە لەلای خودا بکەن‌و باوەڕبهێنن بەعیسای مەسیحی خوداوەند. [22]جا ئەمڕۆ بەڕۆحی پیرۆزەوە بەستراوەو دەچم بۆ قودس، لەوێ نازانم چی دێتە ڕێم. [23]ڕۆحی پیرۆز لەهەموو شارێك بۆی ڕۆیشتووم ئاگاداری کردووم لەو گرتن‌و ناخۆشیانەی چاوەڕێم دەکات. [24]بەڵام نرخم بۆ ژیانی خۆم دانەناوە، خۆشم بەگرانبەها دانانێم، چونکە بە ئەرکی سەرشانم هەڵدەستەو ئەو کارەی لەعیسای خوداوەند وەرم‌گرتووە تەواوی دەکەم، هەتا شایەتی بۆ مزگینی بەرەکەتی خودا بدەم. [25]ئێستر من دەزانم لەئەمڕۆ بەدواوە دەموچاوم نابینن، ئێوە ئەوانەن کە بەناو هەمووتان دەگەڕامو پادشاهێتی خودام ڕادەگەیاند. [26]لەبەرئەوە ئەمڕۆ شایەتی بۆ هەمووتان دەدەم، من لەخوێنی هەمووتان بێتاوانم، [27]چونکە دوانەکەوتم لەڕاگەیاندنی هەموو مەبەستەکانی خودا بۆتان.

[28](کەواتە ئاگاتان لەمێگەل بێ ئەوەی ڕۆحی پیرۆز ێوەی وەك سەرپەرشتیکەر بۆ داناوە، تا ێوە پارێزگاری کۆمەڵی باوەڕدارانی خودا بکەن ئەوەی بەخوێنی ڕۆڵەکەی بەدەستی هێناوە. [29]من دەزانم پاش ڕۆیشتنم گورگی ڕەقینەر دێتە ناوتان، بەزەیی بە مێگەلەکە نایەتەوە. [30]هەروەها لەناوتان چەند کەسێك پەیدا دەبن ڕێگای خوارو چەوت فێر دەکەن، تا قوتابیەکان بۆلای خۆیان ڕاکێشن. [31]لەبەرئەوە ێشك بگرن‌و بیربکەنەوە، من بۆ ماوەی سێ ساڵ شەو و ڕۆژ بە فرمێسکەکانی چاوم

ئامۆژگاری یەکە یەکەتانم کرد. [۳۲]جا تێستا دەتانەمە دەست خوداو ووشەی بەرەکەتی، ئەو توانای ئەوەی هەیە بنیادتان بکات و لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون میراتتان پێبەخشێ.

[۳۳](رۆژێ من حەزم لەزیو یا زێڕ یا جلی کەس نەکرد. [۳۴]تێوە دەزانن من بەم دوو دەستە ئیشم کردووە تا پێویستی خۆم و هاوڕێکانم بەدەست بهێنم. [۳۵]من بەڕوونی بۆم دەرخستن چۆن پێویستە ڕەنجبدەین. تا یارمەتی نەداران بدەین، بەمەش ووشەکانی عیسای مەسیحمان بیردەکەوێتەوە کە دەڵێ: (بەخشین خۆشترە لەوەرگرتن.) [۳۶]دوای ئەم قسانە پۆڵس لەگەڵ هەموویان چۆکی‌داداو نوێژی‌کرد. [۳۷]ئەوسا هەموویان زۆر گریان، باوەشیان کرد بەپۆڵسداو بەگەرمی ماچیان‌کرد. [۳۸]ئیتر زۆر دڵتەنگ بوون، بەتایبەتی چونکە پێی‌ووتن جارێکی‌کە دەموچاوی نابینەوە، ئینجا تا لای کەشتیەکە لەگەڵی ڕۆیشتن.

پێشبینیەکان دەربارەی ئازاری پۆڵس

۲۱ کاتێ کە لەیەکتری جیابووینەوە، بەڕێکی بەڕێگای دەریادا بەرەو کۆس ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو گەیشتینە دورگەی ڕودس لەوێشەوە بەرەو دورگەی پاترا ڕۆیشتین، [۲]لەوێ کەشتیەکمان بینی بۆ فنیقیە دەچوو، سواری بووین و ڕۆیشتین. [۳]کاتێ دورگەی قوبروسمان بینی بە دەستە چەپ بەجێمان هێشت، جا بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو سوریا، ئەوسا گەیشتینە مینای سورو لێی دابەزین، چونکە کەشتیەکە لەوێ بارەکەی بەتاڵ دەکرد. [۴]کاتێ لەوێ قوتاییەکانمان دۆزیەوە، حەوت ڕۆژ لایان ماینەوە، ئەوانیش بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە ئامۆژگاری پۆڵسیان‌کرد نەڕوات بۆ قودس. [۵]کاتێ ماوەی مانەوەمان لایان تەواو بوو ڕۆیشتین تا گەشتەکەمان تەواو بکەین، تادەرەوەی شار خۆیان‌و ژن‌و منداڵیان لەگەڵمان هاتن. لەسەر قەراغی دەریا چۆکماندا‌داو نوێژمان کرد، [۶]جا یەکترمان بەخودا سپارد، سواری کەشتیەکە بووین، ئەوانیش گەڕانەوە بۆ ماڵەکانیان.

[۷]ئەوسا لەڕێگای دەریاوە بەردەوام بووین لە گەشتەکەمان، لەشاری

سورەوە ڕۆیشتین بۆ شاری پتولمایس، لەوێ هەواڵی برایانمان پرسیو سلاوّمان لێکردنو ڕۆژێك لەگەڵیان ماینەوە. [8]بۆ ڕۆژی داهاتوو چووین بۆ شاری قەیسەریە بەمیوانی لەماڵی فیلپۆسی مزگێنیدەر ماینەوە، کە یەکێك بوو لەو حەوت پیاوەی خزمەتیان دەکرد لە کۆمەڵی باوەڕداران، [9]ئەویش چوار کچی هەبوو بەووشەی خودا دەدوان. [10]کاتێ تیمە لەوێ بووین لەناوچەی یەهودیە یەکێك هەبوو ناوی ئاغابوس بوو بەووشەی خودا دەدوا، هات بۆ لامان. [11]پشتێنەکەی پۆڵسی هەڵگرت، دەستو قاچی پێبەستەوەو ووتی: (ڕۆحی پیرۆز دەڵێ خاوەنی ئەم پشتێنە، جوولەکەکان بەم شێوەیە لەقودس دەیەستنەوە، دەیدەنە دەستی بێگانەکان.) [12]کاتێ ئەمەمان بیست، تیمەو ئەوانەی دانیشتووی ئەوێ بوون، داوامان لەپۆڵس کرد نەچێ بۆ قودس، [13]بەڵام ئەو پێیووتین: (ئەوە چیتانە دەگرینو دڵم دەشکێنن؟ من ئامادەم نەك تەنها لە قودس بەند بکرێم، بەڵکو لەبەر ناوی عیسای خوداوەند بشمرم.) [14]ئیتر نەمانتوانی ڕازی بکەین، بێدەنگ بووینو ووتمان: (با بەخواستی خوداوەند بێ.) [15]دوای ماوەیەك خۆمان ئامادەکرد بۆ گەشت، بەرەو قودس ڕۆیشتین، [16]لەگەڵ هەندێ لەقوتابیانی شاری قەیسەریە، تیمەیان بردە ماڵی مەناسونی قوبروسی کە قوتاییەکی کۆن بوو، تا لەوێ بمێنینەوە.

لەقودس

[17]کاتێ گەیشتینە قودس، برایان بە خۆشیەوە پێشوازیان لێکردین. [18]ڕۆژێ دوای گەیشتنمان پۆڵس لەگەڵمان هات بۆ لای یاقوب هەموو پیرانیش لەوێ بوون. [19]پۆڵس سلاوّی لێکردن، ئەوسا یەك لەدوای یەك هەواڵی هەموو ئەو شتانەی دانێ کە خودا کردوویەتی لەتێوان ئەوانەی جوولەکە نین بەهۆی کاری ئەو. [20]کاتێ ئەم هەواڵانەیان بیست، ستایشی خودایان کردو پێیانووت: (ئەی برا دەبینی چۆن هەزاران جوولەکە باوەڕیان هێناوە، هەموویان دڵگەرمن بۆ شەریعەتی موسا. [21]وایان بیستووە کە تۆ ئەو جوولەکانەی لەتێوان بێگانەدا دەژین بانگیان

دەکەیت بۆ هەڵگەڕانەوە لە شەریعەتی موسا، هەروەها ڕایاندەسپێری منداڵەکانیان خەتەنە نەکەنو پەیڕەوی خووڕەوشتی باوباپیرییان نەکەن، [۲۲]کەواتە دەبێ چی بکرێ، چونکە بێگومان هەواڵی هاتنت دەبیستن؟ [۲۳]جا ئەوە بکە کە پێت دەڵێین: چوار پیاومان لایە نەزریان لەسەرە، [۲۴]بیانبە بۆ پەرستگاو خۆت پاك بکەوە لەگەڵیان، نرخی سەرتاشینەکەیان بۆ بدە، ئەوسا هەموو دەزانن ئەوەی دەربارەی تۆ بیستوویانە ڕاست نییە، تۆش وەك ئەوان لەسەر شەریعەت دەڕۆیت. [۲۵]بەڵام بۆ ئەو باوەڕدارانەی ناجوولەکەن، نامەیەکمان ناردووە تیایدا ڕامانسپاردون ئەو قوربانیانەی بۆ بتەکان دەکرێ نەیخۆن، هەروەها خوێن نەخۆنەوەو گۆشتی ئەو ئاژەڵانەی خنکێنراون نەیخۆنو داوێن پیسی نەکەن.)

[۲۶]ئیتر بەم شێوەیە ڕۆژێ دوای ئەوە پۆڵس چوار پیاوەکەی برد، پاش ئەوەی خۆی پاككردەوە لەگەڵیان، چوو بۆ پەرستگا هەتا ئەو بەرواره تۆمار بکات کە هەفتەی پاکبوونەوە کۆتایی پێ دێت، هەروەها لەحیاتی هەر یەکێکیان ئەو قوربانیەی پێویستە پێشکەشی بکات.

گرتنی پۆڵس

[۲۷]کاتێ خەریك بوو حەوت ڕۆژی پاكبوونەوە تەواوبێ، هەندێ جوولەکەی ئاوچەی ئاسیا پۆڵسیان بینی لەپەرستگا، خەڵکەکەیان هاندا و گرتیان، [۲۸]ئینجا هاواریانکرد: (فریاکەون ئەی پیاوانی ئیسرائیل! ئەمە ئەو پیاوەیە لەهەموو لایەکەوە خەڵك فێری شتێك دەکات دژی گەل و شەریعەتەکەمان و ئەم شوێنەش، تەنانەت یۆنانی هێناوە بۆ پەرستگاو ئەم شوێنە پیرۆزەی گلاۆ کردووە!) [۲۹]ئەمەیان ووت چونکە تۆرۆفیموسی خەڵکی شاری ئەفەسۆسیان لەگەڵ پۆڵس بینی بوو، جا وایانزانی لەگەڵ خۆی بردوویەتی بۆ پەرستگا.

[۳۰]ئەوسا هەموو خەڵکی شار ووروژان، خەڵکەکە پەلاماری پۆڵسیاندا و ڕایانکێشایە دەرەوەی پەرستگا، یەکسەر دەرگاکەیان داخست، [۳۱]کاتێ ئەوان هەوڵی کوشتنیان دەدا، سەرکردەیەکی ڕۆمانی بیستی کەوا قودس هەموی

ووروژاوە. [٣٢]دەستبەجێ کۆمەڵێ سەربازو سەرپەڵێکی بردو خێرا بۆ لایان ڕۆیشت. کاتێ جوولەکەکان سەرۆکو سەربازەکانیان بینی وازیان هێنا لەێدانی پۆڵس. [٣٣]ئیتر سەرۆکەکە لێی نزیکبووەوەو گرتی، فەرمانیدا بە سەربازەکانی بە دوو زنجیر بیەستنەوە، دەیویست بزانێ ئەمە کێیەو چی کردووە، [٣٤]بەڵام هەندێکیان شتێکیان دەووتبو هەندێکی کەیان شتێکی کە. جا کە نەیتوانی ڕاستی شتەکە دەربخات بەهۆی ووروژانی خەڵکەکەوە، فەرمانیدا پۆڵس ببرێ بۆ سەربازگە. [٣٥]کاتێ سەربازەکان گەیاندیانە سەر پێڵیکانەکان ناچاربوون هەڵیگرن تا ڕزگاری بکەن لەدەستی خەڵکەکە، [٣٦]چونکە ئەو خەڵکەی کۆبووبونەوە دوای کەوتنو هاواریان دەکرد: (با لە سێدارە بدرێ!)

[٣٧]پێش ئەوەی پۆڵس بچێتە سەربازگەکە، بە سەرۆکەکەی ووت: (ئایا دەتوانم شتێکت پێبڵێم؟) سەرۆکەکە لێی پرسی: (یۆنانی دەزانی؟) [٣٨]کەواتە تۆ ئەو پیاوە میسریە نیت ماوەیەك لەمەوبەر ئاژاوەی نایەوە، بەچوار هەزار پیاوکوژەوە چوو بۆ بیابان! [٣٩]ئەوسا پۆڵس ووتی: (من جوولەکەی تەرسوسم کە شارێکی بەناوبانگە لە ناوچەی کیلیکیە. داوات لێدەکەم ڕێگام بدەی قسە لەگەڵ خەڵك بکەم.) [٤٠]ئیتر سەرۆکەکە ڕێگایدا، پۆڵس لەسەر پێپلیکانەکان ڕاوەستا، بەدەست ئیشارەتی بۆ خەڵکەکە کرد، کاتێ بێدەنگی باڵی کێشا بەسەو ناوە، دەستی کرد بەقسەکردن بۆیان بەزمانی عیبریو ووتی:

بەرگری پۆڵس

٢٢ (ئەی برایانو باوکان، تێستا گوێ بگرن لەو بەرگرییەی لەخۆمی دەکەم.) [٢]کاتێ گوێیان لێبوو بەزمانی عیبری قسەیان لەگەڵ دەکات زیاتر بێدەنگ بوون، ئەویش بەردەوام بوو لەسەر قسەکانیو ووتی: [٣](من پیاوێکی جوولەکەم، لەشاری تەرسوس لەدایكبووم کە کەوتۆتە ناوچەی کیلیکیە، لەم شارە گەورە بووەو لەژێردەستی غەمالائیل فێرکراوم بە شێوەیەك بەتەواوی دەگونجێ لەگەڵ شەریعەتی باوباپیرانمان. زۆر بەپەرۆش بووم بۆ

کاروباری خودایی، وەك هەر یەکێك لە ئێوە ئەمڕۆ. [٤] ئەم ڕێگایەم چەوساندەوە تەنانەت خەڵکیشم لێ کوشتون، هەر کەسێك ئەم ڕێگایەی گرتبوو لە ژنو لەپیاو دەمگرتنو دەمخستنە بەندیخانەوە. [٥] سەرۆك کاهینو ئەنجوومەنی پیران شایەتی ڕاستی ئەم قسەیەن. نامەم لەوان وەرگرت بۆ براکانیان لەدیمەشق تا لەوێ لەگرتنی ئەوان یارمەتیم بدەنو بەقۆڵ بەستراوی بیانهێنم بۆ قودسو سزای خۆیان وەرگرن. [٦] کاتێ گەیشتمە نزیك دیمەشق، نیوەڕۆ بوو، لەپڕ ڕووناکییەکی گەورە دەوروبەری ڕووناك کردەوە، [٧] کەوتم بەسەر زەوی، گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: (شاول، شاول، بۆ دەمچەوسێنیەوە؟) [٨] منیش لێم پرسی: (تۆ کێی گەورەم؟) لەوەڵامدا ووتی: (من عیسای ناسیریم ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیەوە). [٩] ئەوانەی لەگەڵم بوون ڕووناکیەکەیان بینی، بەڵام گوێیان لەوە نەبوو کە قسەی لەگەڵ دەکردم. [١٠] ئینجا لێم پرسی: (ئەی خوداوەند چی بکەم؟) ئەوسا خوداوەند وەڵامیدامەوە: (هەستە بڕۆ بۆ دیمەشق، لەوێ پێت دەوترێ چی پێویستە لەسەرت بیکەی.) [١١] ئیتر ئەوانەی لەگەڵم بوون دەستیان گرتم تا منیان گەیاندە دیمەشق، چونکە نەمدەبینی لەبەر بەهێزی ڕووناکیەکە.

[١٢] لەدیمەشق پیاوێك هەبوو ناوی حەنانیا بوو، خوانەناس بوو بەو شێوەیەی شەریعەت دەیەوێ، هەموو جوولەکەی دیمەشق شایەتییەکی باشیان لەسەر دەدا. [١٣] هات بۆ لام، وەستاو ووتی: (شاولی برام ببینەوە.) دەستبەجێ چاوم ڕووناکی تێکەوتو ئەوم بینی، [١٤] ئینجا پێی ووتم: (خودای باوباپیرانمان پێشتر هەڵیژاردووی هەتا مەبەستی بزانی، هەروەها ئەو ڕۆڵە بێتاوانە ببینیو گوێت لەووشەی دەمی ئەو بێ. [١٥] چونکە تۆ بۆی دەبی بەشایەت لەبەردەم هەموو خەڵك، بەوەی بینیتو بیستت. [١٦] ئێستا بۆ خۆت دوادەخەیت؟ هەستە خۆت لەئاوهەڵکێشەو خۆت پاك بکەوە لەگوناهەکانتو بەناوی ئەو بانگ بکە.)

[١٧] دواتر گەڕامەوە بۆ قودس. کاتێ لەپەرستگا نوێژم دەکرد لەهۆشی خۆم چووم، [١٨] خوداوەندم بینی پێیووتم:

(قودس بەخێرایی بەجێبهێڵە، چونکە دانیشتوانی هیچ شایەتییەك سەبارەت بەمن وەرناگرن.)

[۱۹]ئەوسا پێیووت: (ئەی خوداوەند، ئەوان دەزانن من لەهەموو کەنیشتەکان بەدوای ئەوانە دەگەڕام کە باوەڕیان پێت هەبوو، تا بەندیان بکەمو بەقامچی لێیان بدەم. [۲۰]من لەوێ ئامادەبووم کاتێ ئیستفانۆس کوژرا ئەوەی شایەتی بۆ تۆ دەدا، ڕازی بووم بە کوشتنیو پارێزگاری جلو بەرگی بکوژەکانم کرد.) [۲۱]بەڵام پێی ووتم: (هەستە بڕۆ دەتنێرم بۆ شوێنێکی دوور، بۆ لای میللەتان.)

[۲۲]ئەوانەی لەوێدا بوون گوێیان گرت تاکو پۆڵس هاتەسەر باسی میللەتان، ئەوسا هاواریانکرد: (ئەم پیاوە لەسەر ڕووی زەوی مەهێڵە! چونکە شایانی ژیان نییە!) [۲۳]ئینجا خەڵکەکە دەستیانکرد بەهاوارکردنو جلەکانیان فڕێدا، خۆڵیانهەڵدا بەهەوادا. [۲۴]ئەوسا سەرکردە ڕۆمەکە فەرمانیدا بەسەربازەکانی تا پۆڵس ببەن بۆ سەربازگەو لەژێر قامچی لێدان پرسیاری لێبکەن، هەتا هۆی ئەو هەموو هاوارکردنە بزانێ کە دژی دەکرێ.

پۆڵس هاوڵاتیەکی ڕۆمانییە

[۲۵]کاتێ سەربازەکان بەستیانەوە تا بەقامچی لێیبدەن، بەسەرپەلەکەی ووت کە لەتەنیشتیەوە وەستا بوو: (ئایا یاسایە بەقامچی لە هاوڵاتیەکی ڕۆمانی بدەن پێش دادگایی کردنی؟) [۲۶]کاتێ سەرپەلەکە گوێی لەمەبوو ڕۆیشت بۆ لای سەرکردەکەمو ئەمەی پێ ڕاگەیاندو ووتی: (تۆ دەتەوێ چی بکەیت؟ ئەم پیاوە ڕۆمانییە!) [۲۷]ئەوسا سەرکردەکە خۆی چوو بۆ لای پۆڵسو لێی پرسی: (بەڕاستی تۆ ڕۆمانی؟) وەڵامیدایەوە: (بەڵێ.) [۲۸]سەرۆکەکە ووتی: (من پارەیەکێ زۆرمدا هەتا ڕەگەزنامەی ڕۆمانیم وەرگرت). پۆڵس ووتی: (بەڵام من بەڕۆمانی لەدایك بووم.) [۲۹]ئەو سەربازانەی پێیان ڕاگەینرا بوو بەزەبری قامچی پرسیاری لێبکەن دەستبەجێ لێی دوورکەوتنەوە، سەرکردەکەش ترسا کە بەکۆتو زنجیر بەستبوویەوە، دوای ئەوەی بۆی دەرکەوت ڕۆمانییە.

[۳۰]بەڵام بۆ بەیانی سەرکردەکە

ویستی سەیری ڕاستی ئەو تاوانە بکات کە جوولەکەکان خستوویانەتە پاڵ پۆڵسەوە، ئیتر کۆتو زنجیرەکەی کردەوە، فەرمانیدا سەرۆك کاهینەکانو هەموو ئەندامانی ئەنجوومەنی جوولەکە بهێنن ئەوسا پۆڵسی بانگکردو لەناوەڕاستیان ڕایگرت.

پۆڵس لەئەنجوومەنی جوولەکە

٢٣ پۆڵس ڕوانیە ئەنجوومەنەکەو ووتی: (ئەی برایان، من بەویژدانێکی پڕ لەڕزامەندییەوە تاکو ئەمڕۆ لەگەڵ خودا ژیاوم) [٢]لێرەدا حەنانیای سەرۆك کاهین فەرمانیدا بەوانەی لەنزیکی وەستابوون تابکێشن بەدەمی پۆڵسدا، [٣]پۆڵس پێیووت: (خودا لێتدەدا، ئەی دیواری گۆڕستانی سواخدراو بەگەچ! چۆن دانیشتووی حوکم دەدەی بەسەرم بەپێی شەریعەت، کەچی خۆشت بەڕێچی شەریعەت دەکەیتو فەرمانی لێدانم دەردەکەیت؟) [٤]ئەوانەی لەوێدا وەستابوون پێیان ووت: (ئایا جنێو بەسەرۆك کاهینی خودا دەدەی؟) [٥]پۆڵس لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایان نەمزانیوە سەرۆك کاهینە، چونکە لەکتێب باسکراوە نەفرەت لەسەرۆکی گەلەکەت مەکە.)

[٦]پۆڵس دەیزانی هەندێ لەئەندامانی ئەنجوومەنەکە سەدوقیو هەندێکی کەیان فەریسین، لەکۆڕەکە هاواری کرد: (ئەی برایان، من فەریسی کوڕی فەریسیم، ئێستا حوکم بەسەرم دەدرێ، چونکە هیوام هەستانەوەی مردووانە.) [٧]ئیتر ناکۆکی کەوتە نێوان فەریسیو سەدوقیەکانی ئەندامانی ئەنجوومەنەکەو بوون بەدوو بەش. [٨]چونکە سەدوقیەکان دانیان بە هەستانەوەو فریشتەو ڕۆح نەدەنا، بەڵام فەریسیەکان باوەڕیان بەمانە هەمووی هەبوو. [٩]دوایی دەنگ بەرزبووەوە، هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەتی فەریسی هەستان، بەتوندی ناڕەزایان دەربڕیو ووتیان: (تاوان لەم پیاوەدا نابینین، لەوانەیە ڕۆح یاخود فریشتە لەگەڵی دوابێ!)

[١٠]ناکۆکییەکە پەرەیسەند تەنانەت سەرۆکەکە ترسا کەوا پۆڵس بکەن بە دووکەرتەوە، فەرمانیدا بەسەربازەکان بڕۆن لە نێوانیان بیهێنن و بیگەڕێننەوە بۆ سەربازگە.

[11]جا شەوێك دوای ئەوە خوداوەند دەرکەوت بۆ پۆڵس و پێی ووت: (ووڕەت بەرزبێ، چۆن لەقودس شایەت بووی بۆم، لەڕۆماش دەبێ شایەتیم بۆ بدەی.)

پیلانی جوولەکە بۆ کوشتنی پۆڵس

[12]کاتێ ڕۆژهەڵات هەندێ جوولەکە پیلانیان ڕێکخست بۆ کوشتنی پۆڵس، سوێندیان خواردن و خواردن و خواردنەوە نەخۆن تاکو نەیکوژن. [13]ژمارەی ئەوانەی لەم ڕێکخستنەدا بوون نزیکەی چل پیاو دەبوون. [14]ئینجا چوونە لای سەرۆك کاهینەکان و پیران، پێیان ووتن: (سوێندمان خواردووە خواردن و خواردنەوە نەخۆین هەتا پۆڵس دەکوژین.) [15]چونکە تۆیە ئەندامی ئەنجوومەنن داوابکەن لەسەرۆك، پۆڵس بهێنێ بۆ ئێرە بەبیانوی سەیرکردنەوەی مەسەلەکە بەوردتر، ئەوسا تێمە ئامادەدەبین بۆ کوشتنی پێش ئەوەی بگاتە لای ئەنجوومەنەکە.) [16]بەڵام هەواڵی ئەم پیلانە گەیشتە لای خوشکەزای پۆڵس، ئەویش چوو بۆ سەربازگەو هەواڵی ئەمەی دایە. [17]جا پۆڵس یەکێك لەسەرپەلەکانی بانگکردو داوای لێکرد خوشکەزاکەی بباتە لای سەرۆك تاکو هەواڵێکی گرنگی بداتێ. [18]ئەویش بردیە لای سەرۆکو ووتی: (پۆڵسی بەندکراو بانگی کردم و داوای لێکردم ئەم کوڕە بهێنمە لات، چونکە شتێکی هەیە دەیەوێ پێت بڵێ.) [19]سەرۆکەکە دەستی کوڕەکەی گرت و بەتەنها بردیە ئەولاوە، لێی پرسی: (ئەو شتە چیە دەتەوێ پێم بڵێیت؟) [20]ئەویش ووتی: (جوولەکەکان پیلانێکیان داناوە بۆ پۆڵس، داوات لێدەکەن بیهێنی بۆ ئەنجوومەنەکەیان، بەبیانوی سەیرکردنەوەی مەسەلەکەی، [21]بەڵام تۆ ڕازی مەبە بە داواکاریەکەیان، چونکە لەناو ئەوان زیاتر لەچل پیاو خواردن و خواردنەوەیان لەخۆیان قەدەغەکردوەو خۆیان لەسەنگەر ناوە بۆ کوشتنی، ئێستا ئەوان ئامادەن، چاوەڕێی بەڵێنێك دەکەن لەتۆوە.)

[22]ئینجا سەرۆکەکە بە گەنجەکەی ووت: (ئەم هەواڵەی بە منت گەیاندووە بەکەس مەڵێ.)

ناردنی پۆڵس بۆ لای فیلیکس

[٢٣]ئینجا سەرۆکەکە دووان لەو سەربەلانەی لای بوون بانگی کردنو ووتی: (دووسەد سەرباز لەگەڵ حەفتا سوارو دووسەد شمشێر هەڵگر ئامادەکەن، تا ئەمشەو لەکاژێری نۆی تێواره بڕۆن بۆ شاری قەیسەریه. [٢٤]لەگەڵ هەندێ ئەسپ تا پۆڵس هەڵگرێو بەساغی بیگەیێنێتە لای فیلیکسی فەرمانڕەوا.) [٢٥]نامەیەکی لەگەڵی ناردو ئەمەی تیادا نووسی بوو: [٢٦]لەکلودیوس لیسیاس سلاو، بۆ بەڕێز فیلیکسی فەرمانڕەوا: [٢٧]ئەم پیاوه جوولەکەکان گرتبوویان، هەوڵی کوشتنی دەدەن. کاتێ زانیم ڕۆمانییه خێرا لەگەڵ هەندێ سەرباز چووم بۆ لایو ڕزگارم کرد. [٢٨]ویستم ئەو تاوانه بزانم کە پێیان تاوانبارکردووه، جا بردمە لای ئەنجوومەنەکەیان، [٢٩]ئەوسا بۆم دەرکەوت تاوانەکەی تایەتە بەکاروباری شەریعەت. هەروەها بۆم دەرکەوت تاوانێکی نەکردووه شایانی مردن یاخود بەندیخانه بێت. [٣٠]دیسان بۆم دەرکەوت کۆمەڵێ لەجوولەکە پیلانیان داناوه بۆ کوشتنی، جا بەخێرایی ناردمە لای تۆ، فەرمانمدا بەوانەی شکاتیان هەیە لەسەری شکاتەکەیان بهێننه لای تۆ.)

[٣١]بەم شێوەیە سەربازەکان بەشەو پۆڵسیان برد بۆ ئەنتیپاتریس، بەپێی ئەو ڕێنماییەی پێیان درابوو. [٣٢]ئیتر بۆ بەیانی گەڕانەوە بۆ سەربازگە، سوارەکانیان بەجێهێشت لەگەڵ پۆڵس بڕۆن بۆ قەیسەریە. [٣٣]ئەوانیش لەوێ لەگەڵ نامەکە دایانەدەست دادەمر. [٣٤]کاتێ نامەکەی دەخوێندەوە، پرسی خەڵکی چ ناوچەیەکە. کە زانی خەڵکی کیلیکیەیە، [٣٥]پێیووت: (گوێت لێ دەگرم کاتێ ئەوانەی شکاتیان لێکردووی هاتن بۆ ئێرە.) فەرمانیدا لەڕێر چاودێری پۆڵس بخەنه کۆشکی هێرۆدس.

شکاتی جوولەکەکان دژی پۆڵس

٢٤ پاش پێنج ڕۆژ حەنانیای سەرۆک کاهینو هەندێ پیرانو پارێزەرێك ناوی تەرتولس بوو، چوونە لای فەرمانڕەوا تا شکات لەپۆڵس بکەن. [٢]کاتێ پۆڵس بانگ کرا، ئیتر تەرتولس دەستی کرد بەتاوان

خستنه پاڵی‌و ووتی: (ئەی فیلیکسی خاوەن‌شکۆ، لەئاشتیەکی زۆر دایم بەهۆی تۆوە، گەلەکەشمان گوزەراتێکی باشی هەیە لەسایەی دانایەکەت، [٣] بە سوپاسێکی زۆرەوە لەهەموو کات‌و شوێنێك پێشوازی لەمە دەکەین. [٤] بەڵام تا زیاتر ماندووت نەکەم، داواکارم بەنیانی خۆت گوێ لەپوختەی قسەکانم بگریت. [٥] بینیمان ئەم تاوانبارە گیرەشێوێنە، ئاژاوە دەنێتەوە لەناو جوولەکەکان لەهەموو جیهاندا، هەروەها پێشەوایەتی بیروباوەڕی ناسری دەکات. [٦] جا کاتێ هەوڵی‌دا پەرستگا گلاۆ بکات، گرتمان. [ئیتر وێستمان بەپێی شەریعەتی خۆمان حوکم بەسەری بدەین. [٧] بەڵام لیسیاسی سەرۆك هات‌و بەزەبری هێز لەدەستی سەندین، [٨] هەروەها فەرمانی‌دا بەناحەزەکانی تا شکاتی خۆیان بهێننە لای تۆ]. جا تێستا دەتوانی دڵنیایی لەڕاستی شکاتەکەمان، گەر بێتو هەستی بە لێکۆڵینەوەی ئەم مەسەلەیە لەگەڵ ئەو.) [٩] جوولەکەکان لایەنگیری شکات‌نامەی پارێزەرەکەیان کردو ووتیان ئەمانە هەمووی ڕاستە.

پۆڵس بەرگری لەخۆی دەکات

[١٠] فەرمانڕەوا دەستی بۆ پۆڵس ڕاکێشا تا بەرگری لەخۆی بکات، ئەویش ووتی: (من دەزانم تۆ چەند ساڵێکە دادوەری لەکاروباری گەلەکەمان، لەبەرئەوە پێخۆشحاڵم بەهەموو ئاسودەییەك بەرگری لەخۆم دەکەم. [١١] دەتوانی دڵنیایی، دوانزە ڕۆژ تێپەڕی نەکردووە بەسەر هاتنم بۆ قودس بۆ خودا پەرستن. [١٢] کەس لەجوولەکەکان جارێك لەپەرستگا یاخود کەنیشتەکان یا لەشار نەیبینیوم گفتوگۆ لەگەڵ یەکێك بکەم، یاخود گەل هانبدەم بۆ ئاژاوەنانەوە. [١٣] ئەوان تێستا ناتوانن لەبەردەمی تۆ ڕاستی ئەو تاوانانە بسەلمێنن. [١٤] بەڵام من لەبەردەمت دانی پیادەنێم کەوا خودای باوباپیران دەپەرستم، بەپێی ئەو ڕێگایەی ناوی دەبەن بەگومڕا، هەروەها باوەڕم هەیە بە هەموو ئەوەی لەشەریعەتو پەرتووکی پێغەمبەران نووسراوە، [١٥] منیش هەمان هیوام بەخودا هەیە کە ئەم پیاوانەش هەیانە، ئەوەش هەستانەوەی مردووانە بەخراپو باشیان. [١٦] جا لەبەرئەوە منیش خۆم ڕادەهێنم هەتا هەمیشە

بەوێڕادێکی پاك لەگەڵ خوداو خەڵك بژیم. [١٧]دوای ئەوەی چەند ساڵێك لەقودس دوور بووم، بۆی گەڕامەوەو هەندێ پیتاکم بۆ گەلەکەم هێنا، قوربانیشم پێشکەش کرد. [١٨]کاتێ هەستام بەخۆ پاك کردنەوە، هەندێ جوولەکەی ناوچەی ئاسیا بینیمیان لەپەرستگا. لەو کاتەدا لەناو هیچ کۆمەڵێك نەبووەو هیچ ئاژاوەیەکم نەنابووەوە. [١٩]گەر هاتوو شتێکیان هەبوایە دژی من، ئەوسا دەهاتنە لاتو شکاتیان لێدەکردم. [٢٠]کەواتە تێستا با ئامادەبوان بیڵێن لەو تاوانەی لەسەر منیان دۆزیوەتەوە، وا لەبەردەم ئەنجوومەنەکەیان وەستاوم، [٢١]جگە لەوەی لەبەردەمیان ڕوونم کردەوە کاتێ ووتم: تێوە ئەمڕۆ حوکم بەسەرم دەدەن، چونکە باوەڕم بە هەستانەوەی مردووان هەیە.)

پۆڵس لەبەندیخانەی قەیسەریە

[٢٢] چونکە فیلیکس شارەزایەکی زۆری هەبوو لە ڕێگای خودا، کاتێ گوێی لەبەرگری پۆڵس بوو فەرمانی حوکمدانی ڕاگرتو ووتی: (کاتێ لیسیاسی سەرۆك یێت بۆ ئێرە سەیری شکاتەکەتان دەکەم.) [٢٣]ئینجا فەرمانی بەسەربەڵەکەدا پۆڵس بخاتە ژێر چاودێری، بەڵام بە شێوەیەك هەندێ سەربەستی هەبێ، هەروەها ڕێگای هاوڕێیەکانی بدەن دیدەنیو خزمەتی بکەن.

[٢٤] پاش چەند ڕۆژێك فیلیکس هاتو دروسیلای ژنی لەگەڵ بوو، کە جوولەکە بوو، پۆڵسی بانگکردو گوێی لەقسەکانی گرت لەبارەی باوەڕ بە عیسای مەسیح. [٢٥]کاتێ پۆڵس لەبارەی ڕاستودروستیو خۆڕاگرتنو سزای دواڕۆژ دەدوا، فیلیکس ترسا، بەپۆڵسی ووت: (تێستا بڕۆ، کەی کاتم هەبوو جارێکی دیکە بانگت دەکەمەوە.) [٢٦]فیلیکس هیوای ئەوە بوو پۆڵس هەندێ پارەی بداتێ، جا لەبەرئەوە زۆر بانگی دەکردو قسەی لەگەڵ دەکرد. [٢٧]بەسەر ئەم بارودۆخەی پۆڵس، دوو ساڵ تێپەری کرد.لەدواییدا پورکیوس فستوس دانرا بە فەرمانڕەوا پاش فیلیکس. بەڵام فلیکس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەست بهێنێ، بۆیە پۆڵسی لەبەندیخانە هێشتەوە.

مەسەلەی پۆڵس لەلای قەیسەر

۲۵ سێ ڕۆژ دوای ئەوەی فستوس تەختی فەرمانڕەوای بەدەستهێنا، لەشاری قەیسەریەوە چوو بۆ قودس، [۲] سەرۆك کاهینەکانو گەورە پیاوانی جوولەکە هاتنە لای شکاتنامەیەکیان دژی پۆڵس نیشاندا، لێی پاڕانەوە، [۳] چاکەیەکیان لەگەڵ بکات بەوەی پۆڵسیان بۆ بنێرێ بۆ قودس. چونکە لەسەر ڕێگا بۆسەیان بۆ نابۆوە تا یەکوژن. [۴] فستوس وەڵامیدانەوە پۆڵس بە بەندکراوی لەشاری قەیسەریە دەمێنێتەوە، بەڵام خۆی پاش ماوەیەکی کورت دەگەڕێتەوە بۆ ئەوێ. [۵] ئینجا ووتی: (باگەورەکانتان لێن لەگەڵم، گەر پیاوێکی لەسەر یێت، با لەبەردەمم تاوانباری بکەن.)

[۶] دوای ئەوەی فستوس لە قودس چەند ڕۆژێکی بەسەربرد کە هەشت تا دە ڕۆژ زیاتر نەبوو، ئەوسا گەڕایەوە بۆ شاری قەیسەریە. ڕۆژێ دوای گەیشتنی لەسەر کورسی فەرمانڕەوایی دانیشت، فەرمانیدا پۆڵس بهێنن. [۷] کاتێ هات ئەو جوولەکانەی لەقودس هاتبوون لەدەوری کۆبوونەوە، تاوانی زۆرو ترسناکیان خستە پاڵی، بەڵام نەیانتوانی ڕاستی تاوانەکان بسەلمێنن. [۸] ئەوسا پۆڵس بەرگری لەخۆی کردو ووتی: (هیچ شتێکم نەکردووە دژی شەریعەتی جوولەکە یا پەرستگا یا قەیسەر.) [۹] لەگەڵ ئەوەی فستوس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەستبهێنێ، لەپۆڵسی پرسی: (ئایا دەتەوێ بچی بۆ قودس لەوێ لەسەر ئەو تاوانانەی خراوەتە پاڵت لەبەردەم من حوکمت بەسەر بدرێ؟)

[۱۰] پۆڵس لەوەڵامدا ووتی: (من لێستا لەدادگای قەیسەر وەستاوم، لێرەش دەبێ حوکم بەسەرم بدرێ. تۆ خۆت باش دەزانی من هیچ گوناهێکم نەکردووە بەرامبەر بە جوولەکە. [۱۱] گەر تاوانێکم کردبێ شایانی سزای سێدارەبێ، ئەوسا لەمردن ڕامدەکرد. بەڵام چونکە ئەو تاوانەی ئەوان خستویانەتە پاڵی من بێبناغەیە، کەس مافی ئەوەی نییە بمداتە دەستی ئەوان. جا من مەسەلەکەم دەبەمە لای قەیسەر!) [۱۲] فستوس لەگەڵ تەگبیرکەرانی ڕاوێژی کردو ووتی: (تۆ مەسەلەکەت بەرزکردەوە بۆ قەیسەر، ئیتر بڕۆ بۆ لای قەیسەر!)

ڕاوێژی فستوس بە ئەغریباس

[۱۳]دوای چەند ڕۆژێك ئەغریاسی پادشاو خوشکەکەی کە ناوی بەرنیکی بوو هاتن بۆ شاری قەیسەریە تا بەخێرهاتنی فستوس بکەن. [۱۴]لەوێ چەند ڕۆژێکیان بەسەربرد. ئەوسا فستوس مەسەلەکەی پۆڵسی هێنایە بەردەم پادشاو ووتی: (پیاوێك لێرەیە فیلیکس خستویەتیە بەندیخانەوە. [۱۵]کاتێ ڕۆیشتم بۆ قودس، سەرۆك کاهینەکانو پیرانی جوولەکە شکاتیان لێکرد، داوایان کرد حوکم بدرێ. [۱۶]منیش پێمووتن پیشەی ڕۆمانی نییە حوکم بەسەر یەکێك بدا پێش ئەوەی ڕووبەڕووی ئەوانەی بکەنەوە کە تاوانەکەیان خستۆتە پاڵی، هەتا دەرفەتی هەبێ بۆ بەرگریکردن لەخۆی. [۱۷]کە هاتن بۆ ئێرە خێرا بۆ ڕۆژی داهاتوو لەسەر کورسی فەرمانڕەوایەتی دانیشتم، فەرمانی هێنانی تاوانبارەکەمدا. [۱۸]کاتێ ئەوانەی تاوانباریان کردبوو بەرامبەری وەستان، باسی تاوانێکیان نەکرد لەوەی من چاوەڕێم دەکرد پێی تاوانبار بکەن، [۱۹]بەڵکو دەمەقاڵەیان لەگەڵ کرد دەربارەی بابەتێك تایبەتە بە ئایینیانو بە پیاوێك ناوی عیسایە، کە مردووە، بەڵام پۆڵس دەڵێ زیندووە. [۲۰]سەرم‌سوڕما لەکارەکە، بە تاوانبارم ڕاگەیاند بڕوا بۆ قودسو لەوێ حوکمی بەسەر بدرێ، [۲۱]بەڵام ئەو داواکاریەکەی بەرزکردەوە بۆ قەیسەری خاوەن‌شکۆ تا لەبەردەمی حوکمی بەسەر بدرێ، ئەوسا فەرمانی تێشکگرتنیمدا تاکو دەینێرمە لای قەیسەر.) [۲۲]ئینجا ئەغریاس بە فستوسی ووت: (حەز دەکەم گوێم لەم پیاوە بێ.) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (بەیانی گوێت لێی دەبێ.)

[۲۳]بۆ بەیانی ئەغریاسو بەرنیکی خوشکی هاتن بۆ ئەوێ بە ئاهەنگێکی گەورە پێشوازی کران، کاتێ هاتنە هۆڵی گوێگرتن سەرۆك سەربازەکانو گەورە پیاوانی شار دەورەیان لێدان. فەستوس فەرمانیدا پۆڵس بهێنن. [۲۴]کە هێنایان فەستوس ووتی: (ئەی ئەغریاسی پاشاو هەموو ئامادەبووانی بەڕێزی ئێرە: ئەم پیاوەی لەبەردەمتانە ئەوەیە کە هەموو گەلی جوولەکە لەقودسو لێرە شکاتی لێدەکەن لام، ئەوان هاوار دەکەن، ئەوە نابێ بە زیندوویی بمێنێتەوە، [۲۵]وا من بۆم

دەرکەوتووە هیچی نەکردووە شایانی سێدارە بێ. بەڵام ئەو داواکاریەکەی بەرزکردۆتەوە بۆ قەیسەری خاوەنشکۆ، جا منیش بڕیارمدا بۆی بنێرم. [٢٦] بەڵام دەربارەی ئەو شتێکم نییە بینووسم بۆ قەیسەری خاوەنشکۆ، لەبەرئەوە هێناومە بۆ بەردەمی هەمووتان، بەتایبەتی بۆ بەردەمی تۆ ئەی ئەغریپاسی پادشا، تا گەر سەیرکردنی مەسەلەکەی تەواو بوو، شتێك بدۆزمەوە بینووسم. [٢٧] هەروەها من بەڕاستی نازانم، بەندکراوێك بنێرمە لای قەیسەر بێئەوەی ئەو تاوانەی خراوەتە پاڵی دیاریکراو بێ.)

بەرگری پۆڵس لەلای ئەغریپاس

٢٦ ئەغریپاس بە پۆڵسی ووت: (تێمە ڕێگات دەدەین بەرگری لەخۆت بکەی.) پۆڵس بەدەستی ئیشارەتی کرد، دەستی کرد بە بەرگریو ووتی: [٢] (ئەی ئەغریپاسی پادشا، پێخۆشحاڵم لەبەردەمت بەرگری لەخۆم دەکەم، هەموو ئەوانەی جوولەکەکان پێیان تاوانبارکردووم وەڵامی دەدەمەوە، [٣] بەتایبەتی چونکە تۆ بە تەواوی پیشەو خوورەوشتو دەمەقاڵەکانیان دەزانی، بۆیە داوات لێدەکەم بەسنگفراوانیەوە گوێم لێبگری. [٤] هەموو جوولەکەکان لەسەرەتاوە پەروەردەکردنو گەورەبوونم دەزانن. هەروەها دەزانن لەمندااڵیەوە چۆن لەناو گەلەکەم لەقودس ژیاوم. [٥] جا چونکە لەسەرەتاوە دەمناسن، گەر بیانویستایە شایەتیاندەدا کەوا من لەسەر توندوتیژترین ڕێگای ئاینەکەمان ژیاوم وەك فەریسییەك. [٦] ئێستاش وا حوکم دەدرێ بەسەرم لەسەر ئەو هیوایەی هەمە بەو بەڵێنانەی خودا بەباوباپیرانی داوە، [٧] ئەوەی هێشتا دوانزە هۆزەکەی ئیسرائیل هیوایان پێیەتیو شەو و ڕۆژ خودای بۆ دەپەرستن، لەبەر ئەم هیوایە جوولەکەکان تاوانبارم دەکەن ئەی پادشا. [٨] بۆچی باوەڕ ناکەن خودا مردووان هەڵدەستێنیتەوە؟ [٩] ئەو کاتە منیش لەو باوەڕەدا بووم دەبێ ئەوپەڕی کۆششبکەم بۆ بەربەرەکانی ناوی عیسای ناسیری. [١٠] هەستام بەجێبەجێکردنی پلانەکانم لەقودس بەدەسەلاتێك لەسەرۆك کاهینەکان بوو، ژمارەیەکی زۆرم لەخوشکو برا پیرۆزەکان خستە بەندیخانە. هەروەها

دەنگی ڕەزامەندیم دەدا کاتێ لەسێدارەیان دەدان.[11] لەهەموو کەنیشتەکان زۆر ئازارمداون تا ناچاری کفرکردنیان بکەم. کینەم گەیشتە پلەیەك بەرامبەریان تا وای لێکردم دەریان بکەمە دەرەوەی شارەکانی ناوچەکە.[12] بەدەسەلاتو مۆڵەتی سەرۆك کاهینەکان بەرەو شاری دیمەشق ڕۆیشتم،[13] ئەوسا ئەی پادشا، نیوەڕۆ بەرێگاوە ڕووناکییەکم بینی، تیشکی زیاتر بوو لەڕووناکی ڕۆژ دەوروبەری خۆمو ئەوانەی لەگەڵم بوون ڕووناك کردەوە،[14] ئیتر هەموومان بەسەر زەویدا کەوتین. دەنگێکم بیست بەزمانی عیبری بانگی کردمو ووتی: شاول، شاول، بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟ ئازاری خۆت دەدەی کاتێ جووتە دژی نەقیزە لێدانم باوێی*.[15] ئینجا پرسیارم کرد: تۆ کێیت گەورەم؟ خوداوەند ووتی: من ئەو عیسایەم کە تۆ دەیچەوسێنیتەوە.[16] هەستە بەپێوە ڕاوەستە، من بۆت دەرکەوتم تا بتکەم بەخزمەتکاری خۆمو شایەتی بۆ ئەو شتانە بدەی کەبینیت، هەروەها شایەتی بۆ ئەو شتانەش بدەی کە لەداهاتوودا بۆت دەردەکەوێ.[17] جا ڕزگارت دەکەم لە گەلەکەتو لەو میللەتانەی تێستا تۆیان بۆ دەنێرم،[18] تا چاویان بکەیتەوە بۆ ئەوەی لە تاریکی بگەڕێنەوە بۆ ڕووناکی، لەژێر دەستی شەیتانەوە بۆ لای خودا، ئەوسا لێخۆشبوونی گوناه بەدەستدەهێنن، هەروەها بەشیان دەبێت لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون بەباوەڕیان بەمن.

[19](ئەی ئەغریاسی پادشا، لەوکاتەوە بەڕێچی بینینی ئاسمانی ناکەم.[20] ئەو مەسەلەشم یەکەم جار بەدانیشتوانی دیمەشق ڕاگەیاند، ئینجا دانیشتوانی قودسو هەموو ناوچەی یەهودیە، پاشان میللەتانیش. تا تۆبە بکەنو بۆ لای خودا بگەڕێنەوە، هەروەها کرداری باش بکەن شایانی تۆبەکردنەکەیان بێ.[21] لەبەر ئەم هۆیە جوولەکەکان لە پەرستگادا گرتمیانو هەوڵی کوشتنیاندام،[22] بەلأم خودا تا ئەمڕۆ یارمەتی داومو وا لێرە وەستاوم شایەتی بۆ گەورەو بچووك دەدەم،

* پەندێکی یۆنانیە بۆ بەرهەڵستی کردنی بێ سوود بەکاردێت.

هیچی‌کە نالێم جگە لەوەی موساو پێغەمبەران ووتویانە سەبارەت بەوەی ڕووەدا، [٢٣]مەسیح دەبووایە ئازاری بکێشایەو یەکەم کەس بێ لەتێو مردووانەدا زیندوو بێتەوەو ڕوونا کی ئاشکرا بکات بۆ جوولەکەو میللەتانیش.) [٢٤]کاتێ پۆڵس بەم قسانە بەرگری لە خۆی دەکرد، فستوس قسەکەی پێبڕیو بەدەنگێکی بەرز ووتی: (پۆڵس دەڵێی شێت بووی! زۆری زانایت شێتی کردویت.) [٢٥]پۆڵس ووتی: (ئەی فستۆسی خاوەنشکۆ من شێت نیم، من قسەی ڕاستودروست دەکەم. [٢٦]چونکە ئەم پادشایەی تێستا قسەی لەگەڵ دەکەم، هەموو ئەو شتانەی باسی دەکەم دەیزانێ، من دڵنیام لەمانە هیچ شتێکی لاشاراوە نییە، چونکە لەسووچێکی تاریك ڕووی‌نەداوە. [٢٧]ئەی ئەغریاسی پادشا، باوەڕت بەپێغەمبەرەکان هەیە؟ من دەزانم تۆ باوەڕت پێیان هەیە).

[٢٨]ئەغریاس لەوەڵامدا ووتی: (لەو باوەڕەدای لەم ماوە کەمەدا دەتوانی بمکەی بە مەسیحی؟) [٢٩]لەوسا پۆڵس ووتی: (گەر کەم بێ یا زۆر، لەپێناوی تۆ و هەموو ئەوانەی لێرە ئامادەن بۆ خودا نوێژ دەکەم تا وەك منتان لێ بێت، بەڵام بەبێ ئەم کۆت‌و زنجیرە.)

[٣٠]دوای ئەمە پادشاو فەرمانڕەواو بەرنیکیو ئامادەبوان هەستان، [٣١]هۆڵەکەیان بەجێهێشت، بەیەکتریان دەووت: (ئەم پیاوە شتێکی وای نەکردووە شایانی مردن یاخود بەندیخانە بێ.) [٣٢]ئینجا ئەغریاس بە فستوسی ووت: (گەر پێتو ئەم پیاوە داواکاریەکەی بۆ قەیسەر بەرز نەکردایەوە لەوانەبوو ئازاد بکرایە.)

گەشتی پۆڵس بەرەو ڕۆما

٢٧ لەکۆتایدا بڕیاردرا بەڕێگای دەریا بڕۆین بۆ ئیتالیا، سەرپەڵێك ناوی یولیۆس بوو پۆڵسو هەندێ لەبەندکراوەکانی کەی درایە دەست، ئەمیش سەر بەلەشکری ئۆغوستوس بوو. [٢]ئینجا سواری کەشتیەك بووین لەشاری ئەدرامیتەوە هاتبوو، بەرەو بەندەری ناوچەی ئاسیا دەڕۆیشت. لەگەشتەکە ئەستەرخۆسمان لەگەڵبوو خەڵکی شاری تەسالۆنیکی ناوچەی مەکدۆنیا

بوو. [۳]بۆ بەیانی گەیشتینە شاری سەیدا. یولیۆسی سەرپەل لەگەڵ پۆڵسدا باش هەڵسوکەوتی دەکرد، هەروەها ڕێگایدا سەردانی هاوڕێیەکانی بکات لەشاری سەیدا تا ئەوەی پێویستی پێیەتی لێیان وەربگرێ. [٤]لەبەندەری سەیدا سواربووین، بە قەراغی قوبرسدا ڕۆیشتین، چونکە ڕەشەبا بەرەو ڕوومان دەهات. [٥]دوای ئەوەی دەریای تەنیشت ناوچەی کیلیکیەو پەمفیلیەمان بڕی، گەیشتینە بەندەری میرا لەناوچەی لیکیە. [٦]لەوێ سەرپەلەکە کەشتییەکی بینی لەئەسکەندەریەوە دەهات بەرەو ئیتالیا دەڕۆیشت، ئێمەش سواری‌بووین، [۷]کەشتییەکە بەهێواشی بەچەند ڕۆژێك بردینی، دوای هەوڵدان نزیك قەراغی شاری کەندیلوس بووینەوە، بەڵام ڕەشەباکە نەیهێشت بچینە بەندەرەکە ئیتر نەمانتوانی لەوێ دابەزین، ئینجا بەردەوام ڕۆیشتین بە نزیك قەراغی دورگەی کریت، لەلای کەنداوی سەلمونیە. [۸]پاش هەوڵداتێکی زۆر گەیشتینە شوێنێك پێی‌دەووترێ بەندەرە یێ‌ترسەکان کەوتۆتە نزیك شاری لەسائیە.

[۹]جا چونکە لەوێ ماوەیەکی زۆر ماینەوە تا کاتی ڕۆژووگرتن بەسەرچوو، گەشتکردن بەناو دەریا ترسناك بوو، لەبەرئەوە پۆڵس ئامۆژگاری کردنو [۱۰]ووتی: (ئەی پیاوان، ئێستا لەگەشتەکەمان ترس‌و زیانێکی گەورە دەبینم، تەنها بۆ سەر کەشتی‌و بارەکەی نا، بەڵکو لەسەر ژیانیشمان.) [۱۱]بەڵام سەرپەلەکە باوەڕی بە کەشتیوانو خاوەن کەشتییەکە زیاتر دەکرد، وەك لەقسەکانی پۆڵس. [۱۲]جا چونکە بەندەرەکە باش نەبوو بۆ بەسەربردنی وەرزی زستان، زۆربەی کەشتیوانەکان بڕیاریاندا بەجێی بهێڵن، بە هیوای ئەوەی بگەنە بەندەری فینکس هەتا وەرزی زستانی تیادا بەسەربەن، ئەم بەندەرەش لەدورگەی کریت بوو ڕەشەبای باشووری ڕۆژئاواو باکووری ڕۆژئاوا دەیگرتەوە.

گەشتێکی ترسناك

[۱۳]ئینجا لەباشورەوە شنە بایەك هەڵیکرد، کەشتیوانەکان وایانزانی ئەم شنەبایە بەخواستی خۆیان دەگەێنێ،

لەنگەرەکەیان بەرزکردەوە، ئەوسا بەنزیك قەراغی دورگەی کریتدا ڕۆیشتن.

[14]بەڵام دوای ماوەیەکی کەم گەردەلوولێك ناسراوە بەڕەشەبای باکووری ڕۆژهەڵات لەلای دوورگەکەوە هەڵی کردو [15]لەکەشتییەکەیدا ئیتر کەشتییەکە نەیتوانی بەرەنگاری بکات، خۆمانداو بەدەستەوەو ڕەشەباکە هەڵیگرتین، [16]بۆ شوێنێکی نزیك لەدورگەیەکی بچووك ناوی کودا بوو. پاش هەوڵدان توانیمان بەلەمە ڕزگارکەرەکە بەرزکەینەوە بۆ ناو کەشتیەکە. [17]ئینجا کەشتیوانەکان خێرا ئەوەی پێویست بوو هەستان بەکردنی، ناوەڕاستی کەشتییەکەیان بەگوریس بەست. لەترسی ئەوەی نەوەکو ڕەشەباکە پاڵ بە کەشتیەکەوە بنێ بۆ ناو لەم جۆرە کانی قەراغی دەریا، ئیتر چادرو گوریسی کەشتیەکەیان هێنایە خوارەوە، [18]بۆ بەیانی ڕەشەباکە بەهێز بوو، دەستیانکرد بە سووك کردنی بارەکە. [19]لەڕۆژی سێیەمیش بەدەستی خۆیان کەلوپەلی کەشتیەکەیان فڕێدا. [20]بەڵام ڕەشەباکە ڕۆژ بەڕۆژ بەهێزتر دەبوو، تا وای لێهات چەند ڕۆژێك تیشك ڕۆژو ئەستێرەمان نەبینی، ئیتر هەموو هیوای ڕزگاریمان بڕا.

[21]کاتێ خەڵکەکە ماوەیەکی درێژ بوو نانیان نەخواردبوو، پۆڵس هاتە لایانو ووتی: (یاوەکان، دەبووایە گوێتان لەقسەکانی من بگرتایەو دورگەی کریتتان بەجێنەهێشتایە، ئەوسا دووردەبوون لەم ئازارو زیانە. [22]لێرە ئاگادارتان دەکەمەوە تا ووره بەرنەدەن، کەستان ژیانی تیادا ناچێ، تەنها کەشتیەکە نەبێ. [23]چونکە ئەمشەو فریشتەی خودا هاتە لام، ئەو خودایەی سەربە ئەوەو دەیپەرستم، [24]پێیووتم: ئەی پۆڵس مەترسە! تۆ دەبێ ئامادەیی لەبەردەم قەیسەر. خودا ژیانی هەموو ئەوانەی پێت بەخشی کە لەگەڵت لەکەشتیەکەدان. [25]کەواتە ئەی برادەران ووڕەتان بەرزبێ چونکە من باوەڕ بەخودا دەکەم، ئەوەی پێیووتوم جێبەجێ دەبێ، [26]بەڵام دەبێ خێرا بگەینە دوورگەیەك.

[27]دوای ئەوەی چواردە شەو ڕەشەبا لەدەریای ئەدریا پاڵی پێوە دەنابن بۆ شوێنی کە نەمانەزانی، لەنیوە شەو کەشتیەوانەکان وایانزانی

لەووشکانی نزیك دەبنەوە. [۲۸]ئینجا قولاپی ئاوەکەیان پێوا سەیریان کرد بیست پێیە. پاش ماوەیەکی کەم قولاپیەکەیان پێوا بیستیان پانزە پێیە. [۲۹]ئەوسا ترسان کەشتیەکە خۆی‌بدا لە بەرد، لەبەرئەوە لەکۆتایی کەشتیەکەوە چوار لەنگەریان خستە ئاوەکەوە تا کەشتیەکە ڕابگرێ، ئیتر دەپارانەوە تا ڕۆژیان لێهەڵبێ. [۳۰]کەشتیوانەکان هەوڵیاندا لە کەشتیەکە هەڵبێن، بەلەمێکیان شۆڕکردە خوارەوە بۆ ناو دەریاکە بە بیانوی ئەوەی دەیانەوێ چەند لەنگەرێك لەپێشەوەی کەشتیەکە شۆڕکەنەوە. [۳۱]لەویدا پۆڵس بە سەرپەڵو سەربازەکانی ووت: (گەر بێتو ئەم کەشتیوانانە لەکەشتیەکەدا نەمێننەوە، ڕزگارتان نابێ.) [۳۲]ئەوسا سەربازەکان پەتی بەلەمەکەیان بڕیو ڕێیاندایە ناو ئاوەکە. [۳۳]کاتێ خەریك‌بوو ڕۆژهەڵدەهات، پۆڵس داوای لەهەمووان کرد نان بخۆن، ئینجا پێی‌ووتن: (ئەوە چواردە ڕۆژە لێوە چاوەڕێ دەکەنو هیچتان نەخواردووە، [۳۴]بۆیە داواتان لێدەکەم نان‌بخۆن، تاهێزتان بێتەبەرو کەستان تاڵێ لەقژی سەری نافەوتێ.) [۳۵]ئەوسا نانێکی هەڵگرت، سوپاسی خودای‌کرد لەبەردەم هەمووان، لەتەتی‌کردو دەستی‌کرد بەخواردن، [۳۶]بەمە ئەوان هەموو ووڕەیان بەرزبووەوەو نانەکەیان خوارد. [۳۷]ژمارەمان لەکەشتیەکە دووسەدو شەستو حەوت کەس بوو.

[۳۸]دوای ئەوەی تێربوون، ئەو دانەوێڵەی پێیان‌بوو ڕێیان‌دایە ناو دەریا، تا باری کەشتیەکە سووکبێ.

نێکشکانی کەشتیەکە

[۳۹]کاتێ ڕۆژبووەوە، کەشتیوانەکان نەیانزانی لەچ شوێنێکدان، بەڵام کەنداوێکیان بینی بەنەری هەبوو، ئەوسا بڕیاریاندا گەر بتوانن پاڵبنێن بە کەشتیەکە بۆ ئەوێ، [۴۰]لەو کاتەدا لەنگەرەکانیان ڕێدایە ئاوەکەو وازیان لێهێنا، لەهەمان کات گوریسی ئەو تەختەیان شل‌کرد کە بەکۆتایی کەشتیەکە بەسترابوو یارمەتی ڕێلەك ڕۆیشتنی کەشتیەکەی دەدا، ئینجا چادری بچووکی کەشتیەکەیان ڕووەو ڕەشەباکردو بەرەو قەراغی دەریا ڕۆیشتن. [۴۱]بەڵام کەشتیەکە گەیشتە شوێنێکی لماوی کەم ئاو، پێشەکەی

گیربوو ئیتر نەجوڵا، لەهەمان کات تۆندی شەپۆل پشتەکەی پارچە پارچەکرد. [۴۲]سەربازەکان پلاتیان دانا بەندکراوەکان بکوژن هەتا کەسیان بە مەلە نەڕوا بۆ قەراغی دەریاو لەوێ ڕابکا، [۴۳]بەڵام چونکە سەرپەلەکە دەیویست پۆڵس بمێنێ، لەبەرئەوە ڕڵی لەسەربازەکان گرت ئەمە بکەن، فەرمانیدا بە مەلەوانەکان پێش ئەوانی کە بە مەلە بگەنە ووشکانی، [۴۴]ئینجا ئەوانی کە بەتەختە یاخود بەپارچەکانی کەشتیەکە. ئیتر بەم شێوەیە هەموو بە ساغی گەیشتنە ووشکانی.

لە دورگەی ماڵتا

۲۸ دوای ئەوەی ڕزگارمان بوو زانیمان ئەو شوێنەی گەیشتوینەتێ دورگەی ماڵتایە. [۲]دانیشتوانی دورگەکە بەڕووخۆشییەکی گەورەی بێهاوتا پێشوازیان لەنامۆکان کرد. بەخێرهاتنیان کردین، ئاگریان بۆ کردینەوە، چونکە باران دەباریو ئاوهەوا ساردبوو.

[۳]ئینجا پۆڵس هەندێ تەختەی کۆکردەوە، کاتێ خستیە ئاگرەکە مارێك بەهۆی گەرمی ئاگرەکەوە هاتەدەرموە، ئاگرەکە پاڵیانابوو، خۆی لەدەستی ئالاند. [۴]خەڵکی ماڵتا مارەکەیان بینی خۆی هەڵواسی بوو بە دەستیەوە، بەیەکتریان ووت: (بێگومان ئەم کابرایە پیاوکوژە، بەڵام دادپەروەری ناهێڵێ بژی دوای ئەوەی لەدەریا ڕزگاری بوو.) [۵]پۆڵس مارەکەی ڕاوەشاندە ناو ئاگرەکە بێئەوەی تووشی ئازار بێ. [۶]ئەوانیش چاوەڕێیان کرد لەشی بئاوسێ یا لەپڕ بە مردوویی بکەوێ. بەڵام چاوەڕێ کردنەکەیان درێژەی خایاند، بێئەوەی هیچ زیانێکی پێ بگات، ئەوسا بیروڕایان گۆڕی بەرامبەریو ووتیان: (ئەمە خودایەکە!)

[۷]لە نزیك ئەو شوێنە کێڵگەیەکی لێبوو هی پۆبلیوسی گەورەی دورگەکە بوو، ئەو بانگی کردینو سێ ڕۆژ میوانداری کردین. [۸]وا ڕێکەوت باوکی پۆبلیوس نەخۆش بوو لە جێگەدا کەوتبوو زۆر سکی دەچوو تای لێهاتبوو. پۆڵس دیدەنی کردو نوێژی کرد، دەستی خستە سەر سەریو چاکی کردەوە. [۹]کاتێ ئەمە ڕوویدا،

نەخۆشەکانیتری دورگەکە هاتنە لایو چاکبوونەوە، [10]دیاری زۆریان پێدایین، هەروەها لەکاتی ڕۆیشتنمان ئەوەی بۆ گەشتەکەمان پێویستمان پێبوو پێمانیاندا.

لەماڵتاوە بۆ ڕۆما

[11]دوای سێ مانگ لەئەسکەندەریە سواری کەشتیەك بووین، وەرزی زستانی لە ماڵتا بەسەربرد بوو، وێنەی دووانەی لەسەربوو. [12]کاتێ گەیشتینە شاری سیراکوسا سێ ڕۆژمان تیادا بەسەربرد، [13]ئینجا بە نزیك قەراغی دەریا ڕۆیشتین تاکو گەیشتینە شاری ڕیغیون. بۆ بەیانی بای خواروو هەڵیکرد، بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتینە شاری پوتیولی. [14]لەوێ هەندێ لەبرایانمان بینی، داوایان لێکردین حەوت ڕۆژ لایان بمێنینەوە، جا بەم شێوەیە گەیشتینە ڕۆما. [15]کاتێ لەوێ برایان بیستیان گەیشتوین، هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازیمان لەگۆڕەپانی ئەپیوس و لە سێ خانەکان. کە پۆڵس ئەوانی بینی سوپاسی خودای کردو ووڕەی بەرزبووەوە.

پۆڵس لەڕۆما

[16]کاتێ گەیشتینە ڕۆما، سەرپەلەکە ڕێگایدا پۆڵس لەماڵێکی تایبەت بمێنێتەوە لەگەڵ ئەو سەربازەی پاسەوانی دەکات. [17]دوای سێ ڕۆژ پۆڵس پێشەوایانی جوولەکەی بانگکرد، پێیووتن: (ئەی برایان، لەگەڵ ئەوەشدا ئەوەی خراپ بێ دژی گەلو خووڕەوشتی باوباپیران نەمکردووە، کەچی بەندکراوم لەقودسو دراومەتە دەستی ڕۆمانیەکان، [18]ئەوانیش سەیری مەسەلەکەیان کردمو ویستیان ئازادم بکەن، چونکە هیچ تاوانێکم لەسەر نییە شایانی لەسێدارەدانم بێ. [19]بەڵام جوولەکەکان ناڕازی بوون، ئەوسا ناچار بووم داواکاریەکەم بیمە لای قەیسەر. ئەمەش ئەوە ناگەیێنێ شکات لەنەتەوەی خۆم بکەم بەشتێك. [20]جا لەبەرئەوە داوامکرد بتانبینمو قسەتان لەگەڵ بکەم، چونکە من لەپێناوی هیوای ئیسرائیل ئاوا بەندکراوم.)

[21]ئەوانیش ووتیان: (دەربارەی تۆ هیچ نامەیەکمان لەوڵاتی یەهودیە وەرنەگرتووە، هەروەها نێررراو لەلایەن برایانمانەوە نەهاتووە بەشتێك دەربارەی

تۆ هەواڵمان بداتێ، یاخود شکاتت لێبکات. [٢٢]بەڵام پێمان خۆشە گوێ لەڕات بگرین، چونکە دەزانین خەڵك لەهەموو شوێنێك بەربەرەکانی ئەم بیروڕایە دەکەن.)

[٢٣]کاتێ ئەوان ڕۆژێکیان بۆ دیاری کرد، لەو ڕۆژەدا خەڵکێکی زۆر بۆ لای پۆڵس هاتن. ئەویش لەبەیانییەوە تا تێوارە قسەی بۆ دەکردنو سەبارەت بەپادشاهێتی خودا شایەتی دەداو هەوڵی ڕازیکردنیدان بەو کاروبارانەی تایبەتە بەعیسا بەهۆی تەوراتی موساو پەرتووکی پێغەمبەران. [٢٤]جا هەندێ لەوانە باوەڕیان بە قسەکانی هێنا، هەندێکیشیان باوەڕیان نەهێنا. [٢٥]ئەوسا دووبەرەکی کەوتە ناویانەوە، ئینجا ڕۆیشتن دوای ئەوەی پۆڵس پێیووتن: (ڕۆحی پیرۆز ڕاستی کردووە، بەزمانی ئەشعیای پێغەمبەر بەباوباپیرانتانی ووتوە: {[٢٦]بڕۆ لای ئەم گەلەو پێی بڵێ: گوێگرتن گوێ دەگرن، بەڵام تێناگەن: سەیر کردن سەیر دەکەن، بەڵام نابینن! [٢٧]چونکە دڵی ئەم گەلە ڕەق بووەو گوێیان قورس بووە، چاویان نوقاندووە هەتا بەچاویان نەبینن، بەگوێیان نەبیستن بەدڵیان تێنەگەنو بۆ لام بگەڕێنەوە، ئەوسا منیش چاکیان بکەمەوە.}

[٢٨]با زانراو بێت لاتان، خودا ڕزگاری خۆی نارد بۆ ئەوانەی جوولەکە نین، ئەوانیش گوێی بۆ دەگرن.)

[[٢٩]کاتێ پۆڵس ئەمەی ووت، جوولەکەکان ئەوێیان بەجێهێشتو بووە دەمەقاڵێ لەتیوانیان.]

[٣٠]پۆڵس دوو ساڵی تەواو لەو ماڵەی بەکرێی گرتبوو مایەوە، پێشوازی لەهەموو ئەوانە دەکرد کە دەهاتن بۆ دیدەنی، [٣١]هەروەها پادشاهێتی خودای ڕادەگەیاند، بەچاونەترسیو سەربەستییەوە سەبارەت بە خوداوەند عیسای مەسیح فێری دەکردن.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما

کاتێ پۆڵس بەرەو ڕۆما دەچوو، بۆ ئەوەی لەوێوە بۆ ئیسپانیا بڕوات. ئەم نامەیەی نووسیو هیوای وابوو یارمەتی بدرێ لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی ڕۆما تا بتوانی بەردەوام بێ لەگەشتەکەی بۆ ئیسپانیا. مەبەستی بوو لەڕۆما دەستبکات بەقێرکردنی باوەڕداران و هانیان بدات و بەشداریان بکات لەباوەڕەکەیان. بۆیە ئەم نامە درێژەی بۆ نووسین، تا ئینجیلیان بداتێ، ئەوەی مزگێنی پێدەدات.

ئەم نامەیە ناوەڕۆکی ئینجیل شیدەکاتەوە، واتە ئەو مزگێنییەی تایبەتە بەو ڕێگایەی خودا داینـاوە بۆ بێتاوانکردنی مرۆڤ. ئەم بێتاوانکردنەش تەنها بەباوەڕە بەقوربانیەکەی عیسای مەسیح، ئەمەش بۆ هەمووانە بەبێ جیاوازی، لەبەر ئەوەی هەموو مرۆڤێك لەژێر دەسەڵاتی گوناهەو شایانی مردنە، لەبەر ئەمە پێویستە ئەم ئینجیلە بەهەموو کەسێك ڕابگەیەنرێ.

ئینجیل بەپێی ئەم نامەیە بەرەکەتی خودا ڕادەگەیەنێ کە گوناهبار بێتاوان دەکات لەسەر ئەو باوەڕەی هەیەتی و سزای مردنی لەسەر هەڵدەگرێ و لەگوناهەکانی خۆشدەبێ هەروەها یارمەتی دەدات زاڵبێ بەسەر گوناهدا. پاشان ئەم نامەیە دەریدەخات کە بێتاوانکردن چەند ئەنجامی پیرۆزی هەیە وەکو: ئاشتبوونەوە لەگەڵ خوداو هیوا بەشکۆمەندی خودا. کۆتایی نامەکەش ئامۆژگاری هەڵسوکەوت کردنە بەهێزی ئینجیلی شکۆدار، کە ڕاستودروستی خودا بەکردەوە بۆ ئەوانی دیکە دەردەخات.

مزگێنی خودا

١ لەپۆڵس بەندەی عیسای مەسیح، نێراوی بانگکراو و تەرخانکراو بۆ ئاشکراکردنی مزگێنی خودا، [٢] ئەو مزگێنییەی دەمێکە خودا بەڵێنی داوە بەهۆی پێغەمبەرەکانی لەکتێبی پیرۆز، [٣] ئەمەش تایبەتە بەڕۆڵەکەی کە لەبارەی مرۆڤایەتیەوە لەنەوەی داود پەیدابوو، [٤] هەروەها لەبارەی ڕۆحی پیرۆزەوە دەستنیشانکراوە کە ئەو ڕۆڵەی خودایە بەهۆی هێزو توانای هەستانەوەی لەنێو مردووان، عیسای مەسیحی خوداوەندمان، [٥] ئەوەی

بەهۆیەوە بەرەکەتمان وەرگرت تاکو ببین بەتیرراو لەپێناوی ناوی، تاهەموو گەلان بانگ بکەین بۆ گوێرایەڵی باوەڕ، [٦]لەناو ئەوان تێوەش لەلایەن عیسای مەسیحەوە بانگکراون.

[٧]بۆ هەموو ئەوانەی لە ڕۆمان، خۆشەویستانی خوداو بانگکراو تا پاکوپیرۆز بن. با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێت.

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

[٨] لەپێش هەموو شتێك لەپێناوی هەمووتان سوپاسی خودام دەکەم بەهۆی عیسای مەسیح، چونکە باوەڕتان لەهەموو جیهان بڵاوبووەتەوە. [٩]ئەو خودایەی بەڕۆحم خزمەتی دەکەم لەمزگینی ڕۆڵەکەی، ئەو شایەتی منە چۆن من هەموو کاتێ لەنوێژ باستان دەکەم. [١٠]لەخودا دەپاڕێمەوە، تێستا بەخواستی خۆی ڕێکی بخا، بێم بۆ لاتان. [١١]من تامەزرۆی بینینتانم تا بەرەکەتی ڕۆحیتان پێ ببەخشم بۆ جێگیربوونتان، [١٢]تا بەکتری هانبدەینو دڵنەوایی یەکتر بکەین بەو باوەڕەی هەمانە.

[١٣]ئینجا ئەی برایان، نامەوێ لێتان شاراوە بێ، زۆر جار هەوڵم داوە بێم بۆ لاتان تا لەتێوان تێوەشدا بەرووبوومم هەبێ وەك چۆن لەتێوان میللەتانی دیکەدا هەمە، بەڵام تا تێستا ڕێك نەکەوتووە. [١٤]من قەرزاری ئەوانم کە یۆنانیو بەربەرن، داناو گێلن. [١٥]جا لەبەرئەوە بە هەموو توانایەکەو بەو پەڕی ئارەزووەوە دەمەوێ مزگینی بەتێوەش بدەم، تێوەی دانیشتووی شاری ڕۆما.

مزگینی توانای خودایە

[١٦]من شەرمم بەمزگینی نییە، چونکە ئەو مزگینییە توانای خودایە بۆ ڕزگاربوونی هەموو ئەوانەی باوەڕیان هەیە، یەکەمجار بۆ جوولەکە ئینجا بۆ یۆنانی هاتووە. [١٧]چونکە تێایدا دادپەروەری خودا دەرکەوتووە، ئەمەش لەباوەڕەوە هەڵدەقوڵێو بەرەو باوەڕ دەچێ، هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەوەی بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، دەژی.}

تووڕەیی خودا بۆ هەمووانە

[١٨]چونکە تووڕەیی خودای

لەئاسمانەوە دەرخست بەرامبەر هەموو ئەوەی خەڵك دەیكات لەخودانەناسی‌و گوناه، ئیتر بەمە ڕووی ڕاستی بەگوناه دەگرن، [١٩]چونكە زانینی خودا تیایاندا دیارە، لەبەرئەوەی خودا بۆی دەرخستوون. [٢٠]بەڵام ئەوەی لەكاروباری خوداییدا ناتینێ، توانای هەمیشەیی‌و خودایەتی، ئەمەش لەدروستكردنی جیهانەوە بەڕوونی بینراوە، مێشك تێیدەگات بەهۆی ئەو شتانەی دروستبوون، تاوای لێهات خەڵك بێبیانو مانەوە.

[٢١]لەگەڵ ئەوەی خودایان ناسی بوو، ستایشیان نەدەكرد وەك خودا، هەروەها سوپاسیان نەدەكرد، بەڵكو بێمێشكانە بیریان دەكردەوە، ئەمەش دڵە پووچەكانیانی پڕكردبوو لەتاریكی. [٢٢]خۆیان بەدانا دەردەخست، بوون بەگێل، [٢٣]شكۆمەندی خودای نەمریان گۆڕیەوە بە پەیكەری وێنەی مرۆڤی لەناوچوو و بەباڵندەو چوارپێ‌و خشۆك.

[٢٤]ئیتر لەبەرئەوە خودا بەهۆی هەوەسی دڵیان ئەوانی دایەدەست گلاوییەوە، تا سووكایەتی بەلەشی خۆیان بكەن لەتێوان خۆیان. [٢٥]بەوەی ڕاستی خودایان بەدرۆ گۆڕیەوەو دروستكراویان پەرست‌و خزمەتیان‌كرد لەجیاتی دروستكەر، ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە. ئامین.

[٢٦]لەبەرئەوە خودا ئەوانی دایەدەست هەوەسێكی سووك. تا ژنەكانیان وایان لێهات بەكارهێنانی لەشیان لەشێوەی سروشتی بۆ شێوەی ناسروشتی گۆڕی، [٢٧]هەروەها پیاوەكان جووت‌بوونیان بە شێوەی سروشتی لەگەڵ ژنەكانیان پشتگوێ‌خست، بەمەلەزەت‌و ئارەزووی یەكتریان خۆش دەكرد. پیاو لەگەڵ پیاو بەدڕەوشتی دەكرد، ئەوسا ئەوان شایانی ئەوە بوون سزایەكی دادپەروەرانە وەرگرن بەرامبەر بەگوناهیان.

[٢٨]لەبەر ئەوەی ئەوان بۆ ناسینی خودا هیچ بایەخێكیان نەدا، ئیتر خودا ئەوانی دایە دەست مێشكێكی گەندەڵ تاكو خراپەكاری بكەن. [٢٩]پڕبوون لەهەموو گوناهو خراپەیەك لەداوێنپیسی‌و چاوچنۆكی، دڵیان چاوپیسی‌و كوشتن‌و دوژمنایەتی‌و قێڵبازی‌و خراپەی لێدەڕژا. [٣٠]ئەوانە چەنەبازو قسەگێڕەوەن، ڕقیان لەخودا

بـــوو، جێنۆفـــرۆش‌و لووت‌بـــەرز، شـــانازیکەرو داهێنـــەری خراپـــەو گوێرایەڵ نەبوونی دایك‌و باوك بـــوون، [٣١] بێ‌مێشکن، بێ‌متمانـەن، بێ‌هەســتـو سۆزو بێ‌بەزەیی. [٣٢] لەگەڵ ئەوەش کـە دەزانن حوکمـی دادپەروەرانـەی خـودا مردنە بەسەر ئەوانەی ئەم جۆرە کارانـە دەکـەن، هێشتا خۆیان لـەکردنی ئـەو کارانـە دوورناخەنـەوە، بـەڵکو ڕازیـــن بەوانەی دەیکەن.

حوکمی دادپەروەرانەی خودا

٢ کەواتە هیچ بیانویەکت نییـە ئـەی ئـەو مرۆڤـەی حوکـــم بەسەر خەڵکی دەدەیت، چونکە کـاتێ حوکم بەسەر خەڵکی دەدەیت، خۆت تاوانبـار دەکـەیت، لەبەرئـەوەی تـــۆ حوکـــم بەســـەر خـــەڵکی دەدەیـــت، خۆشت هەمان شت دەکەیت. [٢] بـەڵام ئێمـە دەزانیـن حوکمـی خـــودا ڕاســتە بەسەر ئەو کەسانەی ئـەم جـۆرە شـتانە دەکـەن. [٣] ئـەی ئـەو مرۆڤـەی حوکـــم بەسەر ئەوانـە دەدەیـت کـە ئـەم جـۆرە شتانە دەکـــەن‌و خۆشـت هـــەمان شـت دەکەیت، ئایا وا دەزانـی تـۆ ڕزگـارت دەبـێ لـەحوکمی خـــودا؟ [٤] یـــاخود بەچاوی ســـووك سـەیری دەوڵەمـەندی نـــەرمونیانی‌و دانبـــەخۆگرتن‌و ئـــارامی خـــودا دەکـــەیت؟ ئایـــا تـــۆ نـــازانی نـــەرمونیانی خـــودا هـــانت دەدا بـــۆ تۆبەکردن؟

[٥] بـەڵام تـــۆ لەبـــەر دڵڕەقـــی‌و تۆبـــە نـــەکردنت، تووڕەیـــی بـــۆ خـــۆت کۆدەکەیتـەوە بـۆ ڕۆژی تووڕەبـــوون، ئـــەو ڕۆژەی ســـزای دادپەروەرانـــەی خودای تیا دەردەکەوێ. [٦] ئەوسـا هـەر مرۆڤێـك پاداشـتی خـۆی وەردەگـــرێ بەپێی کرداری. [٧] ژیانی هەتاهەتایش بـۆ ئەو کەسانە دەبێ کـە هـەوڵدەدەن بـۆ شـکۆمەندی‌و ڕێزگرتـن‌و نـەمری بـە بەردەوامبوونیان لەسەر کرداری چـاك، [٨] بـەڵام تووڕەیـی‌و ڕق بـۆ ئەوانـــەی هـەوڵی خۆویســتی دەدەن‌و ملکـەچی ڕاستی نابن بەڵام بـۆ گونـاه مـل شـۆڕ دەکەن. [٩] هـەروەها ناخۆشـی‌و تەنگانـە بۆ هەموو مرۆڤێکە کە ڕەفتاری خـراپ دەکات، یەکەمجار بۆ جوولەکە ئینجـا بۆ یۆنانی. [١٠] شکۆمەندی‌و ڕێزو ئاشتی بـۆ هـــەموو ئەوانـــەی چاکـــە دەکـــەن یەکەمجار بۆ جوولەکە ئینجـا یۆنـانی، [١١] چونکـــە خـــودا لایـــەنگیری کـــەس ناکات.

[١٢]هەموو ئەوانەی شەریعەتیان نییەو هەڵە دەکەن، بەیێ شەریعەت لەناودەچن. ئەوانەش کە شەریعەتیان هەیەو هەڵە دەکەن، هەر بەو شەریعەتە تاوانبار دەکرێن. [١٣]ئەوانەی شەریعەتیان بیستووە یێتاوان نین لەبەرامبەر خودا، تەنها ئەوانە نەبێت کە کاری پێدەکەن، ئەوانە یێتاوان دەبن. [١٤]جا کاتێ ئەوانەی جوولەکە نین، واتە ئەوانەی شەریعەتیان نییە، ئەوەی کە شەریعەت داوای دەکات، هەروەك شتێکی سروشتی لەسەری دەڕۆن، ئەوانە شەریعەتن بۆ خۆیان، هەرچەندە ئەوان ئەو شەریعەتەیان نییە. [١٥]دەریدەخەن ناوەڕۆکی شەریعەت لەدڵیان نووسراوە، ویژدانو بیریشیان لەناوەوە شایەتی بۆ ئەمە دەدات، ئەمەش جارێك تاوانباریان دەکات، جارێکی دیکە بەرگریان لێدەکات. [١٦]هەموو ئەم شتانەش لەو ڕۆژەدا دەبێ، کاتێ خودا حوکم بەسەر نهێنی خەڵکی دەدات بەهۆی عیسای مەسیح، بەپێی مزگینیم.

جوولەکەو شەریعەت

[١٧]بەڵام ئەی ئەوەی ناوی خۆت بەجوولەکە دەبەیت، پشت بەشەریعەت دەبەستی، شانازی بەخودا دەکەیت، [١٨]خواستی ئەو دەزانیتو چی باشە جیای دەکەیتەوە بەهۆی ئەوەی لەشەریعەت فێری بووی، [١٩]ئەگەر باوەڕت بەخۆت هەیە تۆڕێنیشاندەری کوێرانیو ڕووناکی بۆ ئەوانەی لە تاریکیدان، [٢٠]هەروەها فێرکەری نەزانەکانو مامۆستای منداڵانی، چونکە تۆ شێوەی زانیاریو ڕاستیت هەیە لەشەریعەت، [٢١]کەواتە تۆ، ئەی ئەو کەسەی خەڵکی فێر دەکەیت، بۆچی خۆت فێرناکەیت؟ لەکاتێکدا ئامۆژگاری دەکەیت :دزی مەکەن، کەچی خۆت دزی دەکەیت؟ [٢٢]ئەی ئەوەی دەڵێیت داوێنپیسی مەکەن، کەچی خۆت داوێنپیسی دەکەی؟ ئەی ئەوەی ڕقت لەبت دەبێتەوە، کەچی پەرستگاکان تاڵان دەکەی؟ [٢٣]ئەی ئەو کەسەی شانازی بەشەریعەت دەکەیت، کەچی دەتەوێ سووکایەتی بەخودا بکەیت بەوەی سەرپێچی شەریعەت دەکەیت؟ [٢٤]لەبەر ئەمە لەکتێبدا نووسراوە: {بەهۆی تێوەوە لەناو ئەوانەی

جوولەکە نین کفر بەناوی خودا دەکرێ.}
[٢٥]جا خەتەنەکردن کاتێ سوودی هەیە بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت بکەیت، بەڵام گەر تۆ بەپێچەوانەی شەریعەت ڕەفتار بکەیت، ئەو کاتە خەتەنەکردنەکەت وەک بێ خەتەنەی لێدێت. [٢٦]جا گەر هاتوو خەتەنە نەکراوان بەپێی شەریعەت ڕەفتاریان کرد، ئایا وەک خەتەنەکراوان دایان ناتێن؟ [٢٧]ئیتر ئەوەی لەبنەڕەت خەتەنەنەکراوە، بەڵام لەسەر شەریعەت دەڕوا، ئایا حوکم نادا بەسەر تۆی جوولەکە ئەی ئەوەی سەرپێچی شەریعەت دەکەیت هەرچەندە خاوەنی کتێبیت و خەتەنەکراوی؟
[٢٨]جوولەکە ئەوە نییە بەڕواڵەت جوولەکەیە، خەتەنەکراویش ئەوە نییە لەشی خەتەنەکراوە، [٢٩]بەڵام جوولەکەی ڕاستەقینە ئەوەیە لەدڵ جوولەکەیە، خەتەنەکردنیش خەتەنەکردنی دڵە کە بەڕۆح دەبێ نەک بەنووسراوی شەریعەت. جا ئەمە ئەو مرۆڤەیە کە ستایشی خودا بەدەست دەهێنێ نەک هی ئادەمیزاد.

سەرڕاستی خودا

٣ کەواتە، چاکەی جوولەکە کان چییە؟ هەروەها سوودی خەتەنەکردن چییە؟ [٢]زۆرە لەهەموو لایەکەوە. یەکەمیان ئەوەبوو خودا متمانەی بەجوولەکە هەبوو ووشەکانی خۆی خستە بەردەستیان. [٣]چی ڕوودەدا گەر هاتوو هەندێکیان بێباوەڕ بوون؟ ئایا بێباوەڕییان ڕێگا لەسەرڕاستی خودا دەگرێ؟ [٤]نەخێر! خودا هەمیشە ڕاستگۆیەو مرۆڤ هەمووی درۆزنە. هەروەک چۆن لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەی خودا، ڕاستی ووشەکانت دیارە کاتێ دەدوێی، هەروەها سەرکەوتووی کاتێ حوکمدەدەی.}
[٥]بەڵام گەر هاتوو خراپەکانمان ڕاستودروستی خودای دەرخست، ئەوسا چی دەڵێین؟ ئایا خودا زۆرداره گەر تووڕەیی خۆی بەسەرماندا بهێنێ؟ (لێرە وەک مرۆڤێک قسە دەکەم.) [٦]نەخێر! ئەگینا چۆن خودا جیهان حوکم دەدات؟ [٧]لەوانەیە یەکێک بیەوێ بڵێ: (گەر ڕێتو بەهۆی درۆی منەوە، ڕاستی خودا زیاتر دەرکەوێ،

بۆ شکۆمەندی ئەو، ئیتر بۆچی خودا تاوانبارم بکات وەک گوناهبارێك؟)
[٨]یان یەکێکی دیکە دەڵێ: (بۆچی خراپە نەکەین تاکو چاکەی لەدواوە بێ؟) هەروەك هەندێ کەس ئەم بوختانەمان بەدەموە هەڵدەبەستن و دەڵێن ئێمە وامان ووتوە. جا سزای ئەوانە دادپەروەرانەیە.

هیچ مرۆڤێك بێگوناه نییە

[٩]کەواتە، ئیتر چی؟ ئایا ئێمەی جوولەکە باشترین؟ نەخێر، چونکە جوولەکەو یۆنانی، وەك لەپێشا باسکراوە، هەمووبان ملکەچی دەسەلاتی گوناهن، [١٠]وەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:

{هیچ مرۆڤێك ڕاستودروست نییە،
تەنانەت یەکێکیش!
[١١]هەروەها یەکێك نییە تێبگات و یەکێك نییە بەدوای خودا بگەڕێ.
[١٢]هەموو خۆیان لەخودا دوورخستەوە،
جا لەبەرئەوە هەموو بێسوود بوون،
کەس کاری چاك ناکات،
نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.}
[١٣]{قوڕگیان گۆڕێکی کراوەیە،
لەزمانیان فێڵو تەڵەکەبازی دەڕژێ}،
{ژێویان پڕە لەژەهری ماری کوشندە}،
[١٤]{دەمیان پڕە لەنەفرەتو تاڵاوێ}،
[١٥]{قاچیان خێرایە بۆ خوێن ڕشتن،
[١٦]ڕێڕازیان هەمووخراپەو وێران کردنە،
[١٧]هەروەها ڕێگەی ئاشتی نازانن}،
[١٨]{ترسی خودایان لەبەر چاو نییە.}

[١٩]ئێستا دەزانین هەرچی شەریعەت دەیڵێ بەوانەی دەڵێ کە لەژێر سایەی شەریعەتدان، تا هەموو دەمێك دابخرێ و هەموو جیهان بکەوێتە ژێر لێپرسینەوەی خودا. [٢٠]بۆیە کارکردن بەشەریعەت هیچ کەسێك لای خودا بێتاوان ناکات، بەڵکو بەهۆی شەریعەت گوناه دەناسرێ.

بێتاوانبوون بەباوەڕ

[٢١]بەڵام ئێستا دادپەروەری خودا بەجیا لەشەریعەت دەرکەوت، شەریعەتو پێغەمبەرانیش شایەتی بۆ

دەدەن. [٢٢]ئـەو هـەموو کەسـێك
بێتـاوان دەکـات لەسـەر بناغـەی
باوەڕهێنـان بەعیسـای مەسـیح
بـەبێحیاوازی، [٢٣]چونکـە هـەموویان
گوناهیان کردو لەشـکۆمەندی خـودا
کـەوتن. [٢٤]بـەلأم خـودا بـەخۆڕایی
بێتاوانی کردن* بـە بەرەکـەتی خـۆی
بەهۆی کڕینەوەیان بـەخوێنی عیسـای
مەسـیح، [٢٥]ئـەوەی خـودا کـردی
بەکـەفارەت* لـەجیاتی گوناهـەکانیان
بە باوەڕهێنـان بـەخوێنی ئـەو. ئەمـەی
کرد تا دادپەروەری خۆی دەربخات،
چونکـە خـودا دانی گـرت بـەخۆیو
چـاوی پۆشـی لەگوناهـەکانی
ڕابوردوویـان، [٢٦]بـۆ دەرخسـتنی
دادپەروەریەکـەی لـەکاتی ئێستا، تـا
ڕاستودروست بێو ئەوانـە بێتـاوان
بکات کە باوەڕیان بەعیسا هەیە.

[٢٧]کەواتە کوانێ شانازی؟ نـەماوە.
بـەچ شـەریعەتێك؟ ئایـا بەشـەریعەتی
کردار؟ نـەخێر، بـەڵکو بەشـەریعەتی
باوەڕ. [٢٨]چونکە ئێمە بۆمان دەرکەوت
مرۆڤ بـە باوەڕ بێتـاوان دەبـێ، نـەك
کـارکردن بەشـەریعەت. [٢٩]ئایـا خـودا
تەنها خودای جوولەکەیە؟ ئایا خـودای
هـەموو میللـەتان نییـە؟ بـەڵێ، خـودای
هەموو میللەتانـە. [٣٠]جـا چونکـە خـودا
یەکـە، ئـەوەی خەتەنـەکراوان لەسـەر
بنچینـەی بـاوەڕ بێتـاوان دەکـات،
خەتەنەنـەکراوانیش بەهـەمان بـاوەڕ
بێتـاوان دەکـات. [٣١]جـا ئەمـە ئـەوە
دەگەیـەنێ ئێمـە بـەهۆی بـاوەڕەوە
شـەریعەت پووچـەڵ دەکەینـەوە؟
نەخێر، بەڵکو ئێمـە بـەباوەڕ شـەریعەت
جێگیر دەکەین.

نموونەی ئیبراهیم

٤ بۆیـە چـی بڵێیـن لـەبارەی
ئیبراهیم کە بەپێی گۆشـتو
خوێـن باوکمانـە، چـی دۆزیـەوە؟
[٢]ئەگەر ئیبراهیم بـەپێی کردار بێتـاوان
بـووە مـافی ئـەوەی هـەبوو شـانازی
بکـات، بـەلأم نـەك بەرامبـەر خـودا.
[٣]کێتێبی پیرۆز چـی دەڵـێ؟ :{ئیـبراهیم
باوەڕی بـە خـودا هێنـا، ئەمـەش بـە
ڕاستودروستی بۆی دانرا.}
[٤]ئەوەی کار دەکـات، کرێیەکـەی
بە بەرەکەت بۆ دانـانرێ، بـەڵکو مـافی
خۆیەتی. [٥]ئەوەش کـار ناکـات، بـەلأم
بـاوەڕی بـەوە هەیـە خـودا خوانـەناس
بێتـاوان دەکـات، ئـەوا بـەهۆی بـاوەڕ
بەڕاستودروست دادەنرێ. [٦]هـەروەك

چۆن داود باس لەپیرۆزی ئەو مرۆڤە دەکات، کە خودا بەڕاستودروست دایدەنێت بێ هیچ کردارێك، کاتێ دەڵێ: [٧]{خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی گوناهەکانیان بەخشراوەو هەڵەکانیان داپۆشراوە! [٨]خۆزگەدەخوازرێ بەو کەسەی خوداوەند گوناهی لەسەر ناژمێرێ!}

[٩]جا ئایا ئەم خۆزگەیە تەنها بۆ خەتەنەکراوانە یاخود بۆ ئەوانەشە کە خەتەنەنەکراون؟ چونکە باسمانکرد بەهۆی باوەڕەوە ئیبراهیم بە ڕاستودروست دانرا. [١٠]بەڵام چۆن ئەمەی بۆ دانرا؟ دوای خەتەنەکردن یا پێش خەتەنەکردن؟ بێگومان ئەمە دوای خەتەنەکردن نەبوو، بەڵکو پێشی بوو. [١١]ئیتر ئیبراهیم نیشانەی خەتەنەکردنی وەرگرت وەك مۆری ڕاستودروستی بەهۆی باوەڕ، کاتێ هێشتا خەتەنە نەکرابوو، تا ئیبراهیم بوو بەباوکی هەموو ئەوانەی باوەڕیان هەیەو خەتەنە نەکراون، بە ڕاستودروستی بۆیان دابنرێ، [١٢]هەروەها بوو بەباوك بۆ ئەو خەتەنەکراوانەی نەك تەنها خەتەنەکراون، بەڵکو لەبەرئەوەی بەڕێگای ئەو باوەڕەدا دەڕۆن کە هی ئیبراهیمی باوکمانە، پێش ئەوەی خەتەنە بکرێ.

[١٣]لەسەر بناغەی شەریعەت نەبوو ئەو بەڵێنەی بەئیبراهیمو نەوەکانی درا، تاکو ببێ بەمیراتگری جیهان، بەڵکو لەسەر بناغەی ئەو ڕاستودروستیە بوو کە بەهۆی باوەڕەوەیە. [١٤]گەر خاوەن شەریعەتەکان تەنها میراتگر بوونایە، ئەو کاتە باوەڕ بێ سوود دەبوو، بەڵێنی خوداش دەشکێنرا، [١٥]چونکە شەریعەت دەیێتە هۆی تووڕەیی خودا، گەر شەریعەت نەبوایە سەرپێچی دەرنەدەکەوت.

[١٦]بۆیە بەڵێن بە باوەڕەوەیەو بەپێی بەرەکەتە، تاکو مسۆگەر بێ بۆ هەموو نەوەی ئیبراهیم، نەك تەنها بۆ خاوەن شەریعەتەکان، بەڵکو بۆ ئەو باوەڕدارانەش کە باوەڕی ئیبراهیمیان هەیە، ئەو باوکی هەمووانە. [١٧]هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {من تۆم کرد بەباوکی زۆر لەمیللەتان.} ئەو باوکی ئێمەیە لەبەرچاوی ئەو خودایەی ئیبراهیم باوەڕی پێهێنا، ئەو خودایەی مردووان زیندووەدەکاتەوە، ئەو شتانە

بانگ دەکـات کـه بوونیـان نییـه وەك ئەوەی بوونیان هەیێ.
[١٨]هەرچـەندە هیـواش بڕابـوو، ئیبراهیم بە ئومێدەوە باوەڕی هێنا کـەوا دەبێ بە باوکی زۆر لەمیللەتان، بەپێی ئەوەی پێی ووترا بوو: {ئەوەکەت بـەم شێوەیە دەبێ.} [١٩]لەگەڵ ئەوەی لەشـی وەك مـردوو بـوو، چونکـە تەمـەنی نزیکـەی سـەد سـاڵ بـوو، هـەروەها سارای ژنی منداڵدانی مردبوو، هێشتا هەر بـاوەڕی لاواز نـەبوو، [٢٠]گومـانی نـەبوو لەبـەڵێنی خـودا، بـەڵکو بـاوەڕی بەهێزی کردبوو، بەمـەش شکۆمەندی بۆ خودا دانا، [٢١]بەتەواوی باوەڕی بەوە هـەبوو ئـەوەی خـودا بـەڵێنی پـێداوە دەتوانێ بیکـات، [٢٢]لەبـەر ئەمـە بـوو {بەڕاستودروسـتی بـۆی دانـرا.} [٢٣]ئەوەی نووسراوە: {بۆی دانرا} تـەنها لەپێناوی ئەو نەبوو، [٢٤]بـەڵکو لـەپێناوی ئێمـەش بـوو، جـا ئێمـەش بۆمـان دانـرا بـەهۆی باوەڕمـان بـەخودا ئـەوەی عیسـای مەسـیحی لـەتیو مـردووان زیندووکـردەوە، [٢٥]خـودا ئـەوی دایەدەسـت مـردن لـەپێناوی گوناهـەکانمان، ئینجـا هەڵیسـاندەوە لەپێناوی ییتاوانکردنمان.

ڕزگاربوون لەتووڕەیی خودا

٥ کەواتە خودا لەسەر بناغـەی بـاوەڕ ییتـاوانی کردیـن، بـەهۆی عیسـای مەسیحی خوداوەنـد لەگەڵ خودا ئاشتبووینەوە. [٢]جا بەهۆی عیساوە بوو دەرگـای باوەڕمـان بـۆ کرایەوەو بەر ئەو بەرەکەتە کەوتین کە تێستا تیـایداین، تێمـە شـانازی دەکـەین بـەو هیوایـەی هەمانـە لەشـکۆمەندی خودا. [٣]بەتەنها ئەمە نا، بـەڵکو لـەکاتی تەنگانەشدا شـانازی دەکـەین، چونکـە تێمە دەزانین تەنگانە دان بـەخۆگرتنمان تیـا دروسـت دەکـات، [٤]دان بـەخۆگرتنیش ئـەزمون، ئـەزمونیش هیوامان تیا دروست دەکات، [٥]هیـواش نابێتە هۆی شەرمەزاری، چونکە خـودا دڵمـانی پڕکـردووە لەخۆشەویسـتی خـۆی بـەو ڕۆحـە پیرۆزەی بەتێمـەی بەخشیوە.
[٦]کاتێ هێشتا لاواز بووین، لـەکاتی پێویست، مەسیح لەپێناوی خوانەناسـان مـرد. [٧]بەدەگمـەن یـەکێك لـەپێناوی مرۆڤێکی ڕاستودروسـت دەمـرێ، لەوانەیە لەپێناوی مرۆڤێکی باش یەکێك بوێـرێ بمـرێ. [٨]بـەڵام خـودا خۆشەویستی خـۆی بـۆ دەرخسـتین،

بەوەی مەسیح لەپێناوی تێمەدا مرد، کاتێ هێشتا گوناهبار بووین.

[٩] جا لەبەرئەوەی تێستا بەخوێنی ئەو بێتاوان بووین، لەوەش زیاتر بەهۆی ئەو ڕزگار دەبین لەتووڕەیی خودا! [١٠] ئەگەر خودا ئاشتی کردینەوە لەگەڵ خۆی بەمردنی ڕۆڵەکەی کاتێ تێمە دوژمنی بووین، چەند زیاتر تێمە کە ئاشتبووینەوە ڕزگارمان دەبێ بەژیانی ئەو! [١١] نەك تەنها بەم شێوەیە بەڵکو شادومانین بەخودا، چونکە تێستا بەهۆی خوداوەندمان عیسای مەسیح لەگەڵ خودا ئاشتبووینەوە.

ئادەم و مەسیح

[١٢] لەبەرئەمە، چۆن بەهۆی یەکێك گوناه هاتە جیهان، بەهۆی گوناهیش مردن، بەهەمان شێوەیە مردنیش بۆ هەموو مرۆڤێك هات، چونکە هەموویان گوناهیان کرد. [١٣] چونکە گوناه لەجیهان بلاوبووە پێش هاتنی شەریعەت، بەڵام حساب بۆ گوناه نەدەکرا، چونکە شەریعەت نەبوو. [١٤] بەڵام مردن لەئادەمەوە تا موسا حوکمڕانی دەکرد، تەنانەت بەسەر ئەوانەش کە بەشێوەی ئادەم گوناهیان نەکردبوو، ئەو ئادەمەی نموونەی ئەو کەسە بوو کە دوای دێت. [١٥] بەڵام دیاری خودا وەك گوناهی ئادەم نییە، چونکە مردن زۆر مرۆڤی گرتەوە بەهۆی گوناهی یەکێك، جا چەند زیاتر بەهۆی مرۆڤێك کە عیسای مەسیحە زۆر لەخەڵکی بەرەکەتی خوداو دیاری بەرەکەت بەدەستدەهێنن. [١٦] لێرە جیاوازی هەیە لەنێوان ئەنجامی دیاری خوداو گوناهی مرۆڤێك! چونکە گوناهی یەکێك مرۆڤی بەرەو لەناوبردن برد، بەڵام دیاری خودا پاش چەندەها گوناه مرۆڤی بەرەو بێتاوانی برد. [١٧] گەر مردن بەهۆی گوناهی یەکێك حوکمڕانی دەکرد، ئیتر چەند زیاتر ئەوانەی پڕی بەرەکەتو دیاری ڕاستودروستیان وەرگرتووەو حوکمڕانی دەکەن لەم ژیانە بەهۆی یەکێك کە عیسای مەسیحە.

[١٨] کەواتە، چۆن یەك گوناه هەموو مرۆڤێکی تاوانبارکرد، بەهەمان شێوە یەك کاری ڕاستودروست هەموو کەسێکی بێتاوانکرد بۆ ژیان. [١٩] چونکە چۆن بە یاخیبوونی یەکێك زۆر کەس گوناهبار بوو، بەهەمان

شێوە بەگوێرایەڵی یەکێك زۆر کەس
یێتاوان دەبێ.
[٢٠]ئیتر شەریعەت هاتەکایەوە تا
زۆری گوناە دەربخات، بەڵام لەگەڵ
زۆربوونی گوناە بەرەکەت زۆر
زیاتربوو. [٢١]جا چۆن گوناە بەهۆی
مردن حوکمڕانی کرد، بەهەمان شێوە
بەهۆی یێتاوانبوون بەرەکەت
حوکمڕانی دەکات بۆ ژیانی
هەتاهەتایی بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەگوناە

٦ باشە چی بڵێین؟ بەردەوام
بین لەسەر گوناە کردن بۆ
ئەوەی بەرەکەتی خودا زیاد بێت؟
[٢]نەخێر! ئێمە کە گوناە تیاماندا
مردووە، ئیتر چۆن تیایدا دەژین؟ [٣]ئایا
نازانن کاتێ ئێمە هەموومان
لەئاوهەڵکێشراین لەعیسای مەسیح، ئەو
لەئاوهەڵکێشانە لەمردنی ئەودا بووە؟
[٤]جا لەبەرئەمە بە لەئاوهەڵکێشانمان
لەگەڵ ئەو لەمردن نێژراین، تا چۆن
باوك بەشکۆمەندیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان زیندوو کردەوە، ئاوا ئێمەش
لەسەر ژیانێکی تازە دەڕۆین.

[٥]گەر ئێمە لەگەڵ ئەو لەمردنی
یەکمان گرتبێ، ئەوا یێگومان
لەزیندووبوونەوەشی دەبێ لەگەڵی یەك
بگرین. [٦]ئەمە دەزانین: مرۆڤە کۆنەکە
تیاماندا لەخاچدرا لەگەڵ مەسیح، تا
لەشی گوناهبارمان نەمێنێو ئیتر
بەکۆیلەیی گوناە نەمێنینەوە. [٧]چونکە
ئەوەی مرد لەگوناە ئازادبوو.

[٨]جا لەبەرئەوەی لەگەڵ مەسیح
مردووین، ئێمە باوەڕمان هەیە لەگەڵ
ئەویش دەژین. [٩]چونکە ئێمە دڵنیاین
مەسیح لەناو مردووان هەستاوەتەوە،
جارێکی دیکە نامرێتەوە. ئیتر مردن
دەسەڵاتی بەسەریدا نییە. [١٠]چونکە ئەو
مردنەی مرد، بۆ گوناە مرد یەکجار،
بەڵام ئەو ژیانەی دەژی بۆ خودا
دەژی.

[١١]ئیتر ئێوەش، خۆتان بەمردوو
دابنێن سەبارەت بەگوناە، هەروەها
بەزیندوو بۆ خودا لەعیسای مەسیحدا.
[١٢]کەواتە مەهێڵن گوناە حوکمڕانی
لەشی لەناوچووتان بکات، تا ملکەچی
ئارەزووەکانی بن. [١٣]ئەندامانی لەشتان
پێشکەش مەکەن بۆ گوناە، تا ببێت
بەئامێرێك بۆ خراپەکاری، بەڵکو
خۆتان پێشکەشی خودا بکەن، چونکە

تیـوەی لەمردنـەوە بـۆ ژیـان هێنـاوە، ئەندامانی لەشتان بـۆ خـودا دانێـن وەك ئامێرێك بۆ ڕاستودروستی. [١٤]لەمەولا گوناە هیچ دەسەلاتی بەسەرتان نەماوە، چونکە تیـوە لـەژێر سایەی شـەریعەت نین، بەڵکو لەژێر سایەی بەرەکەتن.

کۆیلەکانی چاکە

[١٥]کەواتـە چی؟ ئایا هەڵـە بکـەین چونکە تیـمـە لـەژێر سایەی شـەریعەت نیـن بـەڵکو لـەژێر سایەی بەرەکـەتین؟ نەخێر! [١٦]ئایا نازانن تیوە کـاتێ خۆتـان پێشـکەش دەکـــەن وەك کۆیلـــەی ملکـەچ، دەبـن بەکۆیلـــەی ئـــەوەی ملکەچن بۆی، جا یـان بـۆ گوناە کـە بـەرەو مردنتـان دەبـات، یـاخود بـۆ گوێڕایەڵی کە بەرەو ڕاستودروستیتان دەبـات؟ [١٧]بـەڵام سـوپاس بـۆ خـودا، لەگەڵ ئـەوەی کۆیلـەی گوناە بـوون، بەهـموو دڵتـان ملکـەچی ئـەو شـێوە فێرکردنـە بـوون کـە وەرتـانگرتبوو. [١٨]تیوە سەربەستبوون لەگوناە، بـوون بەکۆیلەی ڕاستودروستی.

[١٩]لێرە وەك مرۆڤێك قسـە دەکـەم بـەهۆی لاوازی لەشـتان. ئیـتر چـۆن لەپێشـا لەشـتان پێشـکەش کـرد وەك کۆیلـەی گـلاوی‌و خراپـــەکاری، بەهەمان شێوە تیستا لەشتان پێشـکەش بکـــــەن وەك خزمـــــەتکاری ڕاستودروستی بـۆ پـاك‌و پـیرۆزی. [٢٠]کـاتێ تیـوە کۆیلـەی گونـاە بـوون، سەربەسـت بـــوون ســـەبارەت بەڕاستودروستی. [٢١] ئەو کاتە چیتـان دەسکەوت لەو شتانەی تیستا شـەرمی لێدەکـەن، کـە کۆتاییەکـەی مردنـە؟ [٢٢]بـەڵام تیستا ئـازاد بـوون سـەبارەت بەگوناە، بـوون بەکۆیلـەی خـودا، جـا تیـوە لەبەرهـــەمی پـاك‌و پـــیرۆزی دەچننـەوە، کـە ئەنجامەکـەی ژیـانی هەتاهەتاییـە. [٢٣]چونکـە کرێـی گونـاە مردنـە، بـەڵام دیـاری خـودا ژیـانی هەتاهەتاییـــە لەعیســـای مەســـیحی خوداوەندمان.

ئازادبوون لەشەریعەت

٧ ئەی برایان، ئایا تیـوە نـازانن - چونکـە مـن بـۆ ئەوانـەی لەشەریعەت دەزانن دەدوێم -شەریعەت تەنها ئەوەندە دەسەلاتی بەسەر مـرۆڤ هەیە تا زینـدووە؟ [٢]ژنێـك کـە شـووی کردبـــێ بـــەهۆی شـــەریعەت بەمێردەکەیـــەوە دەبەســـترێتەوە هـــەتا

مێردەکەی زیندووە، بەڵام کاتێ مرد، ئەوسا ئازاد دەبێ لەشەریعەتی شووکردن. [۳]جا لەبەرئەمە تا مێرد زیندووە گەر ژن پیاوێکی دیکەی هەبێ، بەداوێنپیس ناودەبرێ، بەڵام گەر مێرد بمرێ، ئەوسا ژن سەربەست دەبێ لەشەریعەتی ژنو مێردایەتی، تەنانەت گەر بێ بەهی پیاوێکی کەش بەداوێنپیس دانانرێ.

[۴]ئەی برایان، ئاوا تێوەش بەهۆی لەشی مەسیح بوون بەمردوو لەلایەن شەریعەتەوە، تا ببن بەهی یەکێکی کە، بەهی مەسیح خۆی، ئەوەی لەناو مردووان هەستایەوە، تا بەرووبوومتان هەبێ بۆ خودا. [۵]کاتێ بەپێی لەش دەژیاین، ئەوسا ئارەزووە خراپەکانمان کە شەریعەت دەریخستووە کاری لەئەندامەکانی لەشمان دەکرد، تا بۆ مردن بەرووبووم بدەین. [۶]بەڵام ئێستا ئازاد بووین لەشەریعەت، بەمردن سەبارەت بەوەی ئێمەی بەستبووەوە، بۆ ئەوەی بەڕێگای نوێی ڕۆح خزمەت بکەین، نەک بەڕێگای کۆنەی شەریعەتی نووسراو.

شەریعەت پیرۆزە

[۷]کەواتە چی بڵێین؟ ئایا شەریعەت گوناهە؟ نەخێر! من گوناهم نەدەزانی بەهۆی شەریعەتەوە نەبێ. هەروەها من ئارەزووی [خراپ]م نەدەزانی گەر شەریعەت نەیووتایە: {ئارەزوو مەکە!} [۸]بەڵام گوناە ئەم ڕاسپاردەیەی وەك هەل بەکارهێنا ئیتر هەموو ئارەزوویەکی لەمندا ووروژاند، چونکە گوناە بەبێ شەریعەت مردووە. [۹]من لەپێشا بەبێ شەریعەت دەژیام، بەڵام کاتێ ڕاسپاردە هات، گوناە ژیاو منیش مردم. [۱۰]ئەو ڕاسپاردەیەی مەبەست بوو لێی ژیان بهێنێ، هەرخۆی مردنی هێنا، [۱۱]چونکە گوناە ڕاسپاردەکەی وەك هەلێك بەکارهێناو منی پێخەڵەتاندو کوشتمی. [۱۲]کەواتە شەریعەت پیرۆزە*، هەروەها ڕاسپاردەش پیرۆزو دادپەروەرو باشە. [۱۳]ئایا ئەوەی باشە، بۆتە هۆی مردنم؟ نەخێر! بەڵام گوناە، تا دەرکەوێ گوناهە، لەشتی باش مردنی بۆ هێنام، تا بەهۆی ڕاسپاردەوە گوناە بێ بەهەڵەیەکی گەورە.

ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت!

[١٤]ئێمە دەزانین شەریعەت شتێکی ڕۆحییە، بەڵام من دونیاییم وەک کۆیلە فرۆشراوم بە گوناە. [١٥]ئەوەی دەیکەم تێی ناگەم، چونکە ئەوەی دەمەوێ نایکەم، بەڵکو ئەوەی ڕقم لێیەتی ئەوە دەکەم. [١٦]جا ئەگەر ئەوە بکەم کە نامەوێ، ئەوسا دانەدەێم بەباشی شەریعەت. [١٧]کەواتە ئیستا، ئیتر ئەوە من نیم وادەکەم، بەڵکو ئەو گوناهەی لەمن نیشتەجێیە. [١٨]چونکە دەزانم لەمندا، واتە لەلەشم چاکە ناژی. من دەمەوێ ئەو چاکەیە بکەم، بەڵام ناتوانم بیکەم. [١٩]من ئەو چاکەی دەمەوێ نایکەم، بەڵام ئەو خراپەی نامەوێ ئەوەیە دەیکەم. [٢٠]گەر هاتوو شتێکم کرد کە نامەوێ، ئیتر ئەوە من نیم ئەو شتە دەکات، بەڵکو ئەو گوناهەیە کە لەمن نیشتەجێیە.

[٢١]من وای دەبینم وەک یاسای لێهاتووە، ئەویش ئەوەیە من دەمەوێ کاری چاکە بکەم بەڵام خراپە لەتوانامدایە. [٢٢]چونکە من بەقوولایی ناوەڕۆکم دڵشادم بەشەریعەتی خودا، [٢٣]بەڵام من هەست بەیاسایەکی تر دەکەم لەئەندامانی لەشم دایە بەربەرەکانی ئەو یاسایە دەکا کە لەمێشک دایە، وام لێدەکات ببم بەدیلی ئەو یاسایەی گوناە کە لە ئەندامانی لەشم نیشتەجێیە. [٢٤]ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت! کێ لەم لەشەی مردن ڕزگارم دەکات؟ [٢٥]سوپاس بۆ خودا بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمان!

بۆیە ئیتر من بەخۆم بەمێشک خزمەتی شەریعەتی خودا دەکەم، بەڵام بەلەش یاسای گوناە.

ئازادبوون لەمردن

٨ بۆیە لەمەولا ئەوانەی لەعیسای مەسیحن تاوانبار ناکرین، [٢]چونکە بەهۆی عیسای مەسیح یاسای ڕۆحی ژیان، ئازادم دەکات لەیاسای گوناەو مردن. [٣]چونکە ئەوەی لەتوانای شەریعەت نەبوو، لەش لاوازی کردبوو، خودا هێنایەدی کاتێ ڕۆڵەکەی نارد لەشێوەی لەشێک لە لەشی گوناهباری ئێمە دەکات، ئەوسا ئەو لەبەر گوناە، حوکمیدا بەسەر ئەو گوناهەی لە لەشدایە، [٤]تا ڕاستودروستی شەریعەت لەئێمەدا بێتەدی، کە بەپێی

پۆح ڕەفتار دەکەین نەك بەپێی لەش.
[٥]جا ئەوانەی بەپێی لەش دەژین کاروباری لەش مێشکی پڕکردوون، هەروەها ئەوانەی بەپێی پۆح دەژین کاروباری پۆح مێشکی پڕکردوون.
[٦]چونکە بایەخدان بەلەش مردنە، بەڵام بایەخدان بەپۆح ژیانو ئاشتییە، [٧]بۆیە بایەخدان بەلەش دوژمنایەتییە لەگەڵ خودا، چونکە ملکەچ ناکات بۆ شەریعەتی خودا، لەبەرئەوەی ناتوانێ. [٨]جا ئەوانەی لەژێر دەسەڵاتی لەشدان ناتوانن خودا ڕازی بکەن.
[٩]گەر پۆحی خودا لەناوەڕۆکتان بێ، ئەوا تێوە لەژێر دەسەڵاتی لەش نین، بەڵکو لەژێر دەسەڵاتی پۆحدان. ئیتر هەر یەکێك پۆحی مەسیحی نەبێ، ئەوا سەر بەمەسیح نییە. [١٠]گەر مەسیح لەتێوەدا بێ، هەرچەندە لەش بەهۆی گوناە مردووە، بەڵام پۆحتان زیندووە بەهۆی ڕاستودروستی. [١١]گەر ئەو پۆحەتان تێدا بژی کە عیسای لەتێو مردووان زیندووکردەوە، ئاواش ئەوەی مەسیحی لەتێو مردووان زیندووکردەوە لەشی لەناوچووتان زیندوو دەکاتەوە بەهۆی پۆحیەوە کە تیاتان نیشتەجێیە.
[١٢]کەواتە ئەی برایان تێمە قەرزارین، بەڵام قەرزاری لەش نین، تا بەپێی لەش بژین. [١٣]گەر تێوە بەپێی لەش بژین دەمرن، بەڵام گەر بەپۆح کردارەکانی لەشتان مراند ئەوسا دەژین. [١٤]چونکە هەموو ئەوانەی پۆحی خودا ڕابەرایەتیان دەکات، پۆڵەی خودان. [١٥]تێوە پۆحی کۆیلەییتان وەرنەگرتووە، تاوەکو بترسن، بەڵکو پۆحی پۆڵەییتان وەرگرتووە، کە بەهۆیەوە هاوار دەکەین: (بابە! باوکە!) [١٦]ئەو پۆحە خۆی شایەتی دەدا لەگەڵ پۆحمان تێمە پۆڵەی خوداین. [١٧]جا گەر پۆڵە بین، میراتگریشین، بەواتای میراتگری خوداو بەشداری میراتی مەسیح، گەر تێستا بەشداری ئەو بکەین لەئازارکێشان، بۆ ئەوەیە بەشداری لەشکۆمەندیەکەشی بکەین.

شکۆو مەزنی داهاتوو

[١٨]من دڵنیام ئازاری تێستا هیچ نییە گەر بەراورد بکرێ لەگەڵ ئەو شکۆمەندیەی لەداهاتوو پێمان ڕادەگەینرێ. [١٩]لەبەرئەوەو دروستکراو بەپەرۆشەوە چاوەڕێی ئەو پۆژە دەکات کە خودا پۆڵەکانی دەستنیشان

بکات. [٢٠]ملکەچی دروستکراو بۆ شتی هیچوپووچ بەئارەزووی خۆی نەبوو، بەڵکو بەخواستی ئەوە بوو کە ملی پێکەچ کرد، بەهیوای ئەوەی [٢١]دروستکراو لەکۆیلەیەتی گەندەڵی ئازاد بێ بەرەو ئەو سەربەستییە شکۆدارەی بۆ ڕۆڵەکانی خودایە.

[٢٢]ئێمە دەزانین هەموو دروستکراو تاوەکو ئێستا دەناڵێنێ وەک ئەوەی ژانیان گرتبێ. [٢٣]تەنها ئەمە نا، بەڵکو ئێمەش کە پێشەبەرەی ڕۆحی پیرۆزمان هەیە، بە پەرۆشەوە چاوەڕێی ئەوە دەکەین خودا ئێمە بەمندالّی خۆی دابنێ، لەشمان بەخوێن بکڕێتەوە. [٢٤]ئێمە بەئاواتەوە ڕزگارمان بوو. بەڵام ئاواتی بینراو ئاوات نییە، جا چۆن ئاوات بەشتێك دەخوازرێ لەبەردەستدایە؟ [٢٥]بەڵام گەر ئێمە ئاواتی شتێك بخوازین کە لەبەردەستمان نییە، ئەوسا بەدان بەخۆگرتنەوە چاوەڕێی دەکەین.

[٢٦]هەروەها ڕۆحی پیرۆزیش یارمەتی بێ هێزیمان دەدات. چونکە ئێمە نازانین بەچ شێوەیەك پێویستە نوێژ بکەین، بەڵام ڕۆحی پیرۆز خۆی بۆمان دەپارێتەوە لای خودا بەشێوەیەك بەدەم باس ناکرێ. [٢٧]جا خودا ئەوەی دڵ دەپشکنێ، دەزانێ بیرکردنەوەی ڕۆحی پیرۆز چییە، ئەو خۆی دەپارێتەوە بۆ برا پیرۆزەکان، بەپێی خواستی خودا.

[٢٨]ئێمە دەزانین لە هەموو شتێکدا خودا لەپێناوی خێرو چاکەی ئەوانە کاردەکات کە خۆشیان دەوێ، ئەوانەی بەپێی مەبەستی خۆی بانگی کردوون. [٢٩]ئەوانەی لەپێشا ناسیانی، لەپێشا دیاری کردن، تا وەك وێنەی ڕۆڵەکەی ئەویان لێبێت، تا عیسا ببێ بە نۆبەرە لەتێو خوشکو برایانی زۆر. [٣٠]ئەوانەی لەپێشا دیاری کردن، بانگی کردن، ئەوانەی بانگی کردن بێتاوانی کردن، ئەوانەی بێتاوانی کردن، شکۆداری کردن.

[٣١]دوای ئەمە، ئیتر چی بڵێین؟ گەر خودا لەگەڵمان بێت، ئیتر کێ دژمانە؟ [٣٢]ئەوەی دەستی بەڕۆڵەکەی خۆی نەگرت، بەڵکو لەپێناوی هەمووان پێشکەشی کرد، ئیتر چۆن لەگەڵ ئەو هەموو شتێکمان نادات؟ [٣٣]جا کێ دەتوانێ تاوان بخاتە پاڵ هەڵبژێرراوانی خودا؟ ئەوەی بێتاوان دەکات خودایە. [٣٤]هەروەها کێ

دەتوانێ تاوانباریان بکات؟ عیسای مەسیح نییە ئەوەی لەپێناوی ئەواندا مرد، بەڵکو لەمەش زیاتر ئەو بوو لەناو مردووان هەستایەوەو لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشت، هەر ئەویش نییە نوێنەری تێمەیەو بۆمان دەپارێتەوە؟ [٣٥]ئیتر کێ دەتوانێ لەخۆشەویستی مەسیح جیامان بکاتەوە؟ ناخۆشی‌و تەنگانە یاخود چەوسانەوەو برسێتی‌و ڕووتی‌و ترس‌و شمشێر؟ [٣٦]هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {وەك مەڕێك بیانەوێ سەری ببڕن، بەهۆی تۆوە هەموو ڕۆژێك ڕووبەڕووی کوشتن دەبینەوە!} [٣٧]بەڵام تێمە لەهەموو ئەم شتانە لەسەرکەوتووان مەزنترین بەهۆی ئەوەی تێمەی خۆش دەوێ. [٣٨]من دڵنیام نەمردن‌و نەژیان، نەفریشتەکان‌و نەسەرۆکەکانی ڕۆحەبەدکارەکان، نەشتەکانی تێستاو نەشتەکانی داهاتوو، نەهێزەکان، [٣٩]نەبەرزی‌و نزمی، نەهیچ شتێك لەهەموو دروستکراوان، ناتوانێ جیامان بکاتەوە لەخۆشەویستی خودا، ئەوەی لەعیسای مەسیحی خوداوەندمانە.

ئایا ووشەی خودا نایەتەدی؟

٩ من لەمەسیح ڕاستی دەڵێمو درۆ ناکەم، ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی ویژدانمە، [٢]کە زۆر دڵتەنگمو لەدڵم ئازارێکی بێبڕانەوە هەیە، [٣]چونکە هیوام دەخواست خۆم نەفرەتم لێ بکرایەو لەمەسیح بێبەش بوومایە لەپێناوی خوشکو برایانم، ئەوانەی لەڕەگەزی منن بەپێی لەش. [٤]ئەوانە ئیسرائیلیەکانن، ڕۆڵەیەتی‌و شکۆمەندی‌و پەیمانەکان‌و وەرگرتنی شەریعەت‌و خواپەرستی‌و بەڵێنەکان بۆ ئەوانە، [٥]هەروەها باوباپیران دەگەڕێنەوە بۆ ئەوان، مەسیحیش بەپێی لەش لەوان پەیدا بووە، خودایە بەسەر هەموو شتێك، پیرۆزە تاهەتایە! ئامین.

[٦]مەبەست ئەوە نییە ووشەی خودا نایەتەدی. چونکە هەموو ئەوانەی نەوەی ئیسرائیلن، ئیسرائیلی نین، [٧]هەروەها هەموو ئەوانەی نەوەی ئیبراهیمن ڕۆڵەی نین، بەڵکو هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {بەهۆی ئیسحاق نەوەکەت ناودەبرێ.} [٨]مەبەست لەمەش ئەوەیە: ئەوانەی ڕۆڵەی لەشن ڕۆڵەی خودا نین، بەڵکو تەنها ڕۆڵەکانی بەڵێن بەنەوەی ئیبراهیم

دادەنرێن. [٩]دەقی بەڵێنەکەش ئەمەیە: {لەکاتی دیاریکراو دەگەڕێمەوە، ساراش کوڕێکی دەبێ.} [١٠]بەڵام بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو ڕفقەش لەیەکێك سکی بوو کە ئیسحاقی باوکمانە، [١١]هێشتا دوو کوڕەکە لەدایك نەبوو بوونو چاکەو خراپەیان نەکردبوو، ئەمەش تا مەبەستی خودا لەهەڵبژاردن بمێنێتەوە، نەك لەسەر بناغەی کردار، بەڵکو لەسەر بناغەی بانگکردن، [١٢]لەلایەن خوداوە پێی ووترا: {کوڕی گەورە خزمەتی کوڕی بچووك دەکات}، [١٣]هەروەك نووسراوە: {یاقوبم خۆشویست، بەڵام ڕقم لەعیسو بوو.}

بەزەیی خودا

[١٤]کەواتە، چی بڵێین؟ ئایا خودا زۆرداراە؟ نەخێر! [١٥]چونکە خودا بەموسای ووت: {بەزەییم دێتەوە بەوەی دەمەوێ بەزەییم پێبێتەوە، دڵنەوایی ئەوە دەکەم کە دەمەوێ دڵنەوایی بکەم.} [١٦]کەواتە، شتەکە پشت بەئارەزوو و هەوڵدانی مرۆڤ نابەستێ، بەڵکو تەنها پشت بە بەزەیی خودا دەبەستێ. [١٧]جا کتێبی پیرۆز بە فیرعەون دەڵێ: {تۆم بەرزکردەوە تاوەکو توانای خۆم لەتۆدا دەرخەمو ناوم لەهەموو زەوی بلاوبێتەوە.} [١٨]کەواتە خودا بەزەیی بەو کەسە دێتەوە کە خۆی دەیەوێ، دڵی ئەو کەسە ڕەق دەکات کە خۆی دەیەوێ.

[١٩]یەکێکتان پێم دەڵێ: (ئیتر بۆچی خودا سەرزەنشتمان دەکات؟ چونکە کێ دەتوانێ دژی خواستی ڕاوەستێ؟) [٢٠]تۆ کێیت ئەی مرۆڤ هەتا وەڵامی خودا بدەیتەوە؟ ئایا شتێکی دروستکراو بەدروستکەرەکەی دەڵێ: بۆچی وا دروستت کردووم؟ [٢١]ئایا گۆزەدروستکەر دەسەڵاتی بەسەر قوڕ نیە تا لەهەمان قوڕ گۆزەیەك بۆ مەبەستی ڕێزو گۆزەیەك بۆ مەبەستی سووك دروست بکات؟

[٢٢]کەواتە چیە ئەگەر خودا بیەوێ تووڕەیی دەربخاو توانای خۆی ئاشکرا بکا، بەهەموو دان بەخۆداگرتنێکەوە بەرگەی جامی تووڕەی خۆی کە ئامادەیە بۆ لەناوبردن بگرێ؟ [٢٣]ئەگەر ئەمەی کرد تا دەوڵەمەندی شکۆی خۆی ئاشکرا بکات لە جامی بەزەیی خۆیدا

که لەپێشـەوە ئامادەی کرد بوو بۆ شـکۆمەندی، [٢٤] ئـەوەی ئێمـەش بـانگکراوین بـۆی، نـەك تـەنها لەجوولەکـەکان بـەڵکو لەمیللـەتانیش؟ [٢٥] هـەروەك چـۆن خـودا بـەهۆی هۆشـەعی پێغەمبـەری خـۆی دەڵـێ: {دەمەوێ ئەو گەلـە بـانگ بکـەم وەك گـەلی خـۆم کـە گـەلی مـن نیـن، هەروەها ئەوە بکـەم بـە خۆشەویستی خۆم کـە خۆشەویست نییـە.} [٢٦] جـا لەکوێ بەوان ووترا: {ئێوە گەلی من نیـن، ئەوسـا ئـەوان لـەوێ بەڕۆڵـەی خودای زیندوو ناودەبرێن.} [٢٧] بـەڵام ئەشـعیا هـاوار دەکـات‌و دەربـارەی ئیسـرائیل دەڵـێ: {گـەر ژمـارەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەقەدەر لمی دەریا بێ، تەنها ژمارەیەکی کـەم ڕزگاریـان دەبێ، [٢٨] چونکە خوداوەنـد حوکمی خۆی بەدادپەروەری‌و بەخێرایی بەسەر زەویدا دەهێنێ.} [٢٩] ئیتر چـۆن ئەشـعیا لەپێشا ووتویەتی: {گـەر خوداوەنـدی دەسەڵاتدار نەوەی بـۆ نەهێشـتباینەوە، وەك سەدوم‌و عەمورەمان لێدەهات.}

[٣٠] کەواتە کورتەی ئەم قسانە چییە؟ ئەو میللەتانەی بەدوای ڕاست‌ودروستی نەگـەڕان، ڕاست‌ودروسـتیان بەدەستهێنا بەهۆی باوەڕ. [٣١] کەچی ئیسرائیلیەکان، هەرچـەندە دوای ئـەو ڕاست‌ودروستییە کـەوتبوون ئـەوەی لەشـەریعەتەوە بـوو، بـەڵام نـەیانتوانی بەدەسـتیبهێنن. [٣٢] بۆچـی؟ چونکـە هەوڵدانەکەیان لەسـەر بناغـەی بـاوەڕ نـەبوو، بـەڵکو لەسـەر بناغـەی کـردار بـوو. ئەوسـا بەبـەردی کۆسـپ پێیـان هەڵکـەوت، [٣٣] هـەروەك چـۆن کتێبـی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەتا من لەشاری داود* بـەردی کۆسـپ‌و بـەردی کـەوتن دادەنێـم، بـەڵام ئـەوەی بـاوەڕی پێدەهێنێ شەرمەزار نابێ.}

١٠ ئەی برایان، ئـاواتی دڵـم‌و نوێژەکـانم بـۆ خـودا لەپێناوی ڕزگاربوونی ئەوانە. [٢] شایەتیان بـۆ دەدەم ئـەوان دڵگـەرمن بـۆ خـودا، بـەڵام بەزانینـەوە نـا. [٣] جـا چونکـە ڕاست‌ودروستی خودایـان نـەدەزانی، ئیتر هـەوڵی ڕاست‌ودروستی خۆیان‌دا بەڕێگای تایبەتی خۆیان، ئەوسا ملکەچ نـەبوون بـۆ ڕاست‌ودروسـتی خـودا. [٤] چونکە شەریعەت بەمەسیح تەواو بـوو بـۆ ڕاست‌ودروسـتی هـەموو ئەوانـەی باوەڕی پێدەهێنن.

ڕزگاری بۆ هەموان

٥موسا دەربارەی ئەو ڕاستودروستیەی بەپێی شەریعەتە نووسیویەتی: {هەر کەسێك ئەمانە بکات، پێی دەژی.} ٦بەڵام ئەو ڕاستودروستیەی لەباوەڕەوەیە دەڵێ، لەدڵتدا مەڵێ: {کێ سەردەکەوێ بۆ ئاسمان؟} تا مەسیح بهێنێتە خوارەوە، ٧یاخود: {کێ دادەبەزێ بۆ ناو بیری بێبن؟} هەتا مەسیح لەناو مردووان بهێنێتە دەرەوە. ٨بەڵام چی دەڵێ؟ {ووشەی خودات لێنزیکە، لەسەر لێوانتەو لەدڵتدایە}، ئەم ووشەیەش ئەو ووشەی باوەڕەیە کە بڵاوی‌دەکەینەوە. ٩چونکە گەر بەدەم دانت پیانا عیسا خوداوەندە، هەروەها لەدڵەوە باوەڕت هێنا خودا لەناو مردووان زیندووی کردووەتەوە، ئەوسا ڕزگارت دەبێ. ١٠چونکە بەدڵ باوەڕهێنان بەرەو ڕاستودروستیت دەبات، دانپیانان بەدەم بەرەو ڕزگاربوونت دەبات. ١١چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {هەر کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، شەرمەزار نابێ.} ١٢چونکە جیاوازی نییە لەنێوان جوولەکەو یۆنانی، لەبەرئەوەی هەمان خوداوەند بۆ هەمووانە، ئەویش لەدەوڵەمەندی خۆی دەڕژێنێ بەسەر ئەوانەی هاواری بۆ دەبەن. ١٣چونکە {هەر کەسێك بەناوی خوداوەندەوە بانگ بکات ڕزگاری دەبێت.}

١٤بەڵام چۆن هاواری بۆ دەبەن گەر باوەڕی پێنەکەن؟ هەروەها چۆن باوەڕ دەکەن بەیەکێك گەر ناویان نەبیستبێ، کەواتە چۆن ناوی ئەو دەبیستن بێ مزگینی‌دەر؟ ١٥هەروەها چۆن مزگینی دەدەن گەر نەنێررابن؟ هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {چەند جوانە پێیەکانی ئەوانەی مزگینی‌دەدەن!}

١٦بەڵام هەموویان گوێرایەڵی مزگینی نەبوون. چونکە ئەشعیا دەڵێ: {خوداوەند، کێ باوەڕی دەکات بەو هەواڵەی لەئێمە بیستیان؟} ١٧کەواتە باوەڕ بەهۆی بیستن پەیدا دەبێ، بیستنیش لەڕاگەیاندنی ووشەکانی مەسیح دێت. ١٨من پرسیار دەکەم: ئایا ئەوان گوێیان لێنەبوو؟ بێگومان گوێیان لێبوو، {دەنگیان بەهەموو زەوی گەیشتو ووشەکانیان بەوپەڕی جیهان.} ١٩دیسان دەپرسم: ئایا نەوەی ئیسرائیل تێنەگەیشتن؟ کە یەکەم جار موسا ووتی: {من واتان لێ دەکەم

حەسوودی ببەن بەوانەی گەل نین، بە گەلێکی نەزان تورەتان دەکەم.}
[٢٠] هەروەها ئەشعیا بەچاونەترسیەوە دەڵێ: {دۆزرامەوە لەلایەن ئەوانەی بەدوامدا نەدەگەڕان، هەروەها بۆ ئەوانەی لەمنیان نەدەپرسیەوە دەرکەوتم.} [٢١] بەڵام دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ: {بەدرێژایی ڕۆژ دەستم بۆ گەلێکی یاخیبووی بەربەرەکانی کەر ڕاکێشا.}

ئایا خودا گەلەکەی ڕەتکردەوە؟

١١ ئینجا پرسیار دەکەم: ئایا خودا گەلەکەی خۆی ڕەتکردەوە؟ نەخێر شتی وا نییە! منیش ئیسرائیلیم، لەنەوەی ئیبراهیم لەتیرەی بنیامینم. [٢] خودا گەلەکەی ڕەتنەکاتەوە کە لەپێشا ناسیویەتی. ئایا نازانن کتێبی پیرۆز دەربارەی ئەلیاس پێغەمبەر دەڵێ چی؟ کاتێ شکاتی لەجوولەکەکان کرد لەلای خوداو ووتی: [٣] {ئەی خوداوەند، جوولەکەکان پێغەمبەرەکانی تۆیان کوشت، هەروەها قوربانگاکانی تۆیان ڕووخاند، من بەتەنها ماومەتەوە، دەیانەوێ بمکوژن.} [٤] بەڵام دەنگی خودا چۆن وەڵامی دایەوە؟ {حەوت هەزار پیاوم بۆ خۆم هێشتۆتەوە ئەوانەی چۆکیان نەداوە بۆ بتی بەعل.} [٥] ئێستاش هەروایە بەهۆی بەرەکەتەوە بەشێک هەڵبژێراون تا بمێننەوە. [٦] بەڵام گەر ئەمە بەبەرەکەت بووبێ، ئیتر بەکرداری خۆمان نییە، ئەگینا بەرەکەت، بەرەکەت نییە. [٧] کەواتە دوای ئەمە چی؟ ئەوەی ئیسرائیل هەوڵی بۆ دەدا دەستی نەکەوت، بەڵکو هەڵبژێراوان دەستیانکەوت، بەڵام ئەوانی دیکە دڵیان ڕەق ببوو، [٨] هەروەک لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {خودا هەتا ئەمڕۆ ڕۆحی سستی داونەتێ، چاوی داونەتێ پێی نەبینن و گوێی داونەتێ پێی نەبیستن، هەتا ئەمڕۆش.} [٩] هەروەها داود دەڵێ: {با خوانەکەیان تەڵەو داو بێت بۆیان، ببێت بەکۆسپ و سزا بۆیان. [١٠] با بەرچاویان تاریک بێ تا نەبینن، هەمیشە پشتیان چەماوە بێت تاهەتایە.}

ڕزگاربوونی ناجوولەکەکان

[١١] بڵێم دەپرسم: ئایا جوولەکەکان قاچیان هەڵخلیسکا بۆ ئەوەی بکەون؟ نەخێر بەهیچ جۆرێ! بەڵکو

بەیاخیبوونیان ڕزگاری هاتەکایەوە بۆ میللەتان [ناجوولەکەکان]، تاکو حەسوودی ئیسرائیل دابگرێ. [١٢]جا گەر یاخیبوونیان دەوڵەمەندی بێ بۆ جیهان، کەوتنیان دەوڵەمەندی بۆ میللەتان، ئەی ژمارەی تەواویان چەند دەوڵەمەندی زیاتر دەهێنێ؟ [١٣]ئێستا من بەمیللەتان دەڵێم: چونکە من بۆ میللەتان نێررام ، شانازی بەخزمەتەکەم دەکەم، [١٤]تا ڕۆڵەکانی نەتەوەکەم حەسوودی پێبانگرێو هەندێکیان ڕزگار بکەم. [١٥]چونکە گەر هاتوو ڕەتکردنەوەیان هەڵێك بێ بۆ ئاشتبوونەوەی جیهان، ئایا قەبوڵکردنیان لەلایەن خوداوە وەك زیندووبوونەوە نییە لەمردن؟ [١٦]گەر بەشی یەکەمی هەویر پیرۆز بێ، ئەوسا هەموو هەویرەکە پیرۆز دەبێ. هەروەها گەر ڕەگی درەخت پیرۆز بێ، ئەوسا لقەکانیش پیرۆزن. [١٧]گەر هاتوو هەندێ لقی دار زەیتوێك بڕایەوە، تۆش وەك زەیتوێکی کێوی تێایدا موتوربە کرای، ئەوسا بەمە بەشداری دەکەی لەڕەگو پیتو بەرەکەتی، [١٨]شانازی مەکە بەسەر لقە بڕاوەکان. گەر هاتوو شانازیت کرد بەخۆتەوە، ئەوسا دەبێ بزانی کە تۆ ڕەگی درەختەکەت هەڵ نەگرتووە، بەڵکو ئەوە تۆی هەڵگرتووە. [١٩]گەر بڵێی: (ئەو لقانە بڕاونەتەوە تاکو من موتوربە بکرێم.) [٢٠]ئەمە ڕاستە. ئەوان بڕانەوە بەهۆی بێباوەڕییان، بەڵام تۆ بەهۆی باوەڕ جێگیر بووی. لەخۆبایی مەبە، بەڵکو بترسە. [٢١]گەر خودا لقی بنەڕەتی درەختەکە نەهێڵیتەوە ئەوسا تۆش ناهێڵیتەوە. [٢٢]بۆیە دڵنەرمیو تونديی خودا لەبەرچاو بگرە: تونديیەکەی بۆ ئەو کەسانەیە کە کەوتن، بەڵام دڵنەرمییەکەی بۆ تۆیە، ئەگەر لەدڵنەرمی جێگیر بیت، ئەگینا تۆش وەك ئەو لقانە دەبڕێتەوە. [٢٣]دیسان جوولەکەکانیش، گەر بەردەوام نەبن لەسەر بێباوەڕییان، موتوربە دەکرێن، چونکە خودا توانای ئەوەی هەیە جارێکی کە موتوربەیان بکات. [٢٤]چونکە گەر تۆ لەدار زەیتوێکی کێوی بڕایتەوە، بەپێچەوانەی سروشتەوە لەدار زەیتوێکی چاك موتوربە کرای، ئاخۆ دەبێ چەند ئاسانتر بێ بۆ ئەوانەی خۆیان سەر بەدار زەیتونە چاکەکەن هەتا تێایدا موتوربە بکرێن.

بەزەیی خودا بۆ هەمووانە

[٢٥]ئەی برایان، من نامەوێ تێوە ئەو نهێنییە نەزانن، هەتا خۆتان بەدانا نەزانن لەبۆچوونتان، ئەویش ئەوەیە کە بەشێك لەئیسرائیل دڵیان ڕەق بوو، تا تەواوی ژمارەی میللەتان دێن، [٢٦]ئیتر بەم شێوەیە هەموو ئیسرائیل ڕزگاری دەبێ، بەپێی ئەوەی لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {لەشاری داودەوە ڕزگارکەر دێت، خوانەناسی ناهێڵێ لە ناو یاقوب. [٢٧]ئەمەش پەیمانمە لەگەڵیان، کاتێ گوناهەکانیان دەسڕمەوە.} [٢٨]جوولەکەکان بەگوێرەی مزگینی دوژمنن لەپێناوی تێوەدا، بەڵام بەگوێرەی هەڵبژاردن خۆشەویستن لەپێناوی باوباپیران، [٢٩]چونکە خودا هەرگیز لەبەخشینو بانگ کردنی خۆی پاشگەز نابێتەوە. [٣٠]جا چۆن تێوە لەپێشا لەخودا یاخیبوونو تێستا خودا بەزەیی پێتانهاتەوە بەهۆی یاخیبوونی ئەوان، [٣١]بەهەمان شێوە ئەوانیش تێستا لەخودا یاخیبوون، تا بەزەیی پێیان پێتەوە وەك بەزەیی بەتێوە هاتەوە. [٣٢]چونکە خودا هەموو مرۆڤی لە یاخیبووندا بەندکرد هەتا بەزەیی بە هەموویان بێتەوە.

[٣٣]ئای چەند قوڵە دەوڵەمەندیو دانایی‌و زانیاری خودا! هەروەها چەند دوورە پشکنینی حوکمەکانی‌و تێگەیشتنی ڕێگاکانی!

[٣٤]{چونکە کێ لەبیروڕای خوداوەندی زانی؟ یاخود کێ تەگبیرکەری‌بوو؟}

[٣٥]{یاخود کێ شتێکی پێبەخشیوە هەتا بیداتەوە؟}

[٣٦]چونکە هەموو شتێك لەئەوەو بەهۆی ئەوەو بۆ ئەو دەبێ. بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

قوربانیەکی زیندوو

١٢ بۆیە ئەی برایان، لەبەر بەزەیی خودا، داواتان لێدەکەم لەشتان پێشکەش بکەن وەك قوربانیەکی زیندوو، پاك‌وپیرۆز، پەسەندکراو لەلایەن خوداوە، ئەمەش پەرستنی ڕاستو ڕۆحی تێوەیە. [٢]خۆتان لەگەڵ جیهان ڕامهێنن، بەڵکو بگۆڕێن بەتازەکردنەوەی بیرتان، تا بتوانن خواستی خودا تێبگەن، کە باش‌و پەسەندکراو و تەواوە.

[٣]بەو بەرەکەتەی خودا داویەتی بەمن بەهەر یەکێکتان دەڵێم: کەستان

زیاتر نرخ بۆ خۆی دانەنێ لەوەی بۆی دانراوە، بەڵکو ووریا بن، بەگوێرەی ئەو بەشە باوەڕەی خودا بۆ هەر یەکێکتانی داناوە نرخ بۆ خۆتان دابنێن. [٤]هەروەك لە لەشمان چەند ئەندامێك هەیە، بەڵام هەموو ئەم ئەندامانە یەك کاریان نییە، [٥]بەهەمان شێوە ئێمە هەموومان یەك لەشین لەمەسیح، ئیتر هەموومان ئەندامی یەکترین. [٦]بەڵام بەهرەی جیاوازمان هەیە بەپێی ئەو بەرەکەتەی پێمان دراوە، ئەگەر قسەکردنە بەووشەی خودا، با بەگوێرەی ڕێژەی باوەڕ بێ، [٧]هەروەها کێ خزمەتکردنی هەیە با خزمەت بکات، یا کێ فێرکردنی هەیە، با فێر بکات، [٨]یان کێ هاندانی هەیە، با هانبدات، یان بەخشینی هەیە، با بەدڵفراوانی ببەخشێ، یان ڕابەرایەتی کردنی هەیە با بەدڵگەرمی بێ، یا بەزەیی هەیە بابەدڵخۆشی بیکات. [٩]با خۆشەویستیتان بە دووڕوویی نەبێ. ڕقتان لەخراپە بێ و لایەنی چاکە بگرن. [١٠]یەکتریتان خۆشبوێ بەخۆشەویستیەکی خوشك و برایانە، بەپەرۆشبن بۆ ڕێزگرتن لەیەکتری. [١١]سست مەبن لەچالاکی، دڵگەرم بن لەڕۆح، خزمەتی خوداوەند بکەن. [١٢]دڵشادبن لەهیوا، دانبگرن بەخۆتان لەتەنگانە، بەردەوام بن لەنوێژکردن، [١٣]بەشداری بکەن لەپێویستی برا پیرۆزەکان، میوانداری خوشك و برا نامۆکان بکەن.

[١٤]داوای پیرۆزی بکەن بۆ ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە. داوای پیرۆزی بکەن و نەفرەت مەکەن. [١٥]دڵشادبن لەگەڵ ئەوانەی دڵیان خۆشە، بگرین لەگەڵ ئەوانەی دەگرین. [١٦]لەگەڵ یەکتری ڕێك بکەون، شانازی مەکەن، بەڵکو تێکەڵاوی پایەنزمەکان بن. لووتبەرز مەبن. [١٧]پاداشتی خراپەی یەکێك مەدەنەوە بەخراپە، هەوڵبدەن چی چاکە ئەوە بکەن لەبەردەمی هەموو خەڵك. [١٨]گەر بێ بەپێی تواناتان لەگەڵ هەموو خەڵك بە ئاشتی بژین. [١٩]خۆتان تۆڵەمەستێنن ئەی خۆشەویستان، بەڵکو ڕێبدەن بەتووڕەیی خودا، چونکە نووسراوە: {خوداوەند دەڵێ، تۆڵەسەندن هی منە، منم پاداشت دەدەمەوە.} [٢٠]بەڵام: {گەر دوژمنەکەت برسیبوو نانی بدەرێ، گەر تینووی بوو ئاوی بدەرێ. جا تۆ بەم کارە پشکۆی

داگیرساو لەسەری کۆدەکەیتەوە.}
[٢١]ئیتر مەهێڵە خراپە بەسەرتدا زاڵبێت،
بەڵکو بەچاکە سەرکەوە بەسەر خراپە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

١٣ [١]پێویستە لەسەر هەموو کەسێك ملکەچی دەسەڵاتداران بێ. چونکە هیچ دەسەڵاتێك نییە لەلایەن خوداوە نەبێ، جا ئەو دەسەڵاتانەی هەیە لەلایەن خوداوە دانراوە. [٢]ئیتر ئەوەی بەربەرەکانی دەسەڵات دەکات، بەربەرەکانی دانراوی خودا دەکات، ئەوانەی بەربەرەکانی دەکەن حوکمدان بەسەر خۆیان دەهێنن. [٣]ئەوەی چاکە دەکات، ناترسێ لە لێپرسراوان، بەڵکو ئەوەی خراپە دەکات. کەواتە گەر حەز دەکەی لەدەسەڵاتدار نەترسی؟ ئەوەی چاکە بیکە، ئەوسا ستایشی ئەو بەدەست دەهێنی، [٤]چونکە دەسەڵاتدار خزمەتکاری خودایە تا چاکەت لەگەڵ بکات. بەڵام بترسە گەر خراپەت کرد، چونکە دەسەڵاتدار شمشێر بەخۆڕایی هەڵناگرێ، ئەو خزمەتکاری خودایە تا تووڕەیی ئەو بەسەر خراپەکاران بهێنێتە خوارەوە. [٥]بۆیە پێویستە ملکەچی دەسەڵات بن، نەك لەبەر تووڕەیی، بەڵکو لەپێناوی ویژدانیش. [٦]هەر لەبەر ئەمەشە باج دەدەن، چونکە لێپرسراوان خزمەتکاری خودان کە بەردەوامن لەسەر ئەم کارە. [٧]هەر کەسێك مافی خۆی بدەرێ: باج بەخاوەن باج، سەرانە بەخاوەن سەرانە، ڕێز بەخاوەن ڕێز، ئابڕوو بەخاوەن ئابڕوو.

خۆشەویستی برایانە

[٨]با هیچ قەرزێکتان بەسەروە نەبێ جگە لەوەی یەکترتان خۆش بوێ، ئەوەی نزیکەکەی خۆش بوێ ئەوا شەریعەتی تەواو کردووە، [٩]چونکە ئەو ڕاسپاردانەی دەڵێ: {داوێن پیسی‌مەکە، مەکوژە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، ئارەزووی خراپ مەکە.} هەروەها ڕاسپاردەکانی دیکە، لەم ڕاسپاردەیەدا کۆدەبنەوە: {ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ.} [١٠]ئەوەی نزیکەکەی خۆش بوێ خراپە بەرامبەری ناکات، ئیتر بەم شێوەیە خۆشەویستی دەبێتە تەواوکەری هەموو شەریعەت. [١١]جگە لەوەش تێوە دەزانن

تیمە لەچ کاتێك دایـن، کـاتی ئـەوەتان هاتووە لەخەو هەستن، ئێستا ڕزگـاری ئێمـان نزیکـترە لـەو ڕۆژەی باوەڕمـان هێنا. [١٢]خەریکە وا شـەو تـەواو دەبێ و ڕۆژ هـەڵدێت. بـا واز لـە کرداری تاریکـی بهێنین و چـەکی ڕووناکی هـەڵگرین. [١٣]بـا بەشـێوەیەك ڕەفتـار بکـەین بگـونجێ لەگەڵ ڕۆژ، نەك بـە وورگ ڕکـردن و سەرخۆشـی، بەڕەڵایی و خراپـەکاری، دوژمنایـەتی و چاوپیسی. [١٤]بەڵکو عیسـای مەسیحی خوداوەنـد لەبـەر بکـەن، خۆتـان خـەریك مـەکـەن بـەتێرکردنی ئارەزووەکانی لەش.

پێشوازی لەیەکتری بکەن

١٤ ئـەوەی لـەناوتان بـاوەڕی لاوازبـوو، پێشـوازی لێبکـەن بێئـەوەی لەسـەر بـیروڕا حوکمی بەسەر بدەن. [٢]هـەندێ کـەس هەن لەو باوەڕەدان مافی ئـەوەیان هەیـە هـەموو شـتێك بخـۆن، بـەڵام ئـەوەی بـاوەڕی لاوازە تـەنها سـەوزەوات دەخـوات. [٣]ئـەوەی دەتوانـێ هـەموو شـتێك بخـوات، لەسـەریەتی بـەچاوی سـووکەوە سـەیری ئـەوە نـەکات کـە ناخوات، هـەروەها ئـەوەی لەهـەموو شـتێك ناخوات ئـەو کەسـە تاوانبـار نەکات کە لەهەموو شـتێك دەخـوات، چونکە خودا پەسەندی کـردووە. [٤]تـۆ کێـی تـا حوکـم بـدەی بەسـەر خزمەتکاری یـەکێکی دیکـە؟ لەبـەر چـاوی گەورەکـەی خـۆی بکـەوێ یـاخود بمێنێتـەوە، بـەڵام دەمێنێتـەوە، چونکـە خوداوەنـد توانـای مانـەوەی ئـەوی هەیـە. [٥]یـەکێك هەیـە ڕۆژێکـی لـەڕۆژێکی تـر بـە پـیرۆزتر دادەنـێ، یەکێکی تریش هەموو ڕۆژەکان بەیـەك چـاو سـەیر دەکـات، کەواتـە بـا هـەر یەکـە لـەبیروڕای خـۆی دڵنیـابێت. [٦]چونکـە ئـەوەی ڕۆژێـك بەتایبـەت دابنێ، بەتایبـەتی دادەنێـت وەك ڕێزێـك بۆ خوداوەند. هەروەها ئـەوەی هـەموو شتێك دەخوات، ئەوەش وەك ڕێـزە بـۆ خوداوەند، چونکـە سوپاسـی خـوداش دەکـات، ئـەوەش هـەموو شـتێك ناخوات، نـاخوات وەك ڕێزێـك بـۆ خوداوەنـدو سـوپاس کردنـی خـودا. [٧]کەسـمان لـەبۆناوی خۆمـان نـاژین، کەسیشـمان بـۆ خـۆی نـامرێ. [٨]گـەر بژین لەبۆناوی خوداوەنـد دەژیـن، گـەر بشمرین لـەبۆناوی خوداوەنـد دەمریـن.

کەواتە بژین یاخود بمرین، ئیمە هەر هی خوداوەندین. [٩]چونکە بۆ ئەمە مەسیح مردو زیندووبووەوە تابیێ بەخوداوەندی زیندووان‌و مردووان. [١٠]ئیتر چۆن براکەت تاوانبار دەکەیت؟ ئیتر چۆن ڕقت لەبراکەت دەبێتەوە؟ چونکە ئیمە هەموو بەیەکەوە دەبێ لەبەردەم دادگای خودا ڕاوەستین بۆ لێپرسینەوە، [١١]هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {خوداوەند دەڵی: سوێندیێ بەژیانم، دەبێ هەموو ئەژنۆیەك بۆ من چۆك بدات، دەبێ هەموو زمانێك دان بەخودا بنێت.} [١٢]کەواتە، هەریەك لەئیمە لەبارەی خۆیەوە لێپرسینەوەی هەیە لەبەردەم خودا.

لێپرسراوین بەرامبەر بەیەکتری

[١٣]با واز لەحوکمدانی یەکتری بهێنین، بەڵکو باشترە بڕیارێك بدەین کەس نەبێتە کۆسپ‌و تەگەرە لەبەردەم براکەی. [١٤]من دەزانم، هەروەها دڵنیام لەعیسای خوداوەند، هیچ شتێك لەخۆیدا گلاۆ نییە، بەڵکو گەر یەکێك شتێك بەگلاۆ بزانێ، ئەوە لەبەر چاوی خۆی گلاۆە. [١٥]گەر هاتوو بەهۆی خۆراکتەوە برویتە هۆی دڵتەنگی براکەت، ئیتر تۆ بەگوێرەی خۆشەویستی نارۆیت. جا ئەوەی مەسیح لەپێناوی مردووە بەخۆراکت لەناوی مەبە. [١٦]مەهێڵە شتە باشەکانت خەڵکی بە خراپە باسی بکات، [١٧]چونکە پادشاهێتی خودا بەخواردن‌و خواردنەوە نییە، بەڵکو ڕاستودروستی‌و ئاشتی‌و خۆشیە لەڕۆحی پیرۆز. [١٨]جا ئەوەی بەم شێوەیە خزمەتی مەسیح بکات، لەلایەن خودا پەسەندکراوە، جێی ڕەزامەندی خەڵکیش دەبێت. [١٩]کەواتە با تێکۆشین بەدوای ئەوەی بەرەو ئاشتی‌و بنیادنانی یەکترمان دەبات. [٢٠]کاری خودا وێران مەکە بەهۆی خۆراك. ڕاستە هەموو خۆراکێك پاکە، بەڵام شتێك خراپە بیخۆی گەر ببێتە کۆسپ لەڕێگای براکەت. [٢١]ئیتر باشترە گۆشت نەخۆیت‌و شەراب نەخۆیتەوە، هەروەها کارێك نەکەیت ببێتە کۆسپ لەڕێگای براکەت. [٢٢]ئەو باوەڕەی هەتە، با لەنێوان خۆت‌و خودا بێ. خۆزگەدەخوازرێ بەوەی خۆی تاوانبار ناکات کاتێ شتێك دەکات بەچاکی دەزانێ. [٢٣]بەڵام گەر

یەکێك گومانی هەیێ لەوەی دەیخوات، حوکمی بەسەر دەدرێ، چونکە ئەوە ناکات بەباوەڕەوە، بۆیە هەر شتێك بەباوەڕ نەبێ گوناهە.

مەسیح نموونەیە بۆ ئێمە

١٥ بەڵام ئێمە کە بەهێزین لەباوەڕ لەسەرمانە دانبگرین بەخۆماندا بەرامبەر بە یێهێزی باوەڕی لاوازان، هەروەها خەریکی ڕازی‌کردنی خۆمان نەبین. ٢جا هەریەك لەئێمە پێویستە نزیکەکەی ڕازی بکات بۆ چاکەی ئەو، لەپێناوی بنیادنانی. ٣تەنانەت مەسیحیش هەوڵی ڕازی‌کردنی خۆی نەداوە، بەڵکو بەپێی ئەوەی لەکێبی پیرۆزدا نووسراوە: {جنێوی ئەوانەی جنێوت پێدەدەن منیشی گرتەوە.} ٤جا ئەوەی لەپێشا نووسراوە، بۆ فێرکردنی ئێمە نووسراوە، تا ئێمە بەهۆی دانبەخۆگرتن‌و هاندانی کێبی پیرۆز هیوامان هەبێ. ٥داواکارم خودای دانبەخۆگرو هاندەر ڕێککەوتنی بیروڕاتان پێبەخشێ لەتێو خۆتان بەگوێرەی عیسای مەسیح، ٦تا بەیەك دڵ‌و بەیەك دەنگ ستایشی خودا بکەین، باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. ٧لەبەر ئەمە پێشوازی لەیەکتری بکەن، هەروەك چۆن مەسیح پێشوازی لێکردین، لەپێناوی شکۆمەندی خودا. ٨من پێتان دەڵێم، مەسیح بوو بەخزمەتکاری خەتەنەکراوەکان، تا ڕاستی خودا دەربخات‌و ئەو بەڵێنەی داویەتی بە باپیران بیباتەسەر. ٩هەروەها تا میللەتان ستایشی خودا بکەن بەهۆی ئەو بەزەییەی هەیەتی، هەروەك لەکێبی پیرۆزدا نووسراوە: {بۆیە سوپاست دەکەم لەتێو میللەتانداو گۆرانی بۆ ناوت دەڵێم}، ١٠دیسان باسکراوە: {دڵشادبن ئەی میللەتان لەگەڵ گەلی خودا}، ١١هەروەها ووتراوە: {ستایشی خوداوەند بکەن ئەی هەموو میللەتان، باهەموو گەلان ستایشی بکەن}، ١٢ئەشعیاش دەڵێ: {یەکێك لەپشتی یەسا دەردەکەوێ، فەرمانڕەوایی میللەتان دەکات، ئەوەی میللەتان ئومێدیان پێیەتی.} ١٣با خودای هیوا پڕتان بکات لەهەموو خۆشی‌و ئاشتییەك لەباوەڕدا، تاکو هیواتان زۆربێ بەهۆی توانای ڕۆحی پیرۆزەوە.

خزمەتکردنی پۆڵس

[١٤]ئەی برایان من لەو باوەڕەدام تێوە پڕن لەچاکە، تەواون لەزانیاریو توانای ئامۆژگاری یەکترتان هەیە. [١٥]بەڵام زۆر بەچاونەترسیەوە بەهۆی ئەو بەرەکەتەی خودا پێی بەخشیوم، هەندێ شتم بۆ نووسیون تا بەیرتان بهێنمەوە، [١٦]هەتا ببم بەخزمەتکاری عیسای مەسیح، دەبێ وەك کاهینێك بەمیللەتان مزگینی خودا بدەم، هەتا قوربانی میللەتان پەسەند کراو و پیرۆزکراو بێ بەڕۆحی پیرۆز بۆ خودا. [١٧]کەواتە شانازی بەعیسای مەسیح دەکەم لەخزمەتم بۆ خودا. [١٨]من بەخۆم ڕانابینم باسی شتێك بکەم، گەر مەسیح بەهۆی منەوە نەیکردبێ، هەتا ملکەچی میللەتان بۆ خودا بەووتەو کردار بەدەست بهێنم، [١٩]بەتوانای نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەر، بەتوانای ڕۆحی پیرۆز، ئاوا توانیم لەقودسو دەوروپشتی هەتا ناوچەی ئیلریکوم، مزگینیدانی مەسیح تەواو بکەم. [٢٠]من پێم داگرت لەسەر ئەوەی مزگینی ووشەی خودا بدەم، لەو شوێنەی ناوی مەسیحی تێدا نەیسترا بوو، بۆ ئەوەی لەسەر بناغەیەك کە یەکێکیتر داینەاوە دروستی نەکەم، [٢١]وەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {ئەوانەی کەس هەواڵی ئەوی پێ نەداون لەمەولا دەبینن، ئەوانەی دەربارەی ئەو هیچیان نەبیستووە لەمەولا تێدەگەن.}

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

[٢٢]لەبەرهەمان شتیش بوو چەند جار نەم دەتوانی بێم بۆ لاتان. [٢٣]بەڵام تێستا، لەم ناوچانە شوێن نەماوە ئیشی لێبکەم، هەروەها سااڵێکی زۆرە ئارەزووی ئەوە دەکەم بێم بۆ لاتان، [٢٤]کاتێ دەچم بۆ ئیسپانیا هیوادارم بەلاتان تێپەڕمو بتانبینم، دوای ئەوەی چێژم لەبینینتان وەرگرت گەر بۆ ماوەیەکی کورتیش بێ، ئومێدەوارم کاروباری چوونی ئەوێم بۆ ئاسان بکەن. [٢٥]بەڵام تێستا دەچم بۆ قودس تاخزمەتی برا پیرۆزەکانم بکەم. [٢٦]چونکە باوەڕدارانی مەکدۆنیەو ئەخائیە وایان بەباش زانی هەندێ یارمەتی کۆبکەنەوە بۆ ئەو برا پیرۆزانەی هەژارو دەستکورتن لەقودس. [٢٧]ئەوان ئەمەیان بە باش زانیو قەرزاری ئەوان بوون، چونکە جوولەکەکان لەشتە ڕۆحیەکان

بەشداری میللەتانیان کرد، جا پێویست بوو لەسەر ئەوان خزمەتی جوولەکەکان بکەن لەبارەی شتە مادییەکانەوە. [٢٨]دوای ئەوەی بەم کارە هەڵدەستمو ئەو یارمەتییەیان پێشکەش دەکەم، سەرتان لێدەدەم کاتێ بەرەو ئیسپانیا دەڕۆم. [٢٩]من دەزانم گەر بێم بۆ لاتان، بەتەواوی پیرۆزی مەسیح بۆ لاتان دێم. [٣٠]ئەی برایان داواتان لێدەکەم، بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەندو بەخۆشەویستی ڕۆحی پیرۆز، هەمووتان بەیەکەوە لەگەڵم تێبکۆشن و کۆشش بکەن لەنوێژدا لەپێناوی من بۆ خودا، [٣١]تا ڕزگاربم لەدەست بێباوەڕانی ناوچەی یەهودیە، هەروەها تاکو خزمەتەکەم لەقودس پەسەند کراو بێ لای برا پیرۆزەکان، [٣٢]گەر خودا خواستی لەسەر بێ بەدڵشادیەوە دێم بۆ لاتان، بەمەلەگەڵتان پشوو دەدەم. [٣٣]ئیتر با خودای ئاشتی لەگەڵ هەمووتان بێ. ئامین.

سلاوی تایبەتی

١٦ ڕاتان دەسپێرم سەبارەت بە فیبی خوشکمان، کەوا خزمەتکارە لەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کەنخەریا، [٢]بەناوی خوداوەندەوە پێشوازی لێبکەن، پێشوازییەك کەشایانی خوشکێو برای پیرۆز بێ، هەر شتێکی پێویست بوو لەتێوە بیدەنێ، چونکە ئەو یارمەتیدەری زۆر کەس بووە، هەروەها هی منیش.

[٣]سلاۆ لەپریسکلاو ئەکیلا بکەن، کە بەیەکەوە کار دەکەین لەعیسای مەسیح، [٤]ئەوانەی ملی خۆیان بۆ سەربڕین دانا لەپێناوی ژیانم، جا من بەتەنها سوپاسیان ناکەم، بەڵکو هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی میللەتانیش. [٥]هەروەها سلاۆ لەوانە بکەن کەسەر بەو کۆمەڵەنو لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە. سلاۆ لەئیپینتوسی خۆشەویستم بکەن ئەوەی نۆبەرەی باوەڕ بوو بەمەسیح لەناوچەی ئاسیا. [٦]سلاۆ لەمریەم بکەن، زۆر خۆی ماندووکرد لەخزمەت کردنمان لەبەر تێوە. [٧]سلاۆ لەئەندرونیکوس و یونیاس بکەن، ئەو دوو خزمانەم کە لەگەڵم بەندکرابوون، ئەوان بەناوبانگ بوون لەناو نێرراوان، پێش من لەمەسیحدا بوون. [٨]هەروەها سلاۆ لەئەمپلیاتۆس بکەن، خۆشەویستم لەخوداوەند. [٩]سلاۆ لەئوربانوس بکەن پێکەوە کار دەکەین لەمەسیح،

هەروەها ئیستاخیسی خۆشەویستم.
[١٠]سڵاو لەئەپیلەس بکەن، ئەوەی
سەلمێنەری ڕاستی خۆیەتی لەمەسیح.
سڵاو لەخێزانی ئەرستوبولوس بکەن.
[١١]سڵاو لەهێرودیونی خزمم بکەن.
هەروەها لەوانەی لەخوداوەندن
لەخێزانی نەرکیسوس. [١٢]سڵاو
لەخوشکان تەریفیناو تەریفۆسا بکەن
ئەوانەی زۆر ماندوو دەبن لەخوداوەند.
سڵاو لەخوشکە پەرسیسی
خۆشەویست بکەن، ئەوەی خۆی زۆر
ماندوو کرد لەخزمەتکردنی خوداوەند.
[١٣]سڵاو لەروفسی بکەن هەڵبژێراوە
لەخوداوەند، هەروەها لەدایکی وەك
دایکمە. [١٤]سڵاو لەئەسینکریتس و
فەلیگۆن و هەرمس و پەتروباس و
هەرماس و ئەو برایانەی لەگەڵیان بوون
بکەن. [١٥]سڵاو بکەن لەفیلولوگۆس و
خوشکە جولیاو نیریوس و
خوشکەکەی و ئولومپاس و هەموو ئەو
خوشکو برا پیرۆزانەی لەگەڵیان
بوون. [١٦]سڵاو لەیەکتری بکەن
بەماچی پیرۆز. هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەسیح سڵاوتان لێ
دەکەن.

[١٧]بەڵام ئەی برایان، ئاگادارتان
دەکەمەوە، ئاگاتان لەدروستکەری
ناکۆکی و کۆسپ بێ، لێیان
دوورکەونەوە، چونکە ئەوان
دەرچوون لەڕێگای ئەو فێرکردنەی
فێری بوون. [١٨]چا ئەوانەی بەم
شێوەیەن، خزمەتی مەسیحی
خوداوەندمان ناکەن، بەڵکو خزمەتی
سکیان دەکەن، بەقسەی خۆش و زمان
لووسی ساکارەکان دەخەڵەتێنن.
[١٩]هەواڵی گوێڕایەڵیتان بۆ خودا
بەهەمووان گەیشتووە، لەبەر ئەوە پێتان
دڵخۆشم، بەڵام دەمەوێ لەچاکە داناو
لەخراپە بێبەری بن. [٢٠]ئەوسا خێرا
خودای ئاشتی شەیتان لەژێر پێتان
دەپلیشێنێتەوە. بابەرەکەتی* عیسای
مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵتانبێ.
[٢١]تیمۆساوس ئەوەی لەگەڵم کار
دەکات سڵاوتان لێ دەکات، هەروەها
لوکیوس و یاسون و سوسیپاتەری
خزمانم.

[٢٢]منیش کەناوم تەرتیوسەو
نووسەری ئەم نامەیەم، سڵاوتان لێ
دەکەم بەناوی خوداوەندەوە.

[٢٣]غایۆس کەمیواندارى من و هەموو
کۆمەڵی باوەڕداران دەکات سڵاوتان
لێ دەکات. هەروەها ئاراستسی

خەزنەداری شار سلاوتان لێ دەکات لەگەڵ کوارتسی برامان. [٢٤] با بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵتان بێ. ئامین.]

ستایشی خودا

[٢٥] بۆ ئەو خودایەی دەتوانێ بەهێزتان بکات بەگوێرەی مزگێنییەکەم ڕاگەیاندنی عیسای مەسیح، بەگوێرەی ئاشکراکردنی ئەو نهێنییەی ماوەیەکی زۆر بوو بەشاراوەیی ماببووەوە، [٢٦] بەڵام ئێستا ئاشکرا بووە بەهۆی نووسراوی پێغەمبەران، بەگوێرەی ڕاسپاردەی خودای هەمیشەیی تا هەموو نەتەوەکان باوەڕی پێبهێنن و گوێڕایەڵی بن، [٢٧] شکۆمەندی تاهەتایە بۆ تاقە خودای دانا، بەناوی عیسای مەسیح! ئامین.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی بەهۆی ئەو گیروگرفتانەی لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانی کورنسۆس هەبوو، دەربارەی ژیان بەپێی باوەڕ بەمەسیح .

لەو سەردەمەدا کۆرنسۆس شارێکی یۆنانی گەورە بوو. پایتەختی ولایەتی ئەخائیەی ڕۆمانی بوو. ناوبانگی دەرکرد بوو بە بازرگانیو ڕۆشنبیری بەرزو بەدەرەوشتیو جۆراوجۆری ئاینەکانی.

لەم نامەیەدا لەهەموو شتێك زیاتر، پۆڵس گرنگی داوە بەو مەسەلانەی کە پەیوەندییان هەیە بە:

دووبەرەکی لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسو مەسەلەی داوێن پیسیو ژنهێنانو شووکردنو ئەو شتانەی پەیوەندییان هەیە بەوێژدانو ڕێکخستن لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانو ئەو بەهرانەی ڕوحی پیرۆز دەیبەخشێ بەباوەڕدارانو چۆنیەتی بەکارهێنانی، هەروەها هەڵسانەوە دوای مردن. دەربڕینی خستووە چۆن مزگێنیی عیسای مەسیح وەلأمی ئەم پرسیارانە دەداتەوە.

١ لە پۆڵس، بانگکراو لەسەر خواستی خودا، تابیێ بەێرراوی عیسای مەسیح، هەروەها لە سۆستانیسی برامانەوە،

[٢]بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا لە شاری کۆرنسۆس، بۆ ئەوانەی لەعیسای مەسیحدا پیرۆزکراون، هەروەها بانگ کراون تا پاك‌وپیرۆزبن لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەهەموو شوێنێك بەناوی خوداوەند عیسای مەسیح بانگ دەکەن، خوداوەندی ئێمەو ئەوانە. [٣]با ئاشتیو بەرەکەتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ. [٤]هەمیشە سوپاسی خودا دەکەم لەپێناوتان بۆ ئەو بەرەکەتەی پێیبەخشیون لەعیسای مەسیحدا، [٥]بەهۆی ئەوەوە لەهەموو شتێك دەوڵەمەندبوون، لەهەموو شێوەیەکی قسەکردنو زانیاریدا، [٦]بەگوێرەی چەسپانی شایەتی عیسای مەسیح لەتێوەدا. [٧]تەنانەت تێوە ئیتر پێویستیتان بەهیچ بەهرەیەکی ڕۆحی نابێ، کاتێ بە پەرۆشەوە چاوەڕوانی دەرکەوتنی عیسای مەسیحی

خوداوەندن. [٨]ئەوەی تاکۆتایی دەتانچەسپێنێ، تا بێکەموکوڕی بن لەڕۆژی عیسای مەسیحی خوداوەند. [٩]خودا پشتی پێدەبەستێ، ئەو خودایەی بانگی کردن بۆ بەشداری کردن لەگەڵ ڕۆڵەکەی کە عیسای مەسیحی خوداوەندمانە.

ناکۆکی نێوان باوەڕداران

[١٠]ئەی برایان، بەناوی خوداوەند عیسای مەسیح داواتان لێدەکەم، هەموو تان یەك دەنگبن هەبێ، دووبەرەکی لەنێوانتان نەبێ، بەڵکو هەموو تان یەك بیرو یەك ڕاتان هەبێ. [١١]ئەی برایان، خێزانی ماڵی خلۆیی هەواڵیان دامێ کەوا لەنێوانتان ناکۆکیو ئاژاوە هەیە، [١٢]مەبەستم ئەوەیە یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ پۆڵسم) ئەوی دیکەتان دەڵێ: (من لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، هەروەها یەکێکی دیکەتان دەڵێ: (من لەگەڵ پەترۆسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من لەگەڵ مەسیحم.) [١٣]ئایا مەسیح بەشکراوە؟ یاخود پۆڵس لەپێناوی نێوەدا لەخاچدراوە، یان بەناوی پۆڵسەوە لەئاوەهەڵکێشران؟ [١٤]سوپاس بۆ خودا من کەستانم لەئاوەهەڵنەکێشا جگە لەکریسپۆس و غایۆس نەبێ، [١٥]هەتا کەستان نەڵێن بەناوی من لەئاوەهەڵکێشران، [١٦]هەروەها خێزانی ئیستفانۆسم لەئاوەهەڵکێشاوە، جگە لەمانە بیرم نایە کەسی دیکەم لەئاوەهەڵکێشا بێ. [١٧]چونکە مەسیح منی نەناردووە بۆ لەئاوەهەڵکێشان، بەڵکو بۆ مزگێنیدان، ئەمەش بەقسەی دانایی مرۆڤانە نا، ئەگینا لەخاچدانی مەسیح بێسوودە.

مەسیح دانایی و توانای خودایە

[١٨]چونکە ووشەی خاچ لەلایەن ئەوانەی لەناودەچن نەزانییە، بەڵام لای تێمە کە ڕزگارمان بووە هێزی خودایە. [١٩]جا لەبارەیەوە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {دانایی داناکان دەسڕمەوە، هەروەها تێگەیشتنی تێگەیشتوان.}

[٢٠]کەواتە داناکان لەکوێن؟ هەروەها فێربووانی شەریعەتو زاناکانی ئەم جیهانە لەکوێن؟ ئایا خودا دانایی ئەم جیهانەی نەکردووە بە نەزانی؟ [٢١]بۆیە لەدانایی خودادا، خەڵکی خودایان بەدانایی نەناسی، ئەوە بوو خودا بەباشی بینی، باوەڕداران

ڕزگار بکات بەگیلایەتی ڕاگەیاندنی مزگینی. [۲۲]چونکە جوولەکەکان داوای نیشانە دەکەن و یۆنانیەکان بەدوای دانایی‌دا دەگەڕێن، [۲۳]بەڵام ێمە، مەسیحی لەخاچدراو ڕادەگەینین، ئەمەش کۆسپە بۆ جوولەکەو نەزانیە بۆ یۆنانی، [۲۴]بەڵام لەلای ئەوانەی کە خودا بانگی کردوون لەجوولەکەو لەیۆنانی، مەسیح تواناو دانایی خودایە. [۲۵]نەزانی خودا، دانا‌تر لەدانایی خەڵکی، هەروەها لاوازی خودا، بەهێزترە لەهێزی خەڵکی.

[۲۶]بیرکەنەوە ئەی برایان چۆن بوون کاتێ خودا بانگی کردن، چەند داناتان تیادابوو بەگوێرەی جیهان، هەروەها چەند توانادارو لەبنەماڵەی ناودارتان تیادابوو. [۲۷]بەڵام خودا ئەوەی نەزان بوو لەجیهان هەڵبژارد، تاکو داناکان شەرمەزاربن، لاوازەکانی هەڵبژارد تاکو بەهێزەکان شەرمەزاربن. [۲۸]هەروەها خودا ئەوانەی هەڵبژارد کە نزمو بێنرخن لەجیهان، بوونیشیان نییە، تاکو ئەوانەی بوونیان هەیە نەمێنن، [۲۹]ئەمەش بۆ ئەوەیە تا هیچ مرۆڤێك لەبەردەم خودا شانازی نەکات. [۳۰]بەڵام ێوە بەهۆی خودا لەعیسای مەسیحدان، ئەوەی لەخوداوە بۆمان بوو بە دانایی‌و ڕاستودروستی، پاك‌وپیرۆزی‌و قوربانی، [۳۱]تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز نووسراوە بێتەدی: {ئەوەی بیەوێ شانازی بکات، با شانازی بە خوداوەند بکات.}

مزگێنی مەسیحی لەخاچدراو

۲ منیش ئەی برایان، کاتێ هاتم بۆ لاتان بۆ ڕاگەیاندنی شایەتی خودا، ئەمەش بەووشەی دانایی‌و پاراو و پڕ لەواتاوە نا، [۲]چونکە من بڕیاری ئەوەم داوە باسی هیچتان بۆ نەکەم جگە لەعیسای مەسیحو لەخاچدانی. [۳]کاتێ هاتم بۆ لاتان هەستم بە لاوازی‌و ساهو هەیبەتو ترس دەکرد، [۴]ووتەکانمو ڕاگەیاندنەکانم لەڕازی‌کردنی خەڵك پشتیان بە دانایی مرۆڤ نەدەبەست، بەڵکو بە بەڵگەی هێزی ڕۆحی پیرۆز، [۵]تا بناغەی باوەڕتان لەسەر هێزی خودا دابمەزرێ، نەك لەسەر دانایی مرۆڤ.

دانایی خودا

[۶]ێمە لەنێوان پێگەیشتوان بەدانایی

دەدوێین، بەڵام بەدانایی ئەم سەردەمەو دەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نا کە لەناودەچن، [٧]بەڵکو باسی دانایی خودا دەکەین، ئەوەی بەنهێنی پێچراوەتەوە، ئەوەی خودا لەپێش زەمانەوە ئامادەی کردووە بۆ شکۆو بەرزی ئێمە. [٨]ئەمەش دانایەکە هیچ لەدەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نایزانن، چونکە گەر بیانزانیایە، خوداوەندی شکۆداریان لەخاچ نەدەدا. [٩]هەروەك لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەوەی چاو نەیبینیوە، هەروەها گوێ نەیبیستووەو بەمێشکی هیچ مرۆڤێکدا نەهاتووە، خودا ئامادەی کردووە بۆ ئەوانەی خۆشیان دەوێ.} [١٠]ئیتر خودا ئەمەی بەهۆی رۆحی خۆی بۆ دەرخستین، چونکە رۆح هەموو شتێك دەپشکنێ، تەنانەت ناخو ناوەڕۆکی خوداش. [١١]جا هیچ کەسێك نازانێ چی لەناوەرۆکی مرۆڤ هەیە ئەو رۆحە نەبێ کە لەو مرۆڤە دایە؟ هەروەها کەس نازانێ چی لەناوەڕۆکی خودا هەیە جگە لەرۆحی خودا. [١٢]کەواتە ئێمە رۆحی ئەم جیهانەمان وەرنەگرتووە، بەڵکو ئەو رۆحەی خودا داویەتی پێمان، تاکو ئەو دیاریە بزانین کە خودا پێی بەخشیوین. [١٣]ئەوەی باسی دەکەین لەزیرەکی و دانایی مرۆڤ نەهاتووە، بەڵکو لەوەی رۆح فێری کردین. بۆ ئەمەش شتە رۆحیەکان بەشتی رۆحیتر بەراورد دەکەین. [١٤]مرۆڤ بەو هەستە سروشتیەی کە هەیەتی ناتوانێ ئەوەی کە هی رۆحی خودایە وەریگرێ، چونکە بۆ ئەو ئەمانە هەمووی گیلایەتیەو ناتوانێ تێبگات، چونکە جیاکردنەوەی پێویستی بە هەستی رۆحی هەیە. [١٥]بەڵام مرۆڤی رۆحانی حوکم بەسەر هەموو شتێك دەدا، کەچی خۆی کەس حوکمی بەسەر نادات. [١٦]{کێ دەتوانێ بیری خوداوەند بزانێ، یاخود کێ دەتوانێ بیێتە ڕێنیشاندەری خودا؟} بەڵام ئێمە، بیری مەسیحمان هەیە.

دووبەرەکی لەکۆمەڵەی باوەڕداران

٣ ئەی برایان، من نەمتوانی وەك مرۆڤی رۆحانی لەگەڵتان بدوێم، بەڵکو وەك مرۆڤێك بەپێی لەش بژیو هێشتا هەر منداڵی ساوا بێ لە مەسیح. [٢]لەجیاتی خواردن شیرم داونەتێ نەك خواردنی تەواو، چونکە ئێوە بەرگەی ئەو خواردنەتان

نەدەگرت، تێستاش بەرگەی ناگرن.
[٣]جا تێوە هێشتا هەر بەپێی لەش دەژین.
ئایا ئەو چاوپیسیو دووبەرەکایەتیەی
لەتێوانتان هەیە دەریناخات تێوە وەك
خەڵك هێشتا بەپێی لەش بیردەکەنەوەو
دەژین؟ [٤]کاتێ یەکێکتان دەڵێ: (من
لەگەڵ پۆڵسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆڵۆسم)، ئایا لێرەدا تێوە بەپێی
لەش ناژین؟
[٥]پۆڵس یاخود ئەپۆڵۆس کێیە؟
ئەوان تەنها خزمەتکاری خودان، تێوە
بەهۆی ئەوانەوە باوەڕتان هێناوە. جا
هەریەك و بەپێی ئەوەی خوداوەند
پێیبەخشیوە. [٦]من چاندمو ئەپۆڵۆس
ئاوی‌دا، بەڵام خودا بوو پێی گەیاند.
[٧]کاری چێنەرو ئاودەر ئەوەندە گرنگ
نییە، بەڵکو گرنگی بۆ خودایە کە
پێیدەگەینێ. [٨]جیاوازی لەتێوان چێنەرو
ئاودەر نییە، هەریەکە کرێی خۆی
وەردەگرێ بەپێی کارو ماندووبوونی
خۆی. [٩]کەواتە تێمە لەگەڵ خودا کار
دەکەین، تێوەش کێڵگەی خوداو
خانووی خودان. [١٠]ئیتر بەپێی ئەو
بەرەکەتەی خودا پێی بەخشیوم، بناغەم
دانا وەك وەستایەکی لێهاتوو، ئەوسا
خەڵکی تر لەسەری دروست دەکات.
جا با هەر یەکە ئاگاداریێ چۆن لەسەر
ئەو بناغەیە دروست دەکات، [١١]ئەو
بناغەی لای تێوە دانراوە، عیسای
مەسیحە، کەس ناتوانێ بناغەیەکی‌تر
دابنێ. [١٢]بەڵام گەر یەکێك لەسەر ئەو
بناغەیە بەزێڕ یا بەزیوو یا بە بەردی
گرانبەها، یاخود بەدارو پووش‌وکا
دروست بکات. [١٣]ئەو کاتە کاری
هەر یەکێك دەردەکەوێ، چونکە
ڕۆژی لێپرسینەوە ئاشکرای دەکات،
لەبەر ئەوەی کرداری هەر یەکێك
بەئاگر ڕادەگەیێنرێو بە ئاگر تاقی
دەکرێتەوە. [١٤]ئیتر هەر یەکێك کرداری
لەسەر ئەو بناغەیە بمێنێتەوە ئەوا
پاداشت وەردەگرێ. [١٥]گەر کرداری
یەکێك سووتا، ئەوا زیانی پێدەگات،
خۆی ڕزگار دەبێ، بەڵام وەك یەکێك
بەناو ئاگردا چوو بێ.
[١٦]ئایا نازانن تێوە پەرستگای
خودانو ڕۆحی خوداتان تیادا
نیشتەجێیە؟ [١٧]ئەوەی پەرستگای خودا
بڕوخێنێ، خوداش ئەو تێك دەدات.
چونکە پەرستگای خودا پیرۆزە،
تێوەش خۆتان ئەو پەرستگایەن.
[١٨]ئاگاداربن کەستان خۆی
هەڵنەخەڵەتێنێ. گەر یەکێك لەتێوانتان

خۆی بەدانا زانی لەم سەردەمەدا، دەبێ
ببێ بەنەزان هەتا بەڕاستی ببێ بەدانا.
[١٩]چونکە هەموو دانایی ئەم جیهانە
لەبەرچاوی خودا گێلایەتییە، لەو
بارەیەوە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {خودا
داناکان بەزیرەکی‌و فێڵبازی خۆیانەوە
دەگرێ.} [٢٠]هەروەها دەڵێ:
{خوداوەند دەزانێ بیرکردنەوەی
داناکان پڕو پووچە.} [٢١]کەواتە، کەس
شانازی بە مرۆڤ نەکات، چونکە
هەموو شتێك بۆ تێوەیە، [٢٢]گەر پۆڵس
بێ یاخود ئەپۆلۆس یان پەترۆس،
هەروەها جیهان یاخود ژیان یان مردن
لەگەڵ تێستاو داهاتوودا، ئەمانە
هەمووی بۆ تێوەیە. [٢٣]بەڵام تێوە خۆتان
هی مەسیحن، مەسیحیش هی خودایە.

نێردراوانی مەسیح

٤ بەم شێوەیە باخەڵکی
بەخزمەتکاری مەسیحو
هەڵگری نهێنییەکانی خودامان دابنێ.
[٢]لەمەش زیاتر ئەوەی داوا دەکرێ
لەوانەی هەڵگری نهێنین دڵسۆزبیە.
[٣]من بەلامەوە گرنگ نییە گەر تێوە
حوکمم بەسەر بەدەن یاخود هەر
دادگایەکی مرۆڤانە، تەنانەت خۆشم
حوکم بەسەرخۆم نادەم. [٤]جا کە
ویژدانم بەشتێك ئازاری نەدام، ئەمە
ئەوە ناگەیەنێ بێتاوانم، چونکە
خوداوەندە ئەوەی حوکمم بەسەر
دەدا. [٥]کەواتە پێش کاتەکە حوکم
مەدە بەسەر کەس، هەتا خوداوەند
دەگەڕێتەوە، ئەوەی ڕووناکی دەخاتە
سەر ئەو شتانەی تێستا لەتاریکی
شاراوەیەو نیازی دڵ دەردەخات، ئەو
کاتە هەر کەسەو بەپێی کرداری خۆی
لەلایەن خوداوە ستایش دەکرێ.
[٦]ئەی برایان، من خۆمو ئەپۆلۆسم
بۆ کردن بەنموونە تا بۆتان
ڕوونبێتەوەو لەتێمەوە فێربن مەبەست
چییە لەوەی، کەس لەسەرووی ئەوەی
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە نەڕوات، جا
لەبەرئەوە با کەس لەناوتان لووتبەرز
نەبێ بەسەر ئەوی دیکە. [٧]کێ تۆی
بەزیاتر داناوە لەخەڵکی‌تر؟ ئایا تۆ چیت
هەیە وەرتنەگرتبێ؟ کەواتە، گەر
وەرتگرتبێ، بۆ شانازی دەکەیت وەك
ئەوەی وەرتنەگرتبێ؟ [٨]تێستا تێوە
تێربوون‌و دەوڵەمەند بوون! بوون بە
پادشا بەبێ تێمە. خۆزگە تێوە بەڕاستی
پادشا بوونایە ئەوسا لەگەڵتان بەشداری
حوکمڕانیمان دەکرد! [٩]من لەو

باوەڕەدام خودا بەتیمەی نێرراو، لەناو خەڵك نزمترین شوێنی پێداوین، وەك یەكێك لەبەر چاوی فریشتەو مرۆڤو جیهان، بەئاشكرا حوكمی مردنی بەسەر درابێ. [١٠] تیمە لەپێناوی عیسا خەڵك بە نەزان سەیرمان دەكات، بەڵام تۆیوە بەهۆی عیساوە خەڵكی بەدانا سەیرتان دەكات. تیمە لاواز بووین بەڵام تۆیوە بەهێزبوون، تۆیوە ڕێزتان لێدەگیرێ بەڵام تیمە بەچاوی سووكەوە سەیر دەكرێین. [١١] تا تێستا تیمە ئازاری برسیتیو تینوێتیو ڕووتیو لێدانو بێلانەیی دەچێژین. [١٢] بەئارەقی ناوچەوان نان پەیدا دەكەین. ئەوەی جنێومان پێدەدات داوای پیرۆزی بۆ دەكەین، هەروەها كاتێ دەمانچەوسێننەوە دانبەخۆمان دەگرین. [١٣] هەستمان بریندار دەكەن، بەڵام تیمە بە نەرمو نیانی وەڵامیان دەدەینەوە. وەك زبڵی جیهانو پاشماوەی هەموو خەڵكمان لێهاتووە.

[١٤] من ئەمە نانووسم تا شەرمەزارتان بكەم، بەڵكو ئامۆژگاریتان دەكەم وەك منداڵی خۆشەویستی خۆم. [١٥] گەر هاتوو تۆیوە هەزاران مامۆستاتان لەمەسیح هەبێ، ئەمە ئەوە ناگەینێ باوكی زۆرتان هەیە. چونكە من بووم بەباوكی تۆیوە لەعیسای مەسیحدا بەهۆی مزگێنییەوە. [١٦] لەبەرئەوە داواتان لێدەكەم لاسایی من بكەنەوە. [١٧] لەبەر هەمان شت تیمۆساوسم بۆ ناردن، كەوپێ خۆشەویستو دڵسۆزم لەخوداوەند، ئەو ڕێیازی منتان بیردەخاتەوە لەمەسیحدا، كە من لەهەموو شوێنێك لەكۆمەڵەی باوەڕداران فێری خەڵكی دەكەم. [١٨] هەندێ كەس لەتۆیانتان بە لووتبەرزیەوە لەو باوەڕەدا بوون من نایم بۆ لاتان. [١٩] بەڵام گەر خوداوەند خواستی لەسەرێ بەخێرایی دێم بۆ لاتان، ئەوسا بایەخ نادەم بە قسەی ئەو لووتبەرزانە، بەڵكو دەمەوێ توانای ئەوان بزانم. [٢٠] چونكە پادشاهێتی خودا لەسەر قسە ڕانەوەستاوە، بەڵكو لەسەر هێزو توانا. [٢١] كەواتە كامەتان دەوێ؟ بەدارو قامچی بۆ لاتان بێم یاخود بەخۆشەویستیو ڕۆحی میهرەبانی؟

حوكمدان بەسەر داوێنپیس

٥ لەڕاستیدا بلاوبووەتەوە كە لەتۆیانتان داوێنپیسی هەیە.

جۆرە داوێن‌پیسیەك تەنانەت لەلای بت‌پەرستانیش نییە، پیاو لەگەڵ باوەژنی خۆی دەست تێکەڵ دەکات. [٢] لەگەڵ ئەوەش بەلووت‌بەرزیەوە شانازی بەخۆتان دەکەن! ئایا لەجیاتی ئەمە باشتر نییە ماتەمداربن هەتا ئەوەی ئەم کارەی کردووە لەتێوانتان نەمێنێ؟ [٣] من بەلەش لێتان دوورم، بەڵام بەڕۆح لەگەڵتانم، حوکمم داوە بەسەر ئەو کەسەی ئەو کارەی کردووە هەروەك لەوێ بووبم. [٤] بەناوی خوداوەندمان عیسا کۆببنەوە لەسەر ئەو کەسەی ئەم شتانەی کردووە، ئەوسا منیش بەڕۆح لەگەڵتان دەبم. بەهۆی هێزو توانای خوداوەندمان عیسا، [٥] ئەو پیاوە بدەنە دەستی شەیتان تا لەشی بفەوتێ، بۆ ئەوەی ڕۆحی ڕزگاری بێ لەڕۆژی لێپرسینەوەی خوداوەند عیسا. [٦] باش نییە تێوە شانازی بەخۆتانەوە بکەن. ئایا نازانن هەویرترشێکی بچووك هەموو هەویرەکە هەڵدێنێ؟ [٧] جا خۆتان پاك‌بکەنەوە لە هەویرترشی کۆن هەتا ببن بە هەویرێکی تازە، چونکە تێوە نانێکن هەویرترشی تیا نییە. لەبەر ئەوەی مەسیح بەرخی جەژنی تێپەڕبوونی تێمەیەو کرا بە قوربانی. [٨] کەواتە تێمە باجەژن بکەین، بەڵام نەك بەنانی هەویرترشی کۆن، هەویرترشی چاوپیسی‌و خراپە، بەڵکو بەنانی فەتیرەی پاکی‌و ڕاستی.

[٩] من پێشتر بۆم نووسیون تێکەڵ بەداوێن‌پیسان مەبن، [١٠] مەبەستم لە داوێن‌پیس‌و چاوچنۆك‌و دزو بتپەرستانی ئەم جیهانە نییە، ئەگینا تێوە ناچار دەبوون لەم جیهانە بچنە دەرەوە. [١١] بەڵکو بۆ ئەوە بۆم نووسیون تێکەڵ بەیەکێك مەبن، خۆی ناونـاوە بـرا لەباوەڕ، بەڵام لەهەمان کات گوناهبارە بە داوێن‌پیسی یان چاوچنۆکی یاخود بتپەرستی‌و جنێوفرۆشی یان سەرخۆشی‌و دزی. ئەم جۆرە کەسانە تەنانەت بۆ نان خواردنیش لەگەڵیان دامەنیشن. [١٢] ئایا کاری منە حوکم بەسەر ئەوانە بدەم کە لەدەرەوەی کۆمەڵەی باوەڕدارانن؟ ئایا تێوە نین حوکم دەدەن بەسەر ئەوانەی لەناو کۆمەڵەن؟ [١٣] چونکە ئەوانەی لەدەرەوەی کۆمەڵەن، خودا حوکمیان بەسەر دەدات. {لەناو خۆتان خراپەکار دەربکەن.}

شکاتی نێوان باوەڕداران

٦ گەر هاتوو لەتێوانتان یەکێك شکاتێکی هەبوو دژی ئەوی‌تر، ئایا دەوێرێ شکاتەکەی بباتە لای زۆرداران لەجیاتی ئەوەی بیباتە لای برایانی پیرۆز؟ [٢]ئایا نازانن برایانی پیرۆزن حوکم بەسەر جیهان دەدەن؟ گەر هاتوو تێوە بتوانن حوکم بەسەر جیهان بدەن، ئایا توانای ئەوەتان نییە بەسەر کاروباری ساکارو ئاسان حوکم بدەن؟ [٣]ئایا نازانن تێمە تەنانەت حوکم بەسەر فریشتەکانیش دەدەین؟ ئیتر چۆن توانامان نییە بەسەر گیروگرفتی ڕۆژانەمان زاڵبین‌و حوکم بەسەر کاروباری ئەم ژیانەدا بدەین؟ [٤]گەر تێوە لەم بارەیەوە ناکۆکی کەوتە نێوانتان، ئایا دەبێنە لای ئەوانەی بێ‌نرخن لەلای کۆمەڵەی باوەڕداران؟ [٥]من ئەمە دەڵێم تاکو شەرم بکەن. ئایا لەناوتان یەکێکی دانای تیادا نییە بتوانێ بڕیار سەبارەت بەم کاروبارانە بدات؟ [٦]برا برای خۆی ڕادەکێشێ بۆ دادگا، ئەمەش بۆ لای بێ‌باوەڕان!

[٧]لەڕاستیدا شکەیە بۆ تێوە لەتێوانتان شکات‌و شکاتکاری‌و ئاژاوە هەبێ. باشتر نەبوو بۆتان زۆرلێکراوبن؟ باشتر نەبوو بۆتان ڕووتێنراوبن؟ [٨]بەڵام تێوە خۆتان خراپەو تاڵان بەرامبەر براکانیشتان دەکەن. [٩]ئایا نازانن زۆردار نابێتە میراتگری پادشاهێتی خودا؟ هەڵمەخەڵەتێن، نە داوێن‌پیس‌و نە بت‌پەرست‌و نە مێ‌باز‌و نە هەتیوباز، [١٠]نە دزو نە چاڵێس‌و نە سەرخۆش‌و نە جنێوفرۆش‌و نە تاڵانکەر نابنە میراتگری پادشاهێتی خودا. [١١]جا هەندێکتان بەم شێوەیە بوون، بەڵام تێستا شۆراونەوە، بەڵکو پیرۆزکراون‌و بێتاوان بوون بەناوی خوداوەند عیسای مەسیح‌و ڕۆحی خودامان.

بەڵەش ستایشی خودا بکەن

[١٢]لەوانەیە یەکێك بڵێ: (هەموو شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام هەموو شتێك سوودی نییە. (هەموو شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام نابم بەکۆیلەی هیچ شتێك. [١٣]لەوانەیە یەکێکی تر بڵێ: (خواردن بۆ وورگەو وورگیش بۆ خواردن)، ئەمە ڕاستە، بەڵام دڵنیابن خودا هەردووکیان لەناودەبات. ئەمەش مانای ئەوە نییە لەش بۆ داوێن‌پیسییە، بەڵکو بۆ خوداوەندە، هەروەها خوداوەندیش بۆ لەشە. [١٤]ئیتر چۆن

خـودا بـەۆی توانـای خۆیـەوە خوداوەنـدی لـەناو مـردووان هەستاندەوە، هـەروەها ئێمـەش لـەتیو مردووان هەڵدەستێنێتەوە. [١٥]ئایا دەزانـن لەشتان ئـەندامی لەشـی مەسیحە؟ ئایـا دەبـێ ئـەندامی لەشـی مەسیح بهێنـمو بیکەم بەئـەندامی لەشـی داوێنپیسێك؟ نەخێر، هەرگیز ئەمە نابێ! [١٦]ئایا نازانن ئەوەی لەگەڵ داوێنپیسێك تێکەڵ بێت لەگـەڵی دەبـێ بەیـەك لـەش؟ چونکـە لـەکێبی پـێرۆز نووسـراوە: {هـەردووکیان دەبـن بـە یـەك لـەش.} [١٧]بەڵام ئەوەی لەگـەڵ خوداوەنـد بـوو بەیەك، لەگەڵی دەبـێ بەیەك ڕۆح.

[١٨]لـە داوێنپیسی دووربکەونـەوە، چونکە هەر گوناهێك مـرۆڤ بیکـات کـار ناکاتـە سـەر لەشـی، چونکـە لەدەرەوەی لەشە، بەڵام داوێنپیس هەڵە دژی لەشی خۆی دەکات.

[١٩]ئایـا نـازانن لەشتان پەرسـتگای ڕۆحـی پـیرۆزە ئـەوەی تیاتانداینـەو خێگیربووە لەلایەن خوداوە؟ ئێتر تێـوە هی خۆتـان نـین، بـەڵکو هـی خـودان. [٢٠]چونکـە تێـوە بـە نرخێکـی گـران کـڕراون. کەواتـە بەلەشـتان ستایشـی خودا بکەن.

ژنهێنانو شووکردن

٧ سـەبارەت بـەوەی بـۆ منتـان نووسیوە، باشترە بۆ پیاو ژن نـەهێنێ. [٢]بـەڵام، تـا دووركەونـەوە لەتاقیکردنـەوەی داوێنپیسـی، بـا هـەر پیاوێك ژنی خۆی هەبێ، هەروەها هەر ژنێکیش مێردی خۆی هەبێ. [٣]با مێرد چ ماقێکی ژنو مێردایـەتی بەسـەرەوەیە سەبارەت بەژنەکەی بیداتێ ، هـەروەها ژنیـش هـی مێردەکـەی. [٤]چونکـە ژن دەسـەلاتی بەسـەر لەشـی خـۆی نییـە، بـەڵکو هـی مێردەکەیـەتی. هـەروەها مێردیش دەسەلاتی بەسەر لەشی خـۆی نییە، بەڵکو هی ژنەکەیـەتی. [٥]کەستان خـۆی بێبـەش نـەکات لـەوەی دیکـە، تـەنها کـاتێك نـەبێ کـە هـەردووکتان لەسـەر ئـەوە ڕێك کـەوتبن، بەمەبەسـتی کـات تـەرخانکردن بـۆ نوێـژ، ئینجـا بگەڕێنـەوە بـۆ ژیـانی ژنو مێردایـەتی جاران، تاکو بەهۆی خۆڕانەگرتنتانـەوە نەکەونە تاقیکردنەوەی شەیتان. [٦]ئێستا ئـەوەی مـن لـێرە پێتـان دەڵێـم، وەك ڕێگادانـە نـەك فـەرمان پێکـردن. [٧]مـن ئاواتەخواز بووم، هەر یـەك لـەتێوە وەك مـن بووایـە، بـەڵام هەریەکـەو بـەهرەی تایبەتی خۆی هەیە لەلایەن خوداوە هـی

یەکێکیان بەجۆرێکەو ئەوەی تریش بەجۆرێکی‌تر.
[۸]مەن بەوانە دەڵێم کە ژنیان نەهێناوەو شوویان نەکردووە، هەروەها ئەوانەی ژنو مێردیان مردووە باشترە بۆیان وەك مەن بمێننەوە. [۹]بەڵام گەر هاتوو نەیانتوانی خۆیان ڕاگرن، با ژنبهێنەو شووبکەن، چونکە ژنهێنانو شووکردن باشترە لەسووتان بەهەوەسەکانی لەش.
[۱۰]بۆ ئەوانەی ژنیان هێناوەو شوویان کردووە، ئامۆژگاری تایبەتی خۆم نییە، بەڵکو ڕاسپاردەی خوداوەندە کە دەڵێ: با ژن مێردەکەی بەجێنەهێڵێ، [۱۱](بەڵام گەر هاتوو لێی‌جیابووەوە، با بێ مێرد بمێنێتەوە یاخود مێردەکەی ئاشتبکاتەوە)، هەروەها مێردیش لەسەریەتی ژنەکەی تەڵاق نەدات.
[۱۲]بەڵام ئەوانی‌تر من پێتان دەڵێم نەك خوداوەند: گەر هاتوو برایەکی باوەڕدار ژنێکی بێباوەڕی هەبوو ژنەکەش ڕازی‌بوو لەگەڵی بژی، با پیاوەکە بەجێی نەهێڵێو تەڵاقی‌نەدا. [۱۳]هەروەها گەر هاتوو ژنێکی باوەڕدار مێردێکی بێباوەڕی هەبوو مێردەکەشی ڕازی بوو لەگەڵی بژی، با ژنەکە وازی لێنەهێنێ. [۱۴]چونکە مێردە بێباوەڕەکە پاك‌و پیرۆز دەبێ بەهۆی ژنە باوەڕدارەکەی، هەروەها ژنە بێباوەڕەکە پاك‌و پیرۆز دەبێ بەهۆی مێردە باوەڕدارەکەی، ئەگینا منداڵی ئەم جۆرە ژنو مێردایەتیە گڵاوْن، هەرچەندە ئەوان پیرۆزبن. [۱۵]بەڵام گەر مێردە یاخود ژنە بێباوەڕەکە ویستی وازبهێنێ، باوازبهێنێ، لەم حاڵەتەدا پیاوەکە یا ژنە باوەڕدارەکە پەیوەست نییە بەپەیوەندی ژنو مێردایەتی، چونکە خودا بانگی کردووین بەئاشتی بژین. [۱۶]چونکە چۆن دەزانی ئەی ژنی باوەڕدار دەتوانی مێردەکەت ڕزگار بکەیت؟ یان ئەی پیاوی باوەڕدار چۆن دەزانی دەتوانی ژنەکەت ڕزگار بکەیت؟ [۱۷]لەگەڵ ئەوەش بەپێی ئەوەی خوداوەند بۆی داناون بژین، بەو شێوەیەی خودا بانگی کردوون، ئەمە فەرمانی منە بۆ هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکان. [۱۸]ئەوەی خودا بانگی‌کردووە بە خەتەنەکراوی، با هەوڵی شاردنەوەی خەتەنەکەی نەدا، هەروەها ئەوەش بە خەتەنە نەکراوی بانگی کردووە، باخۆی خەتەنە

نەکات. [١٩]چونکە خەتەنەکردن هیچ نییە، هەروەها خەتەنە نەکردنیش هیچ نییە، بەڵکو گرنگ ئەوەیە کار بە ڕاسپاردەکانی خودا بکرێ. [٢٠]با هەر یەکە بەو شێوەیە بمێنێتەوە کە تیایەتی کاتێ خودا بانگی کردووە. [٢١]گەر هاتوو کۆیلە بوویت کاتێ خودا بانگی کردی؟ پێویست ناکات بایەخ بەمە بدەیت، بەڵام گەر توانیت سەربەستبی، باشترە ئەم هەلە بەکاربێنی، [٢٢]چونکە ئەوەی کۆیلە بووە کاتێ خوداوەند بانگی کردووە ئەوە دەبێتە سەربەستی خوداوەند. هەروەها ئەوەی بەسەربەستی بانگ کراوە ئەوە دەبێتە کۆیلەی مەسیح. [٢٣]خودا تێوەی بەنرخێکی گران کڕیوە، ئیتر تێوە مەبن بە کۆیلەی خەڵکی. [٢٤]لەبەرئەوە ئەی برایان، پێویستە هەر یەکە بەو شێوەیە بمێنێتەوە لەگەڵ خودا کە تیایدا بووە کاتێ بانگ کراوە.

ڕەبەن

[٢٥]دەربارەی ئەوانەی ژنیان نەهێناوەو شوویان نەکردووە، ڕاسپاردەیەکی تایەتیم نییە بۆیان لەلایەن خوداوەندەوە، بەڵام من بیروڕای خۆم لەم بارەیەوە دەڵێم، وەک یەکێک بەهۆی بەزەیی خوداوەندەوە متمانەی بەدەست هێناوە. [٢٦]چونکە گەر من بیربکەمەوە، چ کاتێکی ناخۆش لەبەردەممان دایە، وای بەباشتر دەزانم کە پیاو بەبێ ژن هێنان بمێنێتەوە. [٢٧]گەر تۆ ژنت هەبوو، داوای جیابوونەوە مەکە، بەڵام گەر ژنت نەبوو، مەگەڕێ بەدوای ژنهێنان. [٢٨]گەر کوڕێك ژنی هێنا، هەڵەی نەکردووە، هەروەها گەر کچێك شووی کرد، هەڵەی نەکردووە. بەڵام ئەو جۆرە کەسانە تووشی دەردەسەری ژیان دەبن، جا من دەمەوێ تێوە لەوە بپارێزم. [٢٩]ئەی برایان من پێتان دەڵێم: ئەوەندە کاتمان نەماوە، لەبەرئەوە ئەوانەی ژنیان هێناوە، پێویستە تێستا بەشێوەیەك بن هەروەك ژنیان نەهێنابێ. [٣٠]هەروەها ئەوانەی دەگرین هەروەك بڵێی ناگرین، ئەوانەی دڵخۆشن هەروەك بڵێی دڵخۆش نین، ئەوانەی شت دەکڕن هەروەك بڵێی هیچیان نییە. [٣١]ئەوانەی پەیوەندیان بەم جیهانەوە هەیە وەك بڵێی پەیوەندیان پێیەوە نییە، چونکە شێوەی ئەم جیهانە

ڕووەو نەمانە. [۳۲]دەمەوێ ئێوە لەسەرقاڵی سەربەست بن، ئەوەی ژنی نەهێناوە سەرقاڵە دەبێ بە کاروباری خوداوەندو چۆنیەتی ڕازیکردنی. [۳۳]بەڵام ئەوەی ژنی هێناوە سەرقاڵە دەبێ بە کاروباری جیهانیو چۆنیەتی ڕازیکردنی ژنەکەی. [۳۴]ئەو کابرایە دڵی بەش‌کراوە. هەروەها کچانو ئەو ژنانەی مێردیان نییە سەرقاڵە دەبن بەکاروباری خوداوەندو چۆن پیرۆزی لەش‌و ڕۆح بەدەست بهێنن. بەڵام ئەوەی شووی‌کردووە سەرقاڵی کاروباری جیهانیو چۆنیەتی ڕازیکردنی مێردەکەیەتی.

[۳۵]من ئەمەتان پێدەڵێم بۆ بەرژەوەندی خۆتان. نەک بۆ ئەوەی بتان‌بەستمەوە. تاکو ڕێگای ڕاستو پەسەند بگرنو بێ دوودڵی خزمەتی خوداوەند بکەن. [۳۶]گەر هاتوو یەکێک لەو باوەڕەدا بوو شتێکی چاک ناکات بەرامبەر بەدەزگیرانەکەی گەر بکەوێتە تەمەنەوەو نەیهێنێ، بەم شێوەیە پێویست بوو بیهێنێ، با بیهێنێ چونکە بەمە گوناە ناکات. [۳۷]بەڵام ئەوەی لەدڵەوە بڕیاری دابێو خۆی ناچار نەکردبێ، بەڵکو دەسەڵاتی تەواوی بەسەر خۆی هەبێ، دەزگیرانەکەی خۆی بەکچی بهێڵێتەوە، ئەوا باش دەکات. [۳۸]کەواتە، ئەوەی ژن دەهێنێ شتێکی چاک دەکات، بەڵام ئەوەی ناهێنی ئەوا چاکتر دەکات. [۳۹]ژن ئەوەندە بە مێردەوە دەبەسترێتەوە هەتا مێردەکەی زیندووە. بەڵام گەر مێردەکەی مرد، ئەوسا ژنەکە سەربەستەو مافی ئەوەی هەیە هەر پیاوێك کە بیەوێ شووی پێ بکات، بەڵام پیاوەکە لەخوداوەند بێ. [۴۰]ئەگینا بەڕای من ئەو ئافرەتە بەختەوەرترە گەر وەك خۆی بمێنێتەوەو شوونەکات. لەو باوەڕەشدام منیش ڕۆحی خودام تیادایە.

قوربانی بتەکان

۸ ئێمە هەموومان ئەو زانینەمان هەیە سەبارەت بەو قوربانییانەی پێشکەش بەبتەکان دەکرێت. بەڵام زانین لووت‌بەرزت دەکات، کەچی خۆشەویستی بنیادت دەنێ، [۲]گەر یەکێك لەو باوەڕەدایە شتێك دەزانێ، ئەو کەسە جارێ شتەکە بەتەواوی نازانێ وەك پێویستە بیزانێ. [۳]بەڵام ئەوەی خودای خۆش‌دەوێ، ئەوا لای ئەو ناسراوە.

[٤]سەبارەت بەوەی پەیوەندی بەخواردنی قوربانیی بتەکانەوە هەیە، ئێمە دەزانین بت بوونی نیە، هەروەها جگە لەخودای تاكو تەنها هیچ خودایەکی تر نیە. [٥]چونکە گەر هەندێك هەبن پێیان بگوترێ خودا لەئاسمانو لەسەر زەوی، هەروەك زۆر خوداو زۆر خوداوەندیش هەیە. [٦]بەڵام ئێمە تەنها یەك خودامان هەیە، ئەویش ئەو باوکەیە کە هەموو شتێك لەلایەن ئەوەو ئێمەش بۆ ئەو هەین، هەروەها یەك خوداوەندمان هەیە ئەویش عیسای مەسیحە، کە هەموو شتێك بەهۆی ئەوەو ئێمەش بەهۆی ئەو هەین.

[٧]بەڵام هەموو خەڵك ئەم زانستیە نازانن، چونکە هەندێکیان تا ئەمڕۆش وازاهاتوون کەوا بت بەڕاستی بوونی هەیە، تەنانەت لە گۆشتی قوربانیی بتیش دەخۆن، هەر وادەزانن پێشکەش بەبتەکان کراوە، ویژدانە لاوازەکەشیان گڵاوبووە. [٨]خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەوە، گەر هاتوو لەشتێکمان خوارد هیچمان دەست ناکەوێ، هەروەها گەر ئێمان نەخوارد باشتر نییە. [٩]بەڵام ئاگاداری خۆتان بن تاکو ئەم سەربەستیەتان نەبێتە بەردی کۆسپ بۆ ئەوانەی باوەڕیان لاوازە، [١٠]ئەی خاوەنی زانیاری گەر هاتوو یەکێك تۆی بینی لەپەرستگای بت لەسەر خوان دانیشتووی، ئایا ئەو کەسە گەر ویژدانی لاواز بێ هاننادرێ لەگۆشتی قوربانی بتەکان بخوات؟ [١١]جا زانیاریەکەت بووە هۆی لەناوچوونی ئەو برا باوەڕ لاوازەی مەسیح لەپێناوی مرد.

[١٢]کەواتە بەهەمان شێوە گوناە بەرامبەر بە مەسیح دەکەن، کاتێ گوناە بەرامبەر بە برایەکتان دەکەنو ویژدانی لاوازیان برینددار دەکەن. [١٣]لەبەر ئەوە، گەر هەندێ خۆراك ببێتە کۆسپو کەوتنی براکەم، ئیتر هەرگیز گۆشت ناخۆم تاکو نەبمە کۆسپ بۆ براکەم.

مافی نێرراوان

٩ ئایا سەربەست نیم؟ ئایا نێرراو نیم؟ ئایا عیسای مەسیحی خوداوەندمانم نەدیوە؟ ئایا ئێوە بەرووبوومی کاری من نین لەخوداوەند؟ [٢]گەر هاتوو نێرراو نەبم لای خەڵکی تر، بۆ ئێوە نێرراوم، چونکە ئێوە مۆری نێرراوێتی منن.

[٣]ئەوەیە بەرگری‌کردنی من سەبارەت بەوانەی تاقیم دەکەنەوە: [٤]ئایا مافی خواردنو خواردنەوەمان نییە؟ [٥]ئایا مافی ئەوەمان نییە یەکێك لەخوشکان بکەین بەهاوسەرمانو لەگەڵ خۆمان بیهێنین، وەکو نێرراوانی ترو پەترۆسو برایان لەخوداوەندو؟ [٦]یاخود تەنها منو بەرنابا مافی ئەوەمان نییەو هەر دەبێ ئیش بکەین [بۆ پەیداکردنی پێویستیەکانی ژیانمان]؟ [٧]ج سەربازێك دەچێ بۆ جەنگ لەسەر حسابی خۆی؟ یا ج باخەوانێك ڕەزێك دەچێنێ‌و لەبەرەکەی ناخوات؟ یاخود ج شوانێك مێگەلێ دەلەوەڕێنێ‌و لەماستەکەی ناخوات؟ [٨]ئایا ئەم قسانەم قسەی مرۆڤە؟ ئایا شەریعەتیش هەمان شت ناڵێ؟ [٩]لەشەریعەتی موسا نووسراوە: {دەمی گا مەبەستەوە لەکاتی دەغڵ کوتانەوە.} گەر خودا بایەخ بە گا بدات؟ [١٠]ئایا بەڕاستی ئەمەی لەپێناوی ئێمەدا نەتووە؟ بەڵێ، لەپێناوی ئێمەدا ئەمە نووسراوەو مانای ئەوەیە: هەموو ئەوانەی زەوی دەکێڵن. دەیکێڵن بەهیواوە، ئەوانەی گەنم دەکوتن ئەوە دەکەن بەهیوای ئەوەی بەشداربن لەبەرووبووم. [١١]کاتێ ئێمە شتی ڕۆحیتان تیا بچێنین ئایا گەلێك زۆرە گەر لەئێوە هەندێ شتی پێویستی لەشمان دەست کەوێ؟ [١٢]گەر بێتو کەسانی تر ئەم مافەیان بەسەرتان هەبێ، دەبێ ئێمە چەند لەوان لەپێشتر بین؟ بەڵام ئێمە ئەم مافەمان وەرنەگرت، بەڵکو لەهەموو شتێك دانمان بەخۆمان گرت تاکو کۆسپێك نەخەینە سەر ڕێگای مزگینی مەسیح.

[١٣]ئایا نازانن ئەوەی خزمەتی پەرستگا دەکات بە خێری پەرستگا دەژی، هەروەها ئەوەی خزمەتی قوربانگا دەکات بەشی خۆی لەقوربانیەکان هەڵدەگرێ؟ [١٤]هەر ئاواش خوداوەند فەرمانی‌داوە ئەوانەی مزگینی خوداوەند دەدەن خۆیان بەهۆی ئەو مزگینییەوە بژێنن. [١٥]بەڵام من داوای هیچ مافێك لەو مافانە ناکەم، هەروەها ئێستا ئەوە نانووسم هەتا داوای ئەم یارمەتییە بکەم. چونکە مردنم بەلاوە باشترە لەوەی یەکێك ڕێی ئەم شانازیەم لێبگرێ. [١٦]چونکە گەر مزگینی بدەم نابێ شانازی بەخۆم بکەم، لەبەرئەوەی مزگینی‌دان لەسەرم پێویستە. جا قوڕ بەسەرم گەر بێتو مزگینیم نەدایە.

[١٧]چونکه گەر بەخواستی خۆم ئەوە بکەم، ئەوا پاداشت دەکرێم، بەلأم گەر بەخواستی خۆم نەبێ، ئەوا متمانەی لێپرسراویەتییەکم پێدراوەو جێبەجێی دەکەم. [١٨]ئیتر پاداشتم چییە؟ پاداشتی من ئەوەیە بەخۆڕایی مزگینی بدەمو واز لەمافی خۆم بهێنم لەمزگینیدا. [١٩]من مرۆڤێکی ئازادم، کۆیلەی هیچ کەس نیم، بەلأم خۆم کرد بەکۆیلە بۆ هەموو خەلٔك تا ژمارەیەکی زۆریان لێ بەدەستبهێنم. [٢٠]هەتا جوولەکە بۆ مەسیح بەدەستبهێنم، وەك جوولەکەیەك دەژیم. هەروەها بۆ ئەو خەلٔکانەی لەژێر سایەی شەریعەت دەژین وەك ئەوان لەژێر سایەی شەریعەت دەژیم، چونکە دەمەوێ ئەو جۆرە کەسانەش بۆ مەسیح بەدەستبهێنم، [٢١]بەلأم بۆ ئەو کەسانەی بێ شەریعەتن، خۆم دەکەم بە بێشەریعەت هەتا بۆ مەسیح بەدەستیانبهێنم. ئیتر ئەمە ئەوە ناگەیەنێ من شەریعەتی خودا ڕاناگرم، بەلٔکو لەژێر سایەی شەریعەتی مەسیحم. [٢٢]بۆ لاوازەکان خۆم دەکەم بە لاواز، تاکو بەدەستیانبهێنم بۆ مەسیح. ئیتر بۆ هەمووان بووم بەهەمو شتێك، هەتا بەهەر شێوەیەك بێ هەندێکیان ڕزگار بکەم. [٢٣]ئەمانە هەمووی دەکەم لەپێناوی مزگینیدا، تا بەشداری تیادا بکەم.

[٢٤]ئایا نازانن هەموو ئەوانەی بەشداری ڕاکردن دەکەن لەیاری پێشبڕکێدا، تەنها یەکێکیان پاداشت وەردەگرێ؟ بەهەمان شێوە تێوەش ڕابکەن تا دەیەنەوە، [٢٥]هەر یەکێك لەو یاریزانانە مەشقی خۆ بەهێزکردن دەکەن، تاکو تاجێکی لەناوچوو بەدەستبهێنن. بەلأم تێمە لەپێناوی بەدەستهێنانی تاجێکی لەناونەچوو. [٢٦]کەواتە من ڕاناکەم وەك یەکێك ئامانجی نەبێ، هەروەها بۆکسێن ناکەم وەك یەکێك لەهەوا بدا. [٢٧]بەلٔکو ڕەق دەبم لەگەلٔ لەشی خۆمو دەیکەم بەکۆیلە، تاکو خۆم ڕەت نەکرێمەوە، دوای ئەوەی خۆم بەخەلٔکی‌ترم ڕاگەیاندووە.

فێربوون لەمێژووی ئیسرائیل

١٠ برایان دەمەوێ تێوە بزانن، باوباپیرانمان هەموویان لەژێر هەوردا بوون‌و هەمووشیان دەریای سووریان بڕی. [٢]جا هەموو

ئەوانەی لەدەریاو لەژێر هەوردا بوون وەك قوتابیانی موسا لەئاوهەڵكێشران، [٣]هەموو شیان یەك جۆرە خواردنی رۆحیان خواردو [٤]هەموویان یەك جۆرە ئاوی رۆحیان خواردەوە، چونكە لەو بەردە رۆحیەیان دەخواردەوە كە دوایان كەوتبوو، ئەو بەردەش مەسیح بوو. [٥]بەڵام خودا لە زۆربەیان ڕازی نەبوو، ئیتر ئەمە بووە هۆی فڕێدانیان لەبیابان. [٦]ئەم شتانە ڕوویدا تاكو ببێ بەنموونەیەك بۆمان، تارەزووی كاری خراپ نەكەین، هەروەك ئەوان تارەزوویان كرد، [٧]نابێ تێمە ببین بە بتپەرست وەك هەندێ لەوان، چونكە لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {گەل دانیشتن بۆ خواردنو خواردنەوە، ئینجا هەستانەوەو كەوتنە سەماكردن.} [٨]هەروەها نابێ خۆمان بدەینە دەست داوێنپیسی وەك هەندێكیان كردیان.لێرە ئەمە بووە هۆی ئەوەی لەرۆژێكدا بیستوسێ هەزار كەسیان لێ بمرێ. [٩]هەروەها نابێ مەسیح تاقیبكەینەوە وەك هەندێكیان كردیان، ئیتر هەموویان بەمار لەناوچوون. [١٠]بێزاری دەرمەبڕن وەك هەندێكیان كردیان، ئەوسا ئەوەبوو فریشتەی لەناوبەر لەناوی بردن. [١١]ئەم شتانە هەمووی دەبێ بەئاگاداریەك بۆ تێمە، چونكە ئەمانە هەمووی بۆ ئامۆژگاری كردنەوەی تێمە نووسراوە، كە كۆتایی جیهان لێمان نزیك بووەتەوە. [١٢]ئیتر ئەوەی لەو باوەڕەدایە كەوا خۆی ڕاگرتووە، بائاگای لەخۆی بێ نەكەوێ. [١٣]هەر تاقی كردنەوەیەكتان تووش بێ ئەوە مرۆڤانەیە، بەڵام خودا پشتی پێ دەبەستێو نایەڵێ زیاتر لەتوانای خۆتان تاقیبكرێنەوە، بەڵكو لەكاتی تاقی كردنەوەدا ڕێگایەكتان بۆ دەكاتەوە تاكو بتوانن بەرگە بگرن. [١٤]لەبەرئەوە، ئەی خۆشەویستانم، لەبتپەرستی دوور كەونەوە.

[١٥]چۆن لەگەڵ تێگەیشتوان دەدوێم، ئاواش لەگەڵ تێوە دەدوێم، جا تێوە حوكمبدەن سەبارەت بەوەی دەیڵێم: [١٦]ئایا ئەو جامە پیرۆزەی پیرۆزی دەكەین بەشداری نییە لەخوێنی مەسیح؟ یاخود ئەو نانەی لەتی دەكەین بەشداری نییە لە لەشی مەسیح؟ [١٧]لەبەر ئەوەی یەك نان هەیە، تێمە لەگەڵ ئەوەی زۆرین، یەك لەشین، چونكە هەموومان بەشداری لەیەك نان

دەكەین. [١٨] سەیری ئیسرائیل بكەن لەبارەی مرۆڤایەتیەوە: ئایا ئەوەی قوربانی دەخوات لەقوربانگەدا بەشدار نییە؟ [١٩] كەواتە مەبەستم چییە؟ ئایا ئەوەی بۆ بت سەربراوە بەنرخە یاخود بتەكە خۆی بەنرخە؟ [٢٠] نەخێر، چونكە ئەوەی بتپەرستەكان سەری‌دەبڕن بۆ ڕۆحە پیسەكان سەری‌دەبڕن نەك بۆ خودا. نامەوێ تێوە بەشداریتان هەبێ لەگەڵ ڕۆحە پیسەكان. [٢١] تێوە ناتوانن لەیەك كاتدا لەجامی خوداوەندو لەجامی ڕۆحە پیسەكان بخۆنەوە، هەروەها ناتوانن لەیەك كاتدا بەشداری خوانی خوداوەندو خوانی شەیتان بكەن، [٢٢] یاخود دەمانەوێ تورەیی‌خوداوەند هەستێنین؟ ئایا تێمە لەو بەهێزترین؟

هەموو شتێك بۆ شكۆی خودایە

[٢٣] تێوە دەڵێن (هەموو شتێك دروستە) بەڵام هەموو شتێك سوود بەخش نییە، دەڵێن (هەموو شتێك دروستە) بەڵام هەموو شتێك بنیادنەر نییە. [٢٤] با كەستان بەدوای بەرژەوەندی خۆی نەگەڕێ، بەڵكو بەدوای بەرژەوەندی نزیكەكەی بگەڕێ. [٢٥] ئەو گۆشتەی لەبازار دەفرۆشرێ بیخۆن، ئەوەندە پرسیار مەكەن لەپێناوی ویژدانتان. [٢٦] چونكە زەوی‌و هەموو ئەو شتانەی لەسەریەتی هی خوداوەندە. [٢٧] گەر هاتوو یەكێك لەباوەڕێك داوەتی‌كردنو تێوەش ڕازی‌بوون بڕۆن، ئەوسا هەرچیەكتان پێشكەش دەكات بیخۆن، بێ پرسیاركردن، لەبەر ویژدان. [٢٨] بەڵام گەر هاتوو یەكێك پێی ووتن: (ئەم خواردنە لە قوربانی پێشكەش‌كراوی بتە.) ئەوسا لێی‌مەخۆن، لەبەر ئەو كەسەو ڕازی كردنی ویژدان، [٢٩] مەبەستم لەویژدانی تێوە نییە، بەڵكو ویژدانی ئەوی دیكە، جا بۆچی سەربەستی لەلایەن یەكێكی‌تر حوكمی بەسەر بدرێ؟ [٣٠] گەر خواردنێكم خواردو سوپاسی خودام لەسەری كرد، ئیتر بۆچی یەكێكی دیكە بەخراپە باسم بكات لەسەر شتێك سوپاسی خودای لەسەر دەكەم؟ [٣١] گەر خواردتانو خواردتانەوە یان هەر شتێكتان‌كرد، با هەموو شتێكتان لەپێناوی شكۆمەندی خودا بێ. [٣٢] مەبن بەكۆسپ لەڕێگای جوولەكە یا یۆنانی یاخود كۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا. [٣٣] بەهەمان شێوە

منیش هەوڵی ڕازی‌کردنی هەمووان دەدەم لەهەمو شتێك، بایەخ نادەم بە بەرژەوەندی تایبەتی خۆم، بەڵکو بایەخ بە بەرژەوەندی زۆربەی خەڵکی تر دەدەم، تاکو ڕزگاریان بێ.

۱۱ بەشوێن پێی منداڕ بڕۆن وەك چۆن منیش بەشوێن پێی مەسیح دا دەڕۆم.

نوێژکردن لەکۆبوونەوە

[۲]ستایشتان دەکەم چونکە هەمیشە یادم دەکەنو لەسەر ئەو خووڕەوشتانە دەڕۆن بەو شێوەی پێمداون. [۳]بەڵام دەمەوێ ئەوە بزانن کە مەسیح سەری هەموو پیاوێکەو پیاویش سەری ئافرەتەو خوداش سەری مەسیحە. [٤]هەر پیاوێك بەسەری داپۆشراو نوێژ بکا یاخود بەووشەی خودا بدوێ ئەوا شورەیی بەسەر خۆی دەهێنێ، [٥]هەروەها هەر ئافرەتێك بەسەری دانەپۆشراو نوێژ بکا یاخود بەووشەی خودا بدوێ، ئەوا شورەیی بەسەر خۆی دەهێنێ، ئەوەش وەك ئافرەتێك وایە کە سەری تاشرابێ. [٦]گەر ئافرەتێك سەری دانەپۆشێ، باشترە قژی ببڕێ، بەڵام گەر هاتوو بۆ ئەو ئافرەتە شورەیی بوو قژی ببڕێ یاخود بیتاشێ، ئەوا پێویستە سەری داپۆشێ. [۷]کەواتە پیاو نابێ سەری داپۆشێ، چونکە وێنەو شکۆمەندی خودایە ، بەڵام ژن شکۆمەندی پیاوە. [۸]چونکە پیاو لەژن نییە، بەڵکو ژن لەپیاوە. [۹]پیاو دروست نەکراوە بۆ ژن، بەڵکو ژن دروست‌کراوە بۆ پیاو. [۱۰]بۆیە پێویستە ژن سەری داپۆشێ لەپێناوی فریشتەکان. [۱۱]لە خوداوەند ژن سەربەخۆ نییە سەبارەت بەپیاو، هەروەها پیاویش سەبارەت بەژن. [۱۲]چونکە هەروەك ژن لەپیاو دروستکراوە، ئاواش پیاو لەژن لەدایك دەبێت، بەڵام هەمو شتێك لەلایەن خوداوەیە.

[۱۳]کەواتە خۆتان حوکم بدەن: ئایا شتێکی جوانە بۆ ژن بێ سەرپۆش نوێژ بکات بۆ خودا؟ [۱٤]ئایا هەمان باری سروشتی قێرتان ناکات، شەرمەزاریە بۆ پیاو قژی درێژ بکات، [۱٥]بەڵام شانازیە بۆ ژن قژی درێژکاتەوە؟ چونکە خودا قژی پێداوە بۆ داپۆشینی. [۱٦]لێرە گەر یەکێ بیەوێ بەربەرەکانی ئەمە بکات، ئیتر ئەوە

لەگەڵ خووڕەوشتی تێمەو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودا ڕێك ناکەوێ.

نانخواردنی خوداوەند

[١٧]ئامۆژگاریەکانم ستایش کردنی تێوە نییە، چونکە کۆبوونەوەکانتان زیانی لەسوود زیاترە. [١٨]چونکە بۆ یەکەمجار بیستم، کاتێ تێوە کۆدەبنەوە وەك کۆمەڵەی باوەڕداران ناکۆکی لەتێوانتان هەیە. تاڕادەیەکیش باوەڕ بەمە دەکەم. [١٩]چونکە دەبێ لەتێوانتان ناکۆکی گومڕابوون هەبێ تا لەتێوانتان باوەڕی ڕاستەقینە دەربکەوێ. [٢٠]کاتێ کۆدەبنەوە ئەوە بۆ نانی خوداوەند نییە. [٢١]بەڵکو هەر یەکەتان پێش ئەوەی‌تر دەکەوێ بۆئەوەی بۆ خۆی بخوات، بەڵام هەیە لەناوتان بەبرسێتی دەمێنێتەوە، هەندێکیشتان سەرخۆش دەبێ. [٢٢]ئایا ماڵتان نییە تیایدا بخۆن‌و بخۆنەوە؟ یاخود دەتانەوێ بەسووکی سەیری کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا بکەن‌و هەژارەکان شەرمەزار بکەن که هیچیان نییە؟ کەواتە چیتان پێبڵێم؟ ئایا ستایشتان بکەم؟ نەخێر، ئەمە ناکەم. [٢٣]ئەوەی من بە تێوەم دا لەخوداوەند وەرم گرتووە، ئەویش ئەوە بوو عیسای خوداوەند ئەو شەوەی تیایدا دەدرا بەدەستەوە نانێکی هەڵگرت، [٢٤]سوپاسی خودای کرد، لەتی‌کردو ووتی: (وەری بگرن بیخۆن، ئەمە لەشی منە لەپێناوی تێوەدا شکاوە، جا ئەمە بکەن بۆ یادکردنەوەم.) [٢٥]بەهەمان شێوە دوای نان خواردن، جامەکەی هەڵگرت‌و ووتی: (ئەم جامە پەیمانی نوێیە بەخوێنی من، جا ئەمە بکەن هەر جارێك دەیخۆنەوە بۆ یادکردنەوەم.) [٢٦]کەواتە، هەر کاتێ لەم نانەتان خواردو لەم جامەتان خواردەوە بەمە مردنی خوداوەند ڕادەگەیەنن، هەتا دەگەڕێتەوە. [٢٧]جا هەر یەکێك لەم نانە بخوات‌و لەم جامەی خوداوەند بخواتەوە بێ ئەوەی شایانی بێ، تاوانبارە بەرامبەر بەلەش‌و خوێنی خوداوەند.

[٢٨]با هەر یەکە خۆی تاقی‌بکاتەوە، پێش ئەوەی لەم نانە بخوات‌و لەم جامە بخواتەوە. [٢٩]هەر یەکێك بخوات‌و بخواتەوە بێ ئەوەی مانای لەش تێبگات ئەوا حوکمی خودا بەسەر خۆی دەهێنێ. [٣٠]لەبەر ئەوەیە ژمارەیەکی زۆر نەخۆش‌و لاوازتان

تیادایە، هەندێکیش مردوون. [31]بەڵام گەر تێمە حوکم بەسەر خۆمان بدەین، ئەوا تاوانبار نەدەکراین. [32]بەڵام کاتێ خوداوەند حوکم بەسەرمان بدات تەنبیهمان دەکات، تاکو تاوانبار نەکرێین لەگەڵ جیهان.

[33]ئەی برایان، کاتێ بەیەکەوە کۆدەبنەوە بۆ نان خواردن، چاوەڕێی یەکتری بکەن. [34]گەر یەکێکتان برسی بوو با لەماڵەوە نان بخوات، تا کۆنەبنەوە بۆ تاوانبار کردنی. سەبارەت بەشتەکانیتر کاتێ هاتم بۆ لاتان ئامۆژگاریتان دەکەم.

بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز

۱۲ ئەی برایان، سەبارەت بە بەهرە ڕۆحیەکان دەمەوێ لاتان شاراوە نەبێ. [2]ئێوە دەزانن کاتێ بتپەرست بوون، ڕاتان دەکرد بەدوای بتە لاڵەکان تا بیانپەرستن. [3]بۆیە من دەمەوێ ئێوە تێبگەن کە هیچ کەسێك نییە بدوێ بەڕۆحی خوداو بڵێ (نەفرەت لەعیسا)، هەروەها هیچ کەس ناتوانێ بێ ڕۆحی پیرۆز بڵێ (عیسا خوداوەندە.)

[4]چەندەها بەهرە هەیە، بەڵام هەمووی لە یەك ڕۆحەوەیە، [5]هەروەها چەندین جۆر خزمەت هەیە، بەڵام هەمووی لە یەك خوداوەندەوەیە، [6]جۆرەها کاریش هەیە، بەڵام تەنها یەك خودایە ئەوەی هەموو شتێك دەکات لەهەموو کەسێك.

[7]جا بەیەکێك ئاشکرا بوونی ڕۆحی دەدرێ، ئەمەش سوودی بۆ هەمووانە. [8]یەکێك بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە قسەی دروستو دانای پێ دەبەخشرێ، بۆ یەکێکی تر قسەی زانین بەگوێرەی هەمان ڕۆح. [9]هەر هەمان ڕۆحیش بە یەکێك باوەڕ دەبەخشێ، بەوی دیکەش بەهرەی نەخۆش چاككردنەوە بەیەك ڕۆح، [10]هەروەها یەکێك توانای کردنی کاری سەرسوڕهێنەری پێ دەبەخشرێ، یەکێکی دیکەش دوان بە ووشەی خودا، یەکێکی دیکەش توانای لێك جیاکردنەوەی ڕۆحەکان، بۆ یەکێکی دیکەش زمانە ڕۆحیەکان، بۆ یەکێکی دیکەش ڕوونکردنەوەی ئەو زمانانە. [11]بەڵام ئەمانە هەموو کاری یەك ڕۆحو هەمان ڕۆحن، بە هەر یەکێك چۆن بیەوێ دەیدا.

یەك لەشو ئەندامی زۆر

[١٢]چۆن لەش یەكەو ئەندامی زۆری هەیە، ئەو ئەندامانە چەند زۆرن، بەلأم یەك لەش پێك دەهێنن، هەروەها مەسیح بەم شێوەیەیە. [١٣]چونكە تێمە بەیەك ڕۆح لەئاو هەڵكێشراین بۆ یەك لەش. گەر تێمە جوولەكە یین یاخود یۆنانی، كۆیلە یین یاخود سەربەست، تێمە هەموو لە یەك ڕۆحمان خواردۆتەوە. [١٤]كەواتە لەش یەك ئەندام نییە بەڵكو كۆمەڵە ئەندامێكە. [١٥]گەر پێتو قاچ بڵێ: (چونكە من دەست نیم ئیتر من سەر بە لەش نیم،) ئایا ئیتر بە ئەندامی لەش دانانرێ؟ [١٦]هەروەها گەر پێتو گوێ بڵێ: (چونكە من چاو نیم، ئیتر من سەر بە لەش نیم،) ئایا بە ئەندامی لەش دانانرێ؟ [١٧]گەر هاتوو لەش هەمووی چاو بووایە، ئیتر چۆن شتمان دەبیست؟ هەروەها هەمووی گوێ بووایە، ئیتر چۆن بۆنمان دەكرد؟ [١٨]لەبەرئەوە خودا هەر ئەندامێكی لەشی لەشوێنێكی تایەت داناوە، بەو شێوەیەی خۆی دەیەوێ. [١٩]جا كوا لەش گەر هەمووی یەك ئەندام بووایە؟ [٢٠]بەلأم ئەوەتا وا نییە، بەڵكو ئەندامەكان زۆرن بەلأم یەك لەشن. [٢١]بەم شێوەیە، چاو ناتوانێ بە دەست بڵێ: (پێویستم پێت نییە.) هەروەها سەر بە هەردوو قاچ بڵێ: (پێویستم پێتان نییە.) [٢٢]ئەوەی بە لاوازترین ئەندام دایدەنێن لە لەش، ئەوە ئەندامێكی پێویستە. [٢٣]ئەو ئەندامەی لە لەشدا ئەوەندە ڕێزی نییە، زیاتر ڕێزی بۆ دادەنێن، هەروەها ئەو ئەندامەی بە شەرمەوە سەیری دەكەین، ڕێزی تایەتی لێدەگیرێ. [٢٤]بەلأم ئەو ئەندامانەی بەنرخن پێویستیان بەمە نییە، چونكە خودا ئەندامەكانی لەشی بە شێوەیەك دروست كردووە تەنانەت بۆ بچووكترین ئەندامی لەش نرخێكی تایەتی داناوە، [٢٥]تاكو لەش ناكۆكی تیادا پەیدا نەبێ، بەڵكو ئەندامەكان یەك بایەخیان هەبێ سەبارەت بەیەكتری. [٢٦]گەر هاتوو ئەندامێك ئازاری هەبوو هەموو ئەندامەكانی دیكە لەگەڵی ئازار دەچێژن، ئەگەر یەكێك لەئەندامان ڕێزی لێنرا، ئەوا هەموو ئەندامان لەگەڵی دڵخۆش دەبن. [٢٧]لەڕاستیدا ئێوە لەشی مەسیحن، هەر یەكەتان لەئەو ئەندامێكە. [٢٨]خودا لەكۆمەڵەی باوەڕدارانی خۆی یەكەمجار نێرراوانی دانا، دووەمجار ئەوانەی بەووشەی

خودا دەدوێن، سێهەمجار قێرکەران.
ئێنجا بەهرەکانی کاری سەرسوڕهێنەر:
نەخۆش چاککردنو یارمەتیدانو
بەڕێوەبردنو دوان بە زمانە ڕۆحیەکان.
[29]ئایا ئەوانە هەموویان ئێرراون؟ یاخود
هەموو بەووشەی خودا دەدوێن؟ یان
هەموو قێرکەرن؟ یا هەموویان بەهرەی
کاری سەرسوڕهێنەریان دراوەتێ؟
[30]ئایا هەمەموویان بەهرەی
چاککردنەوەی خەڵکیان دراوەتێ؟ یان
هەموویان دەتوانن بەزمانی ڕۆحی
بدوێن؟ یاخود توانای ڕوونکردنەوەی
زمانە ڕۆحییەکانیان هەیە؟ [31]ئێوە
هەوڵی بەهرەی باشتر بدەن، ئەوسا من
ڕێگایەکی باشترتان نیشاندەدەم.

گرنگی خۆشەویستی

۱۳ گەر بێتو بە هەموو
زمانەکانی جیهانو
فریشتەکان بدوێم، بەڵام خۆشەویستیم
نەبێ، ئەوا من وەک گرمەگرمی
دەهۆڵو زیرەزیڕی زۆرنا وام. [2]گەر
بێتو بەووشەی خودا بدوێمو هەموو
نهێنیو زانیارییەک بزانمو باوەڕێکی
تەواوی وام هەبێ بتوانم چیای پێ
هەڵکەنم، بەڵام خۆشەویستیم نەبێ،
ئەوا هیچ نیم. [3]گەر بێتو هەموو سامانم
بەسەر هەژاران دابەش بکەمو تا
سووتان ژیانم پێشکەش بکەم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ سوودی
بۆم نابێ. [4]خۆشەویستی دان
بەخۆگرتنو ڕۆح سووکییە،
خۆشەویستی شانازی نییە، چاوپیسی
نییە، لووتبەرزی نییە، [5]خۆشەویستی
تونڕەوی نییە، داوای بەرژەوەندی
تایبەتی خۆی ناکات، زوو تووڕە
نابێو بەهەڵەکانی پێشوودا ناچێتەوە،
[6]خۆشەویستی بەخراپە دڵخۆش نابێ،
بەڵکو بۆ ڕاستی دڵشاد دەبێ.
[7]خۆشەویستی هەموو کاتێ بەرگە
دەگرێ، هەموو کاتێ باوەڕ دەکات،
هەموو کاتێ هیوای هەیە، هەموو کاتێ
ئارام دەگرێ. [8]خۆشەویستی هەرگیز
نافەوتێ، بەڵام دوان بە ووشەی خودا
نامێنێو دوان بەزمانە ڕۆحیەکانیش
بەسەردەچێ، هەروەها زانیاریش
نامێنێ. [9]چونکە زانیاریمان تەواو نییە،
هەروەها دوانمان بەووشەی خوا تەواو
نییە، [10]بەڵام کاتێ تەواو دێت، ئەوسا
ناتەواو نامێنێ. [11]کاتێ منداڵ بووم
وەک منداڵێک قسەم دەکرد، وەک منداڵ
تێدەگەیشتم، وەک منداڵ بیرم

دەکردەوە. بەلاّم تێستا بووم بەپیاو، ئەوەی شتی منداڵیبوو وازم لێهێنا. ١٢چونکە تێستا تەماشای ئاوێنەیەکی تاریك دەکەین، بەلاّم دوایی ڕووبەڕووە. من تێستا بەشێك لەزانینم هەیە، بەلاّم دوایی بەتەواوی خوداوەند دەناسم، هەروەك ئەو بەتەواوی من دەناسێ. ١٣جا ئەوەی دەمێنێتەوە باوەڕو هیواو خۆشەویستیە، ئەمانە سێ شتن، بەلاّم خۆشەویستی لەهەموویان مەزنترە.

دوان بەووشەی خودا

١٤ با خۆشەویستی ئامانجتان بێ، ئارەزووی بەهرە ڕۆحیەکان بکەن، بەتایبەتی دوان بە ووشەی خودا، ٢ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێ، قسە لەگەڵ خەڵك ناکات، بەڵکو لەگەڵ خودا، کەس لێی تێناگات، چونکە ئەوەی ئەو بەهۆی ڕۆحی پیرۆز دەیڵێ نهێنییە. ٣بەلاّم ئەوەی بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوە بۆ بنیادنانو هاندانو دڵنەواییە. ٤ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ، ئەوا خۆی بنیاد دەنێ، بەلاّم ئەوەی بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوا کۆمەڵەی باوەڕداران بنیاد دەنێ. ٥من حەز دەکەم هەمووتان بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێن. بەلاّم باشترە بەهرەی دوان بەووشەی خوداتان هەبێ، چونکە ئەوەی بەووشەی خودا دەدوێ مەزنترە لەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ، تەنها گەر یەکێك بتوانێ ڕوونیبکاتەوە، ئەمەش بێتە هۆی بنیادنانی کۆمەڵەی باوەڕداران. ٦ئەی برایان، تێستا وابزانن من هاتووم بۆ لاتانو بەزمانە ڕۆحیەکان لەگەڵتان دەدوێم، لێرە چ سوود لەمن وەردەگرن، گەر بینینو زانیاریو دوان بەووشەی خوداو فێرکردنی تیادا نەبێ؟ ٧تەنانەت ئامێرێکی مۆسیقای بێڕۆح، بۆ نموونە شمشاڵو ساز، گەر دەنگی جیاوازیان نەبێ، چۆن گوێگر بزانێ کامەیان دەنگی شمشاڵەو کامەیان دەنگی سازە؟ ٨گەر بێتو کەڕەنای شەڕ دەنگەکەی ئاشکرا نەبێ، کێ خۆی ئامادە دەکات بۆ شەڕ؟ ٩تێوەش هەروەها گەر بێتو بە زمانی ڕۆحی بدوێنو کەس لێتان تێنەگات، ئیتر چۆن خەڵکی بزانێ چی دەڵێن؟ ئایا وەك ئەوە نییە لەگەڵ هەوا بدوێن؟ ١٠لەجیهان ئەوەندە زمان هەیە

لەژماردن نایەن، بەڵام هیچیان بێ‌واتا نییە. [١١]گەر بێتو من لەواتای زمانێك تێ‌نەگەم، ئەوا دەبێتە بێگانەو ئەو کەسەی بەو زمانەش دەدوێ، هەروەها منیش دەبمە بێگانە بۆ ئەو کەسە. [١٢]کەواتە ئێوەش، گەر بەپەرۆش بن بۆ بەهرەی ڕۆحی، زیاتر هەوڵی بۆ بدەن لەپێناوی گەشەکردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو پەرەسەندنی.

[١٣]لەبەرئەوە پێویستە لەسەر ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ، نوێژ بکات تا خودا هێزی ڕوونکردنەوەی زمانەکانی بداتێ. [١٤]چونکە گەر من بەزمانە ڕۆحیەکان نوێژم کرد، تەنها ڕۆحم نوێژ دەکات، بەڵام مێشکم هیچ بەرووبوومی نایێت. [١٥]کەواتە چی بکەم؟ بەڕۆح نوێژ دەکەم، هەروەها بەمێشکیش نوێژ دەکەم. بەڕۆح گۆرانی دەڵێم، هەروەها بەمێشکیش گۆرانی دەڵێم. [١٦]ئەگینا گەر تۆ بەڕۆح ستایشی خودا بکەی، چۆن دەبێ یەکێکی دەرەوە بەسوپاس کردنەکەت بڵێ (ئامین)؟ چونکە ئەو نازانێ تۆ دەڵێی چی. [١٧]لەوانەیە سوپاس کردنەکەت باش بێ، بەڵام ئەوەی تر بنیادنانرێ. [١٨]سوپاس بۆ خودا لەهەموو تان زیاتر دەتوانم بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێم، [١٩]بەڵام لەکۆمەڵەی باوەڕداران بەلامەوە باشترە پێنج ووشە بڵێم بەمێشکمەوە کە خەڵکی لێی فێر ببێ، لەوەی کە دە هەزار ووشە بڵێم بەزمانەکان کەس لێی تێ‌نەگات. [٢٠]ئەی برایان، لەبیرکردنەوەدا وەك منداڵ مەبن، بەڵکو لەئاست خراپەکاری‌دا وەك منداڵی ساواو بن. بەڵام لەبیرکردنەوەدا وەك یەکێکی گەورەو تێگەیشتوو بن. [٢١]لەشەریعەت نووسراوە: {خوداوەند دەڵێ، بەزمانی بێگانەکانو بەلێوی نامۆکان قسە لەگەڵ ئەم گەلە دەکەم، لەگەڵ ئەمەش گوێم لێ ناگرن.} [٢٢]کەواتە زمانەکان نیشانە نییە بۆ باوەڕداران بەڵکو بۆ بێ‌باوەڕان، بەڵام دوان بەووشەی خودا بۆ باوەڕدارانە نەك بۆ بێ‌باوەڕان. [٢٣]گەر ئەندامانی کۆمەڵەی باوەڕداران هەموو بەیەکەوە کۆبوونەوە، لەوێ هەمووبان بەزمانە ڕۆحیەکان قسەیان‌کرد، ئینجا یەکێکی نەزان یاخود بێ‌باوەڕ بێتە ژوورەوە، ئایا نالێ تێوە هەموتان شێتن؟ [٢٤]بەڵام بەپێچەوانەی ئەمە گەر بێتو هەموو بەووشەی خودا بدوێنو یەکێکی نەزان

یاخود بێباوەڕ بێتە ناوتان، هەموو سەرزەنشتی دەکەنو هەموو حوکمی بەسەر دەدەن. [٢٥] ئەمە وای لێدەکات نهێنی دڵی ئاشکرا بکات، ئەوسا ئەو کەسە کڕنووش دەباو خودا دەپەرستێ، دانبەوەدا دەنێ خودا بەڕاستی لەتێوانتانە.

کۆبوونەوەی ڕێکوپێک

[٢٦] ئەی برایان، کاتێ تێوە کۆدەبنەوە هەریەکەتان شتێکی هەیە، یەکێك گۆرانی ڕۆحی، یاخود وانەیەکی فێرکردن، یا بینین، یان دوان بەزمانە ڕۆحیەکان، یان ڕوونکردنەوەی زمانەکان. باهەموو شتێك بۆ بنیادنان بێ. [٢٧] با دووان یا سیان بەزمانەکان بدوێن یەك لەدوای یەك، بەلأم هەر یەکێك ڕوونیانبکاتەوە. [٢٨] بەلأم گەر لەوێ کەس نەبوو ڕوونی بکاتەوە. ئەوسا دەبێ لەکۆبوونەوە بێدەنگبنو لەدڵی خۆتان بۆ خۆتانو بۆ خودا بدوێن. [٢٩] هەروەها ئەوانەی بەووشەی خودا دەدوێن، تەنها دەتوانن دووان یان سیانیان بدوێن، ئەوانی دیکە دەبێ قسەکانیان هەڵسەنگێنن. [٣٠] گەر هاتوو یەکێك لەدانیشتوان لەلایەن خوداوە بینینێکی بۆ ڕاگەیەنرا، پێویستە لەسەر ئەوەی دەدوێ بێدەنگ بێ، [٣١] تێوە هەموو دەتوانن یەك لەدوای یەك بەووشەی خودا بدوێن، هەتا هەموو فێربنو هانبدرێن. [٣٢] ڕۆحی ئەوانەی بەووشەی خودا دەدوێن ملکەچن بۆیان، [٣٣] چونکە خودا، خودای ئاژاوە نییە، بەڵکو خودای ئاشتییە. هەروەك لەهەموو کۆمەڵەکانی خوشکو برا پیرۆزەکان، [٣٤] ژنان بێدەنگ دەبن لەکاتی کۆبوونەوەدا، چونکە ئەوان نایێ قسە بکەن پێویستە ملکەچ بن بەو شێوەیەی شەریعەت دەیڵێ. [٣٥] بەلأم گەر ویستیان شتێك فێربن، با لەماڵەوە لەمێردەکانیان بپرسن. چونکە شوورەییە بۆ ژن لەناو کۆبوونەوە بدوێ. [٣٦] ئایا ووشەی خودا لەلای تێوەوە هاتووە، یاخود تەنها بۆ لای تێوە هاتووە؟ [٣٧] گەر یەکێك خۆی بەهەڵگری ووشەی خودا بزانێ یاخود بەڕۆحی دانا، بابزانێ ئەوەی بۆتانی دەنووسم ڕاسپاردەی خوداوەندە. [٣٨] گەر یەکێك ئەوە نەزانێ، با هەر نەزانێ. [٣٩] کەواتە ئەی برایان، بەدڵگەرمییەوە هەوڵ بدەن بەووشەی خودا بدوێن، هەروەها ڕێی

دوان بەزمانە ڕۆحیەکان لەکەس مەگرن. [٤٠] بەڵام هەموو شتێك پێویستە دروستو ڕێكوپێك بێ.

هەستانەوەی عیسا

١٥ ئەی برایان، ئەوەتان بیردەخەمەوە کە بۆم هێناو مزگێنیم پێدان، ئەوەی وەرتانگرتو هەتا ئێستا لەسەری چەسپاون. [٢] گەر هاتوو بەبەردەوامی لەسەر ئەو ووشانە ڕۆیشتن بەو شێوەیەی مزگێنیم پێدان، ئەوسا ڕزگارتان دەبێ، ئەگینا بەخۆرایی باوەڕتان هێناوە.

[٣] چونکە ئەوەم پێدان کە لەسەرەتاوە وەرمگرتبوو، ئەوەش ئەوەیە مەسیح لەپێناوی گوناهەکانمان مرد بەگوێرەی نووسراوی [پێغەمبەرەکان]، [٤] ئەو تێژراو لەڕۆژی سێیەمم هەستایەوە دیسان بەگوێرەی نووسراوی [پێغەمبەرەکان]، [٥] ئینجا بۆ پەترۆس و دوایی بۆ دوانزە قوتابیەکەی دەرکەوت، [٦] پاشان بۆ زیاتر لە پێنجسەد لەبرایان دەرکەوت کە بەیەکەوە بوون، لەوانە هێشتا زۆربەیان دەژین، بەڵام هەندێکیان نوستوون، [٧] دوایی بۆ یاقوب دەرکەوت، ئینجا بۆ هەموو نێررراوان، [٨] پاش هەمووان بۆ منیش دەرکەوت، وەك منداڵێك لەکاتی خۆی لەدایك نەبووبێ. [٩] چونکە من بچوکترین نێررراوم، هەروەها شایانی ئەوە نیم بە نێررراو ناوببرێم، چونکە من کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودام لەکاتی خۆی چەوساندۆتەوە. [١٠] بەڵام بەهۆی بەرەکەتی خودا وام لێهاتووە وەك ئێستا دەمبینن، هەروەها ئەو بەرەکەتەی پێبەخشیووم بێسوود نەبوو بەڵکو بەپێچەوانەوە، من لەهەموو نێررراوانی دیکە زیاتر ئیشم کردووە، ئەو شتانەش بەهۆی توانای خۆم نەبوو، بەڵکو بەهۆی بەرەکەتی خودا بوو کە لەگەڵمدایە. [١١] ئیتر من بم یاخود ئێررراوانی دیکە، ئێمە ووشەی خودامان ڕاگەیاند، ئێوەش باوەڕتان هێنا.

هەستانەوەی مردووان

[١٢] گەر ئێمە هەستانەوەی مەسیح لە نێو مردووان ڕابگەیەنین، ئیتر چۆن هەندێکتان دەڵێن مردووان زیندوونابنەوە؟ [١٣] گەر هەستانەوەی مردووان نەبێ، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ

مەسیح هەڵنەستاوەتەوە. [١٤] گەر بێتو مەسیح هەڵنەستایێتەوە، ئەوسا باوەڕتان بەتاڵ دەبێ‌و تێوەش هێشتا لەگوناهەکانتان دان. [١٨] هەروەها ئەوانەی نووستوون‌و باوەڕیان بەمەسیح هەبوو هەموو لەناوچوون. [١٩] گەر بێتو هیوامان بەمەسیح تەنها بۆ ئەم ژیانە بێ، ئەوا تێمە بەدبەختترین کەس دەبین لەتێو مرۆڤ.

[٢٠] بەڵام لەڕاستیدا مەسیح لەتێو مردووان هەستایەوە بوو بەنۆبەرەی نووستوان. [٢١] جا چۆن مردن بەهۆی مرۆڤێك هاتەکایەوە، زیندووبوونەوەی مردووانیش بەهۆی مرۆڤێك بوو. [٢٢] هەروەها چۆن هەموو بەهۆی ئادەم دەمرن، بەهەمان شێوە هەموو بەهۆی مەسیح زیندووەدەبنەوە. [٢٣] بەڵام هەر یەکەو بەنۆرەی خۆی، یەکەمجار مەسیح وەك نۆبەرەیەك هەستایەوە، ئینجا دوای گەڕانەوەی ئەوانەی سەر بە مەسیحن هەڵدەستنەوە، [٢٤] دوای ئەمە کۆتایی دێت، کاتێ پادشاهێتی دەدات بەخودای باوك، پاش ئەوەی هەموو سەرکردایەتی‌و دەسەڵات‌و هێزێك لەناودەبات. [٢٥] عیسا دەبێ ئەوەندە فەرمانڕەوایی بکات، هەتا هەموو دوژمنانی دەخاتە ژێر پێیەوە. [٢٦] ئیتر دوا دوژمن کە لەناودەبرێ مردنە. [٢٧] چونکە خودا {هەموو شتێکی ملکەچی ژێر پێی کردووە}. بەڵام کاتێ دەڵێ هەموو شتێك ملکەچ کرا، شتێکی ئاشکرایە خودا ناگرێتەوە، ئەوەی هەموو شتێکی ملکەچی مەسیح کردووە. [٢٨] کاتێ هەموو شتێك ملکەچی ڕۆڵە بوو، ئەوسا ئەویش ملکەچی خودا دەبێ، ئەوەی هەموو شتێکی ملکەچی کردووە، تاکو خودا ببێت بەهەموو شتێك لەهەموو شتێك.

[٢٩] گەر ڕاستیێ مردووان هەرگیز هەڵنەستنەوە، ئیتر لەئاوهەڵکێشانی ئەوانەی لەجیاتی مردووان

لەئاوهەڵدەكێشرێن چ سوودێكی هەیە؟ كەواتە بۆچی لەجیاتی ئەوان خۆیان لەئاوهەڵدەكێشن؟ [٣٠]هەروەها بۆچی ئێمە هەموو كاتێ خۆمان دەخەینە مەترسییەوە؟ [٣١]ئەی برایان پێتان دەڵێم، من ڕۆژانە ڕووبەڕووی مردن دەبمەوە، بەو شانازیەی لەئێوەدا هەمە بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [٣٢]گەر ێتو وەك مرۆڤێك بەرەنگاری دڕندان بوومایە لە شاری ئەفەسۆس، ئەوسا چ سوودێكم دەبوو؟ گەر ێتو مردووان هەڵنەستنەوە، ئیتر ئێمەش دەڵێین: (وەرن با بخۆین‌و بخۆینەوە، بەیانی مردنە.) [٣٣]هەڵمەخەڵەتێن، چونكە پەیوەندی خراپ ڕەوشتی جوان تێك دەدات. [٣٤]هۆش بهێننەوە بەرخۆتان، ئیتر هەڵە مەكەن، چونكە هەندێكتان نەزانن سەبارەت بە خودا. من ئەمە دەڵێم تا شەرمەزاربن.

هەستانەوەمان چۆن دەبێ؟

[٣٥]لەوانەیە یەكێك بپرسێ: (مردووان چۆن هەڵدەستنەوە، بە چ جۆرە لەشێك دەگەڕێنەوە؟) [٣٦]ئەی گێل! ئەوەی دەچێنرێ زیندوونایێتەوە هەتا نەمرێ. [٣٧]ئەوەی دەچێنرێ ئەو شتە نییە كەوا دێتەدەرەوە، بەڵكو تەنها دەنكە گەنمە یاخود هەر تۆوێكی دیكە. [٣٨]ئینجا خودا ئەو شێوەیەی دەداتێ كە خۆی دەیەوێ، هەروەك چۆن هەموو جۆرە تۆوێك شێوەیەكی تایبەتی داوەتێ. [٣٩]بەهەمان شێوە هەموو لەشێك یەك شێوەی نییە، بەڵكو مرۆڤ لەشێكی هەیە، ئاژەڵ لەشێكی دیكە، ماسی لەشێكی هەیەو باڵندە لەشێكی دیكە. [٤٠]تەنی ئاسمانی هەیەو تەنی زەویش هەیە، بەڵام شكۆمەندی تەنە ئاسمانییەكان شتێكەو شكۆمەندی تەنی زەویش شتێكی تر. [٤١]شكۆمەندی خۆر شتێكەو شكۆمەندی مانگیش شتێكە، هەروەها شكۆمەندی ئەستێرەش شتێكی تر، ئەستێرەش لەگەڵ ئەستێرە شكۆمەندی جیاوازی خۆیان هەیە.

[٤٢]بەم جۆرەش هەڵستانەوەی مردووان: ئەوەی دەچێنرێ لەفەوتاوی، لەهەڵستانەوە فەوتاو نییە. [٤٣]لەسووكایەتی دەچێنرێ، لەشكۆمەندی هەڵدەستێتەوە. لەلاوازی دەچێنرێ، لەهێز هەڵدەستێتەوە. [٤٤]بەلەشی سروشتی دەچێنرێ، بەلەشی ڕۆحی هەڵدەستێتەوە. گەر لەشی

سروشتی هەیێ لەشی ڕۆحیش هەیە.
٤٥هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:
{ئادەمی یەکەم لەشێکی زیندوو بوو.}
بەڵام دوا ئادەم ڕۆحێکە ژیانمان
پێدەبەخشێ. ٤٦ئەوەی یەکەم ڕۆحی
نییە بەڵکو لەشی سروشتییەو ئەوەی
دواتر ڕۆحییە. ٤٧مرۆڤی یەکەم لەزەوی
بوو لەخۆڵ دروستکرا، بەڵام مرۆڤی
دووەم لەئاسمانەوەیە. ٤٨کەواتە ئەوەی
لەخۆڵ دروستبووە، ئەوانەش لەخۆڵن
ئاوا دەبن. ئەوەش لەئاسمانەوەیە،
ئاسمانیەکانیش ئاوا دەبن. ٤٩جا چۆن
ئەو وێنەیەمان وەرگرتووە کە لەخۆڵ
دروست کراوە، بەهەمان شێوە وێنەی
ئاسمانی وەردەگرین. ٥٠ئەی برایان،
من پێتان دەڵێم: گۆشتو خوێن
ناتوانێ ببێتە میراتگری پادشاهێتی
خودا، هەروەك چۆن فەوتاو نابێتە
میراتگری نەفەوتاو. ٥١گوێ لەم نهێنیە
بگرن: ئێمە هەموومان ناخەوین؟ بەڵکو
هەموومان دەگۆڕێین، ٥٢ئەمەش
یەکسەر لەچاوترووکانێك ڕووەدات،
کاتێ دوا کەڕەنا لێدەدرێو دەنگ
دەداتەوە. ئەوسا مردووان بێگەندەڵی و
فەوتان هەڵدەستنەوە، هەروەها ئێمەش
دەگۆڕێین. ٥٣چونکە دەبێ ئەو
سروشتە فەوتاوە نەفەوتاوی بپۆشێو
سروشتی مردوو نەمری بپۆشێ.
٥٤کاتێ فەوتاو نەفەوتاوی دەپۆشێو
مردن نەمری دەپۆشێ، ئەوسا ئەوەی
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دێتەدی:
{سەرکەوتن مردنی قووتدا. ٥٥ئێتر ئەی
مردن کوا سەرکەوتنت؟ ئەی گۆڕ،
کوا پێوەدانت؟} ٥٦پێوەدانی مردن
گوناهە، هێزی گوناهە شەریعەتە.
٥٧بەڵام سوپاس بۆ خودا، ئەوەی
سەرکەوتنی بە ئێمە بەخشیوە بەهۆی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان.
٥٨کەواتە، ئەی برایانی خۆشەویستم،
جێگیرو چەسپاو بن، خۆتان بەتەواوی
بۆ خوداوەند تەرخان بکەن، ئیتر بزانن
ئەوەی بۆ خوداوەندی دەکەن بێسوود
نییە.

پارەکۆکردنەوە بۆ باوەڕداران

١٦ بەڵام لەبارەی
کۆکردنەوەی یارمەتی بۆ
برا پیرۆزەکان، چۆن کۆمەڵەی
باوەڕدارەکانی ناوچەی غەلاتیەم
ڕاسپاردووە، ئێوەش ئاوا بکەن. ٢با هەر
یەکەتان لەڕۆژی یەکشەممە چەند
پارەی لەتوانادایە بیخاتە لایەك، تا ئەو

ڕۆژە پارە کۆنەکرێتەوە کە دەگەمە لاتان. [٣]جا کاتێ گەیشتمە لاتان، کێ بەباش دەزانن لەناو خۆتان دەیانێرم بەنامەوە تا ئەو یارمەتییەی کۆتانکردۆتەوە بۆ قودس ببەن. [٤]ئەگەر پێویست بوو، خۆم لەگەڵیان دەڕۆم. [٥]کاتێ دێم بۆ لاتان تێدەپەڕم بەناوچەی مەکدۆنیا، چونکە دەبێ بەمەکدۆنیادا بڕۆم. [٦]لەوانەیە ماوەیەك لاتان بم، یاخود لەوانەیە هەموو زستان لاتان بمێنمەوە، ئینجا ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ هەر شوێنێك کە دەمەوێ. [٧]چونکە ئەمجارە نامەوێ تەنها بەسەر پێی بتانبینم، بەڵکو هیوادارم گەر خوداوەند خواستی لەسەرێ ماوەیەکی زۆر لاتان بمێنمەوە. [٨]بەڵام هەتا ڕۆژی پەنجاهەمین لە ئەفەسۆس دەمێنمەوە، [٩]چونکە دەرگای پانو بەرین بۆ ئیشی کاریگەر کراوەتەوە بۆم، هەرچەندە زۆر دوژمنیشم هەیە.

[١٠]گەر تیمۆساوس بۆ لاتان هات، با بەئاسودەیی لەناوتان بێ، چونکە ئەویش وەك من کاری خوداوەند دەکات. [١١]نامەوێ کەس بەسووکی سەیری بکات، بەڵکو لەگەڕانەوەدا یارمەتیبدەنو بەئاشتی بەڕێی بکەن، چونکە منو برایان چاوەڕێی دەکەین، [١٢]هەروەها زۆر داوام لەئەپۆلۆس برامان کرد هەتا لەگەڵ برایان بێو دیدەنیتان بکات، بەڵام ئەو نەیویست تێستا بۆ لاتان بێ، ئیتر کەی بۆی ڕێکەوت ئەوسا بۆ لاتان دێت.

کۆتایی

[١٣]تێشکبگرن، جێگیربن لەباوەڕ، پیاوی ئازابن، بەهێزبن. [١٤]هەرچیەك دەکەن لە خۆشەویستیەوە بیکەن. [١٥]تێوە دەزانن ماڵی ئیستیفانۆس پێشەبەرە بوون لەئەخائیە، خۆیان تەرخان کردبوو بۆ خزمەتکردنی خوشکو برا پیرۆزەکان، [١٦]داواتان لێدەکەم، ئەی برایان، گوێڕایەڵی ئەوان بن، لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەگەڵیان ئیش دەکەن. [١٧]دڵشاد بووم بە هاتنی ئیستیفانۆس و فەرتوناتوس و ئەخائیکۆس، چونکە شوێنی تێوەیان گرتەوە بۆم، [١٨]ئەوان ڕۆحی منو تێوەیان گەشاندەوە، ئەو جۆرە کەسانە ڕێزیان بۆ دابنێن.

[١٩]کۆمەڵەی باوەڕدارانی ئاسیا سلاۆتان لێدەکەن، ئەکیلاو بریسکلا

لەگەڵ ئەو کۆمەڵەی لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە بەناوی خوداوەند بەگەرمی سلاۆتان لێدەکەن. [٢٠] هەموو برایان سلاۆتان لێدەکەن، تێوەش بەماچی پاك و پیرۆز سلاۆ لەیەکتری بکەن.

[٢١] منم پۆڵس سلاۆی منتان لێیێ کە بە دەستی خۆم بۆتان دەنووسم.

[٢٢] بەڵێ ئەو کەسەی عیسای خوداوەندی خۆشناوێ با نەفرەتی لێیێ. (ماراناسا) [٢٣] واتای: ئەی خوداوەند وەرە]. بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێت.

[٢٤] بەو خۆشەویستیەتان دەسپێرم کە لەعیسای مەسیحە. ئامین.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس

هۆی نووسینی نامەی دووەم بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆس، ئەو گرژیە بوو کە لەنێوان پۆڵسو کۆمەڵەکەدا هەبوو، بە هۆی هەندێ لەئەندامانی کۆمەڵەکە، کاتێ هێرشێکی تووندیان کردبووە سەری. بەڵام پۆڵس لە نامەکەدا ئارەزووی خۆی دەردەبڕی بۆ ئاشتبوونەوەو دڵخۆشی خۆی دەردەخا ئەگەر ئەم ئاشتبوونەوەیە بێتەدی.

لە بەشی یەکەمی نامەکە، پۆڵس باسی پەیوەندی خۆی دەکات بەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە. باس دەکات بۆچی بە تووندی وەڵامی ئەو سووکایەتی پێکردنەو بەرهەڵستیە دەداتەوە کە لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە تووشی هاتبوو. پاشان دڵخۆشی خۆی دەردەبڕێ، چونکە وەڵامە تووندەکەی بووە هۆی ئاشتبوونەوەو تۆبەکردن. دوایی پۆڵس تکا لەکۆمەڵی باوەڕداران دەکا بۆ ئەوەی کۆمەك بۆ باوەڕدارانی یەهودیە کۆبکەنەوە.

لە کۆتایی نامەکەشدا بەرگری لە نێرراوێتی خۆی دەکا لە دژی ئەو کەسانەی لە کۆرنسۆس ووتبوویان گوایا ئەوان نێرراوی ڕاستەقینەن و پۆڵس نێرراوی ڕاستەقینە نییە.

خودای دڵنەوایی‌کەر

۱ لە پۆڵسەوە، نێرراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، هەروەها لە تیمۆساوسی براوە، بۆ کۆمەڵەی خودا لە کۆرنسۆس، هەروەها بۆ هەموو برا پیرۆزەکان لە گشت ناوچەی ئەخائیە.
۲ با بەرەکەت و ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەند بۆ تۆیە بێ.
۳ پیرۆزە خودا، باوکی عیسای مەسیحی خوداوەند، باوکی پڕ لە بەزەییو خودای هەموو دڵنەواییەك،
۴ هەر ئەوە لە هەموو ناخۆشییەکدا دڵنەواییمان دەکات، تاکو بتوانین بەو دڵنەواییەی لە خوداوە وەرمانگرتووە، دڵنەوایی خەڵکی تر بکەین
لەهەموو ناخۆشیەك. ۵ چا چۆن

بەشداری زۆرمان کردووە لە ئازاری مەسیح، بەهەمان شێوە بەهۆی مەسیحەوە زۆر دڵنەوایی دەکرێین. [٦]گەر تێمە لەناخۆشی بین، ئەوە لەپێناوی دڵنەوایی و ڕزگاری تێوەیە، گەر دڵنەوایی کرابین، ئەوەش لەپێناوی دڵنەوایی تێوەیە، ئەوەی واتان لێدەکات خۆتان ڕاگرن بەرامبەر هەمان ئازار کە تێمەش دەیچێژین. [٧]ئیتر هیوامان بەتێوە چەسپاوە، چونکە دەزانین چۆن لەئازار بەشداریمان دەکەن، لەدڵنەواییش بەشداریمان دەکەن.

[٨]ئەی برایان، نامانەوێ لاتان شاراوە بێ ئەو ناخۆشیانەی بەسەرمان هات لەناوچەی ئاسیا، تەنانەت ئەوەندە قورس بوو بە شێوەیەك لەسەرووی توانامان بوو، هەتا هیوای ژیانمان بڕا، [٩]بەڵکو هەستمان دەکرد حوکمی مردن بەسەرمان دراوە، تا پشت نەبەستین بە خۆمان، بەڵکو بەو خودایەی مردووان هەڵدەستێنێتەوە. [١٠]ئەو بوو لەو مردنە ڕزگاری کردین و ڕزگارمان دەکات، هیوامان لەئەودایە کە هێشتا هەر ڕزگارمان دەکات. [١١]هەروەها تێومش پێویستە بەنوێژەکانتان یارمەتی پێشکەش بکەن، تا خەڵکێکی زۆر سوپاسی خودا بکەن لەپێناوی تێمە لەسەر ئەو پیرۆزیەی پێمان دراوە بەهۆی نوێژی خەڵکێکی زۆر.

پۆڵس پلانەکەی دەگۆڕێ

[١٢]چونکە ئەمەیە شانازی تێمە، ویژدانمان شایەتمانە لەهەڵسوکەوتمان لەجیهان، بەتایبەتی سەبارەت بە تێوە بەبێ دووڕوویی و بەدڵسۆزی خودا، ئەمەش بەدانایی مرۆڤانە نییە بەڵکو بەبەرەکەتی خودایە. [١٣]تێمە شتێکتان بۆ دەنووسین بتوانن بیخوێننەوەو لێی تێبگەن. هیوادارم بەتەواوی تێبگەن، [١٤]ئەوەی تێستا هەندێکی لێ تێدەگەن. ئەوەش ئەمەیە، بزانن تێمە هۆی شانازی تێوەین، هەروەها تێوەش هی تێمە لەڕۆژی عیسای خوداوەند.

[١٥]لەبەر ئەوەی بێگومانبووم لەم شتە، وویستم یەکەم جار بێم بۆ لای تێوە تا دووجار سوود ببینن، [١٦]ئەوەش ئەوەیە کاتێ دەڕۆم بۆ مەکدۆنیا دیدەنیتان دەکەم ئینجا کە لەوسەر گەڕامەوە سەرتان لێدەدەمەوە، دوای ئەوەی ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن

بۆ ناوچەی یەهودیە. [١٧]ئایا من دوو دڵم کاتێ ویستم ئەوە بکەم؟ ئایا من پلانەکانم وەك مرۆڤێکی ئەم جیهانە داناوە، کە ئامادەیە لەیەك کات بڵێ نەخێرو بەڵێ؟ [١٨]وەك چۆن خودا سەرڕاستە، ووشەکانی ئێمەش بۆ ئێوە (بەڵێ)و (نەخێر) نییە، [١٩]هەروەها عیسای مەسیحی ڕۆڵەی خودا، ئەوەی من و سیلوانس و تیمۆساوس مزگێنی ئەومان پێتاندا، لەیەك کات (بەڵێ)و (نەخێر)ی نەوتووە. بەڵام لەئیسودا بەردەوام هەر (بەڵێ) بووە، [٢٠]چونکە هەموو بەڵێنەکانی خودا لەئیسودا (بەڵێی) خۆی دۆزیەوە. بۆیە ئێمە بەهۆی ئەوەوە دەڵێین (ئامین)، بۆ شکۆمەندی خودا. [٢١]ئەوە خودایە ئێمەو ئێوەی لەمەسیحدا چەسپاندووە، هەروەها دەستنیشانی کردووین. [٢٢]هەر ئەویشە مۆری خۆی لێداوین و ڕۆحی پیرۆزی پێمان بەخشیوە وەك پێشەکی.

[٢٣]خودا ئاگای لێیە بۆچی نەهاتم بۆ کۆرنسۆس، چونکە بەزەییم پێتان دەهاتەوە. [٢٤]ئێمە نامانەوێ دەست بەسەر باوەڕتان بگرین، بەڵکو ئێمە لەگەڵتان کار دەکەین بۆ خۆشیتان، چونکە ئێوە بەباوەڕ چەسپاون.

٢ لەبەرئەوە بڕیارمدا نەیەم بۆ لاتان، تاکو سەردانەکەم بە غەمباریەوە نەبێ. [٢]چونکە گەر من دڵتەنگم کردن، ئیتر کێ دڵشادم دەکات جگە لەئێوە کە دڵتەنگم کردوون؟ [٣]بۆیە نامەی پێشوم بۆ نووسین، تا کاتێ هاتم دڵگران نەبم بەوانەی پێویستە بینە سەرچاوەی خۆشیم. باوەڕم بە هەمووتان هەیە، کەوا خۆشی من خۆشی هەمووتانە. [٤]کاتێ نامەی یەکەمم بۆ ناردن زۆر غەمبارو دڵتەنگ بووم و فرمێسك بەچاومدا دەهاتەخوارەوە، مەبەستم ئەوە نەبوو دڵتەنگتان بکەم بەڵکو تا بزانن من چەند ئێوەم خۆشدەوێ.

لێخۆشبوون لە گوناهبار

[٥]گەر هاتوو یەکێکتان بووە هۆی دڵتەنگیتان، ئەمە تەنها من دڵتەنگ ناکات، بەڵکو تا ڕادەیەك هەمووتان، گەر زۆرم نەووتبێ. [٦]ئێستا ئیتر بەسە ئەو سزایەی لەلایەن زۆربەتانەوە دراوە بەسەر ئەو کابرایە، [٧]بە پێچەوانەی ئەوە باشترە بۆتان لێی خۆش بن و دڵنەوایی بکەن، ئەگینا خەفەت گیانی تێك دەشکێنێ. [٨]لەبەرئەوە ڕاتاندەسپێرم

خۆشەویستی خۆتانی بۆ دەربڕن. [٩]من ئەمەم بۆ نووسیون هەتا تاقیتان بکەمەوە ببینم ئایا بۆ هەموو شتێك ملکەچن. [١٠]گەر هاتوو لەیەکێك خۆش بوون، ئەوسا منیش لێی‌خۆش دەبم. جا لەبەر تۆیە لەبەردەم مەسیح لەو کەسە یاخود لەو شتە خۆش دەبم. [١١]تا شەیتان دەست بەسەرماندا نەگرێت، چونکە تێمە لەمەبەستەکانی شەیتان بێئاگا نین.

سەرکەوتن بەهۆی عیسا

[١٢]کاتێ گەیشتمە شاری ترواس تا مزگینی مەسیح بدەم، ئەوسا دەرگای کارکردنی خوداوەندم بۆ کرایەوە. [١٣]بەلآم زۆر ناڕەحەت بووم، چونکە تیتۆسی برام نەدۆزیەوە، ئیتر مالئاواییم لەباوەڕداران کردو ڕۆیشتم بۆ ناوچەی مەکدۆنیا.

[١٤]بەلآم سوپاس بۆ خوا، ئەوەی هەموو کاتێ بەرەو سەرکەوتنمان دەبات، هەروەها بەهۆی تێمە لەهەموو شوێنێك زانیاری مەسیح بلآودەکاتەوە وەك بۆنێکی خۆش. [١٥]تێمە لای خودا بۆنی خۆشی مەسیحین لەتێوان ئەوانەی ڕزگاریان دەبێو لەتێوان ئەوانەی لەناودەچن. [١٦]بۆ ئەوانە بۆنی مردنە بۆ مردن، بۆ ئەوانی تر بۆنی ژیانە بۆ ژیان، ئایا کێ بەتوانایە بۆ ئەم کارە؟ [١٧]تێمە وەك زۆربەی خەلّك بازرگانی ناکەین بە ووشەی خودا، بەلّکو بە دلّسۆزی لەبەردەم خوداو لەلایەن خوداوە باسی عیسای مەسیح دەکەین.

خزمەتکاری پەیمانی نوێ

٣ ئایا تێمە دووبارە دەست بە ستایش‌کردنی خۆمان دەکەین؟ یان پێویستە وەك هەندێ کەس دەیکەن، ڕاسپاردە نامەتان نیشان بدەین، یان تێوە شتێکی وا بە تێمە بدەن؟ [٢]تێوە نامەی تێمەن کە لەدلّمان نووسراوە، لەلایەن هەموو خەلّك دەتوانرێ بخوێنرێتەوە بناسرێ. [٣]بەڵێ دەرکەوت تێوە نامەی مەسیحن، ئەوەی تێمە لەسەر داواکاری ئەو نووسیومانە، ئەمەش بە مەرەکەب نەنووسراوە بەلّکو بە ڕۆحی زیندووی خودا، هەروەها لەسەر تەختەی بەردین نەنووسراوە، بەلّکو لەسەر تەختەی دلّی مرۆڤ.

[٤]تێمە متمانەیەکی لەم جۆرەمان هەیە بەهۆی مەسیح سەبارەت بەخودا.

٥ئەوەش نـەك بڵێـین بـەتواناین تـا بڵێـین
تێمـە شـتێکمان هەیـە، توانـای تێمـە
لەخوداوەیـە. ٦ئـەوەی ئـەو توانایـەیدا
بەتێمە تـا ببیـن بەخزمـەتکاری پـەیمانی
نـوێ. پـەیمانی ڕۆح نـەك نووسـراوی
کـۆن، چونکـە نووسـراوی کـۆن
دەکوژێ، بەڵام ڕۆح ژیان دەبەخشێ.
٧گـەر بێتـو ئـەو خزمەتـەی دەیێتـە
هۆی مردن کە لەسـەر بـەرد هەڵکـەنرا
بـوو [شـەریعەت] بەمـەزنی هـاتبێ، بـە
شـێوەیەك نـەوەی ئیسـرائیل نـەیانتوانی
بەتەواوی سەیری ڕووی موسـا بکـەن،
بەهۆی درەوشانەوەی دەموچاوی، کـە
فەوتاوە، ٨ئـاخۆ دەبـێ چـەند بەشـکۆو
مـەزنتر بـێ خزمـەتی ڕۆحـی پـیرۆز؟
٩گەر بێتو ئەو خزمەتـەی دەیێتـە هـۆی
تاوانبارکردن شـکۆمەندیێ، ئیتر دەبـێ
خزمـەتی بێتـاوان کـردن چـەند
شـکۆدارتر بـێ؟ ١٠لـەم حاڵەتـە ئـەوەی
شـکۆمەندی هـەبوو شـکۆدار نـەماوە
تێسـتا لەبـەراورد کردنـی لەگـەڵ
شکۆمەندی ڕادەبەدەر. ١١چونکە گـەر
ئـەوەی لـەناوچوو بـوو شـکۆدار بـوو،
باشـە ئـەوەی نـەمرە دەبـێ چ
شکۆمەندییەکی هەبێ!
١٢چونکە تێمە ئەم هیوایەمان هەیـە،
تێمە چاونەترسین. ١٣تێمـە وەك موسـە
نین، ئەوەی پێچەی لەسەر دەمو چاوی
دانـا، هـەتا ئیسـرائیلیەکان کۆتـایی
شـکۆی فـەوتاو نـەبینن. ١٤بـەڵکو
مێشکیان تـاریك بـووە، چونکـە تـا
ئـەمڕۆش، کـاتی پـەیمانی کـۆن
دەخوێننـەوە، هـەمان پێچـە هـەر مـاوە،
چونکـە تـەنها بەمەسـیح لادەچـێ،
١٥بـەڵێ، تـا ئـەمڕۆ هێشـتا مێشـکیان
داخـراوە، کـاتێ شـەریعەتی موسـا
دەخوێنرێتـەوە بۆیـان. ١٦بـەڵام گـەر
مرۆڤ ڕووبکاتە خوداوەند، ئەوسا ئەو
پێچەیـە لادەچـێ. ١٧ئێسـتا خوداوەنـد
ڕۆحـە، جـا ڕۆحـی خوداوەنـد
لەهەرکوێ بێت، ئازادی لەوێیە. ١٨تێمە
هەموومان بەڕوویەکی کراوە تەماشـای
شـکۆمەندی خوداوەنـد دەکـەین،
هەروەك لەئاوێنەدا، دەگۆڕێین بۆ وێنەی
ئەو، لەپلەیەکی شکۆمەندی بۆ پلەیەکی
تر، ئـەوەش لـەخوداوەندەوە دێـت کـە
ڕۆحە.

د ئەرکی لە خزمەتکردن

٤ لەبەرئەوەی خودا بە بـەزەیی
خۆی ئەم خزمەتەی داوە بـە
تێمـە، ئیـتر نـابێ ووڕە بـەربدەین.

[٢]چونکە هەموو هەڵسوکەوتێکی ناشرینو تەڵەکەبازی ڕەت دەکەینەوە، قێڵ ناکەینو ووشەی خودا ناگۆڕین، بەڵکو بە دەرخستنی ڕاستی ڕاستگۆیی خۆمان دەسەلمێنین بۆ ویژدانی هەموو خەڵك لەبەردەم خودا. [٣]بەڵام گەر مزگینیەکەمان شاراوە بێ، تەنها لای ئەوانە شاراوەیە کە لەناودەچن، [٤]خوداوەندی ئەم جیهانە [شەیتان] ئەو بێباوەڕانەی وا کوێر کردووە، نەتوانن ڕووناکی مزگینی شکۆمەندی مەسیح ببینن، ئەوەی وێنەی خودایە. [٥]ئێمە مزگینی بۆ خۆمان نادەین، بەڵکو مزگینی عیسای مەسیح دەدەین کە خوداوەندە، ئێمەش خزمەتکاری ئێوەین لەپێناوی عیسا. [٦]چونکە خودا بوو ووتی: {با لەتاریکی ڕووناکی هەڵبێت}، هەر ئەو بوو دڵمانی ڕووناك کردەوە، بۆ ڕووناك کردنەوەی زانیاری شکۆمەندی خودا لەڕووی مەسیح.

[٧]بەڵام ئەم گەنجینەیەی ئێمە هەمانە لەناو گۆزەی گڵە، تا ئەو هێزە لە ڕادەبەدەرە دەرکەوێ، کە لەخوداوەیە نەك لەخۆمان. [٨]ناخۆشی تەنگمان پێ هەڵدەچنێ لە هەموو لایەکەوە، بەڵام ووڕە بەرنادەین. سەرمان لێدەشێوێ، بەڵام بێ هیوا نابین. [٩]دەچەوسێنەوە، بەڵام خودا وازمان لێناهێنێ، بە زەویماندا دەدەن، بەڵام لەناوناچین. [١٠]هەموو کاتێ لە لەشماندا ئازاری مردنی عیسا هەڵدەگرین، تا ژیانیشی لە لەشمان دەرکەوێ. [١١]هەرچەندە ئێمە جارێ زیندووین، لەگەڵ ئەوەشدا هەمیشە دەدرێینە دەست مردن لەپێناوی عیسا، تا لە لەشی فەوتاومان ژیانی عیسا دەرکەوێ. [١٢]ئیتر بەم شێوەیە، مردن لەئێمە کار دەکات، بەڵام ژیان لەئێوەدا کار دەکات.

چاونەترسی لە خزمەتکردن

[١٣]چونکە ئێمە هەمان ڕۆحی باوەڕمان هەیە، بۆیە وەکو ئەوەی نووسیویەتی: {باوەڕم کرد بۆیە قسەم کرد.} ئێمەش باوەڕمان هەیە بۆیە قسە دەکەین. [١٤]ئێمە دەزانین ئەوەی عیسای خوداوەندی لەئێو مردووان هەستاندەوە، لەگەڵ عیسا ئێمەش هەڵدەستێنێتەوە، ئەوسا ئێمە لەگەڵ ئێوە بەیەکەوە بۆ بەردەمی خۆی دەبات. [١٥]ئەم شتانە هەمووی دەچێژین لەپێناوی ئێوەدا، تا بەرەکەتی خودا زۆر یێت بۆ خەڵکێکی زیاتر، تابێتە مایەی

بەرزکردنەوەی سوپاسی زیاتر بۆ شکۆمەندی خودا.

[16]لەبەرئەوە ووره بەرنادەین، گەر بە ڕواڵەتیش لەناوبچین، ئەوا ناوەڕۆکو دەروونمان ڕۆژ بەڕۆژ تازەتر دەبێتەوە. [17]ئەو ئازارە سووکو کەم خایەنەمان شکۆمەندیەکی گرانی هەتاهەتایی لی دێتەکایەوە بۆمان، [18]چونکە تێمە تەماشای شتە بینراوەکان ناکەین، بەڵکو تەماشای شتە نەبینراوەکان دەکەین، چونکە شتە بینراوەکان کاتین، بەڵام شتە نەبینراوەکان هەمیشەیین.

ماڵی هەتاهەتایی

٥ تێمە ئەوە دەزانین، کەی چادری زەویمان ڕووخا ئەوەی تیایدا دەژین، لەلایەن خوداوە ماڵی هەتاهەتایمان دەدرێتێ لەئاسمان، کە بەدەست دروست نەکراوە. [2]چەند بەتاسەوە ئارەزووی ئەوە دەکەین، ماڵی ئاسمانیمان بکرێتە بەر، [3]چونکە هەر کاتێ لەبەرمان کرد ڕووت نابین. [4]ئەوەندەی لەم چادرەداین، دەناڵێنین لەژێر بارگرانی، نامانەوێ ئەو خانووە دابکەنین، بەڵکو ئەوەی تریش لەسەری لەبەر بکەین، تاکو ژیانی تازە هەرچی فەوتاوە تیامان هەڵیلووشێ. [5]بەڵام خودا خۆیەتی تێمەی بۆ ئەم مەبەستە ئامادە کردووە، جا بۆ ئەم شتانە هەمووی، ڕۆحی پێرۆزی وەک پێشەکی پێمان داوە. [6]تێمە هەموو کاتێ بڕوامان هەیەو دەزانین کە تێمە کاتێ لەلەشدا نیشتەجێین لەخوداوەند دوورین. [7]چونکە تێمە بەباوەڕ دەڕۆین نەک بە بینراو. [8]کەواتە تێمە دڵنیاین، بەلامانەوە باشترە واز لەم لەشە بهێنینو لای خوداوەند نیشتەجێ بین. [9]ئیتر وەک یەک وایە لای تێمە، گەر لای خوداوەند بین یاخود لەسەر ئەم زەویە بژین، ئامانجمان ڕازیکردنیەتی. [10]چونکە دەبێ هەموومان لەبەردەم دادگای مەسیح ڕاوەستین، تاکو هەر یەک لە تێمە پاداشتی خۆی وەرگرێ بەگوێرەی ئەو کارانەی کردوویەتی کاتێ بەلەش ژیاوە، ئیتر باش بووبێ یاخود خراپ.

خزمەتی ئاشتبوونەوە

[11]چونکە ترسی خوداوەند لە دڵمانە، تێمە هەوڵ دەدەین باوەڕ بە خەڵکی بهێنین. بەڵام خودا بەتەواوی

دەمانناسێ، هیواداریـن تێـوەش بـە ویژدانتـان بـە تـەواوی تێمـە بناسـن. [١٢]تێمـە نامانـەوێ ستایشـی خۆمـان بکـەین، بـەڵکو دەمانـەوێ پێتـان بڵێیـن بەچییـەوە شـانازیمان پێبکـەن، ئەوسـا دەتوانـن وەڵامـی ئەوانـە بدەنـەوە کـەوا شانازی بە ڕووالەتی مرۆڤ دەکەن نـەک بەوەی لە دڵیایـەتی. [١٣]گـەر مێشـکمان تێکچـوو بـێ ئـەوە بـۆ خودایـە، گـەر هۆشـمەندیش بیـن ئـەوە لەبـەر تێوەیـە. [١٤]چونکە خۆشەویستی مەسیح دەسـتی بەسـەر تێمـە گرتـووە، لەبـەر ئـەوەی زانیمان یەکێك لەجیاتی هەموو خـەڵك مرد، ئیتر هەموو خـەڵك مـردن. [١٥]ئـەو لەپێناوی هەمووان مرد هـەتا زینـدووان ئیتر بۆ خۆیان نەژین، بەڵکو بۆ ئەوەی لەپێناویان مردو هەستایەوە. [١٦]لەمـەولا بەپێی ڕووالەت تەماشای کەس ناکـەین، گەر پێتو جاران بـەپێی لـەش تەماشـای مەسیحمان کردبێ، ئیتر لەتێسـتاوە بـەم شێوەیە ناینـاسین. [١٧]گەر یـەکێك سـەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە بوونەوەڕێکی تـازە، شـتە کۆنـەکان نـەماون بەسەرچوون، ئەوەتا هەموو شت نـوێ بووەتـەوە. [١٨]ئەمـەش هـەموی لەخوداوەیە کە ئاشتی کردینەوە لەگـەڵ خۆی بەهوێ مەسـیح، ئینجـا خزمـەت کردنـی ئـەم ئاشتبوونەوەیەی بـە تێمـە سـپارد. [١٩]واتـە خـودا جیهـانی ئاشـت کردەوە لەگـەڵ خـۆی لەمەسیحدا، ئیتر لەسـەر گونـاە لێیـان ناپرسێتەوەو ووشـەی ئاشتبوونەوەی بـە تێمـە سـپاردووە. [٢٠]کەواتـە تێمـە باڵێوزی مەسیحین، خودا بـەهۆی تێمـە ووتـار دەدات، لەبـەر ئـەوە لـەجیاتی مەسیح داواتان لێدەکەین لەگەڵ خودا ئاشتبنەوە. [٢١]لـەپێناوی تێمـە ئـەوی کـرد بـەگوناە هەرچـەندە گونـاهی نەدەناسـی، تـا لەئـەودا بەشـداری ڕاستودروستی خودا بکەین.

٦ وەك ئیشـکەرێك لەگـەڵ خـودا داواتـان لـێدەکەین، بەرەکەتی خودا بێ سوود وەرمەگرن. [٢]چونکـە خـودا دەڵـێ: {ئـەو کاتـەی جێی ڕەزامـەندیم بوویـت، گوێـم بـۆ گرتویت، لە ڕۆژی ڕزگاری یارمەتیم دایـت.} جـا سـەیرکە ئـەوەتا تێسـتایە کـاتی ڕەزامـەندیو تێسـتایە ڕۆژی ڕزگـاری. [٣]نامانـەوێ لـەهیچ شـتێك ببین بە کۆسپ لـەڕێگای کـەس، بـۆ ئەوەی ڕەخنـە لەخزمـەتمان نـەگیرێ،

[٤]بـەڵکو وەك خزمـەتکاری خـودا لەهەموو شتێك خۆمان دەردەخەین: بـە ئـارام‌گرتنی مـەزنمان لـەکاتی تەنگانـەو ناخۆشـیو ئێقـەومان، [٥]لێدانو گرتنو شڵەژان، مـاندووبیو شـەونوخونیو برسێتی‌دا، [٦]بـەپاکیو زانیـاریو دانبـەخۆگرتنو زمـان شیرینی، هـەروەها بـەڕۆحی پـیرۆزو خۆشەویستی پاك، [٧]بەقسەی ڕاسـتو هـێزی خـوداو چەکـەکانی ڕاستودروستی بـۆ دەستی ڕاسـتو چـەپ، [٨]لەسـتایش کردنمـانو سووکایەتی پـی کردنمـان، ناوبـانگی باش‌و ناوبانگی خراپ، هەڵخەڵەتێنـەر لـەکاتێك ڕاسـتگۆین، [٩]نەناسـراو لـەکاتێك بـاش ناسـراوین، مـردوو لەکاتێك زیندووین، سزادراو لەکاتێك نـەکوژراوین، [١٠]غـەمبار لـەکاتێك هەردەم دڵشادین، هەژار لەکاتێك زۆر کـەس دەوڵەمـەند دەکـەین. وەك یـەکێك هیچـی نـەبێ، هەرچـەندە هـەموو شـتێکمان هەیـە. [١١]ئـەی دانیشـتوانی کۆرنسـۆس، دەممـان کراوەیەو دڵمان فراوانە. [١٢]بێگومـان تێوە شوێنی خۆتان گرتـووە لـەدڵمان، هەرچەندە تێوە ئـەوەندە شـوێنتان نییـە بۆمان. [١٣]وەك منداڵی خـۆم لەگـەڵتان دەدوێم، کەواتە تێومش دڵتان بکەنـەوە بۆمان.

پەرستگای خودای زیندوو

[١٤]لەگەڵ بێباوەڕان تێکەڵاو مـەبن، چونکـە ڕاستودروسـتیو خراپـە چ پەیوەندییـەکیان بەیەکـەوە هەیـە؟ هـەروەها ڕووناکی چ هاوبەشـییەکی لەگەڵ تاریکی هەیە؟ [١٥]یان چ تەبایـەك لەنێوان مەسیحو بەلیعال [شەیتان] هەیە؟ یـان چ شـتێك هەیـە بـاوەڕدارێك بـە بێباوەڕێکەوە ببەسـتێتەوە؟ [١٦]هـەروەها پەرسـتگای خـودا چ ڕێککـەوتنێکی لەگەڵ بتەکان هەیـە؟ تێمـە پەرستگای زیندووی خوداین، بەپێی ئەوەی خـودا ووتویەتی: {لەنێوانیان نیشتەجێ دەبـمو لەگـەڵیان دەڕۆم، دەمـەوێ بیـم بـە خودایـانو ئـەوانیش بـبن بـە گەلـم}، [١٧]{لەبەرئـەوە لـەناویان بڕۆنـە دەرەوەو بەجێیان بهێڵن، چی گلاوە دەسـتی بـۆ مەبـەن، خوداوەنـد دەڵـێ، ئینجـا بـەخێرهاتنتان دەکـەم}و [١٨]{دەبـم بـە باوکتان، ئەوسا تێومش دەبن بـە کـوڕو کچـم، ئەمـە خوداوەنـدی توانـادار دەیڵێ.}

٧ ئـــەی خۆشەویســـتان، لەبەرئـــەوەی ئێمـــە ئـــەم بەڵێنەمان هەیە، باخۆمان پـاك بكەینـەوە لەهـەموو گلاوێـــەكی لـــەش‌و ڕۆح، لەترسـی خـودا بـا پـاك‌وپیرۆزی تـەواو بەدەست بهێنین.

تۆبەكردن بەهۆی غەمباری

٢ دڵتـان بكەنـەوە بۆمـان. هەڵـەمان لەگـەڵ كەستان نـەكردووە، ڕەوشـتی كەسمان تێك نەداوە لـەتێوە، هـەروەها كەسـمان لـەتێوە نەخڵەتاندووە. ٣ ئیـتر ئەمە ناڵێم تا گلەییتان لـێبكەم، چونكـە لەپێشا پێم ووتـون تێـوە لـەدڵمان‌دان بـە شـێوەیەك ئامـادەین لەگـەڵتان بمریـن‌و بژین. ٤ مـن زۆر پشـتتان پێدەبەسـتم‌و زۆر شانازیتان پێوە دەكەم، لەگەڵ ئـەو هەموو تەنگانـەو ناخۆشیانەدا دڵـم پـڕە لەدڵنـەوایی‌و خۆشییەك بـە دەم باسـی ناكرێ.

٥ ڕاسـتە، لەوكاتـەی گەیشـتووینە مەكدۆنیا لەشمان هیچ نەحەسـاوەتەوە، بـەڵكو لەهـەموو لایـەك تەنگوچەڵەمـە ڕووی لێناوین، ئەمەش ئەو ناكۆكیـەی دەوروبـەرمان بـوو، ترسـی لـەدڵمان زیـادكرد. ٦ بـەڵام ئـەو خودایـەی دڵنەوایی‌كـەری ئەوانەیە كـە ووڕەیـان بەرداوە، دڵنەوایی تێمەی‌كرد بـە هـاتنی تیتۆس بـۆ لامـان، ٧ ئەمـەش نـەك تـەنها لەبەرئەوەی تیتـۆس بـۆ لامـان هـاتووە، بەڵكو لەوە زیاتر دڵمان بەوە خۆش‌بـوو تیتۆس چـەند دڵنـەوایی كـراوە لەلایـەن تێوە. ئەوسا بـۆی گێڕامـەوە سـەبارەت بەپەرۆشـی‌و غـەمباری تێـوە، هـەروەها دڵگەرمیتان بۆ من، لێرە ناتوانم دەریـبڕم چەند بەوە دڵشادبووم.

٨ هەرچەندە دڵتەنگم كـردوون بـەو نامەیەی بۆم ناردن، لەگەڵ ئەوەشدا من تێستا لێی پەشیمان نیـم، ڕاسـتە مـن پەشیمان بوومەوە، كاتێ زانیم نامەكـەم بۆ ماوەیەك دڵگرانی كـردوون، ٩ بـەڵام تێستا دڵشادم، ئەو نامەیـەم نووسـیووە، ئەمـەش لەبەرئـەوە نییـە كـەوا غـەمبارم كـردوون، بـەڵكو لەبـەر ئـەوەی غـەمباریتان بـووە هـۆی تۆبـەكردنتان، ئەمـەش غـەمێك بـوو لەلایـەن خـوداوە بـوو، تـا ئیـتر بـەهۆی تێمـەوە ئـازار نـەچێژن. ١٠ چونكـە ئـەو غەمباریـەی لەخوداوەیـە، دەیێتـە هـۆی تۆبـەكردن، ئەمـــەش ڕزگـــاری تیادایـــەو پەشـیمانبوونەوە لەسـەری پێویسـت ناكـات، بـەڵام ئـەو غەمباریـەی لـە

جیهانەوەیە دەبێتە هۆی مردنمان.
[11]کەواتە سەیرکەن ئەو غەمباریەی لەخوداوە هات، چی لەتێوە دروست کردووە، چ پەرۆشییەك، چ چالاکییەك بۆ پاکانەکردن لەخۆتان، چ تووڕەییەك، چ ترسێك، چ ئارەزوویەکی بەهێز، چ دڵگەرمییەك، چ حەزێك بۆ دادپەروەری! بەمانە تێوە دەرتانخست لەو شتانە هەموو یێتاوانن کە ڕووی‌داوە. [12]کەواتە ئەم شتانەم بۆ نەنووسیون لەپێناوی تاوانبار یاخود تاوان لێکراو، بەڵکو تا دەرکەوێ لەبەردەم خودا چ دڵگەرمییەکتان هەیە سەبارەت بەتێمە، [13]ئەمەش بووە هۆی دڵنەواییمان.

لەمەش زیاتر دڵخۆش بووین بە دڵخۆشی تیتۆس، کە چۆن بەهۆی هەمووتان حەساوەتەوە. [14]گەر من شانازیم بەتێوە کردبێ ئەوە پێم شەرم نییە، هەروەك ڕاستی هەموو شتێکم بۆ باسکردن، هەروەها تیتۆسیش ڕاستی شانازی تێمەی بۆ دەرکەوت. [15]ئەو تێستا لەدڵەوە زیاتر لە جاران تێوەی خۆش‌دەوێ، کاتێ ئەوەی دەکەوێتەوە یاد چۆن تێوە بەگوێرایەڵی و ڕێزو ترسەوە پێشوازیتان لێکرد. [16]من دڵشادم بەوەی دەتوانم لەهەموو شتێك بەتەواوی پشتتان پێ‌ببەستم.

بەخشین بەدڵفراوانی

٨ دەمەوێ، ئەی برایان، تێوەش بزانن سەبارەت بەو بەرەکەتەی خودا کە دەرکەوتووە بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی مەکدۆنیا. [2]چونکە لەتاقیکردنەوەی تەنگانەی توند خۆشیان لێدەڕژاوە، هەروەها لەنەبوونیەکی سەخت دەوڵەمەندیەکی بەدڵفراوانیان لێدەڕژا. [3]من شایەتی ئەوە دەدەم لەخۆیانەوە بەپێی توانای خۆیان بەڵکو زیاتر لەتوانای خۆیان پارەیان داوە. [4]زۆر بەگەرمی داوایان لێکردین بەشداریان پەسەند بکەین بۆ یارمەتی‌دانی خوشك‌و برا پیرۆزەکان. [5]بەمە ئەوان زیاتریان کرد لەوەی چاوەڕێمان دەکرد، چونکە یەکەمجار خۆیان دایەدەست خوداوەند ئینجا تێمە بەگوێرەی خواستی خودا. [6]ئیتر داوامان لەتیتۆس کرد ئەم بەرەکەتەی دەستی پێکردوە لاتان تەواوی بکات. [7]هەروەك تێستا لەهەموو شتێك زیادتان کردووە، لەباوەڕ، لەقسەکردن، لەزانین، لەچالاکی، لەخۆشەویستیان بۆ

تیمە، هەوڵ بدەن لەم بەرەکەتەش زیاد بکەن.

[٨]من نامەوێ فەرمان بەسەرتان بدەم، بەڵکو تا ڕاستی خۆشەویستیتان دەرکەوێ، دەمەوێ تاقیتان بکەمەوە لەچاو خەڵکی کەدا. [٩]چونکە دەزانن بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەند چییە، هەرچەندە ئەو دەوڵەمەند بوو بەڵام لەپێناوی تیوەدا بووە هەژار، هەتا تیوە بە هەژاری ئەو دەوڵەمەند بن.

[١٠]ئەمە ڕای منە لەو بارەیەوە، ئەوەش بۆ بەرژەوەندی تیوەیە: ئەوەی ساڵی ڕابردوو دەستتان پێکرد، تەنها بەکردەوە نا بەڵکو بە خواست. [١١]ئێستا ئەم کارە تەواو بکەن، بەو پەرۆشییەی دەستتان پێکردووە، ئەوەندە بدەن لە تواناتاندایە. [١٢]گەر بەڕاستی ئامادەیتان هەبێ، ئەوا خودا پێی ڕازی دەبێ بەگوێرەی ئەوەی هەتانە نەک ئەوەی نیتانە.

[١٣]مەبەستم ئەوە نیە خەڵکی تر دەبێ بحەسێنەوەو بارگرانی بۆ تیوە بێ. [١٤]بەڵام مەبەستم لە یەکسانی ئەوەیە: لە داهاتوودا با پڕی تیوە کەموکوڕی ئەوان پڕ بکاتەوەو پڕی ئەوانیش کەموکوڕی تیوە پڕ بکاتەوە، تاکو یەکسان ببێ. [١٥]لەم بارەیەوە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەی زۆری کۆکردۆتەوە زۆر زۆری نیە، هەروەها ئەوەی کەمی کۆکردۆتەوە زۆر کەمی نیە.}

ناردنی تیتۆس بۆ کورنسۆس

[١٦]من لە دڵەوە سوپاسی خودا دەکەم، کەوا تیتۆس زۆر بەپەرۆشەوەیە بۆ تیوەو بایەختان پێدەدات. [١٧]ئەو پێشوازی لە داواکاریەکەی تیمە کردو لەمەش زیاتر یەکسەر ئامادەبوو بۆ لاتان بێت بێئەوەی من داوای لێبکەم. [١٨]لەگەڵ ئەو برایەکمان نارد کە ناوبانگی دەرکردووە بە مزگێنیدانی لەلای هەموو کڵمەڵە باوەڕدارەکان. [١٩]تەنها هەر ئەمە نا بەڵکو ئەو برایە لەکڵمەڵەکانەوە هەڵبژێراوە لەگەڵمان گەشت بکات بۆ ئەو خزمەتە بەرەکەتدارەی هەڵمان گرتووە، بۆ شکۆمەندی خوداوەندو پێشاندانی خواستە باشەکەمان. [٢٠]تیمە بایەخ بەوە دەدەین، کەس سەرزەنشتمان نەکات لەسەر شێوەی دابەشکردنی لەو بەخشینە زۆرە. [٢١]چونکە

مەبەستمان چاکەیە، نەک تەنها لەبەرچاوی خوداوەند، بەڵکو لەبەرچاوی خەڵکیش. [٢٢]لەگەڵ ئەو دووانە برایەکیترمان نارد، ئەویش زۆر جار تاقیمانکردۆتەوە سەیرمانکرد لە زۆر شت چالاکە، ئەو ئێستا چالاکتر بووە چونکە زۆر پشتتان پێدەبەستێ. [٢٣]تیتۆس هاوڕێو ئیشکەرە لەگەڵم لە پێناوی بەرژەوەندی ئێوە، بەڵام ئەو دوو برایەی لەگەڵیان، نێردراوانی کڵمەڵەکانن، شکۆمەندی مەسیحن. [٢٤]کەواتە لەبەردەم کڵمەڵەکان خۆشەویستی خۆتانیان بۆ دەرخەن، تا ڕاستی شانازیمان بەئێوە بۆ ئەوان دەرکەوێ.

بەخشین بەدڵشادیەوە

٩ من بەپێویستی نازانم لەبارەی یارمەتیدانی خوشکو برا پیرۆزەکان بۆتان بنووسم، [٢]چونکە ئامادەیتان دەزانمو شانازیم پێوە کردووە لای مەکدۆنیەکانو پێم ووتن، ناوچەی ئەخائیە لە ساڵی ڕابوردووەوە ئامادەن، ئەم دڵگەرمیەی ئێوە بووە هۆی هاندانی زۆربەیان. [٣]من ئەو برایانەم ناردە لاتان، تا وا دەرنەکەوێ شانازیمان لەو بارەیەوە هەروا بەخۆڕایی بوو بێت، بەڵکو دەمەوێ بەتەواوی ئامادەبن بەو شێوەیەی باسمکردووە. [٤]تا شەرمەزار نەبین بەرامبەر ئەو باوەڕە زۆرەی هەمانە پێتان، کاتێ هەندێ لەمەکدۆنیەکان هاتن لەگەڵمان بۆ لاتانو بینیان ئێوە ئامادە نین. [٥]لەبەرئەوە بەپێویستم زانی داوا لەو برایانە بکەم کە پێش من بۆ لاتان دێن، سەرپەرشتی کۆکردنەوەی ئەو بەخشینە بکەن کە بەڵێنتان داوە بیدەن، تاکو ئامادەیێ، هیوادارم ئەمەش دەربڕینێك بێ لەدەستو دڵفراوانیتان نەك وەك سەرانە.

[٦]لەڕاستیدا ئەوەی کەم بچێنێ، کەم دروێنە دەکات، هەروەها ئەوەی زۆر بچێنێ، زۆر دروێنە دەکات. [٧]با هەر یەکەتان ئەوەندەی خۆی دەیەوێ بیدا، ئەمەش با بە ئارەزووی خۆی بێ نەك بە ناچاری، چونکە ئەوەی بەدڵخۆشیەوە دەبەخشی خودا خۆشیدەوێ. [٨]خوداش دەتوانێ هەموو بەرەکەتتان پێ ببەخشێ تا پڕی، بۆ ئەوەی هەموو کاتێکو لەهەموو شتێك

بـەگوێرەی پێویستان هـەیێ هـەروەها تـا پێتـان بیـەخشـێ بـەپرپیەوە بـۆ هـەموو کردارێکـی بـاش. [٩] هـەروەك لـەزەبوور نووسـراوە: {بەدەسـتو دڵفراوانیـەوە یارمـەتی هـەژارانی‌دا، ڕاستودروسـتیەکەی تاهەتایـە دەمێنێتەوە.} [١٠] جا ئـەو خودایـەی تـۆو دەدات بە جوتیـارو نـان دەبەخشـێ بـۆ خـۆراك، تـۆو بـە تێـوەش دەدات‌و دروێنـەی ڕاستودروستیتان زیـاد دەکات. [١١] لەهەموو شـتێك دەوڵەمـەند دەبـن، تـا هـەموو کـاتێ دڵفراوانبـن، بەمەش دەبینە هـۆی ئـەوەی خـەڵکێکی زۆر سوپاسـی خـودا بکـەن. [١٢] هەستانتان بەم خزمەتـە پیرۆزە تـەنها پێویستیەکانی برا پیرۆزەکان جێبـەجێ ناکـات، بـەڵکو دەبێتـە هـۆی ئـەوەی خەڵکێکی زۆر سوپاسی خـودا بکـەن. [١٣] بەتاقی‌کردنـەوەی خزمەتەکـەتان، دەبنـە مایـەی سـتایش‌کردنی خـودا بـەهۆی ملکـەچیتان لـەدانپیانان بەمزگینی مەسیح، هەروەها دڵفراوانیتان لەبەشداری‌کردن لەگەڵ ئەوان‌و لەگەڵ هەمووان. [١٤] ئەوان نوێژتان بۆ دەکـەن‌و بەپەرۆشـن بـۆ بینینتـان، چونکـە بەرەکەتی خودا کـە لەسـەرووی بیری مرۆڤە لە تێوەدا دەرکـەوت. [١٥] سوپاس بۆ خودا بەرامبـەر ئـەو بەخشینەی کـە بەدەم باسی ناکرێ.

بەرگری پۆڵس لەخزمەتەکەی

١٠ مـن پۆڵسـم، بـەڕۆح سـووکی‌و نیـانی مەسـیح داواتان لێدەکـەم، مـن سـاکارم کـاتێ ڕووبـەڕووم لەگـەڵ تێـوە، بـەڵام زۆر چـاونەترسم سەبارەت بـە تێـوە کـاتێ لێتان دوورم. [٢] ناچارم مەکەن بەڕاسـتی ڕەقبەم لەگەڵتان کـاتێ دێـم بـۆ لاتـان، بەتایـەتی لـەگەڵ ئەوانـەی وا بیردەکەنـەوە بـەپێی خواسـتی لـەش هەڵسـوکەوت دەکـەم. [٣] ڕاسـتە تێمـە مـرۆڤینو لەم جیهانەدا دەژین بەڵام تێمە وەك خـەڵکی ئەم جیهانە شەڕ ناکـەین. [٤] چونکـە ئـەو چەکـەی شـەڕی پـێ دەکەین جـیهانی نییـە، بـەڵکو چـەکی خودایـە، توانـای لـەناوبردنی هـەموو قەڵاێـەکی پتـەوی هەیـە. [٥] هـەموو شەڕەقسەیەك‌و هەموو شتێك لەناودەبین کە خـۆی دەردەخـات بـۆ بەرهەڵستی زانیاری خودا، هەروەها هەموو بیرێکی مرۆڤانە بەدیـل دەگـرین بـۆ ملکـەچی مەسیح. [٦] ئامـادەین سـزای هـەمـوو

كارێكی یاخیبووانە بدەین، گەر تێوە بەتەواوی گوێرایەڵی خودا بن.
٧ڕاستییەك هەیە پێویستە چاوی لێنەپۆشرێ ڕووبەڕووی بنەوە. کاتێ یەکێك لەو باوەڕەدایێ سەر بەمەسیحە، با بێتەوە یادی ئەو چەند سەر بەمەسیحە، تێمەش هەروەها. ٨من شەرم ناکەم، گەر بێتو تۆزێ زیاتر لەوەی پێویستە شانازیم بەو دەسەڵاتە کردبێ کە خودا داویەتی پێمان، ئەمەش بۆ بنیادنانتانە نەك بۆ ڕووخاندنتان. ٩نامەوێ وا دەرکەوم کە هەوڵ دەدەم بە نامەکانم بتانترسێنم. ١٠چونکە هەندێك دەڵێن: (نامەکانی تونلوتیژو بەهێزە، بەڵام ئامادەبوونی خۆی کاریگەر نییەو قسەکانی بەتاڵە.) ١١با ئەو کەسەی ئەمە دەڵێ بزانێ، ئەو شتانەی لەنامەکانم دەینووسمو لەوێ نیم، هەمان شت دەکەم کاتێ خۆم هاتم بۆ ئەوێ.
١٢تێمە ناوێرین خۆمان لەگەڵ ئەوانە بەراورد بکەین یاخود خۆمان بخەینە ڕیزی ئەوانەی شانازی بەخۆیان دەکەن. کاتێ خۆیان بە خۆیان بەراورد دەکەنو دەپێون، ئیتر هیچ تێناگەن! ١٣بەڵام تێمە زیاد لەئاستی پێویست شانازی بەخۆمان ناکەین. بەڵکو بەو شێوەیەی بگونجێ لەگەڵ ئەو سنوورەی خودا بۆی داناوین تا ئەو ئاستەی بتوانین بگەینە لاتان. ١٤تێمە سنووری خۆمان نابڕینو واش داینانێین پێتان نەگەیشتووین، چونکە تێمە یەکەم کەس بووین هاتینو مزگێنی مەسیحمان پێڕاگەیاندن. ١٥شانازی ناکەین زیاتر لەپێویست بە ماندووبوونی خەڵکی، بەڵکو هیوادارین باوەڕتان بەهێز بێو ماوەی کارکردنمان لەتێوانتان فراوان بێ، ١٦تا مزگێنی بۆ دوورتر لەوڵاتانی تێوە ببەین، نابێ شانازی بکەین بەو کارەی یەکێکیتر کردوویەتی. ١٧{ئەوەی دەیەوێ شانازی بکات، با شانازی بەخوداوەند بکات.} ١٨چونکە ئەوەی خوداوەند ستایشی بکات پەسەند کراوە، نەك ئەوەی ستایشی خۆی بکات.

پۆڵسو نێررراوە درۆزنەکان

١١ هیوادارم لەئاستی هەندێ گێلایەتی من ئارام بگرن، هەرچەندە بەڕاستی ئارام دەگرن. ٢من

دڵگەرمیەکی خودایی دایگرتووم سەبارەت بە تیتووس، چونکە نیشانم کردوون بۆ مرۆڤێك کە مەسیحەو دەمەوێ پێشکەشی ئەوتان بکەم وەك کچێکی بێگەرد کە تەنها هی میردەکەیەتی. [٣]بەڵام دەترسم ئەمەم بۆ نەکرێ، هەروەك چۆن مارەکە توانی حەوا لە بەهەشت بە فێڵ هەڵخەڵەتێنێ، هەرواش دەتوانرێ تێووە لە دڵسۆزیو پاکی مەسیح دوور بخرێنەوەو چەواشە بکرێن. [٤]چونکە گەر هەندێ کەس هاتنە لاتانو عیسایەکی تریان ڕاگەیاند جگە لەوەی پێمان ڕاگەیاندن، یاخود ڕۆحێك وەرگرن جگە لەو ڕۆحەی وەرتان گرتووە، یان مزگێنییەکی تر قبوڵ بکەن جگە لەوەی قبوڵتان کرد، ئەوا خۆتانی دەدەنە دەست بەوپەڕی ئامادەییەوە. [٥]لەو باوەڕەدام من نرخم کەمتر نییە لەو نێررواوە ناوداراندە. [٦]لەوانەیە لەقسەکردن ئەوەندە زمانپاراو نەبم، بەڵام زانیاریم هەیە، لە هەموو شتێکیش ئەوەمان بۆتان ڕوونکردەوە.

[٧]ئایا من گوناهم کردووە کاتێ بەخۆڕایی مزگێنی خودام بۆ داونو خۆم نزم کردەوە هەتا تێووە بەرزبنەوە؟ [٨]من دزیم لە کۆمەڵە باوەڕدارەکانی تر دەکرد، کاتێ پارەم لێوەرگرتن لەجیاتی ئەو خزمەتەی بۆ تێووەی دەکەم، [٩]هیچ قورسایەکم نەخستبووە سەر شانتان، لەکاتی پێویستیم کە لەناوتان بووم، چونکە ئەو برایانەی لەمەکدۆنیاوە هاتبوون پێویستیەکانمیان جێبەجێکرد. بەم شێوەیە سوور بووم لەسەر ئەوەی خۆم بپارێزم لەوەی قورسایی بخەمە سەر شانتانو سووریش دەبم. [١٠]وەك ڕاستی مەسیح لەمن دایە، هیچ کەسێ ناتوانێ لەناوچەی ئەخائیە ئەم شانازییەم لێ بسێنێتەوە. [١١]بەڵام بۆچی؟ ئایا چونکە من تێوەم خۆشناوێ؟ خودا دەزانێ من چەند تێوەم خۆشدەوێ!

[١٢]لەگەڵ ئەمانەش ئەوەی دەیکەم لەسەری بەردەوام دەبم، هەتا بیانوی ئەوانە ببڕم کە دەیانەوێ وای دەربخەن ئەوانیش وەکو تێمەن سەبارەت بەوەی شانازی پێوە دەکەن. [١٣]ئەوانە نێررواوی درۆزنو ئیشکەری فێڵبازن خۆیان لەشێوەی نێررواوی مەسیح دەردەخەن. [١٤]جێی سەرسوڕمان نییە، چونکە شەیتان خۆی لەشێوەی فریشتە دەردەخات.

[١٥]كەواتە شتێکی سەیر نییە گەر خزمەتکارانی لەشێوەی خزمەتکاری ڕاستودروستی خۆیان دەرخەن. دواڕۆژی ئەوانە بەپێی کردارياندە.

ئازاری پۆڵس لەخزمەتی مەسیح

[١٦]من جارێکیتر دووبارەی دەکەمەوە، کەس من بەنەزان دانەنێ، بەڵام گەر بێتو من وا دابنێن، ئەوا وەك نەزانێك قبوڵم بکەن، تاکو منیش تۆزێ شانازی بەخۆم بکەم. [١٧]ئەوەی ئێستا دەیڵێم بەگوێرەی خوداوەند نییە، بەڵکو وەك نەزانێك دەیڵێم کە بەباوەڕ شانازی بەخۆی دەکات، [١٨]چۆن زۆر لەخەڵکی دەیانەوێ شانازی بەشتی ئەم جیهانە بکەن، منیش دەمەوێ جارێك ئەو شانازیە بەخۆم بکەم. [١٩]جا ئێوە بەدڵشادیەوە لەنەزانان قبوڵ دەکەن، چونکە خۆتان ئەوەندە ژیگەیشتوون! [٢٠]چونکە قبوڵ دەکەن لەوانەی دەتانکەن بەکۆیلە یان ئێچیر، یاخود خۆیان بەگەورە دادەنێن بەسەرتان، تالأنتان دەکەن، لەدەمو چاوتان دەدەن. [٢١]من ئێستا شەرمەزارم، پێویستە بڵێم ئێمە چەند لاواز بووین سەبارەت بەم شتانە!

بەلأم لەبەرئەوەی من وەك نەزانێك دەدوێم، هەرچیەك ئەوان دەتوانن بەچاونەترسیەوە شانازی پێوە بکەن منیش هەروەها دەتوانم. [٢٢]گەر بێتو ئەوان عیبرانی بن؟ منیش هەروەها. یان ئیسرائیلی؟ منیش هەروەها. یاخود لەنەوەی ئیبراهیم؟ منیش هەروەها. [٢٣]یان خزمەتکاری مەسیح؟ من لەوان زیاتر (وەك شێتێك قسەدەکەم.) زۆر زیاتر ماندووبووم، بەندیخانەم زیاتر چێشتووە، زۆر زیاتر دارکاری کراوم، چەندین جار مردنم بەچاو بینیوە. [٢٤]جوولەکەکان بەقامچی پێنج جار سیو نۆ قامچیان لێداوم، [٢٥]هەروەها سێ جار دارکاریکراوم، جارێك خەڵك بەردبارنیان کردووم، سێ جار لەکەشتیدا بووم‌و شکاوە، جارێکیان شەو و ڕۆژێکی تەواو لەناو ئاوی دەریا ماومەوە. [٢٦]بەهوێ گەشتی زۆرم هەمیشە کەوتوومە مەترسی ڕووبارو مەترسی دزو جەردە، هەروەها مەترسی گەلەکەم‌و مەترسی میللەتان، مەترسی لەشارەکانو مەترسی لەدەشت‌و مەترسی لەدەریاو مەترسی برایانی درۆزن. [٢٧]زۆر تووشی زەحمەتی‌و ماندوویی‌و شەونخونی زۆر، برسێتی‌و

تینوێتی‌و ڕۆژۆگرتنی زۆر، سەرماو ڕووتی بووم. [٢٨]ئەمانەش هەموو لەلایەك، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ دەبێ زیاتر خەمی هەموو کڵێسەکان بخۆم. [٢٩]جا کێ هەیە لاواز بێ‌و من لەگەڵی لاواز نەبم؟ یاخود کێ هەیە بکەوێتە گوناەو من لەخەفەتا بۆی نەسووتێم؟

[٣٠]گەر پێتو شانازی بەخۆم بکەم، ئەوا شانازی بەدەرخستنی لاوازیم دەکەم. [٣١]خودای باوکی عیسای خوداوەندمان دەزانێ درۆ ناکەم ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە، [٣٢]ئەو پارێزگارەی لەلایەن هارتسی پادشاوە بۆ شاری دیمەشق دانرابوو، چاودێرییەکی زۆری خستبووە سەر شاری دیمەشق بۆ گرتنم، [٣٣]بەڵام منیان خستە ناو سەبەتەو لەپەنجەرەی شوورەی چوار دەوری شارەکە منیان شۆڕکردە خوارەوە، ئیتر بەو شێوەیە ڕزگارم بوو لەدەستی.

بینینی پۆڵسو دڕکی لەش

١٢ پێویستە شانازی بکەم، هەرچەندە هیچ سوودی نیە، بەردەوام دەبم لەسەر بینین‌و ئەو شتانەی خوداوەند بۆم ئاشکرا دەکات. [٢]من پیاوێك دەناسم لەمەسیحدا بوو، پێش چواردە ساڵ فڕاندیان بۆ سێیەم تەبەقەی ئاسمان. ئایا بە لەشەوە بوو یاخود بێ لەش؟ نازانم! خودا دەزانێ. [٣]هەروەها دەزانم ئەو پیاوە بۆ بەهەشت فڕێندرا، بەلەشەوە بوو یاخود بێ لەش؟ نازانم! خودا دەزانێ. [٤]لەوێ گوێی لە قسەیەك بوو مرۆڤ نایبێژێ‌و ناتوانێ باسی بکات. [٥]سەبارەت بەو پیاوە شانازی دەکەم، بەڵام سەبارەت بەخۆم شانازی ناکەم، تەنها بە لاوازیەکانم شانازی دەکەم. [٦]گەر بێتو بمەوێ شانازی بە خۆمەوە بکەم، بێ مێشکی نیە، چونکە من ڕاستی دەڵێم، بەڵام من دەترسم لەوەی یەکێك وا لە من بگات زیاتر لەوەی دەیبینن‌و لێم دەبیستن. [٧]تا لووت‌بەرز نەبم بەو شتە گەورانەی خودا بۆی ئاشکرا کردووم، دڕکێکم لێدرا لەلەشم، وەك لەتێرراوی شەیتان بێت، تا ئازارم بداو خۆم هەڵنەکێشم. [٨]بۆ ئەم مەبەستە سێ جار لەخودا پارامەوە ئەوەم لەکۆڵ بکاتەوە، [٩]بەڵام خودا پێی ووتم: (بەرەکەتی منت بەسە، چونکە

توانای من لەلاوازی تەواو دەبێ.) لەبەر ئەوە بەدڵشادیەوە شانازی بە لاوازی خۆم دەکەم، هەتا توانای مەسیح بێتە سەرم، [١٠] جا لەپێناوی مەسیح، ڕازی دەبم بەرگەی لاوازی‌و سووکایەتی‌و ناخۆشی‌و چەوسانەوەو ماڵوێرانی بگرم، چونکە هەر کاتێ لاوازبم بەهێز دەبم.

[١١] ناچارتان کردم وەك شێتم لێ بێت! چونکە کەمتر نیم لەتێرراوە ناودارەکان، هەرچەندە هیچ نیم، لەگەڵ ئەوەشدا پێویست بوو لەسەرتان ستایشم بکەن. [١٢] ئەو نیشانانەی نێرراو دەردەخات، بەوپەڕی ئارامگرتنەوە لەتێوانتان ئەنجامم داوە، بەهۆی نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەرو کردارەوە. [١٣] ئایا تێوەم بەکەمتر زانیوە لەکۆمەڵە باوەڕدارەکانی تر، جگە لەوەش بارگرانیم نەبووە بۆ تێوە؟ گەر وایە لەم هەڵەیەم ببورن!

[١٤] ئێستا ئامادەم بۆ سێیەم جار بۆ لاتان بێم، هەروەها نابمە بارگرانی بەسەرتان، چونکە خۆتانم دەوێ نەك پارەتان. لەبەرئەوەی ڕۆڵە پارە بۆ دایك‌و باوك کۆناکەنەوە، بەڵکو لەسەر دایك‌و باوکە بۆ ڕۆڵەکانیان ئەوە بکەن. [١٥] بە دڵشادیەوە پارەو هەرچیەکم هەیە خەرجی دەکەم لەپێناوی تێوە. گەر تێوەم زۆرتر خۆشەویست، ئایا کەمتر منتان خۆش دەوێ؟ [١٦] بەڵام با وابێ من بارگرانیم نەبووە بۆ تێوە. تێوە دەڵێن: من کابرایەکی قێڵبازم‌و بە قێڵ دەستم بەسەرتاندا گرتووە. [١٧] ئایا بەهۆی ئەوانەی ناردوومە بۆ لاتان قێڵم لێ کردوون؟ [١٨] کاتێ لەسەر داواکاری من تیتۆس لەگەڵ یەکێك لەبرایان هات بۆ لاتان، ئایا تیتۆس قێڵی لێکردوون؟ ئایا تێمە بە هەمان ڕۆح کار ناکەین، بەهەمان ڕێگادا ناڕۆین؟

[١٩] ئایا تێوە لەو باوەڕەدان، تێمە ئەم هەموو شتەی دەڵێین بۆ بەرگری‌کردنە لە خۆمان؟ بەڵام ئەی خۆشەویستان تێمە لەبەردەم خودا لەمەسیحدا دەدوێن‌و هەمووی بۆ بنیادنانتانە. [٢٠] من دەترسم کاتێ بێم بۆ لاتان، بە شێوەیەك بتانبینم کە نامەوێ، تێوەش بە شێوەیەك من ببینن کە نەتانەوێ. بەواتای لە تێوانتان ناکۆکی، چاوپیسی، توڕەیی، خۆویستی، بوختان، قسە هێنان‌و بردن، لەخۆبایی، بەڕەڵلاێی هەبێ. [٢١] من دەترسم کاتێ

پێم بۆ لاتان خودا نزمم بکات لەتێوانتان، بەوەی زۆر خەفەت بخۆم بۆ ئەو کەسانەی لەپێشا گوناهو هەڵەیان کردووە، کەچی تۆبەیان نەکردووە لەوەی کردوویانە لە گلاوێو داوێن پیسی و بەدڕەوشتی.

خۆتان تاقیبکەنەوە

١٣ ئەمە سێیەم جارە دێم بۆ لاتان، {هەر مەسەلەیەك پێویستە بەشایەتی دووان یان سیان بچەسپێ.} [٢] جاری پێشوو کە لاتان بووم تێوەم ئاگادارکردەوە، تێستاش جارێکیتر لەم نامەیە ئەوانەی جاران گوناهیان کردووە لەگەڵ هەموو ئەوانیتر ئاگاداریان دەکەمەوەو پێیان ڕادەگەیەنم گەر هاتوو جارێکیتر بۆ لاتان پێم بەزەییم بە کەس نایەتەوە، [٣] چونکە تێوە داوای بەڵگە لەمن دەکەن کەوا عیسا بەهۆی من دەدوێ لەگەڵتان. ئەو سەبارەت بە تێوە لاواز نییە، بەڵکو بەتوانایە لەناوتان. [٤] ڕاستە عیسا لەلاوازی لەخاچدرا، بەڵام تێستا زیندووە بەهۆی توانای خوداوە، چونکە تێمە لاوازین لەئەودا، بەڵام لەلایەن تێو تێمە پێویستە لەئەودا بژین بەهێزو توانای خودا.

[٥] جا خۆتان تاقیبکەنەوەو سەیری خۆتان بکەن بزانن بە باوەڕ دەژین! لەخۆتان بکۆڵنەوە، ئایا نازانن عیسای مەسیح لەناوتاندایە؟ گەر ئەمە نەزانن ئەوا تێوە سەرنەکەوتوون لەتاقیکردنەوە. [٦] بەڵام هیوادارم، بزانن تێمە لەو تاقیکردنەوەیە دەرچووین. [٧] تێمە نوێژ دەکەین بۆ خودا تا یارمەتیتان بداتو هەڵە نەکەن، ئەمەش لەبەرئەوە نییە تا دەرکەوێ تێمە مرۆڤی چاکین، بەڵکو تەنها بۆ ئەوەیە تێوە چی چاکو ڕاستە بیکەن، هەرچەندە خەڵکی بە سەرنەکەوتوومان دابنێن. [٨] چونکە ناتوانین هیچ شتێ بکەین دژی ڕاستی، بەڵکو دەمانەوێ خزمەتی بکەین. [٩] ئەوسا چەند دڵشاد دەبین گەر لە بێ هێزی تێمە تێوە بەهێز بن، نوێژی تێمەش بۆ تەواوی ئێوەیە. [١٠] وا پێش ئەوەی بۆ لاتان پێم هەموو شتێکم بۆ نووسین، هەتا کاتێ هاتم بۆ لاتان ناچار نەبم بە ڕەقی لەگەڵتان بجوڵێمەوە،

چونکه خوداوەند دەسەلاتی داوە پێم تا بنیادتان بکەم نەک هەڵتانبوەشێنم.

هاندانو سلاوی کۆتایی

[١١]لەکۆتاییدا ئەی برایان، خواحافیز، بۆ تەواوی هەوڵبدەن، ئاگاتان لەداواکاریەکانم بێ، ڕێك بکەون، لەگەڵ یەکتری بەئاشتی بژین، ئەوسا خودای ئاشتیو خۆشەویستی لەگەڵتان دەبێ. [١٢]بەماچی پیرۆز سلاو لەیەکتری بکەن. [١٣]هەموو خوشكو برا پیرۆزەکانی ئێرە سلاوتان لێ دەکەن.

[١٤]بابەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمانو خۆشەویستی خوداو بەشداری ڕۆحی پیرۆز لەگەڵ هەمووتان بێ.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە

غەلاتیە ولایەتێکی ڕۆمانی بوو لەئاسیای بچووک، هەندێ مامۆستا لەوێ بەرهەڵستی پۆڵسیان کرد و ووتیان پێویستە باوەڕدار خەتەنەبکرێ و کار بەشەریعەتی موسا بکات تاوەکو خودا بێتاوانی بکات (٢:١٤).

لەبەرئەوە نامەکەی پۆڵس بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی غەلاتیە ئامانجی ئەوە بوو، ئەو کەسانەی چەواشە کراون بەم قێرکردنە نادروستە بگەڕێنێتەوە سەر باوەڕی ڕاستەقینە.

پۆڵس سەرەتا بەرگری لەمافی خۆی دەکات پێی بووترێ نێرراوی عیسای مەسیح، ئەمەش لەدژی ئەو کەسانەی دەیانووت نێرراوێکی ڕاستەقینە نییە، پێش لەسەر ئەوە دادەگرێ کە نێرراویەکەی لەلایەن هیچ دەسەڵاتێکی مرۆڤەوە نەهاتووە، بەڵکو لەلای خوداوە هاتووە، بەشێوەیەکی تایبەتیش بانگکراوە بۆ ئەوەی کار لەناو ناجوولەکەکان بکات. پاشان پۆڵس باسی ئەوە دەکات چۆن مرۆڤ تەنها بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، ئەمەش بەرەکەتێکی خودایە. لەکۆتاییدا دەیسەلمێنێ ژیان لەمەسیح لەو خۆشەویستیە هەڵدەقوڵێ کە سەرچاوەکەی باوەڕ بەمەسیحە.

١ لەپۆڵسەوە، ئەوەی نەلەلایەن خەڵکەو نە بەهۆی خەڵك نێرراوە، بەڵکو لەلایەن عیسای مەسیحو خودای باوك ئەوەی مەسیحی لەنێو مردووان زیندووکردەوە. [٢] هەروەها لەهەموو ئەو خوشكو برایانەی لێرە لەگەڵمدان. بۆ ئەو کۆمەڵە باوەڕدارانەی لەناوچەی غەلاتیەن. [٣] با ئاشتیو بەرەکەتی خودای باوك و عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ، [٤] ئەوەی خۆی کرد بە قوربانی لەپێناوی گوناهەکانمان، تا ڕزگارمان بکات لەم جیهانە خراپەی تێستا، بەپێی خواستی خودای باوکمان. [٥] بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

مژگێنییەکی دیکە نییە

[٦] من سەرم سوڕماوە. چۆن وا بەخێرایی واز لەو کەسە دەهێنن کە بەبەرەکەتی مەسیح بانگی کردوون،

شۆڕشی مزگێنییەکی دیکە دەکەون؟ [٧]مەبەستم ئەوە نییە مزگێنییەکی دیکە هەیێ، بەڵکو هەندێك لەناوتان دەیانەوێ سەرتان لێبشێوێنن و مزگێنی مەسیح تێك‌بدەن. [٨]بەڵام تەنانەت گەر تێمە مزگێنییەکمان پێدان، یاخود فریشتەی ئاسمان مزگێنییەکی پێدان، جگە لەوەی لەتێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی لێ بێت. [٩]هەروەك پێشتر پێمان ووتون تێستاش پێتان دەڵێمەوە، گەر یەکێك مزگێنییەکی پێدان جگە لەوەی لە تێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی لێبێ.

[١٠]ئایا تێستا هەوڵ دەدەم بۆ بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵکی یاخود ڕەزامەندی خودا؟ یان داوای ئەوە دەکەم خەڵکی ڕازی بکەم؟ گەر تا تێستا خەریکی ڕازی‌کردنی خەڵکی بوومایە نەدەبوومە بەندەی مەسیح.

چۆن پۆڵس بوو بە نێرراو؟

[١١]برایان باش بزانن ئەو مزگێنییەی ڕاگەیاندووە، مزگێنییەك نییە لەمرۆڤ بێ، [١٢]لەکەسیشم وەرنەگرتوە، کەسیش فێری نەکردووم، بەڵکو بەڕاگەیاندنی عیسای مەسیح بۆم هاتووە.

[١٣]چونکە دەزانن، چۆن جاران وەك جوولەکەیەك ژیاوم، چۆن کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودام دڕندانە چەوساندۆتەوەو هەوڵمداوە لەناویان ببەم، [١٤]هەروەها چۆن لەبارەی جێبەجێکردنی کاروباری ئایینی جوولەکە باشتر بووم لەزۆربەی هاوڕێیەکانم، هەروەها زۆر دڵگەرمتر بووم لەوان بۆ داب‌ونەریتی باوباپیرانمان. [١٥]بەڵام خودا بە بەرەکەتی خۆی پێش لەدایکبوونم هەڵیژاردمو بانگی کردم، [١٦]خۆشحاڵ بووم ڕۆڵەکەی بۆ من ڕابگەینێ، هەتا منیش مزگێنی پێبدەم لەناو میللەتان، ئەو کاتە ڕاوێژم لەگەڵ هیچ کەس نەکرد. [١٧]نەچووم بۆ قودس بۆ لای ئەوانەی پێش من نێرراو بوون، بەڵکو یەکسەر ڕۆیشتم بۆ عەرەبستان، لەوێشەوە گەڕامەوە بۆ دیمەشق.

[١٨]ئینجا دوای سێ ساڵ ڕۆیشتم بۆ قودس، تاکو پەترۆس ببینم، پانزە ڕۆژ لای ئەو مامەوە. [١٩]بەڵام لەوێ هیچ نێرراوێکی ترم نەدی جگە لەیاقوبی برای خوداوەند نەبێ. [٢٠]ئەوەی بۆتانی

دەنووسم، خودا دەزانێ درۆ نییە. [٢١]دوایی بۆ هەرێمەکانی سوریاو کیلیکیە چووم. [٢٢]بەڵام هێشتا کۆمەڵە باوەڕدارەکانی ناوچەی یەهودیە کە لەمەسیحن منیان نەدەناسی. [٢٣]تەنها بیستبوویان: (ئەو پیاوەی جاران تێمەی دەچەوساندەوە، تێستا خۆی مزگینی ئەو باوەڕە دەدات، کە جاران هەوڵێ لەناوبردنی دەدا.) [٢٤]ئیتر ئەوان ستایشی خودایان کرد بەهۆی منەوە.

ڕازیبوون بە خزمەتی پۆڵس

٢ دوای چواردە ساڵ جارێکی دیکە لەگەڵ بەرنابا ڕۆیشتم بۆ قودس، تیتۆسیشم لەگەڵ خۆم بردە. [٢]چوونم بۆ ئەوێ بەڕاگەیاندن بوو، ئەو مزگینییەی دەیدەم بەمیللەتان لەپێشا تەنها خستمە بەردەم گەورە پیاوان لەوێ، تا هەوڵدانی ڕابوردوو و تێستام بە فیڕۆ نەڕوات. [٣]بەڵام تەنانەت تیتۆسی هاورێی گەشتیشم کە یۆنانی بوو، ناچارنەکرا خۆی خەتەنە بکات. [٤]جا ئەم مەسەلەیە تەشەنەی کرد، بەهۆی هەندێ برایانی درۆزن کە بەنهێنی هاتبوونە ناومان، تاکو سەربەستی عیسای مەسیحمان لێبسێننەوەو بمانگەڕێننەوە بۆ کۆیلایەتی. [٥]بەڵام تەنانەت بۆ چاوترۆکاتێك ملکەچیان نەبووینو خۆمان نەدا بەدەستیان، هەتا پارێزگاری ڕاستی مزگینیتان بۆ بکەین.

[٦]ئەوانەی بەگەورە پیاوان دادەنران [لێپرسراوان]، بەلای من هیچ گرنگ نەبوون، چونکە خودا تەماشای ڕووڵەتی مرۆڤ ناکات. من دەڵێم، ئەوانە هیچ شتێکی تازەیان نەبوو بۆ من. [٧]بەڵکو بەپێچەوانە، بۆیان ئاشکرا بوو، خودا کاری بلاوکردنەوەی مزگینی بە من داوە لەتیوان ئەوانەی جوولەکە نین، هەروەك چۆن هەمان کاری بەپەترۆس داوە لەتیوان ئەوانەی جوولەکەن. [٨]چونکە ئەوەی کاری کردووە لەخزمەتی پەترۆس بۆ جوولەکەکان، کاری لەخزمەتی منیش کردووە بۆ ناجوولەکەکان. [٩]دوای ئەوەی یاقوبو پەترۆسو یۆحەننا کە بە کۆڵەکە دانرابوون زانیان خودا ئەم بەرەکەتەی بە من داوە. ئەوسا ئەوان دەستی برایانەیان خستە ناو دەستی منو بەرنابا، لەسەر ئەوە ڕێککەوتین ئەوان بۆ لای جوولەکەکان بچن، تێمەش بۆ لای ناجوولەکەکان. [١٠]تەنها

داوای ئەوەیان لێکردین، هەژاران لەیاد نەکەین، ئەمەش شتێکە هەمیشە بایەخم پێداوە.

سەرزەنشتکردنی پەترۆس

[١١]کاتێ پەترۆس بۆ شاری ئەنتاکیا هات، ڕوو بەڕوو بەربەرەکانیم کرد، چونکە شایانی گلەیی لێکردن بوو. [١٢]پێش ئەوەی هەندێ کەس لەلای یاقوبەوە بێن، پەترۆس بەبێترس نانی دەخوارد لەگەڵ ناجوولەکەکان، بەڵام کاتێ ئەوان هاتن، خۆی کێشایە دواوە لەترسی خەتەنەکراوان. [١٣]لەوێدا باوەڕدارە جوولەکەکانی دیکەش لەگەڵ پەترۆس دەستیان کرد بە دووڕوویی، تەنانەت بەرناباشیان والێکرد بچێتە ڕیزیان بەهۆی دووڕوویان.

[١٤]کاتێ ئەمانەم بینی لەڕێگای ڕاستی مزگینی ناڕۆن، لەبەر چاوی هەموو ئەوانەی لەوێدا بوون بە پەترۆسم ووت: (گەر تۆ کە جوولەکەی، وەك ناجوولەکە دەژی نەك وەك جوولەکە. ئیتر چۆن ئەو ناجوولەکانە ناچار دەکەیت وەك جوولەکە بژین؟)

[١٥]هەرچەندە ئێمە بە جوولەکەیی لەدایك بووین و لەمیللەتانی گوناهبار نین، [١٦]لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە دەزانین مرۆڤ بێتاوان نابێ بەکارکردن بەشەریعەت، بەڵکو بەباوەڕ بەعیسای مەسیح، جا ئێمەش باوەڕمان هێنا بەعیسای مەسیح تاکو بێتاوان بین بە باوەڕمان بە مەسیح، ئەمەش نەك بەکارکردن بەشەریعەت، چونکە کارکردن بەشەریعەت هیچ کەسێ بێتاوان ناکات.

[١٧]بەڵام گەر ئێمە لەهەوڵدانمان بۆ بێتاوان بوون لەمەسیح، خۆمان دۆزیەوە گوناهبارین، ئیتر ئایا مەسیح خزمەتکاری گوناهە؟ بێگومان نەخێر! [١٨]بەڵام گەر شتێك بنیادبنێمەوە کە لەپێشا تێکمدابێ، ئەوا دەیسەلمێنم سەرپێچی شەریعەتم کردووە. [١٩]چونکە بەهۆی شەریعەت مردم بۆ شەریعەت، هەتا بۆ خودا بژیم. [٢٠]من لەگەڵ مەسیح لەخاچدراوم، ئیتر من نیم ئەوەی دەژی، بەڵکو مەسیحە لەمن دەژی، هەروەها ئەو ژیانەی ئێستا بەلەش دەژیم ئەوە بەباوەڕە بەڕۆڵەی خودا، ئەوەی منی خۆشویست و خۆی کرد بەقوربانی بۆ من. [٢١]من بەرەکەتی

خودا پووچ ناکەمەوە، چونکە گەر یێتاوانی بە شەریعەت بووایە، ئیتر مردنی مەسیح بێسوود دەبوو.

باوەڕ یاخود شەریعەت؟

٣ ئەی دانیشتوانی بێمێشکی غەلاٚتیە! کێ جادووی لێکردوون؟ ئایا لەپێش چاوتان وێنەی عیسای مەسیح بە لەخاچدراوی بەڕوونی نەکێشراوە؟ [٢] تەنها وەلاٚمی ئەم پرسیارەم بدەنەوە: ئایا ڕۆحی پیرۆزتان بەهۆی کارکردن بەشەریعەت وەرگرت، یاخود بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟ [٣] باشە چۆن دەبێت ئەوەندە بێمێشك بن؟ ئەوەی بەڕۆح دەستتان پێکرد، ئایا ئێستا بەلەش کۆتایی پێدەهێنن؟ [٤] ئایا ئازارکێشانتان بێ سوود بوو؟ گەر بەڕاستی بێسوود بوو. [٥] ئایا ئەوەی ڕۆحتان پێ دەبەخشێو کاری سەرسوڕهێنەرتان لادەکات، ئەمە بەهۆی کارکردن بەشەریعەتە، یاخود بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟

[٦] وەك چۆن ئیبراهیم {باوەڕی بەخودا هێنا، ئەمەش بە ڕاستودروستی بۆی دانرا.} [٧] جا بزانن ئەوانەی لەسەر ڕێگای باوەڕ دەڕۆن نەوەی ئیبراهیمن. [٨] کێبێی پیرۆزیش پێشبینی دەکات، گەلان یێتاوان دەبن بەهۆی باوەڕ. خودا مزگینی بە ئیبراهیمداو ووتی: {بەهۆی تۆوە هەموو گەلان پیرۆز دەبن.} [٩] کەواتە ئەوانەی باوەڕدارن پیرۆزبوون لەگەلٚ ئیبراهیمی باوەڕدار.

[١٠] هەموو ئەوانەی پشت بەکرداری شەریعەت دەبەستن، لەژێر نەفرەت دان، چونکە لەکێبی پیرۆز نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە ئەوەی لەسەر هەموو نووسراوەکانی شەریعەت ناچەسپێتو پەیڕەویان ناکات.} [١١] ئەوەش ئاشکرایە کەس بەشەریعەت لەبەرامبەر خودا یێتاوان نابێت، چونکە کێبی پیرۆز دەلێ: {ئەوەی بە باوەڕ یێتاوان دەبێ، دەژی.} [١٢] بەلاٚم شەریعەت پشتنابەستێ بە باوەڕ، چونکە کێبی پیرۆز دەلێت: {ئەوەی کار بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکات، بەشەریعەت دەژی.} [١٣] مەسیح ئێمەی بەخوێن کڕییەوە لەنەفرەتی شەریعەت بەوەی بوو بەنەفرەت لێکراو لەپێناوی ئێمە، چونکە نووسراوە: {نەفرەت

لـــێکراوە ئـــەوەی لەســـەر دار هەڵبواسـرێ}. [١٤] ئیمـــەی بـــەخوێن کڕیـەوە بـۆ ئـەوەی پیرۆزی ئیبراهیم بەهۆی عیسـای مەسیح بەمیللەتانیش ببەخشـرێ و بـەڵێنی ڕۆح وەرگریـن ئەوەی بەباوەڕە.

پەیمانو شەریعەت

[١٥] ئـەی برایـان، بـا نموونەیـەکی مرۆڤانـەتان بـۆ بهێنمـەوە، شـتێکی ئاشـکرایە گـەر یـەکێك پـەیماتێکی مۆرکراوی پێ بێ، یەکێکی تر نـاتوانێ بـەتاڵی بکاتـەوە یـاخود شـتێکی بخاتـە سەر.

[١٦] کاتێ خودا بەڵێنیدا بە ئیبراهیمو نەوەکـەی، مەبەسـت لـە ووشـەی نەوەکـەی تـەنها مەسیحە کـە شـێوەی تـاکی هەیـە، چونکـە نـەیووتوە نەوەکانی تا شێوەی کۆمەڵ وەرگرێ. [١٧] مەبەسـتم ئەوەیـە: ئـەو شـەریعەتەی دوای چوارسەدو سی سااڵ هات، پاش پەیمانی خودا لەگەڵ ئیبراهیم، پـەیمانی چەسـپاوی پێشـووی خـودا بـەتاڵ ناکاتـەوە، تـاکو بەڵێنەکـە بشـکێنێ. [١٨] گەر میراتی خودا بە شـەریعەت بـێ، ئیتر پەیوەندی بە بەڵێن نییە. بەاڵم خـودا بە بەرەکەتی خۆی بەڵێنی بە ئیبراهیمداو کردی بە میراتگر.

مەبەستی شەریعەت

[١٩] کـەواتە شـەریعەت بـۆ چیـە؟ خودا داینـاوە بـەهۆی پێشـێلکاریەکان، کاریشـی پێکـرا تـا ئـەو کاتـەی نـەوەکـەی ئیـبراهیم هـات، ئـەوەی خـــودا بـەڵێنـــی پێـــدابوو. ئـــەم شـەریعەتەش لەفریشـتەکانەوە بـەهۆی پەیوەندیپێکخـەرێك بـۆ ئیمـە هێـنرا. [٢٠] هەر چۆنێـك بـێ پەیوەندیپێکخـەر تەنها نوێنـەری یـەك لایـەن نییـە، بـەاڵم خودا یەکە.

[٢١] ئایـا ئەمـــە ئـــەوە دەگەیـــەنێ شـەریعەت دژی بەڵێنـەکانی خودایـە؟ نـەخێر بێگومـان، چونکـە گـەر ئـەو شەریعەتەی دراوە بە مـرۆڤ بیتوانیایە ژیان ببەخشێ، ئـەوا بەڕاسـتی بێتـاوانی بەشـەریعەت دەبـوو. [٢٢] بـەاڵم کتێبـی پیرۆز هـەموو شـتێکی کردۆتـە دیلـی گوناە، تـا ئـەو بەڵێنـەی بـەهۆی بـاوەڕ دراوە لەعیسای مەسیح، بدرێ بەوانەی باوەڕ دەهێنن.

[٢٣] پێش ئەوەی باوەڕمـان بـۆ بێـت، لەلایـەن شـەریعەتەوە بـەندکرا بووبـن،

بەبەستراوی مابووینەوە تا پاگەیاندنی باوەڕ. [٢٤]کەواتە، تا هاتنی مەسیح شەریعەت تەمێکەرمان بوو، تاکو بەباوەڕ بێتاوان بین، [٢٥]بەلام ئێستا باوەڕ هاتووە، ئیمە ئیتر لەژێر سایەی تەمێکەر نین.

[٢٦]چونکە ئێوە بەهۆی باوەڕ لەعیسای مەسیحدا هەموو پۆڵەی خودان. [٢٧]ئیتر مەسیحتان لەبەرکردووە، چونکە بەناوی ئەوەوە لەئاوهەڵکێشراون. [٢٨]ئێستا جیاوازی نییە، گەر جوولەکە یاخود یۆنانی، کۆیلە یاخود ئازاد، ژن یاخود پیاوبن، چونکە هەمووتان یەکن لەعیسای مەسیح. [٢٩]جا گەر ئێوە سەر بە مەسیح بن، ئەوا لەنەوەی ئیبراهیمن، میراتگرن بەپێی بەڵێنەکە.

کۆیلە نا، بەڵکو پۆڵەی خودا

٤ با پێتان بڵێم: گەر میراتگر منداڵ بێت، لەتێوان ئەو میراتگرەو کۆیلەیەك هیچ جیاوازی نییە، هەرچەندە میراتەکە هەمووی هی ئەوە، [٢]چونکە دەبێ لەژێر دەسەلاتی سەرپەرشتیکارو بریکار بمێنێتەوە، تاکو ئەو ماوەیە تەواو دەبێ کە باوکی داینراوە. [٣]ئیمەش بەهەمان شێوە، کاتێ منداڵ بووین کۆیلەی دەستی هێزەکانی جیهان بووین، [٤]بەڵام کاتێ تەواو بوونی زەمانە هات، خودا پۆڵەی خۆی [مەسیح] نارد بۆ لامان، لە ژنێك لەدایك بوو، لەژێر سایەی شەریعەت لەدایك بوو، [٥]بۆ ئەوەی ئەوانەی لەژێر سایەی شەریعەتن بەخوێن بیان کڕێتەوە، تاکو خودا ئیمە وەکو پۆڵەی خۆی قبوڵ بکات. [٦]چونکە ئێوە پۆڵەن، خودا ڕۆحی پۆڵەکەی خۆی خستە ناو دڵمانەوە، هاوار دەکەین: (بابە! باوك!) [٧]کەواتە ئیتر ئێوە کۆیلە نین، بەڵکو پۆڵەن، هەروەها چونکە ئێوە پۆڵەن خودا ئێوەی کرد بە میراتگر.

ئامۆژگاری پۆڵس بۆ غەلاتیەکان

[٨]ئەو کاتەی ئێوە خوداتان نەدەناسی، کۆیلەی ئەوانە بوون کە بەسروشت خودا نین، [٩]بەڵام دوای ئەوەی خوداتان ناسی، یاخود باشترە بڵێن دوای ئەوەی خودا ئێوەی ناسی، چۆن دەبێ جارێکی دیکە بگەڕێنەوە لای لاوازیو هەژاری ئەم جیهانە، بتانەوێ بینەوە کۆیلەی ئەوانە سەر

لەنوێ؟ [١٠] تێوە بایەخ دەدەن بە ڕۆژو مانگو ساڵو وەرزی تایەتی! [١١] لەوە دەترسم بەخۆڕایی ماندوو بووبم لەپێناوتان.

[١٢] ئەی برایان داواتان لێدەکەم، خۆتان وەك من لێبکەن، چۆن من خۆم وەکو تێوە لێکردووە. تێوە هیچ هەڵەتان نەکردووە سەبارەت بە من، [١٣] هەرچەندە دەتانزانی من نەخۆش بووم کاتێ یەکەمجار مزگینیم پێدان، [١٤] نەخۆشیەکەم شتێکی ئاسان نەبوو بۆتان، لەگەڵ ئەوەشدا لێم بێزار نەبوون و خۆتان دوور نەخستەوە لێم هیچ خراپەیەکتان لەگەڵ نەکردم، بەڵکو پێشوازیتان لێکردم وەك فریشتەی خودا، وەك عیسای مەسیح. [١٥] ئەو خۆشیەتان چی لێهات؟ من شایەتیتان بۆ دەدەم گەر بتانتوانیایە، چاوی خۆتان دەردەهێناو دەتاندا پێم. [١٦] ئایا تێستا بووم بە دوژمنتان چونکە ڕاستیتان پێدەڵێم؟

[١٧] هەندێك خۆیان بەدڵگەرم دەردەخەن بۆ تێوە، بەڵام نەك بە نیازی باش، بەڵکو تا لەتێمەتان دوورببخەنەوەو دڵگەرم بن بۆ ئەوان. [١٨] دەرخستنی بایەخ پێدان شتێکی جوانە، گەر هەموو کاتێ بەمەبەستێکی پاك بێت، نەك تەنها ئەو کاتەی من لەگەڵتاندام. [١٩] منداڵەکانم، ئەی ئەوانەی دەبێ لەپێناوتان جارێکی دیکە ئازار بچێژم، هەتا وێنەی مەسیح لەژیانتان دەرکەوێ، [٢٠] چەند حەزم دەکرد تێستا لەناوتانابم، تا بەشێوەیەکی دیکە لەگەڵتان بدوێم، چونکە سەرم سوڕماوە لێتان.

نموونەی هاجەرو سارا

[٢١] پێم بڵێن ئەی ئەوانەی حەز دەکەن لەژێر سایەی شەریعەت بن، ئایا ئەوەی لەشەریعەت باسکراوە نەتانبیستووە؟ [٢٢] چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە، ئیبراهیم دوو کوڕی هەبووە، یەکێکیان لەهاجەری کۆیلە بوو، ئەوی دیکەیان لەسارای ژنی کە ئازاد بوو. [٢٣] ئیبراهیم کوڕێکی لەکۆیلەکە بوو بە پێی خواستی لەش، بەڵام لەسارای ژنی کوڕێکی بوو بەهۆی بەڵێن.

[٢٤] ئەم ڕاستیە مانایەکی ڕەمزی هەیە. ئەو دوو ژنە نموونەی دوو پەیمانن: یەکەم پەیمان لە شاخی سینایە، منداڵی لێدەبێت بۆ کۆیلایەتی

ئەوش هاجەرە، [٢٥]هاجەر بە شاخی سینا دەوتریّ، لەعەرەبستان ڕەمزێکە بۆ قودسی ئێستا، ئەو لەگەڵ منداڵەکانی کۆیلەن. [٢٦]بەڵام قودسی ئاسمانی کە دایکی هەموومانە ئازادە، [٢٧]چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{دڵشادبە ئەی نەزۆك،
ئەی ئەوەی منداڵت نییە،
بەدەنگی بەرز ستایشی خودا بکە،
ئەی ئەوەی ژانی منداڵبوون نازانی،
چونکە تۆ ئەی ئەوەی بەتەنهای،
ژمارەی منداڵەکانت زیاترە لەوەی
مێردەکەی لەگەڵیەتی.}

[٢٨]بەڵام ئێوە ئەی برایان، ڕۆڵەی بەڵێنن وەك ئیسحاق. [٢٩]جا چۆن لەسەردەمی ڕابووردوو ئەوانەی بەپێی لەش لەدایك بوون، ئەوانەیان دەچەوساندەوە کە بەپێی ڕۆح لەدایك بوون، ئێستاش هەمانشت ڕوو دەدات. [٣٠]کتێبی پیرۆز لەم بارەیەوە دەڵێ چی؟ دەڵێ: {کۆیلەکە لەگەڵ کوڕەکەی بکەدەرەوە، تا کوڕی کۆیلەکە میراتگر نەبێ لەگەڵ کوڕی ئازادەکە.} [٣١]کەواتە ئەی برایان ئێمە ڕۆڵەی کۆیلەکە نین، بەڵکو ڕۆڵەی ئازادەکەین.

ئازادی لە مەسیح

٥ چونکە مەسیح ئازادی کردین تا بە ئازادی بژین. بۆیە خۆتان ڕاگرنو جارێکی دیکە ملکەچی نیری کۆیلەیی مەبن.

[٢]ئاگادارین، من پۆڵسم پێتان دەڵێم: بەخەتەنەکردنتان مەسیح هیچ سوودێکی نابێ بۆتان. [٣]جارێکی کەش ڕوونی دەکەمەوە، ئەوەی خەتەنە دەکات، دەبێ لەسەر هەموو خاڵەکانی شەریعەت بڕوات. [٤]ئەی ئەوەی دەتەوێ بەهۆی شەریعەت بێتاوان بێت، تۆ لەمەسیح جیابوویتەوەو سەبارەت بە بەرەکەتی خودا کەوتیت. [٥]چونکە بەهۆی ڕۆح کە لەباوەڕەوەیە چاوەڕوانی هیوای ڕاستودروستین، [٦]چونکە لەعیسای مەسیح خەتەنەکراو و خەتەنە نەکراو سوودیان نییە، تەنها باوەڕ نەبێ کە بەهۆی خۆشەویستی کار دەکات.

[٧]ئێوە لەپێشا زۆر باش ڕاتان دەکرد، کێ ڕێی پێگرتن تا ملکەچی ڕاستی نەبن؟ [٨]ئەو هاندانە لەلایەن خودا‌وە نییە کەبانگی ئێوەی کردووە. [٩]سەیرکەن هەویرترشێکی بچووکە، هەموو هەویرەکە هەڵدەهێنێ. [١٠]بەڵام

باوەڕم هەیە لەخوداوەند، کەوا تێوە بیروڕایەکی تر وەرناگرن. جا ئەوەی یەوێ لەناوتان بێتە کۆسپ، هەر کەسێك بێ سزای خۆی وەردەگرێ. [11] بەڵام ئەی برایان، گەر من خەتەنەکردن ڕادەگەینم، ئیتر بۆچی جوولەکەکان تا ئێستا دەمچەوسێننەوە؟ کەواتە کۆسپی خاچ لادراوە. [12] ئەو کەسانەی ڕێگای باوەڕتان لێ تێك دەدەن، با ببڕێنەوە.

[13] برایان، تێوە بانگ کران بۆ ئازادی، بەڵام ئازادی مەکەن بە هەل بۆ ڕازیکردنی لەش، لەجیاتی ئەوە بە خۆشەویستی خزمەتی یەکتری بکەن. [14] چونکە شەریعەت هەمووی لەیەك ڕاسپاردەدا تەواو دەبێ: {ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ} [15] ئەگەر تێوە لەڕابوردوو پەلاماری یەکترتان دەداو ڕاوی یەکترتان دەکرد، ئێستا ئاگادارین یەکتری لەناونەبەن.

ژیان لەڕوحی پیرۆز

[16] مەبەستم ئەوەیە پێتان بڵێم: با ژیانتان بەڕوحی پیرۆز بەڕێوە بچێ، هەروەها ئارەزووەکانی لەش تێر مەکەن. [17] چونکە خواستی لەش دژی ڕۆحە، هەروەها خواستی ڕۆح دژی لەشە. هەریەکەیان بەربەرەکانی ئەوی‌تر دەکات، تا ئەوە نەکەن کە دەتانەوێ. [18] بەڵام گەر تێوە ڕۆح بەڕێوەتان بات، ئەوا لەژێر سایەی شەریعەت نین.

[19] کرداری کانی لەش دیارن: داوێنپیسی، گلاوی، بەدڕەوشتی، [20] بتپەرستی، جادوگەری، دوژمنایەتی، شەڕنانەوە، دڵگەرمی بۆ خراپە، تووڕەبوون، خۆپەرستی، دووبەرەکی، ناکۆکی، [21] چاوپیسی، سەرخۆشی، ڕابواردن، هتد... ئێستا ئاگادارتان دەکەمەوە، هەروەك چۆن لەپێشا ئاگادارم کردوون، ئەوانەی ئەو کارانە دەکەن میراتگری پادشاهێتی خودا نین.

[22] بەڵام بەرووبوومی ڕۆح بریتییە لە: خۆشەویستی و خۆشی و ئاشتی، ئارامگرتن، ڕۆح سووکی و چاکە، باوەڕ، [23] نیانی و خۆڕاگرتن. هیچ شەریعەتێکیش نییە دژی ئەم شتانە بێ. [24] ئەوانەی سەر بە عیسای مەسیحن، خواستو ئارەزووەکانی لەشیان لەخاچداوە. [25] گەر ئێمە بەپێی ڕۆحی پیرۆز بژین، لەسەرمانە بەڕێگای

ڕۆحی پیرۆز بڕۆین. [٢٦]با لەخۆبایی نەبین، ڕقوکینەمان نەبێ لەگەڵ یەکتری، چاوپیس نەبین لەگەڵ یەکتری.

باری یەکتری هەڵگرن

٦ ئەی برایان، گەر یەکێکتان کەوتە هەڵەوە، با تێوەی ڕۆحی، ڕاستی بکەنەوە بە شێوەیەکی نەرم. تۆش ئاگاداری خۆت بە، نەوەك بکەویتە تاقیکردنەوە. [٢]باری یەکتری هەڵگرن، بەم شێوەیە شەریعەتی مەسیح تەواو دەکەن. [٣]ئەگەر یەکێك واسەیری خۆی کرد شتێکی گرنگە، بەڵام لە ڕاستیدا هیچ نەبێ، ئەوا ئەو کەسە خۆی دەخڵەتێنێ. [٤]باهەر یەکە کردارەکانی تاقیبکاتەوە، ئینجا با شانازی کردنی تەنها بەخۆی بێ نەك بەنزیکەکەی، [٥]چونکە هەر کەس باری خۆی هەڵدەگرێ.

[٦]ئەوەی ووشەی خودای فێردەکرێ، لەسەریەتی فێرکەرەکەی بەشدار بکات لەهەموو شتێکی باش کە هەیەتی.

[٧]خۆتان هەڵمەخەڵەتێنن، خودا قێڵی لێ ناکرێت، چونکە ئەوەی ڕواندووتانە، هەمان شت دروێنە دەکەن. [٨]چونکە ئەوەی بۆ لەشی خۆی بڕوێنێ لە لەشیدا گلاوی دروێنە دەکات، بەڵام ئەوەی بۆ ڕۆح بڕوێنێ لەڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی دروێنە دەکات. [٩]کەواتە با لەکاری چاکە نەکەوین، چونکە گەر ووڕە بەرنەدەین لەکاتی خۆی دروێنەی زۆر دەکەین. [١٠]جا تا دەرفەتمان هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك بکەین، بەتایەتی لەگەڵ خوشکو برایانی باوەڕدار.

بوونەوەرێکی نوێ

[١١]سەیرکەن، ئەو پیتە گەورانەی ئێستا دەیخوێننەوە، من بەدەستی خۆم نووسیومە.

[١٢]ئەوانەی دەیانەوێ بەڕواڵەت خۆیان بەچاك نیشان بدەن، هەوڵ دەدەن ناچارتان بکەن خۆتان خەتەنە بکەن، تاوەکو تووشی چەوسانەوە نەبن بەهۆی خاچی مەسیحەوە. [١٣]چونکە ئەو خەتەنەکراوانە خۆیان بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت ناکەن، بەڵکو دەیانەوێ ئێوە خەتەنەبکرێن، هەتا شکۆمەندیان دەسکەوێ بە لەشی

تیـوە. [١٤]بـەلام هیـچ شـکۆمەندیەکم
ناوێت گەر لەخاچی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان نەبێ، کە بەهۆی ئـەوەوە
جیهان سەبارەت بە مـن لـەخاچدراوە،
هـەروەها منیـش سـەبارەت بـە جیهـان
لـەخاچدراوم. [١٥]گرنـگ نیـە مـرۆڤ
خەتەنەکرا بێـت یـاخود خەتەنـە نـەکرا
بـێ، بـەڵکو بووبـێ بـە بوونـەوەرێکی
نوێ. [١٦]با ئاشـتیو بـەزەیی بـۆ هـەموو
ئەوانـە بـێ کـە دوای ئـەم یاسـایە
کـەوتوون، هـەروەها بـۆ هـەموو
ئیسرائیلی خودا.
[١٧]ئیتر لەمەولا کێرو گرفتی تـرم بـۆ
مەهێننەکایـەوە، چونکـە لەلەشـمدا
هێماکانی عیسام هەڵگرتووە.
[١٨]خوشکو برایان، ئیتر بابەرەکەتی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگـەڵ
ڕۆحتان بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ئەفەسۆس

قوڵترین ڕاستییەکانی باوەڕ لەم نامەیە دایە، باسی ئەو بانگەوازە ئاسمانیە دەکات کە خودا خەڵکی گوناهباری بۆ باوەڕی مەسیح پێ بانگکرد، چونکە خودا ئەوانی بەخۆینی مەسیح کڕیەوەو بڵندی کردن بۆ بەرزترین شوێن. هەروەها باسی دڵی بەسۆزی خودا دەکات چۆن پڕە لەبەزەیی و بەرەکەت و سۆز سەبارەت بە ئیمە لەمەسیحدا. باسی ئەو ئاسمانە دەکات کە مەسیح بۆی بەرزبووەوە لەوێ لەسەرووی هەموو سەرۆکایەتی و دەسەڵاتێك دانیشت، لەسایەی بەرەکەتی خودا هەموو باوەڕداران دەچنە ئەوێ. لێرە باسی ئەو شتە دەکرێ کە خودا ئەنجامی داوە لەڕێی مەسیح، چۆن باوەڕدارانی کردووە بە یەك لەگەڵ مەسیح، هەروەها بەشداری کردوون لەشکۆمەندیەکەی. ئەمەش لەکۆمەڵەی باوەڕداران لەلاشەی مەسیحو پەرستگای خودایە، خودا بە ڕۆحی خۆی تیایدا نیشتەجێ دەبێ، ئەم پەرستگایەش لەدواڕۆژدا شکۆدار دەبێ. بەشێکی گەورەی ئەم نامەیەش بەندە بەهەڵسوکەوتەوە.

١

لە پۆڵس، نێردراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، بۆ خوشکو برا پیرۆزە باوەڕدارەکان لە عیسای مەسیح کە لە شاری ئەفەسۆسن . [٢] با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

پیرۆزی ڕۆحی لەمەسیح دایە

[٣] پیرۆزە خودای باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان، ئەوەی پیرۆزی کردووین بەهەموو پیرۆزییەکی ڕۆحی لە ئاسماندا لەمەسیح، [٤] هەروەك پێش دروستکردنی جیهان هەڵیژاردین، هەتا پاك‌وبێگەرد بێکەمو کوڕی بین لەبەردەمی. [٥] ئەو بەخۆشەویستی پێشتر دیاری کردین بەپێی خواستو خۆشحاڵی خۆی تا بمانکات بەڕۆڵەی خۆی بەهۆی عیسای مەسیح، [٦] بۆ ئەوەی ستایشی بکەین بۆ ئەو بەرەکەتە شکۆدارەی بەخۆڕایی داویتی پێمان بەهۆی ڕۆڵە خۆشەویستەکەیەوە. [٧] ئیمە لەمەسیح کڕاینەوە بەخوێنی ئەو، گوناهمان

بەخشرا، ئەمەش بەپێی دەوڵەمەندی بەرەکەتی خودا بوو، [٨] بەدەستو دڵفراوانی ڕشتی بەسەرماندا بەوپەڕی دانایی‌و تێگەیشتن. [٩] نهێنی خواستی خۆی بۆ دەرخستین، بەپێی خۆشحاڵی خۆی ئەوەی مەبەستی بوو لەمەسیح، [١٠] وەك پلانێك بۆ تەواوی زەمانە بۆ ئەوەی هەموو شتێك بە یەکەوە کۆبکاتەوە لەمەسیحدا، لەوانەی لە ئاسمانو لەسەر زەوین.

[١١] لەمەسیحدا خودا هەڵیژادین بەپێی بڕیاری پێشووی خۆی، ئەوەی هەموو شتێك دەکات بەپێی مەبەستی خواستی خۆی. [١٢] ئێمە دیاری کراین‌و دەستنیشان کراین هەتا بۆ ستایش کردنی شکۆمەندی ئەو بژین، چونکە لە زووەوە هەموو هیوایەکمان لەسەر مەسیح داناوە. [١٣] هەر بەهۆی ئەویشەوە بوو کاتێ ووشەی ڕاستیتان بیست واتە مزگینی ڕزگاریتان، هەروەها کاتێ باوەڕتان هێنا، مۆرکران بە ڕۆحی پیرۆزی بەڵێن پێدراو، [١٤] ئەو ڕۆحە وەك پێشەکییەك وایە بۆ میراتەکەمان، تا کڕینەوەی ئەوانەی هی خودان، بۆ ستایشی شکۆمەندی ئەو بێ.

نوێژ بۆ ڕۆحی دانایی

[١٥] لەبەرئەوە منیش لەو کاتەی هەواڵی باوەڕتانم بەعیسای خوداوەند بیستووە، هەروەها خۆشەویستیتان بەرامبەر هەموو خوشکو برا پیرۆزەکان، [١٦] ناوەستم لەسوپاس کردنی خودا لەپێناوتان، یادتان دەکەم لە نوێژەکانم، [١٧] تا باوکی شکۆدار، خودای عیسای مەسیحی خوداوەندمان، ڕۆحی دانایی‌و ڕاگەیاندنتان لەزانینی خۆی پێببەخشێ. [١٨] ئەو مێشکتان ڕوونا‌ك دەکاتەوە هەتا بزانن چییە ئەو هیوایەی تێوەی بۆ بانگکراوە، هەروەها بزانن میراتەکەی چەند شکۆدارو دەوڵەمەندە بۆ خوشکو برا پیرۆزەکان، [١٩] هەروەها چ هێزێکی مەزنی بێسنووری لەتێمە دایە کە باوەڕدارین، بەپێی کاری توانا مەزنەکەی، [٢٠] ئەوەی تەواو بوو لەمەسیحداو بەهۆیەوە مەسیحی لەتێو مردووان هەستاندەوە، لەلای ڕاستی خۆیەوە لەئاسمان داینا، [٢١] لەسەروی هەموو فەرمانڕەوایانو سەرۆکو پێشەواو دەسەلاتدارانو هەموو ئەوانەی ناویان هەیە داینا، نەك تەنها لەم زەمانە، بەڵکو لەزەمانی

داهاتووش. [٢٢]هەروەها هەموو شتێکی لەژێر پێیەکانی داناوە، کردوویەتی بەسەری هەموو شتێك بۆ کۆمەڵی باوەڕداران، [٢٣]کە لەشی مەسیحەو تەواویەتی، ئەوەی هەموو شتێك تەواو دەکات لەهەموو شتێك.

زیندووبوونەوە لەگەڵ مەسیح

٢ ئێوە لە ڕابوردوودا مردوو بوون لای خودا بەهۆی گوناەو هەڵەکانتان، [٢]ئەوەی لەسەری دەڕۆیشتن، دوای ڕێبازی ئەم جیهانە کەوتبوون، دوای سەرۆکی هێزی هەوا کەوتبوون، کە ئەو ڕۆحەیە ئێستا لەڕۆڵەکانی یاخیبوون کار دەکات. [٣]ئێمەش لەکۆندا هەموو لەوانە بووین، بەپێی ئارەزووی لەش دەژیاین، شوێنی لەش و مێشك کەوتبووین، بە سروشت ڕۆڵەی تووڕەیی بووین وەکو هەموو خەڵکانیتر. [٤]بەڵام خودا کە دەوڵەمەندە لەبەزەیی، لەبەر ئەو خۆشەویستیە مەزنەی بۆ ئێمەی دەربڕیوە، [٥]زیندووی کردینەوە لەگەڵ مەسیح، دوای ئەوەی مردووبوین بەهۆی گوناهەکانمان، خودا ڕزگاری کردین بە بەرەکەتی خۆی. [٦]چونکە ئێمە سەر بەعیسای مەسیحین، خودا لەگەڵ ئەودا هەڵیسازاندین لەئاسمان داینان. [٧]تا لەسەردەمی داهاتوو دەوڵەمەندی بەرەکەتی بێسنووری خۆی، بەنیانی لەگەڵمان لەعیسای مەسیح دەربکەوێ. [٨]خودا بە بەرەکەت بەهۆی باوەڕتان ڕزگاری کردن، ئەمەش لەئەنجامی هەوڵدانی خۆتان نەبوو، بەڵکو دیاری خودا بوو، [٩]هەروەها بەهۆی کردار نەبوو، تا یەکێك بتوانێ شانازی پێوە بکات. [١٠]ئێمە کرداری خوداین، ئەو دروستی کردین لەعیسای مەسیح بۆ کاری چاکە، ئەوەی خودا لەپێشا ئامادەی کردووە بۆمان تا لەسەری بڕۆین.

مەسیح ئاشتی ئێمەیە

[١١]لەبەر ئەوە بەیرتان بێتەوە ئێوەی لە پێشا بەلەش جوولەکە نەبوون، پێتان دەوترا خەتەنە نەکراو لەلایەن ئەوانەی لەشیان بەدەست خەتەنە کراوە، [١٢]ئەو کاتە بێ مەسیح بوون، دوور بوون لەکۆمەڵی گەلی ئیسرائیل، هەروەها بێگانە بوون سەبارەت بە پەیمانەکانی بەڵێن، هیچ هیوایەکتان نەبوو، بێ خودا بوون لەم جیهانە. [١٣]بەڵام لەعیسای

مەسیح هەرچەندە دوور بوون لێستا نزیك بوونەوە بەهۆی خوڵنی مەسیح.
[١٤]مەسیح ئاشتی لێمەیە، حوولەکەو ناحوولەکەی کرد بەیەك، دیواری دوژمنایەتی ڕووخاند کە لەیەکتر جیای دەکردنەوە، [١٥]بەپووچەڵکردنەوەی شەریعەتی ڕاسپاردەکانو ئەرکە ئاینیەکان لەلەشی خۆی، تا لەهەردووکیان لەخۆیدا مرۆڤێکی تازە دروست بکاتو ئاشتی بنێتەوە، [١٦]بەمە هەر دووکیانی لەگەڵ خودا ئاشت کردەوە، بە خاچەکەی کۆتایی بە دوژمنایەتی نێوانیان هێناو کردنی بەیەك لەش. [١٧]مەسیح هاتو مزگینی ئاشتی بۆتان هێنا، کە دوورن، هەروەها بۆ ئەوانەی نزیکن. [١٨]چونکە لێمە هەردوو لامان [حوولەکەو ناحوولەکە] بەهۆی مەسیح لەیەك ڕۆح دەچینە لای باوك.
[١٩]ئیتر لێوە لەمەولا نامۆ و بێگانە نین، بەڵکو لێستا هاوولاتین لەگەڵ خوشکو برا پیرۆزەکان، سەر بەبنەماڵەی خودان. [٢٠]دروستکراون لەسەر بناغەی نێرراوانو پێغەمبەران، عیسای مەسیح خۆی بەردی بناغەکەیەتی. [٢١]ئەوەی بە هۆیەوە هەموو خانووەکە بەیەکەوە ڕادەگرێو تەواوی دەکات، تا ببێ بە پەرستگایەکی پیرۆز لەخوداوەند. [٢٢]بەهۆی ئەوەوە لێومش بەشێکن لەو خانووەی خودا تیایدا نیشتەجێ دەبێ لەڕۆح.

پەیامی پۆڵس بۆ ناحوولەکە

٣ من کە پۆڵسم لەپێناوی لێوەی ناحوولەکە لێستا بەندیکی عیسای مەسیحم...
[٢]بێگومان بەو ئەرکەتان بیستووە کە خودا داویەتی پێم، ئەویش بەڕێوەبردنی بەرەکەتی خودایە بۆ لێوە، [٣]ئەومش بەهۆی ڕاگەیاندنەوە نهێنی بۆ من ئاشکرا کرد، هەروەك بەکورتی بۆم نووسیون. [٤]گەر لێوە نامەکەم بخوێنێنەوە، هەست دەکەن خودا چ شارەزاییەکی داوە پێم لەنهێنی مەسیح. [٥]ئەو نهێنییەی بۆ هیچ مرۆڤێك ئاشکرا نەکراوە لەنەوەکانیتر، ئەوەی لێستا خودا بۆ لێرراوە پیرۆزەکانو ئەوانەی بەووشەکانی ئەو دەدوێن بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە ئاشکرای کردووە. [٦]ئەم نهێنیەش ئەوەیە کە ناحوولەکە بەشداری حوولەکە دەکەن لەمیراتو

لەلەش، هەروەها لەبەدەست هێنانی بەڵێن کە لەعیسای مەسیحە بەهۆی مزگینی.

[٧]ئەوەی خودا کردمی بە خزمەتکار بۆی، بەو بەرەکەتەی پێی بەخشیووم بەهۆی کرداری هێزی خۆی. [٨]بۆ من کە بچووکترم لەهەموو برا پیرۆزەکان، ئەم بەرەکەتەی پێ بەخشیووم، تا مزگینی دەوڵەمەندی بێ سنووری مەسیح بدەم بە ناجوولەکەکان، [٩]تا ڕوونی بکەمەوە بۆ هەمووان، ئەوەی خودای دروستکەری هەموو شتێك، چەند نەوەیە بە نهێنی هێشتویەتیەوە. [١٠]بۆ ئەوەی ئێستا بەهۆی کۆمەڵی باوەڕداران دانایی هەمە جۆرەی خودا ئاشکرابێ بۆ سەرۆکەکانو فەرمانڕەوایان لەئاسمان. [١١]ئەمەش بەپێی خواستی هەتاهەتایی بوو کە بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمانەوە هێنایەدی. [١٢]ئەوەی لە ئەوەوە دەتوانین بێترس و دڵنیا لە خودا نزیك‌بینەوە، بەهۆی باوەڕمان پێی. [١٣]بۆیە داواتان لێدەکەم ئاتۆمێد مەبن بەو ناخۆشیانەی لەپێناوی ئێوە دەیچێژم، چونکە شکۆمەندیە بۆ ئێوە.

[١٤]لەبەرئەوە چۆك دادەدەم بۆ خودای باوك، [١٥]ئەوەی لە ئەودا هەموو باوکایەتیەك لەئاسمانو لەزەویدا ناونراوە. [١٦]لێی دەپاڕێمەوە بەپێی دەوڵەمەندی شکۆمەندی خۆی هێزتان پێ ببەخشێ بەهۆی ڕۆحی خۆی لەناخی مرۆڤ، [١٧]تا مەسیح بە باوەڕ لەدڵتان نیشتەجێ بێ، ڕەگو بناغەتان لەسەر خۆشەویستی دامەزرێ، [١٨]هەروەها هێزتان هەبێ بۆ تێگەیشتن لەگەڵ هەموو خوشك‌و برا پیرۆزەکان سەبارەت بە درێژی‌و پانی‌و قوواڵی‌و بەرزی خۆشەویستی مەسیح، [١٩]ئەوسا ئەو خۆشەویستیە دەناسن کە لە سەرووی هەموو زانستێکە، بۆ ئەوەی پڕ بن لەهەموو پڕی خودا.

[٢٠]بۆ خودای توانادار بەپێی ئەو هێزەی تیاماندایە کار دەکات، زۆر زیاتر لەوەی داوای دەکەین یاخود بیری لێدەکەینەوە، [٢١]بۆ ئەوە شکۆمەندی لەکۆمەڵی باوەڕداران‌و لەعیسای مەسیح بۆ هەموو نەوەکان تاهەتایە. ئامین.

یەك لەشو یەك ڕۆح

٤ منی بەندکراو لەپێناوی خوداوەند، داواتان لێدەکەم

بەشێوەیەك بژین شایانی ئـەم بانگـەوازە بـێ کـە ێیـوەی پـێ بـانگکراوە. [٢]بـە هـەموو سـاکارێو نـەرمونیانێو ئـارام گرتنـەوە، بـە خۆشەویستی لەیـەکتری قبوڵ بکەن. [٣]بەپەرۆش بن بۆ پاراستنی یـەکێتی ڕۆح بـەو ئاشتییەی بەیەکـەوە دەتان بەستێتەوە. [٤]چونکـە یـەك لـەش و یەك ڕۆحتان هەیەو لەیـەك هیـوادا ێیـوە بـانگ کـراون، [٥]یـەك خوداوەنـدو یـەك بـاوەڕو یـەك لەئاوهەڵکێشانمان هەیـە. [٦]یـەك خـودا بـاوکی هەمووانـە، لەسـەرووی هەمووانـە، بـەهۆی هەمووانەوەیەو لەناو هەمووانداید.

[٧]بەڵام هەر یەکەمان بەشی هەیە لـە بەرەکـەتی خـودا، بـەپێی ێوانـەی بەرەکەتی مەسیح، [٨]لەم بارەیەوە کێشی پیرۆز دەڵێ:

{کاتێ ئەو بەرزبووەوە بۆ ئاسمان،
خەڵکی بەدیل گرت،
دیاری بەخەڵکی بەخشی.}

[٩]کە دەووترێ (بەرزبووەوە) تـەنها مانای ئەوەیـە، هـەر ئـەوێش بـوو هاتـە خـوارەوە بـۆ نزمـترین شـوێنی زەوی. [١٠]ئەوەی هاتە خوارەوە بۆ سـەر زەوی هەر ئەوێش بـوو بـەرزبووەوە بـۆ سـەر هەموو ئاسمانەکان، تا هەموو شتێك پڕ بکاتەوە. [١١]بەهەندێکی بەخشیوە بین بە نێررا‌و، هـەندێك بـە ووشـەی خـودا بدوێن، هـەندێك بـین بـە مزگێنیدەرو هەندێکی تر بـین بـە شـوان‌و مامۆستا، [١٢]بـۆ ئامـادەکردنی خوشـلـكو بـرا پیرۆزەکـان بـۆ کـاری خزمـەتکردن لەپێناوی بنیادنانی لەشی مەسیح، [١٣]هەتا هـەموومان بگـەین بـە یـەکێتی بـاوەڕو ناسینی ڕۆڵەی خودا، ببیـن بـەمرۆڤێکی پێگەیشتوو، بگـەین بـە ئاسـتی تـەواوی بااڵی مەسیح.

[١٤]ئەمەش بۆ ئەوەی ئیتر وەك منداڵ نەمێنینەوە، شەپۆڵ بمانهێنێ‌و بمانبـات، هـەروەها هـەر بایـەکی فێرکردنـەکان هـەڵبکات لەگـەڵ خۆیمـان ببـات، بەساختەی مرۆڤ بەڵێزانینیان لەفێڵبازی کە بەرەو تاریکیمان دەبـات. [١٥]بـەڵکو لـەجیاتی ئەمـە ڕاسـتگۆ بـن لەخۆشەویستی، گەشە بکـەن لەهـەموو شتێك بەهۆی ئەو، ئەوەی سەرە، واتـە مەسـیح. [١٦]بـەهۆی ئـەو هـەموو ئەندامـەکانی لـەش تێـك هەڵکێشـراوەو بەیەکەوە بەسـتراوەتەوە بەجومگـەکان، بـەگوێرەی ێوانـەی کـارکردنی هـەر ئەندامێك، بەمە لـەش گەشـە دەکـات‌و خۆی بنیاد دەنێ لەخۆشەویستی.

ژیانی نوێ لەمەسیح

[17] من ئەمەتان پێ دەڵێم، بەناوی خوداوەندەوە شایەتی دەدەم، تێوە پێویستە ئیتر لەمەولا وەك گەلانی بێ باوەڕ نەژین، ئەوانە بیریان هیچو پووچە، [18] مێشکیان تاریکەو دوورن لەژیانی خودا بەهۆی ئەو نەزانیەی تیایاندایمو بەهۆی دڵڕەقیان. [19] هەستیان نەماوەو خۆیان داوەتە دەست بەڕەڵایی، چاوچنۆکن بۆ کردنی هەموو جۆرە کردارێکی گلاو.

[20] بەڵام تێوە بەم شێوەیە مەسیح فێرنەبوون. [21] گەر گوێتان لێی گرتووەو ئەو شتانەی لێفێربوون هەروەك ڕاستە لەعیسا، [22] بۆ داکەندنی مرۆڤە کۆنەکە کە بەگوێرەی ڕەفتاری پێشووتانە، گەندەڵە بەهۆی ئارەزووە ساختەکانی، [23] هەروەها بەهۆی ڕۆحی پیرۆز مێشکتان تازە بکەنەوەو [24] مرۆڤی نوێ لەبەر بکەن کە لەشێوەی خودا دروستکراوە لەڕاستودروستیو پاکوپیرۆزی ڕاستەقینە.

[25] لەبەرئەوە واز لەدرۆ بهێنن، {با هەر یەکە ڕاستگۆ بێ لەگەڵ نزیکەکەی}، چونکە تێمە ئەندامین بۆ یەکتری. [26] {تووڕەبن بەڵام گوناە مەکەن}، بە تووڕەیی مەمێننەوە تا ڕۆژئاوا دەبێ، [27] دەرفەت بە شەیتان مەدەن. [28] ئەوەی جاران دز بووە، بائیتر لەمەولا دزی نەکا، بەڵکو لەجیاتی ئەوە بەدەستی کارێکی پاك بکات، تا بەوەی هەیەتی یارمەتی ئەوانە بدات کە پێویستیان بە یارمەتییە.

[29] با ووشەی خراپ لە دەمتان نەیەتە دەرەوە، بەڵکو باش بێت بۆ بنیادنانو بەگوێرەی پێویست بێ، تا بەرەکەت بدات بەوانەی دەیبیستن. [30] خەفەت بەڕۆحی پیرۆزی خودا مەدەن، ئەوەی پێی مۆرکران بۆ ڕۆژی ڕزگاری. [31] خۆتان دووربخەنەوە لەتاڵی، ڕقوکینە، تووڕەیی، هاوارکردن بەسەر یەکتری، بوختانو هەموو دڵڕەشیەك. [32] زمان شیرین بن لەگەڵ یەکتری، بەبەزەیی بن، لە یەکتری خۆش بن هەروەك چۆن خودا بەهۆی مەسیح لەتێوە خۆش بووە.

وەکو ڕۆڵەی ڕووناکی بژین

٥ کەواتە لاسایی خودا بکەنەوە، وەك ڕۆڵەی خۆشەویستی، [2] بە خۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن، وەك مەسیح

چۆن ئێمەی خۆشویست‌و لەپێناوی ئێمە خۆی کرد بەقوربانی، ئەمو قوربانییەی لای خودا بۆنخۆش‌و پەسەندکراوە.

[٣]بەڵام داوێن‌پیسی‌و گڵاوی‌و چاوچنۆکی لەخوشکو برا پیرۆزەکان ناوەشێتەوە، ئێوەش لەئێوانتان با ئەو شتانە ناویشی نەبێ. [٤]هەروەها قسەی ناشیرین‌و سووکو هیچ‌وپووچ شایانی ئێوە نییە، بەڵکو باشترە بۆتان دەم بەسوپاس بن، [٥]بێگومان بن لەوەی هەموو داوێن‌پیس‌و گڵاو و چاوبرسییەك بت‌پەرستە، میراتی نییە لەپادشاهێتی مەسیح‌و خودا. [٦]باکەس بەووشەی هیچ‌وپووچ هەڵنانەخەڵەتێنێ، چونکە بەهۆی ئەو شتانە تووڕەیی خودا بەسەر ڕۆڵەکانی یاخی‌بوون دێت. [٧]لەبەر ئەوە لەگەڵ ئەو کەسانەدا بەشداری هیچ شتێك مەکەن.

[٨]جاران ئێوەش تاریکی بوون، بەڵام ئێستا ڕووناکین لەخوداوەند، کەواتە وەك ڕۆڵەی ڕووناکی هەڵسوکەوت بکەن- [٩]چونکە بەروبوومی ڕووناکی لەهەموو باشەو دروستی‌و ڕاستیەك دایە - [١٠]هەوڵ بدەن ڕەزامەندی خودا بدۆزنەوە. [١١]بەشداری کاری هیچ‌و پووچی تاریکی مەکەن، بەڵکو ئاشکرای بکەن. [١٢]ئەو کارانەی ئەوان بە نهێنی دەیکەن، تەنانەت ناوهێنانی شەرمەزاریە. [١٣]بەڵام هەموو شتێك کە ئاشکرا کرا بەڕووناکی دەبینرێ، [١٤]چونکە هەر شتێك کە بینرا ئەوە ڕووناکیە. بۆیە ووتویەتی:

(ئەی نووستو خەبەرت بێتەوە،
لەتێو مردووان هەستەوە،
تامەسیح بەسەرت بدرەوشێتەوە.)

[١٥]کەواتە بەووردی ئاگاتان لەهەڵسوکەوتی خۆتان بێ، نەك وەك خەڵکی نەفام، بەڵکو وەك مرۆڤی دانا. [١٦]هیچ کاتێك بەفیڕۆ مەدەن، چونکە زەمانە بەدکارە. [١٧]لەبەر ئەوە نەفام مەبن، بەڵکو تێبگەن خواستی خوداوەند چیە. [١٨]خۆتان بەمەی سەرخۆش مەکەن، چونکە بەڕەڵڵایی تیادایە، بەڵکو خۆتان بەڕۆحی پیرۆز پڕ بکەن، [١٩]لەگەڵ یەکتری بەزەبوورو سروودو گۆرانی ڕۆحی بڵێن، بەهەموو دڵتان گۆرانی‌و ستران بۆ خوداوەند بڵێن، [٢٠]هەموو کاتێ سوپاسی خودای باوك بکەن بۆ هەموو

شێك بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەند، [٢١]ملکەچی یەکتری بن بەترسی عیسای مەسیح.

ژنو مێردەکان

[٢٢]ئەی ئافرەتان ملکەچی مێردەکانتان بن هەروەك بۆ خوداوەند، [٢٣]چۆن مەسیح سەری کۆمەڵەی باوەڕدارانە کە لەشی خۆیەتیو خۆی ڕزگارکەرەتی، ئاوا پیاو سەری ژنە. [٢٤]جا چۆن کۆمەڵی باوەڕداران ملکەچ دەبێ بۆ مەسیح، هەروەها با ژنانیش ملکەچ بن بۆ مێردەکانیان لەهەموو شتێك.

[٢٥]ئێوەش ئەی پیاوان، ژنەکانتان خۆشبوێ هەروەك مەسیح چۆن کۆمەڵەی باوەڕدارانی خۆشویستو خۆی کرد بە قوربانی لەپێناوی. [٢٦]تا پیرۆزی بکاتو پاکیبکاتەوە بەشووشتن بەئاو و بەووشە، [٢٧]تا کۆمەڵێکی شکۆدار بۆ خۆی ئامادە بکات، بێ لەکەو لۆچو هەر شتێکی وەك ئەوانە بێ، پاکو پیرۆزو بێ کەموکوڕی بێ. [٢٨]ئێویستە لەسەر پیاوان ژنی خۆیان خۆشبوێ، وەك لەشی خۆیان خۆشدەوێ، ئەوەی ژنەکەی خۆشبوێ خۆی خۆشدەوێ. [٢٩]هەرگیز هیچ کەسێك ڕقی لە لەشی خۆی نابێتەوە، بەڵکو خۆراکی دەداتێو بایەخی پێدەدات، بە هەمان شێوە مەسیح بایەخ بەکۆمەڵی باوەڕداران دەدات. [٣٠]چونکە ئێمە ئەندامی لەشی ئەوین، [٣١]{لەبەرئەوە پیاو دایکو باوکی خۆی بەجێدەهێڵێو لەگەڵ ژنەکەی یەکدەگرێ، ئەوسا هەر دووکیان دەبن بەیەك لەش.} [٣٢]ئەمە نهێنیەکی گەورەیە، ئەمە دەڵێم سەبارەت بەپەیوەندی مەسیح بەکۆمەڵی باوەڕداران. [٣٣]لەبەرئەوە با هەر یەك لەئێوە ژنەکەی وەك خۆی خۆشبوێ، ژنیش دەبێ ڕێزی مێردەکەی بگرێ.

دایکو باوکو منداڵ

٦ ئەی منداڵان گوێڕایەڵی دایکو باوکتان بن لەخوداوەند، چونکە ئەمە ڕاستە. [٢]{ڕێزی دایکو باوکتان بگرن}، [ئەمە یەکەم ڕاسپاردەیە بە بەڵێنەوەیە]، [٣]{تاوەکو چاکە بێتە ڕێگاتو تەمەنت درێژ بێت لەسەر ئەم زەویە.}

[٤]ئێوەش ئەی باوکان، ڕقی

منداڵەکانتان هەڵمەستێنن، بەڵکو بەخێویان بکەن بەپێی ڕاسپاردەو تەمێکردنی خوداوەند.

کۆیلەو گەورەکانیان

٥ ئەی کۆیلەکان، گوێڕایەڵی گەورەکانتان بن لەسەر ئەم زەویە بەترس و لەرزو دڵسۆزییەوە، هەروەك بۆ مەسیح بێت. ٦ خزمەت مەکەن لەبەرچاو تا خەڵکی لێتان ڕازی بێ، بەڵکو بەهەمموو دڵتانەوە وەك کۆیلەیەکی مەسیح بەخواستی خودا کار بکەن. ٧ باخزمەتکردنتان بەدڵسۆزی بێ وەك بۆ خوداوەندی بکەن نەك بۆ خەڵکی. ٨ بزانن خوداوەند پاداشتی هەموو کەسێك دەداتەوە، کۆیلە بێت یاخود ئازاد بەپێی کرداری چاکی.

٩ تێوەش ئەی گەورەکان، بە هەمان شێوە هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ کۆیلەکانتان، لەهەڕەشەکردن دووربکەون، بزانن گەورەی ئەوانو تێوە لەئاسمانە، ئەویش لایەنگیری کەس ناکات.

چەکی تەواوی خودا

١٠ لە کۆتاییدا بەهێزبن لە خوداوەندو لە هێزە مەزنەکەی. ١١ خۆتان چەکدار بکەن بەچەکی تەواوی خودا، تا بتوانن بەرامبەر پلانەکانی شەیتان خۆتان ڕاگرن. ١٢ چونکە زۆرانبازی تێمە لەگەڵ گۆشتو خوێن نییە، بەڵکو دژی سەرۆکەکانو دەسەڵاتدارانی ڕۆحەبەدکارەکانە، هەروەها دژی فەرمانڕەوایانی تاریکی ئەم سەردەمەی جیهانە، دژی سەربازە ڕۆحیەکانی شەیتانە لەئاسمان. ١٣ لەبەر ئەوە خۆتان چەکدار بکەن بە چەکی تەواوی خودا، هەتا لەڕۆژی بەدکار، بتوانن دژی بوەستن، هەروەها دوای تەواو بوونی هەموو شتێك، بچەسپێن. ١٤ بۆیە چەسپاوبن. با ڕاستی پشتێن بێت بەناو قەدتان، سپەری* ڕاستودروستی بە سنگتانەوە بێت، ١٥ هەروەها ئامادەبوونتان بۆ بڵاوکردنەوەی مزگینی ئاشتی پێڵاو بێت لەپێتان، ١٦ لەسەرووی هەموو ئەوانە، قەڵغانی باوەڕ هەڵگرن، بەهۆیەوە هەموو تیرە

* سپەر: بە عەرەبی (درع)، پۆشاکێکە لەمیتاڵ دروست دەکرێ، جەنگاوەران بۆ خۆپاراستن لەکاتی شەڕدا لەبەری دەکەن.

گرداره‌كانی شه‌یتان ده‌كوژێننه‌وه.
[١٧]هه‌روه‌ها كلاوی ئاسنینی ڕزگاری له‌سه‌رتان بكه‌ن، شمشێری ڕۆح هه‌ڵگرن كه ووشه‌ی خودایه. [١٨]هه‌موو كاتێك له‌نوێژكردن بن به‌ڕۆح، بۆ هه‌موو نوێژكردنو پاڕانه‌وه‌یه‌ك شه‌واره بگرن‌و هه‌ر به‌رده‌وام‌بن له‌سه‌ر پاڕانه‌وه‌كه‌تان له‌خودا له‌پێناوی خوشك‌و برا پیرۆزه‌كان.
[١٩]هه‌روه‌ها بۆ منیش تاخودا ووشه‌ی گونجاوم بداتێ كاتی ده‌مم ده‌كه‌مه‌وه، تابتوانم بێ‌ترس نهێنی مزگینی ڕابگه‌ێنم، [٢٠]ئه‌وه‌ی له‌پێناوی‌دا باڵێوزم له‌ناو كۆت‌و زنجیر، هه‌تا به‌چاونه‌ترسی ئاشكرای بكه‌م، به‌و شێوه‌یه‌ی پێویسته له‌سه‌رم بدوێم.

سڵاوی كۆتایی

[٢١]جا تا تێوەش بزانن هەواڵم چیه‌و خه‌ریكی چیم، تیخیكۆس، برای خۆشه‌ویستەو خزمه‌تكاری سه‌ڕاست له خوداوه‌ند، هه‌موو شتێكتان پێ ڕاده‌گه‌ینێ. [٢٢]به‌تایبه‌تی ئه‌و ده‌نێرم بۆ لاتان تا هه‌واڵی تێمه‌تان بداتێ‌و ووره‌تان به‌رزبكاته‌وه.
[٢٣]با ئاشتی بۆ برایان بێت له‌گه‌ڵ خۆشه‌ویستی به‌باوەڕ له‌خودای باوك‌و عیسای مه‌سیحی خوداوه‌ند.
[٢٤]به‌ره‌كه‌ت له‌گه‌ڵ هه‌موو ئەوانه بێت، كه عیسای مه‌سیحی خوداوه‌ندیان خۆش‌دەوێت به‌خۆشه‌ویستیه‌كی نەفەوتاو.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی فیلیپی

فیلیپی یەکێك بوو لەشارەکانی ولایەتی مەکدۆنییەی ڕۆمانی. یەکەم کڕمڵەی باوەڕداران لەئەوروپا لەم شارە دامەزرا لەسەر دەستی پۆڵس.

ئەم نامەیەش لەکاتێکدا نووسرا کە پۆڵس زیندانی بوو لەڕۆما. تیایدا باسی یەکبوون لەمەسیحو لەو خۆشییەی لەخوداوەند هەیە دەکات. ڕێگای باوەڕ بەمەسیح وەك ڕێگای شادیو بەختەوەری دەردەخات لەژێر هەر بارودۆخێك بێ، چونکە مەسیح بەتەنیا بەسە بۆ بەرەنگاربوونەوەی هەر بارودۆخێك. سروودی باوەڕی سەرکەوتوو و خۆشی پیرۆزە، پۆڵسی زیندانکراو لەپێناوی خوداوەند لەم نامەیە دووپاتی دەکاتەوە کە ئەو مەسیحی هەیەو مەسیحیش هەموو شتێکە لەلای ئەو. هەروەها هەوڵدەدا بەو ئەنجامە شکۆدارە بگات کە کۆتایی هەموو ئامانجەکانە، لەو کاتەشدا پاداشتی خۆی بەدەستدەهێنێ.

١

١ لەپۆڵسو تیمۆساوسی کۆیلەکانی عیسای مەسیح، بۆ هەموو خوشکو برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح لەشاری فیلیپی، هەروەها بۆ چاودێرانو خزمەتکارانیش. ٢با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاسی خوداو پارانەوە

٣سوپاسی خودا دەکەم هەرکاتێك یادتان بکەم، ٤هەموو کاتێك بەخۆشیەوە بۆ هەموو تان دەپارێمەوە لای خودا، ٥چونکە تێوە لەیەکەم ڕۆژەوە تا ئێستا بەشداریتان کردووە لەمزگینی. ٦هەروەها دڵنیام ئەو ئیشە چاکەی خودا لەتێوە دەستی پێکردووە، بەردەوام دەیێت لەتەواو کردنی هەتا ڕۆژی عیسای مەسیح.

٧ئەوەش مافی خۆمە گەر واهەست بکەم سەبارەت بە هەموو تان، چونکە تێوەم لەدڵی خۆم پاراستووە، هەموو تان لەگەڵم بەشداری دەکەن لەبەرەکەت، گەر ئێستا بێت بەم کۆت و زنجیرە لەبەندیخانەدا، یاخود کاتێك بەرگری لەمزگینی دەکەمو دەیچەسپێنم. ٨خودا دەزانێت تا چ ڕادەیەك دڵم ئارەزووی

هەموو‌تان دەکات بەهەستو سۆزی عیسای مەسیح.
[٩]لەخودا دەپارێمەوە خۆشەویستیتان زیاترو زیاتر بکات بۆ زانینو تێگەیشتنی تەواو، [١٠]تا ئەوەی باشە هەڵبژێرن، هەروەها پاکو بێ کەموکوڕی بن بۆ ڕۆژی مەسیح. [١١]ژیانتان پڕبێت لەبەرووبوومی ڕاستودروستی، ئەوەی عیسای مەسیح دەیهێنێتە بەرهەم، بۆ شکۆو ستایشی خودا.

لەلای من، ژیان مەسیحە

[١٢]ئەی برایان، تێستا دەمەوێ بزانن ئەوەی بەسەرم هات بەڕاستی مزگینی بەرەو پێش برد، [١٣]تەنانەت هەموو پاسەوانانی ئیمپراتۆرو هەموو خەڵکی ئێرە، دەزانن من لەپێناوی مەسیحدا بەندکراوم، [١٤]هەروەها بەندکردنو کۆتو زنجیری من وای‌کرد زۆربەی خوشکو برایان پشت بەخوداوەند ببەستنو زۆر زیاتر بە چاونەترسی سەبارەت بەووشەی خودا بدوێن.
[١٥]بێ‌گومان هەندێکیان مزگینی مەسیح دەدەن تەنها لەبەر ناحەزیو ڕقەبەرایەتی، بەڵام هەندێکی‌تریان بەخواستێکی باش مزگینی دەدەن. [١٦]هەروەها ئەوانەی خۆشەویستی پاڵیان پێوە دەتێت مەسیح ڕابگەێنن، دەزانن من خراومەتە بەندیخانەوە بەهۆی بەرگریم لەمزگینی. [١٧]ئەوانەی ناحەزی پاڵیان پێوە دەتێت باسی عیسا بکەن، بەبێ دڵسۆزی دەیکەن، چونکە لەو باوەڕەدان بەمە ناخۆشییەکی تر دەخەنە پاڵ ئەم کۆتو زنجیرە. [١٨]ئیتر چی؟ گرنگ ئەوەیە باسی مزگینی مەسیح دەکرێ ئیتر بە هەر شێوەیەك بێت بۆ خۆدەرخستن بێت یاخود بە دڵسۆزی بێت، بەمەش من دڵشادم. بەڵێ پێویستە من دڵشاد بم، [١٩]چونکە من دەزانم بەهۆی نوێژەکانتانو بەیارمەتی ڕۆحی عیسای مەسیح ئەوەی بەسەرم هات دەبێتە هۆی ڕزگار بوونم. [٢٠]بەڕۆشی چاوەڕوانمو ئومێدم ئەوەیە، شەرمەزار نەبم، بەڵکو بەوورەیەکی بەرزەوە تێستا وەك هەموو کاتێك مەسیح لەلەشمدا ڕێزداربێ، گەر ئەمە بە مردوویی بێت یاخود زیندوویی. [٢١]چونکە لەلای من، ژیان مەسیحە، مردنیش قازانجە. [٢٢]بەڵام گەر ژیان لەلەش بێ، مانای ئەوەیە بەرووبوومی کردارەکانە بۆ من، لەگەڵ ئەوەشدا نازانم کامیان هەڵبژێرم!

[٢٣]چونکه سەرسام ماوم لە نێوان ئەم
دوو بڕیارەدا، حەز دەکەم ئەم ژیانە
بەجێ بهێڵم تا بچمە لای مەسیح،
ئەمەش باشترە، [٢٤]بەڵام مانەومم لە لەش
پێویستترە بۆتان، [٢٥]دڵنیام لەمە بۆیە
دەزانم دەبێ لەناوتان بمێنمەوم لەگەڵ
هەمووتان بەردەوام بم، لەپێناوی
دڵخۆشی و پێشکەوتنتان لەباوەڕ، [٢٦]تا
جارێکی تر هاتم بۆ لاتان، بەهۆی من
شانازیتان زیاد بکات بەعیسای
مەسیح.

[٢٧]ئەوەی گرنگە ئەوەیە نێوە بە
شێوەیەك بژین شایستەی مزگێنی
مەسیح بێ، تا کاتێ هاتمو نێوەم بینی
یاخود لەناوتان نەبووم، هەواڵتان
ببیستمو بزانم نێوە لەیەك ڕۆح
چەسپاون و بەیەك مێشك تێدەکۆشن
لەپێناوی باوەڕی مزگێنی، [٢٨]بێ
ئەوەی بترسن لەوانەی بەربەرەکانیتان
دەکەن. چونکە ئەوە نیشانەی
لەناوچوونە بۆیان و ڕزگاریە بۆ ئێوە،
ئەمەش لەخوداوەیە. [٢٩]خودا لەبەر
مەسیح تەنها باوەڕهێنان بە ئەوی
پێنەبەخشیون، بەڵکو چەشتنی
ئازاریش لەپێناوی ئەو. [٣٠]حا کۆشش
بکەن بۆ هەمان ململانێ کە لەپێشا
بینیووتانە، ئەوەی نێستاش دەیبیستن
لەمن.

نموونەی ڕۆح سووکی عیسا

٢ گەر هاندانێك هەیێت
لەمەسیحدا، یاخود
بزوێنەرێك هەبێ لەخۆشەویستی،
یابەشداری کردنێك هەبێ لەڕۆح،
یاهەستو سۆزو خۆشەویستی،
[٢]کەواتە خۆشیەکەم تەواو کەن بەوەی
یەك بیروڕاو خۆشەویستیتان هەبێ، یەك
دڵو یەك مەبەستتان هەبێ. [٣]هیچ
شتێك بە مەبەستی خۆپەرستیو
خۆهەڵکێشان مەکەن، بەڵکو ڕۆح
سووك بن بە شێوەیەك خەڵکی کە بە
باشتر بزانن لەخۆتان. [٤]تەنها بایەخ بە
بەرژەوەندی تایەتی خۆتان مەدەن،
بەڵکو بایەخ بە بەرژەوەندی خەڵکی
تریش بدەن.

[٥]ئەم بیروڕایەتان تیادا بێ، ئەوەی لە
عیسای مەسیح دایە:
[٦]ئەوەی لەشێوەی خودا بوو،
نەیویست یەکسانیەکەی لەگەڵ خودا
بکات بەدەسکەوتێك بۆ خۆی،
[٧]بەڵکو خۆی کردە هیچو
شێوەی کۆیلەی وەرگرت،

وەکو مرۆڤی لێهات،
[٨]هەروەها لەگەڵ ئەوەی ئەو لەشێوەی
مرۆڤ بینرا،
خۆی نزم کردەوەو
ملکەچ بوو تا مردن،
مردن لەسەر خاچ.
[٩]بۆیە خودا بەرزی کردەوەو
ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو
ناوێکە،
[١٠]تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆک
دابدەن،
لە ئاسمانو سەر زەوی‌و ژێر زەویش،
[١١]هەروەها تا هەموو زمانێك دان
بنێت کە عیسای مەسیح
خوداوەندە،
بۆ شکۆمەندی خودای باوك.

ڕۆڵەکانی خودا بێکەموکوڕین

[١٢]جا ئەی خۆشەویستانم، چۆن گشت کات گوێڕایەڵ بوون هەر وابن، نەك هەر ئەم کاتەی لێرەم، بەڵکو زیاتریش دوای من، بۆ ڕزگاربوونتان بەترس‌و لەرزەوە کار بکەن، [١٣]چونکە خودا خۆی لەتۆوە کار دەکات تا ئارەزووی کارکردنتان پێبەخشێ بۆ ڕەزامەندی خۆی.
[١٤]هەموو شتێك بکەن بێ بۆڵەبۆڵو شەڕەقسە، [١٥]تا بێکەموکوڕی‌و پاك‌بن، ڕۆڵەکانی خودا بێ لەکەن لەناو نەوەیەکی خراپ‌و چەوت‌و خواردا، تۆوە لەتێوان ئەواندا وەك ڕووناکی جیهان دەدرەوشێنەوە. [١٦]دەست بەووشەی ژیانەوە بگرن، تا لەڕۆژی مەسیح شانازی بکەم بەوەی بەخۆڕایی تێنەکۆشاوم‌و بێسوود ماندوونەبووم. [١٧]گەر بمرم‌و خوێنم بەسەر قوربانی باوەڕتان بڕژێ، ئەوا لەگەڵتان دڵشادو دڵخۆشم. [١٨]کەواتە ئێوەش پێویستە لەگەڵم دڵشادو دڵخۆش بن.

تیمۆساوس‌و ئەپافرۆدیتۆس

[١٩]هیوادارم لەعیسای خوداوەند بتوانم بەم زووانە تیمۆساوس بنێرم بۆ لاتان، تا هەواڵتان بزانمو پێی دڵخۆش بم. [٢٠]چگە لەو کەسێترم نییە وا بەدڵسۆزی بایەختان پێبدات، [٢١]چونکە هەموو ئەوانیتر بەدوای کاروباری تایبەتی خۆیان دەگەڕێن، نەك هی عیسای مەسیح. [٢٢]تۆوە لەشارەزایی تیمۆساوس ئاگادارن، وەك

کورێـــك لەگـــەڵ بـــاوکی لەگـــەڵم کاری کردووە لەمزگینی. [٢٣]ئەو دەنـێرم بۆ لاتان، هەر کاتێك لێرە چارەنووسـم دەربکـەوێ. [٢٤]دڵنیـام لـەخوداوەند کـە خۆشم بەم نزیکانە دێم بۆ لاتان.

[٢٥]بـەڵام بەپێویسـتم زانـی لەپێشـا ئەفـرۆدیتۆس بنێرمـەوە بۆ لاتـان، کـە برامـەو لەگـەڵم ئیشـکەرو ســـەربازە، ئـەوەی نـێررواوی ئێوەیـە بـۆ جێبـەجێ کردنی پێویسـتیەکانم. [٢٦]ئـەو بـیری هـەموتان دەکـاتو دڵتەنگـە چونکـە هـــەواڵی نەســاغی ئـــەوتان بیســتووە. [٢٧]بەراستی زۆر نەســـاغ بـــوو، هـــەتا خـەریك بـوو بمرێـت، بـەڵام خـــودا بەزەیی پیاهاتەوە، هەروەها بە منیش، تا خەفەت بەدوای خەفـەتم بەسەرنەیەت. [٢٨]بەمـەش وای لـێکردم خێرا بینێرمـەوە بۆ لاتان، بـۆ ئـەوەی دڵشـادبن کـاتێك بینیتـان، منیـش خەفـەتم کەمبێتـــەوە. [٢٩]کەواتـە بەدڵشـادیەوە لـــەخوداوەند پێشوازی لـێبکەن، هـەروەها ئەوانـەی وەك ئەون رێزیان لێبگـرن. [٣٠]چونکـە لـەپێناوی ئیشـی مەسیح ژیـانی خـۆی خسـتە مەترسـیەوەو خـــەریك بـــوو بمرێت، تـا ئـەو خزمەتـە تـەواو بکـات ئەوەی لێوە بۆ من دەیکەن.

بێ‌ئاوان بوون بەهۆی باوەڕ

٣ لـە کۆتـایدا، ئـەی برایـــان، دڵشـادبن بـەخوداوەند، لای مـن نووسـینەوەی ئـەم شـتانە کـارێکی گران نییە چونکە دڵنیایی ئێوەی تیایە.

[٢]چاوبێرنـە ســـەگەکان، چاوبێرنـــە بـــەدکاران، چاوبێرنـــە ئەوانـــەی لـــەش دەبڕنـــەوە. [٣]ئێمـــەین خەتەنـــەکراوی ڕاسـتەقینە، چونکـە خـــودا بـــەڕۆح دەپەرستینو شکۆمەندیمان لەعیسـای مەسیحەوەیە، پشـت بەلـەش نابەستین، [٤]هەرچەندە من هۆم هەیە تـا پشـت بـە لەش ببەستم.

گەر یەکێك لەو باوەڕە یێت هـۆی هەیە پشت بە لەش ببەستێ، یەکـەمجار مافی منە ئەوە بکـەم: [٥]کـاتێك تەمـەنم هەشـت ڕۆژ بـووە خەتەنـەکراوم، بـە نەوە ئیسرائیلی بووم، لەتیرەی بینیـامین، عیـبرانی* کـوڕی عیـبرانی. هـەروەها بـەپێی شـەریعەت فەریســی بـــووم، [٦]لـــەبارەی دڵگـــەرمی چەوســـێنەری کۆمەڵـــەی بـــاوەڕداران بـــووم، لەڕاستودروستی بـەپێی شـەریعەت بێکەموکوڕی بووم.

[٧]بەڵام ئەم شتانەی من بـە قـازانجم دادەنا، ئێستا لەلای من زیانـە لـەپێناوی

مەسیح. [٨]بەڵکو لەمەش زیاتر، ئەو شتانە هەمووی زیانە لای من گەر بەراورد بکرێت لەگەڵ مەزنی بێسنووری ناسینی عیسای مەسیحی خوداوەندم، ئەوەی لەپێناویدا هەموو شتێکم لەکیس‌چوو، جا ئەم شتانە هەمووی بە زبڵ دادەنێم، بۆ ئەوەی مەسیح بەدەست بهێنمو [٩]خۆم لەمەسیح بدۆزمەوەو ڕاست‌ودروست بم، نەک بەشەریعەت، بەڵکو بەهۆی باوەڕ بەعیسای مەسیح، چونکە بێتاوان بوون لای خودا پشت بەباوەڕ دەبەستێت. [١٠]ئەوەی مەبەستی منە ناسینی مەسیحو هێزی هەستانەوەیەتی، هەروەها بەشداری بکەم لەئازاری، وەك ئەو بم لەمردنی، [١١]تاکو گەر بێ بگەم بەئاستی هەستانەوەی لە مردووان.

کۆشش‌کردن بەدوای ئامانج

[١٢]من نااڵێم ئەم شتانەم هەموو بەدەستهێناوە یاخود گەیشتومە تەواوی، بەڵکو هەر چیەکم لەتوانا هەیە دەیکەم تا بیکەم بەهی خۆم، ئەوەی مەسیح لەپێناویدا منی کردووە بەهی خۆی. [١٣]ئەی برایان، جارێ وای‌دانانێم گەیشتومە ئامانج، بەاڵم تەنها یەك شت دەکەم، ئەویش ئەوەیە، ئەوەی بەسەرچووە لەیادی دەکەم، دەڕۆم بەرەو ئەوەی لەپێشمە. [١٤]من بەرەو ئامانج هەوڵ دەدەم، بەرەو پاداشتی بانگەوازی بەرزی خودا کە لەعیسای مەسیحە.

[١٥]با وا بیربکەینەوە تێمە پێگەیشتووین، گەر تێوەش لەخاڵێك یان لەبیروڕایەك هەمان بیروڕای منتان نەبوو، ئەوا خودا بۆتان ئاشکرا دەکات. [١٦]جا ئەوەی پێی گەیشتووین با بەدڵسۆزی دەستی پێوە بگرین.

[١٧]ئەی برایان بەیەکەوە لاسایی من بکەنەوەو تەماشای ئەوانە بکەن کە وەك نموونەی من دەژین. [١٨]زۆر پێمووتون، تێستاش بەگریانەوە پێتان دەڵێم، زۆر کەس هەن ژیانیان بەشێوەیەکە وەك دوژمن وایە بۆ خاچی مەسیح. [١٩]ئەوانە پاشەڕۆژیان لەناوچوونە، چونکە سکیان دەپەرستنو شکۆمەندیان جێی شەرمەزاریە، هەموو بیرو هۆشیان لەسەر شتی جیهانیە. [٢٠]بەاڵم تێمە وولاتمان لەئاسمانە، لەوێ بەئارەزووەوە چاوەڕێی هاتنەوەی

ڕزگارکـــەر، عیســـای مەســـیحی خوداوەندی تیادا دەکەین، [21] ئینجا ئـەو لەشی بێنرخمان دەگۆڕێت بۆ شێوەی لەشی شکۆداری خۆی، بەهێزی خۆی کە توانای هەیە زاڵبێت بەسەر هـەموو شتێك.

دڵشادبن بەخوداوەند

٤ لەبەرئـــەوە برایـــانی خۆشەویست، ئەی ئەوانەی زۆر بیرتان دەکەم، تێوە خۆشی و تاجی سەری منن، با باوەڕتان چەسـپاو بێت بەخوداوەند.

[2] لەخوشـکان ئەفودیـەو سـینتخی دەپارێمـــەوە، لەگـــەڵ یـــەکتری ڕێکبکـەون لـەخوداوەند. [3] تـۆش ئـەی هـاوڕێی دڵسـۆزم، داوات لـێدەکەم یارمـەتی ئـەو دوو ئافرەتـە بدەیـت، چونکە هەر دووکیان لەگەڵم لەمزگینی تێکۆشـــاون، ئـــەوان لەگـــەڵ ئـەکلیمندوس و ئەوانـەی لەگـەڵم لێـش دەکـەن ناویـان لەپـەرتووکی ژیـان نووسراوە.

[4] هەمیشـە دڵشـادبن بـەخوداوەند، جارێکیتر پێتان دەڵێـم، دڵشـادبن. [5] بـا ڕووخۆشیتان دیـار بێـت لای هـەموو خەڵك. هاتنـەوەی خوداوەنـد نزیکـە. [6] دەربـارەی هیـچ شـتێك دڵـەڕاوکێ نـەتانگرێ، بـەڵکو لەهـەموو شـتێك داواکاریەکانتان پێشکەشی خودا بکەن بـە نوێـژو پاڕانـەوەو سـوپاس. [7] ئاشـتی خودا، ئەوەی بەرزتره لەسنووری بیری مـــرۆڤ، دڵو بیرتـــان دەپـــارێزێت لەعیسای مەسیح.

[8] ئـەی برایـان لـەکۆتاییدا پێتـان دەڵێم: ئەو شتانەی ڕاستو ڕێـزدارە، دادپـــەروەرو پاکـــە، مایـــەی خۆشەویســـتیەو پەســـەندکراوە، ناوبـانگی بـە چاکـە دەرکـردووە، ڕەوشـــت بـەرزو شـایانی ستایشـە، بـیری لێبکەنـەوە. [9] بەشـێوەیەك هەڵس و کەوت بکـەن هـەروەك لـەمن فـێربوون و وەرتـانگرت و بیسـتان و بینیتان، ئینجا خودای ئاشتی لەگەڵتان دەبێت.

سوپاس بۆ بەخشینتان

[10] مـن زۆر دڵشـادم بـەخوداوەند، کـەوا ئێستا ئێـوە دوای ماوەیـەکی دوورو درێـژ سـەرلەنوێ بایـەخم پێدەدەن، بـەڵێ لـە ڕابوردووشـدا ئێوە ئەم بایەخ پێدانەتان هەر هەبووە، بـەڵام

ئەو هەلەتان بۆ ڕێكنەكەوتووە. [11]من ئەمە نالێم تا دەریخەم لێ‌قەوماوم، چونكە فێربووم بە هەموو بارودۆخێكی ژیانم ڕازی بم. [12]من دەزانم چۆن لە هەبوونیو نەبوونیدا بژیم، هەموو بارودۆخێكم تاقی كردۆتەوە، لەتێریو برسێتیدا، [13]توانام هەیە هەموو شتێك بەهۆی مەسیح بكەم، ئەوەی بەهێزم دەكات.

[14]لەگەڵ ئەوەشدا كارێكی چاكتان كردووە كە بەشداری تەنگانەم دەكەن. [15]ئەی باوەڕدارانی فیلیپی ئێوەش دەزانن، لەسەرەتای كارم كە بڵاوكردنەوەی مزگینی بوو، لەو كاتەی لەناوچەی مەكدۆنیاوە دەرچووم، هیچ كۆمەڵێكی باوەڕدار بەشداری جێبەجێكردنی پێویستیەكانی نەكردووم جگە لەئێوە. [16]تەنانەت كاتێك لەشاری تەسالۆنیكی بووم، ئەوەی پێویستم پێی بوو چەند جارێك بۆتان ناردم. [17]مەبەستی من داواكردنی بەخشین نییە جارێكیتر، بەڵكو داواكردنی بەرووبوومی زیاترە بۆ تۆماركردن لەلای خودا. [18]هەموو ئەو شتانەی ئەپفرۆدیتۆس لای ئێوە بۆی هێنام پێم‌گەیشت، ئێستا هەرچیەكم پێویستە هەمە، بەڵكو لەمەش زیاتر، دیاریەكانی ئێوە قوربانیە دڵی خودا خۆش دەكات‌و لای ئەو بۆنخۆش‌و پەسەندكراون. [19]خودا لە سامانی بێئەندازەی خۆی، بەهۆی شكۆمەندی عیسای مەسیح هەموو پێویستیەكانتان دابین دەكات.

[20]شكۆ و مەزنی بۆ خودای باوكمانە تاهەتایە. ئامین.

سلاوی كۆتایی

[21]سلاو بكەن لەهەموو خوشك‌و برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح. هەموو ئەو برایانەی لەگەڵمدان سلاوتان لێدەكەن. [22]ئەو خوشك‌و برا پیرۆزانەی لێرەن سلاوتان لێدەكەن، بەتایبەتی ئەوانەی دەست‌و پێوەندی قەیسەرن.

[23]بابەرەكەتی عیسای مەسیحی خوداوەند لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی

کۆلۆسی شارێك بوو لەئاسیای بچووك، دەکەوتە ڕۆژهەڵاتی شاری ئەفەسۆس. پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی نووسی، کاتێ بیستی لەوێ هەندێ کەس بیروڕای سەیر بڵاودەکەنەوە، ئەو بیروڕایانەش بەکورتی ئەوەیە: ناسینی خوداو ڕزگاری تەواو لەفریشتە پەرستنو خۆبرسیو تێنووکردنو گرنگیدان بەهەندێ بابەتی شەریعەتی جوولەکە.

پۆڵسیش سەبارەت بەو شتانە دەڵێ مەسیح توانای ڕزگاری بەخشینی تەواوی هەیەو ئەو بیروڕاو بابەتانە مرۆڤ لەڕزگاربوون دوور دەخەنەوە. چونکە جیهان بەهۆی مەسیح دروستکراوە هەروەها بەهۆی ئەو جیهان لەگەڵ خودا ئاشتبووەوە، هەروەها خودا بە هەموو خودایەتی خۆی لە ئەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، مرۆڤیش بە ئەو پڕ دەبێ لەژیان.

١ لەپۆڵس نێرراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، هەروەها لەتیمۆساوسی برامانەوە،[٢] بۆ خوشکو برایانی پیرۆزو سەرڕاست لەشاری کۆلۆسی، با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکتان لەگەڵ بێ.

سوپاسو نوێژکردن

[٣]ئێمە هەر کاتێك نوێژ دەکەین بۆتان، هەمیشە سوپاسی خودای باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان دەکەین،[٤] چونکە هەواڵی باوەڕتان بە عیسای مەسیح بیمان گەیشت لەگەڵ ئەو خۆشەویستیەی هەتانە بەرامبەر هەموو خوشکو برایانی پیرۆز،[٥] لەبیناوی ئەو هیوایەی خودا ئامادەی کردووە بۆتان لەئاسمان، ئەو هیوایەی لەپێشا لەووشەی ڕاستیتان بیست، واتە مزگینی.[٦] ئەو مزگینییەی بەرهەم دەهێنێتو بڵاودەبێتەوە لەهەموو جیهان، هەروەك چۆن بەرهەمی هێناو بڵاوبووەوە لەتێواتان لەو ڕۆژەی بەڕاستی بەرەکەتی خوداتان بیستووەو ناسیووتانە.[٧] هەروەك لەئەپفراسی بەندەی هاوڕێی خۆشەویست قێربوون، ئەو خزمەتکارێکی سەرڕاستی مەسیحە لەبیناوی ئێمە.[٨] هەر ئەویش بوو بۆی

بـــاس‌کردین ســـــەبارەت بـــــەو خۆشەویستیەی ڕۆح پێی بەخشیون.
[٩]لەبەر ئەوە لەو ڕۆژەوەی ئەمەمان بیستووە، بێڕاوەســتان نوێژتــان بــۆ دەکەین، داوا لەخودا دەکەین دانایی‌و تێگەیشــتنی ڕۆحیتــان بداتــێ، تــا خواستی ئەو بەتەواوی بزانــن. [١٠]هــەتا بەشێوەیەك هەڵسوکەوت بکەن لەژیان شـایانی خوداوەنـد بێـت‌و بەتــەواوی جێگـای ڕەزامـەندی ئـەو بێــت، بــۆ ئەوەی بەرهەمبهێنن لەهەموو کـارێکی چـاك‌و پێبگـەن لەناســینی خــودا، [١١]هەروەها بۆ ئەوەی بەهێزتان بکـات بەهــەموو هـێزێك بـەگوێرەی توانــای شکۆداری خۆی، تـا خۆتـان ڕاگـرن لەئاست هەموو شتێك‌و ئـارام بگـرن، بەخۆشیەوە [١٢]سوپاســی بـاوك بکـەن، ئــەوەی تێــوەی ئامــادەکردووە بــۆ بەشــداری‌کردنی مــیراتی خوشــك‌و برایانی پیرۆز لەڕووناکی. [١٣]هەر ئەوە تێمـەی ڕزگــارکردووە لەدەســەڵاتی تــاریکی‌و تێمــەی گواســتەوە بــۆ پادشـاهێتی ڕۆڵــەی خۆشەویســتی. [١٤]لــەوەی بــەخوێنی خــۆی تێمــەی کڕیەوە لەکۆیلەیەتی گوناە، ئەویش بە لێخۆشبوونی گوناە.

عیسا وێنەی خودای نەبینراوە

[١٥]عیسا وێنەی خـودای نـەبینراوە، نۆبەرەی هەموو بوونەوەرانـە. [١٦]هــەر بەویش هەموو شتێك دروست بـووە، ئـەوەی لەئاســمانو لەســەر زەویــە، ئـەوەی دەبینـرێ‌و نـابینرێ، خــاوەن تــەخت‌و تــاج یــان ســەرۆك دەسەڵاتدار، خودا هـەمووی بەعیسـاو بـۆ عیسـا دروسـت‌کرد. [١٧]ئـەو پێـش هەموو شتێك بـووەو هـەر لەئەویشـدا هەموو شتێك دەبێـت. [١٨]ئـەو سـەری لەشــە، واتــە ســەری کۆمەڵــەی بــاوەڕداران، ســەرەتاو نۆبــەرەی زیندووبوونــەوەی دوای مردنــە، تــا لەســەرووی هــەموو شــتێك بێــت. [١٩]چونکە خودا حەزی کرد بەهــەموو پڕی خۆی لەئەودا بەرجەستە بێ. [٢٠]تا بەهۆی ئەو ئاشتبێتەوە لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەسەر زەوی‌و لەئاسمانداید، بە خوێنڕشتنی ئـەویش لەسـەر خـاچ ئاشتی هاتەدی.
[٢١]تێـوە جـاران بـەهۆی کـرداری خراپتــان نــامۆ و دوژمــن بــوون لەبیرکردنــــەوە، [٢٢]بــــەڵام تێســــتا ئاشــتی‌کردنەوە بــەمردنی، بەلەشــی مرۆڤانــەی خــۆی، تــا تێــوە بــە

پاکوپیرۆزیو بێ کەموکوڕیو بێگلەیی بێنە بەردەمی. [٢٣] بەمەرجێك بەردەوامبن لەسەر باوەڕتان، باوەڕێکی چەسپاو و ڕەگ داکوتراوتان هەبێ، لانەدەن لەهیوای ئەو مزگێنییەی یستتانو هەموو بوونەوەرانی ژێر ئاسمان پێی ڕاگەیەنرا، خۆشمبووم بەخزمەتکار بۆی.

تێکۆشانی پۆڵس بۆ باوەڕداران

[٢٤] من تێستا دڵشادم بەو ئازارەی لەپێناوتان دەیچێژم، چونکە لەلەشی خۆمدا کەموکوڕی تەنگانەی مەسیح تەواو دەکەم، لەپێناوی لەشی ئەو کە کۆمەڵەی باوەڕدارانە، [٢٥] ئەوەی من بووم بە خزمەتکار بۆی، لەسەر خواستی خودا بەمن دراوە لەپێناوتان، تا ووشەی خوداتان بە تەواوی پێبناسێنم، [٢٦] ئەم نهێنییەش لای نەوەکانی ڕابردوو شاراوە بوو، بەڵام تێستا خودا دەریخست بۆ خوشکو برا پیرۆزەکان. [٢٧] ئەوانەی خودا خۆی ویستی دەوڵەمەندی شکۆداری ئەم نهێنییە بۆ هەموو میللەتان دەربخات، ئەوەیە مەسیح لەناوتاندایە، هیوای شکۆمەندییە.

[٢٨] ئەوەی بانگەوازی پێدەدەین، هەموو مرۆڤێکی پێ ئاگادار دەکەینەوە، هەروەها هەموو مرۆڤێکی پێ فێر دەکەین بەهەموو ژیریەوە، تاهەموو مرۆڤێك لەمەسیحدا بەتەواوی ئامادە بکەین.

[٢٩] لەپێناوی ئەمە منیش ماندوو دەبمو تێدەکۆشم بەهەموو توانایەك، ئەوەی بەهێز لەمندا کار دەکات.

٢ دەمەوێ بزانن من چەند تێدەکۆشم لەپێناوتانو لەپێناوی ئەوانەی لەشاری لاودکیەن، هەروەها ئەوانەی منیان ڕووبەڕوو نەبینیوە، [٢] تاوەکو ووریان بەرزبێتەوە، یەکبگرن بە خۆشەویستی و دانایی و تێگەیشتنی تەواویان هەبێت بۆ ناسینی نهێنی خودا کە مەسیحە، [٣] ئەوەی هەموو گەنجینەی دانایی و زانستی تیادا شارراوەتەوە.

[٤] ئەمەتان پێدەڵێم تا کەس بە قسەی درەوشاوە هەڵتان نەخەڵەتێنێ. [٥] هەرچەندە بە لەش لەناوتان نیم، بەڵام بە ڕۆح لەگەڵتانم، دڵشاد دەبم کاتێ باوەڕی چەسپاو و تەواوتان بەعیسای مەسیح ببینم.

تیرو پڕی مەسیح

[٦] جا چۆن عیسای مەسیحتان قەبوولْ کرد وەك خوداوەندی خۆتان، لەئەویش بژین، [٧] با ڕەگتان لەئەو پنج داکوتێ، باوەڕتان بەهێزو چەسپاو بێت بەو شێوەیەی فێربوون، هەمیشە دەم بەسوپاس‌بن.

[٨] ئاگاداربن کەس نەتانخاتە داوی فەلسەفەو چەواشەی بە خۆڕایی، ئەوەی لەسەر خووڕەوشتی خەڵکیو یاسای سەرەکی ئەم گەردوونە وەستاوە نەك لەسەر مەسیح. [٩] چونکە خودا بە هەموو پڕی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، [١٠] تێوەش بە ئەو پڕ دەبن لەژیان، ئەوەی سەری هەموو پێشەواو حوکمڕاتیکە. [١١] لەعیساوە خەتەنەیەك کراون بەدەست نەکراوە، بەڵکو بەدامالْینی سروشتی گوناهبار بە خەتەنەکردنی مەسیح. [١٢] کاتێ لەئاوهەڵکێشران بەناوی عیسا، ئەوا لەگەڵ ئەو تێژرانو لەگەڵی زیندووبوونەوە، چونکە باوەڕتان بەکرداری خودا کرد کە لەناو مردووان زیندووی کردەوە.

[١٣] تێوە بەهۆی گوناەو بەهۆی خەتەنە نەکردنی لەشی گوناهبارتان مردبوون، بەڵام خودا لەگەڵ عیسا زیندووی کردنەوەو لەهەموو گوناهتان خۆش بوو. [١٤] ئەو شکاتنامەیەی لەسەرمان نووسرابوو، ئەوەی دژی تێمە بوو، عیسا سڕیەوەو بەخاچەوە بزمارکوتی کرد. [١٥] سەرۆك‌و حوکمڕانەکانی چەك‌کردو کردنی بەپەند، لەخۆپشاندانە سەرکەوتووەکەی وەك دیل ڕاپێچی کردن.

[١٦] باکەس حوکمی خواردن‌و خواردنەوەو جۆری هەڵسوکەوتی جەژن‌و سەری مانگان‌و شەممانتان بەسەر نەدات. [١٧] ئەمانە هەمووی سێبەری داهاتوون، بەڵام ڕاستیەکەی تەنها لای مەسیحە. [١٨] باکەس مافتان لێداگیر نەکات بەوەی داوای ساکاری‌و پەرستنی فریشتەکانتان لێبکات، بەو بینینانەی خۆی دەیبینێ، خۆی بە زل دەزانێ بەخەیاڵە مرۆڤانیە پووچەکانی. [١٩] یێ ئەوەی بایەخ بدات بە سەر، ئەوەی هەموو لەش خواردنی لێوەردەگرێ‌و دەیەستێت بە هەموو جومگەو پارچەکانی لەشەوە، تا نەشونما بکات بەو شێوەیەی خودا دەیەوێ.

[٢٠]گەر تۆوە مردوون لەگەڵ مەسیح سەبارەت بەیاسا سەرەکیەکانی ئەم جیهانە، کەواتە بۆچی وا دەژین هەروەک سەربەم جیهانە بن؟ بۆچی ملکەچ دەکەن بۆ ئەم ڕاسپاردانە: [٢١](مەیگرە! تامی مەکە! دەستی لێمەدە!)؟ [٢٢]ئەم ڕاسپاردانە هەموویان شتێکن بە بەکارهێنان لەناودەچن، چونکە بەگوێرەی فێرکردنەکانو ڕاسپاردەکانی مرۆڤن. [٢٣]بەڕواڵەت دانایی دەردەخات، چونکە پەرستێکی تایبەتیو ملکەچیو تونددوتیژی تیادایە سەبارەت بەلەش. بەڵام نرخێکی وای نییە لەدامرکاندنی ئارەزوو و داواکاری لەش.

باوەڕدارو مەسیح

٣ گەر تۆوە لەگەڵ مەسیح هەستاونەتەوە، هەوڵبدەن بۆ کاروباری ئاسمانی، مەسیح لەوێ لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشتووە. [٢]بایەخ بەکاروباری ئاسمانی بدەن، نەک بەکاروباری سەر زەوی، [٣]چونکە تۆوە مردن، هەروەها ژیانتان شارراوەتەوە لەگەڵ مەسیح لای خودا. [٤]کاتێ عیسا ئەوەی ژیانتانە دەرکەوت، ئەوسا تۆومش بەشکۆمەندی لەگەڵی دەردەکەون.

[٥]کەواتە دەبێ هەرچی شتی ئەم جیهانە هەیە تیاتان بیمرێنن وەک: داوێنپیسی، گڵاوی، ئارەزووی خراپ، خواستی بەد، چاوبرسێتی، ئەمانە جۆرێکن لە بت پەرستی، [٦]چونکە بەهۆی ئەو شتانەوە تووڕەیی خودا دێتەخوارەوە. [٧]هەروەها تۆومش جاران وا دەژیان. [٨]بەڵام ئێستا هەموو ئەوانە فڕێبدەن: تووڕەیی، ڕقوکینە، بوختان، قسەی ناشیرین، [٩]درۆ مەکەن لەگەڵ یەکتری، چونکە مرۆڤە کۆنەکەو هەموو کردارەکانیتان داکەندوەو [١٠]مرۆڤێکی نوێتان لەبەرکردوە، ئەوەی لەنوێبوونەوەیە لەناسین بەپێی وێنەی دروستکەری. [١١]جوولەکەو یۆنانی، خەتەنەکراو و خەتەنەنەکراو، بەربەریو سکیسی، کۆیلەو ئازاد نییە، بەڵکو مەسیح خۆی هەموو شتێکەو لەهەموو شتێکدایە.

باوەڕدارو کۆمەڵە

[١٢]ئێوەی پیرۆزکراو، خۆشەویست، هەڵبژێراو لەلایەن خودا :بەزەیی، زمانشیرینی، ڕۆح ساوکی،

ساکاری، ئارام گرتن لەبەر بکەن.
[١٣]لەیەکتری قەبوولّ بکەن، لە یەکتر خۆش‌بن، گەر یەکێکتان شکاتی دژی ئەوی‌کە هەبوو، دەبێ لێ خۆش‌بێت هەروەك مەسیح لێتان خۆش بووە.
[١٤]بەلاّم لەسەرووی ئەمانە هەموو بەرگی خۆشەویستی لەبەر بکەن، چونکە هەموو شتێك بەتەواوی بەیەکەوە دەبەستێت.
[١٥]با ئاشتی مەسیح دەستبگرێ بەسەر دڵتان، ئەوەی تێوەی بۆ بانگ‌کراوە تا بن بە یەك لەش، هەروەها دەم بەسوپاس‌بن.
[١٦]با ووشەی مەسیح بەدەوڵەمەندی لەدڵتان جێگیر بێت، یەکتری فێر بکەن‌و ڕێنیشانی یەکتری بدەن بە هەموو دانایەوە، زەبوورو سروودو گۆرانی ڕۆحی بڵێن، بەناخی دڵ سوپاسی خودا بکەن. [١٧]هەر شتێك دەڵێن‌و دەیکەن با بەناوی عیسای خوداوەند بێت، بەئەو سوپاسی خودای باوك بکەن.

باوەڕدارو خێزان

[١٨]ئەی ئافرەتان ملکەچ بکەن بۆ مێردەکانتان، بەشێوەیەك لێوەشاوە بێت لەخوداوەند.
[١٩]ئەی پیاوان، ژنەکانتان خۆش‌بوێ، لەگەڵیان ڕەقی‌مەبن.
[٢٠]ئەی منداڵان، گوێڕایەڵی دایك‌و باوکتان بن لەهەموو شتێك، چونکە ئەمە مایەی ڕەزامەندی خوداوەندە.
[٢١]ئەی باوکان، منداڵەکانتان تووڕە مەکەن، تا ترسنۆك‌و سەرنەکەوتوو دەرنەچن.

باوەڕدار لە کارکردن

[٢٢]ئەی کۆیلەکان، لەهەموو شتێك ملکەچی گەورەکانتان بن لەم جیهانە، بەدڵسۆزی کار مەکەن تەنها کاتێ چاویان لێتانە هەروەك بتانەوێ خەڵکی ڕازی بکەن، بەڵکو بە دڵسۆزی‌و بەترسی خوداوەند بیکەن. [٢٣]هەر چیەك دەکەن، بەهەموو دڵ بیکەن، هەروەك بۆ خوداوەندی بکەن نەك بۆ خەڵکی. [٢٤]بزانن لەخوداوەندەوە میرات بەپاداشت وەردەگرن، چونکە تێوە خزمەتی مەسیحی خوداوەند دەکەن.
[٢٥]بەلاّم ئەوەی کاری خراپ بکات سزای خراپەی خۆی وەردەگرێ، گرنگ نیە بەلای خودا ئەو کەسە کێ بێت.

٤

ئـــەی گـــەورەکان، بەدادپـەروەری‌و یەکسـانی هەڵسـوکەوت بکـەن لەگـەڵ کۆیلەکانتان، بزانن تێوەش گەورەیەکتان هەیە لە ئاسمان.

هاندان بۆ نوێژکردن

[٢] بـەردەوام بـن لەسـەر نوێژکـردن، ئاگادارین لەکاتی نوێژ سـوپاس بکـەن، [٣] لەهەمان کات بۆ تێمەش نوێـژ بکـەن، بۆ ئەوەی خودا دەرگای قسـەکردنمان بۆ بکاتەوەو نهێنـی مەسیح ڕابگـەێنین، ئـەوەی مـن لـەپێناویدا بـەندکراوم. [٤] تـا ئاشـکرای بکـەم لای خـەڵکی بـەو شـێوەیەی پێویسـتە لەسـەرم بدوێـم. [٥] بەژیرانـە هەڵسـوکەوت بکـەن لەگـەڵ ئەوانەی باوەڕدار نیـن، هـەموو هـەڵێك بقۆزنـــەوە. [٦] باهەمیشـــە قســـەتان بەڕەکـەتدار بێـت، بـــەخوێ سـوێر کرابێ، ئەوسا دەزانـن چـۆن وەڵامـی خەڵکی دەدەنەوە.

سڵاوی کۆتایی

[٧] تیخیکۆس هەموو هەواڵێکی منتان دەداتـــێ، بـــرای خۆشەویســـتو خزمـەتکاری سەرڕاسـتو کۆیلـەی هـاوڕێم لـەخوداوەند. [٨] بەتایبـەتی ئـەوم نارده لاتان بۆ ئەم مەبەسته تـا هـەواڵی تێمەتان پـێ بگـەیێتـو ووڕەتـان بـەرز بکاتـەوە، [٩] لەگـەڵ ئۆنسـیمۆس بـرای خۆشەویسـتو سەرڕاسـت، خـەڵکی لای خۆتانـە، هـەردووکیان هـــەواڵی هـەموو شـتێکتان دەدەنـێ کـە لـێرە ڕوویداوە.

[١٠] ئەرسـتەرخۆس هـــاوڕێی بەندیخانـەم سـڵاوتان لـــێدەکات، لەگـەڵ مەرقۆسـی ئامۆزای بـــەرنابا، ئەوەی ڕامسپاردن بەگەرمی پێشوازی لـێبکەن کـاتێ هـات بـۆ لاتـان، [١١] هـەروەها یەسـوع کـە بەیسـتۆس ناودەبرێ. تـەنها ئەمانـە جوولەکـەن لـەتێوان ئـەو یارمـەتیدەرە ئیشکەرانەم بـۆ پادشـاهێتی خـودا، لـەوان بوونـە هـــۆی دڵخۆشـــییەکی زۆر بـــۆم. [١٢] ئەپەفراسی بەندەی عیسای مەسیح، خـــەڵکی لای خۆتانـــە ســـڵاوتان لـێدەکات، هەموو کـاتێ لای خـودا لـــەپێناوتان تێدەکۆشـــێ لـــەنوێژ تاباوەڕتان چەسپاو بێـتو پێگەیشـتوو بـنو هـەموو کـاتێ پـڕ بـن لەهـــەموو خواستی خـودا. [١٣] مـن شـایەتی بـۆ دەدەم لـەو زۆر مـاندوو دەبێـت لـەو

کارانەی دەیکات لەپێناوی ئیمەو ئەوانەی لەلاودکیەو هیراپۆلیسن.
[١٤]هەروەها لۆقای پزیشکی خۆشەویستو دیماس سلاۆتان لێ دەکەن. [١٥]سلاۆ لەخوشکو برایان بکەن لەلاودکیەو لەخوشکە نمفاس‌و ئەو کڵێسایەی باوەڕدارەی کۆدەبنەوە لەماڵەکەی.
[١٦]دوای ئەوەی ئەم نامەیەتان بۆ خوێنرایەوە، بینێرن بۆ کڵێسای لائودکیە تا ئەوانیش بیخوێننەوە، ئینجا ئیوەش ئەو نامەیەی لایانە لێیان وەرگرنو بیخوێننەوە.
[١٧]بە ئەرخیپۆس بڵێن: (ئەو خزمەتەی خوداوەندت داویەتی پێی بە بەتەواوی بیهێنیتەدی.)
[١٨]من پۆڵسم، سلاۆی منتان لێبێت، بەخەتی خۆم بۆتان دەنووسم. یادی کۆتو زنجیرەکانم بکەن. با بەرەکەتی خوداتان لەگەڵ بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

تەسالۆنیکی پایتەختی ووڵایەتی مەکدۆنیای ڕۆمانی بوو، دوای ئەوەی پۆڵس فیلیپی بەجێهێشت کۆمەڵی باوەڕدارانی لەتەسالۆنیکی دامەزراند. لەوێ هەندێ جوولەکە هەبوون دانیشتوانی ئەو شارەیان هاندا دژی پۆڵس و هەموو باوەڕداران، بۆیە پۆڵس ناچاربوو بڕواتە بیریەو لەوێشەوە بۆ کۆرنسۆس. لەکۆرنسۆس دوای ئەوەی تیمۆساوس لەتەسالۆنیکی هاتەوەو هەواڵی ئەوێی بۆ هێنا، پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ نووسین.

لەم نامەیەدا پۆڵس پیرۆزبایی لەباوەڕدارانی تەسالۆنیکی دەکات و هانیان دەدات تاچەسپاوبن لەباوەڕیان، هەروەها ئەوەیان دڵنیتەوە یاد کە چۆن بوون کاتێ ئەو لەتیوانیان بووە، لێنجا وەڵامی ئەو باوەڕدارانە دەداتەوە کە دڵەڕاوکێ دایگرتبوون سەبارەت بەو کەسانەی دەمرن پێش هاتنەوەی مەسیح: ئایا ژیانی هەتاهەتایان دەست دەکەوێ لەگەڕانەوەی دووەمی مەسیح؟ گەڕانەوەی دووەم کەی دەبێ؟ پۆڵس ووردەیان بەرزدەکاتەوەو داوایان لێدەکات بە هێمنی کاربکەن و بە بەروبووم بن، بە هیوای گەڕانەوەی مەسیح.

١ لە پۆڵس و سیلوانس و تیمۆساوسەوە بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی شاری تەسالۆنیکی، با بەرەکەت و ئاشتی خودای باوك و عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاس بۆ باوەڕداران

[٢] ئێمە هەموو کاتێ سوپاسی خودا دەکەین لەپێناوی هەمووتانو هەردەم یادتان دەکەین لەنوێژەکانمان، [٣] هەمیشە لەبەردەم خودای باوك یادی کرداری باوەڕو ماندووبوونی خۆشەویستی و ئارام گرتنی هیواتان لەعیسای مەسیحی خوداوەند دەکەین.

[٤] ئەی برایانی خۆشەویستی خودا، ئێمە دەزانین خودا ئێوەی هەڵبژاردووە. [٥] کاتێ ئێمە مزگێنی عیسای مەسیحمان بۆتان هێنا، ئەوە تەنها ووشە نەبوو، بەڵکو توانای خوداو پڕبوون بوو لەڕۆحی پیرۆزو لەدڵنیایی تەواو بە

خودا. خۆتان دەزانن، چۆن لەناوتان لەبەر بەرژەوەندی تێوە چ جۆرە کەسێك بووین، [٦]تێوە شوێنی ڕێگای خوداوەندو تێمە کەوتن، چونکە تێوە لەتەنگانەیەکی زۆردا ووشەی خوداتان بەخۆشیەوە لەڕۆحی پیرۆز وەرگرت. [٧]بە شێوەیەك تێوە بوون بە نموونە بۆ هەموو باوەڕدارانی ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە. [٨]تەنها دەنگوباسی بلاۆکردنەوەی ووشەی خوداوەندتان لەناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە بلاۆنەبووەتەوە، بەڵکو دەنگوباسی باوەڕتان لەهەموو شوێنێك بلاۆبووەتەوە، ئیتر پێویست ناکات لەو بارەیە هیچ شتێك بڵێین. [٩]چونکە باوەڕداران خۆیان هەواڵی ئەوەیان پێماندا، هاتنمان بۆ لاتان یەکەمجار چ کارێکی کردە سەرتان، بەوەی وازتان لەبتپەرستی هێناوەو ڕووتانکردووەتە خودا، واتە پەرستنی خودای ڕاستو زیندوو. [١٠]هەروەها چاوەڕێی هاتنەوەی ڕۆڵەی خودا دەکەن لەئاسمان، ئەوەی خودا هەڵیساندەوە لەتێو مردووان، واتە عیسا ئەوەی ڕزگارمان دەکات لە تووڕەیی داهاتووی خودا.

خزمەت کردنی پۆڵس

٢ بۆیە ئەی برایان، خۆتان دەزانن هاتنمان بۆ لاتان پێسوود نەبوو. [٢]هەرچەندە ئازارمان چێژتو بەسووکی هەڵسوکەوتیان لەگەڵمان کرد لەشاری فیلیپی هەروەك دەزانن، لەگەڵ ئەوەش خودا یارمەتی داین بەچاونەترسی مزگینیتان پێبدەینو ڕووبەڕووی ئەوانە بینەوە کە بەرهەڵستیمان دەکەن. [٣]ئەوەی دەمانەوێ بەتێوەی بڵێین بەمەبەستی خراپەو گلاۆیی و خەڵەتاندن نیە، [٤]بەڵکو هەروەك تێمە ڕەزامەندی خودامان بەدەست هێناوە بۆ ئەوەی مزگینیمان بدرێتە دەست، بەم شێوەیە دەدوێین، ئەمەش نەك لەبەر ڕەزامەندی خەڵکی، بەڵکو بۆ ڕەزامەندی ئەو خودایەی دڵمان تاقی دەکاتەوە. [٥]خودا شایەتە نە قسەی پێهەڵدانتان بۆ دەکەینو نەبیانوو دڵنینەوە بۆ چاوچنۆکی، [٦]هەوڵی بەدەستهێنانی ستایشی خەڵکمان نەداوە، نەلەلایەن تێوە نەلەلایەن خەڵکیتر، هەرچەندە مافی زۆرمان بەسەرتان بوو، چونکە تێرراوی مەسیحین، [٧]بەڵام کاتێ هاتین بۆ لاتان بە خۆشەویستیو بەزەیی

ڕەفتارمان کرد لەگەڵتان وەك دایەتێك منداڵەکانی بەخێو بکات. [٨] تەنانەت ئێمە بە شێوەیەك ئێومان خۆشویست، ئامادەبووین نەك تەنها مزگینی خوداتان پێشکەش بکەین، بەڵکو ژیانی خۆشمان، چونکە ئێوە بووون بە خۆشەویستمان. [٩] ئەی برایان لەیادتانە، چۆن هەوڵماندا وەمو ماندووبووین، دەزانن کاتێ لەناوتان مزگینی خودامان دەدا لەهەمان کات شەو و ڕۆژ کارمان دەکرد تا نەبین بە بار بەسەر کەستان.

[١٠] ئێوە شایەتن و خوداش شایەتە، چۆن ڕەفتارمان کردووە لەتێو ئێوەی باوەڕدار، بەپاکی و ڕاستودروستی و بێ کەموکوڕی، [١١] هەروەك دەزانن ئێمە بۆ ئێوە وەك باوك وابووین بۆ منداڵەکانی، ووڕەمان بەرز کردنەوەو دڵنەواییمان کردن و داوامان لێکردوون [١٢] تا بە شێوەیەك بژین جێی ڕەزامەندی خودا بێت، ئەوەی بانگتان دەکات بۆ پادشاهێتی و شکۆمەندی خۆی.

[١٣] شتێکی دیکەش هەیە بەردەوام لەپێناوی سوپاسی خودا دەکەین، چونکە کاتێ ووشەی خوداتان لەئێمە بیست ئەوەی پێمان ڕاگەیاندن، وەرتان گرت لێمان نەك وەك ووشەیەك لەمرۆڤ بێت، بەڵکو چۆن لەڕاستی ووشەی خودا بێتو کار لەناو ئێوەی باوەڕدار دەکات. [١٤] ئەی برایان ئێوە وەك کۆمەڵەکانی خوداتان لێهات لە ناوچەی یەهودیە، واتە ئەوانەی لە عیسای مەسیح بوون. ئێوەش بەدەستی هاوڕەگەزەکانی خۆتان ئازاردران، وەك ئەوان بەدەستی جوولەکەکان ئازاردران، [١٥] ئەوانەی عیسای خوداوەندو پێغەمبەرانیان کوشتو ئێمەیان چەوساندەوە، ئەوانە شتێك ناکەن خودا ڕازی بکات، دوژمنی هەموو خەڵکن، [١٦] چونکە دەیانەوێ بە هەموو شێوەیەك ڕێگا لەئێمەش بگرن بۆ گەلانی تر بدوێن تا ڕزگاریان نەبێ، ئەوانە پێوانەی گوناهیان پڕ بووە، بەمەش لەکۆتاییدا تووڕەیی خودا بەتەواوی هاتە خوارەوە بەسەریان.

[١٧] کاتێ لەئێوە جیابووینەوە، دوای ئەوە بەماوەیەکی کورت بیرمان دەکردن، حەزمان دەکرد جارێکی تر ڕووبەڕوو بتانبینینەوە ئەی خۆشەویستانمان، ئێوە لەبەر چاومان دووربوون، بەڵام لەدڵمان بوون. [١٨] لەبەر ئەوە ویستمان دیدەنیتان

بکەینەوە، بەتایبەتی خۆم کە پۆڵسم چەند جارێك ویستم بۆ لاتان بێم، بەڵام شەیتان ڕێگای لێدەگرتین. [١٩]جا چییە هیواو خۆشیو تاجی شانازیمان لەبەردەم عیسای خوداوەندمان لەکاتی گەڕانەوەی؟ ئایا تۆیە نین؟ [٢٠]بەڵێ، چونکە تۆیە شکۆمەندیو خۆشی تێمەن.

ناردنی تیمۆساوس بۆ تەسالۆنیکی

٣ کاتێ زانیمان لەدووریتان ناتوانین دانبگرین بەخۆمان، ئیتر بە باشترمان زانی بەتەنها خۆمان لەئەسینا بمێنینەوە، [٢]تیمۆساوسی برامان نارد بۆ لاتان ئەوەی لەگەڵ خودا کار دەکات لەبلاوکردنەوەی مزگینی مەسیح، تا ووڕەتان بەرز بکاتەوەو باوەڕتان بچەسپێنێ، [٣]تا باوەڕتان لاواز نەبێ لەکاتی ناخۆشی. تۆیە دەزانن ئەم ناخۆشییە بەشی تێمەیە، [٤]چونکە کاتێ لاتان بووین، لەپێشا پێمان ووتن تووشی ناخۆشی دەبین، ئەمەش بەڕاستی ڕوویدا هەروەك دەزانن، [٥]لەبەرئەوە کاتێ نەمتوانی زیاتر دانبگرم بەخۆم، تیمۆساوم نارد تا هەواڵی باوەڕتانم بۆ بهێنێ، نەوەك تاقیکەرەوە [شەیتان] هاتبێو تاقیکردبنەوە ئەوسا هەوڵمان بەفیڕۆ بڕوات.

[٦]ئێستا تیمۆساوس لای تۆیە گەڕایەوە بۆ لامان، مزگینی باوەڕو خۆشەویستی تۆیەی داپێمان، هەروەها پێیووتین تۆیە هەموو کات یادمان دەکەنو ئارەزووی بینینمان دەکەن، هەروەك تێمە ئارەزووی بینینی تۆیە دەکەین. [٧]ئەی برایان باوەڕتان بەمو شێوەیە ووڕەی تێمەی بەرزکردەوە، لە کاتی تەنگانەو ناخۆشیمان. [٨]ئێستا تێمە دەژین، چونکە باوەڕتان بە خوداوەند چەسپاوە. [٩]چۆن بتوانین سوپاسی خودا بکەین، چونکە بەهۆی تۆیەوە ئەوەندە دڵخۆش بووین لەبەردەم خودامان؟ [١٠]تێمە شەو و ڕۆژ لەخودا دەپارێنەوە تا بتانبینینو یارمەتیتان بدەین بۆ پڕکردنەوەی کەموکوڕی باوەڕتان.

[١١]داواکارین لەخودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندمان ڕێگای هاتنمان بۆ لاتان ئاسان بکات، [١٢]هەروەها داواکارین خوداوەند خۆشەویستیتان زیادو تێڕو پڕ بکات لەناو یەکو لەگەڵ هەموو خەڵکی بە

قەدەر خۆشەویستی تیمە بۆتان.
[١٣]تاوەکو دڵتان بەهێز بێتەو بێ کەمۆکوڕی بێت لەپاکوپیرۆزیدا، لەلای خودای باوکمان ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای خوداوەند لەگەڵ هەموو خوشکو برا پیرۆزەکانی.

ژیانێك بۆ ڕازیکردنی خودا

٤ ئەی برایانی خۆشەویست، تیوە لە تیمەوە فێربوون چۆن هەڵسوکەوت بکەن لەژیان بۆ ڕازیکردنی خودا، وە ئەمەشتان کردووە، تێستا داواتان لێدەکەین و ئاگادارتان دەکەینەوە بەناوی عیسای خوداوەندەوە زیاتر هەوڵی پێشکەوتتتان بدەن لەم بارەیەوە. [٢]چونکە تیوە دەزانن ئەو ڕاسپاردانەی دامان پێتان بەهۆی عیسای خوداوەندەوەیە. [٣]چونکە خواستی خودا ئەوەیە دەیەوێ تیوە پاکوپیرۆزبن، لەداوێن پیسی خۆتان دوورخەنەوە، [٤]هەریەکەتان بزانێ چۆن بەپاکی و ڕەوشت بەرزیەوە ئافرەتێك بۆ خۆی هەڵبژێرێ، [٥]نەك بەئارەزووی هەوەسبازی وەك ئەو میللەتانەی خودا ناناسن، [٦]با کەستان دەستدرێژ نەکات بۆ سەر براکەی یاخود خراپە بەرامبەری بکات لەم بارەیەوە، خوداوەندە تۆڵەدەستێنێ لەهەموو ئەوانەی ئەم خراپانە دەکەن هەروەك لەپێشا پێمان ووتونو ئاگادارمان کردوونەتەوە. [٧]چونکە خودا بانگی کردووین بۆ ژیانی پاکو پیرۆز، نەك بۆ گلاوی. [٨]کەواتە ئەوەی ئەم فێرکردنە ڕەتبکاتەوە، ئەوا مرۆڤ ڕەتناکاتەوە، بەڵکو خودا ڕەتدەکاتەوە، ئەوەی ڕۆحی پیرۆزی خۆی بەخشی پێتان.

[٩]دەربارەی خۆشەویستی خوشکو برایانە، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، چونکە خۆتان لەخوداوە فێربوون یەکتریتان خۆشبوێ. [١٠]ئەمەشتان کردووە لەگەڵ هەموو خوشکو برایانی مەکدۆنیا، بەڵام ئەی برایان داواتان لێدەکەین لەم بارەیەوە زیاتر هەوڵ بدەن، [١١]ئاگادار بن بەئاسوودەیی و بێ ئاژاوە بژین، بایەخبدەن بەکاروباری تایبەتی خۆتان، نانی خۆتان بەدەستی خۆتان پەیدا بکەن هەروەك ڕامانسپاردوون، [١٢]تا ناوبانگتان باش بێت لای ئەوانەی باوەڕدارنین، پێویستیتان بەکەس نایێت.

هاتنەوەی عیسای خوداوەند

[١٣] بەڵام ئــەی برایــان نامانــەوێ نــەزان بــن ســەبارەت چارەنووســی خــەوتووان، هــەتا غــەمبار نــەبن وەك ئەوانــەی هیوایــان نییــە. [١٤] گــەر ئێمــە باوەڕمان بــەوە کرد کــە عیســا مــردوو ئینجــا زیندووبــووەوە، ئــەوا بــاوەڕ دەکەین کە خودا خەوتووانی باوەڕدار بەعیســا بــۆ لای خــۆی دەبــات. [١٥] ئەوەی خوداوەنــد ووتویــەتی پێتــانی دەڵێین ئــەوەش ئەمەیــە: ئێمــەی هێشــتا زینــدوو هــەتا کــاتی گەڕانــەوەی خوداوەند، پێــش خــەوتوان ناکــەوین، [١٦] چونکــە خوداوەنــد خــۆی دێتــە خوارەوە لە ئاسمان، کــاتێ فــەرمانی کۆکردنــەوە دەدرێــتو ســــەرۆکی فریشــتەکان بانگــەواز دەکــــاتو کــەڕەنایی خــودا فــووی پیــادەکرێ، یەکــەم جــار ئەوانــەی لــە مەســیح مردوون هەڵدەستنەوە. [١٧] ئینجــا ئێمــە، ئەوانەی هێشــتا زیندووییــن هــەموومان بــەرەو ڕووی خوداوەنــد دەڕفێــنرێن لەهــەوردا تــا لەئاســمان بــەخوداوەند بگــەین، ئیــتر بــەردەوام لەگــەڵ خوداوەنــد دەمێنینــەوە. [١٨] جــا بــەم ووشانە ووڕەی یەکتری بەرزبکەنەوە.

٥ برایان، سەبارەت بــەکاتو بەروار پێویست ناکات بۆتان بنووسین، [٢] چونکــە ئێــوە خۆتــان بــاش دەزانن، ڕۆژی گەڕانــەوەی خوداوەنــد وەك هــاتنی دزێکــە لەشــەو. [٣] کــاتێ خەڵکی دەڵێن: (ئەوا ئاشتیو ئاسایشــە!) لــەناوچوون وەك ژانــی ژنــی ســكپڕ لــەناکاو خــۆی دەدات بەســەریان، ئــەو کاتەش هەرگیز ناتوانن هەڵبێن.

[٤] بەڵام ئەی برایان، ئێوە لە تــاریکیدا نین هەتا ئەو ڕۆژە لەپڕا وەك دزێك بێتە ســەرتان. [٥] ئێــوە هــەمووتان ڕۆڵــەی ڕووناکیو ڕۆژن، ئێمە ســەربە شــەو و تــاریکی نین. [٦] کەواتــە نــابێ بخــەوین وەك خەڵکی کە، بەڵکو با ئێشکبگرینو بەخەبەرین. [٧] چونکە لەشــەو دەخــەون ئەوانــەی خــەویان دێــتو ســەرخۆش دەبن ئەوانەی لەشەو مــەی دەخۆنــەوە. [٨] بــەڵام ئێمــەی ڕۆڵــەی ڕۆژ بابەخەبــەر بین، سپەری* باوەڕو خۆشەویستی لەبەرکەین، کــڵاوی ئاسنینی هیــوای

* سپەر: بڕوانە ئەفەسۆس ٦:١٤

ڕزگاری لەسەر بکەین. [9]چونکە خودا تیمەی دەست نیشان نەکردووە تا تووڕەیی خۆی بهێنێتە خوارەوە بەسەرمان، بەڵکو دەیەوێ ڕزگاری بەدەست بهێنین بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمان، [10]ئەوەی لەپێناوی تیمەدا مرد، تا گەر بەخەبەر بین یاخود خەوتوو لەگەڵ ئەو بژین. [11]لەبەرئەوە ووڕەی یەکتری بەرز بکەنەوەو یەکتری بنیادبنێن، هەروەك تا ئێستا کردوتانە.

[12]ئەی برایان داواتان لێدەکەین، ڕێزی ئەوانە بگرن کە لەتیوانتان ماندوو دەبن، سەرپەرشتیتان دەکەن لەخوداوەندو سەرزنشتتان دەکەن، [13]جا لەبەر ئەو کارانەیان بەوپەڕی ڕێزو خۆشەویستییەوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن. بەئاشتی لەگەڵ یەکتری بژین. [14]یێجگە لەوانە ئەی برایان داواتان لێدەکەین: سەرزەنشتی تەمبەڵەکان بکەن، ووڕەی ترسنۆکەکان بەرزبکەنەوە. یارمەتی لاوازەکان بدەن، ئارامبگرن لەگەڵ هەموو کەسێك، [15]ئاگاداربن پاداشتی خراپە بەخراپە مەدەنەوە، بەڵکو هەمیشە چاکە بکەن لەگەڵ یەکتریو لەگەڵ هەموو خەڵك.

[16]هەمیشە دڵشادبن، [17]بەردەوام نوێژبکەن، [18]بۆ هەموو شتێك دەم بەسوپاسبن، چونکە ئەمانەیە خواستی خودا سەبارەت بە تیوە لەعیسای مەسیح.

[19]ڕۆح مەکوژێننەوە، [20]بەسووکی سەیری پێشبینی مەکەن، [21]بەڵکو هەموو شتێك تاقیبکەنەوەو چی باشە دەستی پێوە بگرن، [22]لەهەموو جۆرە خراپەیەك دوورکەونەوە.

سڵاوی کۆتایی

[23]خودای ئاشتی خۆی هەمووتان بەتەواوی پیرۆز بکاتو ڕۆحو دەروونو لەشتان پارێزێ، هەتا بێ کەموکوڕی بن لەکاتی گەڕانەوەی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [24]ئەو خودایەی بانگتان دەکات ڕاستگۆیە بەڵێنی خۆی دەباتەسەر.

[25]ئەی برایان نوێژمان بۆ بکەن. [26]بەماچی پیرۆز سڵاو لەهەموو خوشکو برایان بکەن. [27]بەناوی خوداوەندەوە داواتان لێدەکەم ئەم نامەیە بۆ هەموو برایان بخوێننەوە.

[28]بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵتان بێت.

دووهەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

پۆڵس لەم نامەیەی نووسی کاتێ زانی باوەڕداران دڵەڕاوکێ دایگرتوون سەبارەت بەڕۆژی هاتنەوەی عیسای مەسیحو هەندێکیان واتیگەیشتوون کە عیسا هاتۆتەوە.

لێرەدا پۆڵس لەو بیرورایە ڕاست دەکاتەوە کاتێ دەڵێ ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای مەسیح نایت تاکو خراپەکاریو گەندەڵی نەگاتە لەوپەڕی، لەو کاتەشدا دژە مەسیح دەردەکەوێ.

هەروەها پۆڵس گرنگی چەسپانی باوەڕداران لەباوەڕ دووپات دەکاتەوە گەر تووشی ناخۆشیو ئازاریش هاتبن، داوایان لێدەکات چاو لەئەو و یاوەرەکەی بکەن، چۆن کار دەکەن بۆ پەیداکردنی نانی خۆیان، هەروەها بەردەوامبن لەکرداری چاك.

١

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی تەسالۆنیکی لەخودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەندمان.
[٢]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەند لەگەڵتان بێ.

سوپاسو نوێژکردن

[٣]ئەی برایان پێویستە هەموو کاتێ لەپێناوی تۆوەدا سوپاسی خودا بکەین، هەروەك پێویستە، چونکە باوەڕتان زۆر لەپەرەسەندندایە، هەروەها خۆشەویستیتان لەگەڵ یەکتری لەزیاد بوون دایە، [٤]تەنانەت تێمە خۆشمان، لە کۆمەڵەکانی خودا شانازی دەکەین بەباوەڕو بەخۆراگرتنتان بەرامبەر بەو چەوسانەوەو ناخۆشیانەی بەرگەی دەگرن.

[٥]ئەمە نیشانەیە بۆ حوکمی دادپەروەرانەی خودا، کە تێوە شیاوی پادشاهێتی ئەون. ئەوەی لەپێناویدا تووشی ئازاردان بوون. [٦]لای خودا شتێکی دادپەروەرانەیە، ئازاری ئەوانە بدات کە ئازارتان دەدەن، [٧]لەگەڵ تێمە حەسانەوە بەتۆومش بەخشی کە تێستا لەناخۆشیدان، کاتێ عیسای خوداوەند لەئاسمان ئاشکرا دەکرێ لەگەڵ

فریشتە بەتواناکانی لەئاگرێکی گـرداری،
٨سزای تۆڵـە دەدات بەسـەر هـەموو
ئەوانـەی خـودا ناناسـنو گوێڕایـەڵی
مزگینـی عیسـای خوداوەنـد نـابن،
٩سزای ئەوانە لەناوچوونی هەتاهەتاییـە،
دەرکردنیانـە لەبـەر ڕووی خوداوەنـدو
بێبـەش بوونـە لەشکۆو توانـای ئـەو.
١٠کاتێ عیسا دەگەڕێتەوە، لـەو ڕۆژەدا
ستایشی دەکرێ لەلایەن خوشکـو بـرا
پیرۆزەکانی، دەیێتە مایەی سەرسوڕمان
لەلای ئەوانەی باوەڕیان هێناوە، چونکە
شـایەتیمان لای تێـوە بـاوەڕێکراو
دەبێت.
١١بۆیە هەمـوو کـاتێك نوێژتـان
بـۆ دەکـەینو داوا لەخـودا دەکـەین
تـا شـایستە بـن بـۆ بانگـەوازەکەیو
چی ئارەزووی چـاکو کـردارێکتان
هـەیـە کـە لەبـاوەڕ سـەرچاوە
دەگرێ بـەتـواناوە جێبەجێی بکـات.
١٢تـا نـاوی عیسـای خـوداوەند
لـەناوتان شـکۆدار بێـتو تێـوەش
شـکۆداربن لەئـەو بـەگوێرەی
بەرەکـەتی خودامـانو عیسـای
مەسیحی خوداوەند.

ڕۆژەی یاخیبوون*

٢ لـەبارەی هاتنـەوەی عیسـای
مەسـیحی خوداوەندمـانو
بوونمان بەیەك لەگەڵ ئەو، شتێك هەیە
برایـانی خۆشەویسـت داواتـان لـێ
دەکـەین، ٢خـێرا بیرتـان مـەگۆڕنو
مەترسن بـەهۆی ڕۆحێك یـان بیستنی
قسەیەك یان پەیامێك خرایێتە پاڵ تێمـە،
وا دەریخـات گوایـە ڕۆژی خوداوەنـد
هاتووە. ٣بەهیچ شێوەیەك ڕێگـا مـەدەن
بەکەس هەڵتانخەڵەتێنێ، چـونکە پێـش
ئـەوەی ئـەو ڕۆژە بێـت، دەبێ لەپێشـا
گومڕایـی بلاوبێتـەوەو ڕۆڵـەی
یـاخیبوون* دەربکـەوێ کـە
چارەنووسـی لەناوچوونـە. ٤ئـەوەی
بەرهەڵسـتی دەکـات‌و خـۆی
بەرزدەکاتەوە بەسـەر ئەوەی هـەمـوو
خـەڵکی پێـی دەڵێـن خـودا یاخـود
پەرستنو گوێڕایەڵی خودا. تەنانەت لـە
پەرستگای خـودا دادەنیشێتو هـەوڵ
دەدات بیسەڵمێنێ کەوا ئەو خودایە.
٥لـەیادتان نییە من ئەو شـتانەم پـێ
ووتـن کـاتێ لاتـان بـووم؟ ٦ئێـوە
دەزانـن چـی نـاهێڵێ ئـەو ڕۆڵـە

---

*ڕۆژەی یاخیبوون: سەرۆکی هێزەکانی خراپەیە لە کۆتایی زەمانە.

یاخیبووە تێستا دەربکەوێ، هەتا لەو کاتەی بۆی دیاری کراوە دەربکەوێ. [٧] نهێنی ئەو یاخیبوونە تێستا لەکاردایە، تەنها ئەوەندەی بەسە ئەو بەربەستە لاچێت، [٨] ئەوسا ڕۆڵەی یاخیبوون بە ئاشکرا دەردەکەوێ، ئیتر خوداوەند بەهەناسەیەکی دەمی خۆی لەناوی دەبات و بە دەرکەوتنی شکۆی هاتنەوەی کۆتایی پێ دەهێنێت. [٩] دەرکەوتنی ئەو یاخیبووە بەهۆی چالاکی شەیتان دەبێت، هەموو هێزو نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەری درۆ و دروستکراوی لەگەڵ دەبێت، [١٠] هەموو جۆرە فێڵێك بەکار دەهێنێت تا لەناوچووان بخەڵەتێنێت، چونکە ئەوان خوشەویستی ڕاستیان ڕەتکردەوە، ئەوەی ڕزگاری ئەوانی تیادایە. [١١] لەبەرئەوە خودا چەواشەی گەورەیان بۆ دەنێرێت، تا باوەڕ بە درۆ بکەن، [١٢] بەمەش تاوانبار دەکرێن ئەوانەی باوەڕ بەراستی ناکەن، بەڵکو حەز لەخراپە دەکەن.

[١٣] بەڵام تێمە ئەی برایانی خۆشەویستی خوداوەند، هەموو کاتێ دەبێ سوپاسی خودا بکەین لەپێناوتان، چونکە خودا لەسەرەتاوە تێوەی هەڵبژاردووە، تا ڕزگارتان بکات بە پاکو پیرۆزکردنی ڕۆح و باوەڕکردنی ڕاستی. [١٤] بۆ ئەمە خودا بانگی کردوون بەهۆی مزگینیمان، تاکو بەشتان هەبێ لەشکۆمەندی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [١٥] کەواتە ئەی برایان چەسپاوبن لەباوەڕ، لەسەر ئەو فێرکردنانە بڕۆن کە لەتێمە وەرتانگرتووە، گەر پێمان ووتبن یان بۆمان نووسی بن.

[١٦] باعیسای مەسیحی خوداوەندمان خۆی لەگەڵ خودای باوکمان، ئەوەی خۆشیویستینو دڵنەوایی و هیوای هەتاهەتایی بە بەرەکەت پێ بەخشین، [١٧] وورەتان بەرز بکاتەوە و بەهێزتان بکات لەهەموو قسەو کردارێکی چاك.

داوای نوێژکردن

٣ لەکۆتاییدا ئەی برایان، نوێژمان بۆ بکەن، لێرەش ووشەی خوداوەند ڕێچکەی خۆی وەرگرێ و شکۆدار بێت وەك لای ئێوە. [٢] هەروەها بمانپارێزێت لەمرۆڤی بەدو خراپ، چونکە باوەڕهێنان

بەشی هەموو کەس نییە. [٣]بەڵام خوداوەند پشتی پێ دەبەستێ، بەهێزتان دەکات‌و دەتانپارێزێ لەخراپە. [٤]بەهۆی خوداوەند باوەڕمان پێتان هەیە ئەوەی ڕامانسپاردوون کارتان پێ‌دەکەن. [٥]با خوداوەند خۆشەویستی خوداو ئارام‌گرتنی مەسیحتان بخاتە دڵ.

ئاگاداری بۆ تەمبەڵەکان

[٦]ئەی برایان بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان فەرمانتان پێ دەدەین، دووربکەونەوە لەو خوشکو برایانەی بەتەمبەڵی دەژین، بەپێچەوانەی ئەو فێرکردنانەی لەتێمە وەریان‌گرتووە. [٧]تێوە باش دەزانن چۆن دەبێ تێمە بکەن بەنموونە بۆ خۆتان، چونکە تێمە تەمبەڵ نەبووین [٨]هیچ ناتێکمان بەخۆڕایی لای کەس نەخواردووە، بەڵکو شەو و ڕۆژ ڕەنجماندا‌وەو ماندووبووین تا نەبین بەقورسایی بەسەر کەستان. [٩]ئەمەش ئەوە ناگەیەنێ مافی ئەومان نییە، بەڵکو بۆ ئەوەی خۆمان بکەین بەنموونە بۆتان تا لەسەر ڕێگای تێمە بڕۆن. [١٠]کاتێ لەناوتان بووین ئەم ڕاسپاردەیەمان پێتان‌داوە: (ئەوەی کار نەکات ناخوات.)

[١١]چونکە بیستوومانە هەندێك لەناوتان بەتەمبەڵی دەژین‌و هیچ کارێك ناکەن، دەست لەکاروباری خەڵکی وەردەدەن. [١٢]ئەوانە بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەند فەرمانیان پێ دەدەین‌و ئاگاداریان دەکەینەوە، بەیێدەنگی کار بکەن‌و نانی خۆیان پەیدا بکەن. [١٣]جا ئەی برایان ماندوو مەبن لەکاری چاکە.

[١٤]گەر یەکێك لەناوتان گوێڕایەڵ نەبوو بۆ ئەو ووشانەی لەم نامەیە دایە، ئاگاداری بن‌و پەیوەندی لەگەڵ مەبەستن تا شەرمەزار بێت. [١٥]بەڵام وەك دوژمن سەیری مەکەن، بەڵکو ڕێی نیشان‌بدەن‌و ئاگاداری بکەنەوە وەك برایەك.

سڵاوی کۆتایی

[١٦]تێستا داوا لەخوداوەندی ئاشتی دەکەم لەهەموو کات‌و بارودۆخێك ئاشتی خۆی ببەخشێ پێتان. خوداوەند لەگەڵ هەموتان بێت.

[١٧]من پۆڵسم ئەم سڵاۆانە بەخەتی خۆم دەنووسم، ئەمەش نیشانەیەکی دیارە، لەهەموو نامەیەکی من دەربڕەخات نووسینی منە.
[١٨]بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵ هەموواتان بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

تیمۆساوس لە لەسترە لەدایکبووە کە کەوتۆتە وولاتی لیقۆنەی ئاسیای بچووک، لەدایکێکی جوولەکەو باوکێکی یۆنانی. کاتێ پۆڵس گەڕایەوە لەسترە تیمۆساوسی کردە هاوڕێو یارمەتیدەری خۆی، کە بینی باوەڕدارەکانی ئەوێ بەچاکە باسی دەکەن.

نامەی یەکەمی پۆڵس بۆ تیمۆساوس پێش هەموو شتێك ئاگادارکردنەوەیە لەبڵاوبوونەوەی فێرکردنی چەواشە لەتیوان باوەڕداران. هەروەها ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی جیاجیای پۆڵسی تیادایە بۆ تیمۆساوس دەربارەی بەباشی بەڕێوەبردنی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس و ئەو مەرجانەی پێویستە لەچاودێران و خزمەتکاران بێ. هەروەها ئەو ئەرکانەی دەکەوێتە ئەستۆی تیمۆساوس سەبارەت بەباوەڕداران.

١ لەپۆڵسەوە نێراوی عیسای مەسیح بەفەرمانی خودای ڕزگارکەرمانو عیسای مەسیح کە هیوامانە، [٢]بۆ تیمۆساوس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لەباوەڕ. با بەرەکەتو بەزەیی و ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەند لەگەڵت بێت.

مەترسی فێرکردنی خراپ

[٣]کاتێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیا چووم، داوام لێکردی لەشاری ئەفەسۆس بمێنیتەوە، تا لەوێ ئەوانە ڕاسپێری کە خەڵکی فێری فێرکردنێك دەکەن لەگەڵ فێرکردنی تیمە ناگونجێت و [٤]گوێنەدەن بەشتی ئەفسانەو باسی ڕەچەڵەك کە کۆتایی نییە، چونکە ئەو شتانە دەیێتە هۆی دەمەقاڵێو ناکۆکی، نایەڵێ خواستی خودا پێش‌بکەوێت ئەوەی لەباوەڕە. [٥]مەبەستی ئەم ڕاسپاردەیە خۆشەویستییە لەدڵێکی پاك و ویژدانێکی چاك و باوەڕێکی بێ دووڕوویی هەڵقوواڵ بێ. [٦]هەندێ کەس ڕوویان وەرگێڕاوە لەم شتانە، لایان باشترە ڕووبکەنە قسەی هیچو پووچ، [٧]ئەوانە دەیانەوێ ببن بە مامۆستای شەریعەت، هەرچەندە ئەوەی دەیڵێنو بڕیاری بۆ دەدەن تێناگەن.

[٨]ئیمە دەزانین شەریعەت خۆی شتێکی چاکە، گەر یەکێك بەڕاستی وەك شەریعەت بەکاری بهێنێت و [٩]بزانێ شەریعەت بۆ مرۆڤی ڕاستودروست دانەنراوە، بەڵکو بۆ بەدکاران و یاخیبووان، خودانەناسان و گوناهباران، پیس و گلاوەکان، دایکوباوك کوژان، خوێن ڕێژەکان، [١٠]بۆ داوێنپیسان و هەتیوبازان، ڕفێنەری خەڵکی، درۆزن و سوێندخۆرانی بەدرۆ، ئەوانەی دژی فێرکردنی ڕاستن، [١١]ئەوەی لەگەڵ مزگینی شکۆداری خودای پیرۆز ڕێك دەکەوێ، ئەوەی خودا بە متمانە پێی بەخشیووم.

سوپاسکردن بۆ بەزەیی خودا

[١٢]سوپاسی عیسای مەسیحی خوداوەندمان دەکەم کە هێزی پێم بەخشیوومو کردوومی بەجێگەی بڕوای خۆی، دەستنیشانی کردم بۆ خزمەت کردنی. [١٣]هەرچەندە جاران کفرم بەرامبەر کردوومو چەوساندومەمو جنێوم پێداوە. بەڵام بەزەیی پێمهاتەوە، چونکە بە نەزانی و بێ باوەڕی ئەو کارانەم کردبوو، [١٤]لەگەڵ ئەوەش خوداوەند بەرەکەتی خۆی بەسەرمدا ڕژاند لەگەڵ باوەڕو خۆشەویستی ئەوەی لەعیسای مەسیحدایە.

[١٥]بێگومان ئەم قسەیە ڕاستەو شایانی قبوولکردنە: (عیسای مەسیح هاتووە بۆ جیهان بۆ ڕزگارکردنی گوناهباران)، کە من یەکەمیانم. [١٦]هەر لەبەرئەوە بوو خودا بەزەیی پێمداهاتەوە، تا یەکەمجار لەمن دەرکەوێ عیسای مەسیح چەند ئارامی گرتوو، هەروەها من بکات بە نموونەیەك بۆ ئەوانەی باوەڕی پێدەهێنن بۆ بەدەستهێنانی ژیانی هەتاهەتایی. [١٧]بۆ پادشای زەمانەکان، نەفەوتاو و نەبینراوە، خودای تاکو تەنیا، ڕێزدارو شکۆدار بێت تاهەتایە! ئامین.

[١٨]کوڕم تیمۆساوس، ئەم ڕاسپاردانەت پێدەسپێرم، بەپێی ئەو پێشبینیانەی لەزووموە دەربارەی تۆ ووتراوە، تاوەکو بەهۆی بەدواچوونی ئەوانەوە بتوانی باش تێبکۆشی لە جەنگی ڕۆحیدا، [١٩]ئەمەش بە باوەڕی بەهێزو ویژدانی چاك دەبێت کە هەندێکیان ڕەتیان کردۆتەوە، بەمەش

کەشتی باوەڕیان تێکشکا. [٢٠]لەوانە هیمینایۆس و ئەسکەندەر، جا ئەوانم دایە دەستی شەیتان، تا هۆشیان بەخۆیان بێتەوە و کفر نەکەن.

نوێژکردن بە کۆمەڵ

٢ لەپێش هەموو شتێك داوا دەکەم، داخوازی بەکوڵتان بەرزبکەنەوە بۆ لای خوداو نوێژی بۆ بکەن و لێی پارێنەوە و سوپاسی بکەن بۆ هەموو خەڵکی، [٢]هەروەها بۆ پادشاو دەسەلاتدارەکان، تا بە هێمنی و ئاشتی بژین بە خوداترسی و ڕێزەوە. [٣]ئەمش شتێکی چاکو پەسەندکراوە لای خودای ڕزگارکەرمان، [٤]ئەوەی دەیەوێ هەموو خەڵکی ڕزگاریان بێتو بۆ ڕاستی ناسین بێن. [٥]چونکە هەر یەك خودا هەیە و یەك پەیوەندیی‌ڕێکخەر هەیە لەنێوان خوداو مرۆڤدا، ئەویش عیسای مەسیحی مرۆڤە. [٦]ئەوەی خۆی بەخت‌کرد وەك کەفارەت بۆ هەمووان، شایەتی ئەمش لەکاتی خۆی بوو، [٧]خودا منی کردووە بە مزگێنی‌دەرو تێرراوی خۆی بۆ ئەمە. من ڕاستیتان پێ دەڵێم و درۆ ناکەم، فێرکەری باوەڕو ڕاستیم بۆ گەلان.

[٨]دەمەوێ پیاوان لەهەموو شوێنێك نوێژ بکەن، دەستی پاکیان بەرزبکەنەوە بێ تووڕەیی و ناکۆکی. [٩]ژنانیش با خۆیان بە جلێك بڕازێننەوە ڕێزو ئابڕووی تیایێت، نەك خۆیان برازێننەوە بە پرچی ئەگریجەکراو و بەزێڕو مرواری و جلی گرانبەهاوە، [١٠]بەڵکو بە کرداری چاك شایانی ژنێکی لەخواترس بێت.

[١١]ژن دەبێت بە بێدەنگی و ملکەچی فێر بێت. [١٢]من ڕێگا نادەم بەژن خەڵکی فێربکات و زاڵ بێت بەسەر پیاو، بەڵکو دەبێت بێدەنگ بێت، [١٣]چونکە خودا یەکەمجار ئادەمی دروستکرد ئینجا حەوا، [١٤]هەروەها ئادەم نەبوو هەڵخەڵەتا، بەڵکو ژن بوو هەڵخەڵەتاو کەوتە گوناهەوە. [١٥]بەڵام ژن بە منداڵبوون ڕزگاری دەبێت گەر لەسەر خۆشەویستی و باوەڕو پیرۆزی و ڕەفتار جوانی بەردەوام بێت.

مەرجەکانی چاودێر

٣ ئەم ووشەیە ڕاستە: کێ بیەوێ ببێ بەچاودێر، ئەوە دەیەوێ کارێکی چاك بکات.

[٢]چاودێر دەبێ بێ کەموکوڕی بێت، یەك ژنی هەبێت، ژیرو ووریا بێت، بەئابڕوو و بەڕێز بێت، میوانداری نامۆ بکات، بتوانێ خەڵکی فێر بکات، [٣]سەرخۆش و شەڕفرۆش نەبێت، بەڵکو زمانشیرین بێت، حەزی لەناکۆکی نەبێت، چاوی لە پارە نەبێت، [٤]خێزانەکەی بەباشی بەڕێوە ببات، منداڵی ملکەچو بەڕێز بن. [٥]گەر یەکێك نەتوانێ بەباشی خێزانەکەی بەڕێوە ببات، ئیتر چۆن دەتوانێت بایەخ بەکڵێسای خودا بدات؟ [٦]چاودێر دەبێ تازە نەبێت لەباوەڕ، تا تووشی لووتبەرزی و ئەو سزایە نەبێت کە بەسەر شەیتان دراوە، [٧]دەبێت ناوبانگی باش بێت لای ئەوانەی لەدەرەوەن، تاوەکو قسەی نەیەتەسەرو بکەوێتە داوی شەیتان.

مەرجەکانی خزمەتکار

[٨]هەروەها خزمەتکاران دەبێ بەڕێز بن، دوو زمان نەبن، سەرخۆش نەبن، هەوڵی بە دەستهێنانی دەستکەوتی حەرام نەدەن، [٩]دەبێ بە ویژدانێکی پاك دەست بە نهێنی باوەڕەوە بگرن، [١٠]یەکەمجار دەبێت تاقیبکرێنەوە، کە دەرکەوت بێ کەموکوڕین، ئینجا بۆیان هەیە دەستبکەن بە کاری خۆیان وەك خزمەتکار.

[١١]هەروەها ژنەکانیشیان دەبێ بەڕێز بن، بوختانکەر نەبن، بەڵکو ژیرو ووریابن، سەرڕاستو پاك بن لەهەموو شتێك. [١٢]ئەو خزمەتکارانە تەنها دەبێ یەك ژنیان هەبێ، بەباشی مناڵو منداڵیان بەڕێوەببەن، [١٣]چونکە ئەو خزمەتکارانەی بەڕێکو پێکی بەکاری خۆیان هەڵدەستن، ناوبانگی باشو متمانەیەکی مەزن لەباوەڕیان بەعیسای مەسیح بەدەست دەهێنن.

مەزنترین نهێنی

[١٤]من هەموو ئەو شتانەم بۆ نووسیوی، هەرچەندە هیوادارم ماوەیەکی کەم خۆم پێم بۆ لات، [١٥]بەڵام گەر نەمتوانی پێم بۆ لات، خۆت دەزانی چۆن ڕەفتار دەکەیت لەماڵی خودا، واتە کۆمەڵی خودای زیندوو، کە کۆڵەکەو بناغەی ڕاستییە. [١٦]هیچ گومانی تیادا نییە، ئیمە نهێنی خواترسی ڕادەگەیێنین:

(ئەو لەشێوەی لەش دەرکەوت،

ڕۆحی پیرۆز شایەتی ڕاستییەکەیدا،
لەلایەن فریشتەکان بینرا،
لەنێو گەلان مزگێنی پێدرا،
لەجیهان باوەڕی پێکرا،
بەرزکرایەوە بۆ شکۆداری.)

فێرکەرانی دووڕوو و درۆزن

٤ ڕۆحی پیرۆز بەڕوونو ئاشکرا پێمان دەڵێ، لە کۆتایی زەمانە هەندێ کەس لەباوەڕیان هەڵدەگەڕێنەوە، شوێنی ڕۆحی چەواشەو فێرکردەکانی شەیتان دەکەون، [٢] هی ئەوانەی دووڕوو و درۆزنن، ویژدانیان داخکراوەو مردووە، [٣] ئەوانە ڕێگای ژنهێنانو شووکردن لەخەڵکی دەگرن، هەروەها جۆرەها خواردن کە خودا دروستی کردووە تا بەسوپاسەوە لەگەڵ باوەڕداران و ئەوانەی ڕاستییان ناسیووە بخورێ، ئەوانە قەدەغەی دەکەن. [٤] هەموو ئەو شتانەی خودا دروستی کردووە چاکە، هیچی خراپی تێدا نییە گەر مرۆڤ بەسوپاسەوە وەریگرێت، [٥] چونکە هەموو ئەو شتانە بەهۆی ووشەی خوداو نوێژەوە پیرۆز دەبێت.

خزمەتکاری باشی مەسیح

[٦] گەر تۆ ئەم شتانە وا بەیری خوشکو برایان بخەیتەوە، ئەوا دەبیت بەخزمەتکارێکی باشی عیسای مەسیح، لەسەر ووشەی باوەڕو فێرکردنی ڕاست دەڕۆیت، ئەوەی تۆ شوێنی کەوتووی. [٧] خۆت دووربخەوە لەخوانەناسو ئەفسانەی هیچو پووچ، خۆت ڕابهێنە لەسەر خواترسی. [٨] وەرزشی لەش بۆ هەندێ شت باشە، بەڵام خواترسی بۆ هەموو شتێك باشە، چونکە بەڵێنی ژیانی تێستاو داهاتووی تێدایە.

[٩] ئەم ووتەیە ڕاستەو شایانی قبوڵ کردنی تەواوە. [١٠] تێمە بۆ ئەوە ماندوو دەبینو تێدەکۆشین، چونکە هیوامان بە خودای زیندووە، ئەوەی ڕزگارکەری هەموو خەڵکە بەتایبەتی باوەڕداران.

[١١] بەم شتانە خەڵکی فێر بکەو ڕایانسپێرە. [١٢] ڕێگا بەکەس مەدە گاڵتە بەگەنجێتیت بکات، بەڵکو بیە بەنموونە بۆ باوەڕداران لەقسەو هەڵسوکەوت، لەخۆشەویستیو باوەڕو پاکیت. [١٣] تا کاتی هاتنم لەسەر خوێندنەوەی کتێبی پیرۆز بەردەوامبە، هەروەها لەسەر ووتاردانو فێرکردنیان.

[١٤]ئـەو بەهرەیـەی هەتـە پشـت‌گوێی مەخە، ئەوەی بە وەحی وەرت‌گرتـووە کاتێ پیران دەستیان خستە سەرت.
[١٥]بایـەخ بـەم شـتە بـدە، هـەموو توانـای خۆتی تیـادا بـەکار بهێنـە تـا پێشـکەوتنت دەربکـەوێ لەهـەموو شتێك بۆ هـەموو خـەڵکی. [١٦]بـاش ئاگـاداری خـۆت‌و فێرکردنت‌بـە، بەردەوام‌بە لەسـەر ئـەوە، چونکـە گـەر ئەمـەت‌کرد خـۆت‌و گوێگرانیشـت رزگاریان دەبێت.

شێوەی هەڵسوکەوتی باوەڕداران

٥ بەڕەقی هەڵسوکەوت لەگەڵ پیاوی بەتەمەن مەکە، بـەڵکو وەك بـاوکی خـۆت بەنـەرمونیانی ووڕەی‌بـەرز بکـەوە، لەگـەڵ گـەنجان وەك بـرای خـۆت، [٢]هـەروەها لەگـەڵ پیرژنـان وەك دایکـی خـۆت، لەگـەڵ کچان وەك خوشکی خۆت بە پاکی.

دەربارەی بێوەژنان

[٣]ڕێـز لـەو بێوەژنانـە بگـرە کـە بەڕاستی بێوەژنن. [٤]جا گـەر بێوەژنێك منداڵو وەچەی هەبێت، با فێربن یەکەم ئەرکی سەرشانیان ئەوەیە چاکە بکـەن لەگەڵ کەسوکاریانو پاداشـتی دایـك‌و باوکیـان بدەنـەوە، چونکـە ئەمـە پەسـەندکراوە لای خـودا. [٥]بێوەژنـی ڕاستەقینە ئەوەیـە کەسـی نیـە بـەخێوی بکات، هەموو هیوایەکی خودایە، شەو و ڕۆژ نوێـژی بـۆ دەکـات‌و لێی‌دەپارێتـەوە. [٦]بـەڵام ئـەو بێوەژنـەی خۆی داوەتە دەستی خۆشی ژیان، ئەوە مـردووە هەرچـەندە زینـدووش بێـت. [٧]جا ئەم شتانەیان پـێ ڕاسپێرە تـادوایی بـێ کـەموکوڕی بن. [٨]کـێ نایـەوێ بایەخ بەکـەس‌و کاری بـدات بەتایـەتی بەئەندامانی خێزانەکەی، ئـەوە بـاوەڕی ڕەتکردووەتـەوەو خراپـترە لـە بـێ باوەڕان.

[٩]بێوەژن کاتێ لە لیستەی بێوەژنـان ناوی دەنووسرێت کە بەلایەنی کەمەوە تەمەنی شەست ساڵ بێت‌و یەك مێردی هـەبوو بێـت. [١٠]ناسـراو بێـت بـەوەی کاری چاکـەی کـردووە، منداڵەکانی بەباشـی بـەخێوکردووە، میوانـداری خـەڵکی کـردووە، پێی خوشـك‌و بـرا پیرۆزەکـانی شـتووە، یارمـەتی ئێقەوماوانی داوە، بـە هـەموو کـارێکی چاك هەستاوە.

[١١]بێوەژنانی گەنج ڕەتدەکرێنـەوە

لـــەم لیســـتەیە، چونکـــە گـــەر
ئارەزووەکانیـان لەمەسـیح دووریـان
بخاتەوە، حەز دەکـەن شـوو بکەنـەوە.
[١٢]ئینجا تاوانبار دەکرێن، چونکە بەڵێنی
یەکەمیان شکاندووە. [١٣]بێجگە لەمەش
قێری بێئیشی‌و ماڵەو مـاڵگردن دەبـن،
هـــەروەها فـــێری زۆر قســـەکردن‌و
خۆخستنە ناو کاروباری خەڵک دەبـن،
باسی شـتێك دەکـەن پـەیوەندی بـەوان
نییە. [١٤]کەواتە با بێوەژنانی گەنج شـوو
بکەنەوە، تا منداڵیان ببێـت، کاروبـاری
مالـــێ خۆیـــان بەڕێوەبـــەن، ڕێگـــا
بـەدوژمن نـەدەن قســەیان پێبڵێـن.
[١٥]ئەمـــەش بەڕاســـتی لەبەرئـــەوەی
هـەندێکیان لـــەڕێ دەرچـــوون‌و دوای
شەیتان کەوتوون.
[١٦]گـەر یـەکێك لەکەســـوکاری
بـاوەڕداران بێـوەژن بـــوو، پێویســـتە
لەسەریان یارمەتیبدەن، تا نەبێت بـەبار
بەسەر کۆمەڵی باوەڕداران بـۆ ئـەوەی
کۆمەڵە بتوانێ یارمەتی ئەوانە بدات کە
بەڕاستی بێوەژنن.

پیرانی کۆمەڵە

[١٧]ئـــەو پیرانـــەی بەباشـــی
بەڕێوەبەرایەتی دەکەن، شایانی ڕێزێکی
زۆرن، بە تایبەتی ئەوانەی ماندوو دەبـن
لەووشـەو فێرکردن. [١٨]چونکە کتێبـی
پیرۆز دەڵێ: {دەمی گا لـەکاتی ئـاڵیك
خـواردن مـــەگرە}، هـــەروەها دەڵـــێ:
{کرێکـار مـافی کرێـی خـۆی هەیـە.}
[١٩]ڕازی مەبـە بەشـکاتێك دژی پـیران
بکرێـت، تـەنها مەگـەر دوو یـان سـێ
کەس شایەتی بـۆ ئـەوە بـدەن. [٢٠]گـەر
دەرکەوت ئەو کەسە بەڕاسـتی هەڵـەی
کـــردووە، لەبـــەردەم هـــەمووان
سەرزەنشتی بکـە، تـا ئـەوانی دیکـە
بترسن.
[٢١]داوات لـــێدەکەم لەبـــەردەم
خـوداو عیســای مەسـیح‌و فریشـتە
هەڵبژێراوەکانی، لەسەر ئـەم ڕاسپاردانە
بڕۆیـت، بـێ جیـاوازی‌و لایـەنگیری،
لەهەر شتێك کە دەیکەیت.
[٢٢]بەپەلە دەست مەخە سەر کـەس،
بەشـداری لـەگوناهی خـەڵکی دیکـە
مەکە، خۆت بەپاکی ڕابگرە.
[٢٣]لەمەولا تەنها ئاو مەخۆوە، بەڵکو
تـۆزێ شـەرابیش لەبـەر گـەدەو ئـەو
نەخۆشیە زۆرانەی هەتە.
[٢٤]هـــەندێ کـــەس پێـــش ڕۆژی
لـــێپرسینەوە گوناهـــەکانیان ئاشـــکرایە
بـەرەو حوکـمدان دەڕوات، هـەندێکی

دیکه گوناهه‌کانیان دواتر دەردەکەوێ.
[٢٥]بەهەمان شێوه کرداری چاکیش ئاشکرا دەبێ، تەنانەت ئەوانەی ئاشکراش نین ناتوانرێ بەشاراوەیی بمێنێتەوه.

مەسەلەی کۆیله

٦ با هەموو ئەوانەی لەژێر نیری کۆیلایەتین، ئەوپەڕی ڕێز لەگەورەکانیان بگرن، تا قسەی خراپ نەخرێتە پاڵ ناوی خوداو فێرکردنەکەی. [٢]ئەوانەی گەورەکانیان باوەڕدارە نابێ بەسووکی سەیریان بکەن، چونکە بران لەباوەڕ، بەڵکو بەپێچەوانەوه دەبێ بەملکەچی خزمەتیان بکەن، چونکە ئەوانەی خزمەتیان دەکەن باوەڕدارو خۆشەویستن. جا هەمووان فێری ئەم شتانە بکەو ئاگاداریان بکەوه.

خۆشەویستی پارە

[٣]گەر یەکێك فێرکردنیکی تری فێرکرد کە نەگونجێت لەگەڵ ووشەی ڕاستی عیسای مەسیحی خوداوەندمانو لەگەڵ ئەو فێرکردنەی لەسەر خوداترسی وەستاوه. [٤]ئەوه یەکێکە لووتبەرزی کوێری کردووەو هیچ شتێك تێناگات، حەز لەشەڕەقسەو دەمدەمانێ دەکات کە دەبێتە هۆی چاوپیسی، ململانێ، جنێو، بیری خراپو [٥]جۆرەها ناکۆکی، ئەمانەش ئەو کەسانە دەیکەن کە بیریان خراپ بووەو ڕاستییان وونکردووه، خواترسی بەبازرگانی دادەنێن.

[٦]ڕاستە خواترسی گەر بەقەناعەتەوه بێت قازانجێکی گەورەیە، [٧]چونکە هیچمان نەهێناوە بۆ جیهان، ئاشکرایە ناتوانین هیچیشی لێببەینە دەرەوه. [٨]جا گەر خواردنو بەرگمان هەبوو با پێی ڕازیبین. [٩]بەڵام ئەوانەی حەز دەکەن دەوڵەمەند بن، دەکەونە تاقیکردنەوەو داو، هەروەها دەکەونە زۆر ئارەزووی کوێرانەی زیانبەخش کەوا دەکات مرۆڤ تێبکەوێت و لەناوبچێ. [١٠]چونکە خۆشەویستی پارە سەرچاوەی هەموو خراپەیەکە، گەر خەڵکی بەدوایدا بگەڕێن وونبوون لەباوەڕیانو خۆیان تووشی ئازارێکی زۆر دەکەن.

تێکۆشانی باوەڕ

[١١]بەڵام تۆ، ئەی پیاوی خودا لەم شتانە دووربکەوە، شوێنی ڕاستودروستیو لەخواترسیو باوەڕ، خۆشەویستیو ئارامگرتنو زمان شیرینی بکەوە. [١٢]تێکۆشاتێکی باش تێبکۆشە لەباوەڕدا، دەست بەژیانی هەتاهەتاییەوە بگرە، ئەوەی خودا بانگی کردووی بۆی، کاتێ زۆر باش دانتپیاناوە لەبەردەم شایەتی زۆر. [١٣]ڕاتدەسپێرم لەبەردەم ئەو خودایەی ژیان بە هەمووان دەدات‌و لەبەردەم عیسای مەسیح، ئەوەی باشترین شایەتیدا لەلای پیلاتۆسی پونتی، [١٤]کەوا لەسەر ئەو ڕاسپاردانە بڕۆیت بەپاکیو بێکەموکوڕی هەتا ڕۆژی دەرکەوتنی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [١٥]ئەوەی خودا لەکاتی دیاریکراو دەریدەخات، پیرۆزو تاقە سەرۆک، پادشای پادشایان، گەورەی گەورەکان، [١٦]تەنها ئەو نەمرە، لەڕووناکی نیشتەجێیەو کەس لێی نزیک نایێتەوە، ئەوەی کەس نەیبینیوەو ناتوانێ ببینێت، بۆ ئەوە ڕێزو توانای هەتاهەتایی! ئامین.

[١٧]دەوڵەمەندەکانی ئەم جیهانە ڕاسپێرە لووتبەرز نەبنو هیوایان بەسامانی لەناوچوو نەبێت، بەڵکو بەخودا کە هەموو شتێکمان بەتیروپڕی دەداتێ هەتا خۆشی لێببینین. [١٨]با چاکە بکەنو لەکاری چاکە دەوڵەمەند بن، لەبەخشین دڵفراوان بن، ئامادەبن بەشی خەڵکیتر لەسامانیان بدەن، [١٩]بەم شێوەیە گەنجینەو بناغەیەکی چاك بۆ دواڕۆژ دادەنێنو ژیانی ڕاستەقینە بەدەست دەهێنن.

[٢٠]تیمۆساوسی خۆشەویست، بەباشی پارێزگاری ئەو شتە بکە کە خودا داویەتی پێت، خۆت دووربخەوە لەهەموو ووتەیەکی هیچو پووچو لەو ووتە بێکەڵکانەی خەڵکی ناویاننناوە زانست، [٢١]جا هەندێك هەن باوەڕیان لەدەستچووە، چونکە دوای ئەو زانستە کەوتوون.

بەرەکەتتان لەگەڵ بێت.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی تایبەتی پۆڵسی تێدایە بۆ تیمۆساوس، مەبەستە سەرەکیەکەی ئەوەیە، پێویستە پارێزگاری لەپەیامی مزگێنیی بکات، وەک چۆن خۆی پارێزگاری کردووە. پۆڵس تیمۆساوسی یارمەتیدەری هاندەدا بۆ ئەوەی بەئەرکی خۆی هەستێ وەک مامۆستاو مزگێنیدەر سەرەڕای ئازارو ناخۆشی زۆر، هەروەها ئاگاداری دەکاتەوە لەمەترسی مامۆستا درۆزنەکانو بیروڕا تاریکەو خراپەکانیان، چونکە ئەوەی گوێیان لێبگرێ ژیانی تێکدەچێ.

لەهەموو ئەمانەشدا پۆڵس ئەوە بەیادی تیمۆساوس دەهێنێتەوە کە ژیانی چۆن بووەو چۆن ئەو نموونەی باوەڕو ئارامگرتنو خۆشەویستیو چالاکیو بەرگەگرتن بووە لەئازاری چەوسانەوە، چونکە بەهۆی ڕۆحی پیرۆز دەیزانی کاتی ئەوە هاتووە بچێتە لای خودای خۆی، بۆیە ئەم شتانە وەک دوا ڕاسپاردە، دەیهێنایەوە یادی.

١ لەپۆڵسەوە ئەوەی لەسەر خواستی خودا نێرراوی عیسای مەسیحە لەپێناوی بەڵێنی ژیان کە لەعیسای مەسیح دایە، [٢]بۆ کوڕی خۆشەویستم تیمۆساوس، بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵت بێ.

هاندان بۆ ئازار چەشتن

[٣]سوپاسی خودا دەکەم ئەوەی بەویژدانێکی پاک دەیپەرستم هەروەک باپیرانم پەرستوویانە، کاتێ بە شەو و ڕۆژ لەنوێژەکانم یادت دەکەم، [٤]کاتێ یادی فرمێسکەکانت دەکەمەوە زیاتر ئارەزووی بینینت دەکەم تا دڵخۆش‌بم. [٥]هەروەها یادی باوەڕی ڕاستت دەکەم، ئەوەی یەکەمجار لەدڵی لوئیسی دایەگەورەتو ئەفنیکی دایکت بوو، من دڵنیام لەدڵی تۆشدایە. [٦]لەبەرئەوە ئەو بەهرەیەی خودا کە تیاتدایە بەیرت دەهێنمەوە هەڵیگیرسێنی، ئەوەی وەرتگرت کاتێ دەستم خستە سەرت. [٧]چونکە خودا ڕۆحی ترسی بەتێمە نەداوە، بەڵکو ڕۆحی هێزو خوشەویستیو خۆڕاگری.

[٨]بۆیە شەرمت بەوە نەبێ شایەتی بۆ خوداوەندمان بدەیت، هەروەها شەرمت بەمن نەبێ کە ئێستا لەپێناوی ئەودا بەندکراوم، بەڵکو بەشداری ئازار بکە بۆ مزگینی، لەوەش پشت بەهێزی خودا بەستە. [٩]ئەوەی ڕزگاری کردین و بانگی کردین بەبانگەوازێکی پیرۆز، ئەمەش بەهۆی کردارمان نەبوو، بەڵکو ئەوە خواستو بەرەکەتی خودایە بۆ ئێمە کە لەسەرەتاوە بەهۆی عیسای مەسیحەوە داویەتی پێمان، [١٠]ئێستا ئاشکرا بوو بەدەرکەوتنی عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمان، ئەوەی مردنی لەناوبردو ڕووناکی خستە سەر ژیانو نەمری بەهۆی مزگینیەوە، [١١]ئەو مزگینییەی من بۆی بووم بە ووتاردەرو نێڕراو و مامۆستا. [١٢]لەپێناوی ئەوە ئێستا ئەم ئازارانە دەچێژم، بەڵام شەرمی پێوە ناکەم، چونکە دەزانم باوەڕم بەکێ هەیە، دڵنیام خودا دەتوانێ پارێزگاری ئەو شتەم بۆ بکات کەوا بۆی داناوم تا ئەو ڕۆژە.

ئەوەی لات دانراوە بپارێزە

[١٣]دەست بەو ووشە ڕاستانە بگرە کە لەمنەوە بیستووتە، بەو باوەڕو خۆشەویستیەی لەعیسای مەسیح دایە. [١٤]ئەو شتە چاکەی لای تۆ دانراوە، پارێزگاری بکە بەڕۆحی پیرۆز کە لەئێمە دایە.

[١٥]تۆ دەزانی هەموو ئەوانەی لەناوچەی ئاسیان وازیان لێ هێنام، لەوانە فیجلۆسو هرمۆجینیس.

[١٦]خودا بەزەیی بنەخێزانی ئونیسیفورس بێتەوە، چونکە زۆرجار ووڕەی بەرزکردومەوە یارمەتیداوم، شەرمی نەکردووە بە کۆتو زنجیرم. [١٧]بەڵکو کاتێ هات بۆ ڕۆما زۆر بەدوامدا گەڕا تا منی دۆزیەوە. [١٨]داواکارم لەڕۆژی لێپرسینەوە خوداوەند بەزەیی پیابێتەوە، تۆ باش دەزانیت کاتێ لەئەفەسۆس بووم ئەو چەند خزمەتی کردم.

بەشداری ئازار بکە

٢ تۆ ئەی کوڕی خۆم، بەهێزبە بەو بەرەکەتەی لەعیسای مەسیحدایە. [٢]هەروەها ئەوەی لەمنەوە بیستووتە لەبەردەم چەندەها شایەت، بیدە بەو کەسانەی پشتیان پێدەبەستریو توانای ئەوەیان هەیە

خەڵکی‌تر قێر بکەن. [٣]بەشداری ئازار
بکە وەك سەربازێکی چاك بۆ عیسای
مەسیح. [٤]سەربازێك بیەوێ
سەرۆکەکەی ڕازی بکات، خۆی
خەریك ناکات بەکاروباری ژیانی
ڕۆژانە. [٥]یاریزان هەرگیز پاداشتی
سەرکەوتن وەرناگرێ گەر پێشبڕکێ
بەگوێرەی یاسای یاریەکە نەیێت.
[٦]هەروەها ئەو جوتیارەی ماندوو
دەبێ یەکەم کەس بێت بەشی
خۆی وەرگرێ لە بەروبووم‌دا.
[٧]بیرکەوە لەوەی دەیڵێم، خوداوەند
یارمەتیت دەدات لەهەموو شتێك
تێبگەیت.

[٨]یادی عیسای مەسیح بکە، ئەوەی
لەتیو مردووان هەستایەوە، لەنەوەی
داود بوو بەگوێرەی مزگینی من،
[٩]ئەوەی لەپێناوی‌دا ئازار دەچێژم
کۆت‌کراوم وەك تاوانبارێك، بەڵام
ووشەی خودا بەزنجیر نابەسترێتەوە.
[١٠]لەبەرئەوە بەرگەی هەموو شتێك
دەگرم، لەپێناوی ئەوانەی خودا
هەڵبژاردن، تا ئەوانیش ڕزگاری‌و
شکۆمەندی هەتاهەتایی بەدەستبهێنن
کە بەهۆی عیسای مەسیحە.
[١١]ئەمە بەدڵنیایی ڕاستە:

(گەر لەگەڵ مەسیح بمرین،
لەگەڵ ئەو دەژین،
[١٢]گەر لەپێناوی‌دا دانبگرین،
لەگەڵی فەرمانڕەوایی دەکەین،
گەر تێمە نکۆڵی لێبکەین،
ئەویش نکۆڵیمان لێدەکات،
[١٣]گەر تێمە دڵسۆز نەبین،
ئەو بەدڵسۆزی دەمێنێتەوە،
چونکە ناتوانێ نکۆڵی لەخۆی
بکات.)

ئیشکەری ووشەی ڕاست

[١٤]ئەم شتانەیان بیربخەوەو
لەشەڕەقسە ئاگاداریان بکەوە لەبەردەم
خودا، چونکە ئەمە هیچ سوودێکی نییە
جگە لەسەر لێکدانی ئەوانە نەیێت
کە گوێیی بۆ دەگرن. [١٥]هەوڵبدە
ڕەزامەندی خودا بەدەستبهێنیت،
ببیت بەئیشکەرێك کەوا شتێك ناکات
جێی شەرم بێت‌و ووشەی ڕاستی
بەڕاستی ڕوون بکەیتەوە. [١٦]خۆت
دووربخەوە لەقسەی هیچ‌و پووچی
هەندێ کەس، ئەوەی زیاتر خەڵکی
لەخودا دووردەخاتەوە، [١٧]ئەوانە
ووشەکانیان دەوروبەرەی دەخوات
وەك نەخۆشیەکی کوشندە، مەبەستم

لـەهیمینایۆس و فیلیتۆسـە، [١٨] ئەوانـە لـەڕێگای ڕاست دەرچـوون و دەڵێـن هەستانەوە ڕوویـداوە، بـەم شـێوەیە باوەڕی هـەندێ کەسـیان تێکـداوە. [١٩] بەڵام ئەو بناغە بەهێزەی خودا داینـاوە بەتـەوی دەمێنێتـەوە، لـەم مـۆرەی لەسـەرە: {خوداوەنـد ئەوانـەی هـی خۆیەتی دەیانناسێت.} و (ئەوەی ناوی خوداوەنـد بهێنێـت، دەبـێ لـە گونـاە دوور بکەوێتەوە.)

[٢٠] لـەماڵێکی گـەورەدا هـەر جـامی زێـڕو زیـوی تێـدا نیـە، بـەڵکو جـامی تەختـەو لـەقوڕ دروسـت کراویـش، هەندێکیان بۆ ڕێزلێنـانن ئـەوانی تر بـۆ کاروبـاری ئاسـایین. [٢١] جـا ئەگـەر یەکێک خۆی پاک کردەوە لەهەموو ئـەو خراپانـەی، ئـەوا دەبێـت بـەجامێک بـۆ ڕێزلێنـان، پـیرۆزو سوودبەخشـە بـۆ خاوەنەکـەی، ئامادەیـە بـۆ هـەموو کارێکی چاک.

[٢٢] لـەئارەزووەکانی گـەنجێتی دوور بکەوە، بەدوای ڕاستودروستی و باوەڕو خۆشەویستی و ئاشتی بگـەڕێ لەگەڵ ئەوانەی بەدڵێکی پاک خوداوەند بانگدەکـەن. [٢٣] لـەگفتوگۆی هیـچو پووچ دوور بکەونەوە، تۆ دەزانـی ئـەوە دەبێتە هۆی شەڕو ناکۆکی. [٢٤] بـەندەی خوداوەند نابێ شەڕفرۆش بێت، بـەڵکو دەبـێ بەبـەزەیی و زمـان شـیرین بێـت لەگـەڵ هـەموواندا، توانـای فـێرکردنی هـەبێ، لـەکاتی تەنگانـە دان بەخۆیدا بگرێ. [٢٥] ئەوانەی بەربـەرەکانی دەکەن بەنەرمو نیانی ڕاستیان بکاتـەوە، لەوانەیە خودا بەرمو تۆبەکردنو ناسینی ڕاستیان ببـات، [٢٦] تـا هۆشـیانبێتەوە بـەخۆیانو لـەداوی شـەیتان ڕابکـەن، ئەوەی بەندیکردوون تا خواستی ئـەو جێبەجێ بکەن.

نیشانەکانی ڕۆژانی دوایی

٣ شـتێکیتر هەیـە بیزانـە، کاتێکی نـاخۆش و خـراپ دێـت لـەڕۆژانی دوایـدا، [٢] خـەڵکی خۆیـان خـۆشدەوێ، پارەیـان خۆشدەوێ، لووتبەرز دەبن، شانازی بـەخۆیان دەکـەن، جنێـودەدەن، گوێڕایەڵی دایک و باوک نـابن، هیچیان لەبەرچاو نـابێت، گـلاوّن، [٣] بێبـەزەیی دەبـن، لەیـەکتر خۆشنـابن، قسـە دروسـت دەکـەن، بـەڕەڵا دەبـن، درندەن، حەز لەچاکە ناکـەن، [٤] ئەوانـە ناپـاکن، سـەرەڕۆن، لووتبـەرزی

کوڵری کردوون، ڕابواردنیان بەلاوە باشترە لەخۆشەویستی خودا، [٥]بەڕواڵەت لەخواترس دیارن، بەڵام هێزو نیاوەڕۆکی خواترسی ڕەتدەکەنەوە، جا لەو کەسانە دوور بکەونەوە.

[٦]تەنانەت هەندێك لەوانە دەگەڕێن بەمالاندا، هەوڵدەدەن ئەو ژنە لاوازو گوناهبارانە بخەڵەتێنن کە شوێنی هەموو جۆرە ئارەزوویەکی خراپ کەوتوونو [٧]هەمیشە گوێ بۆ فێرکردن دەگرن، بەڵام هەرگیز ناتوانن بەتەواوی ڕێگای ڕاستی بناسن! [٨]هەروەك یەنیسو یەمبریسی [جادوگەران] بەربەرەکانی موسایان کرد، هەروەها ئەوانەش بەربەرەکانی ڕاستی دەکەن، ئەو کەسانە مێشکیان تێکچووەو لەلایەن باوەڕەوە ڕەتکراونەتەوە. [٩]جا ئەوانە زیاتر پێش ناکەون، چونکە بێمێشکییان بۆ هەموو کەسێك دەردەکەوێ، هەروەك بێمێشکی یەنیسو یەمبریس دەرکەوت.

لەسەر باوەڕت بمێنەوە

[١٠]بەڵام تۆ، هەموو شتێك دەزانی دەربارەی: فێرکردنم، هەڵسوکەوتم، ئامانجم لەژیان، باوەڕم، دان بەخۆگرتنم، خۆشەویستیم، چەسپاویم، [١١]چەوسانەوەمو ئازارم، هەروەها ئەو شتانەی لەشاری ئەنتاکیاو ئیقونیەو لەستەرە بەسەرم هات، ئەو چەوسانەوەی بەرگەیم گرت، بەڵام خوداوەند لە هەموویان ڕزگاری کردم. [١٢]هەموو ئەوانەی دەیانەوێ بە لەخواترسی بژین لەعیسای مەسیح، دەچەوسێنەوە. [١٣]بەڵام خراپەکارو فێڵبازەکان بەرەو خراپتر دەڕۆن، خەڵکی دیکە هەڵدەخەڵەتێنن و کەسانی دیکەش ئەوان هەڵدەخەڵەتێنن! [١٤]بەڵام تۆ، بەردەوامبە لەسەر ئەوەی فێریبوویتو بێ گومان بووی و زانیت لەسەردەستی کێ فێربوویت. [١٥]تۆ لەمندالیەوە کتێبی پیرۆز دەناسیت، ئەوەی دانایت دەداتێ بۆ ڕزگاری بەهۆی باوەڕ بەعیسای مەسیح. [١٦]هەموو کتێبی پیرۆز بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێرکردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێکردن، هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ ڕاستودروستی، [١٧]تاوەکو مرۆڤی خودا ئامادەیێت بۆ هەموو کردارێکی باش.

ووشەی خودا ڕابگەینە

٤ لەبەردەم خوداو عیسای مەسیحی خوداوەند، ئەوەی حوکم بەسەر زیندووانو مردووان دەدات، لە کاتی گەڕانەوەی پادشاهێتیەکەی، داوات لێدەکەم: [٢]ووشەی خودا ڕابگەێنە، خۆتی بۆ تەرخان بکە لەکاتی باش و خراپ، خەڵکی ڕاستەڕێ بکە، سەرزەنشت بکە، ووڕەیان بەرزبکەوە بەئارامگرتنو فێرکردن. [٣]چونکە کاتێك دێت خەڵکی نایانەوێ هیچ دەربارەی فێرکردنی ڕاست بزانن، بەڵکو بەپێی ئارەزووی تایەتی خۆیان مامۆستایەك هەڵدەبژێرن کەوا بەشێوەیەك لەگەڵیان بدوێ ئەوان حەز بکەن گوێی لێ بگرن. [٤]ئەوانە نایانەوێ ڕاستی ببیستن، چەواشە دەبن بەئەفسانەو شتی هیچو پووچ. [٥]بەڵام تۆ، لە هەموو شتێك ووریابە، لەئازاردا دانبگرە، بەکاری مزگێنیدەر هەستە، بەکاری خۆت هەستە بەتەواوی.

[٦]لەبارەی من، کاتی ئەوە هاتووە ژیانم بکەم بە قوربانی، کاتی کۆچکردنم نزیکبووەتەوە. [٧]تێکۆشانیکی باش تێکۆشاوم، قوناغی خۆم بڕیوە، پارێزگاری باوەڕم کردووە. [٨]ئێستا تاجی ڕاستودروستی چاوەڕێم دەکات، ئەوەی خوداوەند کە دادوەری ڕاستودروستە لەو ڕۆژە دەمداتێ، ئەمەش تەنها بۆ من نییە، بەڵکو بۆ هەموو ئەوانەیە کە بەدڵ ئارەزووی هاتنەوەی دەکەن.

دوا ڕاسپاردە

[٩]هەوڵ بدە بەخێرایی بۆ لام بێیت، [١٠]چونکە دیماس لەبەر خۆشەویستی ئەم جیهانە منی بەجێهێشتو بۆ شاری تەسالۆنیکی ڕۆیشت، کریسکیسیش بۆ ناوچەی غەلاتیە ڕۆیشتو تیتۆسیش بۆ دلماتیە. [١١]لە لۆقا زیاتر کەسی ترم لا نییە. بڕۆ بۆ لای مەرقۆس و لەگەڵ خۆت بیهێنە، چونکە زۆر سوودی لێوەردەگرم لەخزمەتکردن. [١٢]تیخیکۆسم ناردووە بۆ ئەفەسۆس. [١٣]کاتێ هاتی لەگەڵ خۆت عەباکەم بۆ بهێنە، ئەوەی لەشاری تروادا لای کارپۆس بەجێم هێشتووە، هەروەها پەرتووکەکانم بەتایەتی ئەو دەستخەتانەی لەسەر چەرم نووسراون.

[١٤]ئەسکەندەری مسگەر زۆر خراپەی بەرامبەر کردم، خوداوەند تۆڵەی لێدەکاتەوە لەسەر ئەو کارانەی. [١٥]تۆش خۆت لێی بپارێزە، چونکە زۆر بەتوندی بەرهەڵستی قسەکانمانی کرد.

[١٦]کاتێ یەکەمجار بەرگریم لەخۆم کرد کەس لەگەڵم نەهات، بەڵکو هەموویان بەجێیانهێشتم، خودا لەسەر ئەمە بیانبەخشێت. [١٧]بەڵام خوداوەند لەگەڵم بوو بەهێزی کردم، بەمەش توانیم مزگینی ڕابگەیەنم تا هەموو گەلان ببیستن، ئەوە بوو ڕزگاری کردم لە دەمی شێر، [١٨]هەر خوداوەندیش ڕزگارم دەکات لە هەموو خراپەیەکێو دەمپارێزێت بۆ پادشاهێتی ئاسمانی خۆی. بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە! ئامین.

[١٩]سلاۆ لە پریسکلاو ئەکیلاو خێزانی ئۆنیسیفورس بکە. [٢٠]ئەراستۆس لەکۆرنسۆس مایەوە، بەڵام تروفیمۆس بەنەخۆشی لەشاری میلیتس بەجێمهێشت. [٢١]خێرابە لەهاتن پێش ئەوەی زستان بێت. ئوپولۆس و پودیس و لینۆس و کلودیا و هەموو خوشکێو برایانی ئێرە سلاۆت لێدەکەن.

[٢٢]خوداوەند لەگەڵ ڕۆحت بێتو بەرەکەت لەگەڵ هەموتان بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس

تیتۆس پیاوێکی ڕۆنانی بوو، پۆڵس هێنایە باوەڕو کردی بەهاوڕێو یارمەتیدەری خۆی. نامەکەی پۆڵس بۆ تیتۆس ڕوون کردنەوەی ئەو کارەیە کە پۆڵس بۆ تیتۆسی بەجێهێشت، ئەویش ڕێکخستنی کۆمەڵی باوەڕدارانە لەکریت. ئەم نامەیە سێ شتی تیادایە:

١-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەو مەرجانەی پێویستە لەپیرانی کۆمەڵی باوەڕداران هەبێ، بەتایبەتی چونکە خەڵکی کریت ناوبانگیان بەخراپ دەرکردبوو.

٢-ئامۆژگاری کردنی تیتۆس بۆ فێرکردنی هەموو ئەو کەسانەی لەتیو کۆمەڵی باوەڕدارانن لەپیرو گەنجو کۆیلە.

٣-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەڕەوشتی باوەڕدار کەدەبێ چۆن بێ، وەك ئاشتیو خۆشەویستیو دوورکەوتنەوە لەڕقوکینەو شەڕەقسە.

١ لەپۆڵسەوە، بەندەی خوداو نێرراوی عیسای مەسیح، لەپێناوی باوەڕی هاوەنی خودا هەڵبژاردون، هەروەها بۆ ناسینی ڕاستی ئەوەی بەڕەو خواترسی دەڕوات، [٢]لەسەر بناغەی هیوای ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی خودای ڕاستگۆ لە زووەوە بەڵێنی پێداوە، [٣]هەروەها لەکاتی پێویست ووشەکەی دەرخست بەهۆی ئەو ڕاگەیاندنەی بەڕاسپاردەی خودای ڕزگارکەرمان دراوەتە دەستی من.

[٤]بۆ تیتۆس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لە باوەڕی هاوبەشمان، با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمان لەگەڵت بێ.

ڕاسپاردەی دانانی پیران

[٥]لەدوورگەی کریت بەجێمهێشتی تا ئەو شتانەی کەمو کوڕی هەیە تەواوی بکەیتو پیران دابنێیت لەهەموو شارێك بەو شێوەی ڕامسپاردووی. [٦]دەبێ ئەو پیاوە بێ کەمو کوڕی بێت، یەك ژنی هەبێت، منداڵەکانی باوەڕداربن کەس بە بەڕەڵلاو یاخیبوو ناویان نەبات. [٧]چونکە چاودێر

نوێنەری خودایە پێویستە بێ‌کەم‌وکوڕی بێت، لووت‌بەرزو تووڕەو سەرخۆش‌و شەڕفرۆش نەبێت، چاوبرسی نەبێت بۆ مااڵی حەرام، [٨]بەڵکو میواندار نامۆ بکات‌و حەز لەچاکە بکات، سەنگین‌و ژیر بێت، ڕاست‌ودروست‌و پاك‌وپیرۆزو خۆڕاگر بێت. [٩]دەست‌بگرێ بەو ووشە ڕاستانەی بەگوێرەی فێرکردنە، تا بتوانێ خەڵکی هانبدات بەفێرکردنێکی ڕاست، هەروەها سەرزەنشتی ئەوانە بکات کە بەربەرەکانی دەکەن.

ئژایەتی مامۆستا ئرۆزنەکان

[١٠]چونکە زۆر کەس هەن بەتایبەتی ئەوانەی خەتەنەکراون، یاخی‌بوون‌و خەڵکی بەقسەی هیچ‌وپووچ هەڵدەخەڵەتێنن، [١١]ئەوانە دەبێ دەمیان دابخرێت، چونکە چەندەها خێزانیان بەتەواوی هەڵگێڕاوە بەفێرکردنێکی ناڕاست لەپێناوی قازانجی حەرام. [١٢]یەکێك لەناویان پێغەمبەرێکی تایبەت بوو بەخۆیان، ووتویەتی: (دانیشتوانی کریت هەمیشە درۆزن، ئاژەڵی بەدکارن، تەمبەڵو زۆرخۆرن.) [١٣]ئەم قسەیە ڕاستە، لەبەرئەوە پێویستە بەتوندی سەرزەنشتیان بکەین، تا لەباوەڕ ڕاست بن. [١٤]گوێنەگرن بۆ ئەفسانەکانی جوولەکەو ڕاسپاردەی ئەوانەی لەڕاستی هەڵگەڕاونەوە. [١٥]بۆ پاکەکان هەموو شتێك پاکە، بەاڵم بۆ پیسەکانو بێباوەڕەکان هیچ شتێك پاك نییە، چونکە بیرو ویژدانیان پیسە. [١٦]بەدەم وا دەری‌دەخەن خودا دەناسن، بەاڵم بەکردەوەیان نکۆڵی لێدەکەن، ئەوانە خۆشەویست نین‌و یاخین، بەکەڵکی هیچ کردارێکی چاك نایەن.

ڕاسپاردە بۆ باوەڕداران

٢ بەاڵم تۆ بەشێوەیەك فێر بکە، بگونجێت لەگەڵ فێرکردنی ڕاست. [٢]پیاوانی پیر ڕاسپێرە ووریاو بەڕێزو ژیربن، لەباوەڕو خۆشەویستی‌و دان‌بەخۆگرتن ڕێکو ڕاستبن.

[٣]هەروەها پیرێژنەکان ڕاسپێرە بەپیرۆزی بژین، لەپاشەملە قسەنەکەن، سەرخۆش‌نەبن، بەڵکو شتی چاك فێری خەڵکی بکەن. [٤]ژنانی گەنج فێری خۆشەویستی مێردو منداڵەکانیان بکەن، [٥]ژیرو پاك‌بن بەڕێکو پێکەی ماڵیان بەڕێوەببەن، باش‌بن، گوێڕایەڵی

مێردەکانیان‌بن، هەتا کەس بەخراپە باسی ووشەی خودا نەکات.
[٦]هەروەها ئامۆژگاری گەنجەکان بکە خۆڕاگربن. [٧]خۆت لەهەموو شتێك ببە بەنموونە بۆیان لەکاری چاکە، بەڕێزو پاك‌و دڵسۆزبە لەقێرکردنت. [٨]باووتەکانت ڕاست‌بن‌و قسەی لەسەر نەکرێ، تا ناحەز شەرمەزار بێت کاتێ هیچ خراپەیەك نادۆزێتەوە بیڵێت لەدژتان.
[٩]کۆیلەکان ڕاسپێرە ملکەچی گەورەکانیان‌بن، لەهەموو شتێك شوێنی ڕەزامەندییان‌بن، بەڕێچیان نەکەن، [١٠]هیچیان لێنەدزن، بەڵکو لەهەموو شتێك چاکەو دڵسۆزی خۆیان دەرخەن، هەتا ئەوان فێرکردنی خودای ڕزگارکەرمان بڕازێننەوە لەهەموو شتێك.
[١١]چونکە بەرەکەتی خودا ڕزگاریە، بۆ هەموو مرۆڤێك دەرکەوت، [١٢]ئەوەی فێرمان دەکات خۆمان دووربخەینەوە لەهەموو خراپەو ئارەزووەکانی ئەم جیهانە، تا لەم ژیانەی تێستا بەژیری‌و ڕاست‌ودروستی‌و لەخواترسی بژین، [١٣]لەچاوەڕوانی هیوای پیرۆز، ڕۆژی دەرکەوتنی شکۆمەندی خودای مەزن‌و عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمان.
[١٤]ئەوەی بەخۆینی خۆی تێمەی کڕیەوە، تابیێتە قوربانی بۆ هەموو گوناهێك‌و پاکمان بکاتەوەو بمانکات بەگەلی تایبەتی خۆی کە دڵگەرمە بۆ کاری چاکە.
[١٥]ئاوها قسە بکەو ووتار بدەو سەرزەنشتی خەڵکی بکە بەهەموو دەسەلاتێك. ڕێگا مەدە کەس گاڵتەت پێبکات.

ڕزگاری بەهۆی ڕوحی پیرۆز

٣ یادی باوەڕداران بخەرەوە ملکەچی فەرمانڕەوایان‌و دەسەلاتداران‌بن، گوێڕایەڵبن، ئامادەبن بۆ هەموو کارێکی چاك، [٢]قسەی خراپ بەکەس نەڵێن، شەڕفرۆش نەبن، بەڵکو زمان‌شیرینی‌ونیانی پێشان‌بدەن لەگەڵ هەموو خەڵکی.
[٣]تێمەش جاران بێمێشك‌و یاخی‌و گومڕا بووین، بەندەی ئارەزووی خراپ‌و هەموو جۆرە خۆشییەك بووین، بەکینەو چاوپیسی دەژیاین، خەڵك ڕقی لێمان بوو، تێمەش ڕقمان لەیەکتری بوو. [٤]بەڵام تێمە کاتێ

نەرمونیانیو خۆشەویستی خودای ڕزگارکەرمان بۆ دەرکەوت، [٥] کە ڕزگاری کردین، ئەمە بەهۆی کاری ڕاستودروستی خۆمان نەبوو، بەڵکو بەپێی بەزەیی خۆی، بە شوشتنی لەدایکبوونەوەی دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز، [٦] ئەوەی خودا ڕشتی بەسەرمان بەهۆی عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمان، [٧] تا کاتێك بێتاوان بین بەبەرەکەتی ئەو، ببین بەمیراتگر بەگوێرەی هیوای ژیانی هەتاهەتایی. [٨] ئەم قسەیە بەتەواوی ڕاستە. دەمەوێ سوور بیت لەسەر ئەم شتانە، هەتا ئەوانەی باوەڕیان بەخودا هەیە کرداری چاك بکەن، ئەمەش باشو سوودبەخشە بۆ هەموو خەڵکی.

[٩] بەڵام دووربکەوە لەشەڕەقسەی شێتانەو باسی ڕەچەڵەکو دوژمنایەتیو ناکۆکیو دووبەرەکایەتی لەسەر شەریعەت، چونکە سوودبەخش نییەو هیچوپووچە. [١٠] لە دروستکەری ئاژاوە دووربکەوە، دوای ئەوەی جارێك یاخود دووجار ئاگادارت کردەوە، [١١] تۆ دەزانیت ئەوەی وەك ئەو بێت گومڕاو گوناهبارە خۆی حوکمی بەسەر خۆی داوە.

دوا ڕاسپاردە

[١٢] کاتێ ئەرتیماس یاخود تیخیکۆس بۆ لات دەتێرم، خێرا وەرە بۆ لام بۆ شاری نیکۆپۆلیس، چونکە نیازم وایە وەرزی زستان لەوێ بەسەر ببەم. [١٣] بەپێی توانا یارمەتی زیناسی پارێزەرو ئەپۆلۆس بدە، کاروباری سەفەریان بۆ ڕێك‌بخە هەتا لەهیچ شتێك کەمو کوڕییان نەبێت. [١٤] پێویستە کۆمەڵەکەمان فێربن بەباشترین شێوە کرداری چاك بکەنو بەپێی پێویست یارمەتی‌بدەن، هەتا بێبەرهەم نەبن.

[١٥] هەموو ئەوانەی لەگەڵمدان سلاوت لێدەکەن، سلاو لەوانە بکە کە تێمەیان خۆش‌دەوێت لەباوەڕدا.

بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن

فلیمۆن ئەندامێکی دیاری کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی بوو. کۆیلەیەکی هەبوو ناوی ئۆنسیمۆس بوو، لەلای هەڵدێو لەبەندیخانە تووشی پۆڵس دەبێ، لەوێ پۆڵس ڕێگای باوەڕی مەسیحی نیشان دەدات. پاشان ئەم نامەیەی بۆ فیلمۆن دەنووسێ، تیایدا داوای لێدەکات لەکۆیلەکەی خۆشبێو لای خۆی وەری گرێ نەك وەکو کۆیلەیەکی بەخشراو بەڵکو وەك برایەك لەباوەڕ.

لە پۆڵسی بەندکراو لەپێناوی عیسای مەسیح، هەروەها لەتیمۆساوسی براوە، بۆ فلیمۆنی هاوکاری خۆشەویست، [2]هەروەها بۆ خوشکە ئەپفییەی خۆشەویستو لەرخیپۆسی هاوڕێمان لەتێکۆشانو بۆ ئەو کۆمەڵە باوەڕدارەی لەماڵەکەت دایە. [3]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەند بۆ تێوە بێ.

خۆشەویستیو باوەڕی فلیمۆن

[4]هەر کاتێ یادت بکەم لەنوێژەکانم سوپاسی خودا دەکەم، [5]چونکە هەواڵی باوەڕو خۆشەویستی تۆم بیستووە بەرامبەر بە عیسای مەسیحو هەموو برایانی پیرۆز، [6]داواکارم لەخودا ئەو باوەڕە بەهێز بکات کە بەیەکەوە دەمانبەستێتەوە لەناسینی هەموو ئەو چاکانەی هەمانە بەهۆی مەسیحەوە. [7]ئەی برا چەند دڵشادو ووڕە بەرزم بە خۆشەویستی تۆ، چونکە دڵی برایانی پیرۆزت گەشاندەوە.

داواکاری پۆڵس

[8]هەرچەندە مافی ئەوەم هەیە بەهۆی مەسیح، فەرمانت بۆ دەربکەم سەبارەت بەو کارەی پێویستە بیکەیت، [9]بەڵام لەبەر ئەو خۆشەویستیەی هەمانە داوات لێدەکەم، وەك نوێنەرێك کە ئێستا بەندکراوە لەپێناوی عیسای مەسیح، [10]سەبارەت بە ئۆنسیمۆسی کورم، ئەوەی لەبەندیخانە بەهۆی من باوەڕی هێنا، [11]ئەوەی جاران بێ کەڵك بوو بۆ تۆ، بەڵام ئێستا کەڵکی بۆ منو بۆ تۆ هەیە.

[12]ئەو دەتێرمەوە بۆ لات،

وەری‌بگرە وەك پارچەیەك لەجگەرم.
[١٣]حەزم دەكرد لێرە لای خۆم بهێڵمەوە، تا خزمەتی منی بەندكراو لەپێناوی مزگێنی بكات لەجیاتی تۆ.
[١٤]بەڵام نەمویست هیچ شتێك بێ ڕەزامەندی تۆ بكەم، تاوەكو ئەم كارە چاكە بەخواستی خۆت بێت نەك بەناچاری. [١٥]لەبەرئەمە ئۆنسیمۆس بۆ ماوەیەك لێت دوور كەوتەوە، تاوەكو بۆ هەتاهەتایە بگەڕێتەوە لات، [١٦]جا لەئەمڕۆ بەدواوە كۆیلە نییە، بەڵكو باشتر لەكۆیلە، برایەكی خۆشەویستە لەمەسیح. برایەكی خۆشەویستە بۆ من ئاخۆ چەند زیاتر بێت بۆ تۆ؟ كە لەلەش‌و خوداوەند هاوبەشن.
[١٧]گەر تۆ من بەهاوبەشی خۆت دادەنێیت، پێشوازی لێبكە وەك پێشوازی لەمن بكەیت. [١٨]گەر لە شتێك خراپەی بەرامبەر كردووی یاخود قەرزێكت بەسەریەوە هەیە، لەسەر منی بنووسە. [١٩]من پۆڵسم بەخەتی دەستی خۆم دەینووسم كەوا دەیدەمەوە، نامەوێ پێت بڵێم تۆ خۆشت قەرزاری منی. [٢٠]جا براگیان ئەم چاكەیەم لەگەڵ بكە لەپێناوی خوداوەند، دڵخۆشم بكە لەمەسیح.
[٢١]لەكاتێ ئەم نامەیە دەنووسم بۆت، باوەڕم پێت هەیە داواكاریەكەم جێبەجێ دەكەیت، بەڵكو دڵنیام زیاتر دەكەیت لەوەی داوات لێدەكەم.

سلاوی كۆتایی

[٢٢]پێجگە لەمەش، شوێنی مانەوەم بۆ ئامادە بكە، چونكە هیوادارم خودا نوێژەكانتان قبوڵ بكات‌و بمگەڕێنێتەوە لاتان.
[٢٣]ئەپەفراس كە لەگەڵم بەندكراوە لەپێناوی عیسای مەسیح سلاوت لێدەكات، [٢٤]هەروەها مەرقۆس‌و ئەرستەرخۆس‌و دیماس‌و لۆقای ئیشكەران لەگەڵم سلاوت لێدەكەن.
[٢٥]بەرەكەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت. ئامین.

نامە بۆ عیبرانیەکان

ئەم نامەیە بۆ ئەو جوولەکانە نووسراوە کە باوەڕیان بەمەسیح هێناوە، پاشان تووشی چەوساندنەوە هاتن لەلایەن هاوڕەگەزەکانیانەوە بۆ ئەوەی واز لەباوەڕەکەیان بهێنن.

باسێکی وورد دەربارەی سەرکەوتووبی مەسیح وەکو ڕزگارکەری مرۆڤ و ڕۆڵەی مرۆڤ و ئەو کاهینە بەرزەی کارەکانی خۆی لەئاسمان جێبەجێ دەکات.

نووسەر وێنەیەکی جوانی مەسیحی شکۆدار دەکێشێ، ئەو کەسەی خۆی هێنایە ڕیزی مرۆڤ و بەمردنی ڕزگاری تەواوی بۆ مرۆڤایەتی بەدەست هێناو لەلای ڕاستی خودا دانیشت. هەروەها جیاوازیەکانی نێوان مەسیح و فریشتەکان، مەسیح و موسا، کاهینێتی مەلکی سادیق کە ڕەمزی مەسیح و کاهینێتی هارون، قوربانیەکانی پەیمانی کۆن و قوربانیە تەواو و بێکەموکوڕەکەی مەسیح دەردەخات. نامەکە زۆر هاندان و ئامۆژگاری بەسوودی تێدایە بەمەبەستی چەسپاندنی باوەڕداران لەمەسیح و گەشەپێکردنیان تا دەگەنە ڕاستی تەواوەتی و هاندانیان بۆ بەرگەگرتنی ئازار.

مەزنی عیسای مەسیح

١ خودا لەسەردەمی کۆن، چەند جارێك بەڕێگای جۆراوجۆر بەهۆی پێغەمبەران لەگەڵ باوباپیرانمان دوا.[٢] بەڵام ئێستا لەم سەردەمەی دواییدا بەهۆی ڕۆڵەکەی لەگەڵمان دوا، ئەوەی خودا کردوویەتی بەمیراتگری هەموو شتێك و بەهۆی ئەوەوە هەموو جیهان دروستبووە.[٣] ئەو تیشکی شکۆمەندی خودایەو وێنەی جەوهەریەتی، دەستی گرتووە بەگەردوون بەهێزی ووشەی توانادارەکەی دوای ئەوەی خۆی گوناهەکانمانی پاك کردەوە، لەلای دەستە ڕاستی خودای مەزن لەئاسمان دانیشت.[٤] بەم شێوەیە عیسا مەزنتربوو لەفریشتەکان، هەروەها ئەو ناوەی بەمیرات بۆی مایەوە، لەناوی هەموو فریشتەکان لەپێشترو مەزنترە.

٥جا چ جارێك خودا بە یەکێك
لەفریشتەکانی ووتوە: {تۆ ڕۆڵەی منی،
ئەمڕۆ بووم بە باوکی تۆ؟} یاخود
ووتویەتی: {من دەبم بەباوکی، ئەویش
دەبێ بەڕۆڵەم؟} ٦هەروەها کاتێ خودا
نۆبەرەکەی دەتێرێت بۆ جیهان، دەڵێ:
{هەموو فریشتەکانی خودا دەبێ
کڕنووشی بۆ ببەن.} ٧لەبارەی
فریشتەکانیش دەڵێ: {فریشتەکانی وەك
ڕەشەبایان لێهات، هەروەها
خزمەتکارەکانی وەك گڕی ئاگریان
لێهاتووە.} ٨بەڵام لەبارەی ڕۆڵەوە
دەڵێ: {تەختی حوکمڕانیت ئەی خودا
بۆ هەتاهەتایە، گۆچانی حوکمڕانیت
ڕاستودروستە. ٩تۆ ڕاستودروستیت
خۆشویستو ڕقت لەگوناهە، بۆیە
خودا، خودای خۆت دەستنیشانی
کردی جیا لەهەموو ئەوانی دیکە ڕۆنی
شادی بەسەردا ڕژاندی.} ١٠هەروەها
دەڵێ: {ئەی خوداوەند، تۆ لەسەرەتاوە
بناغەی زەویت داناوە، ئاسمانیش
کاری دەستەکانتە. ١١زەویو ئاسمان
لەناودەچن بەڵام تۆ دەمێنیت،
هەموویان لەناودەچن وەك جلێکی
کۆنی ڕزیو. ١٢تۆ هەموویان وەك
جلێکی کۆن دەپێچیتەوە، ئینجا
دەیانگۆڕی وەك کراسێك، بەڵام تۆ
دەمێنیتەوە، ساڵانت هەرگیز کۆتایی بۆ
نییە.} ١٣جا کەی خودا جارێك بە
یەکێ لەفریشتەکانی ووتوە: {لەلای
دەستە ڕاستم دانیشە هەتا دوژمنەکانت
بخەمە ژێر پێتەوە}؟ ١٤ئایا فریشتەکان
ڕۆحێکی خزمەتکار نین، دەنێررێن
لەپێناوی ئەوانەی ڕزگاربیان بە میرات
بۆ ماوەتەوە؟

پشتگوێ نەخستنی ڕزگاری

٢ تا گومڕا نەبین دەبێ زیاتر
ئاگاداری ئەو قسانە بین کە
بیستوومانە. ٢چونکە ئێمە دەزانین
هەموو ووشەیەك کە فریشتەکان بۆیان
هێناوین، بەتەواوی ڕاستە، بەشێوەیەك
هەر کەسێ دەستدرێژیو بەرێچی
کردووە، سزای دادپەروەرانەی خۆی
وەرگرتووە. ٣جا چۆن دەتوانین
هەڵبێین گەر ئەم ڕزگاربوونە مەزنە
پشت گوێ بخەین؟ ئەوەی خوداوەند
یەکەمجار بلاوی کردەوە، دوایی
سەلمێنرا لەلایەن ئەوانەی خۆیان
گوێیان لێبوو. ٤خوداش لەگەڵیان
شایەتیدا، بەنیشانەو شتی سەیرو کاری
سەرسوڕهێنەری جۆراوجۆر، هەروەها

بەبـەهرەکانی رۆحـی پـیرۆز کـە بەخواستی خۆی دابەشی دەکات.

مەسیح وەک براکانیەتی

[٥]ئەو جیهانـەی لـە داهـاتوو دێـت، ئەوەی تێمە تێستا باسی دەکەین، خـودا لـەژێر فـەرمانڕەوایی فریشـتەکانی دانـەناوە. [٦]وەک هـەندێک لـەکتێبی پیرۆزدا دەڵێن: {مرۆڤ چیـە تـا نـاوی بهێنیت؟ ڕۆڵەی مرۆڤ چیە تا ئـەوەندە بایەخی پێبدەی؟ [٧]ڕاستە بۆ ماوەیـەکی کـوڕت ئـەوت بـەنزمتر دانـا لەفریشتەکان، بەڵام دوایی تاجی شکۆو ڕێزت خستە سەری، [٨]هەروەها هەموو شتێکت خستۆتە بەرپێی.} جا چونکە خـودا هـەموو شـتێکی ملکـەچی کردووە، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێ خودا هیچ شتێکی نەهێشـتۆتەوە ملکـەچی ئەوی نـەکات. بـەڵام تێسـتا هـەموو شتێک نـابینین لـەژێر دەسـەڵاتی ئـەو. [٩]بەڵکو عیسا ئەوەی خودا بـۆ ماوەیـەک لەفریشتەکان بەکـەمتری دانـا، دەبینـن تێستا تـاجی شـکۆو ڕێـزی خراوەتـە سەر، چونکە ئـازاری مردنی چێـژت، ئەمەش بەرەکەتی خـودا بـوو بـۆ تێمـە، عیسا دەبوایە بەو شێوەیە ئازاری مردن بچێژێ لەپێناوی هەموو مرۆڤ.

[١٠]لـەهێنانی ڕۆڵـەی زۆر بـۆ شکۆمەندی، شیاوی خودا بوو، ئەوەی بۆ ئـەوەو بـەهۆی ئـەوە هـەموو شتێک بوونی هەیە، پێشـڕەوی ڕزگاریان بـە ئازار تـەواو بکـات. [١١]چونکـە ئـەوەی پـیرۆز دەکـاتو هـەموو ئەوانـەی پیرۆزکراون یـەک سـەرچاوەیان هەیـە. بۆیە عیسا پێـی شـورەیی نییـە ئەوانـەی باوەڕیان پێـەتی بـەبرا ناویـان بـات. [١٢]کە دەڵێ: {ئەی خودا ناوت ئاشـکرا دەکـەم لای برایانم، ستایشـت دەکـەم لـەتێو کۆمـەڵیان.} [١٣]هـەروەها دەڵـێ: {تـەنها پشـت بـە خـودا دەبەسـتم}. دیسان دەڵێ: {ئا ئـەوەتا مـن لـێرەم، لەگـەڵ ئـەو ڕۆڵاڵنـەی خـودا پێـی بەخشـیوم.} [١٤]چونکـە ڕۆڵـەکان لەگۆشتو خوێن هاوبەشن، لەبەرئـەوە مەسـیح خـۆی بـوو بـەمرۆڤ، تـا بەشـداری سروشـتی مرۆڤایـەتیمان بکات، تا بەمردنی خۆی لەناوی ببـات ئـەوەی دەسـەڵاتی مردنی هەیـە، واتـە شەیتان. [١٥]بەمەش ئەوانە ڕزگار بکـات کە بەدرێژایی ژیانیان ترسیان لەمردنـەو ملیانکـەچ کردبـوو بـۆ کۆیلایـەتی. [١٦]شتێکی ئاشکرایە عیسا نـەهاتووە بۆ

فریشتەکان، بەڵکو بۆ نەوەی ئیبراهیم.
[١٧]جا دەبووایە وەك براکانی بووایە
لەهەموو ڕوویەك، تا ببێ بەسەرۆك
کاهینێکی میهرەبانو سەرڕاست
لەخزمەتکردنی خودا، هەروەها ببێ
بەکەفارەت لەپێناوی گوناهەکانی
خەڵك، [١٨]چونکە عیسا خۆی ئازاری
چێشتووەو تاقیکراوەتەوە لەلایەن
شەیتانەوە، توانای ئەوەی هەیە یارمەتی
ئەوانە بدات کە لەلایەن شەیتانەوە
تاقیدەکرێنەوە.

عیسا مەزنتر لەموسا

٣ کەواتە ئەی برا پیرۆزەکان،
ئەی ئەوانەی بەشداری
بانگەوازی ئاسمانی دەکەن، سەیری
عیسا بکەن کە نێرراوەو کاهینی
بەرزی دانپیانانمانە، [٢]ئەو سەرڕاستو
پاك بوو بەرامبەر ئەوەی دەستنیشانی
کردبوو، هەروەك چۆن موسا
سەرڕاستو پاکبوو سەبارەت بەماڵی
خودا. [٣]بەڵام عیسا بۆی دانرا شایانی
شکۆیەکی مەزنتر بێت لەموسا،
هەروەك چۆن یەکێك خانوویەك
دروست دەکات ڕێزی زیاترە
لەخانووەکە خۆی. [٤]شتێکی ئاساییە،
هەموو خانوویەك دەبێ یەکێك هەبێ
دروستی کردبێ، بەڵام ئەوەی هەموو
شتێکی دروستکردووە خودایە.
[٥]موسا سەرڕاستو پاك بوو لەهەموو
ماڵی خودا، وەك خزمەتکارێك، ئەمەش
شایەتییەك بوو بۆ ئەوەی خودا لەدواییدا
ڕایدەگەیەنێ. [٦]بەڵام مەسیح،
سەرڕاستو پاك بوو وەك ڕۆڵە لەماڵی
خودا، ئەو ماڵەش ئێمەی باوەڕدارین،
گەر دەست بگرین بەو متمانەو
هیوایەی شانازی پێوە دەکەین.

ئاگادارکردنەوە دژی بێباوەڕان

[٧]لەبەرئەوە، هەروەك ڕۆحی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لەدەنگی
خودا بوو، [٨]دڵتان ڕەق نەبێ وەك
یاخیبوونەکە ئەوەی لەڕۆژانی
تاقیکردنەوە لەبیابان ڕوویدا، [٩]کاتێ
باوباپیرانتان منیان تاقیکردەوەو بۆ
ماوەی چل ساڵ کردارەکانی منیان
بینی. [١٠]لەبەرئەوە ڕقم هەڵسا لەم
نەوەیەو ووتم: چونکە دڵیان هەمیشە
بەرەو گومڕایی دەڕوات و ڕێگای من
هەرگیز ناناسن. [١١]وەك سوێندم خوارد
لەتورەبوونم، ئەوانە هەرگیز ناچنە
شوێنی حەسانەوەی من.}

[١٢]کەواتە ئەی برایان، باش ئاگاداری خۆتان بن، تا دڵی کەستان بێ باوەڕو بەد نەبێ، ئەمش بێتە هۆی ئەوەی لە خودای زیندوو هەڵگەڕێنەوە. [١٣]جا لەبەرئەوە هەموو ڕۆژێك ووڕەی یەکتری بەرزبکەنەوە، ئەوەندەی کاتەکە پێی دەوترێ {ئەمڕۆ}، تا کەستان دڵڕەق نەبێ بەتاریکی گوناە. [١٤]چونکە تێمە سەر بە مەسیح دەبین، گەر تا کۆتایی دەست بگرین بەو باوەڕەی لەسەرەتاوە هەمانە. [١٥]کێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لەدەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق نەبێ وەك یاخیبوونەکە.} [١٦]جا کێن ئەوانەی یاخیبوون دوای ئەوەی گوێیان لەدەنگی خودا بوو؟ ئایا هەموو ئەوانە نەبوون کە لە میسر هاتنە دەرەوە بەسەرۆکایەتی موسا؟. [١٧]هەروەها خودا بۆ ماوەی چل ساڵ لەکێ ڕقی هەڵساو تووڕە بوو؟ ئایا بەرامبەر ئەوانە نەبوو کە گوناهیان کردو لەبیابان لاشەکانیان کەوت؟ [١٨]هەروەها خودا سوێندی لەکێ خوارد کە نایێ بچنە شوێنی حەسانەوەی ئەو، ئایا سوێندی لەوانە نەخوارد کە لێی یاخیبوون؟ [١٩]بەم شێوەیە دەبینین بێباوەڕی ڕێگای چوونی شوێنی حەسانەوەی لێ گرتن.

بەڵێنی حەسانەوەی خودایی

٤ لەبەرئەوەی تا ئێستا بەڵێنی چوونە شوێنی حەسانەوەی خودا هەر ماوە، بۆیە دەبێ بترسین نەوەك یەکێك وا بیر بکاتەوە ئەو هەڵەی لەکیس چووە. [٢]چونکە ئێمە مزگێنیمان بیستووە وەك ئەوان بیستوویانە، بەڵام ئەو مزگێنییەی ئەوان بیستیان هیچ سوودێکی نەبوو بۆیان، چونکە بەباوەڕ نەبووە. [٣]چونکە ئێمەی باوەڕدار دەچینە شوێنی حەسانەوەی خودا، هەروەك ووتوویەتی: {وەك سوێندم خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە هەرگیز ناچنە شوێنی حەسانەوەی من}، لەگەڵ ئەوەی کارەکان تەواوبوون لەگەڵ دروست بوونی جیهان. [٤]چونکە دەربارەی ڕۆژی حەوتەمی هەفتە لەشوێنێك لەکێبی پیرۆز هاتووە: {خودا دوای ئەوەی هەموو کارەکانی بەشەش ڕۆژ تەواو کرد، ڕۆژی حەوتەم حەسایەوە.}

[٥]هەروەها خودا لە هەمان دەقی پێشوو ووتوێەتی: {ئەوانە ناچنە شوێنی حەسانەوەی من.} [٦]ئەوانەی یەکەمجار مزگێنیان پێست، نەیانتوانی بچنە شوێنی حەسانەوەی خودا، چونکە ملکەچی خودا نەبوون. شتێکی ئاشکرایە ئیتر شوێنی حەسانەوەی خودا چاوەڕێی کەسانی تر دەکات. [٧]چونکە خودا ڕۆژێکی دیکەی تەرخان کرد، جا لەو بارەیەوە خودا لەسەر زمانی داود پێغمبەرەوە دەڵێ: {ئەمڕۆ..} دوای ماوەیەکی زۆر بەسەر ئەوەی لەپێشا ووتبووی: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لە دەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق مەکەن.} [٨]گەر یەشوع گەلی بخستایە شوێنی حەسانەوەی خودا، ئیتر بۆچی خودا دوای ئەوە باسی ڕۆژێکی تر دەکات. [٩]کەواتە هێشتا ڕۆژی حەسانەوە بۆ گەلی خودا ماوە. [١٠]چونکە ئەوەی دەچێتە شوێنی حەسانەوەی خودا، ئەویش لەکارەکانی پشوو دەدات، هەروەك چۆن خودا لەڕۆژی حەوتەمی هەفتە لەکارەکانی پشوویدا. [١١]جا هەرچیەك لەتوانامان هەیە دەبێ یەکەین، تاکو بچینە شوێنی حەسانەوەی خودا، هەتا کەسمان نەکەوێتە هەمان ڕێگای سەرپێچی کردن، [١٢]چونکە ووشەی خودا زیندووە، کاریگەرە، لەشمشێری دوودەم تیژترە، دەچێتە ناو قوڵایی مرۆڤ، بۆ ناو دەروونو ڕۆحو ماسولکەو دەمارو تیسقانەکانی، حوکم دەدات سەبارەت بەمەبەستی دڵو بیری مرۆڤ. [١٣]هیچ دروستکراوێك نییە شاراوە بێت لەبەرچاوی خودا، بەڵکو هەموو شتێك ئاشکراو دیارە لەبەرچاوی خودا، ئەوەی حیسابی خۆمانی دەخەینە بەردەست.

عیسا کاهینی بەرزی مەزنە

[١٤]لەبەرئەوەی تیمە عیسای ڕۆڵەی خودامان هەیە، ئەو کاهنە بەرزە مەزنەی بەئاسمانەکان تێپەڕی، دەبێ هەمیشە دانیپابنێینو دەستی پێوە بگرین. [١٥]جا ئەم کاهینە بەرزەی هەمانە، بێتوانا نییە لەتێگەیشتنو هاوخەمی دەربڕین سەبارەت بەکەموکوڕیو لاوازیەکان، چونکە خۆی هەرچەندە بێگوناهیش بووە، کەوتۆتە ئەو تاقیکردنەوانەی تیمە تێدەکەوین. [١٦]با بەبێ ترسو بەدڵنیایی بەرەو تەختی شاهانەی بەرەکەت

بڕۆین، تابەزەیی وەرگرینو بەرەکەت بدۆزینەوە بۆ یارمەتیدانمان لەکاتی پێویست.

٥ هەموو کاهینێکی بەرز لەناو خەڵك هەڵبژێراوە، دەستنیشانکراوە بێ بەنوێنەریان لەخزمەتکردن بۆ خودا، قوربانیو ئاژەڵی سەربڕاو پێشکەشی خودا دەکات لەپێناوی گوناە. [٢] چونکە خۆی وەکو مرۆڤێکی تر لاوازە، دەتوانێ بەزەیی بەنەزانو گومڕاکان بێتەوە. [٣] لەبەر ئەوەیە لەپێناوی گوناهی خەڵکی دیکە قوربانی پێشکەش دەکات، هەروەها لەپێناوی گوناهە تایبەتیەکانی خۆشی. [٤] کەس ناتوانێ لە خۆیەوە ئەم کارە پەسەندە وەرگرێ، تەنها ئەوە نەبێ کە خودا بانگی کردووە، هەروەك چۆن هارونی بانگ کرد.

[٥] هەروەها مەسیحیش، ئەم شوێنە بەرزە بەخۆی نادات، تا بێ بە سەرۆك کاهین، بەڵکو خودا دەستنیشانی کردوەو پێی ووتوە: {تۆ ڕۆڵەی منی، من ئەمڕۆ بووم بەباوکت.} [٦] هەروەك چۆن لەشوێنێکی دیکە پێی ووتوە: {تۆ کاهینی هەتاهەتایی لەپلەی مەلکیسادق.}

[٧] مەسیح، کاتێ وەك مرۆڤ لەسەر ئەم زەوییە بووە، نوێژی کردووەو پاڕاوەتەوە بەگریانو هاوارەوە، بۆ ئەو خودایەی توانای هەیە ڕزگاری بکات لەمردن، ئیتر خودا داواکارییەکەی جێبەجێ کرد لەبەر خواترسیەکەی. [٨] هەرچەندە عیسا ڕۆڵەی خودا بوو، بەهۆی ئەو ئازارانەی چەشتی فێری گوێڕایەڵی بوو، [٩] هەروەها بەو ئازارانە بوو بە مرۆڤێکی تەواو و بوو بەسەرچاوەی ڕزگاری هەتاهەتایی بۆ هەموو ئەوانەی گوێڕایەڵی دەبن. [١٠] ئیتر خودا لەپلەی مەلکی سادق کردی بە کاهینی بەرز.

[١١] لەم بارەیەوە قسەم زۆرە بۆتانی بکەم، بەڵام ڕوونکردنەوەی گرانە، چونکە تێوە گوێتان گران بووە. [١٢] دەبوایە تێستا باوەڕتان گەشەی بکردایەو ببونایە مامۆستا لەبەر ئەوکاتە زۆرەی هەتان بوو، بەڵام تێوە پێویستیتان بەیەکێك هەیە بنچینەی ووشەی خوداتان فێر بکات. وەك منداڵێکی شیرەخۆر تەنها دەتوانری

شیرتان بدرێتێ، نەك خواردنی تەواو. [١٣]بۆیە هەر یەکێك بەشیر بژیت ئەوا کەمزانە لەووشەی ڕاستودروستی، چونکە هێشتا منداڵە. [١٤]بەڵام ئەوانەی شارەزایان هەیەو پێگەیشتوون، دەتوانن خواردنی بەهێز بخۆن، چونکە بەکردار توانایەکی مەشق پێکراویان لەلا دروست بووە. ئیتر دەتوانن چاکەو خراپە لەیەکتری جیابکەنەوە.

پاشکەزبوونەوە لەباوەڕ

٦ کەواتە باواز لەقێرکردنە سەرەتاییەکانی دەربارەی مەسیح بهێنینو بەرەو دروستیو تەواوی بڕۆین، هەروەها بابناغەی تۆبەکردنمان لەکرداری مردووەکانو باوەڕهێنان بەخوداو [٢]فێرکردن دەربارەی لەئاوهەڵکێشان، دەست لەسەر دانانو زیندووبونەوەی مردووانو لێپرسینەوەی هەتاهەتایی نەیێت. [٣]جا ئێمە ئاوا دەکەین گەر خودا ڕێگامان بدات. [٤]چونکە ناکرێ ئەوانەی جارێك ژیانیان ڕووناك کراوەتەوەو تامی بەهرەی ئاسمانیان کردووەو بەشیان هەبووە لەڕۆحی پیرۆز دووبارە بگەڕێنەوە بۆ تۆبەکردن، [٥]هەروەها تامی باشی ووشەی خوداو هێزەکانی سەردەمی داهاتوویان کردووە، [٦]لەگەڵ ئەوەشدا لەباوەڕ هەڵگەڕانەوە. ناکرێ جارێکی تر نوێ بکرێنەوەو بۆ تۆبەکردن بگەڕێنەوە، چونکە ڕۆڵەی خودا بەدەستی خۆیان لەخاچ دەدەنەوە، بۆ سووکایەتی دەریدەخەن. [٧]چونکە ئەو زەویەی بارانی بەسەر دەبارێو تێر ئاوە، ڕووەکی سوودبەخش دەدات بۆ ئەوانەی زەویەکەیان کێلاوە، لەلایەن خوداشەوە پیرۆز دەکرێ. [٨]بەڵام گەر زەویەکە دڕکو گژوگیای بێسوودی بەرهەم هێنا، ئەوسا گوێی نادرێتێ، شایانی نەفرەت لێکردنە، ئەنجامیشی سووتانە. [٩]هاوڕێیانی خۆشەویست، هەرچەندە بەو شێوەیە قسەتان لەگەڵ دەکەین، لەگەڵ ئەوەش دڵنیاین شتی باشتر بۆ تۆیەو لەگەڵتان دەبێ بۆ ڕزگاریتان. [١٠]جا خودا زۆردار نییە، بیری ناچێتەوە ئەو کردارو خۆشەویستییەی لەپێناوی ئەو دەرتانبڕی لەخزمەتکردنی خوشکو برا پیرۆزەکانو بەردەوامن لەسەری. [١١]ئێمەش دەخوازین هەر یەك لەتۆوە هەمان پەرۆشی دەربخات بەباوەڕێکی

تەواو بەو هیوایەی هەمانە تاکۆتایی، [١٢]تاکو تەبەڵ نەبن، بەڵکو ڕێگای ئەوانە بگرن کە بەهۆی باوەڕو ئارامگرتن بوون بەمیراتگری بەڵێنی خودا.

خودا بەڵێنی خۆی دەباتەسەر

[١٣]کاتێ خودا بەڵێنی بەئیبراهیمدا، سوێندی بەخۆی خوارد، چونکە لەخۆی مەزنتر کەسی تری نییە سوێندی پێبخوا. [١٤]بەئیبراهیمی وت: {بێگومان پیرۆزت دەکەم، نەوەیەکی زۆرت پێدەبەخشم.} [١٥]ئیتر ئیبراهیم دانی بەخۆیگرت تا بەڵێنەکەی بەدەستهێنا. [١٦]لەڕاستیدا خەڵکی سوێند دەخۆن بەوەی گەورەترە لەخۆیان، تا دەریبخەن ئەوەی دەیڵێن ڕاستەو ئەو ناکۆکیەی لەنێوانیان هەیە نەمێنێ. [١٧]خودا ویستی، ئەوانەی میراتگری بەڵێنن دڵنیایان بکات، کەوا هەرگیز بڕیاری خۆی ناگۆڕێ، بۆیە سوێندی بۆ خواردن. [١٨]چونکە خودا هەرگیز درۆ ناکات، ئێستا دوو شتی ڕاستەقینەمان هەیە دەتوانین پشتی پێببەستین. هەروەها هەموو ئەوانە بەهێز دەکات‌و ووریان بەرز دەکاتەوە کە خۆیان داوەتەدەست خوداو دەستیان گرتووە بەو هیوایەی بۆ ئەوانە. [١٩]ئەم هیوایە بۆ گیانمان وەک لەنگەر وایە، چەسپاو و ڕاگرە، دەچێتە ناو شوێنی هەرە پیرۆزی پەرستگا لەپشتی پەردە. [٢٠]ئەو شوێنەی لەپێناوی ئێمەدا عیسای مەسیح پێشتر بۆی چوو، لەوێ بوو بەکاهینی بەرز بۆ هەتاهەتایە، لەپلەی مەلکیسادق.

مەلکیسادقی کاهین

٧ ئەم {مەلکیسادقە پادشای شاری سالیم بوو، هەروەها کاهینی بەرزی خودا بوو. کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم لەشەڕی دژی پادشاکان بە سەرکەووتویی گەڕایەوە، مەلکیسادق بۆ پێشوازی لێکردنی ڕۆیشت‌و پیرۆزی‌کرد.} [٢]ئیبراهیمیش دەیەکی هەموو دەسکەوتەکانی شەڕی دا بە ئەو. مەلکیسادق یەکەمجار بەواتای (پادشای ڕاست‌ودروستی) دێت، هەروەها {پادشای سالیم} بەواتای (پادشای ئاشتی). [٣]دایکو باوکو ڕەچەڵەکی نییە، لەدایک بوون‌و

کۆتایی ژیانی نیـە، بـەڵام وەك ڕۆڵـەی خـودا وایـە، هـەر بـەکاهین دەمێنێتـەوە تاهەتایە.

[٤]سەیربکەن ئەم مەلکیسادقە چەند مەزنبووە، تەنانـەت ئیـبراهیمی بـاوکی گەورەمان، دەیەکی دەسکەوتی شەڕی داوەتێ. [٥]ئێمە دەزانین شەریعەتی موسـا ئەو کاهینانەی ڕاسپاردووە کە لەنەوەی لاوی پـەیدا بـوون، دەیـەك لـە گـەل وەرگـرن، بـەواتای لـە بـرایانیان، هەرچـەندە بەبنەچـە هـەموویان دەگەڕێنەوە بۆ ئیبراهیم. [٦]بـەڵام لەگـەڵ ئـەوەی مەلکیسـادق سـەر بـە نـەوەی لاوی نـەبوو، دەیـەکی لـەئیبراهیم وەرگرتـو پـیرۆزیکرد، هەرچـەندە ئیـبراهیم بـەڵێنی لـەخودا وەرگرتبـوو. [٧]کەواتـە بـەبێ گومـان نزمـتر لەلایـەن بـەرزترەوە پـیرۆز دەکـرێ. [٨]جـا ئـەو کاهینانـەی سـەر بەنـەوەی لاویـن، ئەوانـەی بـەپێی شـەریعەت دەیـەك وەردەگـرن، ئەوانـە مرۆڤێکـن دەمـرن، بـەڵام مەلکیسـادق، ئـەوەی دەیـەکی لـەئیبراهیم وەرگـرت، کێشـی پـیرۆز شـایەتی بـۆ دەدات کـەوا زینـدووە، [٩]بەڵکو لەمە زیاتر، دەتوانیـن بڵێیـن ئـەو لاویـەی دەیـەك وەردەگـرێ، خـۆی دەیـەکی داوە بـەهۆی ئیـبراهیم. [١٠]هەرچـەندە ئـەو کاتـە هێشـتا لاوی لەدایك نەبوو بـوو، لەپشـتی ئیـبراهیمی بـاپیری بـوو کـاتێ ئیـبراهیمو مەلکیسادق یەکتریان بینی.

عیسا وەك مەلکیسادقە

[١١]ئێستا گـەر تـەواوی بـەکاهینێتی لاوی بێتەدی، ئەوەی گـەل شـەریعەتی لەسایەیدا وەرگرت، ئایا پێویسـت بـوو کـاهینێکی تـر دەربکـەوێ لەپلـەی مەلکیسـادق نـەك لەپلـەی هـارون؟ [١٢]گەر بێتوو کاهینێتی بگۆڕێ، ئەوسـا دەبـێ شـەریعەتیش بگـۆڕێ. [١٣]ئـەوەی ئەو باسـەی لەسـەر دەکـرێ [مەسیح] لەهۆزی لاوی نەبوو، هـەروەها کـەس لەهۆزەکـەی ئـەو خزمـەتی قوربانگـای نـەکردووە. [١٤]شـتێکی ئاشـکرایە، بنەچـەی مرۆڤایـەتی عیسـای خوداوەندمان دەگـەڕێتەوە بـۆ تیرەی یەهـوزا، هـەرچـەندە موسـا باسـی نـەکردووە لـەو تیرەیـە کـاهینێك پـەیدا دەبێ.

[١٥]ئـەوەی زیـاتر ئـەم باسـە ڕوونـدەکاتـەوە ئەوەیـە، کـاهینی تـازە [مەسیح] وەك مەلکیسادق [١٦]دانـەنرا

به‌کاهین به‌پێی شه‌ریعه‌ت به‌گوێره‌ی ڕه‌چه‌ڵه‌ك، بەڵکو له‌سه‌ر بناغه‌ی هێزی ژیانی نه‌فه‌وتاو. [١٧]کێیی پیرۆز لەم بارەیەوە دەربارەی عیسا دەڵێ: {تۆ تاهەتایە کاهینی لەپلەی مەلکی‌سادق.}

[١٨]ئیتر له‌لایه‌ك ڕاسپارده‌ی پێشوو لابرا، چونکه به‌هێزو سوودبه‌خش نه‌بوو. [١٩]له‌لایه‌کی تر، چونکه شه‌ریعه‌ت هیچ شتێکی ته‌واو نه‌کرد، ئه‌وه بوو هیوایه‌کی باشترمان بۆ دەرکەوت تا بەهۆیەوە لەخودا نزیك بینەوە. [٢٠]ئه‌وەش به‌بێ سوێند نه‌بوو. ئه‌وانی دیکه بوون به‌کاهین به‌بێ سوێند. [٢١]به‌ڵام دانانی مەسیح وەك کاهین بەسوێندەوە بوو، {خوداوەند سوێندی خواردووەو لێی پەشیمان نابێتەوە، تۆ دەبێ تاهەتایە کاهین بی.} [٢٢]بەم شێوەیە عیسا بوو به گه‌ره‌نتی پەیمانێکی باشتر. [٢٣]هەرچەندە لەسەردەمی کۆن زۆر سەرۆك کاهین هەبوون، لەگەڵ ئەوەش هەموویان بەهۆی مردن نەیانتوانی بەردەوام بن لەئەرکەکانیان. [٢٤]به‌ڵام عیسا، چونکه تاهەتایە دەژی، بۆیە کاهینێتی ئەو هەر دەمێنێ. [٢٥]کەواتە ئەو دەتوانێ هەموو ئەوانە ڕزگار بکات که بەهۆی ئەوەوە دەچنە لای خودا، چونکه ئەو هەمیشە دەژی، بۆیە تکاشیان بۆ دەکات لای خودا.

[٢٦]کەواتە، ئەم ئەو جۆرە کاهینە بەرزەبوو که پێویستمان پێیەتی، پیرۆزو بێ‌کەموکوڕیو بێ‌هەڵە بوو، لەگوناهباران جیاکرایەوە، بەرزکرایەوە بۆ سەرووی ئاسمان. [٢٧]ئەو پێویستی بەوە نەبوو هەموو ڕۆژێك لەبەر گوناهەکانی خۆیو گەلەکەی قوربانی پێشکەش بکات، هەروەك سەرۆك کاهینەکان لەکۆندا کردوویانە، چونکه ئەو تەنها جارێك کردی کاتێ خۆی کرد بەقوربانی لەپێناوی گوناهی هەموو خەڵك. [٢٨]ئەوە بوو شەریعەت سەرۆك کاهینی لەمرۆڤ دەستنیشان دەکرد که ناتەواوی خۆی هەیە، بەڵام بەووشەی سوێند ئەوەی دوای ئەم شەریعەتە هات، خودا ڕۆڵەی خۆی دەستنیشان کرد ئەوەی تەواوی کرد بۆ هەتاهەتایە.

کاهینی بەرزی پەیمانی نوێ

٨ گرنگترین خاڵ دەربارەی ئەوەی لێی‌دوایین ئەمەیە: کەوا ئێمە مەسیحمان هەیە، ئەو کاهینە

بەرزەی وا لەلای ڕاستی تەختی مەزنی
خوداوە لەئاسمان دانیشتووە. [٢]خزمەت
دەکات لەپیرۆزترین شوێن واتە
لەچادری پەرستنی ڕاستەقینە، ئەوەی
خوداوەند داناوە نەك مرۆڤ. [٣]جا
چونکە ئەرکی هەموو سەرۆك
کاهینێك پێشکەش کردنی قوربانی و
ئاژەڵ سەربڕینە بۆ خودا، کەواتە
پێویستە سەرۆك کاهینی ئێمەش
[مەسیح] شتێکی هەبێ یەکات
بەقوربانی. [٤]گەر مەسیح لەسەر ئەم
زەوییە بوایە، شەریعەت ڕێگای نەدەدا
ببێ بەسەرۆك کاهین. چونکە ئێستا
سەرۆك کاهین هەیە بەپێی شەریعەت
قوربانی پێشکەش بکات. [٥]ئەوانە
خزمەتی وێنەو سێبەری شوێنی پیرۆزی
ئاسمان دەکەن، چونکە کاتێ موسا
دەیویست چادر هەڵبدات، خودا
ڕای‌سپاردو ووتی: {تەماشا بکەو
هەموو شتێك بکە لەسەر ئەو
نموونەیەی پێم نیشانداوی لەسەر
چیا.} [٦]بەڵام مەسیح خزمەتێکی زۆر
مەزنتری دەسکەوت لەوەی ئەوان،
هەروەك خۆی پەیوەندی‌ڕێکخەری
پەیمانێکی باشترە، چونکە لەسەر
بناغەی بەڵێنی باشترە.

[٧]گەر پەیمانە کۆنەکە بێ
کەموکوڕی بووایە، ئیتر پێویستی
بەپەیمانێکی تر نەدەکرد. [٨]چونکە
خودا کەموکوڕی دۆزیەوە لە گەل
کاتێ دەڵێ:

{دەبێ ڕۆژێك بێ، سەرلەنوێ
پەیمانێکی دیکە لەگەڵ ئەوەی
ئیسرائیل و ئەوەی یەهوزا ببەستم.
[٩]لەمەش وەك ئەو پەیمانە نییە کە
لەگەڵ باوباپیرانیان بەستم، کاتێ
دەستم گرتن و لەخاکی میسر
دەرمهێنان، چونکە لەسەر پەیمانەکەم
نەڕۆیشتن، ئیتر منیش پشتگوێم
خستن، خوداوەند دەڵێ. [١٠]ئەمەش
ئەو پەیمانەیە لەگەڵ ئەوەی ئیسرائیل
دەیبەستم، لەڕۆژانی داهاتوو یاساکانم
دەخەمە ناو میشکیان و لەناو دڵیان
دەینووسم، دەبم بەخودایان و ئەوانیش
دەبن بە گەلی من، [١١]دوای ئەوە
کەس براکەی یاخود نەوەی
وولاتەکەی فێرناکات پێی بڵێ:
خوداوەند بناسە، چونکە هەموویان
دەمناسن، لە بچووکیانەوە تا
گەورەیان. [١٢]من لەگوناهەکانیان
خۆش دەبم، ئیتر هەرگیز باسی
گوناهەکانیان ناکەم.} [١٣]جا کە خودا

بەمە بڵێ (پەیمانی نوێ) مانـای وایـە، پەیمانەکـەی یەکـەمجار کـۆن بـوو، شتێکی ئاسایە هەر شتێك کـۆن بـوو بێ بەرەو نەمان دەڕوات.

پاراستنی پەیمانی کۆن

٩ ڕاسـتە لەپـەیمانی کـۆن مەراسیمو یاسای تایبەتی بـۆ پەرستنی خوداو شوێنی هـەرە پیرۆزی سـەر زەوی هـەبووە لـەچادری پـیرۆز. ٢ئەم چادرە گەورەیە ژوورێکی هەبووە نـاوی شـوێنی پـیرۆز بـووە، چرایـەك‌و مـێزێك‌و نـانی قوربـانی تێدابـوو. ٣ژوورێکـی دیکـەش کـەوتبووە پشـتی پەردەیـەك، پێی دەووتـرا شـوێنی هـەرە پیرۆز*، ٤ئاگردانێکی زێڕینی تێدابوو بۆ بخـورد سـوتاندن، لەگـەڵ سـندوقی پەیمان کە ڕووکەش کرابـوو بـە زێـڕ، لەناو سندوقەکە قـاپێکی زێڕیـن هـەبوو نـانی مـەنی ئاسـمانی تێدابـوو، لەگـەڵ گۆچانەکـەی هـارون کـە گـەڵای سـەوزی دەرکردبـوو، هـەروەها دوو تەختە بەردەکەی پەیمان. ٥بەڵام لەسەر سندوقەکە، کروبەکانی* شکۆ کرابوو سێبەریان کردبـوو بەسـەر سـندوقەکە ئەمەش پێی‌دەوتـرا [کورسـی بـەزەیی].

لێرەدا ئـەوەندە بەسـە دەربـارەی ئـەم باسە، چونکـە مـاوەی باسکردن لەمـە زیاتر نییە.

٦کاتێ کاروبارەکان بـەو شـێوەیە ڕێکخرابـوون، سـەرۆك کاهینـەکان هەموو کـاتێ دەیانتوانی بچنە ژووری یەکـەم [شـوێنی پـیرۆز] بـۆ جێبەجێکردنی ئەرکـە ئاینیـەکان. ٧بـەڵام ژووری دووەم [شـوێنی هـەرە پیرۆز] کەس نەیدەتوانی بچێتە نـاوی تـەنها سـەرۆك کـاهین نـەبێ ئـەویش ساڵی جارێك، پێویسـتبوو لەسـەری خوێنی قوربانی لەگەڵ خـۆی بیـات‌و بیـپرژێنێ بەسـەر [کورسـی بـەزەیی] لـەحیاتی خـۆی‌و ئـەو گوناهانـەی گەلەکـەی بێئـەوەی بزانـن کردووبیانە. ٨بەمـەش ڕۆحی پـیرۆز بـۆمان ڕوون دەکـاتەوە، ئـەو ڕێگایەی بەرەو شوێنی هـەرە پیرۆزی ڕاستەقینە دەڕوات کـە لەئاسـمانەدایە، ئەمەش جـارێ نـەکرابووەوە. چونکـە هێشـتا ڕێگـەی یەکـەم [چـادری پیرۆز] هـەر مـابوو. ٩ئەمـەش هێمایـە بـۆ ئـەم سـەردەمەمان، کـە هێشـتا قوربـانی‌و ئـاژەڵ سـەربڕینی تیـادا دەکرێ بـەپێی سـەردەمی کـۆن. ئـەو

قوربانیانەش ناتوانێ ئاسوودەیی بخاتە ویژدانیان بەتەواوی. [١٠] چونکە ئەوانە تایبەتی بوون بەکاروباری لەش [شتی ڕواڵەتی] وەک خواردنو خواردنەوە، هەروەها ڕێگا جۆراوجۆرەکانی پاککردنەوە، ئیتر ئەم یاسایە مایەوە، هەتا کاتی سیستەمی نوێ.

مەسیح پەیوەندیڕێکخەرە

[١١] بەڵام کاتێ مەسیح دەرکەوت وەک سەرۆک کاهین بۆ شتە باشەکانی داهاتوو، بەچادری تەواوترو مەزنتر کە بەدەست دروست نەکرا بێ، واتە سەر بەدروست کراو نەبێ. [١٢] ئەو تەنها یەکجار چووە ناو شوێنی هەرە پیرۆز، بۆ ئەوەش خوێنی بزنو گوێرەکەی لەگەڵ خۆی نەبرد، بەڵکو خوێنی خۆی، بەم خوێنەش کرینەوەی هەتاهەتایی بەدەستهێنا. [١٣] گەر بەپێی سەردەمی کۆن خوێنی مەڕو گوێرەکەو خۆڵەمێشی بەرخی سووتێنراو، گلاوەکان پیرۆز بکات بۆ پاککردنەوەی لەش، [١٤] ئیتر دەبێ خوێنی مەسیح چەند لەوە زیاتر بێ، ئەوەی خۆی پێشکەشی خودا کرد بە ڕۆحێکی هەتاهەتایی بێ کەمو کوڕی، ئەوەی ویژدانتان پاک دەکاتەوە لەکرارە مردووەکان تاخزمەتی خودای زیندوو بکەن.

[١٥] بۆیە مەسیح پەیوەندی ڕێکخەری پەیمانی نوێیە، تا ئەوانەی بانگکراون میراتی هەتاهەتایی بەدەستبهێنن، ئەوەی خودا بەڵێنی پێدابوو، چونکە عیسا مرد تا بەخوێنی خۆی بیانکڕێتەوە لەو گوناهانەی لەپەیمانی کۆن کردوویانە. [١٦] گەر وەسیەتنامە هەبێ، پێویستە بسەلمێنرێ خاوەن وەسیەتەکە مردووە، [١٧] چونکە وەسیەتنامە کاتێک کاری پێدەکرێ کە خاوەنەکەی مردوو بێ، بەڵام گەر زیندوو بێ هیچ کاری پێ ناکرێ. [١٨] بەم شێوەیە، پەیمانی کۆن کاتێک کاری پێکرا کە بەخوێن مۆرکرا. [١٩] چونکە موسا، دوای ئەوەی هەموو ڕاسپاردەکانی شەریعەتی بۆ هەموو گەل ڕاگەیاند، خوێنی مەڕو گوێرەکەی لەگەڵ ئاو تێکەڵکرد، پرژاندی بەسەر شەریعەتو هەموو گەل، بە چەپکێ لەڕووەکی زوفاو پارچەیەک لە خوری

سوور. [٢٠]ئەوسا ووتی: {ئەم خوێنە مۆری ئەو پەیمانەیە کە خودا لەگەڵ تێوەی بەست}. [٢١]بەهەمان شێوە خوێنەکەی پرژاند بەسەر چادری پەرستنو ئەو کەلوپەلانەی بۆ خزمەت بەکار دێن. [٢٢]بەپێی شەریعەت نزیکەی هەموو شتێك بەخوێن پاك دەبێتەوە، لێخۆشبوونی گوناهیش بێ خوێنڕشتن نابێ.

مەسیح مەزنترین قوربانییە

[٢٣]گەر پاككردنەوەی وێنەی شتە ئاسمانیەکان ئەوەندە پێویستی بەو مەراسیمانە هەبێ، جا دەبێ شتە ئاسمانیەکان خۆیان چەند پێویستیان بەخوێنی قوربانیەکی باشتر بێ! [٢٤]چونکە مەسیح، نەچووە شوێنی هەرە پیرۆزی سەر زەوی، ئەوەی مرۆڤ تەنها لەسەر نموونەی شوێنی هەرە پیرۆزی ڕاستەقینە دروستی کردووە، بەڵکو چووە ناو ئاسمان، تێستا لەوێ نوێنەری تێمەیە لەبەردەم خودا. [٢٥]ئەو نەچووە ئەوێ تا چەند جارێك، خۆی بکات بەقوربانی، هەروەك چۆن سەرۆك کاهینی سەر ئەم زەویە ساڵی جارێك دەچووە شوێنی هەرە پیرۆز، بەخوێنێك کە خوێنی خۆی نەبوو. [٢٦]ئەگینا دەبووایە عیسا لەدروستکردنی جیهانەوە چەند جارێك ئازار بدرایە. بەڵام تێستا لەکۆتایی زەمان یەکجار هات تا گوناهمان بسڕێتەوە، بەوەی خۆی کرد بەقوربانی لەپێناوی تێمە. [٢٧]هەروەك چۆن دواڕۆژی مرۆڤ ئەوەیە جارێك بمرێ، دوایی ڕۆژی لێپرسینەوە دێت، [٢٨]مەسیحیش، جارێك خۆی کرد بەقوربانی تا گوناهی خەڵکێکی زۆر لاببات. بەڵام هاتنەوەی عیسا بۆ جاری دووەم بۆ لابردنی گوناه نییە، بەڵکو بۆ ڕزگارکردنی ئەوانەیە کە بەپەرۆشەوە چاوەڕێی دەکەن.

١٠

چونکە شەریعەت تەنها سێبەری شتە باشەکانی داهاتووە، نەك وێنەی تەواوی ڕاستیەکان، بۆیە هەرگیز ناتوانێ بەو قوربانیانەی بە بەردەوامی پێشکەش دەکرێ ساڵ لەدوای ساڵ، ئەوانە دروستو تەواو بکات کە لەخودا نزیك دەبنەوە بۆ پەرستن. [٢]ئەگینا پێویستی نەدەکرد بەردەوامبن لەپێشکەشکردنی قوربانی، چونکە

ویژدانی خواپەرستان، کەی بەتەواوی
جارێك پاكبووەوە، ئیتر جارێکیتر
پێویستی بەپاكبوونەوە نییەو هەست
بەگوناهی ڕابووردووی ناکات.
[٣]لەڕاستیدا، ئەو قوربانیانە ساڵ بەساڵ
گوناهی بەیر مرۆڤ دەخستەوە،
[٤]ئەگینا بەهیچ جۆرێك خوێنی مەڕو
گوێرەکە گوناهی تێمە لانابات.
[٥]لەبەرئەوە کاتێ مەسیح هاتە ئەم
جیهانە ووتی: {تۆ قوربانیو خێرت
نەویست، بەڵکو لەشێکت داوە پێم.
[٦]بەقوربانی سووتاو و قوربانی گوناە
دڵخۆش نەبووی. [٧]جا ئەوکاتە پێم
ووتی: (ئەوەتا هاتووم تابەخواستی تۆ
کار بکەم، ئەمە ئەوەیە لەکتێبی پیرۆز
لەسەرم نووسراوە.)}

[٨] ئەو یەکەمجار ووتی: {تۆ
قوربانیو خێرو قوربانی سووتاو و
قوربانی گوناهت نەویستو پێی
دڵخۆش نەبووی}، هەرچەندە هەمووی
بەپێی شەریعەت دەکرد، [٩]ئینجا مەسیح
ووتی: {ئەوەتا هاتووم تا بەخواستی تۆ
کار بکەم.} کەواتە بەمە یاسای
یەکەمی لابرد، تا یاسای دووەم دابنێ.
[١٠]بەپێی ئەم خواستەی خودا، تێمە
پیرۆز بووین کاتێ عیسای مەسیح
یەکجار لەشی خۆی کرد بەقوربانی
لەپێناوی هەمووان.

[١١]لەکۆندا سەرۆك کاهینەکان
هەموو ڕۆژێك سەرلەنوێ دەبووایە
قوربانگایان ئامادە بکردایە، لەبەر
پێشکەشکردنی قوربانی بۆ خودا،
هەرچەندە ئەو جۆرە قوربانیانە
نەیاندەتوانی گوناهی هیچ مرۆڤێك
لابەن. [١٢]بەڵام ئەو کاهینە بەرزە
[مەسیح] یەکجار قوربانیەکی
پێشکەشکرد لەجیاتی هەموو
گوناهێك، ئەوسا بۆ هەتاهەتایە لەلای
دەستە ڕاستی خودا دانیشت. [١٣]ئەو
لەوێ چاوەڕێ دەکات، هەتا خودا
هەموو دوژمنەکانی دەخاتە ژێر پێیەوە.
[١٤]چونکە ئەو بەیەك قوربانی، ئەوانەی
پیرۆزکراون، دروستو تەواوی
کردن. [١٥]ڕۆحی پیرۆزیش خۆی
شایەتیمان بۆ دەدات، دوای ئەوەی
خودا دەڵێ: [١٦]{ئەمە ئەو پەیمانەیە کە
لەگەڵیان دەیەستم، دوای ئەو ڕۆژانە
خوداوەند دەڵێ: یاساکانم دەخەمە ناو
دڵیان، هەروەها لەناو مێشکیان
دەینووسم.} [١٧]ئینجا بەردەوام دەبێو
دەڵێ: {جارێکیتر هەرگیز یادی
گوناهەکانو هەڵەکانیان ناکەمەوە.}

[١٨]هەروەها کاتێ ئەم گوناهانە بەخشران، ئیتر پێویست ناکات قوربانی بۆ گوناه بکرێ.

ئەنجامی قوربانی مەسیح

[١٩]بەم شێوەیە برایانی خۆشەویست، ئێستا بەتەواوی باوەڕمان بەوە هەیە، بەهۆی خوێنی عیسای مەسیح، دەتوانین برۆینە شوێنی هەرە پیرۆز. [٢٠]بەو رێگا زیندوو و تازەیەی بەدڕاندنی پەردەی پەرستگا کرایەوە، واتە بەلەشی خۆی. [٢١]هەروەها لەبەرئەوەی کاهینی بەرزمان هەیە سەرپەرشتی ماڵی خودا دەکات، [٢٢]کەواتە، پێویستە نزیک بکەوینەوە لەخودا بەدڵێکی پاکو پڕ لەمتمانەی باوەڕ، دوای ئەوەی دڵمان پاک کرایەوە لەپڕدانێکی خراپ بەپڕژاندنی خوێن بەسەری، هەروەها لەشمان بەئاوی پاک خاوێن کراوەتەوە. [٢٣]با دەستبگرین بەو هیوایەی شایەتی بۆ دەدەین، بێئەوەی لەهاتنەدی دوودڵ بین، چونکە ئەوەی بەڵێنی پێداوین پاستگۆیە، [٢٤]هەروەها با ئاگاداری یەکتری بینو یەکتری هانبدەین بۆ خۆشەویستیو کرداری چاک. [٢٥]واز لەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەک هەندێکتان لەسەری پاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیکبووەتەوە.

[٢٦]گەر ئێمە بەدەستی ئەنقەست گوناه بکەین، دوای ئەوەی پاستیمان ناسی، ئەوسا هیچ قوربانیەک نییە بۆ لێخۆشبوونی گوناهمان. [٢٧]هیچ شتێکی دیکەمان بۆ نامێنێتەوە جگە لەوەی چاوەڕێی ڕۆژی لێپرسینەوەی ترسناکو تووڕەیی ئەو ئاگرە بکەین کە دوژمنانی پێ دەسوتێنرێ. [٢٨]دەزانن گەر یەکێك دوو یان سێ شایەتی بەسەرەوە بێ کەوا بەرێچی شەریعەتی موسای کردووە، بێ بەزەییانە سزای مردنی بەسەر دەدرێ. [٢٩]کەواتە بەڕای ئێوە، دەبێ چەند زیاتر بێ سزای ئەوەی بە سووکی سەیری ڕۆڵەی خودا دەکاتو لەهەمان کات خوێنی پەیمان بە پیس دادەنێ کە پیرۆزی کردووە، هەروەها گاڵتە بە بەرەکەتی خودا دەکات؟ [٣٠]چونکە ئێمە ئەوە باش دەناسین کە ووتوبەتی: {تۆڵە سەندن هی منە، منیش پاداشت دەدەمەوە.} هەروەها نووسراوە:

{خوداوەند حوکم بەسەر گەلەکەی دەدات.} [٣١]زۆر ترسناکانە کەوتنە بەردەستی خودای زیندوو.

[٣٢]بەڵام ڕۆژانی ڕابردووتان لەیاد بێ، کاتێ ژیانتان ڕووناك کرایەوەو چەند دانتان بەخۆتان گرتو تووشی ئازار هاتن بەتێکۆشاتێکی سەختو دڕێ. [٣٣]لەلایەك تێوە تووشی جنێو و چەوسانەوە هاتوون، لەلایەکی دیکە بەشداری ئەوانەتان کرد کە بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ دەکرا. [٣٤]هەروەها بەشداری بەندکراوانتان کرد لەئازارەکانیان، کاتێ دەستیان بەسەر ماڵو سامانتان گرت، بەخۆشیەوە دانتان بەخۆتان گرت، چونکە دەزانن لەئاسمان ساماتێکی باشترو نەفەوتاوتان هەیە. [٣٥]کەواتە بێ متمانە مەبن، چونکە پاداشتی مەزنە. [٣٦]تێوە پێویستتان بەدان بەخۆگرتن هەیە، تا کاربکەن بەخواستی خوداو بەڵێنەکەی بەدەستبهێنن. {[٣٧]چونکە ئەوەی چاوەڕێی دەکرێ بێت، دوای ماوەیەکی زۆر کورت دێتو دواناکەوێ. [٣٨]خودا دەڵێ: ئەوەی بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، دەژی، هەروەها ئەگەر هەڵگەڕایەوە، ئەوە جێی ڕەزامەندی من نابێ.} [٣٩]جا تێمە سەربەو هەڵگەڕاوانە نین کە لەناودەچن، بەڵکو سەربەوانەین کە باوەڕیان هەیەو ڕزگار دەبن.

باوەڕی باپیرانمان

١١ باوەڕ دڵنیایی تەواوە بەوەی هیوامان لەسەریەتی، هەروەها یێگومانبوونە ئەوەی نابینین هەیە. [٢]بەم باوەڕە، خەڵك لەکۆندا ڕەزامەندی خودایان بەدەستهێناوە.

[٣]بەباوەڕ دەزانین هەموو جیهان بەهۆی ووشەی ئەوەوە دروستبووە، تەنانەت هەموو ئەو شتانەی دەبینین، لەشتێك هاتۆتەکایەوە کەوا نابینین.

[٤]بەباوەڕ هابیل قوربانی پێشکەش کرد، قوربانییەکەی لای خودا باشتر بوو لەوەی قایین. بەر بەهۆی باوەڕیەوە بوو خودا قوربانییەکەی پەسەندکردو شایەتی بۆدا کە ڕاستودروستە، هەرچەندە هابیل مرد، بەڵام تاێستاش بەباوەڕی هەروا دەدوێ.

[٥]بەباوەڕ ئەخنوخ بەرزکرایەوە لای خودا بێ ئەوەی بمرێت، لەسەر ڕووی

ئەم زەویە نەما، چونکە خودا بەرزی کردەوە بۆ لای خۆی، پێش ئەوەی ئەمە ڕووبدات، شایەتی بۆ دراوە کەوا ئەو جێی ڕەزامەندی خودا بووە. [٦]بێ باوەڕ ڕەزامەندی خودا بەدەست نایەت، چونکە ئەوەی بیەوێ لەخودا نزیک بێتەوە، دەبێ باوەڕی بەبوونی ئەو هەبێ. هەروەها باوەڕی بەوە هەبێ خودا پاداشتی ئەوانە دەداتەوە کە بەدوایدا دەگەڕێن.

[٧]بەباوەڕ نوح ئاگادار کرایەوە سەبارەت بەوەی ڕووەدات، هەرچەندە نیشانەی هیچ ڕووداوێک دیار نەبوو، ترسی خودا وای لەنوح کرد کەشتیەک دروست بکات تا خاوخێزانەکەی پێ ڕزگار بکات، بەمە نوح حوکمی بەسەر جیهاندا خۆی بوو بەمیراتگری ڕاستودروستی.

باوەڕی ئیبراهیم و باوکان

[٨]بەباوەڕ کاتێ ئیبراهیم بانگکرا بڕوات بۆ ئەو شوێنەی دواتر بەمیرات وەریدەگرێ، گوێڕایەڵی خودا بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێ. [٩]هەروەها بەباوەڕ لەخاکی بەڵێن پێدراو نیشتەجێ بوو، هەروەک بڵێی لەناوچەیەکی نامۆ بێ، لەچادر لەگەڵ ئیسحاق و یاقوب دەژیا کەئەوانیش میراتگری هەمان بەڵێن بوون. [١٠]چونکە ئیبراهیم چاوەڕێی چوونی شاری ئاسمانی دەکرد کە بناغەیەکی چەسپاوی هەیە، ئەوەی خودا دروستکەرو ئەندازیاریەتی.

[١١]بەباوەڕ بوو، سارای ژنی ئیبراهیم توانای سک پڕبوونی پێدرا، هەرچەندە تەمەنی منداڵبوونی بەسەرچوو بوو، چونکە دڵنیابوو لەوەی ئەو بەڵێنەی خودا پێی داوە دەیباتە سەر. [١٢]بەم شێوەیە لەیەک پیاو کەنزیکی مردن بوو نەوەیەکی گەورە دروستبوو، {ژمارەیان وەک ئەستێرەی ئاسمان، وەک لمی سەر کەناری دەریا لەژمار نەدەهات.}

[١٣]هەموو ئەوانە لەباوەڕ مردن، بێئەوەی ئەو بەڵێنەی پێیان درابوو بەدەستی بهێنن، بەڵام هەر لەدوورەوە بینیان پێشوازیان لێکرد، هەروەها ڕایانگەیاند کە ئەوان تەنها نامۆ و میوانن لەسەر زەوی. [١٤]ئەوانەی ئەمە دەڵێن، بەمە دەریدەخەن کەداوای وولاتێ دەکەن. [١٥]گەر ئەوان باسی ئەو وولاتەیان بکردایە کە بەجێیان

هێشتبوو، ئەوسا هەڵی گەڕانەوەیان بۆی دەبوو. [١٦] بەڵام، ئەوان ئارەزووی وولاتێکی باشتریان دەکرد کە لەئاسمانە. لەبەرئەوە خودا شەرمی پێیان نەبوو ناوبنرێ بەخودایان، چونکە لە ئاسمان شاری بۆ دروست کردن.

[١٧] بەباوەڕ ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی پێشکەش کرد وەك قوربانی کاتێ خودا تاقی دەکردەوە، ئەو تاقە کوڕەی بەبەڵێنی لەخودا وەریگرتبوو، ئامادەبوو ئەویش بکات بەقوربانی. [١٨] سەبارەت بەئیسحاق خودا ووتی: {لەئیسحاقەوە هەموو نەوەی ئەو پەیدا دەبێ.} [١٩] ئیبراهیم باوەڕی بەوە هەبوو خودا توانای ئەوەی هەیە مردووان زیندووبکاتەوە، لەبەرئەوە خودا جارێکی دیکە ژیانی بەئیسحاق بەخشی وەك نیشانە. [٢٠] بەباوەڕ بوو، ئیسحاق یاقوبو عیسۆی پیرۆزکرد، بۆ داهاتووی چاك.

[٢١] بەباوەڕ بوو، یاقوب لەسەرە مەرگدا هەردوو کوڕەزاکانی کە کوڕی یوسف بوون پیرۆزی کردن، ئینجا خۆیدا بەسەر گۆچانەکەیدا ستایشی خودای کرد.

[٢٢] بەباوەڕبوو، یوسف لەکۆتایی ژیانی، باسی دەرچوونی ئیسرائیلیەکانی کرد لەمیسرو سەبارەت بەناشتنیشی وەسیەتی کرد.

باوەڕی موساو باوکان

[٢٣] بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا لەدایك بوو، بۆ ماوەی سێ مانگ دایکو باوکی شاردیانەوە، چونکە یینییان منداڵێکی جوانە، لە فەرمانەکانی پادشا نەترسان.

[٢٤] بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا گەورە بوو، نەیویست خەڵکی بە کوڕی کچی فیرعەون بانگی بکەن. [٢٥] موسا بەلایەوە باشتر بوو لەگەڵ گەلی خودا ئازار بچێژێ، لەوەی بۆ ماوەیەکی کورت لەزەت لەخۆشی ژیان وەربگرێو بەگوناهەوە بژی. [٢٦] بەلای موسا ئەو ڕیسوایەی لەپێناوی مەسیح چەشتی، نرخی زیاتر بوو لەگەنجینەی میسر، چونکە دەیزانی خودا چۆن پاداشتی دەداتەوە. [٢٧] هەر بەباوەڕ بوو دوایی میسری بەجێهێشت، بێئەوەی لەتووڕەیی پادشا بترسێ. بە شێوەیەك ووڕەیبەرز بوو، هەروەك ئەوە ببینێ کە نەبینراوە. [٢٨] هەر بەباوەڕ بوو موسا

ڕۆژی تێپەڕبوونی کردو دوایی خوێنی قوربانییەکانی پرژانـد بـەدەرگای جوولەکەکان، تـا فریشتەی لەناوبـەر ئـەوەی کـوڕە نۆبـەرەکانی کوشـت، دەست لەوان نەدات.

باوەڕی دایەوەرانو پێغەمبەران

[۲۹] بـەباوەڕ بـوو، جوولەکـەکان توانیـان لـەدەریای سـوور بپەڕنـەوە، هەروەك بەسەر ووشکانیدا بڕۆن. بەلأم میسریەکان کـاتێ ویسـتیان بپەڕنـەوە خنکان.

[۳۰] بـەباوەڕ بـوو، شـووڕەی چـواردەوری شـاری ئـەریحا ڕووخـا، دوای ئـەوەی حـەوت ڕۆژ بـەدەوری سووڕانەوە.

[۳۱] بەباوەڕ بوو، ڕاحـابی داوێنپیس لەناونەچوو لەگەڵ یاخیبووان، چونکە پێشـوازیەکی هاوڕێیانـەی لـەدوو سیخوڕەکەی یەشوع کرد.

[۳۲] نموونـەی تـر زۆرە بۆتـان بهێنمەوە، بەلأم کاتی ئەوە نییە تـاوەکو باسی: حـەدعونو باراقو شەمشـونو یەفتاحو داودو سـامونیلو پێغەمبـەرانتان بۆ بکـەم. [۳۳] بـەهۆی باوەڕیان ئەوانـە توانیویانە: زاڵبن بەسەر پادشـاهێتیەکان، دادپەروەری بهێننەکایەوە، بەڵێنی خـودا بەدەسـتبهێنن، دەمـی شـێر دابخـەن، [۳۴] ئـاگری گـەردار بکوژێننـەوە، لـەڕێر تیخـی شمشـێر ڕابکـەن، لـەکاتی بێهێزی بەهێزبن، لەمـەیدانی شـەڕ ببن بەپاڵەوان، لەشکری بێگانـە بگەڕێننـەوە دواوە، [۳۵] هـەندێك ژن مردووەکانیـان گەڕایـەوە لایـان بەزیندووبوونـەوە، هـەندێکی دیکـەیان دانیـان بـەئازارو ئەشـکەنجە گـرت هـەتا مـردن، نەیانویست ڕزگاریـان بـێ تـا لـەڕۆژی دوایـدا زیندووبوونەوەیـەکی باشـتر بەدەسـتبهێنن. [۳۶] هـەندێکی تریـان تووشی ئازارو سـووکایەتیو بـەقامچی لێـدانو کـۆتو زنجـیرو بەندیخانـە بـوون. [۳۷] هـەندێکیان بـەردباران کران، پـەرشوبلاوکران، بەشـێوەیەکی زۆر درندانـە بەشمشـێر ملیـان پـەڕێنراوە. بەشێکیان ئـاوارە بـوون لـەجیاتی جـل خۆیان بە پێستی مەڕو بـزن داپۆشـیوە، دەربـەدەری شـاران بـوون، تووشـی برسێتیو چەوسـانەوەو تەنگانەیـەکی زۆربـوون. [۳۸] هـەروەك شـایانی ئـەم جیهانـە نـەبن، لـاوارەی نـاو بیابـانو شـاخو ئەشـکەوتەکانو کـونو کەلەبەری زەوی بوون.

[٣٩]هەرچەندە باوەڕی ئەوان شوێنی
ڕەزامەندی خودا بوو، لەگەڵ ئەوەشدا
بەڵێنی خودایان بەدەست نەهێنا.
[٤٠]چونکە خودا پێشتر شتێکی باشتری
بۆ ئێمە دانابوو، تا ئەوان بەبێ ئێمە
تەواو دروست نەبن.

تەمێکردنی خودای باوک

١٢ لەبەرئەوە گەر ئێمە
بەهەورێکی ئاوا گەورەی
شایەتیدان دەوردراوین، با لەهەموو
بارگرانیو گوناهێك کە کۆتی
کردووین ئازادبین، هەروەها
بەپشوودرێژیەوە لەو پێشبڕکێیە ڕابکەین
کە لەپێشمانە. [٢]با هەمیشە سەیری
عیسا بکەین، پێشڕەو و تەواوکەری
باوەڕمان. ئەوەی لەپێناوی ئەو
خۆشیەی چاوەڕێی دەکرد، دانی
بەخۆیگرت کاتێ لەخاچیانداو
شەرمەزاری پشتگوێ خست، دوایی
لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشت.
[٣]سەرنج بدەنە ئەوەی
دانیبەخۆیگرت سەبارەت بەو
دژایەتیەی گوناهباران لەگەڵیان دەکرد،
تا ووره بەرنەدەنو شەکەت نەبن.
[٤]هەرچەندە ئێوە لەملمالێی گوناە تا
ئێستا خوێنتان نەڕشتووە.
[٥]ئایا ئەو ووشە هاندەرانەی
خوداتان لەبیر چووەوە، کە هەروەك
ڕۆڵەی خۆی لەگەڵ ئێوە دەدوا؟ کاتێ
دەڵێ: {ڕۆڵەکەم، بەچاوی نزم سەیری
تەمێکردنی خوداوەند مەکە، هەروەها
ووره بەرمەدە کاتێ سزات دەدات،
[٦]چونکە ئەوەی خوداوەند خۆشیبوێ
تەمێی دەکات، هەروەها هەر یەکێك
وەك ڕۆڵەی خۆی وەریگرێت
بەقامچیی لێیدەدات.}
[٧]کەواتە، دانبگرن بەخۆتان کاتێ
خودا تەمێتان دەکات، چونکە
هەڵسوکەوتی باوکو ڕۆڵەتان لەگەڵ
دەکات، چ ڕۆڵەیەك هەیە باوکی
تەمێی نەکات؟ [٨]گەر یێتو خودا تەمێتان
نەکات وەك هەموو منداڵەکانی
دیکەی، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ ئێوە
زۆڵنو منداڵی ئەو نین. [٩]گەر باوکی
سەر زەویمان تەمێمان بکات لەگەڵ
ئەوەشدا ڕێزی بگرین، ئایا دەبێ چەند
زیاتر ملکەچی باوکی ڕۆحیمان بین؟
بۆ ئەوەی ژیان بەدەست بهێنین.
[١٠]باوکی سەر زەویمان بۆ ماوەیەك
تەمێمان دەکات ئەوەندەی بەباشیان
زانیوە، بەڵام خودا، تەمێمان دەکات

لـه‌پێناوی بـه‌رژه‌وه‌ندی تێمـه، هـه‌تا لـه‌پاك‌وپیرۆزی ئـه‌ودا به‌شـدار بـن. [11]چونکه تـه‌مێکردن لـه‌کاتی خـۆی ده‌رده‌کـه‌وێ کەمایـه‌ی ئـازاره نـه‌ك خۆشـی، بـه‌ڵام دواتـر، له‌ئاشـتیدا بـه‌روو‌بوومی ڕاست‌ودروسـتی لێده‌که‌وێته‌وه بۆ ئەوانه‌ی ڕاهێنراون، تا کـەم ئەندامـه‌کان لـه‌ڕێگا ده‌رنـه‌چن، به‌ڵکو چاك‌ببنه‌وه.

[12]کەواتـه ده‌سـته بێهـێزو ماندووه‌کانتـان جارێکی دیکـه بـه‌رز بکه‌نـه‌وه، هـه‌روەها ئـه‌ژنۆ له‌رزۆکه‌کانتان به‌هێز بکەن، [13]ڕێگـای ڕاست‌و ڕەوان بۆ پێتان ئاماده بکەن.

[14]هـه‌وڵ بـدەن، بـه ئاشـتی بژیـن له‌گـه‌ڵ هـه‌موو کەسـێك، داوای پـاك‌وپیرۆزی بکـەن، به‌شـێوه‌یەك بژیـن جێی ڕەزامەندی خودا بـێ، ئـه‌گینا بـێ ئـەوه کـەس نـاتوانێ خوداوەنـد ببینـێ. [15]ئاگاداری ئەوه بـن، کەستان خـۆی له‌به‌ره‌که‌تی خـودا بێبـەش نـه‌کات، بـەوه‌ی ڕه‌گـی تاڵیتـان تیـادا بـڕوێ، ئەمـەش بـێزاری بهێنێته کایـەوەو ببێتـه هۆی خراپ‌بوونـی به‌شـێکی زۆرتـان. [16]ئاگادار بن، با کەستان داوێنپیسـی‌و کفر نه‌کات له‌گه‌ڵ خودا وەك عیسـۆ، ئەوه‌ی مافی نۆبه‌رایه‌تی خۆی فرۆشـت به ژەمێ نانخواردن. [17]چونکه ده‌زانـن دوای ئەوه‌ی ویستی ببێته‌وه میراتگری پیرۆزی، ڕەتکرایـەوه چونکه ده‌رفـه‌تی تۆبـه‌کردنی بـۆ نـەمابوو، هەرچـەنده به‌گریانەوەش داوای ده‌کرد.

[18]چونکه تێـوه له‌شـاخێك نزیـك نه‌که‌وتنـه‌وه ده‌سـتی لێبـدرێ، لـه‌ئاگرێکی گـڕدار، لـه‌تاریکی، له‌تـەم، له‌گـه‌ردەلوول، [19]هـه‌روەها ده‌نگـی که‌ڕەنا، ده‌نگی دواتێك وا لـه‌گوێگران بکات بپاڕێنەوه، تا ئیتر ئەم قسانەیان بۆ نـه‌کرێ. [20]چونکه ئـەوان نـەیانتوانی خۆیـان ڕاگـرن له‌ئاسـت تونـدی فەرمانه‌کـه‌ی خـودا، کـه ووتبـووی: {گەر ئاژەڵیش دەستی بـەر ئـەو شـاخه بکـەوێ، ده‌بـێ بـه‌ردباران بکـرێ.} [21]له‌ڕاستیدا دیمەنه‌که ئـەوه‌نده ترسناك بـوو تەنانـەت وای لەموسـا کـرد بڵـێ: {من له‌ترسا ده‌له‌رزم.}

[22]بـه‌ڵام تێـوه بـۆ شـاخی شـاری داود هـاتوون، بـۆ شـاری خـودای زینـدوو، کـه قودسـی ئاسـمانییه، بـۆ ئاهـەنگێك فریشـته‌یه‌کی گـه‌ڵێ زۆر تیایدا به‌شداری‌کردووه. [23]بۆ کۆمەڵی ڕۆڵـه نۆبـەره‌کانی خـودا، ئەوانـه‌ی

ناویان لەئاسمان نووسراوە. ئیوە بۆ لای خودا خۆی هاتوون ئەوەی فەرمان بەسەر هەموو مرۆڤ دەدات، بۆ لای ڕۆحی ڕاستودروستان کە تەواوکراون. [٢٤]بەڵێ بۆ لای عیسا هاتوون، ئەوەی پەیوەندیڕێکخەری پەیمانی نوێیە، هەروەها بۆ خوێنێکی ڕشێنراو کە زۆر باشتر لەخوێنی هابیل دەدوێ.

[٢٥]ئاگاداربە قسەکەر ڕەتمەکەوە، چونکە گەر ئەوانەی لەپێشا قسەکەری بە وەحییان ڕەتکردەوە لەسەر زەوی نەیانتوانی ڕابکەن، ئایا ئیمە چۆن دەتوانین لەسزا ڕابکەین گەر قسەکەری ئاسمان ڕەتبکەینەوە؟ [٢٦]لەکۆنا دەنگی خودا زەوی خستە لەرزە، بەڵام ئیستا ئەو بەڵێنیداوەو دەڵێ: {جارێکیتر تەنها زەوی ناخەمە لەرزە بەڵکو ئاسمانیش.} [٢٧]مەبەست لە (جارێکیتر) ئەمەیە: هەموو ئەو شتانەی خودا دروستی کردووەو لەرزۆکە نامێنێ، لەبناغەدا دەیانگۆڕێ، تەنها شتە چەسپاوەکان دەمێنێتەوەو نالەرزێ. لەشوێنی خۆی ناجوڵێ.

[٢٨]بۆیە با دەم بەسوپاس بین بۆ ئەو پادشاهێتیەی کە نالەرزێ، هەروەها بەترس و ڕێزەوە خودا بپەرستین، بەشێوەیەك کەجێی ڕەزامەندی بێت. [٢٩]چونکە خودای ئیمە ئاگرێکی سووتێنەرە.

ووتەی هاندان

١٣ با خۆشەویستی خوشك و برایەتی بچەسپێ. [٢]میوانداری نامۆکان لەیاد مەکەن، چونکە بەمە هەندێ کەس میوانداری فریشتەکانیان کردووە بێئەوەی بزانن. [٣]یادی بەندکراوان بکەن، هەروەك بەندکراین لەگەڵیان، هەروەها زۆرلێکراوان، هەروەك زۆرتان لێکرا بێت لەلەش. [٤]دەبێ لای هەموو کەسێك ژن و مێردایەتی ڕێزی هەبێ، جێگەی ژن و مێرد بەپاکی بمێنێتەوە، چونکە خودا بەڕەللاڵو داوێنپیس تاوانبار دەکات.

[٥]خۆتان دوورببەنەوە لەخۆشەویستی پارە، ڕازیبن بەوەی هەتانە، چونکە خودا ووتویەتی: {هەرگیز پشتگوێت ناخەمو بەجێت ناهێڵم.} [٦]کەواتە دەتوانین، بەباوەڕی تەواو بەبێترس بڵێین: {خوداوەند یارمەتیدەرمە، لەهیچ شتێك ناترسم،

ئیتر مرۆڤ دەتوانێ چی بەرامبەرم بکات؟}

[٧]هەمیشە ڕابەرەکانتان لەیاد بێ، ئەوانەی ووشەی خوداتان پێڕادەگەیاند، تەماشای سەرباردەو ئەنجامی ژیانیان بکەن، هەروەها باوەڕی ئەوان بکەن بەنموونەیەك بۆ خۆتان. [٨]عیسای مەسیح وەك خۆیەتی، دوێنێ و ئەمڕۆ و تاهەتایە. [٩]لەبەرئەوە ڕێمەدەن بەهۆی فێرکردنی نامۆ و جۆراو جۆرەوە گومڕابن. لەوە باشتر نییە گەر دڵ بەبەرەکەت بچەسپێ، نەك بەخواردن، ئەوەی هیچ سوودی نییە بۆ ئەوانەی هەوڵی بۆ دەدەن. [١٠]ئێمە قوربانگایەکمان هەیە، ئەوانەی خزمەتی چادری پەیمانی کۆن دەکەن بۆیان نییە لێی بخۆن، [١١]چونکە ئەو ئاژەڵانەی سەرۆك کاهین بەهۆی خوێنیان دەچێتە شوێنی هەرە پیرۆز وەك قوربانی بۆ گوناه، کەلەشەکانیان لەدەرەوەی گەڕەك دەسوتێنرێ. [١٢]لەبەرئەوە عیساش لەدەرەوەی شار ئازار درا، تا بەخوێنی خۆی مرۆڤ پیرۆز بکات. [١٣]کەواتە با بچینە لای مەسیح بۆ دەرەوەی گەڕەك، بەشداری ڕیسوایی ئەو بکەین، ئەوەی لەپێناوی ئێمە بەسەری هات! [١٤]چونکە لەسەر ئەم زەوییە هیچ شارێك نییە بۆمان بمێنێتەوە، با هەوڵ بدەین بۆ شاری داهاتوو. [١٥]کەواتە با بەناوی عیسای مەسیح هەمیشە قوربانی ستایش پێشکەشی خودا بکەین، ئەمەش بەرووبوومی لێوەکانمانە، کەوا بەو شێوەیە دان بەناوی ئەو دەنێین. [١٦]هەروەها کاری چاکو یارمەتیدانی لێقەوماوان پشتگوێ مەخەن، چونکە ئەو جۆرە قوربانیانە خودا دڵشاد دەکات. [١٧]گوێڕایەڵی ڕابەرەکانتان بن و ملکەچی دەسەلاتیان بن، چونکە ئەوان شەوارەتان بۆ دەگرن، هەروەك بڵێی حیسابیان پێشکەشی خودا بکەن، گوێڕایەڵیان بن تا بتوانن کارەکەیان بەدڵشادی بکەن نەك بەبێزاری، ئەگینا زیانی بۆ ئێوە دەبێ.

[١٨]نوێژمان بۆ بکەن، چونکە دڵنیاین لەپاکی ویژدانمانو دەمانەوێ لەهەموو شتێك هەڵسوکەوتمان چاك بێ، [١٩]هەروەها زۆر بەپەرۆشەوە داواتان لێدەکەم نوێژم بۆ بکەن لای خودا، هەتا بەخێرایی بگەڕێمەوە لاتان. [٢٠]داوا

لەخودای ئاشتی دەکەم، ئەوەی بەهۆی خوێنی پەیمانی هەتاهەتایی، عیسای مەسیحی خوداوەندمان، کە شوانێکی مەزنە بۆ مەڕەکان، لەتیو مردووان زیندووی کردەوە، [٢١]تا هەموو شتێکی باشتان پێبەخشێ، تا بەخواستی ئەو کار بکەنو لەتیوە کار بکات بەڕەزامەندی ئەو بەهۆی عیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

سلاوی کۆتایی

[٢٢]ئەی برایان داواتان لێ دەکەم، بەسنگ فراوانیەوە وەریبگرن ئەو ووتە هاندانانەی لەم نامە کورتەدا بۆم نووسیون.

[٢٣]هەروەها دەمەوێ پێتان ڕاگەێنم تیمۆساوسی برامان لەبەندیخانە ئازادکراوە، هەر کاتێ هات بۆ لام دەمانەوێ بەیەکەوە دیدەنیتان بکەین.

[٢٤]سلاۆ لەهەموو ڕابەرەکانتانو خوشکو برا پیرۆزەکانتان بکەن. باوەڕدارانی ئیتالیا سلاۆتان لێدەکەن.

[٢٥]لەکۆتاییدا بابەرەکەتی خودا لەگەڵتان بێت.

نامه یاقوب

نامه‌که‌ی یاقوب کۆمەڵە ئامۆژگاریە‌که ئاڕاستە‌ی هەموو گەلی خودا کراوە که پەرش‌وبڵاوبوونەوە لەجیهان. مەبەستی هاندانیانە بۆ بەرگەگرتنی ناخۆشی‌و چەسپان لەباوەڕ. نووسەر سەبارەت بەزۆر لایەنی چاکی باوەڕ بەهەسیح دەدوێ‌و داوایان لێدەکات پەیوەندی بکەن لەهەڵسوکەوتیان، وەکو: دوورکەوتنەوە لەپارەپەرستی‌و لووتبەرزی‌و زمان پاراستن لەقسەی خراپ‌و نەخواردنی بەشی هەژاران. پێویستیشە لەسەر باوەڕداران ئارام‌بگرن‌و نوێژبکەن‌و دانایان هەبێ. بەڵام نامەکە بەزۆری باسی باوەڕی ڕاستەقینە دەکات که دەبێ بەکرداری چاکەوە بەند بێ.

١ لەیاقوبی بەندەی خوداو عیسای مەسیحی خوداوەندەوە، بۆ دوانزە هۆزەکەی نەوەی ئیسرائیل کە پەرش‌و بڵاوبوونەتەوە، سڵاوتان لێبێت.

ئاقیکردنەوە لەدەردەوە

[٢]ئەی برایان بەخۆشی دابنێن، کاتێ دەکەونە جۆرەها ئاقیکردنەوەو ناخۆشی، [٣]چونکە تێوە دەزانن ئاقیکردنەوەی باوەڕتان ئارامگرتنتان تیا دروست دەکات. [٤]با ئارامگرتن بەتەواوی کاری خۆی تیاتان بکات، تا لەهەموو ڕوویەک تەواو و پێگەیشتووبن، لەهیچ شتێک کەمو کوڕیتان نەبێت. [٥]گەر یەکێک لەناوتان کەمو کوڕی لەدانایی هەبوو، با داوا لەخودا بکات، چونکە خودا بەدەست‌و دڵفراوانی بەهەموو کەسێکی دەدات‌و گلەیش ناکات. [٦]بەڵام با بەباوەڕ داوای بکات‌و هیچ گومانی تیادا نەبێت، چونکە ئەوەی گومان دەکات وەک شەپۆلی دەریا وایە با دەبەنێت‌و دەیات. [٧]ئەو جۆرە مرۆڤە نابێ بیر لەوە بکاتەوە شتێک لەخوداوەند بەدەستدەهێنێ، [٨]چونکە ئەو مرۆڤە ڕاڕایە، لەهەموو ڕێگاکانی دوو دڵە.

[٩]بابرای پایەنزم شانازی بە بەرزیەکەی بکات، [١٠]هەروەها دەوڵەمەند بەنزمیەکەی، چونکە دەوڵەمەند وەک گوڵی گژوگیا لەناودەچێ. [١١]کاتێ ڕۆژ بەتیشکی گەرمی هەڵهات، ئەو گژوگیایە

ووشـــك دەکـــاتو گـــولّەکەی هەڵدەوەرێ، دیمەنی جوانی نامـــێنێت، ئاوا مـــرۆڤی دەوڵەمـەند لـەناودەچـێت کـــاتێ خـــۆی مـــاندوو دەکـــات بەکارەکانیەوە.

تاقیکردنەوە لەژوورەوە

[12]خۆزگـە دەخـــوازرێ بـــەوەی بەرگـە دەگـرێ لـەکاتی تاقیکردنـــەوە، چونکـە کـاتێ لـــەو تاقیکردنەوەیـــە دەردەچـێ تـاجی ژیـــان وەردەگـــرێ، ئـەوەی خـــودا بـــەڵێنی داوە بیـــدات بەوانەی خۆشیان دەوێـت. [13]بـا کـس نـەڵێت کـاتێ دەکەوێتـە تاقیکردنـــەوە، (من لەلایەن خوداوە تاقی دەکرێمەوە.) چونکە خودا بـە خراپـە تاقیناکرێتـەوە ئەویش کەس بـە خراپـە تاقیناکاتـەوە، [14]بەڵام هەموو کەسێك تاقیدەکرێتـەوە گـەر ئـارەزووە خراپـەکانی خـــۆی هەڵیخەڵەتاندو ڕایکێشـا. [15]ئینجـا گـەر ئارەزوو سکیپڕ بوو، ئەوا گوناهی لـێ دەبێت، ئەگەر گوناهیش گەشەی کرد ئەوا مردنی لـێ دێتەکایەوە.

[16]برایـــــانی خۆشەویســـــتم هەڵمەخەڵەتێن، [17]هـەموو پێبڕاوێکـــی چـاکو بەهرەیـەکی تـەواو لەســەرەوە دێـــت، لای بـــاوکی ڕووناکی دێتەخوارەوە، ئەوەی ناگۆڕێو سێبەرو خولانـەوەی نییـە. [18]ئێمـە بەخواستی ووشەی ڕاستی لـەدایك بووین، تابینە نۆبەرەی دروستکراوانی.

گوێ بگرنو کاری پێبکەن

[19]ئەمـــە بزانـــن ئـــەی برایـــانی خۆشەویست: بـا هـــەر یـــەکێکتان لەگوێگرتن خێرا بێت، پەلە نـەکات لەقســـــەکردن، هێـــــواش بێـــــت لـەتووڕەبوون. [20]چونکـــە تووڕەیـــی مرۆڤ کار بۆ ڕاستودروستی خـودا ناکات. [21]کەواتە واز لەهەموو پیسـیو زۆری بەدکاری بهێنن، ئەو ووشـەیەی خـودا تیاتـان چاندوویـەتی بـەڕۆح ســـووکیەوە وەریبگـــرن، ئـــەوەی دەتوانێ گیانتان ڕزگار بکات. [22]تـەنها گوێگـری ووشـەکان مـەبن، بـەڵکو کـاری پـێ بکـەن، ئـەگینا خۆتـان هەڵدەخەڵەتێنن. [23]چونکە ئەوەی گوێ لەووشـەی خـودا بگـرێو کـاری پـێ نـەکات، وەك یـەکێك وایـە سـەیری ڕوخساری خـــۆی بکـات لەئاوێنـە، [24]ئینجـا دوای ئـەوەی سـەیری خـــۆی دەکـاتو دەڕوات، یەکسـەر لـەبیری

دەچێت چۆن بووە. [۲۵]بەڵام ئەوەی بەووردی سەیری شەریعەتی تەواو بکات، شەریعەتی سەربەستی، لەسەری بەردەوام بێتو ئەوەی بیستوویەتی بیری نەچێت بەڵکو کاری پێبکات، ئەوا ئەو کەسە خۆزگەی پێدەخوازرێت.

[۲۶]ئەوەی خۆی بەدیندار دابنێو زمانی خۆشی نەپارێزێت، ئەوە خۆی هەڵدەخەڵەتێنێتو دینداریەکەی بێسوودە. [۲۷]دینداری پاکو بێگەرد لای خودای باوکمان ئەمەیە: مرۆڤ هەتیوانو بێوەژنان بەسەر بکاتەوە لەکاتی تەنگانەیان، هەروەها خۆی بەپاکی بپارێزێت سەبارەت بەجیهان.

بەجیاوازی هەڵسوکەوت مەکەن

۲ برایانی خۆشەویست، گەر بەڕاستی باوەڕتان بەخوداوەند عیسای مەسیح هەیە، گەورەی شکۆمەندی، لەگەڵ خەڵکی بەجیاوازی هەڵسوکەوت مەکەن. [۲]گەر دەوڵەمەندێك هاتە ناوتان ئەنگوستیلەی زێڕی لەپەنجە بوو، بەرگی نایابی لەبەر بوو، هەروەها هەژارێك هاتە ناوتانو بەرگی پیسو کۆنی لەبەر بوو. [۳]پێشوازیتان لەدەوڵەمەندەکە کردو پێتان ووت: (فەرموو، لەپێشەوە دانیشە)، ئینجا بەهەژارەکەتان ووت: (تۆش لەوێ ڕاوەستە، یان لێرە دانیشە لەبەر پێمان)، [۴]ئایا ئەمە ئەوە ناگەیەنێت لێوە جیاوازی یەکێك لەگەڵ ئەوی دیکە دەکەنو بەبیری خراپ خۆتان دەکەن بەدادوەر؟

[۵]گوێ بگرن ئەی برایانی خۆشەویست: ئایا خودا هەژارانی ئەم جیهانەی هەڵنەبژاردووە تا دەوڵەمەندبن لەباوەڕو ببن بەمیراتگری پادشاهێتی، ئەوەی خودا بەڵێنیداوە بیدات بەوانەی خۆشیاندەوێ؟ [۶]لێوە بەسووکی سەیری هەژاران دەکەن. ئایا دەوڵەمەندەکان نین لەگەڵتان زۆردارنو ڕاتاندەکێشن بۆ دادگاکان؟ [۷]ئایا ئەوان نین گاڵتە بەناوی چاکی [مەسیح] دەکەن، ئەوەی پێی بانگکراون؟

[۸]گەر لێوە بەتەواوی کار بەشەریعەتی شاهانە بکەن بەپێی کتێبی پیرۆز کە دەڵێ: { ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ}، ئەوا شتێکی چاك دەکەن. [۹]بەڵام گەر بەجیاوازی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ

خەڵك كرد، ئەوا گوناه دەكەنو شەریعەت تاوانبارتان دەكات وەك سەرپێچی كەر. [10] ئەوەی بەمووڕاسپاردەكانی شەریعەت كار بكات، بەڵام تەنها یەك ڕاسپاردەیان بشكێنێت بەوە هەڵەی لەهەمووداكردووە، [11] چونكە ئەوەی ووتویەتی: {داوێن پیسی مەكە} هەر ئەوە ووتویەتی: {مەكوژە}. گەر داوێن پیسیت نەكرد بەڵام یەكێكت كوشت، ئەوا سەرپێچی شەریعەتت كردووە. [12] بدوێزو كار بكەن وەك ئەو كەسانەی بەپێی شەریعەتی سەربەستی حوكمیان بەسەر دەدرێ. [13] چونكە حوكمدان بێبەزەییانە دەبێت بۆ ئەوانەی بەزەییان نەبووە. بەزەییش بەسەر حوكمدان سەردەكەوێ.

باوەڕو كردار

[14] ئەی برایان چسوودێكی هەیە گەر یەكێك بڵێ باوەڕم هەیە، بەڵام كرداری لەگەڵ نەیێت؟ ئایا ئەم جۆرە باوەڕە ڕزگاری دەكات؟ [15] گەر خوشك و برایەك پێویستیان بە جل وبەرگو خواردنی ڕۆژانە هەبوو، [16] یەكێكتان پێیان ووتن: (بەخێر بچن، جلی گەرم لەبەر بكەن، تێر بخۆن.) ئەمە چ سوودێكی هەیە گەر تۆ ئەوەی پێویستیان پێیەتی بۆ لەش نەیاندەیتێ؟ [17] بەم شێوەیە دەبینین باوەڕ لەخۆیدا بەتەنها مردووە، گەر كرداری لەگەڵ نەیێت. [18] لەوانەیە یەكێكتان بڵێ: (تۆ باوەڕت هەیەو من كردار.) نیشانمبدە باوەڕت چۆن بێ كردار دەیێت، ئەوسا منیش بەكردارەكانم نیشانت دەدەم باوەڕم چۆنە. [19] تۆ باوەڕت هەیە یەك خودا هەیە، شتێكی چاك دەكەیت. ڕۆحە پیسەكانیش باوەڕیان بەمە هەیەو دەلەرزن لەترسان.

[20] ئەی مرۆڤی گێل، پێویست بەسەلماندن دەكات كە باوەڕ بێ كردار بێسوودە؟ [21] سەیری ئیبراهیمی باوكمان بكە، ئایا بەكردارەكەی نەبوو خودا بێتاوانی كرد، كاتێ ئیسحاقی كوڕی پێشكەشكرد لەسەر قوربانگا؟ [22] تۆ دەبینیت باوەڕەكەی بەكردارەوە چالاكە، هەروەها باوەڕەكەی بەكردارەوە تەواو بووە، [23] بەمە ووتەی كتێبی پیرۆز هاتەدی كە دەڵێ: {ئیبراهیم باوەڕی بەخودا هێنا، ئەمەش بەڕاستودروستی بۆی دانرا}، هەروەها ناویان نا دۆستی خودا.

[۲۴]دەینین مرۆڤ تەنها بەباوەڕی
بێتاوان نایێت بەڵکو بەکردارەکانیشی.
[۲۵]ئایا ڕاحابی داوێنپیس بەم شێوەیە
بێتاوان نەبوو، چونکە پێشوازی
لەتێڕاوان کردو لەڕێگایەکی تردەوە
دەربازی کردن؟ [۲۶]چۆن لەشی مرۆڤ
ڕۆحی تیا نەمێنێت دەمرێت، هەروەها
باوەڕ گەر کرداری لەگەڵ نەبێت
دەمرێت.

خراپی زمان

۳ ئەی برایان، زۆربەتان خۆتان
مەکەن بەفێرکەر، دەزانن
ئێمە لێپرسینەوەی مەزنترمان هەیە.
[۲]چونکە ئێمە هەموومان لەزۆر شت
هەڵە دەکەین، گەر یەکێك بتوانێ
لەقسەکردن هەڵە نەکات، ئەوە
مرۆڤێکی تەواوەو بەسەر هەموو لەشی
زاڵبووە. [۳]ئێمە لەغاو دەکەینە دەمی
ئەسپ تا گوێڕایەڵمان بێتو بتوانین
هەموو لەشی ئاڕاستە بکەین. [۴]هەروەها
سەیری کەشتی بکەن، هەرچەندە
گەورەیەو ڕەشەبای بەهێز پاڵێ پێوە
دەنێت، کەچی کەشتیوان بەسوڵێکی
بچووك پێچی پێ دەکاتەوەو دەیبات
بەهەر لایەك بیەوێت. [۵]هەروەها
زمانیش ئەندامێکی بچووکە، بەڵام زۆر
لەخۆبایی. سەیرکەن ئاگرێکی
بچووکە دارستانێکی گەورە
دەسووتێنێت. [۶]زمان وەك ئاگر وایە،
جیهانێکە لەخراپە، زمان ئەو
ئەندامەیە هەموو لەش پیس دەکاتو
ئاگر لەچواردەوری سروشت
هەڵدەگیرسێنێت بەگرێك
لەدۆزەخەوەیە. [۷]مرۆڤ دەتوانێ بەسەر
ئاژەڵی کێوی و باڵندەو خشۆك و
بوونەوەری ئاوی زاڵ بێت، [۸]بەڵام
کەس ناتوانێت بەسەر زمان زاڵ بێت.
خراپەیەکە ناگیرێت پڕە لەژەهری
کوشندە.
[۹]بەزمان خوداوەندو باوکمان پیرۆز
دەکەین، بەئەویش نەفرەت لەخەڵکی
دەکەین کە لەشێوەی خودا دروست
کراون. [۱۰]لەیەك دەم پیرۆزی و نەفرەت
دێتە دەرەوە، ئەمەش نابێ بەم شێوەیە
بێت ئەی برایان. [۱۱]ئایا بیستووتانە
لەیەك کانی ئاوی شیرین و سوێر
هەڵبقوڵێت؟ [۱۲]یاخود دەبێت دار
هەنجیر زەیتون بگرێت، یان مێو
هەنجیر بگرێت؟ ئەی برایان بەم
شێوەیەش کانی سوێر ئاوی شیرینی
لێ نایەتە دەرەوە.

دانایی خودایی

[١٣]ئەوەی لەناوتان دانا
تێگەیشتووە، با دەریخات بەژیانی
باشی‌و کردارەکانی لەڕۆحسووکی
دانایی. [١٤]بەڵام گەر چاوپسی تاڵو
خواستی خۆویستیتان لەدڵ بوو،
شانازی مەکەن‌و درۆ سەبارەت
بەڕاستی مەکەن. [١٥]دانایی ئاوا هەرگیز
لەخوداوە نییە، بەڵکو لەجیهانەو ڕۆحی
نییەو لەشەیتانەوەیە. [١٦]چونکە لەکوێ
چاوپسی‌و خۆویستی هەبوو، لەوێ
پەشۆکاوی‌و هەموو جۆرە خراپەیەک
بڵاوەدەبێتەوە. [١٧]بەڵام ئەو دانایەی
لەسەرەوە [لەلای خوداوە] دێت
لەپێش هەموو شتێك پاکە،
ئاشتی‌خوازو ساکارە، گوێڕایەڵە، پڕ
لەبەزەیی‌و بەروبوومی چاکە،
ڕاستو ڕێك‌و ڕەوانە، دووڕوویی تێدا
نییە. [١٨]هەروەها بەروبوومی
ڕاستودروستی لەلایەن ئاشتی‌خوازان
لەئاشتیدا دەچێنرێت.

ملکەچی خودا بن

٤ هۆی ئەم دۆزمنایەتی‌و
ناکۆکیە چیە لەناوتان؟ ئایا
بەهۆی ئارەزووە خراپەکانی ئەندامانی
لەشتان نییە کە دەجەنگێت لەگەڵتان؟
[٢]ئارەزوو دەکەن‌و دەستتان ناکەوێ
ئەوسا دەکوژن. چاوتان لەماڵی
خەڵکەو ناگەنە مەبەستی خۆتان،
ئەوسا دۆزمنایەتی‌و شەڕ دەکەن.
ئەوەی دەتانەوێ دەستتان ناکەوێت،
چونکە لەخودا داوا ناکەن. [٣]گەر
داواشتان‌کرد وەری‌ناگرن، چونکە
بەمەبەستی خراپ داوای دەکەن، تا
ئارەزووەکانی خۆتانی پێ تێر بکەن.
[٤]ئەی داوێنپیسان، ئایا نازانن
خۆشەویستی جیهان دۆزمنایەتییە
لەگەڵ خودا؟ ئەوەی بیەوێ ببێت
بەخۆشەویستی جیهان، ئەوە بووە بە
دۆزمنی خودا. [٥]ئایا ئەوەی کتێبی
پیرۆز ووتویەتی ڕاست نییە کە دەڵێت
خودا دڵگەرمە بۆ ئەو ڕۆحەی
تیاماندایە؟ [٦]بەڵام خودا بەرەکەتی
زۆرتر دەدات بۆیە کتێب دەڵێت:
{خودا بەرهەڵستی لووتبەرزەکان
دەکات‌و بەرەکەتی بەسەر
ڕۆحسووکان دەبارێنێ.}
[٧]جا ملکەچی خودا بن‌و
بەرهەڵستی شەیتان بکەن تا لێتان
هەڵێت. [٨]نزیك‌بنەوە لەخودا ئەویش
لێتان نزیك دەبێتەوە. دەستتان پاك

بکەنەوە ئەی گوناهباران، دڵتان خاوێن بکەنەوە ئەی ڕاڕایەکان. [9] خەفەت بخۆنو بگرینو شیوەن بکەن، تا پێکەنینتان ببێت بەگریانو خۆشیتان ببێت بەناخۆشی. [10] لەبەردەم خوداوەند خۆتان بەنزم ڕاگرن ئەوسا خودا بەرزتان دەکاتەوە.

[11] ئەی برایان با کەستان بەخراپە باسی ئەوی دیکەتان نەکات، چونکە ئەوەی بەخراپە باسی براکەی بکات یاخود حوکمی بەسەر بدات ئەوا بەخراپە باسی شەریعەت دەکاتو حوکمی بەسەر دەدات. گەر تۆ حوکم بەسەر شەریعەت بدەیت، ئەوا تۆ کاری پێ ناکەیت بەڵکو خۆت دەکەیت بەدادەر بەسەریەوە. [12] لەکاتێك یەك شەریعەتدانەرو یەك دادەر هەیە، ئەوەی دەتوانێت حوکمی ڕزگاربوونو لەناوچوون بدات. بەڵام تۆ کێی تا حوکم بەسەر نزیکەکەت بدەیت؟

پشتبەستن بەخودا

[13] لێستا گوێبگرن، ئەی ئەوانەی کە دەڵێن: (ئەمڕۆ یان بەیانی دەڕۆین بۆ فلاّن شار لەوێ ساڵێك دەمێنینەوە، کاسبی دەکەین‌و پارە پەیدا دەکەین.) [14] لێوە کە نازانن بەیانی چی ڕوودەدات، کەواتە ژیانتان چییە؟ هەڵمێکە ماوەیەکی کەم دەردەکەوێت دوایی نامێنێت. [15] لەجیاتی ئەوە پێویستە بڵێن: (گەر خوداوەند خواستی لەسەر بوو و ژیاین، ئەم کارەو ئەوی دیکە دەکەین.) [16] ئەگینا لێوە بە لووتبەرزییەوە شانازی دەکەن، ئەم جۆرە شانازیەش خراپەیە. [17] بۆیە هەر کەسێك بزانێت چاکە بکات‌و لەگەڵ ئەوەشدا نەیکات ئەوە گوناە دەکات.

ئاگادارکردنەوەی دەوڵەمەندەکان

٥ لێستا گوێبگرن، ئەی دەوڵەمەندەکان بگرینو شیوەن بکەن بۆ ئەو نەگبەتیەی بەسەرتان دێت. [2] سامانەکەتان گەندەڵ بووە، بەرگە نایابەکانتان مۆرانە لێیداوە، [3] زێڕو زیوتان ژەنگ لێیداوە، ژەنگەکەشیان دەبێت بەشایەت بەسەرتانو وەك ئاگر گۆشتتان دەخوات، ئەمەش ئەو سامانەیە کۆتان کردۆتەوە بۆ ڕۆژانی دوایی. [4] ئەوەتا کرێی ئەو کرێکارانەی

کاریان کردووه لـه کێڵگه کـهتانو نهتانداوه، هاوار دهکاتو شکاتتان لێ دهکـات. وا هـاواری دروێنه کـهران گهیشـته گوێـی خوداوهنـدی دهسـهلاتدار. [٥]لهسـهر زهوی بـهنازو نیعمـهتو خۆشی ژیـاون، خۆتـان تێرکـردووه وهك بهرخێکی قهڵـهو بـۆ ڕۆژی سـهربڕین. [٦]حوکمتـان بهسـهر یێتـاوانداوهو کوشـتووتانه، ئـهویش بهرههڵستیتان ناکات.

دانبهخۆ گرتن لهئازار

[٧]بۆیه ئهی برایـان دانبـهخۆتانبگرن تـا هاتنـهوهی خوداوهنـد. سـهیر بکـهن چـۆن جوتیـار چـاوهڕێی زهویهکـهی دهکـات بـهروبوومی چـاکی بداتـێو دانبهخۆیدا دهگرێ بـۆ بـارانی پـایزو بـهار. [٨]تێـوهش بهمـهمان شـێوه دانبـهخۆتان بگـرنو ووڕهتـان بـهرز بکهنهوه، چونکه هاتنـهوهی خوداوهنـد نزیك بووهتهوه. [٩]ئـهی برایان شـکات لهیهکتری مهکهن، تا حوکمتان بهسـهر نـهدرێت، ئـهوهتا دادوهر لهبـهردهرگا وهستاوه.

[١٠]برایـان، نموونـه وهرگـرن لهدانبـهخۆ گرتنـی ئـهو پێغهمبهرانـه لهکاتی ئـازار کـه بـهناوی خوداوهنـد دواون [١١]خۆزگـهدهخوازرێ بهوانـهی دانبـهخۆیان دهگـرن، دانبـهخۆگرتنی ئـهیوبتان بیسـتووهو دهزانـن چـۆن خوداوهنـد پاداشـتیدایهوه، چونکـه خوداوهند دڵنهرمیو بهزیی زۆرە.

[١٢]برایـان، لـهپێش هـهموو شـتێك سـوێند مـهخۆن، نـه بهئاسـمانو نـه بـهزهویو نـه بهشـتی دیکـه. بـهڵکو بـا قسهتان بە بـهڵی بێـت گـهر وابـوو، بـه نهخێر بێت گهر وانهبوو، ئهگینا تاوانبار دهکرێن.

نوێژ بهباوهڕهوه

[١٣]گـهر لـهناوتان یـهکێك ههیـه لـهناخۆشی بێت؟ با نوێژ بکات. گهر لـهناوتان یهکـێك هـهیه لـهخـۆشی بێت؟ بـا بهگـۆرانی ستایشی خـودا بکات. [١٤]گهر لهناوتان یـهکێك ههیه نـهخۆش بێـت؟ بـا پـیرانی کـۆمهڵی بـاوهڕداران بـانگ بکـات نوێـژی لهسـهر بکهنو بهناوی خـوداوهندهوه چـهوری بکـهن!. [١٥]لـهو نوێـژهی بـهباوهڕ دهکرێـت نـهخۆش چـاك دهکـاتـهوهو خـوداوهنـد هەڵیدهسـێنێتهوه، گـهر گونـاهێکی

کردبێت خـودا لێی‌خـۆش دەبێـت.
[16]لای یـەکتری دان بەگوناهـەکانتان
بێـن، نوێـژ بکـەن بـۆ یـەکتری تـا
چاکبنـەوە، نوێـژی گـەرمی مرۆڤـی
ڕاستودروست زۆر کاریگەرە.
[17]ئەلیاس مرۆڤێك بـوو وەك ئێمـە،
بەگەرمی نوێژی‌کرد تا باران نـەبارێت،
ئیتر بـۆ مـاوەی سێ ساڵو نیـو بـاران
نەباری لەسەر زەوی. [18]ئینجا جارێکی
دیکە نوێژی کردەوە، ئیتر باران باری‌و
زەوی هاتەبەر.
[19]ئـەی برایـان، گـەر یـەکێکتان
ڕێگـای ڕاسـتی وون‌کـردو یـەکێکی
دیکـەتان گەڕاندیـەوە، [20]ئـەوا بزانـن
ئـەوەی گوناهبـارێك بگەڕێنێتـەوە
لەڕێگای گومرایـی، دەروتێـك لـەمردن
ڕزگـار دەکـات‌و زۆر گونـاهیش
دەشارێتەوە.

یەکەم نامە پەترۆس

پەترۆس نامەی یەکەمی بۆ ئەو باوەڕدارانە نارد، ئەوانەی بەگەلی خودا ناویان دەبات کە لەباکوری ئاسیای بچووک (تورکیای ئێستا) پەرش و بلاوبوونەوە. مەبەستی سەرەکی ئەم نامەیە هاندانە بۆ بەرگە گرتنی چەوساندنەوەو ئازاردان لەپێناوی باوەڕەکەیان.

بۆ گەیشتن بەم مەبەستە نووسەر مزگینیی عیسای مەسیح بەبیر خوێنەرانی دەهێنێتەوە، ئەوەی بەمردنو هەستانەوەو هاتنەوەی هیوای بۆ جیهان هێنا. بۆیە لەسەرەتاوە هەموو چەوساندنەوەیەك وەربگرنو بڕوا بکەن ئەوە تاقیکردنەوەی ڕاستی باوەڕیانە، لەسەر ئەمەش پاداشت وەردەگرن ڕۆژی دەرکەوتنی عیسا.

١ لەپەترۆس، تیراوی عیسای مەسیح، بۆ نامۆکانو دەربەدەرەکان لەپۆنتس و غەلاتیەو کەپدۆکیەو ئاسیاو بیسینیە، [٢] ئەوانەی هەڵبژێراون بەگوێرەی زانینی پێشووی خودای باوك و بەڕۆحی خۆی پاك‌وپیرۆزی‌کردن بۆ گوێڕایەڵی و پڕژاندنی خوێنی عیسای مەسیح بەسەریان. بەرەکەتو ئاشتیتان بەسەردا بڕژێ.

ستایشی خوا بۆ هیوای زیندوو

[٣] پیرۆزە خودا باوکی خوداوەندمان عیسای مەسیح! کە لەسایەی بەزەییە مەزنەکەی ئەو ئێمە سەر لەنوێ لەدایك بووینەوە بۆ هیوایەکی زیندوو بەهەستانەوەی عیسای مەسیح لەنێو مردووان، [٤] بۆ میراتێك بنبڕ نابێو گلاو نابێو کۆتایی بۆ نییەو بۆ ئێوە لەئاسمان هەڵگیراوە، [٥] ئێوە بەهێزی خودا پارێزراون بەباوەڕ، بۆ ئەو ڕزگارییەی ئامادەیە لەکۆتایی زەمانە ڕابگەینرێ. [٦] ئەوەی پێی دڵخۆش دەبن، هەرچەندە بۆ ماوەیەکی کەم ئازار دەچێژن بەدەست تاقیکردنەوە جۆراوجۆرەکان، [٧] تا ڕاستی باوەڕتان دەرکەوێ، کە لەزێڕی لەناوچوو بەنرختر‌و بەئاگر تاقی دەکرێتەوە، ئەمەش دەبێتە هۆی شکۆمەندیو ستایش و ڕێز لەکاتی ڕاگەیاندنی عیسای مەسیح. [٨] ئەوەی نەتانبینیوە خۆشتان دەوێ، هەرچەندە ئەوەی ئێستا نایبینن باوەڕی پێدەکەنو دڵخۆش دەبن بەشێوەیەك زمان ناتوانێ

باسی بکات، خۆشییەکی مەزن، [٩] چونکە لەئەنجامی باوەڕتان ڕزگاری دەروونتان بەدەست دەهێنن.

[١٠] ئەو ڕزگارییەی پێغەمبەران بەدوایدا دەگەڕانو پێشبینیان دەکرد سەبارەت بەو بەرەکەتەی بۆ تۆیە، [١١] دەگەڕان چ بارودۆخێك یاچ کاتێك بوو ڕۆحی مەسیح دیاری کردووە لای ئەوان، کاتێ لەزووەوە باسی ئەو ئازارانەی مەسیحیان کردووە کە دەیچێژێو ئەو شکۆمەندیەی دوای دێت. [١٢] ئەوانە خودا بۆی ئاشکراکردن خزمەتی خۆیان نەدەکرد، بەڵکو خزمەتی تۆیەیان دەکرد، کاتێ دەربارەی ئەو شتانە قسەیان کرد کە تێستا پێتان ڕاگەیێنرا لەلایەن ئەوانەی مزگێنی ڕادەگەیێنن بەڕۆحی پیرۆز، ئەوەی لەئاسمانەوە نێررراوە، فریشتەکانیش بە پەرۆشن بۆ بینینی.

بانگەواز بۆ پاکبوون پیرۆزی

[١٣] بۆیە بامێشکتان لەئامادەباشی بێت، ووریا بنو هیوای خۆتان بەتەواوی لەسەر ئەو بەرەکەتە دابنێن کە لەڕاگەیاندنی عیسای مەسیحەوە دێت. [١٤] وەك منداڵی گوێڕایەڵ بن، بەدوای ئارەزووە کۆنەکانتان مەکەون وەك کاتی نەزانیتان، [١٥] بەڵکو چۆن ئەوەی بانگی کردوون پاکوپیرۆزە، تۆمش پاکو پیرۆز بن لەهەموو هەڵسوکەوتێك، [١٦] چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {پاکوپیرۆز بن، چونکە من پاکوپیرۆزم.} [١٧] ئەگەر بەباوك بانگی بکەن، ئەوەی بەبێ لایەنگیری حوکم دەدات، هەر کەسێك بەگوێرەی کردەوەکانی، کەواتە بەترسەوە بژین لەسەردەمی نامۆییتان. [١٨] تۆمش دەزانن چۆن کڕانەوە لەو ڕێبازە پووچانەی لەباوك باپیرانتان بۆتان مابووەوە. ئەو کڕینەوەیەش بەشتی لەناوچوو نەبوو وەك زێڕو زیو، [١٩] بەڵکو بەخوێنێکی گرانبەها هەروەك لەبەرخێکی بێکەموکوڕ، کە خوێنی مەسیحە. [٢٠] لەپێش دروستکردنی جیهان هەڵبژێررابوو، بەڵام لەم سەردەمانەی دوایی دەرکەوت کە لەپێناوی تۆیەدا بوو. [٢١] ئەوەی بەخوێەوە باوەڕتان بەخودا کرد، ئەوەی لەتێو مردووان زیندووی کردەوەو شکۆمەندی پێبەخشی، تا هیواو باوەڕتان لەخوداوە بێ.

[٢٢]دەروونتـان پـاك بكەنـەوە بەگوێڕایـەڵیتان بـۆ ڕاسـتیو بـۆ خۆشەویستیەکی ڕاستەقینەی برایانـە، بەپەرۆشـەوە یـەکتریتان خـۆش بـوێ لەدڵـەوە. [٢٣]تێـوە سـەر لـەنوێ لەدایكبوونـەوە، نـەك بـەتۆوێكی لـەناوچوو، بـەڵكو بـەتۆوێكی نـەمر، بەووشەی چەسپاو و زیندووی خـودا. [٢٤]چونكـە لـەکتێبی پیرۆز نووسـراوە: {هـەموو مرۆڤێـك وەك گژوگیـا وایـو هـەموو شـکۆمەندیەکەی وەك گوڵـی باخ وایە. گژوگیا ووشك دەبێو گوڵ هـەڵدەوەرێ، [٢٥]بـەڵام ووشـەی خوداوەند تاهەتایە دەمێنێ.} ئەوەش ئەو ووشەیەیە کە مزگێنیتان پێدرا.

بەردەی زیندوو

٢ کەواتـە خۆتـان لەهـەموو ڕقوکینـەو فێڵبـازیو دووڕوویـیو چاوپیسـیو بوختـاتێك دوور بکەنـەوە. [٢]هـەروەك منداڵـی ساوای تـازە لـەدایك بـوو حـەزتان لەشیری ڕۆحی پـاکو بێگـەرد بـێ، چونکـە بەمـە گـەورە دەبـن بـەرەو ڕزگـاری. [٣]چونکـە تـامی چـاکی خوداوەندتان چێژتووە.

[٤]ئـەوەی بـۆ لای دێـن، بـەردێکی زیندووە لەلایەن خەڵك ڕەتکراوەتـەوە، بـەڵام لەلایـەن خـودا هـەڵبژێراوەو گرانبەهایـە، [٥]هـەروەها تێـوەش وەك بـەردی زینـدووی بنیـادنراون لەخانوویەکی ڕۆحی، تا بین بـەکاهینی پیرۆز، بـۆ پێشکەش کردنـی قوربـانی ڕۆحی کە جێی ڕەزامـەندی خـودا بـێ بـەهۆی عیسـای مەسیحەوە. [٦]چونکـە لەکتێبی پیرۆز هـاتووە: {ئـەوا لەشـاری داود بەردێك دادەنێـم، ئـەوەش بـەردی بناغەیـەو هـەڵبژێراوەو گرانبەهایـە. ئـەوەی بـاوەڕی پێبهێنـێ شـەرمەزار نـابێ.} [٧]بۆیـە بـۆ ئێـوە کـە باوەڕتـان هێنـاوە ئـەوە گرانبەهایـە، بـەڵام بـۆ ئەوانـەی باوەڕیـان نـەهێناوە، {ئـەو بەردەی وەستاکان ڕەتیان کردەوە بـوو بەبـەردی بناغـە،} [٨]هـەروەها: {ئـەو بـەردەی دەبێتـە کۆسـپ بـۆ خـەڵکیو دەبێتە مایەی کەوتنیان.} ئەوانـە سـاتمە دەکـەن، چونکـە ملکـەچی ووشـەی خودا نین، هەر بۆ ئەو چارەنووسەن.

[٩]بـەڵام ئێـوە ڕەگـەزێکی هـەڵبژێراون، کـاهینی پادشـاهانەن، نەتەوەیـەکی پـیرۆزن، گـەلی تایبـەتی خـودان، تـا کـردەوە سـەیرەکانی

ڕابگەیێنن ئەوەی بانگی کردوون لە تاریکیەوە بۆ ڕووناکیە سەرسوڕهێنەرەکەی. [١٠] تیوە لەپێشا گەل نەبوون، بەڵام تێستا گەلی خودان، تیوە لەپێشا بەزەییتان وەرنەگرت بوو، بەڵام تێستا بەزەییتان وەرگرت.

[١١] خۆشەویستان داواتان لێدەکەم وەک نامۆ و بێگانەیەک لەئارەزووەکانی لەش دووربکەونەوە، ئەوەی دژی دەروون دەجەنگێ. [١٢] با ڕەوشتتان باش بێت لەتیو بێباوەڕان، تاکو ئەوانەی بوختانتان پێدەکەنو وەک بەدکار ناوتان دەبەن، باستایشی خودا بکەن کاتێ کردەوە چاکەکانتان ببینن لەڕۆژی بەسەرکردنەوە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

[١٣] هەروەها ملکەچی گشت دەزگایەکی مرۆڤانە بن لەپێناوی خوداوەند، بۆ پادشا وەک بەرزترین دەسەڵات، [١٤] هەروەها بۆ پارێزگارەکان وەک نێرراوی پادشا، ئەوانەی سزای بەدکاران دەدەنو ستایشی چاکەکان دەکەن. [١٥] چونکە ئەوەیە خواستی خودا، تا بەکردەوە باشەکانتان نەزانی گێلەکان بێدەنگ بکەن. [١٦] وەک مرۆڤی سەربەست بژین، بەڵام سەربەستی نەکەن بەپەردە بۆ بەدکاری، بەڵکو وەک بەندەی خودا بژین. [١٧] ڕێز لەخەڵکی بگرن، برایانتان خۆش بوون، لەخودا بترسن، ڕێز لەپادشا بگرن.

نموونەی ئازارەکانی مەسیح

[١٨] ئەی کۆیلەکان، ملکەچی گەورەکانتان بن بەهەموو ڕێزەوە، نەک تەنها بۆ ڕۆحسووکو باشەکان، بەڵکو بۆ تووندوتیژەکانیش، [١٩] چونکە گەر کەسێک خودا بکات بەشایەت بەسەر ژیانی خۆیو بەرگەی ئازاری زۆرداری بگرێ، ئەمە بەرەکەتە. [٢٠] کەواتە گەر هەڵەتان کردو لێتان دراو دانتان بەخۆتان گرت، ئەمە چ شانازییەکە؟ بەڵام گەر کرداری چاک بکەنو لەگەڵ ئەمەش ئازار بچێژنو دان بەخۆتان بگرن، ئەمە بەرەکەتە لەلای خوداوە [٢١] چونکە بۆ ئەمە بانگ کراون، لەبەرئەوەی مەسیحیش ئازاری چێژت لەپێناوی تێومو نموونەی بۆ بەجێهێشتن، تا بەدوای هەنگاوەکانی بکەون. [٢٢] {ئەو هیچ گوناهێکی

نەکردبوو، فرۆتیلێ لەلێوەکانی نەهاتبوونە دەرەوە.} [٢٣]کاتێ جێبوی پێدەدرا، بەجێو وەلامی نەدەدایەوە، یاخود ئازار دەدرا، هەڕەشەی نەدەکرد، بەڵکو دەیدایە دەست ئەوەی حوکمی دادپەروەرانەیە. [٢٤]ئەو گوناهەکانی هەڵگرتین لە لەشی خۆی لەسەر دار، تا تێمە بمرین سەبارەت بەگوناەو بۆ ڕاستودروستی بژین. بەهۆی برینەکانی ئەو چاکبوونەوە. [٢٥]چونکە تێوە وونببوون وەک مەڕ، بەڵام تێستا گەڕانەوە لای شوانو شوانیش چاودێری گیانتان دەکات.

گوێڕایەڵی ناو ماڵ

٣ هەروەها تێومش ئەی ژنەکان گوێڕایەڵی مێردەکانتان بن، گەر هاتوو هەندێکیان گوێڕایەڵی ووشەی خودا نەبوون، ئەوا ژنەکانیان دەتوانن بیانهێنن بۆ باوەڕ تەنها بەڕەوشتیانو بەبێ ووشە، [٢]کاتێ ئەوان ترس‌و ڕێزو ڕەوشتی پاکتان ببینن. [٣]هەروەها جوانیتان باجوانی دەرەکی نەبێت وەک ئەگریجەی قژو زێڕ بەخۆوەکردنو جلی باش لەبەرکردن، [٤]بەڵکو با جوانیتان لەناو دڵتان شاراوە بێ، گەوهەرێکی لەناونەچوو، ڕۆحێکی نیانو ئارام، ئەوەی لای خودا زۆر گرانبەهایە. [٥]بەم شێوەیە ژنە پیرۆزەکان لەکۆنا خۆیان بەوە جوان دەکرد، پشتیان بەخودا بەستبوو، گوێڕایەڵی مێردەکانیان بوون، [٦]وەک چۆن سارە گوێڕایەڵی ئیبراهیم بوو، بەگەورە بانگیدەکرد. تێومش تێستا کچی ئەون گەر کردەوەتان باش بێتو هیچ شتێك نەتانترسێنێ.

[٧]تێومش ئەی مێردەکان بەشێوەیەك بژین هەستی ژنەکانتان لەبەرچاو بگرن، ڕێزیان بگرن، وەك ڕەگەزێکی لاوازتر بەشداریتان دەکەن لەمیراتی بەرەکەتی ژیان، تاکو نوێژەکانتان کۆسپی تێنەکەوێت.

بەرگەگرتنی ئازار لە پێناوی ڕاستی

[٨]لەکۆتاییدا، با هەموتان یەك بیروڕاتان هەبێ، یەك هەست‌و خۆشەویستی برایانەتان هەبێ، بەزەیی‌دارو ڕۆح سووك بن. [٩]وەلامی خراپە بەخراپە مەدەنەوە، هەروەها جنێو بەجنێو، بەڵکو بەپێچەوانەوە داوای پیرۆزی بکەنو بزانن تێوە بۆ

ئەمە بانگ کراون، تاکو بین بەمیراتگری پیرۆزی. [١٠]چونکە {ئەوەی بیەوێ خۆشەویستی ژیانو ڕۆژانی باش ببینێ، با زمانی لەخراپەو لێوەکانی لەقڵبازی بپارێزێ، [١١]با واز لەخراپە بهێنێتو چاکە بکات، با بەدوای ئاشتیدا بگەڕێو هەوڵی بۆ بدات. [١٢]چونکە چاوەکانی خوداوەند لەسەر ڕاستودروستانەو گوێی بۆ نوێژەکانیان ڕاگرتووە. بەڵام ڕووی خۆی وەرگێراوە لەبەدکاران.} [١٣]کەواتە کێ ئازارتان دەدات گەر تێوە دڵگەرم بوون بۆ چاکە؟ [١٤]بەڵام گەر ئازارتان چێژت لەپێناوی ڕاستودروستی، ئەوا خۆزگەتان پێدەخوازرێ. {لەوەش مەترسن کە ئەوان لێی دەترسن، مەتۆقن.} [١٥]بەڵکو مەسیح پیرۆز بکەن لەدڵتانو وەک خوداوەند ڕێزی لێبگرن، هەروەها بەردەوام ئامادەبن بۆ وەڵامدانەوەی هەر یەکێک بپرسێ سەبارەت بەم هیوایەی لەتێوە دایە، ئەوەش دەکەن با بەڕۆحسووکیو ڕێز بێت. [١٦]هەروەها ویژدانێکی باشتان هەبە، تاکاتێ جنێوتان پێدراو ئەوانەی بەخراپە باسی ڕەوشتە باشەکانتان دەکەن کە لەمەسیح دایە، شەرمەزار بن. [١٧]بۆیە باشترە لەبەر کردەوەی باش ئازار بدرێن، گەر خواستی خودای لەگەڵ بێ، نەک کردەوەی خراپ. [١٨]چونکە مەسیح لەپێناوی گوناە جارێک بۆ هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ تاوانباران مرد، تا لەخودامان نزیکبکاتەوە، مردوو بەلەشو زیندوو بەڕۆح، [١٩]ئەوەی ڕۆیشتو مزگینی بەڕۆحە بەندکراوەکاندا، [٢٠]ئەوانەی لەکۆنا یاخیبوون، کاتێ خودا بە لەخۆبووردوویی چاوەڕوان بوو لەڕۆژانی نوح، لەکاتی دروستکردنی کەشتیەکە، ئەوەی ژمارەیەکی کەم، واتە تەنها هەشت کەس تیایدا ڕزگار بوون لەناو ئاو. [٢١]ئەمەش هێمای لەئاوهەڵکێشانە، کە تێستا تێوە ڕزگار دەکات، نەک بەسڕینەوەی پیسی لەش، بەڵکو بە پەیمانی ویژدانێکی پاک لەگەڵ خودا، بەهۆی هەستانەوەی عیسای مەسیح لەتێو مردووان، [٢٢]ئەوەی بەرەو ئاسمان ڕۆیشتو لەدەستە ڕاستی خودا دانیشت، فریشتەکانو دەسەڵاتدارەکانو بەهێزەکان ملکەچن بۆی.

چەکداربوون بەو بیروڕایە

٤ وەك مەسیح بەڵەش ئازاری چێژت، تۆوەش خۆتان بەو بیروڕایە چەکدار بکەن، چونکە ئەوەی بەڵەش ئازار بچێژێ لەگوناە کردن دەوەستێ، [٢] تا ئەو کاتەی ماوە لەژیان بەڵەش بۆ ئارەزووە مرۆڤیەکان نەژی، بەڵکو بۆ خواستی خودا. [٣] جا بەستانە ئەو کاتەی بەسەرتان برد بەگوێرەی خواستی بێ باوەڕان، لەبەرپەڵلایی و هەوەسبازی و سەرخۆشی و ڕابواردن و ئاهەنگی مەی خواردنەوەو بت پەرستی گەندەڵ. [٤] ئەوان سەرسام دەبن، چونکە تێستا بەشداری ناکەن لەهەمان بەدڕەوشتی، جنێویشتان پێدەدەن، [٥] بەڵام ئەوان دەبێ حیسابی خۆیان بدەن بەوەی ئامادەیە حوکم بەسەر مردووان و زیندووان بدات. [٦] بۆیە مزگینی بەوانەش درا کە تێستا مردوون، تاکو بەگوێرەی مرۆڤ لەڵەش حوکم بدرێن، بەڵام بەگوێرەی خودا لەڕۆح بژین.

[٧] کۆتایی هەموو شتێك نزیك بووەتەوە، بۆیە ژیرو چاوکراوە بن بۆ نوێژەکانتان. [٨] لەسەروی هەموو شتێکیش با خۆشەویستیتان بۆ یەکتری بەهێز بێت، چونکە خۆشەویستی زۆر گوناە دادەپۆشێ. [٩] میوانداریەتی یەکتری بکەن بەبێ مشتومڕ. [١٠] باهەر یەك لەتێوە بەگوێرەی ئەو بەهرەیەی وەریگرتووە، خزمەتی پێبکات لەتێوان یەکتری، وەك بریکارێکی باش لەسەر بەرەکەتە جۆراوجۆرەکانی خودا. [١١] هەر یەکێك قسە بکات با وەك ووشەکانی خودا بێت، هەروەها گەر یەکێك خزمەتی کرد با وەك ئەوە بێت توانای لەخوداوە وەرگرتبێت، تاکو خودا لەهەموو شتێك شکۆدار بێت بەعیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی و دەسەلاّت تاهەتایە. ئامین.

وەك قوتابی مەسیح ئازار بدرێن

[١٢] خۆشەویستان، لاتان سەیر نەبێ کاتێ تەنگوچەڵەمەی سوتێنەر توشتان دێت بۆ تاقیکردنەوەتان، وەك بڵێی شتێکی سەیرتان بەسەر هاتووە. [١٣] بەڵکو دڵخۆش بن هەروەك بەشداریتان کرد لەئازارەکانی مەسیح، تاکو زیاتر دڵخۆش بن لەکاتی ڕاگەیاندنی شکۆمەندیەکەی. [١٤] گەر جنێوتان پێدرا لەپێناوی ناوی مەسیح،

ئەوا خۆزگەتان پێدەخوازرێ، چونکە ڕۆحی شکۆمەندیو ڕۆحی خودا دێتە سەرتان. [١٥] با کەستان ئازار نەچێژێ وەك بکوژێك یا دزێك یا بەدکارێك یاخود وەك یەکێك دەست لەکاروباری خەڵکی وەربدات، [١٦] بەڵام گەر وەك قوتابی مەسیح ئازار بدرێن شەرم مەکەن، بەڵکو لەسایەی ئەو ناوە ستایشی خودا بکەن. [١٧] چونکە کاتی لێپرسینەوە هاتووەو بەخانەوادەی خودا دەست پێدەکات، گەر بەتێمەوە دەست پێبکات، باشە دەبێ کۆتایی ئەوانە چی بێت کە گوێڕایەڵی مزگێنی خودا نین. [١٨] کێبی پیرۆز دەڵێ: {گەر مرۆڤی ڕاستودروست بەهەوڵو کۆششی ڕزگاری بێ، دەبێ چارەنووسی گوناهبارو خوانەناس چی بێ؟} [١٩] بۆیە ئەوانەی ئازار دەدرێن بەگوێرەی خواستی خودا، باخۆیان بدەنە دەست دروستکەری سەرڕاست لەچاکە کردن.

شوانی مێگەڵی خودا

٥ داوا لەو پیرانە دەکەم کە لەگەڵتانن، من وەك پیرێکی هاوڕێیانەو شایەتی ئازارەکانی مەسیحو بەشداربووی ئەو شکۆمەندیم کەوا ڕادەگەیەنرێ، [٢] مێگەلی خودا بلەوەڕێنن کە لەتێواناندایەو چاودێریو خزمەتیان بکەن، ئەو کارەش بەزۆر نییە، بەڵکو با بەویستی خۆتان بێ هەروەك خودا دەیەوێ، هەروەها بۆ دەستکەوتی شەرمەزار نەبێ بەڵکو بەچالاکییەوە بێ، [٣] هەروەها خۆتان مەسەپێنن بەسەر ئەوانەی میراتی خودان، بەڵکو خۆتان بکەن بە نموونە بۆ مێگەل. [٤] کاتێکیش سەرۆکی شوانەکان دەردەکەوێ تێوە تاجی نەمری شکۆمەندیتان دەستدەکەوێ.

[٥] تێوەش ئەی لاوەکان ملکەچی پیرەکان بن، هەروەها هەمووتان ڕۆحسووکی لەبەر خۆتان بکەن سەبارەت بەیەکتری، چونکە {خودا بەربەرەکانی لەخۆباییان دەکات، بەڵام بەرەکەتی دەبەخشێ بەڕۆحسووکەکان.} [٦] بۆیە ڕۆحسووك بن لەژێر دەستی بەتوانای خودا، تا لەکاتی خۆی بەرزتان بکاتەوە. [٧] هەموو گیروگرفتەکانتان بخەنە سەر ئەو، چونکە ئەو بایەختان پێدەدات.

[٨] چاوکراوە بنو تێشکبگرن، چونکە شەیتانی دوژمنتان وەك

شێرێکی بە نەرەنەڕ لەدەوروپشتتان دەسوڕێتەوە، دەگەڕێ بەدوای یەکێك تا ببخوات. [٩] بەربەرەکانی بکەنو چەسپاوبن لەباوەڕ، بزانن خوشکو براکانیشتان هەمان ئازار دەچێژن ئەوانەی وا لەجیهانن. [١٠] هەروەها خودای هەموو بەرەکەتێك، ئەوەی بانگی کردووین بۆ شکۆمەندییە نەمرەکەی لەعیسای مەسیحدا، دوای ئەوەی تۆزێك ئازارتان چێژت، هەر خۆی نوێکەرەوەو چەسپێنەرو بەهێزکەرو بناغەدانەری تێوەیە. [١١] بۆ ئەوە دەسەلأت تاهەتایە.ئامین

بەرەکەتی ڕاستی خودا

[١٢] بەهۆی سلفانۆس، کە بەبرای سەرڕاستی خۆمی دەزانم، بەکورتی ئەم نامەیەتان بۆ دەنووسم، تیایدا هانتاندەدەم و شایەتیدەدەم ئەمە بەرەکەتە ڕاستەکەی خودایە. تیایدا بچەسپێن. [١٣] ئەوەی لەبابل وەك تێوە هەڵبژێراوە، سلأوتان لێدەکات، هەروەها مەرقۆسی کوڕم سلأوتان لێدەکات. [١٤] سلأو لەبەکتری بکەن بەماچی خۆشەویستی. داوای ئاشتی بۆ هەموو لایەکتان دەکەم، تێوە کە لەمەسیحدان.

دووەم نامە پەترۆس

نامەی دووەمی پەترۆس ئاراستەی ئاوەندێکی فراوانی باوەڕداران کراوە. مەبەستیشی دڵنیاکردنی مامۆستا درۆزنەکانو ئەو بەڕەڵاییەی بە هۆی قێرکردنەکانیان بڵاودەبێتەوە. وەڵامدانەوەی ڕاستی باوەڕدارانیش دەبێ ئەوەبێ، خوداو خوداوەند عیسای مەسیح بەڕاستی بناسن. ئەم ناسینەش لەوانە وەرگرن کە خۆیان مەسیحیان بینیوەو ناسیویانە. پەترۆس لەم نامەیەدا زیاتر گرنگی بەوە داوە کە هەندێك کەس ووتوبانە مەسیح جارێکی تر ناگەڕێتەوە. ئەویش دەڵێ درەنگ هاتنەوەی مەسیح، ئەوە دەگەیەنێ خودا نایەوێ کەس لەناوبچێ، بەڵکو هەموو خەڵکی لەگوناهەکانیان بگەڕێنەوەو تۆبە بکەن.

١ لەشەمعون پەترۆسەوە، بەندەو نێرراوی عیسای مەسیح، بۆ ئەوانەی بەهۆی ڕاستودروستی خوداو ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح باوەڕێکی بەنرخی وەك باوەڕی ئێمەیان دەسکەوتووە.
[٢] بابەرەکەتو ئاشتی زیاد بێت بۆتان، بەناسینی خوداو عیسای خوداوەندمان.

هەڵبژاردنو بانگەوازی خودایی

[٣] هێزە خودایەکەی هەموو شتێکی سەبارەت بەژیانو خوداناسی بەئێمە بەخشیوە، بەهۆی ناسینی ئەوەی بانگی کردین بۆ شکۆمەندیو ڕەوشتبەرزی، [٤] ئەوەی بەهۆیەوە بەڵێنە بەنرخو مەزنەکانمان پێدرا، تا بەهۆی ئەو بەشدارین لەسروشتی خودایی‌و ڕابکەین لەو گەندەڵییەی جیهان کە لەئارەزووی خراپدایە.
[٥] لەبەر ئەوەشە زۆر چالاکانە ڕەنج دەدەن تا لەباوەڕتان ڕەوشتبەرزی بکەوێتەوە، لەڕەوشتبەرزی زانیاری، [٦] لەزانیاری خۆڕاگری، لەخۆڕاگری دانبەخۆگرتن، لەدانبەخۆگرتن خواناسی، [٧] لەخواناسی هەستوسۆزی برایانە، لەهەستوسۆزی برایانە خۆشەویستی. [٨] چونکە گەر ئەوانەتان تیادا بێتو زیاد بکات، ئەوا دەتانپارێزێت لەوەی تەمبەڵو بێ بەرووبووم بن لەناسینی خوداوەندمان عیسای مەسیح. [٩] چونکە ئەوەی ئەو شتانەی تیادا نەبێ ئەوا کوێرو کەمبینە، هەروەها لەیادی چووە لەگوناهە کۆنەکانی پاکبێتەوە.

[10]بۆیە برایان زیاتر دڵگەرم بن بۆ چەسپاندنی هەڵبژاردنو بانگەوازیەکەتان، چونکە گەر ئەوەتان کرد ئەوا هەرگیز ناکەون، [11]هەروەها پێشوازییەکی گەرمتان لێ دەکرێ بۆ چوونە ناوەوەی پادشاهێتی نەمری خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح.

[12]بۆیە بەردەوام دەمەوێ بەبیرتان بێنمەوە سەبارەت بەو شتانە، هەرچەندە تێوە تێستا دەیانناسنو چەسپاون لەسەر ئەو ڕاستیەی لاتانە. [13]من بەڕاستی دەزانم، تا لە چادری ئەم لەشەدابم، هۆشیارتان بکەمەوە بە وەبیرهاتنەوە، [14]چونکە دەزانم داکەندنی ئەم چادرەم [مردنم] نزیکبووەتەوە، هەروەک خوداوەندمان عیسای مەسیح بۆی دەرخستم. [15]هەروەها هەوڵدەدەم تا دوای ڕۆیشتنم هەموو ئەو شتانەتان وەبیرێتەوە.

شایەتی نەگۆڕی نێزراوان

[16]چونکە ئێمە دوای ئەفسانەی دروستکراو نەکەوتین، کاتێ هاتنی خوداوەندمان عیسای مەسیحو هێزەکەیمان پێناساندن، بەڵکو بەچاو شایەتی مەزنی توانای ئەوین. [17]لەبەرئەوەی کاتێ ئەو ڕێزو شکۆمەندی لەخودای باوك وەرگرت، دەنگێك لەخودای شکۆداری مەزنەوە بۆی هاتو ووتی: (ئەمەیە ڕۆڵەی خۆشەویستم، ئەوەی زۆر پێی دڵشادم)، [18]ئێمەش گوێمان لەم دەنگەبوو کە لەئاسمانەوە هات، کاتێ لەشاخی پیرۆز لەگەڵی بووین.

[19]هەروەها ووشەی پێغەمبەرانمان هەیەو زیاتر جێگای متمانەیە. چاك دەکەن گەر ئاگاداریبن و سەرنج بۆ ئەوە بدەن وەك بۆ چرایەکی گەشاوە لەشوێنێکی تاریك، تا ڕۆژ هەڵدێتو ئەستێرەی بەیانی لەدڵتان دەردەکەوێ. [20]لەپێش هەموو شتێك پێویستە ئەوە تێبگەن، کە هەموو ووشەیەکی کتێبی پیرۆز بەلێکدانەوەیەکی تایبەتی یەکێك ڕوونناپێتەوە، [21]چونکە هەرگیز هیچ ووشەیەك بەخواستی مرۆڤ نەهاتووە، بەڵکو خەڵکی لەسەر دەستی ڕۆحی پیرۆز قسەی خودایان کردووە.

مامۆستا درۆزنەکان

٢ بەڵام لەتێو خەڵك پێغەمبەری درۆزن دەرکەوتن، هەروەك

لـــەتیوانتان مامۆســـتای درۆزن دەردەکـەون ئەوانـەی لەخۆیانـەوە بـەنهێنی فـێرکردنی چـەوتی لەناوبـەر دەهێنـنـە نـاوەوە، تەنانـەت نکۆلـی لـەخوداوەند دەکـەن ئـەوەی ئـەوانی کرپـەوە، بەمـش لـەناوچووتیکی خـێرا بەسـەر خۆیـاندەهێنن. [٢] خـەڵکێکی زۆریش دوای بـیروڕا لەناوچووەکـەیان دەکـەون، هـەروەها بـەهۆی ئـەوان ڕێـازی ڕاستی نـەفرەتی لێدەکـرێ. [٣] لـەچاوچنۆکیان بەقسـەی فرۆفێـڵ بازرگانیتـان پێدەکـەن، ئەوانـەی لەکۆنـەوە حوکمیـان بەسـەردا دراوەو ئەمـش بـەتاڵ نایێتـەوەو لـەناوچوونیان چاوەڕوشی لێناکرێ.

[٤] چونکـە گـەر خـودا بـەزەیی بەفریشـتە بـەدکارەکان نەهاتبێتـەوە کاتێ گوناهیان کرد، بەڵکو فڕێدانـە دۆزەخو لـەقووڵایی تـاریکی لـەژێر چاودێری دایناڵ تا ڕۆژی لێپرسینەوە، [٥] هەروەها گەر بەزەیی بەجیهانی کۆن نەهاتبێتـەوە، بـەڵکو تـەنها نوحـی پاراسـت کـە مزگینـیدەری ڕاستودروستی بـوو لەگـەڵ حـەوت کەسی دیکـە، کـاتێ خـودا لافـاوی بەسـەر جیهـانی خوانەناسـان هێنـا،

[٦] گەر خـودا بڕیـاری تێکدانی بەسـەر سـەدۆمو عـەمورە داو هـەردوو شـاریکرد بەخۆڵـەمێشو کردنـی بەپـەند بـۆ ئـەو خوانەناسـانەی دوایی دێـن، [٧] گـەر لووتـی پیاوچـاکی دەربـازکرد، ئـەوەی زۆر بـێزار بـوو لەهەڵسوکەوتی بـەدکاران، [٨] (چونکـە ئەو پیاوچاکە کە لەناویان ژیاو گوێی لەکردەوە خراپەکانیان بوو و بەچاوی خۆی بینی، ڕۆژ لـەدوای ڕۆژ گیـانی ڕاستودروستی بێزارتر دەبوو)، [٩] گەر ئەمە وابـێ، خوداوەنـد دەزانـێ چـۆن خوداناسـان لەتەنگوچەڵەمـەکانیان دەرباز بکاتو خوانەناسـان بهێڵێتـەوە لـەژێر سزادان تـا ڕۆژی لێپرسـینەوە، [١٠] بەتایبەتی ئەوانەی کەوتوونەتە دوای هەوەسـە گڵاوکـانی لـەشو سـووکایەتی بەدەسـەڵاتداری گـەورە دەکەن.

چـەند چاونـەترسو کەللـەڕەقن سـڵناکەنەوە کـاتێ قسـەی خـراپ سەبارەت بەشکۆداری ئاسمان دەڵێن، [١١] لەگـەڵ ئـەوەش فریشـتەکان لـەوان بـەتواناترو بـەهێزترن، قسـەی خراپـی تاوانبارکردن سـەبارەت بـەوان نـاڵێن لەبەرامبـەر خوداوەنـد. [١٢] بـەڵام ئەوانـە

وەك ئاژەڵی بێمێشکن، بەسروشت لەدایك بوونە بۆ ڕاوکردن‌و کوشتن، قسەی خراپ سەبارەت بەشتێك دەڵێن کە هیچی لێتێناگەن، بەگەندەڵی خۆیان لەناودەچن.

[١٣]بەم شێوەیە ئازار دەچێژن وەك پاداشتی کردەوە خراپەکانیان. ئەوانە بە خۆشییەکی مەزنی دەزانن گەر بەدرێژایی ڕۆژ لەناو ئارەزووەکانیان بن. ئەوانە نیشانەی شەرمەزاری‌و کەموکوڕین، چێژ لەئارەزووەکانیان وەردەگرن، بەشداری خوانەکانتان دەکەن. [١٤]ئەوانە چاویان بەڕەو داوێن پیسییە، لەگوناه ناوەستن، ئەوانە بەتەڵەوە دەکەن کە نەچەسپاون، دڵیان بەچاوپیسی فێرکراوە، ئەوانە بەڕاستی ڕۆڵەی نەفرەتن. [١٥]لەڕێگای ڕاستی لایانداوەو وون بوون، ئەوانە دوای ڕێبازی بەلعامی کوڕی بەعور کەوتن ئەوەی حەزی لەکرێی خراپەکاری بوو، [١٦]بەڵام دووچاری سەرزەنشت بوو لەبەر هەڵەکانی، کاتێ گوێدرێژی لاڵ بەدەنگی مرۆڤانە هاتە دوان‌و شێتی ئەو پێغەمبەرەی ڕاگرت.

[١٧]ئەوانە کانی بێئاون، هەورن بەگەردەلوول دێنرو دەچن، ڕەشایی تاریکی تاهەتایە بۆ ئەوانە هەڵگیراوە. [١٨]ئەوانە کاتێ بەقسەی گەورەو بەتاڵ دەدوێن، بەهەوەسەکانی لەش‌و بەبەڕەڵایی، ئەو خەڵکە هەڵدەخەڵەتێنن کە تازە هەڵاتوون لەدەست ئەوانەی لەخراپی دان. [١٩]ئەوان بەڵێنی ئازادیان پێدەدەن، بەڵام خۆیان کۆیلەی گەندەڵین، چونکە مرۆڤ دەبێتە کۆیلەی هەر شتێك بەسەریدا زاڵبێ. [٢٠]چونکە ئەوانە دوای ئەوەی هەڵاتن لەدەست گلاوی جیهان بەهۆی ناسینی خوداوەندو ڕزگارکەر عیسای مەسیح، دوایی دەگەڕێنەوەو تیایدا تێدەکەون، ئەو کاتە گلاوبیەکە بەسەریان زاڵ دەبێ‌و کۆتاییەکەیان خراپتر دەبێ لەسەرەتاکەیان. [٢١]لەبەرئەوە باشترە ڕێگای ڕاست‌ودروستیان نەناسیبووایە لەوەی ناسیان‌و هەڵگەڕانەوە لەو ڕاسپاردە پیرۆزانەی پێیان درابوو. [٢٢]ئەوانە بەڕاستی ئەو پەندەیان لەسەر دەچەسپێ: (سەگ گەڕایەوە سەر ئەوەی ڕشاندیەوە)، هەروەها: (کاتێ بەرازیان شۆرد گەڕایەوە بۆ ناو چڵپاو.)

رۆژی خوداوەند

٣ ئەمە دووەم نامەیە خۆشەویستان بۆ تێوەی دەنووسم، لە هەردووکیان بەیادی مێشکی پاکتانم هێناوەتەوە، [٢] تاکو بەیادتان بێتەوە ووتەی پێغەمبەرە پیرۆزەکانو ڕاسپاردەی خوداوەندو ڕزگارکەر بەهۆی تێرراوەکانتان.

[٣] پێش هەموو شتێك پێویستە ئەوە تێبگەن، خەڵکێکی گاڵتەچیو فشەکەر لەڕۆژانی دوایی دێن، دوای ئارەزووە خراپەکانیان دەکەون، [٤] دەڵێن: (کوانێ بەڵێنی گەڕانەوەی مەسیح؟ لەو کاتەی باوکانمان لەکۆنەوە مردوون، لەسەرەتای دروست بوونەوە هەموو شتێك وەك خۆیەتی.) [٥] بەئەنقەست ئەم ڕاستییە پشتگوێ دەخەن، کە لەکۆنەوە ئاسمانەکان هەنو زەویش بەووشەکەی خودا لەئاو و بەئاویش پەیدابووە، [٦] بەهۆی ئاوەکانیش جیهانی کۆنی داپۆشیو لەناویبرد. [٧] هەروەها بەهەمان ووشە ئەم زەویو ئاسمانەی ئێستا واهەنو هەڵگیراون بۆ ئاگر، پارێزراون تا ڕۆژی لێپرسینەوەو لەناوچوونی خوانەناسەکان.

[٨] بەڵام تەنها ئەو ڕاستیەتان لەیاد نەچێ خۆشەویستان، ئەویش یەك ڕۆژ لای خوداوەند هەزار ساڵەو هەزار ساڵیش یەك ڕۆژە. [٩] خوداوەند خاو نییە سەبارەت بەبەڵێنەکانی، هەروەك هەندێ کەس مانای خاوی وا تێدەگەن، بەڵام لەسەرمان ڕادەوەستێو دان بەخۆی دەگرێ، چونکە حەز ناکات هیچ کەس لەناوبچێ، بەڵکو حەز دەکات هەموو خەڵکی ڕووەو تۆبەکردن بێن.

[١٠] بەڵام ڕۆژی خوداوەند وەك دز دێت، ئەوکاتە بەدەنگێکی بەرز ئاسمان نامێنێ، بەئاگرێکی توندیش توخمەکان دەتوێنەوە، هەروەها زەویو هەموو ئەو کارانەی لەسەری کراوە دەسوتێنرێ. [١١] گەر هەموو ئەو شتانە لەناوبچن، ئیتر پێویستە تێوە چ جۆرە مرۆڤێك بن؟ دەبێ ژیانێکی پیرۆزو لەخواترس بژین، [١٢] لەچاوەڕوانیو هەوڵدان بن بۆ هاتنی بەخێرایی ڕۆژی خودا، چونکە لەو ڕۆژە ئاسمان بەئاگر لەناودەچێ، توخمەکانیش بەهۆی گەرمی دەتوێنەوە. [١٣] بەڵام بەگوێرەی بەڵێنی ئەو تێمە چاوەڕوانی ئاسمانی نوێو زەوی نوێین کە ڕاستودروستی تیادا نیشتەجێیە.

[١٤]بۆیە خۆشەویستان، هەوڵبدەن لەکاتێکدا چاوەڕوانی ئەو ڕۆژە دەکەن، خودا بەئاشتی بتانبینێ‌و هیچ کەم‌وکوڕیەکتان تیادا نەبێ. [١٥]تێومش لەخۆبوردوویی خوداوەندمان بەهەڵێك بزانن بۆ ڕزگاری، هەروەك بۆ خۆشەویستمان پۆڵس بۆی نووسین بەگوێرەی ئەو دانایەی پێی دراوە، [١٦]هەروەها لەهەموو نامەکانیدا دواوە سەبارەت بەو شتانە، ئەوەی هەندێ شتی تێدایە گرانە بۆ تێگەیشتن، نەزانەکان‌و نەچەسپاوەکان لەڕاستی، دەستی تێوەردەدەن‌و دەیگۆڕن وەك بەشەکانی دیکەی کتێبی پیرۆز، بۆ لەناوچوونی خۆیان.

[١٧]بۆیە ئەی خۆشەویستان، تێوە لەپێشا دەزانن، ئاگاداری خۆتان بن تا بەدوای خراپەکاری هەڵگەڕاوەکان نەکەون‌و چەسپاوی خۆتان نەدۆڕێنن. [١٨]بەڵکو گەشە بکەن لەبەرەکەت‌و ناسینی خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی تێستاو تاهەتایە. ئامین.

یەکەم نامەی یۆحەننا

یەکەم نامەی یۆحەننا دوو مەبەستی سەرەکی هەیە:
١ـ هاندان بۆ ژیانی هاوبەشی لەگەڵ خوداو ڕۆڵەکەی عیسای مەسیح.
٢ـ ئاگادارکردنەوە لەفێرکردنی پووچەڵ کە ئەم هاوبەشییە دەڕوخێنێ.
چونکە بەپێی ئەو فێرکردنانە ژیان لەگەڵ خەڵکی دیکە دەبێتە هۆی خراپەکاری، بۆیە نابێ ووشەی خودا بوو بێت بەمرۆڤ. هەروەها ڕزگاربوونیش تەنها لە ڕێی ئازاد بوونە لەغەمەکانی ژیان، هیچ پەیوەندی نییە بەڕەوشت یان خۆشەویستی مرۆڤ بۆ مرۆڤ.
بۆ بەرپەچدانەوەی ئەم فێرکردنە پووچانە، یۆحەننا دووبارەی دەکاتەوە کە ووشەی خودا بەڕاستی بووە بەمرۆڤ، ئەوانەی باوەڕیان بەعیسا هەیەو خودایان خۆش دەوێ دەبێ یەکتریان خۆش بوێ.

١ ئێمە ئەمە ڕادەگەیەنین سەبارەت بەووشەی ژیان، ئەوەی لەسەرەتاوە بوو، ئەوەی گوێمان لێی بوو، ئەوەی بەچاوی خۆمان بینیمان، ئەوەی تەماشامان کردو دەستمان لێیدا، ٢ئەم ژیانە دەرکەوت، ئێمە بینیمانو شایەتی بۆ دەدەینو ژیانی هەتاهەتایتان پێ ڕادەگەیەنین، ئەو ژیانەی لەلایەن باوکی ئاسمانییەوە بۆ ئێمە دەرکەوت. ٣ئەوەی بینیمانو گوێمان لێیبوو پێتانی ڕادەگەیەنین، بۆ ئەوەی ئێوەش ژیانی هاوبەشیتان هەبێ لەگەڵمان، بەڵام ژیانی هاوبەشی ئێمە لەگەڵ باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی، عیسای مەسیحە. ٤ئێمەش ئەم نامەیەتان بۆ دەنووسین تا خۆشییەکەمان پڕو تەواو بێت.

خودا ڕووناکییە

٥ئەمە ئەو هەواڵەیە کە لەمەسیحەوە گوێمان لێبوو و پێتانی ڕادەگەیەنین، ئەویش ئەوەیە خودا ڕووناکییەو هەرگیز تاریکی تیادا نییە. ٦گەر بڵێین ژیانی هاوبەشمان لەگەڵێ هەیەو بەتاریکیدا بڕۆین، ئەوا درۆ دەکەینو ڕاست ناکەین، ٧بەڵام ئەگەر بەڕووناکیدا بڕۆین بەو شێوەیەی ئەو لەڕووناکیدایە، ئەوا لەگەڵ یەکتری

ژیانی هاوبەشمان دەیێتو خوێنی عیسای ڕۆڵەکەی لەهەموو گوناهێك پاکمان دەکاتەوە.

[٨]گەر بڵێین گوناهمان نییە، ئەوە خۆمان هەڵدەخەڵەتێنینو ڕاستی لەتێمەدا نییە. [٩]بەڵام گەر دانمان بەگوناهەکانمان نا، ئەوا ئەو سەرڕاستو دادپەروەرە، لەگوناهەکانمان خۆش دەیێتو لەخراپە پاکمان دەکاتەوە. [١٠]گەر بڵێین گوناهمان نەکردووە، ئەوا خودا بەدرۆزن دادەنێینو ووشەکەی لەتێمەدا نییە.

مەسیح بۆمان دەپارێتەوە

٢ کوڕەکانم، من ئەمەتان بۆ دەنووسم تا گوناە نەکەن، بەڵام گەر یەکێك گوناهی کرد، ئەوا عیسای مەسیحی ڕاستاوان بۆمان دەپارێتەوە لای باوکی ئاسمانی. [٢]ئەو کەفارەتی تاوانەکانمانە، نەك تاوانەکانی تێمە بە تەنها، بەڵکو تاوانەکانی هەموو جیهان.

[٣]بەم شێوەیە تێمە ڕێگومان دەیناسین گەر کار بەڕاسپاردەکانی بکەین. [٤]گەر یەکێك بڵێ: (من دەیناسم) بەڵام کار بەڕاسپاردەکانی نەکات، ئەوا درۆ دەکاتو ڕاستی تیادا نییە، [٥]بەڵام گەر یەکێك کار بەووشەکەی بکات، ئەوا بەڕاستی خۆشەویستی خودا لەو کەسەدا تەواوە. [٦]ئەوەی بڵێت من لەو چەسپاوم، پێویستە بەهەمان ڕێگای عیسا بڕوات.

خۆشەویستی ڕاستو دروست

[٧]خۆشەویستان، ڕاسپاردەیەکی نوێتان بۆ نانووسم بەڵکو ڕاسپاردەیەکی کۆنە، کە لەسەرەتاوە پێی ئاشنا بوون. ڕاسپاردە کۆنەکە ئەو ووتەیەیە کە گوێتان لێبوو. [٨]لەگەڵ ئەوەشدا ڕاسپاردەیەکی نوێتان بۆ دەنووسم، ئەوەی لەمەسیحو لەتێوەدا ڕاستیەکەی دەردەکەوێ، چونکە تاریکی بەسەر چوو و ڕووناکی ڕاستەقینە تێستا پڕشنگ دەداتەوە.

[٩]ئەوەی ڕقی لەبراکەی خۆی بێتەوو بڵێت من لەڕووناکیم، ئەوە تا تێستا لەتاریکیدایە. [١٠]ئەوەی براکەی خۆش بوێت لەو ڕووناکییە دەچەسپێتو ئەو کەسە هیچ شتێکی تیادا نییە بیکەوێنێ. [١١]بەڵام ئەوەی ڕقی لەبرای خۆی بێتەوە لەتاریکیدایەو

بەتاریکیدا دەڕوات، نازانێت بەرەو کوێ مل دەنێت، چونکە تاریکی چاوی کوێر کردووە.
[١٢] بۆ ئێوە دەنووسم، ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە لەپێناوی ئەو گوناهەکانتان بەخشران.
[١٣] بۆ ئێوە دەنووسم، باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوتان ناسیووە کە لەسەرەتاوە هەیە.
بۆ ئێوە دەنووسم لاوەکان،
چونکە ئێوە بەسەر خراپەکاردا [شەیتان] سەرکەوتوون.
بۆ ئێوە دەنووسم ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە باوکی ئاسمانیتان ناسیووە.
[١٤] بۆ ئێوەم نووسی باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوتان ناسیووە کە لەسەرەتاوە هەیە،
بۆ ئێوەم نووسی لاوەکان،
چونکە بەهێزن، ووشەی خوداتان تیادا چەسپاوەو
بەسەر خراپەکاردا سەرکەوتن.
[١٥] نەجیهانتان خۆش‌بوێت، نە ئەو شتانەی تیایەتی، چونکە گەر یەکێك جیهانی خۆش‌بوێت، ئەوا خۆشەویستی باوکی ئاسمانی تیادا نییە. [١٦] چونکە ئەوەی لەجیهاندایە، ئارەزووی لەش و چاو و سەڵتەنەتی ژیان لەجیهانەوەیە نەك لەباوك. [١٧] جیهانو ئارەزووە پیسەکانی بەسەر دەچن، بەڵام ئەوەی بەویستی خودا دەکات تاهەتایە دەچەسپێت.

مەسیحە فێڵبازەکان

[١٨] ڕۆڵە بچووکەکان ئەمە دوا کاژێرەو وەك بیستووتانە دژەمەسیح دێت، ئێستاش لێرە مەسیحی درۆزن زۆرنو دژایەتی مەسیح دەکەن، بەمە دەزانین ئەمە دوا کاژێرە.
[١٩] چەند کەسانێك لەناو ئێمە دەرچوون، بەڵام ئەوانە لەئێمە نەبوون، چونکە گەر ئەوانە لەئێمە بوونایە، ئەوا وەك ئێمە باوەڕی خۆیان دەپاراستو بەردەوام دەبوون، بەڵام بۆ ئەوەی دەربکەوێت ئەوانە لەئێمە نین، لەناومان دەرچوون.
[٢٠] بەڵام ئێوە لەلایەن پیرۆزەوە دەست نیشانکراون [بەڕۆحی پیرۆز]، هەموو ڕاستیەك دەزانن. [٢١] من بۆ ئێوە نانووسم لەبەر ئەوەی ڕاستی نازانن، بەڵکو دەیناسنو دەزانن هیچ درۆیەك لەڕاستیەوە نایەت. [٢٢] کێ درۆزنە،

تـەنها ئـەو کەسـە نـەیێت کـە
ڕەتی‌دەکاتەوە عیسا مەسیح یێت؟
ئەوە دژەمەسیحە باوکی ئاسمانی‌و
ڕۆڵەکەی ڕەت‌دەکاتەوە. [٢٣]ئەوەی
ڕۆڵە ڕەت‌بکاتەوە باوکی ئاسمانی
نایێت، ئەوەش دان بەڕۆڵە بنێت
باوکی ئاسمانی دەبێت.

[٢٤]با ئەوەی لەسەرەتا گوێتان
لێبووە تیاتاندا بچەسپێت. گەر ئەوەی
لەسەرەتا گوێتان لێبوو تیاتاندا
بچەسپێت، ئەوا لەڕۆڵەو باوکی
ئاسمانی دەچەسپێن. [٢٥]ئەوەیە بەڵێنی
ئەو، واتە ژیانی هەتاهەتایی. [٢٦]لەبەر
ئەو کەسانەی گومڕاتان دەکەن ئەمەم
بۆ نووسیون، [٢٧]بەڵام تێوە کە
دەستنیشان‌کردنتان وەرگرتووە. ئەم
دەستنیشان‌کردنە تیاتاندا دەچەسپێ،
پێویستتان بەکەس نییە فێرتان بکات،
هەروەك چۆن ئەم دەستنیشان‌کردنە
هەموو شتێکتان فێر دەکات، ئەمە
ڕاستەو درۆ نییە هەروەك فێری‌کردوون
تیایدا دەچەسپێن.

[٢٨]ئێستا ڕۆڵە بچووکەکان، تیایدا
بچەسپێن، بۆ ئەوەی کاتێ کە
دەرکەوت باوەڕمان بەخۆمان بێت‌و
لەهاتنەکەی شەرمەزار نەبین. [٢٩]گەر
بزانن ئەو ڕاستودروستە، ئەوا هەر
کەسێك ڕاستودروستی بکات لەئەو
بووە.

ئێمە ڕۆڵەی خوداین

٣ تەماشا بکەن باوکی
ئاسمانی چ خۆشەویستیەکی
پێداوین، تا پێمان دەووترێت ڕۆڵەکانی
خودا. ئێمەش ئەمەین! لەبەر ئەمە
جیهان ناماناسێ، چونکە جیهان خودا
ناناسێ. [٢]خۆشەویستان، ئێستا ئێمە
ڕۆڵەی خوداین تا ئێستا دەرنەکەوتووە
ئێمە دەبین بەچی، بەڵام دەزانین کاتێك
ئەو دەرکەوێ ئێمە وەك ئەو دەبین،
چونکە وەك خۆی دەیبینین. [٣]هەروەها
هەر کەسێك ئەم هیوایەی هەبێ، خۆی
پاك دەکاتەوە وەك چۆن ئەو پاکە.

[٤]ئەوەی گوناە بکات دەستدرێژی
دەکات، چونکە گوناە دەستدرێژیە.
[٥]دەزانن ئەو دەرکەوتووە تا
گوناەکانمان لەسەر لابات، خۆی
گوناهی تیادا نییە. [٦]ئەوەی لەئەودا
بچەسپێت بەردەوام نایێت لەگوناە
کردن، ئەوەی بەردەوام یێت لەگوناە
کردن نەبینیویەتی‌و نەناسیویەتی.

[٧]ڕۆڵە بچووکەکان، باکەس

گومڕاتـــان نـــەکات، ئـــەوەی ڕاستودروســـتی بکـــات ڕاستودروستە، وەك چـۆن ئـــەو ڕاستودروستە. [٨]ئەوەی گوناە بکـات ئـــەوە لەشـــەیتانە، چونکـــە شـــەیتان لەسەرەتاوە گوناهی کـرد، دەرکـەوتنی ڕۆڵەی خـوداش بـۆ تێکدانی کـرداری شـەیتانە. [٩]ئـەوەی لـەخوداوە بوویـێـت بەردەوام نایێت لەگوناە کردن، چونکە تـۆوی خـــودا تیـــایدا دەچەســـپێت‌و نـاتوانێت بـەردەوامبێت لـەگوناەکردن، چونکـە لـــەخوداوە بـــووە. [١٠]بەمـــە ڕۆڵـەکانی خـودا لەڕۆڵـەکانی شـــەیتان جیادەکرێنەوە: ئەوەی ڕاستودروستی نـەکات‌و بـرای خـۆی خـۆش نـەوێت لەخودا نییە.

خۆشەویستی یەکتری

[١١]چونکە ئەمـە ئـەو هەواڵەیـە کـە لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە هـەر یەکـەمان ئـەوی تـری خـۆش بوێـت، [١٢]بەپێچەوانـەی قـابیل کەســـەر بـــە خراپەکار [شەیتان] بوو، براکەی خۆی کوشـت. باشـە بـۆ کوشتی؟ چونکـە کارەکـانی ئـەو خـراپ بـــوون‌و کارەکانی براکـەی ڕاستودروســت بوون. [١٣]براکانم لاتان سەیر نەبێ گـەر جیهان ڕقی لێتان بێتەوە. [١٤]ئێمە دەزانین لەمردنـەوە بـەرەو ژیـان گواستراینەوە، چونکـە براکانمـــان خـــۆش دەوێـــت. ئەوەی براکەی خۆش نـەوێت لـەمردن دەمێنێتـەوە. [١٥]ئـەوەی ڕقی لەبراکـــەی بێتەوە بکوژە، دەزانن ژیانی هەتاهەتایی لەهیچ بکوژێك جێگیر نـایێت. [١٦]بەمـە خۆشەویستی فـێر بووین، عیســـای مەسیح ژیـانی خـۆی لـــەپێناوی ئێمـــە بەخشی، پێویستە ئێمەش ژیانی خۆمـان لـەپێناوی برایـان ببەخشـین. [١٧]بـــەڵام ئەوەی ماڵی دونیای پێدرایێت‌و براکەی خـۆی بەنـەداری بینـــی‌و دڵـــی خـــۆی ڕەقکـرد، ئایـا چـۆن خۆشەویسـتی خـودای تیـادا جێگیر دەبێـت؟ [١٨]ڕۆڵـە بچووکەکانم، تـەنها بەووشـەو زمـان خۆشەویســـتی مەکـــەن، بـــەڵکو بەکردەوەو بەڕاستی.

[١٩]ئیـتر بـەم شـێوەیە دەزانیـن چـۆن ئێمـە سـەر بەڕاستین، هـەروەها چـۆن دڵمـان لـەئامادەبوونی ئـەو ئاســـوودە دەبێ. [٢٠]چونکە گەر دڵمان تاوانبارمان بکات، ئەوا خودا لـەدڵمان گـەورەترەو هـــەموو شـــتێك دەزانێـــت. [٢١]خۆشەویســـتان، گـــەر دڵمـــان

سەرکۆنەمان نەکات، ئەوا لەبەردەم خودا باوەڕمان بەخۆمان دەبێت، [٢٢]هەرچیەکی لێ داوا بکەین بۆمان جێبەجێ دەکات، چونکە کار بە ڕاسپاردەکانی دەکەینو ئەو کارانە دەکەین کە بەدڵیەتیو پەسەندی دەکات. [٢٣]ئەمەش ڕاسپاردەکەیەتی، باوەڕمان بەناوی عیسای مەسیحی ڕۆڵەکەی هەبێتو یەکتریمان خۆشبوێت، هەروەك ڕایسپاردووین. [٢٤]ئەوەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا بکات، ئەوا لەخودا دەچەسپێتو خوداش لەو دەچەسپێت، بەمەش دەزانین ئەو لەتیمە چەسپاوە، بەو ڕۆحەی پێی داوین.

تاقیکردنەوەی ڕۆح

٤ خۆشەویستان، بڕوا بەهەموو ڕۆحێك مەکەن، بەڵکو تاقییان بکەنەوە بزانن ئەوانە لەلایەن خوداوەن، چونکە زۆر پێغەمبەری درۆزن هاتوونەتە جیهان. [٢]ڕۆحی خودا بەمە دەناسنەوە: هەر ڕۆحێك دان بەوە بنێت کە عیسای مەسیح لەشەوە بۆ جیهان هاتووە، ئەو ڕۆحە لەلایەن خوداوەیە، [٣]هەر ڕۆحێکیش دان بەعیسا نەنێت لەلایەن خوداوە نییە. ئەو ڕۆحە دژەمەسیحە بیستوتانە دێتو ئێستا هاتووەتە جیهان.

[٤]ئێوە سەر بەخودان ئەی ڕۆڵە بچووکەکان، ئێوە ئەو ڕۆحانەتان بەزاندووە، چونکە ئەو ڕۆحەی لەئێوەدایە مەزنترە لەو ڕۆحەی لەجیهاندایە. [٥]ئەو ڕۆحانە سەر بەجیهانن، بۆیە ئەوەی دەیڵێن سەر بەجیهانەو جیهان گوێیان لێدەگرێت. [٦]بەڵام ئێمە سەر بەخوداینو ئەوەی خودا بناسێت گوێمان لێدەگرێت، هەروەها ئەوەی لەخودا نەبێت گوێمان لێناگرێت، بەمە ڕۆحی ڕاستو ڕۆحی گومڕایی دەناسین.

خودا خۆشەویستییە

[٧]خۆشەویستان، بایەکتریمان خۆش بوێت، چونکە خۆشەویستی لەخوداوەیەو ئەوەی بەرامبەرەکەی خۆش بوێت خودا دەناسێتو لەخودا بووە. [٨]ئەوەش بەرامبەرەکەی خۆش نەوێت خودا ناناسێت، چونکە خودا خۆشەویستییە. [٩]بەم شێوەیە خۆشەویستی خودا لەئێوانمان ڕاگەیەنرا، کە ڕۆڵە تاقانەکەی خۆی نارد جیهان

تا بەهۆیەوە بژین. [١٠]خۆشەویستی لەمە دایە، نەك لەبەرئەوەی خودامان خۆشویستووە، بەڵکو ئەو خۆشیویستووین و ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە کەفارەتی گوناهەکانمان.

[١١]خۆشەویستان گەر خودا بەم شێوەیە ئێمەی خۆشویستبێت، پێویستە لەسەرمان یەکتریمان خۆش بوێت. [١٢]کەس هەرگیز خودای نەدیوە گەر یەکتریمان خۆشبوێت خودا دەچەسپێت لەناومانو خۆشەویستیەکەی لەناومان تەواوە.

[١٣]بەم شێوەیە دەزانین ئێمە لەخودا دەچەسپێین و ئەویش لەئێمە، چونکە ئەو لەڕۆحی خۆی پێمانی داوە. [١٤]ئێمەش بینیمانو شایەتی دەدەین باوکی ئاسمانی ڕۆڵەی وەك ڕزگارکەری جیهان ناردووە. [١٥]ئەوەی دان بنێت عیسا ڕۆڵەی خودایە، خودا لەئەودا دەچەسپێتو ئەویش لەخودا. [١٦]ئەو خۆشەویستیەی خودا کە تیاماندایە ناسیوومانەو باوەڕمان پێی کردووە.

خودا خۆشەویستییەو ئەوەی لەخۆشەویستی بچەسپێت لەخودا دەچەسپێتو خودایش لەئەودا دەچەسپێت. [١٧]خۆشەویستی بەم شێوەیە تیامان تەواوە، تا لەڕۆژی لێپرسینەوە باوەڕمان بەخۆمان هەبێت، چونکە ئەو چۆن بوو ئێمە وەك ئەو لەم جیهانەداین. [١٨]خۆشەویستی ترسی تیادا نییە، بەڵکو خۆشەویستی تەواو ترس دەردەکاتە دەرەوە، چونکە ترس لەسزا دایە، بەڵام ئەوەی بترسێت، لەخۆشەویستی تەواو نەبووە.

[١٩]ئێمە خۆشەویستیمان تیادایە، چونکە ئەو پێشتر خۆشیویستووین. [٢٠]گەر بێتوو یەکێك بڵێت: (خودام خۆش دەوێت)و ڕقی لەبراکەی بێتەوە، ئەوە درۆزنە، چونکە گەر یەکێك براکەی خۆی خۆشنەوێت کە دەیبینێ، چۆن دەتوانێ خودای خۆش بوێت کە نەیبینیوە. [٢١]ئێمە لەئەوەوە ئەم ڕاسپاردەیەمان پێدراوە، ئەوەی خودای خۆشبوێت پێویستە براکەی خۆشبوێت.

باوەڕهێنان بەمەسیح

٥ ئەوەی بڕوای بەوە هەبێت کە عیسا مەسیحە، ئەوە لەخوداوە بووە، هەروەها ئەوەی باوکی خۆش بوێت، ئەوا ئەوەشی

خۆش دەوێت کە ڵێی بووە. [٢]بەمە دەزانین ئێمە منداڵەکانی خودامان خۆش دەوێت، گەر خودامان خۆش بوێتو کار بەپاسپاردەکانی بکەین، [٣]چونکە ئەمە خۆشەویستی خودایە، کار بەپاسپاردەکانی بکەین، پاسپاردەکانیشی قورس نین. [٤]چونکە هەر کەسێك لەخودا لەدایكبوو بێت بەسەر جیهاندا سەر دەکەوێت، ئەوەش بەسەر جیهاندا سەردەکەوێت، باوەڕمانە. [٥]کێ دەتوانێت بەسەر جیهان سەربکەوێت؟ جگە لەوەی باوەڕی بەوە هەیە عیسا ڕۆڵەی خودایە.

[٦]ئەمە عیسای مەسیحە، ئەوەی بەئاو و خوێن هاتووە، نەك تەنها بەئاو، بەڵکو بەئاو و بەخوێن. ڕۆحیش شایەتی دەدات، چونکە ڕۆح ڕاستییە. [٧]ئەوانەی لەزەوی شایەتی دەدەن سیانن: [٨]ڕۆحو ئاو و خوێن، ئەو سیانەش یەك شایەتیان هەیە.

[٩]گەر ئێمە بە شایەتی خەڵك ڕازی بین، ئەوا شایەتی خودا گەورەترە، چونکە ئەمە شایەتی خودایە سەبارەت بەڕۆڵەکەی داویەتی. [١٠]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکەی خودا بهێنێ ئەم شایەتییە لە دڵیدایە، ئەوەش باوەڕ بەخودا نەکات ئەوا بەدرۆی دەخاتەوە، چونکە باوەڕ بەو شایەتییە ناکات کە خودا سەبارەت بەڕۆڵەکەی داویەتی. [١١]ئەمەش شایەتیەکەیە، خودا ژیانی هەتاهەتایی پێ داوینو ئەو ژیانەش لە ڕۆڵەکەی دایە. [١٢]ئەوەی ڕۆڵەکەی هەیێت ژیانی هەتاهەتایی دەیێتو ئەوەش ڕۆڵەی خودای نەیێت، ئەوا ژیانی نایێت.

دڵنیایی ژیانی هەتاهەتایی

[١٣]ئەمە بۆ ئێوە دەنووسم تا بزانن ژیانی هەتاهەتاییتان هەیە، ئێوە کە باوەڕتان هەیە بەناوی ڕۆڵەی خودا. [١٤]ئەمەش ئەو باوەڕو متمانەیەیە کە هەمانە بەو، گەر بەپێی ویستی خۆی داوای هەر شتێك بکەین گوێمان لێ دەگرێت. [١٥]گەر بزانین هەرچییەك داوا بکەین گوێمان لێدەگرێت، دەزانین ئەوەی داوامان کردووە ئێی دەستمانکەوتووە. [١٦]گەر یەکێك براکەی ببینێت گوناهێك ناکات بۆ مردن بێت، پێویستە لەسەری لەخودا بپارێتەوە بۆ براکەی. خوداش ژیان بەو کەسانە دەدات کە گوناە بۆ مردن ناکەن. گوناە هەیە بۆ مردنە، لەپێناوی

ئەمە ئاڵیم داوا بکرێت. [17] هەموو تاواتێك گوناهەو گوناهیش هەیە بۆ مردن نییە.

[18] دەزانین هەر کەسێك لەخوداوە لەدایكبوو نێت بەردەوام نایێت لەگوناەکردن، چونکە ڕۆڵەی خودا دەپارێزێ و ناهێڵێ بەدکار دەستی پێی بگات. [19] دەزانین ئێمە لەخوداوەین و هەموو جیهان لەژێر دەستی خراپەکار [شەیتان] دانراوە. [20] هەروەها دەزانین ڕۆڵەی خودا هاتو چاوی کردینەوە تا خودای ڕاستی بناسین و ئێستا لەئەو دەژین، لەعیسای مەسیح کە ڕۆڵەیەتی. ئەمە خودای ڕاستو ژیانی هەتاهەتایە. [21] ڕۆڵە بچووکەکان، خۆتان لەبتەکان بپارێزن.

نووەم نامەی یۆحەننا

ئەم نامەیە بانگەوازە بۆ هەڵسوکەوت کردن لەڕاستی، هەروەها ئاگادار کردنەوەیە لەو مامۆستا درۆزنانەی دەگەڕێن تا باوەڕداران لەماڵەکانیان پێشوازییان لێنەکەن.

لەپیرەکەوە بۆ ئەو خانمەی هەڵبژێرراوەو بۆ ڕۆڵەکانیشی، کە بەڕاستی خۆشم دەوێن، نەك من بەتەنها بەڵکو هەموو ئەوانەی ڕاستی دەناسن، [2] لەپێناوی ئەو ڕاستیەی لەناومان جێگیر دەبێتو تاهەتایە لەگەڵمان دەبێت. [3] بەرەکەتو بەزەیی‌و ئاشتی خودای باوکی ئاسمانی‌و عیسای مەسیحی ڕۆڵەکەی، بەڕاستی‌و بەخۆشەویستی لەگەڵماندا دەبێت.

ڕاستی‌و خۆشەویستی

[4] زۆر دڵخۆش بووم کە زانیم هەندێك لەڕۆڵەکانت هەڵسوکەوت لەڕاستی دەکەن، وەك ئەوەی باوکی ئاسمانی ڕایسپاردین. [5] ئێستا ئەی خانم، من ڕاسپاردەیەکی نوێت بۆ نانووسم، بەڵکو وەك ئەوەی لەسەرەتا گوێمان لێبووە، داوات لێدەکەم یەکتریمان خۆش بوێت. [6] چونکە خۆشەویستی ئەمەیە کە بەپێی ڕاسپاردەکانی خودا هەڵسوکەوت بکەین، ڕاسپاردە ئەمەیە، کە لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە بەخۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن.

ئاگاداری گومڕایی‌کەران بن

[7] چونکە گومڕایی‌کەری زۆر هاتوونە جیهانو دان بەوەدا ناتێن عیسای مەسیح لەلەشدا بووە، ئەوانە گومڕایی‌کەرو دژەمەسیحن. [8] تەماشای خۆتان بکەن، تا ئەوەی کردووتانە لەدەستتان نەچێت، بەڵکو پاداشتێکی تەواوی لێ بەدەست بهێنین. [9] هەر کەسێك دەستدرێژی بکاتو لەڕێنمایەکانی مەسیح جێگیر نەبێت، ئەوا لەخودا نییە. بەڵام هەر کەسێك لەو ڕێنمایانە جێگیر بێت، ئەوا باوکی ئاسمانی‌و ڕۆڵەکەی هەیە.

[10] گەر یەکێك بۆلاتان بێتو ئەو

ڕێنماییانەتان پێڕانەگەیەنێت، ڕێگای پێ مەدەن بێتە ماڵتانو پێشوازی لێمەکەن. [11]چونکە هەر کەسێك پێشوازی لێبکات لەکارە خراپەکانی بەشداری دەکات.

کۆتایی

[12]زۆر شتم هەیە بۆتانی بنووسم، بەڵام پێم خۆش نییە بەمەرەکەبو لەسەر کاغەز بێت، چونکە ئومێدەوارم بۆ لاتان بێم، تا ڕووبەڕوو قسە بکەین، بۆ ئەوەی خۆشیەکەمان پڕو تەواو بێت. [13]ڕۆڵەکانی خوشکەکە هەڵبژێرراوەکەت سڵاوت لێ دەکەن.

سێهەم نامەی یۆحەننا

نامەی سێیەمی یۆحەننا بۆ شوانی یەکێ لەکۆمەڵە باوەڕدارەکانە کە ناوی غایس بوو، ستایشی دەکات چونکە یارمەتی هەموو ئەو باوەڕدارانەی داوە کەخزمەتی ووشەی خودایان دەکرد، ئاگاداری دەکاتەوە لەپاوێك ناوی دیوتریفسە.

هەڵسوکەوت لەڕاستی

لەپیرەکەوە، بۆ غایسی خۆشەویست کە بەڕاستی خۆشم دەوێت.

[2] خۆشەویستم، هیوادارم لەهەموو شتێك سەرکەوتوو بیت و تەندروستیت باش بێت، هەروەك ڕۆحت باشو تەواوە. [3] چونکە زۆر دڵخۆش بووم بەوەی چەند برایەك هاتن و باسی دلسۆزی تۆیان کرد بۆ ڕاستی، هەروەها چۆن لەڕاستی هەڵسوکەوت دەکەیت. [4] خۆشی لەمە گەورەترم نییە کاتێك گوێم لێبێت ڕۆڵەکانم هەڵسوکەوت لەڕاستی دەکەن.

[5] خۆشەویستم تۆ هەموو شتێك بۆ براکانت و ئەو کەسانەی نایاننناسیت بەسەرڕاستیەوە دەکەیت، [6] ئەوانەی لەبەردەم کۆمەڵی باوەڕداران شایەتییان لەسەر خۆشەویستی تۆ داوە، ئەوانەی باش دەکەیت بەو شێوەیە بەڕێیان دەکەیت کە خودا پێی خۆشە. [7] چونکە لەپێناوی ناوی مەسیح هاتوونە دەرەوەو هیچ شتێك لە بێباوەڕان وەرناگرن. [8] بۆیە پێویستە پێشوازی لەکەسانی وەك ئەوانە بکەین تا بەیەکەوە کار بکەین بۆ ڕاستی.

[9] هەندێ شتم بۆ کۆمەڵی باوەڕداران نووسیوە، بەڵام دیوتریفس کە دەیەوێت خۆی بکات بە یەکەم لەنێوانیان، پێمان ڕازی نابێت. [10] بۆیە گەر هاتم هەموو کردەوەو قسە خراپەکانی سەبارەت بەمنی ووتوە دەری‌دەخەم، هەروەها بەوەش نەوەستاوە، بەڵکو نایەوێ پێشوازی لەبرایان بکاتو هەر یەکێك پێشوازیان لێبکات، ڕووبەڕووی دەبێتەوەو لەکۆمەڵە دەری‌دەکات.

دوای خراپە مەکەوە بەڵکو چاکە

[11]خۆشەویستم، دوای خراپە مەکەوە بەڵکو چاکە، چونکە ئەوەی چاکە بکات لەخودایە، ئەومش خراپە بکات خودای نەبینیوە. [12]دیمتریوس لەلایەن هەموو کەسێکو لەلایەن ڕاستیشەوە شایەتی بۆ دراوە، منیش هەروەها شایەتی بۆ دەدەمو تێوەش دەزانن شایەتی من ڕاستە. [13]زۆر شت هەبوو بۆتانی بنووسم، بەڵام نامەوێ بەقەڵەمو مەرەکەب بێت. [14]بەڵکو ئومێدەوارم بەم زووانە بتبینم تا ڕووبەڕوو قسە بکەین.

[15]داوای ئاشتیت بۆ دەکەم. برادەران سڵاوت لێدەکەن. تۆش سڵاو لەیەکە یەکەی برادەران بکە.

نامەی یەهوزا

ئەم نامەیە ئاگادارکردنەوەیە لەمامۆستا درۆزنەکان. هەروەها هاندانە بۆ باوەڕداران تابەردەوام تێبکۆشن لەپێناوی قیرکردنی باوەڕ، ئەو قیرکردنەی خودا بەتەواوی پێی داون.

لەیەهوزای بەندەی عیسای مەسیحو برای یاقوب، بۆ بانگ کراوە خۆشەویستەکانی خودای باوك و پارێزراوەکان بۆ عیسای مەسیح:
[2] بەزەیی و ئاشتی و خۆشەویستیتان بەسەردا بڕژێت.

تێکۆشان لەپێناوی باوەڕ

[3] خۆشەویستانم لەکاتێکدا زۆر بەپەرۆشم لەبارەی ئەو ڕزگاربوونەی تێوە هاوبەشمانن تیایدا، بۆتان بنووسم، ناچار تێستا دەربارەی تێکۆشان لەپێناوی ئەو باوەڕەی جارێك بەخوشك و برا پیرۆزەکان دراوە دەنووسم. [4] چونکە کەساتێك بەدزیەوە هاتوونە ناوتان، یێگومان تووشی ئەو سزایە دەبن کە لەکۆنەوە بۆیان نووسراوە، ئەوانە خوانەناسن و بەرەکەتی خودا دەگۆڕن بۆ بەڕەڵایی، تەنانەت نکۆڵی دەکەن لەگەورەو خوداوەندمان کە عیسای مەسیحە.

سزای مامۆستا درۆزنەکان

[5] جا دەمەوێت ئەوەتان بیر بخەمەوە، کە خۆتان دەیزانن، پاش ئەوەی خوداوەند گەلی لەخاکی میسر ڕزگارکرد، ئەوانەی بێ باوەڕبوون لەناوی بردن. [6] هەروەها ئەو فریشتانەی شوێنەکانی خۆیان نەپاراست و بەجێیانهێشت، خودا بەکۆتی هەتاهەتایی تا ڕۆژی مەزنی لێپرسینەوە لەقوواڵیی تاریکیدا دەیانهێڵێتەوە، [7] هەروەها شاری سەدوم و عەمورەو شارەکانی دەوروبەریان لەسەر هەمان ڕێگای ئەوان داوێنپیسییان کردو دوای هەوەسبازی لەش کەوتن بەشێوەیەکی ناسروشتی، جا بەئاگرێکی هەتاهەتایی سزادرانو بوون بەپەند.

[8] بەهەمان شێوە خەیاڵخاوەکان لەش گڵاو دەکەنو دەسەڵاتی خودا ڕەت دەکەنەوەو بوختان بۆ شکۆدارە ئاسمانیەکان هەڵدەبەستن. [9] بەڵام

میکائیلی سەرۆکی فریشتەکان، کاتێك دژایەتی شەیتانی کرد سەبارەت بە تەرمەکەی موسا، نەیوێرا بەووتەی ناشرین وەلاّمی بداتەوە، بەڵکو ووتی: (با خوداوەند سەرزەنشتت بکات!) [10] بەلاّم ئەوانە بەسووکی ناوی شتێك دەبەن کە نایزانن، بەیێعەقڵی وەکو ئاژەڵ دوای ئارەزووی خۆیان دەکەون. ئەمەش دەیێتە هۆی لەناوبردنیان.

[11] خاك‌بەسەر ئەوانە، چونکە ئەوانە ڕێگای قابیلیان گرتووەو لەپێناوی بڕێك دەسکەوت خۆیان داوەتە دەست گومڕایی بەلعامەوەو* لەیاخی بوونەکەی قوڕەح* لەناودەچن.

[12] ئەوانە نیشانەی شەرمەزارین لەداوەتەکانی خۆشەویستی، بەچاونەترسی نانتان لەگەڵ دەخۆن، تەنها خزمەتی خۆیان دەکەن، ئەوانە هەوری بێئاون بە با دڵنۆو دەچن، داری بێبەری پایزانن، دوو جار مردوونو ڕەگیان هەڵکەنراوە، [13] شەپۆلی دەریای هەڵچوون بەکەفی شەرمەزاری، ئەستێرەی وونبوون کە تاهەتایە لەتاریکیدا دەمێننەوە.

[14] ئەخنوخی نەوەی حەوتەم لەئادەمەوە، لەبارەی ئەوانەوە پێشبینی کرد: (ئەوەتا خوداوەند لەگەڵ هەزاران لەپیرۆزکراوەکان دێت، [15] تا حوکم بەسەر هەمووان بداتو هەموو خوانەناسەکان سەرزەنشت بکات، لەبەر هەموو ئەو کرداره خوانەناسیانەی کردوویانە لەڕێیازی خوانەناسیو ئەو قسە ڕەقانەی دژی خودا ووتویانە ئەو خوانەناسانە.) [16] ئەوانە بۆڵەبۆڵکەرو گلەیی کەرنو دوای ئارەزووە خراپەکانی لەشیان کەوتوونو خۆ بەگەورە دەزانێو لەپێناوی بەرژەوەندی خۆیان دووڕوویی بۆ خەڵکی دەکەن.

خۆتان بنیاد بنێن

[17] بەلاّم ئێوە ئەی خۆشەویستان، قسەکانی ئێرراوانی خوداوەند عیسای مەسیح بهێنەوە یاد. [18] ئەوانە بەئێوەیان ووت: (لەکۆتایی زەمان، هەندێ گاڵتەجاڕ پەیدا دەبنو دوای مەبەستە خوانەناسەکانیان دەکەون.) [19] ئەوانە دووبەرەکی دروست دەکەن، خۆشیان خەڵکی دونیاینو ڕۆحیان تیادا نییە.

[20] بەلاّم ئێوە خۆشەویستانم خۆتان لەسەر باوەڕی پیرۆزتان بنیاد بنێنو لەڕۆحی پیرۆزدا نوێژ بکەن، [21] لەناو

خۆشەویستی خودا خۆتان بپارێزنو چاوەڕوانی بەزەیی عیسای مەسیحی خوداوەندمان بکەن بۆ ژیانی هەتاهەتایی. [٢٢]بەزەییتان بەو کەسانە بێتەوە کە گومان دەکەن. [٢٣]هەندێکیش لەئاگر بڕقێننو ڕزگاریان بکەن، بۆ هەندێکیشیان بەترسەوە بەزەیی بنوێنن، تەنانەت ڕقیشتان لەو بەرگانە بێ کە بە لەش گلاوە بوون.

[٢٤]ئێستاش بۆ ئەوەی توانای هەیە بتانپارێزێ لەکەوتن، هەروەها لەبەردەم شکۆمەندیەکەی ڕاتان بگرێ بەخۆشیو بەبێ کەموکوڕی، [٢٥]بۆ تاکە خودای ڕزگارکەرمان، شکۆمەندیو مەزنیو هێزو دەسەلآت بەهۆی خوداوەندمان عیسای مەسیح، لەپێش زەمانەو ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

بینینی یۆحەننا

بینینی یۆحەننا لەوکاتە نووسراوە کە باوەڕداران تووشی چەوساندنەوە دەهاتن لەبەر باوەڕیان بەعیسای مەسیح. نووسەری ئەم پەرتووکە گرنگی بەهیواو ئاواتو سوورىوون لەسەر باوەڕ لەکاتی ئازارو گرژیدا دەدا.

ئەم بینینە لەزنجیرە بینینێک پێکدێت، نووسەر بەشێوەیەکی ڕەمزی نووسیویەتی کە تەنها باوەڕداران بەمەسیح تێیدەگەیشتن لەو سەردەمە. لەگەڵ ئەوەی جیاوازی هەیە لەڕوونکردنەوەی بابەتەکانی ئەم بینینە، بەڵام بیرۆکە سەرەکییەکەی دیارە. ئەویش ئەمەیە: خودا لەکۆتاییدا بەعیسای مەسیح بەسەر دوژمنی سەرەکی سەردەکەوێت کە شەیتانە، پاداشتی گەلە سەرڕاستەکەشی دەداتەوە بەبەرەکەتی ئاسمانی نوێو زەوی نوێ کاتێ سەرکەوتنی تەواو بەدەست دێت.

پێشەکی

١ ئەمە ئەو بینینەیە کە خودا بەعیسای مەسیحی داوە تا بۆ بەندەکانی ئاشکرا بکات، ئەو ڕووداوانەی دەبێ لەماوەیەکی نزیکدا ڕووبدەن، بەفریشتەیەکی خۆی بۆ یۆحەننای بەندەی خۆی نارد. [٢] یۆحەننا گەواهی لەسەر ووشەی خوداو شایەتی عیسای مەسیحو هەموو ئەو ڕووداوانە دەدات کە بەچاوی خۆی بینیویەتی. [٣] خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی ووشەکانی ئەم پێشبینییە دەخوێننەوەو ئەوانەش کە دەیبیستنو ڕەچاوی دەکەن، چونکە کاتەکە نزیکبووەتەوە.

سڵاو بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکان

[٤] لەیۆحەننناوە، بۆ حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەی هەرێمی ئاسیا: بەرەکەتو ئاشتیتان لەگەڵ بێت، لەلایەن ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت، هەروەها لەو حەوت ڕۆحەی لەبەردەم تەختەکەیدان. [٥] هەروەها لەعیسای مەسیحی شایەتی دڵسۆزەوە، کە یەکەم کەسە لەنێو مردووانداهەستێتەوە، سەرۆکی پادشاکانی سەر زەویە.

ئەوەی خۆشدەوێو بەخوێنی خۆی ئازادی کردین لەگوناهەکانمانو [٦] تێمەی کردە پادشاو کاهینی خودای باوکی، بۆ ئەوە شکۆو دەسەڵاتی هەتاهەتایی! ئامین.

[٧]ئەوەتا ئەو بەسەر پەلە هەورەکانەوە دێتو هەموو کەسێك دەبینێ، تەنانەت ئەوانەش کە لەخاچیاندا، هەروەها هەموو خێڵەکانی زەوی شیوەنی بۆ دەگێڕن. ئامین.

[٨]خوداوەند خودا دەڵێ: (من ئەلفو یم، ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت، توانادار بەسەر هەموو شتێك.)

بینینی مەسیحی زیندوو

[٩]من یۆحەنای براتانم، هاوبەشتانم لەتەنگانەو پادشاهێتیو دانگرتنی عیسا، لەپێناو ووشەی خوداو شایەتی عیسا لەدوورگەیەك بووم بەپەتمۆس ناودەبرا. [١٠]من لەڕۆژی خوداوەند لەڕۆحدا بووم‌و لەپشتمەوە گوێم لەدەنگێکی گەورە بوو لەدەنگی کەڕەنا دەچوو، [١١]دەیووت: (ئەوەی دەیبینی لەپەرتووکێك بینووسەو بۆ حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکە ڕەوانەی بکە، بۆ ئەفەسۆس‌و سمیرناو پرگامۆس‌و سیاتیراو ساردس‌و فیلادەلفیاو لاودیکیە.)

[١٢]ئاوڕمدایەوە تاسەرچاوەی دەنگەکە ببینم، کاتێك ئاوڕمدایەوە حەوت چرادانی زێڕینم بینی، [١٣]لەناوەڕاستیان یەکێکی وەك ڕۆڵەی مرۆڤم بینی، جلێکی لەبەردا بوو تاهەردوو پێی شۆڕبووبۆوەو پشتێنێکی زێڕینی لەسینگی بەستبوو، [١٤]سەرو قژی وەك خوری‌و بەفر سپی‌بوون‌و چاوەکانی وەك گڕی ئاگر وابوون. [١٥]قاچەکانی وەك مسێکی بریقەدار ئەوەی لەکورەیەکی داخ پوختە کرابێت وابوون، دەنگیشی وەك هاژەی تاقگە وابوو، [١٦]لەسەر لەپی دەستی ڕاستی حەوت ئەستێرەی هەڵگرتبوو، شمشێرێکی دووددەمیش لەدەمیەوە دەهاتە دەرەوە، ڕووخساری وەك تیشکی بەتینی ڕۆژ دەدرەوشایەوە.

[١٧]کاتێك بینیم وەك مردوو لەبەردەم هەردوو پێیدا کەوتم، دەستی ڕاستی خستە سەرمو ووتی: (مەترسە، من سەرەتاو کۆتایم، [١٨]من ئەوەم کە زیندووم، من مردووبووم، بەڵام ئێستا تاهەتایە بەزیندوویی دەمێنمەوە. کلیلەکانی مردن‌و دونیای مردووان لەدەست منن. [١٩]لەبەرئەوە ئەوەی بینیت بینووسە ئەوەی هەیەو ئەوەی پاش ئەویش دەبێت. [٢٠]نهێنی ئەو حەوت ئەستێرەیەی لەدەستی ڕاستم

یەنیتو نەیْنی حەوت چرادانە زێرینەکە ئەمەیە: حەوت ئەستێرەکە فریشتەی حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەن، حەوت چرادانەکەش حەوت کۆمەڵەکەن.

نامەیەک بۆ کۆمەڵەی ئەفەسۆس

٢ بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی ئەفەسۆس بنووسە: ئەوەی حەوت ئەستێرەکەی بەدەستی ڕاستی گرتووەو بەناو حەوت چرادانە زێرینەکە هاتووچۆ دەکات، [٢]دەڵێت: (من ئاگام لەکردارو ماندووێتیو ئارامگرتنتە، هەروەها چۆن لەتواناتدایە خراپەکاران ڕەتبکەیتەوە، تۆ ئەوانەت تاقیکردەوە کە دەیانووت: (ئیمە نێررراوین)، نێررراویش نەبوون، پاشان بەدرۆزن دەرچوون، [٣]تۆ ئارامتگرتو دانتبەخۆت گرت، ماندوونەناسانە لەپێناوی ناوی من تێدەکۆشای. [٤]بەڵام گلەیی ئەوەت لێدەکەم، تۆ وازت لەخۆشەویستیەکەی جاران هێناوە. [٥]بەیرت بێتەوە لەچ پایەکی بەرز کەوتیت! تۆبە بکەو کارەکانی یەکەمجارت ئەنجام بدەوە. گەر بێتو تۆبە نەکەی، بەم زووانە دێمە لاتو چرادانەکەت لەشوێنی خۆی لادەدەم. [٦]بەڵام تۆ شتێکت هەیە، وەک من ڕقت لەکردەوەکانی نیقۆلاوییەکان دەیْتەوە. [٧]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەرکەوێت من ڕێگای پێدەدەم لەبەری دەرختی ژیان بخوات ئەو دەرختەی لەناو بەهەشتی خودا دایە.)

نامەیەک بۆ کۆمەڵەی سمیرنا

[٨]بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی سمیرنا بنووسە: ئەوەی سەرەتاو کۆتاییە، ئەوەی مردوو بوو و زیندووبووەوە، دەڵێت: [٩](من ئاگام لەتەنگانەو هەژاریتە، بەڵام تۆ دەوڵەمەندی، هەروەها ئاگام لەبوختانی ئەوانەیە کە دەڵێن جوولەکەینو جوولەکەنین، ئەوانە کەنیشتی شەیتانن. [١٠]هەرگیز مەترسە لەو ئازارانەی بۆت دێت. شەیتان خەریکە هەندێکتان بخاتە زیندانەوە تا تاقیبکرێنەوە، هەروەها بۆ ماوەی دە ڕۆژ دووچاری ئەشکەبخە دەبنەوە. تا مردن دڵسۆزبە، منیش تاجی ژیانت پێدەبەخشم. [١١]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی

ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت، مردنی دووەم ئازاری نادات.)

نامەیەک بۆ کۆمەڵەی پرگامۆس

[۱۲] بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی پرگامۆس بنووسە: ئەوەی شمشێرە دووەمەکەی هەیە دەڵێت: [۱۳] (من ئاگادارم تۆ لەو ناوچەیە دەژی کە تەختی شەیتانی تیادایە. لەگەڵ ئەوەشدا دان بەناوی من دەنێیتو باوەڕی منت ڕەتنەکردۆتەوە، تەنانەت لەو ڕۆژانەش کە ئەنتیپاسی شایەتی دڵسۆزم لاتان شەهیدکرا، لەو شوێنەی شەیتان تیایدا نیشتەجێیە. [۱۴] بەڵام گلەییەکی بچووکم لێت هەیە: ئەویش هەندێ کەس لەناوچەکەت هەن پابەندن بەڕێنمایی بەلعامەوە، ئەوەی بالاقی فێردەکرد بەردی کۆسپ لەبەردەم ڕۆڵەکانی ئیسرائیل دابنێت بۆ ئەوەی ئەو قوربانیانە بخۆن کە بۆ بتەکان سەر بڕابوونو داوێن پیسی بکەن. [۱۵] بەهەمان شێوە لای تۆش هەندێک هەن پابەندەن بە فێرکردنەکانی نیقۆلاوییەکان. [۱۶] بۆیە تۆبە بکە، ئەگینا بەم زووانە دێمەوەو بەشمشێرەکەی دەمم لەگەڵیاندا دەجەنگم. [۱۷] ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت ڕێگای پێدەدەم لەمەنی شاراوە بخوات، هەروەها بەردێکی سپی پێدەدەم کە ناوێکی نوێی لەسەر نووسراوە جگە لەو کەسەی پێی دەبەخشرێ کەس نازانێ چییە.)

نامەیەک بۆ کۆمەڵەی سیاتیرا

[۱۸] بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی سیاتیرا بنووسە: ڕۆڵەی خودا، ئەوەی دوو چاوی هەیە وەک گڕی ئاگرەو پێیەکانی وەک مسی بریقەدارە، دەڵێت: [۱۹] (من ئاگاداری کارو خۆشەویستیو خزمەتو باوەڕو دانبەخۆگرتنتم. کارەکانی ئەم دواییەت لەوانەی یەکەمجارت زیاترن. [۲۰] بەڵام ئەم گلەییەم لێت هەیە: تۆ ڕێت بەو ژنە داوە کە ناوی ئیزابیلەو بانگیشتەی پێغەمبەرێتی دەکات، تا بەندەکانی من فێر بکاتو چەواشەیان بکات بۆ ئەوەی داوێن پیسی بکەنو

لەو خواردنانە بخۆن کە کراون بە قوربانی بۆ بتەکان. [٢١]من ماوەم پێدابوو تا تۆبە لەخراپەکاری بکات، بەڵام نەیویست. [٢٢]ئەوەتا تووشی نەخۆشی دەکەمو فرێی دەدەمە ناو پێخەفەوەو ئەوانەی داوێن پیسییان لەگەڵ کردووە لەتەنگانەیەکی گەورەدان، گەر تۆبە نەکەن لەکرداریان. [٢٣]هەروەها منداڵەکانی بمردن لەناودەبم بۆ ئەوەی هەموو کۆمەڵەی باوەڕداران بزانن من پشکێنەری مێشک‌و دڵەکانمو هەر کەس بەپێی کارەکانی خۆی پاداشتی دەدەمەوە. [٢٤]بەڵام بەتێوەو بەوانی دیکەی سیاتیرا دەڵێم، ئەوانەی ئەم ڕێنماییەیان وەرنەگرتووەو بەقوڵایی نهێنیەکانی شەیتانیان نەزانیوە، وەك وا دەڵێن. من قورسایی‌یەکی تر ناخەمە سەرشانتان. [٢٥]تەنها ئەوەی هەتانە دەستی پێوە بگرن، تا دەگەمە لاتان. [٢٦]ئەوەی سەربکەوێتو کارەکانی من تاکۆتایی جێبەجێ بکات دەسەڵاتی پێدەدەم بەسەر میللەتان. [٢٧]{هەروەها بەگۆپاڵێکی ئاسنین سەرپەرشتی میللەتان دەکات، وەك گۆزەیەك دەیانشکێنێت،} ئەمەش وەك ئەو دەسەڵاتەیە کە من لەلایەن باوکمەوە پێم بەخشراوە. [٢٨]منیش ئەستێرەی بەرەبەیانی دەدەمێ. [٢٩]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ساردس

٣ هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵەی باوەڕدارەکەی ساردس بنووسە: ئەوەی کە حەوت ڕۆحی خوداو حەوت ئەستێرەکەی هەیە دەڵێت: (من ئاگاداری کارەکانتم، تۆ بەناو زیندووی، بەڵام تۆ مردووی. [٢]ئێشك‌بگرەو ئەوەی ماوە بەهێزی بکە، ئەوەی لەمردن نزیك‌بووەتەوە، چونکە کارەکانتم بەناتەواوی بینی لەبەردەم خودا. [٣]یەربکەوە، ئەوەی وەرتگرتو گوێت لێبوو کاری پێبکەو تۆبە بکە، چونکە گەر بێتو ئێشك‌نەگری ئەوا وەك دزێك دێمە سەرتو کاتی هاتنیشم نازانیت. [٤]خەڵکێکی کەم لەساردسدا هەن جل‌و بەرگەکانیان گلاوو نەکردووە، ئەوانە شایانی ئەوەن بەبەرگی سپیەوە لەگەڵ من ملی ڕێبگرن. [٥]ئەوەی سەربکەوێت بەرگی سپی دەپۆشێتو ناوی

لەپەرتووکی ژیان ناسرمەوەو دان بەناوەکەیدا دەنێم لەبەردەم باوکمو فریشتەکانی. [6] ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی فیلادەلفیا

[7] هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی فیلادەلفیا بنووسە: ئەوەی پیرۆزو ڕاستە، کلیلەکەی داودی لەدەستە، ئەوەی دەیکاتەوەو کەس نایێ دایبخات، دایدەخاتو کەس نایێ بیکاتەوە، دەڵێت: [8] (من ئاگاداری کارەکانتم، ئەوەتا دەرگایەکی کراوەم لەبەردەمت کردووەتەوەو کەس ناتوانێ دایبخات. دەزانم تۆ هێزێکی کەمت هەیە، لەگەڵ ئەمەش تۆ بەووشەی من کار دەکەیتو ناوی منت ڕەتنەکردۆتەوە. [9] من ئاوها لەوانەی کەنیشتی شەیتان دەکەم، ئەوانەی دەڵێن جوولەکەینو ئاواش نین، چونکە ئەوانە درۆ دەکەن، وایان لێدەکەم بێن لەبەردەم پێیەکانت کرنۆش ببەنو بزانن تۆم خۆشویستووە، [10] چونکە تۆ بەووشەی دانبەخۆگرتنی من کاردەکەی، منیش لەکاتی هاتنی تاقیکردنەوە بەسەر هەموو جیهان دەتپارێزم، تا دانیشتووانی زەوی تیایدا تاقیبکرێنەوە. [11] ئەوەتا من بەخێرایی دێم، دەستبگرە بەوەی هەتە، تا کەس تاجەکەت لێنەستێنێ. [12] ئەوەی سەربکەوێت دەیکەمە کۆڵەکەی پەرستگای خودای خۆمو لێی ناچێتە دەرەوە، هەروەها ناوی خودای خۆمو ناوی شاری خودای خۆم، واتە قودسی نوێ، ئەوەی لەلایەن خودای خۆم لەئاسمان دێتەخوارەوە لەسەری دەنووسم، هەروەها ناوی نوێی خۆمیشی لەسەر دەنووسم. [13] ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی لاودیکیە

[14] بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی لاودیکیە بنووسە: ئامینو شایەتی دڵسۆزو سەرڕاست کە سەرچاوەی هەموو دروستکراوەکانی خودایە دەڵێت: [15] (من ئاگام لەکردەوەکانتە، تۆ نەساردو نەگەرمی. خۆزگە سارد یان گەرم بووایەی. [16] چونکە تۆ شلەتێنی، نەساردیو

نەگەرمی، من نیازم وایە لەدەممەوە بتتفێنمەوە.[١٧] چونکە تۆ دەڵێی: من دەوڵەمەندمو پێویستیم بەکەس نییەو پێویستیم بەهیچ شتێك نییە، بەڵام بێئاگای لەوەی تۆ چەقاوەسوو و نەگبەتو هەژارو کوێرو ڕووتی.[١٨] بۆیە ئامۆژگاریت دەکەم زێڕی پوختەکراو بەئاگر لەمن بکڕیت تا دەوڵەمەند بیت، جلی سپی لەمن بکڕمو لەبەری بکە، تا شەرمەزاری ڕووتیت داپۆشی، هەروەها مەرحەم بکڕە بۆ چاوەکانت تا ببینی.[١٩] ئەوانەی خۆشم بوێن سەرزەنشتیان دەکەمو تەمێیان دەکەم، بۆیە تۆش دڵگەرمبەو تۆبە بکە.[٢٠] ئەوەتا من لەبەر دەرگا وەستاومو لەدەرگا دەدەم، گەر یەکێك گوێی لەدەنگم بوو و دەرگاکەی لێکردمەوە، دێمە ژوورەوەو نانی لەگەڵ دەخۆم، ئەویش لەگەڵ من.[٢١] ئەوەی سەربکەوێت ڕێگای پێدەدەم لەسەر تەختەکەم لەگەڵ منیشێ، هەروەك من سەرکەوتمو لەگەڵ باوکم لەسەر تەختەکەی دانیشتم.[٢٢] ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

بینینی تەختی پاشایانەی خودا

٤ پاشان تەماشام کرد دەرگایەکی کراوەم بینی لەئاسماندا، ئەو دەنگەش کە یەکەمجار وەك کەرەنا هاتە بەرگوێم، پێی ووتم: (سەرکەوە بۆ ێرە تا ئەوەت پیشانبدەم کە دوای ئەمە ڕوو دەدات.)[٢] یەکسەر کەوتمە ڕۆحەوەو تەختێکم بینی لەئاسمان دانرابوو، لەسەر تەختەکە یەکێك دانیشتبوو.[٣] دانیشتووەکە لەڕوخساردا لەبەردی یەشمو یاقوت دەچوو، پەلکە زێڕینەیەکیش لەشێوەی زمرود بەدەوری تەختەکەدا بوو.[٤] لەدەوری تەختەکەش بیستو چوار تەختی لێبوو. بیستو چوار پیریش کە تا هەردوو پیان جلی سپیان لەبەردابوو لەسەر تەختەکان دانیشتبوون و تاجی زێڕینیان لەسەر نابوو.[٥] لەتەختەکەوە بروسکەو هەورە تریشقەو دەنگەدەنگ دەهاتن، لەبەردەم تەختەکەش حەوت چرای ئاگرینی بەتین دانرابوو، کە حەوت ڕۆحەکەی خودان.[٦] هەروەها لەبەردەم تەختەکە دەریایەکی شووشەیی هەبوو، وەك کریستال بوو.

لەدەوروبەری تەختەکەش چوار

زیندەوەر هەبوو، لەپێش و لەپاش بەچاو داپۆشرابوون. [٧] زیندەوەری یەکەم وەکو شێر وابوو، دووەم وەکو گا، سێیەم دەموچاوێکی وەک مرۆڤی هەبوو، چوارەم وەک داڵێکی فڕیو وابوو. [٨] چوار زیندەوەرەکە هەریەکەیان شەش باڵی هەبوو دەوروبەریان داپۆشرابوو بەچاو، شەو و ڕۆژ بێوەستان دەڵێن: (پیرۆزە، پیرۆزە، پیرۆزە خوداوەند خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت!) [٩] لەکاتێکدا زیندەوەرەکان سوپاسی دانیشتووی سەر تەختەکە دەکەن و شکۆمەندی و ڕێزی بۆ ڕادەگەێنن، ئەوەی تاهەتایە زیندووە، [١٠] ئینجا ئەو بیست و چوار پیرەی لەبەردەم دانیشتووی سەر تەختەکە دان دەکەونە سەرچۆك و کڕنۆش بۆ زیندووی هەتاهەتایی دەبەن و تاجەکانیان لەبەردەم تەختەکە فڕێ دەدەن و دەڵێن: [١١] (ئەی خوداوەندمان و خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندی و ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

پەرتووك و بەرخە سەربڕاوەکە

٥ لەلای دەستە ڕاستی دانیشتووی سەر تەختەکەوە پەرتووکێکم بینی کە لەناوەو لەپشتییەوە نووسرا بوو و بەحەوت مۆر مۆرکرابوو. [٢] هەروەها فریشتەیەکی بەهێزم بینی بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکرد: (کێ شایستەی ئەوەیە پەرتووکەکە بکاتەوەو مۆرەکانی بکاتەوە؟) [٣] کەس نەبوو نە لەئاسمانو نە لەسەر زەوی و نە لەژێر زەوی بتوانێ پەرتووکەکە بکاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بکات. [٤] لەبەرئەوە دەستم بەگریانێکی زۆر کرد، چونکە کەس شایستەی ئەوە نەبوو پەرتووکەکە بکاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بکات. [٥] یەکێك لەپیرەکان پێی ووتم: (مەگری، ئەوەتا ئەو شێرەی سەرکەوت، ئەوەی لەهۆزی یەهوزایەو لەڕەچەڵەکی داودە، پەرتووکەکە دەکاتەوەو حەوت مۆرەکەی دەکاتەوە.)

[٦] سەیرم کرد لەتێوان تەختەکەو

چـوار زیندەوەرەکـە، لەناوەڕاسـتی پیرەکان، بەرخێکم بینی ڕاوەستا بـوو وەك ئـەوەی سـەر بڕابێـت، بەرخەکـە حەوت شاخو حەوت چاوی هـەبوو، ئەوانەش حەوت ڕۆحی خودان کە بۆ هـەموو زەوی نێردراون. [٧] بەرخەکـە چوو، پەرتووکەکەی لەدەستە ڕاسـتی دانیشـتووی سـەرتەختەکە وەرگـرت. [٨] کـاتێ بەرخەکـە پەرتووکەکـەی وەرگـرت، چـوار زیندەوەرەکـەو بیسـتو چـوار پیرەکـە لەبـەردەم بـەرخـەکـەدا کەوتنـە سـەر چـۆك، هەر یەکەیان قیسـارەو جـامی زێڕینـی پـڕ بخوریـان پێبـوو، ئـەوەش نۆێژکردنی خوشکو برا پیرۆزەکانـە، [٩] هـەروەها سـرووديکی نوێیـان دەووت: (تـۆ شایسـتەی ئـەوەی پەرتووکەکـە بیـەیتو مۆرەکـانی بکەیتـەوە، چونکـە تـۆ سـەر بڕایـتو مرۆڤی سەر بـەخێڵو زمـانو نەتـەوەو میللەتی جیاجیای جیهـانت بـۆ خـودا بەخوێنی خۆت کڕیـەوە، [١٠] هـەروەها لـەوان کـاهینو پادشـاهێتیت بـۆ خودامـان دروسـتکرد، ئـەوانیش حوکمڕانی زەوی دەکـەن.) [١١] ئینجـا تەماشـام کـردو گوێـم لـەدەنگی فریشـتەیەکی زۆر بـوو لـەدەوری تەختەکـەو زیندەوەرەکـانو پیرەکـان، ژمارەیـان هـەزار هـەزارو دەهـەزار دەهـەزار دەبـوو، [١٢] فریشـتەکان بەدەنگێکی بەرز دەیـانووت: (بەرخـە سـەربڕاوەکە شایسـتەی وەرگرتنـی هێزو دەوڵەمـەندیو دانـایيو توانـاو ڕێزو شکۆداریو ستایشە.)

[١٣] لەوکاتەدا هەموو زیندەوەرەکانی ئاسـمانو زەویو ژێـر زەویو نـاو دەریـاش هـەموویان دەیـانووت: (بـا ستایشو ڕێزو شـکۆمەندیو توانا، بـۆ دانیشـتووی سـەر تـەختو بەرخەکـە بێت تاهەتایە.) [١٤] چوار زیندەوەرەکەش دەیـانووت: (ئـامین)، بیسـتو چـوار پیرەکەش کەوتنە سەرچۆکو کرنۆشیان برد.

حەوت مۆرەکە

٦ تەماشـام کـرد کـاتێك بەرخەکە مۆرێکی لەحـەوت مۆرەکە کردەوە، گوێم لێبوو یـەکێك لەچوار زیندەوەرەکـە بـەدەنگێکی وەك هەورە تریشقە ووتی: (وەرە!) [٢] سـەیرم کرد ئەسپێکی سـپیم بینی سـوارەکەی کـەوانێکی بەدەسـتەوە بـوو و تـاجێکی

پێدرابوو، بەسەرکەوتوویی دەرچوو بوو تاسەر بکەوێت.

[3]کاتێك مۆری دووەمی کردەوە، گوێم لەزیندەوەری دووەم بوو ووتی: (وەرە!) [4]سەیرم کرد ئەسپێکی تر، سووری درەوشاوە بوو، هاتە دەرەوە. سوارەکەی دەسەلاتی پێدرا بوو تا ئاشتی لەسەر زەوی هەلگرێت‌و وا لەخەلکی بکات لەناو خۆیان یەکتری بکوژن. هەروەها سوارەکە شمشێرێکی گەورەی پێ درابوو.

[5]کاتێك مۆری سێیەمی کردەوە، زیندەوەری سێیەم ووتی: (وەرە!) سەیرم کرد ئەسپێکی رەشم بینی سوارەکەی تەرازوویەکی بەدەستەوە گرتبوو. [6]دەنگێك لەناوەڕاستی چوار زیندەوەرەکەوە دەیووت: (یەك پڕە گەنم بەڕۆژانەی کرێکارێك، سێ پڕە جۆ بەهەمان نرخ، بەلآم ڕۆن‌و مەیەکە زیانیان پێ‌مەگەیەنە.)

[7]کاتێك مۆری چوارەمی کردەوە، گوێم لەدەنگی زیندەوەری چوارەم بوو ووتی: (وەرە!) [8]سەیرم کرد ئەسپێکی زەرد هەلگەڕاوم بینی سوارەکەی ناوی مردن‌بوو. دونیای مردووان دوای کەوتبوو، هەردووکیان دەسەلاتیان پێدرابوو بەسەر چارەکی دانیشتوانی زەوی بکوژن بەشمشێرو برسێتی‌و نەخۆشی کوشندە، هەروەها بەدڕندە کێویەکانی سەر ڕووی زەوی.

[9]کاتێك مۆری پێنجەمی کردەوە، لەژێر قوربانگەدا ڕۆحی ئەو کەسانەم بینی کە لەپێناو ووشەی خوداو لەپێناو ئەو شایەتییەی دابوویان کوژرا بوون. [10]بەدەنگێکی بەرز هاواریان کردو ووتیان: (هەتا کەی ئەی خوداوەندی پاك‌وپیرۆزو ڕاست، تۆلەی خوێنی ئێمە لەدانیشتووانی زەوی ناسێنیت‌و حوکمیان بەسەردا نادەیت؟) [11]ئینجا هەریەکەیان جلێکی سپیان پێدراو پێیان ووترا تا ماوەیەك بحەوێنەوە تا ژمارەی بەندە هاوەڵەکانو براو خوشکەکانیان کە وەك ئەوان دەکوژرێن، تەواو دەبێت.

[12]کاتێك بەرخەکە، مۆری شەشەمی کردەوە. سەیرم کرد بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕووی‌داو خۆر وەك جلی ماتەمدار ڕەش هەلگەڕا، مانگیش وەك خوێن سوور هەلگەڕا، [13]ئەستێرەکانی ئاسمان دەکەوتنە سەر زەوی وەك بەری دار هەنجیر کاتێك بایەکی تونـد

دەیهـاژێنێو بەرەکـەی دەکەوێتـە خـوارەوە. [١٤]ئاسـمان وەك پەڕەیـەك لوول کـرا، هیـچ چیـاو دوورگەیـەك لەشـوێنی خـۆی نـەما. [١٥]پادشـاکانی زەوی‌و گـەورە پیـاوانو دەوڵەمـەندەکانو دەسـەلاتدارەکانو هەموو کۆیلەو ئازادێك، خۆیـان لـەناو ئەشکەوت‌و بـەردە گـەورەکانی چیـا حەشـاردا، [١٦]بـەچیاو بـەردەکانیان دەووت: (بکـەون بەسـەرماندا تـا لـەڕووی ئـەوەی لەسـەر تـەخت دانیشـتووەو لـەتووڕەیی بەرخەکـە بمانشـارنەوە، [١٧]چونکە ڕۆژی تـووڕە بوونە گەورەکە هاتووەو کـێ دەتوانێ خۆی لەبەرامبەری ڕابگرێت؟)

پاراستنی کۆیلەکانی خودا

٧ پاش ئەمە چوار فریشتەم بینی لەسەر هـەر چـوار گۆشـەی زەوی وەسـتابوون، چـوار بایەکـەی زەویـان ڕاگرتبـوو تـا لەسـەر زەوی‌و لەسـەر دەریـاو لەسـەر هیـچ درەختێـك هەڵنەکەن. [٢]هەروەها فریشتەیەکی تـرم بینی لەڕۆژهەڵاتەوە دەرکەوتبوو مـۆری خودای زیندووی پێبـوو، بـەدەنگێکی بـەرز بـانگی چـوار فریشتەکەی تـری کـرد کـە ڕێگایـان پێدرابـوو زیـان بـەزەوی‌و دەریـا بگەیـەنن، ووتـی: [٣](زیـان بـەزەوی‌و دەریـاو درەختـەکان مەگەیـەنن تـا ئـەو کاتـەی تێوچـەوانی بـەندەکانی خودامـان مـۆر دەکـەین.) [٤]گوێـم لـەدەنگی مۆرکراوەکـان بـوو کەسـەدو چـل‌و چـوار هـەزار کـەس بـوون، ئەوانـەش لەهـەموو هۆزەکـانی نـەوەی ئـسـرائیل بـوون. [٥]لـەهۆزی یـەهوزا دوانـزە هـەزار مۆرکرابـوون، لـەهۆزی ڕائوبیـن دوانـزە هـەزارو لەهۆزی گاد دوانزە هـەزار، [٦]لـەهۆزی ئەشیر دوانزە هـەزار، لـەهۆزی نـەفتالی دوانزە هـەزار، لـەهۆزی مەنسـا دوانـزە هـەزار، [٧]لـەهۆزی شـەمعون دوانـزە هەزار، لـەهۆزی لاوی دوانزە هـەزار، لـەهۆزی یەسـاکر دوانـزە هـەزار، [٨]لـەهۆزی زەبولـون دوانـزە هـەزار، لەهۆزی یوسف دوانزە هەزار، لەهۆزی بنیامین دوانزە هەزار.

خەڵکێك لەهەموو نەتەوەکان

[٩]پاشـان سـەیرم کرد کۆمەڵـە خـەڵکێکی نـەژمێردراوم لەهـەموو نەتەوەو میللەتانو هۆزو گەڵو زمانێك بینی، هەموویان لەبەردەم تەختی خوداو

بەرخەکە ڕاوەستابوون، جلی سپیان لەبەربوو لقی دار خورمایان بەدەستەوە گرتبوو، [10] بەدەنگێکی بەرز هاواریان دەکردو دەیانووت: (ڕزگاربوون تەنها لەلایەن خودای سەر تەختو بەرخەکەوەیە.) [11] هەروەها هەموو فریشتەکانی چواردەوری تەختەکەو پیرەکانو چوار زیندەوەرەکە وەستابوون، لەبەردەم تەختەکە بەدەمدا کەوتنو کڕنۆشیان بۆ خودا برد، [12] دەیانووت: (ئامین! باستایش و شکۆمەندیو دانایی و سوپاس و ڕێزو هێزو توانا بۆ خودامان بێت تاهەتایە! ئامین.)

[13] دوایی یەکێک لەپیرەکان لێی پرسیم (ئەو سپی پۆشانە کێنو لەکوێوە هاتوون؟) [14] لەوەڵامدا ووتم: (ئەی گەورە تۆ دەزانیت.) ئەویش پێی ووتم: (ئەو سپی پۆشانە ئەوانەن کە لەتەنگانە گەورەکەوە هاتوونو جلەکانیان بەخوێنی بەرخەکە شۆردووەو سپی کردووە. [15] لەبەر ئەوەیە ئێستا لەبەردەم تەختی خودانو شەو و ڕۆژ لەپەرستگاکەی خزمەتی دەکەنو دانیشتووی سەر تەختەکەش بەسێبەری چادرەکەی دایان دەپۆشێ. [16] ئەوانە لەمەولا نەتینوو دەبنو نەبرسی، نەخۆر لییان دەدات و نەهەست بەگەرمایی دەکەن. [17] چونکە بەرخەکەی ناوەڕاستی تەختەکە دەیێتە شوانیان، هەروەها بەرەو کانیەکانی ئاوی ژیانیان دەبات و خودا هەموو فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوە.)

مۆری حەوتەم

۸ کاتێک بەرخەکە مۆری حەوتەمی کردەوە بیستەنگییەک نیو کاژێر بالێ بەسەر ئاسماندا کێشا. [2] حەوت فریشتەکەم بینی کە لەبەردەم خودا ڕادەوەستن، حەوت کەڕەنایان پێدرابوو. [3] فریشتەیەکی تر هاتو لەبەردەم قوربانگاکەدا وەستا. فریشتەکە بخورداتێکی زێڕینی پێبوو بخوورێکی زۆریشی پێدرا بوو تا لەگەڵ نوێژەکانی خوشکو برا پیرۆزەکان پێشکەشی بکات لەسەر قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم تەختی خودا، [4] پاشان لەگەڵ نوێژەکانی خوشکو برا پیرۆزەکان دووکەڵێ بخوور لەدەستی فریشتەکە لەبەردەم خودا بەرز بووەوە. [5] پاشان فریشتەکە بخوورداندەکەی بردو

لەقوربانگاکە پرێکرد لەئاگرو فڕێدایە سەر زەوی، ئینجا بوو بەهەورەتریشقەو دەنگی چەخماخەو بروسکەو بوومەلەرزە.

حەوت کەڕەناکان

٦لەو کاتەدا حەوت فریشتەکەی کەڕەنایان پێبوو خۆیان بۆ لێدانی کەڕەنا ساز کرد.

٧فریشتەی یەکەم کەڕەناکەی لێدا، تەرزەو ئاگری تێکەڵ بەخوێنیان لێپەیدابوو، ئاگرو تەرزەکە فڕێدرانە سەرزەوی لەئەنجامدا سێیەکی زەوی سووتاو سێیەکی درەختەکانیش سووتانو هەموو گیایەکی سەوزی سووتاند.

٨فریشتەی دووەم کەڕەناکەی لێداو لەئەنجامدا چیایەکی گەورەی بەئاگر سوور هەڵگەڕاو فڕێدرایە ناو دەریاوە، دەریاکەش سێیەکی بوو بەخوێن، ٩لەئەنجامدا سێیەکی زیندەوەرەکانی دەریا مردنو سێیەکی کەشتیەکانیش تێك شکێنران.

١٠فریشتەی سێیەم کەڕەناکەی لێدا، لەئەنجامدا لەئاسمانەوە ئەستێرەیەکی گەورەی پرشنگدار وەك چرا کەوتە خوارەوە بۆ سەر سێیەکی ڕووبارەکانو سەرچاوەکانی ئاو. ١١ئەستێرەکەش ناوی (تاڵاو) بوو، لەبەرئەوە سێیەکی ئاو تاڵبوو، خەڵکانێکی زۆریش لەبەر تاڵی ئاوەکە مردن.

١٢پاشان فریشتەی چوارەم کەڕەناکەی لێدا، لەئەنجامدا سێیەکی خۆرو سێیەکی مانگو سێیەکی ئەستێرەکان لێدران، سێیەکی ڕۆژ ڕووناکی لێبڕاو شەویش بەهەمان شێوە.

١٣پاشان تەماشام کرد دالێکی هەڵفڕیوم لەناوەڕاستی ئاسماندا بینی بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکردو دەیووت: (قوربەسەرتان، قوربەسەرتان، ئەی دانیشتوانی سەر زەوی، کاتێ ئەو سێ فریشتەیەی تر کەڕەناکانیان لێدەدەن چی بەسەر زەوی دەهێنن!)

٩

پاشان فریشتەی پێنجەم کەڕەناکەی لێدا، تەماشام کرد ئەستێرەیەك لەئاسمانەوە کەوتە سەر زەوی و ئەستێرەکە کلیلی بیری بێبنی پێدرابوو. ٢بیری بێبنی

کردەومو دووکەڵێك وەك دووکەڵی کوورەیەکی گەورە لێی بەرزبووەومو دووکەڵەکە ئاسمانو خۆری تاریك‌کرد. [٣]لەدووکەڵەکەوە کوللەیەکی زۆر هاتنە سەر زەوی‌و توانایەکی وەك دووپشکی زەویان پێدرابوو. [٤]کوللەکان فرمانیان پێدرابوو زیان بەگیای سەر زەوی‌و هیچ شتێکی‌سەوزو هیچ درەختێك نەگەێنن، تەنها زیان بەو کەسانە بگەێنن کە مۆری خودایان بەتێوچەوانەوە نییە، [٥]ڕێیان پێ نەدرابوو یانکوژن، بەڵکو بۆ ماوەی پێنج مانگ ئازاریان بدەن، بەئازارێك وەك ئازاری دووپشك کاتێ بەمرۆڤەوە دەدات. [٦]لەو ڕۆژانەدا خەڵك داوای مردن دەکەن بەڵام دەستیان ناکەوێت، حەز لەمردن دەکەن بەڵام مردن ڕادەکات لەدەستیان.

[٧]شێوەی کوللەکانیش وەك ئەسپێك وان خۆیان بۆ شەڕ ئامادەکردبێت، لەسەر سەریان شتێکی وەك تاجی زێڕینیان لەسەرناوەو دەموچاویان وەك دەموچاوی مرۆڤ وایە. [٨]قژیان وەك قژی ئافرەت وایەو ددانەکانیان وەك ددانی شێرن. [٩]سپەرەکانیان وەك سپەری ئاسنین وایە، دەنگی باڵەکانیان لەهەراو دەنگی ئەو عەرەبانەو ئەسپانە دەچێ کە لەمەیدانی جەنگدا هێرش دەبەن. [١٠]هەروەها چەند کلکێکی چەووداری وەك دووپشکیان هەبوو، لەکلکەکانیشیان توانایان پێدرابوو بۆ ماوەی پێنج مانگ خەڵك ئازار بدەن. [١١]هەروەها ئەو فریشتە بەدکارەی بیری بێبن کە بەعیبری پێی دەووترێت (ئەبەدون)و بەیۆنانی پێی دەووترێت (ئەپۆلیۆن) پادشا بوو لەسەریان.

[١٢]ئەوەتا نەگبەتی یەکەم بەسەرچوو و دوو نەگبەتی تریش ماون، دوای ئەمە دێن. [١٣]پاشان فریشتەی شەشەم کەڕەناکەی لێداو دەنگێك لەچوار شاخەکەی قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم خوداوە هاتە بەرگوێم، [١٤]بەفریشتەی شەشەمی دەووت کە کەڕەناکەی پێبوو: (چوار فریشتە بااڵ بەستراوەکەی تەنیشت ڕووباری مەزنی فورات ئازاد بکە.) [١٥]چوار فریشتەکەی ئامادەکرابوون بۆ ئەو کاتێرو ڕۆژو مانگو ساڵە، ئازادکران تاسێیەکی مرۆڤ بکوژن. [١٦]ژمارەی سەربازە سوارچاکەکان دووسەد ملیۆن

بوونو من گوێم لەژمارەکەیان بوو.
[۱۷] بەم شێوەیە ئەسپەکانم لەبینێکدا
بەدیکردو سواراکانیان سپەری
ئاگرینو مرواریدارو گۆگردیان
لەبەربوو، سەری ئەسپەکانیش وەك
سەری شێر وابوونو لەدەمیانەوە ئاگرو
دووکەڵو گۆگرد دەردەچوو. [۱۸] بەمو
سێ دەردە سێیەکی مرۆڤ کوژران
واتە بەئاگرو دووکەڵو گۆگرد.
[۱۹] چونکە هێزی ئەسپەکان لەدەمو
کلکیان بوو، کلکیشیان وەك مار
سەری هەبوو، بەمەش خەڵکیان ئازار
دەدا. [۲۰] بەڵام پاشماوەی ئەو کەسانەی
بەو لێدانانە نەکوژران، تۆبەیان نەکردو
کرنۆشیان بۆ ڕۆحە پیسەکانو بتەکان
کە لەزێڕو زیوو مسو بەردو دار
دروستکراون دەبرد، ئەوانەی ناتوانن
نەببیستنو نەببینو نەبڕۆن. [۲۱] هەروەها
لەکوشتنو فاڵچێتیو داوێنپیسیو
دزیکردن تۆبەیان نەکرد.

فریشتەو پەرتووکێکی بچووك

۱۰ پاشان فریشتەیەکی تری
بەهێزم بینی لەئاسمانەوە
هاتەخوارەوەو بەپەڵە هەورێك خۆی
پۆشیبوو، پەلکە زێڕینەیەك
لەسەرسەری بوو، دەمو چاویشی وەك
خۆر وابوو، قاچەکانیشی وەك دوو
ستوونی ئاگرین وابوون.
[۲] نووسراوێکی بچووکی کراوەی
بەدەستەوە بوو. قاچی ڕاستی لەسەر
دەریاو قاچی چەپی لەسەر ووشکایی
دانا. [۳] بە دەنگێکی بەرز وەك نەڕەی
شێر هاواری کرد، پاش ئەوەی هاواری
کرد، حەوت هەورە تریشقەکە
بەدەنگەکانی خۆیان هاتنە دوان، [۴] پاش
ئەوەی حەوت هەورە تریشقەکە هاتنە
دوان، نیازم وابوو دەست بکەم
بەنووسین، بەڵام دەنگێك لەئاسمانەوە
هاتە بەرگوێمو پێی ووتم: (ئەوەی
حەوت هەورە تریشقەکە ووتیان مۆری
بکە، بەڵام مەیان نووسە.) [۵] ئەمو
فریشتەیەی بینیم لەسەر ووشکاییو
دەریا ڕاوەستابوو دەستی ڕاستی بۆ
ئاسمان بەرزکردەوەو [۶] سوێندی
بەزیندووی هەمیشەیی خوارد، ئەوەی
ئاسمانو زەویو دەریاو هەموو ئەمو
شتانەی تیایاندایە دروستیکردووە، کە
هیچ دەرفەتێکی تر نەدات، [۷] بەڵکو لەمو
ڕۆژانەی فریشتەی حەوتەم کەڕەناکەی
خۆی لێدەداو دەنگی لێدێت، نهێنی
خودا پێویستە بێتەدی، وەك چۆن خودا

بـۆ پێغەمبـەرەکانو خزمـەتکارەکانی خـۆی ڕاگـەیاندووە. [8] هـەروەها ئـەو دەنگـەی لەئاسـمانەوە هاتـە بـەرگوێم دیسان قسەی لەگەڵ کردمو پێی گوتم: (بـڕۆ نووسـراوە بچووکەکـە لـەو فریشتەیە وەربگرە ئەوەی لەسەر دەریاو لەسەر ووشکایی وەستاوە.) [9] بـۆ لای فریشتەکە چوومو پێـموت نووسراوە بچووکەکـەم بـدەرێ، فریشتەکە پێـی ووتم: (وەری بگـرەو بیخـۆ، گـەدەت تـاڵ دەکـات، بـەڵام لـەدەمتدا وەک هەنگوین شیرین دەبێت.) [10] نووسـراوە بچووکەکـەم لەدەسـتی فریشـتەکە وەرگـرتو خـواردم، لـەدەمـمدا وەک هەنگوین شیرین بوو، بەڵام پاش ئەوەی خواردم گەدەی تاڵکردم. [11] هـەروەها فریشتەکە پێی ووتم: (پێویستە بەووتەی خـودا بدوێـی دەربـارەی میللـەتانو نەتەوانو زمانەکانو پادشاکان.)

دوو شایەتەکە

۱۱ پاشـان قامیشـێکی وەک ڕاسـتەی پێوانـەم پێـدرا، پێمووترا: (هەستە، پەرستگای خـوداو قوربانگا بپێوەو ئەوانەی تیایدا کرنـۆش دەبەن بیانژمێرە. [2] بەڵام واز لـەگۆڕەپانی پەرستگا بهێنەو مەیپێوە، چونکـە ئـەو گۆڕەپانـە بەناجوولـەکان دراوە، هەروەها بـۆ ماوەی چـڵو دوو مـانگ شاری پیرۆز پێشێل دەکەن. [3] هەروەها دەسـەڵآت بـەدوو شـایەتەکەی خـۆم دەدەم بـۆ ماوەی هـەزارو دووسـەدو شەسـت ڕۆژ بەبـەرگی ماتەمـەوە بەووتەی خودا بدوێن.)

[4] ئەمانـە ئـەو دوو دار زەیتونـەو ئـەو دوو چرادانەن کە لەبەردەم خوداوەنـدی زەوی دانراون. [5] گـەر یـەکێک بیـەوێت زیانیان پێبگەیێنێت، ئاگرێک لەدەمیانەوە دێتـە دەرەوەو دوژمنـەکانیان دەخـوات، هەروەها گەر یەکێک بیـەوێت ئازاریـان بـدات دەبێـت ئاوهـا بکوژرێـت. [6] ئـەم دووانـە دەسـەڵآتیان پێدراوە لـەڕۆژانی لێدوانەکـەیان بەووتـەی خـودا ڕووی ئاسـمان دابخـەن تـا بـاران نـەبارێت، هـەروەها دەسـەڵآتیان هەیە ئـاو بکـەن بـەخوێنو بەهـەموو جـۆرە دەردێـک لـەزەوی بـدەن، هـەر کـاتێک بیانـەوێ. [7] کـاتێک شایەتییەکەیان تـەواوکرد ئـەو درندەیـەی لـەبیری بێبـن دێتـەدەرەوە، جـەنگیان لەگـەڵ بـەرپا دەکـاتو بەسـەریاندا زاڵدەبێـتو دەیـانکوژێتو [8] تەرمەکانیان فڕێدەدرێتە سەر شـەقامی

ئەو شارە گەورەیەی ناوە ڕۆحییەکەی سەدەها میسرە، ئەو شوێنەی خوداوەندیانی تیادا لەخاچدرا. [٩]خەڵکی لەهەموو گەلانو هۆزو زمانو نەتەوەکان بۆ ماوەی سێ ڕۆژو نیو سەیری تەرمەکانیان دەکەنو ناهێڵن تەرمەکانیان بنێژرێن. [١٠]دانیشتووانی زەوی تانەوتوانجیان لێدەدەنو هاواری خۆشیان لێ بەرزدەبێتەوە، هەروەها دیاری بۆ یەکتری دەنێرن، چونکە ئەم دوو پێغەمبەرە دانیشتووانی سەر زەویان زۆر ئازار دابوو. [١١]بەڵام پاش سێ ڕۆژو نیو هەناسەیەکی ژیان لەخوداوە دەچێتە ناو لەشیان، لەئەنجامدا لەسەرپێیان دەوەستنو ترسێکی زۆریش دەنیشێت لەسەر ئەوانەی تەماشایان دەکردن. [١٢]ئینجا دەنگێکی بەرز لەئاسمانەوە هاتە بەرگوییانو ووتی: (بۆ ێرە سەربکەون)، ئەوانیش لەبەرچاوی دوژمنەکانیان بەسواری پەڵە هەورێك بۆ ئاسمان سەرکەوتن. [١٣]لەو کاتەدا بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویداو دەیەکی شارەکە لەناوچوو، حەوت هەزار کەس بەبوومەلەرزەکە کوژران. ئەوانی تر لەترسو لەرز، ستایشی خودای ئاسمانیان کرد.

[١٤]نەگبەتی دووەم بەسەر چوو، ئەوەتا نەگبەتی سێیەم وا بەخێرایی دێ بەڕێوە.

کەڕەنای حەوتەم

[١٥]پاشان فریشتەی حەوتەم کەڕەناکەی لێداو دەنگێکی بەرز لەئاسمانداوە دەنگی دایەوەو دەیووت: (پادشاهێتی جیهان بوو بەپادشاهێتی خوداوەندمانو مەسیحەکەی، ئەوەی فەرمانڕەوایی دەکات.) [١٦]ئەو بیستو چوار پیرەی لەسەر تەختەکان دانیشتبوون، لەبەردەم خودا خۆیان بەدەمداداو کڕنۆشیان برد، ووتیان: [١٧](سوپاست دەکەین ئەی خوداوەند خودای تواناداربەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو هەبووە، چونکە تۆ توانای مەزنی خۆت وەرگرتو دەستت بەفەرمانڕەوایی کرد. [١٨]میللەتان تووڕەبوون، تووڕەیی تۆش هات، ئێستا کاتی لێپرسینەوەی مردووانە، بۆ ئەوەی پاداشتی بەندەکانت لەپێغەمبەرو خوشکو برا پیرۆزەکانو ئەوانەی لەناوت دەترسن بەگەورەو بچووکەوە بدرێتەوە، هەروەها تا ئەوانە لەناوبەی کە زەوی لەناودەبەن.)

[19]پاشان پەرستگای خودا لەئاسماندا کرایەوەو سەدوقی پەیمانەکەی لەناو پەرستگاکە دەرکەوت، لەئەنجامدا بووە بروسکەو دەنگە دەنگو هەورە تریشقەو بوومەلەرزەو تەرزەی گەورە بارین.

ژنو ئەژدیها

۱۲ دوا بەدوای ئەوە نیشانەیەکی گەورەی سەیر لەئاسمانەوە دەرکەوت، ئافرەتێکی خۆر پۆش، مانگ لەژێر پێی‌داو تاجێکیش لەسەر سەری بوو لەدوانزە ئەستێرە پێکهاتبوو، [2]ئافرەتەکە سك پڕبوو و بەدەست ژانی منداڵ بوونەوە دەینالاند. [3]نیشانەیەکی تری سەیر لەئاسماندا دەرکەوت، ئەژدیهایەکی گەورەی سوور بوو، حەوت سەرو دە شاخی هەبوو، هەروەها حەوت تاجی لەسەر سەر بوو. [4]کلکیشی سێیەکی ئەستێرەکانی ئاسمانی بەدوای خۆیدا ڕادەکێشاو ئەستێرەکانی بەزەویدا دا، ئەژدیهاکە لەبەردەم ئافرەتەکە وەستا، تا کاتێ منداڵی دەبێت منداڵەکە بخوات. [5]ئافرەتەکە منداڵێکی نێرینەی بەهێزی‌بوو، ئەوەی بەگۆپاڵێکی ئاسنین فەرمانڕەوایی هەموو نەتەوەکانی سەر زەوی دەکات. بەڵام منداڵەکە بۆ لای خودا و تەختەکەی ڕفێندرا. [6]ئافرەتەکەش بەرەو دەشتودەر ڕایکرد بۆ ئەو شوێنەی لەلایەن خوداوە بۆی ئامادەکراوە، تا بۆ هەزارو دووسەدو شەست ڕۆژ بەخێو بکرێت.

[7]پاشان لەئاسماندا شەڕێك بەرپابوو میکائیل و فریشتەکانی دژی ئەژدیهاکە جەنگان، ئەژدیهاکەو فریشتە بەدکارەکانیشی دژی ئەوان، [8]بەڵام ئەژدیهاکە ئەوەندە بەهێز نەبوو، شوێنیان لەئاسمان نەماو [9]ئەژدیها گەورەکە فڕێدرایە خوارەوە، کە هەمان مارە دێرینەکەیە، بەئیبلیس* و شەیتان ناودەبرێتو هەموو جیهان گومڕا دەکات، لەگەڵ فریشتەکانی فڕێدرایە زەوی. [10]ئینجا گوێم لەدەنگێکی بەرزبوو لەئاسمانەوە ووتی: (ئێستا ڕزگاری و هێزو پادشاهێتی خودامانو دەسەڵاتی مەسیحەکەی هاتەکایەوە، چونکە ئەو شکاتکەرەی شەو و ڕۆژ لەبەردەم خودامان شکاتی لەخۆشکو براکانمان دەکرد، درا بەزەویدا.

[11]ئەوان بەخۆیی بەرخەکەو بەووشەی شایەتییان بەسەریدا زاڵبوونو تا مردنیش ژیانی خۆیان خۆش نەدەویست. [12]لەبەرئەمە ئەی ئاسمانو ئەوانەی تێیدا نیشتەجێن، دڵخۆشو شادومان بن، بەڵام قوڕ بەسەر دانیشتووانی زەوی‌و دەریا، چونکە شەیتان هاتۆتە خوارەوە بۆ تۆوەو تووڕەیەکی گەورەی پێیە، چونکە کاتێکی کورتی بەدەستەوە ماوە. [13]کاتێك ئەژدیهاکە خۆی بینی دراوە بەزەویدا، ئەو ئافرەتەی ڕاونا کە منداڵە نێرینەکەی لێبوو. [14]لەبەرئەوە ئافرەتەکە دوو باڵی داڵە گەورەکەی پێدرا تا بۆ شوێنە دیاری کراوەکەی خۆی لەدەشتەودەر بفڕێت بۆ ئەوەی بۆ ماوەی سێ ساڵو نیوی‌تر دوور لەمارەکە بەخێوبکرێت. [15]مارەکە لەپشت ئافرەتەکە لەدەمیەوە ئاوێکی وەك ڕووباری هەڵدا، تا ئافرەتەکە بەلافاو ڕامااڵ بکات. [16]زەوی یارمەتی ئافرەتەکەیدا، دەمی کردەومو ئەو ڕووبارەی قووتدا کە ئەژدیهاکە لەدەمیەوە فڕێی دایە دەرەوە. [17]ئەژدیهاکە لەئافرەتەکە تووڕەبوو، دەستی‌کرد بە دژایەتی‌کردنی پاشماوەی وەچەکەی، ئەوانەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا دەکەنو دەستیان بەشایەتی عیسا گرتووە. [18]جا ئەژدیهاکە لەسەر لمی دەریا وەستا،

دەرکەوتنی درندەیەك لەدەریا

١٣ ئینجا درندەیەکم بینی لەدەریاکە دەهاتە دەرەوە، حەوت سەرو دە شاخی هەبوو، دە تاجیش لەسەر شاخەکانی بوو، لەسەر هەر سەرێك ناوی کفرکردن نووسرابوو. [2]ئەو درندەیەی بینیم لەپڵنگ دەچوو لەپی پێیەکانی لەلەپی پێی وورچ دەچوو دەمیشی وەك دەمی شێر وابوو. ئەژدیهاکەش توانا تەختو دەسەلاتی گەورەی خۆی دا بەدرندەکە. [3]سەرێك لەسەرەکانی درندەکەم بینی، لەوە دەچوو برینێکی کوشندەی پێوەبووبێت، بەڵام برینە کوشندەکە چاك بووبۆوە. هەموو زەویش بەسەر سووڕمانەوە دوای درندەکە کەوتن. [4]خەڵکی کڕنوشیان بۆ ئەژدیهاکە دەبرد، لەوەی دەسەلاتی بەدرندەکە بەخشیبوو، هەروەها کڕنوشیان بۆ درندەکەش بردو ووتیان: (کێ وەکو درندەکە وایە؟ کێ

دەتوانێت دژی بجەنگێت؟)

[5]دڕندەکە دەمێکی پێدرابوو، بەڵەخۆبایی و کفر دەدوا، بۆ ماوەی چل و دوو مانگ دەسەڵاتی پێدرابوو ئەو کارانە ئەنجام بدات. [6]دڕندەکە دەمی کردەوەو کەوتە کفرکردن بەخوداو جێوی بەناوی خوداو ماڵەکەی و دانیشتووانی ئاسمانەدا. [7]هەروەها ڕێگای پێدرابوو دژی خوشکو برا پیرۆزەکانی زەوی جەنگ بەڕیا بکاتو سەربکەوێ بەسەریان، دەسەڵاتی بەسەر هەموو نەتەوەو هۆزو زمانو میللەتێکدا پێدرابوو. [8]لەبەرئەوە تەواوی دانیشتووانی زەوی کڕنۆشیان بۆ دەبرد، ئەوانەی ناویان لەوەتای دروستبوونی جیهانەوە لەپەرتووکی ژیانی بەرخە سەربڕاوەکە نەنووسراوە. [9]ئەوەی گوێی هەیە باگوێ بگرێت: [10]گەر یەکێك خەڵك بەدیلی ڕاپێچ بکات، ئەوا خۆشی ڕاپێچ دەکرێ. هەروەها گەر کەسێك کەسێکی تر بەشمشێر بکوژێت پێویستە بەشمشێر بکوژرێتەوە. ئەمە بانگەوازە بۆ دانبەخۆگرتنو باوەڕی خوشکو برا پیرۆزەکان.

بەرگەوتنی دڕندەیەك لەزەوی

[11]پاشان دڕندەیەکی تری بینی لەزەوییەوە هاتەدەرەوە، دوو شاخی وەك شاخی بەرخی هەبوو، بەڵام وەك ئەژدیها دەدوا. [12]هێندەی دەسەڵاتی دڕندەی یەکەم دەسەڵاتی هەبوو، وای لەدانیشتوانی زەوی دەکرد کرنۆش بۆ دڕندەی یەکەم بەن کە برینە کوشندەکەی چاك ببۆوە. [13]نیشانەی سەرسوڕهێنەری گەورەشی دەکرد بەو ڕادەیەی ئاگری لەئاسمانەوە دەهێنایەخوارەوە بۆ سەر زەوی لەبەرچاوی خەڵکی. [14]هەروەها بەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی کە ڕێگای پێدرابوو لەبەردەم دڕندەی یەکەمدا بیکات خەڵکی دانیشتووی زەوی گومڕا دەکردو بەخەڵکی زەوی دەووت وێنەیەك بۆ ئەو دڕندەیە دروست بکەن کە بەشمشێر بریندارکراو هەر بەزیندووش مایەوە. [15]هەروەها توانای پێدرابوو هەناسەیەك بداتە وێنەی دڕندەکە بۆ ئەوەی وێنەی دڕندەکە قسە بکاتو وابکات ئەوانەی کرنۆش بۆ وێنەی دڕندەکە نابەن بکوژرێن. [16]واشی لەهەمووان دەکرد بەگەورەو بچووکو دەوڵەمەندو هەژارو

ئازادو کوێڵەوە نیشانەیەك لەسەر دەستی پاستیان یاخود لەسەر ناوچەوانیان دروست بکرێت، [17] بۆ ئەوەی کەس نەتوانێت بکڕێت و بفرۆشێت تەنها ئەوانە نەبێت کە نیشانەکەیان پێوەیە، نیشانەکەش ناوی درندەکەیە یان ژمارەی ناوەکەیەتی. [18] دانایی لێرەیە: ئەوەی توانای تێگەیشتنی هەیە باژمارەی درندەکان بژمێرێت، چونکە ئەوە ژمارەی مرۆڤە کە ژمارەکەی شەس‌سەدو شەست و شەشە.

بەرخەکەو گۆرانی جەماوەر

١٤ پاشان تەماشام کرد بەرخێك لەسەر چیای شاری داود ڕاوەستابوو، سەدو چل و چوار هەزار کەسی لەگەڵبوو، هەموویان ناوی بەرخەکەو ناوی باوکی بەرخەکە لەسەر ناوچەوانیان نووسرابوو. [2] هەروەها لەئاسمانەوە دەنگێك وەك دەنگی خوڕەی ئاوێکی زۆرو دەنگی چەخماخەیەکی گەورە هاتنە بەرگوێم، هەروەها دەنگی قیسارە دەهاتە بەرگوێم کە مۆسیقاژەنەکان لێیاندەدا. [3] لەبەردەم تەختی خوداو چوار زیندەوەرەکەو پیستوچوار پیرەکە سرووددێکی نوێیان دەووت. جگە لەو سەدو چل و چوار هەزار کەسەی بەخوێن لەزەوی کڕابوونەوە کەس نەیدەتوانی ئەو سروودە فێربێ. [4] ئەو کەسانە لەبەرئەوەی پاکن، لەگەڵ ئافرەت داوێنپیسییان نەکردووە، ئەوانە شوێن بەرخەکە دەکەون بۆ هەر کوێ بڕوات، ئەوانە وەك پێشەبەرە بۆ خوداو بەرخەکە، لەنێو خەڵك بەخوێن کڕاون. [5] هەروەها درۆ لەدەمی ئەوان نییە، ئەوانە بێ لەکەن.

سێ فریشتەکە

[6] ئینجا لەناوەڕاستی ئاسمان فریشتەیەکی هەڵفڕیوم بینی، مزگێنییەکی هەتاهەتایی پێبوو بۆ ئەوەی مزگێنی بەدانیشتووانی زەوی و هەموو نەتەوەو هۆزو زمانو میللەتێك بدات. [7] فریشتەکە بەدەنگێکی بەرز دەیووت: (لەخودا بترسن و شکۆمەندی پێبەخشن، چونکە کاتی لێپرسینەوەکەی هاتووە، هەروەها کڕنوش بۆ دروستکەری ئاسمانو زەوی و دەریاو سەرچاوەکانی ئاو بەن.)

[٨]فریشتەیەکی تریش بەدوای ئەوەوە دەیووت: (کەوت، بابلی مەزن کەوت، ئەوەی وای کرد هەموو میللەتان لەشەرابی ئارەزووە گلاوەکانی بخۆنەوە.)

[٩]فریشتەی‌سێیەم بەدوای ئەمانەوە بەدەنگیکی بەرز دەیووت: (گەر یەکێك کڕنۆش بۆ درندەکە یاخود وێنەکەی بباتو ڕازی‌بێت نیشانەکەی لەسەردەستی یاخود تێوچەوانی بدات، [١٠]دەبێ بەهەمان شێوە شەرابی تووڕەیی خودا بخواتەوە، ئەو شەرابەی بێخەڵتەیەو لەجامی تووڕەیی خودا کراوە، هەروەها ئەو کەسە لەبەردەم فریشتە پیرۆزەکانو بەرخەکەدا بەئاگرو گۆگرد ئازار دەدرێت. [١١]دووکەڵی ئازاریان بۆ هەتاهەتایە بەرزدەبێتەوە. هەروەها ئەوانەی کڕنۆش بۆ درندەکە یاخود وێنەکەی دەبەنو ئەوانەی ڕازی دەبن نیشانەی ناوەکەی هەڵگرن شەو و ڕۆژ حەوانەوەیان لێهەڵدەگیرێت.)

[١٢]ئەمە بانگەوازە بۆ دانبەخۆگرتنی خوشکو برا پیرۆزەکان، ئەوانەی ڕاسپاردەکانی خوداو باوەڕی عیسای مەسیح دەپارێزن.

[١٣]دوای ئەوە لەئاسمانەوە گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: (ئەمە بنووسە: خۆزگە دەخوازرێ بەو مردووانەی لەێستاوە لەبەر خوداوەند دەمرن!)

ڕۆحی پیرۆز دەڵێ: (بەڵێ، بۆ ئەوەی لەماندووبوونیان بحەسێنەوە، چونکە کردەوەکانیان شوێن پێیان دەکەون.)

دروێنەی زەوی

[١٤]پاشان تەماشام‌کرد پەڵە هەورێکی سپیم بینیو لەسەر پەڵە هەورەکە یەکێك لەشێوەی ڕۆڵەی مرۆڤ دانیشتبوو، تاجێکی زێڕینی لەسەری نابوو و داسێکی تیژی بەدەستەوە بوو. [١٥]فریشتەیەکی‌تر لەپەرستگاکەوە هاتەدەرەوەو بەدەنگیکی بەرز بانگی دانیشتووی سەر پەڵە هەورەکەی کرد: (داسەکەت هەڵگرەو بدرووەوە، چونکە کاتی دروێنە هاتووەو خەرمانی زەوی زەرد هەڵگەڕاوە.) [١٦]لەبەرئەوە دانیشتووی سەر پەڵە هەورەکە داسەکەی بەسەر زەوی وەشاندو زەوی دروێنەکرا.

[١٧]فریشتەیەکی تر لەپەرستگاکەی ئاسمانەوە هاتەدەرەوەو ئەویش داسێکی

تیژی پێبوو. [18] ئینجا فریشتەیەکی تر لەقوربانگەکەوە هاتە دەرەوەو دەسەلاتی بەسەر ئاگردا هەبوو. بەدەنگێکی بەرز هاواری کرد بۆ ئەوەی داسە تیژەکەی پێیەو ووتی: (داسە تیژەکەت هەلگرەو هێشووە ترێی رەزەکانی زەوی کۆبکەوە، چونکە ترێکەی پێگەیشتووە.) [19] ئەویش داسە تیژەکەی وەشاندە سەر زەوی‌و هێشووە ترێکانی زەوی کۆکردەوە، هێشووە ترێکانی فڕێدایە ناو گوشەری گەورەی تووڕەیی خودا. [20] گوشەرەکە لەدەرەوەی شار گوشرا، بەبەرزی تا لغاوی ئەسپ بۆ ماوەی هەزارو شەش سەد ستادیە*، خوێنی لێهاتەدەرەوە.

گۆرانی موسا

١٥ ئینجا شتێکی تری گەورەو سەرسوڕهێنەرم لەئاسماندا بینی، حەوت فریشتە حەوت دەردی کۆتاییان پێبوو چونکە بەوانە تووڕەیی خودا تەواو دەبێت.

[2] پاشان ئاوێنەیەکی وەک دەریایەکی شووشەیی تێکەڵ بەئاگرم بینی‌و ئەوانەی بەسەر درندەکەو وێنەکەی‌و ژمارەی ناوەکەی سەرکەوتبوون لەکەنار دەریا شووشەییەکە ڕاوەستابوون‌و چەند قیسارەیەکی خودایان پێبوو، [3] سروودی موسای بەندەی خوداو سروودی بەرخەکەیان دەچڕی‌و دەیانووت: (مەزن‌و سەرسوڕهێنەرە کارەکانت ئەی خوداوەند، خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ڕێگاکانت ڕاست‌و دادپەروەرە ئەی پادشای مللەتان. [4] کێ لەتۆ ناترسێت‌و ستایشی ناوت ناکات ئەی خوداوەند؟ چونکە بەتەنها خۆت پاك‌وپیرۆزیت، لەبەرئەوە هەموو نەتەوەکان دێن‌و کڕنووشت بۆ دەبەن، چونکە حوکمە دادپەروەریەکانت دەرکەوتوون.)

[5] پاش ئەوە سەیرم کرد بینیم پەرستگای چادری شایەتی لەئاسمان کرایەوە. [6] حەوت فریشتەکە لەپەرستگاکە هاتنەدەرەوەو حەوت دەردەکەیان پێبوو، حەوت فریشتەکە بەجلی کەتانی پاك‌و پرشنگدار بەرگ

*هەزارو شەش سەد ستادیە: نزیکەی سێسەد کیلۆمەتر دەکات

پۆش کرابوونو چەند پشتێنێکی زێڕینیشیان لەسنگ بوو. [٧]یەکێك لەچوار زیندەوەرەکە حەوت جامی زێڕینی دا بەحەوت فریشتەکەو جامەکانیش بەتوڕەیی خودا ئەوەی تاهەتایە زیندووە پڕکرابوون، [٨]پەرستگاکە بەدووکەڵێ شکۆمەندی دەسەلاتی خودا پڕبوو و هەتا حەوت دەردەکەی حەوت فریشتەکەش تەواو نەبوو کەس نەیتوانی بچێتە ناو پەرستگاکە.

حەوت جامی تووڕەیی خودا

١٦ ئینجا لەپەرستگاکەوە گوێم لەدەنگێکی بەرز بوو بەحەوت فریشتەکەی دەووت: (بڕۆن حەوت جامی تووڕەیی خودا بەسەر زەوی‌دا بڕێژن.)

[٢]یەکەمیان ڕۆیشتو جامەکەی خۆی ڕشت بەسەر زەوی‌دا، لەئەنجامدا دومەڵێ پیسی پڕ ئازار لەوکەسانە دەرکەوت کە نیشانەی دڕندەکەیان هەڵگرتبوو کڕنووشیان بۆ وێنەکەی بردبوو.

[٣]پاشان فریشتەی دووەم جامەکەی خۆی ڕشتە ناو دەریاوەو ئاوی دەریا وەك خوێنی مردووی لێهات، هەروەها هەموو زیندەوەرێکی ناو دەریا مرد.

[٤]فریشتەی سێیەمیش جامەکەی خۆی ڕشتە ناو ڕووبارەکانو سەرچاوەکانی ئاو و بوون بەخوێن. [٥]گوێم لەفریشتەی ئاوەکان بوو دەیووت: (تۆ دادپەروەری ئەی ئەوەی هەیەو هەبووە، چونکە تۆ بەو شێوەیە حوکمتداوە. [٦]چونکە ئەوانە خوێنی پێغەمبەرانو خوشکو برا پیرۆزەکانیان ڕشتو تۆش لەپاداشتدا خوێنت پێشکەش کردن تا بیخۆنەوە، چونکە ئەوان شایانی ئەوەن.) [٧]گوێم لەو فریشتەیەی قوربانگاکە بوو دەیووت: (بەڵێ ئەی خوداوەند خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، حوکمدانی تۆ ڕاستو دادپەروەرە.)

[٨]پاشان فریشتەی چوارەم جامەکەی خۆی ڕژاند بەسەر خۆرداو دەسەلاتی پێدرابوو خەڵکی بەئاگر بسووتێنێ. [٩]خەڵك بەئاگرێکی مەزن سووتان، بەڵام تۆبەیان نەکرد تا ستایشی خودا بکەن، بەڵکو کفریان بەناوی خودا کرد ئەوەی دەسەلاتی بەسەر ئەم دەردانەدا هەیە.

[١٠]پاشان فریشتەی پێنجەم جامەکەی ڕژاند بەسەر تەختی درندەکەداو پادشاهێتیەکەی تاریك بوو، دانیشتووانی لەتاو ئازار زمانی خۆیان دەگەست. [١١]لەتاو ئازارو برین کفریان بەخودای ئاسمان دەکردو تۆبەیان لەکردەوەکانیان نەکرد.

[١٢]فریشتەی شەشەم جامەکەی بەسەر ڕووباری گەورەی فورات‌دا ڕشت، لەئەنجامدا ئاوەکەی ووشکی کرد تابێتە ڕێگا لەبەردەم ئەو پادشایانەی لەڕۆژهەلاتەوە هاتبوون. [١٣]هەروەها سێ ڕۆحی گلاۆم بینی وەك بۆق وابوون لەدەمی ئەژدیهاکەو لەدەمی درندەکەو لەدەمی پێغەمبەرە درۆزنەکە دەهاتنە دەرەوە، [١٤]ئەوانە ڕۆحە شەیتانیەکانن، نیشانەی سەرسوڕهێنەر بۆ هەموو پادشاکانی جیهان ئەنجام دەدەن، تا بۆ جەنگی ئەو ڕۆژە گەورەیە کۆیان بکاتەوە، ڕۆژی خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك.

[١٥][مەسیح دەڵێ:] (ئەوەتا من وەکو دزێك دێم، خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی شەونخوونی دەکەن تا پارێزگاری لەجل‌و بەرگەکانیان بکەن، نەوەك خەڵك بیانبینێ بەڕووتی بڕۆن.)

[١٦]ئینجا ڕۆحەکان پادشاکانیان لەو شوێنەدا کۆکردەوە کە بەعیبری پێی دەووترێت (هەرمەگەدون).

[١٧] فریشتەی حەوتەم جامەکەی خۆی ڕژاند بەهەوادا، دەنگێکی بەرز لەپەرستگای ئاسمانەوە لەتەختی خوداوە ووتی: (جێبەجێکرا!) [١٨]پاشان دەنگو چەخماخەو هەورە تریشقە پەیدابوونو بوومەلەرزەیەکی بەهێز ڕوویدا، بەشێوەیەك شتی‌وا ڕووی نەداوە لەوەتەی خەڵك لەسەر زەوی دەژین، بوومەلەرزەکە زۆر بەهێزبوو. [١٩]شارە گەورەکە بوو بەسێ بەشەوەو شارەکانی نەتەوەکانیش ویران بوون. خوداش شاری گەورەی بابلی بەبیرهاتەوە تا جامی شەرابی توڕەیی بەتینی خۆی پێبدات. [٢٠]هەموو دوورگەکان ڕایانکردو چیاکان لەبەرچاو نەمان. [٢١]تەرزەیەکی گەورە کە قورسایەکەی پەنجا کیلۆ دەبوو لەئاسمانەوە باری بەسەر خەڵکی، خەڵکی لەتاو لێدانی تەرزەکە کفریان بەخوداکرد، چونکە لێدانەکەی زۆر گەورەو ترسناك بوو.

بابل دایکی داوین پیسانە

١٧ دوایی یەکێك لەو حەوت فریشتەیەی حەوت جامەکەیان پێبوو پێی ووتم: (هەستە با سزای ئەو ژنە داوێن پیسە گەورەیەت پیشاندەم کە لەسەر ئاوە زۆرەکان دانیشتووەو [٢] ئەوەی هەموو پادشاکانی زەوی داوێن پیسیان لەگەڵدا کردووەو دانیشتووانی زەوی بەشەرابی داوێن پیسییەکەی سەرخۆشبوون.) [٣] ئینجا فریشتەکە لەڕۆحدا بردمی بۆ دەشتودەر، سەیرم کرد ژنێك لەسەر دڕندەیەکی قرمزی کە پڕبوو لەناوی کفر دانیشتووە، دڕندەکە حەوت سەرو دە شاخی هەبوو. [٤] ژنەکە بەمرواریو قرمز بەرگ پۆش بوو سەرتاپاشی بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری ڕازاوەتەوەو جامێکی زێڕینشیی بەدەستەوە بوو کە پڕبوو لەپیسیو گڵاوی داوێن پیسییەکەی. [٥] لەسەر ناوچەوانیشی ناوێکی نهێنی نووسرابوو: (بابلی گەورە، دایکی داوێنپیسانو گڵاوەکانی زەوی.) [٦] هەروەها ژنەکەم بینی بەخواردنەوەی خوێنی خوشکو برا پیرۆزەکانو خوێنی شەهیدەکانی عیسای مەسیح سەرخۆش بیوو. بەبینینی ژنەکە سەرسووڕماێکی گەورە دایگرتم.

[٧] بەڵام فریشتەکە پێیووتم: (بۆ وا سەرت سووڕما؟ من نهێنی ژنەکەو ئەو دڕندەیەی هەڵیگرتووە، کە حەوت سەرو دەشاخی هەیە بۆت ئاشکرا دەکەم. [٨] ئەو دڕندەیەی بینیت هەبووەو نێستا نییە، لەیری بێبن دێتەدەرەوەو بۆ لەناوچوون دەڕوات. ئەو کەسانەی لەسەر زەوی دانیشتوون، ئەوانەی لەوەتای دروستبوونی جیهان ناویان لەپەرتووکی ژیان نەنووسراوە سەریانسووڕ دەمێنێ کاتێك دەبینن دڕندەکە هەبووەو نێستا نییە، هەرچەندە دێتەوەش. [٩] دانایی مێشك لێرەدا دەردەکەوێت: حەوت سەرەکە ئەو حەوت گردەن کە ژنەکە لەسەریان دانیشتووە، [١٠] هەروەها حەوت پادشان، پێنجیان کەوتنو یەکێکیان هەیەو ئەوی تریان هێشتا نەهاتووە، کاتێکیش دێت پێویستە کەم بمێنێتەوە. [١١] ئەو دڕندەیەی هەبووەو نێستا نییە هەشتەمە، بەڵام لەحەوتەکەیەو بەرەو لەناوچوون دەڕوات. [١٢] ئەو دە شاخەی بینیت دە پادشان تا نێستا شانشینیان

وەرنەگرتووە، بەڵام بۆ ماوەی یەك
كاژێر لەگەڵ دڕندەكە دەسەڵاتی پادشا
وەردەگرن. [١٣]ئەوانە یەك مەبەستیان
هەیەو تواناو دەسەڵاتی خۆیان دەدەنە
دڕندەكە. [١٤]ئەوانە لەگەڵ بەرخەكە
دەجەنگێنو بەرخەكە سەر دەكەوێت
بەسەریاندا، چونكە بەرخەكە گەورەی
گەورەكانەو پادشای پادشاكانە،
ئەوانەی لەگەڵیدان بانگكراو و
هەڵبژێراو و دڵسۆزن.)
[١٥]پاشان فریشتەكە پێی ووتم: (ئەو
ئاوانەی بینیت كە ژنە داوێنپیسەكە
لەسەری دانیشتبوو، ئەوە گەلو
كۆمەڵێ نەتەوەو زمانی جیاجیان.
[١٦]بەڵام دڕندەكەو دە شاخەكەی
سەری، ڕق لەژنە داوێنپیسەكە
هەڵدەگرنو ویرانو ڕووتوقووتی
دەكەن، گۆشتەكەی دەخۆنو
بەئاگر دەیسوتێنن، [١٧]چونكە خودا
خستوویەتیە دڵیان بمەبەستی ئەو
بكەن، هەروەها ڕێك بكەونو
دەسەڵاتی خۆیان بدەن بەدڕندەكە تا
ووشەكانی خودا بێتەدی. [١٨]ئەو ژنەش
كە بینیت ئەو شارە گەورەیەیە كە
دەسەڵاتی بەسەر هەموو پادشاكانی
زەوییدا هەیە.)

كەوتنی بابل

١٨ پاش ئەوە فریشتەیەكی ترم
بینی لەئاسمانەوە
هاتەخوارەوەو دەسەڵاتێكی گەورەی
هەبوو، بەڕۆشنگداری ئەو زەوی
ڕووناكبووەوە. [٢]فریشتەكە بەدەنگێكی
بەرز هاواری كردو ووتی:
(كەوتەخوارەوە! كەوتەخوارەوە بابلی
گەورە! بووە جێنشینی جنۆكەكانو
مااڵی هەموو ڕۆحە پیسەكانو مااڵی
هەموو باڵندەیەكی پیسی نەفرەت
لێكراو. [٣]چونكە هەموو نەتەوەكان
لەشەرابی داوێنپیسی ژنەكەیان
خواردۆتەوەو پادشاكانی زەوی
داوێنپیسییان لەگەڵدا كردووەو هەموو
بازرگانەكانی زەوی دەوڵەمەندبوون
بەنازو نعمەتی ئەو.)
[٤]پاشان گوێم لەدەنگێكی تر بوو
لەئاسمانەوە دەیووت: (لێی
وەرنەدەرەوە ئەی گەلەكەم تابەشداری
نەكەن لەگوناهەكانیو دەردەكانی
نەگرن. [٥]چونكە گوناهەكانی تا
ئاسمان بەرزبوونەتەوەو بەیەری خودا
هاتوونەتەوە. [٦]سزای بدەن بەپێی
ڕەفتارەكانیو دوو هێندەی
كردارەكانی بدەنەوە، لەو جامەی تیایدا

تێکەڵی کردبوو دوو هێندەی بۆ تێکەڵ بکەنەوە. [٧] هێندەی ئەوەی شکۆی بەخۆی داوەو لەنازونعمەت ژیاوە، ئازارو غەمی بدەنێ، چونکە لەدڵی خۆیدا دەڵێ: (من وەك شاژن دانیشتووم، قەد ناهم بەیۆمژنو غەمیش نابینم، [٨] لەبەرئەوە هەموو دەردەکانی لەیەك ڕۆژدا دێن، مردنو برسێتیو غەم، هەروەها دەیێ بەئاگر بسووتێت، چونکە بەهێزە خوداوەند خودا ئەوەی تاوانباری دەکات.)

[٩] هەموو پادشاکانی زەوی بۆی دەگرینو شیوەنی بۆ دەکەن، ئەوانەی لەگەڵی داوێن پیسیان کردووەو ڕایان بواردووە، کاتێك سەیری دووکەڵی سووتانەکەی دەکەن، [١٠] لەترسی ئازاردانەکەی لەدوورەوە دەوەستنو دەڵێن: (قوڕت بەسەر، قوڕت بەسەر شاری بابلی مەزن! شارە بەهێزەکە! لەیەك کاتێردا سزادانت هات.)

[١١] بازرگانەکانی زەوی دەگرینو شیوەنی بۆ دەکەن چونکە ئیتر کەس کەلوپەلیان لێناکڕێت، [١٢] کەلوپەلی وەك زێڕو زیو و بەردی گرانبەهاو مرواریو کەتانو ئەرجەوانو حەریرو قرمزو هەموو دارێکی بۆندارو هەموو قاپێکی لەعاج دروستکراو و هەموو قاپێکی دروستکراو لەگرانبەهاترین تەختەو مسو ئاسنو مەرمەڕو [١٣] دارچینو بخوورو شیرنەمەنیو شەرابو ڕۆنو ئاردو گەنمو مەڕو ماڵاتو ئەسپو عەرەبانەو لەشو گیانی مرۆڤ. [١٤] بازرگانەکان دەڵێن: (هەموو ئەو بەرووبوومانەی حەزت لێی بوو لەدەستت چوو، هەروەها هەموو دەوڵەمەندیو سەڵتەنەتت لێسەندرایەوەو ئیتر نایاندۆزیتەوە.) [١٥] بازرگانەکانی ئەم شتانە ئەوانەی بەهۆی ئەوەوە دەوڵەمەند بوون لەترسی ئازاردانەکەی لەدوورەوە دەوەستن، دەگرینو شیوەن دەگێڕنو دەڵێن: ([١٦] خاك بەسەرت، خاك بەسەرت ئەی شارە گەورەکە ئەوەی بەقوماشو قرمزو کەتان پۆشرابووی، بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری ڕازابوویەوە. [١٧] چونکە لەیەك کاتژێردا دەوڵەمەندییەکی ئاوها وێرانبوو.)

هەموو کەشتیوانو هەموو گەشتکەرانو هەموو کرێکارانی کەشتیو هەموو ئەوانەی لەدەریا کار دەکەن لەدوورەوە وەستان. [١٨] کاتێك چاویان بەدووکەڵی سووتانەکەی

کەوت هاواریان کردو ووتیان: (چ شارێك وەك شارە مەزنەکە وابوو؟) [19]خۆڵیان بەسەری خۆیاندا کردو بەگریانو شیوەنەوە هاواریان کردو ووتیان: (خاك‌بەسەر! خاك‌بەسەر شارە گەورەکە! ئەوەی هەموو خاوەن کەشتی دەریا سوودمەند بوون لەدەوڵەمەندی ئەو! چونکە لەیەك کاتژمێردا شارەکە وێرانبوو.) [20]دڵشادبە ئەی ئاسمان بەوێرانی ئەو، ئەی نێرراو و خوشکوبرا پیرۆزەکانو پێغەمبەران، چونکە خودا ئەوی سزادا بەو شێوەیەی ڕەفتاری لەگەڵ کردن.

[21]ئینجا فریشتەیەکی بەهێز بەردێکی بەرزکردەوە وەك بەردی ئاش وابوو، بەردەکەی فڕێدایە ناو دەریاو ووتی: (بەم‌شێوەیە بەیەك پاڵ شاری بابلی مەزن فڕێ دەدرێو ئاسەواری نامێنێو [22]دەنگی ئەوانەی قیسارە دەژەنن‌و گۆرانی دەڵێن‌و بلوێرو زورنا لێدەدەن ئیتر لەشارەکەوە نایبیستریت، هەروەها وەستای هیچ پیشەسازییەکی تیایدا نابێتو ئیتر دەنگی بەردی ئاشی تیادا نابیستریت. [23]هیچ چرایەك تیایدا هەڵناکرێتو ئیتر دەنگی بووکو زاوا تیایدا نابیستریت، چونکە بازرگانەکانت گەورەی زەوی‌بوون‌و بەسیحری تۆ هەموو نەتەوەکان گومڕابوون. [24]لەناو شارەکەدا خوێنی پێغەمبەران‌و خوشکو برا پیرۆزەکان‌و هەموو ئەوانەی لەسەر زەوی کوژران بینراوە.)

هەلیلویا! حوکمڕانی بۆ خوداوەند

١٩ پاش ئەمە دەنگێکی بەرز لەکۆمەڵێکی زۆر لەئاسمانەوە هاتە بەرگوێم دەیووت: (هەلیلویا*! ڕزگاری‌و شکۆمەندی‌و هێز بۆ خودامانە، [2]چونکە حوکمەکانی ڕاستو دادپەروەرن، ئەوەتا ژنە داوێنپیسە گەورەکەی تاوانبارکرد کە هەموو زەوی بەداوێنپیسیەکەی پیس‌کرد بوو، تۆڵەی خوێنی خزمەتکارانی خۆی لێکردەوە کە بەدەستی ئەو خوێنیان ڕژابوو.) [3]کۆمەڵە زۆرەکەی ئاسمان دووبارە ووتیان: (هەلیلویا! دووکەڵەکەی بۆ هەتاهەتایە بۆ ئاسمان بەرزدەبێتەوە.) [4]بیستو چوار پیرەکەو چوار زیندەوەرەکە کەوتنە سەر چۆکو کڕنۆشیان بۆ خودای خاوەن تەخت بردو ووتیان. (ئامین. هەلیلویا!)

[5]لەتەختەکەوە دەنگێک هاتەدەرەوە ووتی: (ستایشی خودامان بکەن ئەی هەموو خزمەتکارانی کە ترسی ئەوتان لەدڵدایە بەگەورەو بچووکەوە.) [6]پاشان دەنگێک وەک دەنگی کۆمەڵێکی زۆرو خوڕەی ئاوێکی زۆرو دەنگی هەورە تریشقەی بەهێز هاتە بەرگوێم دەیانووت: (هەلیلویا! حوکمڕانی بۆ خوداوەند خودامان، توانادار بەسەر هەموو شتێکدا. [7]بادڵخۆشۆ شادومان بین، شکۆداری بکەین، چونکە کاتی زەماوەندی بەرخەکە هاتوومو بووکەکەشی خۆی ئامادەکردووە، [8]کراسێکی کەتانی پاکۆ پرشنگداری پێدرابوو تا لەبەری بکات، ئەم کەتانەش هێمای کردەوە ڕاستودروستەکانی خوشکۆبرا پیرۆزەکانە.)

[9]فریشتەکە پێی ووتم: (ئەمە بنووسە، خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی بۆ زەماوەندی بووک گواستنەوەی بەرخەکە بانگکراون.) هەروەها پێی ووتم: (ئەمە ووشە ڕاستەکانی خودان.) [10]ئینجا لەبەردەم پێی فریشتەکەدا کەوتمە سەر چۆک تا کڕنۆشی بۆ ببەم، بەڵام فریشتەکە پێی ووتم: (وامەکە! منیش وەکو تۆ و براکانت خزمەتکارم، ئەوانەی شایەتی عیسایان هەیە. کڕنۆش بۆ خودا ببە.) چونکە شایەتی عیسا ڕۆحی پێغەمبەرایەتییە.)

سواری ئەسپێکی سپی

[11]پاشان ئاسمانم بەکراوەیی بینی، ئەسپێکی سپیم بینیو سوارەکەی بەدڵسۆزو ڕاستگۆ ناودەبرا، بەدادپەروەری حوکم دەدات و دەجەنگێت. [12]چاوەکانی وەک گڕی ئاگر وابوونو ژمارەیەکی زۆر تاجی بەسەرەوەبوو، ناوێکی نووسراوی هەیە، خۆی نەیێت کەس نایزانێت. [13]سوارەکە جلێکی سەرتاپا لەخوێن هەڵکێشراوی لەبەربوو، ئەو ناوەش کە پێی بانگدەکرا (ووشەی خودا) بوو. [14]ئەو سەربازانەی لەئاسمانەوە بەسواری ئەسپی سپی شوێنی دەکەوتنو جلێکی کەتانی سپی پاکیان لەبەردا بوو. [15]لەدەمی سوارەکەوە شمشێرێکی تیژ دەهاتەدەرەوە، تا بۆ لێدانی نەتەوەکان بەکاری بهێنێ، ئەو بەگۆپاڵێکی ئاسنین سەرپەرشتییان دەکاتو پێشی دەتێت بەگوشەری

شەرابی تورەیی خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك. [16]لەسەر جڵو ڕانی سواوەکە ئەم ناوە نووسراوە: پاشای پاشایانو گەورەی گەورەیان.

[17]دوایی فریشتەیەکی تەرم بینی لەبەر خۆردا وەستابوو. فریشتەکە بەدەنگێکی بەرز هاواری لەهەموو باڵندە هەڵفڕیوەکانی ناوەڕاستی ئاسمان کردو ووتی: (وەرن بۆ نان خواردنی گەورەی خودای مەزن کۆببنەوە، [18]بۆ ئەوەی گۆشتی پادشاکانو سەرۆکەکانو بەهێزەکان، گۆشتی ئەسپەکانو سوارەکانیان، گۆشتی هەموو ئازادێكو کۆیلەیەكو گەورەو بچوکێك بخۆن.)

[19]هەروەها دڕندەکەو پادشاکانی زەوی‌و سەربازەکانیانم بینی کۆبووبوونەوە بۆ ئەوەی جەنگێك دژی سوارەکەو سەربازەکانی بەڕابکەن. [20]دڕندەکەو پێغەمبەرە درۆزنەکەی لەگەڵی دابوو دەستگیر کران. ئەو پێغەمبەرەی بەووتەکانی ئەو کەسانەی گومڕا کردبوو کە بەنیشانەی دڕندەکە ڕازی بووبوون، هەروەها ئەوانەی کڕنۆشیان بۆ وێنەکەی برد بوو. هەردووکیان بەزیندوویی فڕێدرانە دەریاچەی ئاگرەوە کە بەگۆگرد داگیرساوە. [21]پاشماوەکەی تر بەو شمشێرەی سوارەکە کۆژران کە لەدەمیەوە دەهاتە دەرەوەو هەمموو باڵندەکان لەگۆشتەکانیان تێربوون.

دەستگیرکردنی شەیتان

۲۰ فریشتەیەکی تەرم بینی لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو کلیلی بیرێی بێبنی پێبوو، هەروەها زنجیرێکی گەورەی بەدەستەوە بوو. [2]فریشتەکە ئەژدیهاکەی دەستگیرکرد، کە مارە دێرینەکەیە، کە شەیتانو ئیبلیسە، هەزار ساڵ بەستییەوەو [3]فڕێی دایە بیری بێبنو دەرگای لەسەر داخستو مۆرێکی لێدا تا ئیتر میللەتان گومڕا نەکات تاماوەی هەزار ساڵەکە تەواو دەکات. پاش ئەمە بۆ ماوەیەکی کەم دەبێ ئازاد بکرێت.

حوکمی هەزار ساڵەی مەسیح

[4]چەند تەختێکم بینی ئەوانەی لەسەری دانیشتبوون دەسەلاتی دادگایی کردنیان پێدرابوو. هەروەها گیانی ئەوانەم بینی کە لەپێناوی شایەتی

عیساو ووشەی خودا سەربڕابوون، ئەوانەش کە ڕازی نەبوون کڕنۆش بۆ دڕندەکە یاخود وێنەکەی بەنو ڕازیش نەبوون نیشانەکەی لەسەر دەستیان یاخود لەسەر ناوچەوانیان بدەن، ئەوانە هاتنەوە ژیانو بۆ هەزار ساڵ لەگەڵ مەسیح دەسەلاتیان پێدرا. [۵] بەڵام مردووەکانی تر تا هەزار ساڵەکە تەواو نەبوو نەژیان. ئەمە هەستانەوەی یەکەمە. [۶] ئەوەی لەهەستانەوەی یەکەمدا بەشی هەیێت پیرۆزەو خۆزگەی پێدەخوازرێت. ئەوانە مردنی دووەم دەسەلاتی نییە بەسەریاندا، چونکە دەبنە کاهینی خوداو مەسیح، لەگەڵ مەسیحیش هەزار ساڵ حوکمڕانی دەکەن.

کەوتنی شەیتان

[۷] هەروەها پاش تەواو بوونی هەزار ساڵەکە شەیتان لەزیندان ئازاد دەکرێت. [۸] دێتە دەرەوە تا نەتەوەکانی چوارگۆشەی زەوی گومڕا بکات، ئەمەش جوجو ماجوجە بۆ ئەوەی کۆیان بکاتەوە بۆ جەنگ، ئەوانەی ژمارەیان هێندەی لمی دەریایە. [۹] سەرکەوتن بۆ سەر پانتایی زەویو شارە خۆشەویستەکەو ئۆردوگای خوشکو برا پیرۆزەکانیان گەمارۆدا، لەئەنجامدا ئاگرێك لەلایەن خوداوە هاتەخوارەوەو خواردنی. [۱۰] هەروەها ئەو شەیتانەی گومڕای کردبوون فڕێ درایە ناو دەریاچەی ئاگرو گۆگردەکە بۆ هەمان شوێنی دڕندەکەو پێغەمبەرە درۆزنەکە. ئەوانە شەو و ڕۆژ تاهەتایە ئازار دەدرێن.

تاوانبارکردنی مردووان

[۱۱] پاشان تەختێکی گەورەی سپیم بینی، ئەوەی لەسەری دانیشتبوو ئاسمانو زەوی لەبەر ڕووی هەڵاتبوونو شوێنی تریان نەدۆزیەوە بۆ خۆیان. [۱۲] مردووەکانم بینی بەگەورەو بچووکەوە لەبەردەم تەختەکە وەستابوونو چەند پەرتووکێك کرابوونەوە، پەرتووکێکی تریش کە پەرتووکی ژیانبوو کرابووەوە مردووەکان بەپێی کردەوەکانیان ئەوەی لەپەرتووکەکان نووسرابوو حوکمدران. [۱۳] دەریاش مردووەکانی ناوخۆی دەرکرد، هەروەها مردنو دونیای مردووان مردووەکانی خۆیان دایەدەستو هەریەك بەپێی کارەکانی

خۆیان حوکمدران. [١٤]ئینجا مردنو دونیای مردووان فڕێدرانە ناو دەریاچەی ئاگرەکەوە. ئەمە مردنی دووەمە، [١٥]هەروەها هەر کەسێك ناوی لەپەرتووکی ژیاندا نەنووسرابوو، فڕێدرایە ناو دەریاچە ئاگرەکەوە.

ئاسمانێکی نوێو زەویەکی نوێ

٢١ پاشان ئاسمانێکی نوێو زەویەکی نوێم بینی، چونکە ئاسمانی یەکەمو زەوی یەکەم بەسەر چوونو دەریاش ئیتر ئاسەواری نەما. [٢]هەروەها شارە پیرۆزەکە، قودسی نوێم بینی لەئاسمانەوە لەلایەن خوداوە هاتەخوارەوەو وەك بووکێکی ڕازاوە کە خۆی بۆ زاواکەی ئامادە بکات. [٣]گوێم لەدەنگێکی گەورە بوو لەئاسمانەوە ووتی: (ئەوە چادری خودایە لەناو خەڵکداو خودا لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێتو ئەوان دەبن بەگەلی خودا، خوداش لەگەڵیان دەبێت. [٤]خودا هەموو فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوەو مردن ئیتر نامێنێت، ئیتر غەمەو هاوارو ئازار نامێنن، چونکە شتەکانی پێشوو بەسەرچوون.)

[٥]دانیشتووی سەر تەختەکە ووتی: (ئەوەتا من هەموو شتێك نوێ دەکەمەوە.) هەروەها پێی ووتم: (بنووسە، چونکە ئەم ووتانە ڕاستەو مایەی متمانەن.) [٦]پاشان پێی ووتم: (ئەوا هاتەدی، من ئەلفو یێم، من سەرەتاو کۆتاییم، من لەسەرچاوەی ئاوی ژیان بەخۆڕایی ئاو بە تینوو دەدەم. [٧]ئەوەی سەر بکەوێت ئەو میراتەی بۆ دەمێنێتەوەو من دەبم بەخودای ئەو، ئەویش دەبێتە ڕۆڵەی من. [٨]بەڵام ترسنۆکەکانو گڵاوەکانو بێ باوەڕەکانو داوێن پیسەکانو بکوژەکانو جادوکەرەکانو بتپەرستەکانو هەموو درۆزنەکان، پاداشتیان فڕێدانە بۆ ناو ئەو دەریاچەیەی بەئاگرو گۆگرد داگیرساوە، ئەوەی مردنی دووەمە.)

قودسی نوێ

[٩]پاشان فریشتەیەك لەو حەوت فریشتەیەی ئەو حەوت جامەیان پێیە کە بەحەوت دەردەکەی کۆتایی پڕ کراون بۆ لام هاتو لەگەڵم دوا، ووتی: (با بووکەکە، ژنی بەرخەکەت پیێ نیشان بدەم.) [١٠]پاشان بەڕۆحی پیرۆز بردمی بۆ

سەر چیایەکی گەورەی بەرزو شارە گەورەکە قودسی پیرۆزی نیشاندام، ئەو شارەی لەئاسمانەوە لەلایەن خودا دەهاتەخوارەوەو [١١] شکۆمەندی خودای هەبوو، شارەکە وەک بەردی گرانبەها دەدرەوشایەوە، وەک یەشب بوو، ڕوون بوو وەک کریستال. [١٢] شارەکە شوورەیەکی گەورەی بەرزی هەبوو و دوانزە دەرگای هەبوو لەسەر دەرگاگان دوانزە فریشتە هەبوونو لەسەر دەرگاکان ناوی دوانزە هۆزەکەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل نووسرابوو. [١٣] لەلای ڕۆژهەلاتەوە سێ دەرگاو لەلای باکورەوە سێ دەرگاو لەلای باشورەوە سێ دەرگاو لەلای ڕۆژئاواوە سێ دەرگا. [١٤] شوورەی شارەکە دوانزە بناغەی هەبوو، لەسەر ئەو بناغانە ناوی دوانزە تیررواوەکەی بەرخەکە نووسرابوو.

[١٥] ئەوەی لەگەڵم دەدوا دارێکی پێوانی زێڕینی پێبوو تا شارەکەو دەرگاکانیو سنورەکەی پێ بپێوێت. [١٦] شارەکە بەچوار گۆشەیی دانرابوو، درێژیەکەی هێندەی پانیەکەی بوو، فریشتەکە شارەکەی بەدارەکە پێوا، بینی هەر لایەکی دوانزە هەزار ستادیەیە*، درێژیەکەیو پانیەکەیو بەرزیەکەی هێندەی یەکتر بوون. [١٧] پاشان فریشتەکە شوورەی شارەکەی پێوا دەرچوو سەدو چل و چوار قۆڵ بوو بەقۆڵی مرۆڤ، ئەو پێوانەی فریشتەکە بەکاری هێنا. [١٨] شوورەکە لەبەردی یەشب دروست کرابوو، شارەکەش لەزێڕی پوختەکراو دروستکرابوو وەک شووشە ڕوونالکو پاک بوو. [١٩] بناغەکانی شوورەی شارەکە بەهەموو گەوهەرێکی گرانبەها ڕازاندرابووەوە. بناغەی یەکەم بەیەشبو دووەم یاقووتی شینو سێیەم یاقووتی سپیو چوارەم زومرودو [٢٠] پێنجەم شیلانەی ڕەنگینو شەشەم یاقووتی سوورو حەوتەم زەبەرجەدو هەشتەم زمرودی سەوزو نۆهەم یاقووتی زەردو دەیەم یاقووتی سەوزو یانزەهەم فەیروزو دوانزەهەم جەمشت. [٢١] هەروەها دوانزە دەرگای

---

*دوانزە هەزار ستادیە: نزیکەی دوو هەزارو دوو سەد کیلۆمەترە.

شارەکەش دوانزە مرواری بوو، هەریەك لەو دەرگایانە لەیەك دەنکە مرواری دروستکرابوو، شەقامی گشتی شارەکەش لەزێڕی پوختەی وەك شووشەی تەنك دروستکرابوو.

[٢٢] بەڵام لە ناو شارەکە هیچ پەرستگام بەرچاونەکەوت، چونکە خوداوەند خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، لەگەڵ بەرخەکە پەرستگای شارەکە بوون. [٢٣] هەروەها شارەکە پێویستی بەخۆرو مانگ نەبوو بەسەریدا بدرەوشێتەوە، چونکە شکۆمەندی خودا ڕووناکیەکەیەتی و بەرخەکەش چراکەیەتی. [٢٤] میللەتان بەهۆی ڕووناکی ئەوەوە بەڕێگادا دەڕۆن و پادشاکانی زەوییش شکۆمەندی خۆیانی بۆ دەهێنن، [٢٥] دەرگاکانی شارەکە بەڕۆژ دانادخرێن و شارەکە شەوی بەسەردا نایەت، [٢٦] شکۆمەندی و ڕێزی میللەتانیشی بۆ دەهێنن. [٢٧] بەڵام نەهیچ شتێکی پیس و نەهیچ کەسێکی داوێن پیس و درۆزن ناچنە ناو شارەکە، تەنها ئەوانە دەچنە ناو شارەکە کە ناویان لەپەرتووکی ژیانی بەرخەکە نووسراوە.

ڕووباری ژیان

٢٢ پاشان فریشتەکە ڕووباری ئاوی ژیانی پیشاندام، پرشنگدار بوو وەك کریستال، لەتەختی خوداو بەرخەکەوە هەڵدەقوڵا [٢] بەناوەڕاستی شەقام، هەروەها لەسەر هەردوو ڕۆخی ڕووبارەکە دارەختی ژیان ڕووا بوو کە دوانزە جۆر بەری دەگرت، هەموو مانگێك بەرەکەی پێدەگەیشت و گەڵاکانی دارەختەکە وەك دەرمان بەکاردەهێنران بۆ چاکبوونەوەی گەلان. [٣] ئیتر نەفرەت لێکردن نامێنێت و تەختی خوداو بەرخەکە لەناو شارەکەدا دەبن و بەندەکانی خزمەتی دەکەن. [٤] بەندەکان تەماشای دەموچاوی بەرخەکە دەکەن و ناوی بەرخەکە لەسەر تێوچەوانیان نووسراوە. [٥] لەوێ شەو دانایەت و خەڵکیش پێویستیان بەچراو خۆر نایێت، چونکە خوداوەند خودا بەسەریان دەدرەوشێتەوەو ئەوانە تاهەتایە حوکمڕانی دەکەن.

[٦] پاشان فریشتەکە پێی ووتم: (ئەم ووشانە جێی متمانەیەو ڕاستن، خوداوەند ئەو خودایەی ڕۆحی بەپێغەمبەرەکان داوە، فریشتەکەی

خۆی نارد بۆ ئەوەی ئەو شتانە پیشانی بەندەکانی خۆی بدات کە پێویستە بەم زووانە ڕووبدەن.)

من بەپەلە دێم

[٧](ئەوەتا من بەپەلە دێم! خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی ووشەکانی پێشبینی ئەم پەرتووکەیان لایە.)

[٨]من یۆحەننام، ئەم شتانەم بینی و بیستم. کاتێک بینیم و بیستم، کەوتمە سەرچۆک تا کرنۆش بۆ فریشتەکە ببەم، ئەو فریشتەیەی ئەم شتانەی پیشان دەدام، [٩]فریشتەکە پێی ووتم: (وامەکە! چونکە منیش وەکو تۆ بەندەم لەگەڵ برا پێغەمبەرەکانو هەموو ئەوانەی بەووشەکانی ئەم پەرتووکە کار دەکەن. کرنۆش بۆ خودا ببە!)

[١٠]هەروەها پێی ووتم: (مۆر لە ووشەکانی پێشبینی ئەم پەرتووکە مەدە، چونکە کات نزیکبووەتەوە. [١١]ئیتر ئەوەی ستەمکارە بابەردەوام بێت لەستەمکاری خۆی و ئەوەی گلاوە بابەردەوام بێت لەگلاوی خۆی، ئەوەی ڕاستودروستە بابەردەوام بێت لەڕاستودروستی خۆی و ئەوەی پاکوپیرۆزە بابەردەوام بێت لەپاکوپیرۆزی خۆی.)

[١٢](ئەوەتا من بەپەلە دێم! پاداشتی خۆم پێیە، بۆ ئەوەی پاداشتی هەر کەسێک بەپێی کارەکەی بدەمەوە. [١٣]من ئەلف و یەم، یەکەم و دوایی، سەرەتا و کۆتایم.)

[١٤]خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی جلەکانیان پاککردووەتەوە، تا مافیان لەدرەختی ژیان هەبێت و لەدەرگاکانەوە بچنە ناو شارەکە. [١٥]بەڵام سەگەکانو جادووکەرەکانو داوێنپیسەکانو بکوژەکانو بتپەرستەکانو هەموو درۆزنەکانو ئەوانەی حەز لەدرۆ دەکەن لەدەرەوەی شارەکە دەبن.

[١٦](من عیسام، فریشتەکەی خۆم بۆتان نارد تا لەبارەی ئەم شتانە بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکان شایەتیم بۆ بدا. من لەڕەچەڵەکو پشتی داودم، ئەستێرەی بەرەبەیانی پرشنگدارم.)

[١٧]ڕۆحی پیرۆزو بووک دەڵێن: (وەرە!) ئەوەی گوێی لێیە بابڵێ (وەرە!) ئەوەی تینوویەتی بایێت، ئەوەی دەیەوێت باڵاوی ژیان بەخۆڕایی ببات.

[18]من ئاگـاداری ئەوانـە دەکەمـەوە
کە گوێیان لەووشـەکانی پێشـبینی ئـەم
پەرتووکـــە دەبـــێ، هـــەر کەســـێك
ووشەیەك بۆ ئەم پێشـبینییە زیـاد بکـات
خودا ئەو دەردانەی لەسەر زیاد دەکات
کە لەم پەرتووکە باسکراوە، [19]ئـەوەش
ووشـەیەك لەووشـەکانی پێشـبینییەکەی
ئەم پەرتووکە لابـدات خـودا بێبەشـی
دەکـــات لـــەداری ژیـــانو لەشـــارە
پیرۆزەکـە ئـەوەی لـەم پەرتووکـــەدا
باسکراوە.

[20]شایەتی ئـەم شـتانە دەڵـێ: (بـەڵێ
من بەپەلە دێم.)

ئـــامین! وەرە، ئـــەی عیســـای
خوداوەند.

[21]بەرەکەتی خوداوەندمان عیسـای
مەسیح لەگـەڵ هـەموو خوشـکـو بـرا
پیرۆزەکان بێت. ئامین.

پاشکۆ

١- ڕوونکردنەوەی زاراوەکان ٦٠٥

٢- حەوت بەند لەمزگینی حەزرەتی عیسا ٦٢٢

٣- چۆن باوەڕدار بەگوێرەی ئینجیل گەشەدەکات ٦٢٦

٤- کورتەی مێژوویی پێش لەدایکبوونی مەسیح ٦٢٨

٥- کورتەی مێژوویی پاش لەدایکبوونی مەسیح ٦٢٩

ڕوونکردنەوەی زاراوەکان

ئەرتەمیس: (کردار ١٩:٢٤)
خوداوەندی دایك بوو لای خەڵکی ئەفەسۆس، وایاندەزانی پەیکەرەکەی لەئاسمانەوە کەوتۆتەخوارەوە.

ئەشعیا: (مەتا ٣:٣)
یەکێکە لەپێغەمبەرە ناوداراکانی خودا لەپەیمانی کۆن، لەسەدەی هەشتەمی پ.ز. لەشاری قودس (ئۆرشەلیم) ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوێکی گەورەی هەیە بەناوی خۆی، سەدان ساڵ پێش هاتنی عیسا پێشبینی هاتنی کردبوو.

ئەلیاس: (مەتا ١١:١٤)
یەکێکە لە پێغەمبەرە ناوداراکانی خودا لە پەیمانی کۆن، لەسەدەی نۆیەمی پ.ز ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا ناوی هاتووە، چەندەها کاری گەورەو سەرسوڕهێنەری کردووە، تا ئێستاش نەمردووەو بەرزکراوەتەوە بۆ ئاسمان. لەکوردەواری ئەلیاس پێغەمبەری پێدەوترێ.

ئەنتاکیا:
لەسەردەمی مەسیح دوو شار هەبوون بەناوی ئەنتاکیا، یەکێکیان لەناوچەی پیسیدیە بوو، بۆیە بەئەنتاکیای پیسیدیە ناوی دەرکردبوو (کردار ١٩:١١). ئەوی دیکەیان لە سەر سنوری سوریایە، تا ئێستا ماوەو سەر بە تورکیایە (کردار ٢٦:١٤).

ئەنجوومەنی باڵای جوولەکە:
یان سەنهیدرین (مەتا ٢٢:٥) لەسەردەمی ژیانی عیسا ئەم ئەنجوومەنە هەبوو، بریتی بوو لە ٧١ ئەندام، سەرۆکی کاهینەکان یەکێك بوو لەوانو سەرکردایەتی ئەنجوومەنەکەی دەکرد، ئەم ئەنجوومەنەش بوو مەسیحی گرتو دادگایی کرد.

ئیبراهیم: (مەتا ١:١)
سەرەتا ناوی ئەبرام بوو، واتە باوکی پایەبەرز. بەڵام پاش ئەوەی خودا بەڵێنی پێدا نەوەی زۆر بکات، پێی ووت ناوی خۆت بکە بەئیبراهیم، واتە باوکی کۆمەڵە خەڵکێکی زۆر. لەئینجیل بەباوکی باوەڕداران ناوی براوە، لەکوردەواریش بەحەزرەتی ئیبراهیم.

ئیلیس: (یەنین ١٢:٩)
بڕوانە ووشەی (شەیتان).

ئیرمیا: (مەتا ٢:١٧)
یەکێکە لە پێغەمبەرەکانی خودا لەپەیمانی کۆن. لەسەدەی حەوتەمی پ.ز. ژیاوە، بەچەند ساڵێك پاش (٥٨٧ پ.ز.) کۆچی دوایی کردووە. لەکتێبی پیرۆزدا دوو نووسراوی هەیە، پێشبینی زۆری هەیە لەسەر هاتنی مەسیح.

ئیسرائیل: (مەتا ٢:٦)
ناوێکی عیبریە واتە (خودا دەجەنگێ)، خودا ئەم ناوەی بەیاقوبی کوڕی ئیسحاق بەخشی، لەبەرئەوە نەوەی یاقوب بەنەوەی ئیسرائیل یان گەلی ئیسرائیل ناوی دەرکرد.

ئینجیل: بڕوانە پێشەکی.

بابل: (یەنین ١٧:٥)
ووشەیەکی ئەکەدیە واتە (دەرگای‌خودا)، پایتەختی پادشایەتی بابلیەکان بووە لەسالأنی (٦٠٥-٥٣٩) پ.ز. ناوی بابل بوو بەهێما بۆ ئەو دەسەلاتەی بەرەنگاری خودا دەبێتەوە. لەپەیمانی نوێ ناوی بابل وەك هێما بۆ شاری ڕۆما بەکار هێنراوە.

باجگر: (مەتا ٩:١٠، ١١)
ئەو کەسە بوو کە باجی لەخەڵکی وەردەگرت بۆ ڕۆمەکان. هەندێ لەجوولەکەکانی فەلەستین هەڵدەستان بەئەنجامدانی ئەم کارە بۆ ڕۆمەکان بەرامبەر ئەوەی باجێکی زیاتر لەخەڵکی وەرگرن بۆ خۆیان. لەبەر ئەوە خەڵکی ڕقیان لەباجگران دەبووەوە، بەچاوێکی سووك تەماشایان دەکردن.

بەرەکەت: (ڕۆما ٣:٢٤)
لەووشەی (خارس)ی یۆنانی وەرگێڕدراوە، بەواتای هەموو ئەو شتە چاکانەیە کە بێ ئەوەی شایانی بین خودا بەخۆڕایی دەمان داتێ، وەك: بێتاوان بوون، پیرۆزکردن، پارێزگاری‌کردن، .. هتد)، لەسەرووی هەموویانەوە ئەو بەزەیی‌و خۆشەویستیەی کە هەیەتی بۆمان، لەپلانی ڕزگارکردنمان لەمردن

دەردەکەوێت بەقوربانی مەسیح، لەکاتێکدا هەموو شایانی دۆزەخ بووین.

بەڕۆژوو بوون: (مەتا ٦:١٦)
لەئامۆژگاریەکانی مەسیح دەربارەی ڕۆژووگرتن هیچ یاسایەکی دیاری کراو نییە، بەڵکو باوەڕدار ئازادە لەدیاری کردنی کاتو ماوەو جۆری ڕۆژووگرتن، چونکە ڕۆژووگرتن شتێکە پەیوەندی بەباوەڕدارو خودای خۆی هەیە.

بەعەلەزبول: (مەتا ١٢:٢٤)
یەکێکە لەناوەکانی شەیتان، سەرۆکی ڕۆحە پیسەکانە.

بەیتلەحم: (مەتا ٢:٥)
شارێکی بچووکە لەدووری ٨کم لەباشووری ڕۆژئاوای قودسە، عیسای مەسیحو حەزرەتی داود لەم شارە لەدایكبوون.

بیری بێدین: (ینیین ٩:١١)
بەڕۆنانی (ئابۆسۆس) هەر کەسێك بەبێ باوەڕ بە لەش بمرێ دەخرێتە بیری بێبن، لەو شوێنەش هیچ پەیوەندییەکی نابێ لەگەڵ خوداو لەتاریکی دەبێ، تا ڕۆژی ڕێپرسینەوە بەرەو دۆزەخ دەتێررێ.

بێتاوانکردن: (ڕۆما ٣:٢٤)
ئەم زاراوەیە تەنها دادوەر بۆی هەیە کاری پێبکات. خوداش گوناهبار بێتاوان دەکات کاتێ دان بەتاوانی دەنێو باوەڕ دەهێنێ مەسیح لەسەر خاچ تاوانەکانی ئەوی هەڵگرتووەو بێتاوانی خۆی داوەتێ.

پادشاهێتی ئاسمان: (مەتا ٤:١٧)
یان پادشاهێتی خودا، ئەو پادشایەتیە لەئاسمانە، خودا خۆی پادشایە تیایدا. خواستی تەواوی خودای تیادا پەیڕەو دەکرێ. مرۆڤیش کاتێ باوەڕ دەهێنێو لەڕۆح لەدایكدەبێتەوە، دەبێ بە ئەندامو دارەستی خودا لەو پادشاهێتیەو بەپێی خواستی خودا دەژی. پاش ئەوەی مزگینی بە هەموو گەلان دەدرێ، لەدووەم هاتنەوەی مەسیح، ئەم پادشاهێتیە دێتە سەر زەوی. بۆ زیاتر ڕوونکردنەوە بڕوانە (ینیین٢١).

پەردەی پەرستگا: (مەتا ٢٧:٥١)
مەبەست لەو پەردەیە کە شوێنی پیرۆز لەشوێنی هەرە پیرۆز جیادەکاتەوە لەناو پەرستگا. ڕەمزی داخراوی ڕێگایە لەتێوان خودا و خەڵک بەهۆی گوناە، بەڵام بەخۆبەختکردنی عیسا لەسەر خاچ، پەردەکە درا، نیشانەی بوونی عیسا بەڕێگا بۆ ئاسمان.

پەرستگا: (یۆحەننا ٢:١٤، ١٥)
حەزرەتی سلێمان لەساڵی چوارەمی حوکمڕانیدا (نزیکەی ٩٦٨پ.ز.) بەفەرمانی خودا پەرستگایەکی دروست کرد بۆ ئەوەی جوولەکەکان قوربانی تیادا پێشکەش بکەن بۆ خودا. لەکاتی ڕاپێچکردن بۆ بابل تێکدرا، بەڵام پاشان چاککرایەوە. لە ساڵی ٧٠ز. بەدەستی ڕۆمەکان وێرانکرا، لەو کاتەوە چاك نەکراوەتەوە. ئەم پەرستگایە پیرۆزیەکی تایەتی هەیە لای جوولەکەکان تا ئێستاش.

پەیمان: (غەلاتیە ٣:١٥)
بەو پەیوەندییە دەوترێ دوولایەن یان زیاتر بەیەکەوە دەبەستێ کە پێویستیان بەیەکەو سوودی هەموو لایەکی تیادایە. بەڵام پەیمان لەتێوان خوداو مرۆڤ جیاوازە، چونکە خودا پێویستی بەمرۆڤ نییە، تەنها لەبەرئەوەی مرۆڤی خۆشدەوێ پەیمانی لەگەڵ دەبەستێ کە هەموو سوودەکەی بۆ مرۆڤە.

پەیمانی کۆن: (٢کۆرنسۆس ٣:١٤)
باوەڕداران بەمەسیح بەپەرتووکەی پیرۆزەکانی جوولەکەکان دەڵێن پەیمانی کۆن کە دەکرێ بەسێ بەشەوە، بەعیبری (تەورا، نەبیم، کەتوبیم)، واتە: تەورات، نووسراوی پێغەمبەرەکان، زەبووری حەزرەتی داود، لەگەڵ چەند نووسراوێکی دیکە. پێغەمبەران، ئیرمیاو حەزقیال لە(نەبیم) پێشبینی ئەوەیان کرد کە خودا پەیماتیکی نوێ بەهۆی مەسیح لەگەڵ هەموو میللەتان دەبەستێ. لەکتێبی پیرۆزدا ئەم نووسراوانە بەپێی مێژوو یەك لەدوای یەك ڕێکخراون. باوەڕداران بەمەسیح باوەڕیان وایە هەموو کتێبی پیرۆز ووتەی خودایەو بەسوودە بۆ فێرکردنو شایەتیدان لەسەر ژیانو مردنو هەستانەوەی عیسای مەسیح. بڕوانە (٢تیمۆساوس ٣:١٦)، (لۆقا ٢٤:٤٤).

پەیمانی نوێ: (لۆقا ٢٢:٢٠)
ئەو پەیمانەیە کەخودا لەگەڵ باوەڕداران بە عیسای مەسیح بەستوویەتی، لەبەر ئەمە بە ئینجیل دەووترێ پەیمانی نوێ، بەرامبەر ئەمە بە نووسراوی پێغەمبەرە کۆنەکان دەووترێ پەیمانی کۆن.

پیر:
لەناو جوولەکەکان بە سەرۆکی خێزانەکانو هۆزەکان دەووترێ، کە بەشێکی زۆری ئەنجوومەنی بالأی جوولەکە پێك دێنن. ووشەی پیران لەپەیمانی نوێ بۆ ئەندامانی سێ کۆمەڵی جیاواز بەکار هێنراوە:
- لەئینجیل پیران ئەندامانی ئەنجوومەنی بالأی جوولەکەن، (مەتا ١٦:٢١).
- لەکرداری نێرراوان ئەو باوەڕدارانەن کە ڕابەرایەتی کۆمەڵەی باوەڕداران دەکەوێتە ئەستۆیان، نامەکانیش ئاڕاستەی ئەوان کراوە، (١تیمۆساوس ٥:١٧).
- لە بینینی یۆحەننا، ئەو ٢٤ پیرەی لە دەوری تەختی خودان، نوێنەرایەتی گەلی خودا دەکەن، (بینین ٥:٨).

پیرۆز:
دوو مانای هەیە:
- هەموو ئەو شتانەی تایەتن بە خودا، بە عەرەبی (القداسّه). بڕوانە (ڕۆما ١:٢).
- ژیانێکی پڕ لەخۆشیو ئاسودە، بە عەرەبی (البرکّه). بڕوانە (غەلأتیە ٣:١٤).

پیلاتۆس: (لۆقا ٣:١)
فەرمانڕەوایەکی ڕۆمی بوو لەسەر یەهودیاو سامیرەو ئەدوم، لەسالأنی (٢٦-٣٦)ز، بەدڵڕەقیو تونددی ناوبانگی دەرکردبوو بەتایبەتی بەرامبەر بەجوولەکەکان.

تۆبەکردن: (مەتا ٣:٢)
واتە گۆڕانی دڵو بیر سەبارەت بەخراپەکاری، یان وازهێنان لەڕێگای شەیتانو گرتنەبەری ڕێگای خودا.

جەژنی تێپەڕبوون: (لۆقا ٢٢:٧)
بەیەکێك لەگەورەترین جەژنەکانی جوولەکە دادەنرێ، یادی ئەو شەوە دەکەنەوە چۆن فریشتەی مردن هەموو نۆبەرەی میسریەکانی

کوشت، بەڵام نۆبەرەی جوولەکەکان ڕزگاربوون، چونکە بەقسەی خودایان کردو چوارچێوەی دەرگای ماڵەکانیان بەخوێنی ئەو بەرخانە ڕەنگ کردبوو کە کردبوویان بەقوربانی. ئەم جەژنە لەبەهار دێت، لەم جەژنە بوو عیسا لەخاچدرا، دوایی هەستایەوەو بەسەر مردن زاڵبوو، بۆیە باوەڕداران بەمەسیح لەم جەژنەدا ئاهەنگ دەگێڕن.

جەژنی فەتیرە: (مەتا ٢٦:١٧)
جەژنێکی جوولەکەیە لەڕۆژی تێپەڕبوون دەست پێدەکاتو حەوت ڕۆژ دەخایەنێ. تیایدا نانێ نانی بەهەویرترش بخوری، یادی ڕزگار بوونی جوولەکەکانە لەکۆیلایەتی لەمیسر.

چاودێر: (تیتۆس ١:٧)
ئەو کەسانەن کە لەلایەن ڕۆحی پیرۆزەوە هەڵدەبژێردرێن بۆ چاودێری کردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو یارمەتیدانی باوەڕدارانو گەشەپێکردنیان.

خاچ: (مەتا ٢٧:٣٢)
دوو دارە لەسەر شێوەی نیشانەی کۆکردنەوە (+) بەیەکەوە بەستراون لای خوارەوەی درێژترە لەلایەکانی تر لەسەردەمی ڕۆمەکان دزو پیاو خراپ لەسەرەوە بۆ خوارەوە بەدەست کراوەیی بە بزماری گەورە پایدا کوتراوەو بە بەرزیەوە هەڵواسراوە تا هەناسەی لێبڕاوە. بەڵام دوای لەخاچدانی عیسا، خاچ بوو بەنموونەی گیانفیدایی. ئەو بەمردنی لەسەر خاچ بوو بەقوربانی بۆ دەستپێکردنەوەی ژیانو بەدەستهێنانی ژیانی هەتاهەتایی.

خەتەنەکردن: (کردار ٧:٨)
یان سونەتکردن، کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم تەمەنی ٩٩ساڵ بوو، خودا خۆی بۆ دەرخستو پێیووت، ئەگەر لەڕێی من لانەدەی پەیمانت لەگەڵ دەبەستم، نەوەت زۆر دەکەم، زەوی کەنعان (فەلەستین) بەخۆتو نەوەکانت دەدەم. نیشانەی پەیمانیش ئەوە دەبێ کە هەموو کوڕێکت لەتەمەنی ٨ ڕۆژی خەتەنەبکەی.

خەرتەلە: (مەتا ١٣:٣١)
بە عەرەبی (خەردەل). تۆوێکی بچووکە بەهاراتی لێدروست دەکرێ. جۆرێکی هەیە لەفەلەستینو دەورویشتی دەڕوێت، نزیکەی دوومەتر بەرزدەبێتەوەو باڵندەیەکی زۆری لەسەر دەنیشێتەوە بۆ خواردنی بەرەکەی.

خوداوەند، (الرب): (فیلیپی ٢:١١)
بەیۆنانی (کوریۆس)، واتە خاوەن دەسەلاّت یان خاوەن توانا. عیسای مەسیحیش بەهەڵسانەوەی لەمردن سەلماندی کە دەسەلاّتی هەیە بەسەر مردنو ژیان. باوەڕدارانی یەکەم ئەم ڕاستییەیان زانی بۆیە ڕازیبوون عیسا بکەن بەخوداوەند لەسەر ژیانیان.

داود: (مەتا ١:١)
داودی پادشا ئەو کەسەیە زەبووری نووسیوەتەوە، لەکوردەواری حەزرەتی داودی پێ دەوترێ. دووەم پادشای ئیسرائیل بوو، لەساڵی ١٠١٠پ.ز. هاتە سەر تەختی پادشایەتی. بەمەزنترین پادشای ئیسرائیل دادەنرێ.

دە شارەکە: (مەتا ٤:٢٥)
بەیۆنانی (دیکاپۆلیس). ئەو شارانە بوون کە یۆنانی تیایدا دەژیان بەسەربەخۆیی، دەکەوتنە ڕۆژهەلاّتی دەریای حەلیل، پەیوەندی نەتەوایەتیو ئابووری بەیەکیەوەی بەستبوون.

دەریای جەلیل: (مەتا ٤:١٨)
دەریاچەیەکی گەورەیە ڕووباری ئوردنی پیادا تێپەر دەبێ، کەوتۆتە ناوچەی جەلیل لەباکوری فەلەستین. درێژی نزیکەی ٢٣کم پانیەکەشی ١٣کم، قوڵیەکەی لەتێوان (٢٠-٤٥)م ئەم دەریاچەیە ٢٠٤م نزمترە لەئاستی دەریا، ئاوەکەی شیرینە. لەسەر کەنارەکانی شاری گرنگ هەیە وەك: بەیتسەیدا لەڕۆژهەلاّتو جنیسارتو کەفەرناحومو مەجدەلو تەبەریە لەڕۆژئاوا. ناوی تریشی هەیە وەك: دەریاچەی جەنیسارت بە ناوی دەشتی جەنیسارتی بەپیت لەسەر کەناری باکوری ڕۆژئاوا. هەروەها دەریاچەی تەبەریە بەناوی شاری تەبەریە.

دونیای مردووان: (یەنین ٦:٨)
بەیۆنانی پێی دەووترێ (هادیس)، ئەو

شوێنەیە کە ڕۆحی مردووان چاوەڕێ دەکەن تایبدا.

دینار: (مەتا ١٩:٢٢)
ووشەی دینار لەووشەی (دیناریۆسی) لاتینییەوە هاتووە. لەسەردەمی ڕۆمەکانەوە مامەڵەی پێکراوە، لەزیو بووەو قورسایی سێ گرام بووە. لەسەردەمی عیسا دینار وێنەی قەیسەری ئەوسای لەسەربووەو ڕۆژانەی کرێکارێك نزیکەی دینارێك بووە.

ڕاحەب: (یاقوب ٢:٢٥،٢٦) ژنێکی داوێن پیس بوو لەشاری ئەریحا دەژیا. دوای ئەوەی ئەو دوو سیخوڕەی بەشوعی کوڕی نوون ناردبوونی بۆ ئەریحا ئاشکرا بوون، ڕاحاب ئەو دوو پیاوەی شاردەوە، چونکە باوەڕی وابوو خودا ئەریحا دەخاتە ژێردەستی حوولەکەکان، بەم جۆرە ڕاحاب ڕزگاری بوو.

ڕاستودروستی:
ئەمە وەرگێڕانی ووشەی (دیکایۆسونێ)ی یۆنانیە، هەندێ جار لەزمانی کوردی بەمانای دادپەروەریش دێت (ڕۆما ١:١٧، ٣:٢١، ٣:٢٥)، هەروەها بەمانای پێتاوانکردنیش دێت (ڕۆما ٣:٢٢). کەس نییە بەتەواوی ڕاستودروست بێ تەنها خودا نەبێ، چونکە ڕاستودروستی گەورەترە لەوەی مرۆڤ تەنها مرۆڤێکی باش بێ، بەڵکو ئارستەکردنی ژیانە بەتەواوی بەرەو خودا، بۆیە تەنها بەبەرکەتی خودا مرۆڤ ڕاستودروست دەبێت.

ڕۆحی پیرۆز: (یۆحەننا ١:٣٣)
سروشتی خودایە، ئەم ڕۆحە لەعیسای مەسیحدا بوو، لێستاش لەهەموو باوەڕدارێکە بەمەسیح، باوەڕدار پیرۆز دەکاتو یارمەتیدەدات بۆ ئەوەی بگۆڕێ بۆ شێوەی مەسیح، هەروەها ڕێنمایی دەکاتو فێری دەکات.

ڕۆژی‌دوایی: (یۆحەننا ٦:٣٩،٤٠)
ڕۆژی کۆتایی هێنانی جیهانو ڕۆژی لێپرسینەوەیە. هەروەها ڕۆژی دووەم هاتنەوەی عیسایە بەشکۆداریەوە، لەم ڕۆژەدا خراپەکاران سزا دەدرێنو باوەڕداران خەڵات دەکرێن .

ڕۆژی لێپرسینەوە: (ڕۆما ٢:١٦)
بڕوانە ڕۆژی دوایی.

ڕۆڵەی داود: (مەتا ٢١:٩)
بەمەسیح ووتراوە چونکە لە دایکەوە (لە مریەم) ڕەچەڵەکی دەگەڕێتەوە بۆ حەزرەتی داود، هەروەها لە یوسفی مێردی مریەمیش.

ڕۆڵەی خودا: (لۆقا ١:٣٥)
بەمەسیح دەووترێ، ئەمش مانای ئەوە نییە مەسیح لەئەنجامی پەیوەندیەکی سێکسی لەتێوان خوداو مریەم هاتووەتە دونیا، چونکە ئەمە گەورەترین کفرە. بەڵکو لەڕۆح ڕۆڵەی خودایە، چونکە مەسیح هەموو سروشتی خودای تیادا بوو، وەك: پاكوپیرۆزیو دەسەڵاتو بەزەییو خۆشەویستیو...هتد.

ڕۆڵەی مرۆڤ: (مەتا ١٦:١٣)
بەمەسیح ووتراوە چونکە سرووشتی مرۆڤی تێدا بوو، لەبرسی بوونو تینوو بوونو ئازار چەشتنو غەم خواردن...هتد.

زەکەریا: (لۆقا ١١:٥١)
یەکێکە لەپێغەمبەرەکانی خودا لەپەیمانی کۆن. لەسەدەی شەشەمی (پ.ز) ژیاوە، لەکتێبی پیرۆز نووسراوێکی هەیە بەناوی خۆی، پێشبینی هاتنی مەسیحی کردووە. هەروەها باوکی یەحیای خەڵك لەئاو هەڵکێش ناوی زەکەریا بوو. بڕوانە (لۆقا ١:٥).

سامریەکان: (یۆحەننا ٤:٩)
تێکەڵێکن لەجوولەکەو ئاشووری، دوای گەڕانەوەیان لەبابل لەسەدەی هەشتەمی پ.ز دەستیانگرت بەسەر ناوچەی سامیرە، باوەڕیان تەنیا بەو پێنج پەرتووکەیە کە موسا نووسیویەتی (تەورات). پەرستگایەکیان لەسەر چیای سامیرە دروست کرد. لەگەڵ جوولەکەکان دوژمنایەتیەکی تونديان هەبوو، چونکە جوولەکەکان ئەوانیان بەکافر دادەنا.

سامیرە: (یۆحەننا ٤:٤)
بەشی ناوەڕاستی فەلەستینە پایتەختەکەی سامیرەیە، ناوی گۆڕا بۆ (مبسەتە) لەسەردەمی هیرۆدسی گەورە.

ساوفیلۆس: (لۆقا ١:١)
ناوێکی یۆنانییە بەمانای (خۆشەویستی خودا) ئەمیش ئەو پیاوە ڕۆمەیە کە لۆقا هەواڵی مزگینی پێی‌داوە، لەوە دەکات پیاوێکی ناودار بووبێت زۆر کەس دەڵێن پارێزەر بووەو لەسەر پۆڵسی نێرراوی عیسای کردۆتەوە کاتێ زیندانی کراوە لەڕۆما.

سەدوم: (لۆقا ١٠:١٢)
لەسەردەمی پێغەمبەر لووت دانیشتوانی شاری سەدوم هەموو خراپەکار بوون، بۆیە بەر ڕقی خودا کەوتن، تەنها حەزرەتی لووتو دوو کچەکەی ڕزگاریان بوو. سەدوم بوو بەنموونەی ئەو شارانەی خراپەکاریان زۆرە.

سەدوقیەکان: (مەتا ٢٢:٢٣)
کۆمەڵێ جوولەکەن زۆربەی ئەندامانی کاهینن. سەرۆک کاهین لەوان بوو لەسەردەمی مەسیح. باوەڕیان بەفریشتەو هەڵسانەوەی مردووان نییە، لایەنگری ڕۆمەکان بوون. هەردەم لەگەڵ فەریسیەکان ناکۆک بوون بەڵام لەگەڵیان ڕێککەوتن لەسەر دژایەتی کردنو کوشتنی مەسیح.

سەرۆک کاهین: (عبرانیەکان ٧:٢٧)
سەرۆکی هەموو پیاوە ئاینیەکانە لەپەرستگای قودس (ئۆرشەلیم)، هەروەها سەرۆکی ئەنجوومەنو بەرپرسی یەکەمە دەربارەی ژیانی ئاینی جوولەکەکان. پەیوەندیەکخەری تیوانیانو خودایە، تەنها ئەو دەیتوانی بچێتە شوێنی هەرە پیرۆز. (حەنان) لەو سەرۆک کاهینانە بوو، بۆ ماوەیەک لەسەر ئەم پایە مایەوە دوایی فەرمانڕەوایان لایان برد، قیافا لەجێی ئەو دانرا. بەڵام لای جوولەکان هەردووکیان بەسەرۆک کاهین دادەنران.

سینا: (کردار ٧:٣٠)
ناوچەیەکی بیاباناویە دەکەوێتە تیوان میسرو فەلەستین، چیای سیناش کە موسا لەسەری خودای بینی لەدەوەنە گرداوەکە، دەکەوێتە هەمان ناوچە. لەوێ خودا وەحی بۆ گەلەکەی نارد، هەروەها بەچیای حۆرەبیش بەناوبانگە.

شاری‌داود: (ڕۆما ٩:٣٣)
شاری قودسە (ئورشەلیم)، شاری پادشای مەزنیشی پێ دەووترێ.

شەریعەت: (مەتا ٥:١٧)
ئەو ڕاسپاردانەیە کە خودا لەسەر چیای سینا لەڕێگای موساوە بەگەلی ئیسرائیلی ڕاگەیاند، لەو پێنج نووسراوەش کە بەتەورات ناودەبرێ تۆمارکراوە.

شەمە: (مەتا١٢:٢)
لای جوولەکەکان ڕۆژێکی پیرۆزە، بەپێی شەریعەت هەموو جۆرە کارێك قەدەغەیە، تەنیا بەخواپەرستیو نوێژو خوێندنەوەی کتێبی پیرۆزو فێربوونی ئاینی خەریك دەبن.

شەیتان: (یەنین ١٢:٩)
ووشەیەکی عیبریە بەمانای دوژمن یان شکاتکەر. لەپەیمانی نوێ ئەم ووشەیە بۆ دوژمنی خوداو مەسیحو باوەڕدارانو مرۆڤایەتی بەکار هێنراوە. ڕۆحی هەموو خراپەکاریەکە. کاتێ عیسا لەسەر خاچەکەی مرد، باوەڕدارانی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی شەیتان.

شوێنی‌هەرە پیرۆز:
بڕوانە نامە بۆ عیبرانیەکان ٩:٣-٧.

عیبرانیەکان: (فیلیبی ٣:٥)
مەبەست لە جوولەکەکانە، بۆیە بەزمانەکەشیان دەووترێ عیبری.

عیسا: (مەتا ١:٢١)
لە (ئیسوس)ی یۆنانی وەرگیراوە، بەعیبری (یەشوعی) پێدەوترێ واتە خودا ڕزگارکەرە.

فەریسیەکان: (مەرقۆس ٧:٣)
کۆمەڵێکی ئاینی جوولەکەن، توندڕەون لەگرتنی ئەرکە ئاینیەکانو ڕاسپاردەکانی شەریعەت. زۆر لەمامۆستایانی شەریعەت لەوان بوون پۆلسیش یەکێك بوو لەوان. بەرلەوەی باوەڕ بهێنێ. باوەڕیان بەفریشتەو هەڵسانەوەی مردووانو بەهەموو نووسراوەکانی پەیمانی کۆن هەبوو. زۆر بەتوندی دژی مەسیح وەستانو کاریان کرد بۆ کوشتنی.

قوتابی مەسیح: (لۆقا ١٤:٢٦،٢٧)
ئەو دوانزە پیاوەی عیسا هەڵیژاردن تا بینە نێزراو، یان ئەو کۆمەڵەی دوای عیسا دەکەونو باوەڕی

پێدەهێنن. بڕوانە (یۆحەننا ٨:٣١ ، ١٣:٣٥ ، ١٥:٨).

قوربانگە: (لۆقا ١:١١)
لەسەر شێوەی مێزێك بوو، قوربانییان لەسەری پێشکەش دەکرد، گۆشەکانی لای سەرەوەی بەپیرۆزترین شوێن دادەنرا. لەقودس دوو قوربانگە هەبوو:
- قوربانگەی بووخورد.
- قوربانگەی قوربانی.

قوربانی: (عیبرانیەکان ١٠:١٠)
فەرمانی خودا بوو بۆ جوولەکەکان کە قوربانی پێشکەش بکەن بۆ کەفارەتی گوناهەکانیان. بە زۆر جۆر قوربانی پێشکەش دەکرا بەڵام لەهەمووی باوتر پێشکەش کردنی ئاژەڵ بوو، بۆ ئەوەی بزانن کە بۆ هەموو گوناهێك پێویستە خوێن بڕژێ. مەسیحیش هات بۆ تەواوکردنی ئەم یاسایە. وەك نووسراوە لە (عیبرانیەکان ٩:١١-٢٧).

کاهین: (لۆقا ١:٥)
لە ووشەی (کوهن)ی عیبری وەرگیراوە، ئەمەش پلەیەکی ئایینی جوولەکەیە، هەڵدەستا بەپێشکەش کردنی ئەو قوربانیانەی بۆ لێخوشبوون لەگوناهەکانی خۆی و هەموو گەل بوون. هارونی برای موسا یەکەم کاهینی جوولەکەکان بوو، لەهۆزی لاوی بوو، بۆیە ئەم کارە تایەتبوو بەلاویەکان.

کاهینە: (یۆحەننا ٢:٧)
لەپازدەیەمین ڕۆژی مانگی حەوتی ساڵنامەی جوولەکە دێت. هەشت ڕۆژ دەخایەنێ ڕۆژی یەکەمو ڕۆژی هەشتەم ئاهەنگی ئایینی گەورە دەگێڕن. یادی لەناو چادر ژیان دەکەنەوە پاش دەرچوونیان لەمیسر.

کەفارەت: (ڕۆما ٣:٢٥)
واتە داپۆشینی گوناهبار لەتووڕەیی خودا، چونکە شایانی ئەو تووڕەییەیە، بۆیە لەپەیمانی کۆن بەسەربڕینی بەرخێك یان گایەکی بێ کەموکوڕ کەفارەتیان دەکرد. مەسیحیش بوو بەکەفارەت بۆ هەموو ئەوانەی باوەڕ بەو قوربانیە دەهێنن، بۆیە کاتێ یەحیای کوڕی زەکەریا عیسای مەسیحی بینی لەسەر ڕووباری ئوردن، ووتی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا، ئەو قوربانییەی

گوناهی جیهان هەڵدەگرێت.) بڕوانە (یۆحەننا ١:٢٩)، هەروەها (عیبرانیەکان ٢:١٧، ١یۆحەننا ٢:٢ ، ٤:١٠).

کەفەرناحوم: (مەتتا ٤:١٣)
شارێکە لەسەر دەریاچەی جەلیل.

کەنیشت: (لۆقا ٤:١٦)
لە هەر شارێك (١٠) خێزانی جوولەکە یان زیاتر هەبووایە، شوێنێکیان تەرخان دەکرد بۆ نوێژکردنو قیرکردنی ئایینی.

کتێب: (یۆحەننا ٢:٢٢)
مەبەست پەیمانی کۆنە لەکتێبی پیرۆز.

کرینەوە بەخوێن: (یەنین ٥:٩)
واتە ڕزگارکردنی ژیانی کەسێك بەخۆبەختکردن بۆی.

گونە: (١یۆحەننا ٣:٤)
یاخیبوونە دژی خوداو لەناخی مرۆڤدا ڕەگی داکوتاوە، بۆیە پەیوەندی بەمێشك هەیە، دەرئەنجامەکەشی ئەو یەرکردنەوەو ووتەو کارانەیە کە دەبنە مایەی دڵتەنگی خودا، بۆیە خودا تووڕەیی خۆی ئاڕاستەی گوناە کردووە (مەرقۆس ٧:٢٠-٢٣).

لاوی: (کردار ٤:٣٦)
ناوێکی پیاوانەی عیبریە. یەکێ لەکوڕەکانی حەزرەتی یاقوب ناوی لاوی بوو، بۆیە یەکێ لەهۆزەکانی ئیسرائیل بەم ناوەیە. بڕوانە ووشەی کاهین.

لەناوەڵگیشان: (مەتتا ٣:١١)
بە عەرەبی (تعمید)، واتە تۆبەکردنو دووبارە لەدایك بوونەوە. کاتێ لەناو ئاوەکە نوقم دەبی لەژیانە کۆنەکەت دەمری، کاتێ هەڵدەستیتەوە ژیاتێکی نوێ دەستپێدەکەیت. لەئاوەڵگیشان ڕەمزێکی دەرەکییە بۆ گۆڕانێکی ناوەکی کاتێ باوەڕدار لەڕۆح لەدایك دەبێتەوە.

ماری ناو بیابان: (یۆحەننا ٣:١٤)
کاتێ جوولەکەکان لەبیابانی سینا بوون ناڕەزایان بەرامبەر خودا دەربڕی، بۆیە خودا ماری نارد سەریان، بەمە ژمارەیەکی زۆریان لێ مرد. کاتێ هەموو تۆبەیان کرد، خودا بەموسای

ووت مارێك لـە مـس دروست بكـەو بەرزی بكەوە، تـاوەكو هـەر كەسێك مـار پێوەی بـدات تەماشـای مارەكـە بكـاتو چـاك بێتـەوە، لـەو كاتـە مـار ڕەمـزی خراپـە بـوو، ئـەوەی سـەیری دەكـرد گوناهەكـەی خـۆی دەبینـیو چاك دەبووەوە. لەو كاتەی مەسیحیش بـەسـەر خـاچ هەڵواسـرا بـوو، گونـاهی هـەموو جیهـانی بەسـەر شانەوە بوو، جا هەر كەسێك سـەیری خاچەكـەی مەسـیح بكـاتو گوناهـەكانی خـۆی بەسـەرەوە ببینـێو تۆبـە بكـات، خـودا لەگوناهـەكانی خۆش دەبێت.

مەسیح: (مەتا١٦:١٦)
لەووشەی (مەشیای) عیریەوە هـاتووە بـەواتای دەستنیشـانكراو. تـەنها پادشـاو پێغەمبـەرو كـاهین لای جوولەكەكان دەستنیشـان دەكـران ئـەویش بـە چـەورکردنیان. بـەپێی پێشـبینیەكانی پـەیمانی كـۆن، جوولەكەكان چاوەڕێی ئـەو كەسـەیان دەكـرد كـە دێت وەكو ڕزگاركـەرو لـە هـەمان كـات كـاری پادشـاو پێغەمبـەرو كـاهینیش دەكـات، بـەڵام كـە هـات بـاوەڕیان پێـی نـەكرد، چـونكە لایـان وابـوو لەدەسـتی ڕۆمـەكان ڕزگـاریان دەكـات، نـەیانزانی هـاتووە لـە گوناهـەكانیان ڕزگاریان بكات.

مەڵكیسەدەق: (عیبرانیەكان ٦:٥)
لەپـەیمانی كـۆن باسیكراوە، پادشـای شـاری سـالیم بـوو، مانـای ناوەكـەی پادشـای چاكـە، سـالیم واتـە ئاشـتی. سـەرۆك كـاهینی خـودا بـوو، كاهینێتیكەی هەمیشەیی بوو، سـەرەتاو كۆتـایی بـۆ نـەبوو. ئـەوەش ڕەمـزە بـۆ مەسیح، بۆ زیـاتر ڕوونكردنـەوە بڕوانـە (عیبرانیەكان ٧:١-٨).

مەن: (یۆحەننا ٦:٣١)
ووشـەیـەكـی عیبریـە واتـە (ئەمـە چیـە؟) یـان (بەخشـین). بەشـێوەی شـەونـم لەئاسمانەوە دەهاتـە خـوارەوە بـۆ جـوولەكـەكان لـەبیابانی سـینا. خـودا ڕۆژانـە دەیـدا پێیـانو نـەیان دەتوانی پاشـماوەكەی هـەڵبگرن بـۆ ڕۆژی پـاشتر، چونكە بۆگەن دەبـوو. بـۆ ڕوونكردنـەوەی زیـاتر بڕوانـە (یۆحەننا ٦:٣١-٣٥).

مور: (مەتا ٢:١١)
ئاوپکی بۆن خۆشە لەگەلاێ جۆرە گوڵێك دەردەچێ. هەندێ جار لەگەڵ مەی تێکەلاێ دەکرا بۆ کەم کردنەوەی ئازار. وەك دیاریەکی پێشکەش کراو بەپادشا، پێشکەش کرا بەعیسای مەسیح پاش لەدایك بوونی، هەروەها پاش مردنی لەشی پێچەور کرا وەك نەریتێکی جوولەکە لەمردوو ناشتن.

ناوچەی جەلیل: (مەتا ٢:٢٢)
لەو سەردەمەدا زەوی فەلەستین کرابوو بە سێ ناوچە، لەسەرەوە جەلیل، لەناوەڕاست سامیرە، لەخوارەوە یەهودیا.

نوێژ: (١تیمۆساوس ٢:١)
گفتوگۆی نێوان باوەڕدارو خودایە. کاتێ باوەڕدار نوێژ دەکات سوپاس و ستایشی خودا دەکات، داواکاریەکانی دەخاتە بەر دەستی خودا، خودا گوێی لێدەگرێت. لەهەمان کاتدا ووتەکانی کتێبی پیرۆز کە ووتەی خودایە بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز دەکەوێتەوە بیری بەم شێوەیەش گوێ لەخودا دەگرێ. زۆر جاریش لەکاتی نوێژکردن خودا خواستی خۆی بۆ باوەڕدار ئاشکرا دەکات.

نێرواو: (ڕۆما ١:١)
نازناوێکە بۆ ئەو کەسەی مەسیح دەینێرێ مزگێنی بدات بەخەڵکی، لەپەیمانی نوێدا ئەم نازناوە بەدوانزە قوتاییەکەی عیسا بەخشراوە، دواتریش بەپۆڵس.
تێستا هەندێ جار بەو کەسانە دەوترێ کە لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانەوە بەیارمەتی ڕوحی پیرۆز دیاری دەکرێن و دەتێردرێن بۆ بلاوکردنەوەی مزگینی عیسا.
بڕوانە (کردار ١٣:١-٣).

هارون: (لوقا ١:٥)
براگەورەی موسا بوو، بەفەرمانی خودا بوو بەیەکەم سەرۆك کاهین، بەباوکی کاهینان دادەنرێ.

هەلیلویا: (یەنین ١٩:١)
ووشەیەکی عیبریە واتە (ستایشی خودا بکەن). ئەم ووشەیە بۆ ستایش کردن و شکۆدار کردنی خوداوەند بەکاردێت، لەپەیمانی کۆندا لەسەرەتا یان لەکۆتایی

زەبوورەکانو گۆرانییەکان دادەنراو لەجەژنو بۆنە ئاینیەکان دەووترایەوە. تیستاش ئەم ووشەیە لەکۆرو کۆبوونەوەکانی باوەڕداران بۆ هەمان مەبەست بەکاردەهێنرێ.

هۆسانا: (مەرقۆس ١١:٩)
ئەم ووشەیە لە(هوشیعنای) عیبرییەوە هاتووە، بەمانای (ڕزگارکەر). بەکار هاتووە بۆ دەربڕینی خۆشیو پێشوازیکردن، وەکو لەو کاتەی خەڵکەکە ئەم ووشەیان بۆ خۆشحاڵی دەربڕینو بەخێرهاتن کردنی عیسا بۆ شاری قودس بەکار هێنا.

هیرۆدس: (مەتا ٢:٣)
لە ئینجیل سێ کەس بەم ناوە ناوبراون:
- هیرۆدسی گەورە، لەسەردەمی ئەو عیسا لەدایك بوو، بە ڕەگەز ئادۆمیبوو لەلایەن ڕۆمەکانەوە کرابوو بەپادشا لەسەر فەلەستین. بە دڵڕەقیو قێڵبازی ناوبانگی دەرکردبوو. هەوڵیدا بەمندااڵی عیسا بکوژێ بۆیە فەرمانیدا هەموو منداڵەکانی بەیتلەحم ئەوانەی تەمەنیان دوو ساڵو بچووکتر بوو، بکوژن. بڕوانە (مەتا ٢:١-٢٢).
- هیرۆدس ئەنتیپاس، کوڕی هیرۆدسی گەورە بوو لە ملتاقە. پاش مردنی باوکی بوو بە حوکمڕانی ناوچەی جەلیل. بەشدار بوو لەو حوکمی مردنەی کە بەسەر عیسا درا. بڕوانە (لۆقا ٢٣:٧).
- هیرۆدس ئەغریپای یەکەم، کوڕەزای هیرۆدسی گەورە بوو، لە ساڵی (٣٧ز.) بوو بەحوکمڕانی باکووری فەلەستین، پاشان لەساڵانی (٤١-٤٤ز.) بوو بەپادشای هەموو فەلەستین. یاقوبی برای یۆحەننای بەشمشێر کوشت.
بڕوانە (کردار ١٢:١-٢٤).

ووشەکە: (یۆحەننا ١:١)
مەبەست لەووشەی خودایە کە لەسەرەتاوە لەگەڵ خودا بووە، هەموو شتێکیش بەم ووشەیە دروست بووە. ئەم ووشەیەش لەعیسای مەسیح بەرجەستە بوو.

یارمەتیدەر: (یوحەننا ١٤:١٦)
واتە ڕۆحی پیرۆز. بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە ڕۆحی پیرۆز.

یەشوع: (کردار ٧:٤٥)
مەبەست لە یەشوعی کوڕی نوونە

کـه خـزمـەتکاری مووسا بـوو، پـاش مـردنی مـووسـا ئـەو ڕابـەرایـەتـی گەلـی ئیسرائیـلی کـرد بـەرەو فـەلەستین. لە پەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بە ناویەوە.

یەهودیا: (مەتا ٢:١)
ناوی بەشێکە لەبەشەکانی فەلەستین لەو سـەردەمە، کەوتۆتـە خـواروو ڕۆژهەلاتی شاری یافاوە.

یونس: (مەتا ١٢:٣٩)
یان نـەبی یونـس، خـودا فـەرمانی پێـدا بـەرەو نەینـەوا بـڕوات، بـەلاّم یونـس وەستی سـەرپێچی خـودا بکـات بۆیـە بـەڕێی دەریـا بـەرەو تەرشـیش کـە دەکەوتـە ئیسـپانیاوە چـوو، لـەڕێ کەشتییەکەیان تووشی ڕەشـەبا دێـت، پـاش ئـەوەی کەشـتیوانەکان دەزانـن خـودا بـەهۆی یونسـەوە ڕەشـەبای نـاردۆتە سەریان، یونـس فـڕێ دەدەنـە ناو دەریاوە، بەفەرمانی خودا ماسییەکی گـەورە یونـس قـووت دەدات بـۆ ماوەی سـێ شـەو و سـێ ڕۆژ، پاشـان یونـس تۆبـە دەکـات خـوداش دەیگەڕێنێتـەوە سـەر ووشـکانی. لەپـەیمانی کـۆن نووسـراوێك هەیـە بەناوی یونس.

حەوت بەند لەمزگێنی حەزرەتی عیسا

• **خودا یەکە**، دروستکەری هەموو شتێکە لەگەردوون‌و مرۆڤی دروست‌کرد بۆ ئەوەی بەخۆشییەوە هاوبەشی لەگەڵ خودا بکات‌و کرێنۆشی بۆ ببات.
(ئەی خوداوەندمان‌و خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندی‌و ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

بینین ٤:١١

هەروەها بڕوانە: مرقۆس ٢٩:١٢ ، ڕۆما ٣٠:٣ ، ١تیمۆساوس ٥:٢ ، عیبرانیەکان ٣:١١

بۆچی پەیوەندی تێوان خوداو مرۆڤ پچڕاوە؟ بۆچی خراپە بەم ڕادەیە دەستی گرتووە بەسەر جیهان؟

• **مرۆڤ گوناهبارە**، واتە لەخودای دروستکەری یاخی‌بووە، کەس نییە یاخی نەبووبێ.
({هیچ مرۆڤێك ڕاست‌ودروست نییە، تەنانەت یەکێکیش! هەروەها یەکێك نییە تێبگات‌و یەکێك نییە بەدوای خودا بگەڕێ. هەموو خۆیان لەخودا دوورخستەوە، جا لەبەرئەوە هەموو بێسوود بوون، کەس کاری چاك ناکات، نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.})

ڕۆما ٣:١٠-١٢

هەروەها بڕوانە: مرقۆس ١٨:٧-٢٣ ، یۆحەننا ١٩:٣-٢٠، ٣٤:٨، ٨،٩:١٦ ، ڕۆما ١٨:١-٣١

کاردانەوەی خودا چییە سەبارەت بەگوناهی مرۆڤ؟ ئایا زۆرداری تاسەر دەمێنێ؟

• **خودا دادپەروەرە**، بەدادپەروەرییەکی تەواوەوە لەڕۆژی لێپرسینەوە حوکمی خۆی دەدات، بەم شێوەیە هەموو گوناهبارێکیش شایانی لەناوچوونی هەتاهەتاییە.

(هـەروەك چـۆن دواڕۆژی مـرۆڤ ئەوەیـە جـارێك بمـرێ، دوایـی ڕۆژی لـێپرسینەوە دێت.)

عیبرانیەکان ٩:٢٧

(سزای ئەوانە لـەناوچوونی هەتاهەتاییـە، دەرکردنیانـە لەبـەر ڕووی خوداوەنـدو بێبەش بوونە لەشکۆو توانای ئەو.)

٢تسالۆنیکی ١:٩

هەروەها بڕوانە:مـەتا ٢٥:٣١-٤٦ ، لۆقـا ٣:٩ ، یۆحـەننا ٥:٢٢ ، کـردار ١٧:٣٠-٣١ ، ٢پەترۆس ٣:٩-١٣.

ئایا کەس هەیە منی خۆش‌بوێ؟ بۆچی پەیامی ئینجیل، هەواڵێکی خۆشە؟

- **خودا خۆشەویستییە**، بۆیـە حـەزرەتی عیسـای نـارد، کـە ووشـە هەتاهەتاییەکەیەتی، هەتا لەجیاتی مرۆڤ بمرێو مرۆڤ لەگوناهەکانیو لـەو سزایەی شایانیەتی بەبەرەکەتی خۆی بەخۆڕایی ڕزگار بکات.

(خۆشەویستی لەمە دایە، نەك لەبەرئەوەی خودامان خۆشویسـتووە، بـەڵکو ئـەو خۆشی‌ویستووینو ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە کەفارەتی گوناهەکانمان.)

١یۆحەننا ٤:١٠

(چونکە مەسیح لـەپێناوی گونـاە جـارێك بـۆ هـەمووان مـرد، واتـە بێتـاوان بـۆ تاوانباران مرد، تا لەخودامان نزیك‌بکاتەوە، مردوو بەلەشو زیندوو بەڕۆح.)

١پترۆس ٣:١٨

هـەروەهـا بـڕوانـە: مـەرقـۆس ٨:٣١، ٩:٣١ ، ١٠:٣١-٣٤، ٤٥ ، لۆقـا ١٩:١٠ ، کـردار ١٣:٣٨-٣٩ ، یۆحـەننا ٣:١٦-١٨، ١٧:٢٣ ، ڕۆمـا ٣:٢١-٢٦ ، ٥:٨، ٢ کۆرنسـۆس ٥:١٤-١٥ ، غـەلاتیـە ٢:٢٠، ٦:١٤ ، کـۆلـۆسـی ١:١٩-٢٠ ، ١پەترۆس ٢:٢٢-٢٤ ، ١یۆحەننا ٢:١-٢.

دوای ئەوەی مەسیح بەرگەی ئازووچوونی خاچی گرت. ئایا مەسەلەکە کۆتایی هات؟ ئایا زیندووبوونەوە هەیە پاش مردن؟

• **خودا زیندووە،** حەزرەتی عیسای لەتێو مردووان هەستاندەوە، هەتا مرۆڤ بزانێ حەزرەتی عیسا خوداوەندەو لەڕۆژی دواییشدا ئەو لەمرۆڤ دەپرسێتەوە، هەروەها تا ژیانێکی نوێ بەباوەڕدار ببەخشێ.

(ئەو عیسایەی خودا لەتێو مردووان زیندووی کردەوە، تێمە هەموو بۆ ئەوە شایەتین... کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی تێوە لەخاچتاندا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

کردار ٢:٣٢، ٣٦

(بۆیە خودا بەرزی کردەوەو ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو ناوێکە، تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆک دابدەن، ئەئاسمانو سەر زەوی‌و ژێر زەویش، هەروەها تا هەموو زمانێك دانبنێت کە عیسای مەسیح خوداوەندە، بۆ شکۆمەندی خودای باوك.)

فیلیپی ٢:٩-١١

هەروەها بڕوانە: لۆقا ٢٤:١-٤٩ ، یۆحەننا ٢٠:١-٣١ ، کردار ٢:٢٤، ٣:١٥ ، ١٣:٣٠-٣٧، ١٧:٣١ ، ڕۆما ٤:٢٥، ٦:٤، ٨:٩-١١، ١٠:٩-١٠ ، ١کۆرنسۆس ٦:١٤، ١٥:٣-٢٠

ئەو ڕێگایانەی لەپێش مرۆڤن چیە؟ ئایا هیچ ڕزگاربیەك هەیە بۆ من؟

• **دوو ڕێگا لە بەردەم مرۆڤە:**

١- ڕێگای مردنی هەتاهەتایی ئەنجامی یاخی بوونە لەخودا.

٢- ڕێگای ژیانی هەتاهەتایش ئەنجامی گەڕانەوەیە بۆ خوداو دانان بەوەی حەزرەتی عیسا خوداوەندەو پشتبەستن بە مردنەکەی بۆ لێخۆشبوونی گوناە.

(ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.)

یۆحەننا ٣:٣٦

(ئەوەی گوێ لەووشەکەم بگرێو باوەڕبهێنێ بەوەی ناردوومی ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، لەڕۆژی دواییدا حوکم نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە بۆ ژیان.)

یۆحەننا ٥:٢٤

(تۆبەبکەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆشبوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ.)

کردار ٢:٣٨

هەروەها بڕوانە: مەتتا ٤:١٧، ٧:١٣-١٤ ، لۆقا ٢٤:٤٧ ، کردار ١٧:٣٠، ٢٠:٢١

چۆن مرۆڤ دەچێتە سەر ڕێگای ژیانی هەتاهەتایی؟ چۆن ڕزگار دەبم؟

- **لەدایکبوونەوە**، ئەمە تەنها ڕێگای خودایە بۆ گواستنەوەی مرۆڤ لەمردنی هەتاهەتاییەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی.

(کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت...
کەس ناتوانێ بچێتە ناو پادشاهێتی خودا گەر لەئاو و لەڕۆح لەدایكنەبێتەوە.)

یۆحەننا ٣:٣،٥

(کە ڕزگاری کردین، ئەمە بەهۆی کاری ڕاستودروستی خۆمان نەبوو، بەڵکو بەپێی بەزەیی خۆی، بە شوشتنی لەدایكبوونەوەی دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز.)

تیتۆس ٣:٥

(گەر یەکێك سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە بوونەوەڕێکی تازە.)

٢کۆرنسۆس ٥:١٧

هەروەها بڕوانە: یۆحەننا ١:١٢-١٣ ، ٥:٢١ ، ڕۆما ٦:٤،١٢:٢ ، ئەفەسۆس ٢:١-٥، یاقوب ١:١٨ ، ١پەترۆس ١:٣،٢٣ ، ٢پەترۆس ١:٤ ، ١یۆحەننا ٣:٩، ٤:٧، ٥:١،٤

چۆن باوەڕداری تازە لەدایکبوو لەڕوح گەشە دەکات؟

چۆن باوەڕدار بەگوێرەی ئینجیل گەشە دەکات

(گەشە بکەن لەبەرەکەتو ناسینی خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح.)
٢پەترۆس ٣:١٨
بەسوپاس کردنی خودا بۆ بەزەییەکەی (ڕۆما ١٢:١،٢) کە بەهۆی عیسای مەسیحەوە یێتاوانی کردین بەخۆڕایی بەبەرەکەتی خۆی، باوەڕدار گەشەدەکات:

بەهۆی ووشەی خودا گوێمان لەدەنگی خودا دەبێتو پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەهێزتر دەبێ بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز، هەروەها ووشەی خودا بەسوودو کاریگەرە بۆ گەشەکردنی باوەڕدار لەڕۆح.
(هەموو کتێبی پیرۆز بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێرکردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێکردن، هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ ڕاستودروستی.)
٢تیمۆساوس٣:١٦
بڕوانە: یۆحەننا ٧:١٥، ١٧:١٧ ، کۆلۆسی ١٦:٣ ، عیبرانیەکان ١٢:٤ ، یاقوب١:٢١-٢٥ ، ١پەترۆس ٢:٢

بەهۆی نوێژ لەگەڵ خودا دەدوێن سەبارەت بەهەموو شتێك هەروەکو چۆن منداڵ لەگەڵ باوکی دەدوێ، هەروەها هێز بەدەستدەهێنین بۆ گەشەکردن لەژیانی ڕۆحیو بۆ بەهێزبوونی پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز.
(هەموو کاتێك لەنوێژکردن بن بەڕۆح، بۆ هەموو نوێژکردنو پاڕانەوەیەك شەواڕە بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر پاڕانەوەکەتان لەخودا لەپێناوی خوشکو برا پیرۆزەکان.)
ئەفەسۆس ٦:١٨
بڕوانە: لۆقا ١١:١-١٢ ، ڕۆما ١٢:١٢ ، ١تسالۆنیکی ١٧:٥ ، یاقوب ١٣:٥-١٦ ، یەهوزا ٢٠.

بەهۆی ژیانی هاوبەش باوەڕداران کۆدەبنەوە، بەشداری یەکتری دەکەن لەقێرکردنو نوێژکردن لەپێناوی یەکتری، هەروەها لەلایەنە جۆراوجۆرەکانی ژیان.
(واز لەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیکبووەتەوە.)
عیبرانیەکان ١٠:٢٥

بڕوانە: کردار ٢:٤٢-٤٧، ٤:٣٢-٣٤ ، ١کۆرنسۆس ١٢:١٢-٢٧ ، فیلیپی ٢:١-٤ ، عیبرانیەکان ٣:١٣.

بەهۆی خزمەتکردن خۆشەویستی بۆ خوداو بۆ خەڵك بەهۆی کردار دەردەکەوێ، ئەمەش بەهۆی بەشداریکردنی خەڵك لەمزگێنیو قێرکردنیان سەبارەت بەڕێگای ژیانو یارمەتیدانیان لەپێویستیەکانیان بەرجەستە دەبێ.
(بـا لـەکاری چاکـە نەکـەوین، چونکـە گـەر ووڕە بەرنـەدەین لـەکاتی خـۆی دروێنـەی زۆر دەکەین. جا تا دەرفەتمان هەیە، با چاکە لەگـەڵ هـەموو کەسێك بکـەین، بەتایـەتی لەگـەڵ خوشکو برایانی باوەڕدار.)
غەلاتیە ٦:٩-١٠

بڕوانە: مەتتا ٢٨:١٩-٢٠ ، یۆحەننا ١٣:١٤-١٧ ، ڕۆما ١٢:١-٢١ ، ١کۆرنسۆس ١٥:٥٨ ، ١٦:١.

کورتەی مێژوویی پێش لەدایکبوونی مەسیح

(ساڵەکان (پ.ز)مو بەنزیک کراوەیی نووسراوە)

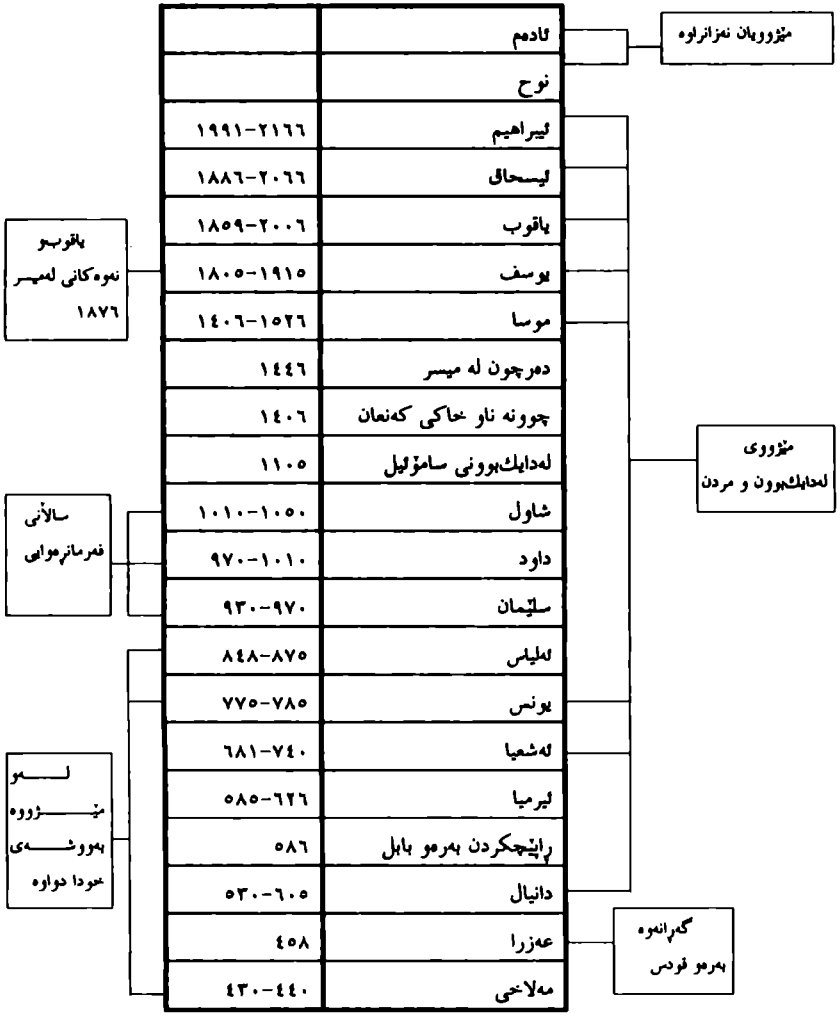

کورتەی مینژوویی پاش لەدایکبوونی مەسیح

لەدایکبوونی مەسیح (مەتا ١:١٨-٢٥)	٠
هەلاتن بەرەو میسر (مەتا ٢:١٣-١٨)	١-٢
گەڕانەوە بەرەو ناسیرە (مەتا ٢:١٩-٢٣)	٣-٤
لەئاوهەلکێشانی عیسا (مەتا ٣:١٣-١٧)	٢٩-٣٠
یەکەم کاری سەرسوڕهێنەری عیسا (یۆحەنا ٢:١-١٢)	٣٠
کۆڕانی بەحیای کوڕی زەکەریا (مەتا ١٤:١-١٢)	٣١-٣٢
● مردنو هەستانەوەی عیسا (مەتا ٢٧:٤٥-٢٨:١٠)	٣٣
دابەزینی ڕۆحی پیرۆز (کردار ١:١-١٢)	٣٣
شەهیدبوونی ئیستفانۆس (کردار ٧:٥٧-٦٠)	٣٣
باوەڕهێنانی شاول (پۆڵس) (کردار ٩:١-١٩)	٣٣
یەکەم گەشتی پۆڵس (کردار ١٣:٢-١٤:٢٨)	٤٦-٤٨
یەکەم لەنجوومەنی هرایان لەقودس (کردار ٥:٦-٢١)	٤٩-٥٠
نووسینی یەکەم نامەی تەسالۆنیکی (لەکۆرنسۆسەوە)	٥١
نووسینی دووەم نامەی تەسالۆنیکی (لەکۆرنسۆسەوە)	٥١-٥٢
دووەم گەشتی پۆڵس (کردار ١٥:٤٠-١٨:٢٣)	٥٠-٥٢
نووسینی نامەی غەلاتیە (لەکۆرنسۆسەوە؟)	٥٣
سێیەم گەشتی پۆڵس (کردار ١٨:٢٣-٢١:١٧)	٥٣-٥٧
نووسینی یەکەم نامەی کۆرنسۆس (لەئەفەسۆسەوە)	٥٥
نووسینی دووەم نامەی کۆرنسۆس (لەمەکەدۆنیاوە)	٥٥
نووسینی نامەی ڕۆما (لەکۆرنسۆسەوە)	٥٧
نووسینی نامەی ئەفەسۆس (لەڕۆماوە)	٦٠
نووسینی یەکەم نامەی تیمۆساوس و تیتۆس (لەفیلیپەوە)	٦٣-٦٥
نووسینی دووەم نامەی تیمۆساوس (لەڕۆماوە)	٦٧-٦٨
شەهیدبوونی پۆڵس (لەڕۆما)	٦٧-٦٨

دوا هەفتە لەژیانی عیسا

چوون بۆ قودس، یەکشەممە
مەتا ٢١:١-١١

عیسا پەرستگا پاکدەکاتەوە
دووشەممە مەتا ٢١: ١٢-١٣

پرسیارکردن دەربارەی
دەسەلاتی عیسا، سێشەممە
مەتا ٢١:٢٣-٢٧

چەوورکردنی عیسا،
چوارشەممە مەتا ٢٦:٦-١٣

دوا نان خواردن، پێنجشەممە
مەتا٢٦: ١٧-٢٩

لەخاچدانو ناشتنی عیسا،
هەینی مەتا٢٧:٢٧-٥٦